[ha-torah].

Contributors

Rashi, 1040-1105. Perush Rashi ʻal ha-Torah.
Ibn Ezra, Abraham ben Meïr, 1089-1164.

Publication/Creation

[Constantinople] : [David & Samuel Naḥmias], [5254 [1505]]

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/vq7cyvdn

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
https://wellcomecollection.org

7296/

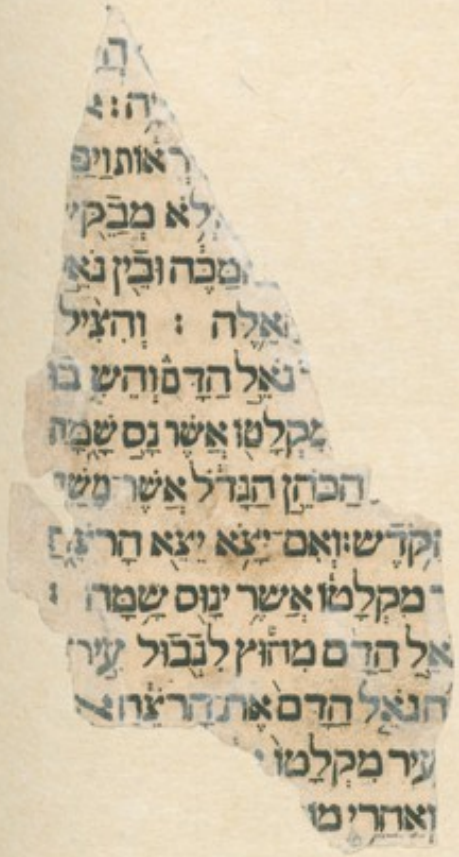

צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתְנוּ לַלְוִיִּם מִנַּחֲלַת
אֲחֻזָּתָם עָרִים לָשָׁבֶת וּמִגְרָשׁ לֶעָרִים
סְבִיבֹתֵיהֶם תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם: וְהָיוּ הֶעָרִים לָהֶם
לָשָׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶם יִהְיוּ לִבְהֶמְתָּם וְלִרְכֻשָׁם
וּלְכָל חַיָּתָם: וּמִגְרְשֵׁי הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ
לַלְוִיִּם מִקִּיר הָעִיר וָחוּצָה אֶלֶף אַמָּה סָבִיב:
וּמַדְתֶּם מִחוּץ לָעִיר אֶת פְּאַת קֵדְמָה
אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֶת פְּאַת נֶגֶב אַלְפַּיִם
בָּאַמָּה וְאֶת פְּאַת יָם אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֶת
פְּאַת צָפוֹן אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְהָעִיר בַּתָּוֶךְ זֶה
יִהְיֶה לָהֶם מִגִּרְשֵׁי הֶעָרִים: וְאֶת הֶעָרִים
אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם אֵת שֵׁשׁ עָרֵי הַמִּקְלָט
אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לָנֻס שָׁמָּה הֶרֹצֵחַ וְעַל אֵלֶּה
תִּתְּנוּ אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר: כָּל הֶעָרִים
אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה עָרִים
אֹתָן וְאֶת מִגְרְשֵׁיהֶן: וְהֶעָרִים אֲשֶׁר
תִּתְּנוּ מֵאֲחֻזַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הָרַב תַּרְבּוּ
וּמֵאֵת הַמְעַט תַּמְעִיטוּ אִישׁ כְּפִי נַחֲלָתוֹ
אֲשֶׁר יִנְחָלוּ יִתְּנוּ מֵעָרָיו לַלְוִיִּם: פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי

נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ קָדְמָה מִזְרָחָה׃
פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃
אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יִנְחֲלוּ לָכֶם
אֶת־הָאָרֶץ אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃
וְנָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא אֶחָד מִמַּטֶּה תִּקְּחוּ
לְנַחֵל אֶת־הָאָרֶץ׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים
לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃ וְלִמַטֵּה בְנֵי
שִׁמְעוֹן שְׁמוּאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃ לְמַטֵּה בִנְיָמִן
אֱלִידָד בֶּן־כִּסְלוֹן׃ וְלִמַטֵּה בְנֵי־דָן נָשִׂיא
בֻקִּי בֶן־יָגְלִי׃ לִבְנֵי יוֹסֵף לְמַטֵּה בְנֵי־מְנַשֶּׁה
נָשִׂיא חַנִּיאֵל בֶּן־אֵפֹד׃ וְלִמַטֵּה בְנֵי אֶפְרַיִם
נָשִׂיא קְמוּאֵל בֶּן־שִׁפְטָן׃ וְלִמַטֵּה בְנֵי זְבוּלֻן
נָשִׂיא אֶלִיצָפָן בֶּן־פַּרְנָךְ׃ וְלִמַטֵּה בְנֵי־
יִשָּׂשכָר נָשִׂיא פַּלְטִיאֵל בֶּן־עַזָּן׃ וְלִמַטֵּה
בְנֵי־אָשֵׁר נָשִׂיא אֲחִיהוּד בֶּן־שְׁלֹמִי׃ וְלִמַטֵּה
בְנֵי־נַפְתָּלִי נָשִׂיא פְּדַהְאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃
אֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לְנַחֵל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר׃

אהסנרה
דיריחו קידמ
ומלל יי משה למימר
אלין שמהת גוברייא דיהסנון ב
לכון ית ארעא אלעזר כהנא
ויהושע בר נון ורבא חד רבא חד
משבטא הדברון לאחסנא ית־
ארעא ואלין שמהת גוברייא ל
לשבטא דיהודה כלב בר יפנה׃
ולשבטא דבני שמעון שמואל
בר־עמיהוד׃ לשבטא דבנימין
אלידד בר כסלון׃ ולשבטא דבני
דן רבא בוקי בר יגלי׃ לבני יוסף
לשבטא דבני מנשה רבא חניא
בר־אפוד׃ ולשבטא דבני אפרים
רבא קמואל בר שפטן׃ ולשבטא
דבני זבולן רבא אליצפן בר־
פרנך׃ ולשבטא דבני ישש־כר
רבא פלטיאל בר־עזן׃ ולשבטא
דבני אשר רבא אחיהוד בר־
שלומי׃ ולשבטא דבני נפתלי
רבא פדהאל בר־עמיהוד׃ אלין
דפקיד יי לאחסנא ית־בני ש
ישראל בארעא דכנען׃
וכלל יי עם־משה במישריא
דמואב על־ירדנא דירחו למימר׃

ומחה ל כתף ל עבר ים כנרת ומסם ירד ל הירדן ודירדן מוסך וכף מן הנעתן לדרום כשכמן מעה עד קימזח
ומתקרב עד תל קבנען כנגד ים כנרת ומוסך לירזרעאל על ארן ישרא ל ומכנגד ים כנרת עד סמוכל כים המלח ומסר
כלה הגבול כתוצאותיו ל ים המלח ממזרח התחלת מבר מקנוע דרומית ומזרחית הרי סבכת לותן לר' רומחיה׳
קדמה מזרחה ׳ ל הר [illegible] מקם מזרח מזרחית קריית פגים ומשרב קריית לחזר לביכך דרום ליתן ונפתו
לעצמו ׳ יכתוב לכם בחבלכם ׳ כל בחיל ובמיל תפטרופוס בשבטו ומחלק מחלת משבטו לספחות ועבדיהם וכורך לכל
לחד ולחד חלק ומקם מקם עושים יקח עמוי כחיל עמהם מעלים ולא יתבו לתרש לכם זה בכל לכם שכמוכל מקם
ישים על־שבתוב לשון יכתבו לכם יכתבו ממש מקם מחלים לכם בחבלכם ובחקומכם כמו יחס לכם׃ לנחל לת הארץ
ומחה מחל וחולק לותה בחקומכם ׳ לנחלבני ישרא ל מקם יחלקו אותה עם מחלקותיה

וישרו על־ירדנא מבית ישימות
עד מישר שטין במשריאת מואב׃
ומליל יי עם־משה
במשריאת דמואב על־ירדנא
דיריחו למימר ׃ מליל עם־בני
ישראל ותימר להון ארי אתון
עברין ית־ירדנא לארעא דכנען׃
ותתרכון ית־יתבי ארעא
מקדמיכון ותאבדון ית כל־בית
סיגדתהון וית כל־צלמי מתכתהון
תאבדון וית כל־במתהון תשיצון׃
ותירתון ית־ארעא ותיתבון בה
ארי לכון יהבית ית־ארעא
למירת יתה׃ותחסנון ית־ארעא
בשדרבא לזרעיתכון לסגיאי תסגון
ית־אחסנתהון ולזעירי תזערון
ית־אחסנתהון לדיפוק ליה־
תהוין ערבא דיליה יהי לשבטא
דאבהתכון תתחסנון ׃ ואם־לא
תתרכון ית־יתבי ארעא מן־
קדמיכון

ויהנו על־הירדן מבית הישמת עד אבל
השטים בערבת מואב׃
ס וידבר יחוה אל
משה בערבת מואב על־ירדן יריחו לאמר׃
דבר אל־בני ישראל ואמרת אלהם כי
אתם עברים את־הירדן אל־ארץ כנען׃
והורשתם את כל־ישבי הארץ מפניכם
ואבדתם את כל־משכיתם ואת כל־צלמי
מסכתם תאבדו ואת כל־במותם תשמידו׃
והורשתם את־הארץ וישבתם בה כי
לכם נתתי את־הארץ לרשת אתה׃
והתנחלתם את־הארץ בגורל למשפחתיכם
לרב תרבו את־נחלתו ולמעט תמעט
את־נחלתו אל אשר יצא לו שמה הגורל
לו יהיה למטות אבתיכם תתנחלו׃
לא תורישו את־ישבי הא

כְּחַשְׁמֹנָה: וַיִּסְעוּ מֵחַשְׁמֹנָה וַיַּחֲנוּ בְּמֹסֵרוֹת:
וַיִּסְעוּ מִמֹּסֵרוֹת וַיַּחֲנוּ בִּבְנֵי יַעֲקָן: וַיִּסְעוּ
מִבְּנֵי יַעֲקָן וַיַּחֲנוּ בְּחֹר הַגִּדְגָּד: וַיִּסְעוּ מֵחֹר
הַגִּדְגָּד וַיַּחֲנוּ בְּיָטְבָתָה: וַיִּסְעוּ מִיָּטְבָתָה
וַיַּחֲנוּ בְּעַבְרֹנָה: וַיִּסְעוּ מֵעַבְרֹנָה וַיַּחֲנוּ בְּעֶצְיֹן
גָּבֶר: וַיִּסְעוּ מֵעֶצְיֹן גָּבֶר וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר צִן
הוּא קָדֵשׁ: וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ וַיַּחֲנוּ בְּהֹר הָהָר
בְּקְצֵה אֶרֶץ אֱדוֹם: וַיַּעַל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֶל־
הֹר הָהָר עַל פִּי יְהוָה וַיָּמָת שָׁם בִּשְׁנַת
הָאַרְבָּעִים לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ:
וְאַהֲרֹן בֶּן־שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים וּמְאַת שָׁנָה־
עוֹ בְּהֹר הָהָר: ס וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי
עֶרֶד וְהוּא יוֹשֵׁב בַּנֶּגֶב בְּאֶרֶץ כְּנַעַן
בְּבוֹא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּסְעוּ מֵהֹר הָהָר וַיַּחֲנוּ
סְעוּ מִצַּלְמֹנָה וַיַּחֲנוּ בְּפוּנֹן:
וַיַּחֲנוּ בְּאֹבֹת: וַיִּסְעוּ מֵאֹבֹת
הָעֲבָרִים בְּגְבוּל מוֹאָב: וַיִּסְעוּ
עִיֵּי הָעֲבָרִים
עִיֹּן גָּד: וַיִּסְעוּ מִדִּיבֹן גָּד
וַיַּחֲנוּ עַלְמֹן
דִּבְלָתָיְמָה לִפְנֵי

בְּחַשְׁמֹנָה: וְנָטְלוּ מֵחַשְׁמֹנָה וְשָׁרוּ בְּמֹסֵרוֹת:
וְנָטְלוּ מִמֹּסֵרוֹת וְשָׁרוּ בִּבְנֵי יַעֲקָן: וְנָטְלוּ מִבְּנֵי
יַעֲקָן וְשָׁרוּ בְּחֹר הַגִּדְגָּד: וְנָטְלוּ מֵחֹר הַגִּדְגָּד וְשָׁרוּ בְּיָטְבָתָה:
וְנָטְלוּ מִיָּטְבָתָה וְשָׁרוּ בְּעַבְרֹנָה
וְנָטְלוּ מֵעַבְרֹנָה וְשָׁרוּ בְּעֶצְיֹן גָּבֶר:
וְנָטְלוּ מֵעֶצְיֹן גָּבֶר וְשָׁרוּ בְּמִדְבַּר צִן
רְיָן הוּא רְקֶם: וְנָטְלוּ מִרְקֶם
וְשָׁרוּ בְּהֹר טוּרָא בְּסִיפֵי אַרְעָא
דַּאֲדוֹם: וְסָלִיק אַהֲרֹן כָּהֲנָא לְהֹר
טוּרָא עַל מֵימְרָא דַּיְיָ וּמֵית
תַּמָּן בִּשְׁנַת אַרְבְּעִין לְמִפַּק בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם בְּיַרְחָא
חֲמִשְׁאָה בְּחַד לְיַרְחָא: וְאַהֲרֹן
בַּר־מְאָה וְעֶשְׂרִין וְתַלָּת שְׁנִין כַּד־
מִית בְּהֹר טוּרָא: וְשָׁמַע
כְּנַעֲנָאָה מַלְכָּא דַּעֲרָד וְהוּא־
יָתִיב בַּדְרוֹמָא בְּאַרְעָא דִּכְנַעַן
בְּמֵיתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְנָטְלוּ מֵהֹר
טוּרָא וְשָׁרוּ בְּצַלְמֹנָה: וְנָטְלוּ
מִצַּלְמֹנָה וְשָׁרוּ בְּפוּנֹן: וְנָטְלוּ
מִפוּנֹן וְשָׁרוּ בְּאֹבֹת: וְנָטְלוּ מֵאֹבֹת
וְשָׁרוּ בְּמַעֲבְרֵי עֲבָרַיָּא בִּתְחוּם
מוֹאָב: וְנָטְלוּ מֵעִיֵּי וְשָׁרוּ בְּרֵישָׁן
גָּד: וְנָטְלוּ מִדִּיבֹן גָּד וְשָׁרוּ בְּעַלְמֹן
דִּבְלָתָיְמָה: וְנָטְלוּ מִ
דִּבְלָתָיְמָה וְשָׁרוּ
קֳדָם נְבוֹ: וְנָטְלוּ

וַאֲמַר מֹשֶׁה לְהוֹן אִם־יַעְבְּרוּן בְּנֵי
גָּד וּבְנֵי רְאוּבֵן עִמְּכוֹן יָת־יַרְדְּנָא
כָּל־דְּמָזְרֵיז לְקֳדָם יְיָ וְיִתְכְּבֵשׁ אַרְעָא קֳדָמֵיכוֹן
וְתִתְּנוּן לְהוֹן יָת־אַרְעָא דְּגִלְעָד
לְאַחְסָנָא וְאִם־לָא יַעְבְּרוּן מְזָרְזִין
עִמְּכוֹן יִתְאַחְסְנוּן בֵּינֵיכוֹן בְּאַרְעָא
דִּכְנָעַן וְאִתְּיְבוּ בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן
לְמֵימַר יָת דְּמַלִּיל יְיָ לְעַבְדָּךְ
כֵּן נַעְבֵּד מְזָרְזִין נַחְנָא נַעְבַּר מְזָרְזִין
קֳדָם יְיָ לְאַרְעָא דִּכְנָעַן
וְעִמָּנָא אֲחִידַת אַחְסָנָתָנָא מֵעִבְרָא
לְיַרְדְּנָא וְיָהַב לְהוֹן מֹשֶׁה לִבְנֵי
גָד וּלְבֵנֵי רְאוּבֵן וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא
דְּמְנַשֶּׁה בַּר־יוֹסֵף יָת־מַלְכוּת
סִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה וְיָת־
מַלְכוּת עוֹג מַלְכָּא דְּמַתְנָן אַרְעָא
לְקִירְוֵיהָא בְּתְחוּמִין קִרְוֵי אַרְעָא
סְחוֹר סְחוֹר׃ וּבְנוּ בְנֵי גָד יָת־
דִּיבוֹן וְיָת עֲטָרוֹת וְיָת עֲרוֹעֵר׃
וְיָת עֲטְרוֹת שׁוֹפָן וְיָת יַעְזֵר
וְיָת יָגְבְּהָה׃ וְיָת בֵּית נִמְרָה וְיָת בֵּית
הָרָן קִרְוִין מְרִיכִין וְחוֹשָׁן וְרַעְוָן׃
וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּנוּ יָת חֶשְׁבּוֹן וְיָת־
אֶלְעָלֵא וְיָת קִרְיָתָיִם׃ וְיָת נְבוֹ
וְיָת בַּעַל מְעוֹן מְקִין שְׁמָהָתָן
וְיָת שִׂבְמָה וְקָרוֹ בְּשִׁמָּתָן

וְלָא אֱלָהֵם אִם יַעְבְּרוּ בְּנֵי גַד
וּבְנֵי רְאוּבֵן אִתְּכֶם אֶת הַיַּרְדֵּן כָּל הַלּוּץ
לַמִּלְחָמָה לִפְנֵי יְהוָה וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ
לִפְנֵיכֶם וּנְתַתֶּם לָהֶם אֶת־אֶרֶץ הַגִּלְעָד
לַאֲחֻזָּה׃ וְאִם לֹא יַעְבְּרוּ חֲלוּצִים אִתְּכֶם
וְנֶאֶחֲזוּ בְּתֹכְכֶם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיַּעֲנוּ בְּנֵי גָד
וּבְנֵי רְאוּבֵן לֵאמֹר אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל
עֲבָדֶיךָ כֵּן נַעֲשֶׂה׃ נַחְנוּ נַעֲבֹר חֲלוּצִים לִפְנֵי
יְהוָה אַרְצָה כְּנָעַן וְאִתָּנוּ אֲחֻזַּת נַחֲלָתֵנוּ מֵעֵבֶר
לַיַּרְדֵּן׃ וַיִּתֵּן לָהֶם מֹשֶׁה לִבְנֵי גָד וְלִבְנֵי
רְאוּבֵן וְלַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה בֶּן־יוֹסֵף אֶת־
מַמְלְכוּת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְאֶת־מַמְלְכוּת
עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן הָאָרֶץ לְעָרֶיהָ
עָרֵי הָאָרֶץ סָבִיב׃ וַיִּבְנוּ בְּנֵי גָד אֶת
וְאֶת עֲטָרוֹת וְאֶת עֲרֹעֵר׃ וְאֶת עַ
שׁוֹפָן וְאֶת יַעְזֵר וְיָגְבְּהָה׃ וְאֶת בֵּית נִ
וְאֶת בֵּית הָרָן עָרֵי מִבְצָר וְגִדְרֹת צֹא
וּבְנֵי רְאוּבֵן בָּנוּ אֶת חֶשְׁבּוֹן וְאֶת אֶלְעָ
וְאֶת קִרְיָתָיִם׃ וְאֶת נְבוֹ וְאֶת בַּעַל מְ
מוּסַבֹּת שֵׁם וְאֶת שִׂבְמָה וַיִּקְרְאוּ בְּשֵׁמֹת

לֹא נָשׁוּב אֶל בָּתֵּינוּ עַד הִתְנַחֵל
אִישׁ נַחֲלָתוֹ : כִּי לֹא נִנְחַל אִתָּם
לְיַרְדֵּן וָהָלְאָה כִּי בָאָה נַחֲלָתֵנוּ אֹתָנוּ מֵעֵבֶר
הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה : וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה אִם־
תַּעֲשׂוּן אֶת הַדָּבָר הַזֶּה אִם תֵּחָלְצוּ לִפְנֵי
יְהוָה לַמִּלְחָמָה : וְעָבַר לָכֶם כָּל חָלוּץ אֶת־
הַיַּרְדֵּן לִפְנֵי יְהוָה עַד הוֹרִישׁוֹ אֶת־אֹיְבָיו
מִפָּנָיו : וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה וְאַחַר
תָּשֻׁבוּ וְהִיִּיתֶם נְקִיִּם מֵיְהוָה וּמִיִּשְׂרָאֵל
וְהָיְתָה הָאָרֶץ הַזֹּאת לָכֶם לַאֲחֻזָּה לִפְנֵי
יְהוָה : וְאִם לֹא תַּעֲשׂוּן כֵּן הִנֵּה חֲטָאתֶם
לַיהוָה וּדְעוּ חַטַּאתְכֶם אֲשֶׁר תִּמְצָא
: בְּנוּ לָכֶם עָרִים לְטַפְּכֶם וּגְדֵרֹת
ם וְהַיֹּצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ : וַיֹּאמְרוּ בְנֵי
יְרָאוּבֵן אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר עֲבָדֶיךָ
וְכַאֲשֶׁר אֲדֹנִי מְצַוֶּה : טַפֵּנוּ נָשֵׁינוּ מִקְנֵנוּ
בְּחָמְתֵנוּ יִהְיוּ שָׁם בְּעָרֵי הַגִּלְעָד :
כָּרֶיךָ יַעַבְרוּ כָּל חָלוּץ צָבָא לִפְנֵי יְהוָה
לַמִּלְחָמָה כַּאֲשֶׁר אֲדֹנִי דֹבֵר : וַיְצַו לָהֶם
מֹשֶׁה אֶת אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־
נוּן וְאֶת רָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל :

לֹא נָתוּב לְבָתֵּינָא עַד דְּיֵחְסְנוּן כָּל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל גְּבַר אַחְסָנָתֵיהּ : אֲרֵי לָא
נֵחְסֹן עִמְּהוֹן מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא
וּלְהָלְאָה אֲרֵי קַבִּילְנָא אַחְסָנָתָנָא
לָנָא מֵעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מִדְּרִימָא :
וַאֲמַר לְהוֹן מֹשֶׁה אִם תַּעְבְּרוּן
יָת פִּתְגָמָא הָדֵין אִם תְּזוֹרְזוּן
קֳדָם יְיָ לְקִרְבָּא וְיֵעְבַּר
לְכוֹן כָּל דְּמוֹרִיז יָת יַרְדְּנָא קֳדָם
יְיָ עַד דְּיִתְרֵךְ יָת בַּעֲלֵי
דְּנָבוֹהִי מִקָּרְמוֹהִי : וְתִתְכְּבֵישׁ
אַרְעָא קֳדָם יְיָ וּבָתַר כֵּן
תְּתוּבוּן וְתְהוֹן זַכָּאִין וְכֵן קֳדָם
יְיָ וְקֳדָם יִשְׂרָאֵל וְתְהֵי אַרְעָא הָדָא
לְכוֹן לְאַחְסָנָא קֳדָם יְיָ : וְאִם לָא
תַּעְבְּרוּן כֵּן הָא חֲבְתוּן קֳדָם יְיָ
וְדַעוּ חוֹבַכוֹן דְּתִשְׁכַּח יַתְכוֹן
בְּנוּ לְכוֹן קִרְוִין לְטַפְלְכוֹן וְחוֹטְרִין
לְעָנְבוֹן וְרִיפוֹק כְּפוּמְכוֹן תַּעְבְּדוּן
וַאֲמָרוּ בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן לְמֹשֶׁה
לְטַיָּר עַבְדָּךְ יַעְבְּדוּן כְּמָא
דְּרִיבּוֹנִי מְפַקֵּד : טַפְלָנָא נְשָׁנָא
וְגֵיתָנָא וְכָל בְּעִירָנָא יְהוֹן תַּמָּן
בְּקִרְוֵי גִּלְעָד וְעַבְדָּךְ יַעְבְּרוּן כָּל־
דְּמוֹרִי לְחֵילָא קֳדָם יְיָ
לְקִרְבָּא כְּמָא דְּרִבּוֹנִי מְמַלֵּיל :
וּפְקִיד לְהוֹן מֹשֶׁה יָת אֶלְעָזָר
כָּהֲנָא וְיָת יְהוֹשֻׁעַ בַּר־נוּן וְיָת
רֵישֵׁי אַבְהָתָא שִׁבְטַיָּא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל :

כְּרִין עֲבַדוּ אֲבָהָתְכוֹן כַּד שְׁלַחִית
יָתְהוֹן מִרְקָם גֵּאָה לְמֶחֱזֵי יָת־
אַרְעָא וְסַלִּיקוּ עַד־נַחֲלָא דְאֶשְׁכֹּלָא
וְחָזוֹ יָת־אַרְעָא וְאוֹנִיאוּ יָת־לִבָּא
דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דִּילָא דְלָא לְמֵיעַל
לְאַרְעָא דְיְיָ יָהֵב לְהוֹן יְיָ׃ וְתִקֵּיף
רוּגְזָא דַיְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא וְקַיֵּם
לְמֵימָר׃ אִם־יְחֶזוֹן גֻּבְרַיָּא דְסַלִּיקוּ
מִמִּצְרַיִם מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וְלַעֲלָא
יָת אַרְעָא דְקַיֵּימִית לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב אֲרֵי־לָא אַשְׁלִימוּ
בָּתַר דְּחַלְתִּי׃ אִילָהִין כְּלֵב בַּר־
יְפֻנֶּה קְנִיזָאָה וְיְהוֹשֻׁעַ בַּר־נוּן אֲרֵי
אַשְׁלִימוּ בָּתַר דְּחַלְתָּא דַיְיָ׃
וְתִקֵּיף־רוּגְזָא דַיְיָ בְּיִשְׂרָאֵל
וְאוֹחֲרִינוּן בְּמַדְבְּרָא אַרְבְּעִין שְׁנִין
עַד דְּסַף כָּל־חֵיל דְּעָבְדוּ דְבִישׁ
קֳדָם יְיָ׃ וְהָא קָטְרוֹן חֲלַף
אֲבָהָתְכוֹן תּוֹסִפְתְּ גֻּבְרַיָּא חֲיָבַיָּא
לְאוֹסָפָא עוֹד עַל תְּקוֹף־רוּגְזָא
דַיְיָ לְיִשְׂרָאֵל׃ אֲרֵי תְּתוּבוּן
מִבָּתַר דְּחַלְתֵּיהּ וְיוֹסֵף עוֹד־
לְאוֹחָרוּתְהוֹן בְּמַדְבְּרָא וְתַחְבְּלוּן
לְכָל עַמָּא הָדֵין׃ וּקְרִיבוּ
לְוָתֵיהּ וַאֲמָרִין חֲשׁוֹךְ רַעֲוָן נִבְנֵי
לְבַעֲיָרָא הָבָא וְקָרְוִין לְטַפְלָנָא׃
וַאֲנַחְנָא נְוַדַּרִין בְּבֵית קֻרְבָּן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל עַד דְּנֵיעֻלִינוּן לַאֲתַרְהוֹן
וְיִתְבוֹן טַפְלָנָא בְּקִרְוִין כַּרְכִּין
מִן קֳדָם יָתְבֵי אַרְעָא׃

בֹּה עֲשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם בְּשָׁלְחִי אֹתָם מִקָּדֵשׁ
בַּרְנֵעַ לְרְאוֹת אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיַּעֲלוּ עַד־נַחַל
אֶשְׁכּוֹל וַיִּרְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיְנִאֲאוּ אֶת־לְבַב
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבִלְתִּי־בֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן
לָהֶם יְהוָה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא
וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃ אִם־יִרְאוּ הָאֲנָשִׁים הָעֹלִים
מִמִּצְרַיִם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה אֶת
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וְלְיַעֲקֹב כִּי לֹא מִלְאוּ אַחֲרָי׃ בִּלְתִּי כָּלֵב
בֶּן־יְפֻנֶּה הַקְּנִזִּי וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן כִּי מִלְאוּ
אַחֲרֵי יְהוָה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיְנִעֵם
בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד־תֹּם כָּל־הַדּוֹר
הָעֹשֶׂה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְהִנֵּה קַמְתֶּם
תַּחַת אֲבֹתֵיכֶם תַּרְבּוּת אֲנָשִׁים חַטָּאִים
לְסֹפֶת עוֹד עַל חֲרוֹן אַף־יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל׃
כִּי תְשׁוּבֻן מֵאַחֲרָיו וְיָסַף עוֹד לְהַנִּיחַ
בַּמִּדְבָּר וְשִׁחַתֶּם לְכָל־הָעָם הַזֶּה׃ ס
וַיִּגְּשׁוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ גְּדֵרֹת צֹאן נִבְנֶה
לְמִקְנֵנוּ פֹּה וְעָרִים לְטַפֵּנוּ׃ וַאֲנַחְנוּ נֶחְלָץ
חֻשִׁים לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד־אֲשֶׁר
אִם־הֲבִיאֹנֶם אֶל־מְקוֹמָם וְיָשַׁב טַפֵּנוּ
בְּעָרֵי הַמִּבְצָר מִפְּנֵי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃

אֲשֶׁר הִרִימוּ לַיהוָה שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף שִׁבְעַ
מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים שֶׁקֶל מֵאֵת שָׂרֵי הָאֲלָפִים
וּמֵאֵת שָׂרֵי הַמֵּאוֹת: אַנְשֵׁי הַצָּבָא בָּזְזוּ אִישׁ
לוֹ: וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת הַזָּהָב
מֵאֵת שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וַיְבִאוּ אֹתָן
אֶל אֹהֶל מוֹעֵד זִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי
יְהוָה: פ וּמִקְנֵה רַב הָיָה לִבְנֵי
רְאוּבֵן וְלִבְנֵי גָד עָצוּם מְאֹד וַיִּרְאוּ אֶת אֶרֶץ
יַעְזֵר וְאֶת אֶרֶץ גִּלְעָד וְהִנֵּה הַמָּקוֹם מְקוֹם
מִקְנֶה: וַיָּבֹאוּ בְנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן וַיֹּאמְרוּ אֶל
מֹשֶׁה וְאֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל נְשִׂיאֵי הָעֵדָה
לֵאמֹר: עֲטָרוֹת וְדִיבֹן וְיַעְזֵר וְנִמְרָה וְחֶשְׁבּוֹן
וְאֶלְעָלֵה וּשְׂבָם וְנֵבוֹ וּבְעֹן: הָאָרֶץ אֲשֶׁר
הִכָּה יְהוָה לִפְנֵי עֲדַת יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ מִקְנֶה
הוּא לַעֲבָדֶיךָ מִקְנֶה: ס וַיֹּאמְרוּ
ס אִם מָצָאנוּ חֵן בְּעֵינֶיךָ יִתֵּן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת
עַבְדֶּיךָ לַאֲחֻזָּה אַל תַּעֲבִרֵנוּ אֶת הַיַּרְדֵּן:
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִבְנֵי גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן ש
אַחֵיכֶם יָבֹאוּ לַמִּלְחָמָה וְאַתֶּם תֵּשְׁבוּ
פֹּה: וְלָמָּה תְנִיאוּן אֶת לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מֵעֲבֹר אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם יְהוָה:

רַאפְרִישׁוּ קֳדָם יְיָ שִׁתָּא עֲשַׂר
אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה וְחַמְשִׁין ו
סַלְעִין מִן רַבְּנֵי אַלְפִין וּמִן רַבְּנֵי
מְאָתָא: גֻּבְרִין דְּחֵילָא בָּזוּ גֻּבְר
לְנַפְשֵׁיהּ: וּנְסִיב מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר
כָּהֲנָא יָת דַּהֲבָא מִן רַבְּנֵי אַלְפִין
וּמְאָתָא וְאַיְתָאוּ יָתֵיהּ לְמַשְׁכַּן
זִמְנָא דְּוָכְרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם
יְיָ: וּבְעִיר סַגִּיאוּתָא לִבְנֵי
רְאוּבֵן וְלִבְנֵי גָד תַּקִּיף לַחְדָּא
וַחֲזוֹ יָת אַרְעָא דְּיַעְזֵר וְיָת אַרְעָא
דְּגִלְעָד וְהָא אַתְרָא אַתְרָא כְּשֵׁר
לְבֵית בְּעִירָא: וְאָתוֹ בְּנֵי גָד וּבְנֵי
רְאוּבֵן וְאָמְרוּ לְמֹשֶׁה וּלְאֶלְעָזָר
כָּהֲנָא וּלְרַבְרְבֵי כְנִשְׁתָּא לְמֵימָר:
שְׁכַלְלְתָּא וְסַלְבִשְׁתָּא שׁוּפָן דְּבֵית
נִמְרָה וּבֵית חוּשְׁנָא: בְּעַל דְּבָבָא
וְסִיעַת בֵּית קְבוּרְתָּא דְּמֹשֶׁר
וּבְעֹן: אַרְעָא דְּמַחְתָּא יָת
יָתְבָהָא קֳדָם כְּנִשְׁתָּא דְּיִשְׂרָאֵל
אַרְעָא כְּשֵׁרָא לְבֵית בְּעִירָא וְעַבְדָּךְ
וְלַעֲבָדָךְ אִית בְּעִירָא: וַאֲמָרוּ אִם
אַשְׁכַּחְנָא רַחֲמִין בְּעֵינָךְ תְּהֵיב
יָת אַרְעָא הָדָא לְעַבְדָּךְ לַאֲחֻסְנָא
לָא תַּעֲבַרְנָא יָתָהּ: וַאֲמַר
מֹשֶׁה לִבְנֵי גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן
הַאֲחֵיכוֹן יִפְּקוּן לְקִרְבָּא וְאַתּוּן
תִּתְבוֹן הָכָא: וּלְמָה תְּזָעְזְעוּן יָת לִבָּא
דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִלְּמֶעְבַּר לְאַרְעָא

דִּיהַב לְהוֹן יְיָ

קום דוד ; כחסר נקודה לחיבן יופב פס ; ענגול . נזמי מזן ; וכתיב דפוס של כית קדחם לבסר על ; יקוי
ידין ; עטרות ודיבון ויעזר וגו' ; נזמרן סיחון סיון הלחיכם . לבן תתייחס הוית ; ולמה תניאון את לב
ם מלחמה ואתם תשבו פה ; ובעיר סגי הוה לבני ראובן ולבני גד תקיף לחדא וחזו ית ארעא דיעזר וית ארעא דגלעד והא אתרא אתר כשר לבית בעירא ואתו בני גד ובני ראובן ואמרו למשה ולאלעזר כהנא ולרברבי כנשתא למימר שכלתא וסלבשתא שופן דבית נמרה ובית חושנא בעל דבבא וסיעת בית קבורתא דמשר ובעון ארעא דמחתא ית יתבהא קדם כנשתא דישראל ארע כשר לבית בעירא ועבדך ולעבדך אית בעירא ואמרו אם אשכחנא רחמין בעינך תהיב ית ארעא הדא לעבדך לאחסנא לא תעברנא ית ירדנא ואמר משה לבני גד ולבני ראובן האחיכון יפקון לקרבא ואתון תתבון הכא ולמה תזעזעון ית לבא דבני ישראל מלמעבר לארעא דיהב להון יי

וְנֶפֶשׁ אָדָם שֵׁשֶׁת עָשָׂר אָלֶף וּמִכְסָם לַיהוָה
שְׁנַיִם וְשִׁלְשִׁים נָפֶשׁ׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת מֶכֶס
תְּרוּמַת יְהוָה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת מֹשֶׁה ׃ וּמֵמַחֲצִית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר חָצָה מֹשֶׁה מִן הָאֲנָשִׁים הַצֹּבְאִים ׃
וַתְּהִי מֶחֱצַת הָעֵדָה מִן הַצֹּאן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף שְׁבַעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת׃ וּבָקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ וַחֲמֹרִים
שְׁלֹשִׁים אָלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וְנֶפֶשׁ אָדָם
שִׁשָּׁה עָשָׂר אָלֶף׃ וַיִּכֶּס מֹשֶׁה מֶכֶס מֵמַחֲצַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת הָאֶחָד אֶחָד מִן חֲמִשִּׁים
מִן הָאָדָם וּמִן הַבְּהֵמָה וַיִּתֵּן אֹתָם לַלְוִיִּם
שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ וַיִּקְרְבוּ אֶל מֹשֶׁה הַפְקֻדִים
אֲשֶׁר לְאַלְפֵי הַצָּבָא שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי
הַמֵּאוֹת׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה עֲבָדֶיךָ נָשְׂאוּ
אֶת רֹאשׁ אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיָדֵנוּ
וְלֹא נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ׃ וַנַּקְרֵב אֶת קָרְבַּן
יְהוָה אִישׁ אֲשֶׁר מָצָא כְלִי זָהָב אֶצְעָדָה
וְצָמִיד טַבַּעַת עָגִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל
נַפְשֹׁתֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן אֶת הַזָּהָב מֵאִתָּם כָּל כְּלִי מַעֲשֶׂה
וַיְהִי כָּל

נפשתנא דראובן שתא עשר אלפי
ונסיכהון קדם יי הלתין ותרין
נפשן׃ ויהב משה ית דנסיב ת
אפרשותא קדם יי לאלעזר
כהנא כמא דפקיד יי ית משה׃
ומפלגות בשרא דפלג משה
מן גוברייא דנפקו לחילא׳ והות
פלגות כנשתא מן ענא תלת־
מאה ותלתין ושבעה אלפין
וחמש מאה׳ ותורי תלתין ושיתא
אלפין׳ וחמרי תלתין אלפין
וחמש מאה׳ ונפשא דאנשא
שיתא עשר אלפין׳ ונסיב משה
מפלגות בני ישראל ית דאיתחד
חד מן חמשין מן אנשא ומן־
בעירא ויהב יתהון ללואי נטרי
מטרת משכנא דיי כמא דפקיד
יי ית משה׳ וקריבו רישי משה
דיעמנן רי לאלפי חילא רכבי
אלפין ורבני מאותא׳ ואמרו
למשה עבדך קבילו ית חושבן
גברי מגחי קרבא דעמנא ולא ג
שגא מננא אנש׳ וקריבנא ית־
קורבנא דיי גבר דאשכח מאן
דדהב שירין ושבבין קזקן ק
מרשין וסחור לכפרא על ע
נפשתנא קדם יי׃ ונסיב משה
ואלעזר כהנא ית דהבא כנהון
כל מאן דעבד והות כל דהב
אפרשותא

תְּרוּמַת יְהוָה: וּמִמַּחֲצִת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּקַּח
אֶחָד אֶחָז מִן־הַחֲמִשִּׁים מִן־הָאָדָם מִן־
הַבָּקָר מִן־הַחֲמֹרִים וּמִן־הַצֹּאן מִכָּל־
הַבְּהֵמָה וְנָתַתָּה אֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי
מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיְהִי
הַמַּלְקוֹחַ יֶתֶר הַבָּז אֲשֶׁר בָּזְזוּ עַם הַצָּבָא
צֹאן שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וְשִׁבְעִים אָלֶף וַחֲמִשֶּׁת
אֲלָפִים: וּבָקָר שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים אָלֶף: וַחֲמֹרִים
אֶחָד וְשִׁשִּׁים אָלֶף: וְנֶפֶשׁ אָדָם מִן־הַנָּשִׁים
אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר כָּל־נֶפֶשׁ שְׁנַיִם
וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף: וַתְּהִי הַמֶּחֱצָה חֵלֶק הַיֹּצְאִים
בַּצָּבָא מִסְפַּר הַצֹּאן שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף
וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף וְשִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת:
וַיְהִי הַמֶּכֶס לַיהוָה מִן־הַצֹּאן שֵׁשׁ מֵאוֹת
חֲמֵשׁ וְשִׁבְעִים: וְהַבָּקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים
אָלֶף וּמִכְסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים:
וְהַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אָלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת
וּמִכְסָם לַיהוָה אֶחָד וְשִׁשִּׁים:

אַפְרְשׁוּתָא קֳדָם יְיָ׃ וּמִפַּלְגוּת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּסַּב חַד דְּאִתְחַד מִן־
חַמְשִׁין מִן אֱנָשָׁא מִן תּוֹרֵי מִן־
חֲמָרֵי וּמִן עָנָא מִכֹּל בְּעִירָא וְתִתֵּן
יָתְהוֹן לְלֵוָאֵי נָטְרֵי מַטְרַת ג
מַשְׁכְּנָא דַייָ׃ וְעָבַד מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר
כַּהֲנָא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ׃ יָת מֹשֶׁה׃
וְהַוַת דְּבִרְיָתָא שְׁאָר בִּיזָא דְ־בָזוּ
עַמָּא דְנָפְקוּ לְחֵילָא מִנַּיִן עָנָא
שִׁית מְאָה וְשִׁבְעִין וְחַמְשָׁה ל
אַלְפִין וְתוֹרֵי שִׁבְעִין וְתַרְתִּין אַלְפִין׃
וְחַמְרֵי שִׁתִּין וְחַד אַלְפִין׃ וְנַפְשָׁא
דְאֱנָשָׁא מִן נְשַׁיָּא דְלָא יְדָעָא ג
מִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא כָּל־נַפְשָׁתָא ב
תְּלָתִין וְתַרְתֵּי אַלְפִין׃ וְהַוַת פַּלְגוּתָא
חוּלָק גּוּבְרַיָּא דְנָפְקוּ לְחֵילָא מִנַּיִן
עָנָא תְּלָת מְאָה וְתַלְתִּין וְשִׁבְעָה
אַלְפִין וְחַמֵשׁ מְאָה׃ וְהַוָה דְנָסִיב
קֳדָם יְיָ׃ מִן עָנָא שִׁית מְאָה
שִׁבְעִין וְחַמְשׁ׃ וְתוֹרֵי תַּלְתִּין
וְשִׁתָּא אַלְפִין וְנָסִיבְהוֹן קֳדָם יְיָ׃
שִׁבְעִין וְתַרְתֵּין׃ וְחַמְרֵי תְּלָתִין אַלְפִין
וְחַמֵשׁ מְאָה וְנָסִיבְהוֹן קֳדָם יְיָ׃
שִׁתִּין וְחַד׃

[illegible]

וכל לבוש וכל מאן דמשך וכל
עובד מעוי וכל בעאן דאע תרון
עלוהי: ואמר אעור כהנא לגברי
חילא דאתו לקרבא דא גזירת
אוריתא דפקיד יי׳ ית משה ׃
ברם ית דהבא וית כספא וית־
נחשא ית ברזלא ית אבעא
וית אבראי: כל מרעם דמתעל
באוראא תעברון באורא וידכי ברם
במי אריותא יתדי וכל דלא ל
מתעל באורא תעברוניה במיא ׃
ותחורון לבושיכון ביומא ג
שביעאה ותדכון ובתר כן תעלון
למשריתא ואמר יי׳
למשה למימר קבל ית חושבן
דבריתא דשביא באנשא ג
ובבעירא את ואלעזר כהנא
ורישי אבהת כנשתא ׃ ותפלג
ית דבריתא בין גברי מגיחי קרבא
דנפקו לחילא ובין כל כנשתא ׃
ותפריש נסיבא קדם יי׳ מן גברי
מגיחי קרבא דנפקו לחילא חד
נפשא מחמש מאה מן אנשא
ומן תורי ומן חמרי ומן ענא ׃
מפלגותהון תסבון ותתן לאעזר
כהנא

וכל־לבוש וכל־מאן דמשך וכל
עזים וכל־כלי עץ תתחטאו:
ויאמר
אלעזר הכהן אל־אנשי הצבא הבאים
למלחמה זאת חקת התורה אשר־צוה
יהוה את־משה: אך את־הזהב ואת־הכסף
את־הנחשת את־הברזל את־הבדיל ואת־
העפרת: כל דבר אשר־יבא באש
תעבירו באש וטהר אך במי נדה יתחטא
וכל אשר לא־יבא באש תעבירו במים:
וכבסתם בגדיכם ביום השביעי וטהרתם
ואחר תבאו אל־המחנה: ס
ויאמר יהוה אל־משה לאמר: שא את
ראש מלקוח השבי באדם ובבהמה אתה
ואלעזר הכהן וראשי אבות העדה: וחצית
את המלקוח בין תפשי המלחמה
לצבאו ובין כל העדה: והרמת מכס
מאת אנשי המלחמה היצאים לצ
אחד נפש מחמש המאות מן האדם
הבקר ומן החמרים ומן הצאן: ממחצ
תקחו ונתת ללאלעזר הכהן

וכל מיעבד עזים: להביא כלי קרמוי וקטלמים ותיצמות ויאמר אלעזר הכהן לגבי סנהי מעבד לגבי כעבד
עזים וכל לבוש משתי סנהיבולה ממכו קלבוש בישלי בגדים וכן לותה מוכח בסנהדרין לגיטין סנה דיקדוש על אלעזר
ועל ליתיהר כני להרן כל לבוש כעבד וכל לבוש טיעות וכן כמאנו כל חמורים ויך את הבעל על ידי הבעים שעה וכבה
מעבר עוף על מת מכס תנה הזורקה כרכו: לך את הזהב: לעיכ סנה הזהב ונה הזורה מעבר שה על הלבוש טמאים עזור
ים לבם ליזהר על כלבות בישול לך בעין מיעוט קוה כלומר לך ממועטים אתם להשתתם כבלים לפיכך לחר עוברתם
פיטומת הזהב על מלבות בישול לך בעין מיעוט קוה כלומר לך ממועטים אתם להשתתם כבלים לפיכך לחר עוברתם
פינחס לפי שהיה לבעין לך סנה יהא סם חנרים לך סנה זהותבת יהיה כמות סנאת: כל דבר אשר יבא באש, לבשל כל לבוש
תעבירו באש בדרך הסמיכה הנעלת,

267

יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁבְיָ וְאֶת־הַמַּלְקוֹחַ וְאֶת־
הַשָּׁלָל אֶל־הַמַּחֲנֶה אֶל־עַרְבֹת מוֹאָב
אֲשֶׁר עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ: ס וַיֵּצְאוּ מֹשֶׁה
וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְכָל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה לִקְרָאתָם
אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: וַיִּקְצֹף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי
הֶחָיִל שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת הַבָּאִים
מִצְּבָא הַמִּלְחָמָה: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה
הַחִיִּיתֶם כָּל־נְקֵבָה: הֵן הֵנָּה הָיוּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
בִּדְבַר בִּלְעָם לִמְסָר־מַעַל בַּיהוָה עַל־
דְּבַר פְּעוֹר וַתְּהִי הַמַּגֵּפָה בַּעֲדַת יְהוָה:
וְעַתָּה הִרְגוּ כָל־זָכָר בַּטָּף וְכָל־אִשָּׁה יֹדַעַת
אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר הִרְגוּ: וְכָל־הַטַּף בַּנָּשִׁים
אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר הַחֲיוּ לָכֶם:
וְאַתֶּם חֲנוּ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים כֹּל
הֹרֵג נֶפֶשׁ וְכָל־נֹגֵעַ בֶּחָלָל תִּתְחַטְּאוּ בַיּוֹם
הַשְּׁלִשִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אַתֶּם וּשְׁבִיכֶם:

ישראל ית־שביא וית־דבריתא
וית־עדאה למשריתא למשריא
דמואב דעל ירדנא דיריחו:
וגפקו משה ואלעזר כהנא
וכל־רברבי כנשתא לקדמוותהון
למברא למשריתא: ורגיז משה
על־דממנן על־חילא רברבי אלפין
ורברבן מאותא דאתו מחיל קרבא:
ואמר להון משה הקיימתון כל־
נוקבא: הא אינון הואן לבני
ישראל בעצת בלעם למשקרא
שקר קדם יי על־עיסק פעור
והות מותנא בכנשתא דיי: וכען
קטלו כל דכורא בטפלא וכל־
אינת ידעת דרעגבר למשכבי
דכורא קטלו: וכל טפלא
בנשיא דלא ידעו משכבי דכורא
קיימו לכון: ואתון שרו
מברא למשריתא שבעה יומין
כל דקטל נפשא וכל דיקרב
בקטילא תדון עלוהי ביומא
תליתאה וביומא שביעאה אתון
ושביכון:

ושורם בקבלה סביב כיוצא מרחנים ס"ע מן חרחנה לף לחמי המלחמה סביב כולם נדיקיף ; פ"ב ; קס
יש פל מלבום ומבפיעין ; כז ; היל כיוצ מעטפי סחיק תבסיטין ; מלוחיחדם וכחתה ומקום סביבותיו פבי חנל
ח סבי כלדם ומלקום קבחיתם ; ויעלו ומסק ולעזר תכהן ; עבי סרחק חת כערי יפרחל ינחין לחטוף מן הכזוח ;
נוף ומסה על סקודי סחיל ; ומפוכין של סחיל עלוסדך מכל סורסן סדור תעלי כגדולים פיום כח בכם עלחות ולח רגע
עלחות ; כדבר כעגם חמור להם לף חם סחם מכבסין כל המוכות סבגדולם יהין סחם יכולין להם לפי פחין סחם מרוכין
יהן המוכים שהיו עם יחלות דכב בחור ולחקיחכם עגם חלהיחכם פל שו פוכח זוח וכו כדחיתי כחלק וכספרי ;
הן הכח ; מגיד שהיו מכירין חותה זו היח מבבפל פעוכי כח ; וכל חסה יודעת היח ; רחויה לכבעל ע"כ פפ"ח בבעלה
ולבני הנין הינבירוס סדחיוס ליכבל פביה מוריקות ; הרוגו ; לחם חזר ולחמר להפסיק קשבין דכתי ל יפמעחל שחם
לחי קורם הרגו כל זכר בטף וכל חסה יודעת היח וגו' וכל טטף בפנים וגו' ליכי יודע וכל חסה יודעת היח חם ליחרג
עם הזכרים חו להחייות עם טטף לבך כלחר דרוגו ; מחוץ למחנה ; פלח יכנם לעזרה ; כל הורג נפש ; ר' מחיר חומר
כהורגו כדבר המקבל טומחה מבחוב ולימדך מבחוב שמבלי מטמח חדם מחכורי טומחה קחת כחלו עבע בחת עבמו
יכול חפי זרק בו חץ והרג ת"ל וכל טונע כחלל הקיש הורג למונע מה מונע על ידי חכור לף קורע על ידי חכור ;
ותתחטאו ; כמי נדה כדין טומחי מתים שלף לדבכי הזומר קברי נוים יהין מטמחין בחלל מבל ולחבם נלחי נחל
מרעיתי חדם לחבם לחדם חדם ולחין החומות חדם מוד חוץ מהגוים מטמחין כמגע ובמשח מלח נלחף חדם חלל
לומחלת לחהלות מבל חדם כי יחיות כחלל לחבם ושביכם ; לף מחגוים מקבלין טומחה ונריכין הזלח מלח לחבם נבי
בריית לף סביבם כמיפוח לבריית ויטומחו עריכין הזלח ;

וְאֶת־בָּזְזוּ מִאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֶלֶף לַמַּטֶּה שִׁנִּים
עָשָׂר אֶלֶף חֲלוּצֵי צָבָא: וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה
אֶלֶף לַמַּטֶּה לַצָּבָא אֹתָם וְאֶת פִּינְחָס בֶּן־
אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן לַצָּבָא וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ וַחֲצֹצְרוֹת
הַתְּרוּעָה בְּיָדוֹ: וַיִּצָּבְאוּ עַל־מִדְיָן כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וַיַּהַרְגוּ כָל־זָכָר: וְאֶת־
מַלְכֵי מִדְיָן הָרְגוּ עַל חַלְלֵיהֶם אֶת־אֱוִי וְאֶת־
רֶקֶם וְאֶת־צוּר וְאֶת־חוּר וְאֶת־רֶבַע חֲמֵשֶׁת
מַלְכֵי מִדְיָן וְאֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר הָרְגוּ
בֶּחָרֶב: וַיִּשְׁבּוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־נְשֵׁי מִדְיָן
וְאֶת־טַפָּם וְאֶת־כָּל־בְּהֶמְתָּם וְאֶת־כָּל־
מִקְנֵהֶם וְאֶת־כָּל־חֵילָם בָּזָזוּ: וְאֶת־כָּל־עָרֵיהֶם
בְּמוֹשְׁבֹתָם וְאֶת־כָּל־טִירֹתָם שָׂרְפוּ
בָאֵשׁ: וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־הַשָּׁלָל וְאֶת־כָּל־
הַמַּלְקוֹחַ בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה: וַיָּבִאוּ אֶל־
מֹשֶׁה וְאֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־עֲדַת בְּנֵי־

ואת טהרו מאלפי דישראל אלפא
לשבטא תרי עשר אלפין מזרזי
חילא: ושלח יתהון משה אלפא
לשבטא לחילא יתהון ויתו ו
פנחס בר־אלעזר כהנא לחילא
ומני קודשא וחצוצרת יבבא
בידיה: ואתהילו על־מדין כמא
דפקיד ית־משה וקטלו כל
דכורא: ויתו מלכי מדין קטלו ו
על־קטוליהון ית־אוי ויתרקם
ויתצור ויתחור ויתרבע חמשת
מלכי מדין ויתבלעם בר־בעור
קטלו בחרבא: ושבו בני ישראל
ית־נשי מדין ויתטפלהון וית־
כל בעירהון ויתכל גיתיהון
כל־נכסיהון בזו: ויתכל קריוהון
בטרתבניהון ויתכל בית סגרתהון
אוקידו בנור: ושבו ית כל־
עדאה ויתכל־דברתא באנשא
ובבעירא: ואיתיאו לות־משה
ולות אלעזר כהנא ולות כנשתא
דבני־

וימסרו להודיב מכהן על רובי ישראל מפיקין מן חכיכין על ים־ל עד סלע סמעו כוייתהון מיכו לומר עוד מעט ושקלו
ומסמעו סמיהת משה תלגיה בקמיהת מדין לה רבו עבית עד סמסרו על כרחן: לותם ולות כנסם יגיד סהים בכחם
ם־ל בנגד כולם ומשבי מים הלך כחם ולא הלך שבזר לומר סכוח שהתחיל כחוזק שהרג כזכי יגמור לותה ·
ד״ח מהלך בקום בקומת יוסף לכי לומר · סכל׳ ומסדרים מכרין לותן ל מנרים ; ומכין ש־אתם לומן סכל כנסם מזרעו
על יוסף סכל׳ ומכבות פוטיפ״ל מזרע יתרו ספיהם עבדים לבנ ומזרע יוסף ספטפע כיתרו · ד״ל סד״ל מסוח
מלחמה; וכלי הקדש זה הלחין והכין סהיה בלבם שיהם ומפריח מלבי מדין ככפים ויהון עצמן פורח עמהם קרלה
להם הכין סהיה הסם חקוק לו והם מסבי׳ לבדקע על חלציהם כחלבי מדין סמוסלים על החלציהם מן קלויר וכן כלבם
הוח לומר על חלציהם כספר יהושע : כיוון · כרשעתו וכן ויקח לת כל לרבו מידו ; לומסק מלבי מדין וכי לילי רוחץ
סהיסה הם לנוח פוחקון לנכות ס שלא לשחיך סכוהם סיים כעבה וכוהם הוו כעורעות כלעם הלך ליטול סכר לרבע
ועפרים שלף סהכיל מיפרש כעבודתו וידע מדין לקרלת יפרש ומשיחם עבה רעה לומ׳ להם לם כפיהיה בם · רכוח לף
יכולתם להם ועכמיו כסנים עפר שלף פתם כהים להנחם כתבו לו פכרו מפלם ולא קהחזיקו בהרב · הוח בח על יפרש
והחלף לומנותו כחומנותם סהין נוסעים שלא בעיהם על ידי תפלה וכקשה וכח הוח ותעם לומנותם לקלם לף הפ־
כלו עליו והחליטו לומנותם כחומנות פחומנות שכהים בחרב ועל חרכך תחיה : עיירותם מקום עשרין פלגים פהם
יוסב כומרים יודעי חוקיהם · ר״ל לעון יוסב סריקים כמו סמתרגם פרכי פלגתיה טורבי פלגתיה ויקחו לת כל ד
קטלו · יגיד סהיו נדיקים ולא פחסרו על הגזל נשלח יד כבזה סלא כרשות סכל׳ לת כל הסבל וגומר

שִׁפְחָתָהּ לְנַדְרֵיהָ וְלֶאֱסַר נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם
אִישָׁהּ הֵפֵר וְיהוָה יִסְלַח־לָהּ: וְכָל־נֶדֶר
וְכָל־שְׁבֻעַת אִסָּר לְעַנֹּת נָפֶשׁ אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ
וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ: וְאִם־הָחֲרֵשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ
אִישָׁהּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם וְהֵקִים אֶת־כָּל־נְדָרֶיהָ
אוֹ אֶת־כָּל־אֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר עָלֶיהָ הֵקִים אֹתָם
כִּי הֶחֱרִשׁ לָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ: וְאִם־הָפֵר יָפֵר
אֹתָם אַחֲרֵי שָׁמְעוֹ וְנָשָׂא אֶת־עֲוֹנָהּ: אֵלֶּה
הַחֻקִּים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֵּין
אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין אָב לְבִתּוֹ בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית
אָבִיהָ: פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵאמֹר: נְקֹם נִקְמַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֵת
הַמִּדְיָנִים אַחַר תֵּאָסֵף אֶל־עַמֶּיךָ: וַיְדַבֵּר
מֹשֶׁה אֶל־הָעָם לֵאמֹר הֶחָלְצוּ מֵאִתְּכֶם
[illegible] לַצָּבָא וְיִהְיוּ עַל־מִדְיָן לָתֵת נִקְמַת
יְהוָה בְּמִדְיָן: אֶלֶף לַמַּטֶּה אֶלֶף לַמַּטֶּה
לְכֹל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלְחוּ לַצָּבָא:

שִׁפְחָתָהּ לְנַדְרֵיהָ וְלֶאֱסַר נַפְשָׁהּ
לֹא יָקוּם אִישָׁהּ בְּעֵלָה בַּטְּלָן וְכֵן־
בָּרַם יְיָ׳ יִשְׁתְּבִיק לָהּ: כָּל־נֵדֶר
וְכָל קִיּוּמַת אִסָּר לְסַנָּאָה נַפְשׁ
בַּעֲלָהּ יְקִימִנּוּן וּבַעֲלָהּ יְבַטְּלִנּוּן:
וְאִם מִשְׁתֹּק יִשְׁתֹּק לָהּ בַּעֲלָהּ
מִיּוֹם לְיוֹם וְקַיֵּם יָת כָּל־נִדְרָהָא
אוֹ יָת כָּל אִיסָרָהָא דַּעֲלָהָא יְקַיֵּם
יָתְהוֹן אֲרֵי שְׁתִיק לָהּ בְּיוֹמָא
דִּשְׁמָע: וְאִם בָּטָלָא יְבַטֵּל יָתְהוֹן
בָּתַר דִּשְׁמָע וְיִקְבֵּל יָת חוֹבָהּ:
אִילֵּין קְיָמַיָּא דְּפַקִּיד יְיָ׳ יָת מֹשֶׁה
בֵּין גַּבְרָא לְאִתְּתֵיהּ בֵּין אֲבָא
לְבִרְתֵּהּ בְּרַכְוָתָהּ בֵּית אֲבוּהָא:
וּמַלֵּל יְיָ׳ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר:
אִתְפָּרַע פּוּרְעָנוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כֵּן
מְרַנְיָנֵי בְּתַר כֵּן תִּתְכַּנַּשׁ לְעַמָּךְ:
וּמַלֵּל מֹשֶׁה עִם עַמָּא לְמֵימָר
זָרִיזוּ מִנְּכוֹן גֻּבְרִין לְחֵילָא וְיִרְ־
תּוּן עַל מְרַיָן לְמִתַּן פּוּרְעָנוּת דַּיָּ־
עָנֵי דַּיְיָ׳ בְּמְרַיָן: אַלְפָּא לְשִׁבְטָא
אַלְפָּא לְשִׁבְטָא לְכָל־שִׁבְטַיָּא
דְּיִשְׂרָאֵל תִּשְׁלְחוּן לְחֵילָא:

266

וְאִם־אָרֵר אֵרֵשׂ לְהָ בְּיוֹם
וְשָׁמַע כָּל־נְדָרֶיהָ וְאִסָּרָהּ
דְּאָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם
וְכֵן קָדֵם יְיָ יִשְׁתֹּק לָהּ אִרֵי־
אָרֵר אֲבוּהָא יָתָהּ וְאִם סָרְחָה
תְּחֵי לְגַבֵּר תְּרֵרְהָא עֲלַהּ וְאוֹ
פֵּירֵשׁ שְׁפִוָתְהָא דְּאָסְרַת עַל־
נַפְשָׁהּ וְיִשְׁמַע בַּעְלָהּ בְּיוֹמָא
דְּיִשְׁמַע וְיִשְׁתֹּק לָהּ וְיָקִימוּ נִדְרָהָא
וְאִסָּרָהּ דְּאָסְרַת עַל־נַפְשָׁהּ
יָקוּמוּן וְאִם בְּיוֹמָא דְּיִשְׁמַע בַּעְלָהּ
יְעָרֵי יָתָהּ וִיבַטֵּל יָת־נִדְרָהּ דְּעַלַהּ
וְיָת־פֵּירוּשׁ שְׁפִוָתְהָא דְּאָסְרַת
עַל־נַפְשָׁהּ וְכֵן־קָדֵם יְיָ יִשְׁתֹּק
לָהּ וְגָבַר אַרְמְלָה וְכִתְרָכָא כָּל
דְּאָסְרַת עַל־נַפְשָׁהּ יְקוּם עֲלַהּ
וְאִם־בֵּית בַּעְלָהּ נְדַרַת אוֹ אִסְרַת
אִסָּר עַל־נַפְשָׁהּ בְּקִיּוֹם: וְיִשְׁמַע
בַּעְלָהּ וְיִשְׁתֹּק לָהּ לָא אְעָרֵי יָתָהּ
וְיָקִימוּ כָּל־נִדְרָהָא וְכָל־אִסָּרֵי
דְּאָסְרַת עַל־נַפְשָׁהּ יְקוּמוּן
וְאִם־בַּטָּלָה יְבַטֵּל יָתְהוֹן בַּעְלָהּ
בְּיוֹמָא דְּיִשְׁמַע כָּל־אַפָּקוֹת

וְאִם־אָמוֹר אֹמַר לָהּ בְּיוֹם
יִשְׁמַע כָּל־נִדְרֶיהָ וְאִסָּרָהּ
דְּאָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם
וְכֵן קָדֵם יְיָ יִשְׁתֹּק לָהּ אִרֵי־
אָרֵר אֲבוּהָא יָתָהּ וְאִם סָרְחָה
תְּחֵי לְגַבֵּר תְּרֵרְהָא עֲלַהּ וְאוֹ
פֵּירֵשׁ שְׁפִוָתְהָא דְּאָסְרַת עַל־
נַפְשָׁהּ וְיִשְׁמַע בַּעְלָהּ בְּיוֹמָא
דְּיִשְׁמַע וְיִשְׁתֹּק לָהּ וְיָקִימוּ נִדְרָהָא
וְאִסָּרָהּ דְּאָסְרַת עַל־נַפְשָׁהּ
יָקוּמוּן וְאִם בְּיוֹמָא דְּיִשְׁמַע בַּעְלָהּ
יְעָרֵי יָתָהּ וִיבַטֵּל יָת־נִדְרָהּ דְּעַלַהּ
וְיָת־פֵּירוּשׁ שְׁפִוָתְהָא דְּאָסְרַת
עַל־נַפְשָׁהּ וְכֵן־קָדֵם יְיָ יִשְׁתֹּק
לָהּ וְגָבַר אַרְמְלָה וְכִתְרָכָא כָּל
דְּאָסְרַת עַל־נַפְשָׁהּ יְקוּם עֲלַהּ
וְאִם־בֵּית בַּעְלָהּ נְדַרַת אוֹ אִסְרַת
אִסָּר עַל־נַפְשָׁהּ בְּקִיּוֹם: וְיִשְׁמַע
בַּעְלָהּ וְיִשְׁתֹּק לָהּ לָא אְעָרֵי יָתָהּ
וְיָקִימוּ כָּל־נִדְרָהָא וְכָל־אִסָּרֵי
דְּאָסְרַת עַל־נַפְשָׁהּ יְקוּמוּן
וְאִם־בַּטָּלָה יְבַטֵּל יָתְהוֹן בַּעְלָהּ
בְּיוֹמָא דְּיִשְׁמַע כָּל־אַפָּקוֹת

ס"ם הניח לכתוב לותה כיום שמעו, לפ"ז אינו לותה הנדר כלומר שיפר לה הכלים זו ליכי יודע מה היה כתוב לותה
וכן כיום שמעו ליפר יכיל לותה ויפר לה כלומר הני לומר הכלים זו היו כתובים ושמעו לשון מניעה וכן יכן לעיכ
תניחון לת לב כני ישראל וכן סמך רחם על יכיל רחמי וכן וידעתם לת תבואתי לת לחמי שרתם מעלי: ויל יפלח לה
כתוב מלכר כלשון מנדרים כמוהו וכפר לה וכיל יודעת לה יכיל עוכרת על נדרים ושותה יין
וכן מלוקח לליכיה זו היל מנדריכה שליחם ול"ג סמוך מוסר וכן כתוב בלשון קל ואומר לפליקם מופרין:
וכן אין תנדרו לליכם זו מלימו אל תלמדו כשלוחי מוסר וכן כתיב לפה נדרים קרי בשולחן לאומר וכן כלכרים
וכן לא יחל כה כתוב וכעלה מנדרי נדרים הפר הכל ולשהפר הכעל ולא הפר קרי זה לכל מוסר
וכן עד לעיר לם קדים לחד מקום: ונדרים עליך, מנדרים כבית לכים ולא שמע כהן לכים ולא תוקעו
ושמע לליכה וגו', קרי לך ס"ם קדים הכעל שמוע לישמע יכיל לותה, וכם כיום שמעו יכיל לותה, יכול לפ"ז לא הפר הלכ
עלוה עמר כביוריים כית לכים כל מכעבדים כרשות לכיל היל, כל לשר לחרים על כשמע יקום עליה, שמי ע"ז כ
לא פרשת הכעל וכלהבדה הן הנשלין הכעבה הדכר

מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּר לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים
בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד
מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ אֵלֶּה
תַּעֲשׂוּ לַיהוָה בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִנִּדְרֵיכֶם
וְנִדְבֹתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וְלִמְנְחֹתֵיכֶם
וּלְנִסְכֵּיכֶם וּלְשַׁלְמֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
מֹשֶׁה׃ פרש וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
אֶל רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ אִישׁ כִּי יִדֹּר
נֶדֶר לַיהוָה אוֹ הִשָּׁבַע שְׁבֻעָה לֶאְסֹר אִסָּר
עַל נַפְשׁוֹ לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו
יַעֲשֶׂה׃ וְאִשָּׁה כִּי תִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה וְאָסְרָה
אִסָּר בְּבֵית אָבִיהָ בִּנְעֻרֶיהָ׃ וְשָׁמַע אָבִיהָ
אֶת נִדְרָהּ וְאִסָּרָהּ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ
וְהֶחֱרִישׁ לָהּ אָבִיהָ וְקָמוּ כָּל נְדָרֶיהָ וְכָל
אִסָּר אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ יָקוּם׃

מנחתהון ונסכיהון לתורא
לדיכרא ולאימרא במנייניהון כד
חזי׃ וצפירא דחטאתא חד בר
מעלת תדירא ומנחתה ונסכה׃
איין תעבדון קדם יי בסועדיכון
בר מנדריכון ונדבתיכון
לעלוותכון ולמנחתיכון ולנסכיכון
ולנכסת קודשיכון׃ ואמר משה
לבני ישראל ככל דפקיד יי ית־
משה׃ פרש
ומליל משה עם רישי שבטיא
לבני ישראל למימר דין פתגמא
דפקיד יי׃ גבר ארי ידר נדר
קדם יי או קיים קים למיסר
איסר על־נפשיה לא יבטל
פתגמיה ככל דיפוק מפומיה
יעבד׃ ואיתתא ארי תדר נדר
קדם יי ותיסר איסר בבית אבוהא
ברעותה׃ וישמע אבוהא ית־
נדרה ואסרה דאסרת על־
נפשה וישתוק לה אבוהא
ויקומון כל־נדרה וכל־אסרי
דאסרת על־נפשה יקומון׃

ראשי המטות

יתן כבוד לעשיתים שמדם תחלה
קדושת כן ת"ל ויאמרו תלוי תחלת

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים
בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד
מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃
ס וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמֹנָה אֵילִם
שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם
וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר
חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ
וְנִסְכָּהּ׃ ס וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פָּרִים
שִׁבְעָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם
לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם
כְּמִשְׁפָּטָם׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד
עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ ס בַּיּוֹם
הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה
אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פַּר אֶחָד אַיִל
אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃

וּמִנְחָתָן וְנִסְכֵּיהֶן לְתוֹרֵי לִדְכָרֵי וּלְאִמְּרֵי בִּמְנִיֵּיהֶן כְּר־
חֵי׃ וּצְפִיר חַטָּאתָא חַד בַּר־
מַעֲלַת תְּדִירָא וּמִנְחָתֵהּ וְנִסְכָּהּ׃
וְיוֹמָא שְׁתֵיתָאָה תּוֹרִין
תְּמָנְיָה דִּכְרִין תְּרִין אִמְּרִין בְּנֵי שָׁנָה
אַרְבְּעָה עֲשַׂר שְׁלֵמִין וּמִנְחָתְהוֹן
וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרֵי לִדְכָרֵי וּלְאִמְּרֵי
בִּמְנִיֵּיהוֹן כַּר־חֵי׃ וּצְפִירָא חַטָּאתָא
חַד בַּר מַעֲלַת תְּדִירָא מִנְחָתָהּ
וְנִסְכָּהּ׃ וְיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה תּוֹרִין שִׁבְעָא דִּכְרִין
תְּרֵין אִמְּרִין בְּנֵי שָׁנָה אַרְבְּעָ־
עֲשַׂר שְׁלֵמִין׃ וּמִנְחָתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן
לְתוֹרֵי לִדְכָרֵי וּלְאִמְּרֵי בִּמְנִיֵּיהוֹן
כַּר־חֵי לְהוֹן׃ וּצְפִירָא דְחַטָּאתָא
חַד בַּר מַעֲלַת תְּדִירָא מִנְחָתָהּ
וְנִסְכָּהּ׃ וְיוֹמָא תְמִינָאָה
כְּנִישְׁן תְּהוֹן לְכוֹן כָּל־עִבִידַת
פּוּלְחָן לָא תַעְבְּדוּן׃ וְתַקְרְבוּן
עֲלָתָא קוּרְבַּן דְּסָתְקְבַל בְּרַעֲוָא
קֳדָם־יְיָ תּוֹר חַד דִּכְר חַד אִמַּרְ
בְּנֵי־שָׁנָה שַׁבְעָ־ שְׁלֵמִין׃

שבעת תהיה לכם׃ עצרת היא לכם להמציא מלאכה׃ לכם להיתה זאת להיות לפוף חמשים כעצרת תחר
פעמה ומטורת נסמי תחוקף טוה לעשותם כעודם סם כמכשיי סל פסח כתיב עצרת ליי תלתיך לותי תתם עוברים
אלכם כיום סמיתכם מקדש קדם עמי׃ דבר תחר עצרת עצרו תלטת מלאת סלוחן לינה ומל׳ לבי סכל יומות הרגל
הקריבו כנגד סכנים ל׳ מות ובחין לעבת לתם תחר להם הבה כהקשה מכם שמו לי סעודה קטנה כדי שתהנה מכסי
פר תחד חיל תחד׳ סל כנגד ישראל תתעכבו לי מעט עוד ושמן חכה היה זו כבנים הנכנסין מלכיהן והוא תומר להם
קשה עלי פרידתכם ממני עכבו עמי יום תחד משל למלך פעמה סעודה לעבדיו וכו׳ כדתיתה כתוספתא סוטה׳ ול תגבוהה
תחר לתדה תעיד דרך תרן ממי פיס ע תכסנתי יום רחמן מלכיל כטוחות לתחר מלכיל דנים לתחר מלכיל כסל
כהיה לתחר מלכיל קטנית לתחר מלכיל ירק קטנית ושלק כנגד פרי הגפן׃ תלה העמו לי כמועדיכם׳ דבר קטנ
סוח לתוכה׳ לבר מנדריכם׳ סם בלות לידוך קרבנות כנגד מנוח היח בידכם או נדרים או נדבות סנדריתם כנל
הפנה הקריבום כנגד סמח יקשה לי לעצות ולחזור לידוסלם ועלרב נדריי ונדבותי עובר ככל תלחר׃ ויאמר משה אל
בני ישראל׳ לפשטיק הענין לתחר מתם ויאמרים פרשם זו ליסראל סלח נתכן ים כיוסמיע קלל לתחר לתם ז
אינך לפשטיק הענין לתחר מתחר מתם ויאמרים פרשם זו ליסראל סלח נתכן ים כיוסמיע קלל לתחר לתם ז

264

וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְבַד עֹלַת
הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ: ס וּבַיּוֹם
הַשִּׁבִיעִי פָּרִים בְּנֵי בָקָר שִׁבְעָה עָשָׂר אֵילִם
שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם
וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וּשְׂעִיר
עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְבַד עֹלַת הַתָּמִיד
וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם: וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
פָּרִים עַשְׁתֵּי עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים
בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם
וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים
בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד
מִלְבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:
וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה אֵילִם
שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר
תְּמִימִם: מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם
וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: וּשְׂעִיר
עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְבַד עֹלַת הַתָּמִיד
מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ: ס
וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה אֵילִם שְׁנָיִם
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם:

וְצִפּוֹר בַּר־עִזִּין חַד חַטָּאתָא בַּר־
מַעֲלָתָא תְּרֵיסַר מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:
וּבְיוֹמָא תִנְיָנָא תּוֹרִין בְּנֵי
תּוֹרֵי תְּרֵי עֲשַׂר דְּכָרִין תְּרֵין
אִמְּרִין בְּנֵי שָׁנָה אַרְבְּעָה עֲשַׂר
שְׁלִמִין: וּמִנְחָתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן
לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וְלְאִמְּרֵי בְּמִנְיֵנְהוֹן
כַּר־חֵיוָ: וְצִפּוֹר בַּר־עִזִּין חַד־
חַטָּאתָא בַּר מַעֲלָת תְּרֵיסַר
וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהוֹן: וּבְיוֹמָא
תְלִיתָאָה תּוֹרִין חַד־עֲשַׂר דְּכָרִין
תְּרֵין אִמְּרִין בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבְּעָה־
עֲשַׂר שְׁלִמִין: וּמִנְחָתְהוֹן
וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וְלְאִמְּרֵי
בְּמִנְיֵנְהוֹן כַּר־חֵיוָ וְצִפּוֹר חַטָּאתָא
חַד בַּר מַעֲלַת תְּרֵיסַר וּמִנְחָתָהּ
וְנִסְכָּהּ: וּבְיוֹמָא רְבִיעָאָה
תּוֹרִין עֲשַׂרָא דְּכָרִין תְּרֵין אִמְּרִין
בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבְּעָה עֲשַׂר שְׁלִמִין
מִנְחָתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי
וְלְאִמְּרֵי בְּמִנְיֵנְהוֹן כַּר־חֵיוָ וְצִפּוֹר
בַּר עִזִּין חַד חַטָּאתָא בַּר מַעֲלַת
תְּרֵיסַר מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:
וּבְיוֹמָא חֲמִישָׁאָה תּוֹרִין תִּשְׁעָה
דְּכָרִין תְּרֵין אִמְּרִין בְּנֵי שָׁנָה
אַרְבְּעָה עֲשַׂר שְׁלִמִין:

וּבֶעָשׂר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא־
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם
כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה
לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אַיִל
אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְמִימִם
יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִם לַפָּר שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִם לָאַיִל
הָאֶחָד׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד־
לִשְׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד
חַטָּאת מִלְבַד חַטַּאת הַכִּפֻּרִים וְעֹלַת
הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם׃ וּבַחֲמִשָּׁה
עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ
וְחַגֹּתֶם חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים׃ וְהִקְרַבְתֶּם
עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵ־
בָקָר שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים
בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם יִהְיוּ׃
וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן שְׁלֹשֶׁה־
עֶשְׂרֹנִם לַפָּר הָאֶחָד לִשְׁלֹשָׁה עָשָׂר־
פָּרִים שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִם לָאַיִל הָאֶחָד־
לִשְׁנֵי הָאֵילִם׃ וְעִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ
הָאֶחָד לְאַרְבָּעָה עָשָׂר כְּבָשִׂים׃

וּבְעַשְׂרֵי יוֹמָא לְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה
הַדֵּין מַעֲרַע קְרִישׁ יְהֵי לְכוֹן
וְתַעֲנוֹן יָת נַפְשָׁתֵיכוֹן כָּל־עֲבִידַת
פּוּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃ וְתַקְרְבוּן
עֲלָתָא קֳדָם יְיָ לְאִתְקַבָּלָא
בַּרְעָא תּוֹר בַּר־תּוֹרֵי חַד דְּכַר חַד
אִמְּרִין בְּנֵי־שְׁנָה שִׁבְעָה שַׁלְמִין
יְהוֹן לְכוֹן׃ וּמִנְחָתְהוֹן סְלְתָא דְּפִילָא
בְּמִשַׁח תְּלָתָא עֲשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא
חַד תְּרֵין עֲשְׂרוֹנִין לְדִכְרָא חַד׃
עֲשְׂרוֹנָא עֲשְׂרוֹנָא לְאִמְּרָא חַד
לְשִׁבְעָה אִמְּרִין׃ צְפִיר־בַּר־
עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא בַּר מִחַטָּאתָא
דְּכִפּוּרַיָּא וְעָלְתָא תְּדִירָא
וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהוֹן׃
וּבְחַמְשַׂת עֲשַׂר יוֹמָא לְיַרְחָא
שְׁבִיעָאָה מַעֲרַע קְרִישׁ יְהֵי לְכוֹן
כָּל־עֲבִידַת פּוּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן
וְתַחֲגוֹן חַגָּא קֳדָם־יְיָ שִׁבְעָה
יוֹמִין׃ וְתַקְרְבוּן עֲלָתָא קוּרְבָּן
דְּאִתְקַבָּלָא קֳדָם יְיָ תּוֹרִין
בְּנֵי־תוֹרֵי תְּלָתָא עֲשַׂר דְּכָרִין
תְּרִין אִמְּרִין בְּנֵי־שְׁנָה אַרְבְּעָה
עֲשַׂר שַׁלְמִין יְהוֹן׃ וּמִנְחָתְהוֹן
סוֹלְתָא דְּפִילָא בְּמִשַׁח תְּלָתָא
עֲשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא חַד לִתְלָתָא
עֲשַׂר תּוֹרִין תְּרֵין עֲשְׂרוֹנִין
לְדִכְרָא חַד לִתְרֵין דְּכָרִין׃
וְעִשְׂרוֹנָא עִשְׂרוֹנָא לְאִמְּרָא חַד
לְאַרְבְּעָת עֲשַׂר אִמְּרִין׃

מלבד חטת הכפורים׳ פעיר הכפורים קחמור כחחרי מות סגם הוח חטחת ושעות קתמיד ומלבד עולת השבת׳
תעשו עולת השב׳ ונסכיהם׳ מוסף של השבת ועל תעשו ושוח עשן ניוחי מלבד עולת התמיד ומנחתו
תעשו חת שלש ונסכיהם וכן כל נסכיהם קחמור כחושיות חון ומל הרכבות קיום פרט ונסכיהם ונסכיהם
סכהן מוסיפין של התמיד ולימו עשן ניוחי סחרי נסכיהם של מוספין כתוכין לעשות ככל יום יומם ׳ ומנחתם ונסכיהם׳

מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם
עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי בָקָר
שְׁנַיִם אַיִל אֶחָד שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה׃
וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן שְׁלֹשֶׁה
עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל
הָאֶחָד׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד
לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד
לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ
תַּעֲשׂוּ תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם׃
וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא־
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא
תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם׃ וַעֲשִׂיתֶם
עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד
אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃
וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן שְׁלֹשֶׁה
עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל׃ וְעִשָּׂרוֹן
אֶחָד לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לִשְׁבַּעַת הַכְּבָשִׂים׃
וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד חַטָּאת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃
מִלְבַד עֹלַת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ וְעֹלַת
הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם כְּמִשְׁפָּטָם
לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃

עֵיבִירַת פּוּלְתָּנָא לָא תַּעְבְּרוּן׃
וְתִקְרְבִין עֲלָתָא לְאַתְקָבָלָא
בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ תּוֹרִין בְּנֵי־תוֹרֵי
תְּרִין וּדְכַר חַד וְשִׁבְעָא אִמְּרִין
בְּנֵי שְׁנָה׃ וּמִנְחָתְהוֹן סוּלְתָא
דְּפִילָא בְּמִשַׁח תְּלָתָא עֶשְׂרוֹנִין
לְתוֹרָא חַד וּתְרִין עֶשְׂרוֹנִין
לְדִיכְרָא חַד׃ עֶשְׂרוֹנָא עֶשְׂרוֹנָא
לְאִמְּרָא חַד בֵּן לְשִׁבְעָה אִמְּרִין׃
צְפִיר בַּר־עִזִּין חַד לְכַפָּרָא
עֲלֵיכוֹן׃ בַּר־מַעֲלַת תְּדִירָא
וּמִנְחָתְהוֹן תַּעְבְּרוּן שְׁלִמִּין יְהוֹן־
לְכוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן׃ וּבְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה
בְּחַד לְיַרְחָא מַעֲרַע קְרִישׁ יְהֵי
לְכוֹן כָּל־עִבִידַת פּוּלְחָנָא לָא
תַּעְבְּרוּן יוֹם יְבָבָא יְהֵי לְכוֹן׃
וְתַעְבְּרוּן עֲלָתָא לְ[ו]׃ נִיחוֹחַ
בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ תּוֹר בַּר־תּוֹרֵי
חַד דְּכַר חַד אִמְּרִין בְּנֵי־שְׁנָה
שַׁבְעָא שְׁלִמִּין וּמִנְחָתְהוֹן סוּלְתָא
דְּפִילָא בְּמִשַׁח תְּלָתָא עֶשְׂרוֹנִין
לְתוֹרָא תְּרִין עֶשְׂרוֹנִין לְדִכְרָא׃
וְעֶשְׂרוֹנָא עֶשְׂרוֹנָא חַד לְאִמְּרָא
חַד מִן לִשְׁבְעָה אִמְּרִין׃ וְצָפִיר
בַּר־עִזִּין חַד חַטָּאתָא לְכַפָּרָא
עֲלֵיכוֹן׃ בַּר־מַעֲלַת יַרְחָא
וּמִנְחָתָהּ וְעָלָתָא תְּדִירָא וּמִנְחָתָהּ
וְנִסְכֵּיהוֹן כַּר־חֵזוֹ לְהוֹן לְאַתְקָבָלָא
בְּרַעֲוָא קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃

ולין נסבו מוסב על המעיר פלין נסכים לחטאת ; כל מלאכת עבודה ; לפי המלאכה הנריכה לכם בעון דכר ה'כר
סמוכתו כהוע"ג ועוד לתורה ביום טוב ; פרים ; כנגד לחריס דכתיב ולא הכקר רין לחריס ; אילים ; כנגד יצחק
דכתיב ויזבח לול ; כבשים ; כנגד יעקב שנאמר ומכבשים הפריד יעקב ; ביעודו של משה קדרשן לחייתי זה ; כלה
יעצמו ליום ; עלה יהו פוח ין והולבין כפרי החג ; וביום הכב ויים ; חב שבועות קרוי בכורים פסוק זמן בכורי
קניר חטים עד שם מתי הלחם מהם ריקמוס נמנחת חטים הבאה מן החדש ; תוימים יהיו לכם ונסכיהם ; לפי
שנסבים יהיו מתוימין בנדר וכותינו ל מכלן פלף היין מעלה קדמין פעול עבדים ; מנכר שולת החדש ; ויוסבי
ריקם חדש פחוץ ביום ריקם הפנה ;

וּנְפִיר בַּר־עִיוִין חַד לְחַטָּאתָא
קֳדָם יְיָ עַל־עֲלָתָא תְּדִירָא
יִתְעֲבַר וְנִסְכֵיהּ׃ וּבְיַרְחָא
קַרְמָאָה בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא יוֹמָא
לְיַרְחָא פִּסְחָא קֳדָם יְיָ׃ וּבְחַמְשָׁת
עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא הָדֵין חַגָּא
שִׁבְעָה יוֹמִין פַּטִּירָא יִתְאֲכַל׃ בְּיוֹמָא
קַדְמָאָה מִקְרָא קֻדְשָׁא כָּל עִבִידַת
פּוּלְחָנָא לָא תַּעְבְּדוּן׃ וְתִקְרְבוּן
קוּרְבָּנָא עֲלָתָא קֳדָם יְיָ תּוֹרִין
בְּנֵי תַּרְתֵּי וְדִכַר חַד וְשִׁבְעָה
אִמְּרִין בְּנֵי שָׁנָה שַׁלְמִין יְהוֹן לְכוֹן׃
וּמִנְחָתְהוֹן סוֹלְתָא דְּפִילָא בְּמִשְׁחָ
תְּלָתָא עֶשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא וְתַרְ־
עֶשְׂרוֹנִין לְדִכְרָא תַּעְבְּדוּן עִשְׂרוֹנָא
עִשְׂרוֹנָא תַּעְבִּיד לְאִמְּרָא חַד־כְּן
לְשִׁבְעָה אִמְּרִין וְעִפְרָא דְּחַטָּאתָא
חַד לְכַפָּרָא עֲלֵיכוֹן׃ מִדְּמַעְלַת
עֲפָרָא דִּי לְעֲלָתָא תְּדִירָא תַּעְבְּדוּן
יָת־אִלֵּין׃ כְּאִלֵּין תַּעְבְּדוּן לְיוֹמָא
שִׁבְעָא יוֹמִין לְחֵם קוּרְבָּן דְּמִתְקַבֵּל
בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ עַל־עֲלָתָא
תְּדִירָא יִתְעֲבַד וְנִסְכֵיהּ׃ וּבְיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה מִקְרָא קֻדֵּישׁ יְהֵא
לְכוֹן כָּל־עִבִידַת פּוּלְחָנָא לָא
תַּעְבְּדוּן׃ וּבְיוֹמָא דְּבִכּוּרַיָּא
בְּקָרוֹבֵיכוֹן מִנְחָתָא חַדְתָּא קֳדָם
יְיָ בְּשַׁבְּעָתֵכוֹן מִקְרָא קֻדֵּישׁ
יְהֵא לְכוֹן כָּל־

וְשָׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטֹּאת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃
מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד יַעֲשׂוּ תַּמִּימִם יִהְיוּ לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם׃
וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ פֶּסַח
לַיהוָה׃ וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה
חַג שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת יֵאָכֵל׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא
תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים
בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים
בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת
בְּלוּלָה בַּשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִם לַפָּר וּשְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִם לָאַיִל תַּעֲשׂוּ׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן
תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃
וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְבַד
עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ
אֶת אֵלֶּה׃ כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת
יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־
עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם
מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם
מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־

ויקן, כמספר נסכי פר מפני קטנים כפרשת נסכים ; זולת שולת תדיר בחדשו שהיו עכבר יחיד כשלו קרבנו
שלמים ; ופעיר עזים לחד לחשאת, כל פעיר חיוספין בחים לעכבר על טומאת מקדש וקדשיו וכל
ת מכועות ונשתנה פעיר ריחם חדש מכח כו חשאת ליל תעמודו עומד מחכפר על שחין כו ידיעה
ין מכיר בחשאת חלא הכא לעבדו (שאר קטנים לעיל מיכן ומיכו ; ומדרשו כחגדים לחמר מקדים
יחו על כפרים מחיעשתי לת הירח ; וכל שולת התמיד ונסכו ; יעשה כל הקרבן חזוק

תַּעֲשֶׂה בְּכֹר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃
וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ
הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהוָה׃ וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי
תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבַּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר
וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃

פ וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה
בַּשָּׁמֶן וְנִסְכּוֹ׃ עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל
עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ׃ פ וּבְרָאשֵׁי
חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי
בָקָר שְׁנָיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
שִׁבְעָה תְּמִימִם׃ וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לָאַיִל
הָאֶחָד׃ וְעִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה
בַּשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלַת רֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה
לַיהוָה׃ וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר
וּשְׁלִישִׁת הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ
יַיִן זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃

דאיתעבידא בטורא ד״ סיני
לאתקבלא ברעוא קורבנא קדם
יי׳ ונסכיה רבעית הינא לאמרא
חד בקודשא יתנסך ניסוך חמר
עתיק קדם יי׳ ׃ ית איטרא
תנינא תעביד בין שמשיא
כמנחת צפרא וכנסכיה תעביד
קורבן דמתקבל ברעוא קדם
יי׳ ׃ ובומא דשבתא תרין
אמרין בני שנה שלמין ותרין
עשרונין סולתא מנחתא רפילא
במשח ונסכיה ׃ עלת שבת
דתתעביד בשבת על עלת
תדירא ונסכה ׃ וברישי
ירחיכון תקרבון עלתא קדם
יי׳ תורין בני תורי תרין ודכר
חד אמרין בני שנה שבעה
שלמין ותלתא עשרונין סולתא
מנחתא רפילא במשח לתורא
חד ותרין עשרונין סולתא
מנחתא דפילא במשח לדכרא
חד ׃ ועשרונא עשרונא סולתא
מנחתא רפילא במשח לאמרא
חד עלתא לאתקבלא ברעוא
קורבנא קדם יי׳ ׃ ונסכיהון
פלגות הינא יהי לתורא ותלתות

הינא לדיכרא ורבעות הינא לאמרא חמרא רא עלת ריש ירח באתחדתה כן לכל ריש
ירחי שתא

קרבני יום קדם לחבי, על תמורין וכן קוח מוסף ומקדשים הבאין ומזוכחה לא תקח לחמי שבועתי כמו
עבד לחברה לחמי יכמיתנין לא על מזבחי. תקח כי סיפוק כהנים ליים ויסרחל על נכיו מיכן לתדע ותקנו מעמדות
כתובתו. בכל יום הוה מוסף התמידי, ומחמת להם לחזקיה לכבד, שכים ליום, כשמוטו ועיקרו כח על ליום כמחנין
כשבד היום תעויד על סחר במערב ומל כין הערבים כמזרחית על טכעות, לת הכבש אחד, ס״ט עכבר
כפרסת ואחה תעוק וזה לחר תעשה היו היחה מזכרת לימי המעלים וכח זקוקה לעיונים, עלת לא מחה מעמד
הנעמדים כה״י סיכי, כאותן שנעמדו כימי המעלים, ל״ג הקים עולת תמיד לעולת כי סיכי לותה מקר
תורים שכתב כה ויסם כאלות ומלאת מטעונה כלי, ונסכו יין, כקדם ספך על המזבח יתנסכו
המשכר פרט ליין מבלתי, ריח ניחוח, אחת דוגמא לכבי אחרונה, ונסכיה רבעית, עולת שבת כ
כשבת לאחרת הרי שלא הקריב כשבת זו מוטב לכי הקריב שבת הבאה פתים תעמוד ל
יומו כגול קרבנו, על עולת התמיד, ילא מוספין לבר לותן שכי ככשים על עולת ה
שכי התמידין וכן ככל המוספין כאמר על עולת התמיד

וּתְקִים יְיָ֔ה קָדָם אֶלְעָזָר כַּהֲנָא
וְלִקְרָם כָּל כְּנִשְׁתָּא וְתִפְקֹר יָתֵיהּ
לְעֵינֵיהוֹן: וְתִתֵּן מִטְּרָךְ עֲלוֹהִי כְּדֵין
דְּיִקְבְּלוּן מֵימְרֵיהּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל: וְלִקְרָם אֶלְעָזָר כַּהֲנָא יְקוּם
וְיִשְׁאַל לֵיהּ בְּדִין אוּרִיא קֳדָם יְיָ עַל
מֵימְרֵיהּ יְהוֹן נָפְקִין וְעַל מֵימְרֵיהּ
יְהוֹן עָיְלִין הוּא וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עִמֵּיהּ וְכָל כְּנִשְׁתָּא: וְעָבַד מֹשֶׁה
כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ יָתֵיהּ וְדַבַּר יָת־
יְהוֹשֻׁעַ וְאֲקִימֵיהּ קֳדָם אֶלְעָזָר
כַּהֲנָא וְקָדָם כָּל כְּנִשְׁתָּא: וְסָמַךְ
יָת יְדוֹהִי עֲלוֹהִי וּפְקָדֵיהּ כְּמָא
דְּמַלֵּל יְיָ בִּידָא דְּמֹשֶׁה:
וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר: פְּקֹד
יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן יָת־
קוּרְבָּנִי לַחְמִי סְדוּרִי לְקוּרְבָּנַי גְּ
לְאַתְקָבָלָא בְּרַעֲוָא תִּטְּרוּן לְקָרְבָּ
קָדְמַי בְּזִמְנֵיהוֹן: וְתֵימַר לְהוֹן דֵּין
קוּרְבָּנָא דְּתַקְרְבוּן קֳדָם יְיָ אִמְּרִין
בְּנֵי שְׁנָה שְׁלִימִין תְּרֵין לְיוֹמָא ו
עֲלְתָא תְּדִירָא: יָת אִמְּרָא חָד־
תַּעְבֵּיד בְּצַפְרָא וְיָת אִמְּרָא תִּנְיָנָא
תַּעְבֵּיד בֵּין שְׁמָשְׁיָא: וְחָד סְ
עֲשַׂרְתָּא דְּסָלֶת סְאִין סוֹלְתָא ל
לְמִנְחָתָא דְּפִילָא בְּמִשְׁחָא תְּשִׁישָׁא
רְבִיעוּת הִינָא: עֲלְתָא תְּדִיר־ א

וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי
כָּל הָעֵדָה וְצִוִּיתָה אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם: וְנָתַתָּה
מֵהוֹדְךָ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל עֲדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֹד וְשָׁאַל
לוֹ בְּמִשְׁפַּט הָאוּרִים לִפְנֵי יְהוָה עַל פִּיו
יֵצְאוּ וְעַל פִּיו יָבֹאוּ הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אִתּוֹ וְכָל הָעֵדָה: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמֶד הוּ לִפְנֵי
אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָּל הָעֵדָה: וַיִּסְמֹךְ אֶת
יָדָיו עָלָיו וַיְצַוֵּהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־
מֹשֶׁה: פ וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ
נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: וְאָמַרְתָּ
לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה
תָּמִיד: אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֹּקֶר
וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם:
וַעֲשִׂירִת הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה
בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין: עֹלַת תָּמִיד

ותקים יי׳ה קדם אלעזר כהנא ולקרם כל כנשתא ותפקר יתיה לעיניהון: ותתן מטרך עלוהי כדי דיקבלון מימיה כל כנשתא דבני ישראל: ולקדם אלעזר כהנא יקום וישאל ליה בדין אוריא קדם יי׳ על מימריה יהון נפקין ועל מימריה יהון עיין הוא וכל־בני ישראל עמיה וכל כנשתא: ועבד משה כמא דפקיד יי׳ יתיה ודבר ית־ יהושע ואקימיה קדם אלעזר כהנא וקדם כל כנשתא: וסמך ית ידוהי עלוהי ופקדיה כמא דמלל יי׳ בידא דמשה:
ומליל יי׳ עם משה למימר: פקוד ית בני ישראל ותימר להון ית־ קורבני לחמי סידורי לקורבני ג לאתקבלא ברעוא תטרון לקרב קדמי בזמניהון: ותימר להון דין קורבנא דתקרבון קדם יי׳ אמרין בני שנה שלמין תרין ליומא ו עלתא תדירא: ית אמרא חד־ תעביד בצפרא וית אמרא תניא תעביד בין שמשיא: וחד סְ עשרתא דסלת סאין סולתא ל למנחתא דפילא במשח תשיעא רבעות הינא: עלתא תדיר־ א

ובמיתה תומתו על ידי שמים ואין לך בו אלא מיתה בלבד: ואת תצוה את בני ישראל. זה קדיון שור כבש מקודש ועל כל קרבן מנחה ונסכים שבו יהושע בשבי מסך בשבי מזמר ושבי יהושע בשבי לעתיד: לעתיד יהושע כל עדת בני ישראל פיא מוהנין בו בכהר וירחם כדרך שנהגין כך: ואתני שאול קבץ ועשה ועל כן כתיב תחורים תרי פשלת פשלת תבכול זו מכית תכוך פתוי יהושע יהא עריך לשאול: ועשו על כמיעורך לעתיד לבא תחזיתה על פיו יהושע שאול יכל הגיע שהדרי: ויקח את יהושע ויעמד אותו לפני אלעזר הכהן: וימיך את ידיו עליו עמהו כתיב הלא ובדום מלאו מהכמתו: את ידיו. כתיב יפה יות ממה שכתוב מסכם ת"ל ושמכת את ידך עליו ויתן מסכם מסתי ידיו: כאשר דבר יי׳. לפי לעבין שהוד כתן מקודו עליו: בני ישראל: מה לחמור לעשות יפקוד שלחי קדמות נכל כאר חים על העדים ת"ל הכם עד שתהא מצוה לחזי על כבי בוה את כבי עלי. מסכת נבת מלך
מהיתה כפשוטה מן שעלם והיתה מצוה לבעלה על כבי ובו' כדחיתה בפשוטי

לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפַּט הָאַשָּׁף צַוָּה
יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ פ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה
וּרְאֵה אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְרָאִיתָ אֹתָהּ וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל עַמֶּיךָ גַּם אָתָּה
כַּאֲשֶׁר נֶאֱסַף אַהֲרֹן אָחִיךָ׃ כַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם
פִּי בְּמִדְבַּר צִן בִּמְרִיבַת הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי
בַּמַּיִם לְעֵינֵיהֶם הֵם מֵי מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר
צִן׃ פ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה
לֵאמֹר׃ יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי הָרוּחֹת לְכָל־
בָּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה׃ אֲשֶׁר־יֵצֵא לִפְנֵיהֶם
וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר
יְבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת יְהוָה כַּצֹּאן אֲשֶׁר
אֵין לָהֶם רֹעֶה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה קַח
לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ
וְסָמַכְתָּ אֶת יָדְךָ עָלָיו׃

ס ס ס

לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְגַזִּירַת דִּין כְּמָא
דְּפַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃ וַאֲמַר
יְיָ לְמֹשֶׁה סַק לְטוּרָא דְּעַבְרָאֵי
הָדֵין וְחֲזִי יָת אַרְעָא דִּי יְהָבִית
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְחָזוֹי יָתָהּ וְתִתְכַּנֵּישׁ
לְעַמָּךְ אַף אַתְּ כְּמָא דְּאִיתְכַּנֵּישׁ
אַהֲרֹן אָחוּךְ׃ כְּמָא דְּשַׁקַּרְתּוּן
בְּמֵימְרִי בְּמַרְבְּדָא דְּצִן בְּמִצּוּת
כְּנִשְׁתָּא לְקַדָּשׁוּתִי בְּמַיָּא לְעֵינֵיהוֹן
אִינּוּן מֵי מְצוּת דְּקָם מַרְבְּדָא דְּצִנִּי
וּמַלֵּיל מֹשֶׁה קֳדָם
יְיָ לְמֵימָר׃ יְמַנֵּי יְיָ אֱלָהָא דְּרוּחֵיָא לְכָל
בִּשְׂרָא גְּבַר מְמַנֵּי עַל כְּנִשְׁתָּא׃
דְּיִפּוֹק קֳדָמֵיהוֹן וְדִיעוֹל קֳדָמֵיהוֹן
וְדְיַפְּקִנּוּן וְדְיַעֲלִנּוּן וְלָא תְהֵי
כְּנִשְׁתָּא דַּיְיָ כְּעָנָא דְּלֵית לְהוֹן
רָעֵי׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה דְּבַר לָךְ יָת
יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן גְּבַר דְּרוּחַ נְבוּאָה
בֵּיהּ וְתִסְמֹךְ יָת יְדָךְ עֲלוֹהִי׃

עדין לית הגיע זמנכם להפטר כבר מקוכסכתב מיתתם כתב סורחנם נגזירת על דור סמדבר למות
במדבר כענין שלא יחמינו לכך כתיב מעט סיכת סורחנו שלא יחמרו לך הוא היה חין יחמרו' ומשל לעתי בשדה
כבר לחת קלה ולחת לכלה שבי שביעית וכן לך כאן כבר מקום שהזכיר מיתתן הזכיר סורחנן להודיע שלא היתה
נחת שלו זו כעבר: שם מי מריבת קדש. שם לבדם לין שם ענין אחר. ד"א שם שהמרו כמרים שם היו שהמרו כיס שם
ענינן שהמרו במדבר צן וידבר משם של מ"ע. להודיע שכחן של נדיקים כשנפטרין מן העולם מניחין נרכן ועושין
נרכי נבור: לאמר. לאמר לומר על שחיכבי לא שחתם מתנה שהם פרעם שם לגזר: יפקד יי שהי הרוחות לבל כפי
שלמע"ל שהמקום הן נחלת עלמות ח"ל הגיע פ"ש שהתכבא נרכי פירסו כבי לת גדולתי ח"ל שכה לך כך עתה כשתסכה
לבבי כדרכי קוה יהושוע ליטול שכר שיתעסו שלא שם מתוך לחלל וזהו שאמ' שלמע' כל נוצר תיפסו יחלל
לכל כשר עיה לאמר לומר לבניו גלוי וידוע לפניך דעת כל אחד ואחד ולכיכם דומים זה לזה תנה עליהם מנהיג סיכת
סוכל כל אחד ואחד לפי דעתו: תאר יפה לפניהם. לף כדרך שלבי שלומות מיוסכין כשתיהם ומשלחין ת עתיקין ל
למיחם שלא כמו שעשיתי לבי שכשלחתי כם יהושע ועוב שכתוב' ש' תירא לחתו כי כידך נתתי לחת וגו' וכדרך שעשה ו
יהושע שלא' ויעך יהושע שיו ויחזיר ע הלבו לחתה לם לפניכם וכן כדרך היה אומ' כי קול יענו וכו' לפניהם יוצא כניהם
וכבם כניהם: ולחר יוציאם כזכותיו: ולחר יביאם: כזכיותיו: ד"א ולחר יביאם שלא תעשה ע כדרך שעשה עונש
לי שהיו מכעיסין לח קחתו כדרכי' לחריך מזכיר להסניב כניו של מקום: לך קח. שכדוקא לך קח לת זה לחתה מכיר
לחר רוח בר: כיהושע. כיהושע סיכול: לך כבר דוחו של כל אחד ואחד: וסמכת לת ידך עליו. קח ר"ו תוכיחון וידריש
בחייך שלא יאמר עליו שלא היה לו לפרים יד בימי משה:

אֲבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר וְהוּא לֹא־הָיָה בְּתוֹךְ
הָעֲדָה הַנּוֹעָדִים עַל־יְהוָה בַּעֲדַת־קֹרַח
כִּי בְחֶטְאוֹ מֵת וּבָנִים לֹא־הָיוּ לוֹ: לָמָּה יִגָּרַע
שֵׁם־אָבִינוּ מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ כִּי אֵין לוֹ בֵּן
תְּנָה לָנוּ אֲחֻזָּה בְּתוֹךְ אֲחֵי אָבִינוּ: וַיִּקְרַב
מֹשֶׁה אֶת־מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי יְהוָה: פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: כֵּן בְּנוֹת
צְלָפְחָד דֹּבְרֹת נָתֹן תִּתֵּן לָהֶם אֲחֻזַּת ס
נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֲחֵי אֲבִיהֶם וְהַעֲבַרְתָּ אֶת־
נַחֲלַת אֲבִיהֶן לָהֶן: וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר
לֵאמֹר אִישׁ כִּי יָמוּת וּבֵן אֵין לוֹ וְהַעֲבַרְתֶּם
אֶת־נַחֲלָתוֹ לְבִתּוֹ: וְאִם־אֵין לוֹ בַּת וּנְתַתֶּם
אֶת־נַחֲלָתוֹ לְאֶחָיו: וְאִם־אֵין לוֹ אַחִים וּנְתַתֶּם
אֶת־נַחֲלָתוֹ לַאֲחֵי אָבִיו: וְאִם־אֵין אַחִים
לְאָבִיו וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב
אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וְיָרַשׁ אֹתָהּ וְהָיְתָה

אבונא מית במדברא והוא לא־
הוה בגו כנשתא דאתרעו על־
יי בכנשתא דקרח ארי בחוביה
מית ובנין לא הוו ליה: למה
יתבטל שמא דאבונא מגו
זרעיתיה ארי ליית ליה ברא הב
לנא אחסנא בגו אחי אבונא:
וקריב משה ית דינהן קדם יי:
ואמר יי למשה למימר:
יאות בנת צלפחד ממללן כדין
תתן להון אחסנת אחסנא בגו
אחי אבוהן והעבר ית אחסנת
אבוהן להון: ועם בני ישראל תמלל
למימר גבר ארי ישות ובר ליית
ליה והעברון ית אחסנתיה ג
לברתיה: ואם ליית ליה ברתא
ותתנון ית אחסנתיה לאחוהי:
ואם ליית ליה אחין ותתנון ית־
אחסנתיה לאחי אבוהי: ואם
ליית אחין לאבוהי ותתנון ית
אחסנתיה לקריביה דקריב ליה
מזרעיתיה וירית יתה ותהי

ליה יגרע שם אבינו, מה כיוצא בו אמו עומדין ויתנו לנו ירושתינו ואם אין לנו חמשכות כזרע תתיבם לאמנו ליבמי
כי אין לו בן, קל ואם היה לו בן לא היו תובעין כלום מנין שחכמיות היו: ויקרב משה את משפטן, כתיב לעיל מזה
הלכה וכאן כתיב מעתה על פטפול עשרה ואמו והדבר חסר יקשה מכאן תקריבון אלי ומעתיק, ד"ת לחודיה קיימה פרשה
זו ליכתב על ידי משה שלא מזכו בנות צלפחד וכתבה על ידן מכאן מתעלגין זכות על ידי זכאי ומזכה על ידי חייב,
ואוקימנא לה היה, לבי סהיר כאות לומר כהיטאו מת מזקקו לומר לא מת כחטאו מתעלגים ולא בעדת קרח שהיו על הכלל
אלא כהיטאו לבדו מת, ולא החטיאו אחרים שמו, ר' עקיבא לומר הוא מקומם, ר' סימון לומר מן המעפילים היה; כן
דרכו של אחד דוברות, יפה תבעו אחרי חלקם מהכא מודים לבריו ותרגו כן יאות כך בתובה פרשה זו כתיב
לבני מנוי סרחתה עיכם מה שלא רחתה עינו של משה; נתן תתן, שני חלקים חלק לכיקם שהיה מינוחי מברים ואלך
עם אחיו בנכסי הפר; והעברת, לשון שעבוד הוא כמו שתיכו מכיח בן ניורשו, ר' ס' על פם שהבת מעברת נחלת
משבט לשבט שכעלה יורש אותה ולא תבוא בחזקתו אלא לאותו יחוד בשבר וכן והעברתם את כחלתן לבתו
כיון הוא לומר ונתתם וכתב את משה לומר והעברתם; לאחרי תקריב אלי, ממשפחתו ולא מן משפחתם קריים אלא מבני
הלב; עלה אל הר השבריס, למה נסמכה לבאן כיון שאמר לבאן תאסף אל עמיך אמר אתה עלה אל הר השבריס
ובזכות מה תזכה לארץ אמר לו תהא נזדמנת בתקומת עומדת, ד' ס' כיון שנכנס משה לבחלת בני גד וכני ראובן
כמדומה לו שהותר מדרי מצל עצמו אלא עבדו עבדו אלא יכנס בשתה פעורין אל יכנס לשער וחוץ לארץ לשרקין וחוץ
לשרקין כיון שכח להכניס לריסון אמר לו כבי מכאן ואילך אתה אומר ליכנס; כאשר נאסף אהרן אחיך, שנאספות עמו
עניעתו של אהרן, ד' ס' לין אתה טוכ ומאנו; להקדישני בעיני כל מה קדשתם

שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף כָּל־זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ
וָמַעְלָה כִּי לֹא הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כִּי לֹא נִתַּן לָהֶם נַחֲלָה בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
אֵלֶּה פְקוּדֵי מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר
פָּקְדוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל
יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃ וּבְאֵלֶּה לֹא הָיָה אִישׁ מִפְקוּדֵי
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַּר סִינָי׃ כִּי אָמַר יְהוָה לָהֶם
מוֹת יָמֻתוּ בַּמִּדְבָּר וְלֹא־נוֹתַר מֵהֶם אִישׁ
כִּי אִם־כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃

וַתִּקְרַבְנָה
בְּנוֹת צְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר בֶּן־גִּלְעָד בֶּן־
מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה בֶּן־
יוֹסֵף וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מַחְלָה נֹעָה
וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְתִרְצָה׃ וַתַּעֲמֹדְנָה לִפְנֵי
מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי הַנְּשִׂיאִם
וְכָל־הָעֵדָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר׃

עֶשְׂרִין וּתְלָתָא אַלְפִין כָּל דְּכוּרָא
מִבַּר יַרְחָא וְלְעֵלָּא אִנּוּן לָא
אִתְמְנְיוּ בְּנוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲרֵי לָא
אִתְיְהֵב לְהוֹן אַחְסָנָא בְּגוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ אִלֵּין מְנְיָנֵי מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר
כָּהֲנָא דִּמְנָה יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּמֵישְׁרֵיָא דְּמוֹאָב עַל יַרְדְּנָא
דִּירֵחוֹ וּבְאִלֵּין לָא הֲוָה גְּבַר מִמְּנְיָנֵי
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כָּהֲנָא דִּמְנוֹ יָת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא דְּסִינָי׃ אֲרֵי
אֲמַר יְיָ לְהוֹן מְמָת יְמוּתוּן
בְּמַדְבְּרָא וְלָא אִשְׁתְּאַר מִנְּהוֹן
גְּבַר אֱלָהֵן כְּלֵב בַּר יְפֻנֶּה וְיְהוֹשֻׁעַ
בַּר נוּן׃ וְקָרִיבָא בְּנָת צְלָפְחָד
בַּר חֵפֶר בַּר גִּלְעָד בַּר מָכִיר
בַּר מְנַשֶּׁה לְזַרְעִית מְנַשֶּׁה בַּר
יוֹסֵף וְאִלֵּין שְׁמָהָת בְּנָתֵיהּ מַחְלָה
נֹעָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְתִרְצָה׃ וְקָמָן
קֳדָם מֹשֶׁה וְקֳדָם אֶלְעָזָר כָּהֲנָא
וְקֳדָם רַבְרְבַיָּא וְכָל כְּנִשְׁתָּא
בְּתַרְעָא דְּמַשְׁכְּנָא וְאָמְרָן׃

[illegible] משה ולבני חלבז הכהן. מגיד משה עתידו לבניהם חלק בשעת החלוקים לומר שתת להרן ולבני משה. כך לבני חלבז אם משה לא ידע חלבז חלק ארם הקרקע ודרשו רבותי ל' יתעיה תכת שתול לומר שעתיד [illegible]

לְסַגְלֵי אַחְסַנְתְּהוֹן וְלִיעָרֵי
תּוֹעָרוּן אַחְסַנְתְּהוֹן גַּבַּר לְפוּם
מַעֲשְׂהִי תִּתְיְהֵב אַחְסַנְתֵּיהּ: פְּרַס־
בְּעִדְבָּא תִּתְפְּלַג אַרְעָא לְשִׁבְטַיָּא
שִׁבְטֵי אֲבָהָתְהוֹן יַחְסְנוּן עַל פּוּם
עַדְבָּא תִּתְפְּלַג אַחְסַנְתְּהוֹן בֵּין
סַגְיֵי לְזָעֵירֵי וְאִן כְּמָנֵי לְיֵהּ
לְזָרַעְיָתְהוֹן לְגַרְשׁוֹן וְרַעְיַת גַּרְשׁוֹן
לְקָהָת וְרַעְיַת קָהָת לְמְרָרִי: ד
זַרְעַיָּת מְרָרִי: אִילֵין וְרַעְיַת לֵיאֵי
וְרַעְיַת לִבְנִי וְרַעְיַת חֶבְרוֹן וְרַעְיַת
מַחְלִי וְרַעְיַת סוּשִׁי וְרַעְיַת קֹרַח
וְקָהָת אוֹלִיד יָת עַמְרָם: וְשׁוּם
אִתַּת עַמְרָם יוֹכֶבֶד בַּת לֵוִי ד
דְּיִלִידַת לְלֵוִי בְּמִצְרַיִם וְלִידַת
לַעֲמְרָם יָת אַהֲרֹן וְיָת מֹשֶׁה וְיָת
מִרְיָם אֲחָתְהוֹן: וְאִתְיְלִיד
לְאַהֲרֹן יָת נָדָב וְיָת אֲבִיהוּא יָת
אֶלְעָזָר וְיָת אִיתָמָר: וּמִית נָדָב
וַאֲבִיהוּא בְּקָרוֹבֵיהוֹן אֵישְׁתָּא
נוּכְרָיְתָא קֳדָם יְיָ וְהָוֹן בְּנִין

לָוִי בַּת־בָּבָה נָהֲלָתוֹ וַלְמַעַן תַּמְעִיט נַחֲלָתוֹ
אִישׁ לְפִי פְקֻדָּיו יִתֵּן נַחֲלָתוֹ: אַךְ בְּגוֹרָל
יֵחָלֵק אֶת הָאָרֶץ לְשִׁמוֹת מַטּוֹת אֲבֹתָם
יִנְחָלוּ: עַל פִּי הַגּוֹרָל תֵּחָלֵק נַחֲלָתוֹ בֵּין רַב
לִמְעָט: פ וְאֵלֶּה פְקוּדֵי הַלְוִי
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַגַּרְשֻׁנִּי
לְקְהָת מִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי לִמְרָרִי מִשְׁפַּחַת
הַמְּרָרִי: אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת לֵוִי מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי
מִשְׁפַּחַת הַחֶבְרֹנִי מִשְׁפַּחַת הַמַּחְלִי ש
מִשְׁפַּחַת הַמּוּשִׁי מִשְׁפַּחַת הַקָּרְחִי וְקְהָת
הוֹלִד אֶת עַמְרָם: וְשֵׁם אֵשֶׁת עַמְרָם
יוֹכֶבֶד בַּת לֵוִי אֲשֶׁר יָלְדָה אֹתָהּ לְלֵוִי
בְּמִצְרָיִם וַתֵּלֶד לְעַמְרָם אֶת אַהֲרֹן וְאֶת
מֹשֶׁה וְאֶת מִרְיָם אֲחֹתָם: וַיִּוָּלֶד לְאַהֲרֹן
אֶת נָדָב וְאֶת אֲבִיהוּא אֶת אֶלְעָזָר וְאֶת־
אִיתָמָר: וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא בְּהַקְרִיבָם
אֵשׁ זָרָה לִפְנֵי יְהוָה: וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם

לְנַפְתָּלִי מִשְׁפַּחַת הַיַּחְצְאֵלִי לְגוּנִי מִשְׁפַּחַת הַגּוּנִי׃ לְיֵצֶר מִשְׁפַּחַת הַיִּצְרִי
לְשִׁלֵּם מִשְׁפַּחַת הַשִּׁלְמִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה
וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ אֵלֶּה פְקוּדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְאֶלֶף שְׁבַע
מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ ס ס

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ לָאֵלֶּה תֵּחָלֵק הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת׃

לְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הַנַּעֲמִי׃ אֵלֶּה בְּנֵי בִנְיָמִן
לְמִשְׁפְּחֹתָם וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים
אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃ ס אֵלֶּה בְּנֵי דָן
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשׁוּחָם מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּחָמִי
אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת דָּן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ כָּל
מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּחָמִי לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה
וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי אָשֵׁר
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְיִמְנָה מִשְׁפַּחַת הַיִּמְנָה
לְיִשְׁוִי מִשְׁפַּחַת הַיִּשְׁוִי לִבְרִיעָה מִשְׁפַּחַת
הַבְּרִיעִי׃ לִבְנֵי בְרִיעָה לַחֶבֶר מִשְׁפַּחַת
הַחֶבְרִי לְמַלְכִּיאֵל מִשְׁפַּחַת הַמַּלְכִּיאֵלִי׃
וְשֵׁם בַּת אָשֵׁר שָׂרַח׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי
אָשֵׁר לִפְקֻדֵיהֶם שִׁלְשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף
וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ ס בְּנֵי נַפְתָּלִי
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְיַחְצְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיַּחְצְאֵלִי
לְגוּנִי מִשְׁפַּחַת הַגּוּנִי׃ לְיֵצֶר מִשְׁפַּחַת הַיִּצְרִי
לְשִׁלֵּם מִשְׁפַּחַת הַשִּׁלֵּמִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה
וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ אֵלֶּה פְקוּדֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְאֶלֶף שְׁבַע
מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃ ס ס

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ לָאֵלֶּה
תֵּחָלֵק הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת׃

לְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הַנַּעֲמִי׃ אֵלֶּה בְּנֵי בִנְיָמִן
לְמִשְׁפְּחֹתָם וּמְנִינָהֶן אַרְבָּעִי
וַחֲמִשָּׁה אֲלָפִין וְשִׁית מְאָה׃
אֵלֶּין בְּנֵי דָן לְזַרְעִיָּתְהוֹן
לְשׁוּחָם זַרְעִית חוּשָׁם אִלֵּין ג
זַרְעִית דָּן לְזַרְעִיָּתְהוֹן כָּל זַרְעִית
שׁוּחָם לִמְנִינֵיהוֹן שִׁתִּין וְאַרְבְּעָה
אֲלָפִין וְאַרְבַּע מְאָה׃
בְּנֵי אָשֵׁר לְזַרְעִיָּתְהוֹן לִימְנָה זַרְעִת
יִמְנָה לִישְׁוִי זַרְעִית יִשְׁוִי לִבְרִיעָה
זַרְעִית בְּרִיעָה׃ לִבְנֵי בְרִיעָה
לְחֶבֶר זַרְעִית חֶבֶר לְמַלְכִּיאֵל
זַרְעִית מַלְכִּיאֵל וְשׁוּם בַּת אָשֵׁר
שָׂרַח׃ אִלֵּין זַרְעִית בְּנֵי אָשֵׁר
לִמְנִינֵהוֹן חֲמִשִּׁין וְתַלְתָּא אַלְפִין
וְאַרְבַּע מְאָה׃ בְּנֵי נַפְתָּלִי
לְזַרְעִיָּתְהוֹן לְיַחְצְאֵל זַרְעִית יַחְצְאֵלִי
לְגוּנִי זַרְעִית גּוּנִי׃ לְיֵצֶר זַרְעִית
יֵצֶר לְשֻׁלֵּם זַרְעִית שֻׁלֵּם׃ אִלֵּין
זַרְעִית נַפְתָּלִי לְזַרְעִיָּתְהוֹן וּמְנִינְהוֹן
אַרְבְּעִין וַחֲמִשָּׁא אַלְפִין וְאַרְבַּע
מְאָה׃ אִלֵּין מְנוּיֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁית
מְאָה וְחַד אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה ג
וְתַלְתִּין׃ וּמַלֵּל יְיָ
עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ לְאִלֵּין תִּתְפְּלַג
אַרְעָא בְּאַחְסָנָא בְּמִנְיַן שְׁמָהָן׃

ף ף ף
ף ף ף

ין תחומות ; לעומתם ; וסס כת חסר סרי׳ לבי פסיתה קיימת בחיים ומשם כתן ; לגלך תחלק פקדין ; ולא
פחותים מכן עשרים ס׳ כ׳ סכתוב לבגל עשרים כנגד חילק תחלק פקדי ו סנים כנגד ו חלקו ולא משלו חלק ב מלך
שלא עם מאות שלף ושלף ושם יהי ליחד מיהם עשה כנגד לו משלו שלו חלק מכיהם לבגד

אֵלֶּה בְנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר מִשְׁפַּחַת הָאִיעֶזְרִי
לְחֵלֶק מִשְׁפַּחַת הַחֶלְקִי: וְאַשְׂרִיאֵל מִשְׁפַּחַת
הָאַשְׂרִיאֵלִי וְשֶׁכֶם מִשְׁפַּחַת הַשִּׁכְמִי:
וּשְׁמִידָע מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמִידָעִי וְחֵפֶר מִשְׁפַּחַת
הַחֵפְרִי: וְצְלָפְחָד בֶּן חֵפֶר לֹא הָיוּ לוֹ בָנִים
כִּי אִם בָּנוֹת וְשֵׁם בְּנוֹת צְלָפְחָד מַחְלָה
וְנֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה: אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
מְנַשֶּׁה וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וַחֲמִשִּׁים אָלֶף
וּשְׁבַע מֵאוֹת: פ אֵלֶּה בְנֵי אֶפְרַיִם
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשׁוּתֶלַח מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּתַלְחִי
לְבֶכֶר מִשְׁפַּחַת הַבַּכְרִי לְתַחַן מִשְׁפַּחַת
הַתַּחֲנִי: וְאֵלֶּה בְנֵי שׁוּתֶלַח לְעֶרָן מִשְׁפַּחַת
הָעֶרָנִי: אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי אֶפְרַיִם לִפְקֻדֵיהֶם
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֵלֶּה
בְּנֵי יוֹסֵף לְמִשְׁפְּחֹתָם: פ בְּנֵי
בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֶלַע מִשְׁפַּחַת הַבַּלְעִי
לְאַשְׁבֵּל מִשְׁפַּחַת הָאַשְׁבֵּלִי לַאֲחִירָם
מִשְׁפַּחַת הָאֲחִירָמִי: לְשֻׁפָּם מִשְׁפַּחַת
הַשּׁוּפָמִי לְחוּפָם מִשְׁפַּחַת הַחוּפָמִי: וַיִּהְיוּ
בְנֵי בֶלַע אַרְד וְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הָאַרְדִי

אֵלֶּה בְנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר מִשְׁפַּחַת אִיעֶזֶר
אִיעֶזֶר לַחֶלֶק וְרֵעִית חֵלֶק:
וְאַשְׂרִיאֵל וְרֵעִית אַשְׂרִיאֵל וְשֶׁכֶם ג
וְרֵעִית שֶׁכֶם וְשֶׁמִּידָע וְרֵעִית
שְׁמִידָע וְחֵפֶר וְרֵעִית חֵפֶר:
וְצְלָפְחָד בֶּן חֵפֶר לֹא־הָיוּ לוֹ
בָּנִים אֶלָּא בָנוֹת וְשֵׁם בְּנוֹת צְלָפְחָד
מַחְלָה וְנֹעָה חָגְלָה
מִלְכָּה וְתִרְצָה: אֵילֶּה וְרֵעִית מְנַשֶּׁה
וּמִנְיָנָם חֲמִשִּׁים־וְתֵרִין אַלְפִין
וּשְׁבַע מְאָה:
אֵילֶּה בְנֵי אֶפְרַיִם לְוֵרֵעִיתָהוֹן
לְשׁוּתֶלַח וְרֵעִית שׁוּתֶלַח לְבֶכֶר
וְרֵעִית בֶּכֶר לְתַחַן וְרֵעִית תַּחַן:
וְאֵילֶּה בְנֵי שׁוּתֶלַח לְעֶרָן וְרֵעִית
עֶרָן: אֵילֶּה וְרֵעִית בְּנֵי אֶפְרַיִם
לְמִנְיָנֵיהוֹן תְּלָתִין וְתֵרִין אַלְפִין
וְחַמֵּשׁ מְאָה אֵילֶּה בְּנֵי יוֹסֵף ד
לְוֵרֵעִיתָהוֹן: בְּנֵי בִנְיָמִן
לְוֵרֵעִיתָהוֹן לְבֶלַע וְרֵעִית בֶּלַע
לְאַשְׁבֵּל וְרֵעִית אַשְׁבֵּל לַאֲחִירָם:
וְרֵעִית אֲחִירָם לְשׁוּפָם וְרֵעִית
שׁוּפָם לְחוּפָם וְרֵעִית חוּפָם וְהוּפִּים:
בְּנֵי בֶלַע אַרְד וְנַעֲמָן וְרֵעִית אַרְד

ס ס ס ס

ושלח בני מואב · פתר בני מואב נקרלו תעלוניהן על מואב ומשרין יצחק ונקרעת על מוי ונחשבו כבי
מואב לעתי מפטרות כל ומחוב ותמנה כברשה זו ונחמי׳ ופסוב מפטרות ומכבי לי מוכה הרי מכנים נחמה ונזה
פכל׳ כי אתם ממעט מכל העניים חמיש מפטרות חברים ממפטרת כל העניים סתם מכנים לף זו מכבתי מישורי
על ר׳ משה קדרמן לף הוגרכתי לפחות ולתוסיף כדבריו ; לפחידים קוף לחי מידד לאגדים ולבי פנקדין על פם יוסף
פקוף לחי׳ נכבר ממנו קרלו לחידים ; פסוקם קוף מופים על פם פדיה פסוף

וַיִּהְיוּ בְּנֵי יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשֵׁלָה מִשְׁפַּחַת
הַשֵּׁלָנִי לְפֶרֶץ מִשְׁפַּחַת הַפַּרְצִי לְזֶרַח
מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי: וַיִּהְיוּ בְּנֵי פֶרֶץ לְחֶצְרֹן
מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרֹנִי לְחָמוּל מִשְׁפַּחַת
הַחֲמוּלִי: אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יְהוּדָה לִפְקֻדֵיהֶם
שִׁשָּׁה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְחָמֵשׁ מֵאוֹת:

ס בְּנֵי יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחֹתָם תּוֹלָע
מִשְׁפַּחַת הַתּוֹלָעִי לְפוּוָה מִשְׁפַּחַת הַפּוּנִי:
לְיָשׁוּב מִשְׁפַּחַת הַיָּשׁוּבִי לְשִׁמְרֹן מִשְׁפַּחַת
הַשִּׁמְרֹנִי: אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יִשָּׂשכָר לִפְקֻדֵיהֶם
אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת:

בְּנֵי זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְסֶרֶד
מִשְׁפַּחַת הַסַּרְדִּי לְאֵלוֹן מִשְׁפַּחַת הָאֵלֹנִי
לְיַחְלְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיַּחְלְאֵלִי: אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
הַזַּבוּלֹנִי לִפְקֻדֵיהֶם שִׁשִּׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת:

בְּנֵי יוֹסֵף
לְמִשְׁפְּחֹתָם מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם: בְּנֵי מְנַשֶּׁה
לְמָכִיר מִשְׁפַּחַת הַמָּכִירִי וּמָכִיר הוֹלִיד
אֶת גִּלְעָד לְגִלְעָד מִשְׁפַּחַת הַגִּלְעָדִי:

וְחֶזְרוֹן בְּנֵי יְהוּדָה לְזַרְעִיתָהֶן לְשֵׁלָה
זַרְעִית שֵׁלָה לְפֶרֶץ זַרְעִית פֶּרֶץ
לְזֶרַח זַרְעִית זֶרַח: וְהוּן בְּנֵי פֶּרֶץ
לְחֶצְרֹן זַרְעִית חֶצְרֹן לְחָמוּל
זַרְעִית חָמוּל: אִלֵּין זַרְעִית יְהוּדָה
לְמִנְיָנֵיהוֹן שְׁבָעִין וְשִׁתָּא אַלְפִין
וְחַמֵשׁ מְאָה: בְּנֵי יִשָּׂשכָר
לְזַרְעִיתָהֶן לְתוֹלָע זַרְעִית תּוֹלָע
לְפוּוָה זַרְעִית פּוּוִי לְיָשׁוּב זַרְעִית
יָשׁוּב לְשִׁמְרוֹן זַרְעִית שִׁמְרוֹן:
אִלֵּין זַרְעִית יִשָּׂשכָר לְמִנְיָנֵיהוֹן
שִׁתִּין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין וְתַלַת מְאָה:
בְּנֵי זְבוּלֻן לְזַרְעִיתָהֶן
לְסֶרֶד זַרְעִית סֶרֶד לְאֵלוֹן זַרְעִית
אֵלוֹן לְיַחְלְאֵל זַרְעִית יַחְלְאֵל
אִילֵּין זַרְעִית זְבוּלֻן לְמִנְיָנֵיהוֹן
שִׁתִּין אַלְפִין וְחַמֵשׁ מְאָה:
בְּנֵי יוֹסֵף לְזַרְעִיתָהֶן מְנַשֶּׁה
וְאֶפְרָיִם: בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְמָכִיר
זַרְעִית מָכִיר וּמָכִיר אוֹלִיד יַת־
גִּלְעָד לְגִלְעָד זַרְעִית גִּלְעָד:

ט ט ט
ף ף ף

ויקרא מהם מכוכ מספחות ומכני עי כמו ד' מספחות מספחת מיעי ועוזיאל ומכני יעזר לא מימו כאן שלא מספחת
הקרחי והרכיעית לא ידעתי מה היא: ול' תקוותי דלם מתיתי במקומה כדאמר בלעתם לכל לפיהחסרים מחסר מכתב
מהשון כאיכן זה ממנין הרחמנן מכאמרכר סיני כרחם שבכ שערים ואדיעה חלף כפלי מעכתו על מעינן, לחזקי, תומר
אחי מזו מספחת לאכון ואחיי יודע לנה לא מקרלת מספחתו עכ מתו: ליעוכ, הוא יוכ החמור ביורדי מנרים כי כל
ה'מספחות בקרלתו עכ פם יורדי מנרים והוכלזה לא בקרלתו המספחות עכ פתם חוץ ממספחות לפריכ־
ומנסם שבעים כולם כמנרים לחד ובעתן כבי כבנ בן בניתין: ומעלתי כיפודין עכ' מסם הדרמן מירדם חוץ
לנרים כמהיתה משוכרת עכך מחלקן מספחות כמו חברון ומחמול וחכר ומלכיאל מהיו בני כבי וחם הנדם היה
קרי טוב וחם לא יומ' אחי מהיו עבנ כניס הידכה ומשלה הסניס לחד ובעתן יהיה מכל לחד מספחה רבה ובקרלת
תולעות מחר הכניס עכ פם כנב ות עדות הסניס בקרלתו עכ פתם, וכן לחי חומר כבני מכיר מחלקן לפחי מספחות
לחת בקרלתו עכ פם בנבר כמו ואחם למספחות חברו מכניו עכ כניתין: כאן מתקיימת מקנת נכוחת לחתן בקרלת־ן
כן חומי כן לפיהות נכפנם כנבעה מתקיימת כולה זו מעלתי כיפוד ו כל ד' מכה הדרמן

וּבְנֵי פַלּוּא אֱלִיאָב׃ וּבְנֵי אֱלִיאָב
נְמוּאֵל וְדָתָן וַאֲבִירָם הוּא־דָתָן
וַאֲבִירָם מֹשְׁעֵי כְּנֶשֶׁת
דָּאִיתְכַּנְּשׁוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן בְּכְנֻשְׁתָּא דְקֹרַח בְּאִתְכַּנְּשׁוּתָן
עַל־יְיָ׃ וּפְתָחַת אַרְעָא יַת־
פּוּמַהּ וּבְלָעַת יָתְהוֹן וְיָת־קֹרַח
בְּמוֹתָא דְכְנֻשְׁתָּא כַּד־אֲכָלַת
אֵשְׁתָּא יָת־מָאתָן וְחַמְשִׁין גַּבְרָא
וַהֲווֹ לְאָת׃ וּבְנֵי־קֹרַח לָא־מִיתוּ׃

בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְזַרְעִיתְהוֹן
לְנְמוּאֵל זַרְעִית נְמוּאֵל לְיָמִין
זַרְעִית יָמִין לְיָכִין זַרְעִית יָכִין לְזֶרַח
זַרְעִית זֶרַח לְשָׁאוּל זַרְעִית שָׁאוּל׃
אִלֵּין זַרְעִית שִׁמְעוֹן עֶשְׂרִין וְתַרְתִּין
אַלְפִין וּמָאתָן׃

בְּנֵי גָד
לְזַרְעִיתְהוֹן לְצְפוֹן זַרְעִית צְפוֹן
לְחַגִּי זַרְעִית חַגִּי לְשׁוּנִי זַרְעִית שׁוּנִי׃
לְאֶזְנִי זַרְעִית אֶזְנִי לְעֵרִי זַרְעִית
עֵרִי׃ לַאֲרוֹד זַרְעִית אֲרוֹד לְאַרְאֵלִי
זַרְעִית אַרְאֵלִי׃ אִלֵּין זַרְעִית בְּנֵי
גָד לְמִנְיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין אַלְפִין
וְחַמְשׁ מְאָה׃ בְּנֵי־יְהוּדָה עֵר־
וְאוֹנָן וּמֵית עֵר וְאוֹנָן בְּאַרְעָא
דִּכְנָעַן׃

וּבְנֵי פַלּוּא אֱלִיאָב׃ וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל וְדָתָן
וַאֲבִירָם הוּא דָתָן וַאֲבִירָם קְרוֹאֵי הָעֵדָה
אֲשֶׁר הִצּוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן בַּעֲדַת־
קֹרַח בְּהַצֹּתָם עַל יְהוָה׃ וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ
אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת קֹרַח בְּמוֹת
הָעֵדָה בַּאֲכֹל הָאֵשׁ אֵת חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם
אִישׁ וַיִּהְיוּ לְנֵס׃ וּבְנֵי קֹרַח לֹא מֵתוּ׃

בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִנְמוּאֵל מִשְׁפַּחַת
הַנְּמוּאֵלִי לְיָמִין מִשְׁפַּחַת הַיָּמִינִי לְיָכִין
מִשְׁפַּחַת הַיָּכִינִי׃ לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי
לְשָׁאוּל מִשְׁפַּחַת הַשָּׁאוּלִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
הַשִּׁמְעֹנִי שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וּמָאתָיִם׃

בְּנֵי גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם לְצְפוֹן מִשְׁפַּחַת
הַצְּפוֹנִי לְחַגִּי מִשְׁפַּחַת הַחַגִּי לְשׁוּנִי
מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּנִי׃ לְאֶזְנִי מִשְׁפַּחַת הָאֶזְנִי
לְעֵרִי מִשְׁפַּחַת הָעֵרִי׃ לַאֲרוֹד מִשְׁפַּחַת
הָאֲרוֹדִי לְאַרְאֵלִי מִשְׁפַּחַת הָאַרְאֵלִי׃ אֵלֶּה
מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי גָד לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים
אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ בְּנֵי יְהוּדָה
עֵר וְאוֹנָן וַיָּמָת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

תסר קנו על משה · תסר קנו את ישראל על משה: כהנותם על"ו · כהנותם את העם על"ו · קנו · הסיגו לת' ישראל
ל"ב על משה עון הפגיעה · ויהיו נגפ · לשון תסר · ונשברין · לשון תסר לא יקרב אים זר · לשון על הכתוב · וכבי קרח
לא מתו · הם היו תחלה כעצה וכמצות המחלוקת הראשונה כלבם נתנו כתבנר להם מקום בתוכם ויעבר
הם · לשון · קול נוהר לשון עוקר תעשה לתיבה לכל משפחת לחוד כלה וכן חומש מיפכם כיימין סתרי כעשרים כריס
ירד לעיבריס וכאן לא מכה אלא משה וכן לעבוד עבד הרי מכאן ומשפחתי · ומשפחתי בתלמוד ירושלמי מכאן לחרן
ומשתלקו עכבי כחוד וכאן מכאן ומכאן ל' לחם כיישראל נתנו לב לחזר לעיבריס וחזרו לחחריהם סמוכה מפשעת ויקהל
פסר למעלה מפלוי וכבי ישראל נסיבו מכחרית כבי ישעקן מעכרה הם מת לחרן ואלה כחר החר מת ומעוכרים עד קור
פסר סמוכה מפשעת לעשרה אלף מחזרו לחחריהם ונדמו כבי"ע לחחריהם להחזירם

אוֹתָם׃ כִּי צֹרְרִים הֵם לָכֶם בְּנִכְלֵיהֶם
אֲשֶׁר נָכְלוּ לָכֶם עַל דְּבַר פְּעוֹר וְעַל־
דְּבַר כָּזְבִּי בַּת נְשִׂיא מִדְיָן אֲחֹתָם הַמֻּכָּה
בְּיוֹם הַמַּגֵּפָה עַל דְּבַר פְּעוֹר׃ וַיְהִי אַחֲרֵי
הַמַּגֵּפָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל־
אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר׃ שְׂאוּ אֶת־
רֹאשׁ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֶּן עֶשְׂרִים
שָׁנָה וָמַעְלָה לְבֵית אֲבֹתָם כֹּל יֹצֵא צָבָא
בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
אֹתָם בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר׃
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּצְאִים מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם׃ רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן
חֲנוֹךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפַלּוּא מִשְׁפַּחַת
הַפַּלֻּאִי׃ לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרוֹנִי לְכַרְמִי
מִשְׁפַּחַת הַכַּרְמִי׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
רְאוּבֵנִי וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה
וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֶׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃

יַתְהוֹן׃ אִרֵי מְעִיקִין אִינוּן לְכוֹז
בְּנֵכְלֵיהוֹן דְּנָכִילוּ לְכוֹן עַל־עִיסַק
פְּעוֹר וְעַל־עִיסַק כָּזְבִּי בַּת־רַבָּא
דְּמִדְיָן אֲחָתְהוֹן דְּאִתְקְטִילַת
בְּיוֹמָא דְּמוֹתָנָא עַל־עִיסַק פְּעוֹר׃
וַהֲוָה בָּתַר מוֹתָנָא וַאֲמַר
יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאֶלְעָזָר בַּר־אַהֲרֹן
כָּהֲנָא לְמֵימַר׃ קַבִּילוּ יָת־חוּשְׁבְּנָא
כָּל־כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִבַּר
עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא לְבֵית־
אֲבָהָתְהוֹן כָּל־נָפִיק חֵילָא בְּיִשְׂרָאֵל׃
וּמַלֵּיל מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר כָּהֲנָא וַאֲמָרוּ
לְמֵימְרָא יְתְהוֹן בְּמִשְׁרֵיָא דְּמוֹאָב
עַל־יַרְדְּנָא דִּירֵיחוֹ לְמֵימָר׃ מִבַּר
עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא כְּמָא דְּפַקִּיד
יְיָ יָת־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּנָפְקוּ
מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם׃ רְאוּבֵן בּוּכְרָא
דְּיִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ וְרִשְׁיַת
חֲנוֹךְ לְפַלּוּא וְרִשְׁיַת פַּלּוּא׃ לְחֶצְרוֹן
וְרִשְׁיַת חֶצְרוֹן לְכַרְמִי וְרִשְׁיַת כַּרְמִי׃
אִילֵּין וְרִשְׁיַת רְאוּבֵן וְהֲווֹ מְנְיָנֵיהוֹן
אַרְבְּעִין וְתַלְתָּא אַלְפִין וְשָׁבַע
מְאָה וּתְלָתִין׃

ועל בתר גברא בר ישראל
לקבתא ובזע ית תרויהון ית
גברא בר ישראל וית איתתא
למעהא ואתכליאת מותנא מעל בני
ישראל : והוו דמיתו במותנא
עשרין וארבעה אלפין :
פרש ומליל ייי עם
משה למימר · פינחס בר אלעזר
בר אהרן כהנא אתיב ית חימתי
מעל בני ישראל בדקני ית
קנאתי בניהון ולא שציתי ית
בני ישראל בקנאתי · בכן אימר
הא אנא גזר ליה ית קימי שלמי
ותהי ליה ולבנוהי בתרוהי קים
כהנת עלם חלף דקני קדם
אלהיה וכפר על בני ישראל ·
ושום גברא בר ישראל קטילא
דאתקטל עם מדינתא זמרי
בר סלוא רב בית אבא לשבטא
דשמעון ושום איתתא דאתקטילת
מדינתא כזבי בת צור ריש אומי
בית אבא במדין הוא ·
ומליל ייי עם משה למימר ·
אעיק ית מדינאי ותקטלון

ויבא אחר איש ישראל אל הקבה וידקר
את שניהם את איש ישראל ואת האשה
אל קבתה ותעצר המגפה מעל בני
ישראל : ויהיו המתים במגפה ארבעה
ועשרים אלף : פרש
וידבר יהוה אל משה לאמר : פינחס בן
אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי
מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי
בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי :
לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום :
והיתה לו ולזרעו אחריו · ברית כהנת
עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על
בני ישראל : ושם איש ישראל המכה
אשר הכה את המדינית זמרי בן סלוא
נשיא בית אב לשמעני : ושם האשה
המכה המדינית כזבי בת צור ראש
אמות בית אב במדין הוא : פ
פ וידבר יהוה אל משה
לאמר : צרור את המדינים והכיתם

אל הקבה · אל האהל : אל קבתה · כמו הקבה · כיון בתוך זכרות של איש לתוך נקבות שלה וראו כלם שלא לחנם הרגם
והרבה נסים נעשו כו׳ :

פרשת פינחס

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן · לפי שהיו השבטים
מבזין אותו הראיתם בן פוטי זה שפטם אבי אמו עגלים לע״ז הרג
נשיא שבט מישראל · לפי כך בא הכתוב וייחסו אחר אהרן · בקנאו את קנאתי · בנקמו את נקמתי בקצפו את הקצף שהיה
לי לקצוף כל לשון קנאה הוא המתחרה לנקום נקמת דבר : את בריתי שלום · שתהא לו לברית שלום כאדם המחזיק
טובה וטובה למי שעשה עמו טובה אף כאן פירש הקב״ה שלומותיו · והיתה לו · בריתי זו · ברית כהונת עולם · שאע״פ שכבר
ניתנה כהונה לזרעו של אהרן לא ניתנה אלא לאהרן ולבניו שנמשחו עמו ולתולדותיהם שיולידו אחר המשחן אבל פנחס
שנולד קודם לכן ולא נמשח לא בא לכלל כהונה עד כאן וכן שנינו בזבחים לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי : לאלהיו ·
בשביל אלהיו כמו המקנא אתה לי בשבילי : וקנאתי לציון בשביל ציון : ושם איש ישראל · במקום שייחס את הצדיק
לשבח ייחס את הרשע לגנאי : נשיא בית אב · לאחד מה׳ בתי אבות שהיו לשבט שמעון ד״א להודיע שבחו של פנחס
שאע״פ שזה היה נשיא לא מנע עצמו מלקנא לחילול השם לכך הודיעך הכתוב מי הוא המוכה : ושם האשה המוכה ·
להודיעך שנאתם של מדיינים שהפקירו בת מלך לזנות כדי להחטיא את ישראל : ראש אומות · אחד מחמשת מלכי
אומות של מדין שנאמר את

256

וַיָּקָם בִּלְעָם וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לִמְקֹמוֹ וְגַם בָּלָק
הָלַךְ לְדַרְכּוֹ׃ פ וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל
בַּשִּׁטִּים וַיָּחֶל הָעָם לִזְנוֹת אֶל־בְּנוֹת מוֹאָב׃
וַתִּקְרֶאן לָעָם לִזְבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן וַיֹּאכַל הָעָם
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לֵאלֹהֵיהֶן׃ וַיִּצָּמֶד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל
פְּעוֹר וַיִּחַר אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח אֶת־כָּל־רָאשֵׁי הָעָם
וְהוֹקַע אוֹתָם לַיהוָה נֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ וְיָשֹׁב
חֲרוֹן אַף־יְהוָה מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־
שֹׁפְטֵי יִשְׂרָאֵל הִרְגוּ אִישׁ אַנְשָׁיו הַנִּצְמָדִים
לְבַעַל פְּעוֹר׃ וְהִנֵּה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא
וַיַּקְרֵב אֶל־אֶחָיו אֵת־הַמִּדְיָנִית לְעֵינֵי
מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְהֵמָּה בֹכִים פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיַּרְא
פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן
וַיָּקָם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ׃

וַיָּבֹא אַחַר אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל־הַקֻּבָּה
וַיִּדְקֹר אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת־אִישׁ יִשְׂרָאֵל
וְאֶל־בִּטְנָהּ וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים
אָלֶף׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃
פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן
הֵשִׁיב אֶת־חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּקַנְאוֹ אֶת־קִנְאָתִי בְּתוֹכָם וְלֹא־כִלִּיתִי אֶת־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי׃ לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן
לוֹ אֶת־בְּרִיתִי שָׁלוֹם׃ וְהָיְתָה לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו
בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹהָיו
וַיְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְאֵת שֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל
הַמֻּכֶּה אֲשֶׁר הֻכָּה אֶת־הַמִּדְיָנִית זִמְרִי
בֶּן־סָלוּא נְשִׂיא בֵּית־אָב לַשִּׁמְעֹנִי׃ וְאֵשֶׁת
הַמִּדְיָנִית הַמֻּכָּה כָּזְבִּי בַּת־צוּר רֹאשׁ אֻמּוֹת
בֵּית־אָב בְּמִדְיָן הִוא׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ צָרֹר אֶת־הַמִּדְיָנִים וְהִכִּיתֶם
אוֹתָם׃ כִּי צֹרְרִים הֵם לָכֶם בְּנָכְלֵיהֶם אֲשֶׁר
נָכְלוּ לָכֶם עַל־דְּבַר פְּעוֹר וְעַל־דְּבַר כָּזְבִּי
בַּת־נְשִׂיא מִדְיָן אֲחֹתָם הַמֻּכָּה בְּיוֹם הַמַּגֵּפָה
עַל־דְּבַר פְּעוֹר׃

256

וְנָטַל מָתַלְיָה וְאָמַר אָמַר בִּלְעָם
בַּר־בְּעוֹר וְאָמַר גַּבְרָא דְּשַׁפִּיר
חָזֵי אֲשֶׁר דְּשָׁמַע מֵימַר מִן־קֳדָם
אֵל וְיָדַע דַּעַת עֶלְיוֹן מֶחֱזֵה שַׁדַּי יֶחֱזֶה נֹפֵל
וְגָלֵי עֵינָיִם: אַרְאֶנּוּ וְלֹא עַתָּה אֲשׁוּרֶנּוּ וְלֹא
קָרוֹב דַּרְכָּךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב וְקָם שֵׁבֶט
מִיִּשְׂרָאֵל וּמָחַץ פַּאֲתֵי מוֹאָב וְקַרְקַר כָּל־
בְּנֵי שֵׁת: וְהָיָה אֱדוֹם יְרֵשָׁה וְהָיָה יְרֵשָׁה
שֵׂעִיר אֹיְבָיו וְיִשְׂרָאֵל עֹשֶׂה חָיִל: וְיֵרֵד
מִיַּעֲקֹב וְהֶאֱבִיד שָׂרִיד מֵעִיר: וַיַּרְא אֶת־
עֲמָלֵק וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמֶר רֵאשִׁית גּוֹיִם
עֲמָלֵק וְאַחֲרִיתוֹ עֲדֵי אֹבֵד: וַיַּרְא אֶת־הַקֵּינִי
וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמֶר אֵיתָן מוֹשָׁבֶךָ וְשִׂים
בַּסֶּלַע קִנֶּךָ: כִּי אִם יִהְיֶה לְבָעַר קַיִן עַד־
מָה אַשּׁוּר תִּשְׁבְּךָ: וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר
אוֹי מִי יִחְיֶה מִשָּׂמוֹ אֵל: וְצִים מִיַּד כִּתִּים
וְעִנּוּ אַשּׁוּר וְעִנּוּ עֵבֶר וְגַם הוּא עֲדֵי אֹבֵד:

וְנָטַל מָתַלְיָה וְאָמַר וַיְחַזְיָא רִיחוֹן בַּר־יַעְבַּד אֲהָא יָת־אִילֵּין: וְעִישָׁו יַעֲטַרְתָּן מִן רוּמָא
וְיַעֲנוֹן לְאַתּוּר וְיִשְׁעַבְּרוּן לְעֵבֶר פְּרָת וְאַף־אִנּוּן לְעַלְמָא יְאבְּדוּן:

מִי יְקִימֶנּוּ מְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ וְאֹרְרֶיךָ אָרוּר׃
וַיִּחַר־אַף בָּלָק אֶל־בִּלְעָם וַיִּסְפֹּק אֶת־כַּפָּיו
וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם לְקַבֵּב אֹיְבַי קְרָאתִיךָ
וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃ וְעַתָּה
בְּרַח לְךָ אֶל־מְקוֹמֶךָ אָמַרְתִּי כַּבֵּד אֲכַבֶּדְךָ
וְהִנֵּה מְנָעֲךָ יְהוָה מִכָּבוֹד׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם
אֶל־בָּלָק הֲלֹא גַם אֶל־מַלְאָכֶיךָ אֲשֶׁר־
שָׁלַחְתָּ אֵלַי דִּבַּרְתִּי לֵאמֹר׃ אִם־יִתֶּן לִי
בָּלָק מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוּכַל
לַעֲבֹר אֶת־פִּי יְהוָה לַעֲשׂוֹת טוֹבָה אוֹ רָעָה
מִלִּבִּי אֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ וְעַתָּה
הִנְנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי לְכָה אִיעָצְךָ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
הָעָם הַזֶּה לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים׃

פ פ פ

וְלֵית מַלְכוּ דְיִשְׁתְּעִינֵיהּ מִבְּרִכְךָ
יְהֵוֹן בְּרִיכִין וְלִיטָךְ יְהֵוֹן לִיטִין׃
וּתְקִיף־רוּגְזֵיהּ דְּבָלָק לְבִלְעָם
וְסַקְפִּינוּן לִידּוֹהִי וְאָמַר בָּלָק
לְבִלְעָם לְמֵילַט שְׁנָאֵי דְּבַרְתָּךְ
וְהָא בְּרַכְא מְבָרֵכְתְּ לְהֵוֹן דְּנָן תְּלָת
זִמְנִין׃ וּכְעַן אֵיזֹל־לָךְ לְאַתְרָךְ
אֲמָרִית דְּיִקְרָא אֵיקָרְךָ וְהָא מְנָעָךְ
יְיָ מִן־יְקָר׃ וְאָמַר בִּלְעָם לְבָלָק
הֲלָא אַף לְאִינְדָךְ דְּשַׁלַּחְתָּ לְוָתִי
מַלֵּילִית לְמֵימַר׃ אִם־יִתֶּן־לִי בָּלָק
מְלֵי בֵיתֵיהּ כַּסְפָּא וּדְהַב לֵית־לִי
רְשׁוּ לְמֶעְבַּר עַל־גְּזֵרַת־מֵימְרָא
דַּייָ לְמֶעְבַּד טָבָא אוֹ בִישָׁא
מַרְעָתִי דְּמַלֵּיל יְיָ יְתֵיהּ אֵימַלֵּיל׃
וּכְעַן הָא אֲנָא אָזֵיל לְעַמִּי אִיתָא
אֵמְלִנָּךְ מָה דְּתַעְבֵּיד וְאַחֲוִי
לָךְ דְּיַעְבֵּד עַמָּא הָדֵין לְעַמָּךְ

בְּסוֹף יוֹמַיָּא׃

חזוא בלעם ארי טב קדם יי
לברכא ית ישראל ולא הלך
כזמן בזמן אילהין לקדמות
נחשים וישת אל המדבר פניו וישא בלעם
את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו
ותהי עליו רוח אלהים וישא משלו ויאמר
נאם בלעם בנו בעור ונאם הגבר שתם
העין : נאם שמע אמרי אל אשר מחזה
שדי יחזה נפל וגלוי עינים : מה טבו
אהליך יעקב משכנתיך ישראל : כנחלים
נטיו כגנת עלי נהר כאהלים נטע יהוה
כארזים עלי מים : יזל מים מדליו וזרעו
במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא
מלכתו : אל מוציאו ממצרים כתועפת
ראם לו יאכל גוים צריו ועצמותיהם יגרם
וחציו ימחץ : כרע שכב כאריה וכלביא

ויראא בלעם ארי טב קדם יי
לברכא ית ישראל ולא הלך
כזמן בזמן אילהין לקדמות
נחשים וישת אל המדבר פניו וישא בלעם
את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו
ותהי עליו רוח אלהים וישא משלו ואמר
נאם בלעם בנו בעור ונאם הגבר שתם
העין : נאם שמע אמרי אל אשר מחזה
שדי יחזה נפל וגלוי עינים : מה טבו
אהליך יעקב משכנתיך ישראל : כנחלים
נטיו כגנת עלי נהר כאהלים נטע יהוה
כארזים עלי מים : יזל מים מדליו וזרעו
במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא
מלכתו : אל מוציאו ממצרים כתועפת
ראם לו יאכל גוים צריו ועצמותיהם יגרם
וחציו ימחץ : כרע שכב כאריה וכלביא

ישראל נכסי עממיא סניאיהון ובביות מלכיהון יתפנקון וארעהון יחסנון : ינוח ישרי יתקוף

כאריא וכליתא

254

הֵן עַם כְּלָבִיא יָקוּם וְכַאֲרִי יִתְנַשָּׂא לֹא
יִשְׁכַּב עַד יֹאכַל טֶרֶף וְדַם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה׃
וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל בִּלְעָם גַּם קֹב לֹא תְקַבֶּנּוּ
גַּם בָּרֵךְ לֹא תְבָרְכֶנּוּ׃ וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר
אֶל בָּלָק הֲלֹא דִבַּרְתִּי אֵלֶיךָ לֵאמֹר כָּל
אֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֹתוֹ אֶעֱשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר בָּלָק
אֶל בִּלְעָם לְכָה נָּא אֶקָּחֲךָ אֶל מָקוֹם
אַחֵר אוּלַי יִישַׁר בְּעֵינֵי הָאֱלֹהִים וְקַבֹּתוֹ לִי
מִשָּׁם׃ וַיִּקַּח בָּלָק אֶת בִּלְעָם רֹאשׁ הַפְּעוֹר
הַנִּשְׁקָף עַל פְּנֵי הַיְשִׁימֹן׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם
אֶל בָּלָק בְּנֵה לִי בָזֶה שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת
וְהָכֵן לִי בָּזֶה שִׁבְעָה פָּרִים וְשִׁבְעָה
אֵילִם׃ וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר אָמַר
בִּלְעָם וַיַּעַל פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃ ס

הֲא עַמָּא כְּלֵיתָא שְׁרֵי וּכְאַרְיָא
יִתְנְטַל לָא יִשְׁרֵי בְּאַרְעֵיהּ עַר־
דְּיִקְטוֹל קְטוֹל וְנִכְסֵי עַמְמַיָּא
יָרֵת׃ וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם אַף־
מְלֵט לָא־תְלוֹטִינֵיהּ אַף בְּרָכָא
לָא תְבָרְכִינֵיהּ׃ וַאֲתִיב בִּלְעָם
וַאֲמַר לְבָלָק הֲלָא מְלִילִית עִמָּךְ
לְמֵימַר כָּל דִּי יְמַלֵּיל יְיָ יָתִיר
אֶעְבֵּד׃ וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם אֵיתָא
כְּעַן אֵידְבַר־נָךְ לְאַתְרָא אָחֳרִי
מָאִים יְהֵי רְעוּא מִן־קֳדָם יְיָ
וְתִלוֹטִינֵיהּ לִי מִתַּמָּן׃ וּדְבַר בָּלָק
יָת־בִּלְעָם רֵישׁ רְמָתָא דְּפָעוֹר
דְּאִסְתְּכֵי עַל־אַפֵּי בֵּית יְשִׁימוֹן׃
וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק בְּנֵה לִי הָכָא
שִׁבְעָה מַדְבְּחִין וְאַתְקֵן לִי הָכָא
שִׁבְעָה תוֹרִין וְשִׁבְעָה דְכָרִין׃
וַעֲבַד בָּלָק כְּמָא דַּאֲמַר בִּלְעָם
וְאַסֵּיק תּוֹר וְדִכָר עַל כָּל־מַדְבְּחָא׃

וימרין לנביא ליטו זז מתוכן ; ותרועת מלך כו ׳ לשון חכמה ורישות כתוב ראש חוכב דוד ויתנה למרועתו וכן תרב׳
מקרבם ומביאת מלביקון כיכיתן ; אל מוציאם ממצרים ׳ תתה תמרת קטם עם יצא ממצרים לא מעצמו יצא אלא
האלים הוציאם ; כתועפות ראם לו ׳ כתוקף רם ונוסה תאר ע וכן וכסף תועפות לך לשון משוא המים ותוא לבי מחוץ
לשון עוף יעופף תשעופף כרוס ונוסה ותוקף רב הוא זה ; ותועפות ראם ע ׳ עפיפות נוסה ׳ ל׳ ותועפות ראם ׳
תוקף לראמים ולמרי רכותינו אלו חסדים ; כי לא נחש ביעקב ׳ כי לא ימויים הם לבריכה שלהן כתם מכחשים וקוסמים ;
כעת יאמר ליעקב וליסראל ׳ עוד עתיד להיות עת כעת הזאת תבנה תכתן לענין כל סהן יוסבין לנביו ועומדין
תורים ומכיו ומחיצתן לנביו ממלאכי השרת ומלאכי השרת ושולחי לתם ומה תעשה לא תנח ותיו עיניך רוחות
את מוכיח ׳ ל׳ כ כעת יאמר ליעקב וליסראל ליתו לשון עתיד אלא לשון הווה ליתם נריכין לנחש וקסם בכל עת שנריך
לאמר ליעקב וליסראל ומה שעשל לא ומה פעשל קסם ומה גז רוקיו כאלו אלו מנחשים וקוסמים אלא נאמר לתם עם
פכליהם ומה היא בזירת תאוקום לא תוריש ותומים מגידים להם ואלקנם לא תרגם כן ; הן עם כלביא יקום ׳ כשהן
עומדין מספרן מתברכין כלביא וכאריה לאחוק ואמוצת לברוח ניניח ולקרוא ק׳ס׳ ולהניח תפילין ; לא ישכב עד
יאכל טרף ׳ לא ישכב כלילה על משתו עד שיהיה אוכל ומאכל כל מזיק שכח לשרפו כיצד קורא ק׳ס׳ על משתו ומפקיד
רוחו ובמיתתו כיוד ככה כח מחנה ובייס להם להזדקק ק׳ס׳ שאם מלאמותם ומפילם חללים ׳ ל׳ הן עם כתרגומו ;
דם חללים ישתה ׳ כתובא שלין מהם עד שיפלו מלבי מדין חללים ויהרב הוא עמהם מכחו ואת כלבנם הן כתוב
הקוסם הרגו בני ישראל בחרב ; גם קב לא תקבנו גם ברך ׳ גם ראשון מוסף על גם שני ונם שני שלגם ראשון כתוב
גם לי גם לך לא יהיה וכן גם בחור גם כתולה ; וקבותו לי מסם ׳ לון זה לשון ניווי כתוב וקבנו לי מסם תלא לשון עתיד
תולי ייסר בשיני האלים ותקבנו לי מסם ; ראש השנור קוסם גדול היה בלק וידוע מעתידין לבוא על ידי פעור ולא
סיג ידוע כתוב אחר ממיכ ס׳ אלא תחול עליהם מסם כי לא תחזוק בכוכבים רוחון ולא יודעין מה רוחן ׳

וַיֹּאמֶר אֶל־בִּלְעָם הִתְיַצֵּב כֹּה עַל־
עֹלָתֶךָ וְאָנֹכִי אֶקָּרֶה כֹּה: וַיִּקַּר יְהוָה אֶל־בִּלְעָם
וַיָּשֶׂם דָּבָר בְּפִיו וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה
תְדַבֵּר: וַיָּבֹא אֵלָיו וְהִנֵּהוּ נִצָּב עַל־עֹלָתוֹ וְשָׂרֵי
מוֹאָב אִתּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ בָּלָק מֶה דִּבֶּר יְהוָה:
וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר קוּם בָּלָק וְשָׁמָע הַאֲזִינָה
עָדַי בְּנוֹ צִפֹּר: לֹא אִישׁ אֵל וִיכַזֵּב וּבֶן־אָדָם
וְיִתְנֶחָם הַהוּא אָמַר וְלֹא יַעֲשֶׂה וְדִבֶּר וְלֹא
יְקִימֶנָּה: הִנֵּה בָרֵךְ לָקָחְתִּי וּבֵרַךְ וְלֹא
אֲשִׁיבֶנָּה: לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה
עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת
מֶלֶךְ בּוֹ: אֵל מוֹצִיאָם מִמִּצְרַיִם כְּתוֹעֲפֹת רְאֵם
לוֹ: כִּי לֹא־נַחַשׁ בְּיַעֲקֹב וְלֹא־קֶסֶם בְּיִשְׂרָאֵל
כָּעֵת יֵאָמֵר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מַה־פָּעַל אֵל:

ס ס ס ס

וַאֲמַר לְבָלָק אִתְעַתַּד הָכָא עַל־
עֲלָתָךְ וַאֲנָא אִתְמְטֵי עַד כְּאוּשְׁרַע
מֵימַר מִן־קֳדָם יְיָ לְבִלְעָם וְשַׁוִּי
פִּתְגָמָא בְּפוּמֵיהּ וַאֲמַר תּוּב לְוָת
בָּלָק וְכֵדֵין תְּהַלֵּל וְאַתְּ לְוָתֵיהּ
וְהָא הוּא מְעַתַּד עַל עֲלָתֵיהּ
וְרַבְרְבֵי מוֹאָב עִמֵּיהּ וַאֲמַר לֵיהּ
בָּלָק מָה מַלֵּיל יְיָ: וְנָטַל מַתְלֵיהּ
וַאֲמַר קוּם בָּלָק וְשִׁמַע אֲצִית
לְמֵימְרִי בַּר־צִפּוֹר: לָא כְּבַר בְּנֵי
אֱנָשָׁא מֵימַר אֱלָהָא בְּנֵי אֲנָשָׁא
אֲמַרִין וְכַדְּבִין וְאַף לָא כְּעוֹבְרֵי
בְּנֵי בְּשָׁרָא דְּאִינּוּן גָּזְרִין לְמֶעְבַּד
וְתָבִין וְקָיְמִין דְּהוּא אֲמַר וְלָא
יְעַבֵּיד וְכָל־מִמְרֵיהּ קָיְמִין: וְהָא
בְּרָכָן קַבֶּלִית וְאַבְרִכְנוֹן לֵישָׁרָ
וְלָא אֲתֵיב בִּרְכָתִי מִנֵּהּ: אִסְתַּכְּלִית
לֵית פְּלָחִין גְּלוּלִין בְּרִבְיָת יַעֲקֹב
וְלָא עֲבָדִי לְאוֹת שִׁקּוּר בְּ
בְּיִשְׂרָאֵל מֵימְרֵהּ דַּייָ אֱלָהֵהּ עִמֵּהּ
בְּסַעֲדוֹנֵהּ וּשְׁכִינַת מַלְכוּתֵהּ בֵּ
בֵּינֵיהוֹן: וְהָא דְּאַפֵּקִינּוּן מִמִּצְרַיִם תּוֹקְפָא וְרוּמְמָא דִּילֵיהּ: אֲרֵי לָא נְחָשָׁא בְּיַעֲקֹב
וְלָא־קְסַמְיָא בְּיִשְׂרָאֵל כְּעִדָּן בְּרִבְיָת יַעֲקֹב וְ
וּלְיִשְׂרָאֵל מָה עֲבַד אֱלָהָא

לקרים כהוספת הכ"ף לקרא לשון לתתבל: ויסם ה' דבר בפיו, מהו המיוחס קודם מה חסר הקורא כאומרו שוב אל בלק וכה תדבר שלא כפיהם שהיה בלעם מוסיף עליהם לומר מה להגיד לבלק לעברו וכתן ע"ה הכל לפי כוונת הדבר שלא יוסיף כהוספתם כהכתה להוליכה ע"י אמר ידבר אמור ע"י על כרחך תעשה ע"י בלק: ומרי מוחב לתתבל ומעלה קוף וכל ב' מוחב כיון מרמז מחין כו תקנה הבנו להם מקצתם, מה דכר ה', לשון נחוק הוא כלשון לויך כרמותך, קוף בלק כיון מרמז מעתק כו כתבין לעברו שמוד הבלך מיך רפתי ליסב כי פלוס לחי לך כפלוחותו פל מיקום וכן בעבלעם מעך מעתק כאמור ע"י לחזור דבר ש"ם שיך הסר ויכס מעל הכפתיכם בעבור לשון מקרה הוא כן כתוב הייתו יעב נחייתו מרן לשעייבו מים: לח חים ש"ל ויכזכיבר כשכוב להם להכיחם ולהוריעם מרן: לחומות ולתתה קבוד להמיוחס מרן קבלתי להוא לאמר, כלשון תיימ' נתרגו' תיכין ומתתקבלין חוזרין ומקבלין לחזור כהם הכה כרך לתה מושני מה דכר ה', כתוב וכיך מתוכו לברך מותם כרך כתוב לברך וכרך לח תקיבתו הוא כיוך לתתם ולחי לח תקיב לת ברכתו: וכרך, כתוב וכיך כתוב לחיב חרף ה' כתוב חרף וכן וכוונב כרך ההיהבל ומכרך לת הבוחל ולחזר לו ש' תיירל כי לח תיעבם תרבין הוא ק להכיח ילחין לתל כיך שם דכר שם ס' כ' היה פקוד כפתח קטן ועשוה לתעלה לחבל לפי שהוא לשון פעל הוא בקוד קרון קטן ועשוה לתעל לח הכיט לחן כישקב כתרגו' ד' ל' לחתי כשוטע הוא מדרש מדרש כלה לח הכיט הכיח לחן שכישקב כשהם עוכרין על דכריהעמל לשון עבירה כתוב קרה עמול וילר פקר כי לחתה שמול ונעשם תביט שהשביו הלעבי הלשבי הכיח שמל

ה' תלהיו עיני לחבי תכעיטין

253

עַל־עַלְתָּו הוּא וְכָל־שָׂרֵי מוֹאָב׃ וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ
וַיֹּאמַר מִן־אֲרָם יַנְחֵנִי בָּלָק מֶלֶךְ־מוֹאָב
מֵהָרְרֵי־קֶדֶם לְכָה אָרָה לִּי יַעֲקֹב וּלְכָה
זָּעַמָה יִשְׂרָאֵל׃ מֶה אֶקֹב לֹא קַבֹּה אֵל וּמֶה
אֶזְעָם לֹא זָעַם יְהוָה׃ כִּי מֵרֹאשׁ צֻרִים אֶרְאֶנּוּ
וּמִגְבָעוֹת אֲשׁוּרֶנּוּ הֶן־עָם לְבָדָד יִשְׁכֹּן
וּבַגּוֹיִם לֹא יִתְחַשָּׁב׃ מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב
וּמִסְפָּר אֶת־רֹבַע יִשְׂרָאֵל תָּמֹת נַפְשִׁי מָוֶת
יְשָׁרִים וּתְהִי אַחֲרִיתִי כָּמֹהוּ׃ וַיֹּאמֶר בָּלָק
אֶל־בִּלְעָם מֶה עָשִׂיתָ לִּי לָקֹב אֹיְבַי לְקַחְתִּיךָ
וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ׃ וַיַּעַן וַיֹּאמֶר הֲלֹא אֵת
אֲשֶׁר יָשִׂים יְהוָה בְּפִי אֹתוֹ אִשְׁמֹר לְדַבֵּר׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו בָּלָק לְךָ נָא אִתִּי אֶל־מָקוֹם
אַחֵר אֲשֶׁר תִּרְאֶנּוּ מִשָּׁם אֶפֶס קָצֵהוּ תִּרְאֶה
וְכֻלּוֹ לֹא תִרְאֶה וְקָבְנוֹ לִי מִשָּׁם׃ וַיִּקָּחֵהוּ
שְׂדֵה צֹפִים אֶל־רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וַיִּבֶן ש
שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וַיַּעַל פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃

תרגום יונתן בן עוזיאל

עַל־עַלְתֵּיהּ הוּא וְכָל־רַבְרְבֵי
מוֹאָב׃ וּנְטַל מַתְלֵיהּ וְאָמַר מִן־
אֲרָם דַּבְּרֵנִי בָּלָק מַלְכָּא דְמוֹאָב
מְטוּרֵי מַדִּינְחָא אֵיתָא לוֹט לִי
יַעֲקֹב וְאֵיתָא תְּרֵיךְ לִי יִת יִשְׂרָאֵל׃
מָה אֵילוֹטֵיהּ לָא לְטֵיהּ אֵל וּמָה
אֲתָרֵיךְ דְּלָא תַּרְבֵּיהּ יְיָ׃ אֲרֵי־
מֵרֵישׁ טוּרַיָּא חֲזִיתֵהּ וּמֵרָמָתָא
סְגִיתֵיהּ הָא עַמָּא בִּלְחוֹדֵיהוֹן שַׁרְיָן
וּבְאֻמַּיָּא לָא
יִתְחַשְׁבוֹן׃ מַן מְנָא לְעַפְרָא דְיַעֲקֹב
וּלְמִמְנֵי גְּמִירָא אֻמַּיָּא דְיִכּוֹל לְמִמְנֵי
יָת דַּרְדְּקֵי דְּבֵית יַעֲקֹב דְּאִתְמְרוּ
עֲלֵיהוֹן יְסַגְּנוּן כְּעַפְרָא דְאַרְעָא אוֹ
חָדָא מֵאַרְבְּעַ מַשְׁרְיָתָא דְיִשְׂרָאֵל
תִּמּוֹת נַפְשִׁי מוֹתָא דְּקַשִּׁיטִין
וְיְהֵי סוֹפִי מִתְּהוֹן׃ וַאֲמַר בָּלָק
לְבִלְעָם מָה עֲבַדְתְּ לִי לְמֵילַט
שִׂנְאִי רְבַרְבָתָךְ וְהָא בָּרְכָא בָּרְכְתְּ
לְהוֹן׃ וַאֲתֵיב וַאֲמַר הֲלָא יָת דְּיִשַּׁוֵּי
יְיָ בְּפוּמִי יָתָהּ אֲמַר לְמַלָּלָא ש
וַאֲמַר לֵיהּ בָּלָק אֵיתָא כְּעַן עִמִּי
לְאָתַר אָחֳרָן דְּתֶחֱזֵנֵּיהּ מִתַּמָּן
לְחוֹר קְצָתֵיהּ תֶּחֱזֵי וְכוּלֵּיהּ לָא
וּבְנָא שִׁבְעָה מַדְבְּחִין וְאַסֵּיק תּוֹר

וּדְבַר עַל־כָּל־מַדְבְּחָא׃

253

לא זעם ל, לְמִי כְּחִי לְמִלַּט מִלְּחִי יִדְעִי לְכוּן הַמְצִיעַ כְּמוֹתְכֶם כָּהּ לְקַלָּה וְקוֹשֵׁי לָא כְּעַם כָּל הַיְמִים הַלְּזֵה מִכָּאתִי לְפָנֶיךָ
וְזֹאת מִבְּלִיעָם עַמִּי זְכוֹר כַּמָּה יָעַן כְּלָק מֶלֶךְ מוֹאָב וּמִי עָנָה עִמּוֹ וְעַד בִּגְלְגַל לְמַעַן דַּעַת
צִדְקוֹת ל, כִּי מִרְקַם צוּרִים אֶרְאֶנּוּ ׳ לְמִי מִתְּכַל כְּרִקְמַיִם וְכִתְחִלַּת מַרְקְמִים וְלִי רוֹאֶה אוֹתָם מְיוּפָדִים וְחָזָקִים
כְּצוּרִים וְכִגְבָעוֹת הָעֹלִים כָּל יְדֵי חָכְמוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת ׳ הֵן עָם ׳ הוּא לְמֵאֵר זְכוּ כִּי לְחַכְמוּתָיו לְמַכֹּן כְּדֵד ׳ לְבַדּוֹ ׳ כִּתְרְגוּמוֹ ׳
לְבַדּוֹ לֹא יִתְחַשָּׁב ׳ כִּתְרְגוּמוֹ לֹא יִקְיֵם מַעֲשֵׂהוּ כְּלָה עִם שְׁאָר הָאוּמוֹת מִכָּאן כִּי לְהַעֲשׂוֹת כְּלָה כְּכָל הַגּוֹיִם לְמֵאֵר קַל מִמְּךָ
מִיָּם וְלוּמֵךְ לֹא לְהַעֲשׂוֹת כְּלָה לְיָם כְּמוֹכִין עִם קַפְּאֵר ׳ ר׳ לְ׳ כְּמוֹהֶם מְמַחֵי לְיָם לוּמֵךְ מִמֶּנִּי עִמָּהֶם מִכָּאן יִי כְּדֵד יִכָּחֵד
וְכִתְרְגוּמוֹת כְּנוֹכָה הֵן לוּכְלִין עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְאֵין עוֹנָה לָהֶם מִן הַחֶסְכּוֹן וְזֹאת מִכָּאן וּכְגוֹיִם לֹא יִתְחַשָּׁב ׳ מִי מָנָה
עֲפַר יַעֲקֹב ׳ כִּתְרְגוּמוֹ רוֹכֵב יִפְרַח מִלְּמִרְכַּב מִפְרִיתָה דְיִפְרַח מִלְּכֵב לְדַעֲנִים ׳ ר׳ לְ׳ עֲפַר יַעֲקֹב לְמִי תַּחֲסֹכוּן כְּמִנּוּת
סְרוּקִין יְמִין כְּעֵפֶר לֹא תַּחְרִיבוּ כְּמוֹ וְכַחֲמוֹר יְחִדָּיו ׳ מִדֵּךְ לֹא תַּזְרִיעַ כְּלָאִים לְפֵרֶד וְיַעֲפֵר פּוּטֵךְ וְכִיוֹנֵךְ כֵּהֵן וּמִסְפָּר
לְוֹת רוֹכֵב יִפְרַח מִלְּכֵב דְּכִיצִיוּתִיהֶן זְרִיעַ הִיוֹנֵךְ מִן הַמְּחַמְּדִים פְּלֶגֶם ׳ מוֹת יְשָׁרִים ׳ מַכְּכֶם ׳ וְקִבְּמוֹ ׳ לְמִן מִיּוֹנֵי קְלוֹנוֹ לִי מִדֵּךְ
נוֹפְלִים מִקּוֹם גְּבוֹהַּ הֵיךְ פֶּסֶל הַנּוֹפֵל עוֹמֵד לְמִמּוֹר לֹא יָכוֹל חִיל לְעַל מִעְיָרִי רֹחַ מִכָּאן ׳ כְּלָגֶם לֹא הֵיךְ קוֹסֵם בְּכָלָק רוֹחַ
מִכָּאן מִתְּחִידִים פְּרָנָה לְהַפְרִין כִּיפְרִיחַל וּמִכָּאן כִּי פֶּסֶל חִיל לְעַל מִעְיָרִי רֹחַ מִכָּאן מִכָּאן מִתְּחִיל וּמִכָּאן לָהֶם מִקְּלָגֶם וּמִכָּן מִכְּרָנָה מִלְּנִי רוֹחַ ׳

וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק הֲנֵה אָתִיתִי
לֵוֹתָךְ כֵּעַן הֲמִיכֹל אוּכַל דַּבֵּר מְאוּמָה הַדָּבָר
אֲשֶׁר יָשִׂים אֱלֹהִים בְּפִי אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ וַיֵּלֶךְ
בִּלְעָם עִם־בָּלָק וַיָּבֹאוּ קִרְיַת חֻצוֹת׃ וַיִּזְבַּח
בָּלָק בָּקָר וָצֹאן וַיִּשְׁלַח לְבִלְעָם וְלַשָּׂרִים
אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וַיְהִי בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־
בִּלְעָם וַיַּעֲלֵהוּ בָּמוֹת בָּעַל וַיַּרְא מִשָּׁם קְצֵה
הָעָם׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק בְּנֵה־לִי
בָזֶה שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וְהָכֵן לִי בָּזֶה שִׁבְעָה
פָּרִים וְשִׁבְעָה אֵילִים׃ וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר בִּלְעָם וַיַּעַל בָּלָק וּבִלְעָם פָּר וָאַיִל
בַּמִּזְבֵּחַ׃ וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לְבָלָק הִתְיַצַּב עַל־
עֹלָתֶךָ וְאֵלֵכָה אוּלַי יִקָּרֶה יְהוָה לִקְרָאתִי
וּדְבַר מַה יַּרְאֵנִי וְהִגַּדְתִּי לָךְ וַיֵּלֶךְ שָׂפִי׃
וַיִּקָּר אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אֶת־שִׁבְעַת הַמִּזְבְּחֹת עָרַכְתִּי וָאַעַל
פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃ וַיָּשֶׂם יְהוָה דָּבָר בְּפִי
בִּלְעָם וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה
תְדַבֵּר׃ וַיָּשָׁב אֵלָיו וְהִנֵּה נִצָּב

וַיִּשָּׂא בִלְעָם לְבָלָק הָא אַתֵּיתִי
לְוָתָךְ כְּעַן הַמֵּיכָל יְכִילְנָא לְמַלָּלָא
מִדְּעָם פִּתְגָמָא דְּשַׁוִּי יְיָ בְּפוּמִי
יָתֵיהּ אֵימַלֵּיל׃ וַאֲזַל בִּלְעָם עִם־
בָּלָק וַאֲעָלֵיהּ לְקִרְיַת טְרִיזָהִי׃
וּנְכַס בָּלָק תּוֹרִין וְעָאן וְשַׁדַּר
לְבִלְעָם וּלְרַבְרְבַיָּא דְּעִמֵּיהּ וְהָוָה
בְּצַפְרָא וּדְבַר בָּלָק יָת־בִּלְעָם
וְאַסְקֵיהּ לְרָמַת דַּחֲלַתְיָה וְחָזָא
מִתַּמָּן קְצַת מִן־עַמָּא׃ וַאֲמַר בִּלְעָם
לְבָלָק בְּנֵה לִי הָכָא שִׁבְעָה גַּדְבָּחִין
וְאַתְקֵן לִי הָכָא שִׁבְעָא תּוֹרִין
וְשִׁבְעָא דְכַרִין׃ וְעָבַד בָּלָק כְּמָא
דְּמַלֵּיל בִּלְעָם וְאַסִּיק בָּלָק וּבִלְעָם
תּוֹר וְדָכָר עַל־כָּל־מַדְבְּחָא׃ וַאֲמַר
בִּלְעָם לְבָלָק אִיתְעַתַּד עַל־
עֲלָתָךְ וְאֵזֵיל מֵאִים יְקָרָא מֵימְרָא
מִן־קֳדָם יְיָ לְקַדָּמוֹתִי וּפִתְגָמָא
דְּיַחֲוֵינַנִי וְאֵיחֲוֵי לָךְ וַאֲזַל יְחִידִי׃
וַעֲרַע מֵימְרָא מִן־קֳדָם־יְיָ לְוָת־
בִּלְעָם וַאֲמַר לֵיהּ יָת־שִׁבְעָא
גַּדְבָּחִין סַדַּרִית וְאַסְקִית תּוֹר
וְדָכָר עַל־כָּל־מַדְבְּחָא׃ וְשַׁוִּי יְיָ
פִּתְגָם בְּפוּם בִּלְעָם וַאֲמַר תּוּב
לְוָת־בָּלָק וְכֵדֵין תְּמַלֵּיל׃ וְתָב
לְוָתֵיהּ וְהָא הוּא מְעַתַּד

על עיר מוקף׳ על מטרופולין שלו עיר החפוכה שלו עומר רחם מיה חלץ מיכאלין לעקוד׃ קריית חוצות׳ עיר חלוקה
מקדים לכנים וכנים ונק בחוטותיה לעומר רחם ורחם שלה יעקדו חלץ׃ בקר ועלן׳ דכר מוענו׃ כתורה כעגל כתיבנו
עיירות דחלתיה שם עז׃ חולי יקרית״ לקרקתי׳ לחיכו רגיל לדכר עמו כיוס׃ ילך ספי׳ תרגומו יחידי שמי שקוד
פלין עמו חלץ סתיקה׃ ויקר׳ לשון גבוה לשון עומדת קרי כלעומר בקומי וכזין היה נגלה עליו כיום חלץ לחקהן
לחכמים שלו ישראל׃ לת שבעת המזבחות ערכתי׳ שבעה מזבחות ערכתי׳ לין כתיב כאן חלץ המזבחות ערכתי׳ לעמיו
לכמיתים שלו חלץ כמו שבעה מזבחות ערכתי׳ ואני ערכתי כנגד כולם לאברים ערך לרבעה ויכן שם הזכר׳ לכ
קריבה חלין ויעתקו משם אחרים מקדיש לבית חלץ עד ויכן שם מזבח לין ויחל לאכרים ויכל׳ ויסב בחלוני ממ״ן ואחר
כאחר הזמנים׳ ויצחק כנה לאחר שנפטר ויכן שם מזבח ויכרע שם עבדי יצחק כאחר׃ וישקב כנה שתים לאחד כשכנו ואי
לית שלו׳ ואעל פר ואיל כמזבח׳ ואברים לא העלה כו אלא איל לאחד׃ לי ישקב ולבה זעומים ואברים לאברים
ל לקבל פעל לאחד שם מוכתב׳ לא קבה לא שבחתיו לאחד לא מתקבל כשהוכיר לאברים׃ את שור כ
שם קרבן לחם לא קבל אלא לחם כשנכנס לאברים לחם כאברים לאחד׃ לחלי׳ לחיות לאחד לא מתקבל מה כחן שם גם בם כרך חיים
כ ר׳ אחאי שלו יעזוד לברך את העם כמקבל׳ לא כל שלו ישמרו לקבל שלו על מקללה לא רצה להזכיר עליהם מור קללה

252

וַיִּקֹּד וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו׃ וַיֹּאמֶר אֶלְיוֹ מַלְאַךְ
יְהוָה עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אֲתֹנְךָ זֶה שָׁלוֹשׁ
רְגָלִים הִנֵּה אָנֹכִי יָצָאתִי לְשָׂטָן כִּי־יָרַט
הַדֶּרֶךְ לְנֶגְדִּי׃ וַתִּרְאֵנִי הָאָתוֹן וַתֵּט לְפָנַי זֶה
שָׁלֹשׁ רְגָלִים אוּלַי נָטְתָה מִפָּנַי כִּי עַתָּה
גַּם אֹתְכָה הָרַגְתִּי וְאוֹתָהּ הֶחֱיִיתִי׃ וַיֹּאמֶר
בִּלְעָם אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה חָטָאתִי כִּי לֹא
יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה נִצָּב לִקְרָאתִי בַּדָּרֶךְ וְעַתָּה
אִם־רַע בְּעֵינֶיךָ אָשׁוּבָה לִי׃ וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ
יְהוָה אֶל־בִּלְעָם לֵךְ עִם־הָאֲנָשִׁים וְאֶפֶס
אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תְדַבֵּר
וַיֵּלֶךְ בִּלְעָם עִם־שָׂרֵי בָלָק׃ וַיִּשְׁמַע בָּלָק
כִּי־בָא בִלְעָם וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ אֶל־עִיר
מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־גְּבוּל אַרְנֹן אֲשֶׁר בִּקְצֵה
הַגְּבוּל׃ וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם הֲלוֹא שָׁלֹחַ
שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לִקְרֹא לָךְ לָמָּה לֹא הָלַכְתָּ
אֵלָי הַאָמְנָם לֹא אוּכַל כַּבֶּדְךָ׃

וּכְרַע וְסָגִיד לְאַפּוֹהִי׃ וַאֲמַר לֵיהּ
מַלְאָכָא דַיְיָ עַל־מָה מָחֵית
יָת אָתָנָךְ דֵּנָן תְּלָת זִמְנִין הָא א
אֲנָא נְפַקִית לְמִסְטַן אֲרֵי נָרִי קֳדָמַי
דְּאָרַח רָעָא לְמֵיזַל בְּאוּרְחָא ף
לְקִבְלִי׃ וְחָזַתְנִי אָתָנָא וְסָטַת מִן־
קָדָמַי דֵּנָן תְּלָת זִמְנִין וְאִלּוֹפָן לָא
סְטַת מִן קָדָמַי אֲרֵי כְעַן אַף יָתָךְ
קְטָלִית וְיָתַהּ קַיֶּמֶת׃ וַאֲמַר בִּלְעָם
לְמַלְאָכָא דַיְיָ חָבֵית אֲרֵי לָא ג
יְדַעִית אֲרֵי אַתְּ מְעָתַד לְקָדָמוֹתִי
בְּאוּרְחָא וּכְעַן אִם בִּישׁ קֳדָמָךְ
אֲתוּב לִי׃ וַאֲמַר מַלְאָכָא דַיְיָ
לְבִלְעָם אֱזֵיל עִם־גַּבְרַיָּא וּלְהֵוֹד
יָת־פִּתְגָמָא דַּאֲמַלֶּל עִמָּךְ יָתֵיהּ
תְּמַלֵּיל וַאֲזַל בִּלְעָם עִם רַבְרְבֵי
בָלָק׃ וּשְׁמַע בָּלָק אֲרֵי אָתָא ב
בִּלְעָם וּנְפַק לְקָדָמוֹתֵהּ לְקִרְיָתָא
דְּמוֹאָב דְּעַל תְּחוּם אַרְנוֹן דִּבְסִטַר
תְּחוּמָא׃ וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם הֲלָא
מְשַׁלַּח שְׁלַחִית לְוָתָךְ לְמִקְרֵי לָךְ
לְמָה לָא אֲתֵיתָא לְוָתִי הֲבָקוֹשְׁטָא
חַיֵּיתָא אֲמַר לֵית אֲנָא יָכִיל ג
לְיָקָרָךְ׃

25

מלך עניו ליכך כרמותו׃ כי ירע הדרך לנגדי ׳ רכותי דרכו לעון כוטרי׳ ירלה רחתה כוחה כמכיל מהדרך ל׳ נגדי
כלו׳ לקנאתי ולהקניטני ועני מממעו כי ירע הדרך לנגדי לשון רעה החזיקה ׳ כי רחיתי כעל הדרך לנגדי כלומר־
לי מחרך ומימר הדרך שהוא לבעבי ולהמירותי ומקרא קצר הוא כמו ותבא דוד לגו׳ לחר ירע עמון רעון כמו על
ירע רשעים ירעני מעיים ומנחם מותי על ידי רשעים שהיו מקניטים שלוני כוחה מפני כמו ליני פעמים שהוא
מסרש כלשון טוב׃ גם אתכה הרגתי ׳ הרי זה מקרא מסורס והוא גם הרגתי אותכה כלו׳ לא היכבכה כרי־
קרתך על ידי כי גם הקריבה ואותה חייתי ועתה מפני מדברים והוכיחך ולא יכולת לעמוד כתשובות כמו שכתוב
ויאמרו לה כי על כן הרגתים פלא יאמרו זה שילקה את בלעם כתוכחתה ולא יכול להשיב עמה היוקוס על כבוד ׳
שבריות וכן והרגתי את הקסם ואת הכשפים וכן ואת הכשפים תכרונו ׳ ר׳ מ׳ פלא יאמרו זה היה מדברים ועונין אותה
דת ז׳ מהרתי ירוע היה שכל החוטא ומעוה מטרתו מן השמים ליענש כו׳ כי לא ידעתי גם זה במיתי ועני־
כרוב קודם הוא היה מתכבד שידוע דעת עליון וכי יוכיד לא ידעתי שם רע בעיניך לחוכה כי להתעים כנגד המקום
הוא חטוכה זו ר׳ מ׳ הוא כעצמו טוב לעבת ואתה מלוך ומכטל את דכרי לעוד הוא כבך שחומר דכר ומלוך מחזירי
לחכרים אמר קח לך את כבך וגו׳ ועל ידי מלוך כיטלת את דכרי לא שהי בעיניך כריך לחי לשוב ׳ לך עם
האנשים כדרך שאתה רוצה לילך מוליכים אותה ׳ ואפס על כרחך אמר לחדכר אמר לך ׳ לך עם האנשים כי
ילכו עמהם ואפס ליכך מן העולם שכם אדי כלק ׳ מוח לו לבלעם כמותם ויחמע כלק מלא שלוחים לבטרי׳ לחזכם לא
חוכל כדרך נתכבד עמהם עשתו כלק

וַיַּעֲמֹד מַלְאַךְ יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים
גָּדֵר מִזֶּה וְגָדֵר מִזֶּה: וַיַּרְא הָאָתוֹן אֶת
מַלְאַךְ יְהוָה וַתִּלָּחֵץ אֶל הַקִּיר וַתִּלְחַץ אֶת
רֶגֶל בִּלְעָם אֶל הַקִּיר וַיֹּסֶף לְהַכֹּתָהּ: וַיּוֹסֶף
מַלְאַךְ יְהוָה עֲבוֹר וַיַּעֲמֹד בְּמָקוֹם צָר אֲשֶׁר
אֵין דֶּרֶךְ לִנְטוֹת יָמִין וּשְׂמֹאול: וַתַּרְא
הָאָתוֹן אֶת מַלְאַךְ יְהוָה וַתִּרְבַּץ תַּחַת בִּלְעָם
וַיִּחַר אַף בִּלְעָם וַיַּךְ אֶת הָאָתוֹן בַּמַּקֵּל:
וַיִּפְתַּח יְהוָה אֶת פִּי הָאָתוֹן וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם
מָה עָשִׂיתִי לָךְ כִּי הִכִּיתַנִי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים:
וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לָאָתוֹן כִּי הִתְעַלַּלְתְּ בִּי לוּ
יֶשׁ חֶרֶב בְּיָדִי כִּי עַתָּה הֲרַגְתִּיךְ: וַתֹּאמֶר
הָאָתוֹן אֶל בִּלְעָם הֲלוֹא אָנֹכִי אָתְנֵךְ אֲשֶׁר
רָכַבְתָּ עָלַי מֵעוֹדְךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה הַהַסְכֵּן
הִסְכַּנְתִּי לַעֲשׂוֹת לְךָ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא:
יְהוָה אֶת עֵינֵי בִּלְעָם וַיַּרְא אֶת מַלְאַךְ
יְהוָה נִצָּב בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלֻפָה בְּיָדוֹ

צִפּוֹר אַל־נָא הִמָּנַע מֵהַלֵּךְ אֵלַי כִּי כַּבֵּד
אֲכַבֶּדְךָ מְאֹד וְכֹל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלַי
אֶעֱשֶׂה וּלְכָה נָּא קָבָה לִּי אֶת הָעָם הַזֶּה:
וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל עַבְדֵי בָלָק אִם יִתֶּן
לִי בָלָק מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוּכַל
לַעֲבֹר אֶת פִּי יְהוָה אֱלֹהָי לַעֲשׂוֹת קְטַנָּה
אוֹ גְדוֹלָה: וְעַתָּה שְׁבוּ נָא בָזֶה גַּם אַתֶּם
הַלָּיְלָה וְאֵדְעָה מַה יֹּסֵף יְהוָה דַּבֵּר עִמִּי:
וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם לַיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ
אִם לִקְרֹא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוּם לֵךְ אִתָּם
וְאַךְ אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ
תַּעֲשֶׂה: וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת
אֲתֹנוֹ וַיֵּלֶךְ עִם שָׂרֵי מוֹאָב: וַיִּחַר אַף אֱלֹהִים
כִּי הֹלֵךְ הוּא וַיִּתְיַצַּב מַלְאַךְ יְהוָה בַּדֶּרֶךְ
לְשָׂטָן לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל אֲתֹנוֹ וּשְׁנֵי נְעָרָיו
עִמּוֹ: וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת מַלְאַךְ יְהוָה נִצָּב
בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ וַתֵּט הָאָתוֹן
מִן הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה וַיַּךְ בִּלְעָם
אֶת הָאָתוֹן לְהַטֹּתָהּ הַדָּרֶךְ:

צפור לא כן תת
לותי יארי יקרא איקו
וכל דתיטר לי אעביד ואיתא
כען לוט לי ית עמא הדין ואתיב
בלעם ואמר לעבדי בלק אפ
יתן לי בלק מלא ביתיה כסף
ודהב ליית לי ירשו למעבר על
גוירת מימרא דייי אלהי למעבד
זעירתא או רברבתא: וכען אורכו
כען הכא אף אתון בליליא ואידע
מה יוסף ייי למללא עמי ואתא
מימר קדם ייי לות בלעם
בלילא ואמר ליה אם למקרי
לך אתו גוברייא קום איזל עמהון
ובפם ית פתגמא דאימליל עמך
יתיה תעביד וקם בלעם בצפרא
ורכיו ית אתניה ואזל עם רברבי
מואב: ותקיף רוגזא דייי ארי
אזיל הוא ואתעתר מלאכא דייי
באורחא לשטנא ליה והוא רכיב
על אתניה ותרין עולמוהי עמה:
וחזת אתנא ית מלאכא דייי
מתעתר באורחא ושיפיה שלופא
בידיה ואסטת אתנא מן אורחא
ואזלת בחקלא ומחא בלעם ית
אתנא לאסטותא באורחא:

ברמותו על מקום שלא כשאר נחות וגבו' לכי ויוסף עוד כלך סלח וגו' כי כבר הכבדתך מלך ' יתכן מימים מקיית
עשבר לכי מיקם לך ' אלא כיתו כסף וזהב ' לעדכו שנשמעו ליכנה ומחמיר ממנן מחמים לחני לו לתת לי כל כסף
ם ס"ט ע מהרי גריך ע עשבור חיילות רבות שסק מזה סמק לינו נזוח ולחי נדחי מנח ' ל' חוכלכל עבור ' ער
נגה להם שהוא כרשות המקום ומתנבא כאן מלשון הכרכו שמתנבאין כאן מפי הסכיות ' גם אתם '
סכשילו גם אתם סופכם ליגך כשאר כשם כרחקומים ' ויש יוסף ' לני ידעתי סלא יסנה את דכרו מכרכה ע"ב
סלא יוסיף לברך כאן מתנבא שעתיד להוסיף להם ברכות על ידו ' אם לקרות לך ' אם קריחה סלך ומכור אתה
עשבר עליו ' קום לך אתם ' ילך על כרחך הדכר אשר אדכר אליך אותו תדבר ות'ע ב' ויל' בלעם אמר אתנו
ויתרעם ' ויחבוש את אתנו ' מכאן מוחה לת מקל לת הסוסים מחבש היה כעצמו לאחר שכא לבלעם ' שב
ילך אכרהם אכינו מכאן ויסבם אכרהם בב"ד ויחבוש את חמורו ובו' עם שרי מואב ' עבו כבם פוקי '
ילך קום ' ילאם שהדבר רע בעיני המקום ומתנוה עליך ' בעטן לו ' מלאך של רחמים היה ונהיה מוכנו מלא יחמוד
ומכי כעריו עתו ' יכאן למדנו שכל הולך בדרך אינו שב כעיים לפעמים אחורנין ויושיפין זה לזה '

עמו ער בלקי השאיר לו שריד ויורש את
ר כו: ויסע בני ישראל ויחנו בערבות מואב
מעבר לירדן יריחו:

פ פ פ

א ויאמר בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל
אמרי: ויגר מואב מפני העם מאד כי רב
הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל: ויאמר מואב
אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל
סביבתינו כלחך השור את ירק השדה ובלק בן
צפור מלך למואב בעת ההוא: וישלח מלאכים
אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנהר ארץ
בני עמו לקרא לו לאמר הנה עם יצא ממצרים
הנה כסה את עין הארץ והוא ישב ממלי: ועתה
לכה נא ארה לי את העם הזה כי עצום הוא ממני
אולי אוכל נכה בו ואגרשנו מן הארץ כי ידעתי
את אשר תברך מברך ואשר תאר יואר:
וילכו זקני מואב וזקני
על קסמים בידם ויבאו
אל בלעם וידברו אליו דברי בלק: ויאמר

וחוא כלק בר צפור ית כל דעבד
ישראל לא מדעאי: ואחיל למחתא
מן קדם עמא אלחדא ארי סגי הוא
ואתחת למיעבדה מן קדמי בני
ישראל: ואמר מואב לסבי מדין
כען ישיצון חבורייא ית כל
סחרנותא כמיא דמלחיך תורא ית
ירוקא דחקלא ובלק בר צפור
מלכא למואב בעדנא ההוא:
ושלח אגרין לות בלעם בר
בעור לפתור אתר דעל פרת
ארעא דבני עמיה למהכלי ליה למימר
הא עמא נפקו ממצרים הא חכמו ית
עין ארעא והוא שרי
מלקבלי: וכען איתא כען ליט לי ית
עמא הדין ארי תקיף הוא מיני
אכול לאגחא ביה חרבא ואיתרטיניה
מן ארעא ארי ידעינא ית דתברכ
מברך ודתלוט ליט: ואתגלו סבי מואב
וסבי מדין וקסמיא בידיהון ואתו לות
בלעם ומליל עמיה טכסני בלק:
ואמר

תרגום יונתן בן עוזיאל

עַל־כֵּן יֹאמְרוּ הַמֹּשְׁלִים בָּאוּ חֶשְׁבּוֹן תִּבָּנֶה
וְתִכּוֹנֵן עִיר סִיחוֹן: כִּי־אֵשׁ יָצְאָה מֵחֶשְׁבּוֹן
לֶהָבָה מִקִּרְיַת סִיחֹן אָכְלָה עָר מוֹאָב בַּעֲלֵי
בָּמוֹת אַרְנֹן: אוֹי לְךָ מוֹאָב אָבַדְתָּ עַם
כְּמוֹשׁ נָתַן בָּנָיו פְּלֵיטִם וּבְנֹתָיו בִּשְׁבִית
לְמֶלֶךְ אֱמֹרִי סִיחוֹן: וַנִּירֵם אֹבַד חֶשְׁבּוֹן
עַד דִּיבֹן וַנַּשִּׁים עַד נֹפַח אֲשֶׁר עַד מֵידְבָא:
וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הָאֱמֹרִי: וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה
לְרַגֵּל אֶת־יַעְזֵר וַילְכְּדוּ בְנֹתֶיהָ וַיּוֹרֶשׁ אֶת־
הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר־שָׁם: וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ דֶּרֶךְ הַבָּשָׁן
וַיֵּצֵא עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן לִקְרָאתָם הוּא וְכָל־
עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה אֶדְרֶעִי: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה אַל־תִּירָא אֹתוֹ כִּי בְיָדְךָ נָתַתִּי אֹתוֹ
וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ וְאֶת־אַרְצוֹ וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתָ לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב
בְּחֶשְׁבּוֹן: וַיַּכּוּ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־כָּל־

עַמּוֹ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר לוֹ שָׂרִיד וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ: וַיִּסְעוּ

יתיה ויתיה בנוהי ויתיה

על כן, על מותה מלחמים סיחון באחאב ישתרו המושלים הוה כלגם מבחאן ויסף ויאמרו וגו׳ המושלים
כלגם וכעור תכיו ותם תחזיו כואו חשבון סלח תיה סיחון יכול לבוכנסר הלך ומכר את כלגם לקנט וזכו פרחוי כלגם
כי ידעתי את אשר תברך מברוך וגו׳; תבנה ותכונן, חשבון לשם כיחון להיות עירו; כי אם יצאה מחשבון. מקבנת
סיחון; ותאכל ער מואב, שם אותה מדיבה קדיני ער כלגם עכרי ולחייה כלגם אחרי, ער מואב, ער כל מואב יאחי
לך מואב, מקלני את מואב מיפערו כידו; כמוש, שם אלהי מואב; פתן, קמוש; את בניו, כל מואב, כל פלטים
ובלגים מואב ואת בנותיו בשבי, ונירם אבד, ונירם אבד חשבון; מלכות מלחם
מחשבון אכד, ונפח, וכן עד דיבון תרגום סל סר עד כלמוד סר כיר עד דיבון. כיר לשון עול שמן ממשלת אים כאן
שלשן היות כיר ליוד עכרי; ונפחה, דג׳ם לשון שמיחה כך אומרי המושלי׳ ונפחים אותם ישב נפח; המיימנים עד נפח
עד עד מידבא; ויחלח משה לרגל את יעזר, ויחלח לבדוק אחריו לא כעבור כרחשונים בעזרים אלו. בתחלת סל
מעשה להלחם; אל תירא אותו, כתיב מעשה ירא להלחם שנים עמוד על זכותו פג׳ אברהם מעשה ויכה הקבע שוב
מפלגו מן הרפאים מקבו כדרלעומר וחכירין בעמקיהרות קריתים מכחאן כי רק עוג נשאר מיתר הרפאים וגו׳; ויכו
אתו, משה קרנו כרחיתא כמסכת ברכות בפרק הרואה עקר טוחה את תלמיד פרשי וכו׳; השלת זאת תקנו

וראבלק

בן צפור את כל אשר עשה, יאמרו למחרי יאמר אלא מבי שמלבים מיינו כטוחין עליהם
עמדו בפניהם לחנו על לחות כמיה וכמיה

וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־סִיחֹן מֶלֶךְ
הָאֱמֹרִי לֵאמֹר: אֶעְבְּרָה בְאַרְצֶךָ לֹא נַטֶּה
בְשָׂדֶה וּבְכָרֶם לֹא נִשְׁתֶּה מֵי בְאֵר בְּדֶרֶךְ
הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ עַד אֲשֶׁר נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ: וְלֹא־
נָתַן סִיחֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֶּאֱסֹף
סִיחֹן אֶת־כָּל־עַמּוֹ וַיֵּצֵא לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל
הַמִּדְבָּרָה וַיָּבֹא יָהְצָה וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל:
וַיַּכֵּהוּ יִשְׂרָאֵל לְפִי־חָרֶב וַיִּירַשׁ אֶת־אַרְצוֹ
מֵאַרְנֹן עַד־יַבֹּק עַד־בְּנֵי עַמּוֹן כִּי עַז גְּבוּל
בְּנֵי עַמּוֹן: וַיִּקַּח יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל־הֶעָרִים
הָאֵלֶּה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עָרֵי הָאֱמֹרִי
בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכָל־בְּנֹתֶיהָ: כִּי־חֶשְׁבּוֹן עִיר־
סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי הוּא וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ
מוֹאָב הָרִאשׁוֹן וַיִּקַּח אֶת־כָּל־אַרְצוֹ מִיָּדוֹ
עַד־אַרְנֹן:

וּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אוֹגְדִין לְוָת־
סִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה לְמֵימַר:
אֶעְיְבַר בְּאַרְעָךְ לָא נְסְטֵה בְחַקְלָ
וּבְכַרְמָא לָא נִשְׁתֵּי מֵי גוּב בְּאוֹרַח
מַלְכָּא נֵיזִיל עַד־דְּנֶעְיְבַר תְּחוּמָךְ:
וְלָא־שְׁבַק סִיחוֹן יָת־יִשְׂרָאֵל
לְמֶעְיְבַר בִּתְחוּמֵיהּ וְכַנֵּשׁ סִיחוֹן
יָת־כָּל־עַמֵּיהּ וּנְפַק לְקַדָּמוֹרַ
יִשְׂרָאֵל לְמַדְבְּרָא וַאֲתָא לְיָהְץ
וְאָגַח קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל: וּסְחָרֵי
יִשְׂרָאֵל לְפִתְגָם דְּחַרְבָּ וִירִיתוּ
יָת־אַרְעֵיהּ מֵאַרְנוֹנָא עַד־יוּבְקָא
עַד־בְּנֵי עַמּוֹן אֲרֵי תַקִּיף תְּחוּם
דִּבְנֵי עַמּוֹן: וּכְבַשׁ יִשְׂרָאֵל יָת־
כָּל־קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וְיָתֵב יִשְׂרָאֵל
בְּכָל־קִרְוֵי אֱמוֹרָאָה בְּחֶשְׁבּוֹן
וּבְכָל־בְּפַרְנֵיהָא אַרֵי חֶשְׁבּוֹן קִרְיָא
דְסִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה הִיא
וְהוּא אָגַח קְרָבָא בְּמַלְכָּא דְמוֹאָב
קַדְמָאָה וְנְסִיב יָת־כָּל־אַרְעֵיהּ מִידֵיהּ עַד אַרְנוֹנָא:

מִשָּׁם נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ מֵעֵבֶר אַרְנֹן אֲשֶׁר
בַּמִּדְבָּר הַיֹּצֵא מִגְּבוּל הָאֱמֹרִי כִּי אַרְנֹן
גְּבוּל מוֹאָב בֵּין מוֹאָב וּבֵין הָאֱמֹרִי׃ עַל כֵּן
יֵאָמֵר בְּסֵפֶר מִלְחֲמֹת יְהוָה אֶת וָהֵב בְּסוּפָה
וְאֶת הַנְּחָלִים אַרְנֹן׃ וְאֶשֶׁד הַנְּחָלִים אֲשֶׁר
נָטָה לְשֶׁבֶת עָר וְנִשְׁעַן לִגְבוּל מוֹאָב׃ וּמִשָּׁם
בְּאֵרָה הִוא הַבְּאֵר אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה לְמֹשֶׁה
אֱסֹף אֶת הָעָם וְאֶתְּנָה לָהֶם מָיִם׃
אָז יָשִׁיר יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת עֲלִי
בְאֵר עֲנוּ לָהּ׃ בְּאֵר חָפָרוּהָ שָׂרִים כָּרוּהָ
נְדִיבֵי הָעָם בִּמְחֹקֵק בְּמִשְׁעֲנֹתָם וּמִמִּדְבָּר
מַתָּנָה׃ וּמִמַּתָּנָה נַחֲלִיאֵל וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת׃
וּמִבָּמוֹת הַגַּיְא אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה מוֹאָב רֹאשׁ
הַפִּסְגָּה וְנִשְׁקְפָה עַל פְּנֵי הַיְשִׁימֹן׃

פתם נטלו ושרו מעברא דארנן
די במדברא דנפיק מתחום
אמראה ארי ארנן תחום מואב
בין מואב ובין אמוראה׃ על כן
יתאמר בספרא קרבן דעבר
על ימא דסוף וגבורן על־
נחלי ארנן׃ ושפיך נחליא
דמדכרין לקבל לחית ונסתמך
לתחום מואב׃ מתמן אתיהבת
להון בירא הוא בירא דאמר יי
למשה כנוש ית עמא ואתן להון
מיא׃ בכין שבח ישראל
ית תושבחתא הדא סקי בירא
שטחו לה בירא חפרוה רברבא
ברוהא רישי עמא סנהדרייא
מחושריהון כמדברא אתיהבת
להון ומדאתיהבת להון נחתא
עמהון לנחליא ומנחליא סלקא
עמהון לרמתא ומרמתא לחילתא
די בחקלי מואב ריש רמתא ומסחבא על אפי בית ישימות׃

מעבר לארנן׃ הקיפו כל ארץ ישראל כל דרומה ומזרחה עד שכאן מעבר חמש לארנן כתוך ארץ האמורי בעשרה על
ארץ מואב היובח מגבול האמורי רבועה היתה ינפלו מגבול האמורי והוץ על האמוריים ובכבשת מגבול מואב עד
ארנן מהוץ לגבול מואב ושם חמן ישראל ולא כאן לגבול מואב כמו שאמור יפתח ולא כאן לגבול מואב כי ארנן גבול
מואב והם לא נתנו להם רשות לעבור דרך ארצם ה' כב' סלא פירש משה פירשם יפתח שכאשר עשו לי כאשר עשו
היושבים בשעיר והאומאים היושבים בער אמ אלו לא נתנו לעבור בדרך ארצם אלא הקיפם כביכול אף אתה כן
על כן יאמר׳ על חכמיים זו ושאים שבעצמו כה יאמר בספר מלחמות ה׳ כשהמסרין נפשם שבעצמו לאהבותיכו ושפרו זו את
והב כאוקב׳ והב כמו יהב כמו מתן מתן יעד ועד כך יאמר מן יהב והב והוא יסוד בעלי אשר יהב לבם והריבה לבם
נפשם ביסוף ואת ניחלי הנחלים על ארנן שבשם שמספרין בניסי ארנן שלף כאן כעשר
נפשם גדולים ומה הן הנסים שנתחלים חשד תרגום ושפוך כמו אל שפך הלמן תי־נו׳ לאחר כית מיסד קיומה שהן
הנחלים׳ שבשביל שם הם האמוריים שהיו הרגים גדולים והנחל עמוק וקנוי והיו הגזרים שמוכיח זה לזה כשהרגם עומד על
הקיר ומזה מדבר אל תחבירו כאשר זה וקדיך עוברת כתוך הנחל ואמרו האמוריים כשיבשו ישראל לעתיד הנחל לעבור
בצד הן המעברות והרגם בחנים ואכני בניסטרא והיו לוחץ בקצים כאשר אל עד מואב וכאשר אל עד האמוריים והיו
כשגר לוחצים בקצים כמו קרמות ועדים כולשות לאחן בין שבאו ישראל לעבור כזדעזע הקיר אל ארץ האמוריים בשביל
היושבת לקבל גבורתה וכתקריבו זה אל זה ובכשבו לתוך לוחצים בקצים והרגום וזהו שכתוב׳ אשר כשם שאר
עד הוץ שם מדיבים אל מגבות מואב שאחר כשם שמקומו ושתקריב לגבי מואב ובדכם כן וזהו ובשבן לגבול מואב ומשם
בארה׳ משם כל שאחר אל הבאר כיצד אמר אמר מואב ובדכם כן וזהו ובשבן לגבול מואב ומשם
להודיעך לאחר כך שאחר מעברו חזרו הקריים לתקופין והבאר חזרה לתוך הנחל ויעלה משם הם הקרונים וחזרות
והיכרים והוליכתן שכיב לתחתם ישראל ורלו ואחרי בירה עלי באר מתוך הנחל והעלי מים שחת מעלה ומכן שכאשר
הודיעה להם שנתן ומשם בארה וכי משם היתה ולא מתחלת מ משם היתה עמהם אלא מידה עשרם את שכשם
וכן לון ישיר ישראל קמיכה כאחרים בשוף מ ולא היו כתוב

וַיְשַׁלַּח יְהוָה בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים
וַיְנַשְּׁכוּ אֶת הָעָם וַיָּמָת עַם רָב מִיִּשְׂרָאֵל:
וַיָּבֹא הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חָטָאנוּ כִּי
דִבַּרְנוּ בַיהוָה וָבָךְ הִתְפַּלֵּל אֶל יְהוָה וְיָסֵר
מֵעָלֵינוּ אֶת הַנָּחָשׁ וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה בְּעַד
הָעָם: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עֲשֵׂה לְךָ
שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל נֵס וְהָיָה כָּל הַנָּשׁוּךְ
וְרָאָה אֹתוֹ וָחָי: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחַשׁ נְחֹשֶׁת
וַיְשִׂמֵהוּ עַל הַנֵּס וְהָיָה אִם נָשַׁךְ הַנָּחָשׁ
אֶת אִישׁ וְהִבִּיט אֶל נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת וָחָי:
וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּאֹבֹת: וַיִּסְעוּ
מֵאֹבֹת וַיַּחֲנוּ בְּעִיֵּי הָעֲבָרִים בְּמִדְבַּר אֲשֶׁר
עַל פְּנֵי מוֹאָב מִמִּזְרַח הַשָּׁמֶשׁ: מִשָּׁם
נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ בְּנַחַל זָרֶד:

וְנֵרִי יְיָ בְּעָמָא יָת חֵיוַן קַלָּן
וּנְכִיתוּ יָת עַמָּא וּמִית עַם סַגִּיא
מִיִּשְׂרָאֵל וְאָתָא עַמָּא לְוָת מֹשֶׁה
וְאָמְרוּ חַבְנָא אֲרֵי אִיתְרַעֲוֵינָא
קֳדָם יְיָ וְעָמָךְ נְצֵינָא צַלֵּי קֳדָם
יְיָ וְיַעְדֵּי מִנָּנָא יָת חִוְיָא וְצַלִּי
מֹשֶׁה עַל עַמָּא וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
עֲבֵיד לָךְ קֻלְיָא וְשַׁוִּי יָתֵיהּ עַל־
אָתָא וִיהֵי כָּל דְּיִתְנְכִית וְיִחְזֵי יָתֵיהּ
וְיִתְקַיַּם: וְעָבַד מֹשֶׁה חִוְיָא וְנַחֲשָׁא
וְשַׁוְיֵיהּ עַל אָתָא וְהֲוָה כַּד נְכִיר
חִוְיָא יָת גַּבְרָא וְסַתְכֵּל בְּחִוְיָא
דְּנַחֲשָׁא וְמִתְקַיֵּם: וּנְטָלוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְשַׁרְיוּ בְּאֹבוֹת: וּנְטָלוּ מֵאֹבוֹת
וְשַׁרְיוּ בְּמֵגוֹת עֶבְרָאֵי בְּמַדְבְּרָא
דְּעַל אַפֵּי מוֹאָב מִמַּדְנַח שִׁמְשָׁא:
מִתַּמָּן נְטָלוּ וְשַׁרְיוּ בְּנַחֲלָא דְּזָרֶד:

וחון כל־כנשתא דמית אהרן
וכבו ית־אהרן תלתין יומין כל
בית ישראל ׃ ושמע כמנאה
כלכא דערד יתיב דרומא ארי
אתא ישראל אורח מאלייא
ואגח קרבא בישראל ושבא מנהון
שביא ׃ וקיים ישראל קיים קדם
יי ואמר אם־מכסר תמסר
ית־עמא הדין בידי ואגמר ית־
קרויהון ׃ וקבל יי צלותיה־
דישראל ומסר ית־כנענאה
וגמר יתהון וית־קרויהון וקרא
שמא דאתרא חרמה ׃ ונטלו
מהור טורא אורח ימא־דסוף
לאקפא ית־ארעא דאדום ועקת
נפשא דעמא באורחא ואיתרעם
עמא קדם יי ועם־משה נעו
למה אסקתונא ממצרים למכת
במדברא ארי לית לחמא ולית
מיא ונפשנא עקת ככנא הדין
בסיכליה קלילא ׃

וירא כל־כנשתא ארי גוע אהרן ויבכו את־
אהרן שלשים יום כל בית ישראל ׃
וישמע הכנעני מלך ערד ישב הנגב
כי בא ישראל דרך האתרים וילחם
בישראל וישב ממנו שבי ׃ וידר ישראל
נדר ליהוה ויאמר אם נתן תתן את העם
הזה בידי והחרמתי את עריהם ׃ וישמע
יהוה בקול ישראל ויתן את הכנעני ויחרם
אתהם ואת עריהם ויקרא שם המקום
חרמה ׃ פ ויסעו מהר ההר
דרך ים־סוף לסבב את־ארץ אדום
ותקצר נפש העם בדרך ׃ וידבר ה
העם באלהים ובמשה למה העליתנו
ממצרים למות במדבר כי אין לחם
ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלקל ׃

כי נוע לחרן ׳ תני לומר כל המתרגם דקח מיית טוענה הוא שלא כ׳ מתרגם וירחץ ואיתחזיאו מלא לחודוי דכותי׳
כי זה מסתם כשאון דקח שלא על מסמלכן ׃ ענבי כבוד וכדר תכלא ד׳ר׳ לחכמו ש תקרי וירחץ שלא וירחץ וכלשון זה
טוכל דקח מיית לעבי סקיל נתיית טעם נוית מסל׳ מעשלה זימיהו לי׳ מקרי מת לחרן לכל שב תרגום וחזו כל כנסת
מין לשון דקח מיית. טוכל שלא לשון אסר ונקוט מגזירת סימום לי מתניהו לם מסמים כשאון אסר כמו לם מדוע לא תקבר
רוחי ונקרכה מקורסים מזה לם חרוצים ימיו ויסמוך הכתובי ׃ מיה סמוענה סמוע סמוע סמית לחרן ונסתלקו עכבי
כבוד כדחית כתם לי ושתלך היה מעולם רעותא מרדות ליסרל ומומן לבל עת לשוועמות ׃ יוסב הנגב ׳ זהו שפתל
עתלך יוסב כחרן הנגב ושפה לומו לשון כעגן לשון כעגן סיהיו יסרל מתעללי לתכף סיהן הכנעני בידם וחם לוכם
כנענים ונסרפו לכומיהם עד לקיים ועמו לשון כעגן חמרו כתעללו סתם שנאתי׳ חם נתון תתן את העם הזה ב
בידי ׳ דרך קתרים דרך הנגב שקלבו כה חמרנים שבא ויעד כנגב ׳ ר׳ש דרך קתרים דרך קתייר הגדול המוסב
לנביהם שבא וחרן כרייתי׳ כוסף לנביהם דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה ׃ ויסב ממנו שכי ׳ חיסם ארל׳ש שפתח
מחת ׃ ויחרמתי את עריהם ׳ לקדים כל שנה עבודה ׃ ויחרם אתהם כהריגה ית עריהם ׳ חרמי נכוה ׃ דרך יסר
סוף ׳ כיון שמת לחרן וכלו להם מלחמות זו חזרו לאחריהם דרך ים סוף וכוה דרך מחזרו כה כשנזדרק עליהם ה
נזרת המרגלים שבאו ושעו חמדבר דרך יש סוף וחזרו לאחריהם שבעה מסעות שב ׃ וכבי יסרל כשעו מכאחרית
כי יעבון חיסרך שם מת לחרן וכי כתוסר׳ מת לחרן וכלו כהר קהרימת לחרן שלא מחזרו וכתלכו וכשתיזדוקו וכשלו
קוץ מת לבניהם וכחמש עות תלעג ז׳ מסעות מחוסרים עד הר קהר ׃ נסבוב ת תרן לדום שלא נתנם ליכוב
כלרגם ׃ ותקצר נפש העם ׳ כתורת קדרך עוד ח תקצה לעם לחמרו עכשו קיימו קרוב לי׳ם נחזרו לאחריהן כך
מחזרו לכותינו ונפתחו לי׳ם שנה עד היום לסיכך קנרק נפשם כעיני הדרך

בְּרַגְלֵי אֶעְבְּרָה׃ וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲבֹר וַיֵּצֵא
אֱדוֹם לִקְרָאתוֹ בְּעַם כָּבֵד וּבְיָד חֲזָקָה׃
וַיְמָאֵן אֱדוֹם נְתֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ
וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעָלָיו׃ פ וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ
וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה הֹר הָהָר׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן בְּהֹר
הָהָר עַל־גְּבוּל אֶרֶץ אֱדוֹם לֵאמֹר׃ יֵאָסֵף
אַהֲרֹן אֶל־עַמָּיו כִּי לֹא יָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר מְרִיתֶם אֶת־
פִּי לְמֵי מְרִיבָה׃ קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־אֶלְעָזָר
בְּנוֹ וְהַעַל אֹתָם הֹר הָהָר׃ וְהַפְשֵׁט אֶת־
אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו וְהִלְבַּשְׁתָּם אֶת־אֶלְעָזָר
בְּנוֹ וְאַהֲרֹן יֵאָסֵף וָמֵת שָׁם׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וַיַּעֲלוּ אֶל־הֹר הָהָר לְעֵינֵי
כָּל־הָעֵדָה׃ וַיַּפְשֵׁט מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן אֶת־
בְּגָדָיו וַיַּלְבֵּשׁ אֹתָם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וַיָּמָת
אַהֲרֹן שָׁם בְּרֹאשׁ הָהָר וַיֵּרֶד מֹשֶׁה
וְאֶלְעָזָר מִן־הָהָר׃

דְּבֵישׁ בִּרְגְלַי אֶעְבַּר׃ וְאָסַר לָא
תֵּיעְבַּר וְנָפַק אֱדוֹמָאָה לְקַדְמוֹתֵיהּ
בְּחֵיל רַב וּבִידָא תַּקִּיפָא׃ וְסָרֵיב
אֱדוֹמָאָה לְמִשְׁבַּק יָת־יִשְׂרָאֵל
לְמֵיעְבַּר בִּתְחוּמֵיהּ וְסָטָא יִשְׂרָאֵל
מִלְוָתֵיהּ׃ וּנְטָלוּ מִרְקָם
וַאֲתוֹ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־כְּנִשְׁתָּא
לְהוֹר טוּרָא׃ וְאָמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
וּלְאַהֲרֹן בְּהוֹר טוּרָא עַל־תְּחוּם
אַרְעָא דַאֲדוֹם לְמֵימָר׃ יִתְכְּנֵשׁ
אַהֲרֹן לְעַמֵּיהּ אֲרֵי לָא יֵעוֹל
לְאַרְעָא דְיָהֲבִית לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עַל דְּסָרְבְתּוּן עַל מֵימְרִי לְמֵי מְצוֹתָא׃
דְּבַר יָת־אַהֲרֹן וְיָת־אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ
וְאַסֵּיק יָתְהוֹן לְהוֹר טוּרָא׃ וְאַשְׁלַח
יָת־אַהֲרֹן יָת לְבוּשׁוֹהִי וְתַלְבֵּשִׁנּוּן
יָת אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ וְאַהֲרֹן יִתְכְּנֵשׁ
וְיָמוּת תַּמָּן׃ וְעָבַד מֹשֶׁה כְּמָא
דְפַקֵּיד יְיָ וְסַלִּיקוּ לְהוֹר טוּרָא
לְעֵינֵי כָּל־כְּנִשְׁתָּא׃ וְאַשְׁלַח מֹשֶׁה
יָת־אַהֲרֹן יָת לְבוּשׁוֹהִי וְאַלְבֵּשׁ
יָתְהוֹן יָת־אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ וּמִית
אַהֲרֹן תַּמָּן בְּרֵישׁ טוּרָא וְנָחֵת
מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר מִן טוּרָא׃

וכיד חזקה, כתכשיטת זקנו מכתם והידים ידי עמו; ויבאו כני ישראל כל העדה, כולם מעניים ועומדים ליכנס לארץ
אלא היה כהם מלחמה מבחוץ גזיר עליהם מבבר כלי מתי מדבר ושלו מלחמתם מבתוכ כהם חיים כלבם היום יקר קהר
הר על גבי קהר כתפות קטן מעומד על תפוח גדול וה' כפ' מהעגן הולך לפניהם ומנפוח את הזדים מפני כהם מפלרו כהם
הר סיכי לעזרם; והר שכו לקבורת משה והר קהר לקבורת אהרן; על גבול ארץ אדום, מגיד שנתקדכו כהן להתחכר
עם עמו ברשע ולפי כפרעו מעשיהם וחבר הנדיק הזה וכן הוא אומ' כהתחברך עם אחזיהו פרץ יי את מעשיך ויקח
את אחרן כדרכו ניחומין ואמרו לו אחריך פתרילה כיתרך כתן לפניך יום אחרי זכרי לך; את כגדיו כבגדי כהונ'
גדולה קבליהו והתפשטם מעליו לתת כל כבו כפניו ואת אלעזר בנו תלכם לו מעשרי וכבכם ולקח מהם מנוכחת וכך דעקן אחד עשה
לשמה ועשה ר' לפעמים יש דעמו קהנין פיך ונקרן עצום עיניך ועצם יויד חומד ומשה לאחותה מייתה ומזה מחם לו כאחר
את אחרן אחיך לאחותה מייתה מכתחלית; ויעש משה ר' כ"פ שהדכר קשה לו לא עכב לעשותה; וירואו כל העדה כי גוע
כל קהנדה משה ואלעזר כחים ואחרן לא כח אחרי קיכן לאחרן אחר כהם את אחרן אחיהם ובכו
שלשים יום כל כית ישראל, מלאכי השרת מוטל כאוזניהם ואומרים להם: מלאכי השרת מוטל כאוזניכם ואומרים: כל כית

הַמָּה מֵי מְרִיבָה אֲשֶׁר רָבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת יְהוָה וַיִּקָּדֵשׁ בָּהֶם׃ וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה
מַלְאָכִים מִקָּדֵשׁ אֶל מֶלֶךְ אֱדוֹם כֹּה אָמַר
אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה
אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ׃ וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְרַיְמָה
וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים וַיָּרֵעוּ לָנוּ מִצְרַיִם
וְלַאֲבֹתֵינוּ׃ וַנִּצְעַק אֶל יְהוָה וַיִּשְׁמַע קֹלֵנוּ
וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיֹּצִאֵנוּ מִמִּצְרַיִם וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ
בְּקָדֵשׁ עִיר קְצֵה גְּבוּלֶךָ׃ נַעְבְּרָה נָּא
בְאַרְצֶךָ לֹא נַעֲבֹר בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם וְלֹא
נִשְׁתֶּה מֵי בְאֵר דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ לֹא נָטֶה
יָמִין וּשְׂמֹאול עַד אֲשֶׁר נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ׃ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אֱדוֹם לֹא תַעֲבָר בִּי פֶּן בַּחֶרֶב אֵצֵא
לִקְרָאתֶךָ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בַּמְסִלָּה נַעֲלֶה וְאִם מֵימֶיךָ נִשְׁתֶּה אֲנִי
וּמִקְנַי וְנָתַתִּי מְכָרָם רַק אֵין דָּבָר

אינון מֵי מְעוּתָא דְּנָעוּ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
קָרֵם יְיָ׀ וְאִתְקַדַּשׁ בְּהוֹן׃
וְשַׁלַּח מֹשֶׁה אוּגָרִין מִרְקָם לְוָת
מַלְכָּא דַּאֲדוֹם כְּרֵנּוּ אֲמַר אֲחוּךְ
יִשְׂרָאֵל אַתְּ יְדַעְתְּ יָת כָּל עֲקָתָא
דְּאַשְׁכַּחְתַּנָא׃ וְנַחֲתוּ אֲבָהָתַנָא
לְמִצְרַיִם וִיתֵבְנָא בְּמִצְרַיִם יַתִּיר
סַגִּיאִין וַאֲבִישׁוּ לָנָא מִצְרָאֵי
וְלַאֲבָהָתַנָא׃ וְצַלֵּינָא קֳדָם יְיָ׀
וְקַבֵּל צְלוֹתָנָא וְשַׁלַּח מַלְאָכָא
וְאַפְּקָנָא מִמִּצְרַיִם וְהָא אֲנַחְנָא
בְּרֻקֵּם קָרְתָא דִּבְסִטַר תְּחוּמָךְ׃
נְעִיבַר כְּעַן בְּאַרְעָךְ לָא נְעִיבַר
בְּחַקְלָא וּבְכַרְמָא וְלָא נִשְׁתֵּי מֵי גּוּב
אוֹרַח מַלְכָּא נְזִיל לָא נִסְטֵי לְיַמִּינָא
וְלִשְׂמָאלָא עַד דְּנֶעֱיבַר תְּחוּמָךְ׃
וַאֲמַר לֵיהּ אֲדוֹמָאָה לָא תֶּעֱיבַר
בְּתוֹמִי דִּילְמָא בְּקִטְלִין בְּרוּנָא
אֶפּוֹק לְקֳדָמוֹתָךְ וַאֲמָרוּ לֵיהּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּאוֹרַח נְבִישָׁא נִסְּקִין
וְאִם מֵיכִ נִשְׁתֵּי אֲנָא וּבְעִירֵי וְאֶתֵּן
דְּמֵיהוֹן לְחוֹד לֵית פִּתְגָם

לקדישתי, סליק דכרתם על מכלב והוציא מים חייתי מקודם לבני הבדם ואומרים מה סלב זה סליכו מדכרי ולית
שומע ולית ערוך מקדיש דכרו סל מקום קל אמן; לבן לת תכילו כשבושה כאמו לבן מסבעתי לבית עבי מסכב בקציעה
כדי סלת ירכו כתפלה על כך; תמוה מי מריבה, הם המזכרים במקום לחר חת חלב רחו מנטנביו פרעה פתושיון
סל יפרש נוקה כמים לבן נזרו כל הבן קילד וכו'; ויקדש בם, סמיתו מסם ולחקרן על ידם וכן הוח חומר בקדיכי
תקדם מבמהכה עוסה דין במקדסין הוח ירושלי ומתקדש על הכריות מבח', מורח חלים ממקדסיך חל תקרי ממקדסיך
חלח ממקודסיך מחיך ישראל, מה לחם להזכיר ע כהן לחוזה חלח לומר לחם לחיים לנחמו לבי לחכרים מבחת כי בי גל
יקים זרעך ועל מכיכו היה לחיבו החוב מועל ליפרע; מתה ידעת חת כל התלחה, לפי פירש מכיכם מעל מכיכו מכיחת
ניגף חל חרן מבני ישראל לחיין מבני מסטר הוב המושל עליהם כדי להטיל על יעקב לעבדו; וירעו לנו, מכלבי נדות
רבות; ולחבותיכו, מכלן מהלבות מנטערין בקבר במטרעות בלה על ישראל; ניסמע יי חת קולנו, זה ומסן מכלן מהבכיחים קדיים
מבריכו לחיכו מבחת הקול יעקב ונגוד מחנו מעשים ובנים; וישלח מלחך, זה ומסן מכלן מהבכיחים קדיים
מלחכים ולומ ניזיון מלביכים בחלחכי חלים; נעברה נח בחרכך, חין לך לעובד על הידועה סל חרן ישראל כיון מחל
כרעת הוב עשה לנו עזרת מעט לעבור דרך חרכך; לח נסתה מי בחר, מי כוודות היה דרך עתר חלח כך חמר
ומסן ה' בפ'סים כידנו מן לחכול וכחר לסתות נקנה ימלבם לח נסתה ומסלנו חלח נקנה מכם חוכל ומים להנחתכם
מכלן לחכבתי סים כידנו מן לחכול נקנה מן חחכוכי כדי ליחנות חת לומפיזיו; דרך המלך נלך, חנו מומרים בכשן
כהוחת ולח ישו לבלן לחכול, סן בחרכ חלח לרחתך חתם מתבחים בקול סהומרים מכיכם חכיכם ומומרים ובכשן
וישמע קולנו ומכי חלח עליכם כמים סמומרים מכי ועל חרכך תהיה; רק לין דכר, לין פוס דכר מזיק

וּבְעִירֵנוּ וְלָמָּה הַעֲלִיתֹנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא
אֹתָנוּ אֶל הַמָּקוֹם הָרָע הַזֶּה לֹא מְקוֹם זֶרַע
וּתְאֵנָה וְגֶפֶן וְרִמֹּן וּמַיִם אֵין לִשְׁתּוֹת: וַיָּבֹא
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקָּהָל אֶל פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֵּרָא כְּבוֹד יְהוָה
אֲלֵיהֶם: פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
לֵאמֹר: קַח אֶת הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת הָעֵדָה
אַתָּה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ וְדִבַּרְתֶּם אֶל הַסֶּלַע
לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מֵימָיו וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן
הַסֶּלַע וְהִשְׁקִיתָ אֶת הָעֵדָה וְאֶת בְּעִירָם:
וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַמַּטֶּה מִלִּפְנֵי יְהוָה
כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ: וַיַּקְהִלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת
הַקָּהָל אֶל פְּנֵי הַסֶּלַע וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְעוּ
נָא הַמֹּרִים הֲמִן הַסֶּלַע הַזֶּה נוֹצִיא לָכֶם
מָיִם: וַיָּרֶם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ וַיַּךְ אֶת הַסֶּלַע
בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים וַתֵּשְׁתְּ
הָעֵדָה וּבְעִירָם: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן יַעַן לֹא הֶאֱמַנְתֶּם בִּי
לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ
אֶת הַקָּהָל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם:

וּבְעִירֵנוּ: וְלָמָּה אֲסַקְתּוּנָא
מִמִּצְרַיִם לְאַיְתָאָה יָתָנָא לְאַתְרָא
בִּישָׁא הָדֵין לָא אַתְרַ כִּשָּׁר לְבֵית
זַרְעָא אוֹ לָא תְּאֵנִין וְגוּפְנִין וְרִכּוֹנִין
וּמַיָּא לָא אִית לְמִשְׁתֵּי וְעָלוּ מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן מִן קֳדָם קְהָלָא לְתָרַע
מַשְׁכַּן זִמְנָא וּנְפָלוּ עַל אַפֵּיהוֹן
וְאִתְגְּלִי יְקָרָא דַיְיָ לְהוֹן:
וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר קַב
יָת חוּטְרָא וְכַנֵּשׁ יָת כְּנִשְׁתָּא
אַתְּ וְאַהֲרֹן אָחוּךָ וְתִמַּלְלוּן עִם
כֵּיפָא לְעֵינֵיהוֹן וְיִתֵּן מֵוֹהִי וְתַפֵּיק
לְהוֹן מַיָּא מִן כֵּיפָא וְתַשְׁקֵי יָת
כְּנִשְׁתָּא וְיָת בְּעִירֵהוֹן: וּנְסִיב
מֹשֶׁה יָת חוּטְרָא מִן קֳדָם יְיָ
כְּמָא דְפַקְּדֵיהּ: וְכַנְּשׁוּ מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן יָת קְהָלָא לְקֳדָם כֵּיפָא
וְאָמַר לְהוֹן שְׁמָעוּ כְּעַן סָרְבָנַיָּא
הֲמִן כֵּיפָא הָדֵין נַפֵּיק לְכוֹן מַיָּא:
וְאָרִים מֹשֶׁה יָת יְדֵיהּ וּמְחָא יָת
כֵּיפָא בְּחוּטְרֵיהּ תְּרֵתֵין זִמְנִין
וּנְפָקוּ מַיָּא סַגִּיאִי וְשָׁתִיאַת כְּנִשְׁתָּא
וּבְעִירֵהוֹן: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
וּלְאַהֲרֹן חֲלָף דְּלָא הֵימַנְתּוּן
בְּמֵימְרִי לְקַדָּשׁוּתִי לְעֵינֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּכֵן לָא תָּעֲלוֹן יָת
קְהָלָא הָדֵין לְאַרְעָא דְיָהֲבִית לְהוֹן

סל"ג היה לו לנקוד בגרוש: ואת בעירם. מכאן בחם המקום על מיומם סל ישראל: ויקהלו. זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה: המן הסלע הזה נוציא לכם מים. לפי פלא היו מכירין אותו לפי שהסלע הזה היה מפולש כפשוטו הכתוב ויכין הסלעים כפשוטן הכתוב ויקו ישראל לומדין מה לכם אלא זה סלע תנו ליו לכך אמר להם המורים מורכבים סוטים ועמון ומואב מורים את מוריהם היון הסלע אלא נטוניו עליו נוציא לכם מים: פנחסים. לפי שכרחמנות על ישראל שהיו צמאים ומבקשים מים ולא היו מוצאים ולא היה להם מה לשתות ולא היה להם מה לאכול ולא היה להם מה ללבוש ולא היה להם מה לכסות את עצמם ולא היה להם מה לעשות כדי שלא יהיו מתים לפי שהיו מתים בכל מקום ומקבלים עליהם כעגל ומזדווגים להם לאותו הסלע ומקומו: יען לא האמנתם בי. נגזר עליהם כעגל שלא יכנסו לארץ ואלו שלא היו בכלל אותן הדור שהיו ראויין להכנס לארץ ואלו שלא היו ראויין עליהם כעגל אחר דור המדבר שנאמר עליהם כעגל לארץ ישראל אחר זה כעגל היו בכלל אותן הדור שהיו ראויין להכנס לארץ ואלו שלא היו בכלל אותן הדור שהיו ראויין להכנס לארץ היה ענן מקפה ואהרן וכהן שמת להם קיתתם קפה מיו אלא לפי שהכתוב היה מיחס עליו הכתוב וזהו שכתוב ויאמר כל ישראל על חיסך עליו הכתוב מכאן קדוש הפה

וְלָקְחוּ לַטָּמֵא מֵעֲפַר שְׂרֵפַת הַחַטָּאת וְנָתַן
עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל כֶּלִי: וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל
בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר וְהִזָּה עַל הָאֹהֶל וְעַל כָּל
הַכֵּלִים וְעַל הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם וְעַל
הַנֹּגֵעַ בְּעֶצֶם אוֹ בְחָלָל אוֹ בְמֵת אוֹ בַקָּבֶר:
וְהִזָּה הַטָּהֹר עַל הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטָּאוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס
בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהַר בָּעָרֶב: וְאִישׁ אֲשֶׁר
יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטָּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
מִתּוֹךְ הַקָּהָל כִּי אֶת מִקְדַּשׁ יְהוָה טִמֵּא מֵי
נִדָּה לֹא זֹרַק עָלָיו טָמֵא הוּא: וְהָיְתָה לָהֶם
לְחֻקַּת עוֹלָם וּמְזֵה מֵי הַנִּדָּה יְכַבֵּס בְּגָדָיו
וְהַנֹּגֵעַ בְּמֵי הַנִּדָּה יִטְמָא עַד הָעָרֶב: וְכֹל
אֲשֶׁר יִגַּע בּוֹ הַטָּמֵא יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ הַנֹּגַעַת
תִּטְמָא עַד הָעָרֶב: פ וַיָּבֹאוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל הָעֵדָה מִדְבַּר צִן בַּחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקָדֵשׁ וַתָּמָת שָׁם
מִרְיָם וַתִּקָּבֶר שָׁם: וְלֹא הָיָה מַיִם לָעֵדָה
וַיִּקָּהֲלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן: וַיָּרֶב הָעָם
עִם מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר וְלוּ גָוַעְנוּ בְּגוַע
אַחֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה: וְלָמָּה הֲבֵאתֶם אֶת קְהַל
יְהוָה אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוּת שָׁם אֲנַחְנוּ

וְיִסְבּוֹן לְרַמְסָאב מַעְפַּר יְקִירַת
חַטָּאתָא וְיִתֵּן עֲלוֹהִי מַיָּא מְבוּעָא
לְמָנָן: וְיִסַּב אֵיזוֹבָא וְיִטְבּוֹל בְּמַיָּא
גַּבַּר דְּכֵי וְיִרֵי עַל מַשְׁכְּנָא וְעַל
כָּל מָאנָא וְעַל נַפְשָׁתָא דְּהוֹאָה
תַּמָּן וְעַל דְּיָקְדִין בִּגְרְמָא אוֹ
בְּקַטִּילָא אוֹ בְּמֵיתָא אוֹ בְּקִבְרָא:
וְיִרֵי דְּכֵיָא עַל מְסָאֲבָה בְּיוֹמָא
תְּלִיתָאָה וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְ
וְיִדְכֵּנֵיהּ בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְיִצְבַּע
לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחֵי בְּמַיָּא וְיִדְכֵּי ד
בְּרַם מָאן דְּיִסְתָּאַב וְלָא
יְרֵי עֲלוֹהִי וְיִשְׁתֵּצֵי אִינַשָׁא הַהוּא
מִגּוֹ קְהָלָא אֲרֵי יָת מַקְדְּשָׁא ג
דַּיְיָ סָאַב מֵי אֲרִיוּתָא לָא
אִתְּרִיקוּ עֲלוֹהִי מְסָאַב הוּא
וְתְהֵי לְהוֹן לְקָיָם עָלַם וְיַרֵי מֵי
אֲרִיוּתָא יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְדִיקְרֵב
בְּמֵי אֲרִיוּתָא יְהֵי מְסָאַב עַד
רַמְשָׁא: וְכָל דְּיִקְרַב בֵּיהּ
מְסָאַב יְהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא:
וְאִתּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל כְּנִשְׁתָּא
לְמַדְבְּרָא דְּצִן בְּיַרְחָא קַדְמָאָה
וְיִתֵּב עַמָּא בְּרָקֵם וּמִיתַת תַּמָּן
בְּרָם וְאִתְקְבַרַת תַּמָּן: וְלָא הֲוָה
מַיָּא לְכְנִשְׁתָּא וְאִתְכַּנְּשׁוּ עַל מֹשֶׁה
וְעַל אַהֲרֹן וְנָצָא עַמָּא עִם מֹשֶׁה
וְאֶמְרוּ לְמֵימַר וְלוּ דְכֵינָא ב
בְּמוֹתָא דְּאָחֵינָא קֳדָם יְיָ: וּלְמָה
אַיְתֵיתוֹן יָת קְהָלָא דַּיְיָ לְמַדְבְּרָא הָדֵין לְמֵיתָת תַּמָּן אֲנָחְנָא

כלה נדיר · עדיף מלומר מכבר ויתן מתי מדבר ושו פרסו לחים : ותמת שם מריס · לויה נסמכה פרשת מיתת מריס
לגרסת פרה אדומה עיין לך ויש קדכנות מכפרים לף מיתת נדיקים מכפרת ; ותמת שם מריס לף היה כמדיקה
מיתה ומפני מה לא כתוב על פי ה׳ משיכו דרך כבול של ויעלנו וכתיב כאן על פי ה׳ כתלה ויסעו ,
לנדיקים מכלן מכל מרכניס סנה היה להם שכתר כזכות מריס : ולא גושבנו : הלוחי גושבנו : כבוש לחיינו ,
לחיינו כדכר עיך ממיתת טעל מנוסח ממנוסח כבוש שם דכר קוף כחיינו כמיתת לחיינו ולא יתכן לפרשו כפמיתו לחיינו

245

וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם
לְחֻקַּת עוֹלָם: הַנֹּגֵעַ בְּמֵת לְכָל נֶפֶשׁ אָדָם
וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים: הוּא יִתְחַטָּא בּוֹ בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהָר וְאִם לֹא
יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא
יִטְהָר: כֹּל הַנֹּגֵעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר
יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת מִשְׁכַּן יְהוָה טִמֵּא
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדָּה
לֹא זֹרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ בּוֹ:
זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֹהֶל כָּל הַבָּא
אֶל הָאֹהֶל וְכָל אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת
יָמִים: וְכָל כְּלִי פָּתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צָמִיד
פָּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא: וְכֹל אֲשֶׁר יִגַּע עַל
פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלַל חָרֶב אוֹ בְמֵת אוֹ בְעֶצֶם אָדָם אוֹ בְקֶבֶר יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים:

ס ס ס

ויתן לבני ישראל ולגר
דיתגרון בימחון לקיים עלם:
דיקרב בסיתא לכל נפשא
דאנשא ויהי מסאב שבעה יומין:
הוא יתי עלוהי ביומא תליתאה
וביומא שביעאה ידכי ואם לא
יתי עלוהי ביומא תליתאה
וביומא שביעאה לא ידכי: כל
דיקרב בסיתא בנפשא דאנשא
דימות ולא יתי עלוהית משכנא
דיי סאיב וישתיצי אנשא ההוא
מישראל ארי מי ארעותא לא
איתדריקו עלוהי מסאב יהי עוד
סובתיה ביה: דא אוריתא אנש
ארי ימות במשכנא כל דעליל
למשכנא וכל די במשכנא יהי
מסאב שבעה יומין: וכל מאן
דחסף פתיח דלית מגופת שיע
מקף עלוהי מסאב הוא: וכל
דיקרב על אפי חקלא בקטיל
חרבא או בסיתא או בקבר
דאנשא או בקברא יהי מסאב שבעה יומין:

[illegible] מקדש ה' וגו' [illegible] כאחר מעכן וכו' כדתיקא כתסבת סכוענות ומזה מי נדה
[illegible] מהמת טומאה זה כח לעשר מהכוסח לסכר חטאת מעשה טומאה ממריכה לעומת כגרים שעליו מה
[illegible] כן כטבול זה מקוביאו בעמן קזוק לעמר מתין מטמאין כו עד פיקח כו מיעור קזוק: והטובל כתי תקדש יומין
[illegible] שעון כיכוף כגרים: וכל חסר יגב כו קטומת יומין: סט מת מזה מטומת כתי יומין: וכסכם מטבעת כו
[illegible] מתי מתומת עד קערב: כתן למדנו מהמת לכי לכוסת קטומלם המגע כו לה הטומלם ומטומת לדם: זקו עיכום
[illegible] פרסה זו לבי כל עניכם ומלכותיה ומדרם מחר היעתקתי מיסורו סל ל' ומסם קדשיו: ניקחו לכון מסלהם כסם פסם
[illegible] מתי יזכה לעבוד כך יכיתו זה לבפרים ומשלחם: ופרק לחדומים: ומסל לבן ספחק פעיכף כלעורין סל מלך לחמרו תבת
[illegible] ותקטן נוחת כבא כך תבת פרק ותבסר על הטבל לחדומים: ע"ם ולם יחד יומין כתוקב מקחטת קרני חודם: תמימים:
[illegible] סם סמיו: ישראל תמימים וכטמו בעני מומין תבת זה ותבסר עליהם ויחזרו ל' ומיומיתם: לא עמת עליהם עול: על סם
[illegible] מעליהן עול סמיהם: לל מלבוזי יכבון: כסם מבקשו על לחדון מהוח כהן לעבוד הטבל ולבי מלחכון עסם לת
[illegible] לל ניתבק לו עבודה זו מלין קציבור בטמא בכיבור: ומרק לת מפרים: כסם מפרק לת הטבל: עץ ארז ולזוב
[illegible] תולעת: מלמד מיכן כבור מלמת לחי חיים מכתב בטבל ולרז קוח הטבוח מכל לחילעות ולזוב קוח הכמיך וכוגם
[illegible] מבוגם מכתבים ולחוח יפריל עבמו בלזוב וכתולעת וניתבר ע': למשמרת: כמו מפטיר הטבל שמור למשמרת
[illegible] ורות לעורעבות מלין לך פקידים מלין לך מפקידת הטבל מכלים וכיום פקדי ופקדתי עליהם וכו' וכסם מהטבל
[illegible] כל הטבוקין כו כך פרק תטומת כל הטבוקין כה וכסם מטהרי בלתרו לכתוב ניזר על פני חומים כך ולקחו
לטומת מעבר מריפת לחטלת:

וְתַחֲנֹן יִתָּהּ לְאֶלְעָזָר כָּהֲנָא וְיִפַּק
יָתָהּ לְמִבְרָא לְמַשְׁרִיתָא וְיִכּוֹס
יָתָהּ קָרְמוֹהִי יוֹסֵב אֶלְעָזָר כָּהֲנָא
מִן דָּמָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ וְיִדֵּי לְקִבְלָאפֵי
מַשְׁכַּן זִמְנָא מְרַטָּה שְׁבַע וְיִמְנֵן ׃
וְיִקַּד יָת תּוֹרְתָּא לְעֵינוֹהִי יָת
מִשְׁכְּבָהּ וְיָת בִּשְׂרָהּ וְיָת דְּמָהּ
עַל אוּכְלָהּ יוֹקֵד ׃ וְיִסַּב כָּהֲנָא
אָעָא דְאַרְזָא וְאֵזוֹבָא וְצִבְעָא וְהוֹרֵי
וְיִרְמֵי לְגוֹ יְקִידַת תּוֹרְתָּא ׃ וְיַצְבַּע
לְבוּשׁוֹהִי כָּהֲנָא וְיִסְחֵי בִּשְׂרֵיהּ
בְּמַיָּא וּבָתַר כֵּן יֵעוֹל לְמַשְׁרִיתָא
וְיֵהֵי מְסָאֵב כָּהֲנָא עַד רַמְשָׁא ׃
וּדְמוֹקֵיד יָתָהּ יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי
בְּמַיָּא וְיִסְחֵי בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא וְיֵהֵי
מְסָאֵב עַד רַמְשָׁא ׃ וְיִכָּנֵשׁ גְּבַר
דְּכֵי יָת קִטְמָא דְתוֹרְתָּא וְיַצְנַע
לְמִבְרָא לְמַשְׁרִיתָא בְּאַתַר דְּכִי
וְתֶהֵי לְכְנִשְׁתָּא דִבְנֵי דְיִשְׂרָאֵל
לְמַטְּרָא לְמֵי אֲרִיחָא חַטָּאתָא
הִוְא ׃ וְיִצְבַּע דְּמְכַנֵּשׁ יָת קִטְמָא
דְתוֹרְתָּא יָת לְבוּשׁוֹהִי וְיֵהֵי ו
מְסָאֵב עַד רַמְשָׁא

וְנִתַּתָּם אֹתָהּ אֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא
אֹתָהּ אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו ׃
וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה
אֶל נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע פְּעָמִים ׃ וְשָׂרַף אֶת הַפָּרָה לְעֵינָיו אֶת עֹרָהּ
וְאֶת בְּשָׂרָהּ וְאֶת דָּמָהּ עַל פִּרְשָׁהּ יִשְׂרֹף ׃
וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תּוֹלַעַת
וְהִשְׁלִיךְ אֶל תּוֹךְ שְׂרֵפַת הַפָּרָה ׃ וְכִבֶּס
בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹא
אֶל הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד הָעָרֶב ׃
וְהַשֹּׂרֵף אֹתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו בַּמַּיִם וְרָחַץ
בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד הָעָרֶב ׃ וְאָסַף אִישׁ
טָהוֹר אֶת אֵפֶר הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ
לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה לַעֲדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הִוא ׃
וְכִבֶּס הָאֹסֵף אֶת אֵפֶר הַפָּרָה
אֶת בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעָרֶב

על שעור הכתוב, מצותה כאבן: של מחוץ למחנה, חוץ לכלם מחמת: ושחט לפניו, סימן זר מוחט ושעיר ראשי
של כבה פני מהל ועיבד, כאזדהו על ידיעליים ומתבוננין ורואה שתהו על סיכל כמעשה הזוהי הדם: של המחנה לעיבד
סביבותיו שתין טומאה מעולה חולפתי מחמת שלא זה ומצורע וכבל קרי: וטמא הכהן עד הערב, פרשתו דרשתו, וכתיב
עד הערב ולחר יבא של המחנה, ויביא מחוץ למחנה, לפלגה חלקים מחלקה לחד כיון כחד המוסחה, לחד מתחלק
לכל המשמרות, ולחר כתן כחיל, זה על משמרות היום חוץ לעזרה ליטול ממנה כלי השריות וכל הנריכין לשחיר; וזה
סכתר המשמרות כתכים גדולים מקדשים קיימו לפרוש לחרות וזה סכחיל כתון למשמרת ומגזרת ובתע' סמל וקיתר
לעבדת כלי ישרל למשמרת, לפי כדם לפי הזיים, כמו וידו לכן כי, לידות לת קרמת פנוים לפון זריקה, חטוחת הוא,
לפון חיטוי כפטוטו, ולפי תלכותיו קרלו סכתוב חטלת לימד שהיה כקדשים ליחסר כהכלה; הרי יתחטא כו כ"ג
הזה: כוות כבשם, ולפי זכו חת על כשם שני לומד זה לדם להזעיל כשם הכתיה שתין טומלתה צריכה הולחה ג' כוות
כבשם, זו רכיעית דם; לת מסכן ר' טרפון חס כשם עבודה לחר בטבילה ולח הזחה שניי ומכויני עוד טומלתו כו'
שלא מיתכוין לשכל כל הכת של הזחה. כעוד מחמת כתוכו: וכל כלי פתוח ככלי חרס הכתוב מדבר שתין מקבל טומלה מבפנים
כלמון ערכי מחוברים וכן פתוחי שים פתלתי כתחברתי עם לחותי, על פני קמדים, רבו ג"ל דרמו לרבות בולע ורוקק
ופטוטו על פני הקרקע; שתין סם חכל טומלה חוזת סם כבגיעה; וחטחו כיום השביעי הוא בתר מהרתו

בְּנֵיכֶם וְהֵרִמֹתֶם מִמֶּנּוּ תְּרוּמַת יְהוָה
מֵעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר: וְנֶחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם
בָּר מִן הַגֹּרֶן וְכִמְלֵאָה מִן הַיְקֶב: כֵּן
תָּרִימוּ גַּם אַתֶּם תְּרוּמַת יְהוָה מִכֹּל ט
מַעְשְׂרֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְנָתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יְהוָה לְאַהֲרֹן
הַכֹּהֵן: מִכֹּל מַתְּנֹתֵיכֶם תָּרִימוּ אֶת כָּל
תְּרוּמַת יְהוָה מִכָּל חֶלְבּוֹ אֶת מִקְדְּשׁוֹ
מִמֶּנּוּ: וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בָּרִימְכֶם אֶת חֶלְבּוֹ
מִמֶּנּוּ וְנֶחְשַׁב לַלְוִיִּם כִּתְבוּאַת גֹּרֶן וְכִתְבוּאַת
יֶקֶב: וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּכָל מָקוֹם אַתֶּם
וּבָתֵּיכֶם כִּי שָׂכָר הוּא לָכֶם חֵלֶף עֲבֹדַתְכֶם
בְּאֹהֶל מוֹעֵד: וְלֹא תִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא ש
בְּרֹמְכֶם אֶת חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְאֶת קָדְשֵׁי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֹא תְחַלְּלוּ וְלֹא תָמֻתוּ:

פרה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר: זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר
אֵין בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֹל:

באהסגתכון ותפרשון מיניה
אפרשותא קדם יי מעשרא מן
מעשרא: ותתחשב לכון אפרשותכו
כעיבורא מן אדרא וכמלית
מן מעצרתא: כן תפרשון אף
אתון אפרשותא קדם יי מכל
מעשרתכון דתסבון מן בני ישרא
ותתנון מיניה ית אפרשותא קדם
יי לאהרן כהנא: מכל מתנתיכון
תפרשון ית כל אפרשותא קדם
יי מכל שופריה ית מקדשיה
מיניה: ותימר להון באפרשותכון
ית שופריה מניה ותתחשב ג
ללויאי כעללת אדרא וכעללת
מעצרתא: ותיכלון יתיה בכל אתר
אתון ואינש ביתכון ארי אגר
הוא לכון חלף פולחנכון במשכן
זמנא: ולא תקבלון עלוהי חוביא
באפרשותכון ית שופריה מיניה
ויתקודשיא דבני ישראל לא
תחללון ולא תמותון: פרש
ומליל יי עם משה ועם אהרן
למימר: דא גזירת אורייתא דפקיד
יי למימר מליל עם בני ישראל
ויסבון לך תורתא סמוקתא
שלמתא דלית בה מומא ודלא
סליק עלה נירא

כל אפרשות קורשא דיפרשון
בני ישראל קדם יי יהבית לך
ולבנך ולבנתך עמך לקים עלם
קים מלח עלם הוא קדם יי לך
ולבנך עמך׃ ואמר יי לאהרן
בארעהון לא תחסין וחולק לא
יהי לך בישהון מתנן דיהבית לך
אנון חולקך ואחסנתך בגו בני
ישראל׃ ולבני לוי הא יהבית
כל מעשרא בישראל לאחסנא
חלף פולחנהון דאינון פלחין ית
פולחן משכן זמנא׃ ולא יקרבון
עוד בני ישראל למשכן זמנא
לקבלא חובה למטת ויפלחון
ליואי אנון ית פולחן משכן זמנא
ואנון יקבלון חוביהון קים עלם
לדריכון ובגו בני ישראל לא
יחסנון אחסנא ארי ית מעשרא
דבני ישראל דיפרשון קדם יי
אפרשותא יהבית ללואי לאחסנ
על כן אמרית להון בגו בני ישרא
לא יחסנון אחסנא
ומליל יי עם משה
למימר ואעם ליואי תמליל ותימר
להון ארי תחסנון מבני ישראל
ית מעשרא דיהבית לכון מנהון

כל תרומת הקדשים אשר ירימו בני
ישראל ליהוה נתתי לך ולבניך ולבנתיך
אתך לחק עולם ברית מלח עולם הוא
לפני יהוה לך ולזרעך אתך׃ ויאמר יהוה
אל אהרן בארצם לא תנחל וחלק לא
יהיה לך בתוכם אני חלקך ונחלתך בתוך
בני ישראל׃ ס ולבני לוי הנה
נתתי כל מעשר בישראל לנחלה חלף
עבדתם אשר הם עבדים את עבדת
אהל מועד׃ ולא יקרבו עוד בני ישראל
אל אהל מועד לשאת חטא למות׃ ועבד
הלוי הוא את עבדת אהל מועד והם
ישאו עונם חקת עולם לדרתיכם ובתוך
בני ישראל לא ינחלו נחלה׃ כי את מעשר
בני ישראל אשר ירימו ליהוה תרומה נתתי
לללוים לנחלה על כן אמרתי להם
בתוך בני ישראל לא ינחלו נחלה׃
פ וידבר יהוה אל משה לאמר׃
ואל הלוים תדבר ואמרת אלהם כי תקחו
מאת בני ישראל את המעשר
אשר נתתי לכם מאתם

לך הוא ולבניך: בקדש הקדשים תאכלנו
כל זכר יאכל אתו קדש יהיה לך: וזה
לך תרומת מתנם לכל תנופת בני ישראל
לך נתתים ולבניך ולבנתיך אתך לחק
עולם כל טהור בביתך יאכל אתו: כל
חלב יצהר וכל חלב תירוש ודגן ראשיתם
אשר יתנו ליהוה לך נתתים: בכורי כל
אשר בארצם אשר יביאו ליהוה לך יהיה
כל טהור בביתך יאכלנו: כל חרם
בישראל לך יהיה: כל פטר רחם לכל
בשר אשר יקריבו ליהוה באדם ובבהמה
יהיה לך אך פדה תפדה את בכור האדם
ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה:
ופדויו מבן חדש תפדה בערכך כסף
חמשת שקלים בשקל הקדש עשרים
גרה הוא: אך בכור שור או בכור כשב
בכור עז לא תפדה קדש הם את דמם
תזרק על המזבח ואת חלבם תקטיר
אשה לריח ניחח ליהוה: ובשרם יהיה לך
כחזה התנופה וכשוק הימין לך יהיה:

דילך הוא ודבנך: בקדש קודשיא
תיכלינה כל דכורא ייכול יתיה
קודשא יהא לך: ודין לך אפרשות
מתנתהון לכל ארמות בני ישראל
לך יהבתינון ולבנך ולבנתך עמך
לקים עלם כל דדכי בביתך
ייכול יתיה: כל טוב משח וכל
טוב חמר ועיבור ראשיתהון דיתנון
קדם יי לך יהבתינון: בכורי
כל די בארעהון דיתנון קדם
יי דילך יהי כל דדכי בביתך
יכלינה: כל חרמא בישראל
דילך יהי: כל פתח ולדא לכל
בשרא דיקרבון קדם יי באנשא
ובבעירא יהי דילך ברם מפרק
תפרוק ית בוכרא דאנשא וית
בוכרא דבעירא מסאבא תפרוק:
ופורקניה מבר ירחא תפרוק
בפורסניה כסף חמש סלעין
בסלעי קודשא עשרין מעין הוא:
ברם בוכרא דתורא או בוכרא
דאמרא או בוכרא דעזא לא
תפרוק קודשא אנון ית דמהון
תזרוק על מדבחא וית תרבהון
תסיק קורבן דמתקבל ברעוא
קדם יי: ובשרהון יהי לך
כחדיא דארמותא וכשקא
דימינא דילך יהי:

איל נזיר ומצורע קדשים עשר בגבולין תרומה ותרומת מעשר · וחלה וראשית הגז · ומתנות ופדיון הבן · ופדיון
פטר חמור ושדה אחוזה ושדה חרמין וגזל: משמרת תרומותי · שאתה צריך לשמרן בטהרה: למשחה · לגדולה: מן
האש · לאחר הקטרת האישים: לכל קרבנם · כגון זבחי שלמי צבור ומנחתם חטאתם ואשמם כמשמעו ואשר ישיבו לי ·
זה גזל הגר · בקדש הקדשים תאכלנו · לימד על קדשי הקדשים שאין נאכלין אלא בעזרה ולזכרי כהונה: תרומת מתנם ·
המורם מן התודה ומן השלמים ומן איל נזיר: לכל תנופות · שהרי אלו טעונין תנופה: כל טהור · ולא טמאים · ד״א כל
טהור לרבות אשתו: ראשיתם · היא תרומה גדולה: כחזה התנופה וכשוק הימין של שלמים שנאכלין לכהנים ולנשיהם
ולבניהם ולעבדיהם לשני ימים ולילה אחד: לך יהיה · בא ר׳ עקיבא ולמד הוסיף לך הכתוב הויה אחרת שלא תאמר
כחזה ושוק של תודה שאינו נאכל אלא ליום ולילה:

וְיִשְׁרוֹן מַטַּרְתָּךְ וּמַטַּרַת כָּל־
מִשְׁכְּנָא מְרֹם לְמַאנֵי קוּרְשָׁא ׀
וּלְמַדְבְּחָא לָא יִקְרְבוּן וְלָא יְמוּתוּן
אַף אִנּוּן אַף אַתּוּן׃ וְיִתְוַסְפוּן עֲלָךְ
וְיִשְׁרוֹן יַת מַטַּרַת מִשְׁכְּנָא
לְכָל פּוּלְחָן מִשְׁכְּנָא וְחִלּוּנִי לָא
יִקְרַב לְוָתְכוֹן׃ וְתִטְרוֹן יַת מַטַּרַת
קוּרְשָׁא וְיַת מַטַּרַת מַדְבְּחָא ד
וְלָא יְהֵי עוֹד רוּגְזָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְאָנָא הָא קָרִיבִית יַת אֲחֵיכוֹן
לֵיוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכוֹן מַתְּנָן
יְהִיבִין קֳדָם יְיָ לְמִפְלַח יַת פּוּלְחָן
מִשְׁכְּנָא׃ וְאַתְּ וּבְנָךְ עִמָּךְ
תִּטְרוֹן יַת כְּהוֹנַתְכוֹן לְכָל פִּתְגָם
מַדְבְּחָא וּלְמִגּוֹ לְפָרוֹכְתָא וְתִפְלְחוּן
פּוּלְחַן מַתְּנָן אֶתֵּן יַת כְּהוֹנַתְכוֹן
וְחִלּוּנִי דְּיִקְרַב יִתְקְטֵיל׃

וּמַלֵּיל
יְיָ עִם אַהֲרֹן וְאָנָא הָא יְהָבִית
לָךְ יַת מַטַּרַת אַפְרָשׁוּתִי לְכָל
קוּרְשַׁיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ יְהַבְתִּנוּן
לְרִבּוּ וּלְבָנָךְ לִקְיָם עָלָם׃ דֵּין יְהֵי
לָךְ מִקֻּרְשָׁא קוּרְשַׁיָּא מִתָּרִין מִן־
שׁוּתָּא כָּל קוּרְבָּנֵיהוֹן לְכָל
מִנְחָתְהוֹן וְכָל־
אֲשְׁמְהוֹן דְּיָתִיבוּן קָרְמַי קֻדְשׁ
קוּדְשִׁין

וְשִׁמְרוּ מִשְׁמַרְתֵּךְ וּמִשְׁמֶרֶת כָּל הָאֹהֶל
אַךְ אֶל כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֶל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִקְרָבוּ
וְלֹא יָמֻתוּ גַּם הֵם גַּם אַתֶּם׃ וְנִלְווּ עָלֶיךָ
וְשָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמֶרֶת אֹהֶל מוֹעֵד לְכָל ס
עֲבֹדַת הָאֹהֶל וְזָר לֹא יִקְרַב אֲלֵיכֶם׃
וְשִׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת
מִשְׁמֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא יִהְיֶה עוֹד קֶצֶף עַל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְאֲנִי הִנֵּה לָקַחְתִּי אֶת אֲחֵיכֶם
הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֶם מַתָּנָה נְתֻנִים
לַיהוָה לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃
וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתְּךָ תִּשְׁמְרוּ אֶת כְּהֻנַּתְכֶם
לְכָל דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת
וַעֲבַדְתֶּם עֲבֹדַת מַתָּנָה אֶתֵּן אֶת כְּהֻנַּתְכֶם
וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל אַהֲרֹן וְאֲנִי הִנֵּה נְתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת
תְּרוּמֹתַי לְכֹל קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ
נְתַתָּם לְמָשְׁחָה וְלִבָנֶיךָ לְחָק עוֹלָם׃ זֶה
יִהְיֶה לְךָ מִקֹּדֶשׁ הַקָּדָשִׁים מִן הָאֵשׁ ס
כָּל קָרְבָּנָם לְכָל מִנְחָתָם וּלְכָל חַטָּאתָם
וּלְכָל אֲשָׁמָם אֲשֶׁר יָשִׁיבוּ לִי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים

בְּאֹהֶל הָעֵדֻת׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֹא מֹשֶׁה
אֶל אֹהֶל הָעֵדוּת וְהִנֵּה פָּרַח מַטֵּה אַהֲרֹן
לְבֵית לֵוִי וַיֹּצֵא פֶּרַח וַיָּצֵץ צִיץ וַיִּגְמֹל שְׁקֵדִים׃
וַיֹּצֵא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמַּטֹּת מִלִּפְנֵי יְהוָה
אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מַטֵּהוּ׃
פ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה הָשֵׁב
אֶת מַטֵּה אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת
לְאוֹת לִבְנֵי מֶרִי וּתְכַל תְּלֻנֹּתָם מֵעָלַי וְלֹא
יָמֻתוּ׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ
כֵּן עָשָׂה׃ פ וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר הֵן גָּוַעְנוּ אָבַדְנוּ כֻּלָּנוּ ס
אָבָדְנוּ׃ כָּל הַקָּרֵב הַקָּרֵב אֶל מִשְׁכַּן יְהוָה
יָמוּת הַאִם תַּמְנוּ לִגְוֹעַ׃ ס
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אַהֲרֹן אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבֵית אָבִיךָ
אִתָּךְ תִּשְׂאוּ אֶת עֲוֹן הַמִּקְדָּשׁ וְאַתָּה
וּבָנֶיךָ אִתָּךְ תִּשְׂאוּ אֶת עֲוֹן כְּהֻנַּתְכֶם׃ וְגַם
אֶת אָחִיךָ מַטֵּה לֵוִי שֵׁבֶט אָבִיךָ הַקְרֵב
אִתָּךְ וְיִלָּווּ עָלֶיךָ וְיְשָׁרְתֻךָ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ
אִתָּךְ לִפְנֵי אֹהֶל הָעֵדֻת׃

בְּמַשְׁכְּנָא דְּסָהֲדוּתָא׃ וַהֲוָה מִיּוֹמָא
דְּמָחָר וְעָל מֹשֶׁה לְמַשְׁכְּנָא
דְּסָהֲדוּתָא וְהָא נְפָקָא חוֹטְרָא־
דְּאַהֲרֹן לְבֵית לֵוִי וְאַפִּיק לְבְלְבִין
וְאַנִּין נָץ וְכַפִּית שִׁגְרִין׃ וְאַפִּיק
מֹשֶׁה יָת כָּל חוֹטְרַיָּא מִן קֳדָם
יְיָ לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִשְׁתַּמוֹדַעוּ
וְנָסִיבוּ גְּבַר חוֹטְרֵיהּ׃ וַאֲמַר יְיָ
לְמֹשֶׁה אֲתֵיב יָת חוֹטְרָא דְּאַהֲרֹן
קֳדָם סָהֲדוּתָא לְמַטְּרָא לְאָרְתָּ
לְעָקָא סַרְבָנָא וְיִסְפֵּן תְּרֵעֲמוּתְהוֹן
מִן קֳדָמַי וְלָא יְמוּתוּן׃ וַעֲבַד מֹשֶׁה
כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָתֵיהּ כֵּן עֲבַד׃
וַאֲמָרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֹשֶׁה
לְמֵימָר הָא מְנָנָא קְטֵלַת חַרְבָּא
וְהָא מְנָנָא בְלַעַת אַרְעָא וְרַ׳ אֲ׳
מְנָנָא רְמִיתוּ בְּטוּתָנָאי כָּל דְּיִקְרַב
מִקְרַב לְמַשְׁכְּנָא דַּיְיָ מָאִית הָא
אֲנַחְנָא סְפִין לְמֵמַת׃ וַאֲמַר יְיָ
לְאַהֲרֹן אַתְּ וּבְנָךְ וּבֵית אֲבוּךְ עִמָּךְ
תְּסַלְּחוּן עַל חוֹבֵי מַקְדְּשָׁא וְאַתְּ
וּבְנָךְ עִמָּךְ תְּסַלְּחוּן עַל חוֹבֵי
כְּהוּנַּתְכוֹן׃ וְיָת אֲחָךְ שִׁבְטָא
דְּלֵוִי שִׁבְטָא דַּאֲבוּךְ קָרֵב לְוָתָךְ
וְיִתְסַפְּחוּן עָלָךְ וְיִשַּׁמְּשׁוּנָךְ וְאַתְּ וּבְנָךְ
עִמָּךְ קֳדָם מַשְׁכְּנָא דְּסָהֲדוּתָא׃

וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתֵּעָצַר
הַמַּגֵּפָה ׃ וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה
עָשָׂר אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת מִלְּבַד הַמֵּתִים
עַל דְּבַר קֹרַח ׃ וַיָּשָׁב אַהֲרֹן אֶל מֹשֶׁה
אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמַּגֵּפָה נֶעֱצָרָה ׃

פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר ׃
דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְקַח מֵאִתָּם מַטֶּה
מַטֶּה לְבֵית אָב מֵאֵת כָּל נְשִׂיאֵהֶם לְבֵית
אֲבֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר מַטּוֹת אִישׁ אֶת שְׁמוֹ
תִּכְתֹּב עַל מַטֵּהוּ ׃ וְאֶת שֵׁם אַהֲרֹן תִּכְתֹּב
עַל מַטֵּה לֵוִי כִּי מַטֶּה אֶחָד לְרֹאשׁ בֵּית
אֲבֹתָם ׃ וְהִנַּחְתָּם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הָעֵדוּת
אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם שָׁמָּה ׃ וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר
אֶבְחַר בּוֹ מַטֵּהוּ יִפְרָח וְהִשְׁכֹּתִי מֵעָלַי
אֶת תְּלֻנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מַלִּינִם
עֲלֵיכֶם ׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵ
וַיִּתְּנוּ אֵלָיו כָּל נְשִׂיאֵיהֶם מַטֶּה לַנָּשִׂיא אֶ
מַטֶּה לַנָּשִׂיא אֶחָד לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנֵים
עָשָׂר מַטּוֹת וּמַטֵּה אַהֲרֹן בְּתוֹךְ מַטּוֹתָם ׃
וַיַּנַּח מֹשֶׁה אֶת הַמַּטֹּת לִפְנֵי יְהוָה

וקם בין המתים ובין החיים ואת כלי
מותנא ׃ והוו דמיתו במותנא
ארבעת עשרא אלפין ושבע מאה
בר מדמיתו על פלוגתא דקרח ׃
ותב אהרן למשה לתרע משכן
זמנא ומותנא אתכלי ׃ ומלל
יי עם משה למימר ׃ מלל עם
בני ישראל וסב מנהון חוטרא
חוטרא לבית אבא מן כל
רברבנהון לבית אבהתהון תרי
עשר חוטרין גברית שמיה
תכתוב על חוטריה ׃ ויתי שמא
דאהרן תכתוב על חוטרא דלוי
ארי חוטרא חד לריש בירת
אבהתהון ׃ ותצנענון במשכן
זמנא קדם סהדותא דאיזמן מימרי
למטן תמן ׃ ויהי גברא דאיתרעי
ביה חוטריה יעיש ואנחת מנן קדמי
ית תורעמת בני ישראל דאנון
מתרעמין עליכון ׃ ומלל משה
עם בני ישראל ויהבו ליה כל
רברבנהון חוטרא לרבא חד
חוטרא לרבא חד לבית אבהתהון
תרי עשר חוטרין וחוטרא דאהרן
בגו חוטריהון ׃ ואצנע משה
ית חוטריא קדם יי

ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה ׃ והיו המתים במגפה ארבעה עשר אלף ושבע מאות מלבד המתים על דבר קרח ׃ וישב אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והמגפה נעצרה ׃

פ וידבר יהוה אל משה לאמר ׃ דבר אל בני ישראל וקח מאתם מטה מטה לבית אב מאת כל נשיאהם לבית אבתם שנים עשר מטות איש את שמו תכתב על מטהו ׃ ואת שם אהרן תכתב על מטה לוי כי מטה אחד לראש בית אבותם ׃ והנחתם באהל מועד לפני העדות אשר אועד לכם שמה ׃ והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח והשכתי מעלי את תלנות בני ישראל אשר הם מלינם עליכם ׃ וידבר משה אל בני ישרא ויתנו אליו כל נשיאיהם מטה לנשיא א מטה לנשיא אחד לבית אבתם שנים עשר מטות ומטה אהרן בתוך מטותם ׃ וינח משה את המטות לפני יהוה

ויעמוד כין המתים וכין החיים ותעצר המגפה ׃ והוו דמיתו במגפה ארבעה עשר אלף ושבע מאה בר מן דמיתו על פתגם קרח ׃ ואתיב אהרן למשה לתרע משכן זמנא ומגפה אתכלי ׃ ומליל יי עם משה למימר ׃ מליל עם בני ישראל וסב מנהון חוטרא חוטרא לבית אבא מן כל רברבנהון לבית אבהתהון תרי עשר חוטרין גבר ית שמיה תכתוב על חוטריה ׃ ויתי שמא דאהרן תכתוב על חוטרא דלוי ארי חוטרא חד לריש בירת אבהתהון ׃ ותצנענון במשכן זמנא קדם סהדותא דאיזמן מימרי למטן תמן ׃ ויהי גברא דאיתרעי ביה חוטריה יעיש ואנחת מנן קדמי ית תורעמת בני ישראל דאנון מתרעמין עליכון ׃ ומלל משה עם בני ישראל ויהבו ליה כל רברבנהון חוטרא לרבא חד חוטרא לרבא חד לבית אבהתהון תרי עשר חוטרין וחוטרא דאהרן בגו חוטריהון ׃ ואצנע משה ית חוטריא קדם יי

ויעמוד כין המתים וכין החיים לחד לית מיללך ממות ויקטיידל על כרחו לחד לא הכח לי לעמות מליחותי לחד לי מפש
מוי לעבב על ידך לחד לא לחד מליחו מל מקום ולחתם מליחו מל מפש לחד לא לחן מפש לחד כעם מלי מפי הגבורה
לם לחן לחתם ולחמין קדי בכך ומפש פתח לחבל בח עמי ומפלל לותנו ויקו מכחמן ויסב להרן לל מפש וגו ׳ כי משה
לחד ובגוי ׳ ס׳ כפ׳ מחלקתיס בשתי מפסחות מפסחת כמוסק עבר ועיס עבר מכל מקום מכנו לחד הוא ׳ ומפכותי כחן
ויסבו המים וחוזת המלך מבכה ׃ כתן ׳ ומעותם ׳ תביחו כלחמנע מעותם מלא ילחדין מפני מהביחו לבד מכיסם פרט ׃
ויוצא פרט ׳ כמסמנו ׃ כין ׳ קוי חכמת הפרי כמקפרס מובל ׃ וינחול מקדים ׳ כמחוכר הפרי קוי הפרי מימקר להברית
לפון וינדל הילר וינחול לפון זה מנינו כפרי הילן כחו וכוסר נוחל יהיה נכנס ולמה מקדים הוא הפרי מימקר להברית
מכל הפירות לף המעורר על הקהוסס טוריעמותו מיחקרת לבח כחו מחניכו כעמיס

לֹא מִזֶּרַע אַהֲרֹן הוּא לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לִפְנֵי
יְהוָה וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה לוֹ׃ פ וַיִּלֹּנוּ כָל־
עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמָּחֳרָת עַל־מֹשֶׁה וְעַל־
אַהֲרֹן לֵאמֹר אַתֶּם הֲמִתֶּם אֶת־עַם יְהוָה׃
וַיְהִי בְּהִקָּהֵל הָעֵדָה עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן
וַיִּפְנוּ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְהִנֵּה כִסָּהוּ הֶעָנָן
וַיֵּרָא כְּבוֹד יְהוָה׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־
פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד׃ ס וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ הֵרֹמּוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת
וַאֲכַלֶּה אֹתָם כְּרֶגַע וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם׃
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קַח אֶת־הַמַּחְתָּה
וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטֹרֶת
וְהוֹלֵךְ מְהֵרָה אֶל־הָעֵדָה וְכַפֶּר עֲלֵיהֶם
כִּי־יָצָא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהוָה הֵחֵל הַנָּגֶף׃
וַיִּקַּח אַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיָּרָץ
אֶל־תּוֹךְ הַקָּהָל וְהִנֵּה הֵחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם
וַיִּתֵּן אֶת־הַקְּטֹרֶת וַיְכַפֵּר עַל־הָעָם׃

מִזַּרְעָא דְאַהֲרֹן הוּא לְאַסָּקָא
קְטֹרֶת בּוּסְמִין קֳדָם יְיָ וְלָא יְהֵי
כְּקָרַח וּכְכַנְשָׁתֵיהּ כְּמָא דְמַלֵּיל
יְיָ בִּידָא דְמֹשֶׁה לֵיהּ׃
וְאִתְרָעֲמוּ כָל כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי־
יִשְׂרָאֵל מִיּוֹמָא דְבָתְרוֹהִי עַל־
מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן לְמֵימַר אַתּוּן
קַטֶּלְתּוּן יָת עַמָּא דַייָ׃ וַהֲוָה
בְּאִתְכַּנְשׁוּת כְּנִשְׁתָּא עַל־מֹשֶׁה
וְעַל־אַהֲרֹן וְאִסְתַּפְנִיאוּ לְמַשְׁכַּן
זִמְנָא וְהָא חֲפָאֵי עַנְנָא וְאִתְגְּלִי
יְקָרָא דַייָ׃ וְעַל־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
לְקֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא׃ וּמַלֵּיל
יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ אִתְפְּרְשׁוּ
מִגּוֹ כְּנִשְׁתָּא הָדָא וְאֵשֵׁיצִי יָתְהוֹן
כְּשַׁעֲתָא וְנָפְלוּ עַל־אַפֵּיהוֹן׃ וַאֲמַר
מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן סַב יָת מַחְתְּתָא
וְתֵב־עֲלָהּ אִשְׁתָּא מֵעַלּוֹי מַדְבְּחָא
וְשַׁוִּי קְטֹרֶת בּוּסְמִיָּא וְאוֹבֵל בִּפְרִיעַ
לִכְנִשְׁתָּא וְכַפַּר עֲלֵיהוֹן אֲרֵי־
נְפַק רְגָזָא מִן־קֳדָם יְיָ שָׁרֵי
מוֹתָנָא וְנָסִיב אַהֲרֹן כְּמָא דְמַלֵּיל
מֹשֶׁה וְרָהַט לְגוֹ קְהָלָא וְהָא שָׁרֵי
מוֹתָנָא בְּעַמָּא וְיָהַב יָת קְטֹרֶת
בּוּסְמִיָּא וְכַפַּר עַל־עַמָּא׃

פ׳ חלקן על הקדוש ברוך הוא ומשה רבינו אמן אחטאו אלא כשמותם ומשה כראשם ומשה מתרים בהם שנאמר ופיהם יגידו יחד ה׳ הוא הקדוש בגדי יפה חי וכולם חוכחים ומה כתיב אחריו מכאן מקרובי פחיני דוידים פחים עשים מרודדים טיגודים בגמ׳ : נפרי לחוכח . ניחוכח קב . ניחין לחוכח ; נחכרן מיחמרן אלא היו מחזקין מחלוקת על הקהוסה ובמרכו ; ויקרעוס׳ לשון יקרעום ; ועל יהיה בקרח ; עלה יהיה בקרח וכעדתו ; כתיב דכר ה׳ כיד משה ע׳ , כתיב עליו על קרח ומשה כיד משה ולא כתיב אל משה להלקין על הקהוסה שלקין כמרעית כתיב שלקה משה בידו שנאמר ויכהו ידו מצורעת כשלג ועל כן לקה עוזיהו במרעית על הקהוסה שנאמר ומרעית זרחה על מצחו , ולמי שמוטו ולא יהיה עוד בלוע ומרוק בקרח וכעדתו לך כתיב משה ע׳ לשון מרעית ולקה ויש פותרין למשן אמר לו יקרב לים זה אמר לו מזרע לקרן כתיב דכר ה׳ כיד משה ע׳ לשון מיהו קרח וכל כאשים ולא זה ; וכפר עליהם , רז זה אמר לו מלאך המוות כשעלה לרקיע שהקטרת עומדת המגפה כרחיקת כמשכת פכת , ד׳ ל׳ ניתן בקטרת לבי סתיו מלזיזים לחר הקטרת לומר שם המוות הוא על ידו מיהו מיכ ותכיהוו ועל ידו נמרכו חומדים ומתקנים הים , למר סכם תרלו מעוכר מוגפה קרח וקחטאו קרח קומיים ;

וְתִפְתַּח הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וְתִבְלַע אֹתָם וְאֶת־
בָּתֵּיהֶם וְאֵת כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר לְקֹרַח וְאֵת
כָּל־הָרְכוּשׁ׃ וַיִּרְדוּ הֵם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם
חַיִּים שְׁאֹלָה וַתְּכַס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ וַיֹּאבְדוּ
מִתּוֹךְ הַקָּהָל׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם
נָסוּ לְקֹלָם כִּי אָמְרוּ פֶּן־תִּבְלַע גַּם־אֹתָנוּ הָאָרֶץ׃
וְאֵשׁ יָצְאָה מֵאֵת יְהוָה וַתֹּאכַל אֶת הַחֲמִשִּׁים
וּמָאתַיִם אִישׁ מַקְרִיבֵי הַקְּטֹרֶת׃ ס
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ אֱמֹר אֶל־
אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְיָרֵם אֶת־הַמַּחְתֹּת
מִבֵּין הַשְּׂרֵפָה וְאֶת־הָאֵשׁ זְרֵה הָלְאָה כִּי
קָדֵשׁוּ׃ אֶת מַחְתּוֹת הַחַטָּאִים הָאֵלֶּה־
בְּנַפְשֹׁתָם וְיֵעָשׂוּ אֹתָם רִקְעֵי פַחִים צִפּוּי
לַמִּזְבֵּחַ כִּי הִקְרִיבָם לִפְנֵי יְהוָה וַיִּקְדָּשׁוּ
וְיִהְיוּ לְאוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקַּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
אֶת מַחְתּוֹת הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר הִקְרִיבוּ הַשְּׂרֻפִים
וַיִּרְקָעוּם צִפּוּי לַמִּזְבֵּחַ׃ זִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יִקְרַב אִישׁ זָר אֲשֶׁר

וּפִתְחַת אַרְעָא יָת־פּוּמַהּ וּבְלַעַת
יָתְהוֹן וְיָת־אֱנָשׁ בָּתֵּיהוֹן וְיָת כָּל־
אֱנָשָׁא דִּי לְקָרַח וְיָת־כָּל־קִנְיָנָא׃
וּנְחַתוּ אִנּוּן וְכָל־דִּי לְהוֹן כַּר־חַיִּין
לִשְׁאוֹל וְחַפְתַּ עֲלֵיהוֹן אַרְעָא
וְאוֹבַדוּ מִגּוֹ קְהָלָא׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל
דִּי בִסְחַרְנֵיהוֹן עָרְקוּ לְקָלְהוֹן
אֲרֵי אֲמַרוּ דִלְמָא תִּבְלַעְנָא
אַרְעָא׃ וְאֶשְׁתָּא נְפָקַת מִן־קֳדָם
יְיָ וַאֲכָלַת יָת־מָאתַן וְחַמְשִׁין
גַּבְרָא מְקָרְבֵי קְטֹרֶת בּוּסְמָיָא׃
וּמַלֵּיל יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימָר׃
אֲמַר לְאֶלְעָזָר בַּר־אַהֲרֹן כָּהֲנָא
וְיַעְדֵּר יָת־מַחְתָּתָא מִבֵּין יְקִידְתָּא
וְיָת־אֶשְׁתָּא יְרַחֵק לְהַלְאָה אֲרֵי
אִתְקַדָּשׁוּ׃ יָת מַחְתָּתַיָּא חַיָּבָא
הָאִלֵּין דְּאִתְחַיְבוּ בְּנַפְשָׁתְהוֹן
וְיַעְבְּדוּן יָתְהוֹן טַסִּין דִּדִין חוּפְיָא
לְמַדְבְּחָא אֲרֵי קָרִיבִינוּן קֳדָם־
יְיָ וְאִתְקַדָּשׁוּ וְיִהְווֹן לְאָת לְבָנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וּנְסִיב אֶלְעָזָר כָּהֲנָא יָת
מַחְתָּתַיָּא נְחָשָׁא דְּקָרִיבוּ יְקִידַיָּא
וּדְדִירְגוּן חוּפְיָא לְמַדְבְּחָא׃
דְּכָרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּרַיִל דְּלָא
יִקְרַב גְּבַר חִילוֹנַי דְּלָא

וּתְבַלַּע יָתְהוֹן וְיָת בָּתֵּיהוֹן וְיָת כָּל־אֱנָשָׁא דִּי לְקָרַח וְיָת כָּל־קִנְיָנָא׃ וְנָחֲתוּ אִנּוּן וְכָל־דִּי לְהוֹן כַּר־חַיִּין לִשְׁאוֹל וְחַפְתַּ עֲלֵיהוֹן אַרְעָא וְאוֹבַדוּ מִגּוֹ קְהָלָא׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל דִּי בִסְחַרְנֵיהוֹן עָרְקוּ לְקָלְהוֹן אֲרֵי אֲמַרוּ דִלְמָא תִּבְלַעְנָא אַרְעָא׃ וְאֶשְׁתָּא נְפָקַת מִן־קֳדָם יְיָ וַאֲכָלַת יָת־מָאתַן וְחַמְשִׁין גַּבְרָא מְקָרְבֵי קְטֹרֶת בּוּסְמָיָא׃ וּמַלֵּיל יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ אֲמַר לְאֶלְעָזָר בַּר־אַהֲרֹן כָּהֲנָא וְיַעְדֵּר יָת־מַחְתָּתָא מִבֵּין יְקִידְתָּא וְיָת־אֶשְׁתָּא יְרַחֵק לְהַלְאָה אֲרֵי אִתְקַדָּשׁוּ׃ יָת מַחְתָּתַיָּא חַיָּבָא הָאִלֵּין דְּאִתְחַיְבוּ בְּנַפְשָׁתְהוֹן וְיַעְבְּדוּן יָתְהוֹן טַסִּין דִּדִין חוּפְיָא לְמַדְבְּחָא אֲרֵי קָרִיבִינוּן קֳדָם־יְיָ וְאִתְקַדָּשׁוּ וְיִהְווֹן לְאָת לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּנְסִיב אֶלְעָזָר כָּהֲנָא יָת מַחְתָּתַיָּא נְחָשָׁא דְּקָרִיבוּ יְקִידַיָּא וּדְדִירְגוּן חוּפְיָא לְמַדְבְּחָא׃ דְּכָרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּרַיִל דְּלָא יִקְרַב גְּבַר חִילוֹנַי דְּלָא

240.

קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם ׀ וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל־
דָּתָן וַאֲבִירָם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַיְדַבֵּר אֶל־הָעֵדָה לֵאמֹר סוּרוּ נָא מֵעַל
אָהֳלֵי הָאֲנָשִׁים הָרְשָׁעִים הָאֵלֶּה וְאַל־תִּגְּעוּ
בְּכָל־אֲשֶׁר לָהֶם פֶּן־תִּסָּפּוּ בְּכָל־חַטֹּאתָם׃
וַיַּעֲלוּ מֵעַל מִשְׁכַּן קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם
מִסָּבִיב וְדָתָן וַאֲבִירָם יָצְאוּ נִצָּבִים פֶּתַח
אָהֳלֵיהֶם וְנָשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם ׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה בְּזֹאת תֵּדְעוּן כִּי יְהוָה שְׁלָחַנִי לַעֲשׂוֹת
אֶת־כָּל־הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי לֹא מִלִּבִּי ׃
אִם־כְּמוֹת כָּל־הָאָדָם יְמֻתוּן אֵלֶּה וּפְקֻדַּת
כָּל־הָאָדָם יִפָּקֵד עֲלֵיהֶם לֹא יְהוָה שְׁלָחָנִי׃
וְאִם־בְּרִיאָה יִבְרָא יְהוָה וּפָצְתָה הָאֲדָמָה
אֶת־פִּיהָ וּבָלְעָה אוֹתָם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר
לָהֶם וְיָרְדוּ חַיִּים שְׁאֹלָה וִידַעְתֶּם כִּי
נִאֲצוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת־יְהוָה ׃ וַיְהִי
כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וַתִּבָּקַע הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תַּחְתֵּיהֶם ׃

דְּקָרַח דָּתָן וַאֲבִירָם ׀ וְקָם מֹשֶׁה
וְאוֹל לוֹת דָּתָן וַאֲבִירָם וְאוֹל וּ
בַּתְרוֹהִי סָבֵי יִשְׂרָאֵל וּסְלִיל עִם־
כְּנִשְׁתָּא לְמֵשַׁר זוּרוּ כְעַן מֵעַל יְלוּ
מַשְׁכְּנֵי גַּבְרֵיָא חֲיָבֵיָא הָאִלֵּין וְלָא
תְּקָרְבוּן בְּכֹל דִּילְהוֹן דִּילְמָא
תְּלְקוֹן בְּכֹל חוֹבֵיהוֹן ׀ וְאִסְתַּלָּקוּ
מֵעַיְלוּ מִשְׁכְּנָא דְּקָרַח דָּתָן
וַאֲבִירָם מִסְּחוֹר סְחוֹר וְדָתָן וַאֲבִירָם
נְפָקוּ קָיְמִין בְּתָרַע מַשְׁכְּנֵיהוֹן
וְנִשֵׁיהוֹן וּבְנֵיהוֹן וְטַפְלֵהוֹן ׃ וַאֲמַר
מֹשֶׁה בְּרֵא תִּדְּעוּן אֲרֵי יְיָ שְׁלְחַנִי
לְמֶעְבַּד יָת כָּל שְׁבָרְיָא הָאִלֵּין
אֲרֵי לָא מִדַּעְתִּי ׃ אִם כְּמוֹתָא
דְּכָל אֱנָשָׁא יְמוּתוּן אִלֵּין וְסַעֲרָא
דְּכָל אֱנָשָׁא יִסְתְּעַר עֲלֵיהוֹן לָא
יְיָ שְׁלְחָנִי ׀ וְאִם בְּרִיאָה יִבְרֵי
יְיָ וְתִפְתַּח אַרְעָא יָת פּוּמַהָא
וְתִבְלַע יָתְהוֹן וְיָת כָּל דִּי לְהוֹן
וְיֵחֵתוּן כַּר חַיִּין לִשְׁאוֹל וְתִדְּעוּן
אֲרֵי אַרְגִּיזוּ גַּבְרַיָּא הָאִלֵּין קֳדָם
יְיָ ׀ וַהֲוָה כַּד שֵׁצִי לְמִסְלָא יָת
כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וְאִתְבְּעַרַת
אַרְעָא דִּי תְחוֹתֵיהוֹן ׃

וכמיהם וכביתם ושפם ׀ לומר ר' כרכיה בח ורלח כמיה קמהן מחלוקת מקרי לד' על מעט לין עומדין עד סיבית מתי
מערות ויהוא כן כלם עמדים וכל מעגה עד עמדים פתח וכאן לאברו לף יונקי קדים ׀ ויאמר משה בזאת תדעון
וגו' לעבות את כל מעשי' הללו מעמיתי על פי דעתיכם נתת לחקרן כהוסס בדולח וכמיו סנני כהוסס ועליכם פתח
הקהתי' הם כמות כל קהלם ׀ משל למוסכי' כתו של מלך פקדו עבדותיו כידו עתיד ל' לון המיסוכי' וקבל את הסוסכין לת
המוסכי' לבני המלך הם לא תעשה לי כקהלם מזה כפני הכל לף תכי לומר כדולי לא מעשה כתולי' את' לומר מוטב לתרוג
לון זה ואל יכניס הבחלון עם רע כבתי ׀ כך לומר משה הם ימותו על מעותיהן כדרך כל אדם מתים והרופאים
מבקרין לחולם כבל החולים מתבקרין לף תכי כופר ולומר לף ׀׀ מלחכי לגלן תכי עשיתי הכל מדעתי ובדין קרח חולק
עלי כיוצא בדבר לומר מיכה הם שוב תשוב כמעם לף תכי לומר לף ׀׀ כי לומר לן שלח משה ומה לתה מבקש
לומר לבני הם בריות פה לנחיבה משמת ימי בריותיה מעטה והם לאו יברית ׀׀ ודאם רבה לגיאה לעברית מעם ׀ והכתיב
לון כל אדם תחת השמש חלה לחקרוכי פתחון ׀ והם בריותם יברית ׀׀ ׀ לן וידעתם כי ניתנו שחוטים קללה לחקרם
פתוח מלחכי לומר ותגזר לומר ויקם לך ׀ ויהי כבלותו לדבר וגו' ותבקע האדמה אשר תחתיהם ׀
קללא

פורענות ונמיה ׀

ואמר משה אל קרח אתה וכל־
כנשתך היו לפני יהוה אתה והם ואהרן מחר׃
וקחו איש מחתתו ונתתם עליהם קטרת
והקרבתם לפני יהוה איש מחתתו חמשים
ומאתים מחתות ואתה ואהרן איש מחתתו׃
ויקחו איש מחתתו ויתנו עליהם אש
וישימו עליהם קטרת ויעמדו פתח אהל
מועד ומשה ואהרן׃ ויקהל עליהם קרח
את כל העדה אל פתח אהל מועד וירא
כבוד יהוה אל כל העדה ס וידבר
יהוה אל משה ואל אהרן לאמר׃ הבדלו
מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע׃
ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת
לכל בשר האיש אחד יחטא ועל כל־
העדה תקצף׃ ס
וידבר יהוה אל משה לאמר׃ דבר׃
העדה לאמר ה֯עלו מסביב למשכן

ואמר משה לקרח אתה וכל־
כנשתך היו לפני יהוה אתה והם ואהרן מחר׃
וקחו איש מחתתו ונתתם עליהן קטרת
וסבו גבר מחתיתיה ותתנון עליהן קטרת
וסמין ותקרבון קדם יי גבר
מחתיתיה מאתן וחמשין מחתין
ואת ואהרן גבר מחתיתיה ונסיבו
גבר מחתיתיה ויהבו עליהן
אישתא ושויאו עליהן קטרת
וסמין וקמו בתרע משכן זמנא
ומשה ואהרן׃ וכנש עליהון קרח
ית כל כנשתא לתרע משכן
זמנא ואתגלי יקרא דיי לכל־
כנשתא׃ ומלל יי עם־
משה ועם אהרן למימר׃ אתפרשו
מגו כנשתא הדא ואשיצי יתהון
כשעתא׃ ונפלו על אנפיהון
ואמרו אל אלהא רוחיא לכל־
בישרא הגברא חד יחוב ועל
כל כנשתא יהי רוגזא׃
ומלל יי עם משה למימר׃
מלל עם־כנשתא למימר׃
אסתלקו מסחור משכן

לתה והם עדתך והקרבתם לים מחתתו חמשים ומאתים לים מכבש ; ויקהל עליהם קרח ׳ כדברי ליגמוק כל הלילה
קל־ לומר כל המכבים ושותה לומר כמכורין לתם מתי לברי כעבורי לתי מקפיד לתי מקפיד לתי כמכיל כלכם לתי
כלים ומוטלין כל הגדולות על המוכות ועלתי הכתוכה עד מכתפתו כלם ; וירא כבוד יי ׳ כה כעמוד ענן ; אל תלתי
קרוחת׳ יודע מחשכות לין מדיתך כמדת כשר ודם מלך בשר ודם מסרחה עליו מקנאת מדינה לתכו יודע לי׳ יודע לי׳ מחוסה
לפי כמקוה כועם כברע מכלם לתה לעבדך בעוות כל המחשכות ויודע מי המוסה ׳ לתים לתר ׳ קול מחוסה
ולתה על כל העדה תקצוף לתר ית׳ יחיד ולתי מיודיע מי חטא ומי לא חטא ועלתי מכביד המתלקח
ומכיבות מעכן קרח ור׳ עב׳ סמיעב מעם מפי קבוצתה לא לתר להם הטעו עד סהלך ויתדיקם כתם ; ויקם משה וילך אל
דתן ולכירם ׳ להודיע רשעתן של עב׳ סהלך ומשה כרבנו לתלם תרשעים קטים לרעות ולא רצו לגלות מלתיהם כיון
מרחק משה כך לתר עד כתן היה לו לעמוד ; ויעמד מעל מעכן קרח ׳ כיון שראה שנתקבץ ישראל מכביכותיהם יצא
פתח לתליהם כנכוה בקומה זקופה לתרך לגדך כתו ויתיצב לתריכיהם יום דנלית ; ומשיהם וכביהם וטפם
כעמו כמופיע לגבדו להכעים לף כני יתן כעריסה וכתו מהיו כנכים לקרחתו כאותו מיעמד גדולים וקטנים לך
נכנעו שמיהכן להכעים זה לתר זה עד וקבלם לותם ׳

יְהוָה וְלַעֲמֹד לִפְנֵי הָעֵדָה לְשָׁרְתָם׃ וְיִקְרַב
אִתְּךָ וְאֶת כָּל אַחֶיךָ בְּנֵי לֵוִי אִתָּךְ וּבַקְּשׁוּ
גַּם כְּהֻנָּה׃ לָכֵן אַתָּה וְכָל עֲדָתְךָ הַנֹּעָדִים
עַל יְהוָה וְאַהֲרֹן מַה הוּא כִּי תלונו [תַלִּינוּ] עָלָיו׃
וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לִקְרֹא לְדָתָן וְלַאֲבִירָם בְּנֵי
אֱלִיאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה׃ הַמְעַט כִּי
הַעֲלִיתָנוּ מֵאֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ לַהֲמִיתֵנוּ
כִּי תִשְׁתָּרֵר עָלֵינוּ גַּם הִשְׁתָּרֵר׃
אַף לֹא אֶל אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הֲבִיאֹתָנוּ
וַתִּתֶּן לָנוּ נַחֲלַת שָׂדֶה וָכָרֶם הֲעֵינֵי
הָאֲנָשִׁים הָהֵם תְּנַקֵּר לֹא נַעֲלֶה׃ וַיִּחַר
לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל יְהוָה אַל תֵּפֶן
אֶל מִנְחָתָם לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם
נָשָׂאתִי וְלֹא הֲרֵעֹתִי אֶת אַחַד מֵהֶם׃

דניי׳ ולמקם קדם בשרתא
לשמשותהון׃ וקרב יתך ית־
כל אחך בני לוי עמך ובשן אתון
אף כהונתא רבתא׃ בכן את
וכל כנשתך דאזדמנתון על יי׳
ואהרן מה הוא ארי תתרעמתון
עלוהי ושלח משה למקרי לדתן
ולאבירם בני אליאב ואמרו לא
נסק הוֹעִיר ארי אסקתנא מארע
עבדא חלב ודבש לקטלתנא
במדברא ארי אתרברבת עלנא
אף אתרברבא׃ ברם לא לארע
עבדא חלב ודבש אעלתנא
ויהבת לנא אחסנת חקלין וכרמין
העינ גבריא האנון תשלח לעורא
לא נסק׃ ותקיף למשה לחדא
ואמר קדם יי׳ לא תקבל ברעוא
קורבנהון לא חמרא דחד מנהון
שחרית ולא אבאשית לחד

מנהון׃

וְאֶת־כָּל־מַשֶּׂה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ
וְאִמְרוּ לְהָעֵן סַנְיָא לְכוֹן אֲרֵי כָּל־
כְּנִשְׁתָּא כֻּלְּהוֹן קַדִּישִׁין וּבֵינֵיהוֹן
שְׁרֵיָא שְׁכִינְתָא דַּיְיָ וּמָה־דֵּין
אַתּוֹן מִתְרַבְּיִן עַל־קְהָלָא דַּיְיָ׃
וּשְׁמַע מֹשֶׁה וְנָפַל עַל־אַפּוֹהִי׃
וּמַלֵּיל עִם־קֹרַח וְעִם־כָּל־כְּנִשְׁתֵּיהּ
לְמֵימַר בִּצְפַרָא וְיַהֲוֵי יְיָ יָת־
דְּכֵשַׁר לֵיהּ וְיָת דְּקַדִּישׁ וְיָקָרֵב
לְקָרְמוֹהִי וְיָת דְּיִתְרְעֵי בֵּיהּ יָקָרֵב
לְשַׁטּוּשֵׁיהּ וְאַרְעִידוּ סַנְיָא לְכוֹן
מְחָתִּין קֹרַח וְכָל־כְּנִשְׁתֵּיהּ׃
וְהָבוּ בְּהֶן אֵישָׁתָא וְשַׁוּוּ עֲלֵיהוֹן
קְטֹרֶת בּוֹסְמִין קֳדָם יְיָ מָחָר
וִיהֵי גְּבַרָא דְּיִתְרְעֵי יְיָ הוּא
דְּקַדִּישׁ סַנְיָא לְכוֹן בְּנֵי לֵוִי וְאָמַר
מֹשֶׁה לְקֹרַח שְׁמָעוּ כְעַן בְּנֵי לֵוִי׃
הַזְעֵיר לְכוֹן אֲרֵי אַפְרֵישׁ אֱלָהָא
דְּיִשְׂרָאֵל יָתְכוֹן מִכְּנִשְׁתָּא
דְּיִשְׂרָאֵל לְקָרָבָא יָתְכוֹן לְקָרְמוֹהִי
לְמִפְלַח יָת פּוּלְחָן מַשְׁכְּנָא

וַיִּקָּהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ
אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם כִּי כָל־הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים
וּבְתוֹכָם יְהוָה וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל־קְהַל
יְהוָה׃ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו׃ וַיְדַבֵּר
אֶל־קֹרַח וְאֶל־כָּל־עֲדָתוֹ לֵאמֹר בֹּקֶר וְיֹדַע
יְהוָה אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ וְאֶת־הַקָּדוֹשׁ וְהִקְרִיב
אֵלָיו וְאֶת אֲשֶׁר יִבְחַר־בּוֹ יַקְרִיב אֵלָיו׃ זֹאת
עֲשׂוּ קְחוּ לָכֶם מַחְתּוֹת קֹרַח וְכָל־עֲדָתוֹ׃
וּתְנוּ בָהֵן אֵשׁ וְשִׂימוּ עֲלֵיהֶן קְטֹרֶת לִפְנֵי
יְהוָה מָחָר וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
הוּא הַקָּדוֹשׁ רַב־לָכֶם בְּנֵי לֵוִי׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־קֹרַח שִׁמְעוּ־נָא בְנֵי לֵוִי׃
הַמְעַט מִכֶּם כִּי הִבְדִּיל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
אֶתְכֶם מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב
אֶתְכֶם אֵלָיו לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת מִשְׁכַּן

רב לכם · הרבה יותר מידכי לכחתם לכם כהונה גדולה · כלם קדושים כלם מיוחדים כמיכי מפי הגבורה תכבי תלת יקריה
לך · ומדוע תתגאמו · חס לכחתם קטלבות לא היה לברור לאחין · כהונה גדולה לו נתתם לכדכם ממעמד הכבי ונה
יפיק לך כי כל שעדק ממנו · ויפמוע משה ויפל על פניו · מפני תמיהתו מאד עכמו כיצד · מרמין רכיעי · המאור
בעגל · ויהיל משה כמתקוכיש ויתפלל משה כתוכיגים ויתמאר משה כתמלוקת על קרח כתרמה ידיין מל לוקח לאיר עד מתי
על תכיו ויפיק לוקחו מפיי כעם רחמוכ ומליגיש כמסרים כרכיעית כתרמה ידיין מל לוקח לאיר עד מתי
תאריך על המלך מוזת לא יקבל עוד ממכי · בקר ויודע · עתה עת מכרית לנו לא נכון להרחות לתכיו לעתיד עתה כפכור
ממנו יחזרו כתם · בקר ויודע מי לאת לו · לעכודת עיר · ואת הקדוש · לכהונה · ויקריב אליו · ויקריב לוקח
לוין והתרגום מוכיח ויקריב לך לדמוקי יקרב לשימושי · ומדרשו בקר לאיר לתם משה גבושת חנן הכא כשנולד
יכולים לתת בקר לעכרך כן תופלא לכנות את זו מכתוב ויהי ערב והיי בקר ויכדל כך ויכדל לאהרן להקדישו קדם
קדשים · זאת עשו קחו לכם מהכהונה · היא רלה לומר כך לאיר בדרכי האמורות לים כיתומין קרכה וכומרים מלכה וכלם
מתקרבים בכיגך לאחד ואחד לוין לנו לא מלד תורה לאחת ויכון לאחד ומזכה לאחד ואחתם חומשים ומלוקח לים מכקר
כהונה גדולה לף מני רוגש כבך קל לכם תמימים הכיב ומכל היה מקשרת מכיבה מכל מקריבו' ומם המוזך מתן מתם
כתוכו מכו מעכו כרב והכיקוי לעיל · תתרוך כתם ויהיו החיים מאר יכחר ' קול הקדוש מבר קול קדוש וכי לוין
אמר ימעים אמי מיכחר קול הקדוש ולא לאיר להם משה קריבי לאיר לכם מלא מתחייבו מי מיכחר בו יבא אי ואתם
קבוריש · רב לכם בני לוי · רבי ברגל לאיר לכם בני לוי לא מעשים היו מבך מתרוך כתם ויקבלו עליהם לרב ו
הם חטאו על כמאותם מכחול את מיחתות מחטאים קחלה בכמאותם וקרח מפרוך קיה נוף ריקה לאשות זו עיבו קטורת
ריקה מלאת גדולה מיוכתה ויומו מסקול כנגד משה ואהרן לאיר כמכילתי כני כיולו ושעריש ולרבע משערות
עומדות מכיכו מיבכיות כרוח הקדם מכבי היכון לאיר לישפר כל הגדולה הזאת

238

צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם
לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־
מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ
אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם
זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־
כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

פרש

וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן־יִצְהָר בֶּן־קְהָת בֶּן־לֵוִי וְדָתָן
וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן־פֶּלֶת בְּנֵי
רְאוּבֵן׃ וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וַאֲנָשִׁים
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם
נְשִׂיאֵי עֵדָה קְרִאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי שֵׁם׃

טרוספרא דגדפא וחוטא ותכלתא
ויהי לכון לכרוספרין ותחזון יתיה
ותדכרון ית כל פקודיא דייי
ותעבדין יתהון ולא תתשתון בתר
הרהור לבבכון ובתר חיזו עיניכון
דאתון טעין בתריהון׃ בדיל
דתדכרון ותעבדון ית כל פקודי
ותהון קדישין קדם אלהכון׃
אנא ייי אלהכון דאפיקית יתכון
מארעא דמצרים למהוי לכון
לאלה אנא ייי אלהכון׃

פרש ואתפליג

קרח בר יצהר בר קהת בר
לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון
בן פלת בני ראובן׃ וקמו לאפי
משה וגבריא מבני ישראל מאתן
וחמשין רברבי כנשתא מערעי
זמן אינשין רשמא׃

כִּי דְבַר יְהוָה בָּזָה וְאֶת מִצְוָתוֹ הֵפַר הִכָּרֵת
תִּכָּרֵת הַנֶּפֶשׁ הַהִוא עֲוֹנָהּ בָּהּ: פ
וַיִּהְיוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ
מְקֹשֵׁשׁ עֵצִים בְּיוֹם הַשַּׁבָּת: וַיִּקְרִיבוּ אֹתוֹ
הַמֹּצְאִים אֹתוֹ מְקֹשֵׁשׁ עֵצִים אֶל מֹשֶׁה
וְאֶל אַהֲרֹן וְאֶל כָּל הָעֵדָה: וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ
בַּמִּשְׁמָר כִּי לֹא פֹרַשׁ מַה יֵּעָשֶׂה לוֹ: ס
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה מוֹת יוּמַת הָאִישׁ
רָגוֹם אֹתוֹ בָאֲבָנִים כָּל הָעֵדָה מִחוּץ ת
לַמַּחֲנֶה: וַיֹּצִיאוּ אֹתוֹ כָּל הָעֵדָה אֶל מִחוּץ
לַמַּחֲנֶה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ בָאֲבָנִים וַיָּמָת כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: פ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי ש
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת
עַל כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל

ארי על פתגמא דיי בסר ית
פקודוהי אשני אשתעאה ג
ישתיע אנשא חרוא חוביה ביה
והוון בני ישרי במדברא
ואשכחו גבר כיר מנבב אשן
ביומא דשבתא וקריבו יתיה
דאשכחו יתיה כיר מנבב אשן
לות משה ולות אהרן ולות כל
כנשתא ואסרו יתיה בבית מטרא
ארי לא אתפרש מה יתעביד
ליה ואמר יי למשה
אתקטלא יתקטל גברא רגומו
יתיה באבניא כל כנשתא ב
למברא למשריתא ואפקו יתיה
כל כנשתא למברא למשריתא
ורגמו יתיה באבניא ומית כמא
דפקד יי ית משה: ואמר
יי למשה למימר מלל עם בני
ישרי ותימר להון ויעבדון להון
כרוספרין על נדפי כסותהון
לדריהון ויתנון על

דכר יי׳ זו מזקרת עד׳ סמיעבו מפי הגבורה: מעותו, עם סאר המיעות סמיעבו מפי משה, עוכה כה: כאיזן פעוסה כה פלא עשה תשוכה: ויקיו כבי ישרא כמדכר ויימרו, כבעוכן על ישרא דכר הכתוב פלא סמירו שלח אנשים לתשוסה וכשביה כה זה וחללה: המיעלים אותו מקוסם עציס. סהתירו כו ולא הכיח מלקוסם לוקי ממיכאוהו והתירו כו׳ כי: לא פורש מה יעשה לו, כאי זו מיתה יומת לוכל ידעי׳ קיו סהחזיקו שבת כמיתה: רגום כמו לרבוס כמו עשוק כמו חלוך וכן זכור ושמו: ויוציאו אותו מן כתן סביה סבקילה חוץ ורחוק מכית דין: ועשו להם ציצית על סם שתתילים קיבעיים כה, כמו ויקחני כציצית ראשי ר׳ ח׳ על סם ורחיקה אותו כמו מיצין מן סרחוכים: תכלת, צבע ירוק על חלזון וזכרתם את כל מצות יי׳ שמוכין בויתכר׳ כל ציצית סם ויאות ושמונה חוטים וחומשה קשרים קרי תרייב: ולא תתורו אחרי לבבכם כמו מיתור סיקרן, לעור לשם תמוסה, הלב והעיניים סם סמיבעי׳ לבוף ומקרסיון לו אחר העבירות השיון רוצה וקלב חומד ובצוף עוסק אחר סעבירות: אחרי יי׳ ש פוזין לישראל אחר הוצאתי אתכם ועל מנת כן פרייתי אתכם שתקבלו עליכם גזרותי: אחרי יי׳ שלי יכם, עוד לוה כאוכר פלא יאמרו ישרא מצבי יה אחר סיקוס לא סבשבה וכשול אבר לא עושים ולא כוטלין שכר, על כרחכם אחרי מלכם וכן הוא אומ׳ לא כיר חזקה אחוץ עליכם, ר׳ ח׳ לוה כאוכ׳ יציאת מצרים אחרי הוא סהבחיתי כחייכם כין טיפה של כאור אחרי הוא עתיד להבחין ולייפרע ין התולה קלע לוין כרבדו ואומר תכלת הוא: וייסודו של ר׳ משה הדרשן היבתקתי לוה כמיכה פרשת וקום לפרשת עד עומר סהיוחלת את שבת כעובר עד פלא היה סקולה ככל המיעות וכן הוא אומר בעזרת ועל הר סיני ירדת, ותתן לעוזך תורה ומיעות ואת שבת קדשך הודעת, לוה לוי פרשת ציצית לכך כמיכה לוי לוי פלא היה סקולה ככל המיעות ועשיתם את כל מיעותי: על כנפי כמריס ככגד ותתן אתכם על כנפי כמריס על תרכע כנפות ולא כעלת ג׳ ולא כעלת ה׳ שלא ר׳ ככגד ד׳ לעיות על גאולה שבא כמצרי, והוצאתי וקנ׳ ערי

ונשתי ולקחתי

צִוָּה יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּיַד מֹשֶׁה מִן־הַיּוֹם
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וָהָלְאָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וְהָיָה
אִם מֵעֵינֵי הָעֵדָה נֶעֶשְׂתָה לִשְׁגָגָה וְעָשׂוּ
כָּל־הָעֵדָה פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד לְעֹלָה לְרֵיחַ
נִיחֹחַ לַיהוָה וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ כַּמִּשְׁפָּט וּשְׂעִיר
עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל כָּל־
עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִסְלַח לָהֶם כִּי שְׁגָגָה־
הִוא וְהֵם הֵבִיאוּ אֶת־קָרְבָּנָם אִשֶּׁה לַיהוָה
וְחַטָּאתָם לִפְנֵי יְהוָה עַל־שִׁגְגָתָם׃ וְנִסְלַח
לְכָל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם
כִּי לְכָל־הָעָם בִּשְׁגָגָה׃ ס וְאִם־נֶפֶשׁ
אַחַת תֶּחֱטָא בִּשְׁגָגָה וְהִקְרִיבָה עֵז בַּת־
שְׁנָתָהּ לְחַטָּאת׃ וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל הַנֶּפֶשׁ
הַשֹּׁגֶגֶת בְּחֶטְאָהּ בִּשְׁגָגָה לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר
עָלֶיהָ וְנִסְלַח לָהּ׃ הָאֶזְרָח בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר
הַגָּר בְּתוֹכָם תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם לָעֹשֶׂה
בִּשְׁגָגָה׃ וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּיָד רָמָה
מִן־הָאֶזְרָח וּמִן־הַגֵּר אֶת־יְהוָה הוּא
מְגַדֵּף וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃

דְּפַקִּיד יְיָ יָתְבָן בִּידָא דְמֹשֶׁה מִן
יוֹמָא דְפַקִּיד יְיָ וּלְהַלָּא לְדָרֵיכוֹן׃
וְיְהֵי אֵם מֵעֵינֵי כְנִשְׁתָּא אִתְעֲבַד
לְשָׁלוּ וְיַעְבְּרוּן כָּל־כְּנִשְׁתָּא תּוֹר
בַּר־תּוֹרֵי חַד לַעֲלָתָא לְאִתְקַבָּלָא
בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ וּמִנְחָתֵיהּ וְנִסְכֵּיהּ
כְּרִחֲוֵי וְצָפִיר בַּר־עִזֵּי חַד
לְחַטָּאתָא׃ וְיְכַפַּר כָּהֲנָא עַל כָּל־
כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁתְּבֵק
לְהוֹן אֲרֵי שָׁלוּתָא הִוא וְאַיְתוֹן
אַיְתִיתָא קוּרְבָּנְהוֹן קוּרְבָּנָא
קֳדָם יְיָ וְחוֹבָתְהוֹן קֳדָם יְיָ עַל־
שָׁלוּתְהוֹן׃ וְיִשְׁתְּבֵק לְכָל־כְּנִשְׁתָּא
דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגְיוֹרָא דְיָתְיְרִין
בֵּינֵיהוֹן אֲרֵי לְכָל־עַמָּא בְּשָׁלוּתָא׃
וְאִם־אֱנָשׁ חַד יֶחֱטָב בְּשָׁלוּ
וְיִקְרֵב עִזְיָא בַּת־שְׁתָא לְחַטָּאתָא׃
וְיְכַפַּר כָּהֲנָא עַל־אֱנָשָׁא דְּאִשְׁתְּלִי
בְּטָעוּתֵיהּ בְּשָׁלוּ קֳדָם יְיָ לְכַפָּרָא
עֲלוֹהִי וְיִשְׁתְּבֵק לֵיהּ׃ יִעְבֵּד
בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגְיוֹרָא דְיָתְיְרִין
בֵּינֵיהוֹן אוֹרַיְתָא חֲדָא תְּהֵי לְכוֹן
לְרַיְעֵבַד בְּשָׁלוּ׃ וּגְבַר דְּיַעְבֵּד
בְּרִישׁ גְּלִי מִן יַעְבְּדֵי וּמִן גִּיּוֹרֵי
קֳדָם יְיָ הוּא מְרַגֵּז וְיִשְׁתֵּצֵי
אֱנָשָׁא הַהוּא מִגּוֹ עַמֵּיהּ׃

כי תעבו ונעו׳, כתיב הכתוב מדבר לן היום אלף כחות מכל אומנות תלמד את כל אומנות העולם מעוט לחת פחית ככל אומנות שיש בכל אומנות מים הצובר על כל אומנות פורק עול ומשך בריית מגלה פנים לן׳, מעוט זה פורק כח עול ומשך בריית ומגלה פנים ולמי זה עז׳ : תשר דכר ״ אלף מקח׳, לחכמי ולא יהיה לך מפי הגבורה ע״עשרים לחת דכר אלים פתים זה ונעזר׳, את כל אשר צוה ״ ונעזר מגיד שכל המודע כחו ככופר בכל התורה כולה וכל מי שמתבטלו הכתיבים שבתורה לגן אלים אשר צוה ״ ואלה לדוריתיכם׳ אלו מעיבי קדרים בשעתה לשבת אלו מעיבי קדרים עבדיה זו על ידי שובב כבוד שבשבת ויהודו על לחת מן השבועה שהיו מוזהרין לעבוד עד בכך׳, לחשת׳, חסר אלף שהיו כשאר העולות שכל העולות שבתורה קבלות עם עולה החטאות קדומות לעולות שבאלו לחת חסרי יעשה עולה זו עולה קדומת לחטאת׳, הכיולו קרבנם לעבי ״ זה שאומר בפרשה זו כל כך העולה שבאלו לחת לי׳, וחטאתם׳, זו שעיר עבודה זרה׳, תחטאו כשגגה׳, כעין׳, עז בת שנתה׳, שאר עבירות יחיד מביא כשבח חן שעירים וכאן קבע לה שעירים׳, כיד רמה׳, במזיד מחרף ומגדף ומיתה חרשה ונדופה נאמר גדפו בערי מלך אשור׳, ועוד דרשו רבותינו אכלן כרית לעוברך את הפסח

כמנא דתעברון מרין תעברון
לחד במנייהון כל ייצבא יעביד
קרין ית אילין לקרבא קורבנין
דסתקבל ברעוא קדם ייי ׃
ואריי יתיר עפכון גיורא או
דביעכון לרריכון ויעביד קורבן
דסתקבל ברעוא קדם ייי כמא
דתעברון כן יעביד קהלא
וקיימא חד לכון ולגיורא דייתגירון
קים עלם לרריכון כותכון כגיורא
יהי קדם ייי ואוריתא חדא ודינא
חד יהי לכון ולגיורא דייתגירון
עמכון ומליל ייי עם משה
למימר מליל עם בני ישראל ותימר
להון במיעלכון לארעא דאנא
מייל יתכון לתמן ויהי במיכלכון
מלחמא דארעא תפרשון ג
אפרשותא קדם ייי מישאתכון
חלתא תפרשון אפרשותא כמא
דמפרשין מן אדרא כן תפרשון
ית מרישאתכון תתנון קדם
ייי אפרשותא לדריכון ׃ ואריי
תשתלון ולא תעבדון ית כל
פקודיא האילין דמליל ייי עם
משה ׃ ית כל

במספר אשר תעשו ככה תעשו לאחד
כמספרם ׃ כל האזרח יעשה ככה את
אלה להקריב אשה ריח ניחח ליהוה ׃ וכי
יגור אתכם גר או אשר בתוככם לדרתיכם
ועשה אשה ריח ניחח ליהוה כאשר
תעשו כן יעשה ׃ הקהל חקה אחת לכם
ולגר הגר חקת עולם לדרתיכם ככם כגר
יהיה לפני יהוה ׃ תורה אחת ומשפט אחד
יהיה לכם ולגר הגר אתכם ׃ פ

וידבר יהוה אל משה לאמר ׃ דבר אל
בני ישראל ואמרת אלהם בבאכם אל
הארץ אשר אני מביא אתכם שמה ׃ והיה
באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה
ליהוה ׃ ראשית ערסתכם חלה תרימו
תרומה כתרומת גרן כן תרימו אתה ׃
מראשית ערסתיכם תתנו ליהוה תרומה
לדרתיכם ׃ פ וכי תשגו

ולא תעשו את כל המצות האלה אשר
דבר יהוה אל משה ׃ את כל אשר

כמספר תעשו ׳ כמספר הנקבות אשר תקריבו נקרבן ככה תעשו נפנים לכל אחד מהם ׳ כמספרם של נכסים ככם כגר ׳ כמותכם כן גר ובן דיך לעו׳ עכו״ם בגין ״ כתיב מיגרי כן תרין מיגרים כמוני כוך
כעיני כעיניך ׳ ככותכם של הארץ ׳ ממנה כיחת זו מכל כיחות שבתורה שבכולן נאמ׳ כי תבא כי תבואו לבי׳ כורי
עירות זו מזו וכיון שפרט לך בחלת מקן שלח ניחר ירושה ויפיסה אף כולן כן לכל זה כי׳ כם בכותכם מעכבם
כה ונתנו מלאכים כתחייכו כחלה ׳ רחשית עריסותיכם ׳ כשתעשו כרי עשתכם מחתם יכולים לעשם כמדבר וכמיד
הוא ויימרו כעומר עומר לגלגלת תרימו מרחשיתיכם כעומ׳ קודם שתאכלו ממנה רחשית חלקה חלה אחת תרימו ת
תרומה עשם ״ חלה טורטיל כלע׳ כתרגומיה מקום ׳ מרחשית עריסותיכם לית כתיב׳ כה מיעור שכל׳ כה מיעור מכל
חכמים נתנו מיעור לעבוד הכוית לחד מכ׳ ל׳ לחתום לחד ממח׳ ׳ מרחשית עריסותיכם לית כתיב׳ כי מכחת׳ כה מיעור מרחשית
עריסותיכם שממע מי רחמונא שבעיסות ת״ל מרחשית מקנתה ולא כולה ׳ תתנו ל״ת תרומה כבי מלע שמעבו מהנכור מכילתין
תלה כתיב תתנו מיה כה כדי כתיכה ׳ וכי תשגו ולא תעשו עכודש זרה קיימה כבגד כל מצות שבתורה כאילו
עניין סר וקרי מוניקה כתן מכלה לידין כסר לעולה ושניר לחטאת

עַד־הַחֹרְמָה׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם בָּאִים אֶל־אֶרֶץ מוֹשְׁבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר
אֲנִי נֹתֵן לָכֶם׃ וַעֲשִׂיתֶם אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה
אוֹ זֶבַח לְפַלֵּא נֶדֶר אוֹ בִנְדָבָה אוֹ בְמֹעֲדֵיכֶם
לַעֲשׂוֹת רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה מִן־הַבָּקָר אוֹ מִן־
הַצֹּאן׃ וְהִקְרִיב הַמַּקְרִיב קָרְבָּנוֹ לַיהוָה
מִנְחָה סֹלֶת עִשָּׂרוֹן בָּלוּל בִּרְבִעִית הַהִין
שָׁמֶן׃ וְיַיִן לַנֶּסֶךְ רְבִיעִית הַהִין תַּעֲשֶׂה עַל־
הָעֹלָה אוֹ לַזֶּבַח לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד׃ אוֹ לָאַיִל
תַּעֲשֶׂה מִנְחָה סֹלֶת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים בְּלוּלָה
בַּשֶּׁמֶן שְׁלִשִׁית הַהִין׃ וְיַיִן לַנֶּסֶךְ שְׁלִישִׁית
הַהִין תַּקְרִיב רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְכִי תַעֲשֶׂה
בֶּן־בָּקָר עֹלָה אוֹ זֶבַח לְפַלֵּא נֶדֶר אוֹ שְׁלָמִים
לַיהוָה׃ וְהִקְרִיב עַל בֶּן־הַבָּקָר מִנְחָה סֹלֶת
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן חֲצִי הַהִין׃
וְיַיִן תַּקְרִיב לַנֶּסֶךְ חֲצִי הַהִין אִשֵּׁה רֵיחַ־
נִיחֹחַ לַיהוָה׃ כָּכָה יֵעָשֶׂה לַשּׁוֹר הָאֶחָד אוֹ
לָאַיִל הָאֶחָד אוֹ לַשֶּׂה בַּכְּבָשִׂים אוֹ בָעִזִּים׃

עַד חָרְמָה׃ וּמְלֵיל יְיָ
עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי תֵּעֲלוֹן
לְאַרְעָא מוֹתָבְנְכוֹן דַּאֲנָא יְהִיב
לְכוֹן׃ וְתַעְבְּדוּן קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ
עֲלָתָא אוֹ נִכְסַת קוּדְשָׁא לְפָרֵשׁ
נִדְרָא אוֹ בִנְדִבְתָּא אוֹ בְמוֹעֲדֵיכוֹן
לְמֶעְבַּד לְאַתְקָבָלָא בִּרְעוּא קֳדָם
יְיָ מִן תּוֹרֵי אוֹ מִן עָנָא׃ וְיִקְרֵיב
דְּמְקָרֵב קוּרְבָּנֵיהּ קֳדָם יְיָ ש
מִנְחָתָא סוֹלְתָא עֲשִׂרוֹנָא דְּפָיֵל
בִּרְבִיעוּת הִינָא מִשְׁחָא׃ וְחַמְרָא
לְנִסְבָּא רְבִיעוּת הִינָא תַּעְבִּיד עַל
עֲלָתָא אוֹ לִנְכַסַת קוּדְשָׁא
לְאִמְּרָא חַד׃ אוֹ לְדִכְרָא תַּעְבִּיד
מִנְחָתָא סוֹלְתָא תְּרֵין עֲשִׂרוֹנִין
דְּפִילָא בְּמִשְׁחָ תְּלָתוּת הִינָא׃
וְחַמְרָא לִנְסָבָה תְּלָתוּת הִינָא
תְּקָרֵב לְאַתְקָבָלָא בִּרְעוּא קֳדָם
יְיָ׃ וְאֲרֵי תַּעְבִּיד בַּר־תּוֹרֵי עֲלָתָא
אוֹ נִכְסַת קוּדְשָׁא לְפָרֵשָׁא
נִדְרָא אוֹ נִכְסַת קוּדְשִׁיָּא קֳדָם
יְיָ׃ וְיִקְרֵיב עַל־בַּר תּוֹרֵי מִנְחָתָא
סוֹלְתָא תְּלָתָא עֲשִׂרוֹנִין דְּפִיל
בְּמִשְׁחָ פַּלְגוּת הִינָא׃ וְחַמְרָא
תְּקָרֵיב לִנְסָבָא פַּלְגוּת הִינָא ב

קוּרְבָּן דְּמִתְקַבֵּל בִּרְעוּא קֳדָם יְיָ כְּדֵין יִתְעֲבֵיד לְתוֹרָא חַד אוֹ לְדִכְרָא חַד אוֹ לְאִמְּרָא בְּאִמְּרַיָּא
אוֹ בְעִזַּיָּא

לעולה כדר׳ לנדר או נדבה או שתעשו החגים כשכיל חוכת מועדיכם שחייבתיכם לעשות כמועד ; ים
ויקריב המקריב וגו׳, תקריבו נסכים ומנחה לכל כהויה המנחה כשיל והשמן נכנל בתוכה. והיין לנסכים כמו שכתוב
במסכת סוכה ; לבבם החוד על כל החומר למעלה הוא מוסב על המנחה ועל השמן ועל היין, הוא לשון חיל כמו
וכל דרכו לרבות את המלבם לנסכי חיל ; ועשיתם חסר, שומע אני כל הקרב לחיצים ישובו נסכים ת״ל עולה מכין
לרבות נסכים ת״ל או זבח יכול אף מחני מכיח חטאות ואשם ת״ל לנדר או לנדבה נדר או לנדבה מי שכח בנדר או בנדבה עשון
נסכים ולא חטאת ואשם, או כמועדיכם ; להביא עולת חובה הבאה כרגלים ; מן הבקר או מן הצאן ולא עולת העוף
אשם ריח, מיכו מוסב שלא על המנחה ועל השמן אכל היין מיכו אשם מיהו קשיא לי׳ קשה כין שהוא כבשבי כין
שהוא בעזיזים בשם ואשם קרין בתוך שנתם אילו כין שנאמר בשבי כרים ואילם

וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר שָׁלַח מֹשֶׁה לָתוּר אֶת־
הָאָרֶץ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּלִינוּ עָלָיו אֶת כָּל־הָעֵדָה
לְהוֹצִיא דִבָּה עַל הָאָרֶץ׃ וַיָּמֻתוּ הָאֲנָשִׁים
מוֹצְאֵי דִבַּת הָאָרֶץ רָעָה בַּמַּגֵּפָה לִפְנֵי
יְהוָה׃ ויהושע בן נון וְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה חָיוּ מִן
הָאֲנָשִׁים הָהֵם הַהֹלְכִים לָתוּר אֶת הָאָרֶץ׃
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם מְאֹד׃ וַיַּשְׁכִּמוּ
בַבֹּקֶר וַיַּעֲלוּ אֶל־רֹאשׁ הָהָר לֵאמֹר הִנֵּנוּ
וְנַעֲלֶה אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה כִּי
חָטָאנוּ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לָמָּה זֶּה אַתֶּם עֹבְרִים
אֶת פִּי יְהוָה וְהוּא לֹא תִצְלָח׃ אַל־תַּעֲלוּ
כִּי אֵין יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִנָּגְפוּ לִפְנֵי ש
אֹיְבֵיכֶם׃ כִּי הָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי שָׁם לִפְנֵיכֶם
וּנְפַלְתֶּם בֶּחָרֶב כִּי עַל כֵּן שַׁבְתֶּם מֵאַחֲרֵי
יְהוָה וְלֹא יִהְיֶה יְהוָה עִמָּכֶם׃ וַיַּעְפִּלוּ לַעֲלוֹת
אֶל רֹאשׁ הָהָר וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וּמֹשֶׁה
לֹא מָשׁוּ מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה׃ וַיֵּרֶד הָעֲמָלֵקִי
וְהַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּהָר הַהוּא וַיַּכּוּם וַיַּכְּתוּם

וגו׳ בריא דיי שלח משה לאללא
ית ארעא ותבו וארעמו עלוהי
ית כל כנשתא לאפקא שום ביש
על ארעא׃ ומיתו גוברייא דאפקו
שום ביש על ארעא במותנא
קדם יי׃ ויהושע בר נון וכלב
בר יפונה אתקיימו מן גוברייא
האינון דאזלו לאללא ית ארעא׃
ומליל משה ית פתגמיא האלין
עם כל בני ישראל ואתאבלו
עמא לחדא׃ ואקדימו בצפרא
וסלקו לריש טורא למימר ש
הא אנחנא וסלקין לאתרא דאמר
יי אורי חבנא׃ ואמר משה למה
דנן את עברין על גזירת פומא
דיי והוא לא תצלח׃ לא תסקון
ארום לית שכינתא דיי בינכון
ולא תתברון קדם בעלי דבבכון׃
ארום עמלקאה וכנענאה תמן
קדמיכון ותפלון בחרבא ארום
על דין תבתון מבתר פולחנא
דיי ולא יהי ממרא דיי ב
בסעריכון׃ וארשעו למסק לריש
טורא וארון קיימא דיי ומשה
לא עדו מגו משריתא׃ ונחת
עמלקאה וכנענאה דיתיב בטורא
ההוא ומחונון וטרדונון

ויפוסי וילינו עליו׳ וכמסכו מיתור קמיו ארעיתו עליו ית כיבית כנישתא דכה למימר מיכוך דכרים מהלקיתון לעזוכ לאחרם לכיר כו כמו דוכבו מפתני יפנים ויפנה עזוכה ויפנה לישעה לכך כתיב כאן מוב יהי דבר קמיך לעשה פים דכה פתיל טוכה ודעה׃ כיוצא בו ל׳ כתוכה מיתת הקנוכה להם מדים כבגד מדים הם חטאו כלשון וכפתרכה לעזוכ עד טיבורים ותולעים יולדים מלעזוכם וכתים לתוך טיבורים לכך כתוב כיוצא בזה׳ לעבי ל׳ כתוכה הרחוים להם עלמי מדוקין על פסים פתוח מדם בגבד מדים ויקומצ וכלה מיו מה ת׳ל׳ מין מין פתפים הם שלח מעיד פנטלו חלקם כל מלרגלים כתרן ונקוו תחתיהם לחיים׃ ל רפם הקר היה קדר חזוכה׳ ורן יפר לויהיו׳ לח תצלח זו פ׳ז עוסי לח תצלח׃ כי עלכן פתם כלעיל כי זאת תבח לכם על לפר פכתם ויעפילו לעזוכ מזוק וכן הפך עפלה לעזוכ זיין יעוסל וכחן ומדל׳ תעחוול מיפרפו לעזוכ לפכל הכלו חפכים פלח כר׳ זוכ׳ ויכיעים כמו ויכות כתוכ מחר מכם׳ עד פחרימם׳ פם המקום כקדיל עם פתלוכיו׳ ועפויתם לפפ לין זה כתי שלח כפתבוחו פם ותעלה על לבבכם לעפות לפפ לי׳ ליית ביפוח כחת דוח לעבי

כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם בְּאָזְנַי כֵּן אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃
בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִפְּלוּ פִּגְרֵיכֶם וְכָל פְּקֻדֵיכֶם
לְכָל מִסְפַּרְכֶם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה
אֲשֶׁר הֲלִינֹתֶם עָלָי׃ אִם אַתֶּם תָּבֹאוּ אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׂאתִי אֶת יָדִי לְשַׁכֵּן אֶתְכֶם
בָּהּ כִּי אִם כָּלֵב בֶּן יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן׃
וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבַז יִהְיֶה וְהֵבִיאֹתִי
אֹתָם וְיָדְעוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר מְאַסְתֶּם בָּהּ׃
וּפִגְרֵיכֶם אַתֶּם יִפְּלוּ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה׃ וּבְנֵיכֶם
יִהְיוּ רֹעִים בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְנָשְׂאוּ
אֶת זְנוּתֵיכֶם עַד תֹּם פִּגְרֵיכֶם בַּמִּדְבָּר׃
בְּמִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר תַּרְתֶּם אֶת הָאָרֶץ
אַרְבָּעִים יוֹם יוֹם לַשָּׁנָה יוֹם לַשָּׁנָה תִּשְׂאוּ
אֶת עֲוֹנֹתֵיכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה וִידַעְתֶּם אֶת
תְּנוּאָתִי׃ אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי אִם לֹא זֹאת
אֶעֱשֶׂה לְכָל הָעֵדָה הָרָעָה הַזֹּאת הַנּוֹעָדִים
עָלַי בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִתַּמּוּ וְשָׁם יָמוּתוּ׃

כמא דמללתון קדמי כן אעבד
לכון׃ במדברא הדין יפלון
פגרכון וכל מנייניכון לכל חושבנכון
מבר עשרין שנין ולעלא ב
דאיתרעמתון עלי׃ אם אנתון
תיעלון לארעא דקיימית במימרי
לאשראה יתכון בה אילהין כלב
בר יפונה ויהושע בר נון
וטפלכון דאמרתון לבוא ידי־
ואעיל ירתון וידעין ית ארעא
דקצאתון בה׃ ופגריכון דלכון
יפלון במדברא הדין׃ ובנוכון
יהון מאחדין במדברא ארבעין
שנין ויקבלון ית חוביכון עד־
דיסופון פגריכון במדברא׃ במנין
יומיא דלהון ית ארעא ארבעין
יומין יומא לשתא יומא לשתא
תקבלון ית חוביכון ארבעין ג
שנין ותדעון ית דאתרעמתון ו
עלי׃ אנא יי גזרית במימרי אם לא
דא אעבד לכל כנשתא בישתא
הדא דאודמנו עלי במדברא
הדין יסופון ותמן ימותון׃

ולחר טפלין לכי עמכם ויחר פגו לאחריכם ושנו לכם וגו׳; לעבדה הרעה־שו עשרית המרגלים ; תמר היום מלינים ׳
את ישראל עלי ׳ את תלונות כני ישראל תמר היום מלינים המרגלים מלינים תוכם עלי ממעתי ; חיחכי לעון מכועד
שם לא כן תעשה כביכול לומי חי ; כאחר דכרתם מכקפתם ממני לו כמדכר קוזן ע מתמוכל פקודיכם לכל מספרכם
כל הנמנין לכל מספר פאתם מניס בו כגון לגאת ולתת פקני כל הנמנין לכל לותן מספרות יתמוקו ושו שם מכן
עמרים שנה ולזכויל מכנו על לני פלין פקודייהם מכן עמרים ; ופבריכם לאתם ׳ לני פדכר על הכניס להכניס לארץ
וכקם לומר ואתם תמותו כופל לומן זה כאן לומר לאתם ; תדכנים שנה לא מת לאחד ויהם פאחות מכן שנים לכל נגזר־
מדכנים כדי פיהיו לוזק על כני כנת עמרים ומגיעין לכלל שנים ושנה ראשונה קיימה כשנה ול׳ כל׳ פקדיהם לשני־ות
ישראל לני מתעשה שנה את הקצוב עלתה גזירה זו כראשונה הלא שנתיתן להם עד שתתעלה לאחת ויהי מכאן
וכיום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם זו וקף כאן לומר תשוח את עוונותיכם ועל כאן לומר עוונכם שתי שנות על שנת
ועל תלונה ואשם כאחת מכאן חייבים מקנת שנה כל שנה ובשכבשו לשנת שנים ויהו לוזק על כני כנת עמרים ׳
ומחלו את זמותיכם ׳ כתרגומו יפכלון את חטאתיכם ׳ את תלונתי ׳ סכיכולתם לכבכם מלאחרי תלונה לשון הפרוד
כמו כי קניל לכיל לוזק ׳

שְׁבוֹק כְּמָן לְחוֹבֵי עַמָּא הָדֵין
כְּסַגִּיאוּת טִיבוּתָךְ וְכִפְּא דְשַׁבְקְתְּ
לְעַמָּא הָדֵין מִמִּצְרַיִם וְעַד כְּעַן ׃
וַאֲמַר יְיָ שְׁבַקְתִּי כְּפִתְגָמָךְ ׃
וְכֵן קַיָּם אֲנָא וּמָלֵיא יְקָרָא דַּייָ
יָת כָּל אַרְעָא וַאֲרֵי כָּל גּוּבְרַיָּא
דַּחֲזוֹ יָת יְקָרִי וְיָת אָתְוָתִי דַּעֲבָדִית
בְּמִצְרַיִם וּבְמַדְבְּרָא וְנַסִּיוּ קֳדָמַי
דֵּנָּן עֲשַׂר זִמְנִין וְלָא קַבִּילוּ בְּמֵימְרִי ׃
אִם יְחָזוּן יָת אַרְעָא דְּקַיֵּימִית
לַאֲבָהָתְהוֹן וְכָל דְּאַרְגִּיזוּ קֳדָמַי
לָא יְחָזוּנַהּ וְעַבְדִּי כָּלֵב חֲלָף דַּהֲוָה
רוּחָא אָחֳרִי עִמֵּיהּ וְאַשְׁלִים בָּתַר
דְּחַלְתִּי וְאָעֵלִינֵּיהּ לְאַרְעָא דַּעֲאַל
לְתַמָּן וּבְנוֹהִי יְרִתוּנַהּ וְעַמָּלֵקָאָה
וְכְנַעֲנָאָה יָתִיב בְּמֵישְׁרָא מָחַר
אִתְפְּנוֹ וְשַׁלּוּ לְכוֹן לְמַדְבְּרָא אוֹרַח
יַמָּא דְסוּף ׃ וּמַלֵּל יְיָ עִם־
מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימָר ׃ עַד
אֲמָתַי לִכְנִשְׁתָּא בִּישְׁתָּא הָדָא
דְּאִנּוּן מְתַרְעְמִין עֲלַי יָת תּוּרְעֲמַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּאִנּוּן מְתַרְעְמִין עֲלַי
שְׁמִיעַ קֳדָמַי אֵימַר לְהוֹן קַיָּם
אֲנָא אֲמַר יְיָ אִם־לָא

סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ ׃ ס
וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־
הֵנָּה ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ ׃ וְאוּלָם
חַי אָנִי וְיִמָּלֵא כְּבוֹד יְהוָה אֶת כָּל הָאָרֶץ ׃
כִּי כָל הָאֲנָשִׁים הָרֹאִים אֶת כְּבֹדִי וְאֶת־
אֹתֹתַי אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּמִצְרַיִם וּבַמִּדְבָּר
וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ
בְּקוֹלִי ׃ אִם יִרְאוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
לַאֲבֹתָם וְכָל מְנַאֲצַי לֹא יִרְאוּהָ ׃ וְעַבְדִּי
כָלֵב עֵקֶב הָיְתָה רוּחַ אַחֶרֶת עִמּוֹ וַיְמַלֵּא
אַחֲרָי וְהֵבֵאתִיו אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר בָּא שָׁמָּה
וְזַרְעוֹ יוֹרִשֶׁנָּה ׃ וְהָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב
בָּעֵמֶק מָחָר פְּנוּ וְסָעוּ לָכֶם הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ
יַם סוּף ׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר ׃ עַד מָתַי לָעֵדָה הָרָעָה
הַזֹּאת אֲשֶׁר הֵמָּה מַלִּינִם עָלַי אֶת תְּלֻנּוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵמָּה מַלִּינִם עָלַי שָׁמַעְתִּי ׃
אֲמֹר אֲלֵהֶם חַי אָנִי נְאֻם יְהוָה אִם לֹא

שלחך כדכרייך ׳ כפכיל מיך סחורית מן יחמרן ומכלתי יכולת יי ׳ ויחולם ׳ כמון לכל זאת תעשה להם ׳ מי לחכי ׳ לשון
סכושה ויימלא ככודי יחמלא את כל הארץ ׳ כי כל האנשים הרואים ונו׳ הכי זה מקרא מסורס מי לחכי כי כל האנשים אם יראו
את הארץ וככודי יחמלא את כל הארץ פלא יתחלא סחי כיוצא הזאת לחיות מכלתי יכולת יי להכיח׳ פלא לחייהם פתלוס
כיום לחר פלא כחיות לרבעים סנה מעטו מעטו ׳ ויכסו כחשיכו ׳ זה עשר פעמים ׳ ל כיס ושמים כמן ומכיס כפלא
כי כרחיתי כאשפת ערכין ׳ עקב היתה רוח לחרת ׳ פתי ויהוחת לחוד כשה ולחד כלב לחרבעים לחוד לחי שחוכר
כענה לבו היה לחוד לחומת ועל ידי כן היה בו כח להסתיקם כאן אכלחוד ויהיה כלב סהיו מכורים סיחוך כחוחוך
וזהו שכלחוד פשכר יהושע ולכי׳ לחוקי דכר כחשר עם לבבי ולא כחשר עם פי ׳ ויימלא את לבו לחחרי ׳ זהו מקרא קצר ׳
לשר כא סמוך ׳ מכרון תעכיר לי ׳ יורישנה ׳ כתרגומו יתרכיכה יורישנו את שעכקים וחת העם לשר כא ולכן לתרגם
יורישנה חלא כמקום יירשנה ׳ והשמלקי ונו׳ וחם תלכו פם יהיה לחתם

234

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אָנָה יְנַאֲצֵנִי
הָעָם הַזֶּה וְעַד אָנָה לֹא־יַאֲמִינוּ בִּי בְּכֹל
הָאֹתוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ׃ אַכֶּנּוּ בַדֶּבֶר
וְאוֹרִשֶׁנּוּ וְאֶעֱשֶׂה אֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם
מִמֶּנּוּ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וְשָׁמְעוּ
מִצְרַיִם כִּי הֶעֱלִיתָ בְכֹחֲךָ אֶת־הָעָם הַזֶּה
מִקִּרְבּוֹ׃ וְאָמְרוּ אֶל־יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֹּאת
שָׁמְעוּ כִּי אַתָּה יְהוָה בְּקֶרֶב הָעָם הַזֶּה
אֲשֶׁר־עַיִן בְּעַיִן נִרְאָה אַתָּה יְהוָה וַעֲנָנְךָ
עֹמֵד עֲלֵהֶם וּבְעַמֻּד עָנָן אַתָּה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם
יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לָיְלָה׃ וְהֵמַתָּה אֶת־
הָעָם הַזֶּה כְּאִישׁ אֶחָד וְאָמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
שָׁמְעוּ אֶת־שִׁמְעֲךָ לֵאמֹר׃ מִבִּלְתִּי יְכֹלֶת
יְהוָה לְהָבִיא אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם וַיִּשְׁחָטֵם בַּמִּדְבָּר׃
וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
לֵאמֹר׃ יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד נֹשֵׂא
עָוֹן וָפָשַׁע וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת
עַל־בָּנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים׃

וְאָמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עַד־
אֵימָתַי יְהוֹן סָרְגִין קֳדָמַי עַמָּא
הָדֵין וְעַד אֵימָתַי לָא יְהֵימְנִין
בְּמֵימְרִי בְּכֹל אָתַיָא דְעַבְדֵית
בֵּינֵיהוֹן׃ אֶמְחִנִּנּוּן בְּמוֹתָא וְאֵשֵׁיצִינּוּן
וְאֶעְבֵּד יָתָךְ לְעַם סַגִּיא וְתַקִּיף
מִנְּהוֹן׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ
וְיִשְׁמְעוּן מִצְרָאֵי אֲרֵי אַסְקְתָּא
בְּחֵילָךְ יָת עַמָּא הָדֵין מִבֵּינֵיהוֹן׃
וְיֵמְרוּן לְדַיָּרֵי בְּאַרְעָא הָדָא
דִּשְׁמָעוּ אֲרֵי אַתְּ יְיָ דִּשְׁכִינְתָךְ
שָׁרְיָא בְּגוֹ עַמָּא הָדֵין דְּבְעַיְנֵיהוֹן
חָזֵי שְׁכִינְתָךְ יְקָרָךְ יְיָ וַעֲנָנָךְ מְטַיֵּל
עֲלֵיהוֹן וּבְעַמּוּדָא דַעֲנָנָא אַתְּ
מְדַבַּר קֳדָמֵיהוֹן בְּיוֹמָא וּבְעַמּוּדָא
דְאֵישָׁתָא בְּלֵילְיָא׃ וְתִקְטוֹל יָת־
עַמָּא הָדֵין כְּנָבְרָא חַד וְיֵמְרוּן
עַמְמַיָּא דִּשְׁמָעוּ יָת שְׁמַע גְּבוּרְתָךְ
לְמֵימַר׃ מִדְּלֵית יְכָלָא קֳדָם יְיָ
לְאָעָלָא יָת־עַמָּא הָדֵין לְאַרְעָא
דְקַיֵּם לְהוֹן וְקַטְלִנּוּן בְּמַדְבְּרָא׃
וּכְעַן סַגֵּי כְּעַן חֵילָא קֳדָמָךְ יְיָ
כְּמָא דְמַלֵּלְתָּא לְמֵימָר׃ סָרְחִיק
רְגַז וּמְסַגֵּי לְמֶעְבַּד טָבְוָן שָׁבִיק
לְעַוְיָן וְלִמְרוֹר סְלַח לִדְתֵיכֵין
לְאוֹרַיְתָא וְלִדְלָא תַיְבִין לָא מְזַכֵּי

מַסְעֵי חוֹבֵי אֲבָהָן עַל בְּנִין מְדִין עַל דָּר תְּלָתָי וְעַל דָּר רְבִיעָי

וַיִּלֹּנוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם כָּל הָעֵדָה לוּ מַתְנוּ בְאֶרֶץ
מִצְרַיִם אוֹ בַמִּדְבָּר הַזֶּה לוּ מַתְנוּ׃ וְלָמָה
יְהוָה מֵבִיא אֹתָנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת לִנְפֹּל
בַּחֶרֶב נָשֵׁינוּ וְטַפֵּנוּ יִהְיוּ לָבַז הֲלוֹא טוֹב לָנוּ
שׁוּב מִצְרַיְמָה׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו נִתְּנָה
רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה מִצְרָיְמָה׃ וַיִּפֹּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
עַל פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָּל קְהַל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וִיהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן וְכָלֵב בֶּן יְפֻנֶּה מִן הַתָּרִים
אֶת הָאָרֶץ קָרְעוּ בִגְדֵיהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל
כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר
עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד
מְאֹד׃ אִם חָפֵץ בָּנוּ יְהוָה וְהֵבִיא אֹתָנוּ אֶל
הָאָרֶץ הַזֹּאת וְנָתְנָה לָנוּ אֶרֶץ אֲשֶׁר הִוא
זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ אַךְ בַּיהוָה אַל תִּמְרֹדוּ
וְאַתֶּם אַל תִּירְאוּ אֶת עַם הָאָרֶץ כִּי
לַחְמֵנוּ הֵם סָר צִלָּם מֵעֲלֵיהֶם וַיהוָה אִתָּנוּ
אַל תִּירָאוּם׃ וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעֵדָה לִרְגֹּם
אֹתָם בָּאֲבָנִים וּכְבוֹד יְהוָה נִרְאָה בְּאֹהֶל
מוֹעֵד אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ

שלחתנו וגם זבת חלב ודבש הוא וזה
פריה׃ אפס כי עז העם הישב בארץ
והערים בצרות גדלת מאד וגם ילדי
הענק ראינו שם׃ עמלק יושב בארץ הנגב
והחתי והיבוסי והאמרי יושב בהר והכנעני
יושב על הים ועל יד הירדן׃ ויהס כלב
את העם אל משה ויאמר עלה נעלה
וירשנו אתה כי יכול נוכל לה׃ והאנשים
אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות
אל העם כי חזק הוא ממנו׃ ויציאו דבת
הארץ אשר תרו אתה אל בני ישראל
לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה
ארץ אכלת יושביה הוא וכל העם אשר
ראינו בתוכה אנשי מדות׃ ושם ראינו את
הנפלים בני ענק מן הנפלים ונהי בעינינו
כחגבים וכן היינו בעיניהם׃ ותשא כל העדה
את קולם ויבכו העם בלילה ההוא׃

השלחתנא ואף עברא חלכ
ודבש היא ודין איבה לחוד ארי
תקיף עמא דיתיב בארעא וקריא
כריכן רברבן לחדא ואף בני
גוברייא חוינא תמן ׃ עמלקאה
יתיב בארע דרומא והתאר
ויבוסאה ואמוראה יתיב בטורא
וכנענאה יתיב על ימא ועל כיף
ירדנא ׃ ואציח כלב ית עמא
לות משה ואמר מסק נסק ונרת
יתה ארי מכל ניכול לה ׃ וגוברייא
דסליקו עמיה אמרו לא ניכול
למסק לות עמא ארי תקיף
הוא ממנא ׃ ואפיקו שום ביש
על ארעא דאלילו יתה לבני
ישראל למימר ארעא דעברנא
בה לאללא יתה ארעא מכלא
יתבהא הוא וכל עמא דחוינא
בגוה אינשין דמשתא ׃ ותמן
חוינא ית גוברייא בני ענק מן
גוברייא וחוינא בעיני נפשנא
כקטינין וכן הוינא בעיניהון ׃
וארימת כל כנשתא ויהבו ית
קלהון ובכו עמא בריליא ההוא׃

וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׁמֵנָה הִוא אִם רָזָה הֵיֶשׁ
בָּהּ עֵץ אִם אָיִן וְהִתְחַזַּקְתֶּם וּלְקַחְתֶּם
מִפְּרִי הָאָרֶץ וְהַיָּמִים יְמֵי בִכּוּרֵי עֲנָבִים :
וַיַּעֲלוּ וַיָּתֻרוּ אֶת הָאָרֶץ מִמִּדְבַּר צִן עַד
רְחֹב לְבֹא חֲמָת : וַיַּעֲלוּ בַּנֶּגֶב וַיָּבֹא עַד
חֶבְרוֹן וְשָׁם אֲחִימַן שֵׁשַׁי וְתַלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק
וְחֶבְרוֹן שֶׁבַע שָׁנִים נִבְנְתָה לִפְנֵי צֹעַן מִצְרָיִם :
וַיָּבֹאוּ עַד נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוֹרָה
וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשָּׂאֻהוּ בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם
וּמִן הָרִמֹּנִים וּמִן הַתְּאֵנִים : לַמָּקוֹם הַהוּא
קָרָא נַחַל אֶשְׁכּוֹל עַל אֹדוֹת הָאֶשְׁכּוֹל
אֲשֶׁר כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וַיָּשֻׁבוּ
מִתּוּר הָאָרֶץ מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם : וַיֵּלְכוּ
וַיָּבֹאוּ אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן וְאֶל כָּל עֲדַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל מִדְבַּר פָּארָן קָדֵשָׁה
וַיָּשִׁיבוּ אֹתָם דָּבָר וְאֶת כָּל הָעֵדָה
וַיַּרְאוּם אֶת פְּרִי הָאָרֶץ : וַיְסַפְּרוּ
לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר

וכח עד חברון, כלב לבדו הלך שם ונשתטח על קברי אבות מלא יקח מיסת להחזירו להיות כעמהם וכן הוא אומר ולו אתן את הארץ אשר דרך בה ובניו לבדם ולא לבני חברון לבדם אתן את חברון, שכבש פניט בכניסתה, ליתפלל שכינה תהא את חברון לבנין כבני ה' נתן קודש מיכנה טוען למרגלים כבר הגדיל אלה מחיתה וכוכה ככל טוב על אחד שכינה כמוהן, וכח להחזיק שכחה את ארץ ישראל שמח לך מרגלים כארץ ישראל יותר מחברון לכך הקדוה לקברות, ותתים ואין לך מעולה בכל הארצות כחברון שכחת כנן ר' כארץ ונוען היא שמעולה שכארץ מצרים שפם מוסב שמלכים שפחת כחוש ליה מרגלים ותיקה חברון טוכה מיכנה ז' חבל ישראל שכחברון, סרוחת נחש ז' שבטים עלייה כה ממצרים שפחת כחוש ליה ידיע שהוא כשבים מה ת"ל כשבעים כשבי ממעוטת לפי כיצד שמוסה כשלא אחכול אחד ואחד ראוין ליתנה לו כשלא כשים עני שבל עשיר להוציא דכה נתנה כשם שפיירותיהן מעוכין כך עתיד מעוכין להם חסן, ותנה לידע כחה מעלי אחד מיקח את עלה מלכים שהקיימו כשבעל הריחו לפי שים לכן אחד מן הירדן על שכחמו והקיימו כשהוא ושקלים רכוחיהן מפקל כל אחד מרכשים שהיו נשיאי טוכה דמידלי לישים על כתפיהם ליתו שלא שלים מפחדי כשהוא שמסיימין לוחץ להרים : וישאו מעבר הירדן מקץ מרכשים יום, ושלח מרכב מלוח פרשה על מרכב מלוח שרשה היו

בן יפנה : למטה יששכר יגאל בן יוסף :
למטה אפרים הושע בן נון : למטה בנימן
פלטי בן רפוא : למטה זבולן נדיאל בן
סודי : למטה יוסף למטה מנשה גדי בן
סוסי : למטה דן עמיאל בן גמליאל למטה
אשר סתור בן מיכאל : למטה נפתלי
נחבי בן ופסי : למטה גד גאואל בן מכי :
אלה שמות האנשים אשר שלח משה
לתור את הארץ ויקרא משה להושע
בן נון יהושע : וישלח אתם משה לתור
את ארץ כנען ויאמר אלהם עלו זה בנגב
ועליתם את ההר : וראיתם את הארץ
מה הוא ואת העם הישב עליה החזק
הוא הרפה המעט הוא אם רב : ומה
הארץ אשר הוא ישב בה הטובה
הוא אם רעה ומה הערים אשר הוא
ישב בהנה הבמחנים אם במבצרים :

בר יפנה : לשבטא דישששכר
יגאל בר יוסף לשבטא דאפרים
הושע בר נון : לשבטא דבנימן
פלטי בר רפוא לשבטא דזבולן
נדיאל בר סודי : לשבטא דיוסף
לשבטא דמנשה גדי בר סוסי :
לשבטא דדן עמיאל בר גמלי :
לשבטא דאשר סתור בר מיכאל :
לשבטא דנפתלי נחבי בר ופסי :
לשבטא דגד גאואל בר מכי :
אלין שמהת גבריא דשלח משה
לאללא ית ארעא וקרא משה
להושע בר נון יהושע : ושלח
יתהון משה לאללא ית ארעא
דכנען ואמר להון סקו דא
בדרומא ותסקון לטורא : ותחזון
ית ארעא מה היא ויתעמא
דיתיב עלה תקיפא הוא אם
חלש הזעיר הוא אם סגיא : וכמה
ארעא דהוא יתיב בה טבתא
היא אם בישא וכמה קריא דהוא
יתיב בהן הבפצחין אם בבריכין :

עדעתך לחי לחיכי מעוה לך ... תרגם סלח נא לעוי עמך ישראל ויחזרו כפלחה לחטיס לעבדיכם כחוה עכה' ותקרכון
... ומשה כיולך כפיכם לחיר לחי לחזירתי להם סקיל טוכח סכחל לחעלה לחתכם מעשוכי מצרי מייסם מלחי
... מקים לעשות כו כרי מרגלים לעשן לך ייריעוך ; על פי ה' , כרפוקו , כולם חכמים , כל לחכמים סכחוקרל
... ויחזיקו ואחותה סכם כפרין היו ; ויקרא משה להושע ובוי , פתבל עליו יה יושיעך מעצת מרגלים ; עלו זה
... קול היה הספוקת על לרן ישראל סבן דרך התגרים מרחים לת סבסולת תחלה ואחר כך מרחים לת הסכח ;
... ים קיש , ים לרן מגדלת גפורים ויש לרן מגדלת חלמים יש מגדלת חוכלסין ים ממעטת לוכלסין יקחוק
... סימן מסר להם לח לפרזים לם יושבים חזקים לם סשומים על גבולתם לח כערים כפורות לם יושבי
... לם : הכמחנים , תרגומו הכסנחין כרכין סנוחין ופתוחין מלין חומה , קטוכה קיל , כמשייטות , ותחזורת
... לם כרילים לם : קיל לח לרם עץ , לם יש לרם כפר סיגין עליהם כזכותו ; כפורי ענבים , יפים סקשנבים מתבשלים
... מגדכר עין עד רחוב לבח חמת , סלבו כגבולים כחוכך וכרוחב כמין נס סלבו רוח גבול דרומית ממקצוע
... עד מקצוע מערב כמ"ש נוח מסך : עלו זה בנגב ידוך גבול דרומית מזרחית עד לים מקיש קול גבול מערבי
... וסלבו כל גבול מערבי על שפת לים עד לבח חמת סקול לעלכר סזכר כמקצוע מערבית צפונית כמו
... מעשרים כגבולית סלרץ כחלה ומסבי :

וצלי משה קדם יי למימר
אלהא בבעו אסי כען יתה ׃
ואמר יי למשה ואילו אבוהא
מנוף נוף בה הלא תתכלם שבעת
יומין תסתגר שבעה יומין מברא
למשריתא ובתר כן תתכנש ׃
ואסתגרת מרים מברא למשריתא
שבעה יומין ועמא לא נטל עד־
דאתכנשת מרים ׃ ובתר כן
נטלו עמא מחצרות וישרו
במדברא דפארן ׃ פרש
ומלול יי עם משה למימר ׃
שלח לך גוברין ויאללון ית־
ארעא דכנען דאנא יהיב לבני
ישראל גברא חד גברא חד־
לשבטא דאבהתוהי תשלחון
כל רברבא דבהון ׃ ושלח יתהון
משה ממדברא דפארן על־
מימרא דיי כולהון גברין רישי
בני ישרי אנון ואלין שמהתהון
לשבטא דראובן שמוע בר זכור׃
לשבטא דשמעון שפט בי־
חורי ׃ לשבטא דיהודה כלב

וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל יְהוָה לֵאמֹר אֵל נָא רְפָא
נָא לָהּ ׃ פ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
וְאָבִיהָ יָרֹק יָרַק בְּפָנֶיהָ הֲלֹא תִכָּלֵם שִׁבְעַת
יָמִים תִּסָּגֵר שִׁבְעַת יָמִים מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
וְאַחַר תֵּאָסֵף ׃ וַתִּסָּגֵר מִרְיָם מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
שִׁבְעַת יָמִים וְהָעָם לֹא נָסַע עַד הֵאָסֵף
מִרְיָם ׃ וְאַחַר נָסְעוּ הָעָם מֵחֲצֵרוֹת וַיִּחֲנוּ
בְּמִדְבַּר פָּארָן ׃ פרש
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר ׃ שְׁלַח לְךָ
אֲנָשִׁים וְיָתֻרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי
נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד
לְמַטֵּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלָחוּ כֹּל נָשִׂיא בָּהֶם ׃
וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּארָן עַל פִּי
יְהוָה כֻּלָּם אֲנָשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה׃
וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם לְמַטֵּה רְאוּבֵן שַׁמּוּעַ בֶּן
זַכּוּר ׃ לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן שָׁפָט בֶּן חוֹרִי ׃
לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב

שלח לך

ערל עסקי

צְאוּ שְׁלָשְׁתְּכֶם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ
שְׁלָשְׁתָּם: וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֹד
פֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּקְרָא אַהֲרֹן וּמִרְיָם וַיֵּצְאוּ
שְׁנֵיהֶם: וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא דְּבָרָי אִם־יִהְיֶה
נְבִיאֲכֶם יְהוָה בַּמַּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדָּע בַּחֲלוֹם
אֲדַבֶּר־בּוֹ: לֹא־כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה בְּכָל־בֵּיתִי
נֶאֱמָן הוּא: פֶּה אֶל־פֶּה אֲדַבֶּר־בּוֹ וּמַרְאֶה
וְלֹא בְחִידֹת וּתְמֻנַת יְהוָה יַבִּיט וּמַדּוּעַ לֹא
יְרֵאתֶם לְדַבֵּר בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה: וַיִּחַר־אַף
יְהוָה בָּם וַיֵּלֶךְ: וְהֶעָנָן סָר מֵעַל הָאֹהֶל
וְהִנֵּה מִרְיָם מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג וַיִּפֶן אַהֲרֹן אֶל־
מִרְיָם וְהִנֵּה מְצֹרָעַת: וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אֶל־
מֹשֶׁה בִּי אֲדֹנִי אַל־נָא תָּשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת
אֲשֶׁר נוֹאַלְנוּ וַאֲשֶׁר חָטָאנוּ: אַל־נָא תְּהִי כַּמֵּת
אֲשֶׁר בְּצֵאתוֹ מֵרֶחֶם אִמּוֹ וַיֹּאכַל חֲצִי בְשָׂרוֹ:

פּוּקוּ תְלָתֵיכוֹן לְמַשְׁכָּן וּמְנָא
וּנְפָקוּ תְלָתֵיהוֹן: וְאִתְגְּלִי יְיָ
בְּעַמּוּדָא דַּעֲנָנָא וְקָם בִּתְרַע
מַשְׁכְּנָא וְקָרָא אַהֲרֹן וּמִרְיָם וּנְפָקוּ
תְּרֵיהוֹן: וַאֲמַר שְׁמַע־נָא פִּתְגָמַי
אִם־יְהוֹן לְכוֹן נְבִיאִין אֲנָא יְיָ
בְּחֶזְוָן אֲנָא מִתְגְּלֵי לְהוֹן בְּחֶלְמִין
אֲנָא מְמַלֵּיל עִמְּהוֹן: לָא כֵן עַבְדִּי
מֹשֶׁה בְּכָל־עַמִּי מְהֵימָן הוּא:
מְמַלֵּל עִם־מְמַלֵּל בְּלֵילְיָא עַיְנַיִן
בְּחֵיזוּ וְלָא בְּחִידָן וּרְמוּת יְקָרָא
דַּייְ מִסְתַּכַּל וּמִדִּין לָא דְּחֵילְתּוּן
לְמִמְלַּל בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה: וְתַקִּיף
רוּגְזָא דַּייְ בְּהוֹן וְאִסְתַּלַּק וְעַנָנָא
אִיסְתַּלַּק מֵעִלּוֹי מַשְׁכְּנָא וְהָא
מִרְיָם חִוָּרָא כְּתַלְגָּא וְאִתְפְּנִי אַהֲרֹן
לְמִרְיָם וְהָא סְגִירָא: וַאֲמַר אַהֲרֹן
לְמֹשֶׁה בְּבָעוּ רַחֲמִין לָא־כְּבַן
תְּשַׁוֵּי עֲלָנָא חוֹבָא דְּטִפְשְׁנָא
וְדִיסְרַחְנָא: לָא־כְּבַן תִּתְרַחֵק
דָּא מִבִּינָנָא אֲרֵי אֲחָתָנָא הִיא

יַצְלִי־נָא עַל־בְּשָׂרָא מִיתָא הֲדִין דְּבָה וְיִתְסִי:

וַיָּקָם הָעָם כָּל הַיּוֹם הַהוּא וְכָל הַלַּיְלָה
וְכָל יוֹם הַמָּחֳרָת וַיֶּאֱסֹף אֶת הַשְּׂלָו
הַמַּמְעִיט אָסַף עֲשָׂרָה חֳמָרִים וַיִּשְׁטְחוּ
לָהֶם שָׁטוֹחַ סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה: הַבָּשָׂר
עוֹדֶנּוּ בֵּין שִׁנֵּיהֶם טֶרֶם יִכָּרֵת וְאַף יְהוָה חָרָה
בָּעָם וַיֵּךְ יְהוָה בָּעָם מַכָּה רַבָּה מְאֹד: וַיִּקְרָא
אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא קִבְרוֹת הַתַּאֲוָה כִּי
שָׁם קָבְרוּ אֶת הָעָם הַמִּתְאַוִּים: מִקִּבְרֹת
הַתַּאֲוָה נָסְעוּ הָעָם חֲצֵרוֹת וַיִּהְיוּ בְּחֲצֵרוֹת:

פ וַתְּדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמֹשֶׁה עַל
אֹדוֹת הָאִשָּׁה הַכֻּשִׁית אֲשֶׁר לָקָח כִּי
אִשָּׁה כֻּשִׁית לָקָח: וַיֹּאמְרוּ הֲרַק אַךְ בְּמֹשֶׁה
דִּבֶּר יְהוָה הֲלֹא גַם בָּנוּ דִבֶּר וַיִּשְׁמַע יְהוָה:
וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר
עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה: ס וַיֹּאמֶר יְהוָה
פִּתְאֹם אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן וְאֶל מִרְיָם

וקם עמא כל יומא ההוא וכל
ליליא וכל יומא דבתרוהי ובנשו
ית שלויו דאוער כנש עשר גורין
ושטחו לחון משטיחין סחור
סחור למשריתא: בישרא עד
דהוא בין שניהון עד לא פסק
ורוגזא דייי תקיף בעמא וקטל
ייי בעמא קטול סגי לחדא: וקרא
ית שמיה דאתרא ההוא קברי
דמשאלי ארי תמן קברו ית
עמא דשאילו: מקברי דמשאלי
נטלו עמא חצרות והוו בחצרות:

ומלילת מרים ואהרן במשה
על עיסק איתתא שפירתא
דנסיב ארי איתתא שפירתא
דנסיב רחיק: ואמרו הלחוד
עם במשה מלייל ייי הלא אף
עמנא מלייל ושמיע קדם ייי:
וגברא משה עניותן לחדא מכל
אינשא דעל אפי ארעא: ואמר
ייי פתאם למשה ולאהרן ולמרים

ממעיט · מי שלוקח פחות מכולם הנצטוים ולקחו עשרה חמרים: וישטחו שמו לחוץ מסביבותיהן: עוד יכרתו כתרגומו עד לא פסק · ד"א חיטו מפסיק בפקק כמו שמפסיקתו יבלחה: ותדבר מרים · לפי שהיתה בכל מקום תחלה לשון קטנות וכן הוא אומר דבר נא באזני פרעה לפי שהיתה קטנה בכל מקום תחלה לשון תחנונים וכן הוא אומר ויחמר אל כא אחי תרעני · ויאמר מעט כח דברי כל כך לשון כבקשה: ותדבר מרים ואהרן · קיל פתחה בדבר תחלה לפיכך הקדימם הכתוב ומכין שהיתה יודעת מרים שפירים מעשה מן אחותה ל כתן אומן מרים היתה כשהשה שפלוני נעשה תלמיד ומידד מתגבהים כיוצא בהם מעשה בתורה הוי לפיכך הקדימם הכתוב ומכין שהיתה יודעת מרים שפירים מעשה מן אחותה ל כתן אומן מרים היתה כשהשה שפלוני נעשה תלמיד ומידד מתגבהים כיוצא בהם מעשה בתורה הוי לפיכך הקדימם הכתוב ומכין שהיתה יודעת מרים שפירים מעשה מן אחותה ל כתן אומן מרים היתה כשהשה שפלוני נעשה תלמיד ומידד מתגבהים כיוצא בהם מעשה בתורה הוי

אִישׁ הַזְּקֵנִים וַיִּחַי כְּנֹחַ עֲלֵיהֶם הָרוּחַ
וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסָפוּ׃ וַיִּשָּׁאֲרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים
בַּמַּחֲנֶה שֵׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מֵידָד
וַתָּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהֵמָּה בַכְּתֻבִים וְלֹא
יָצְאוּ הָאֹהֱלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בַּמַּחֲנֶה׃ וַיָּרָץ הַנַּעַר
וַיַּגֶּד לְמֹשֶׁה וַיֹּאמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד מִתְנַבְּאִים
בַּמַּחֲנֶה׃ וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה
מִבְחֻרָיו וַיֹּאמַר אֲדֹנִי מֹשֶׁה כְּלָאֵם׃ וַיֹּאמֶר
לוֹ מֹשֶׁה הַמְקַנֵּא אַתָּה לִי וּמִי יִתֵּן כָּל עַם
יְהוָה נְבִיאִים כִּי יִתֵּן יְהוָה אֶת רוּחוֹ עֲלֵיהֶם׃
וַיֶּאֱסֹף מֹשֶׁה אֶל הַמַּחֲנֶה הוּא וְזִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וְרוּחַ נָסַע מֵאֵת יְהוָה וַיָּגָז שַׂלְוִים
מִן הַיָּם וַיִּטֹּשׁ עַל הַמַּחֲנֶה כְּדֶרֶךְ יוֹם
פֹּה וּכְדֶרֶךְ יוֹם כֹּה סָבִיבוֹת
הַמַּחֲנֶה וּכְאַמָּתַיִם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ׃

ס ס ס ס ס

גַּבְרָא סַבְיָא וְהוֹוֹ כַּד שָׁרַת עֲלֵיהוֹן
רוּחָא נְבוּאָה וְסִתְנְבִּן וְלָא פְּסִקִין׃
וְאִשְׁתְּאַרוּ תְּרֵין גַּבְרִין בְּמַשְׁרִיתָא
שׁוּם חַד אֶלְדָּד וְשׁוּם תִּנְיָנָא מֵידָד
וְשָׁרַת עֲלֵיהוֹן רוּחָא נְבוּאָה וְאִנּוּן
כְּכְתִיבָא וְלָא נְפָקוּ לְמִשְׁכְּנָא
וְסִתְנְבִּן בְּמַשְׁרִיתָא׃ וְרָהַט עוּלֵימָא 230
וְחַוִּי לְמֹשֶׁה וְאָמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד
סִתְנְבִּן בְּמַשְׁרִיתָא׃ וַאֲתֵיב
יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מְשַׁמְּשָׁנֵיהּ דְּמֹשֶׁה
מִטַּעוּלְמוֹתֵיהּ וְאָמַר רִבּוֹנִי מֹשֶׁה
אַסְתְּנִין׃ וְאָמַר לֵיהּ מֹשֶׁה
הַקְנָאתִי אֶת מִקְנֵי רַעְיָא פּוֹן
דֵּיהוֹן כָּל עַמָּא דַיְיָ נְבִיאִין אֲרֵי
יִתֵּן יְיָ יָת רוּחָא נְבוּאָתֵיהּ עֲלֵיהוֹן
וְאִתְכְּנֵשׁ מֹשֶׁה לְמַשְׁרִיתָא הוּא
וְסָבֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְרוּחָא נְטַל מִן־
קֳדָם יְיָ וְאַפְרַח שְׁלָיו מִן יַמָּא
וְרָמָא עַל מַשְׁרִיתָא כְּמַהֲלַךְ יוֹמָא
לְכָא וּכְמַהֲלַךְ יוֹמָא לְכָא סְחוֹר
סְחוֹר לְמַשְׁרִיתָא וּכְרוֹם תְּרֵתִין
אַמִּין עַל אַפֵּי אַרְעָא׃

עַד יָרֵחַ יוֹמָיִם עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מֵאַפְּכֶם
וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי מְאַסְתֶּם אֶת
יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וַתִּבְכּוּ לְפָנָיו לֵאמֹר
לָמָּה זֶּה יָצָאנוּ מִמִּצְרָיִם : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי הָעָם אֲשֶׁר אָנֹכִי
בְקִרְבּוֹ וְאַתָּה אָמַרְתָּ בָּשָׂר אֶתֵּן לָהֶם
וְאָכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים : הֲצֹאן וּבָקָר יִשָּׁחֵט לָהֶם
וּמָצָא לָהֶם אִם אֶת כָּל דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵף
לָהֶם וּמָצָא לָהֶם : פ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה הֲיַד יְהוָה תִּקְצָר עַתָּה תִּרְאֶה
הֲיִקְרְךָ דְּבָרִי אִם לֹא : וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר
אֶל הָעָם אֶת דִּבְרֵי יְהוָה וַיֶּאֱסֹף שִׁבְעִים
אִישׁ מִזִּקְנֵי הָעָם וַיַּעֲמֵד אֹתָם סָבִיב לָ
הָאֹהֶל : וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיְדַבֵּר אֵלָיו
וַיָּאצֶל מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל שִׁבְעִים

רַעֲלוֹהִי וַיְהַב עַל שִׁבְעִין

עד חדש ימים , זו כבסרין סמוכין על מטותיכן ואחר כך כמאכן יצתם , וכרסעים קוף אומר הכסר עודנו בין
שיניהם כך היא פנויה בספרי , תכל כחכילתה שניים חילוף הרשעים אוכלים ומשתעיים שלשים יום וקבסרים הכסר
בין שיניהם ; עד אשר יצא ויהיה לכם , כתרגומו דתקוטן כיה דומה לכם כאלו אכלתם ימינו יותר ומדאי עד שיוצא
ונבעל להון דרך חלף ; והיה לכם לזרא , פתהיו מרחקין אותו יותר ממה שהיכתם וכדכרי ל משם קדרמן רחיתי שם
הלוי ; שם מלות חלף רבלי , לא חם למנות את השרץ שלשת אלפים פיתרים , ל משם קדרמן פירש שלא כבו תלה אותן
מיניהו ממצרים , קבלן וכקר יפחת , זה אחר מאחרינו דכרים שקיה ל עקיבה דורש ואין ל ממשן דורש כאותו ,
עקיבה אומר שם מלות חלף רבלי נתתה תחילת כאר לתן להם ואכלו עד חדש ימים קבלן וכקר ונגוח הכל כאמתנו מי
מספיק להם כשרין מבלן וכקר כדי נחולתן ואין זו קשה זו לו שיעבו כי שמועה הלא לעני שלא אמן ברייתו חסך לו הכתוב
ולא כברע ממנו וזו על מריבה היתה כבלי לפיכך לא חסך לו הכתוב ; ל ממשן אומר חם ושלום לא עלתה על דעתו
של אותו צדיק כך מי שבתוב בו בכל בכל כביתי אומן הוא יאמר אין המקום מספיק לנו הלא כך אמר שם מלות חלף
רבלי וגוזל ואתה תחזית כאר לתן להם ימים ואחר כך תברג אומה גדולה כזאת וכקר יפחת להם כדי שיברגו
ואתי אכילה זו מספקתן עד עולם וכי מאחך הוא זה אומר לו לאמור שוב כור שעורים וכחתוך רחמך הפיבו הכתוב
ואין לו לתן יאמרו מקנה ידי הטוב בעיניך ידיו ; תקנה בעיניהם יאכרו הם וכיוצא בהם והלא תהני ידי קנין
לתני לפני משה אחת ; עתה תראה היקרך דברי , רבן גמליאל אבו של יהודה הנשיא אומר אי אפשר לעמוד על
הסוף אלא אחר מלין מכקשים הלא עליה לא תספיק להם סופן לידון אחריך

לֹא אוּכַל אָנֹכִי לְבַדִּי לָשֵׂאת אֶת כָּל הָעָם
הַזֶּה כִּי כָבֵד מִמֶּנִּי: וְאִם כָּכָה אַתָּה עֹשֶׂה לִי
הָרְגֵנָא הָרֹג אִם מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְאַל
אֶרְאֶה בְּרָעָתִי: פ

פ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
אֱסֹף לִי שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר יָדַעְתָּ כִּי הֵם זִקְנֵי הָעָם וְשֹׁטְרָיו
וְלָקַחְתָּ אֹתָם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְהִתְיַצְּבוּ שָׁם
עִמָּךְ: וְיָרַדְתִּי וְדִבַּרְתִּי עִמְּךָ שָׁם וְאָצַלְתִּי
מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשַׂמְתִּי עֲלֵיהֶם וְנָשְׂאוּ
אִתְּךָ בְּמַשָּׂא הָעָם וְלֹא תִשָּׂא אַתָּה לְבַדֶּךָ:
וְאֶל הָעָם תֹּאמַר הִתְקַדְּשׁוּ לְמָחָר
וַאֲכַלְתֶּם בָּשָׂר כִּי בְכִיתֶם בְּאָזְנֵי יְהוָה
לֵאמֹר מִי יַאֲכִלֵנוּ בָשָׂר כִּי טוֹב לָנוּ בְּמִצְרָיִם
וְנָתַן יְהוָה לָכֶם בָּשָׂר וַאֲכַלְתֶּם: לֹא יוֹם
אֶחָד תֹּאכְלוּן וְלֹא יוֹמַיִם וְלֹא חֲמִשָּׁה
יָמִים וְלֹא עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם:

לֵית אֲנָא יָכִיל בִּלְחוֹדִי לְסוּבְרָא
לְכָל עַמָּא הָדֵין אֲרֵי יְקִיר מִנִּי:
וְאִם כְּדֵין אַתְּ עָבִיד לִי כְּקַטּוֹלֵנִי
כְּעַן קְטוֹל אִם אַשְׁכַּחְתְּ רַחֲמִין
קָדָמָךְ וְלָא אֶחֱזֵי בִּבְאִשְׁתִּי:

וַאֲמַר
יְיָ לְמֹשֶׁה פְּנוֹשׁ קֳדָמַי שִׁבְעִין
גַּבְרֵי מִסָּבֵי יִשְׂרָאֵל דְּיַדַּעְתָּא אֲרֵי
אִינוּן סָבֵי עַמָּא וְסָרְכוֹהִי וְתִדְבַּר
יָתְהוֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא וְיִתְעַתְּדוּן
תַּמָּן עִמָּךְ: וְאֶתְגְּלֵי וַאֲמַלֵּל עִמָּךְ
תַּמָּן וַאֲרַבֵּי מִן רוּחָא דְעָלָךְ וַאֲשַׁוֵּי
עֲלֵיהוֹן וְיִסְבְּרוּן עִמָּךְ בְּמִטְעָן
עַמָּא וְלָא תִסְבַּר אַתְּ בִּלְחוֹדָךְ:
וְלְעַמָּא תֵּימַר אִיזְדַּמְנוּ לְמָחָר
וְתֵיכְלוּן בִּישְׂרָא אֲרֵי בְּבָתּוּן קֳדָם
יְיָ לְמֵימַר מַן יְאַכְלִנָּא בִּישְׂרָא
אֲרֵי טַב לָנָא בְּמִצְרַיִם וְיִתֶּן יְיָ
לְכוֹן בִּישְׂרָא וְתֵיכְלוּן: לָא יוֹמָא
חַד תֵּיכְלוּן וְלָא תְרֵין יוֹמִין וְלָא
חֲמִשָּׁא יוֹמִין וְלָא עַשְׂרָא יוֹמִין
וְלָא עֶשְׂרִין יוֹמִין:

זה לחד מתקוני סופרים כתוב לבמי ולתיקון נמחק: תספה לי הרי תשובתך לעניותך לפי שאומרת לך לוכל תאכל ג
עבדי נזקנים לשטרים היכן היו ואלו הן מהם כתוב אחד שיהיה עמהם שנאמר לך ואספת את זקני ישראל שלא כתם תבערה
מתן ורחוים היו לבך מעיד שנאמר קנוי קנית לקח בכוסף פתע ומדבר ש שמלך מזה ויתכבד ויפתח ורל
דעם הכה ניתן לכבוד כמתן תורה ופרש להם כאן: תאמר ידעת כי הם לומדים מאותה מכיר שכתוב עליהם שוטרים
כיוצרים בשבולת קרך וקיו מרחוקין עליהם ולקין על ידם שנאמר ויהי כבי ישראל עתה יתמט כגדולתן כדרך
שכתוב כאדם: ונקחת לותם, קחם כדברים תאריכם שכתוב בכבוי אל מקום: והתיצבו שם עמך
כדי שירגלו ישראל ויטבעו כהם גדולה וכבוד וימהרו חכיכין של שכבשו עם משה לשמוע מ: יכור מפי הכתב: וירדתי
זה לחד מן ירידות הכתובות כתורה ודברתי עמך, ולא עמהם: ואצלתי כתרגם' ואחיכי כמו נל אניני כבי ישראל,
ושמתי עליהם, לוים ומשה דומה כאותה שנאמר לבד ממוכח על נבי מטורים ונכבל מדליקין ממנו ואין לוכו חסר כלום
ונשאו אתך התנה עמהם על מנת שיקבלו עליהם טורח כמי משה טרחני ושרכתני: ולא תשא אתה לבדך הרי תשובה
ליום שאומר לך לוכל תאכל עבדי: התקדשו מזמינו עצמכם לטורעכות וכן קנוי לומר הקדישם ליום קריעת

229

וּמָנָא כְּכַר־זַרְעָ גַּרְגַּרְא הוּא וְחַוְיָה
כְּחִיוָּן בְּרוֹלְחָא ׃ שִׁיטִין עַמָּא
וְלָקְטִין דְּעַבְדִי טְחִין בְּרֵחַיָּא וּדְצָבְיִ
דָּאִיךְ בְּמַדּוֹכָתָא וּמְבַשְּׁלִין לֵיהּ
בְּקִדְרָא וְעָבְדִין יָתֵיהּ גְּרִיצָן וַהֲוָ
טַעֲמֵיהּ כְּטַעֲם דְּלִישׁ בְּמִשְׁחָא ׃
וְכַד־נָחִית טַלָּא עַל־מַשְׁרִיתָא
בְּלֵילְיָא נָחִית מָנָא עֲלוֹהִי ׃ וּשְׁמַע
מֹשֶׁה יָת עַמָּא בְּנֵי לְוַרְעִיתְהוֹן
גְּבַר בְּתָרַע מַשְׁכְּנֵיהּ וּתְקֵף רוּגְזָא
דַיְיָ לַחֲדָא וּבְעֵינֵי מֹשֶׁה בִּישׁ ׃
וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ לְמָה
אַבְאֵישְׁתָּא לְעַבְדָּךְ וּלְמָה לָא
אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין קֳדָמָךְ לְשַׁוָּאָה
יָת טְעוּל כָּל־עַמָּא הָדֵין עֲלָי ׃
הַאִם אֲנָא לְכָל עַמָּא הָדֵין אִם בְּנֵי
אִינּוּן דְּתֵימַר לִי סוֹבְרֵיהִי בְּתוֹקְפָךְ
כְּמָא דְּמִסּוֹבַר תּוֹרְבָּנָא יָת־
יַנְקָא עַל־אַרְעָא דְּקַיֵּמְתָּא לַ
לַאֲבָהָתְהוֹן מְמַלֵּל לִי בִּשְׂרָא לְמֵימַר
לְכָל־עַמָּא הָדֵין אֲרִי בְּכֵן עֲלַי
לְמֵימַר הַב־לָנָא בִּישְׂרָא וְנֵיכוֹל ׃

וְהַמָּן כִּזְרַע גַּד הוּא וְעֵינוֹ כְּעֵין הַבְּדֹלַח ׃
שָׁטוּ הָעָם וְלָקְטוּ וְטָחֲנוּ בָרֵחַיִם אוֹ דָכוּ
בַּמְּדֹכָה וּבִשְּׁלוּ בַּפָּרוּר וְעָשׂוּ אֹתוֹ עֻגוֹת
וְהָיָה טַעְמוֹ כְּטַעַם לְשַׁד הַשָּׁמֶן ׃ וּבְרֶדֶת
הַטַּל עַל־הַמַּחֲנֶה לָיְלָה יֵרֵד הַמָּן עָלָיו ׃
וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בֹּכֶה לְמִשְׁפְּחֹתָיו
אִישׁ לְפֶתַח אָהֳלוֹ וַיִּחַר־אַף יְהוָה מְאֹד
וּבְעֵינֵי מֹשֶׁה רָע ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה
לָמָּה הֲרֵעֹתָ לְעַבְדֶּךָ וְלָמָּה לֹא־מָצָתִי חֵן
בְּעֵינֶיךָ לָשׂוּם אֶת־מַשָּׂא כָּל־הָעָם הַזֶּה
עָלָי ׃ הַאָנֹכִי הָרִיתִי אֶת־כָּל־הָעָם הַזֶּה אִם־
אָנֹכִי יְלִדְתִּיהוּ כִּי תֹאמַר אֵלַי שָׂאֵהוּ
כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֹמֵן אֶת־הַיֹּנֵק עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתָיו ׃ מֵאַיִן לִי
בָּשָׂר לָתֵת לְכָל־הָעָם הַזֶּה כִּי־יִבְכּוּ עָלַי
לֵאמֹר תְּנָה־לָּנוּ בָּשָׂר וְנֹאכֵלָה ׃

אוֹבִיךָ וְנָסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ׃ וּבְנֻחֹה יֹאמַר
שׁוּבָה יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס
וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאֹנְנִים רָע בְּאָזְנֵי יְהוָה
וַיִּשְׁמַע יְהוָה וַיִּחַר אַפּוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ
יְהוָה וַתֹּאכַל בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה׃ וַיִּצְעַק הָעָם
אֶל מֹשֶׁה וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה אֶל יְהוָה וַתִּשְׁקַע
הָאֵשׁ׃ וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא תַּבְעֵרָה
כִּי בָעֲרָה בָם אֵשׁ יְהוָה׃ וְהָאסַפְסֻף אֲשֶׁר
בְּקִרְבּוֹ הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה וַיָּשֻׁבוּ וַיִּבְכּוּ גַּם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר׃ זָכַרְנוּ אֶת
הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חִנָּם אֵת
הַקִּשֻּׁאִים וְאֶת הָאֲבַטִּחִים וְאֶת הֶחָצִיר
וְאֶת הַבְּצָלִים וְאֶת הַשּׁוּמִים׃ וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ
יְבֵשָׁה אֵין כֹּל בִּלְתִּי אֶל הַמָּן עֵינֵנוּ ׃

סְנֵאר וְיַרְקוֹן בַּעֲלֵי רִבְכָּךְ מִן־
קִרְמָךְ׃ וּבְמִשְׂרוֹחֵי יַיִן תּוֹב יְיָ
שְׁרֵי בִּיקְרָךְ בְּנוֹ רִבְבָת אַלְפֵי אֵ
דְּיִשְׂרָ׃ וְהוּא עָמָא כָּר־
מְסַתְּפְקִין בִּישׁ קְרֵם יְיָ וְשַׁמְיָא
קְרֵם יְיָ וְתַקִּיף רוּגְזֵיהּ וְרַלִּיקַת
בְּחוֹן אִישְׁתָּא מִן קְרֵם יְיָ וְשֵׁצִיאַת
בְּסִיפֵי מַשְׁרִיתָא ׃ וְצַוַּח עָמָא
לְמֹשֶׁה וְצַלִּי מֹשֶׁה קְרֵם יְיָ ך
וְאִשְׁתַּקַּעַת אִשְׁתָּא וּקְרָא שְׁמֵיהּ
דְּאַתְרָא הַהוּא דְּלַקְתָּא אַרְ־
דְּלַקְתָּא בְּחוֹן אִישְׁתָּא מִן קְדָם יְיָ׃
וְעַרְבְרִבִּין דְּבֵינֵיהוֹן שְׁאִלוּ שְׁאֵלְתָּא
וְתָבוּ וּבְכוֹ אַף בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ
מַן יְאֵבֵלִנָּא בִּישְׂרָא ׃ דְּכִירִין
אֲנַחְנָא יָת־נוּמָא דְּהִוִינָא אָכְלִין
בְּמִצְרַיִם מַגָּן יָתְבוֹעֲנָא וְיָת
אֲבַטִּחָא וְכַרְתִּי וּבוֹעֲלֵי וְתוּמֵי
וּכְעַן נַפְשָׁנָא חָאִיבָא לֵית כֹּל־
מִדְעָם אֵילָהֵן לְמָנָא עֵינָנָא ׃

ס וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹבָב בֶּן רְעוּאֵל
הַמִּדְיָנִי חֹתֵן מֹשֶׁה נֹסְעִים אֲנַחְנוּ אֶל
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֹתוֹ אֶתֵּן לָכֶם
לְכָה אִתָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ כִּי יְהוָה דִּבֶּר טוֹב
עַל יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֵלֵךְ כִּי אִם
אֶל אַרְצִי וְאֶל מוֹלַדְתִּי אֵלֵךְ: וַיֹּאמֶר אַל
נָא תַּעֲזֹב אֹתָנוּ כִּי עַל כֵּן יָדַעְתָּ חֲנֹתֵנוּ
בַּמִּדְבָּר וְהָיִיתָ לָנוּ לְעֵינָיִם: וְהָיָה כִּי תֵלֵךְ
עִמָּנוּ וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא אֲשֶׁר יֵיטִיב יְהוָה
עִמָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ: וַיִּסְעוּ מֵהַר יְהוָה דֶּרֶךְ
שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה נֹסֵעַ לִפְנֵיהֶם
דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לָתוּר לָהֶם מְנוּחָה:
וַעֲנַן יְהוָה עֲלֵיהֶם יוֹמָם בְּנָסְעָם מִן
הַמַּחֲנֶה: ב וַיְהִי בִּנְסֹעַ
הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְהוָה וְיָפֻצוּ

וְיִתְבַּדְּרוּן

ועל צבא מטה בני זבולן אליאב בן חלן׃
והורד המשכן ונסעו בני גרשון ובני מררי
נשאי המשכן׃ ונסע דגל מחנה ראובן
לצבאתם ועל צבאו אליצור בן שדיאור׃
ועל צבא מטה בני שמעון שלמיאל בן
צורי שדי׃ ועל צבא מטה בני גד אליסף
בן דעואל׃ ונסעו הקהתים נשאי המקדש
והקימו את המשכן עד באם׃ ונסע דגל
מחנה בני אפרים לצבאתם ועל צבאו
אלישמע בן עמיהוד׃ ועל צבא מטה
בני מנשה גמליאל בן פדה צור׃ ועל צבא
מטה בני בנימן אבידן בן גדעוני׃ ונסע
דגל מחנה בני דן מאסף לכל המחנת
לצבאתם ועל צבאו אחיעזר בן עמי
שדי׃ ועל צבא מטה בני אשר פגעיאל
בן עכרן׃ ועל צבא מטה בני נפתלי
אחירע בן עינן׃ אלה מסעי בני ישראל
לצבאתם ויסעו׃ ס

ועל חילא שבטא דבני זבולן
אליאב בר חלון׃ ומתפרק משכנ
ונטלין בני גרשון ובני מררי נטלי
משכנא׃ ונטל טקס משרית
ראובן לחיליהון ועל חילה אליצור
בר שדיאור׃ ועל חילא שבטא
דבני שמעון שלמיאל בר צורי
שדי׃ ועל חילא שבטא דבני גד
אליסף בר דעואל׃ ונטלין בני קהת
נטלי מקדשא ומקימין ית משכנ
עד מיתיהון׃ ונטל טקס משרית
בני אפרים לחיליהון ועל חיליה
אלישמע בר עמיהוד׃ ועל חילא
שבטא דבני מנשה גמליאל בר
פדה צור׃ ועל חילא שבטא דבני
בנימן אבידן בר גדעוני׃ ונטל
טקס משרית בני דן מכנש לכל
משריתא לחיליהון ועל חיליה
אחיעזר בר עמישדי׃ ועל חילא
שבטא דבני אשר פגעיאל בר
עכרן׃ ועל חילא שבטא דבני
נפתלי אחירע בר עינן׃ אלין
מטלני בני ישראל לחיליהון ונטלו׃

ונכנסו אהרן ובניו ופרקו את הפרכת וכסו בה את הארון שנאמ' ובא אהרן ובניו בנסוע המחנה ובני גרשון ובני
מררי טוענין את המשכן וטוענים אותו בעגלות והארון וכלי הקדש של משא בני קהת עומדים מכוסים ונתונים על
המוטות עד שנסע דגל מחנה ראובן ואח"כ ונסעו הקהתים : נושאי המקדש נושאי דברים המקודשים : והקימו את
המשכן בני גרשון ובני מררי שהיו קודמים להם מסע שני דגלים היו מקימים את המשכן כשהיה הענן שוכן וסימן
החניה נראה כדגל מחנה יהודה נוסע חונים ועדיין בני קהת באים מאחריהם עם ב' דגלים האחרונים היו בני גרשון
ובני מררי מקימין את המקדש וכשבאים בני קהת מוצאים אותו על מכונו ומכניסים בו הארון והשלחן והמנורה
והמזבחות וזהו משמעות המקרא והקימו : מקימי המשכן אותו עד טרם באם של בני קהת : מאסף לכל המחנות תלמו'
ירושלמי לפי שהיה שבטו של דן מרובה באוכלוסין היה נוסע באחרונה וכל מי שהיה מאבד דבר היה מחזירו לו אתיא
כמאן דאמר כתיבה היו מהלכין ומפיק לה מן כאשר יחנו כן יסעו ואית דאמרי כקורה היו מהלכין ומפיק ליה מן
מאסף לכל המחנות אלה מסעי זה סדר מסעיהם : ויסעו ביום ההוא נסעו

ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו׃
ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצצרות והיו
לכם לחקת עולם לדרתיכם׃ וכי תבאו
מלחמה בארצכם על הצר הצרר אתכם
והרעתם בחצצרת ונזכרתם לפני יהוה
אלהיכם ונושעתם מאיביכם׃ וביום
שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשכם
ותקעתם בחצצרות על עלתיכם ועל
זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני
אלהיכם אני יהוה אלהיכם׃ פ ויהי
בשנה השנית בחדש השני בעשרים
בחדש נעלה הענן מעל משכן העדת׃
ויסעו בני ישראל למסעיהם ממדבר סיני
וישכן הענן במדבר פארן׃ ויסעו
בראשנה על פי יהוה ביד משה׃ ויסע דגל
מחנה בני יהודה בראשנה לצבאתם
ועל צבאו נחשון בן עמינדב׃ ועל
צבא מטה בני יששכר נתנאל בן צוער׃

וכמכנש ית קהלא תתקעון
ולא תיבבון׃ ובני אהרן כהניא
יתקעון בחצצרתא ויהון לכון
לקים עלם לדריכון׃ וארי תיעלון
לאגחא קרבא בארעכון על
מעיקי דמעיקין לכון ותיבבון
בחצצרתא ויעול דוכרנכון לטבא
קדם יי׳ אלהכון ותתפרקון
משנאיכון׃ וביום חדותכון
ובמועדיכון ובראשי ירחיכון
ותתקעון בחצצרתא על עלותכון
ועל נכסת קודשיכון ויהין לכון
לדוכרנא קדם אלהכון אנא יי׳
אלהכון׃ והוה בשתא תנינתא
בירחא תנינא בעשרין בירחא
אסתלק ענגא מעלוי משכנא
דסהדותא׃ ונטלו בני ישראל
למטלניהון ממדברא דסיני
ושרא ענגא במדברא דפארן׃
ונטלו בקדמיתא על מימרא
דיי׳ בידא דמשה׃ ונטל טקס
משרית בני יהודה בקדמיתא
לחיליהון ועל חיליה נחשון בר
עמינדב׃ ועל חילא שבטא
דבני יששכר נתנאל בר צוער׃

ובהקהיל את הקהל וגו׳ · לפי שהוא אומר והיו לך למקרא העדה ולמסע את המחנות · מה מקרא העדה תוקע בשני כהנים ובשתיהם שנא׳ ותקעו בהן וג׳ ו׳אף מסע המחנות בשתיהם יכול מה מסע המחנות תוקע ומריע ותוקע אף מקרא העדה תוקע ומריע ותוקע ומעתה אין חילוק בין מקרא העדה למסע את המחנות ת״ל ובהקהיל את הקהל וגו׳ לומר שאין תרועה למקרא העדה והוא הדין לנשיאים · הרי סימן לשלשתם מקרא העדה בשתים ושל נשיאים באחת וזו וזו אין בהן תרועה ומסע המחנות בשתים על ידי תרועה ותקיעה : ובני אהרן יתקעו · במקראות ובמסעות הללו : על עולותיכם · בקרבן צבור הכתוב מדבר : אני ה׳ אלהיכם · מכאן למדנו מלכיות וזכרונות ושופרות שנאמר ותקעתם שופרות · לזכרון זכרונות : אני ה׳ אלהיכם זו מלכיות וכו׳ : בחדש השני · נמצאת אתה אומר שנים עשר חדש חסר עשרים יומים עשו בחורב שהרי בר״ח סיון חנו שם ולא נסעו עד עשרים באייר לשנה הבאה : למסעיהם · כמשפט המפורש למסע דגליהם מי ראשון ומי אחרון : במדבר פארן · קברות התאוה במדבר פארן היה ושם חנו ממסע זה שאחר המשכן · כיון שנסע דגל יהודה

אֶת מִשְׁמֶרֶת יְהוָה וְלֹא יָמוּתוּ׃ וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן
יְהִיֶה הֶעָנָן יוֹמָם מִסְפָּר עַל הַמִּשְׁכָּן עַל־
פִּי יְהוָה יַחֲנוּ וְעַל־פִּי יְהוָה יִסָּעוּ׃ וַיַּשׂ אֲשֶׁר
יְהִיֶה הֶעָנָן מֵעֶרֶב עַד בֹּקֶר וְנַעֲלָה הֶעָנָן
בַּבֹּקֶר וְנָסָעוּ אוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה וְנַעֲלָה הֶעָנָן
וְנָסָעוּ׃ אוֹ יָמִים אוֹ חֹדֶשׁ אוֹ יָמִים בְּהַאֲרִיךְ
הֶעָנָן עַל הַמִּשְׁכָּן לִשְׁכֹּן עָלָיו יַחֲנוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסָּעוּ וּבְהַעֲלֹתוֹ יִסָּעוּ׃ עַל־פִּי
יְהוָה יַחֲנוּ וְעַל־פִּי יְהוָה יִסָּעוּ אֶת מִשְׁמֶרֶת
יְהוָה שָׁמָרוּ עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה׃

פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃
עֲשֵׂה לְךָ שְׁתֵּי חֲצֹצְרֹת כֶּסֶף מִקְשָׁה
תַּעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לְךָ לְמִקְרָא הָעֵדָה ש
וְלִנְסֹעַ אֶת הַמַּחֲנוֹת׃ וְתָקְעוּ בָהֶן וְנוֹעֲדוּ
אֵלֶיךָ כָּל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃
וְאִם בְּאַחַת יִתְקָעוּ וְנוֹעֲדוּ אֵלֶיךָ הַנְּשִׂאִים
רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּתְקַעְתֶּם תְּרוּעָה
וְנָסָעוּ הַמַּחֲנוֹת הַחֹנִים קֵדְמָה׃ וּתְקַעְתֶּם
תְּרוּעָה שֵׁנִית וְנָסְעוּ הַמַּחֲנוֹת הַחֹנִים ע
תֵּימָנָה תְּרוּעָה יִתְקְעוּ לְמַסְעֵיהֶם׃

ית מטרת מטרא דיי ולא ט
נטלין ואית דחוי ענגא יומין ש
דמנן על משכנא על מטרא
דיי שרן ועל מטרא דיי נטלין
ואית דחוי ענגא מרמשא על
צפרא וסתלק ענגא בצפרא א
ונטלין או יומם לילי ומסתלקן
ענגא ונטלן או תרין יומין או
יתרא או עדן בעדן באורכות
ענגא על משכנא למשרי עלוהי
שרן בני ישראל ולא נטלין ה
ובאסתלקותיה נטלין על מטרא
דיי שרן ועל מטרא דיי נטרין
על מטרא דיי בידא דמשה
וטלול יי עם משה
למימר שיבר לך תרתין חצוצרן
דכסף נגיד תעביד יהון ויהוין לך
לערעא כנשתא ולאטלא ית־
משריתא ויתקעון בהון וידמנון
לותך כל כנשתא לתרע משכן
ומנא ואם בחדא יתקעון וידמנון
לותך רברבי רישי אפיו דישראל׃
ותתקעון יבבתא ויטלן משריתא
דשרן קדמא ותתקעון יבבתא
תנענות ויטלן משריתא דשרן
דרומא יבבא יתקעון למטלניהון׃

ומקרות הימים׃

סימן מסב המחנות תקיעת תרועה ותקיעה כך הוא כתוב בספרי ן

לֹא־יַשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר וְעֶצֶם
יִשְׁבְּרוּ־בּוֹ כְּכָל־חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ
וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר וּבְדֶרֶךְ לֹ
וְחָדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וְנִכְרְתָה הַ
הַהוּא מֵעַמֶּיהָ כִּי־קָרְבַּן יְהוָה לֹא ק
בְּמֹעֲדוֹ חֶטְאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא׃ וְכִי
יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר וְעָשָׂה פֶּסַח לַיהוָה כְּחֻקַּת
הַפֶּסַח וְכִמְשְׁפָּטוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה חֻקָּה אַחַת
יִהְיֶה לָכֶם וְלַגֵּר וּלְאֶזְרַח הָאָרֶץ׃ ס
וּבְיוֹם הָקִים אֶת־הַמִּשְׁכָּן כִּסָּה הֶעָנָן אֶת
הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל הָעֵדֻת וּבָעֶרֶב יִהְיֶה עַל
הַמִּשְׁכָּן כְּמַרְאֵה אֵשׁ עַד־בֹּקֶר׃ כֵּן יִהְיֶה
תָּמִיד הֶעָנָן יְכַסֶּנּוּ וּמַרְאֵה אֵשׁ לָיְלָה׃ וְ
הֶעָלוֹת הֶעָנָן מֵעַל הָאֹהֶל וְאַחֲרֵי כֵן יִסְ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִמְקוֹם אֲשֶׁר שָׁכַן שָׁ
הֶעָנָן שָׁם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ עַל־פִּי יְהוָה
יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל־פִּי יְהוָה יַחֲנוּ כָּל
יְמֵי אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן הֶעָנָן עַל־הַמִּשְׁכָּן
יַחֲנוּ׃ וּבְהַאֲרִיךְ הֶעָנָן עַל־הַמִּשְׁכָּן
יָמִים רַבִּים וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

לא ישאירו ממנו עד בקר ועצם
וגו׳ לא יתרון בה ככל
גזירת פיסחא יעברון יתה ונגרא
דהוא דכי וכשר לא דחר
ויתכנע מלמעבד פסחא וישתצי
אינשא דהוא מעמיה ארי
קורבנא דיי לא קריב בזמניה
חוביה יקבל גברא ההוא ויתרי
יתער עסקנין מורא ויעביד פיסחא
קדם יי כגזירת פיסחא וכר חזי
ליה כן יעבר קיימא חד יהי לכון
ולגיורא ולייניבא דארעא
ובזמא דאתקם ית
משכנא חפא ענגא ית משכנא
למשכנא דסהדותא וברמשא
הוי על משכנא כחיזו אישתא
עד צפרא כן הוי תדירא ענגא
חפי ליה וחיזו אישתא בליליא
ולפום אסתלקות ענגא מעלוי
משכנא ובתר כן נטלין בני
ישראל ובאתרא דשרי תמן
ענגא תמן שרן בני ישראל על
מימרא דיי נטלין בני ישראל
ועל מימרא דיי שרן כל יומין
דשרי ענגא על משכנא שרן
ובאורכות ענגא על משכנא
יומין סגיאין ונטרין בני ישראל

וכי יגור אתכם גר ועשה פסח וגו׳. יכול כל המתגייר ישעה פסח מיד ת״ל חקה אחת ונגוע אינו עושה כך אם
אתכם וכו׳ עת עשות פסח עם חכיריו כחוקה וכמשפטו יעשה: המשכן ליהל העדות. המשכן הנשוא
לעיתות העדות: יהיה על המשכן. כאן הוזק על המשכן וכן למטן כל הפרשה: העלות הענן. כתרגומו
וכענן הענן ולא יתכן לכתוב ועלי עלות הענן. ועלה הענן מאין זה למטן אלא מאיליו וכאן הוא כמו
ימים עשלה ימים: על פי יי יסעו. מכאן למלאכת המשכן כיון שהיו ישראל נוסעים היה שמוד הענן
על גבי כלי יהודה כמין קורה. ותקעו וקרישו ותקנו ולא היה מהלך עד שמשה אומר קומה יי וז כשהיה
נוחה: ועל פי יי יחנו. כיון שהיו ישראל חונים שמוד הענן מתמר ועולה וכשמשך על גבי כלי
פוכה ולא היה פורס עד שמשה אומר פוכה יי רכבות אלפי ישראל הוי אומר על פי יי וכי

כְּעֵת עֲשָׂרֵי יוֹם בַּ֣חֹדֶשׁ הָרִאשׁ֔וֹן בֵּין
הָעַרְבַּ֖יִם תַּעֲשׂ֣וּ אֹת֑וֹ בְּמֹעֲדֹ֗ו כְּכָל־חֻקֹּתָ֤יו
וּכְכָל־מִשְׁפָּטָיו֙ תַּעֲשׂ֣וּ אֹתֽוֹ׃ וַיְדַבֵּ֥ר מֹשֶׁ֖ה
אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל לַעֲשׂ֥ת הַפָּ֖סַח׃ וַיַּעֲשׂ֣וּ אֶת־
הַפֶּ֗סַח בָּרִאשׁ֣וֹן בְּאַרְבָּעָה֩ עָשָׂ֨ר יוֹם֙ לַחֹ֔דֶשׁ
בֵּ֥ין הָעַרְבַּ֖יִם בְּמִדְבַּ֣ר סִינָ֑י כְּכֹל֩ אֲשֶׁ֨ר צִוָּ֜ה
יְהוָ֗ה אֶת־מֹשֶׁה֙ כֵּ֣ן עָשׂ֔וּ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ וַיְהִ֨י
אֲנָשִׁ֜ים אֲשֶׁ֣ר הָי֣וּ טְמֵאִ֗ים לְנֶ֫פֶשׁ אָדָ֥ם וְלֹא־
יָכְל֣וּ לַעֲשֹׂת֩ הַפֶּ֨סַח בַּיֹּ֜ום הַה֗וּא וַיִּקְרְב֤וּ
לִפְנֵי֙ מֹשֶׁ֣ה וְלִפְנֵ֣י אַהֲרֹ֔ן בַּיֹּ֖ום הַה֑וּא׃ וַיֹּאמְרוּ֩
הָאֲנָשִׁ֨ים הָהֵ֜מָּה אֵלָ֗יו אֲנַ֤חְנוּ טְמֵאִים֙ לְנֶ֫פֶשׁ
אָדָ֔ם לָמָּ֥ה נִגָּרַ֖ע לְבִלְתִּ֣י הַקְרִ֗יב אֶת־קָרְבַּן֙
יְהוָ֔ה בְּמֹעֲדֹ֖ו בְּתֹ֥וךְ בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ וַיֹּ֥אמֶר
אֲלֵהֶ֖ם מֹשֶׁ֑ה עִמְד֣וּ וְאֶשְׁמְעָ֔ה מַה־יְצַוֶּ֥ה
יְהוָ֖ה לָכֶֽם׃ פ וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה
לֵאמֹֽר׃ דַּבֵּ֣ר אֶל־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל לֵאמֹ֕ר אִ֚ישׁ
אִ֣ישׁ כִּֽי־יִהְיֶ֣ה טָמֵ֔א לָנֶ֖פֶשׁ אֹ֣ו בְּדֶ֣רֶךְ
רְחֹקָ֗ה לָכֶם֙ אֹ֣ו לְדֹרֹתֵיכֶ֔ם וְעָשָׂ֥ה פֶּ֖סַח
לַיהוָֽה׃ בַּחֹ֣דֶשׁ הַשֵּׁנִ֗י בְּאַרְבָּעָ֤ה עָשָׂר֙
י�ֹום֙ בֵּ֣ין הָעַרְבַּ֔יִם יַעֲשׂ֥וּ אֹתֹ֖ו עַל־מַצֹּ֥ות
וּמְרֹרִ֖ים יֹאכְלֻֽהוּ׃

בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹמָא בְּיַרְחָא
הָרִין בֵּין שִׁמְשַׁיָּא תַּעְבְּרוּן יָתֵיהּ
בְּזִמְנֵיהּ כְּכָל־גְּזִירָתֵיהּ וּכְכָל־דְּחוֹי
לֵיהּ תַּעְבְּרוּן יָתֵיהּ׃ וּמַלֵּיל מֹשֶׁה
עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּר פִּסְחָא׃
וְעַבְּרוּ יָת־פִּסְחָא בְּנִיסָן בְּאַרְבַּעַת
עָשָׂר יוֹמָא לְיַרְחָא בֵּין שִׁמְשַׁיָּא
בְּמַדְבְּרָא דְסִינַי כְּכֹל דְּפָקִיד יְיָ
יָת מֹשֶׁה כֵּן עַבְּדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְהוֹן גַּבְרַיָּא דְּהוֹו מְסָאֲבִין לְטִמְאַ
נַפְשָׁא דַּאֲנָשָׁא וְלָא יְכִילוּ לְמֶעְבַּד
פִּסְחָא בְּיוֹמָא הַהוּא וּקְרִיבוּ
קֳדָם מֹשֶׁה וּקְדָם אַהֲרֹן בְּיוֹמָא
הַהוּא׃ וַאֲמָרוּ גַּבְרַיָּא הָאִנּוּן לֵיהּ
אֲנַחְנָא מְסָאֲבִין לְטִמְאַ נַפְשָׁא
דַּאֲנָשָׁא לְמָה נִתְמְנַע בְּרַם לָא
לְקָרָבָא יָת קוּרְבָּנָא דַייָ בְּזִמְנֵיהּ
בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר לְהוֹן מֹשֶׁה
אוֹרִיכוּ עַד דְּאִשְׁתְּמַע מֵרֵ
דַּיְתְפְּקַד מִן קֳדָם יְיָ עַל דִּילְכוֹן׃
וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמֵימַר גְּבַר גְּבַר אֲרֵי יְהֵי מְסָאֲב
לְטִמְאַ נַפְשָׁא דַּאֲנָשָׁא אוֹ בְּאֹרַח
רַחֲיָקָא לְכוֹן אוֹ לְדָרֵיכוֹן וְיַעְבֵּיד
פִּסְחָא קֳדָם יְיָ׃ בְּיַרְחָא תִנְיָנָא
בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹמָא בֵּין
שִׁמְשַׁיָּא יַעְבְּרוּן יָתֵיהּ עַל־פַּטִּיר
וּמְרִירִין יֵכְלוּנֵיהּ׃

קבר

וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לַלְוִיִּם כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה
לַלְוִיִּם כֵּן עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּתְחַטְּאוּ
הַלְוִיִּם וַיְכַבְּסוּ בִגְדֵיהֶם וַיָּנֶף אַהֲרֹן אֹתָם
תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וַיְכַפֶּר עֲלֵיהֶם אַהֲרֹן
לְטַהֲרָם: וְאַחֲרֵי כֵן בָּאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד
אֶת עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי אַהֲרֹן וְלִפְנֵי
בָנָיו כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה עַל
הַלְוִיִּם כֵּן עָשׂוּ לָהֶם: וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: זֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם מִבֶּן
חָמֵשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה יָבוֹא לִצְבֹא
צָבָא בַּעֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד: וּמִבֶּן חֲמִשִּׁים
שָׁנָה יָשׁוּב מִצְּבָא הָעֲבֹדָה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד:
וְשֵׁרֵת אֶת אֲחִיו בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִשְׁמֹר
מִשְׁמֶרֶת וַעֲבֹדָה לֹא יַעֲבֹד כָּכָה תַּעֲשֶׂה
לַלְוִיִּם בְּמִשְׁמָרְתָּם: פ וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית
לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
לֵאמֹר: וְיַעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַפָּסַח בְּמוֹעֲדוֹ:

ועבר משה ואהרן וכל כנשתא
דבני ישראל לליואי ככל דפקיד
יי ית משה ללויאי כן עבדו
להון בני ישראל ואדכיאו ליואי
וחורו לכושיהון ואריס אהרן
יתהון ארמא קדם יי וכפר
עליהון אהרן לדכואיהון וכדין
כן עלו ליואי למפלח ית
פולחנהון במשכן זמנא קדם
אהרן וקדם בנוהי כמא דפקיד
יי ית משה על ליואי כן עבדו
להון ומליל יי עם משה
למימר דא די לליואי מבר
עשרין וחמש שנין ולעילא ייתי
לחילא חילא בפולחן משכן
זמנא ומבר חמשין שנין יתוב
מחיל פולחנא ולא יפלח עוד
וישמש עם אחוהי במשכן זמנא
למטר מטרא ופולחן לא יפלח
כדין תעביד לליואי במטרתהון:
פ ומליל יי עם משה
במדברא דסיני בשתא תניתא
למפקהון מארעא דמצרים
בירחא קדמאה למימר ויעברון
בני ישראל ית פיסחא בזמניה

ויעש משה ואהרן וכל עדת בני ישראל ללוים ככל אשר צוה יהוה את משה ללוים כן עשו להם בני ישראל: ויתחטאו הלוים ויכבסו בגדיהם וינף אהרן אתם תנופה לפני יהוה ויכפר עליהם אהרן לטהרם: ואחרי כן באו הלוים לעבד את עבדתם באהל מועד לפני אהרן ולפני בניו כאשר צוה יהוה את משה על הלוים כן עשו להם: וידבר יהוה אל משה לאמר: זאת אשר ללוים מבן חמש ועשרים שנה ומעלה יבוא לצבא צבא בעבדת אהל מועד: ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבדה ולא יעבד עוד: ושרת את אחיו באהל מועד לשמר משמרת ועבדה לא יעבד ככה תעשה ללוים במשמרתם: פ וידבר יהוה אל משה במדבר סיני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים בחדש הראשון לאמר: ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו:

ועשו משה ואהרן וכל עדת בני ישראל ללוים: משה השמידן לתרין קטיף ישראל שיכב ית ידיהם: כתיב כתם יי כן עשו לחנוך שכח קשוטין והנעלה כהם פתיר מיקן לית עכב: מיכן חמש ועשרים, ומיקום לחד חוזר מיכן מלכים מכם קח כיצד מיכן עשרים וחמש כח שעור הלבות עבודת עומד חמש מכים ומיכן מלכים עוכר מיכאן לתגיד מלא ראה סימן יפה פיסכתו בחמש מכים סוכ לימו רוחק: ולא יעבד עוד, עבודת משה כתתו מכל חוזר הוא לבעילת מעריס ולעשיר ולעושין עגלות וזהו ופרק את אחיו עם אחותי כתרגומו: לשמור משמרת, לחנות סביב לאהל ולהקים ולהוריד כשעת המסעות: כחדש הראשון, פרשה שכרשם הספר לה כחודש עד לייר ליודע שתין מוקדם ומלוחר בתורים ומוש לה פתח כזו מיכני מהיל בטוקן של ישראל שכל לרבעים שכה מהיו ישראל כמודכר לה הקריבו חלה פסח זו בשבר מאומדין, לף כשבת לף בטומלה: ככל חקוניו, חלב מצות מכגופו שה תיוש זכר בן שכה: וככל משפטיו, מלמצות שכל גופו מיקום מחל כגון לשכעת יוים לאכה ולביעור חמץ: וידבר משה וגומ׳

וְעָשָׂה אֶת הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת
הָאֶחָד עֹלָה לַיהוָה לְכַפֵּר עַל
הַלֻּוִיִּם: וְהַעֲמַדְתָּ אֶת הַלֻּוִיִּם לִפְנֵי אַהֲרֹן
וְלִפְנֵי בָנָיו וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה לַיהוָה:
וְהִבְדַּלְתָּ אֶת הַלֻּוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהָיוּ לִי הַלֻּוִיִּם: וְאַחֲרֵי כֵן יָבֹאוּ הַלֻּוִיִּם לַעֲבֹד
אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְטִהַרְתָּ אֹתָם וְהֵנַפְתָּ אֹתָם
תְּנוּפָה: כִּי נְתֻנִים נְתֻנִים הֵמָּה לִי מִתּוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל תַּחַת פִּטְרַת כָּל רֶחֶם בְּכוֹר כֹּל
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקַחְתִּי אֹתָם לִי: כִּי לִי כָל
בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה בְּיוֹם
הַכֹּתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי
אֹתָם לִי: וָאֶקַּח אֶת הַלֻּוִיִּם תַּחַת כָּל
בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וָאֶתְּנָה אֶת הַלֻּוִיִּם
נְתֻנִים לְאַהֲרֹן וְלִבָנָיו מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֹהֶל
מוֹעֵד וּלְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא
יִהְיֶה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגֶף בְּנֶשֶׁת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַקֹּדֶשׁ: ס

וְעָבַר מוּסָא יָת חַד חַטָּאתָא וְיָת חַד
עֲלָתָא קֳדָם יְיָ לְכַפָּרָא עַל
לֵוָאֵי: וְתָקֵים יָת לֵוָאֵי קֳדָם
אַהֲרֹן וְקֳדָם בְּנוֹהִי וְתֵרִים יְתְהוֹן
אֲרַמָּא קֳדָם יְיָ: וְתִפְרֹשׁ יָת
לֵוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִרְתּוֹן
מִשְׁמַשְׁנִין קֳדָמַי לֵוָאֵי: וּבָתַר כֵּן
יֵעֲלוֹן לֵוָאֵי לְמִפְלַח יָת מַשְׁכְּנָא
וְתִנְקֵי וְתֵרִים יְתְהוֹן וְתֵרִים יְתְהוֹן
אֲרַמָּא: אֲרֵי אַפְרָשָׁא מַפְרִישִׁין
אִינּוּן לִי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֶלֶף פִּתַּח
כָּל וַלְדָּא בּוּכְרָא כּוֹלָא מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל קְרֵיבִית יְתְהוֹן לְפוּלְחָנִי:
אֲרֵי דִילִי כָל בּוּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּאֵינָשָׁא וּבִבְעִירָא בְּיוֹמָא
דְּקַטָּלִית כָּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם אַקְדִּישִׁית יְתְהוֹן
קֳדָמָי: וְקָרֵיבִית יָת לֵוָאֵי חֶלֶף
כָּל בּוּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וְיָהֲבִית
יָת לֵוָאֵי יְהִיבִין לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי
מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִפְלַח יָת
פּוּלְחָן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַשְׁכְּנָא וּלְמֶעְבַּד
וּלְכַפָּרָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא
יְהֵא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מוֹתָא בְּמִקְרַב
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא:

וְעַכְשָׁו בְּנֵי אַהֲרֹן לְכָבֵל אַפֵּי מְנָרְתָּא
אַדְלִיק בּוֹצִינָהָא כְּמָא דְּפָקִיד
יְיָ יָת מֹשֶׁה: וְדֵין עוֹבַד כְּנָרְתָּא
נְגִירָא דְּדַהַב עַד שׁוּדָהּ עַד
שׁוֹשְׁנָהָּ נְגִירָא הִיא כְּחִוְיָא דְּאַחֲזֵי
יְיָ יָת מֹשֶׁה כֵּן עָבַד יָת מְנָרְתָּא:
וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר:
קָרֵיב יָת לֵיוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְתַדְכֵּי יָתְהוֹן: וְכֵדֵין תַּעֲבַד לְהוֹן
לְדַכְּאֵיהוֹן אֲרֵי עֲלֵיהוֹן מַיָּא
דְּחַטָּאתָא וְיַעְבְּרוּן מַסְפַּר עַל־
כָּל־בְּשַׂרֵיהוֹן וְיַחְווֹרוּן לְבוּשֵׁיהוֹן
וְיִדְכּוֹן: וְיִסְבּוֹן תּוֹר בַּר־תּוֹרֵי
וּמִנְחָתֵיהּ סוֹלְתָא דְּפִילָא בְּמִשְׁח
וְתוֹר־תִּנְיָן בַּר־תּוֹרֵי תִּסַּב
לְחַטָּאתָא: וְתְקָרֵב יָת לֵיוָאֵי
קֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא וְתִכְנוֹשׁ יָת־
כָּל־כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
וְתְקָרֵב יָת־לֵיוָאֵי קֳדָם יְיָ
וְיִסְמְכוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת יְדֵיהוֹן
עַל לֵיוָאֵי: וִירִים אַהֲרֹן יָת־לֵיוָאֵי
אֲרִמָּא קֳדָם יְיָ מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וִיהוֹן לְמִפְלַח יָת־פֻּלְחָנָא:
וְלֵיוָאֵי יִסְמְכוּן יָת יְדֵיהוֹן עַל־
רֵישׁ תּוֹרֵי

וַיַּעַשׂ כֵּן אַהֲרֹן אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה הֶעֱלָה
נֵרֹתֶיהָ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: וְזֶה
מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרָה מִקְשָׁה זָהָב עַד יְרֵכָהּ
עַד פִּרְחָהּ מִקְשָׁה הִוא כַּמַּרְאֶה אֲשֶׁר
הֶרְאָה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה אֶת־
הַמְּנֹרָה: פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
לֵאמֹר: קַח אֶת הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְטִהַרְתָּ אֹתָם: וְכֹה תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהֲרָם
הַזֵּה עֲלֵיהֶם מֵי חַטָּאת וְהֶעֱבִירוּ תַעַר עַל
כָּל בְּשָׂרָם וְכִבְּסוּ בִגְדֵיהֶם וְהִטַּהֵרוּ:
וְלָקְחוּ פַּר בֶּן בָּקָר וּמִנְחָתוֹ סֹלֶת בְּלוּלָה
בַּשָּׁמֶן וּפַר שֵׁנִי בֶּן בָּקָר תִּקַּח לְחַטָּאת:
וְהִקְרַבְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד
וְהִקְהַלְתָּ אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
וְהִקְרַבְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לִפְנֵי יְהוָה וְסָמְכוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְדֵיהֶם עַל הַלְוִיִּם: וְהֵנִיף
אַהֲרֹן אֶת הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת יְהוָה:
וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים

ויעש כן אהרן. להגיד שבחו של אהרן שלא שנה: וזה מעשה המנורה. שהראהו הקב"ה באצבע: עד ירכה עד פרחה כך כתוב: מקשה. כגורן הנזון שאין לו קיל בקורקם וחוקן ככמין לפתים לפרחים כתקנן ולא כעשיית ליכריס מיכריס על ידי חכור: עד ירכה עד פרחה. ירכה היא הסיולה שעל הרגלים הנלו כדרך מנורות כסף שלפני הפרוכת. עד ירכה עד פרחה. כלומר נופה של מנורה כולה וכל התלוי בה עד ירכה שהוא לכר גדול ועד פרחה שהוא מעשה דק שבה הכל מקשה אחד עד לשלם כשהן זה כמו ענדים שד קמה עד כרם זית: כמראה אשר הראה. ונהו כתבנית שאר הראהו כהר כמה שכתוב ולחם ועשה כתבניתם ונהו: מי שעשאה ומי שלמדו על ידי הקב"ה כשעמיד ומחילה: קח את הלוים. קחם בדברים שתהיו שתים עליהם: וכן עשה עליהם מי חטאת. כל שפר פרה ופרי ומשי שמתים שכתם: והעבירו תער. מעלין כל השער שלא יהיו מטמאים: כדרכו ביום טהרתו. שהוא גלוח כל גופו: כמנורעים: ולקחו פר בן בקר. ואין עולה כמו שכתוב ועשה את האחד עולה

כל כסף הכלים אלפים וארבע מאות
בשקל הקדש: כפות זהב שתים עשרה
מלאות קטרת עשרה עשרה הכף בשקל
הקדש כל זהב הכפות עשרים ומאה:
כל הבקר לעלה שנים עשר פרים אילם
שנים עשר כבשים בני שנה שנים עשר
ומנחתם ושעירי עזים שנים עשר
לחטאת: וכל בקר זבח השלמים עשרים
וארבעה פרים אילם ששים עתדים
ששים כבשים בני שנה ששים זאת חנכת
המזבח אחרי המשח אתו: ובבא משה
אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את
הקול מדבר אליו מעל הכפרת אשר על
ארן העדת מבין שני הכרבים וידבר
אליו:

פרש

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל
אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרת
אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות:

כל כספא מאנא תרי אלפין
וארבע מאה בסלעא קודשא:
בוני דהבא תרתא עשרי מלין
קטרת בוסמין מתקל עשר
סלעין הוה מתקלה דבוקא
בסלעא קודשא כל דהב בוקא
מאה ועשרין: כל תורי לעלתא
תרי עשר תורין דכרין תרי
עשר אמרין בני שנה תרי עשר
ומנחתהון וצפדי עזין תרי עשר
לחטאתא: וכל תורי לנכסת
קודשא עשרין וארבעה תורין
דכרי שתין גדיי שרין אמרין בני
שנה שתין רא חנוכת מדבחא
בתר דרביאו יתיה: וכד עליל
משה למשכן זמנא למללא
עמיה ושמע ית קלא דמתמלל
עמיה מעלוי כפורתא דעל
ארונא דסהדותא מבין תרין
כרובא ומתמלל עמיה:

פרש

ומליל יי
עם משה למימר: מליל עם
אהרן ותימר ליה באדלקותך
ית בוצינא לקבל אפי מנרתא
יהון מנהרין שבעא בוצינא:

זה לת זם סליפי כה והכריע כיניסם פתוב לחד לומר וידבר ה' לגין מחכל מועד וקוף חון לפרכת וכתוב לחד לומר
ודברתי לתך מעל הכפרת כה זה והכריע כיניסם ומסם כה לל לחכל מועד ופם סומע לת הקול הכה מעל הכפרת
מכין סני הכרובים הקול יוצה מן הסמים לבין סני הכרובים ומסם יוצה לחכל מועד: ודבר: כמו מתדבר ככודו
על משנה לגיר כן מדבר כימו לבין עצמו ומשה סומע מלגיו: וידבר חלגיו לסשטע לת לחהרן מן הדברו: וימסוע לת הקול
ית לת הקול קוף הקול ממדבר עמו כמיני וכ' ממביע לפתח היה נפסק ולה היה יוצה חון לחכל:
ישמע קול ממיך

בהעלותך

על פם סקלחב עולה כהדלקתן כתוב לפנן עלייך מנריך לחדליק עד מתקה סלהכת
עולה ימלינך: ועוד דרשו רבותינו מכאן למשה היתה לבני המזרח סנלייך ה'כהן
עושיב ומשיב: חל מול פני המזרח: כך חלחכעני סחיכו כקנים חלף כנוך. של ממערב: יחידו מכונת הנרות: פמה סעל
פשת הקנים שלשה המזרחיים פונים לעול חלחכעני הפתילות שבהן וכן שלשה ממערבי: רחפי הפתילות לעול חלחכעני
ומשם כדי שלה יחזירו לחורה קוף מריך

שעיר עזים אחד לחטאת׃ וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים
בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן
פַּגְעִיאֵל בֶּן עָכְרָן׃ פ בְּיוֹם שִׁבְעָה
עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן
עֵינָן׃ קָרְבָּנוֹ קְעָרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים
שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת
בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר
אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃
שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים
חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
קָרְבַּן אֲחִירַע בֶּן עֵינָן׃ פ זֹאת חֲנֻכַּת
הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ מֵאֵת נְשִׂיאֵי
יִשְׂרָאֵל קְעָרֹת כֶּסֶף שְׁתֵּים עָשְׂרֵה
מִזְרְקֵי כֶסֶף שְׁנֵים עָשָׂר כַּפּוֹת זָהָב
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃ שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה הַקְּעָרָה
הָאַחַת כֶּסֶף וְשִׁבְעִים הַמִּזְרָק הָאֶחָד

צפיר כבשי עזין חד
לחטאתא ׃ ולנכסת קודשיא
תורין תרין דכרי חמשא גדיי ג
חמשא אטרין בני שנה חמשא דן
קורבן פגעיאל בר עכרן׃ ביומא
תריסר יומין רבא לבני נפתלי
אחירע בר עינן׃ קורבניה
מנסתא דכסף חד מאה ותלתין
סילעין הוה מתקלא מזרקא חד
דכסף מתקליה שבעין סילעין
כסילעי קודשא תרויהון מלן
סלתא ורפילא במשחה למנחתא ׃
כביא חדא מתקל עשר סילעין
דדהב מליא קטרת בוסמין ׃
תור חד בר תורי דכר חד אטר
חד בר שתיה לעלתא׃ צפיר בר
עזין חד לחטאתא ׃ ולנכסת
קודשיא תורין תרין דכרי חמשא
גדיי חמשא אטרין בני שנה ג
חמשא דין קורבן אחירע בר־
עינן ׃
דא חנוכת מדבחא
ביומא דרבאו יתיה בני רברבי
ישראל מגיסי כסף תרתא עשרי
מזרקין כסף תריסר עשר בוכי דהבא
תריתא עשרי ׃ מאה ותלתין
סלעין הוה מתקלה דמגיסתא־
חדא דכסף ושבעין דמזרקא חד

כיום המעפה לומר, כי ביום מעפה קריב ומה לי מקריב לאחרי המעפה ולאחר כך מקריב לו לאחרי
המעפה לאחר זמן ולא בא לומר אחר ביום המעפה שלו לומר מעפה ביום כשקודם לומר לעדכו מעפה ביום
ומה לי ביום המעפה לומר ביום מעפה מקריב; קערות כסף שתים עשרה־יתם יום שהתחילו ולא לחייב כשהם
שלשים ושלש הקטרים קודם ינגוע מה לי לבני מעלה ולא כיוצא מלאי זו שקל לך חזר ומעלה כלן
וכעל כבולן כל כסף הכלים בשקל הקדש כל כסף הכלים וגומר למדך שהיו כלי המקדש מכוונים במשקלם מוקף לחד
לחד ומאי לן כלן כחד לא רבה ולתלמודנו כפות זהב מתים עשרה, למה לחזר לבני מעלה כף לחד עשרה זהב היה
כל זהב ומשקלה עשרים מקלים על כסף ומשקלה עשרה מקלי זהב ומקלי זהב מין משקלם
פוס לעל כסף ת"ל כפות זהב על זהב סין; וכבר מפס, שבי כתובים מתכחישים

בן־בקר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בן־שנתו
לעלה: שעיר־עזים אחד לחטאת: ולזבח
השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני שנה חמשה זֶה קרבן
אליסף בן־דעואל: פ
ביום השלישי נשיא לבני דן אחיעזר
בן־עמישדי: קרבנו קערת כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה:
כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר
אחד בן־בקר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בן־
שנתו לעלה: שעיר־עזים אחד לחטאת:
ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה
עתדים חמשה כבשים בני שנה חמשה
זה קרבן אחיעזר בן־עמישדי: פ
ביום עשתי עשר יום נשיא לבני אשר
פגעיאל בן־עכרן: קרבנו קערת־כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש שניהם:
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף
אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד
בן־בקר אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בן־שנתו לעלה:

בר תורי דכר חד אמר חד בר־
שתיה לעלתא: צפיר בר עזין חד
לחטאתא: ולנכסת קודשיא תורין
תרין דכרי חמשא גדיי חמשא
אמרין בני־שנה חמשא דין ק
קרבן אביתן בר גדעוני:
ביומא עשיראה רבא לבני
דן אחיעזר בר עמישדי:
קורבניה מגסתא דכסף חדא
מאה ותלתין סלעין חד פתקליה
מזרקא חד דכסף מתקליה ג
שבעין סלעין בסלעי קודשא ג
תריהון מלן סולתא רפילא ב
במשח למנחתא:
בוכא חדא מתקל עשר סלעין
דדהב מליא קטרת בוסמין תור
חד בר־תורי דכר חד אמר חד
בר־שתיה לעלתא: צפיר בר־
עזין חד לחטאתא: ולנכסת
קודשיא תורין תרין דכרי ב
חמשא גדיי חמשא אמרין בני
שנא חמשא דין קורבן אחיעזר
בר־עמישדי: ביומא חד עשר
יומין רבא לבני אשר פגעיאל בר־
עכרן: קורבניה מגסתא דכסף
חדא מאה ותלתין סלעין חד
מתקלא מזרקא חד דכסף ג
מתקליה שבעין סלעין בסלעי
קודשא תריהון מלן סולת דפיל
במשח למנחתא: בוכא חדא
מתקל עשר סלעין דדהב מליא
קטרת בוסמין תור חד בר תורי
דכר חד אמר חד בר שתיה לעלתא:

כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פ
אחד בן־בקר איל אחד כבש אחד בן־
שנתו לעלה: שעיר־עזים אחד לחטאת:
ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה
עתדים חמשה כבשים בני־שנה חמשה
זה קרבן אליישמע בן־עמיהוד: פ
ביום השמיני נשיא לבני מנשה גמליאל
בן־פדה צור: קרבנו קערת כסף אחת
של שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף
אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד
בן־בקר איל אחד כבש אחד בן־שנתו
לעלה: שעיר־עזים אחד לחטאת: ולזבח
השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן
גמליאל בן־פדה צור: פ
ביום השתיעי נשיא לבני בנימן אבידן
גדעוני: קרבנו קערת כסף אחת של שלשים
ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים
שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת
בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה
זהב מלאה קטרת: פר אחד

מוכא חדא מתקל עשר סילעין
דדהב מליא קטרת בוסמין תור
חד בר־תורי דכר חד אמר חד
בר־שתיה לעלתא: צפיר בר־
עיזין חד לחטאתא: ולנכסת
קודשא תרין תרין דכרי ה
חמשא גדיי חמשא אמרין בני
שנא חמשא דיין קורבן אישמע
בר־עמיהוד: ביומא תמינאה
דרבא לבני מנשה גמליאל בר פדה
צורי: קורבנה מגיסתא דכסף
חדא מאה ותלתין סלעין הוה
מתקלא מורקא חד דכסף ג
מתקליה שבעין סילעין בסלעי
קודשא תריהון מלן סולת דפיל
במשח למנחתא: מוכא חדא
מתקל עשר סילעין דדהב מליא
קטרת בוסמין תור חד בר תורי
דכר חד אמר חד בר־שתיה
לעלתא: צפיר בר־עזין חד
לחטאתא ולנכסת קודשא תרין
תרין דכרי חמשא גדיי חמשא
אמרין בני־שנה חמשא דיין ק
קרבן גמליאל בר פדה צורי:
ביומא תשיעאה רבא לבני
בנימין אבידן בר גדעוני: קורבנה
מגסתא דכסף חדא מאה ותלתין
סלעין הוה מתקלא מורקא חד
דכסף מתקליה שבעין סלעין
בסלעי קודשא תריהון מלן
סולתא דפיל במשח למנחתא:
מוכא חדא מתקל עשר סילעין דדהב מליא קטרת בוסמין תור חד

כף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף
אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד
בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו
לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח
השלמים בקר שנים אילם חמשה ש
עתדים חמשה כבשים בני שנה חמשה
זה קרבן שלמיאל בן צורי שדי:

ביום השישי נשיא לבני נפתלי
אחירע בן עינן: קרבנו קערת כסף
אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף
אחת עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד
בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתו
לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח
השלמים בקר שנים אילם חמשה ש
עתדים חמשה כבשים בני שנה חמשה
זה קרבן אחירע בן עינן:

ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע
בן עמיהוד: קרבנו קערת כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה:

דכסף מתקליה שבעין סילעין
בסילעי קודשא תריהון מלן
סולתא דפילא במשח למנחתא:
בוכא חדא מתקל עשר סלעין
דדהב מליא קטרת בוסמין: תור
חד בר תורי דכר חד אטר חד
בר שתיה לעלתא: צפיר בר עזין
חד לחטאתא: ולנכסת קודשא
תורין תרין דכרי חמשא גדיי
חמשא אפרין בני שנה חמשא
דין קרבן שלמיאל בר צורי שדי:

ביומא שתיתאה רבא
לבני גד אליסף בר דעואל: קורבנוי
מנסתא דכסף חדא מאה ותלתין
סילעין חדה מתקלא מזרקא
חד דכסף מתקליה שבעין
סילעין בסילעי קודשא ותריהון
מלן סולתא דפילא במשח ש
למנחתא: בוכא חדא מתקל
עשר סלעין דדהב מליא קטרת
בוסמין: תור חד בר תורי דכר
חד אטר חד בר שתיה לעלתא:
צפיר בר עזי חד לחטאתא:
ולנכסת קודשא תרין תרין
דכרי חמשא גדיי חמשא דין
קורבן אליסף בר דעואל:

ביומא שביעאה רבא לבני
אפרים אלישמע בר עמיהוד:
קורבניה מנסתא דכסף חדא
מאה ותלתין סילעין חדה מתקלא
מזרקא חד דכסף מתקליה שבעי
סילעין בסילעי קודשא תריהון
מלן סלת דפילא במשח למנחתא:

קורבנה מגסתא דכסף חד א
מאה ותלתין סלעין הוה מתקליה
מזרקא חד דכסף שבעין מתקליה ג
שבעין סלעין בסלעי קודשא ג
תריהון מלן סולתא דפיל ב
במשחה למנחתא ׃
כוכא חדא מתקל עשר סלעין
דדהב מלי קטרת בוסמין חד
חד בי תורי דכר חד אפר חד
בר שתיה לעלתא ׃ צפיר בר־
עזין חד לחטאתא ׃ ולנכסת
קודשא תורין תרין דכרי ב
חמשא גדיי חמשא אטרין בני
שנא חמשא דין קורבן אליאב
בר־חילון ׃ ביומא רביעאה
רבא לבני ראובן אליצור בר שדי
אור׃ קורבנה מגיסתא־דכסף
חדא מאה ותלתין סלעין הוה־
מתקלא מזרקא חד דכסף ג
מתקליה שבעין סלעין בסלעי
קודשא תריהון מלן סולת דפיל
במשח למנחתא ׃ כוכא חדא
מתקל עשר סלעין דדהב מלי
קטרת בוסמין חד חד בר תורי
דכר חד אפר חד בר־שתי־
לעלתא ׃ צפיר בר־עזין חד
לחטאתא ולנכסת קודשא תורין
תרין דכרי חמשא גדיי חמשא
אטרין בני־שנה חמשא דין ק
קרבן אליצור בר שדי אור ׃
ביומא חמישאה רבא לבני
שמעון שלומיאל בר צורישדי ׃
קורבניה כגסתא דכסף חדא

מאה ותלתין סלעין הוה מתקלא כוכא חד

קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה
משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל
בשקל הקדש שניהם מלאים סלת
בלולה בשמן למנחה ׃
כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת ׃ פר
אחד בן־בקר איל אחד כבש אחד בן־
שנתו לעלה ׃ שעיר־עזים אחד לחטאת ׃
ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה
עתדים חמשה כבשים בני־שנה חמשה
זה קרבן אליאב בן־חלן ׃ פ
ביום הרביעי נשיא לבני ראובן אליצור
בן שדי־אור ׃ קרבנו קערת־כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף
שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה ׃ כף
אחת עשרה זהב מלאה קטרת ׃ פר אחד
בן־בקר איל אחד כבש אחד בן־שנתו
לעלה ׃ שעיר־עזים אחד לחטאת ׃ ולזבח
השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן
אליצור בן־שדי־אור ׃ פ
ביום החמישי נשיא לבני שמעון שלמיאל
בן צורי־שדי ׃ קרבנו קערת־כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד

אֶחָד לַחַטָּאת׃ וְלִזְבַח זֶבַח־שְׁלָמִים בָּקָר
שְׁנֵים אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים חֲמִשָּׁה ס
כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נַחְשׁוֹן
בֶּן־עַמִּינָדָב׃ פ בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הִקְרִיב
נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעַר נְשִׂיא יִשָּׂשכָר׃ הִקְרִב אֶת־
קָרְבָּנוֹ קְעָרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמְאָה
מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם׃ מְלֵאִים סֹלֶת
בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה
זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר
אַיִל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃
שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃ וְלִזְבַח זֶבַח־שְׁלָמִים
בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתּוּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נְתַנְאֵל
בֶּן־צוּעָר׃ פ פ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
נָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃

וְלִנְסֶכֶת קוּדְשָׁא תּוֹרִין תְּרֵין
דְּכָרֵי חֲמִשָּׁא גְּדָיֵי חֲמִשָּׁא אִפְּרִין
בְּנֵי שְׁנָה חֲמִשָּׁא דֵּין קָרְבַּן נַחְשׁוֹן
בַּר־עַמִּינָדָב׃ בְּיוֹמָא
תִּנְיָנָא קָרֵב נְתַנְאֵל בַּר־צוּעָר רַבָּא
דְּיִשָּׂשכָר׃ קָרֵיב יָת־קוּרְבָּנֵיהּ
מְנַסְתָּא דְּכַסְפָּא חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין
סֶלְעִין הַוָה מַתְקָלָא מָזְרָקָא חַד
דְּכַסְפָּא מַתְקָלַיָּה שִׁבְעִין סֶלְעִין
בְּסֶלַע קוּדְשָׁא תְּרֵוֵיהוֹן׃ מְלָן
סוּלְתָּא דְּפִילָא בְּמַשְׁחָ לְמִנְחָתָא׃
בּוֹכְיָא חֲדָא מַתְקָל עֲשַׂר סֶלְעִין
דְּדָהַב מְלְיָא קְטֹרֶת בּוֹסְמִין׃ תּוֹר
חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר חַד אִמַּר חַד
בַּר־שְׁחִיזָה לָעֲלָתָא׃ צְפִיר־חַטָּאתָא
עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא׃ וּלְנִכְסַת
קוּדְשָׁא תּוֹרִין תְּרֵין דְּכָרֵי חֲמִשָּׁא
גְּדָיֵי חֲמִשָּׁא אִפְּרִין בְּנֵי שְׁנָה ס
חֲמִשָּׁא דֵּין קָרְבַּן נְתַנְאֵל בַּר צוּעָר׃
בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה רַבָּא
לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בַּר חֵלֹן׃

כיוצ"ב על ל' מסה הדרשן מנחתי מל' כבוש כן יחיד נתבל כן צוער הסיון עשה זו קערת כסף "מכון לנחתיו הכיל קערה תשב מלאות וסלטים כשר ממתיו על לחם הרתמון: סלטים ומלוח מסקלה. על פם שכשמעמיד תולדות לקיום השלום כן מלאה וסלטים היה מנחתו ויחי לחם סלטים ויחי פנה ויצר מזרק אחד, כסף, כביל מטרית מחם מלאות וכ' על פם שהעמיד תולדו כן תוק' פנה ועל כ פנה סבנזרים נזרת המכונל קודש תולדותיו כמו ספירסרי לפל וחזו יחיו מלאה ועסרים פנה לביכך כיוצ' ולא נחם' מזרק כסף אחד כמו שכתוב בקערה לשון מלאות ומלאחר מצטרפות לעכן: סלטים מקל, כשבר שכתוב לומות מיכון: כף אחת, כשבר התורה שמתנת מידו של הכל: עשרה זהב, כשבר עשרת הדברות: מלאה קטורת בי' מטרית של קטורת שם מיחוק ושלם עשרה אמות וכשבר שתחליף קוף כרלת על ידי את שם בר דקיפר לאחר כשבר שכתוב שכן כו ויקח כן בקר אחיל אחד כשבר ויקח ויקח את אחיל ובו': כבש אחד, כשבר יעקב והכשבים תפריד יעקב. סעיר עזים לכפר על מכירת יוסף שכתוב וישחטו סעיר עזים: ולזבח השלמים בקר שנים, כשבר משה ואהרן שכתבו שלש בין ישראל לאביהם שכתוב חילים כשבים ועתודים שלשה מינים כשבר כהנים ולוים וישראל וכשבר תורה כשיחים, שכתוב חמשה חומשין וחומש הדברות הכתובי' על עץ אחד וחמשה שכתובי' על שני עבר כתן מיכודו של ל' מסה הדרשן: כיוצ' שלשה מינים שכתוב לבני זבולון וכן כלם לאחר שכתבתי שכתוב כו הקריב כולם לאחריו שלשה עומר בשני לפי שכבר מיכד שמו והקדימו ושכתוב שלח נחשון הקריב כולם על עסקן זה בשני לבני פע' לומר לו היום היה הכשיר הקריב עשבו כלומי

וְאֶת אַרְבַּע הָעֲגָלֹת וְאֶת שְׁמֹנַת הַבָּקָר
נָתַן לִבְנֵי מְרָרִי כְּפִי עֲבֻדָּתָם בְּיַד אִיתָמָר
בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ וְלִבְנֵי קְהָת לֹא נָתָן כִּי
עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵיהֶם בַּכָּתֵף יִשָּׂאוּ׃
וַיַּקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים אֶת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם
הִמָּשַׁח אֹתוֹ וַיַּקְרִיבוּ הַנְּשִׂיאִם אֶת קָרְבָּנָם
לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה נָשִׂיא
אֶחָד לַיּוֹם נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם יַקְרִיבוּ אֶת
קָרְבָּנָם לַחֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ׃ ס וַיְהִי
הַמַּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קָרְבָּנוֹ נַחְשׁוֹן
בֶּן עַמִּינָדָב לְמַטֵּה יְהוּדָה׃ וְקָרְבָּנוֹ קַעֲרַת
כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק
אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן
לְמִנְחָה׃ כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
קְטֹרֶת׃ פַּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אַיִל אֶחָד כָּבֶשׂ
אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃ שְׂעִיר עִזִּים

וְיֵת אַרְבַּע עֶגְלָן וְיֵת תְּמָנְיָא תּוֹרֵי
יְהַב לִבְנֵי מְרָרִי כְּמִסַּת פּוּלְחָנְהוֹן
בִּידָא דְאִיתָמָר בַּר אַהֲרֹן כָּהֲנָא׃
וְלִבְנֵי קְהָת לָא יְהַב אֲרֵי פּוּלְחָנָן
קוּדְשָׁא עֲלֵיהוֹן בְּכָתְפָא נָטְלִין׃
וְקָרִיבוּ רַבְרְבַיָּא יָת חֲנֻכַּת ש
מַדְבְּחָא בְּיוֹמָא דְרַבְיוֹ יָתֵיר
וְקָרִיבוּ רַבְרְבַיָּא יָת קוּרְבָּנֵיהוֹן
קֳדָם מַדְבְּחָא׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
רַבָּא חַד לְיוֹמָא רַבָּא חַד לְיוֹמָא
יְקָרְבוּן יָת קוּרְבָּנֵיהוֹן לַחֲנֻכַּת
מַדְבְּחָא׃ וַהֲוָה דְמָקְרֵב
בְּיוֹמָא קַדְמָאָה יָת קוּרְבָּנֵיהּ ח
נַחְשׁוֹן בַּר עַמִּי נְדָב לְשִׁבְטָא
דִּיהוּדָה׃ וְקוּרְבָּנֵיהּ סַגְסָא
דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין סֶלַע
חֲדָה מַתְקָלָא מְזַרְקָא חַד דִּכְסַף
מַתְקָלַיָּה שִׁבְעִין סֶלַעִין בְּסֶלַע
קוּדְשָׁא תְּרֵיהוֹן מְלַן סוֹלְתָא
דְּפִילָא בְּמִשְׁחָא לְמִנְחָתָא׃ בּוֹכְיָא
חֲדָא מַתְקָלָא עֲשַׂר סֶלַעִין דְּהַב
מְלְיָא קְטֹרֶת בּוֹסְמִין תּוֹר חַד בַּר
תּוֹרֵי דִכְרָא חַד אִמְּרָא חַד בַּר שָׁתֵי
לְעֻלְתָא׃ צְפִיר בַּר עִזִּין

כי עבדת הקדש עליהם, מפק דכר הקדושה האהרן ומשולחן וגו' לעיכך בכתף ישאו׃ והקריבו הנשיאים את חנוכת
המזבח ליום משחתו והקריבו הנשיאים את קרבנם לפני המזבח׃ ויקריבו הנשיאים
את קרבנם כי עשרה ימים הם כמדת תולדותם שם כמדת המשעות עד שכח לן יפי הכח יקריבו למשעות אלו
יומין׃ ביום הראשון, מתן ביום נטל עשרה ראשון לישעת ראשון לנשיאים וכן כולהון כמדת שולמי
לישעתן יתמה, יתמה הכתוב על שכעו ולא שבטו ומשכטו והקריב, לו היו יודעין לעתיד שלא שבטה ומשכטו והקריב
כל כך קרבן כאשון מפני הכלי: פניהם מלאים סלת למנחת כרכה, עמרים זהב, כתרגומו מסרל עשר סלעי פקדים סיד
כף: מלאה קטורת, לא מצינו קטורת ליחיד ולא על מזבח החיצון שלא זו כאהרן וכולהון שעשה היתה, פר אחד מיוחד
שבעדינו, עגיל עזים אחד לחטאת, לכפר על קבר שתהום טומאת ספק, הקריב מתבא בן נושר הקריב את קרבנו
ביום ב' הקריב בשבטו של ישכר ביה שבא כתיב למטה יהודה ולמטה ישכר כתיב ואומר ידעי בינה לבני יששכר ראשי
הקריב אני לאחריו אמר לו משה הגבורה נאמר לי בהקריבו כמדת משעות חדנעים לכך נאמר הקריב את קרבנו
והיה אחר שהוא מאמין הקריב לשון בינוי אחרי שהוא הגבורה בנטוויה הקריב ומשה הקריב אני שעתיד שבטו לעמוד
דכרים זכה להקריב אני לשבטים אחד יודעים בתורה אחרון יודעים בחכמה ומבני יששכר יודעי בינה לעתים, ראשי שהם
ביתו עשה לשבטים להתגדל קרבנות הא

וישם לך שלום: ס ושמו את שמי
על בני ישראל ואני אברכם: ס
ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן
וימשח אתו ויקדש אתו ואת כל כליו ואת
המזבח ואת כל כליו וימשחם ויקדש
אתם: ויקריבו נשיאי ישראל ראשי בית
אבתם הם נשיאי המטת הם העמדים
על הפקדים: ויביאו את קרבנם לפני ש
יהוה שש עגלת צב ושני עשר בקר עגלה
על שני הנשאים ושור לאחד ויקריבו
אותם לפני המשכן: ויאמר יהוה אל משה
לאמר: קח מאתם והיו לעבד את עבדת
אהל מועד ונתתה אותם אל הלוים איש
כפי עבדתו: ויקח משה את העגלת ואת
הבקר ויתן אותם אל הלוים: את שתי
העגלות ואת ארבעת הבקר נתן לבני
גרשון כפי עבדתם:

וישוי לך שלם · וישוון ית
ברכת שמי על בני ישראל ואנא
איברכינון · והוה ביומא
דשצי משה לאקמא ית משכנא
ורבי יתיה וקדיש יתיה וית כל
מנוהי וית מדבחא וית כל מנוהי
ורבינון וקדיש יתהון · וקריבו
רברבי ישראל רישי בית אבהתהון
אנון רברבי שבטיא אנון ד
דקימין על מניניא · ואיתיו ית
קורבנהון לקדם יי' שית עגלן
כד מחפן ותרי עשר תורין
עגלתא על תרין רברביא ד
ותורא לחד וקריבו יתהון קדם
משכנא · ואמר יי' למשה למימר
קביל מנהון ויהון למפלח ית
פולחן משכן זמנא ותתן יתהון
לליואי גבר כמסת פולחניה ·
ונסיב משה ית עגלתא וית תורי
ויהב יתהון לליואי · ית תרתין
עגלתא וית ארבעת תורי יהב
לבני גרשון כמסת פולחנהון ·

ושמו את שמי · יברכום בשם המפורש: ואני אברכם · לישראל ואסכים עם הכהנים ד"א ואני אברכם לכהנים: ויהי
ביום כלות משה · כלת כתי' יום הקמת המשכן היו ישראל ככלה הנכנסת לחופה: כלות משה · בצלאל וכל חכם לב עשו
את המשכן ותלאו במשה לפי שמסר נפשו עליו לראות תבנית כל דבר ודבר כמו שהראהו בהר להורות לעושה
המלאכה ולא טעה בתבנית אחת וכן מצינו בדוד לפי שמסר נפשו על בנין בית המקדש שנא' זכור יי' לדוד את כל
ענותו אשר נשבע נקרא על שמו שנאמר ראה ביתך דוד: כלות משה להקים · ולא נאמר ביום הקים מלמד שכל
שבעת ימי המלואים היה משה מעמידו ומפרקו ובאותו היום העמידו ולא פרקו לכך נאמר כלות להקים אותו ביום
שלו הקמותיו וראש חדש ניסן היה בשני נשרפה הפרה בשלישי הזה הזיה ראשונה ובשביעי גלחו: הם נשיאי המטות
שהיו שוטרים עליהם במצרים והיו מוכים עליהם שנא' ויכו שוטרי ישראל: הם העומדים על הפקודים · שעמדו עם
משה ואהרן כשמנו את ישראל שנא' ואתכם יהיו וגו': שש עגלות צב · אין צב אלא מחופין וכן בצבים ובפרדים עגלות
מכוסים קרוים צבים: ויקריבו אותם לפני המשכן שלא קבל משה מידם עד שנאמ' לו מפי המקום אמ' ר' נתן מה ראו
הנשיאים להתנדב · כאן בתחלה ובמלאכת המשכן לא התנדבו תחלה אלא כך אמרו הנשיאים יתנדבו צבור מה
שיתנדבו ומה שמחסרין אנו משלימין כיון שראו שהשלימו צבור את הכל שנאמר והמלאכה היתה דים אמרו מה עלינו לעשות
הביאו אבני השהם ואבני המלואים לאפוד ולחשן · לכך התנדבו כאן תחלה: כפי עבודתם · שהיו משא בני
גרשון קל מבני מררי שהיו נושאים הקרשים והעמודים והאדנים:

וְגִלַּח נְזִירָא בְּתַרְעָא דְמַשְׁכַּן זִמְנָא
יָת רֵישׁ נְזִירוּתֵיהּ וְיִסַּב יָת שַׂעַר
רֵישׁ נְזִירוּתֵיהּ וְיִתֵּן עַל אֶשָׁתָא דְ
דְתְחוֹת דִּבְחָא דְנַכְסַת קוּדְשַׁיָּא:
וְיִסַּב כָּהֲנָא יָת דְּרוֹעָא בְּשִׁילְ
מִן דְּכַרָא וְגָרִיעָתָא פַּטִּירָתָא
חֲדָא מִן סַלָּא וְאַסְפּוֹג פַּטִּיר חַד
וְיִתֵּן עַל יְדֵי נְזִירָא בָּתַר דְּיִגְלַח יָת
נְזִירוּתֵיהּ וִירִים יָתְהוֹן כָּהֲנָא אֲרַמְ
קֳדָם יְיָ קוּדְשָׁא הוּא לְכָהֲנָא
עַל חֲדֵי אֲרַמְתָּא וְעַל שׁוֹקָא
דְאִתְּרִשְׁוָתָא וּבָתַר כֵּן יִשְׁתֵּ
נְזִירָא חַמְרָא אוֹרִיתָא דְנְזִירָא
דְיִדֵּר קוּרְבָּנֵיהּ קֳדָם יְיָ עַל
נְזִירוּתֵיהּ בַּר מִדְּתַדְבִּיק יְדֵיהּ כְּפוּם
נְדְרֵיהּ דְיִדַּר כֵּן יַעְבֵּיד עַל
אוֹרִיתָא דְנְזִירוּתֵיהּ: וּמַלֵּל יְיָ
עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר וּמַלֵּיל עִם
אַהֲרֹן וְעִם בְּנוֹהִי לְמֵימָר כְּדֵין
תְּבָרְכוּן יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּד חָטְרִין
לְהוֹן יְבָרְכִנָּךְ יְיָ וְיִטַּרְנָךְ:
יְאַהֵר יְיָ שְׁכִינְתֵיהּ לְוָתָךְ
עֲלָךְ: יְקַבֵּל יְיָ שְׁכִינְתֵיהּ לְוָתָךְ

וְגִלַּח הַנָּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶת רֹאשׁ
נִזְרוֹ וְלָקַח אֶת שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל
הָאֵשׁ אֲשֶׁר תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים: וְלָקַח
הַכֹּהֵן אֶת הַזְּרֹעַ בְּשֵׁלָה מִן הָאַיִל וְחַלַּת
מַצָּה אַחַת מִן הַסַּל וְרָקִיק מַצָּה אֶחָד
וְנָתַן עַל כַּפֵּי הַנָּזִיר אַחַר הִתְנַלְּחוֹ אֶת
נִזְרוֹ: וְהֵנִיף אֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה
קֹדֶשׁ הוּא לַכֹּהֵן עַל חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְעַל
שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְאַחַר יִשְׁתֶּה הַנָּזִיר יָיִן: זֹאת
תּוֹרַת הַנָּזִיר אֲשֶׁר יִדֹּר קָרְבָּנוֹ לַיהוָה עַל
נִזְרוֹ מִלְּבַד אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ כְּפִי נֶדֶר אֲשֶׁר
יִדֹּר כֵּן יַעֲשֶׂה עַל תּוֹרַת נִזְרוֹ: פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹ
דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו
יְשֵׂרְאֵל אֱמֹר לָהֶם
יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ: ס
אֵלֶיךָ וְיָחֻנֶּךָּ: ס יִשָּׂא יְ פָּנָיו

ונלח הנזיר פתח אהל מועד וכו' ונלח הנזיר לאחר מחיצת הקלעים ומחוץ פתח לאהל מועד לפני פתח. זכה הקלעים פתח קדוש מוכתם כו' שמיר היו מתבטלין כ
מגריך ליטול הכתם הזריע לאחר שנתבטל: הזריע כעלה: לאחר שנתבטלה: קדם חזה לכהן: לאחר הזריק
הזריק מן לכהן: על חזה התנופה ימלא חזה ופוק חזי מלא הקלעים מקום על מלאי כזית הזריע הזה
הקלעים כזית ככולן ויטלו לידין כדכר אחד להסרת הזריע הנמצין לכהן לידין לפי ב חזה ומוך מלא
ידו, פתח אומר הריני כזית על מנת שיהא עשרון ועל מנת שיהא הקלעים: כפי כדרך לפני יעשה
קונה כדרך על מנת הנזיר מוסיף ולא יחסר פתח אומר הריני כזית חוקם כזית על מנת על
מן לכי קונה כו כאחר ידך כן יעשה: אומר לכם: כתן זכור לטוב יברכך ישמרך
אומר: אלא יברכם כחסדו וכרחמיו אלא כהוגה וכלב אלם: יברכך: פיברכו כ
ניך פוריים ליטול ממנו מתנה מתנה לעבדי ויכו יכול לאחרי יכל לאדם וכיון מכאים
מנין מה קטנים יש בו כאחד זה אחד הכל הכא הוא אומר ויחנך ויקרא מדרשים ויחנך כ
מנך, יחיה לך בנים מוחקות פנים מהוכות, ויחנך, יתן לך חן, ישם לך שלום יברכם כעסו

יום טהרתו ביום השביעי ילחנו ובים
השביעי יבא שתי תרים או שני בני יונה
אל הכהן אל פתח אהל מועד ועשה
הכהן אחד לחטאת ואחד לעלה וכפר
מאשר חטא על הנפש וקדש את
א ביום ההוא והזיר ליהוה את ימי
ר והביא כבש בן שנתו לאשם והימים
ראשנים יפלו כי טמא נזרו ואת תורת
נזיר ביום מלאת ימי נזרו יביא אתו אל
פתח אהל מועד והקריב את קרבנו ש
יהוה כבש בן שנתו תמים אחד לעלה
כבשה אחת בת שנתה תמימה לחטאת
אחת ים תמים וסל מצות
ת חלת
ורקיקי מצות
ם ונסכיהם והקריב
לפני
ואת ועשו את חטאתו ואת
ואת ליעשה זבח שלמים
על סל המצות ועשה הכהן את
מנחתו ואת נסכו

ביום דרכותיה ביומא שביעאה
ילחינה ובויומא תמינאה ייתי
תרין שפנינן או תרין בני יונה
לות כהנא לתרע משכן זמנא
ויעבד כהנא חד לחטאתא וחד
לעלתא ויכפר עלוהי מדחב על
טיתא ויקדש ית רישיה ביומא
ההוא ויור קדם יי ית יומי
נזריה וייתי אמר בר שתיה ג
לאשמא ויומי קדמאי יבטלון
ארי מסאב נזריה ורא אוריתא
דנזירא ביום משלם יומי נזריה
ייתי יתיה לתרע משכן זמנא
ויקריב ית קורבניה קדם יי ד
אמר בר שתיה שלים חד
לעלתא ואמרתא חדא בר
שתא שלמתא לחטאתא ודכר
חד שלים לנכסת קודשיא וסל
פטיר סלת גרגין דפילן במשח
ואספוגין פטירין דמשיחין במשח
ומנחתהון ונסכיהון ויקרב כהנא
קד יעביד ית חטאתיה ויח
עלתיה ויח דכרא יעביד נכסת
קודשיא קדם יי על סלא ג
דפטיריא ויעביד כהנא ית נ
מנחתיה ויח נסכוהי

218

218

וְעָשָׂה לָהּ הַכֹּהֵן אֶת כָּל הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃ וְנָקְתָה
הָאִישׁ מֵעָוֹן וְהָאִשָּׁה הַהִוא תִּשָּׂא אֶת עֲוֹנָהּ׃
וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל נָעָשָׂה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי
יַפְלִא לִנְדֹּר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לַיְיָ׃ מִיַּיִן
וְשֵׁכָר יָזִיר חֹמֶץ יַיִן וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה
וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וַעֲנָבִים לַחִים
וְיְבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל׃ כָּל יְמֵי נִזְרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר
יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מֵחַרְצַנִּים וְעַד זָג לֹא יֹאכֵל׃
כָּל יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ
עַד מְלֹאת הַיָּמִם אֲשֶׁר יַזִּיר לַיְיָ קָדֹשׁ יִהְיֶה
גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ׃ כָּל יְמֵי הַזִּירוֹ לַיְיָ
עַל כָּל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא
וְלַאֲחֹתוֹ לֹא יִטַּמָּא
אֱלֹהָיו עַל רֹאשׁוֹ׃
וּמִי יָמוּת עָלָיו בְּפֶתַע פִּתְאֹם וְטִמֵּא
נִזְרוֹ וְגִלַּח רֹאשׁוֹ

וַיְבָרֶךְ לָהּ כֹּהֲנָא יָת כָּל אוֹרַיְתָא הָדָא׃
וְהֵי גְּבַרָא גְּבַר מֵחוֹבִין וְאִתְּתָא הַהִיא
וְתִקְבֵּל יָת חוֹבְתָהּ׃ וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימַר׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר
לְהוֹן גְּבַר אוֹ אִיתְּתָא אֲרֵי יַפְרִישׁ לְמִידַּר
נִדַּר נְזִירוּ לְמִיזַּר קֳדָם יְיָ׃ מֵחֲמַר חַמְרָא
וְעִתִּיקָא נְזַר חַל דְּחַמְרָא וְחַל דְּחַמְרָא
שָׁתְיָן לָא יִשְׁתֵּי וְכֹל מְמָרְחוֹת עִנְּבִין לָא
יִשְׁתֵּי וְעִנְּבִין דְּטִיבִין וְיַבִּישִׁין לָא יֵיכוֹל׃
כֹּל יוֹמֵי נִזְרֵיהּ מִכֹּל דְּיִתְעֲבֵד מִגַּפְנָא
דְּחַמְרָא מִטַּר צְנִין וְעַד עִנְּבִין לָא
יֵיכוֹל׃ כֹּל יוֹמֵי נֶדֶר נִזְרֵיהּ מַסְפָּר
לָא יֶעְבַּר עַל רֵישֵׁיהּ עַד מִשְׁלַם
יוֹמַיָּא דְּיַזִּיר קֳדָם יְיָ קַדִּישׁ יְהֵי
מְרַבֵּי פַּרְעָא שַׂעַר רֵישֵׁיהּ׃ כָּל יוֹמֵי
דְּיַזִּיר קֳדָם יְיָ קַדִּישׁ יְהֵי
דְּיָי עַל וְגִשְׁתָּא דְּמֵיתָא לָא יֵיעוֹל׃
לְאֲבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ לַאֲחָתֵיהּ וּלְבַרְתֵּיהּ
לָא יְסָאֲבִנַּהּ לְהֵן בְּמוֹתְהוֹן אֲמֵי כְּלִילַת
דְּאֱלָהֵיהּ עַל רֵישֵׁיהּ׃ כָּל יוֹמֵי נִזְרֵיהּ
קַדִּישׁ הוּא קֳדָם יְיָ׃ וַאֲרֵי
יְמוּת מִיתָא עֲלֵיהּ בְּהֵי
כְּתֵיף שְׁלָן
וְיִסְאַב רֵישׁ
נִזְרֵיהּ
וְיִגַּלַּח רֵישֵׁיהּ

אשה בתירה זן לשטורה היא א מקום אחר׃ נזירה מאכלים המאורסין ולא עיר אלא נזירה זרע אם היתה יורק
בערי ורלר בריוח אחר היתה יולדת שחוריי יולדת לבנים או אש כמו או נוגע כלומר אתם איש קצוי הוא
והעמיד את האשה ונקה האיש מעון אם כרקוה המים אל יראג לומר חיבתה נקי הוא מן העונש דבר
מפשיקנה והוא אצין בה׳ תר ונקה מעין שהסוטה אסורה לבעלה כי יפרש נדר יפרש למה נסמכה פרשת נזיר
לפרשת סוטה לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקלתה יזיר עצמו מן היין שהוא ביא לידי נאוף נדר נזיר אין
בכל מקום אלא נזירות אף כאן שכירת מן היין להבדיל עצמו מן היין לשם שמים מיין ושכר
כיוצא בזמן מחמר חדת ועתיק שורין משכר כשהוא ישן וכל משרין יון צביעה במים וכל משקה ופל שון
משנה יש הרבה אין שורין דין ומשקין נזיר שורה פתו בין חרצנים הם הגרעינים זג הם קליפות שהמטוק
שהוא צמם בזוכן בענבר בזוג קדוש יהיה השער שלו לגדל בפרע של שער ראשו פרע נקוד פתח לפ
בית לשער ראשו פרע של שער ופדוש של פרע גדול של זכר וכן אתה ר אמו לא יפרע ואין קדוי פרע

הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן׃ וַיִּכְתֹּב אֶת הָאָלֹה הַזֹּאת
בַּסֵּפֶר וַיָּמַח אֶל מֵי הַמָּרִים׃ וְהִשְׁקָה אֶת הָאִשָּׁה
אֶת מֵי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם
הַמְאָרְרִים לְמָרִים׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן מִיַּד הָאִשָּׁה
אֶת מִנְחַת הַקְּנָאֹת וְהֵנִיף אֶת הַמִּנְחָה לִפְנֵי יְיָ
וְהִקְרִיב אֹתָהּ אֶל הַמִּזְבֵּחַ׃ וְקָמַץ הַכֹּהֵן מִן
הַמִּנְחָה אֶת אֲזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְאַחַר
יַשְׁקֶה אֶת הָאִשָּׁה אֶת הַמָּיִם׃ וְהִשְׁקָה אֶת
הַמַּיִם וְהָיְתָה אִם נִטְמְאָה וַתִּמְעֹל מַעַל
בְּאִישָׁהּ וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים לְמָרִים
וְצָבְתָה בִטְנָהּ וְנָפְלָה יְרֵכָהּ וְהָיְתָה הָאִשָּׁה
לְאָלָה בְּקֶרֶב עַמָּהּ׃ וְאִם לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה
וּנְקִיָּה הִוא וְנִזְרְעָה זָרַע׃ וְאֹת תּוֹרַת
תַּחַת אִישָׁהּ
רוּחַ קְנָאָה
אֶת אִשְׁתּוֹ וְהֶעֱמִיד

אינגאה אמן אמן׃ ויכתוב את האלה
בספרא ומחוק למיא
מרירייא׃ ושקי את אתתא ית מיא
מרירייא מלטטייא ויעלון בה מיא
מלטטייא למרירו׃ ויסב כהנא מידא
דאתתא ית מנחת קנאתא ורים ית
מנחתא קדם יי׃ ויקרב יתה למדבחא׃
וישלף כהנא מן מנחתא ית אדכרתה
ויסיק למדבחא ובתר כן ישקי ית
אתתא ית מיא׃ וישקינה ית מיא ותהי
אם איתתא ושקרת שקר בבעלה
ויעלון בה מיא מלטטייא למרירו
ויפחין מעהא ותתמסי ירכה ותהי
איתתא ללוט בגו עמה׃ ואם לא
אסתאבת איתתא ודכיאה הי׃
ותשתזר ובניא ותעברי עדו׃ דא
אוריית׃ דתטעי איתתא דלא תסתכי
איתתא בר מבעלה ותסתאב׃
או גבר דישכוב עלוהי ריר
קטאה ויקנו ית איתתיה
ויזיל ית איתתא
לבית יי׃

217

ד"ענוותן של רשעים זק"ל שעון הברכה ונברכו בו וג' הן ידרך ישראל לאמר "את ידיך בקללה: הקדים ירך לבטן לפי שהבת חילה
תחת חילה "צבה" כתרגומו נפוחה "לעצות בטן כמין לי"ת עבות בטן זהו שמוש שהוא נקוד בו זכר לנחותם הדרך
שהלכו את הדרך אשר תלכון בה "להנפיל ירך שהמים "מצבים את הבטן ומפילים את ירך "לעבות בטן ולנפיל ירך בטנו
של בועל ואין אלא של נבעלת כשהוא אומר "את ירכך נופלת ואת בטנך צבה הרי של "בעלה אומר "אמן אמן
שבועה אמן אם מאיש זה אמן על האלה אניך על השבועה "והשקה את האשה אין זה סדר
שהסדר בתחילה מקריב מנחתה ואח"כ מכשירה שכשיקנה יבואו בה לידי "לפי שב בטן וירך מצוין לשאר כל
גוף תלמוד לומר ובאו בה בבודק אם כן מה תלמוד לומר בטן וירך לפי שהן התחילה בעבירה תחילה לפיכך התחי"ך
מהיכן הפורענות "למדים להי"ך רשעים ומי"ן "ובנוף מולין ואביא מעלה ומוריד ואף היא מנחה עמון שידרך
לפי שלה מידון של כהן "הקריב אשה זו היא הקטורת בקרן דומים מעדביות של מזבח קודם קמיצה כשאר מנחות "
"אשה היא הקומץ שעל ידי הקטורתו המנחה באה לזכרון לגבוה "והשקה את המים "לרבות שאם אמרה אינ"
תה לאחר שנסתקה מגלה מעדעדין אותה ומשקין אותה בעל כ"י זה אלא אם כן אמרה טמאה אנ"
גילה בטנה וג' אפי' שבקללה ירך תחלה המים אין בודקין אלא כדרך כנסתן בה "והיתה האשה לאלה"
ן שפירשתי שיהיו הכל אלין בה "בקרב עמה "הפוש בין ארס המרי"ח במקום שיעין עכר "ואם לא נ"

וְלָקַח הַכֹּהֵן מַיִם קְדֹשִׁים בִּכְלִי־חָרֶשׂ וּמִן
הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן יִקַּח
הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל־הַמָּיִם׃ וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן אֶת
הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וּפָרַע אֶת־רֹאשׁ הָאִשָּׁה
וְנָתַן עַל־כַּפֶּיהָ אֶת מִנְחַת הַזִּכָּרוֹן מִנְחַת
קְנָאֹת הִוא וּבְיַד הַכֹּהֵן יִהְיוּ מֵי הַמָּרִרִים
הַמְאָרְרִים׃ וְהִשְׁבִּיעַ אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְאָמַר
אֶל־הָאִשָּׁה אִם לֹא שָׁכַב אִישׁ אֹתָךְ וְאִם
לֹא שָׂטִית טֻמְאָה תַּחַת אִישֵׁךְ הִנָּקִי מִמֵּי
הַמָּרִרִים הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה׃ וְאַתְּ כִּי שָׂטִית
תַּחַת אִישֵׁךְ וְכִי נִטְמֵאת וַיִּתֵּן אִישׁ בָּ
שְׁכָבְתּוֹ מִבַּלְעֲדֵי אִישֵׁךְ׃ וְהִשְׁבִּיעַ
אֶת־הָאִשָּׁה בִּשְׁבֻעַת הָאָלָה וְאָמַר
לָאִשָּׁה יִתֵּן יְהוָה אֹתָךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה
עַמֵּךְ בְּתֵת יְהוָה אֶת־יְרֵכֵךְ נֹפֶלֶת
בִּטְנֵךְ צָבֶה׃ וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים
בְּמֵעַיִךְ לַצְבוֹת בֶּטֶן וְלַנְפִּל יָרֵךְ

וְיִסַּב כָּהֲנָא מַיָּא בִּיזֹר בְּמָאן דְּחָסֵף
וּמִן עַפְרָא דִּיהֵי בְּסוֹרֵי מַשְׁכְּנָא
יִסַּב כָּהֲנָא וְיִתֵּן לְמַיָּא׃ וְיָקִים
כָּהֲנָא יָת אִתְּתָא קֳדָם יְיָ וּפָרַע
יָת רֵישָׁא דְּאִתְּתָא וְיִתֵּן עַל יְדָהָא
יָת מִנְחַת דּוּכְרָנָא מִנְחַת קְנָאתָא
הִוא וּבִידָא דְּכָהֲנָא יְהוֹן מַיָּא
מְרִירַיָּא מְלַטְטַיָּא׃ וְיַשְׁבַּע יָתַהּ
כָּהֲנָא וְיֵימַר לְאִתְּתָא אִם לָא
שְׁכַב גְּבַר יָתָךְ וְאִם לָא סְטֵית
לְאִסְתָּאבָא בַּר מִבַּעְלָךְ הֱוֵי
זְכָאָה מִמַּיָּא מְרִירַיָּא מְלַטְטַיָּא
הָאִלֵּין׃ וְאִם אֲרֵי סְטֵית בַּר
מִבַּעְלָךְ וְאֲרֵי אִסְתָּאבַת וְיָהַב
גְּבַר בָּךְ יָת שְׁכְבְתֵּיהּ בַּר
מִבַּעְלָךְ וְיַשְׁבַּע כָּהֲנָא יָת אִתְּתָא
בְּטוֹמְתָא דְּלוֹמוֹ וְיֵימַר כָּהֲנָא
לְאִתְּתָא יִתֵּן יְיָ יָתָךְ לְלוֹט
וּלְסוֹמֵי בְּנוֹ עַמָּךְ בְּרֵיתָן יְיָ יָת
יַרְכָּךְ מַסְיָא וְיָת סָעֲיָךְ נַפְחִין׃
וְיֵעֲלוֹן מַיָּא מְלַטְטַיָּא הָאִלֵּין
בִּמְעָיִךְ לְאַפָּחָא מְעִין וּלְאַסְאָחָא
יַרְכָּךְ וְתֵימַר

לוֹ יִהְיֶה׃ וְאִישׁ אֶת קָדָשָׁיו לוֹ יִהְיוּ אִישׁ
אֲשֶׁר יִתֵּן לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה׃ פ וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי
תִשְׂטֶה אִשְׁתּוֹ וּמָעֲלָה בּוֹ מָעַל׃ וְשָׁכַב אִישׁ
אֹתָהּ שִׁכְבַת זֶרַע וְנֶעְלַם מֵעֵינֵי אִישָׁהּ
וְנִסְתְּרָה וְהִיא נִטְמָאָה וְעֵד אֵין בָּהּ וְהִוא
לֹא נִתְפָּשָׂה׃ וְעָבַר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא
אֶת אִשְׁתּוֹ וְהִוא נִטְמָאָה אוֹ עָבַר עָלָיו
רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת אִשְׁתּוֹ וְהִיא לֹא
נִטְמָאָה׃ וְהֵבִיא הָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ אֶל
הַכֹּהֵן וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנָהּ עָלֶיהָ עֲשִׂירִת
הָאֵיפָה קֶמַח שְׂעֹרִים לֹא יִצֹק עָלָיו שֶׁמֶן
וְלֹא יִתֵּן עָלָיו לְבֹנָה כִּי מִנְחַת קְנָאֹת הִוא
מִנְחַת זִכָּרוֹן מַזְכֶּרֶת עָוֹן׃ וְהִקְרִיב
הַכֹּהֵן וְהָעֲמִדָהּ לִפְנֵי יְהוָה׃

רְלִיָּה יְחִי׳ וּגְבַר יַת מַעְשַׂר
קוּרְשׁוֹהִי דְּיִלֵּיהּ יְהוֹן וּגְבַר דְּיִתֵּן
לְכָהֲנָא דְּיִלֵּיהּ יְהֵי׃ וּמַלֵּיל
יְיָ׳ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ מַלֵּיל עִם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן גְּבַר גְּבַר
אֲרֵי תְסְטֵי אִיתְּתֵיהּ וְתִשְׁקַר
בֵּיהּ שִׁקַּר׃ וְיִשְׁכּוֹב גְּבַר יָתַהּ
שִׁכְבַת זַרְעָא וְיִתְעֲדֵי מִבַּסְמָא מֵעֵינֵי
בַּעְלָהּ וְאִטְּטָרָא וְהִיא מְסָאֲבָא
וְסָהִיד לֵית בָּהּ וְהִיא לָא אִיתְאַחֲדָא׃
וְיֶעְבַּר עֲלוֹהִי רוּחַ קִנְאָה וְיִקַּנֵּי
יַת אִיתְּתֵיהּ וְהִיא מְסָאֲבָא אוֹ
עֲבַר עֲלוֹהִי רוּחַ קִנְאָה וְקַנֵּי יַת
אִיתְּתֵיהּ וְהִיא לָא מְסָאֲבָא׃ וְיֵיתֵי
גַּבְרָא יַת אִיתְּתֵיהּ לוֹת כָּהֲנָא
וְיֵיתֵי יַת קוּרְבָּנָהּ עֲלָהּ חַר־מַן
עֲשִׂרָא בְּתַלְתָּ סְאִין קֶמַח שְׂעוֹרִין
לָא יְרִיק עֲלוֹהִי מִשְׁחָא וְלָא
יִתֵּן עֲלוֹהִי לְבוּנְתָא אֲרֵי מִנְחַת
קְנָאתָא הוּא מִנְחַת דּוּכְרָנָא
מַדְכֶּרֶת חוֹבָה׃ וְיִקְרֵיב יָתַהּ
כָּהֲנָא וְיִקֵּים יָתַהּ קֳדָם יְיָ׳׃

יעשם כהם ת"ל לכן לו יהיה כח תכתוב עוד על מכבדים מיהו כתניש לכהנים ; ואיש את קדשיו לו
מיכן מתנות כהונה לעתיד יכול ויטלום כזרוע ת"ל יהיו את קדשיו לו יהיה מגיד מעוכת מתנתן
תרומים הרכה דרשו כו בספרי ; ומדרש אגדה איש את קדשיו לו יהיה אי מתנכב מעמרותיו ואיכ
מתנשמרות סוף מאין מדרש שנתן אלא לאחר מיעשרים מהיות לעתות ; ואיש אשר יתן לכהן מתנות
יהיו לו יהיו ; ת"ל יהיה ת"כ ממון אלא יהיה כי תפשה מאתו ; מה כתיב למעלה מן המובחר מן הקדשים לו יהיו אם
מתנות כהונה חייב מתנות כהונה לתת מאליו להכיר לו את הטובה ; כי תפשה ; מלמד שמועלת בכולם כאיש
אשר יתן לכהן כי תקבש ; כי תקבש ; שנו רבותינו מין המנחות נוהגים עד שתכנס כהן רוח מעות דכתיב כי
תקבש וכתיב נותן לפני כי תקבש ; כי תקבש ; מה תדרכי בניעות ותחסד בעיניו כמין מטה מעלי לא יפה לך דרכיך
לבך ; ויעלנה כו ויעל ; ויהי כאשר הביא את ארון ה' ויבא דוד ויעלם ; ונעלם מעיני אישה ; פרט לשוטה שהם אין רוחה ומעלים
את עצמן כחרשין לומר ; ונסתרה ; מיעוד שתהלה לשוטות כיולת ; ועד אין בה ; שהם אין בהם עד אחד עד אחד מאחר
שהלכה לה קינאה שוטה ; ועד אין בה ; כשומרות אצל עדים עדיים שתכנס ; כי תקבש ; כי תכנס כמין ותקבש ובכב עמה ;
ועבר עליו ; קודם לשתירים ; רוח קנאה וקנא ; פירשו רבותינו למען התרחק ממנה שלא תקנא בה ולא תקנא עם אחר עמי
ואין נותן לו עבר עליו וגומר ; כלומר הוא שהתרחקתי ואין ידוע אם נטמאת אם לאו ; וקנא ;
מעורים ; ועל אחים היה עשתה משמע כהונה וקרבנם מתכב בהמה ; לא יצוק עליו שמן ; שלא יפה
מתנת מי ; ולא יתן עליו לבונה ; שהלבונה מקרבת לבדה שנאמר ולבונה אשר על המנחה ; מעוררת עליו
מתנת קנאות היא זו וקנאת הבעל ;

פקיד את בני ישראל וישלחון
מן המחנה כל דסגיר וכל
דראיב וכל דטמא למת׃
נפש ועד זכר עד נקבה תשלחון
למבר למחניתא תשלחון
ולא יסאבון ית משריתהון
דשכינתי שריא ביניהון ׃ ועבדו
כן בני ישראל ושלחו יתהון
למבר למחניתא כמא דמליל
יי עם משה כן עבדו בני ישראל׃
ומליל יי עם משה
למימר מליל עם בני ישראל
גבר או איתתא ארי יעבדון מכל
חובי אנשא לשקרא שקר קדם
יי ואתחב אינשא ההוא ׃ ויודון
ית חוביהון דעבדו ויתיב ית
חובתיה ברישיה וחומשיה יוסף
עלוהי ויתן לדחב ליה ׃ ואם
ליית לגברא פריק לאתבא
חובתא ליה חובתא דמתיב
קדם יי לכהנא בר מדבר
כפוריא דיכפר ביה עלוהי וכל
אפרשותא לכל קודשיא דבני
ישראל דיקרבון לכהנא
יצו את בני ישראל וישלחו מן המחנה
כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש ׃ מזכר
עד נקבה תשלחו אל מחוץ למחנה
ולא יטמאו את מחניהם אשר
אני שכן בתוכם ׃ ויעשו כן בני ישראל
וישלחו אותם אל מחוץ למחנה כאשר
דבר יהוה אל משה כן עשו בני ישראל ׃
פ וידבר יהוה אל משה לאמר ׃
דבר אל בני ישראל איש או אשה כי
יעשו מכל חטאת האדם למעל מעל
ביהוה ואשמה הנפש ההוא ׃ והתודו את
חטאתם אשר עשו והשיב את אשמו
בראשו וחמישתו יסף עליו ונתן לאשר
אשם לו ׃ ואם אין לאיש גאל להשיב
האשם אליו האשם המושב ליהוה
לכהן מלבד איל הכפרים אשר יכפר
בו עליו ׃ וכל תרומה לכל קדשי בני
ישראל אשר יקריבו לכהן

צו את כני ישראל (נגוף ׳ פרשה זו נאמרה כיום שהוקם המשכן ושמונה פרשיות נאמרו כו כיום כדאיתא בתורת כהנים
גיטין כפרק המקבל ׃ וישלחו מן המחנה ׳ אלמא מחנות היו שם כשעת חנייתן תוך הקלעים היה מחנה שכינה רחוק
הלוים ממנו כאן שמוזכרים בפרשת במדבר סיני היה מחנה לוייה ומשם עד סוף מחנה הדגלים לבל תראנה
היה מחנה ישראל הכרוב כפתלה חוץ לבולן חזר מיתר כמחנה ישראל ומסולא מן המתים ושמח בשמם ׳ לשמי
לוייה ולאיזו מסולא אלא מכל מקום שכינה וכל זה לדעת רבותינו מן המקראות במסכת פסחים ׳ טומאת מקדש וקדשיו
דיליף מחומר בהי מקוה לטמא לטהר ומים כלשון עכמות אדם כלשון ימיני והרכה ים כברייתא רב מדריטום מחיך טומאת מחיך ורחם
לעשות מעל כיי ׳ הרי חזר וכתב כאן פרשת נחשון ומסכתב על סקר היה מחוורים כפרשת ויקרא ומשלה ומעבד כיי ורחם
כשעמייהו ונגוף וכמכיה כאן כמכיל פני דכרים סמתחדשו האחר מכתב כאן והתודו לעיל מחייב חומש ולאחר
פי עדים עד מיודם כדכר ומכפי ספירים על נזל סקוה ניתן להטהם ׳ את חטאתו כרשע ׳ היה מקדן מכמכב עכיו לאחר
לאשם לו ׳ לפי שמתחייב לי ׳ מה תן לאיש גואל ׳ מות התוכב מהמכיעו ואין לו יורשים ׳ להשיב האשם אליו ׳ כמשמע
זה נאמרות על כאן ואמרו רבותינו זכי יש לך אדם כישראל שאין לו נוחלים או אח או בן אין אתה יודע למי אתה מחזיר
מיומכחת לכיו לשעלה עד שיבוא אליהו זה הגר שמת ואין לו יורשים ׳ האשם המושב ׳ זה מקדן ומחוומים לגבי מקדן
האשם ונתנו לכהן מכאותו מסתר ׳ מלבד איל הכפורים ׳ אלמד על הכפורים ׳ שמחזר כויקרא שהוא צריך להכיה ׳ וכל תרומה ובכל תנופה
ר׳ שמעאל וכי תרומות מקריבין לבהן והלא קול המחזר מחבירו לבית גדרות ומה ת״ל אשר יקריבו לבהן אלא שכהנו

בְּאֹהֶל מוֹעֵד ׃ וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפְּחֹתָם
לְבֵית אֲבֹתָם אַלְפַּיִם וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃
אֵלֶּה פְקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן כָּל הָעֹבֵד
בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
עַל פִּי יְהוָה ׃ וּפְקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי מְרָרִי
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם ׃ מִבֶּן שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל
הַבָּא לַצָּבָא לַעֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד ׃ וַיִּהְיוּ
פְקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפְּחֹתָם שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים
וּמָאתָיִם ׃ אֵלֶּה פְקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי מְרָרִי
אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל פִּי יְהוָה בְּיַד
מֹשֶׁה ׃ כָּל הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן וְנִשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַלְוִיִּם
לְמִשְׁפְּחֹתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם ׃ מִבֶּן שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל
הַבָּא לַעֲבֹד עֲבֹדַת עֲבֹדָה וַעֲבֹדַת מַשָּׂא
בְּאֹהֶל מוֹעֵד ׃ וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שְׁמֹנַת
אֲלָפִים וְחָמֵשׁ מֵאוֹת וּשְׁמֹנִים ׃ עַל פִּי יְהוָה
פֻּקַּד אוֹתָם בְּיַד מֹשֶׁה אִישׁ אִישׁ עַל
עֲבֹדָתוֹ וְעַל מַשָּׂאוֹ וּפְקֻדָיו אֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת מֹשֶׁה ׃ פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר ׃

בְּמִשְׁכַּן זמנא ׃ וְהוּ מְנִינְהוֹן
לְזַרְעִיתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן
תְּרֵין אַלְפִין וְשִׁית מְאָה וּתְלָתִין ׃
אִלֵּין מְנִינֵי זַרְעִית בְּנֵי גַרְשׁוֹן כָּל־
דְּפָלַח בְּמִשְׁכַּן זמנא דְּמֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן עַל מֵימְרָא דַיְיָ ׃
וּמְנִינֵי זַרְעִית בְּנֵי מְרָרִי לְזַרְעִיתְהוֹן
וּלְבֵית אֲבָהָתְהוֹן ׃ מִבַּר תְּלָתִין
שְׁנִין וּלְעֵלָּא וְעַד בַּר חַמְשִׁין
שְׁנִין כָּל דְּאָתֵי לְחֵילָא לְפוּלְחָנָא
בְּמִשְׁכַּן זמנא ׃ וְהוּ מְנִינְהוֹן
לְזַרְעִיתְהוֹן תְּלָתָא אַלְפִין וּמָאתָן
אִלֵּין מְנִינֵי זַרְעִית בְּנֵי מְרָרִי דְּמָנָא
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל מֵימְרָא דַיְיָ
בִּידָא דְּמֹשֶׁה כָּל מְנִינַיָּא דְּמָנָא
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְרַבְרְבֵי יִשְׂרָאֵל יָת־
לֵיוָאֵי לְזַרְעִיתְהוֹן וּלְבֵית
אֲבָהָתְהוֹן ׃ מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין
וּלְעֵלָּא וְעַד בַּר חַמְשִׁין שְׁנִין כָּל־
דְּאָתֵי לְכַפָּלַח פּוּלְחַן פּוּלְחָנָא
וּפוּלְחַן מְטוֹל בְּמִשְׁכַּן זמנא יְהוֹן
מְנִינֵיהוֹן תְּמַנְיָא אַלְפִין וְחַמֵּשׁ
מְאָה וְתַמְנָן ׃ עַל מֵימְרָא דַיְיָ
מְנָא יָתְהוֹן בִּידָא דְּמֹשֶׁה גְּבַר־
גְּבַר עַל פּוּלְחָנֵיהּ וְעַל מְטוֹלֵיהּ
וּמְנִינוּהִי דְּפָקִיד יְיָ יָת מֹשֶׁה ׃
וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר ׃

מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן חמשים
שנה תפקדם כל הבא לצבא לעבד את
עבדת אהל מועד: וזאת משמרת משאם
לכל עבדתם באהל מועד קרשי המשכן
ובריחיו ועמודיו ואדניו: ועמודי החצר
סביב ואדניהם ויתדתם ומיתריהם לכל
כליהם ולכל עבדתם ובשמת תפקדו
את כלי משמרת משאם: זאת עבדת
משפחת בני מררי לכל עבדתם באהל
מועד ביד איתמר בן אהרן הכהן: ויפקד
משה ואהרן ונשיאי העדה את בני
הקהתי למשפחתם ולבית אבתם: מבן
שלשים שנה ומעלה ועד בן חמשים
שנה כל הבא לצבא לעבדה באהל
מועד: ויהיו פקדיהם למשפחתם אלפים
שבע מאות וחמשים: אלה פקודי
משפחת הקהתי כל העבד באהל
מועד אשר פקד משה ואהרן על פי
יהוה ביד משה: ס ופקודי
בני גרשון למשפחתם ולבית אבתם:
מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן
חמשים שנה כל הבא לצבא לעבדה

סבר תלתין שנין ולעילא ועד
בר חמשין שנין תמנינון כל
דאתי לחילא למפלח ית פולחן
משכן זמנא: מטרת מטולהון
לכל פולחנהון במשכן ומנא
דפי משכנא ועמודוהי ועזודוהי
וסכבוהי ועמודי דרתא סחור
סחור וסכבוהון וטיניהון ואטניהון
לכל מנייהון ולכל פולחנהון
ובשמהון תמנון ית בני מטרת
מטולהון דין פולחן ורעית בני
מררי לכל פולחנהון במשכן
זמנא ביד איתמר בר אהרן
כהנא: ומנא משה ואהרן
ורברבי כנשתא ית בני קהת
לורעיתהון ולבית אבהתהון:
מבר תלתין שנין ולעילא ועד
בר חמשין שנין כל דאתי
לחילא לפולחנא במשכן זמנא:
והוו מנייהון לורעיתהון תרין
אלפין שבע מאה וחמשין אלין
מנוי ורעית קהת כל דפלח
במשכן זמנא דמנא משה
ואהרן על מימרא דיי ביד
דמשה: ומנוי בני גרשון
לורעיתהון ולבית אבהתהון:
מבר תלתין שנין ולעילא ועד
בר חמשין שנין כל דאתי
לחילא לפולחנא

ויתדותם ומיתריהם: פל עמודים פקדי יתדות ומיתרי הקלעים בזמח כני גרשון היו יתדות ומיתרים היו לעמודים סביב לעזרת נהם
ולקלעים מלמעלה סלע עגוליהם הדוח: ויתדות ומיתרים היו לעמודים סביב לעזרת נהם

פרש וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ נְשֹׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי
גֵּרְשׁוֹן גַּם־הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה עַד בֶּן־חֲמִשִּׁים
שָׁנָה תִּפְקֹד אוֹתָם כָּל־הַבָּא לַצָּבָא צָבָא
לַעֲבֹד עֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ זֹאת עֲבֹדַת
מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי לַעֲבֹד וּלְמַשָּׂא׃ וְנָשְׂאוּ
אֶת־יְרִיעֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד
מִכְסֵהוּ וּמִכְסֵה הַתַּחַשׁ אֲשֶׁר־עָלָיו
מִלְמָעְלָה וְאֶת־מָסַךְ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃
וְאֶת־קַלְעֵי הֶחָצֵר וְאֶת־מָסַךְ פֶּתַח שַׁעַר
הֶחָצֵר אֲשֶׁר עַל־הַמִּשְׁכָּן וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ
סָבִיב וְאֶת־מֵיתְרֵיהֶם וְאֵת כָּל־כְּלֵי עֲבֹדָתָם
וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה לָהֶם וְעָבָדוּ׃ עַל־
פִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו תִּהְיֶה כָּל־עֲבֹדַת בְּנֵי
הַגֵּרְשֻׁנִּי לְכָל־מַשָּׂאָם וּלְכָל־עֲבֹדָתָם
וּפְקַדְתֶּם עֲלֵהֶם בְּמִשְׁמֶרֶת אֵת כָּל־
מַשָּׂאָם׃ זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי
לְאֹהֶל מוֹעֵד וּמִשְׁמַרְתָּם בְּיַד אִיתָמָר
בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃ ס בְּנֵי מְרָרִי
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם תִּפְקֹד אֹתָם׃

פרש וּמְלִיל
יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר. קַבֵּל יָת־
חֻשְׁבַּן בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן אַף־אִנּוּן לְבֵית
אֲבָהָתְהוֹן לְזַרְעִיָּתְהוֹן׃ מִבַּר־
תְּלָתִין שְׁנִין וְלַעֲלָא עַד בַּר־
חַמְשִׁין שְׁנִין תִּמְנֵי יָתְהוֹן כָּל־
דְּאָתֵי לְחֵילָא חֵילָא לְמִפְלַח
פּוּלְחָנָא בְּמַשְׁכְּנָא וּמְנָא׃ דֵּין פּוּלְחַן
זַרְעִיַּת גֵּרְשׁוֹן לְמִפְלַח וּלְמִטְעַן׃
וְיִטְלוּן יָת יְרִיעַת מַשְׁכְּנָא וְיָת־
מַשְׁכַּן זִמְנָא חוּפָאֵיהּ וְחוּפָאָה
דְּמַסְגְּנָא דְּעִלְוֹהִי מִלְּעֵילָא וְיָת־
פָּרְסָא דְּתָרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃ וְיָת
סְדִינֵי דְּרָתָא וְיָת פָּרְסָא דְּמָעֵלָנָא
דְּתָרַע דְּרָתָא דְּעַל מַשְׁכְּנָא
וְעַל־מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר וְיָת
אֲטוֹיֵיהוֹן וְיָת־כָּל־מָאנֵי פּוּלְחָנְהוֹן
וְיָת כָּל־דְּיִתְמְסַר לְהוֹן וְיִפְלְחוּן׃
עַל־מֵימַר אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי תְּהֵי כָּל־
פּוּלְחַן בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן לְכָל־מַטּוּלְהוֹן
וּלְכָל פּוּלְחָנֵיהוֹן וְתִמְנוּן עֲלֵיהוֹן
בְּמַטַּרְתָּא יָת כָּל־מַטּוּלְהוֹן׃ דֵּין
פּוּלְחַן זַרְעִיַּת בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן בְּמַשְׁכְּנָא
וּמְנָא וּמַטַּרְתְּהוֹן בִּידָא דְּאִיתָמָר
בַּר־אַהֲרֹן כָּהֲנָא׃
בְּנֵי מְרָרִי לְזַרְעִיָּתְהוֹן לְבֵית־
אֲבָהָתְהוֹן תִּמְנֵי יָתְהוֹן׃

קיז

ג וְיִתְּנוּ עַל־כָּל־מְנוֹרַת
דִּישְׁמִשׁוֹן עַל־וְהִי בְּהוֹן יָת מַחְתְּתָא
וְיָת־צְנוֹרִיתָא וְיָת־מִגְרוֹפְתָא וְיָת
מַזְרְקָא כָּל מָנֵי מַרְמְחָא וְיִפְרְסוּן
עַלְוֹהִי חוּפְיָת דְּמַשְׁךְ סַסְגוֹנָא
וְיִשְׁוֹן אַרְיחוֹהִי: וְיִשְׁרֵי אַהֲרֹן ד
וּבְנוֹהִי לְכַסָּאָה יָת־קוּדְשָׁא וְיָת־
כָּל־מָנֵי קוּדְשָׁא בְּמִטַּל מַשְׁרִיתָא
וּבָתַר כֵּן יֵעָלוּן בְּנֵי קָהָת לְמִטַּל
וְלָא יְקָרְבוּן לְקוּדְשָׁא וְלָא יְמוּתוּן
אִילֵּין מַטּוּל בְּנֵי קָהָת בְּמַשְׁכְּנָא
דִּימְנָא: וּרְמִסְּיר אֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן
כָּהֲנָא מַשְׁגָּחָא דְּאַנְהָרוּתָא וְקִטֹּרֶת
בּוּסְמָיָא וּמִנְחָתָא תְּדִירָא וּמַשְׁחָא
דְּרְבוּתָא מַסַּרְתְּ כָּל־מַשְׁכְּנָא וְכָל
דְּבִיהּ בְּקוּדְשָׁא וּבְמָנוֹהִי:
וּמַלֵּיל יְיָ עִם־מֹשֶׁה וְעִם־אַהֲרֹן ה
לְמֵימַר: לָא תְשֵׁיצוּן יָת שִׁבְטָא
דְּרָעִית קָהָת מִגּוֹ לֵיוָאֵי אֲרֵי עֲבִדוּ
לְהוֹן דֵּין וְלָא יְמוּתוּן בְּמִקְרְבְהוֹן
לְקוּדְשָׁא קוּדְשַׁיָּא אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי
יֵעָלוּן וְיִמְנוּן יָתְהוֹן גְּבַר גְּבַר עַל־
פּוּלְחָנֵיהּ וְלִמְטוֹלֵיהּ: וְלָא־יֵעָלוּן
לְמֶחֱזֵי כַּד מְכַסְּיָן יָת־מָנֵי קוּדְשָׁא
וְלָא יְמוּתוּן:

וְיִתְּנוּ עָלָיו אֶת כָּל־כֵּלָיו אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ עָלָיו
בָּהֶם אֶת הַמִּחְתֹּת אֶת הַמִּזְלָגֹת וְאֶת הַיָּעִים
וְאֶת הַמִּזְרָקֹת כֹּל כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ וּפָרְשׂוּ עָלָיו
כְּסוּי עוֹר תְּחָשׁ וְשָׂמוּ בַדָּיו: וְכִלָּה אַהֲרֹן
וּבָנָיו לְכַסֹּת אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת כָּל כְּלֵי
הַקֹּדֶשׁ בְּנָסְעַ הַמַּחֲנֶה וְאַחֲרֵי כֵן יָבֹאוּ בְּנֵי
קְהָת לָשֵׂאת וְלֹא יִגְּעוּ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְמֵתוּ
אֵלֶּה מַשָּׂא בְּנֵי קְהָת בְּאֹהֶל מוֹעֵד וּפְקֻדַּת
אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן שֶׁמֶן הַמָּאוֹר
וּקְטֹרֶת הַסַּמִּים וּמִנְחַת הַתָּמִיד וְשֶׁמֶן
הַמִּשְׁחָה פְּקֻדַּת כָּל הַמִּשְׁכָּן וְכָל אֲשֶׁר
בּוֹ בְּקֹדֶשׁ וּבִכֵלָיו:
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל
אַהֲרֹן לֵאמֹר: אַל תַּכְרִיתוּ אֶת שֵׁבֶט
מִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם: וְזֹאת עֲשׂוּ
לָהֶם וְחָיוּ וְלֹא יָמֻתוּ בְּנָשְׁתָּם אֶת קֹדֶשׁ
הַקָּדָשִׁים אַהֲרֹן וּבָנָיו יָבֹאוּ וְשָׂמוּ אוֹתָם
אִישׁ אִישׁ עַל עֲבֹדָתוֹ וְאֶל מַשָּׂאוֹ: וְלֹא
יָבֹאוּ לִרְאוֹת כִּבְלַע אֶת הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ

מחתות, סכהן חותכין נחלים לתרומת הדשן עמויה כמין מחכת שלין לה ידית ומלבניה מחכת את הגחלים: מזלגות גמוריות של כחמת שכהן תכין כחכריס שעל המזבח לחשכן כדי שיתנענע יפה ויתקל: יעים, הם מגרפות וכלגע ודיל וזהן של נחשת וכהם מכבדים את הדשן מעל המזבח: לכסות את הקדש, קלרין ומזבח, ואת כל כלי הקדש, המנורה וכלי הפרת: ומתו, שלא יגעו אלא יביטו מרחוק: ופקודת שעזר עליהם לשאת אותם: סמן המאור, השמן הנעשה לשמן מאור מעולה לנעות ולזרז להקריב בעת הוכייתן: קטרת הסמים, ועוד היה ממונה על מעלה כבי קטרת, לנעות אותם על עבודתו ועל משאו: והוא המשכן וכל אשר בו, כל קדושין לשעלה בפרשה זו, חלב מעלה כבי גרשון ומרכי מחיכה מקדש הקדשים על פי שיתעור היה כמו שכתוב בפרשה: אל תכריתו, אל תגרמו להם שימותו: ועלו יכאו לראות בבלע את הקדש, לתוך כריתת שלו כמו

המסך וכסו בה את ארן העדת : ונתנו
עליו כסוי עור תחש ופרשו בגד כליל
תכלת מלמעלה ושמו בדיו : ועל שלחן
הפנים יפרשו בגד תכלת ונתנו עליו את
הקערת ואת הכפת ואת המנקית ואת
קשות הנסך ולחם התמיד עליו יהיה :
ופרשו עליהם בגד תולעת שני וכסו אתו
במכסה עור תחש ושמו את בדיו : ולקחו
בגד תכלת וכסו את מנרת המאור ואת
נרתיה ואת מלקחיה ואת מחתתיה ואת
כל כלי שמנה אשר ישרתו לה בהם :
ונתנו אתה ואת כל כליה אל מכסה עור
תחש ונתנו על המוט : ועל מזבח הזהב
יפרשו בגד תכלת וכסו אתו במכסה עור
תחש ושמו את בדיו : ולקחו את כל כלי
השרת אשר ישרתו בם בקדש ונתנו
אל בגד תכלת וכסו אותם במכסה עור
תחש ונתנו על המוט : ודשנו את
המזבח ופרשו עליו בגד ארגמן :

דפרסא ויכסון בה ית ארונא
דסהדותא : ויתנון עלוהי חופאה
דמשך ססגונא ויפרסון לבוש
גמיר תכלא מלעילא וישוון
אריחוהי : ועל פתורא דלחים
אפיא יפרסון לבוש תכלא ויתנון
עלוהי ית מגיסיא וית בזיכיא
וית מכילתא וית קסות ניסוכא
ולחים תדירא עלוהי יהי : ויפרסון
עליהון לבוש צבע זהורי ויכסון
יתיה בחופאה דמשך ססגונא
וישוון ית אריחוהי : ויסבון לבוש
תכלא ויכסון ית מנרתא דאנהורי
וית בוציניהא וית צבתהא וית
מחתיתהא וית כל מני שימושה
דישמשון לה בהון : ויתנון יתה
וית כל מנהא לחופאה דמשך
ססגונא ויתנון על אריחא : ועל
מדבחא דדהבא יפרסון לבוש
תכלא ויכסון יתיה בחופאה
213
דמשך ססגונא וישוון ית אריחוהי :
ויסבון ית כל מני שימושא
דישמשון בהון בקודשא ויתנון
ללבוש תכלא ויכסון יתהון
בחופאה דמשך ססגונא ויתנון
על אריחא : ויספון ית קטמא
דמדבחא ויפרסון עלוהי לבוש ארגונא :

קדש הקדשים · המקודש שבכלן הארון והשלחן והמנורה והמזבחות והפרכת וכלי שרת : ובא אהרן ובניו · יכסו כל
הכלים לצרכיהן המפורש לנו בפרשה זו ולא יכנסו הלוים בני קהת אלא לשאת · בנסוע המחנה · כשהענן מסתלק
הם יודעין שיסעו : קערות וכפות וקשות ומנקיות · כבר פירשתי במלאכת המשכן : הנסך · הכסוי לשון מסך אשר
על : מלקחיה · כמין צבת שמושך בה את הפתילה לכל נר שירצה : מחתותיה · כמין כף קטנה ושוליה פשוטין ולא
מחיצות לה מחיצה לפניהם אלא מאחריה וחותה בה דשן הנרות בשעת הטבתן : נרותיה · לוציש בלעז שנותנין בהם
השמן והפתילות : את מכסה עור תחש · כמין מרצוף : את כל כלי השרת אשר ישרתו בם בקדש · בתוך המשכן שהוא
קדש והם כלי הקטרת שמשרתין בהם במזבח הפנימי : ודשנו את המזבח · מזבח הנחשת ודשנו יטלו הדשן מעליו :
ופרשו עליו · בגד ארגמן ואש שירדה מן השמים רבוצה תחת הבגד כארי בשעת המסעות ואינה שורפתו שהיו כופין
עליה פסכתר של נחשת :

וְאֵת פְּדוּיֵי הַשְּׁלֹשָׁה וְהַשִּׁבְעִים וְהַמָּאתָיִם
הָעֹדְפִים עַל הַלְוִיִּם מִבְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְלָקַחְתָּ חֲמֵשֶׁת חֲמֵשֶׁת שְׁקָלִים לַגֻּלְגֹּלֶת
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ תִּקָּח עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשָּׁקֶל׃
וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו פִּדְוִיֵּי הָעֹדְפִים
בָּהֶם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת כֶּסֶף הַפְּדוּיִם מֵאֵת
הָעֹדְפִים עַל פִּדוּיֵי הַלְוִיִּם׃ מֵאֵת בְּכוֹר בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לָקַח אֶת הַכֶּסֶף חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים
וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְאֶלֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ וַיִּתֵּן
מֹשֶׁה אֶת כֶּסֶף הַפְּדוּיִם לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו עַל
פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃

פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן
לֵאמֹר׃ נְשָׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי קְהָת מִתּוֹךְ
בְּנֵי לֵוִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן
שָׁנָה כָּל בָּא לַצָּבָא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה
בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃ זֹאת עֲבֹדַת בְּנֵי קְהָת
בְּאֹהֶל מוֹעֵד קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים׃ וּבָא אַהֲרֹן
וּבָנָיו בִּנְסֹעַ הַמַּחֲנֶה וְהוֹרִדוּ אֵת פָּרֹכֶת

ויתן פדויי השלשה וגו׳ ואת הכורות הצריכין לפדות מלא מעשה ומכעיס ומאתים העודפים כסף יתירים על
מנחם תקח חומשת חומשת מקלים לגלגלת כך היה מכירתו של יוסף עשרים פסף פקיה בכורה של רחל׃ העודפים על
פדויי הלוים׳ על תורח מספרן הללוים בגופן׳ חומשה ושמים ומעם אחות ואלף׳ כך מכום החסכון׳ חומשת מקלים
לגלגלת בכורות חלף מקל מקל בעבורית מכם אחות וחמשים מכם אחות וחלף׳ כך מכום החסכון׳ חומשת מקלים
בכור פחומר לו תן חומשת מקלים יחומר לו מפדויי הלוים לחי הים עשה מכיח מכים ועשרים חלף מתקין וכתב עליהם
כן ליו ומאתים ומכעים ומעה מתקין כתב עליהן חומשת מקלים כנגד ונתקן מקלבי אחיר לשם כלו ונשר מתקיבם לפי
עגרל׃ כפף לח רחם׳ מנח מכם מרחויים לעבודת מיפה ומם מכן מעשים ובר כן חומשים ומקחוש מעשרים לח מתחוש
כוחו מכחן לאחרו חכמים כן מעשים לבח ומיתר על כן חומשים מכחים כוחו מעכתם׳

וְעַמְדֵי הֶחָצֵר סָבִיב וְאֶת־יִתְדֹתָם
וְאֶת־מֵיתְרֵיהֶם וְהַחֹנִים לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן קֵדְמָה
לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִזְרָחָה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבָנָיו
שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ לְמִשְׁמֶרֶת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ כָּל פְּקוּדֵי
הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי
יְהוָה לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ
וָמַעְלָה שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃ ס וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּקֹד כָּל־בְּכֹר זָכָר לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמַעְלָה וְשָׂא אֶת־מִסְפַּר
שְׁמֹתָם׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִי אֲנִי יְהוָה
תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בְּהֵמַת
הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בִּבְהֵמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
יִשְׁמָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ אֶת־
כּוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי כָּל־בְּכוֹר
בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמַעְלָה
לִפְקוּדֵיהֶם שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף שְׁלֹשָׁה
וְשִׁבְעִים וּמָאתָיִם׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ קַח אֶת־הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־
בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בְּהֵמַת הַלְוִיִּם
תַּחַת בְּהֶמְתָּם וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם אֲנִי יְהוָה׃

וְעַמְדֵי דְרָתָא סְחוֹר־
וְסַמְכֵיהוֹן וְסִיטְוֵהוֹן וְאַטְוֵנֵיהוֹן
וְדִשְׁרַן קֳדָם מַשְׁכְּנָא קִדְמָיְתָא
קֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא מַדִּנְחָא
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְנוֹהִי נָטְרִין מַטְרַת
מַקְדְּשָׁא לְמַטְרַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְחֵילוֹנִי דְיִקְרַב יִתְקְטֵל׃ כָּל
מְנְיָנֵי לֵיוָאֵי דְמָנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
עַל מֵימְרָא דַיְיָ לְזַרְעִיָּתְהוֹן נ
כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵלָּא
עֶשְׂרִין וְתַרְתֵּין אַלְפִין׃ וַאֲמַר יְיָ
לְמֹשֶׁה מְנִי כָל בְּכוּרָא דְכַרְיָא
בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵלָּא
וְקַבֶּל יַת חוּשְׁבַּן שְׁמָהָתְהוֹן׃
וְתִקְרֵב יַת לֵיוָאֵי קֳדָמַי אֲנָא
יְיָ חֲלַף כָּל בּוּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָ
וְיַת בְּעִירָא דְלֵיוָאֵי חֲלַף כָּל בּוּכְרָא
בִּבְעִירָא דִבְנֵי יִשְׂרָ׃ וּמְנָא מֹשֶׁה
כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ יָתֵיהּ יַת כָּל־
בּוּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲווֹ כָּל־
בְּכוּרָא דִכְרָא בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר
יַרְחָא וּלְעֵלָּא לִמְנִיהוֹן עֶשְׂרִין
וְתַרְתֵּין אַלְפִין מָאתַן וְשִׁבְעִין וּתְלָתָא׃

וּמַלֵּיל יְיָ עִם־מֹשֶׁה
לְמֵימָר קָרֵב יַת לֵיוָאֵי חֲלַף כָּל־
בּוּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיַת בְּעִירָא
דְלֵיוָאֵי חֲלַף בְּעִירֵיהוֹן וִיהוֹן ר
לְמִשְׁמַשְׁתִּין קֳדָמַי לֵיוָאֵי אֲנָא יְיָ׃

202

ואת לא כלום עם הפחד ויפרד את הכבוד ועל יהיו זקוקים הסלעה ושכנים ומאתים כבודות העובדים על הסוכן
כבודות לכל כבודינו במסכת כבודות לותן סלע מחות לויים כבודות היו ודיים סיפקינו עצמן מן הפרנין, מקוד
על כבוד זכר מכן חדש ומעלה. ופקיד ומכל ספק נפשי, ואת כחצית הלוים וגומ׳, לא תדע כחצית הלוים ל
כבודי כשהוא מפורש על ישראל אלא את פטרי ממוריקם וסך אחד של כן לי פטרי כוית פטרי חמורים של ישראל פד
פקדי מנה העובדים בחדש ולא מנה העובדים בכתוב׃

וּלְקְהָת זֵרְעִית עַמְרָם וְזֵרְעִית
יִצְהָר וְזֵרְעִית חֶבְרוֹן וְזֵרְעִית
עֻזִּיאֵל אֵילֶּין אִינּוּן זַרְעִית קְהָת ׃
בְּמִנְיַן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא
וּלְעֵלָּא תְּמָנְיָא אַלְפִין וְשִׁית מְאָה
נָטְרֵי מַטְרַת קוּדְשָׁא וְרָשִׁיתָ בְּנֵי
קְהָת יְשָׁרִין עַל־צַדָּא דְּמַשְׁכְּנָא
דָּרוֹמָא ׃ וְרַב בֵּית אֲבָא לְזַרְעִית
קְהָת אֱלִיצָפָן בַּר־עֻזִּיאֵל וּמַטְרְתְּהוֹן
אֲרוֹנָא וּפַתּוֹרָא וּמְנָרְתָּא וּמַדְבְּחַיָּא
וּמָנֵי קוּדְשָׁא דְּיַשְׁמְשׁוּן בְּהוֹן
וּפָרְסָא וְכָל־פּוּלְחָנֵיהּ וְאַטְרְכְלָא
דְּכְתָנָא עַל־רַבְרְבֵי לְוָאֵי אֶלְעָזָר
בַּר־אַהֲרֹן כָּהֲנָא כְּתָחוֹת יְדוֹהִי
מְמָנֵי נָטְרֵי מַטְרַת קוּדְשָׁא ׃
לִבְנֵי מְרָרִי זַרְעִית כְּהָלִי וְזַרְעִית מוּשִׁי
אִלֵּין אִינּוּן זַרְעִית מְרָרִי וּמִנְיָנֵיהוֹן
בְּמִנְיַן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא ד
וּלְעֵלָּא שִׁתָּא אַלְפִין וּמְאָתָן ׃ וְרַב
בֵּית אֲבָא לְזַרְעִית מְרָרִי צוּרִיאֵל
בַּר אֲבִיחַיִל עַל־שִׁירָא דְּמַשְׁכְּנָא
יְשָׁרִין צִפּוֹנָא ׃ וּדְמַטְּרַת לְמַטְּרְתְּהוֹן
בְּנֵי מְרָרִי דַּפֵּי מַשְׁכְּנָא עֲבָרוֹהִי
עַמּוּדוֹהִי וְסַמְכוֹהִי וְכָל־מָנוֹרֵי
וְכָל־פּוּלְחָנֵיהּ ׃

ס ס וְלִקְהָת מִשְׁפַּחַת הָעַמְרָמִי
וּמִשְׁפַּחַת הַיִּצְהָרִי וּמִשְׁפַּחַת הַחֶבְרֹנִי
וּמִשְׁפַּחַת הָעֻזִּיאֵלִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת
הַקְּהָתִי׃ בְּמִסְפַּר כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ
וָמָעְלָה שְׁמֹנַת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת שֹׁמְרֵי
מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ׃ מִשְׁפְּחוֹת בְּנֵי קְהָת יַחֲנוּ
עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן תֵּימָנָה׃ וְנָשִׂיא בֵּית אָב
לְמִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי אֱלִיצָפָן בֶּן עֻזִּיאֵל ׃
וּמִשְׁמֶרְתָּם הָאָרֹן וְהַשֻּׁלְחָן וְהַמְּנֹרָה
וְהַמִּזְבְּחֹת וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ בָּהֶם
וְהַמָּסָךְ וְכָל עֲבֹדָתוֹ ׃ וְנָשִׂיא נְשִׂיאֵי הַלֵּוִי
אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן פְּקֻדַּת שֹׁמְרֵי
מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ׃ לִמְרָרִי מִשְׁפַּחַת הַמַּחְלִי
וּמִשְׁפַּחַת הַמּוּשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת
מְרָרִי ׃ וּפְקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל זָכָר מִבֶּן
חֹדֶשׁ וָמָעְלָה שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּמָאתָיִם ׃
וְנָשִׂיא בֵּית אָב לְמִשְׁפְּחֹת מְרָרִי צוּרִיאֵל
בֶּן אֲבִיחַיִל עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ צָפֹנָה ׃
וּפְקֻדַּת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי מְרָרִי קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן
וּבְרִיחָיו וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו וְכָל כֵּלָיו וְכָל עֲבֹדָתוֹ׃

מִשְׁפְּחוֹת בְּנֵי קְהָת יִחֲנוּ תֵּימָנָה, וְסָמְכִין לָהֶם דֶּגֶל רְאוּבֵן וְחוּרֵי לְמַטֶּה וְחוּרֵי לְמַעְלֶה, לָכֵן לֹא נִמְנוּ תֵּימָנָה
וְלֹא כְּתִיבִים וְנִלְמָדִים וְנִמְצָאִים לְיָם עִם קֶרַח וַעֲדָתוֹ שֶׁכְּשֶׁאֵינָן עוֹסְקִים בְּתַחְבּוּרָתָם ׃ וְהָעֹסֶק הָיָה הַחֲרוּכַת סַהֲלֵי קְדוּשִׁים
פְּרִיכַת הַמָּסָךְ ׃ וְכִסּוּיָ כְּמִילֵי לְמַעְלָה, מְיוּחָס עַל כֻּלָּם וְעַל מָה הוּא כְּמִילוֹתָ פְּקֻדַּת סוֹמְכֵי מִשְׁמֶרֶת עַל יְדֵי מִי הָיָה פְּקֻדַּת
כֻּלָּם ׃ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּכְנֵי, וְסָמְכִין לָהֶם דֶּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה וְהַחוֹסִים עָלָיו יִסָּעוּ לְבַדֵּק טוֹב לְעַכְּבָם, לְפִי
פְּקֻדֵּיהֶם שֶׁכֵּיוָן שֶׁכָּל מִסַּע פְּחוֹת עוֹסֵק בְּתוֹרָה כְּעֵסֶן גְּדוֹלִים כְּתוֹרָה מְכֻלָּם יְקוּדִים מְחוּקָקִי וּמְכֻבָּד, יִסָּעוּ כְּבוֹד
לְעֻמָּתָם וְגוֹמֵל ׃ מְחֻתָּם ׃ רֵיחֵי סַהֲדֵרִין וּמְחֻכּוֹלָן מוֹסְכִים כְּמִכְבָּד סוֹפֵר ׃ לְמִי סָמְכוּ מִשָּׁם וְלֹא לְמִי, כְּקוֹד עַל לְמִי
שֶׁלֹּא הָיָה כְּמוֹכִין הָעֵיִן ׃ סַכִּים וְעַמְּרִים לְלֹא, וְכִפְרָשָׁן לְמִי מְיוּחָס לָהֶם ׃ יִתְרִים כְּנֵי גֵרְשָׁן סַכְּמִיתָ לְעֵלִים וְעַם
מְיוּחָס כְּנֵי קְהָת סְיוּמֵי לְעֵלִים וְעַם מְיוּחָס כְּנֵי מְרָרִי עַמְּתָ לְעֵלִים וּמְלֹא

מִבֶּן חֹדֶשׁ וָמַעְלָה תִּפְקְדֵם וַיִּפְקֹד אֹתָם
מֹשֶׁה עַל פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צֻוָּה: וַיִּהְיוּ אֵלֶּה
בְּנֵי לֵוִי בִּשְׁמֹתָם גֵּרְשׁוֹן וְקְהָת וּמְרָרִי:
וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנִי
וְשִׁמְעִי: וּבְנֵי קְהָת לְמִשְׁפְּחֹתָם עַמְרָם
וְיִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל: וּבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם
מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי לְבֵית
אֲבֹתָם: לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי וּמִשְׁפַּחַת
הַשִּׁמְעִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי:
פְּקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ
וָמַעְלָה פְּקֻדֵיהֶם שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת: מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן
יַחֲנוּ יָמָּה: וְנָשִׂיא בֵּית אָב לַגֵּרְשֻׁנִּי אֶלְיָסָף
בֶּן לָאֵל: וּמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן בְּאֹהֶל מוֹעֵד
הַמִּשְׁכָּן וְהָאֹהֶל מִכְסֵהוּ וּמָסַךְ פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד: וְקַלְעֵי הֶחָצֵר וְאֶת מָסַךְ פֶּתַח הֶחָצֵר
אֲשֶׁר עַל הַמִּשְׁכָּן וְעַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֶת
מֵיתָרֵיהֶם לְכָל עֲבֹדָתוֹ: ס

מבן חדש ומעלה תפקדם ויפקד אותם
משה על פי יהוה כאשר צוה: ויהיו אלה
בני לוי בשמתם גרשון וקהת ומררי:
ואלה שמות בני גרשון למשפחתם לבני
ושמעי: ובני קהת למשפחתם עמרם
ויצהר חברון ועזיאל: ובני מררי למשפחתם
מחלי ומושי אלה הם משפחת הלוי לבית
אבתם: לגרשון משפחת הלבני ומשפחת
השמעי אלה הם משפחת הגרשני:
פקדיהם במספר כל זכר מבן חדש
ומעלה פקדיהם שבעת אלפים וחמש
מאות: משפחת הגרשני אחרי המשכן
יחנו ימה: ונשיא בית אב לגרשני אליסף
בן לאל: ומשמרת בני גרשון באהל מועד
המשכן והאהל מכסהו ומסך פתח אהל
מועד: וקלעי החצר ואת מסך פתח החצר
אשר על המשכן ועל המזבח סביב ואת
מיתריו לכל עבדתו: ס

מבן יד״ח ולעילא תמנון ומנא
יתהון משה על מֵימְרָא ד״י
כמא דאתפקד והוו אילין בנילוי
בשמהתהון גרשון וקהת ומררי:
ואין שמהת בני גרשון לזרעיתהון
לבנו ושמעי: ובני קהת לזרעיתהון
עמרם ויצהר וחברון ועוזיא: ובני
מררי לזרעיתהון מחלי ומושי
אילין אינון זרעית ליואי לבית
אבהתהון: לגרשון זרעית לבנו
זרעית שמעי אילין אינון זרעית
גרשון: מנייהון במנין כל דכורא
מבר יד״ח ולעילא מנייהון
שבעא אלפין וחמש מאה: זרעית
גרשון אחורי משכנא ישרון
מערבאורב בית אבא לבזרת
גרשון אליסף בר לאל: ומטרת
בני גרשון במשכן זמנא משכנא
ופרסא חופאיה ופרסא דתרע
משכן זמנא: וסרדי דרתא ית
פרסא דתרע דרתא דעל משכנא
ועל מדבחא סחור סחור וית
אטונוהי לכל פולהניה:

הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרך אשר בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את יי״ אלהיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת: ואת בניהם אשר לא ידעו ישמעו וילמדו ליראה את יי״ אלהיכם כל הימים אשר אתם חיים על האדמה אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה: ס

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ הַקְרֵב אֶת
מַטֵּה לֵוִי וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן
וְשֵׁרְתוּ אֹתוֹ׃ וְשָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמַרְתּוֹ וְאֶת
מִשְׁמֶרֶת כָּל הָעֵדָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד
לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן׃ וְשָׁמְרוּ אֶת
כָּל כְּלֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן׃ וְנָתַתָּה
אֶת הַלְוִיִּם לְאַהֲרֹן וְלִבָּנָיו נְתוּנִם נְתוּנִם
הֵמָּה לוֹ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְאֶת אַהֲרֹן
וְאֶת בָּנָיו תִּפְקֹד וְשָׁמְרוּ אֶת כְּהֻנָּתָם וְהַזָּר
הַקָּרֵב יוּמָת׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ וַאֲנִי הִנֵּה לָקַחְתִּי אֶת הַלְוִיִּם
מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר
רֶחֶם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם׃ כִּי לִי
כָל בְּכוֹר בְּיוֹם הַכֹּתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי לִי כָּל בְּכוֹר בְּיִשְׂרָאֵל
מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה לִי יִהְיוּ אֲנִי יְהוָה׃
פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
בְּמִדְבַּר סִינַי לֵאמֹר׃ פְּקֹד אֶת בְּנֵי
לֵוִי לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל זָכָר

וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃
קָרֵיב יָת שִׁבְטָא דְּלֵוִי וְתָקֵים
יָתֵיהּ קֳדָם אַהֲרֹן כָּהֲנָא וְיִשַׁמְּשׁוּן
יָתֵיהּ׃ וְיִטְּרוּן יָת מַטְּרְתֵּיהּ וְיָת
מַטְּרַת כָּל כְּנִשְׁתָּא קֳדָם מַשְׁכַּן
זִמְנָא לְמִפְלַח יָת פּוּלְחַן מַשְׁכְּנָא׃
וְיִטְּרוּן יָת כָּל כְּנֵי מַשְׁכַּן זִמְנָא
וְיָת מַטְּרַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִפְלַח
יָת פּוּלְחַן מַשְׁכְּנָא׃ וְתִתֵּן יָת
לֵיוָאֵי לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי מְסִירִין
יְהִבִין אִינּוּן לֵיהּ מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְיָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנוֹהִי תְּמַנֵּי וְיִטְּרוּן
יָת כְּהֻנָּתְהוֹן וְחֹלָנָא דְּיִקְרַב דָּ
יִתְקְטֵל׃ וּמַלִּיל יְיָ עִם
מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ וְאָנָא הָא קְרֵיבִית
יָת לֵיוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲלָף כָּל
בּוּכְרָא פָּתַח וְלָדָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וִיהוֹן מַשְׁמְשִׁין קֳדָמַי לֵיוָאֵי אֲרֵי
דִּילִי כָל בּוּכְרָא בְּיוֹמָא דְּקַטֶּלֶת
כָּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם גַּ
אַקְדֵּישִׁית קֳדָמַי כָּל בּוּכְרָא
בְּיִשְׂרָאֵל מֵאֱנָשָׁא עַד בְּעִירָא
דִּילִי יְהוֹן אֲנָא יְיָ׃ וּמַלִּיל יְיָ
עִם מֹשֶׁה בְּמַדְבְּרָא דְּסִינַי לְמֵימָר׃
מְנֵי יָת בְּנֵי לֵוִי לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן
לְרַעְיָתְהוֹן כָּל דְּכוּרָא

ומליל יי עם משה במדברא דסני למימר׃ מני ית בני לוי לבית אבהתהון לרעיתהון כל דכורא

ונשאו ופקדיהם אחד ואַרבעים אלף
וחמש מאות: ומטה נפתלי ונשיא לבני
נפתלי אחירע בן עינן: וצבאו ופקדיהם
שלשה וחמשים אלף וארבע מאות: כל
הפקדים למחנה דן מאת אלף ושבעה
וחמשים אלף ושש מאות לאחרנה יסעו
לדגליהם: פ אלה פקודי בני
ישראל לבית אבתם כל פקודי המחנת
לצבאתם שש מאות אלף ושלשת פ
אלפים וחמש מאות וחמשים: והלוים לא
התפקדו בתוך בני ישראל כאשר צוה
יהוה את משה: ויעשו בני ישראל ככל
אשר צוה יהוה את משה כן חנו לדגליהם
וכן נסעו איש למשפחתיו על בית אבתיו:
פ ואלה תולדת אהרן ומשה
ביום דבר יהוה את משה בהר סיני:
ואלה שמות בני אהרן הבכר נדב ואביהוא
אלעזר ואיתמר: אלה שמות בני אהרן
הכהנים המשחים אשר מלא ידם לכהן:
וימת נדב ואביהוא לפני יהוה בהקרבם
אש זרה לפני יהוה במדבר סיני ובנים לא
היו להם ויכהן אלעזר ואיתמר על פני
אהרן אביהם: פ

וחיליה ומנינהון ארבעין וחד
אלפין וחמש מאה: ושבטא
דנפתלי ורבא לבני נפתלי אחירע
בר עינן וחיליה ומנינהון חמשין
ותלתא אלפין וארבע מאה: כל
מנינא למשריתא דדן מאה
וחמשין ושבעא אלפין ושית מאה
בתריתא נטלין לטסקיהון:
אלין מנוי בני ישראל
לבית אבהתהון כל מנוי משריתן
לחיליהון שית מאה ותלתא
אלפין וחמש מאה וחמשין: ולקבל
לא אתמנאו בגו בני ישראל כמא
דפקיד יי ית משה: ועבדו בני
ישראל ככל דפקיד יי ית משה
כן שרן לטיקסיהון וכן נטלין גבר
לורעיתה על בית אבהתוהי:
ואילין תולדת אהרן ומשה
ביומא דמליל יי ית משה
במטורא דסיני: ואלין שמהת בני
אהרן בוכרא נדב ואביהוא אלעזר
ואיתמר: אלין שמהת בני אהרן
כהניא ראתרביאו דאתקרבו
קורבנהון לשמשא: ומית נדב
ואביהוא קדם יי בקרוביהון
אישתא נוכריתא קרם יי ג
במדברא דסיני ובנין לא הוו להון
ושמיש אלעזר ואיתמר על אפי
אהרן אבוהון:

[illegible]

וחיליה ומנויהון ארבעין וחמשא
אלפין ושית מאה וחמשין כל־
מנייא למשרית ראובן מאת
וחמשין וחד אלפין וארבע מאה
וחמשין לחיליהון ברמיתאנטלין׃
ונטל משכן זמנא משרית
ליואי בגו משריתא כמא דשרן
כן נטלין גבר על אתריה
לטקסיהון טקס משרית
אפרים לחיליהון משרבא ורבא
לבני אפרים אלישמע בר־עמיהוד׃
וחיליה ומנויהון ארבעין אלפין
וחמש מאה ׃ ודסטיכין עלוהי
שבטא דמנשה ורבא לבני מנשה
גמליאל בר־פדה־צור ׃ וחיליה
ומנויהון תלתין ותרין אלפין
ומאתין ׃ ושבטא דבנימן ורבא
לבני בנימן אבידן בר־גדעוני ׃
וחיליה ומנויהון תלתין וחמשא
אלפין וארבע מאה ׃ כל מנייא
למשרית אפרים מאה ותמניא
אלפין ומאה לחיליהון ברתליתאה
נטלין ׃ טקס משרית דן
עיפונא לחיליהון ורבא לבני דן
אחיעזר בר־עמי שדי ׃ וחיליה
ומנויהון שתין ותרין אלפין
ושבע מאה ׃ ודשרן סטיכין
עלוהי שבטא דאשר ורבא לבני
אשר פגעיאל בר־עכרן ׃

וְיִצְבָּאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַ
וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים ׃ כָּל
לְמַחֲנֵה רְאוּבֵן מְאַת אֶלֶף וְאַ
אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁ
וְשִׁבְעִים יִסָּעוּ ׃ ס וְנָסַע אֹהֶל מוֹעֵ
מַחֲנֵה הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֹת כַּאֲשֶׁר יַחֲנ
כֵּן יִסְּעוּ אִישׁ עַל יָדוֹ לְדִגְלֵיהֶם ׃ ס
דֶּגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם לְצִבְאֹתָם יָמָּה וְנָשִׂיא
לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד וְצִבְאֹ
וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת ׃
וְעֵלָיו מַטֵּה מְנַשֶּׁה וְנָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁ
גַּמְלִיאֵל בֶּן פְּדָהצוּר ׃ וְצִבְאֹו וּפְקֻדֵיהֶם
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמָאתָיִם ׃ וּמַטֵּה בְּנֵי
וְנָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן גִּדְעֹנִי ׃ וְצִבְאֹ
וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּ
מֵאוֹת ׃ כָּל הַפְּקֻדִים לַמַּחֲנֶה הָאֲחִיאֵרִי נָ
אֶלֶף וּשְׁמֹנַת אֲלָפִים וּמָאתָיִם לְצִבְאֹתָ
וּשְׁלֹשִׁים יִסָּעוּ ׃ ס
דֶּגֶל מַחֲנֵה דָן צְפֹנָה לְצִבְאֹתָם וְנָשִׂי
לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן עַמִּי שַׁדָּי ׃ וְצִבְאֹ
וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וְשִׁבְ
מֵאוֹת ׃ וַחֲמֵשׁ עֲלָיו מַטֵּה אָשֵׁר וְנָשִׂי
לִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן עָכְרָן ׃

וכמ״ב אחל מועד · לאחר סכי דגליס תלג׃ כאמר יחמו כן יסעו · כמו ספרמתי · ולי׳ בתכייקן כל דגל מחנה
תקטוע ל׳ על ידו על מקומו ואין שמן ידו זו ממשמעו ברוח של נדו ריח על ידו סי׳ וכו׳ לו בכל מושעב ידיו

וּדָה לִצְבָאֹתָם וְנָשִׂיא לִבְנֵי
ן בֶּן עַמִּינָדָב וְצִבְאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם
בְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וְהַחֹנִים
שָׁשכָר וְנָשִׂיא לִבְנֵי יִשָּׂשכָר
נְתַנְאֵל בֶּן צוּעָר וְצִבְאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה
וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת וּמַטֵּה זְבוּלֻן
נָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן חֵלֹן וְצִבְאוֹ
וּפְקֻדֵיו שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת כָּל הַפְּקוּדִים לְמַחֲנֵה יְהוּדָה מֵאָה
וּשְׁמֹנִים אֶלֶף וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים
וְאַרְבַּע מֵאוֹת לִצְבָאֹתָם רִאשֹׁנָה יִסָּעוּ׃
דֶּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן תֵּימָנָה לִצְבָאֹתָם
וְנָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן שְׁדֵיאוּר׃
וְצִבְאוֹ וּפְקֻדֵיו שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף
וְחָמֵשׁ מֵאוֹת׃ וְהַחֹנִים עָלָיו מַטֵּה
שִׁמְעוֹן וְנָשִׂיא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן
צוּרִי שַׁדָּי׃ וְצִבְאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם תִּשְׁעָה
וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃ וּמַטֵּה גָד
וְנָשִׂיא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בֶּן דְּעוּאֵל׃

טְקֹס מַשְׂרִית יְהוּדָה לְחֵילֵיהֶן
וְרָבָא לִבְנֵי יְהוּדָה נַחְשׁוֹן בַּר־
עַמִּינָדָב וְחֵילֵיהּ וּמְנִנֵיהֶן שִׁבְעִין
וְאַרְבְּעָה אַלְפִין וְשִׁית מְאָה וְדִשְׁרָן
סְמִיכִין עֲלוֹהִי שִׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר
וְרָבָא לִבְנֵי יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל בַּר־
צוּעָר׃ וְחֵילֵיהּ וּמְנִנוֹהִי חַמְשִׁין
וְאַרְבְּעָה אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה׃
שִׁבְטָא דְזְבוּלֻן וְרָבָא לִבְנֵי זְבוּלֻן
אֱלִיאָב בַּר חֵלוֹן וְחֵילֵיהּ וּמְנִנוֹהִי
חַמְשִׁין וְשִׁבְעָה אַלְפִין וְאַרְבַּע
מְאָה׃ כָּל מְנִינָא לְמַשְׂרִית
יְהוּדָה מְאָה וְתִמְנָן וְשִׁיתָּא אַלְפִין
וְאַרְבַּע מְאָה לְחֵילֵיהֶן בְּקַדְמֵיתָא
נְטָלִין׃ טְקֹס מַשְׂרִית רְאוּבֵן
דָּרוֹמָא לְחֵילֵיהֶן וְרָבָא לִבְנֵי
רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בַּר־שְׁדֵיאוּר׃
וְחֵילֵיהּ וּמְנִנוֹהִי אַרְבְּעִין וְשִׁיתָּא
אַלְפִין וְחַמֵּשׁ מְאָה׃ וְדִשְׁרָן
סְמִיכִין עֲלוֹהִי שִׁבְטָא דְשִׁמְעוֹן
וְרָבָא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בַּר־
צוּרִי שַׁדָּי׃ וְחֵילֵיהּ וּמְנִנֵיהֶן
חַמְשִׁין וְתִשְׁעָה אַלְפִין וּתְלַת
מְאָה׃ וְשִׁבְטָא דְגָד וְרָבָא לִבְנֵי
גָד אֶלְיָסָף בַּר־דְּעוּאֵל׃

וְהַלְוִיִּם לְמַטֵּה אֲבֹתָם לֹא תִתְפְּקֹד
בְּתוֹכָם׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
לֵאמֹר׃ אַךְ אֶת מַטֵּה לֵוִי לֹא תִפְקֹד וְאֶת
רֹאשָׁם לֹא תִשָּׂא בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְאַתָּה
הַפְקֵד אֶת הַלְוִיִּם עַל מִשְׁכַּן הָעֵדֻת וְעַל
כָּל כֵּלָיו וְעַל כָּל אֲשֶׁר לוֹ הֵמָּה יִשְׂאוּ
אֶת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְהֵם יְשָׁרְתוּהוּ
וְסָבִיב לַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ׃ וּבְנָסְעַ הַמִּשְׁכָּן יוֹרִדוּ
אֹתוֹ הַלְוִיִּם וּבְהֻקַּת הַמִּשְׁכָּן יָקִימוּ אֹתוֹ
הַלְוִיִּם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אִישׁ עַל מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל דִּגְלוֹ לְצִבְאֹתָם׃
וְהַלְוִיִּם יַחֲנוּ סָבִיב לְמִשְׁכַּן הָעֵדֻת וְלֹא
יְהִיֶה קֶצֶף עַל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׁמְרוּ
הַלְוִיִּם אֶת מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן הָעֵדֻת׃
וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ׃ פ

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן
לֵאמֹר׃ אִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם
יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֹהֶל
מוֹעֵד יַחֲנוּ׃ וְהַחֹנִים קֵדְמָה מִזְרַחָה

וליואי לשבטא דאבהתהון לא
אתמניאו ביניהון ׃ ומליל
יי עם משה למימר ׃ קרם ית־
שבטא דלוי לא תמני וירת־
חושבנהון לא תקבל בגו בני
ישראל ׃ ואת כני ית ליואי על־
משכנא דסהדותא ועל כל־
מנוהי ועל כל דליה אינון יטלון
ית־משכנא ית כל מנוהי ואנון
ישמשוניה וסחור למשכנא
ישרון ׃ ובמיטל משכנא יפרקון
יתיה ליואי ובמישרי משכנא־
יקימון יתיה ליואי וחלוני דיקרב
יתקטל ׃ וישרון בני ישראל גבר
על משרוחי וגבר על־טקסיה
לחיליהון ׃ וליואי ישרון סחור
סחור למשכנא דסהדותא ולא
יהי רוגזא על־כנשתא דבני
ישראל ויטרון ליואי ית־מטרת
משכנא דסהדותא ׃ ועבדו בני
ישראל ככל דפקיד יי ית־
משה כן עבדו ׃ ומליל יי
עם משה ועם אהרן למימר ׃
גבר על־טקסיה באתון לבית
אבהתהון ישרון בני ישראל
מקבל סחור־סחור למשכן
זמנא ישרון ׃ וישרן קידומא

מדינחא

כך היא משמעותו לפי הפשוט ונכון, כדאיתי קורא לפיוט שלך עליות משה לעבדי. ד'ס' עמה סכ"ח שבועות לשמור בזירה
על כל המצוות וכן עשרים שנה ושמונה שמיותו כמדבר לחוד לא יפיו אלא כללותי שתים שם שלש עשרה בשנה, הפקד
את הלוים תרגומו מני לעון מנוי מפרש על דכר שמיומה עליו כאיש ויפקד המולך פקידים ׃ ויגידו אותו ׃ כתרגומו
יפרקון כשכלין לשון כמדבר ממשב ליפשב היו מפרקין אותו־מתקינין אותו־מפרקין אותו עד מקום אחר ׳שם׳ שם משכן
ויחנו שם ומקיימין אותו ׃ וקזר הקרב ׃ יומת ׃ בידי שמים ׃ וחים על דגלו ׃ כמו שדגלים שהיו
במדבר זה משה שכתוב לכל דגל ׃ ולא יהיה קנף ׃ שם תגעשו כתשובתי לא יהיה קנף

בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה
כָּל יֹצֵא צָבָא : פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה בִּנְיָמִן
חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּעְמֵאוֹת :
פ לִבְנֵי דָן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם
לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים
שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא : פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה
דָּן שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וְשִׁבְעֵמאוֹת :
לִבְנֵי אָשֵׁר תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית
אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא : פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה
אָשֵׁר אֶחָד וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת :
פ בְּנֵי נַפְתָּלִי תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם
לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים
שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא : פְּקֻדֵיהֶם
לְמַטֵּה נַפְתָּלִי שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
מֵאוֹת : פ אֵלֶּה הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר פָּקַד
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים עָשָׂר
אִישׁ אִישׁ אֶחָד לְבֵית אֲבֹתָיו הָיוּ : וַיִּהְיוּ
כָּל פְּקוּדֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָם מִבֶּן
עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא
בְּיִשְׂרָאֵל : וַיִּהְיוּ כָּל הַפְּקֻדִים שֵׁשׁ מֵאוֹת
אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים :

בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין
וּלְעֵלָּא כָּל נָפֵיק חֵילָא : מְנִינֵיהוֹן
לְשִׁבְטָא דְּבִנְיָמִן תְּלָתִין וְחַמְשָׁא
אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה : לִבְנֵי
דָן תּוֹלְדָתְהוֹן לְזַרְעִיתְהוֹן לְבֵית
אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר
עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵלָּא כָּל נָפֵיק
חֵילָא : מְנִינֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְּדָן
שִׁתִּין וְתְרֵין אַלְפִין וְשִׁבְע מְאָה :
לִבְנֵי אָשֵׁר תּוֹלְדָתְהוֹן
לְזַרְעִיתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן
בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין
וּלְעֵלָּא כָּל נָפֵיק חֵילָא מְנִינֵיהוֹן
לְשִׁבְטָא דְּאָשֵׁר אַרְבְּעִין וְחַד
אַלְפִין וְחַמֵּשׁ מְאָה : בְּנֵי
נַפְתָּלִי תּוֹלְדָתְהוֹן לְזַרְעִיתְהוֹן
לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן
מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵלָּא כָּל
נָפֵיק חֵילָא : מְנִינֵיהוֹן לְשִׁבְטָא
דְּנַפְתָּלִי חַמְשִׁין וּתְלָתָא אַלְפִין
וְאַרְבַּע מְאָה : אִלֵּין מְנִיָּא
דְּמָנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְרַבְרְבֵי יִשְׂרָאֵל
תְּרֵי עֲשַׂר גְּבָרִין גְּבַר־חַד
לְבֵית־אֲבָהָתְהִי הֲוֹוּ : וַהֲווֹ כָּל־
מְנִיֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן
מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵלָּא כָּל־
נָפֵיק חֵילָא בְּיִשְׂרָאֵל : וַהֲווֹ כָּל־
מְנִיָּא שִׁית־מְאָה וְתַלְתָּא
אַלְפִין וְחַמֵּשׁ מְאָה וְחַמְשִׁין :

לִבְנֵי יְהוּדָה
תּוֹלַדְתָּם לְזַרְעִיתָהן לְבֵית
אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא: פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה
יְהוּדָה אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ
מֵאוֹת: פ לִבְנֵי יִשָּׂשכָר
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא:
פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה יִשָּׂשכָר אַרְבָּעָה וְחֲמִשִּׁים
אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת: פ לִבְנֵי זְבוּלֻן
תּוֹלַדְתָּם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם
בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה
כָּל יֹצֵא צָבָא: פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה זְבוּלֻן
שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת:
פ לִבְנֵי יוֹסֵף לִבְנֵי אֶפְרַיִם תּוֹלַדְתָּם
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא:
פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה אֶפְרַיִם אַרְבָּעִים אֶלֶף
וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת: פ לִבְנֵי מְנַשֶּׁה
תּוֹלַדְתָּם לְזַרְעִיתָהן לְבֵית אֲבֹתָם
בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וָמַעְלָה כָּל יֹצֵא צָבָא: פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה
מְנַשֶּׁה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמָאתָיִם:
פ פ לִבְנֵי בִנְיָמִן
תּוֹלַדְתָּם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם

ויקח משה ואהרן את האנשים האלה
אשר נקבו בשמות ׃ ואת כל העדה
הקהילו באחד לחדש השני ויתילדו על־
משפחתם לבית אבתם במספר שמות
מבן עשרים שנה ומעלה לגלגלתם ׃
כאשר צוה יהוה את־משה ויפקדם
במדבר סיני ׃ ס ויהיו בני ראובן בכר
ישראל תולדתם למשפחתם לבית
אבתם במספר שמות לגלגלתם כל זכר
מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא ׃
פקדיהם למטה ראובן ששה וארבעים
אלף וחמש מאות ׃ לבני שמעון
תולדתם למשפחתם לבית אבתם פקדיו
במספר שמות לגלגלתם כל זכר מבן
עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא ׃
פקדיהם למטה שמעון תשעה וחמשים
אלף ושלש מאות ׃ לבני גד תולדתם
למשפחתם לבית אבתם במספר שמות
מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא ׃
פקדיהם למטה גד חמשה וארבעים
אלף ושש מאות וחמשים ׃ פ

ודבר משה ואהרן ית גברייא
האילין דאיתפרשו בשמהתן ית
כל־בנישתא כנשו בחד לירחא
תניינא ואיתיחסו על־זרעיהון
לבית אבהתהון במנין שמהן
מבר עשרין שנין ולעילא
לגולגלתהון ׃ כמא דפקיד יי
ית משה ומנון במדברא דסיני׃
והון בני ראובן בוכרא
דישראל תולדתהון לזרעיתהון
לבית אבהתהון במנין שמהן
לגולגלתהון כל־דכורא מבר־
עשרין שנין ולעילא כל נפיק
חילא ׃ ומנייהון לשבטא דראובן
ארבעין ושתא אלפין וחמש מאה׃
לבני שמעון תולדתהון
לזרעיתהון לבית אבהתהון
מנוהי במנין שמהן לגולגלתהון
כל־דכורא מבר עשרין שנין
ולעילא כל נפיק חילא ׃ מנייהון
לשבטא דשמעון חמשין ותשעה
אלפין ותלת מאה ׃ לבני גד
תולדתהון לזרעיתהון לבית
אבהתהון במנין שמהן מבר־
עשרין שנין ולעילא כל נפיק
חילא ׃ מנייהון לשבטא דגד־
ארבעין וחמשא אלפין ושית
מאה וחמשין ׃

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר
סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר׃ שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כָּל־
עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם
בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת כָּל־זָכָר לְגֻלְגְּלֹתָם׃ מִבֶּן
עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל־יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל
תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצִבְאֹתָם אַתָּה וְאַהֲרֹן׃
וְאִתְּכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ לַמַּטֶּה אִישׁ רֹאשׁ
לְבֵית אֲבֹתָיו הוּא׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר יַעַמְדוּ אִתְּכֶם לָרְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־
שְׁדֵיאוּר׃ לְשִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִי
שַׁדָּי׃ לִיהוּדָה נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃ לְיִשָּׂשכָר
נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃ לִזְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃
לִבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד
לִמְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃ לְבִנְיָמִן
אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃ לְדָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּי שַׁדָּי׃
לְאָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃ לְגָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃ לְנַפְתָּלִי
אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃ אֵילֶּה מְעֻרֵי
כְנֻשְׁתָּא רַבְרְבֵי שִׁבְטֵי אֲבָהָתְהוֹן
רֵישֵׁי אַלְפָיָא דְיִשְׂרָאֵל אִינוּן׃

פרוש רשי"ז

ומלל יי עם משה במדברא
דסיני במשכן זמנא בחד לירחא
תנינא בשתא תניתא למפקהון
מארעא דמצרים למימר קבילו
ית חושבן כל כנשתא דבני
ישראל לזרעיתהון לבית אבהתהון
במנין שמהן כל דכורא
לגולגלתהון׃ מבר עשרין שנין
ולעילא כל נפיק חילא בישראל
תמנון יתהון לחילוהון אנת
ואהרן׃ ועמכון יהון גברא גברא
לשבטא גבר ריש לבית אבהתוהי
הוא׃ ואלין שמהת גבריא
דיקומון עמכון לראובן אליצור
בר שדיאור׃ לשמעון שלמיאל
בר צורי שדי׃ ליהודה נחשון
בר עמינדב׃ ליששכר נתנאל
בר צוער׃ לזבולון אליאב בר
חילן׃ לבני יוסף לאפרים אלישמע
בר עמיהוד למנשה גמליאל
בר פרה צור׃ לבנימן אבידן
בר גרעוני׃ לדן אחיעזר בר עמי
שדי׃ לאשר פגעיאל בר עכרן׃
לגד אליסף בר דעואל׃ לנפתלי
אחירע בר עינן׃ אילין מערעי
כנשתא רברבי שבטי אבהתהון
רישי אלפיא דישראל אינון׃

פירוש רשי"ז

ומלל יי עם משה במדברא. דסיני במשכן זמנא בחד לירחא תנינא בשתא תניתא למפקהון מארעא דמצרים למימר קבילו ית חושבן כל כנשתא דבני ישראל לזרעיתהון לבית אבהתהון במנין שמהן כל דכורא לגולגלתהון׃ מבר עשרין שנין ולעילא כל נפיק חילא בישראל תמנון יתהון לחילוהון אנת ואהרן׃ ועמכון יהון גברא גברא לשבטא גבר ריש לבית אבהתוהי הוא׃ ואלין שמהת גבריא דיקומון עמכון לראובן אליצור בר שדיאור׃ לשמעון שלמיאל בר צורי שדי׃ ליהודה נחשון בר עמינדב׃ ליששכר נתנאל בר צוער׃ לזבולון אליאב בר חילן׃ לבני יוסף לאפרים אלישמע בר עמיהוד למנשה גמליאל בר פרה צור׃ לבנימן אבידן בר גרעוני׃ לדן אחיעזר בר עמי שדי׃ לאשר פגעיאל בר עכרן׃ לגד אליסף בר דעואל׃ לנפתלי אחירע בר עינן׃ אילין מערעי כנשתא רברבי שבטי אבהתהון רישי אלפיא דישראל אינון׃

כתוב בחתם הספר, מתוך תכתבן לפניו מוסה תורתם כל מצוה כמיבלו מתוכי
ויכתוב וכמכתבו בעבד ויכתוב ליודע המקרא, וכמכתב להמדות שכיתנו בתורתן
מחד ולחמו מעשבו מחד יקוש על מכתב תכיון, לעשותם, עם ידי פקודים הללו בקצה לעשות, כל יוצא צבא,

רָא׃ וְאִם בַּבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה וּפָדָה בְעֶרְכֶּךָ
וְיָסַף חֲמִשִׁתוֹ עָלָיו וְאִם לֹא יִגָּאֵל וְנִמְכַּר
בְּעֶרְכֶּךָ׃ אַךְ כָּל חֵרֶם אֲשֶׁר יַחֲרִם אִישׁ
לַיהוָה מִכָּל אֲשֶׁר לוֹ מֵאָדָם וּבְהֵמָה
וּמִשְׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ לֹא יִמָּכֵר וְלֹא יִגָּאֵל כָּל־
חֵרֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַיהוָה׃ כָּל חֵרֶם
אֲשֶׁר יָחֳרַם מִן הָאָדָם לֹא יִפָּדֶה מוֹת
יוּמָת׃ וְכָל מַעְשַׂר הָאָרֶץ מִזֶּרַע הָאָרֶץ
מִפְּרִי הָעֵץ לַיהוָה הוּא קֹדֶשׁ לַיהוָה׃ וְאִם
גָּאֹל יִגְאַל אִישׁ מֵֽעֲשִׂרֹו חֲמִשִׁתוֹ יֹסֵף
עָלָיו׃ וְכָל מַעְשַׂר בָּקָר וָצֹאן כֹּל אֲשֶׁר
יַעֲבֹר תַּחַת הַשָּׁבֶט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ
לַיהוָה׃ לֹא יְבַקֵּר בֵּין טוֹב לָרָע וְלֹא יְמִירֶנּוּ
וְאִם הָמֵר יְמִירֶנּוּ וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה
קֹדֶשׁ לֹא יִגָּאֵל׃ אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינָי׃

הוּא׃ וְאִם בִּבְעִירָא מְסָאֲבָא
וְיִפְרוֹק בְּפוּרְסָנֵיהּ וְיוֹסֵף חוּמְשֵׁיהּ
עֲלוֹהִי וְאִם לָא יְהַפְרֵק וְיוּרְבַּן
בְּפוּרְסָנֵיהּ׃ בְּרַם כָּל חַרְמָא
דְּיַחֲרִים גְּבַר קָרְבָּנֵיהּ לַיְיָ מִכָּל־
דִּלֵיהּ מֵאֱנָשָׁא וּבְעִירָא וּמֵחֲקַל
אַחְסָנָתֵיהּ לָא יִזְּבֶן וְלָא יִתְפְּרַק
כָּל חַרְמָא קֻדְשָׁא קוּדְשִׁין הוּא
קָדָם יְיָ׃ כָּל חַרְמָא דְּיִתְחָרֵם
מִן אֱנָשָׁא לָא יִתְפְּרַק אִיתְקְטָלָא
יִתְקְטֵל׃ וְכָל מַעְשַׂר אַרְעָא
מִזַּרְעָא דְּאַרְעָא מִפֵּרֵי אִילָנָא
דְּיָי הוּא קוּדְשָׁא קָדָם יְיָ׃ וְאִם־
מְפָרֵק יְפָרֵק גְּבַר מִמַּעְשַׂרְיֵהּ
חוּמְשֵׁיהּ יוֹסֵף עֲלוֹהִי׃ וְכָל מַעְשַׂר
תּוֹרִין וְעָנָן כָּל דְּיִשְׁבַּר תְּחוֹת
חוּטְרָא עֲשִׂירָאָה יְהֵי קוּדְשָׁא
קָדָם יְיָ׃ לָא יְבַקַּר בֵּין טָב לְבִישׁ
וְלָא יְחַלְפִּנֵּיהּ וְאִם חַלָּפָא
יְחַלְפִּנֵּיהּ וִיהֵי הוּא וְחִלּוּפֵיהּ יְהֵי
קוּדְשָׁא לָא יִתְפְּרַק׃ אִלֵּין פִּקּוּדַיָּא
דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה לְוָת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּטוּרָא דְּסִינָי׃

וְאִם־בְּפָרָק יִפְרוֹק אֶת־חַקְלָא
דְּאַקְדֵּשׁ יְהֵיבָה וְיוֹסֵף חוּמֶשׁ כַּסְפָּא
פּוּרְסָנֵיהּ עֲלוֹהִי וְיָקוֹם לֵיהּ וְאִם־
לָא יִפְרוֹק אֶת־חַקְלָא וְאִם־זַבִּין
אֶת־חַקְלָא לִגְבַר אָחֳרָן לָא
יִתְפְּרַק עוֹד וִיהֵי חַקְלָא בְּמִפְקֵיהּ
בְּיוֹבְלָא קוּדְשָׁא קָדָם יְיָ כְּחַקְלָא
חֲרְמָא לְכָהֲנָא תְּהֵי אֲחֻסָּנְתֵּיהּ׃
וְאִם אֶת חַקַל זְבִינוּתֵי דְּלָא מֵחַקְלָ
אַחֲסָנְתֵּיהּ יְקַדֵּישׁ קָדָם יְיָ׃
וְיַחְשֹׁב לֵיהּ כָּהֲנָא יָת נְסִיבַ
פּוּרְסָנֵיהּ עַד שַׁתָּא דְּיוֹבְלָא וְיִתֵּן
יָת־פּוּרְסָנֵיהּ בְּיוֹמָא הַהוּא קוּדְשָׁא
קָדָם יְיָ׃ בְּשַׁתָּא דְּיוֹבְלָא יְתוּב
חַ לָא לְזוּבְנֵיהּ מִנֵּיהּ לְדִדֵּילֵיהּ
אֲחֻסַּת אַרְעָא׃ וְכָל־פּוּרְסָנֵיהּ
יְהֵי בְּסֶלַע קוּדְשָׁא עֶשְׂרִין מְעִין
הִוֵא סֶלְעָא׃ בְּרַם בּוּכְרָא־א
דְּיִתְיַלֵּד לְחַקְלָא קָדָם יְיָ בְּעִדָּנָא לָא־
יַקְדִּישׁ גְּבַר יְהֵי אִם־תּוֹר אִם־

אִמַּר דְּיְיָ׃

וְאִם־גָּאֹל יִגְאַל אֶת־הַשָּׂדֶה הַמְקֻדָּשׁ אִישׁ אֹתוֹ
וְיָסַף חֲמִשִׁת כֶּסֶף־עֶרְכְּךָ עָלָיו וְקָם לוֹ׃
וְאִם־לֹא יִגְאַל אֶת־הַשָּׂדֶה וְאִם־מָכַר אֶת־
הַשָּׂדֶה לְאִישׁ אַחֵר לֹא יִגָּאֵל עוֹד׃ וְהָיָה
הַשָּׂדֶה בְּצֵאתוֹ בַּיֹּבֵל קֹדֶשׁ לַיהוָה כִּשְׂדֵה
הַחֵרֶם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ׃ וְאִם אֶת־
שְׂדֵה מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא מִשְׂדֵה אֲ
יְקֻדַּשׁ לַיהוָה׃ וְחִשַּׁב לוֹ הַכֹּהֵן אֶת
הָעֶרְכְּךָ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְנָתַן אֶת־
בְּיוֹם הַהוּא קֹדֶשׁ לַיהוָה׃ בִּשְׁנַת
יָשׁוּב הַשָּׂדֶה לַאֲשֶׁר קָנָהוּ מֵאִתּוֹ
לוֹ אֲחֻזַּת הָאָרֶץ׃ וְכָל־עֶרְכְּךָ יִהְיֶה
הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה יִהְיֶה הַשֶּׁקֶל
בְּכוֹר אֲשֶׁר־יִבָּכֵר לַיהוָה בִּבְהֵמֹת
יְקַדִּישׁ אִישׁ אֹתוֹ׃ אִם־שׁוֹר אִם־שֶׂה

דְּיִתְיַלֵּד בְּבִכְרָא דְּאִתְיְלִיד קֳדָם יְיָ לָא יְקַדֵּשׁ גְּבַר אִם תּוֹר אִם אִמַּר דְּיְיָ׃

וְאִם בְּפָרָק יִפְרוֹק יָת חַקְלָא דְּאַקְדֵּשׁ יְהֵיבָה וְיוֹסֵף חוּמֶשׁ כַּסְפָּא פּוּרְסָנֵיהּ עֲלוֹהִי וְיָקוֹם לֵיהּ׃ וְאִם לָא יִפְרוֹק יָת חַקְלָא וְאִם זַבִּין יָת חַקְלָא לִגְבַר אָחֳרָן לָא יִתְפְּרַק עוֹד׃ וִיהֵי חַקְלָא בְּמִפְקֵיהּ בְּיוֹבְלָא קוּדְשָׁא קָדָם יְיָ כְּחַקְלָא חֲרְמָא לְכָהֲנָא תְּהֵי אֲחֻסָּנְתֵּיהּ׃ וְאִם יָת חַקַל זְבִינוּתֵי דְּלָא מֵחַקְלָ אַחֲסָנְתֵּיהּ יְקַדֵּישׁ קָדָם יְיָ׃ וְיַחְשֹׁב לֵיהּ כָּהֲנָא יָת נְסִיבַ פּוּרְסָנֵיהּ עַד שַׁתָּא דְּיוֹבְלָא וְיִתֵּן יָת־פּוּרְסָנֵיהּ בְּיוֹמָא הַהוּא קוּדְשָׁא קָדָם יְיָ׃ בְּשַׁתָּא דְּיוֹבְלָא יְתוּב חַ לָא לְזוּבְנֵיהּ מִנֵּיהּ לְדִדֵּילֵיהּ אֲחֻסַּת אַרְעָא׃ וְכָל־פּוּרְסָנֵיהּ יְהֵי בְּסֶלַע קוּדְשָׁא עֶשְׂרִין מְעִין הִוֵא סֶלְעָא׃ בְּרַם בּוּכְרָא־א דְּיִתְיַלֵּד לְחַקְלָא קָדָם יְיָ בְּעִדָּנָא לָא־ יַקְדִּישׁ גְּבַר יְהֵי אִם־תּוֹר אִם־

אִמַּר דְּיְיָ׃

וְאִם בְּפָרָק יִפְרוֹק יָת חַקְלָא דְּאַקְדֵּשׁ יְהֵיבָה וְיוֹסֵף חוּמֶשׁ כַּסְפָּא פּוּרְסָנֵיהּ עֲלוֹהִי וְיָקוֹם לֵיהּ׃ וְאִם לָא יִפְרוֹק יָת חַקְלָא וְאִם זַבִּין יָת חַקְלָא לִגְבַר אָחֳרָן לָא יִתְפְּרַק עוֹד׃ וִיהֵי חַקְלָא בְּמִפְקֵיהּ בְּיוֹבְלָא קוּדְשָׁא קָדָם יְיָ כְּחַקְלָא חֲרְמָא לְכָהֲנָא תְּהֵי אֲחֻסָּנְתֵּיהּ׃ וְאִם יָת חַקַל זְבִינוּתֵי דְּלָא מֵחַקְלָ אַחֲסָנְתֵּיהּ יְקַדֵּישׁ קָדָם יְיָ׃ וְיַחְשֹׁב לֵיהּ כָּהֲנָא יָת נְסִיבַ פּוּרְסָנֵיהּ עַד שַׁתָּא דְּיוֹבְלָא וְיִתֵּן יָת־פּוּרְסָנֵיהּ בְּיוֹמָא הַהוּא קוּדְשָׁא קָדָם יְיָ׃ בְּשַׁתָּא דְּיוֹבְלָא יְתוּב חַ לָא לְזוּבְנֵיהּ מִנֵּיהּ לְדִדֵּילֵיהּ אֲחֻסַּת אַרְעָא׃ וְכָל־פּוּרְסָנֵיהּ יְהֵי בְּסֶלַע קוּדְשָׁא עֶשְׂרִין מְעִין הִוֵא סֶלְעָא׃ בְּרַם בּוּכְרָא־א דְּיִתְיַלֵּד לְחַקְלָא קָדָם יְיָ בְּעִדָּנָא לָא־ יַקְדִּישׁ גְּבַר יְהֵי אִם־תּוֹר אִם־

אִמַּר דְּיְיָ׃

אם־הַמֵּר יַמִּיר בְּהֵמָה בִּבְהֵמָה וְהָיָה הוּא
וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ׃ וְאִם כָּל־בְּהֵמָה טְמֵאָה
אֲשֶׁר לֹא־יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהוָה
וְהֶעֱמִיד אֶת־הַבְּהֵמָה לִפְנֵי הַכֹּהֵן׃ וְהֶעֱרִיךְ
הַכֹּהֵן אֹתָהּ בֵּין טוֹב וּבֵין רָעַ כְּעֶרְכְּךָ הַכֹּהֵן
כֵּן יִהְיֶה׃ וְאִם־גָּאֹל יִגְאָלֶנָּה וְיָסַף חֲמִישִׁתְךָ
עַל־עֶרְכֶּךָ׃ וְאִישׁ כִּי יַקְדִּישׁ אֶת־בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ
לַיהוָה וְהֶעֱרִיכוֹ הַכֹּהֵן בֵּין טוֹב וּבֵין רָע
כַּאֲשֶׁר יַעֲרִיךְ אֹתוֹ הַכֹּהֵן כֵּן יָקוּם׃ וְאִם־
הַמַּקְדִּישׁ יִגְאַל אֶת־בֵּיתוֹ וְיָסַף חֲמִישִׁית
כֶּסֶף עֶרְכְּךָ עָלָיו וְהָיָה לוֹ׃ וְאִם מִשְׂדֵה
אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ אִישׁ לַיהוָה וְהָיָה עֶרְכְּךָ
לְפִי זַרְעוֹ זֶרַע חֹמֶר שְׂעֹרִים בַּחֲמִשִּׁים
שֶׁקֶל כָּסֶף׃ אִם מִשְּׁנַת הַיֹּבֵל יַקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ
כְּעֶרְכְּךָ יָקוּם׃ וְאִם־אַחַר הַיֹּבֵל יַקְדִּישׁ
שָׂדֵהוּ וְחִשַּׁב לוֹ הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּסֶף עַל־פִּי
הַשָּׁנִים הַנּוֹתָרֹת עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְנִגְרַע מֵעֶרְכֶּךָ׃

וְאִם־חֹלֵפָא יַחֲלִיף בְּעִירָא בְּבְעִירָא
וְיִהֵי הוּא וְחִלּוּפֵיהּ יִהֵי קוּרְשָׁא׃
וְאִם כָּל־בְּעִירָא מְסָאבְתָא דְּלָא
יַקְרְבוּן מִינַהּ קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃
וְיָקִים יָת־בְּעִירָא קֳדָם כָּהֲנָא׃
וְיַעֲרֹךְ כָּהֲנָא יָתַהּ בֵּין טָב וּבֵין
בִּישׁ כְּפוּרְסָנֵהּ כָּהֲנָא כֵּן יְהֵי׃ וְאִם־
מִפְרַק יִפְרְקִנַּהּ וְיוֹסֵף חוּמְשֵׁיהּ
עַל־פּוּרְסָנֵהּ׃ וְגַבַּר אֲרֵי יְקַדֵּשׁ
יָת בֵּיתֵיהּ קוּרְשָׁא קֳדָם יְיָ׃
וְיַעֲרְכִנֵּיהּ כָּהֲנָא בֵּין טָב וּבֵין בִּישׁ
כְּמָא דְיַעֲרֹךְ יָתֵיהּ כָּהֲנָא כֵּן יְקוֹם׃
וְאִם דְּאַקְדֵּישׁ יִפְרוֹק יָת־בֵּיתֵיהּ
וְיוֹסֵף חוּמְשׁ כְּסַף פּוּרְסָנֵיהּ עֲלוֹהִי
וְיֵהֵי לֵיהּ׃ וְאִם מֵחַקַל אֲחֻסָּנְתֵּיהּ
יְקַדֵּשׁ גַּבַּר קֳדָם יְיָ׃ וְיֵהֵי פּוּרְסָנֵהּ
לְפוּם זַרְעֵיהּ בֵּית וַרְעָכּוֹר שַׁעֲרִין
בְּחַמְשִׁין סְלָעִין דְּכַסְפָּא׃ אִם מִשַּׁתָּא
דְּיוֹבְלָא יְקַדֵּשׁ חַקְלֵיהּ כְּפוּרְסָנֵיהּ
יְקוֹם׃ וְאִם־בָּתַר יוֹבְלָא יְקַדֵּשׁ
חַקְלֵיהּ וְיַחְשֹׁב לֵיהּ כָּהֲנָא יָת־
כַּסְפָּא עַל־פּוּם שְׁנַיָּא דְּאִשְׁתָּאֲרָא
עַד שַׁתָּא דְּיוֹבְלָא וְיִתְמְנַע׃

כְּפוּרְסָנֵיהּ׃

וְהָיָה עֶרְכְּךָ הַזָּכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד
בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה וְהָיָה עֶרְכְּךָ חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל
כֶּסֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ וְאִם נְקֵבָה הִוא וְהָיָה
עֶרְכֶּךָ שְׁלֹשִׁים שָׁקֶל׃ וְאִם מִבֶּן חֲמֵשׁ שָׁנִים
וְעַד בֶּן־עֶשְׂרִים שָׁנָה וְהָיָה עֶרְכְּךָ הַזָּכָר
עֶשְׂרִים שְׁקָלִים וְלַנְּקֵבָה עֲשֶׂרֶת שְׁקָלִים׃
וְאִם מִבֶּן חֹדֶשׁ וְעַד בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְהָיָה
עֶרְכְּךָ הַזָּכָר חֲמִשָּׁה שְׁקָלִים כָּסֶף וְלַנְּקֵבָה
עֶרְכֶּךָ שְׁלֹשֶׁת שְׁקָלִים כָּסֶף׃ וְאִם מִבֶּן
שִׁשִּׁים שָׁנָה וָמַעְלָה אִם זָכָר וְהָיָה עֶרְכְּךָ
חֲמִשָּׁה עָשָׂר שֶׁקֶל וְלַנְּקֵבָה עֲשָׂרָה שְׁקָלִים׃
וְאִם־מָךְ הוּא מֵעֶרְכֶּךָ וְהֶעֱמִידוֹ לִפְנֵי הַכֹּהֵן
וְהֶעֱרִיךְ אֹתוֹ הַכֹּהֵן עַל־פִּי אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יַד
הַנֹּדֵר יַעֲרִיכֶנּוּ הַכֹּהֵן׃ ס וְאִם בְּהֵמָה
אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהוָה כָּל־אֲשֶׁר
יִתֵּן מִמֶּנּוּ לַיהוָה יִהְיֶה קֹדֶשׁ׃ לֹא יַחֲלִיפֶנּוּ
וְלֹא־יָמִיר אֹתוֹ טוֹב בְּרַע אוֹ־רַע בְּטוֹב ש

ויהי פורסניה דדכרא מבר עשרי
שנין ועד בר שיתין שנין ויהי כ
פורסניה חמשין סלעין דכסף
בסילע קודשא ואם נוקבה היא
ויהי פורסניה תלתין סלעין ואם
מבר חמש שנין ועד בר עשרין
שנין ויהי פורסניה דדכרא עשרין
סילעין ולנוקבתא עשר סלעין׃
ואם מבר ירחא ועד בר חמש
שנין ויהי פורסניה דדכרא חמש
סלעין דכסף ולנוקבתא פורסנה
תלת סילעין דכסף׃ ואם מבר
שתין שנין ולעילא אם דכרא
ויהי פורסניה חמש עשרה סלעין
ולנוקבתא עשר סלעין׃ ואם־
מסכן הוא מפורסניה ויקבניר
קדם כהנא ויפרוס יתיה כהנא
על מיכל דתשיג ידיה נדרא ר
יפרסניה כהנא׃ ס
ואם בעירא דיקרבון מינה
קורבנא קדם יי כל דיתי מנה
קדם יי יהי קודשא׃ לא יחלפנה
ולא־יעכר יתיה טב בביש או ב
ביש בטב

יפרים כתיב׳ כיוצרך כפשוטו׳ ליתן ערך כפשוט׳ ליתר ערך דכר מכפשוטו תעזיב כו עלי׳ ונתת ערכך וגו׳
ג לבן דמים שלך כן פשוטו יקר כן זול ככפי מבני הוא הערך הקצוב עליו כפרס׳ זו׳ ערכך כמו ערך וכפל
מלאי זה לשון הוא׳ ונתת מכן חומש וגו׳ לא פיסיה הגדול קטן פלוני כדכתי קטן פעם שם נגדול מאחר
ן כן חומש מפיס עליהם מכן מפיס מכח ומענלה וגו׳ כמיבניב לימי זקנה קרוכה לחתוב כהים
כביתך פחותה כביתך מכתך כביתך סימיה כביתך וסימנה מכח כביתך׳ והם ך הוא סלוני יד
זה׳ על פי לפר תעזיב׳ לפי מה פיס לו יפדנו ויעמיד לו כדי חיין מעה כר וכפת וכלי ממכרת
ל תיעדו׳ כל לפר יתן נמוכו׳ ממר רבנה סל זו שולח דכריו קיימים ותזכר לערכי עזרה כרגל׳ כל כהוש
מתן הלכר׳ שוב כרע יתם כבעל מום׳ לו רע בטוב׳ וכל מכן שוב בטוב ורע ברע׳ יכלים לחלין כסרים
ז הר ועכ מדכר פדיון טומלה להקדכה ולעדך הכתוב פלין קדשים תמימים׳ יכלים לחלין כסרים׳ יפחתיך
ערכך הכהן כן יהיה׳ לאחר כל אדם שכח לקטות ויוד הקדש׳ ואם נפל יבא מכשלים יפחתיך
הכתוב להוסיף חומש וכן כמוקדים כיח וכן כמוקדים לתת השדה

ר׳ שמעון אומר ואז ירצו את עונם: וזכרתי את בריתי
יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי
אברהם אזכר והארץ אזכר: והארץ תעזב
מהם ותרץ את שבתותיה בהשמה מהם
והם ירצו את עונם יען ובייען במשפטי
מאסו ואת חקתי נפשם: ואף גם
את זה בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים
ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם
כי אני יהוה אלהיהם: וזכרתי להם ברית
ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ
מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים
אני יהוה: אלה החקים והמשפטים והתורות
אשר נתן יהוה בינו ובין בני ישראל בהר
סיני ביד משה: פ

וידבר יהוה אל משה לאמר:
דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם איש
כי יפלא נדר בערכך נפשות ליהוה:

טפשא ובנן ירעון ית חוביהון
ודכירנא ית קיימי רעם יעקוב ואף
ית קיימי דעם יצחק ואף ית
קיימי דעם אברהם אנא דכיר
וארעא אנא דכיר: והארעא תתרטש
מנהון ותרעי ית שטיטרא ד
ברצרייתא מנהון ואינון ירעון ית
חוביהון יען ובתול חלף ברכן אירתי
ע״ד יהון די ברעיו קצו ית קיימי
דחיקת נפשיהון ואף ברם דא
בטרוויהון בארע בעלי דבביהון
לא ארטשינון ולא ארחיקינון
לשיצותהון לאשנאה קיימי עמהון
ארי אנא יי אלההון ודכירנא להון
קיים קדמאי דאפקית יתהון
מארעא דמצרים לעיני עממיא
למהוי להון לאלה אנא יי: אלין
קיימיא ודינייא ואורייתא דיהב יי
בין מיכריה ובין בני ישרי בטורא
דסיני ביד דמשה: ומלל יי
עם משה למימר: מלל עם בני
ישראל ותימר להון גבר ארי יפרש
נדר בפורקן נפשתא קדם יי

204

בבן תרע ארעא ית שמיטתא
כל יומין דצדאת ואתון בארע ג
בעלי דבבכון בבן תשמם ארעא
ותרעי ית שמיטתה כל יומין
דצדאת תשמט ית דלא שמיטת
בשמטיכון כד הוירתון יתבין בה׳
וריתארון בבן ואעיל חברא
כלטהון בארעתא דסנאיהון ב
מרדוף יתהון קל טרפא דשקוף
ויערקון כמערק מן קדם ו
דקטלין בחרבא ויפלון וליר
דרדוף ויתקלון גבר באחוהי
כקדם דקטלין בחרבא ורדוף
לית ולא תהי לכון תקומה קדם
בעלי דבבכון והיבדין בי
עממיא ותגמר יתכון ארע בעלי
דבבכון ודישתארון בבן יתגמסון
בחוביהון בארעתא דסנאיכון
ואף בחובי אבהתהון בישי
דאתרו ביריהון יתמסון ויודין
ית חוביהון ית חובי אבהתהון
בשקריהון דשקרו בממרי ואף
דהליכו קדמי בקשיו אף אנא

אזיך עמהון בקשיו ואעיל יתהון בארע בעלי דבבהון או בבן יתכר

ולו תרצה, תביים לת כעם תיוקים מכעים על ממשותיה: והרצת, לילך לת מכעותיה, לת
מכם מל נגות ככל קן קיו כעבר מכות קשוטה ויוכל מקיו כמכים מקכעיסו ישראל כחרנם לעב
ומלעים ון מכה מלם מלות ומעים קיו מני כוחם ומסכבהון לחרן עד מבו עשרת מסכבו וכ
מל מכם מעבו עשרת מסכבים עב מרכות ירומם קוח מכחון כיחזקאל ניתה מכב על ברך
לת חלה ונוח ומכבת על ברך קיומיה תרכבים יום ונכלת לת עון כיה יקודש ונכוחף זו כלו
לנות היולך יהויכין ועוד עמו מם מכים עד בלות בדקיהו קרי תרכבים ומם, ולוח תלוה מם
קיו ומכזה עשה מחוכה מלכים ומלם וכל מכות רשעתיו עשרים ומיתים כתון מחוזר בחנית מ
עשרים ליהויקים וכנגדן לבדקיהו כח וחסוך ליהויכין מלות מכם מעים ותרכב מיות לעלם ומ
ל ועוד מכה יהיה מכבכה כמיטה קיומלות לע ועליהם מנד מכעים מכם מלעים וכן
רכתה הארן לת מכתותיה לילות מכעים מכם: ותבחתי מוכך, פחד ירד לרי מ
מוכר ומל מוקם, ונכזו ימוכם חרב, כמלי ירולים קירבי
מקבקם ומוניע קול ור׳ מרבומו קל טרפא דשקוף וכן

עֲשֶׂר נָשִׁים לַחְמְכֶם בְּתַנּוּר אֶחָד וְהֵשִׁיבוּ לַחְמְכֶם בְּמִשְׁקָל וַאֲכַלְתֶּם וְלֹא
תִשְׂבָּעוּ׃ וְאִם בְּזֹאת לֹא תִשְׁמְעוּ לִי
וְהָלַכְתִּי עִמָּכֶם בְּקֶרִי׃ וְהִכֵּיתִי עִמָּכֶם
שֶׁבַע בְּקֶרִי וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם אַף אֲנִי שֶׁבַע
עַל חַטֹּאתֵיכֶם׃ וַאֲכַלְתֶּם בְּשַׂר בְּנֵיכֶם
וּבְשַׂר בְּנֹתֵיכֶם תֹּאכֵלוּ׃ וְהִשְׁמַדְתִּי אֶת
בָּמֹתֵיכֶם וְהִכְרַתִּי אֶת חַמְּנֵיכֶם וְנָתַתִּי אֶת
פִּגְרֵיכֶם עַל פִּגְרֵי גִלּוּלֵיכֶם וְגָעֲלָה נַפְשִׁי
אֶתְכֶם׃ וְנָתַתִּי אֶת עָרֵיכֶם חָרְבָּה וְהַשְׁמֹתִי
אֶת מִקְדְּשֵׁיכֶם וְלֹא אָרִיחַ בְּרֵיחַ נִיחֹחֲכֶם׃
וְאֶשֵּׁם אֶת הָאָרֶץ וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ
אֹיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ׃ וְאֶתְכֶם אָזָרֶה
בַּגּוֹיִם וְהֵרִיקֹתִי אַחֲרֵיכֶם חָרֶב וְהָיְתָה
עָרֵיכֶם יִהְיוּ חָרְבָּה׃

וְיֶתֶר עֲשֶׂר נָשִׁים לַחְמְכֶם בְּתַנּוּר אֶחָד
וְיָשִׁיבוּ לַחְמְכֶם בְּמִתְקָלָא
וְתֹאכְלוּן וְלָא תִשְׂבְּעוּן
וְאִם בְּרָא לָא תְקַבְּלוּן לְמֵימְרִי
וְתֵהֲכוּן קְרָמַי בְּקְשִׁיוּ׃ וַאֲנִיךְ
עִמְּכוֹן בְּתַקּוֹף רְגָז וְאַרְדֵּי יָתְכוֹן
אַף אֲנָא שְׁבַע עַל חוֹבֵיכוֹן׃
וְתֵיכְלוּן בְּשַׂר בְּנֵיכוֹן וּבְשַׂר
בְּנָתֵיכוֹן תֵּיכְלוּן׃ וַאֲשֵׁיצֵי יָת
בֵּמָתְכוֹן וְאֵיקַצֵּין יָת חַמְּנֵיכוֹן
וְאֶתֵּן יָת פִּגְרֵיכוֹן עַל פִּגְרֵי
טָעֲוָתְכוֹן וְיִרְחַק מֵימְרִי יְהֵבוֹן׃
וְאֶתֵּן יָת קִרְוֵיכוֹן חֲרָבָה וַאֲצַרֵי
יָת מַקְדְּשֵׁיכוֹן וְלָא אֵיקַבֵּל
בְּרַעֲוָא קֳרָבָנֵיכוֹן כְּנִשְׁתְּכוֹן׃ וַאֲצַרֵי
אֲנָא יָת אַרְעָא וְיִצְרוּן עָלַהּ בַּעֲלֵי
דַבָּבְכוֹן דְּיָתְבִין בָּהּ׃ וְיָתְכוֹן
אֵיבַדִּר בֵּינֵי עַמְמַיָּא וַאֲנִיר
בָּתְרֵיכוֹן דְּקָטְלִין סַחֲרָא וְתֶהֵי
אַרְעֲכוֹן צְרָיָא וְקִרְוֵיכוֹן יְהוֹן חֲרָבָא׃

וְאַתֶּם תֵּשְׁבוּ לָבֶטַח בְּאַרְצְכֶם: וְנָתַתִּי שָׁלוֹם בָּאָרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין מַחֲרִיד וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה מִן הָאָרֶץ וְחֶרֶב לֹא תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם: וּרְדַפְתֶּם אֶת אֹיְבֵיכֶם וְנָפְלוּ לִפְנֵיכֶם לָחָרֶב: וְרָדְפוּ מִכֶּם חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רְבָבָה יִרְדֹּפוּ וְנָפְלוּ אֹיְבֵיכֶם לָחֶרֶב לְפָנֶיכֶם: וּפָנִיתִי אֲלֵיכֶם וְהִפְרֵיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבֵּיתִי אֶתְכֶם וַהֲקִמֹתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם: וַאֲכַלְתֶּם יָשָׁן נוֹשָׁן וְיָשָׁן מִפְּנֵי חָדָשׁ תּוֹצִיאוּ: וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא תִגְעַל נַפְשִׁי אֶתְכֶם: וְהִתְהַלַּכְתִּי בְתוֹכְכֶם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעָם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִהְיוֹת לָהֶם עֲבָדִים וָאֶשְׁבֹּר מֹטֹת עֻלְּכֶם וָאוֹלֶךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת: וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה: וְאִם בְּחֻקֹּתַי תִּמְאָסוּ וְאִם אֶת מִשְׁפָּטַי תִּגְעַל נַפְשְׁכֶם לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת כָּל מִצְוֹתָי לְהַפְרְכֶם אֶת בְּרִיתִי: אַף אֲנִי אֶעֱשֶׂה זֹּאת לָכֶם וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בֶּהָלָה אֶת הַשַּׁחֶפֶת וְאֶת הַקַּדַּחַת מְכַלוֹת עֵינַיִם וּמְדִיבוֹת נָפֶשׁ וְזָרַעְתֶּם לָרִיק זַרְעֲכֶם וְאָכְלוּ אֹיְבֵיכֶם: וְנָתַתִּי פָּנַי בָּכֶם וְנִגַּפְתֶּם לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם וְרָדוּ בָכֶם שֹׂנְאֵיכֶם וּנְסַתֶּם וְאֵין רֹדֵף: וְאִם עַד אֵלֶּה לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְיָסַרְתִּי אֶתְכֶם שֶׁבַע עַל חַטֹּאתֵיכֶם: וְשָׁבַרְתִּי אֶת גְּאוֹן עֻזְּכֶם וְנָתַתִּי אֶת שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל וְאֶת אַרְצְכֶם כַּנְּחֹשֶׁת: וְתַם לָרִיק כֹּחֲכֶם וְלֹא תִתֵּן אַרְצְכֶם אֶת יְבוּלָהּ וְעֵץ הָאָרֶץ לֹא יִתֵּן פִּרְיוֹ: וְאִם תֵּלְכוּ עִמִּי קֶרִי וְלֹא אָבוֹא לִשְׁמֹעַ לָכֶם וְיָסַפְתִּי עֲלֵיכֶם מַכָּה שֶׁבַע כְּחַטֹּאתֵיכֶם: וְהִשְׁלַחְתִּי בָכֶם אֶת חַיַּת הַשָּׂדֶה וְשִׁכְּלָה אֶתְכֶם וְהִכְרִיתָה אֶת בְּהֶמְתְּכֶם וְהִמְעִיטָה אֶתְכֶם וְנֶשְׁמְמוּ דַּרְכֵיכֶם: וְאִם בְּאֵלֶּה לֹא תִוָּסְרוּ לִי וְהָלַכְתֶּם עִמִּי קֶרִי: וְהָלַכְתִּי אַף אֲנִי עִמָּכֶם בְּקֶרִי וְהִכֵּיתִי אֶתְכֶם גַּם אֲנִי שֶׁבַע עַל חַטֹּאתֵיכֶם: וְהֵבֵאתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב נֹקֶמֶת נְקַם בְּרִית וְנֶאֱסַפְתֶּם אֶל עָרֵיכֶם וְשִׁלַּחְתִּי דֶבֶר בְּתוֹכְכֶם וְנִתַּתֶּם בְּיַד אוֹיֵב: בְּשִׁבְרִי לָכֶם מַטֵּה לֶחֶם

וְנָתְכוּ עֲשָׂרָה לְחָמֵיכֶם וְאָכְלוּ וְלֹא תִשְׂבָּעוּ: וְאִם עַד זֹאת לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְהָלַכְתֶּם עִמִּי קֶרִי: וְהָלַכְתִּי עִמָּכֶם בַּחֲמַת קֶרִי וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם שֶׁבַע עַל חַטֹּאתֵיכֶם: וַאֲכַלְתֶּם בְּשַׂר בְּנֵיכֶם תֹּאכֵלוּ וּבְשַׂר בְּנוֹתֵיכֶם תֹּאכֵלוּ: וְהִשְׁמַדְתִּי אֶת בָּמֹתֵיכֶם וְהִכְרַתִּי אֶת כְּמָרִים וְנָתַתִּי אֶת פִּגְרֵיכֶם עַל פִּגְרֵי גִלּוּלֵיכֶם וְגָעֲלָה נַפְשִׁי אֶתְכֶם: וְנָתַתִּי אֶת עָרֵיכֶם חָרְבָּה וְהַשִּׁמֹתִי אֶת מִקְדְּשֵׁיכֶם וְלֹא אָרִיחַ בְּרֵיחַ נִיחֹחֲכֶם: וְהַשַּׁמֹּתִי אֶת הָאָרֶץ וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אֹיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ: וְאֶתְכֶם אָזָרֶה בַגּוֹיִם וְהַרִיקֹתִי אַחֲרֵיכֶם חָרֶב וְהָיְתָה אַרְצְכֶם שְׁמָמָה וְעָרֵיכֶם יִהְיוּ חָרְבָּה: אָז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת שַׁבְּתֹתֶיהָ כָּל יְמֵי הָשַּׁמָּה וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם אָז תִּשְׁבַּת הָאָרֶץ וְאָז תִּרְצֶה אֶת שַׁבְּתֹתֶיהָ: כָּל יְמֵי הָשַּׁמָּה תִּשְׁבֹּת אֵת אֲשֶׁר לֹא שָׁבְתָה בְּשַׁבְּתֹתֵיכֶם בְּשִׁבְתְּכֶם עָלֶיהָ: וְהַנִּשְׁאָרִים מִכֶּם וְהֵבֵאתִי מֹרֶךְ בִּלְבָבָם בְּאַרְצוֹת אֹיְבֵיהֶם וְרָדַף אוֹתָם קוֹל עָלֶה נִדָּף וְנָסוּ כִּנְסוֹת מִפְּנֵי חָרֶב וְנָפְלוּ וְאֵין רֹדֵף: וְכָשְׁלוּ אִישׁ בְּאָחִיו כְּמִפְנֵי חָרֶב וְאֵין רֹדֵף וְלָכֶם אֵין תְּקוּמָה לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם: וַאֲבַדְתֶּם בַּגּוֹיִם וְאָכְלָה אֶתְכֶם אֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם: וְהַנִּשְׁאָרִים מִכֶּם יִמַּקּוּ בַּעֲוֹנָם בְּאַרְצוֹת אֹיְבֵיכֶם וְגַם בַּעֲוֹנֹת אֲבֹתָם אִתָּם כָּמוֹהוּ יִמָּקּוּ: וְהִתְוַדּוּ אֶת עֲוֹנָם וְאֶת עֲוֹן אֲבֹתָם בְּמַעֲלָם אֲשֶׁר מָעֲלוּ בִי וְגַם אֲשֶׁר הָלְכוּ עִמִּי קֶרִי: וְגַם אֲנִי אֵלֵךְ עִמָּם בְּקֶרִי וְהֵבֵאתִי אוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם אוֹ אִם יִכָּנַע לְבָבָם הָעָרֵל וְאָז יִרְצוּ אֶת עֲוֹנָם: וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר: וְהָאָרֶץ תֵּעָזֵב מֵהֶם וְתִרְצֶה אֶת שַׁבְּתֹתֶיהָ בְּהִשָּׁמָּה מֵהֶם וְהֵם יִרְצוּ אֶת עֲוֹנָם יַעַן וּבְיַעַן גַּם כִּי מִשְׁפָּטַי מָאָסוּ וְאֶת חֻקֹּתַי גָּעֲלָה נַפְשָׁם: וְגַם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרֹת אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה בֵּינוֹ וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי בְּיַד מֹשֶׁה:

פ וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא
תַעֲשׂוּ אֶת־כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה׃ וְאִם־בְּחֻקֹּתַי
תִּמְאָסוּ וְאִם אֶת־מִשְׁפָּטַי תִּגְעַל נַפְשְׁכֶם
לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי לְהַפְרְכֶם
אֶת־בְּרִיתִי׃ אַף אֲנִי אֶעֱשֶׂה זֹּאת לָכֶם ש
וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בֶּהָלָה אֶת־הַשַּׁחֶפֶת
וְאֶת־הַקַּדַּחַת מְכַלּוֹת עֵינַיִם וּמְדִיבַת נָפֶשׁ
וְזָרַעְתֶּם לָרִיק זַרְעֲכֶם וַאֲכָלֻהוּ אֹיְבֵיכֶם׃
וְנָתַתִּי פָנַי בָּכֶם וְנִגַּפְתֶּם לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם וְרָדוּ
בָכֶם שֹׂנְאֵיכֶם וְנַסְתֶּם וְאֵין רֹדֵף אֶתְכֶם׃
וְאִם־עַד־אֵלֶּה לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְיִסַּרְתִּי ש
לָכֶם שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃

וְאִם־לֹא תִקְבְּלוּן לְמֵטְרִי וְלָא
תַעְבְּרוּן יָת כָּל פִּיקוֹדַיָּא הָאִלֵּין
וְאִם בְּקְיָמַי תְּקוֹנוּן וְאִם יָת דִּינַי
תְּרַחֵיק נַפְשְׁכוֹן בְּדִיל דְּלָא לְמֶעְבַּד
יָת כָּל פִּיקוֹדַי לַאֲשָׁנָיוּתְכוֹן יָת
קְיָמִי׃ אַף־אֲנָא אֶעֱבִיד דָּא לְכוֹן
וְאֶסְעַר עֲלֵיכוֹן בִּיהוּלְתָא שַׁחְפָּת
וְקַדְחָתָא מְחַשְּׁכָן עֵינִין וּמַפְקָן ג
נַפְשׁ וְתִזְרְעוּן לְרֵיקָנוּ זַרְעֲכוֹן ג
וְיִכְלוּנִיהּ שַׂנְאֵיכוֹן׃ וְאֶתְרָעֵי בְּכוֹן
וְתִתְבְּרוּן קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן
וְיִרְדוּן בְּכוֹן סָנְאֵיכוֹן וְתֶעְרְקוּן ו
וְלֵית רָדֵף יָתְכוֹן׃ וְאִם־עַד אֵלֶּה
לָא תְקַבְּלוּן לְמֵטְרִי וְאוֹסֵף אֲנִי
יַתְכוֹן שְׁבַע עַל־חוֹבֵיכוֹן

וּרְדַפְתֶּם אֶת־אֹיְבֵיכֶם וְנָפְלוּ לִפְנֵיכֶם לָחָרֶב׃
וְרָדְפוּ מִכֶּם חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רְבָבָה
יִרְדֹּפוּ וְנָפְלוּ אֹיְבֵיכֶם לִפְנֵיכֶם לָחָרֶב׃
וּפָנִיתִי אֲלֵיכֶם וְהִפְרֵיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבֵּיתִי
אֶתְכֶם וַהֲקִימֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם׃
וַאֲכַלְתֶּם יָשָׁן נוֹשָׁן וְיָשָׁן מִפְּנֵי חָדָשׁ תּוֹצִיאוּ׃
וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא תִגְעַל נַפְשִׁי
אֶתְכֶם׃ וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהָיִיתִי לָכֶם
לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעָם׃ אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִהְיוֹת לָהֶם עֲבָדִים וָאֶשְׁבֹּר
מֹטֹת עֻלְכֶם וָאוֹלֶךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת׃

וּרְדַפְתֶּם אֶת־בַּעֲלֵי דַבֵּיכוֹן
וְנָפְלוּ קֶדֶמֵיכוֹן לְחַרְבָּא׃ וְיִרְדְּפוּן
שִׁבְעִין חַמְשָׁא לְמְאָה וּמְאָה מִנְּכוֹן
לְרִבְבָתָא יְעִירְקוּן וְיִפְלוּן בַּעֲלֵי
דַבֵּיכוֹן קֶדֶמֵיכוֹן לְחַרְבָּא׃
וְאֶתְפְּנֵי בְּמֵימְרִי לְאוֹטָבָא לְכוֹן
וְאַפְרֵישׁ יַתְכוֹן וְאַסְגֵּי יַתְכוֹן וְאָקִים
יָת קְיָמִי עִמָּכוֹן וְתֵיכְלוּן עַתִּיקָא
דְּעַתִּיק וְעַתִּיקָא מִן קֳדָם חַדְתָּא
תַּפְנוּן׃ וְאֶתֵּן מִשְׁכְּנִי בֵּינֵיכוֹן וְלָא
יְרַחֵק מֵימְרִי יַתְכוֹן׃ וְאֶשְׁרֵי
שְׁכִינְתִּי בֵּינֵיכוֹן וְאֶהֱוֵי לְכוֹן לֶאֱלָהּ
וְאַתּוּן תְּהוֹן קֳדָמַי לְעַם׃ אֲנָא יְיָ
אֱלָהְכוֹן דְּאַפֵּיקִית יַתְכוֹן מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם מִלְּמְהֵוֵי לְהוֹן עַבְדִין
וְתַבְרִית נִיר עֻמְּמַיָּא מִנְּכוֹן
וְדַבְּרִית יַתְכוֹן מְחֵירוּתָא׃

וּרְדִיפוּ מִכּוֹן׳ מִן הַחַלָּשִׁים מִכֶּם וְלֹא הַגִּבּוֹרִים מִכֶּם׃ חֲמִשָּׁה מֵאָה׳ וּמֵאָה רְבָבָה׳ וְכִי כָךְ הוּא הַחֶשְׁבּוֹן וְהֲלֹא
צָרִיךְ לוֹמַר חֲלֹשׁ מִכֶּם מֵאָה חֲזָקִים יִרְדְּפוּ׳ אֶלָּא לוֹמַר מְעוּטִין הַשּׁוֹנְאִין אֶת הַתּוֹרָה עֲרִיכִין הֵעָשִׂין אֶת הַמִּצְוֹת
וְנִפְלוּ אוֹיְבֵיכֶם וְגוֹמֵר׳ מִיתָה מְפֻלָּגִים לִפְנֵיכֶם אֶלָּא כְּדֶרֶךְ אֶרֶץ׳ וְעַכְשָׁיו אֲנִי מוֹצִיא אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם׳ וְאֵינִי עוֹשֶׂה
לָהֶם הַכֹּל׳ דְּמִיָּה לְמֶלֶךְ מְסַכֵּר פּוֹעֲלִים וְכוּ׳ כְּדִלְיתָא בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים׳ וְהִפְרֵיתִי אֶתְכֶם׳ בְּפָרִיָּה וְרִבְיָה׳ וְהִקְרִיב אֶתְכֶם
בְּקִיּוּמָהּ זְקוּפָה׳ וְהַקִּימוֹתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם׳ בְּרִית חֲדָשָׁה לֹא כִּבְרִית הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהִפֵּרְתֶּם אוֹתָהּ אֶלָּא בְּרִית
שֶׁלֹּא תְּהֵא מְבֻטֶּלֶת׳ וְכָרַתִּי אֶת בְּרִית יַעֲקֹב וְאֶת בְּרִית יִצְחָק וְאֶת בְּרִית אַבְרָהָם לֹא כִּבְרִית וְגוֹמֵר׳ וְאֶזְכֹּר הָאָרֶץ׳ שֶׁאֵינָהּ
יְכוֹלָה מִתְקַיֶּמֶת וְעוֹשִׂים לְהַתִּישָׁן מִיָּמֶיהָ׳ יָפֶה הַמָּשָׁל מִלֶּחֶם שֶׁאֵינוֹ יָפֶה לֶאֱכוֹל וְאֵינוֹ מִתְקַיֵּם׳ וְכֵן מִכְּלֵי חֶרֶס תַּעֲשֶׂה׳ שֶׁאֵינָהּ
קְרוּיָה מְלָאכָה אֶלָּא הֶדְיוֹט וְהַלּוֹבְנוֹת אֲלוּלוֹת מִלְּמַעְלָה׳ יָפֶה כֵּן הַמָּשָׁל מִלֶּחֶם שֶׁאֵינוֹ יָפֶה לֶאֱכוֹל וְאֵינוֹ מִתְקַיֵּם׳ וְכֵן מִכְּלֵי חֶרֶס תַּעֲשֶׂה׳ שֶׁאֵינָהּ
קְרוּיָה מְלָאכָה אֶלָּא הֶדְיוֹט וְהַלּוֹבְנוֹת אֲלוּלוֹת מִלְּמַעְלָה׳ יָפֶה כֵּן הַמָּשָׁל מִלֶּחֶם שֶׁאֵינוֹ יָפֶה לֶאֱכוֹל וְאֵינוֹ מִתְקַיֵּם׳ וְכֵן מִכְּלֵי חֶרֶס תַּעֲשֶׂה׳ שֶׁאֵינָהּ
וְעַכְשָׁיו׳ זֶה כְּיוֹם הַמִּקְדָּשׁ׳ וְלֹא תִגְעַל נַפְשִׁי׳ לֹא רוּחִי וְלֹא נִשְׁמָתִי׳ וְאֵין רוּחִי וְנִשְׁמָתִי נִגְעָלוֹת לְפָנַי׳ וְאֵין מִקְדָּשִׁי חָרֵב תַּעֲשֶׂה׳ שֶׁאֵינָהּ
כִּנְגֶד וְיֵשׁ נְכוֹרִים לֹא קִבֵּל הַמְּפוֹרָשׁ מִיָּדָן עַל עֲוֹן מִכּוֹשׁל כְּדֵי לְהַחֲלִישׁ מִכֹּחַ חֵן לוֹ חֲבִיב אֶלָּא יִקְּחוּ הַכֹּהֲנִים
וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם׳ לְשׁוֹן עִמָּכֶם כְּגַן עֵדֶן כְּאָחָד מִכֶּם וְלֹא תִּהְיוּ מִזְדַּעְזְעִים מִמֶּנִּי׳ יָכוֹל לְעוֹלָם אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ תְּהֵא
לָכֶם לֵאלֹהִים׳ אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם׳ כְּדֵי אֲנִי מְתַקְּנָהּ כִּי אַתֶּם יְכוֹלִים לְעַכְּבוֹת כָּל אֶלָּא מִדְּרִי הוֹנָתִי מִלְּמַעְלָה אַתֶּם תְּהֵא
וְעָשִׂיתִי לָכֶם כְּסִים גְּדוֹלִים׳ וּמוֹטוֹת׳ כְּמִין יָתֵד כְּמִנֵּי רֹאשׁ הָעוֹל הַמַּעֲבִיר קְיוֹסְרָה אֶלָּא תֵּצֵא מִלְּמַעְלָה׳ לְהִיוֹת שְׁמוֹשׁ
וְקִשַּׁרְתֶּם כְּמוֹ עֲשֵׂה לָךְ מְסִירוֹת וּמוֹטוֹת קְבִילִיל בְּגַז׳ קוֹמְמִיּוֹת׳ בְּקוֹמָה זְקוּפָה׳ וְאִם לֹא תִּשְׁמְעוּ לִי׳ לְהִיוֹת שְׁמוֹשׁ
כְּתוּרִיָּה לְשׁוֹן מְדֻיָּק חֲכָמִים יְכוֹלִין לְקַיֵּם מִצְוֹת כְּסֵדֶר הַזֶּה לוֹמַר וְלֹא תַעֲשׂוּ וְגוֹמֵר הֲרֵי קִיּוּם מִצְוֹת לוֹמַר כֵּן וְכֵן כְּתִיב בְּתוֹרָה
וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ לִי׳ מִלְּמַד שֶׁעוֹשִׂים עִמָּהֶם כְּתוֹרָה׳ מָה תַּלְמוּד לוֹמַר לִי׳ לְלַמֵּד שֶׁאֵין מַכְנִיסִין לְבוֹ כֵּן וְכֵן כְּתִיב בְּתוֹרָה
וְהִשְׁחִיתוּ׳ מִלְּמַד שֶׁמַּכְנִיסִים רְכוּשָׁם וּמְכוּכִים לְתוֹכוֹ כֵּן׳ וְכֵן כְּתִיב בְּתוֹרָה כֵּן וְכֵן כְּתִיב בְּתוֹרָה
לְעֵילָא כֵּן׳ וְלֹא תַעֲשׂוּ׳ מִסְּתָם תִּלְמוֹד לוֹמַר לֹא תַעֲשׂוּ כְּרֵי פְּתִיחַ עֲבוֹדוֹת׳ אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ׳ מוּתָּר כְּתִיב בְּתוֹרָה
וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ׳ מִסְּתָם תִּלְמוֹד לוֹמַר לֹא תַעֲשׂוּ כְּרֵי פְּתִיחַ עֲבוֹדוֹת׳ אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ׳ מוּתָּר כְּתִיב בְּתוֹרָה
וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ׳ מִסְּתָם תִּלְמוֹד לוֹמַר לֹא תַעֲשׂוּ כְּרֵי פְּתִיחַ עֲבוֹדוֹת׳ אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ׳ מוּתָּר כְּתִיב בְּתוֹרָה
וְנָתַתִּי גִּשְׁמֵיכֶם׳ וְכֵן עַד הַמְּכִירִית וְאֵין לִי עוֹשֶׂה מוֹתָם כְּחֹרִים הָעוֹשִׂין מוֹכֵר לְתוֹכָן אֶת הַמַּטְבֵּעַ
הַחֹרִים כּוֹפֵר כְּמוֹת כּוֹפֵר כְּעֵיקֶר׳ וְהִתְקַדְּתֶּם עֲלֵיכֶם׳ וְנִזְדַּקְּרוּ עֲלֵיכֶם׳ פְּחָתִים׳ חוֹלֵי מְמֻחָשִׁים אֶת הַמַּטְבֵּעַ לְמַטָּה

אם לא ינאל באלה ויצא בשנת היבל
הוא ובניו עמו : כי לי בני ישראל עבדים
עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ
מצרים אני יהוה אלהיכם : לא תעשו
לכם אלילם ופסל ומצבה לא תקימו
לכם ואבן משכית לא תתנו בארצכם
להשתחות עליה כי אני יהוה אלהיכם :
את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני
יהוה :

פרש

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו
ועשיתם אתם : ונתתי גשמיכם בעתם
ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו :
והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג
את זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם
לבטח בארצכם : ונתתי שלום בארץ
ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה
מן הארץ וחרב לא תעבר בארצכם :

ואם לא תשמעו אלי ולא תעשו
בשתא ריבלא הוא ובנהי עשיהו
ארי דילי בני ישראל עבדין
עבדי אינון דאפיקית יתהון
מארעא דמצרים אנא יי אלהנון
לא תעבדון לכון טעון וצלם
וקנמא לא תקימון לכון ואבן
סגדא לא תתנון בארעכון למסגד
עלה ארי אנא יי אלהכון : ית
יומי שבתא דילי תטרון ולבית
מקדשי תהון דחלין אנא יי :

פרש

אם בקימי
תהכון ית פיקודי תטרון
ותעבדון יתהון : ואתן מטריכון
בעידנהון ותתן ארעא עללתה
ואילן חקלא יתן איביה : ויערע
לכון דישא לקטפא וקטפא
יערע לאפוקי ברא ותיכלון
לחמכון למשבע ותתבון לרוחן
בארעכון : ואתן שלמא בארעא
ותשרון ולית דמניד ואבטל חיותא
בישתא מן ארעא וקטל ין
בחרבא לא יעדון בארעכון :

וְתִתְּנוּ אִישׁ לְבָנָיו וְלֹא לְאָחִיו תִּתֵּרִיכוּן
לְמֵירַת אַחְסָנָא לְעָלַם טַרְזוֹן
תִּפְלְחוּן וּבְאַחֵיכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
גְּבַר בְּאָחוֹהִי לָא תִּפְלַח בְּסָרְבָּא
בְּקָשְׁיוּ: וְאֲרֵי תַּדְבִּיק יַד עַרְלַ
וְתוֹתֵב עִמָּךְ וְיִתְמַסְכַּן אָחוּךְ
עִמָּךְ וְיִזְדַּבַּן לְעַרְלַ תּוֹתַב וְעִמָּךְ
אוֹ לְאַרְמַאי פּוּרְעָנוּת גִּזְרָא: בָּתַר
דְּאִזְדַּבַּן פְּרִיקָנָא יְהֵי לֵיהּ חַד
מֵאֲחוֹהִי יִפְרְקִנְיָה: אוֹ אֲחֻבּוֹהִי
אוֹ בַר אֲחֻבּוֹהִי יִפְרְקִנְיָה אוֹ
מְקָרִיב בִּשְׂרֵיהּ מִזַּרְעִיתֵיהּ
יִפְרְקִנְיָה אוֹ דְּתַדְבִּיק יְדֵיהּ
וְיִתְפְּרֵק וְיֵחְשֹׁב עִם זַבָּנֵיהּ מִשְׁתָּא
דְּאִזְדַּבַּן לֵיהּ עַד שַׁתָּא דְּיוֹבְלָא
וִיהֵי כְּסַף זְבוֹנֵיהּ בְּמִנְיַן שְׁנַיָּא
כְּיוֹמֵי אַגְרָא יְהֵי עִמֵּיהּ: אִם
עוֹד סַגִּיאוּת בְּשְׁנַיָּא לְפוּמְהֶן יְתִיב
פִּרְקָנֵיהּ מִכְּסַף זְבוֹנֵיהּ: וְאִם
זְעֵיר אִשְׁתְּאַר בְּשְׁנַיָּא עַד שַׁתָּא
דְּיוֹבְלָא וְיֵחְשֵׁב לֵיהּ כְּפוּם שְׁנוֹהִי
יְתִיב יָת פִּרְקָנֵיהּ: כַּאֲגַר שָׁנָה
בְּשָׁנָה יְהֵי עִמֵּיהּ לָא יִפְלַח בֵּיהּ בְּקָשְׁיוּ לְעֵינָךְ

וְהִתְנַחַלְתֶּם אֹתָם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת
אֲחֻזָּה לְעֹלָם בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ וּבְאַחֵיכֶם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אִישׁ בְּאָחִיו לֹא תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ:
ס וְכִי תַשִּׂיג יַד גֵּר וְתוֹשָׁב עִמָּךְ וּמָךְ
אָחִיךָ עִמּוֹ וְנִמְכַּר לְגֵר תּוֹשָׁב עִמָּךְ אוֹ
לְעֵקֶר מִשְׁפַּחַת גֵּר: אַחֲרֵי נִמְכַּר נְאֻלָּה
תִּהְיֶה לוֹ אֶחָד מֵאֶחָיו יִגְאָלֶנּוּ: אוֹ דֹדוֹ אוֹ
בֶּן דֹּדוֹ יִגְאָלֶנּוּ אוֹ מִשְּׁאָר בְּשָׂרוֹ מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ
יִגְאָלֶנּוּ אוֹ הָשִׂיגָה יָדוֹ וְנִגְאָל: וְחִשַּׁב עִם
קֹנֵהוּ מִשְּׁנַת הִמָּכְרוֹ לוֹ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְהָיָה
כֶּסֶף מִמְכָּרוֹ בְּמִסְפַּר שָׁנִים כִּימֵי שָׂכִיר
יִהְיֶה עִמּוֹ: אִם עוֹד רַבּוֹת בַּשָּׁנִים לְפִיהֶן
יָשִׁיב גְּאֻלָּתוֹ מִכֶּסֶף מִקְנָתוֹ: וְאִם מְעַט
נִשְׁאַר בַּשָּׁנִים עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְחִשַּׁב לוֹ
כְּפִי שָׁנָיו יָשִׁיב אֶת גְּאֻלָּתוֹ: כְּשָׂכִיר שָׁנָה
בְּשָׁנָה יִהְיֶה עִמּוֹ לֹא יִרְדֶּנּוּ בְּפָרֶךְ לְעֵינֶיךָ:

גם מכבי התעסקים · סכלו מסביבותיכם ליטע כמים כתרגמם וילדו להם תכן הולך תחר תחב ולחיו כבוד לא תהיה
אלא לחתה מותר לקנותו כעבד · מחם תקנו · לותם תקנו · והתנחלתם לותם לעבדים · החזיקו בהם לעולם ועבדיהם
בכיכם תחרייכם ולא יתבן לפרש הנחילום לבניכם כתם כן היה לו בהתוך והתנחלתם לותם לבניכם · והתנחלתם
כמו ונקתחזקתם · לים כלחתי · להכיל כמים בעצמו ומלך כאשרתיהו סלח לידות בפרך · יד גר ותושב · גבר והוה תושב
כתרגום ערל תותב · ומותו מוכיח ומוכר לגר תושב · וכי תשיג יד גר ותושב עמך · ימי ברם לו מיעשיר דכוותך עמך
ויך לחיך עמו · מי ברם לו מיומך דכוותך עמו על ידי שלחך ממעמדין · ממשפחת גר · זה קנוי כשחוק לותר
קכוכר לעז עבדיך לחיות לה שחם ולא לשלוח אלא לטוב עבים ועשוק מיבעולה תהיה לו · ייך לא תרדנו בו
על מנת לכוכל פקרי כל עצמו לא קכלו אלא לעבדו עד היובל פקרי כיובל יצא כמו מבנות לישה ויצא כאשה לאיש · ידקדק מחסרון
וקנוי מפתח ידך תזכתיב ידך תדבר וז"ל כן לא תהא עליו כעובדין מעבי חלוק קשם אלא כמכת לעבד ידקדק מחסרון
לי האניב כבל פסח ופכח יכבה לו קנוי הן דמיין לו קיו עשרים שנה ומשתכר עד היובל וקלקו כעשרים ויפה כחסר
מקנה קנוי עבודת שנה כאיכה ולם שהם זה תלוי חוקם שנים וכח ניגוף יכבה לו חומשת מכים ייקר לו תשבר חומשו
עשר מכים וזקן וזקף כתף ומוכרו כאומנו שנים · כימי שכיר יהיה עמו · חשכון הזקוקים לבל שנה ושנה יחשב כתף
כשכר עמו כל שנה כמנה ויכב · לו · ולחם עוד רכוש כשנים · עד היובל · לתיקון · קבל כתן שערפתי · לא ירדנו בפרך
לעיניך · כלומר ולחתך רואה · ולחם לא ינגלו כחלה · כחלה קוה נגלל ולחיכו נגלל כשם · כי לי כני ישראל עבדים · עבדי
קודש · לחני ה' לחליכם · כל המשעבדין לזולתו כחלו משעבדין לעבות

אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיֹת לָכֶם אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן
לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים׃ ס וְכִי יָמוּךְ
אָחִיךָ עִמָּךְ וְנִמְכַּר לָךְ לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדַת
עָבֶד׃ כְּשָׂכִיר כְּתוֹשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ עַד־
שְׁנַת הַיֹּבֵל יַעֲבֹד עִמָּךְ׃ וְיָצָא מֵעִמָּךְ הוּא
וּבָנָיו עִמּוֹ וְשָׁב אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶל אֲחֻזַּת
אֲבֹתָיו יָשׁוּב׃ כִּי עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לֹא יִמָּכְרוּ מִמְכֶּרֶת
עָבֶד׃ לֹא תִרְדֶּה בּוֹ בְּפָרֶךְ וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ׃
וְעַבְדְּךָ וְאֲמָתְךָ אֲשֶׁר יִהְיוּ לָךְ מֵאֵת הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ עֶבֶד וְאָמָה׃
וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשָׁבִים הַגָּרִים עִמָּכֶם מֵהֶם
תִּקְנוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם אֲשֶׁר עִמָּכֶם אֲשֶׁר
הוֹלִידוּ בְּאַרְצְכֶם וְהָיוּ לָכֶם לַאֲחֻזָּה׃

אנא יי אלהכון דאפיקית יתכון
מארעא דמצרים למיתן לכון ית־
ארעא דכנען למהוי לכון לאלהין׃
וארי יתמסכן אחוך עמך
ויזדבן לך לא תפלח ביה פולחן
עבדין׃ כאגירא כתותבא יהי
עמך עד שתא דיובלא יפלח
עמך׃ ויפוק מעמך הוא ובנוהי
עמיה ויתוב לזרעיתיה ולאחסנת
אבהתוהי יתוב׃ ארי עבדיי
אינון דאפיקית יתהון מארעא
דמצרים לא יזדבנון זבן עבדין׃
לא תפלח ביה בקשיו ותדחל
מאלהך׃ ועבדך ואמתך דיהון
לך מן בני עממיא די בסחרניכון
מנהון תקנון עבדין ואמהן׃ ואף
מבני תותבייא שרליא דדיירין
עמכון מנהון תקנון ומזרעיתהון
דעמכון דאיתלידו בארעכון
ויהון לכון לאחסנא׃

ק ק ק ק

וְאִם לֹא יִגְאַל עַד מִלְאת לוֹ שָׁנָה תְמִימָה
וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר בָּעִיר אֲשֶׁר לֹא חֹמָה
לַיָּצְמִיתֻת לַקֹּנֶה אֹתוֹ לְדֹרֹתָיו לֹא יֵצֵא בַיֹּבֵל׃
וּבָתֵּי הַחֲצֵרִים אֲשֶׁר אֵין לָהֶם חוֹמָה סָבִיב
עַל שְׂדֵה הָאָרֶץ יֵחָשֵׁב גְּאֻלָּה תִּהְיֶה לּוֹ
וּבַיֹּבֵל יֵצֵא׃ וְעָרֵי הַלְוִיִּם בָּתֵּי
עָרֵי אֲחֻזָּתָם גְּאֻלַּת עוֹלָם תִּהְיֶה לַלְוִיִּם׃
וַאֲשֶׁר יִגְאַל מִן הַלְוִיִּם וְיֵצֵא מִמְכַּר בַּיִת
וְעִיר אֲחֻזָּתוֹ בַּיֹּבֵל כִּי בָתֵּי עָרֵי הַלְוִיִּם הִוא
אֲחֻזָּתָם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְשְׂדֵה מִגְרַשׁ
עָרֵיהֶם לֹא יִמָּכֵר כִּי אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא
לָהֶם׃ ס וְכִי יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ
וְהֶחֱזַקְתָּ בּוֹ גֵּר וְתוֹשָׁב וָחַי עִמָּךְ׃ אַל תִּקַּח
מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ וְחַי
אָחִיךָ עִמָּךְ׃ אֶת כַּסְפְּךָ לֹא תִתֵּן לוֹ
בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית לֹא תִתֵּן אָכְלֶךָ׃

ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה וקם הבית אשר בעיר אשר לא חומה ליצמיתת לקנה אתו לדורתיו לא יצא ביובל׃ ובתי החצרים אשר אין להם חומה סביב על שדה הארץ יחשב גאלה תהיה לו וביובל יצא׃ וערי הלוים בתי ערי אחזתם גאלת עולם תהיה ללוים׃ ואשר יגאל מן הלוים ויצא ממכר בית ועיר אחזתו ביובל כי בתי ערי הלוים הוא אחזתם בתוך בני ישראל׃ ושדה מגרש עריהם לא ימכר כי אחזת עולם הוא להם׃ ס וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך׃ אל תקח מאתו נשך ותרבית ויראת מאלהיך וחי אחיך עמך׃ את כספך לא תתן לו בנשך ובמרבית לא תתן אכלך׃

נקט הכתיב לגמרי׳ת׳ יצא מכאן על המכור ועומד בכאן על הקונה ׳לא יצא ביובל׳ למד רב ספרים הם פעם בו ויכול בתוך שנתו לא יצא׃ וכתי החצרים׳ כתב בעמוני בעיירות פתוחות תלין חומה ים קדמה בספר יקוסב קטרים וחצרייקם כחצרים וכעיירות׃ על שדה מגרש יחסב׳ תרי תן כשדות הנבחלין עד ביובל וינתני ביובל לבעליהם לא נבחל׃ גאולת עולם לו׳ מיד הם ירצה וכזה יסב כאן מכח שדות מגרשות תלין בגבולת עד שתי אמות וביובל יצאו בחכם׃ וערי הל׳ס׳ חרבעים ושתים עיר שמתנו להם׃ גאולת עולם׳ גואל תיד תפי לנבי פתי פנים הם מכרו שדה מגרשותיהם הנתונות להם כאלפים אמה סביבות קבריהם אף הם מכרו בית בעיר חומה גואלין לעולם וחיזו חנוך בסוף שנה׃ ונפל מן העיים׳ והם יקנה בית אף עיר ומקום׃ וינתו ביובל׳ אותו ממכר של ביובל אף עיר ויסוד לגני שמכרו ולא יקנה הלוי כשאר בתי ערי חומה של ישראל מקום זה למדנו ד׳ ר׳ לבי שמחון גאולת עולם תהיה לגיים יכול לא דבר הכתוב אלא בעיר ישראל מקנה בית בערי הגיים תבבלי מקנה תלוי יהא חלוט׳ ת׳ל ואחר יגאל מן הגיים אף הגואל תיד לי גואל גאולת עולם׃ וינתו ממכר ביובל׳ זו תנוח אחרת והם לא גאלה וינתו ביובל וחיזו כהנים בסוף שנה בכית של ישראל׃ כי בתי ערי הגיים קיל לחזוקם יש קיל להם נחלת קדות וכרמים הלוי ערים עשות ומגרשיהם לעיניך הם להם כחקוס קדות ניס להם גאולה כקדות כדי שלא יעקרו נחלתם מהם׃ ומקדם מגרש עריהם לא ימכר׳ מכר בזכר שהם הקדים הלוים אחי לו את שדהו והוא יחזיר בזכר לוי ואשתו לכהני ביובל כמו שנתן כיוצא בו ומכר את הקדם הלוים אחי לא יגאל עוד מכאן לו גואל לעולם׃ והחזקת בו׳ אל תקיחהו סיוד ויסוד וסיוף קנה מהקיימו אלא חזקהו ומעות מטת יד לוה זה דומה לעשרי שנתן על החמור אחד עושה בו ומעשירי׳ כשבא לגרן חמשה מין מעשרין לוקח׃ גר ותושב׳ לף הם קנין גר׃

הַשָּׁנָה הַשְּׁמִטָּת וַאֲכַלְתֶּם מִן הַתְּבוּאָה יָשָׁן
עַד הַשָּׁנָה הַתְּשִׁיעִת עַד בֹּא תְּבוּאָתָהּ
תֹּאכְלוּ יָשָׁן: וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכֵר לִצְמִתֻת
כִּי לִי הָאָרֶץ כִּי גֵרִים וְתוֹשָׁבִים אַתֶּם
עִמָּדִי: וּבְכֹל אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם גְּאֻלָּה תִּתְּנוּ
לָאָרֶץ: ס כִּי יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָכַר מֵאֲחֻזָּתוֹ
וּבָא גֹּאֲלוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו וְגָאַל אֵת מִמְכַּר
אָחִיו: וְאִישׁ כִּי לֹא יִהְיֶה לוֹ גֹּאֵל וְהִשִּׂגָה
יָדוֹ וּמָצָא כְּדֵי גְאֻלָּתוֹ: וְחִשַּׁב אֶת שְׁנֵי
מִמְכָּרוֹ וְהֵשִׁיב אֶת הָעֹדֶף לָאִישׁ אֲשֶׁר
מָכַר לוֹ וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ: וְאִם לֹא מָצְאָה
יָדוֹ דֵּי הָשִׁיב לוֹ וְהָיָה מִמְכָּרוֹ בְּיַד הַקֹּנֶה
אֹתוֹ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְיָצָא בַּיֹּבֵל וְשָׁב
לַאֲחֻזָּתוֹ: ס וְאִישׁ כִּי יִמְכֹּר בֵּית מוֹשַׁב
עִיר חוֹמָה וְהָיְתָה גְאֻלָּתוֹ עַד תֹּם שְׁנַת
מִמְכָּרוֹ יָמִים תִּהְיֶה גְּאֻלָּתוֹ: ש

שַׁתָּא תְּמִינָתָּא וְתֵיכְלוּן מִן
עַלְלָתָא עַתִּיקָא עַד שַׁתָּא
תְּשִׁיעָתָא עַד מֵיעַל עַלְלָתָא
תֵּיכְלוּן עַתִּיקָא: וְאַרְעָא לָא תִזְּדַבַּן
לְחַלּוּטִין אֲרֵי דִילִי אַרְעָא אֲרֵי
דַיָּרִין וְתוֹתָבִין אַתּוּן קֳדָמָי: וּבְכֹל
אַרַע אֲחֻסַּנְתְּכוֹן פּוּרְקָנָא תִּתְּנוּן
לְאַרְעָא: אֲרֵי יִתְמְסְכַן אָחוּךְ
וְיִזְבַּן מֵאֲחֻסַּנְתֵּיהּ וְיֵיתֵי פָּרִיקֵיהּ
דְּקָרִיב לֵיהּ וְיִפְרוֹק יָת זְבִינֵי
דַּאֲחוּהִי: וְגַבַּר אֲרֵי לָא יְהֵי לֵיהּ
פָּרִיק וְתַדְבִּיק יְדֵיהּ וְיַשְׁכַּח כְּמִסַּת
פּוּרְקָנֵיהּ: וְיֶחְשַׁב יָת שְׁנֵי זְבִינֵיהּ
וְיָתֵב יָת מוֹתָרָא לְגַבַּר דְּזַבַּן לֵיהּ
וְיָתוּב לַאֲחֻסַּנְתֵּיהּ: וְאִם לָא
אַשְׁכַּחַת יְדֵיהּ כְּמִסַּת דְּיָתִיב לֵיהּ
וִיהֵון זְבִינֵהּ בִּיַד דְּזַבַּן יְתֵיהּ עַד
שַׁתָּא דְּיוֹבְלָא וְיִפּוֹק בְּיוֹבְלָא
וְיָתוּב לַאֲחֻסַּנְתֵּיהּ: וְגַבַּר אֲרֵי
יְזַבַּן בֵּית מוֹתַב קִרְתָּא מִכְּפֵי
שׁוּר וִיהֵי פּוּרְקָנֵיהּ עַד מְשַׁלַּם שַׁתָּא
דְּזַבִּינֵיהּ יְהֵי פּוּרְקָנֵיהּ

ס׳ זוכרנו בסמיכות כאן חפצון ויקצרו כאיסן: עד השנה התשיעית. עד חג הסוכות של תשיעית שהוא עת כח תבואתה של שמיני לתוך הבית. שכל ימות הקיץ היו בשדה בגרמה. וכתפרי הוא עת חפציך בבי ופצעי סתיתה נריכה לעסות לה בשמן בשנים בשמיני חשמשך השביעית. שהן בטלים מעבודת הקרקע מתי שנים רצופות השביעית והיובל ויקרוץ זה בשאר השמיטות כולן: וקצרן לא תיכור. ליתן לאן על חזית שדות לבעלים כיובל שלא יהא הקרקע כובשם: לעמיתך לעשיקה לעכירים פשוקה עושקיתיכי לי הארץ. אל תריב עיבך שהוא בשלמיתיכי לי הארץ בשביל שאני בוראה ואני נותנה לכם: ועבד עברי ודכר זה מפורש בקדושין בפרק האומן, ולפי פשוטו סמוך לפרשה שלאחריו שהזכרה לגרות בתים ועבד עברי: מספר שני מכרו עד היובל ויחזיר לעבד. כי יעמוד לאחיך ונמכר. מלמד שאין לגאלה לאחר שני בנים או קרוב או אחין הלוקח יכול לעבד: מחזורתו. ולא כולה לאחד דרך משל שיעור שדה לעבדות: ונגאל אחד מאחיו. אחד משני בנים שמכרו עצמן: או בן דודו. בן אחיו: ונגאל לא יגאל. אין הלוקח יכול לעבד: ואם יש בידו. וכי יש לך אדם בעולם שאין לו גואל: ונגאל הוא גואל עצמו. אין הלוקח יכול לעבד: ואם כי לא ימצא ידו. וכי אין לך אדם בעולם שאין לו גואל: והשיב את העודף. את הנותר מדמי גאולתו: לאיש אשר מכר לו. לרבו: ושב לאחזתו. ליד בניו אחר מיתתו: ואם לא מצאה ידו. ואם לא נגאל: והיה מכרו ביד הקונה אותו. ביד בניו של רבו: עד שנת היובל. שהוא שנת חמשים: ויצא ביובל. בשנת היובל: ושב לאחזתו. ס׳ ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה והיתה גאלתו. עד תם שנת ממכרו ימים תהיה גאלתו: ש

וְכִי תִמְכְּרוּ מִמְכָּר לַעֲמִיתֶךָ אוֹ קָנֹה מִיַּד
עֲמִיתֶךָ אַל תּוֹנוּ אִישׁ אֶת אָחִיו: בְּמִסְפֹּר
שָׁנִים אַחַר הַיּוֹבֵל תִּקְנֶה מֵאֵת עֲמִיתֶךָ
בְּמִסְפַּר שְׁנֵי תְּבוּאֹת יִמְכָּר לָךְ: לְפִי רֹב
הַשָּׁנִים תַּרְבֶּה מִקְנָתוֹ וּלְפִי מְעֹט הַשָּׁנִים
תַּמְעִיט מִקְנָתוֹ כִּי מִסְפַּר תְּבוּאֹת הוּא
מֹכֵר לָךְ: וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עֲמִיתוֹ וְיָרֵאתָ
מֵאֱלֹהֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַעֲשִׂיתֶם
אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם
אֹתָם וִישַׁבְתֶּם עַל הָאָרֶץ לָבֶטַח: וְנָתְנָה
הָאָרֶץ פִּרְיָהּ וַאֲכַלְתֶּם לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם
לָבֶטַח עָלֶיהָ: וְכִי תֹאמְרוּ מַה נֹּאכַל
בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת הֵן לֹא נִזְרַע וְלֹא נֶאֱסֹף
אֶת תְּבוּאָתֵנוּ: וְצִוִּיתִי אֶת בִּרְכָתִי לָכֶם
בַּשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית וְעָשָׂת אֶת הַתְּבוּאָה
לִשְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים: וּזְרַעְתֶּם אֶת

וְלִבְהֶמְתֶּךָ וְלַחַיָּה אֲשֶׁר בְּאַרְצֶךָ תִּהְיֶה
כָּל תְּבוּאָתָהּ לֶאֱכֹל: ס וְסָפַרְתָּ לְךָ
שֶׁבַע שַׁבְּתֹת שָׁנִים שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע
פְּעָמִים וְהָיוּ לְךָ יְמֵי שֶׁבַע שַׁבְּתֹת הַשָּׁנִים
תֵּשַׁע וְאַרְבָּעִים שָׁנָה: וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפַר
תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ
בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל אַרְצְכֶם:
וְקִדַּשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה
וְקָרָאתֶם דְּרוֹר בָּאָרֶץ לְכָל יֹשְׁבֶיהָ יוֹבֵל
הִוא תִּהְיֶה לָכֶם וְשַׁבְתֶּם אִישׁ אֶל אֲחֻזָּתוֹ
וְאִישׁ אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ תָּשׁוּבוּ: יוֹבֵל הִוא שְׁנַת
חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּהְיֶה לָכֶם לֹא תִזְרָעוּ
וְלֹא תְקִצְרוּ אֶת סְפִיחֶיהָ וְלֹא תִבְצְרוּ אֶת
נְזִרֶיהָ: כִּי יוֹבֵל הוּא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם מִן
הַשָּׂדֶה תֹּאכְלוּ אֶת תְּבוּאָתָהּ: בִּשְׁנַת
הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תָּשֻׁבוּ אִישׁ אֶל אֲחֻזָּתוֹ:

וּלְבְעִירָךְ וּלְחַיְתָא דִּי בְאַרְעָךְ
תְּהֵי כָל עַלְלָתָהּ לְמֵיכַל:
וְתִסְפֵּר לָךְ שָׁבַע שְׁמִטִּין דִּשְׁנִין
שָׁבַע שְׁנִין שָׁבַע זִמְנִין וִיהוֹן לָךְ
יוֹמֵי שָׁבַע שְׁמִטִּין דִּשְׁנִין אַרְבָּעִין
וְתִשַׁע שְׁנִין: וְתַעְבַּר שׁוֹפַר יְבָבָא
בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה בְּעָשְׂרָא לְיַרְחָא
בְּיוֹמָא דְכִפּוּרַיָּא תַּעְבְּרוּן שׁוֹפָר
בְּכָל אַרְעֲכוֹן: וְתַקְדְּשׁוּן יָת
שְׁנַת חַמְשִׁין שְׁנִין וְתִקְרוֹן
חֵרוּתָא בְּאַרְעָא לְכָל יָתְבָהָא
יוֹבְלָא הִיא תְּהֵי לְכוֹן וְתָתוּבוּן
גְּבַר לַאֲחֻסְנָתֵיהּ וְגְבַר לְזַרְעִיתֵיהּ
תְּתוּבוּן: יוֹבְלָא הִיא שְׁנַת חַמְשִׁין
שְׁנִין תְּהֵי לְכוֹן לָא תִזְרְעוּן וְלָא
תַחְצְדוּן יָת סַתְוָהָא וְלָא תְקַטְפוּן
יָת שְׁבִקָּהָא אֲרֵי יוֹבְלָא הִיא
קוּדְשָׁא תְּהֵי לְכוֹן מִן חַקְלָא
תֵּיכְלוּן יָת עַלְלָתָהּ: בְּשַׁתָּ
יוֹבְלָא הָדָא תְּתוּבוּן גְּבַר
לַאֲחֻסְנָתֵיהּ:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיּוֹצִיאוּ אֶת
הַמְקַלֵּל אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ
אָבֶן וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת מֹשֶׁה׃ פרש וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ
אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ שַׁבָּת
לַיהוָה׃ שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים
תִּזְמֹר כַּרְמֶךָ וְאָסַפְתָּ אֶת תְּבוּאָתָהּ׃ וּבַשָּׁנָה
הַשְּׁבִיעִת שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ שַׁבָּת
לַיהוָה שָׂדְךָ לֹא תִזְרָע וְכַרְמְךָ לֹא תִזְמֹר׃
אֵת סְפִיחַ קְצִירְךָ לֹא תִקְצוֹר וְאֶת עִנְּבֵי
נְזִירֶךָ לֹא תִבְצֹר שְׁנַת שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ׃
וְהָיְתָה שַׁבַּת הָאָרֶץ לָכֶם לְאָכְלָה לְךָ
וּלְעַבְדְּךָ וְלַאֲמָתֶךָ וְלִשְׂכִירְךָ וּלְתוֹשָׁבְךָ
הַגָּרִים עִמָּךְ׃

וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַפִּיקוּ
יָת דְּאַרְגֵּיז לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא
וּרְגַמוּ יָתֵיהּ בְּאַבְנָא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עֲבַדוּ כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃
פרש וּמַלֵּיל יְיָ עִם
מֹשֶׁה בְּטוּרָא דְּסִינַי לְמֵימַר׃ מַלֵּיל
עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי
תֵּעֲלוּן לְאַרְעָא דַּאֲנָא יָהֵיב לְכוֹן
וְתַשְׁמֵיט אַרְעָא שְׁמִיטְתָא קֳדָם
יְיָ׃ שֵׁית שְׁנִין תִּזְרַע חַקְלָךְ וְשֵׁית
שְׁנִין תִּכְסַח כַּרְמָךְ וְתִכְנוֹשׁ יָת
עֲלַלְתַּהּ׃ וּבְשַׁתָּא שְׁבִיעֵתָא נְיָח
שְׁמִטְּתָא יְהֵי לְאַרְעָא שְׁמִטְּתָא
קֳדָם יְיָ חַקְלָךְ לָא תִזְרַע וְכַרְמָךְ
לָא תִכְסַח׃ יָת כָּתֵי חֲצָדָךְ לָא
תַחֲצַד וְיָת עִנְּבֵי שְׁבָקָךְ לָא
תִקְטוֹף שְׁנַת שְׁמִטְּתָא יְהֵי לְאַרְעָא׃
וּתְהֵי שְׁמִטַּת אַרְעָא לְכוֹן לְמֵיכַל
לָךְ וּלְעַבְדָּךְ וּלְאַמְתָךְ וְלַאֲגִירָךְ
וּלְתוֹתָבָךְ דְּדָיְרִין עִמָּךְ׃

ובני ישרא' עשו ׃ כל המצוה האמורה בסקילה במקום אחר דחייה רגימה ותלייה ׃
בהר סיני מה ענין שמיטה לגבי הר סיני והלא כל המצות נאמרו מסיני ׃ אלא מה שמיטה נאמרו כל
כללותיה ופרטיה ודקדוקיה מסיני אף כולן נאמרו כללותיהם ודקדוקיהן מסיני כך שנויה בת"כ ׃ ונראה לי שכך פירושה לפי
שלא מצינו שמיטת קרקעות שנשנית בערבות מואב במשנה תורה למדנו שכללותיה ופרטותיה כולן נאמרו מסיני
ובא הכתוב ולימד כאן על כל דיבור שנדבר למשה שמסיני היו כולן כללותיהן ודקדוקיהן וחזרו ונשנו בערבות מואב ׃
שבת לה' ׃ לשם ה' ׃ כשם שנא' בשבת בראשי' ׃ יהיה לארץ לזרות ולבציר' לא תזמור שקוצצי' זמורותיה ותרגו' לא תכסח
ודומה לו קוצים כסוחים סרופה באש כסוחה ׃ את ספיח קצירך ׃ אפי' לא זרעתה והיא צמחה מן הזרע שנפל
בה בשעת הקציר קרוי ספיח ׃ לא תקצור להיות מחזיק בו כשאר קציר אלא הפקר יהיה לכל ׃ נזירך ׃ שהנזרת והפרשת
בני אדם ממנו ולא הפקרתם ׃ לא תבצור ׃ אותם אינך בוצר אלא מן המופקר ׃ והיתה שבת הארץ וגו' אע"פ שאסרתים
עליך לא באכילה ולא בהנאה אסרתים אלא שלא תנהוג בהם כבעל הבית והכל יהיו שוים בה אתה ושכירך ותושבך ׃
שבת הארץ לכם לאכלה ׃ מן השבות אתה אוכל ולא אתה אוכל מן השמור ׃ לך ולעבדך ולאמתך ׃ לפי שנאמר ואכלו
אביוני עמך ׃ יכול יהיו אסורים באכילה לעשירים ׃ ת"ל לך ולעבדך ולאמתך הרי בעלים ועבדים ושפחות אמורים
כאן ׃ ולשכירך ולתושבך ׃ אף הגוים ׃ ולבהמתך ולחיה ׃ אם חיה אוכלת בהמה לא כ"ש שמזונותיה עליך מה ת"ל
ולבהמתך מקיש בהמה לחיה כל זמן שחיה אוכלת מן השדה האכל לבהמתך מן הבית ׃ כלה לחיה מן השדה כלה
לבהמתך מן הבית ׃ שבתות שנים ׃ שמיטות שנים יכול יעשה שבע שנים רצופות שמיטה

עַל־פִּי יְהוָה׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְיִנָּזְרוּ מִקָּדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי בַּאֲשֶׁר הֵם מַקְרִיבִם לִי אֲנִי יְהוָה׃ אֱמֹר אֲלֵהֶם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּל־אִישׁ אִישׁ מִכָּל־זַרְעֲכֶם אֲשֶׁר יִקְרַב אֶל־הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִלְּפָנָי אֲנִי יְהוָה׃ כָּל־אִישׁ מִזֶּרַע אַהֲרֹן וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב בַּקֳּדָשִׁים לֹא יֹאכֵל עַד אֲשֶׁר יִטְהָר וְנֹגֵעַ בְּכָל־טְמֵא־נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זָרַע׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל־שֶׁרֶץ אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ אוֹ בְאָדָם אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ לְכֹל טֻמְאָתוֹ׃ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר יִגַּע בּוֹ וְטָמְאָה עַד־הָעֶרֶב וְלֹא יֹאכַל מִן־הַקֳּדָשִׁים כִּי אִם־רָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם׃ וְכָבָה הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר וְאַחַר יֹאכַל מִן־הַקֳּדָשִׁים כִּי לַחְמוֹ הוּא׃ נְבֵלָה וּטְרֵפָה לֹא יֹאכַל לְטָמְאָה־בָהּ אֲנִי יְהוָה׃ וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא יִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא וּמֵתוּ בוֹ כִּי יְחַלְּלוּם אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃ וְכָל־זָר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ תּוֹשָׁב כֹּהֵן וְשָׂכִיר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ׃ וְכֹהֵן כִּי־יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וְיִלְיד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ׃ וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הִוא בִּתְרוּמַת הַקֳּדָשִׁים לֹא תֹאכֵל׃ וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל־בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ לֶחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל וְכָל־זָר לֹא יֹאכַל בּוֹ׃ וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְיָסַף חֲמִשִׁתוֹ עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת־הַקֹּדֶשׁ׃ וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָרִימוּ לַיהוָה׃ וְהִשָּׂאוּ אֹתָם עֲוֹן אַשְׁמָה בְּאָכְלָם אֶת־קָדְשֵׁיהֶם כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃ פ

עַל־גְּזֵרַת מַסְרָא דְּיָ׃ וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ אֲפֵק יָת דְּרָרֵנָּא לְמַסְרָא לְמִשְׁרְיָתָא וְיִסְתְּכוֹן כָּל דְּשַׁמְעָן יָת יְרִיהוֹן עַל דְּיִשְׁיָה וְיִרְגְּמוּן יָתֵיהּ כָּל כְּנִשְׁתָּא׃ וְעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּמַלֵּיל לְמֵימָר גְּבַר גְּבַר אֲרֵי יְרַגֵּז קֻדָּם אֱלָהֵיהּ וְיִקְבֵּיל חוֹבְיֵהּ׃ וְדִיפְרֵשׁ שְׁמָא דְּיָ אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵיל בְּרַגְמָא יִרְגְּמוּן בֵּיהּ כָּל כְּנִשְׁתָּא כְּיָעְבָא בְּפָרְשׁוּתָא שְׁמָא יִתְקְטֵיל׃ וְגַבְרָא אֲרֵי יְקַטֵּל כָּל־נַפְשָׁא דְּאֵינָשָׁא אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵיל׃ וְדִיקְטֵל נַפְשָׁא בְּעָרָא יְשַׁלְּמִנַּהּ נַפְשָׁא חֲלָף נַפְשָׁא׃ וְגַבְרָא אֲרֵי יִתֵּן מוּמָא בְּחַבְרֵיהּ כְּמָא דַּעֲבַד כֵּן יִתְעֲבֵד לֵיהּ׃ חֲבָרָא חֲלָף תַּבְרָא עַיְנָא חֲלָף עַיְנָא שִׁנָּא חֲלָף שִׁנָּא כְּמָא דְּיִתֵּן מוּמָא בְּאֵינָשָׁא כֵּן יִתְיְהִיב בֵּיהּ׃ וְדִיקְטֵל בְּעִירָא יְשַׁלְּמִנַּהּ וְדִיקְטֵל אֵינָשָׁא יִתְקְטֵיל׃ דִּינָא חַד יְהֵי לְכוֹן כְּגִיּוֹרָא כְּיָעְבָא יְהֵי אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

וְתֵסֵב סוּלְתָא וְחֵיפֵי יָתַהּ תְּרֵיסַר
עֶשְׂרֵי גְּרִיצָן תְּרֵין עֶשְׂרוֹנִין חַד
גְּרִיצָא חֲדָא: וְתֶשְׁוֵי יָתְהֶן תְּרֵין
סְדָרִין שִׁית בְּסִדְרָא עַל פִּתּוֹרָא
דְּכִיָּא קֳדָם יְיָ: וְתִתֵּן עַל סִדְרָא
לְכוּנְתָא דַכְיְתָא וִתְהֵי לְלַחְמָא
לַאֲדְכָּרְתָא קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ:
בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא
יְסַדְּרִינַהּ קֳדָם יְיָ תְּדִירָא מִן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל קְיָם עָלְמָא: וְתְהֵי לְאַהֲרֹן
וְלִבְנוֹהִי וְיֵכְלוּנַהּ בְּאַתַר קְדִישׁ
אֲרֵי קֻדְשִׁין קוֹדְשִׁין הוּא לֵיהּ ב
מִקּוּרְבָּנַיָּא דַייָ קְיָם עָלְמָא:

וּנְפַק בַּר־אִיתְּתָא בַּת יִשְׂרְאֵל
וְהוּא בַּר גְּבַר מִצְרָאִי בְּגוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאִיתְנְצִיוּ בְּמַשְׁרְיְתָא בַּר
אִיתְּתָא בַּת־יִשְׂרְאֵל וּגְבָרָא בַּר־
יִשְׂרְאֵל: וּפְרִישׁ בַּר־אִיתְּתָא בַּת
יִשְׂרְאֵלִית שְׁמָא וּבְרַגְוֵי וְאִיתְּאֲתִי
יָתֵיהּ לְוָת מֹשֶׁה וְשׁוּם אִמֵּיהּ
שְׁלוֹמִית בַּת דִּבְרִי לְשִׁבְטָא דְּדָן:
וְאַסְרוּהִי בְּבֵית מַטְּרָא עַד ג
דְּיִתְפְּרַשׁ לְהוֹן

וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
חַלּוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת:
וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרֹכוֹת שֵׁשׁ הַמַּעֲרֶכֶת
עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּהֹר לִפְנֵי יְהוָה: וְנָתַתָּ עַל
הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה זַכָּה וְהָיְתָה לַלֶּחֶם ט
לְאַזְכָּרָה אִשֶּׁה לַיהוָה: בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם
הַשַּׁבָּת יַעַרְכֶנּוּ לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד מֵאֵת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: וְהָיְתָה לְאַהֲרֹן וְלִבָנָיו
וַאֲכָלֻהוּ בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים
הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי יְהוָה חָק עוֹלָם: ז ס
וַיֵּצֵא בֶּן־אִשָּׁה יִשְׂרְאֵלִית וְהוּא בֶּן־אִישׁ
מִצְרִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּנָּצוּ בַּמַּחֲנֶה ב
הַיִּשְׂרְאֵלִית וְאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי: וַיִּקֹּב בֶּן
הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרְאֵלִית אֶת־הַשֵּׁם וַיְקַלֵּל
וַיָּבִיאוּ אֹתוֹ אֶל מֹשֶׁה וְשֵׁם אִמּוֹ שְׁלֹמִית
בַּת דִּבְרִי לְמַטֵּה דָן: וַיַּנִּיחֻהוּ בַּמִּשְׁמָר

לְפָרֵשׁ לָהֶם

פם דמערכת, פם תחת הסדורה התחתת: המולתן הטהור, על זכר טהורי ד"ה על טהרי על מולתן שלא יהו הכהנים
הזובחים את הלחם מעלה בני המולתן: ופתת על המערכת, על כל אחת מהתי המערכות היו שכי כזיכי לבונה ה
תלה קומץ לכל אחד והיתה הלבונה הזאת עתה לזכרים פלים מן הלחם לבונה פלים שלא הלבונה וקטרת בפומבלין
חופן כף לפתת ופתת והיו שברון לעתם פעמ ידיה הזה כזכר לשעלה בקומץ פתוח לזכרה למנחה: והיתה, תחנחת
הזאת פכל לדבר הבא מן התבואה כלבד מנחה היה, ולכליהו מוסב על הלחם פתוח לשון זכר: ויצא בן אשה ישראלית
מיהיכן יצא ר' לוי אומר מעולמו יצא: ר' כריביה אומר מפרשה שלישלה יצא לגבי ואלה בימים הפנות יערכנו אהרן
לאזכרה את המנה בכל יום פתוח את טוכנת על תעשה ימים בתיניקא: ומתבזיקא אומר מכיה דיכו על משפט
יצא מהויב כא ליטע לחלו בתוך מחנה דן לאמרו לו מה טיבך לבאן אמ' להם מכבי דן לאמרו ע' אים על דבלו באותו
לבית לאבותם בתיב ככבם לבית דיכו על משפט מהויב עמוד ובדק: בן אים מכבי, פוח המצרי פתרג משפ יבתוך
בני ישראל: מלמד שהגייר: ויכנו במחנה: על עסקי המחנה: ואים ישראלי, זה שבגדו פתיחה בו מלשטב לאחרון
ויקב בפרנסו' ופרים מכתב פם המיוחד ובדק רשות פם המפורש פמות משיכי: ופם לוקי שלמית את דברי, פכתן על
שפרשתם הכתוב לו ליתר פדיין לעבדים היתה זוכה בשמית: ויניחוהו במשמר פלש עליך פלש עליכן משמשת
כריכים פולת כפלש הכל: את דברי למשה דן

יְהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שַׁבָּתוֹן
וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן: וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם
הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף
עֵץ עָבֹת וְעַרְבֵי נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים: וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ חַג
לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תָּחֹגּוּ אֹתוֹ:
בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרָח
בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת: לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם
כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי
אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת
זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד: מִחוּץ
לְפָרֹכֶת הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד יַעַרְךְ אֹתוֹ
אַהֲרֹן מֵעֶרֶב עַד בֹּקֶר לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד
חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתָם: עַל הַמְנֹרָה
הַטְהֹרָה יַעֲרֹךְ אֶת הַנֵּרוֹת לִפְנֵי יְהוָה
תָּמִיד:

קָדֶם ׳י שִׁבְעָא יוֹמִין בְּיוֹמָא
קַדְמָאָה נִיחָא וּבְיוֹמָא תְּמִינָאָה
נִיחָא וְתִסְכּוֹן לְכוֹן בְּיוֹמָא קַדְמָאָה
פֵּירֵי אִילָנָא אֶתְרוֹגִין וְלוּלְבִין וַהֲדַסִּין
וְעַרְבִין דְּנַחַל וְתֶחְדְּוֹן קֳדָם ׳י
אֱלָהְכוֹן שִׁבְעָא יוֹמִין וְתַחְגּוֹן יָתֵיהּ
חַגָּא קֳדָם ׳י שִׁבְעָא יוֹמִין בְּשַׁתָּ
קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן בְּיַרְחָא ב
שְׁבִיעָאָה תַּחְגּוֹן יָתֵיהּ: בְּמַטַּלְיָא
תִּתְּבוֹן שִׁבְעָא יוֹמִין כָּל יַצִּיבָיָא
בְּיִשְׂרָאֵל יִתְּבוֹן בְּמַטַּלְיָא: בְּדִיל
דְּיִדְּעוּן דָּרֵיכוֹן אֲרֵי בְּמַטַּלְיָא עַנְנֵי
אוֹתְבִית יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַפְּקוּתִי
יָתְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם אֲנָא ׳י
אֱלָהְכוֹן: וּמַלֵּיל מֹשֶׁה יָת סִדְרֵי
מוֹעֲדַיָּא דַּי׳ וּפָרְסִנוּן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
וּמַלֵּיל ׳י עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר:
פַּקֵּיד יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְבּוֹן לָךְ
מְשַׁח זֵיתָא דַּכְיָא כְּתִישָׁא לְאַנְהָרָ
לְאַדְלָקָא כּוֹעִינְיָא תְּדִירָא מִבָּרָא
לְפָרוֹכְתָּא דְּסָהֲדוּתָא בְּמַשְׁכַּן
זִמְנָא יְסַדַּר יָתֵיהּ אַהֲרֹן מֵרַמְשָׁא
עַד צַפְרָא קֳדָם ׳י תְּדִירָא קְיָם
עָלַם לְדָרֵיכוֹן עַל מְנָרְתָּא דְכִיתָא
יְסַדַּר יָת כּוֹעֲנָא קֳדָם ׳י
תְּדִירָא: פ

מחזרת זה לחזרת החזיק להוציא את הנמשים שלא תלמד מע"כ כמין לחייבן במוכה כמוהו כיפרש ' לרבות את הנרים
כי במוכות הוסכתי ' עכבי כבוד ; זו את כבי יפרש ' זו פרסת יעלות הכרות ופרסת [illegible] תעוה לא כחמיה שלא
על סדר מלאכת המשכן לפרש צורך המטורים וכן מפורש ואתה סופך לצוות את בני יפרש על כך: פרק זית זך ' פלגה
מיוחים יוצאים מן הזית מרוסקין קרוי זך וכן משורשים במנחות וכת"כ: תמיד ' מלילה לילה כמו עונת תמיד פחיה
שלא מיום ליום ; פרכת העדות ' שמעבי הפרוכת מסוף קרוי עדות ורבו"ד כפו על כר מערבי מסוף עדות לבל יראו כלי עופ
שבמשכיה פורש כיפרש שמתן כה מזון כמה ב' מחבוקים היה מתחיל ומיכה היה מסיים יערך לחזק הפרוכת מערב
עד כתף ' יערך לחזק ' עריכה הרחוים לעדות כל הלילה ופשיטו חכמים חצי עוב לכל כר וכר וחן כדי לקיים תקופת
[illegible] זו חוקבעה להם מהנורים קטורים ; ספיח זהב טפוח ' ל"ח על טהרים על מנורים מעטרים ומדמנת תחלה

195

שַׁבָּא שַׁבָּתָא הִיא לְכוֹן וְתַעֲנוּן
יָת נַפְשָׁתֵיכוֹן בְּתִשְׁעָא לְיַרְחָא
בְּרַמְשָׁא מִרַמְשָׁא עַד־רַמְשָׁא
תְּנוּחוּן מַחֲבוֹן׃ וּמַלֵּיל יְיָ
עִם־מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ מַלֵּיל עִם־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימָר בַּחֲמִשְׁרֵי
עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה
הָדֵין חַגָּא דְּמַטְלְיָא שַׁבְעָא יוֹמִין
קֳדָם יְיָ׃ בְּיוֹמָא קַדְמָאָה מִעְרָע
קְדִישׁ כָּל־עֲבִידַת פּוּלְחָנָא לָא
תַּעְבְּדוּן׃ שַׁבְעָא יוֹמִין תְּקָרְבוּן
קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ בְּיוֹמָא תְּמִינָאָה
מִעְרָע קַדִּישׁ יְהֵי לְכוֹן וְתְקָרְבוּן
קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ כְּנִשְׁתָּן תְּחוֹן
כָּל־עֲבִידַת פּוּלְחָנָא לָא תַּעְבְּדוּן׃
אִילֵּין מוֹעֲדַיָּא דַּיְיָ דְּתַעְרְעוּן
יָתְהוֹן מִעְרָע קַדִּישׁ לְקָרְבָּא
קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ עֲלְתָא וּמִנְחְתָא
נִכְסַת־קוּדְשִׁין וְנִסּוּכִין פִּתְגַם־
יוֹם בְּיוֹמֵיהּ׃ בַּר מִשַּׁבְּתָא דַיְיָ
וּבַר מִמַּתְּנָתְכוֹן וּבַר מִכֹּל נִדְרֵיכוֹן
וּבַר מִכֹּל־נִדְבָתְכוֹן דְּתִתְּנוּן קֳדָם
יְיָ׃ בְּרַם בַּחֲמִשְׁא עַשְׂרָא יוֹמָא
לְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה בְּמִכְנְשְׁכוֹן יָת־
עֲלַלְתָא דְאַרְעָא תְּחַגּוּן יָת־חַגָּא

שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הוּא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־
נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב מֵעֶרֶב
עַד־עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבַּתְּכֶם׃ פ וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים
לַיהוָה׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל־
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ שִׁבְעַת יָמִים
תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה לַיהוָה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה
עֲצֶרֶת הוּא כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃
אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם
מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב
וּמִנְחָה זֶבַח וּנְסָכִים דְּ
מִלְבַד שַׁבְּתֹת יְהוָה וּמִלְבַּד נְ
וּמִלְבַּד כָּל־נִדְרֵיכֶם וּמִלְבַּד כָּל־נִדְבֹתֵי
אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה׃ אַךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר
יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאָסְפְּכֶם אֶת־
תְּבוּאַת הָאָרֶץ תָּחֹגּוּ אֶת־חַג

עצרת היא שבירתי לתבס מצוי כמוך שמוך לבעודה לבך וכך יהיו בינו מקנגיע זמוך ליעבור מחר כי מבקשים
מכם עשכו שתי עוד יום אחד קמה עלי פרישתכם׃ כל מלאכת עבודה · לפי מלאכה פהיא עבודה
ענשוק יש חשרק כים כדיכר לא תעשו יכול אף חוץ של מועד יהא מסור במלאכת עבודה ת"ל ; עולה ומנחה ·
מנחת נסכים הקריבה עם העולה ; דבר יום ביומו · חק הקנוב בחומש הקדושים ; דבר · ביומו ·
יומו כשל קרבנו ; לך בחמשה עשר יום תחונו · קרבן שלמים לחגיגה יבול תדחה את השבת ת"ל לך
לבדכם ; בחשבכם את תבואת הארץ · סיפא חדש פכיעי זה בשון לשיטה מכאן שכנטוו לעכב את שבי
ויהי שבועים פהוא כל דיקין לו בחורף ; תחוגו · שלשי חגיגה ; שבעת ימים · הם לא קביא כזה יב
וחבוהם לחתן יום אחד בחומש לא יותר · ולמה נאמר שבעת ימים ·
כ · יכול כשלנו יעשה לעמה זה אחריו ; כשהוא אומר ימים · הא
ו קלעין כשבועות וחכמים אמרו אינם אלא שלשה כמו שאין קלעין

יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם חַגֵּי יְהוָה אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ
אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדָי׃
שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
שַׁבָּתוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ
שַׁבָּת הִוא לַיהוָה בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ פ אֵלֶּה
מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ
אוֹתָם בְּמוֹעֲדָם׃ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה
עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבַּיִם פֶּסַח לַיהוָה׃
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמַּצּוֹת
לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ׃ בַּיּוֹם
הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ בָּהּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה
לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא
קֹדֶשׁ כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ פ וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם בָּאִים אֶל הָאָרֶץ
אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וּקְצַרְתֶּם אֶת קְצִירָהּ
וְהֵבֵאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל הַכֹּהֵן׃
וְהֵנִיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה לִרְצֹנְכֶם מִמָּחֳרַת
הַשַּׁבָּת יְנִיפֶנּוּ הַכֹּהֵן׃ וַעֲשִׂיתֶם בְּיוֹם הֲנִיפְכֶם
אֶת הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה
לַיהוָה׃ וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת בָּלוּל
בַּשֶּׁמֶן אִשֶּׁה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ וְנִסְכּוֹ יַיִן
רְבִיעִת הַהִין׃ וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ
עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הֲבִיאֲכֶם אֶת קָרְבַּן
אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל
מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃

ס ס ס ס ס

יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא
קֹדֶשׁ׃ כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ
וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ פ וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ אַךְ בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפֻּרִים הוּא מִקְרָא
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם
וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְכָל מְלָאכָה לֹא
תַעֲשׂוּ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפֻּרִים הוּא
לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי כָל
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תְעֻנֶּה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה
וְנִכְרְתָה מֵעַמֶּיהָ׃ וְכָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה
כָּל מְלָאכָה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְהַאֲבַדְתִּי
אֶת הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃ כָּל
מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃

שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הִוא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם
בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב מֵעֶרֶב עַד עֶרֶב
תִּשְׁבְּתוּ שַׁבַּתְּכֶם׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
לֵאמֹר׃ אַךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים
לַיהוָה׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ שִׁבְעַת יָמִים
תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה לַיהוָה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה
עֲצֶרֶת הִוא כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃
אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ קֳדָשִׁים
לְהַקְרִיב אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה וּמִנְחָה זֶבַח
וּנְסָכִים דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ מִלְּבַד שַׁבְּתוֹת
יְהוָה וּמִלְּבַד מַתְּנוֹתֵיכֶם וּמִלְּבַד כָּל נִדְרֵיכֶם
וּמִלְּבַד כָּל נִדְבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה׃
אַךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
בְּאָסְפְּכֶם אֶת תְּבוּאַת הָאָרֶץ תָּחֹגּוּ אֶת חַג
יְהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שַׁבָּתוֹן
וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן׃ וּלְקַחְתֶּם לָכֶם
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים
וַעֲנַף עֵץ עָבֹת וְעַרְבֵי נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים׃ וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ
חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחodֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תָּחֹגּוּ אֹתוֹ׃
בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרָח
בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת׃ לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם
כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יְהוָה
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

עַד־מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ
חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה
לַיהוָה׃ מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה
שְׁתַּיִם שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִם סֹלֶת תִּהְיֶינָה חָמֵ
תֵּאָפֶינָה בְּכוּרִים לַיהוָה׃ וְהִקְרַבְתֶּם
הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כְּבָשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁ
וּפַר בֶּן־בָּקָר אֶחָד וְאֵלִים שְׁנָיִם יִהְיוּ עֹלָ
לַיהוָה וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹ
לַיהוָה׃ וַעֲשִׂיתֶם שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת
וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזֶבַח שְׁלָמִים
וְהֵנִיף הַכֹּהֵן אֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכֻּרִים
תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁנֵי כְבָשִׂים קֹדֶ
יִהְיוּ לַיהוָה לַכֹּהֵן׃ וְקָרָאתֶם בְּעֶצֶם הַ
הַזֶּה מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלָ
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם בְּכֹל
מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־
קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא־תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְ
בְּקֻצְרֶךָ וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט
לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִ

תשבוק יתהון אנא

עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה ליהוה׃ ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרונים סלת תהיינה חמ תאפינה בכורים ליהוה׃ והקרבתם הלחם שבעת כבשים תמימם בני ש ופר בן־בקר אחד ואלים שנים יהיו עלו ליהוה ומנחתם ונסכיהם אשה ריח ניחו ליהוה׃ ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים והניף הכהן אתם על לחם הבכרים תנופה לפני יהוה על־שני כבשים קד יהיו ליהוה לכהן׃ וקראתם בעצם ה הזה מקרא קדש יהיה לכם כל־מל עבדה לא תעשו חקת עולם בכל מושבתיכם לדרתיכם׃ ובקצרכם את־ קציר ארצכם לא־תכלה פאת שד בקצרך ולקט קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אנ

תשבוק יתהון אנא

פסוק המכיעית, כתרגומו מכועתא מכיעתא׃ עד ממחרת השבת השביעית תספרו, ועל עד כאן אין תרגומו ומקבעא יום, חמשים יום והקרבתם מנחה וגו׳, כיום החמשים תקריבו׃ ולומר לכי זה מדרשו, תכף למוצאי יו"ט הראשון של חג המצות תספרו לכם חמשים יום ומקרבין מנחת העומר ומיד מותרין החדש׃ מנחה חדשה׃ היא המנחה שמקריבין מן החדש לשם מנחת העומר׃ ממושבתיכם׃ ולא מחוצה לארץ׃ לשם תנופה׃ לשם תרומה המורם מעשה בבוקר וזו היא המנחה שחדשה לעולה׃ כבשים׃ רלפוסה בלע"ז׃ ולמעלה לכל המנחות לפי שהיא מן החדש קודם לשתי הלחם׃ על הלחם׃ כנגד הלחם מוכח עליהם׃ ומנחתם ונסכיהם׃ כמשפט מנחה ונסכים המפורשים בכל פעם שמזכיר עשרונים לפר ושני עשרונים לאיל ועשרון לכבש, זו היא המנחה יהנסכים הנזכרים בשני הכבשים ופעמים שמזכיר עשרונים סתם עשרון עשרון׃ יכול מכולן כבשים ופעמים שמזכיר שלשה עשרונים אין הכבשים אלא מעשרון עשרון׃ ת"ל תשעה עשרונים בחומש המקודים כפותה הנזכר לנקבה ואילים לזכר הן

קרא קדש כל מלאכת עבדה לא
עשו: פ וידבר יהוה אל משה
מר: דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם
תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם
רתם את קציר ה והבאתם את עמר
שית קציר כם אל הכהן: והניף את
עמר לפני יהוה לרצנכם ממחרת השבת
ניפנו הכהן: ועשיתם ביום הניפכם את
עמר כבש תמים בן שנתו לעלה ליהוה:
נחתו שני עשרנים סלת בלולה בשמן
שה ליהוה ריח ניחח ונסכה יין רביעת
הין: ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד
ם היום הזה עד הביאכם את קרבן
כם חקת עולם לדרתיכם בכל מתבתיכם:
תספרו לכם
ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר
תהיינה שבע שבתות תמימת תהיינה:

משרע קדיש כל עיבידת פולחנ
לא תעבדון · ומלל יי עם
משה למימר ומליל עם בני ישרא
ותימר להון ארי תעלון לארעא
דאנא יהיב לכון ותחצדון ית חצדא
ותיתון ית עומרא ריש חצדכון
לות כהנא ויזרים ית עומרא קדם
יי לרעוא לכון מבתר יומא טבא
דרמינוה כהנא · ותעבדון ביום
ארמותכון ית עומרא אימר
שלים בר שתיה לעלתא קדם
יי ומנחתה תרין עשרונין סולת
דפילא במשח קורבנא קדם יי
לאתקבלא ברעוא ונסכיה חמרא
רבעות הינא ולחם וקלי ופרוכן
לא תיכלון עד ערן יומא הדין
עד אייתואיכון ית קורבן אלהכון
קים עלם לדריכון בכל מתבנכון ·
ותמנון
לכון מבתר יומא טבא מיומ
אייתואיכון ית עומרא דארמותא
שבע שבוען שלמן תהוין ·

ת הכבשים; מכאן ואילך, כל מקום שכתוב שם דבר הוא מכוון על ימים מעטים כגון ימים שמונת ספרי
ת, מלאכת עבודים תפי' מלאכת שחסובו לכם בעבודים ועוד שם חסרין כים בכתובה מלהם כגון דבר האכל
ת, מלאכת עבודים תפי' כ' דקתני יכול אף הוא מועד יהא אסור במלאכת עבודים וכו', וחמשת קציריכם, מתפי' לשמוכד
ת, שומר, עמיריית החיטה, כך היתה שמה בפי הדיוט בשומר; וקציר כל תמימה מוליך ומכיה מעלה ומוריד
ת, ומכיה לעבור רוחות רעות, מעלה ומוריד לעבור מעלים רעים; לרצונכם, שם תקריבו כראוי, זה יהי לרצון
ת, ממחרת השבת, ממחרת יום טוב הראשון של פסח אתה סופר לי אתה יודע לי אתה יודע בי שהוא בשמיתם
ת, תהיינה, מלשון שמתחילין ומונה מבערב שהם לא כן היו תמימות

וְלֹא תְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי וְנִקְדַּשְׁתִּי
בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃
הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם
לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ
אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדָי׃ שֵׁשֶׁת
יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת
שַׁבָּתוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל־מְלָאכָה לֹא
תַעֲשׂוּ שַׁבָּת הִוא לַיהוָה בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃
פ אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ
אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם׃ בַּחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין
הָעַרְבַּיִם פֶּסַח לַיהוָה׃ וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר
יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמַּצּוֹת לַיהוָה
שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ׃ בַּיּוֹם
הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם
אִשֶּׁה לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

או־יַבֶּלֶת אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת לֹא־תַקְרִיבוּ
אֵלֶּה לַיהוָה וְאִשֶּׁה לֹא־תִתְּנוּ מֵהֶם עַל־
הַמִּזְבֵּחַ לַיהוָה׃ וְשׁוֹר וָשֶׂה שָׂרוּעַ וְקָלוּט
נְדָבָה תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ וְלֶנֶדֶר לֹא יֵרָצֶה׃
בְּעָשָׂךְ וְכָתוֹת וְנָתוּק וְכָרוֹת לֹא תַקְרִיבוּ
לַיהוָה וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ׃ וּמִיַּד בֶּן־נֵכָר
לֹא תַקְרִיבוּ אֶת־לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכֹּל אֵלֶּה
כִּי מָשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם בָּם לֹא יֵרָצוּ לָכֶם׃
ס וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃
שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז כִּי יִוָּלֵד וְהָיָה שִׁבְעַת
יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה
יֵרָצֶה לְקָרְבַּן אִשֵּׁה לַיהוָה׃ וְשׁוֹר אוֹ־שֶׂה
אֹתוֹ וְאֶת־בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד׃ וְכִי
תִזְבְּחוּ זֶבַח תּוֹדָה לַיהוָה לְרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחוּ׃
בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָכֵל לֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־
בֹּקֶר אֲנִי יְהוָה׃ וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי
וַעֲשִׂיתֶם אוֹתָם אֲנִי יְהוָה׃ ס

לֹא־תְקָרְבוּן אִילִין קֳדָם־יְיָ
וְקוּרְבָּנָא לָא־תִתְּנוּן מִנְּהוֹן עַל־
מַדְבְּחָא קֳדָם־יְיָ׃ וְתוֹר וְאִמֵּר
יְתִיר וְחָסִיר נִדְבְּתָא תַּעְבִּיד יָתֵהּ
וְלִנְדְרָא לָא יִתְרְעֵי׃ וּרְטַרִיס
וּדְרִיסִין וּדְשָׁלִיף וּדְגוֹזִיר לָא
תְקָרְבוּן קֳדָם־יְיָ וּבְאַרְעֲכוֹן לָא
תַּעְבְּדוּן׃ וּמִיַּד בַּר־עַמְמִין לָא
תְקָרְבוּן יָת־קוּרְבָּנֵי אֱלָהֲכוֹן
מִכֹּל אִילִין אֲרֵי חֲבוּלְהוֹן בְּהוֹן
מוּמָא בְּהוֹן לָא לְרַעְוָא יְהוֹן לְכוֹן׃
וּמַלֵּיל יְיָ עִם־מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃ תּוֹר אוֹ אִמַּר אוֹ־עֵז אֲרֵי
יִתְעֲלִיד וִיהֵי שִׁבְעָא יוֹמִין בְּתַר־
אִמֵּיהּ וּמִיּוֹמָא תְּמִינָאָה וּלְהָלְאָה
יִתְרְעֵי לְקָרְבָּא קוּרְבָּנָא קֳדָם
יְיָ׃ וְתוֹרְתָּא אוֹ שִׁיתָּא לָהּ
וְלִבְרָהּ לָא תִכְסוֹן בְּיוֹמָא חַד׃
וַאֲרֵי־תִכְסוֹן נִכְסַת תּוֹדְתָא קֳדָם
יְיָ לִרְעָוָא לְכוֹן תִּכְסוֹן׃ בְּיוֹמָא
הַהוּא יִתְאֲכֵל לָא־תַשְׁאֲרוּן מִנֵּיהּ
עַד־צַפְרָא אֲנָא יְיָ׃ וְתִטְּרוּן
פִּקּוּדַי וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן אֲנָא יְיָ׃

וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְיָסַף חֲמִשִׁתוֹ
עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת הַקֹּדֶשׁ׃ וְלֹא יְחַלְּלוּ
אֶת קָדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר יָרִימוּ
לַיהוָה׃ וְהִשָּׂאוּ אוֹתָם עֲוֹן אַשְׁמָה בְּאָכְלָם
אֶת קָדְשֵׁיהֶם כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃
פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר
אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו וְאֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂ
וּמִן הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַקְרִיב
לְכָל נִדְרֵיהֶם וּלְכָל נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר
לַיהוָה לְעֹלָה׃ לִרְצֹנְכֶם תָּמִים זָכָר
בַּבְּקָרִים וּבַצֹּאן׃ כֹּל אֲשֶׁר
תַּקְרִיבוּ לֹא לִרְצוֹן יִהְיֶה לָכֶם׃
וְכִי יַקְרִיב זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה׃
נֶדֶר אוֹ לִנְדָבָה בַּבָּקָר אוֹ בַצֹּאן
יִהְיֶה לְרָצוֹן כָּל מוּם לֹא
פ׃ עִוֵּר אוֹ שָׁבוּר אוֹ

וְגֵר אֲרֵי יֵיכוֹל קוּדְשָׁא בִּשְׁלוּ
וְיוֹסֵף חוּמְשֵׁיהּ עֲלוֹהִי וְיִתֵּן לְכָהֲנָא
יַת קוּדְשָׁא׃ וְלָא יְחַלְּלוּן יַרְ־
קוּדְשֵׁיָא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַת דְּיַפְרְשׁוּן
קֳדָם יְיָ׃ וְיִקְבְּלוּן עֲלֵיהוֹן עֲוֵין
וְחוֹבִין בְּמֵיכְלֵיהוֹן בְּסוֹאבָא יַת־
קוּדְשֵׁיהוֹן אֲרֵי אֲנָא יְיָ מְקַדְּשׁוּתוֹן׃
וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃
מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן וְעִם בְּנוֹהִי וְעִם
כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן גְּבַר
גְּבַר מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרָא
בְּיִשְׂרָאֵל דְּיְקָרֵיב קוּרְבָּנֵיהּ לְכָל
נִדְרֵיהוֹן וּלְכָל נִדְבָתְהוֹן דְּיַקְרְבוּן
קֳדָם יְיָ לְעֻלְתָּא לִרְעוּתְכוֹן
שְׁלִים דְּכַר בְּתוֹרֵי בְּאִמְּרַיָּא
וּבְעָנָא׃ כָּל דְּבֵיהּ מוּמָא לָא
תַּקְרְבוּן אֲרֵי לָא לִרְעוּא יְהֵי
לְכוֹן׃ וְגֶבֶר אֲרֵי יְקָרֵיב נִכְסַת
קֻדְשִׁין קֳדָם יְיָ לְפְרָשָׁא נִדְרָא
אוֹ בִנְדָבְתָא בְּתוֹרֵי אוֹ בְעָנָא
שְׁלִים לִרְעוּא כָּל מוּמָא לָא־
יְהֵי בֵּיהּ׃ עַוַּר אוֹ תְבִיר אוֹ־
חָסִיר אוֹ גַּרְבַּן אוֹ חָזִין

אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל־שֶׁרֶץ אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ אוֹ
בְּאָדָם אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ לְכָל טֻמְאָתוֹ׃ נֶפֶשׁ
אֲשֶׁר תִּגַּע־בּוֹ וְטָמְאָה עַד־הָעֶרֶב וְלֹא
יֹאכַל מִן־הַקֳּדָשִׁים כִּי אִם־רָחַץ בְּשָׂרוֹ
בַּמָּיִם׃ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר וְאַחַר יֹאכַל מִן־
הַקֳּדָשִׁים כִּי לַחְמוֹ הוּא׃ נְבֵלָה וּטְרֵפָה
לֹא יֹאכַל לְטָמְאָה בָּהּ אֲנִי יְהוָה׃ וְשָׁמְרוּ
אֶת־מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא יִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא וּמֵתוּ
בּוֹ כִּי יְחַלְלוּהוּ אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃ וְכָל־זָר
לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ תּוֹשָׁב כֹּהֵן וְשָׂכִיר לֹא
יֹאכַל קֹדֶשׁ׃ וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ
הוּא יֹאכַל בּוֹ וְיִלִּיד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ׃
וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הִוא בִּתְרוּמַת
הַקֳּדָשִׁים לֹא תֹאכֵל׃ וּבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה
אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל
בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ מִלֶּחֶם אָבִיהָ
יֹאכֵל וְכָל־זָר לֹא יֹאכַל בּוֹ׃ ס

דְּיִקְרַב בְּכָל־דְּיִחְשָׁא דְּיִסְתָּאַב
לֵיהּ אוֹ בְּאֵינְשָׁא דְּיִסְתָּאַב לֵיהּ
לְכֹל סוֹבְתֵיהּ׃ אֵנֶשׁ דְּיִקְרַב בֵּיהּ
וִיהֵי מִסְאַב עַד־רַמְשָׁא וְלָא
יֵיכוֹל מִן־קוּדְשַׁיָּא אֶלָּהֵין אַסְחֵי
בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא׃ וּבְמֵיעַל שִׁמְשָׁא
וְהָכֵי וּבְתַר כֵּן יֵיכוֹל מִן־קוּדְשַׁיָּא
אֲרֵי לַחְמֵיהּ הוּא׃ נְבִילָא וּתְבִירָא
לָא יֵיכוֹל לְאִסְתָּאָבָא בָּהּ אֲנָא
יְיָ׃ וְיִטְּרוּן יָת מַטְּרַת מֵימְרִי
וְלָא יְקַבְּלוּן עֲלוֹהִי חוֹבָא וְיָמוּתוּן
בֵּיהּ אֲרֵי יְחַלְּנֵיהּ אֲנָא יְיָ׃ ש
מְקַדְּשְׁהוֹן וְכָל־חֵילוֹנַי לָא־יֵיכוֹל
קוּדְשָׁא תּוֹתָבָא דְּכָהֲנָא וַאֲגִירָא
לָא־יֵיכוֹל קוּדְשָׁא׃ וְכָהֲנָא אֲרֵי־
יְקְנֵה נַפְשׁ קִנְיַן כַּסְפֵּיהּ הוּא יֵיכוֹל
בֵּיהּ וְיַלִּידֵי בֵּיתֵיהּ אִינוּן יֵיכְלוּן
בְּלַחְמֵיהּ׃ וּבַת כָּהֲנָא אֲרֵי
לְגֻבַר חֵילוֹנַי הִיא בְּאַפְרְשׁוּת
קוּדְשַׁיָּא לָא תֵיכוֹל׃ וּבַת
אֲרֵי תֵּהֵא אַרְמְלָא וּשְׁסֵיעָא
לֵית לָהּ וְתָתוּב לְבֵית אָבוּהִי
כְּרַבְיוּתָהָא מִלַּחְמָא דַּאֲבוּהִי
תֵּיכוֹל וְכָל־דְּחִלּוֹנַי לָא־יֵיכוֹל בֵּיהּ׃

קורבן אלהיה מקודשי קודשיא
ומן־קודשיא ייכול ברם לפרוכתא
לא ייעול ולמדבחא לא יקרב
ארי מומא ביה ולא יחיל ית־
מקדשי ארי אנא יי מקדשהון
ומליל משה עם־אהרן ועם־
בנוהי ועם־כל־בני ישראל׃
ומליל יי עם־משה למימר׃
מלל עם־אהרן ועם־בנוהי ויפרשון
מקודשיא דבני־ישראל ולא
יחללון ית־שמא דקודשי דאינון
מקדשין קדמי אנא יי׃ אמר
להון לדריכון כל גבר דיקרב
מכל־זרעכון לקודשיא דיקדשון
בני ישראל קדם יי וסובתיה
עלוהי ושתצי אינשא ההוא
מקדמי אנא יי׃ גבר גבר מזרעא
דאהרן והוא סגיר או דאיב
בקודשיא לא ייכול עד דידכי
ודיקרב בכל־טמא נפשא או
גבר דתפוק מיניה שכבת־
זרעא׃ או גבר

לחם אלהיו מקדשי הקדשים ומן־
הקדשים יאכל׃ אך אל־הפרכת לא יבא
ואל־המזבח לא יגש כי מום בו ולא יחלל
את־מקדשי כי אני יהוה מקדשם׃ וידבר
משה אל־אהרן ואל־בניו ואל כל־בני
ישראל׃ פ וידבר יהוה אל־משה
לאמר׃ דבר אל־אהרן ואל־בניו וינזרו
מקדשי בני ישראל ולא יחללו את־שם
קדשי אשר־הם מקדשים לי אני יהוה׃
אמר אלהם לדרתיכם כל־איש אשר־
יקרב מכל־זרעכם אל הקדשים אשר
יקדישו בני־ישראל ליהוה וטמאתו עליו
ונכרתה הנפש ההוא מלפני אני יהוה׃
איש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב
בקדשים לא יאכל עד אשר יטהר
והנוגע בכל־טמא נפש או איש אשר
תצא ממנו שכבת־זרע׃ או איש

אֱלֹהָיו כִּי נֵזֶר שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהָיו עָלָיו אֲנִי
יְהוָה׃ וְהוּא אִשָּׁה בִּבְתוּלֶיהָ יִקָּח׃ אַלְמָנָה
וּגְרוּשָׁה וְחַלָּלָה זֹנָה אֶת־אֵלֶּה לֹא יִקָּח כִּי
אִם־בְּתוּלָה מֵעַמָּיו יִקַּח אִשָּׁה׃ וְלֹא יְחַלֵּל
זַרְעוֹ בְּעַמָּיו כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשׁוֹ׃ ס
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־
אַהֲרֹן לֵאמֹר אִישׁ מִזַּרְעֲךָ לְדֹרֹתָם אֲשֶׁר
יִהְיֶה בּוֹ מוּם לֹא יִקְרַב לְהַקְרִיב לֶחֶם
אֱלֹהָיו׃ כִּי כָל־אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוּם לֹא יִקְרָב
אִישׁ עִוֵּר אוֹ פִסֵּחַ אוֹ חָרֻם אוֹ שָׂרוֹעַ׃ אוֹ
אִישׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ שֶׁבֶר רָגֶל אוֹ שֶׁבֶר יָד׃
אוֹ גִבֵּן אוֹ דַק אוֹ תְּבַלֻּל בְּעֵינוֹ אוֹ גָרָב אוֹ
יַלֶּפֶת אוֹ מְרוֹחַ אָשֶׁךְ׃ כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־בּוֹ
מוּם מִזֶּרַע אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב
אֶת־אִשֵּׁי יְהוָה מוּם בּוֹ אֶת־לֶחֶם
אֱלֹהָיו לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב׃

דְּאֱלָהֵיהּ אַרִים כְּלִיל מְשַׁח רִבּוּת
אֱלָהֵיהּ עֲלוֹהִי אֲנָא יְיָ׳ ׃ וְהוּא
אִיתְּתָא בִּבְתוּלְהָא יִסַּב אַרְמַלְתָּא
וּמְתָרְכָא וְחַלִּילָא מִטְּעָא יַת־
אִילֵּין לָא יִסַּב אֶלָּהֵן בְּתוּלְתָא
מֵעַמֵּיהּ יִסַּב אִיתְּתָא ׃ וְלָא יְחַיֵּל
זַרְעֵיהּ בְּעַמֵּיהּ אֲרֵי אֲנָא יְיָ׳
מְקַדְּשֵׁיהּ ׃ וּמַלֵּיל יְיָ׳ עִם־
מֹשֶׁה לְמֵימָר ׃ מַלֵּיל עִם־אַהֲרֹן
לְמֵימָר גְּבַר מִבְּנָךְ לְדָרֵיהוֹן דְּיֵהֵי
בֵּיהּ מוּמָא לָא יִקְרַב לְקָרָבָא
קוּרְבַּן אֱלָהֵיהּ ׃ אֲרֵי כָּל־גְּבַר
דְּבֵיהּ מוּמָא לָא יִקְרַב גְּבַר עַוֵּיל
אוֹ חַגֵּר אוֹ חָרִים אוֹ שְׂרִיעַ ׃ אוֹ
גְּבַר דְּיֵהֵי בֵּיהּ תִּבְרַר רַגְלָא אוֹ תִּבְרַר
יְדָא ׃ אוֹ גִבֵּין אוֹ דַקָּא אוֹ חִילְיוֹ
בְּעֵינֵיהּ אוֹ גָרְבָּן אוֹ חָזוּן אוֹ מְרִיס
פְּחָרִין ׃ כָּל־גְּבַר דְּבֵיהּ מוּמָא
מִזַּרְעָא דְּאַהֲרֹן כָּהֲנָא לָא יִקְרַב
לְקָרָבָא אֶת־קוּרְבְּנַיָּא דַייָ׳ מוּמָא
בֵּיהּ אֶת קוּרְבַּן אֱלָהֵיהּ לָא יִקְרַב
לְקָרָבָא ׃

לֹא יִמְרְטוּן מֶרֶט בְּרֹאשָׁם וּפְאַת זְקָנָם
דְּרִיקְנָהֵן לָא יְגַלְּחוּן וּבְבְשָׂרָהֵן
לָא יִתְּבְלוּן חֲבוּל : קְדִישִׁין יְהוֹן
קֳדָם אֱלָהֲהוֹן וְלָא יְחַלְּלוּן שְׁמָא
דֶּאֱלָהֲהוֹן אֲרֵי יָת־קוּרְבָּנַיָּא דַיְיָ
קוּרְבַּן אֱלָהֲהוֹן אִינוּן מְקָרְבִין
וִיהוֹן קְדִישִׁין : אִיתְּתָא מְטָעְיָא
וּמְחֻלָּא לָא יִסְּבוּן וְאִיתְּרַת
דְּמִתְרְכָא מִבְּעֻלָהּ לָא יִסְּבוּן
אֲרֵי־קְדִישׁ הוּא קֳדָם אֱלָהֵיהּ :
וְתַקְרִשִׁינֵיהּ אֲרֵי־יָת־קוּרְבַּן
אֱלָהָךְ הוּא מְקָרֵב קַדֵּישׁ יְהֵי לָךְ
אֲרֵי קַדִּישׁ אֲנָא יְיָ מְקַדִּשְׁכוֹן ׃
וּבַת גַּבְרָא כָּהֲנָא אֲרֵי תְּחַל לְמִטְעֵי
מְקַדּוּשַׁת אֲבוּהָא הִיא מִתְחַלָּא
בְּנוּרָא תִּתּוֹקַד ׃ וְכָהֲנָא
דְּיִתְרַבֵּי מֵאֲחוֹהִי דְּיִתְסַךְ עַל־
רֵישֵׁיהּ מִשְׁחָא דְּרַבּוּתָא וְדְיַקְרֵיב
יָת־כָּל־רַבָּנֵיהּ לְמִלְבַּשׁ יָרַת־
לְבוּשַׁיָּא יָת־רֵישֵׁיהּ לָא יְרַבֵּי
פָּרוּעַ וְלִבּוּשׁוֹהִי לָא יִבּוּעַ ׃ וְעַל
כָּל־נַפְשָׁת מֵיתָא לָא יֵעוֹל לְאַבּוֹהִי
וּלְאִמֵּיהּ לָא יְסְתָּאַב ׃ וּמִן־מַקְדְּשָׁא
לָא יִפּוֹק וְלָא יְחַל יָת מַקְדְּשָׁא

לָא־יִקְרְחָה קָרְחָה בְּרֹאשָׁם וּפְאַת זְקָנָם
לָא יְגַלֵּחוּ וּבִבְשָׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ שָׂרָטֶת :
קְדֹשִׁים יִהְיוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא יְחַלְּלוּ שֵׁם
אֱלֹהֵיהֶם כִּי אֶת־אִשֵּׁי יְהוָה לֶחֶם אֱלֹהֵיהֶם
הֵם מַקְרִיבִם וְהָיוּ קֹדֶשׁ׃אִשָּׁה זֹנָה וַחֲלָלָה
לֹא יִקָּחוּ וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ לֹא יִקָּחוּ
כִּי־קָדֹשׁ הוּא לֵאלֹהָיו : וְקִדַּשְׁתּוֹ כִּי אֶת־
לֶחֶם אֱלֹהֶיךָ הוּא מַקְרִיב קָדֹשׁ יִהְיֶה לָךְ
כִּי־קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם : וּבַת אִישׁ
כֹּהֵן כִּי תָּחֵל לִזְנוֹת אֶת־אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת
בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף : וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֲחָיו
אֲשֶׁר־יוּצַק עַל־רֹאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה־
וּמִלֵּא אֶת־יָדוֹ לִלְבֹּשׁ אֶת־הַבְּגָדִים אֶת־
רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם ׃וְעַל כָּל־
נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא׃
וּמִן־הַמִּקְדָּשׁ לֹא־יֵצֵא וְלֹא יְחַלֵּל אֶת־מִקְדַּשׁ

אמר לכם אתם תירשו את אדמתם ואנכי
אתננה לכם לרשת אתה ארץ זבת חלב
ודבש ואני יהוה אלהיכם אשר הבדלתי
אתכם מן העמים: והבדלתם בין הבהמה
הטהרה לטמאה ובין העוף הטמא
לטהר ולא תשקצו את נפשתיכם בבהמה
ובעוף ובכל אשר תרמש האדמה אשר
הבדלתי לכם לטמא: והייתם לי קדשים
כי קדוש אני יהוה ואבדל אתכם מן
העמים להיות לי: ואיש או אשה כי יהיה
בהם אוב או ידעני מות יומתו באבן ירגמו
אותם דמיהם בם: פרש

ויאמר יהוה אל משה אמר אל הכהנים
בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא יטמא
בעמיו: כי אם לשארו הקרב אליו לאמו
ולאביו ולבנו ולבתו ולאחיו: ולאחתו הבתולה
הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש לה
יטמא: לא יטמא בעל בעמיו להחלו:

ואמרית לכון אתון תירתון ית־
ארעהון ואנא אתננה לכון למירת
יתה ארע עבדא חלב ודבש אנא
יי אלהכון דאפרישית יתכון
מן עממיא: ותפרשון בין בעירא
דכיא לסאבא ובין עופא מסאב
לדכי ולא תשקצון ית־נפשתכון
בבעירא ובעופא ובכל דרחיש
ארעא דאפרישית לכון לסאבא:
ותהוון קדמי קדישין ארי קדיש
אנא יי ואפרישית יתכון מן־
עממיא למהוי פלחין קדמי: וגבר
או איתתא ארי־יהי בהון בירין
או וכורו איתקטלא יתקטלון
באבנא ירגמון יתהון קטלא א
חייבין: פרש

ואמר יי למשה אמר לכהניא
בני אהרן ותימר להון על־מית
לא־יסתאב בעמיה: אלהין
לקריבתיה דקריב ליה לאימיה
ולאבוהי ולבריה ולברתיה
ולאחוהי: ולאחתיה בתולתא
דקריבא ליה דלא הות לגבר
לה יסתאב: לא יסתאב רבא
בעמיה לאחלותיה:

וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֲחֹתוֹ בַּת אָבִיו אוֹ
בַּת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת עֶרְוָתָהּ וְהִיא תִּרְאֶה
אֶת עֶרְוָתוֹ חֶסֶד הוּא וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי בְנֵי ע
עַמָּם עֶרְוַת אֲחֹתוֹ גִּלָּה עֲוֹנוֹ יִשָּׂא׃ וְאִישׁ
אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת אִשָּׁה דָּוָה וְגִלָּה אֶת
עֶרְוָתָהּ אֶת מְקֹרָהּ הֶעֱרָה וְהִוא גִּלְּתָה
אֶת מְקוֹר דָּמֶיהָ וְנִכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם מִקֶּרֶב
עַמָּם׃ וְעֶרְוַת אֲחוֹת אִמְּךָ וַאֲחוֹת אֲבִיךָ לֹא
תְגַלֶּה כִּי אֶת שְׁארוֹ הֶעֱרָה עֲוֹנָם יִשָּׂאוּ׃
וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת דֹּדָתוֹ עֶרְוַת דֹּדוֹ
גִּלָּה חֶטְאָם יִשָּׂאוּ עֲרִירִים יָמֻתוּ׃ וְאִישׁ
אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֶשֶׁת אָחִיו נִדָּה הִוא עֶרְוַת
אָחִיו גִּלָּה עֲרִירִים יִהְיוּ׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת כָּל
חֻקֹּתַי וְאֶת כָּל מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
וְלֹא תָקִיא אֶתְכֶם הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא
אֶתְכֶם שָׁמָּה לָשֶׁבֶת בָּהּ׃ וְלֹא תֵלְכוּ בְּחֻקַּת
הַגּוֹי אֲשֶׁר אֲנִי מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם כִּי אֶת
כָּל אֵלֶּה עָשׂוּ וָאָקֻץ בָּם׃

וְגֶבֶר רִיסַּב אֶת אֲחֹתִיהּ בַּת אֲבוּהִי
אוֹ בַּת אִמִּיהּ וְיִחְזֵי יָת עֶרְיְתָהּ
וְהִיא תֶחְזֵי יָת עֶרְיְתֵיהּ קְלָנָא הוּא
וְיִשְׁתֵּצוֹן לְעֵינֵי בְנֵי עַמְּהוֹן עֶרְיַת
אֲחָתֵיהּ גְּלִי חוֹבְתֵיהּ יְקַבֵּל׃ וְגֶבֶר
דְּיִשְׁכּוֹב יָת אִתְּתָא טְמֵאָה וְיִגְלֵי
יָת עֶרְיְתָהּ יָת מַקְלָנַהּ גְּלִי וְהִיא
תְּגַלֵּי יָת סוֹאֲבוּת דְּמָהָא וְיִשְׁתֵּצוֹן
תַּרְוֵיהוֹן מִגּוֹ עַמֵּיהוֹן וְעֶרְיַת אֲחָתְ
אִמָּךְ וַאֲחָתְ אֲבוּךְ לָא תְגַלֵּי אֲרֵי
יָת קָרִיבְתֵּיהּ גְּלִי חוֹבְיהוֹן יְקַבְּלוּן׃
וְגֶבֶר דְּיִשְׁכּוֹב יָת אִתְּתַת אֲחֵי אֲבוּהִי
עֶרְיְתָא דְּאָחֵי אֲבוּהִי גְּלִי חוֹבְיהוֹן
יְקַבְּלוּן בְּלָא־וְלָד יְמוּתוּן׃ וְגֶבֶר
דְּיִסַּב יָת אִתְּתָ אָחוּהִי פַּרְחֲקָא
הִיא עֶרְיְתָ דְּאָחוּהִי גְּלִי בְּלָא־
וְלָד יְהוֹן וְתִטְרִין יָת כָּל קְיָמַיי וְיָת
כָּל דִּינַי וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן וְלָא תְרַחֵק
יַתְכוֹן אַרְעָא דַּאֲנָא מַעֵיל יַתְכוֹן
לְתָמָן לְמִיתַב בַּהּ׃ וְלָא תְהָכוֹן
בְּנִמּוֹסֵי עַמְמַיָּא דַּאֲנָא מְנַדֵּי ג
מִקָּדְמֵיכוֹן אֲרֵי יָת כָּל אִלֵּין עַבְּדוּ
וְתָקֵיפִית בְּהוֹן׃

ב אִישׁ אִישׁ אֲשֶׁר יְקַלֵּל אֶת־אָבִיו וְאֶת־
אִמּוֹ מוֹת יוּמָת אָבִיו וְאִמּוֹ קִלֵּל דָּמָיו בּוֹ ׃
ג וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת אִישׁ אֲשֶׁר
יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ מוֹת־יוּמַת הַנֹּאֵף
וְהַנֹּאָפֶת ׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־אֵשֶׁת
אָבִיו עֶרְוַת אָבִיו גִּלָּה מוֹת־יוּמְתוּ שְׁנֵיהֶם
דְּמֵיהֶם בָּם ׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־כַּלָּתוֹ
מוֹת יוּמְתוּ שְׁנֵיהֶם תֵּבֶל עָשׂוּ דְּמֵיהֶם בָּם ׃
ז וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־זָכָר מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה
תּוֹעֵבָה עָשׂוּ שְׁנֵיהֶם מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם
בָּם ׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת־אִשָּׁה וְאֶת־אִמָּהּ
זִמָּה הוּא בָּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ אֹתוֹ וְאֹתָן וְלֹא־
תִהְיֶה זִמָּה בְּתוֹכְכֶם ׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן
כְּבָרְתּוֹ בִּבְהֵמָה מוֹת יוּמָת וְאֶת־הַבְּהֵמָה
תַּהַרְגוּ ׃ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרַב אֶל־כָּל־
בְּהֵמָה לְרִבְעָה אֹתָהּ וְהָרַגְתָּ אֶת־הָאִשָּׁה
וְאֶת־הַבְּהֵמָה מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם בָּם ׃

אֲרֵי־גְבַר גְּבַר דְּיִלּוֹט יָת־אֲבוּהִי
וְיָת־אִמֵּיהּ אִיתְקְטָלָא יִתְקְטֵל
אֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ לָט קְטָלָא חַיָּיב ׃
וּגְבַר דְּיִנּוֹף יָת־אִיתַּת גְּבַר דְּיִנּוֹף
יָת־אִיתַּת חַבְרֵיהּ אִיתְקְטָלָא
יִתְקְטֵיל גַּיָּפָא וְגַיָּפְתָּא ׃ וּגְבַר
דְּיִשְׁכּוֹב יָת־אִיתַּת אֲבוּהִי עֶרְיָתָא
דַּאֲבוּהִי לִי אִיתְקְטָלָא יִתְקְטְלוּן
תַּרְוֵיהוֹן קְטָלָא חַיָּיבִין ׃ וּגְבַר
דְּיִשְׁכּוֹב יָת־כַּלְתֵּיהּ אִיתְקְטָלָא
יִתְקְטְלוּן תַּרְוֵיהוֹן תִּבְלָא עֲבָדוּ
קְטָלָא חַיָּיבִין הִנּוּן ׃ וּגְבַר דְּיִשְׁכּוֹב יָת־
דְּכוּרָא מִשְׁכְּבֵי אִיתְּתָא תּוֹעֲבְתָּא
עֲבָדוּ תַּרְוֵיהוֹן אִיתְקְטָלָא
יִתְקְטְלוּן קְטָלָא חַיָּיבִין הִנּוּן ׃ וּגְבַר
דְּיִסַּב יָת־אִיתְּתָא וְיָת־אִמָּהּ עֵיצַת־
חֲטָאִין הִיא בְּנוּרָא יוֹקְדוּן יָתֵיהּ
וְיָתְהֶן וְלָא־תֶהֱוֵי עֵיצַת־חֲטָאִין
בֵּינֵיכוֹן ׃ וּגְבַר דְּיִתֵּן שְׁכוּבְתֵּיהּ
בִּבְעִירָא אִיתְקְטָלָא יִתְקְטֵל
וְיָת־בְּעִירָא תִּקְטְלוּן ׃ וְאִיתְּתָא
דְּתִקְרַב לְכָל־בְּעִירָא לְמִשְׁלַט
בָּהּ וְתִקְטוֹל יָת־אִיתְּתָא וְיָת־
בְּעִירָא אִיתְקְטָלָא יִתְכַּ
קְטָלָא חַיָּיבִין ׃

וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתֵּן
מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ מוֹת יוּמָת עַם הָאָרֶץ יִרְגְּמֻהוּ
בָאֶבֶן׃ וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־פָּנַי בָּאִישׁ הַהוּא וְהִכְרַתִּי
אֹתוֹ מִקֶּרֶב עַמּוֹ כִּי מִזַּרְעוֹ נָתַן לַמֹּלֶךְ לְמַעַן
טַמֵּא אֶת־מִקְדָּשִׁי וּלְחַלֵּל אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי׃
וְאִם הַעְלֵם יַעְלִימוּ עַם הָאָרֶץ אֶת־עֵינֵיהֶם
מִן־הָאִישׁ הַהוּא בְּתִתּוֹ מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ לְבִלְתִּי
הָמִית אֹתוֹ׃ וְשַׂמְתִּי אֲנִי אֶת־פָּנַי בָּאִישׁ הַהוּא
וּבְמִשְׁפַּחְתּוֹ וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־הַזֹּנִים
אַחֲרָיו לִזְנוֹת אַחֲרֵי הַמֹּלֶךְ מִקֶּרֶב עַמָּם׃
וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תִּפְנֶה אֶל־הָאֹבֹת וְאֶל־
הַיִּדְּעֹנִים לִזְנוֹת אַחֲרֵיהֶם וְנָתַתִּי אֶת־פָּנַי
בַּנֶּפֶשׁ הַהִוא וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ מִקֶּרֶב עַמּוֹ׃
וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וַעֲשִׂיתֶם
אֹתָם אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃

וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּמִן־גֵּרָיָא דְּיִתְגַּיְּרוּן
בְּיִשְׂרָאֵל דְּיִתֵּן מִזַּרְעֵיהּ לְמֹלֶךְ
אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל עַמָּא דְּכָל
יִשְׂרָאֵל יִרְגְּמוּנֵיהּ בְּאַבְנָא׃ וַאֲנָא
אֶתֵּן יָת־רוּגְזִי בְּגַבְרָא הַהוּא ס
וְאֶשֵׁיצֵי יָתֵיהּ מִגּוֹ עַמֵּיהּ אֲרֵי ס
מִזַּרְעֵיהּ יְהַב לְמֹלֶךְ בְּדִיל לְסַאָבָה
יָת־מַקְדְּשִׁי וּלְאַחֲלָא יָת־שְׁמָא
דְּקוּדְשִׁי׃ וְאִם מְכַבְּשׁ יְכַבְּשׁוּן
עַמָּא בֵּית יִשְׂרָ֫אֵל יָת־עֵינֵיהוֹן מִן־
גַּבְרָא הַהוּא בְּדִיהַבְיֵהּ מִזַּרְעֵיהּ
לְמֹלֶךְ בְּדִיל דְּלָא לְמִקְטְלֵיהּ׃
וְאֵישַׁוִי אֲנָא יָת־רוּגְזִי בְּגַבְרָא
הַהוּא וּבְסַעֲדוֹהִי וְאֶשֵׁיצֵי יָתֵיהּ
וְיָת כָּל דְּטָעַן בַּתְרוֹהִי לְמִטְעֵי
בָּתַר מוֹלֶךְ מִגּוֹ עַמֵּיהוֹן׃
וְאֻנַּשׁ דְּיִתְפְּנֵי בָּתַר בִּירִן וּבָתַר
לְמִטְעֵי בָּתְרֵיהוֹן וְאֶתֵּן יָת־רוּגְזִי
בַּאֻנַּשָׁא הַהוּא וְאֶשֵׁיצֵי יָתֵיהּ מִגּוֹ
עַמֵּיהּ׃ וְתִתְקַדְּשׁוּן וּתְהוֹן קַדִּישִׁין
אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהְכוֹן׃ וְתִטְּרוּן יָת־
קְיָמַי וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן אֲנָא יְיָ
מְקַדִּשְׁכוֹן׃

פ פ פ פ פ

וְאֶל כְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר עוֹנְשִׁין עַל קִיּוּם מִצְוֹת יְיָ׳ וְכוּ׳ דְּאִם אִישׁ כָּת כְּנִיתִי דִּין עִם הָאָרֶץ מִסְּיָעֵי לְהוֹן וְעִם הָאָרֶץ
מַכְנִיסִין כְּנִיתִי הָאָרֶץ מִשְׁתַּדְּלִין לְיַרֵּם אֶת הָאָרֶץ עַל יְדֵי מִצְוֹת הַלָּלוּ ׃ לָתֵן לְתוֹךְ פִּנֵי ׃ פְּנֵאי פֶּן פּוֹסֵק לִבּוֹ מִכָּל פַּחַד
וְעוֹסֵק כוּ ׃ כְּלוֹם וְלֹא כְּנִגְזַר פִּלְּגוֹר כָּל הַעֲבוֹר פִּלְּגוֹר כְּנִיתִים ׃ כִּי יִזְדַּעֲרוּ כְּתִן לְעֵלֶךְ לְפִי פְּסַק מְעַכְּבִי כְּנוּ וְכְּתִבוּ כְּלוֹם קִנְאָה
וְכֵן כְּתִב מְכִלֵּן ת״כ כִּי יִזְדַּעֲרוּ כְּתִן לְמוֹלֶךְ זֶרֶשׁ פְּשׁוּט מְכִלֵּן ת״כ כְּתִתּוֹ יִזְדַּעֲרוּ לְמוֹלֶךְ ׃ לְמַעַן טַמֵּא אֶת מִקְדָּשִׁי ׃
יָכוֹל מִפְּנֵי מְקוּדָּשׁוֹת לִי כְּלוֹמַר לֹא יִהְיֶה לִי מִקְדָּשִׁי וְהֵם הַעֲלִימוּ עֵינֵיהֶם הֵעֲלִימוּ עֵינֵיהֶם כְּדֵכֶר אַחֵר מִנַּיִן לְמוֹכֵר
תְּרוּמָה שֶׁהֵעֲלִימָה עֵינֶיהָ מִקְּדָשִׁי קְטוֹנָה מִנִּי מִשֶּׁהֵעֲלִימוּ עֵינֵיהֶם מִקְּדָשִׁי גְּדוֹלָה ׃ וְכִמְסַפְּחִים ׃ אָמַר לוֹ מְעוֹנָן וְכִי מְסַפְּחִים הָיוּ
אֶלָּא לְלַמֵּדְךָ שֶׁאֵין לְךָ מְסַפְּחִים שֶׁהֵם כְּמוֹכֵם אֵין כּוֹתְבִין מְכוֹתְבִין מְחַפְּיִן עָלָיו ׃ וְהִכְרַתִּי אוֹתוֹ ׃ לְמִיתַת
מְחַיֵּי כְּמוֹסַפְּחִים יָכוֹל כָּל הַמְשַׁפְּחִים כְּהִכָּרֵת ת״ל אוֹתוֹ אוֹתוֹ כְּהִכָּרֵת וְאֵין כָּל הַמְסַפְּחִים כְּהִכָּרֵת אֶלָּא כְּיוֹצֵא בּוֹ
לְמִיתַת מְחַיֵּי הַמּוֹלֵךְ ׃ לְרַבּוֹת אֶת מְסַר עַל מְעַבֵּד כּוֹכָב וְאֵפִי אֵין עֲבוֹדָתָה ׃ וְתִתְקַדַּשְׁתֶּם ׃ זוֹ פְּרִישַׁת עַל ׃ וְכִי וְהִתְקַדַּשְׁתֶּם
קַל לְרַבּוֹת לְאַחֲרֵיהֶם דְּמִינַּן כוּ ׃ זוֹ סְקִילָה ׃ וְכֵן כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר דְּמֵיהֶם כָּם ׃ וְלִמְדוּ מֵאוֹב וְיִדְּעוֹנִי מִכָּאן
כְּשֶׁהֵם כְּאֵין יִרְגְּמוּ אוֹתָם דְּמֵיהֶם כָּם ׃ וְכָתוּב מִכָּל מְקוֹם

אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי
יְהוָה׃ אַל־תִּפְנוּ אֶל־הָאֹבֹת וְאֶל־הַיִּדְּעֹנִים
אַל־תְּבַקְשׁוּ לְטָמְאָה בָהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן וְיָרֵאתָ
מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ ס וְכִי־יָגוּר
אִתְּךָ גֵּר בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ׃ כְּאֶזְרָח
מִכֶּם יִהְיֶה לָכֶם הַגֵּר אֲשֶׁר־יָגוּר אִתְּכֶם וְאָהַבְתָּ
לוֹ כָּמוֹךָ כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ לֹא־תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט
בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקֹל וּבַמְּשׂוּרָה׃ מֹאזְנֵי צֶדֶק
אַבְנֵי־צֶדֶק אֵיפַת צֶדֶק וְהִין צֶדֶק יִהְיֶה לָכֶם
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי
וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה׃
פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃

יַת יוֹמֵי שַׁבָּתַי תִּטְּרוּן וְלִבְתֵּי
מַקְדְּשִׁי תְּהוֹן דָּחֲלִין אֲנָא יְיָ׃ לָא
תִּתְפְּנוֹן בָּתַר בִּירִין וְדַכְּרִין לָא־
תִּתְבָּעוּן לְאִסְתָּאָבָא בְּהוֹן אֲנָא
יְיָ אֱלָהָכוֹן ׃ בְּנֵי קְדָם דְּסָבַר
בְּאוֹרַיְתָא תְּקוּם וְתֶהְדַּר אַפֵּי
סָבָא וְתִדְחַל מֵאֱלָהָךְ אֲנָא יְיָ׃
וַאֲרֵי יִתְגַּיַּר עִמְּכוֹן גִּיּוֹרָא
בְּאַרְעֲכוֹן לָא תוֹנוּן יָתֵיהּ כִּיצִיבָא
מִנְּכוֹן יְהֵי לְכוֹן גִּיּוֹרָא דְּיִתְגַּיַּר־
עִמְּכוֹן וְתִרְחֵם לֵיהּ כְּגַוָּךְ אֲרֵי־
דַיָּרִין הֲוֵיתוּן בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם
אֲנָא יְיָ אֱלָהָכוֹן׃ לָא תַעְבְּדוּן שִׁקְרָ
בְּדִינָא בְּמִשְׁחָתָא בְּמִתְקָלָ
וּבְמִכְיָלְתָּא ׃ מֹאזְנֵי קְשׁוֹט
מַתְקְלֵי קְשׁוֹט מִכְיָלֵי קְשׁוֹט
וְהִינֵי קְשׁוֹט יְהוֹן לְכוֹן אֲנָא יְיָ
אֱלָהְכוֹן דְּאַפֵּקִית יָתְכוֹן מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם׃ וְתִטְּרוּן יָת כָּל־קְיָמַי
וְיָת כָּל־דִּינַי וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן אֲנָא
יְיָ׃
וּמַלֵּיל יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן בְּאֵיל הָאָשָׁם לִפְנֵי יְהוָה
עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְנִסְלַח לוֹ מֵחַטָּאתוֹ
אֲשֶׁר חָטָא: פ וְכִי תָבֹאוּ אֶל
הָאָרֶץ וּנְטַעְתֶּם כָּל עֵץ מַאֲכָל וַעֲרַלְתֶּם
עָרְלָתוֹ אֶת פִּרְיוֹ שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם
עֲרֵלִים לֹא יֵאָכֵל: וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִת יִהְיֶה
כָּל פִּרְיוֹ קֹדֶשׁ הִלּוּלִים לַיהוָה: וּבַשָּׁנָה
הַחֲמִישִׁת תֹּאכְלוּ אֶת פִּרְיוֹ לְהוֹסִיף לָכֶם
תְּבוּאָתוֹ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: לֹא תֹאכְלוּ
עַל הַדָּם לֹא תְנַחֲשׁוּ וְלֹא תְעוֹנֵנוּ: לֹא תַקִּפוּ
פְּאַת רֹאשְׁכֶם וְלֹא תַשְׁחִית אֶת פְּאַת
זְקָנֶךָ: וּשְׂרֶט לָנֶפֶשׁ לֹא תִתְּנוּ בִּבְשַׂרְכֶם
וּכְתֹבֶת קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בָּכֶם אֲנִי יְהוָה:
אַל תְּחַלֵּל אֶת בִּתְּךָ לְהַזְנוֹתָהּ וְלֹא תִזְנֶה
הָאָרֶץ וּמָלְאָה הָאָרֶץ זִמָּה:

וכפר עליו הכהן באיל האשם לפני יהוה
על חטאתו אשר חטא ונסלח לו מחטאתו
אשר חטא: פ וכי תבאו אל
הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם
ערלתו את פריו שלש שנים יהיה לכם
ערלים לא יאכל: ובשנה הרביעת יהיה
כל פריו קדש הלולים ליהוה: ובשנה
החמישית תאכלו את פריו להוסיף לכם
תבואתו אני יהוה אלהיכם: לא תאכלו
על הדם לא תנחשו ולא תעוננו: לא תקפו
פאת ראשכם ולא תשחית את פאת
זקנך: ושרט לנפש לא תתנו בבשרכם
וכתבת קעקע לא תתנו בכם אני יהוה:
אל תחלל את בתך להזנותה ולא תזנה
הארץ ומלאה הארץ זמה:

עַמִּיתֶךָ׃ לֹא תַלְךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ לֹא תַעֲמֹד
עַל דַּם רֵעֶךָ אֲנִי יְהוָה׃ לֹא תִשְׂנָא אֶת
אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עֲמִיתֶךָ
וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֵטְא׃ לֹא תִקֹּם וְלֹא
תִטֹּר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ
אֲנִי יְהוָה׃ אֶת חֻקֹּתַי תִּשְׁמֹרוּ בְּהֶמְתְּךָ
לֹא תַרְבִּיעַ כִּלְאַיִם שָׂדְךָ לֹא תִזְרַע כִּלְאָיִם
וּבֶגֶד כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ׃
וְאִישׁ כִּי יִשְׁכַּב אֶת אִשָּׁה שִׁכְבַת זֶרַע
וְהִוא שִׁפְחָה נֶחֱרֶפֶת לְאִישׁ וְהָפְדֵה לֹא
נִפְדְּתָה אוֹ חֻפְשָׁה לֹא נִתַּן לָהּ בִּקֹּרֶת
תִּהְיֶה לֹא יומתו כִּי לֹא חֻפָּשָׁה׃ וְהֵבִיא אֶת
אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אַיִל אָשָׁם׃

לְחֲבֵרֶךָ׃ לֹא תֵכוֹל קְרִיצִין בְּעָשְׁרָךְ
לָא תְקוּם עַל דְּמָא דְחַבְרָךְ אֲנָא
יְיָ׃ לָא תִסְנֵי יָת אָחִיךְ בְּלִבָּךְ
אוֹכָחָא תּוֹכַח יָת חַבְרָךְ וְלָא־
תְקַבֵּל עַל דִּילֵיהּ חוֹבָה׃ לָא
תְקוּם וְלָא תִטַּר דְּבָבוּ לִבְנֵי
עַמָּךְ וְתִרְחֵים לְחַבְרָךְ מִתְּךָ אֲנָא
יְיָ׃ יָת קְיָמַי תִּטְּרוּן בְּעִירָךְ לָא־
תַרְכִּיב עִירְבִּין חֲקִיקָךְ לָא־
תּוֹרַע עִירְבִּין וּלְבוּשׁ עִירְבִּין
שַׁעַטְנָז לָא יִסַּק עָלָךְ׃ וּגְבַר
אֲרֵי יִשְׁכּוֹב יָת אִתְּתָא שׁוֹכְבַת
זַרְעָא וְהִיא אַמְתָּא אַחִידָא לְגֶבֶר
וְאִתְפְּרָקָא לָא אִתְפְּרִקַת בְּפִרְקָא
אוֹ חֵרוּתָא לָא אִתְיְהִיבַת לַהּ־
בְּשִׁבְיָר בִּקּוֹרְתָּא תְּהֵי בָּהּ לָא־
יְמוֹתוּן אֲרֵי לָא אִתְחֲרַרַת׃ וְיַיְתֵי
יָת אֲשָׁמֵיהּ לְקֳדָם יְיָ לְתָרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא דְכָרָא לַאֲשָׁמָא׃

וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא תְכַלֶּה
פְּאַת שָׂדְךָ לְקֻצְרֶךָ וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט׃
וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל וּפֶרֶט כַּרְמְךָ לֹא תְלַקֵּט
לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
לֹא תִגְנֹבוּ וְלֹא תְכַחֲשׁוּ וְלֹא תְשַׁקְּרוּ אִישׁ
בַּעֲמִיתוֹ׃ וְלֹא תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי לַשָּׁקֶר וְחִלַּלְתָּ
אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ לֹא תַעֲשֹׁק
רֵעֲךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר
אִתְּךָ עַד־בֹּקֶר׃ לֹא תְקַלֵּל חֵרֵשׁ וְלִפְנֵי עִוֵּר
לֹא תִתֵּן מִכְשֹׁל וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃
לֹא תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט לֹא תִשָּׂא פְּנֵי
דָל וְלֹא תֶהְדַּר פְּנֵי גָדוֹל בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט

וּבְמֵחֲצַרְכֶם אֶת־חֲצַר אַרְצְכֶם
לֹא תְשֹׁגֵּי פְּאָתָא דְחַקְלָךְ לְמִחְצַד
וְלָקְטָא דְחֶצָדָךְ לָא תְלַקֵּט
וְכַרְמָךְ לָא תְעַלֵּיל וְנָתְרָא דְכַרְמָךְ
לָא־תְלַקֵּט לְעַנְיָא וּלְגִיּוֹרָא תִּשְׁבּוֹק
יָתְהוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהְכוֹן׃ לָא תִגְנְבוּן
וְלָא תְכַחְשׁוּן וְלָא תְשַׁקְּרוּן אֱנָשׁ
בְּחַבְרֵיהּ׃ וְלָא תְשַׁתְּבְעוּן בִּשְׁמִי
לְשַׁקְרָא וְתְחַיֵּל יָת־שְׁמָא דֶאֱלָהָךְ
אֲנָא יְיָ׃ לָא תַעֲשׁוֹק יָת־חַבְרָךְ
וְלָא תְגוֹס לָא תְבִית אֲגַר פָּעֳלָנָךְ
לְוָתָךְ עַד צַפְרָא׃ לָא תְלוֹט דְּלָא
שְׁמַע וְקֳדָם־דְּלָא חָזֵי לָא תְשֵׂים
תִּקְלָא וְתִדְחַל מֵאֱלָהָךְ אֲנָא יְיָ׃
לָא תַעְבְּדוּן שְׁקַר בְּדִינָא לָא־
תְסַב אַפֵּי מִסְכֵּנָא וְלָא תְהַדַּר אַפֵּי
רַבָּא בְּקוּשְׁטָא תְּדִינֵיהּ

מִשְׁמַרְתִּי לִבְלְתִּי עֲשׂוֹת מֻחֻקֹּת הַתּוֹעֵבֹת
אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא תִטַּמְּאוּ בָהֶם אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ פרש
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל
כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדֹשִׁים
תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ אִישׁ
אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִם
וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שַׁלְמִים ס
לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחֻהוּ׃ בְּיוֹם זִבְחֲכֶם
יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר עַד יוֹם הַשְּׁלִישִׁי
בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף׃ וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי פִּגּוּל הוּא לֹא יֵרָצֶה׃ וְאֹכְלָיו עֲוֹנוֹ
יִשָּׂא כִּי אֶת קֹדֶשׁ יְהוָה חִלֵּל וְנִכְרְתָה ס
הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃

מַטָּרַת סְמֵי בְּדִיל דְּלָא לְמֶעְבַּד
מִנְּהוֹן תּוֹעֲבָתָא דְּאִתְעֲבִידָא
קֳדָמֵיכוֹן וְלָא תִסְתָּאֲבוּן בְּהוֹן
אֲנָא יְיָ אֱלָהְכוֹן׃ פרש
וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ מַלֵּל
עִם כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְתֵימַר לְהוֹן קַדִּישִׁין תְּהוֹן אֲרֵי
קַדִּישׁ אֲנָא יְיָ אֱלָהְכוֹן׃ גְּבַר מִן
אִמֵּיהּ וּמִן אֲבוּהִי תְּהוֹן דָּחֲלִין
וְיָת יוֹמֵי שַׁבָּתַי דִּילִי תִּטְּרוּן אֲנָא
יְיָ אֱלָהְכוֹן׃ לָא תִתְפְּנוּן בָּתַר טָעֲוָן
וְדַחֲלָן דְּמַתְכָּא לָא תַעְבְּדוּן לְכוֹן
אֲנָא יְיָ אֱלָהְכוֹן׃ וַאֲרֵי תִכְּסוּן נִכְסַת
קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ לְרַעֲוָא לְכוֹן
תִּכְּסוּנַהִי׃ בְּיוֹמָא דְּיַתְנְכוֹן יִתְאֲכֵל
וּבְיוֹמָא דְּבָתְרוֹהִי וּדְיִשְׁתְּאַר עַד
יוֹמָא תְּלִיתָאָה בְּנוּרָא יִתּוֹקַד׃
וְאִם־אִיתְאֲכָלָא יִתְאֲכֵיל בְּיוֹמָא
תְּלִיתָאָה מְרַחַק הוּא לָא־יִתְרְעֵי
לְרַעֲוָא׃ וְדִיכְלִיהּ הוֹבֵי יִקְבֵּל אֲרֵי
יָת־קוּדְשָׁא דַּייָ אַחִיל וְיִשְׁתֵּצֵי
אֱנָשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ׃

וּמֹורַעֲךָ לֹא־תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמֹּלֶךְ וְלֹא
תְחַלֵּל אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ וְאֶת
זָכָר לֹא תִשְׁכַּב מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה
הִוא׃ וּבְכָל־בְּהֵמָה לֹא־תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ
לְטָמְאָה בָּהּ וְאִשָּׁה לֹא־תַעֲמֹד לִפְנֵי בְהֵמָה
לְרִבְעָהּ תֶּבֶל הוּא׃ אַל־תְּטַמְּאוּ בְּכָל־אֵלֶּה
כִּי בְכָל־אֵלֶּה נִטְמְאוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אֲנִי
מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם׃ וַתִּטְמָא הָאָרֶץ וָאֶפְקֹד
עֲוֹנָהּ עָלֶיהָ וַתָּקִא הָאָרֶץ אֶת־יֹשְׁבֶיהָ׃
וּשְׁמַרְתֶּם אַתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי
וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכֹּל הַתֹּעֵבֹת הָאֵלֶּה הָאֶזְרָח
וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃ כִּי אֶת־כָּל־הַתֹּעֵבֹת
הָאֵל עָשׂוּ אַנְשֵׁי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם
וַתִּטְמָא הָאָרֶץ׃ וְלֹא תָקִיא הָאָרֶץ אֶתְ
בְּטַמַּאֲכֶם אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר קָאָה אֶתְ
אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם׃ כִּי כָּל־אֲשֶׁר יַ
מִכֹּל הַתֹּעֵבֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ הַ
הָעֹשֹׂת מִקֶּרֶב עַמָּם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶרְ

קדושים תהיו

נוסף תורה

עֶרְוַת בַּת־אִשָּׁת אָבִיךָ מוֹלֶדֶת אָבִיךָ
אֲחוֹתְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃ עֶרְוַת
אֲחוֹת־אָבִיךָ לֹא תְגַלֶּה שְׁאֵר אָבִיךָ הִוא׃
עֶרְוַת אֲחוֹת־אִמְּךָ לֹא תְגַלֶּה כִּי שְׁאֵר
אִמְּךָ הִוא׃ עֶרְוַת אֲחִי־אָבִיךָ לֹא תְגַלֶּה
אֶל־אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרַב דֹּדָתְךָ הִיא׃
עֶרְוַת כַּלָּתְךָ לֹא תְגַלֶּה אֵשֶׁת בִּנְךָ הִוא
לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃ עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָחִיךָ
לֹא תְגַלֶּה עֶרְוַת אָחִיךָ הִוא׃ עֶרְוַת
אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֶּה אֶת־בַּת־בִּנָּהּ וְאֶת־
בִּתָּהּ לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ שַׁאֲרָה
הֵנָּה זִמָּה הִוא׃ וְאִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ לֹא
תִקַּח לִצְרֹר לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ׃
וְאֶל־אִשָּׁה בְּנִדַּת טֻמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב
עֶרְוָתָהּ׃ וְאֶל־אֵשֶׁת עֲמִיתְךָ לֹא־
תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ לְזֶרַע לְטָמְאָה־בָהּ׃

עֶרְוַת בַּת־אִשְׁתְּךָ אֲבִיךָ דִּילִדָא
מִן־אֲבוּךְ אֲחָתְךָ הִיא לָא תְגַלִּי
עֶרְיָתָהּ׃ עֶרְיַת אֲחַת־אֲבוּךְ
לָא תְגַלִּי קְרִיבָא דְּאֲבוּךְ הִוא׃
עֶרְיַת אֲחַת־אִמֵּךְ לָא תְגַלִּי אֲרֵי־
קְרִיבָא דְּאִמֵּךְ הִוא׃
עֶרְיַת אֲחֻבוּךְ לָא תְגַלִּי
לְאִיתְּתֵיהּ לָא תִקְרַב אִיתַּת
אֲחֻבוּךְ הִוא׃ עֶרְיַת כַּלָּתָךְ
לָא תְגַלִּי אִיתַּת בְּרָךְ הִיא לָא־
תְגַלִּי עֶרְיָתָהּ׃ עֶרְיַת־אִתַּת
אָחוּךְ לָא תְגַלִּי עֶרְיָתָא דְּאָחוּךְ
הִוא׃ עֶרְיַת אִתְּתָא וּבְרַתָּהּ
לָא תְגַלִּי יָת־בַּת־בְּרַהּ וְיָת־בַּת־
בְּרַתָּהּ לָא תִטַּב לְגַלָּאָה עֶרְיָתָהּ
קְרִיבָן אִינִין עֲצַת־חֲטָאִין הִוא׃
וְאִיתְּתָא עַם־אֲחָתָהּ לָא תִסַּב
לְאַעֲקָא לָהּ לְגַלָּאָה עֶרְיָתָהּ עֲלַהּ
בְּחַיֶּיהָ׃ וְלְאִיתְּתָא בְּרִיחוּכָן
סוֹבְתָהּ לָא תִקְרַב לְגַלָּאָה־
עֶרְיָתָהּ׃ וּלְאִיתַּת חֲבְרָךְ לָא־
תִתֵּן שְׁכָבְתָּךְ לְזַרְעָא ל
לְאִסְתָּאֲבָא בַּהּ׃

קד

דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם : כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם
אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וְכַמַּעֲשֵׂה
אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה
לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחֻקֹּתֵיהֶם לֹא תֵלֵכוּ : אֶת־
מִשְׁפָּטַי תַּעֲשׂוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ לָלֶכֶת
בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם : וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־
חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם
הָאָדָם וָחַי בָּהֶם אֲנִי יְהוָה : אִישׁ אִישׁ
אֶל כָּל־שְׁאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת
עֶרְוָה אֲנִי יְהוָה : עֶרְוַת אִמְּךָ וְעֶרְוַת
אֵמְּךָ לֹא תְגַלֵּה אִמְּךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה
עֶרְוָתָהּ : עֶרְוַת אֵשֶׁת אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה
עֶרְוַת אָבִיךָ הִוא : עֶרְוַת אֲחוֹתְךָ
בַּת אָבִיךָ אוֹ בַת אִמֶּךָ מוֹלֶדֶת בַּיִת אוֹ
מוֹלֶדֶת חוּץ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן :
עֶרְוַת בַּת בִּנְךָ אוֹ בַת בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה
עֶרְוָתָן כִּי עֶרְוָתְךָ הֵנָּה :

דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתָשַׂר לְהוֹן
אֲנָא יְיָ אֱלָהְכוֹן : כְּעוֹבְדֵי עַמָּא
דְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם דְּיַתְבְתּוּן בָּהּ
לָא תַעְבְּדוּן וּכְעוֹבְדֵי עַמָּא דְאַרְעָא
דִכְנַעַן דַּאֲנָא מַעֵיל יָתְכוֹן לְתַמָּן
לָא תַעְבְּדוּן וּבִנְמוֹסֵיהוֹן לָא
תֵהָכוּן : יָת־דִּינַי תַּעְבְּדוּן וְיָת־
קְיָמַי תִּטְּרוּן לְהַלָּכָא בְהוֹן אֲנָא
יְיָ אֱלָהְכוֹן : וְתִטְּרוּן יָת־קְיָמַי
וְיָת־דִּינַי דְיַעְבֵּיד יָתְהוֹן אֱנָשָׁא
וְיֶחֱי בְהוֹן לְחַיֵּי עָלְמָא אֲנָא יְיָ :
גְּבַר גְּבַר לְכָל־דְּקָרִיב
בִּשְׂרֵיהּ לָא תְקָרְבוּן לְגַלָּאָה
עֶרְיָא אֲנָא יְיָ : עֶרְיַת אֲבוּךְ
וְעֶרְיַת אִמֵּךְ לָא תְגַלֵּי אִמֵּךְ הִיא
לָא תְגַלֵּי עֶרְיָתָהּ : עֶרְיַת אֵנַת
אֲבוּךְ לָא תְגַלֵּי עֶרְיָתָא דְאֲבוּךְ
הִוא : עֶרְיַת אֲחָתָךְ בַּת־אֲבוּךְ
אוֹ בַת־אִמֵּךְ דְיַלִּידָא מִן־אֲבוּךְ
מִן־אִיתָּא אוֹחֳרָי אוֹ מִן־אִמֵּךְ
מִן־גְּבַר אוֹחֳרָן לָא תְגַלֵּי עֶרְיָתְהֶן
עֶרְיַת בַּת־בְּרָךְ אוֹ בַת־
בְּרַתָּךְ לָא תְגַלֵּי עֶרְיָתְהֶן אֲרֵי
עֶרְיָתָךְ אִנְּין :

ואתחנן כתות החמות : ומזהירה את חוקותי ; לכתוב ספר תקדוקי תורתם על פרט תכתוב ידבר לאחר ליתן שמירה
ועבדיה לחוקים ומזהירה ועבדיה למשפטים לפי פלג נתן לעם עמייה למשפטים ומזהירם לחוקים

אתו ליהוה ונכרת האיש ההוא מעמיו׃
ואיש איש מבית ישראל ומן־הגר הגר
בתוכם אשר יאכל כל־דם ונתתי פני
בנפש האכלת את־הדם והכרתי אתה
מקרב עמה׃ כי נפש הבשר בדם הוא
ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר על
נפשתיכם כי הדם הוא בנפש יכפר׃ על־
כן אמרתי לבני ישראל כל־נפש מכם
לא תאכל דם והגר הגר בתוכם לא־
יאכל דם׃ ואיש איש מבני ישראל ומן־
הגר הגר בתוכם אשר יצוד ציד חיה או־
עוף אשר יאכל ושפך את־דמו וכסהו
בעפר׃ כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא
ואמר לבני ישראל דם כל בשר לא
תאכלו כי נפש כל בשר דמו הוא כל־
אכליו יכרת׃ וכל נפש אשר תאכל נבלה
וטרפה באזרח ובגר וכבס בגדיו ורחץ
במים וטמא עד הערב וטהר׃ ואם לא
יכבס ובשרו לא ירחץ ונשא עונו׃ פ

פ וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

יתיה קדם יי׳ וישחיטי אינשא
ההוא מגו עמיה׃ וגבר גבר
מבית ישראל ומן־גיורא דיתגירון
בגיותהון דייכול כל־דמא ואתן
רוגזי באנפא דייכול ית־דמא
ואישיצי יתיה מגו עמיה׃ ארי־
נפש בשרא בדמא הוא ואנא
יהבתיה לכון על־מדבחא לכפרא
על־נפשתיכון ארי דמא הוא
על־נפשא מכפר׃ על־כן אמרית
לבני ישראל כל־אנש מנכון לא־
יכול דמא וגיורא דיתגירון בגיותכון
לא־ייכלון דמא׃ וגבר גבר
מבני ישראל ומן־גיורא דיתגירון
בגיותהון דייצוד ציד חיתא או
שפנא דטהיאביל וישוד ית־דמיה
ויכסיניה בעפרא׃ ארי־נפש כל־
בישרא דמיה בנפשיה הוא
ואמרית לבני ישראל דם כל־
בישרא לא תיכלון ארי־נפש
כל־בישרא דמיה הוא כל־
דייכלניה ישתיצי׃ וכל־אנש
דייכול נבילא ותבירא בגיותא
ובגוריא ויעבע לבושוהי ויסחי
במיא ויהי מסאב עד־רמשא
וידכי׃ ואם לא יעבע ובשריה לא
יסחי ויקבל חוביה׃
ומליל יי׳ עם־משה למימר׃

קנ

דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו וְאֶל כָּל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר: אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ כֶשֶׂב אוֹ עֵז בַּמַּחֲנֶה
אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: וְאֶל פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן
לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ
הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא
מִקֶּרֶב עַמּוֹ: לְמַעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת זִבְחֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם זֹבְחִים עַל פְּנֵי
הַשָּׂדֶה וְהֵבִיאָם לַיהוָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד אֶל הַכֹּהֵן וְזָבְחוּ זִבְחֵי שְׁלָמִים לַיהוָה
אוֹתָם: וְזָרַק הַכֹּהֵן אֶת הַדָּם עַל מִזְבַּח
יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְטִיר הַחֵלֶב
לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה: וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת
זִבְחֵיהֶם לִשְׂעִירִם אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם
חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה זֹאת לָהֶם לְדֹרֹתָם:
וַאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל
וּמִן הַגֵּר אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יַעֲלֶה
עֹלָה אוֹ זָבַח: וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא

מַלִּיל עִם אַהֲרֹן וְעִם בְּנוֹהִי וְעִם
כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן דֵּין
פִּתְגָמָא דְּפַקִּיד יְיָ לְמֵימַר גְּבַר
גְּבַר מִבֵּית יִשְׂרָאֵל דְּיִכּוֹס תּוֹר
אוֹ אִמַּר אוֹ עִזְיָא בְּמַשְׁרִיתָא
אוֹ דְּיִכּוֹס מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא:
וְלִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא לָא אֵיתַנֵּיהּ
לְקָרְבָּא קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ קֳדָם
מַשְׁכַּנָא דַּיְיָ דָּמָא יִתְחַשֵּׁב
לְגַבְרָא הַהוּא דָּמָא אֲשַׁד וְיִשְׁתֵּצֵי
אֱנָשָׁא הַהוּא מִגּוֹ עַמֵּיהּ: בְּדִיל
דְּיַיתְנוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת דִּבְחֵיהוֹן
דְּאִנּוּן דָּבְחִין עַל אַפֵּי חַקְלָא
וְיַיתְנוֹן לְקֳדָם יְיָ לִתְרַע מַשְׁכַּן
זִמְנָא לְוָת כָּהֲנָא וְיִכְסוֹן נִיכְסַת
קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ יָתְהוֹן: וְיִזּוֹק
כָּהֲנָא יָת דְּמָא עַל מַדְבְּחָא
דַּיְיָ בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיַסֵּיק
תַּרְבָּא לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קֳדָם
יְיָ: וְלָא יִדְבְּחוּן עוֹד יָת דִּבְחֵיהוֹן
לְשָׂעִירִין דְּאִנּוּן טָעַן בַּתְרֵיהוֹן קַיָּם
עָלַם תְּהֵי דָּא לְהוֹן לְדָרֵיהוֹן:
וּלְהוֹן תֵּימַר גְּבַר גְּבַר מִבֵּית
יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרָא דְּיִתְגַּר בֵּין
בֵּינֵיכוֹן דְּיַסֵּיק עֲלָתָא אוֹ נִכְסַת
קוּדְשָׁא: וּלְתַרְעָא דְּמַשְׁכַּן זִמְנָא
לָא אַיְתֵנֵיהּ לְמֶעְבַּד

יְבִיאֶנּוּ לַעֲשׂוֹת

לשחט שור או כשב. במיקדשין הכתוב מדבר מבחוץ לעזרה. ב קרבן. במחנה. חוץ לעזרה. דם יחשב. כשופך דם יחשב שמתחייב כשפכו. דם שפך. לרבות את קדורק דמים בחוץ. לאפר. דם זובחים. לאפר דם רגילים לעכב. לשעירים. נשרפים כיון ושעירים ירקדו שם. לאפר יעלה עולה. לחייב על המקטיר לחיצרים בחוץ וכשוחט בחוץ פחות לחד והעלה חכירו שכיחים חייבים. ובכרת. זרעו בכרת. ויחיו בהרתין. כל דם. לפי שכתוב בכפם יכפר. יכול לא יהא חייב אלא על דם המוקדשין ת"ל כל דם. ונתתי פני. פנחי שלי פונה לחי מכל עשקי. ועוסק בו. כי בנפש הבשר. שלא כל בהריק כדם היה תלוים ועתיך בכפר על נפש לחדם יכא בנפש ויכפר על הנפש. כל הנפש מכפ

לחזקיד גדולים על הקטנים.

וְהִשְׁרַף אֹתָם יַכֵּם בְּנֵגֵּיו וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ
בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי כֵן יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה: וְהָיְתָה
לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בֶּעָשׂוֹר
לַחֹדֶשׁ תְּעַנּוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם וְכָל מְלָאכָה
לֹא תַעֲשׂוּ הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם: כִּי
בַּיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם
מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ: שַׁבַּת
שַׁבָּתוֹן הִיא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם
חֻקַּת עוֹלָם: וְכִפֶּר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִמְשַׁח
אֹתוֹ וַאֲשֶׁר יְמַלֵּא אֶת יָדוֹ לְכַהֵן תַּחַת אָבִיו
וְלָבַשׁ אֶת בִּגְדֵי הַבָּד בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ: וְכִפֶּר
אֶת מִקְדַּשׁ הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד
וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ יְכַפֵּר וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל כָּל
עַם הַקָּהָל יְכַפֵּר: וְהָיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת
עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטֹּאתָם
אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת
מֹשֶׁה:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:

וּדְמוֹקִיד יַתְהוֹן יַצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי
וְיִסְחֵי יַת בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא וּבָתַר
כֵּן יֵעוֹל לְמַשְׁרְיָתָא: וְתִהֵי לְכוֹן
לְקָיְמָא עָלַם בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה
בְּעַשְׂרָא לְיַרְחָא תְּעַנּוֹן יַת
נַפְשָׁתֵיכוֹן וְכָל עֲבִידָא לָא תַעְבְּדוּן
יְגִיבָא וְגִיּוֹרָא דְּיִתְגַּיַּרוּן בֵּינֵיכוֹן:
אֲרֵי בְּיוֹמָא הָדֵין יְכַפַּר עֲלֵיכוֹן
לְדַכָּאָה יַתְכוֹן מִכֹּל חוֹבֵיכוֹן קֳדָם
יְיָ תִּדְכּוֹן: שְׁבָא שַׁבְּתָא הִיא
לְכוֹן וְתַעֲנוֹן יַת נַפְשָׁתֵיכוֹן קְיָם
עָלַם: וְיִכְפַּר כָּהֲנָא דְּרַבִּי יִתַּהּ
וְדִיקְרֵיב יַת קוּרְבָּנֵיהּ לְשַׁמְשָׁא
תְּחוֹת אֲבוּהִי וְיִלְבַּשׁ יַת לְבוּשֵׁי
בוּצָא לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא: וְיִכְפַּר
עַל מַקְדַּשׁ קוּדְשָׁא וְעַל מַשְׁכַּן
זִמְנָא וְעַל מַדְבְּחָא יְכַפַּר וְעַל
כָּהֲנַיָּא וְעַל כָּל עַמָּא דְּקָהָלָא
יְכַפַּר: וְתִהֵי דָּא לְכוֹן לְקָיְמָא
עָלַם לְכַפָּרָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִכָּל חוֹבֵיהוֹן חַדָּא בְּשַׁתָּא וְעָבַד
כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה:

וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר:

מכאן ואילך מכבדי זהב לבגדי לבן טעון מכילה מכאותה טכילה שמע מבגדי זהב שעבר בהן שבועת תעיד על מהר
מכם בגדי לבן לבגודת היום וכאן לעדכו מכאותו ומסנה יכבדי לבן לבגדי זהב טעון מכילה כמקום קדוש שמקודם
עבדות עזרה ויהיו קיימת כגב כית הפרוס וכן ר' מכילת הכאותה מוכה ליום אכל הכיאוכה היתה בחול: יעבם את
בגדיו, שמוכה בגדים שהוא עובד בהן כל ימות שמסיח ויבא מן ההיכל על החבר שמוכה קש לה שם ועשה את עולתו,
על לעולה הלמוד לומר לעשות בזאת יכא לאהרן וגוי זאת עולת העם, לול לעולה הלמוד לומר ועשית עלתיך כבי שמעאל
אומר: זאת תלב החטאת, לאורי פר ושעיר: יקטיר החזכחה, על מזכח החיצון דלולו כפנימי כתוב לא תעשו עניו
קטרת זרה ועולה ומנחה, לאפר קומה את דמה: להיכל ולפני לפנים: וכפר הכהן אשר ימשח ויגוי יכפרה זו פר יום
הכפורים ליום כפרים אלא כהן גדול שפי שכאמרה כל הפרשה כאהרן הוגרך לומר ככהן גדול הבא להחיל מיתה ז
מיתה: ואשר ימלא את ידו, אין לי אלא היחומות כשאין המשחה מרובה כגדים מכין ת"ל ואשר ימלא את ידו וגוי וכן
כל הכהנים גדולים משמדו מילואיהו ואילך שכיחיו נגזזה עליהן על פיו המשחה: לכהן תחת אביו, לעזור פחם כבגי
את מקומו קודם לכל אדם: ויעש כאשר צוה יהוה, כשהגיע יום הכפורים עשה כשבר הזה ועשיר שכחת
על אהרן אלא היה עכשו לגדולתו אלא כמוקריים נזירת מלך:

וְסָמַךְ אַהֲרֹן אֶת־שְׁתֵּי יָדָו עַל רֹאשׁ הַשָּׂעִיר
הַחַי וְהִתְוַדָּה עָלָיו אֶת כָּל־עֲוֹנֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל פִּשְׁעֵיהֶם לְכָל חַטֹּאתָם
וְנָתַן אֹתָם עַל רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשִׁלַּח בְּיַד
אִישׁ עִתִּי הַמִּדְבָּרָה: וְנָשָׂא הַשָּׂעִיר עָלָיו
אֶת כָּל עֲוֹנֹתָם אֶל אֶרֶץ גְּזֵרָה וְשִׁלַּח אֶת
הַשָּׂעִיר בַּמִּדְבָּר: וּבָא אַהֲרֹן אֶל אֹהֶל
מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת בִּגְדֵי הַבָּד אֲשֶׁר לָבַשׁ
בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם: וְרָחַץ אֶת
בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת
בְּגָדָיו וְיָצָא וְעָשָׂה אֶת עֹלָתוֹ וְאֶת עֹלַת
הָעָם וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד הָעָם: וְאֵת חֵלֶב
הַחַטָּאת יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה: וְהַמְשַׁלֵּחַ אֶת
הַשָּׂעִיר לַעֲזָאזֵל יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת
בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם וְאַחֲרֵי כֵן יָבֹא אֶל הַמַּחֲנֶה
וְאֵת פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת
אֲשֶׁר הוּבָא אֶת דָּמָם לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ יוֹצִיא
אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ אֶת
עֹרֹתָם וְאֶת בְּשָׂרָם וְאֶת פִּרְשָׁם

וְסִמַּךְ אַהֲרֹן אֶת־שְׁתֵּי יָדָו
עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר הַחָי וְיָדָה עָלָיו
אֶת־כָּל־עֲוֹנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־
כָּל־פִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם
יִתְּנָם עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשִׁלַּח
בְּיַד־אִישׁ עִתִּי הַמִּדְבָּרָה:
וְיִשָּׂא הַשָּׂעִיר עָלָיו אֶת־כָּל־
עֲוֹנֹתָם אֶל־אֶרֶץ גְּזֵרָה וְיִשַּׁלַּח
אֶת־הַשָּׂעִיר בַּמִּדְבָּרָה:
וּבָא אַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל
מוֹעֵד וְיִפְשַׁט אֶת־בִּגְדֵי הַבָּד אֲשֶׁר לָבַשׁ
בְּבֹאוֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם:
בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת־
בְּגָדָיו וְיָצָא וְיַעַשׂ אֶת־עֹלָתוֹ וְאֶת־עֹלַת
הָעָם וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד הָעָם:
וְאֵת חֵלֶב
הַחַטָּאת יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה:
הַשָּׂעִיר לַעֲזָאזֵל יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־
בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי כֵן יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה:
וְאֵת פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת
אֲשֶׁר הוּבָא אֶת־דָּמָם לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ יוֹצִיא
אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ אֶת־
עֹרֹתָם וְאֶת־בְּשָׂרָם וְאֶת־פִּרְשָׁם

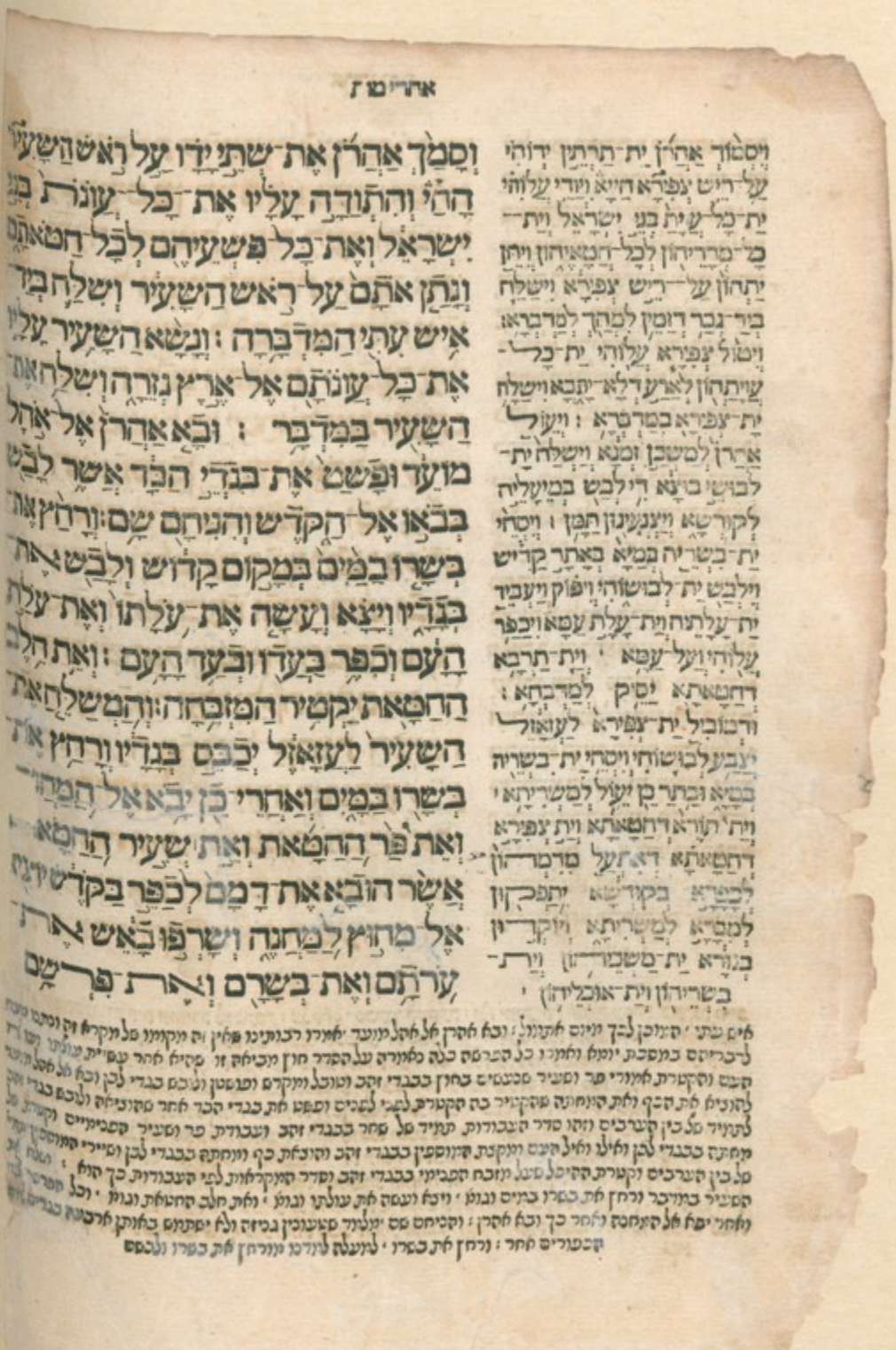

עַל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת קֵדְמָה וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת יַזֶּה
מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ וְשָׁחַט
אֶת שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם וְהֵבִיא
אֶת דָּמוֹ אֶל מִבֵּית לַפָּרֹכֶת וְעָשָׂה אֶת־
דָּמוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדַם הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ
עַל הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת : וְכִפֶּר עַל־
הַקֹּדֶשׁ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם
לְכָל חַטֹּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד
הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם : וְכָל־אָדָם
לֹא יִהְיֶה בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ
עַד צֵאתוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד
כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל : וְיָצָא אֶל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר
לִפְנֵי יְהוָה וְכִפֶּר עָלָיו וְלָקַח מִדַּם הַפָּר
וּמִדַּם הַשָּׂעִיר וְנָתַן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ
סָבִיב : וְהִזָּה עָלָיו מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע
פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְקִדְּשׁוֹ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
וְכִלָּה מִכַּפֵּר אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד
וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת־הַשָּׂעִיר הֶחָי :

עַל־אַפֵּי כַּפּוֹרְתָּא קֳדָמָא וְקֳדָם
כַּפּוֹרְתָּא יַרֵי שְׁבַע וְיִמְנֵן מִן דְּמָא
בְּאֶצְבְּעֵיהּ : וְיִכּוֹס יָת־צְפִירָא
דְּחַטָּאתָא דִּי לְעַמָּא וְיָעֵיל יָת־
דְּמֵיהּ לְמִגַּו לְפָרוֹכְתָּא וְיַעֲבֵד
יָת־דְּמֵיהּ כְּמָא דַּעֲבַד לְדָמָא
דְּתוֹרָא וְיֵרֵי יָתֵיהּ עַל־כַּפּוֹרְתָּא
וְקֳדָם כַּפּוֹרְתָּא : וְיְכַפַּר עַל־קוּדְשָׁא
מִסְּאָבָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמֵעַבְרֵיהוֹן
לְכָל חַטָּאֵיהוֹן וְכֵן יַעֲבֵד לְמַשְׁכַּן
זִמְנָא דְּשָׁרֵי עִמְּהוֹן בְּגוֹ סְאוֹבָתְהוֹן :
וְכָל אֱנָשׁ לָא יְהֵי בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא
בְּמֵיעַלֵיהּ לְכַפָּרָא בְּקוּדְשָׁא עַד
מִפְּקֵיהּ וִיכַפַּר עַלּוֹהִי וְעַל־אֵינֵשׁ
בֵּיתֵיהּ וְעַל כָּל־קְהָלָא דְּיִשְׂרָאֵל :
וְיִפּוֹק לְמַדְבְּחָא דִּי־קֳדָם יְיָ וִיכַפַּר
עֲלוֹהִי וְיִסַּב מִדְּמָא דְּתוֹרָא
וּמִדְּמָא דְּצִפְּרָא וְיִתֵּן עַל־קַרְנָת
מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר : וְיִדֵּי עֲלוֹהִי
מִן־דְּמָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ שְׁבַע זִמְנִין
וִידַכְּנִיהּ וִיקַדְּשִׁינֵיהּ מִסְּאוֹבָת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וְיַשְׁלֵים מִלְּכַפָּרָא
עַל־קוּדְשָׁא וְעַל־מַשְׁכַּן זִמְנָא
וְעַל־מַדְבְּחָא וְיִקְרֵיב יָת־צְפִירָא
חַיְיָא :

וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר
וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ ׃ וְלָקַח אֶת־שְׁ
הַשְּׁעִירִם וְהֶעֱמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַ
אֹהֶל מוֹעֵד ׃ וְנָתַן אַהֲרֹן עַל־שְׁנֵי הַשְּׂעִיר
גֹּרָלוֹת גּוֹרָל אֶחָד לַיהוָה וְגוֹרָל אֶחָד
לַעֲזָאזֵל ׃ וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־הַשָּׂעִיר אֲשֶׁ
עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַיהוָה וְעָשָׂהוּ חַטָּאת ׃
וְהַשָּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַעֲזָאזֵ
יָעֳמַד־חַי לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּ
אֹתוֹ לַעֲזָאזֵל הַמִּדְבָּרָה ׃ וְהִקְרִיב אַהֲרֹן
אֶת־פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲ
וּבְעַד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר
לוֹ ׃ וְלָקַח מְלֹא הַמִּחְתָּה גַּחֲלֵי־אֵשׁ מֵעַ
הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי יְהוָה וּמְלֹא חָפְנָיו קְטֹרֶת
סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא מִבֵּית לַפָּרֹכֶת ׃ וְ
אֶת־הַקְּטֹרֶת עַל־הָאֵשׁ לִפְנֵי יְהוָה וְכִסָּ
עֲנַן הַקְּטֹרֶת אֶת־הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדֻ
וְלֹא יָמוּת ׃ וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וְהִזָּה בְּאֶצְבָּ

וְהִקְרִיב אַהֲרֹן יָת־תּוֹרָא דְּחַטָּאתָא
דִּילֵיהּ וִיכַפַּר עַלּוֹהִי וְעַל־אֵינַשׁ
בֵּיתֵיהּ ׃ וְיִסַּב יָת־תַּרְתֵּין צְפִירִין
וְיָקִים יָתְהוֹן קֳדָם יְיָ בִּתְרַע
מַשְׁכַּן זִמְנָא ׃ וְיִתֵּן אַהֲרֹן עַל־תַּרְ
צְפִירִין עַרְבִין עַרְבָא חַד לְשׁוּבָא
דַּיְיָ וְעַרְבָא חַד לַעֲזָאזֵל ׃ וְיִקְרֵיב
אַהֲרֹן יָת־צְפִירָא דְּסָלִיק עֲלּוֹהִי
עַרְבָא לְשׁוּבָא דַּיְיָ וְיַעְבְּדִנֵּיהּ
חַטָּאתָא ׃ וְצָפִירָא דְּסָלִיק עֲלּוֹהִי
עַרְבָא לַעֲזָאזֵל יְהֵקֵם בַּר־חַ
קֳדָם־יְיָ לְכַפָּרָא עֲלּוֹהִי לְשַׁלְּחָא
יָתֵיהּ לַעֲזָאזֵל לְמַדְבְּרָא ׃ וְיִקְרֵיב
אַהֲרֹן יָת־תּוֹרָא דְּחַטָּאתָא דִּילֵיהּ
וִיכַפַּר עַלּוֹהִי וְעַל־אֵינַשׁ בֵּיתֵיהּ
וְיִכּוֹס יָת־תּוֹרָא דְּחַטָּאתָא דִּילֵיהּ ׃
וְיִסַּב מְלֵי־מַחְתְּתָא גוּמְרִין
דְּאִשָּׁא מֵעַלְוֵי מַדְבְּחָא מִקֳּדָם
יְיָ וּמְלֵי חָפְנוֹהִי קְטֹרֶת בּוֹסְמִין
דַּקִּיקִין וְיָעֵל מִבָּרָא לְפָרוֹכְתָא ׃ וְיִתֵּן
יָת־קְטֹרֶת בּוֹסְמַיָּא עַל־אִשְׁתָּא
קֳדָם יְיָ וִיחַפֵּי עֲנַן קְטֹרְתָא יָת־
כַּפּוּרְתָא דְּעַל סַהֲדוּתָא וְלָא־
יְמוּת ׃ וְיִסַּב מִדְּמָא דְּתוֹרָא וְדִי

בְּאֶצְבְּעֵיהּ

את פר חטאת אשר לו ׃ הימור לשעלה ועמדך כאן מאשלו קוף כח עלי משל עבור ׃ וכפר בעדו ובעד ביתו
עליו עומתיו ועומות כיתו ׃ ונתן לחקון על שני קטעירים גורלות ׃ מעמיד אחד ליימין ואחד בשמאל ומתן קרא
בקלפי ופועל אחד מימין והכיהו בשמאל ומתקנם עליהם את סכתוב כו בשם קוף ׃ ואת סכתוב כו בשמאל
ל אזאזל עזאזל הר גבוה ערך וקשה סכלו לרץ בזירה חעכב ׃ ועשהו חעלת ׃ כשתניח הגורל עליו קורא לו שם
עזאזל ׃ יעמד חי ׃ כאן יעמוד חי על יוי ׃ לחריש ותרגום יתקם כד חי ויה ת"ל עבדי פכחל לעבד אחת ו לשנה אחת
ויחיו יודע חם עתידה חם לחיים לבך כאמר יעמד חי עמידתו חי ער סיסתלח מכאן מסעלחו עתידה ׃ לכפר עליו
סיתודע עליו כרכתיב והתודה עליו ׃ וכפר בעדו ובעד ביתו ׃ ובעד כל קהל ועל כל בתי הכנסיות מכאן כהן קדיין כיה
כית לחקן כרכו את יי ובו׳ מכאן סהכנסיות מתכפרי בו וכל בטרתן לחיות חלוי על עונותיו מקדש וקדשי קדשים
וכפר על הקדש ובו׳ ׃ אהל מועד ׃ קחיטן ׃ מלבני יי ׃ מכל מלבני קפתח והוא נד מערבי ׃ דקה ׃ את פר לכ דקה
כל קטרת דקה ׃ ויהי שבוע ומחקת מחסה הדק חלק שתהא דקה ין דקה

ית משכבי אשר בהם׃ ואת תורת הזב
אשר תצא ממנו שכבת זרע לטמאה־
בה׃ והדוה בנדתה והזב את זובו לזכר
ולנקבה ולאיש אשר ישכב עם טמאה׃

פרש

וידבר יהוה אל משה
אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני
יהוה וימתו׃ ויאמר יהוה אל משה דבר
אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל־
הקדש מבית לפרכת אל פני הכפרת אשר
על הארן ולא ימות כי בענן אראה על־
הכפרת׃ בזאת יבא אהרן אל הקדש
בפר בן בקר לחטאת ואיל לעלה׃ כתנת־
בד קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו
ובאבנט בד יחגר ובמצנפת בד יצנף בגדי־
קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם׃
ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי
עזים לחטאת ואיל אחד לעלה׃

יח משכבי דביעיהון ית אורייתא
דרובנא ודתפוק מיניה שכבת
זרעא לאסתאבה בה׃ ולדסובתא
בריחוקה ולדדאיב ית דוביה־
לדכר ולנוקבא ולגבר דישכוב
עם מסאבא׃

פרש

וממלל יי עם משה בתר
דמיתו תרין בני אהרן בקרובייהון
אישתא נוכרתא קדם יי ומיתו׃
ואמר יי למשה מלל עם אהרן
אחוך ולא יהי עלל בכל עידן
לקודשא מגו לפרוכתא לקדם
כפורתא דעל ארונא ולא ימות
ארי בענגא אנא מתגלי על בית
כפורתא׃ בדא יעול אהרן לקודשא
בתור תור תורי לחטאתא ודכר
לעלתא אוכתונא דבוצא
ילבש ומכנסין דבוץ יהון על
בישריה ובהמיינא דבוצא יסר־
ובמצנפתא דבוצא יחית בריש
לבושי קודשא אינון ויסחי במיא
ית בישריה וילבשינון׃ ומן כנשת
דבני ישראל יסב תרין צפירי עיזין
לחטאתא ודכר חד לעלתא׃

וְאִם מִשְׁכָּב יִשְׁכַּב נָכְרִי יִתֵּן וְיִהְיֶה
רִיחוֹקָא עֲלוֹהִי וִיהֵי מְסָאֵב שִׁבְעָ
יוֹמִין וְכָל מִשְׁכְּבָא דִּישְׁטֵב עֲלוֹהִי
יְהֵי מְסָאֵב וְאִיתְּתָא אֲרֵי־
יְרוֹב רוֹב דְּמָהּ יוֹמִין סַגִּיאִין בְּלָא
עִדָּן רִיחוֹקָהּ אוֹ אֲרֵי תְּרוֹב עַל־
רִיחוֹקָהּ כָּל־יוֹמֵי דּוֹב סוֹבְתָהּ־
כְּיוֹמֵי רִיחוֹקָא תְּהֵי מְסָאֲבָא הִיא׃
כָּל־מִשְׁכְּבָא דְּתִשְׁטֵב עֲלוֹהִי
כָּל־יוֹמֵי דּוֹבָהּ כְּמִשְׁכַּב רִיחוֹקָה
יְהֵי לָהּ וְכָל־מָנָא דְּתִיתֵב עֲלוֹהִי
מְסָאֵב יְהֵי כְּסוֹאֲבַת רִיחוֹקָה׃
וְכָל־דְּיִקְרַב בְּהֵן יְהֵי מְסָאֵב
וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחֵי בְּמַיָּא וִיהֵי
מְסָאֵב עַד רַמְשָׁא׃ וְאִם־דְּכִיָּאת
מִדּוֹבָהּ וְתִמְנֵי לָהּ שִׁבְעָא יוֹמִין
וּבָתַר כֵּן תִּדְכֵּי׃ וּבְיוֹמָא תְּמִינָאָה
תִּסַּב לָהּ תְּרֵין שַׁפְנִינִין אוֹ תְּרֵין
בְּנֵי יוֹנָה וְתֵיתֵי יָתְהוֹן לְוָת־כָּהֲנָא
לְתָרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃ וְיַעְבֵּד כָּהֲנָא
יָת־חַד חַטָּאתָא וְיָת־חַד עֲלָתָא
וִיכַפַּר עֲלַהּ כָּהֲנָא קֳדָם יְיָ מִדּוֹב
סוֹבְתָהּ׃ וְתַפְרְשׁוּן יָת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִסְּאוֹבְתְּהוֹן וְלָא יְמוּתוּן ג
בְּסַאֲבוּתְהוֹן בְּסָאוֹבְיֵהוֹן

וְאִם שָׁכֹב יִשְׁכַּב אִישׁ אֹתָהּ וּתְהִי נִדָּתָהּ
עָלָיו וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים וְכָל־הַמִּשְׁכָּב
אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב עָלָיו יִטְמָא׃ ס וְאִשָּׁה
כִּי־יָזוּב זוֹב דָּמָהּ יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֶת־
נִדָּתָהּ אוֹ כִי תָזוֹב עַל־נִדָּתָהּ כָּל־יְמֵי זוֹב
טֻמְאָתָהּ כִּימֵי נִדָּתָהּ תִּהְיֶה טְמֵאָה הִוא׃
כָּל־הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו כָּל־יְמֵי
זוֹבָהּ כְּמִשְׁכַּב נִדָּתָהּ יִהְיֶה־לָּהּ וְכָל־הַכְּלִי
אֲשֶׁר תֵּשֵׁב עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה כְּטֻמְאַת
נִדָּתָהּ׃ וְכָל־הַנֹּגֵעַ בָּם יִטְמָא וְכִבֶּס בְּגָדָיו
וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃ וְאִם־טָהֲרָה
מִזּוֹבָהּ וְסָפְרָה־לָּהּ שִׁבְעַת יָמִים וְאַחַר
תִּטְהָר׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי תִּקַּח־לָהּ שְׁתֵּי תֹרִים
אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה וְהֵבִיאָה אוֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן
אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־
הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר־
עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזּוֹב טֻמְאָתָהּ׃
וְהִזַּרְתֶּם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִטֻּמְאָתָם וְלֹא
יָמֻתוּ בְּטֻמְאָתָם בְּטַמְּאָם

אחרי מות

סדר כדיתה עליו יכול יעלה לרגלה פעם כח עליה כה לכדיתה לה ישמעאל ב׳ יומים כמותה. ת״ל וטומאת סכנת יומים ומה
ת״ל וחתי כדיתה עליו מה היתה טומאתה לחדם וכלי חרש לף קוץ טומאת לחדם וכלי חרש ׃ יומים רבים סלא יומים כרגל
עת כדיתה. לחד מיכלו סכנת יומי כדיתה. לו כי תזוב את סלא יומים. הלא על כדיתה מוסב ויכדיתה יום לחד זה היה
זכה ומפטה חדרן כפרשה זו. ולא כדיתה הנדה מזו טעונה סכעה נקיים ונקרבן והכרה ליכה טעונה ספירת כין
שלא סכעה יומים תהיה כנדיתה כין ליולה כין סליכה ליולה דכתיב כפרשה זו לחד עשר יום סכין סוף כדיה נתחלת. כדי
סכל סלמה לטופין פתיחה כלחד עשר יום הלא תהא זכה ׃ והזרתם ׃ לין מזירה שלא פריסה וכן כזורו לחור וכן סיר
לחיו ולא יממו כטומאתם ׃ הרי הכרית סל מטמא מקדש קרוי מיתה ׃ אחת תורת חזב ׃ כעל רקייה לחת ומה תורת
ומפני תצא ממנו סכתב אחר ׃ הרי טמא טומאת ערב ׃ וקדש את זוכי כעל פתי רקייה וכעל סלא יטהר
פתוריתן מפורשת לעילא ׃ עזריה מוסלו מסל לחולד

סני כני לחרן ובנ׳, מק ת״ל כיה ר׳ לעזר כן
מכתם לחנ

וּבָא לִפְנֵי יְהוָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְנִתַּן
אֶל הַכֹּהֵן: וְעָשָׂה אֶת הַכֹּהֵן אֶחָד חַטָּאת
וְאֶת הָאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה
מִזּוֹבוֹ: פ וְאִישׁ כִּי תֵצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת
זֶרַע וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת כָּל בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא עַד
הָעָרֶב: וְכָל בֶּגֶד וְכָל עוֹר אֲשֶׁר יִהְיֶה עָלָיו
שִׁכְבַת זֶרַע עוֹכְסִם בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד הָעָרֶב:
וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת זֶרַע
וְרָחֲצוּ בַמַּיִם וְטָמְאוּ עַד הָעָרֶב: פ
וְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה זָבָה דָּם יִהְיֶה זֹבָהּ
בִּבְשָׂרָהּ שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְנִדָּתָהּ וְכָל
הַנֹּגֵעַ בָּהּ יִטְמָא עַד הָעָרֶב: וְכֹל אֲשֶׁר
תִּשְׁכַּב עָלָיו בְּנִדָּתָהּ יִטְמָא וְכֹל אֲשֶׁר תֵּשֵׁב
עָלָיו יִטְמָא: וְכָל הַנֹּגֵעַ בְּמִשְׁכָּבָהּ יְכַבֵּס
בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד הָעָרֶב: וְכָל
הַנֹּגֵעַ בְּכָל כְּלִי אֲשֶׁר תֵּשֵׁב עָלָיו יְכַבֵּס
בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד הָעָרֶב: וְאִם
עַל הַמִּשְׁכָּב הוּא אוֹ עַל הַכְּלִי אֲשֶׁר הוּא
יֹשֶׁבֶת עָלָיו בְּנָגְעוֹ בּוֹ יִטְמָא עַד הָעָרֶב:

וְיָצְתָה לִקְרַת יְהוָה לְתֶרַע מִשְׁכַּן
זְמַנָּא וְיִתְיְנוּן לְכָהֲנָא וְיַעְבֵּד יָתְהוֹן
כָּהֲנָא חַד חַטָּאתָא וְחַד עֲלָתָא
וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כָּהֲנָא קֳדָם יְיָ
מִדּוֹבֵיהּ: וּגְבַר אֲרֵי תִפּוֹק
מִנֵּיהּ שִׁכְבַת זַרְעָא וְיִסְחֵי בְמַיָּא
יַת כָּל בִּשְׂרֵיהּ וְיֵהֵי מְסָאַב עַד
רַמְשָׁא: וְכָל לְבוּשׁ וְכָל מְשַׁךְ
דִּיהֵי עֲלוֹהִי שִׁכְבַת זַרְעָא וְ
וְיִצְטְבַע בְּמַיָּא וְיֵהֵי מְסָאַב עַד
רַמְשָׁא: וְאִיתְּתָא דִּישְׁכוֹב גְּבַר
יָתָהּ שִׁכְבַת זַרְעָא וְיִסְחוּן בְּמַיָּא
וְיֵהוֹן מְסָאֲבִין עַד רַמְשָׁא:
וְאִיתְּתָא אֲרֵי תְהֵא רָבְיָא דָּם יְהֵי
דּוֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ שִׁבְעָא יוֹמִין תְּהֵי
בְּרִיחוֹקָהּ וְכָל דְּיִקְרַב בָּהּ יְהֵי
מְסָאַב עַד רַמְשָׁא: וְכֹל דְּתִשְׁכַּב
עֲלוֹהִי בְּרִיחוֹקָהּ יְהֵי מְסָאַב וְכָל
דְּיִקְרַב בְּמִשְׁכְּבָהּ יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי
וְיִסְחֵי בְמַיָּא וְיֵהֵי מְסָאַב עַד
רַמְשָׁא: וְכָל דְּיִקְרַב בְּכָל מָנָא
דְּתֵיתֵב עֲלוֹהִי יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי
וְיִסְחֵי בְמַיָּא וְיֵהֵי מְסָאַב עַד
רַמְשָׁא: וְאִם עַל מִשְׁכְּבָהּ הוּא אוֹ
עַל מָנָא דְּהִיא יָתְבָה עֲלוֹהִי
בְּמִקְרְבֵיהּ בֵּיהּ יְהֵי מְסָאַב עַד
רַמְשָׁא:

כל משכבא דישכוב עלוהי
דובנא יהי מסאב וכל מנא ויתב
עלוהי יהי מסאב: ונבר דיקרב
במשכביה יגבע לבושוהי ויסחי
במיא ויהי מסאב עד רמשא ׃
ודיתב על מנא דיתב עלוהי ב
דובנא יגבע לבושוהי ויסחי ג
במיא ויהי מסאב עד רמשא ׃ ד
ודיקרב בכשר דובנא יגבע
לבושוהי ויסחי במיא ויהי מסאב
עד רמשא ׃ וארי ירוק דובנא
ברביא ויגבע לבושוהי ויסחי
במיא ויהי מסאב עד רמשא: וכל
מרכבא דירכוב עלוהי דובנא ו
יהי מסאב: וכל דיקרב בכל רחי
תחותוהי יהי מסאב עד רמשא
ודיטול יתהון יגבע לבושוהי
ויסחי במיא ויהי מסאב עד
רמשא: וכל דיקרב ביה דובנא
וידוהי לא שטף במיא ויגבע
לבושוהי ויסחי במיא ויהי מסאב
עד רמשא: ומאן דחסף דיקרב
ביה דובנא יתבר וכל מאן דאע
ישתטף במיא וארי ירבי דובנא
מרוביה ויטני ליה שבעא יומין
לדכותיה ויגבע לבושוהי ויסחי
בשריה במי מבוע וידכי: וביומא
תמינאה יסב ליה תרין שפנינן
או תרין בני יונה

כל המשכב אשר ישכב עליו הזב יטמא
וכל הכלי אשר ישב עליו יטמא: ואיש
אשר יגע במשכבו יכבס בגדיו ורחץ
במים וטמא עד הערב: והישב על הכלי
אשר ישב עליו הזב יכבס בגדיו ורחץ
במים וטמא עד הערב: והנגע בבשר הזב
יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב:
וכי ירק הזב בטהור וכבס בגדיו ורחץ
במים וטמא עד הערב: וכל הרכב
אשר ירכב עליו הזב יטמא: וכל הנגע
בכל אשר יהיה תחתיו יטמא עד הערב
והנושא אותם יכבס בגדיו ורחץ במים
וטמא עד הערב: וכל אשר יגע בו הזב
וידיו לא שטף במים וכבס בגדיו ורחץ
במים וטמא עד הערב: וכלי חרש אשר
יגע בו הזב ישבר וכל כלי עץ ישטף
במים: וכי יטהר הזב מזובו וספר לו שבעת
ימים לטהרתו וכבס בגדיו ורחץ בשרו
במים חיים וטהר: וביום השמיני יקח לו
שתי תרים או שני בני יונה

בְּדַם הַצִּפֹּר הַשְּׁחוּטָה וּבַמַּיִם הַחַיִּים וְהִזָּה
אֶל־הַבַּיִת שֶׁבַע פְּעָמִים׃ וְחִטֵּא אֶת־הַבַּיִת
בְּדַם הַצִּפּוֹר וּבַמַּיִם הַחַיִּים וּבַצִּפֹּר הַחַיָּה
וּבְעֵץ הָאֶרֶז וּבָאֵזֹב וּבִשְׁנִי הַתּוֹלָעַת׃ וְשִׁלַּח
אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־פְּנֵי
הַשָּׂדֶה וְכִפֶּר עַל־הַבַּיִת וְטָהֵר׃ זֹאת הַתּוֹרָה
לְכָל־נֶגַע הַצָּרַעַת וְלַנָּתֶק׃ וּלְצָרַעַת הַבֶּגֶד
וְלַבָּיִת׃ וְלַשְׂאֵת וְלַסַּפַּחַת וְלַבֶּהָרֶת׃ לְהוֹרֹת
בְּיוֹם הַטָּמֵא וּבְיוֹם הַטָּהֹר זֹאת תּוֹרַת
הַצָּרָעַת׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃ דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב
מִבְּשָׂרוֹ זוֹבוֹ טָמֵא הוּא׃ וְזֹאת תִּהְיֶה טֻמְאָתוֹ
בְּזוֹבוֹ רָר בְּשָׂרוֹ אֶת־זוֹבוֹ אוֹ־הֶחְתִּים בְּשָׂרוֹ
מִזּוֹבוֹ טֻמְאָתוֹ הִוא׃

בִּדְמָא דְצִפּוֹרָא דִנְכִיסָא וּבְמֵי
מַבּוּעַ וְיַדֵּי לְבֵיתָא שְׁבַע זִמְנִין׃
וִידַכֵּי יָת־בֵּיתָא בִּדְמָא דְצִפְּרָא
וּבְמֵי מַבּוּעַ וּבְצִפְּרָא חַיְתָא וּב
וּבְאָעָא דְאַרְזָא וּבְאֵיזוֹבָא וּבִצְבַע
זְהוֹרִי׃ וִישַׁלַּח יָת־צִפְּרָא חַיְתָא
לְמִבְּרָא לְקַרְתָּא לְאַפֵּי חַקְלָא
וִיכַפַּר עַל־בֵּיתָא וְיִדְכֵּי׃ דָּא
אוֹרַיְתָא לְכָל־מַכְתַּשׁ סְגִירוּתָא
וּלְנִתְקָא׃ וּלְסְגִירוּת לְבוּשָׁא וּל
וּלְבֵיתָא׃ וּלְעַמְקָא וּלְעַדְיָא וּלְבַהֲרָא׃
לְאַלָּפָא בְּיוֹמָא מְסָאֲבָא וּבְיוֹמָא
דְּכֵיָא דָּא אוֹרַיְתָא דִסְגִירוּתָא׃
וּמַלִּיל יְיָ עִם־מֹשֶׁה וְעִם־
אַהֲרֹן לְמֵימַר׃ מַלִּילוּ עִם בְּנֵי יִשְׂרָ׳
וְתֵימְרוּן לְהוֹן גְּבַר גְּבַר אֲרֵי יְהֵי
דָאִיב מִבִּשְׂרֵיהּ דּוֹבֵיהּ מְסָאַב
הוּא׃ וְדָא תְּהֵי סוֹבְתֵיהּ בְּדוֹבֵיהּ
רִיר בִּשְׂרֵיהּ יָת־דּוֹבֵיהּ אוֹ חָתִים
בִּשְׂרֵיהּ מִדּוֹבֵיהּ סוֹבְתֵיהּ הִיא׃

וראה והנה לא פשה מקרא זה בא ללמד בעומד בעיניו בראשון ובשני · ומה יעשה לו יכול יטהרנו כמשמעו של מקרא וטהר הכהן את הבית · ת״ל כי נרפא הנגע לא טהרתי אלא את הרפוי ואין רפוי אלא את הבית שהוקצה והוטח ולא חזר הנגע אבל זה טעון חליצה וקצוי וטיחה ושבוע ג׳ וכן המקר׳ כרפוי ואם בא יבא בשני וראה והנה לא פשה ישעיתינו ואין טיח׳ בלא חלוץ וקיצוי ואחר שבוע את הבית וטהר הכהן את הבית אם לא חזר לסוף השבוע כי נרפא הנגע ואם חוזר כבר פי׳ על החוזר שטעון נתיצה ׃ כל ימי הסגיר אותו · ולא ימים שקלף את נגעו יכול שאני מוציא המוקצה שקלף את נגעו · ת״ל כל ימי ׃ יטמא עד הערב · מלמד שאין מטמא בגדים · יכול אפי׳ שהה כדי אכילת פרס ת״ל והאוכל בבית יכבס את בגדיו אין לי אלא אוכל שוכב מנין ת״ל והשוכב · אין לי אלא אוכל ושוכב לא אוכל ולא שוכב מנין ת״ל יכבס יכבס ריבה · אם כן למה נאמר אוכל ושוכב ליתן שיעור לשוכב כדי אכילת פרס ׃ להורות ביום הטמא ׃ אי זה יום מטהרו ואי זה יום מטמאו ׃ כי יהיה זב · יכול זב מכל מקום ת״ל מבשרו ולא כל בשרו אחר שחלק הכתוב בין בשר לבשר זכיתי לדין טמא בזב וטמא בזבה מה זבה ממקום שהיא מטמאה טומאה קלה נדה מטמאה טומאה חמורה זיבה אף הזב ממקום שמטמא טומאה קלה קרי מטמא טומאה חמורה זיבה · וזובו טמא לימד על הטפה שהיא מטמאה ׃ זוב דומה למי בצק של שעורים ודיחוי וד׳ ודומה ללובן ביצה המוזרת · שכבת זרע · קשור כלובן ביצה שאינה מוזרת ׃ רר כמו ריר שזב בשרו את זובו כמו ריר שיוצא צלול ׃ או החתים · שיוצא עב וסותם את פי האמה ונסתם בשרו מטיפת זובו זהו פשוטו ומדרשו מנה הכתוב הראשון ראיות שתים וקראו טמא שנאמר זב מבשרו טמא הוא · ומנה הכתוב השני ראיות שלש וקראו טמא טמאתו בזובו רר בשרו את זובו או החתים בשרו מזובו טומאתו היא הא כיצד שתים לטומאה והשלישית מזקיקתו לקרבן ׃

וְיָשׁוֹל כֹּהֲנָא וְיֶחֱזֵי וְהָא אִסְתָּרָא
מַכְתְּשָׁא בְּבֵיתָא סְגִירוּת מַחְסְרָא
הִוא בְּבֵיתָא מַסְאָב הִוא׃ וְיִתְרַע
יַת־בֵּיתָא יַת־אַבְנוֹהִי וְיַת־אָעֳהִי
וְיַת־כָּל־עֲפַר בֵּיתָא וְיִפֵּיק לְמִבְרָא
לְקִרְתָּא לְאַתַר מְסָאָב׃ וְיֵיעוֹל
לְבֵיתָא כָּל־יוֹמִין דְּיִסְגַּר יָתֵיהּ יְהֵי
מְסָאָב עַד רַמְשָׁא׃ וְדִישְׁכּוֹב
בְּבֵיתָא יְצַבַּע יַת לְבוּשׁוֹהִי וְדִיכּוֹל
בְּבֵיתָא יְצַבַּע יַת־לְבוּשׁוֹהִי׃ וְאִם
מֵיעַל יֵעוֹל כָּהֲנָא וְיֶחֱזֵי וְהָא לָא
אִסְתָּרָא מַכְתְּשָׁא בְּבֵיתָא בַּתַר
דְּאִתְשְׁעִית בֵּיתָא וְיִדְמֵי כָּהֲנָא
יַת־בֵּיתָא אֲרֵי אִיתְסִי מַכְתְּשָׁא׃
וְיִסַּב לְרַכְּאָה יַת־בֵּיתָא תְּרֵין ג
צִפְּרִין וְאָעָא דַּאֲרָזָא וְצִבְעָא זְהוֹרִי
וְאֵזוֹבָא׃ וְיִכּוֹס יַת־צִפְּרָא חַדְתָּא
לְאָנָא דְּחַסְפָּא עַל־מַי מַבּוּעָא׃ וְיִסַּב
יַת־אָעָא דַּאֲרָזָא וְיַת־אֵזוֹבָא וְיַת
צִבְעָא זְהוֹרִי וְיַת צִפְּרָא חַיְתָּא ח
וְיִטְבֹּל יַתְהוֹן

וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשְׂתָה הַנֶּגַע בַּבַּיִת
צָרַעַת מַמְאֶרֶת הִוא בַּבַּיִת טָמֵא הוּא׃ וְנִתַּץ
אֶת־הַבַּיִת אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֵצָיו וְאֶת כָּל־
עֲפַר הַבַּיִת וְהוֹצִיא אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־
מָקוֹם טָמֵא׃ וְהַבָּא אֶל־הַבַּיִת כָּל־יְמֵי הִסָּגֵר
אֹתוֹ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃ וְהַשֹּׁכֵב בַּבַּיִת
יְכַבֵּס אֶת־בְּגָדָיו וְהָאֹכֵל בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת־
בְּגָדָיו׃ וְאִם־בֹּא יָבֹא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה לֹא־
פָשְׂתָה הַנֶּגַע בַּבַּיִת אַחֲרֵי הִטַּח אֶת־הַבַּיִת
וְטָהַר הַכֹּהֵן אֶת־הַבַּיִת כִּי נִרְפָּא הַנָּגַע׃
וְלָקַח לְחַטֵּא אֶת־הַבַּיִת שְׁתֵּי צִפֳּרִים וְעֵץ
אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזוֹב׃ וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפּוֹר
הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ עַל־מַיִם חַיִּים׃ וְלָקַח
אֶת־עֵץ הָאֶרֶז וְאֶת־הָאֵזוֹב וְאֶת שְׁנִי ש
הַתּוֹלַעַת וְאֶת הַצִּפֹּר הַחַיָּה וְטָבַל אֹתָם

לְאָחֻזָּה וְנָתַתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ
אֲחֻזַּתְכֶם: וּבָא אֲשֶׁר־לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לַכֹּהֵן
לֵאמֹר כְּנֶגַע נִרְאָה לִי בַּבָּיִת: וְצִוָּה הַכֹּהֵן
וּפִנּוּ אֶת־הַבַּיִת בְּטֶרֶם יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת
אֶת־הַנֶּגַע וְלֹא יִטְמָא כָּל־אֲשֶׁר בַּבַּיִת וְאַחַר
כֵּן יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־הַבָּיִת: וְרָאָה אֶת־
הַנֶּגַע וְהִנֵּה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבַּיִת שְׁקַעֲרוּרֹת
יְרַקְרַקֹּת אוֹ אֲדַמְדַּמֹּת וּמַרְאֵיהֶן שָׁפֵל מִן־
הַקִּיר: וְיָצָא הַכֹּהֵן מִן־הַבַּיִת אֶל־פֶּתַח
הַבָּיִת וְהִסְגִּיר אֶת־הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים:
וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה
פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבָּיִת: וְצִוָּה הַכֹּהֵן
וְחִלְּצוּ אֶת־הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֶן הַנָּגַע
וְהִשְׁלִיכוּ אֹתָהֶן אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם
טָמֵא: וְאֶת־הַבַּיִת יַקְצַע מִבַּיִת סָבִיב וְשָׁפְכוּ
אֶת־הֶעָפָר אֲשֶׁר הִקְצוּ אֶל־מִחוּץ לָעִיר
אֶל־מָקוֹם טָמֵא: וְלָקְחוּ אֲבָנִים אֲחֵרוֹת
וְהֵבִיאוּ אֶל־תַּחַת הָאֲבָנִים וְעָפָר אַחֵר יָקַח
וְטָח אֶת־הַבָּיִת: וְאִם־יָשׁוּב הַנֶּגַע וּפָרַח
בַּבַּיִת אַחֲרֵי חִלֵּץ אֶת־הָאֲבָנִים וְאַחֲרֵי
הַקְצוֹת אֶת־הַבַּיִת וְאַחֲרֵי הִטּוֹחַ:

178

לְאָחְסָנָא וְאִתֵּן מַכְתַּשׁ סְגִירוּ בְּבֵית
אַרְעָא אֲחֻסַּנְתְּכוֹן: וְיֵיתֵי דְּדִילֵיהּ
בֵּיתָא וְיֶחֱוֵי לְכָהֲנָא לְמֵימַר
כְּמַכְתַּשָׁא אִתְחֲזִי לִי בְּבֵיתָא:
וְיַפְקֵיד כָּהֲנָא וִיפַנּוּן יָת־בֵּיתָא
עַד־לָא יֵעוֹל כָּהֲנָא לְמֶחֱוֵי יָת־
מַכְתַּשָׁא וְלָא יִסְתָּאַב כָּל־דִּי
בְּבֵיתָא וּבָתַר כֵּן יֵעוֹל כָּהֲנָא
לְמֶחֱוֵי יָת־בֵּיתָא: וְיֶחֱוֵי יָת־מַכְתַּשׁ
וְהָא מַכְתַּשָׁא בְּכוֹתְלֵי בֵיתָא
פָּחְתִין יְרַקְרְקִין אוֹ סַמְּקִין וּמַחְזֵיהוֹן
מְכִיךְ מִן־כּוֹתְלָא: וְיִפּוֹק כָּהֲנָא
מִן־בֵּיתָא לְתָרַע בֵּיתָא וְיַסְגַּר
יָת־בֵּיתָא שִׁבְעָא יוֹמִין: וְיִתּוּב
כָּהֲנָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְיֶחֱוֵי וְהָא
אוֹסִיף מַכְתַּשָׁא בְּכוֹתְלֵי בֵיתָא:
וְיַפְקֵיד כָּהֲנָא וְיַשְׁלְפוּן יָת אַבְנַיָּא
דִּי בְהֵן מַכְתַּשָׁא וְיִרְמוֹן יָתְהֵן
לְמִבְרָא לְקָרְתָּא לְאַתַר מְסָאַב:
יָת־בֵּיתָא יְקַלְּפוּן מִגַּיו כְּחוֹר סְחוֹר
וְיִרְמוֹן יָת־עַפְרָא דְּקַלִּיפוּ לְמִבְרָא
לְקָרְתָּא לְאַתַר מְסָאַב: וְיִסְבּוֹן
אַבְנִין אָחֳרָנִין וְיַעֲלוּן בְּאַרְתַּ
אַבְנַיָּא וְעַפְרָא אָחֳרָן יִסַּב וְיִשְׁוֵי
יָת־בֵּיתָא: וְאִם־יָתוּב מַכְתַּשָׁא
וְיִסְגֵּי בְּבֵיתָא בָּתַר דְּקַלִּיפוּ יָת־
אַבְנַיָּא וּבָתַר דְּקַלִּיפוּ יָת־בֵּיתָא
וּבָתַר דְּאִתְשְׁוֵי

כתרגומו וישלחו ישלפו מיפס כמו ונחלצה כעלה עמו הסרים ש מקום טמא מקום סחין טהרות מפתחות פס עורך קבתו'
מחזים הנגע מעוותות ומקומין כתורגמו כו ; יקציע דדוכיר כלעזו וכלעזון מיפכה ים הרכה ; מקבים , מכפנים ; סביב ,
סחוחות הנגע ; כת"כ נדרים וכו מיקליף קטיח פסביב לחבי הנגע , מקצו , לעזון קנה לפר קנעו בקנות קבנע ם
סחוב מקנות לעזון הינעות וכן קטוח , מכלי חלן לת החיכים מוכב הלעזון ש החדם פחלן ולוח מסקל כבד כמו כשר
דבר , ולם יסוב הנגע וגו' , יכול חזר כו כיום יפלו טמא , ת"ל ונכ הכהן לם יפוב מה פיכה מיחזיק לחלן כמוף ם
מכרע לף פיכה מיחזיק כלן כמוף מכרע

וְשָׁחַט אֶת־כֶּבֶשׁ הָאָשָׁם וְלָקַח הַכֹּהֵן
מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר
הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן
רַגְלוֹ הַיְמָנִית: וּמִן־הַשֶּׁמֶן יִצֹק הַכֹּהֵן עַל־
כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית: וְהִזָּה הַכֹּהֵן
בְּאֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־
כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה:
וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ עַל
תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן יַד־
הַיְמָנִית וְעַל בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל מְקוֹם
דַּם הָאָשָׁם: וְהַנּוֹתָר מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־
כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר לְכַפֵּר
עָלָיו לִפְנֵי יְהוָה: וְעָשָׂה אֶת־הָאֶחָד מִן־
הַתֹּרִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה מֵאֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ:
אֵת אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת
וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה עַל־הַמִּנְחָה וְכִפֶּר הַכֹּהֵן
עַל הַמִּטַּהֵר לִפְנֵי יְהוָה: זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר
בּוֹ נֶגַע צָרָעַת אֲשֶׁר לֹא־תַשִּׂיג יָדוֹ
בְּטָהֳרָתוֹ: פ פ וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: כִּי
תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם

וְיָכֹס יַת־אִפְרָא דְאִשְׁתָּא וְיִסַּב
כָּהֲנָא מִדְּמָא דְאִשְׁתָּא וְיִתֵּן עַל־
רוּם אוּדְנָא דְמִדְּכֵי דְיִמְנָא וְעַל־
אִלֵּין יְדֵיהּ דְיִמְנָא וְעַל אִלֵּין
רַגְלֵיהּ דְיִמְנָא: וּמִן מִשְׁחָא יְרִיק
כָּהֲנָא עַל יְדָא דְכָהֲנָא שְׂמָאלֵיתָא:
וְיַדֵּי כָהֲנָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ דְיִמְנָא מִן־
מִשְׁחָא דְעַל יְדֵיהּ שְׂמָאלֵיתָא
שְׁבַע זִמְנִין קֳדָם יְיָ: וְיִתֵּן כָּהֲנָא
מִן מִשְׁחָא דְעַל יְדֵיהּ עַל רוּם
אוּדְנָא דְמִדְּכֵי דְיִמְנָא וְעַל־
אִלֵּין יְדֵיהּ דְיִמְנָא וְעַל־אִלֵּין
רַגְלֵיהּ דְיִמְנָא עַל אַתַר דְּמָא
דְאָשְׁמָא: וּדְיִשְׁתָּאַר מִן מִשְׁחָא
דְעַל יְדָא דְכָהֲנָא יִתֵּן עַל רֵישָׁא
דְמִדְּכֵי לְכַפָּרָא עֲלוֹהִי קֳדָם יְיָ:
וְיַעְבֵּד יַת חַד מִן שַׁפְנִינַיָּא אוֹ
מִן בְּנֵי יוֹנָה מִדְּתַדְבִּיק יְדֵיהּ:
יַת דְּתַדְבִּיק יְדֵיהּ יַת חַד חַטָּאתָא
וְיַת חַד עֲלָתָא עַל מִנְחְתָּא
וְיְכַפַּר כָּהֲנָא עַל דְּמִדְּכֵי קֳדָם
יְיָ: דָּא אוֹרַיְתָא דְבֵיהּ מַכְתַּשׁ
סְגִירוּ דְלָא תַדְבִּיק יְדֵיהּ
בְּדָכוּתֵיהּ: וּמַלֵּיל יְיָ עִם־
מֹשֶׁה וְעִם־אַהֲרֹן לְמֵימָר: אֲרֵי
תֵּעֲלוּן לְאַרְעָא דִכְנָעַן דַּאֲנָא

יְהֵיב לְכוֹן

ע"ל מקום דם האשם · לפי כתיבתן אין לדרוש אלא מקום אחד מקום מיוחד הוא לאשם מהכתוב
בא ללמדך שכל מקומות המזבח כשרים לכל הקרבנות כתיבת כאן כתיבת שם מה שם מקבלי יסוד המזבח ועל גביו הכתוב
מדבר כאן ומוכח: כפרה ריחה לי כתיב · מלמד שהיו מריחים מקום נגוע ואילו לא יפשוך דכר כרוב לומר כתיב
ריחה לי אלא כשנגע ריחה לי · כשהיה יכול להכנס ונגע · אבל זמן אחר אין כאן מקום לי אין שם תורת טומאה · ולא יכנסו כל
אחר כתיב · מלמד לא יפשוך ויכול להכנס וירים שנגע מקום להשגיר וכל מיני טומאתו כאן לא חסם תורת אחד עליהם · ישמיע ועל מה חסם תורת אחד עליהם
כלי מתכת יטבילם ויטהרו ומשגיל מוכלין ומשקין יתכנם כימי טומאתן דבר אחר לא חסם תורת אחד על כלי חרש שאין להם
פתחים כמקוה · מקשירותם · מקצירותם · ואחבו את אחביו

עַל־כַּפּוֹ הַשְּׁמָאלִית וְהִזָּה מִן־הַשֶּׁמֶן
אֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃ וּמִיֶּתֶר
הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן עַל תְּנוֹךְ
אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית
וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל דַּם הָאָשָׁם׃
וְהַנּוֹתָר בַּשֶּׁמֶן אֲשֶׁר־עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן
עַל־רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי
יְהוָה׃ וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־הַחַטָּאת וְכִפֶּר
עַל־הַמִּטַּהֵר מִטֻּמְאָתוֹ וְאַחַר יִשְׁחַט אֶת־
הָעֹלָה׃ וְהֶעֱלָה הַכֹּהֵן אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־
הַמִּנְחָה הַמִּזְבֵּחָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְטָהֵר׃
ס וְאִם־דַּל הוּא וְאֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת וְלָקַח
כֶּבֶשׂ אֶחָד אָשָׁם לִתְנוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו
וְעִשָּׂרוֹן סֹלֶת אֶחָד בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה
וְלֹג שָׁמֶן׃ וּשְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה
אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ וְהָיָה אֶחָד חַטָּאת וְהָאֶחָד
עֹלָה׃ וְהֵבִיא אֹתָם בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְטָהֳרָתוֹ
אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה׃
וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־כֶּבֶשׂ הָאָשָׁם וְאֶת־לֹג
הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃

דְּעַל־יְדֵיהּ שְׂמָאלֵיתֵהּ וְיַדֵּי מִן־
מִשְׁחָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ שְׁבַע זִמְנִין
קֳדָם יְיָ׃ וּמִשְׁאַר מִשְׁחָא דְּעַל־
יְדֵיהּ יִתֵּן כָּהֲנָא עַל־רוֹם אוּדְנָא
דְּמִדַּכֵּי דִּימִינָא וְעַל־אִלֵּין יְדֵיהּ
דִּימִינָא וְעַל־אִלֵּין רַגְלֵיהּ דִּימִינָא
עַל דְּמָא דַּאֲשָׁמָא׃ וּדְאִישְׁתָּאַר
בְּמִשְׁחָא דְּעַל־יְדָא דְּכָהֲנָא יִתֵּן
עַל־רֵישָׁא דְּמִדַּכֵּי וִיכַפֵּר עֲלוֹהִי
כָּהֲנָא קֳדָם יְיָ׃ וְיַעְבֵּיד כָּהֲנָא
יָת־חַטָּאתָא וִיכַפֵּר עַל־דְּמִדַּכֵּי
מִסּוֹבְתֵיהּ וּבָתַר כֵּן יִכּוֹס יָת־
עֲלָתָא׃ וְיַסֵּק כָּהֲנָא יָת־עֲלָתָא
וְיָת־מִנְחְתָּא לְמַדְבְּחָא וְיכַפֵּר
עֲלוֹהִי כָּהֲנָא וְדָכֵי׃ וְאִם־
מִסְכֵּן הוּא וְלֵית־יְדֵיהּ דְּמַדְבְּקָא
וְיַסֵּב אִמַּר חַד אֲשָׁמָא לְאַרְמָא
לְכַפָּרָא עֲלוֹהִי וְעִשְׂרוֹנָא סוֹלְתָא
חַד־דְּפִיל בְּמִשְׁחָא לְמִנְחְתָּא וּלוֹגָא
דְּמִשְׁחָא׃ וּתְרֵין שַׁפְנִינִין אוֹ תְרֵין
בְּנֵי יוֹנָה דְּתַדְבִּיק יְדֵיהּ וִיהֵי חַד
חַטָּאתָא וְחַד עֲלָתָא׃ וְיֵיתֵי יָתְהוֹן
בְּיוֹמָא תְּמִינָאָה לְדָכוּתֵיהּ לְוָת־
כָּהֲנָא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא קֳדָם
יְיָ׃ וְיִסַּב כָּהֲנָא יָת־אִמְּרָא
דַּאֲשָׁמָא וְיָת־לוֹגָא דְּמִשְׁחָא וְיֵרֵים
יָתְהוֹן כָּהֲנָא אַרְמָא קֳדָם יְיָ׃

כבר כתוב ומחט במקום אחר יפחט וגו׳ כי כחטאת, כי ככל החטאת יהיה הזה הוא לבהן ככל עבודות התנופה
בכהן הסומא אפילו זה לחטאת פלוני תחזר הוחיל ויצא דמו מכלל פסול לזמנין על תנוך וכוהכות לא יהיה טעון
חזרה דמים ומוריס לבני ויזכה בך כתוב כי כחטאת האשם הוא לבהן יכול יהא דמו כיין למעלה כחטאת תלמוד
לומר כתורת כחטים: תנוך, נדר הזמנני פכחון ועמון תנוך לה מודע לי ויקבותיך קורין לו טיגרים כוהן, גודל לעבי
ק׳, כנגד כית קדשי הקדשים; ואת המכחש, מנחת סל כהויה; ועשרון סולת אחד יהא סאתים אחד עשרון למדי
לעבכין; ועל פתח, אחת ממנו על הכהונות ומתן סל בכבי המכחה לה המזבח הכתיב לכהן; כיום הממיכי לעכיתו
ממיכי לעבודים ולהזאת עין לחרז ולחזוב ומכי תולעת

וְהָיָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה יְגַלַּח יָת־
כָּל־שַׂעְרֵיהּ יָת־רֵישֵׁיהּ וְיָת־
דְּקְנֵיהּ וְיָת־גַּבֵּי עֵינוֹהִי וְיָת־כָּל־
שַׂעְרֵיהּ יְגַלַּח וְיַצְבַּע יָת־לְבוּשׁוֹהִי
וְיִסְחֵי יָת־בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא וְיִדְכֵּי ׃
וּבְיוֹמָא הַמְּנָאָה יִסַּב תְּרֵין אִמְּרִין
שְׁלִמִּין וְאִמְּרְתָא חֲדָא בַּת־שְׁתֵּי
שְׁלִמְתָא וְתַלְתָּא עֲשִׂרוֹנִין סוֹלְתָא
מְנַחְתָּא דְּפִילָא בְּמִשְׁחָא וְלוֹגָא חַד
מִשְׁחָא ׃ וְיָקִים כָּהֲנָא דְּמִדְכֵּי יָת
גַּבְרָא דְּמִידְכֵּי וְיָתְהוֹן קֳדָם יְיָ
בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא ׃ וְיִסַּב כָּהֲנָא
יָת־אִמְּרָא חַד וְיַקְרֵיב יָתֵיר־
לְאָשְׁמָא וְיָת־לוֹגָא דְּמִשְׁחָא וְיָרִים
יָתְהוֹן אֲרָמָא קֳדָם יְיָ ׃ וְיִכּוֹס
יָת־אִמְּרָא בְּאַתְרָא דְּיִכּוֹס יָת־
חַטָּאתָא וְיָת־עֻלְתָא בְּאַתְרָא
קַדִּישָׁא ׃ כְּחַטָּאתָא אָשְׁמָא
הוּא לְכָהֲנָא קֻדְשָׁא קוּדְשִׁין הוּא׃
וְיִסַּב כָּהֲנָא מִדְּמָא דְּאָשְׁמָא וְיִתֵּן
כָּהֲנָא עַל־רוּם אוּדְנָא דְּמִדְכֵּי־
דֵּימִינָא וְעַל־אִלֵּין יְדֵיהּ דֵּימִינָא
וְעַל־אִלֵּין רַגְלֵיהּ דֵּימִינָא ׃ וְיִסַּב
כָּהֲנָא מִלּוֹגָא דְּמִשְׁחָא וְיֵרֵיק עַל־
יְרָא דְּכָהֲנָא רְשְׁמָאלָה ׃ וְיִטְבּוֹל
כָּהֲנָא יָת־אֶצְבְּעֵיהּ דֵּימִינָא מִן־
מִשְׁחָא

וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת־כָּל־
אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זְקָנוֹ וְאֵת נִבֶּת עֵינָיו וְאֵת
כָּל־שְׂעָרוֹ יְגַלַּח וְכִבֶּס אֶת־בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־
בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהֵר ׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח
שְׁנֵי כְבָשִׂים תְּמִימִם וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־
שְׁנָתָהּ תְּמִימָה וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
מִנְחָה בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן וְלֹג אֶחָד שָׁמֶן ׃
וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן הַמְטַהֵר אֶת־הָאִישׁ הַמִּטַּהֵר
וְאֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד ׃ וְלָקַח
הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד וְהִקְרִיב אֹתוֹ
לְאָשָׁם וְאֶת־לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם תְּנוּפָה
לִפְנֵי יְהוָה ׃ וְשָׁחַט אֶת־הַכֶּבֶשׂ בִּמְקוֹם
אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת־הַחַטָּאת וְאֶת־הָעֹלָה
בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי כַחַטָּאת הָאָשָׁם הוּא
לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא ׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן
מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן
הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־
בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית ׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן מִלֹּג הַשָּׁמֶן
וְיָצַק עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית ׃ וְטָבַל
הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשָּׁמֶן אֲשֶׁר

את כל שערו, וגו׳. כלל ופרט וכלל להכניס כל מקום כגון שער וכיוצא: וכבסו לחטאת ולעשה עשרונים לעשה
לעשה כבשים הלכך מחטיתו (ומשמע מל מיעוטא טעונין כבשים: ולוג לחד מאן. להזות מכאן ולימן מימנו כל תניך
לחזו ומיתן כהנתא, נכבי ר׳ כשהגר כיקמור ולא כשהגר עצמה לפי שהוא מיחוסר כפורים והקריב אותו לשם יקריבנו
לעיך העזרה לשם חטאת: להניף, שהוא טעון תנופה חי: והניף אותם, את הלוג ואת הכבש: במקום אשר ישחט וגו׳,
על ידך המזבח, כשהוא חי ולא ילפינן ככר בחוץ כשרת לשם כפרת עו את לחרן שהוא לשם טעון שחיטה בכבש
לפי פשוטו זה וכלל משמעות לידון כשהגרה יכול תהא שחיטתו כמקום העולה

אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצֹרָע
בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְיָצָא הַכֹּהֵן
אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה
נִרְפָּא נֶגַע הַצָּרַעַת מִן־הַצָּרוּעַ׃ וְצִוָּה
הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמִּטַּהֵר שְׁתֵּי צִפֳּרִים חַיּוֹת
טְהֹרוֹת וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזֹב׃ וְצִוָּה
הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל כְּלִי־
חֶרֶשׂ עַל־מַיִם חַיִּים׃ אֶת הַצִּפֳּר הַחַיָּה
יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ הָאֶרֶז וְאֶת־שְׁנִי
הַתּוֹלַעַת וְאֶת־הָאֵזֹב וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת־
הַצִּפֳּר הַחַיָּה בְּדַם הַצִּפֳּר הַשְּׁחֻטָה עַל
הַמַּיִם הַחַיִּים׃ וְהִזָּה עַל הַמִּטַּהֵר מִן־
הַצָּרַעַת שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְשִׁלַּח אֶת
הַצִּפֳּר הַחַיָּה עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃ וְכִבֶּס
הַמִּטַּהֵר אֶת־בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת־כָּל־
שְׂעָרוֹ וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר וְאַחַר יָבוֹא אֶל
הַמַּחֲנֶה וְיָשַׁב מִחוּץ לְאָהֳלוֹ שִׁבְעַת יָמִים׃

עִם־מֹשֶׁה לְמֵיכַר׃ דָּא תְּהֵי
אוֹרַיְתָא דְּסַגִּירָא בְּיוֹמָא דְּדַכְיוּתֵיהּ
וְיִתְיֵתִי לְוָת־כָּהֲנָא׃ וְיִפּוֹק כָּהֲנָא
לְמִבְרָא לְמַשְׁרְיָתָא וְיֶחֱזֵי כָּהֲנָא
וְהָא אִתְסֵי מַכְתַּשׁ סַגִּירוּתָא מִן־
סַגִּירָא׃ וִיפַקֵּיד כָּהֲנָא וְיִסַּב לְמַדְכֵּי
תַּרְתֵּין צִפְּרִין חַיִּין דְּכִין וְאָעָא
דַּאֲרָזָא וְצִבְעָא זְהוֹרִי וְאֵזוֹבָא׃
וִיפַקֵּיד כָּהֲנָא וְיִכּוֹס יַת־צִפְּרָא
חֲדָא לְמָאן דְּחַסָּף עַל־מַי מַבּוּעָא׃
יַת־צִפְּרָא חַיְתָא יִסַּב יָתַהּ וְיַת־
אָעָא דַּאֲרָזָא וְיַת־צִבְעָא זְהוֹרִי וְיַת־
אֵזוֹבָא וְיִטְבּוֹל יַתְהוֹן וְיַת צִפְּרָא
חַיְתָא בְּדַמָּא דְּצִפְּרָא דְּנִכְסְתָּא
עַל מַי מַבּוּעָא׃ וְיַדֵּי עַל דְּמִדְכֵּי מִן־
סַגִּירוּתָא שְׁבַע זִמְנִין וִידַכְּיֵנֵיהּ
וְיִשְׁלַח יַת־צִפְּרָא חַיְתָא עַל־
אַפֵּי חַקְלָא׃ וְיִצְבַּע דְּמִדְכֵּי יַת־
לְבוּשׁוֹהִי וְיָגַלַּח יַת־כָּל־שַׂעֲרֵיהּ
וְיִסְחֵי בְּמַיָּא וְיִדְכֵּי וּבְתַר כֵּן יֵעוֹל
לְמַשְׁרְיָתָא וְיֵתֵב לְמִבְרָא
לְמִשְׁכְּנֵיהּ שִׁבְעָא יוֹמִין׃

וְאִם יִחְיוּ כֹהֲנָא וְהָא לָא־אִסְתַּף
מַכְתְּשָׁא בִּלְבוּשָׁא אוֹ בִּשְׁתְיָא אוֹ
בְּעַרְבָא אוֹ בְּכָל־מָאן דְּמִשְׁתַּךְ׃
וְיִפְקִיד כָּהֲנָא וְיִכְּבְּסוּן יָת־דְּבִיהּ
מַכְתְּשָׁא וְיַסְגְּרִינֵיהּ שָׁבְעָא יוֹמִין
תִּנְיָנוּת׃ וְיֶחֱזֵי כָּהֲנָא בָּתַר דְּאִתְכַּבַּסוּ
יָת מַכְתְּשָׁא וְהָא לָא שְׁנָא מַכְתְּשָׁא
מִן כַּר־הַוָּה וּמַכְתְּשָׁא לָא אִסְתַּף
מַסְאֲבָא הוּא בְּנוּרָא תּוֹקְדִנֵּיהּ
תַּבְרָא הוּא בִּשְׁחִיקוּתֵיהּ אֲרֵי
בְּחֵרְתּוּתָא׃ וְאִם חָזֵי כָּהֲנָא וְהָא
עַמָּא מַכְתְּשָׁא בָּתַר דְּאִתְכַּבַּסוּ יָתֵיהּ
וְיִבְזַע יָתֵיהּ מִן לְבוּשָׁא אוֹ מִן־
מִשְׁכָּא אוֹ מִן־שְׁתְיָא אוֹ מִן־עַרְבָא׃
וְאִם־תִּתְחֲזֵי עוֹד בִּלְבוּשָׁא אוֹ־
בִּשְׁתְיָא אוֹ־בְּעַרְבָא אוֹ בְּכָל־
מָאן דְּמִשְׁתַּךְ סַגְיָא הוּא בְּנוּרָא
תּוֹקְדִנֵּיהּ יָת־דְּבִיהּ מַכְתְּשָׁא ׃
וּלְבוּשָׁא אוֹ־שְׁתְיָא אוֹ־עַרְבָא׃
אוֹ־כָל־מָאן דְּמִשְׁתַּךְ דְּיִתְחַוַּר
וְיַעְרֵי מִנְּהוֹן מַכְתְּשָׁא וְיִצְטַבַּע
תִּנְיָנוּת וְיִרְכֵּי ׃ דָּא אוֹרַיְתָא
דְּמַכְתְּשָׁ סְגִירוּ לְכוּשׁ עַמְרָ אוֹ־
כִּיתָנָא אוֹ שְׁתְיָא אוֹ עַרְבָא אוֹ
כָּל מָאן דְּמִשְׁתַּךְ לְדַכָּאוּתֵיהּ אוֹ
לְסַאֲבוּתֵיהּ ׃

פרש וַיְדַבֵּר יְהוָה

וְאִם יִרְאֶה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע
בַּבֶּגֶד אוֹ בַּשְׁתִי אוֹ בָעֵרֶב אוֹ בְּכָל־כְּלִי עוֹר׃
וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְכִבְּסוּ אֵת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנָּגַע
וְהִסְגִּירוּ שִׁבְעַת יָמִים שֵׁנִית׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן
אַחֲרֵי הֻכַּבַּס אֶת־הַנָּגַע וְהִנֵּה לֹא הָפַךְ
הַנֶּגַע אֶת־עֵינוֹ וְהַנֶּגַע לֹא פָשָׂה טָמֵא הוּא
בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ פְּחֶתֶת הִוא בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ
בְּגַבַּחְתּוֹ ׃ וְאִם רָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כָהֵה
הַנֶּגַע אַחֲרֵי הֻכַּבַּס אֹתוֹ וְקָרַעְתּוֹ מִן
הַבֶּגֶד אוֹ מִן הָעוֹר אוֹ מִן הַשְׁתִי אוֹ מִן
הָעֵרֶב ׃ וְאִם תֵּרָאֶה עוֹד בַּבֶּגֶד אוֹ בַּשְׁתִי
אוֹ בָעֵרֶב אוֹ בְּכָל כְּלִי עוֹר פֹּרַחַת הִוא
בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ אֶת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנָּגַע׃ וְהַבֶּגֶד
אוֹ הַשְׁתִי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָל־כְּלִי הָעוֹר
אֲשֶׁר תְּכַבֵּס וְסָר מֵהֶם הַנֶּגַע וְכֻבַּס שֵׁנִית
וְטָהֵר ׃ זֹאת תּוֹרַת נֶגַע צָרַעַת בֶּגֶד הַצֶּמֶר
אוֹ הַפִּשְׁתִּים אוֹ הַשְׁתִי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָל־
כְּלִי עוֹר לְטַהֲרוֹ אוֹ לְטַמְּאוֹ ׃

פרש וַיְדַבֵּר יְהוָה

פרש ומלהל נגע

לית לאסר כו הנגע ׳ יכול מקום ס נגע כלבד ת״ל את לאסר כו הנגע יכול כל הכגד כולו עשין כבוס ת״ל הנגע לא כיצד
יבבס מן הבגד עמו לאחרי הבבס לאחר שנשמעת לו קבך הנגע לא קבך הנגע לעמו משמעתו ׳ והנגע לא פשה ׳ משנבא
פשה לא קבך ולא פשה עמו ולאחר לא קבך ופשה ׳ קבך ולא פשה ליכי יודע מה יעשה ת״ל והנגע לא ת״ל והנגיר אלא
הנגע מכל מקום דברי ר׳ יהודה וחכמים אומרים ואם כהה בהרת כהים ושערות שחורים כאן ליטהר על אמרין ׳ פחתת
היא ׳ לאחר גומא כמו כאחד קפחתים כלומר שפלה היא הנגע מראיו מוקעים ׳ בקרחתו או בגבחתו ׳ כתרגומו
בשחיקותיו או בחלתותיו ׳ קרחתו מחקים יסבים ומשני הצדדים שהוברך לעזיריה פוק ואמור לפריחה שבצדדים שהיו
טהורים כאמרים קרחת וגבחת כאחד ואומר קרחת וגבחת כאלו הן פרח בכולן טהור לך כאן פרח בכולן
טהור לך אחז בתוך לאחר קרחת וגבחת ׳ ולעבין פירושו ותרגומו זקו מעשהו קרחת ׳ לאחר יסבים וגבחת לאחר
קרחים כאלו כתוב כאחריהן או בקדמותן מקרחת לאחר מחוברים והגבחת לאחר קבים פמו מכתוב ואם מעשה שבין
ובגוף ׳ ובקרחת כל שמוסיף ויורד מן הקדקד ולאחריו כך מפורש בתורת כהנים ׳

בְּבַהֶרֶת יִהְיוּ פָּרִמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פַּרוּעַ וְעַל־
שָׂפָם יַעְטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא׃ כָּל־יְמֵי
אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא בָּדָד יֵשֵׁב
מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ׃ וְהַבֶּגֶד כִּי־
יִהְיֶה בּוֹ נֶגַע צָרַעַת בְּבֶגֶד צֶמֶר אוֹ בְּבֶגֶד
פִּשְׁתִּים׃ אוֹ בִשְׁתִי אוֹ בְעֵרֶב לַפִּשְׁתִּים
וְלַצֶּמֶר אוֹ בְעוֹר אוֹ בְכָל־מְלֶאכֶת עוֹר׃
וְהָיְתָה הַנֶּגַע יְרַקְרַק אוֹ אַדְמְדָם בַּבֶּגֶד אוֹ
בָעוֹר אוֹ בַשְׁתִי אוֹ בָעֵרֶב אוֹ בְכָל־כְּלִי־
עוֹר נֶגַע צָרַעַת הוּא וְהָרְאָה אֶת־הַכֹּהֵן׃
וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהִסְגִּיר אֶת־הַנֶּגַע
שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
כִּי פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד אוֹ בַשְׁתִי אוֹ בָעֵרֶב
אוֹ בָעוֹר לְכָל אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂה הָעוֹר לִמְלָאכָה
צָרַעַת מַמְאֶרֶת הַנֶּגַע טָמֵא הוּא׃ וְשָׂרַף
אֶת־הַבֶּגֶד אוֹ אֶת־הַשְׁתִי אוֹ אֶת־הָעֵרֶב
בַּצֶּמֶר אוֹ בַפִּשְׁתִּים אוֹ אֶת־כָּל־כְּלִי
הָעוֹר אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ הַנֶּגַע כִּי־צָרַעַת
מַמְאֶרֶת הִוא בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃

ס ס ס ס ס

לְבוּשׁוֹ יִהְיוּ פְרוּמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָּרוּעַ וְעַל־
פִּי יַעְטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא׃ כָּל־יְמֵי
אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא בָּדָד יֵשֵׁב
מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ׃ וְהַבֶּגֶד כִּי־
יִהְיֶה בּוֹ נֶגַע צָרַעַת בְּבֶגֶד צֶמֶר אוֹ בְבֶגֶד
פִּשְׁתִּים׃ אוֹ בִשְׁתִי אוֹ בְעֵרֶב לַפִּשְׁתִּים
וְלַצֶּמֶר אוֹ בְעוֹר אוֹ בְכָל־מְלֶאכֶת עוֹר׃
וְהָיְתָה הַנֶּגַע יְרַקְרַק אוֹ אַדְמְדָם בַּבֶּגֶד אוֹ
בָעוֹר אוֹ בַשְׁתִי אוֹ בָעֵרֶב אוֹ בְכָל־כְּלִי־
עוֹר נֶגַע צָרַעַת הוּא וְנִרְאָה אֶת־הַכֹּהֵן׃
וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהִסְגִּיר אֶת־הַנֶּגַע
שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
כִּי פָשְׂתָה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד אוֹ בַשְׁתִי אוֹ בָעֵרֶב
אוֹ בָעוֹר לְכָל אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂה הָעוֹר לִמְלָאכָה
צָרַעַת מַמְאֶרֶת הַנֶּגַע טָמֵא הוּא׃ וְשָׂרַף
אֶת־הַבֶּגֶד אוֹ אֶת־הַשְׁתִי אוֹ אֶת־הָעֵרֶב
בַּצֶּמֶר אוֹ בַפִּשְׁתִּים אוֹ אֶת־כָּל־כְּלִי
הָעוֹר אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ הַנֶּגַע כִּי־צָרַעַת
מַמְאֶרֶת הִוא בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃

לְבוּשׁוֹ יִהְיוּ פְרוּמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָּרוּעַ וְעַל־
פִּי יַעְטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא׃ כָּל־יְמֵי
אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא בָּדָד יֵשֵׁב
מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ׃ וְהַבֶּגֶד כִּי־
יִהְיֶה בּוֹ נֶגַע צָרַעַת בְּבֶגֶד צֶמֶר אוֹ בְבֶגֶד
פִּשְׁתִּים׃ אוֹ בִשְׁתִי אוֹ בְעֵרֶב לַפִּשְׁתִּים
וְלַצֶּמֶר אוֹ בְעוֹר אוֹ בְכָל־מְלֶאכֶת עוֹר׃
וְהָיְתָה הַנֶּגַע יְרַקְרַק אוֹ אַדְמְדָם בַּבֶּגֶד אוֹ
בָעוֹר אוֹ בַשְׁתִי אוֹ בָעֵרֶב אוֹ בְכָל־כְּלִי־
עוֹר נֶגַע צָרַעַת הוּא וְנִרְאָה אֶת־הַכֹּהֵן׃
וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהִסְגִּיר אֶת־הַנֶּגַע
שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
כִּי פָשְׂתָה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד אוֹ בַשְׁתִי אוֹ בָעֵרֶב
אוֹ בָעוֹר לְכָל אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂה הָעוֹר לִמְלָאכָה
צָרַעַת מַמְאֶרֶת הַנֶּגַע טָמֵא הוּא׃ וְשָׂרַף
אֶת־הַבֶּגֶד אוֹ אֶת־הַשְׁתִי אוֹ אֶת־הָעֵרֶב
בַּצֶּמֶר אוֹ בַפִּשְׁתִּים אוֹ אֶת־כָּל־כְּלִי
הָעוֹר אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ הַנֶּגַע כִּי־צָרַעַת
מַמְאֶרֶת הִוא בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃

וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פָּשְׂתָה הַנֶּתֶק בָּעוֹר וְרָאָה
יְבַקֵּר הַכֹּהֵן לַשֵּׁעֶר הַצָּהֹב טָמֵא הוּא׃
וְאִם בְּעֵינָיו עָמַד הַנֶּתֶק וְשֵׂעָר שָׁחוֹר צָמַח
בּוֹ נִרְפָּא הַנֶּתֶק טָהֹר הוּא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן׃
ס וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר
בְּשָׂרָם בַּהֶרֶת בַּהֶרֶת לְבָנֹת וְרָאָה הַכֹּהֵן
וְהִנֵּה בְעוֹר בְּשָׂרָם בַּהֶרֶת כֵּהוֹת לְבָנֹת
בֹּהַק הוּא פָּרַח בָּעוֹר טָהוֹר הוּא׃ ס
וְאִישׁ כִּי יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ קָרֵחַ הוּא טָהוֹר הוּא׃
וְאִם מִפְּאַת פָּנָיו יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ גִּבֶּחַ הוּא
טָהוֹר הוּא׃ וְכִי יִהְיֶה בַּקָּרַחַת אוֹ בַגִּבָּחַת
נֶגַע לָבָן אֲדַמְדָּם צָרַעַת פֹּרַחַת הוּא
בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגִבְחָתוֹ׃ וְרָאָה אֹתוֹ הַכֹּהֵן
וְהִנֵּה שְׂאֵת הַנֶּגַע לָבָנָה אֲדַמְדָּמֶת
בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגִבְחָתוֹ כְּמַרְאֵה צָרַעַת עוֹר
בָּשָׂר׃ אִישׁ צָרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא
טָמֵא יְטַמְּאֶנּוּ הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ׃
וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר בּוֹ הַנֶּגַע

ויחוי בהנא והא אסיף נתקא
בשכא לא יבקר כהנא לשער
סומק בסאב הוא ואם בר דהוה
קם נתקא ושער אוכם צמח־
ביה אתסי נתקא דמי הוא
וידכיניה כהנא ׃ וגבר או־
איתתא ארי יהי במשך בשריהון
בהרן בהרן חורן ׃ ויחוי כהנא
והא במשך בשריהון בהרן עמין
חורן בוהקא הוא סגי במשכא
דכי הוא ׃ וגבר ארי יהי שער
ריישיה קרח הוא דכי הוא ואם־
מלקבל אפוהי יהי שער ריישיה
גלוש הוא דכי הוא ׃ וארי יהי
בקרחותא או בגלושותא סגירות
חיור סוק סגירות סגיא היא
בקרחותיה או בגלושותיה ׃
וחזוי יתיה כהנא והא עמקא
מכתשא חיור סוסק בקרחותיה
או בגלושתיה כשחוי סגירותא
משך בשרא ׃ גבר סגיר הוא
מסאב הוא סאבא יסאיבינה־
כהנא ׃ בריש נכתשיה ׃
וסגירא דבית מכתשא

שיעור מחור ׃ ומכין לף קירוק והלרום סליכי נחוש תלוי ושטר ושטן נחוש דומה לתכמית הזוהב ׃ נחוש ׳כמו ומקובי נחוש
ושקרו ושקרו תקבון ׃ קל שמיע סמקרי קבין לף טהר ׃ בהרת ׳מכרכורות וכיוצא בהם ׃ סליון לעבן סלמן כי תלף כחלף
כיוצא ׃ כמין לעבן תכרוכת מכתר לרום בין מכרכורות לרמיזותן קרוי כתוב כתיב שרפן מכין לרמש לעברך
מכתיב תכתר כלוכן נח ׃ קרח הלל עיקור הוא ׃ ומטוושת נתקין סליכי כרין כמיוכי כלוש וזקן סיכם מיקום מקור תלף
כמיוכי נגע עור כשר מחיה ופטוין ׃ ולם ומפלוש קדקד כלבי פניו ׃ ומספוש קדקד כלבי פניו קרוי גבהת ולף סמכרעין סמכוין
ומכוין כבהק ומספוש קדקד כל כלבי לחריין קרוי קרחת ׃ נגע נגע לחמדם ׳ סתוך מכין מלר קתרילות ת"ל כתורת
ברעת ׳עור כשר ׳ כמו־לוק קנרעת קלוור כנרעת עור כשר ׃ לרש כי יהיה בעור כשרו ׳ ומקו ל עור כל מלשון
כלרכיב מרלות ונדין כשתי סכוונות ולף כמרלוק נרעת קלוור כמחין ומכוון סקוון סדין כמכוב לחר ולף כחלוק
את ולן כל מקום שטר סליו מלמוליו כלרכיב מרלות ולף כמרלוק סלוק ותעליתה כחדש ותעליתה ׃ כרשמו נגעו ׳ לין לף תלף מקום
מכין לרבות סלר סמכוונים תעמוד לעיר עומד ישמעאל

נֶגַע צָרַעַת הוּא׃ וְאִם תַּחְתֶּיהָ תַּעֲמֹד
הַבַּהֶרֶת לֹא פָשְׂתָה בָּעוֹר וְהִוא כֵּהָה
שְׂאֵת הַמִּכְוָה הוּא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן כִּי צָרֶבֶת
הַמִּכְוָה הוּא׃ וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה
בּוֹ נֶגַע בְּרֹאשׁ אוֹ בְזָקָן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת
הַנֶּגַע וְהִנֵּה מַרְאֵהוּ עָמֹק מִן הָעוֹר וּבוֹ
שֵׂעָר צָהֹב דָּק וְטִמֵּא אֹתוֹ הַכֹּהֵן נֶתֶק הוּא
צָרַעַת הָרֹאשׁ אוֹ הַזָּקָן הוּא׃ וְכִי יִרְאֶה
הַכֹּהֵן אֶת נֶגַע הַנֶּתֶק וְהִנֵּה אֵין מַרְאֵהוּ
עָמֹק מִן הָעוֹר וְשֵׂעָר שָׁחֹר אֵין בּוֹ וְהִסְגִּיר
הַכֹּהֵן אֶת נֶגַע הַנֶּתֶק שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָה
הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה לֹא
פָשָׂה הַנֶּתֶק וְלֹא הָיָה בּוֹ שֵׂעָר צָהֹב וּמַרְאֵה
הַנֶּתֶק אֵין עָמֹק מִן הָעוֹר׃ וְהִתְגַּלַּח וְאֶת
הַנֶּתֶק לֹא יְגַלֵּחַ וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּתֶק
שִׁבְעַת יָמִים שֵׁנִית׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת
הַנֶּתֶק בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה לֹא פָשָׂה הַנֶּתֶק
בָּעוֹר וּמַרְאֵהוּ אֵינֶנּוּ עָמֹק מִן הָעוֹר וְטִהַר
אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְטָהֵר׃ וְאִם
פָּשֹׂה יִפְשֶׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר אַחֲרֵי טָהֳרָתוֹ׃

ש ש ש ש

מַכְתֵּשׁ סַנְוֵרִיתָא הוּא ׀ וְאִם־
בְּאַתְרָהּ קָטֵת בַּהֲרָתָא לָא־
אוֹסִיף בְּמַשְׁכָּא וְהִיא עַמְיָא־
עָמֵק כְּוָאתָהּ הִיא וְדַכְיֵנֵהּ כַּהֲנָא
אֲרֵי־רוּשָׁם כְּוָאתָהּ הִיא׃
וּגְבַר אוֹ אִיתְתָא אֲרֵי־יְהֵי בְּהּ
מַכְתְּשָׁא בְּרִישׁ אוֹ בְרִקָּן׃ וְיֶחֱזֵי
כַּהֲנָא יָת־מַכְתְּשָׁא וְהָא מַחְזוֹהִי
עָמִיק מִן־מַשְׁכָּא וּבֵיהּ שְׂעָר־
סְמָק רְעֵרָק וְיַסְאֵיב יָתֵהּ כַּהֲנָא
נִתְקָא הוּא סַנְוֵרוּת רֵישָׁא אוֹ
דִּקְנָא הוּא ׀ וַאֲרֵי־יֶחֱזֵי כַּהֲנָא יָת־
מַכְתַּשׁ נִתְקָא וְהָא לֵית־מַחְזוֹהִי
עָמִיק מִן־מַשְׁכָּא וְשַׂעֲר אוֹכָם
לֵית בֵּיהּ וְיַסְגַּר כַּהֲנָא יָת־מַכְתַּשׁ
נִתְקָא שָׁבְעָא יוֹמִין ׀ וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא
יָת־מַכְתְּשָׁא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה
וְהָא לָא־אוֹסִיף נִתְקָא וְלָא־הָוָה
בֵּיהּ שְׂעַר סְמָק וּמַחְזֵי נִתְקָא
לֵית עָמִיק מִן־מַשְׁכָּא ׀ וְיִגַּלַּח
סָחֲרֵנֵי נִתְקָא וְיָת־נִתְקָא לָא
יְגַלַּח וְיַסְגַּר כַּהֲנָא יָת־נִתְקָא־
שָׁבְעָא יוֹמִין תִּנְיָנוּת ׀ וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא
יָת־נִתְקָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה ׀ וְהָא
לָא־אוֹסִיף נִתְקָא בְּמַשְׁכָּא וּמַחְזוֹהִי
לֵיתוֹהִי עָמִיק מִן־מַשְׁכָּא וְיִדְכֵּי
יָתֵהּ כַּהֲנָא ׀ וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי ׀
וְיִדְכֵּי ׀ וְאִם־אוֹסָפָא יוֹסִיף נִתְקָא
בְּמַשְׁכָּא בָּתַר דְּבוּתֵיהּ׃

כה

וְהָיָה֙ בְּאַתַּ֣ר שְׁחִנַּ֔ת עַמְקָ֖א חִוָּרָ֑א
אוֹ֙ בְּהֶרֶת֙ חִוָּרָ֔ת סַמְּקָ֖א וְיִתְחֲזֵ֥י
לְכָהֲנָ֑א ׀ וְיִחֲזֵ֣י כָּהֲנָ֗א וְהָא֙ מְחִוַּרְתָּ֣א
מִכָּ֣ךְ מִן־מִשְׁכָּ֔א וְשַׂעְרָ֥ה אִתְהֲפַ֖ךְ
לְסָחֹ֑ור וְסָאֲבִינֵ֣יהּ כָּהֲנָ֗א מַכְתְּשׁ
סַגִּירוּתָ֥א הִ֛יא בִּשְׁחִנַּ֖א סַגְיָ֑את ׀
וְאִם־יְחִוֵּינֵ֣יהּ כָּהֲנָ֗א וְהָא֙ לֵ֣ית־בָּ֔הּ
שַׂעְרָ֥א לְסָחֹ֖ור וְכַכְיָ֣א לֵיתָ֑הּ
מִן־מִשְׁכָּ֔א וְהִ֥יא עַמְיָ֖א וְסַגְּרִינֵ֥יהּ
כָּהֲנָ֛א שִׁבְעָ֥ה יֹומִ֖ין ׀ וְאִם־אִסְפָּ֣א
תוֹסֵ֥ף בְּמִשְׁכָּ֖א וְסָאֲבִ֣יב כָּהֲנָ֑א יָתִ֖יהּ
מַכְתְּשָׁ֥א הִ֛וא ׀ וְאִם־בְּאַתְרָ֥הּ
קָטַ֖ת בַּהֲרְתָ֣א לָ֑א אוֹסְפַ֥ת וְוֹשָׁ֛ם
שְׁחִנָּ֥א הִ֖וא וְדַכְּיֵ֥יהּ כָּהֲנָ֑א ׀
אוֹ֙ אֱנָ֣שׁ אֲרֵי֔־יְהֵי בְּמַשְׁכֵ֖יהּ כְּוַאי
דְּנוּר֑ וְתִחֵ֣י רִישָׁ֔ם כְּוַאי֙ בַּהֲרָ֣א
חִוָּרָ֔א סַמְּקָ֖א אוֹ־חִוָּרָ֑א וְיִחֲזֵ֣י יָתֵ֔הּ
כָּהֲנָ֖א וְהָא֙ אִתְהֲפַ֣ךְ שַׂעְרָ֔א לְסָחֹ֖ור
בְּבַהֲרְתָ֑א וּמְחַוְּרָ֣א עֲמִ֔יק מִן־
מִשְׁכָּ֖א סַגִּירוּתָ֣א הִ֑יא בְּבוּאֲרֵ֣י
סַגְיָ֔את וְסָאֲבִ֥יב יָתֵ֖יהּ כָּהֲנָ֑א מַכְתְּשׁ
סַגִּירוּתָ֥א הִ֛וא ׀ וְאִם־יְחִוֵּינֵ֥יהּ כָּהֲנָ֖א
וְהָא֙ לֵ֣ית בְּבַהֲרְתָ֔א שַׂעְרָ֥א לְסָחֹ֖ור
וְכַכְיָ֣א לֵיתָ֑הּ מִן־מִשְׁכָּ֔א וְהִ֥יא
עַמְיָ֖א וְסַגְּרִינֵ֥יהּ כָּהֲנָ֛א שִׁבְעָ֥ה
יֹומִ֖ין ׀ וְיִחֲזֵ֣י כָּהֲנָ֗א בְּיֹומָ֣א
שְׁבִיעָאָ֔ה אִם־אוֹסְפָ֥א תוֹסֵ֖ף
בְּמִשְׁכָּ֑א וְסָאֲבִ֣יב כָּהֲנָ֔א יָתִ֖יהּ

וְהָיָ֗ה בִּמְקֹום֙ הַשְּׁחִין֙ שְׂאֵ֣ת לְבָנָ֔ה אֹ֖ו בַּהֶ֣רֶת
לְבָנָ֑ה אֲדַמְדֶּ֣מֶת וְנִרְאָ֗ה אֶל־הַכֹּהֵ֛ן ׀ וְרָאָ֥ה
הַכֹּהֵ֖ן וְהִנֵּ֣ה מַרְאֵ֑הָ שָׁפָ֣ל מִן־הָעֹ֔ור וְשֵׂעָ֥ר
הַפֵּ֖ךְ לָבָ֑ן וְטִמְּאֹ֤ו הַכֹּהֵן֙ נֶ֣גַע צָרַ֣עַת הִ֔וא
בַּשְּׁחִין֙ פָּרָ֔חָה ׀ וְאִם־יִרְאֶ֣ה הַכֹּהֵ֔ן וְהִנֵּ֣ה
אֵין־בָּ֔הּ שֵׂעָ֥ר לָבָ֖ן וּשְׁפָלָ֣ה אֵינֶ֑נָּה מִן־
הָעֹ֔ור וְהִ֥יא כֵהָ֖ה וְהִסְגִּירֹ֥ו הַכֹּהֵ֛ן שִׁבְעַ֥ת
יָמִ֖ים ׀ וְאִם־פָּשֹׂ֥ה תִפְשֶׂ֛ה בָּעֹ֖ור וְטִמֵּ֣א
הַכֹּהֵ֑ן אֹתֹ֛ו נֶ֥גַע הֹ֖וא ׀ וְאִם־תַּחְתֶּ֛יהָ תַּעֲמֹ֥ד
הַבַּהֶ֖רֶת לֹא־פָשְׂתָ֣ה הַבַּהֶ֑רֶת צָרֶ֥בֶת הַשְּׁחִ֖ין הִ֔וא
וְטִהֲרֹ֖ו הַכֹּהֵ֥ן ס וְאֹ֛ו בָּשָׂ֖ר כִּי־יִהְיֶ֣ה
בְעֹורֹ֑ו מִכְוַ֣ת אֵ֔שׁ וְהָיְתָ֣ה מִחְיַ֔ת הַמִּכְוָ֖ה
בַּהֶ֣רֶת לְבָנָ֣ה אֲדַמְדֶּ֔מֶת אֹ֖ו לְבָנָ֑ה ׀ וְרָאָ֣ה
אֹתָ֗הּ הַכֹּהֵן֙ וְהִנֵּ֣ה נֶהְפַּ֤ךְ שֵׂעָר־לָבָן֙
בַּבַּהֶ֔רֶת וּמַרְאֶ֖הָ עָמֹ֣ק מִן־הָעֹ֑ור צָרַ֣עַת
הִ֔וא בַּמִּכְוָ֖ה פָּרָ֣חָה וְטִמֵּ֔א אֹתֹ֖ו הַכֹּהֵ֑ן נֶ֥גַע
צָרַ֖עַת הִֽוא ׀ וְאִם־יִרְאֶ֣נָּה הַכֹּהֵ֔ן וְהִנֵּ֣ה אֵין־
בַּבַּהֶ֔רֶת שֵׂעָר־לָבָ֖ן וּשְׁפָלָ֣ה אֵינֶ֑נָּה מִן־
הָעֹ֔ור וְהִ֥וא כֵהָ֖ה וְהִסְגִּירֹ֥ו הַכֹּהֵ֛ן שִׁבְעַ֥ת
יָמִ֖ים ׀ וְרָאָ֥הוּ הַכֹּהֵ֖ן בַּיֹּ֣ום הַשְּׁבִיעִ֑י אִם־
פָּשֹׂ֥ה תִפְשֶׂ֛ה בָּעֹ֖ור וְטִמֵּ֣א הַכֹּהֵ֑ן אֹתֹ֛ו

לו כהרת לבנה אדמדמת · פחין הנגב לבן חלק אלא כתוך ומעורב בכתי מראות לבן ואדום : מראה עכל · ולין ומשה עכל אלא מעוך לבמיתו קוי מראה עכל ועמוק כמראה חוקק עמוקה מן העכל : כגב קוי · קשתת קדוקת לו הכהרת · תחתיה · כמקומה : כתרגומו רוסם פיחכן ל׳ כו שלח רוסם מחמוס סנכר כבשר · כל נראת לעין רבעית עור הנרגע מחמת חימום כאן וכנרגע כא כל כגרם דייטריר בלעז : נראת · ריישרי׳סמנבו בלעז : מחיה מכוה פכיתיה כפחיתה המכוה כשכבה לבהרת פתוכה לו לבנה חלקה וסימני מכוה וסימני פחין פרין הם ישלח · חלק מכתוב לימר פחין מצטרפין זה עם זה · פלי תני גרים כפחין וחני גרים כמכוה

וְהִנֵּה פְּשָׂתָה הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר וּטְמֵאוֹ
הַכֹּהֵן צָרַעַת הִוא׃ נֶגַע צָרַעַת כִּי
תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן
וְהִנֵּה שְׂאֵת־לְבָנָה בָּעוֹר וְהִיא הָפְכָה שֵׂעָר
לָבָן וּמִחְיַת בָּשָׂר חַי בַּשְּׂאֵת׃ צָרַעַת נוֹשֶׁנֶת
הִוא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן לֹא יַסְגִּירֶנּוּ
כִּי טָמֵא הוּא׃ וְאִם־פָּרוֹחַ תִּפְרַח הַצָּרַעַת
בָּעוֹר וְכִסְּתָה הַצָּרַעַת אֵת כָּל־עוֹר הַנֶּגַע
מֵרֹאשׁוֹ וְעַד־רַגְלָיו לְכֹל מַרְאֵה עֵינֵי הַכֹּהֵן׃
וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כִסְּתָה הַצָּרַעַת אֶת־
כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטִהַר אֶת־הַנֶּגַע כֻּלּוֹ הָפַךְ לְבָן
טָהֹר הוּא׃ וּבְיוֹם הֵרָאוֹת בּוֹ בָּשָׂר חַי יִטְמָא׃
וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַבָּשָׂר הַחַי וְטִמְּאוֹ הַבָּשָׂר
הַחַי טָמֵא הוּא צָרַעַת הִוא׃ אוֹ כִּי יָשׁוּב ס
הַבָּשָׂר הַחַי וְנֶהְפַּךְ לְלָבָן וּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃
וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ הַנֶּגַע לְלָבָן וְטִהַר
הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע טָהוֹר הוּא׃ פ
וּבָשָׂר כִּי־יִהְיֶה בּוֹ בְּעֹרוֹ שְׁחִין וְנִרְפָּא׃

וְהָא אוֹסְפַת עֲדִיתָא בְּמַשְׁכָּא
וְיַסְאֲבִנֵיהּ כָּהֲנָא סַגִּירוֹתָא הִוא׃
מַכְתַּשׁ סַגִּירוּ אֲרֵי תֶּהֵי
בְּאִינְשָׁא וְיֶהֱיתֵי לוֹת־כָּהֲנָא וְיֶחֱזֵי
כָּהֲנָא וְהָא עָמִיק חַוְרָא בְּמַשְׁכָּא
וְהִיא הַפְכַת שְׂעָרָא לְמֶחְוַר וְרֵשׁוּם
בְּשָׂרָא חַיְיָא בְּעַמִּיקָתָא׃ סַגִּירוּת
עַתִּיקָא הִיא בְּמַשְׁכָּא בְּשָׂרֵיהּ ה
וְיַסְאֲבִנֵיהּ כָּהֲנָא לָא יְסַגְּרִנֵּיהּ
אֲרֵי מְסָאֵב הוּא׃ וְאִם־מְסַגָּא הִסְגֵּי
סַגִּירוּתָא בְּמַשְׁכָּא וְתֶחֱפֵי סַגִּירוּתָא
יָת כָּל־מַשְׁכָּא מִכַּתְשָׁא מֵרֵישֵׁיהּ
וְעַד־רַגְלוֹהִי לְכֹל חֵיוִי עֵינֵי כָּהֲנָא׃
וְיֶחֱזֵי כָּהֲנָא וְהָא חֲפַת סַגִּירוּתָא יָת
כָּל־בְּשָׂרֵיהּ וְדַכֵּי יָת־מַכְתַּשָׁא
כּוּלֵיהּ אִתְהֲפַךְ לְמֶחְוַר דַּכִּי הוּא׃
וּבְיוֹמָא דְאִתְחֲזֵי בֵּיהּ בְּשָׂרָא חַיְיָא
יֶהֵי מְסָאֵב וְיֶחֱזֵי כָּהֲנָא יָת־בְּשָׂרָא
חַיְיָא וְיַסְאֲבִנֵיהּ בְּשָׂרָא חַיְיָא ג
מְסָאֵב הוּא סַגִּירוֹתָא הִוא׃ אוֹ אֲרֵי
יְתוּב בְּשָׂרָא חַיְיָא וְיִתְהֲפַךְ לְמֶחְוַר
וְייֵתֵי לוֹת כָּהֲנָא׃ וְיֶחֱזֵי כָּהֲנָא
וְהָא אִתְהֲפַךְ מַכְתְּשָׁא לְמֶחְוַר
וְדַכֵּי כָּהֲנָא יָת מַכְתְּשָׁא דַּכִּי הוּא׃
וְאִינָשׁ אֲרֵי־
יֶהֵי בֵּיהּ בְּמַשְׁכֵּיהּ שְׁחִנָא וְיִתְסֵי׃

חיוים כלא שנר לבן, וז"ש סלע כחרים מחיים שלא כפאת חף ככל השרפות והעלויתיהן הוא סימן טומאה: צרעת פשתן, מכה יפסה היא זו בעצמית כריחף מעטעה ותחתיה מלאה ליחה. סלע תאמר קרוש ועלתה מחיים לעטרת ליחה, על אדם ועד רגליו, לכל מראה עיני הכהן, פרט לבהן מחסך ומחורץ: וכיום הראות כו בשר חיים טמוחיי כו מחיים קרי בשר פי' שמחמחים סימן טומאה שלא שהיה הבשר כאחד מעשרים ואכעבה כאחד מיבריס מחין ומטמאים ישנם מחיים עני מחין כראה הבשר כולו כאחד שמופנין לילך ולילך וחזר ראש האחר ונתגלה מיפושו על ידי סומן בשר שכבריית וכעבה ריחב וכראיית כו המחיים, שאדם הכתוב מתנוחץ: וכיום, היה ת"ל לעמוד יום יום מאחת ראשה כי ימים מחין לאחת ראשה כו: מכאן לאמרו מחן מוחרי ע"ז מכעבת, ימי מומאתה ע' ולאנטליתו ולכסותו, וכן בראל נותני ע' ליתני הרבה צרעת הוא הכתר הראוי; כתר לשון זכר; מחין לשון חיוים שמחחים הכתר כלקוי הכה ע' מחמת מכת פלא מחחת קשרו וכרפא, המחין העלה מרוכה וכמקומו העלה נגע לחר,

אינש ארי יהי במשך בשריר׃
עמקא או עריא או בהרא ויהי
במשך בשריה למכתש סגרו
ויתתי לות אהרן כהנא או לות־
חד מבנוהי כהניא ׃ ויחזי כהנא
ית־מכתשא במשך בשרא ש
ושערא במכתשא אתהפך לס
למחוור וחזי מכתשא עמיקן
ממשך בשריה מכתש סגירותא
הוא ויחזיניה כהנא ויסאיב יתיה ׃
ואם־בהרא חורא היא במשך
בשריה ועמיקא לית מחוורא מן־
משבא ושערה לא אתהפך ל
למחור ויסגר כהנא ית־מכתשא
שובעא יומין׃ ויחזיניה כהנא ביומא
שביעאה והא מכתשא קם בד־
הוה לא אוסיף מכתשא במשכא
ויסגריניה כהנא שובעא יומין ג
תניינות ׃ ויחזי כהנא יתיה ביומא
שביעאה תניינות והא עמא ג
מכתשא ולא אוסיף מכתשא
במשכא וידכיניה כהנא ערייתא
הוא ויצבעית לכושוהי וידכי ׃
ואם־אוספא תוסף עדתא במשכ
בתר דאתחזי לכהנא לדכיותיה
ויתחזי הגנות לכהנא׃ ויחזי כהנא

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת
או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת
והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו
הכהנים׃ וראה הכהן את הנגע בעור
הבשר ושער בנגע הפך לבן ומראה
הנגע עמק מעור בשרו נגע צרעת הוא
וראהו הכהן וטמא אתו׃ ואם בהרת לבנה
הוא בעור בשרו ועמק אין מראה מן ש
העור ושערה לא הפך לבן והסגיר הכהן
את הנגע שבעת ימים׃ וראהו הכהן ביום
השביעי והנה הנגע עמד בעיניו לא פשה
הנגע בעור והסגירו הכהן שבעת ימים
שנית׃ וראה הכהן אתו ביום השביעי שנית
והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע בעור
וטהרו הכהן מספחת הוא וכבס בגדיו
וטהר׃ ואם פשה תפשה המספחת בעור
אחרי הראתו אל הכהן לטהרתו ונראה
שנית אל הכהן ׃ וראה הכהן

פרשת ספחת וגו׳ סמוכה לענין הם ולעבה זו מזו ׳ בפרשת חכרכורית טייח כל׳ וכן כהיר הוא כמחקים ׳ ל אחרת
וגו׳ בזרת הכתוב הוא מלין טומלת בגדים וטהרתן ש על פי כהן ׳ ספק בהן מתחלה אחור ויסך עבן כתוך הכוב
ליעיון מעור בגדים׳ עיבוק מעור כמרי כל׳ מרחק בהן עיבוק ויש כמרחק חמת עמוקה מן קבע׳ וטמא לאחר ׳ אחרי
ע טומלת אתה מעבר בהן סימן טומלת הוא בזרת הכתוב׳ עמוק לתן מרחקו מן העור ׳ לע ידעתי פרוש ׳ והסגיר ם
יסגירנו ככתיב ׳ ולע ילמד עד סוף הפסוק ולא יוכיחו סימני עבע ׳ בביבין כמרחקו וכשיעורו קרוחין ׳ והסגיר ם
פעית הוא ספח כפסוק לראשון טמא מוחלט ׳ כהה הוכהה ממרחיקתו הא אם עמד במרחיקתו לו כפסח טהור ׳ מספחת
אם מגע טיקור ׳ וכבס כגדיו וטהר׳ יהודי ומזקק להסגר כקרע טמא ובריך טכילה ׳ וטמאו כהן ׳ ומטמאו כהן כקדמי׳
מיהלט ומזקק לגיסריס ול תגלחת ולקרבן אלמוד כפרט אחת תהיה ׳ צרעת היא ׳ המספחת הזאת כראשון לשון כקדמי׳
כגע עשן זכר ׳ ומחית מכיכיות כגע מכזכך מקנת הלבן מפלת לעולם הכשר לף הוא פיוון טומלת עבר עבן

דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תַזְרִיעַ
וְיָלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדַּת
דְּוֹתָהּ תִּטְמָא׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשַׂר
עָרְלָתוֹ׃ וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב
בִּדְמֵי טָהֳרָהּ בְּכָל־קֹדֶשׁ לֹא תִגָּע וְאֶל־
הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד מְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ׃
וְאִם נְקֵבָה תֵּלֵד וְטָמְאָה שְׁבֻעַיִם כְּנִדָּתָהּ
וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשֵׁשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל־דְּמֵי
טָהֳרָהּ׃ וּבִמְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ לְבֵן אוֹ לְבַת
תָּבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה וּבֶן־יוֹנָה אוֹ־
תֹר לְחַטָּאת אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶל־
הַכֹּהֵן׃ וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְהוָה וְכִפֶּר עָלֶיהָ
וְטָהֲרָה מִמְּקֹר דָּמֶיהָ זֹאת תּוֹרַת הַיֹּלֶדֶת
לַזָּכָר אוֹ לַנְּקֵבָה׃ וְאִם לֹא תִמְצָא יָדָהּ דֵּי
שֶׂה וְלָקְחָה שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה
אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלֶיהָ
הַכֹּהֵן וְטָהֵרָה׃ פ פ
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

מַלִּיל עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר
אִתְּתָא אֲרֵי תַּעֲרֵי וְתֵלִיד דְּכַר ג
וְתֶהֱוֵי מְסָאֲבָא שִׁבְעָא יוֹמִין כְּיוֹמֵי
רֵיחוּק סוּבְתַהּ תֶּהֱוֵי מְסָאֲבָה ׃
וּבְיוֹמָא תְּמִינָאָה יִתְגֹּר בִּישְׂרָא ד
דָּעָרְלְתֵיהּ ׃ וְתֵלְתִין וְתַלְתָּא יוֹמִין
תִּתֵּיב בְּדָם דְּכִי בְּכָל־קוּדְשָׁא לָא
תִקְרֵב וְלְמַקְדְּשָׁא לָא תֵיעוֹל
עַד מִשְׁלַם יוֹמֵי דְכוּתַהּ ׃ וְאִם־ ה
נוּקְבָא תֵּלֵד וְתֶהֱוֵי מְסָאֲבָא א
אַרְבְּעִין יוֹמִין בְּרֵיחוּקָא וּשְׁתִּין ג
וְשִׁתָּא יוֹמִין תִּתֵּיב עַל־דָּם דְּכוּ ׃
וּכְמִשְׁלַם יוֹמֵי דְכוּתַהּ לִבְרָא אוֹ
לִבְרְתָא תֵּיתֵי אִמַּר בַּר־ ו
שָׁתָּא
לְעָלְתָּא וּבַר יוֹנָה אוֹ שַׁפְנִינָא ג
לְחַטָּאתָא לְתַרְעָא מַשְׁכַּן וְנָא לוֹת
כָּהֲנָא׃ וְיִקָּרֵב יָתְהוֹן קֳדָם יְיָ וִיכַפַּר
עֲלַהּ וְתִדְכֵּי מְסוֹאֲבַת דַּמָּהָא דָּא
אוֹרַיְתָא דְּיַלְּדַתָּא לְדַכַּר אוֹ ז
לְנוּקְבָא ׃ וְאִם־לָא תַשְׂכַּח יְדַהּ
כְּמִסַּת אִמַּרָא וְתִסַּב תְּרֵין שַׁפְנִינִין
אוֹ תְּרֵין בְּנֵי יוֹנָה חַד לְעָלְתָּא וְחַד
לְחַטָּאתָא וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כָּהֲנָא
וְתִדְכֵּי ׃ וּמַלִּיל
יְיָ עִם־מֹשֶׁה וְעִם־אַהֲרֹן לְמֵימָר׃

כל המהלך על גחון וכל הולך על ארבע
עד כל מרבה הגלים לכל השרץ השרץ
על הארץ לא תאכלום כי שקץ הם: אל
תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ
השרץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בם:
כי אני יהוה אלהיכם והתקדשתם והייתם
קדשים כי קדוש אני ולא תטמאו את
נפשתיכם בכל השרץ הרמש על הארץ:
כי אני יהוה המעלה אתכם מארץ מצרים
להיות לכם לאלהים והייתם קדשים כי
קדוש אני: זאת תורת הבהמה והעוף וכל
נפש החיה הרמשת במים ולכל נפש
השרצת על הארץ: להבדיל בין הטמא
ובין הטהר ובין החיה הנאכלת ובין החיה
אשר לא תאכל:

פרש

וידבר יהוה אל משה לאמר:

כל המהלך על גחון, זה נחש ועמון נחון סחייה פתולך סח ויוסבל על מעיו: כל הולך להכיות את המלכות ואת הדומים לו מים, כל הולך על הרכב זה עקרב: כל, להכיות את החסרוטית מסקרכוט כלב' ואת הדומים לזומה: מרכה רגלים זה גדל, סרטן מים ל' רגלים מרחקו ועד זנבו לבהן ולבהן צוטפיד: ל תעקבו: כאכילתן, סהרי כתיב כשמותיכם ואין כתם כתונג, וכן ל תעמדו כאכילתן, וכטמאתם כם, שם אתם מטמאים כתם כארץ לף אני מטמא אתכם כטמא הכא וכיסיכת מטלה: כי אני ה' שהיכם, כשם פאני קדוש פאני ה' שאיכם כך ויתקדשתם קדשו עצמיכם לעשות ויהייתם קדושים לעבי פאני לקדש אתכם לעשות וכעשם הכא: ולא תעמדו וגו', לעבור עליהן כלאין הרכה. וכל אשר ילך, וזהו שאמרנו בתעמוד לכל פיטיתיה לעקב לרכב כאלה עקב חומם, נרעה עקב שם, כי אני ה' המעלה אתכם, על מנת שתקבלו מצוותי העלתי אתכם: להבדיל, לא כאבר הסוסה שלא סתהא יודע ומכיר ובקי כתם: בין הטהור ובין הטמא, צריך ליתן בין חמור לפרה והלא כבר מפורשים הם שלא כין שמיאה לן לעיל ל"ה לן בין בהמה חניו כל קיסו ל"ם זה רובו: ובין החיה הנאכלת, צריך ליתן בין נבי לנרוד, והלא כבר מפורשים הם שלא כין סמוכי כם סייחי ה"ם זה כפרה לעולי כם סייחי טרפה פסולה. אשה כי תוריע כרחמיה כך תעוקו כתפרשה

מִכֹּל הָאֹכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו מַיִם יִטְמָא וְכָל מַשְׁקֶה אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה בְּכָל כְּלִי יִטְמָא׃ וְכֹל אֲשֶׁר יִפֹּל מִנִּבְלָתָם עָלָיו יִטְמָא תַּנּוּר וְכִירַיִם יִתָּץ טְמֵאִים הֵם וְטְמֵאִים יִהְיוּ לָכֶם׃ אַךְ מַעְיָן וּבּוֹר מִקְוֵה מָיִם יִהְיֶה טָהוֹר וְנֹגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָא׃ וְכִי יִפֹּל מִנִּבְלָתָם עַל כָּל זֶרַע זָרוּעַ אֲשֶׁר יִזָּרֵעַ טָהוֹר הוּא׃ וְכִי יִתַּן מַיִם עַל זֶרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֶם׃ ס וְכִי יָמוּת מִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִיא לָכֶם לְאֹכְלָה הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד הָעָרֶב׃ וְהָאֹכֵל ש מִנִּבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעָרֶב וְהַנֹּשֵׂא אֶת נִבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעָרֶב׃ וְכָל הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל הָאָרֶץ שֶׁקֶץ הוּא לֹא יֵאָכֵל׃

בְּגוּיָה יִסְתָּאֵב וְיִתָּה תִּתְבָּרֵךְ ׃ מִכָּל מֵיכָל דְּיִתְאֲכֵל דְּיֵעָלוֹן עֲלֵהּ מַיָּא יְהֵי מְסָאֲב וְכָל מַשְׁקֵי ר דְּישַׁתֵּי בְּכָל מָאן יְהֵי מְסָאֲב ׃ וְכֹל דְּיִפּוֹל מִנִּבְלָתְהוֹן עֲלוֹהִי יְהֵי מְסָאֲב תַּנּוּר וְכִירִים יִתְּרְעוּן ס מְסָאֲבִין אִינוּן וּמְסָאֲבִין יְהוֹן לְכוֹן׃ בְּרַם מַעְיָן וְגוּב בֵּית כְּמִשְׁוּת מַיָּא יְהֵי דְּכֵי וְדִיקָרֵב בִּנְבִלְתְּהוֹן יְהֵי מְסָאֲב ׃ וַאֲרֵי יִפּוֹל מִנִּבְלְתְּהוֹן עַל כָּל בַּר זַרְעָא דְּיִזָּרַע דְּכֵי הוּא׃ וַאֲרֵי יִתְּהַבוּן מַיָּא עַל בַּר זַרְעָא וְיִפּוֹל מִנִּבְלְתְּהוֹן עֲלוֹהִי מְסָאֲב הוּא לְכוֹן׃ וַאֲרֵי יְמוּת מִן בְּעִירָא דִּהְיָא לְכוֹן לְמֵיכַל דְּיִקָּרֵב בִּנְבִילְתָהּ יְהֵי מְסָאֲב עַד רַמְשָׁא ׃ וְדֵיכוֹל מִנִּבְלְתָהּ יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיְהֵי מְסָאֲב עַד רַמְשָׁא וְדֵיטוֹל ית נִבְלְתָהּ יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיְהֵי מְסָאֲב עַד רַמְשָׁא ׃ וְכֹל דְּיִחְשָׁא דְּרַחֵישׁ עַל אַרְעָא שִׁקְצָא הוּא לָא יִתְאֲכֵל׃

וכל דמהלך על ידוהי בכל חיתא
דמהלכא על ארבע מסאבין
אינון לכון כל דיקרב בנבלתהון
יהי מסאב עד רמשא: ודיטול ית
נבלתהון יצבע לבושוהי ויהי
מסאב עד רמשא מסאבין אינון
לכון: ודין לכון דמסאב
בריחשא דרחיש על ארעא ג
חולדא ועכברא וצבא לזנוהי:
וילא וכוחא וחלטתא וחומטא
ואשותא: אלין דמסאבין לכון בכל
ריחשא כל דיקרב בהון במותהון
יהי מסאב עד רמשא: וכל דיפל
עלוהי מנהון במותהון יהי מסאב
מכל מאן דאע או לבוש או ג
משך או שק כל מאן דיתעביד
עבידתא בהון במיא יתעל ויהי
מסאב עד רמשא וידכי: וכל
מאן דחסף דיפל מנהון לגויה כל
די

וכל הולך על כפיו בכל החיה ההלכת
על ארבע טמאים הם לכם כל הנגע
בנבלתם יטמא עד הערב: והנשא את
נבלתם יכבס בגדיו וטמא עד הערב
טמאים המה לכם: ס וזה לכם
הטמא בשרץ השרץ על הארץ החלד
והעכבר והצב למינהו: והאנקה והכח
והלטאה והחמט והתנשמת: אלה
הטמאים לכם בכל השרץ כל הנגע
בהם במתם יטמא עד הערב: וכל אשר
יפל עליו מהם במתם יטמא מכל כלי
עץ או בגד או עור או שק כל כלי אשר
יעשה מלאכה בהם במים יובא וטמא
עד הערב וטהר: וכל כלי חרש אשר
יפל מהם אל תוכו כל אשר

על כפיו: כגון כלב ודוב וחתול. טמאים הם לכם למגע. וזה לכם הטמא: כל טומאות הללו אינם לאיסור אכילה
לטומאה ממש להיות טמא במגען ונאסר לאכול תרומה וקדשים וליכנס למקדש: החלד מושטילא. והצב פרוייט
לצפרדע: האנקה הריצון. לטאה לישרדה: החומט לימצא. תנשמת טלפא. במים יובא. ואף לאחר טבילתו טמא הוא
לתרומה עד הערב ואח"כ וטהר בהערב השמש: אל תוכו. אין כלי חרס מטמא אלא מאוירו. כל אשר בתוכו
הכלי חוזר ומטמא מה שבאוירו. ואותו תשברו: לימד שאין לו טהרה במקוה: מכל האוכל אשר יאכל. מוסב על
מקרא העליון כל אשר בתוכו יטמא מכל האוכל אשר יאכל אשר בא עליו מים והוא בתוך כלי חרס הטמא יטמא
ולמדנו מכאן דברים הרבה: למדנו שאין האוכל מכשר ומתוקן לקבל טומאה עד שיבואו עליו מים פעם אחת
עליו פעם אחת מקבל טו"א לעולם ואפי' נגוב: והיין והשמן וכל הנקרא משקה מכשיר זרעים לטומאה כמים
יש לדרוש המקרא אשר יבא עליו מים או כל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא האוכל. ועוד למדו רבו' מכאן שאין
הטומאה מטמאה כלים שכך שנינו יכול יהו כל הכלים מטמאין מאויר כלי חרס ת"ל כל אשר בתוכו יטמא
ומשקה מטמא באויר כלי חרס ואין כל הכלים מטמאין מאויר כלי חרס לפי שהשרץ אב הטומאה והכלי
ולד הטומאה לפיכך אינו חוזר ומטמא כלים שבתוכו. ולמדנו עוד שהשרץ שנפל לאויר תנור והפת בתוכו
השרץ בפת התנור ראשון והפת שניה. ולא נאמר יחשב את התנור כאילו מלא טומאה ותהא הפת תחלה. שאם
אומר כן לא מצינו כל הכלים מלא טומאה מאויר כלי חרס שהרי טומאה עצמה בגע בהם ומגבן. ולמדנו עוד
ביאת מים שאינה מכשרת זרעים אלא א"כ נפלו עליהם משנתלשו שאם אתה אומר מקבלים הכשר במחובר
שלא באו עליו מים ומיכן אומר אשר יבא עליו מים. ולמדנו עוד שאין אוכל מטמא אחרים אלא א"כ יש בו כביצה
אשר יאכל. אוכל הנאכל בבת אחת. ושיערו חכמים אין בית הבליעה מחזיק יותר מביצת תרנגולת: תנור וכירים
כלים המיטלטלין הן והן של חרס ויש להם תוך ושופת על נקב החלל את הקדירה

את־השלך ואת־הינשוף׃ ואת־התנשמת
ואת־הקאת ואת־הרחם׃ ואת־החסידה
והאנפה למינה ואת־הדוכיפת ואת־העטלף׃
כל־שרץ העוף ההלך על־ארבע שקץ
הוא לכם׃ אך את־זה תאכלו מכל שרץ
העוף ההלך על־ארבע אשר לא כרעים
ממעל לרגליו לנתר בהן על־הארץ׃ את־
אלה ממהם תאכלו את־הארבה למינהו ואת־
הסלעם למינהו ואת־החרגל למינהו ואת־
החגב למינהו׃ וכל־שרץ העוף אשר־לו
ארבע רגלים שקץ הוא לכם׃ ולאלה
תטמאו כל־הנגע בנבלתם יטמא עד־
הערב׃ וכל־הנשא מנבלתם יכבס בגדיו
וטמא עד־הערב׃ לכל־הבהמה אשר־
הא מפרסת פרסה ושסעת איננה שסעת
ה־האינה מעלה טמאים הם לכם כל־
הנגע בהם יטמא׃

וקרטא וירקרקא וחורית׃ ואיבו
לונה ונגר טורא ועטלפא׃ כל
ריחשא דעופא דמחלך על ארבע
שקצא הוא לכון׃ ברם ית־דין
תיכלון מכל ריחשא דעופא ד
דמהלך על־ארבע דליה קרסלין
מלעילו רגלוהי לקפצא בהון על־
ארעא׃ ית־אין מנהון תיכלון ית־
גובא לונה וית־רשונא לונה׃ י
וית־חרגולא לונוהי וית־חגבא
לונוהי׃ וכל ריחשא דעופא דליה
ארבע רגלין שקצא הוא לכון׃
ולאלין תסתאבון כל־דיקרב
בנבלתהון יהי מסאב עד רמשא׃
וכל־דיטול מנבלתהון יצבע
לבושוהי ויהי מסאב עד רמשא׃
לכל בערא דהיא סריקא פרסה
וטילפין לא איתהא מטילפא
ופשרא לא איתהא מסקא
מסאבין אינון לכון כל־
דיקרב
בנבלתהון יהי מסאב׃

וְאֵת֙ הַחֲזִ֣יר כִּי־מַפְרִ֥יס פַּרְסָ֖ה הֽוּא֙ וְשֵׁ֣סַע
שֶׁ֔סַע פַּרְסָ֖ה וְהוּא֙ גֵּרָ֣ה לֹא־יִגַּ֔ר טָמֵ֥א הוּא֙
לָכֶ֔ם׃ מִבְּשָׂרָ֖ם לֹ֣א תֹאכֵ֑לוּ וּבְנִבְלָתָ֖ם לֹ֥א
תִגָּ֛עוּ טְמֵאִ֥ים הֵ֖ם לָכֶ֑ם׃ אֶת־זֶ֥ה תֹּאכְל֖וּ
מִכֹּ֣ל אֲשֶׁר־בַּמָּ֑יִם כֹּ֚ל אֲשֶׁר־ל֣וֹ סְנַפִּ֣יר
וְקַשְׂקֶ֔שֶׂת בַּמַּ֥יִם בַּיַּמִּ֖ים וּבַנְּחָלִ֑ים אֹתָ֖ם
תֹּאכֵֽלוּ׃ וְכֹ֣ל אֲשֶׁר־אֵ֤ין לוֹ֙ סְנַפִּ֣יר וְקַשְׂקֶ֔שֶׂת
בַּמַּ֥יִם וּבַנְּחָלִ֖ים מִכֹּ֣ל שֶׁ֣רֶץ הַמַּ֑יִם וּמִכֹּל֙
נֶ֣פֶשׁ הַחַיָּ֔ה אֲשֶׁ֖ר בַּמָּ֑יִם שֶׁ֥קֶץ הֵ֖ם לָכֶֽם׃
וְשֶׁ֥קֶץ יִהְי֖וּ לָכֶ֑ם מִבְּשָׂרָם֙ לֹ֣א תֹאכֵ֔לוּ וְאֶת־
נִבְלָתָ֖ם תְּשַׁקֵּֽצוּ׃ כֹּ֚ל אֲשֶׁר־אֵ֣ין לוֹ֙ סְנַפִּ֣יר
וְקַשְׂקֶ֔שֶׂת בַּמַּ֖יִם שֶׁ֣קֶץ הוּא֙ לָכֶֽם׃ וְאֶת־
אֵ֨לֶּה֙ תְּשַׁקְּצ֣וּ מִן־הָע֔וֹף לֹ֥א יֵאָכְל֖וּ שֶׁ֣קֶץ
הֵ֑ם אֶת־הַנֶּ֥שֶׁר וְאֶת־הַפָּ֖רֶס וְאֶת־הָעָזְנִיָּֽה׃
וְאֶת־הַדָּאָ֖ה וְאֶת־הָאַיָּ֑ה לְמִינָֽהּ׃ אֵ֥ת כָּל־
עֹרֵ֖ב לְמִינֽוֹ׃ וְאֵת֙ בַּת־הַיַּ֣עֲנָ֔ה וְאֶת־הַתַּחְמָ֖ס
וְאֶת־הַשָּׁחַ֑ף וְאֶת־הַנֵּ֖ץ לְמִינֵֽהוּ׃ וְאֶת־הַכּוֹס

וית חזירא ארי סריק פרסתא
הוא ומטילפא טילפין פרסתא
והוא פשרא לא פשר מסאב
הוא לכון ומבשריהון לא תיכלון
ובנבלתהון לא תקרבון מסאבין
אינון לכון ית דין תיכלון מכל
די במיא כל דליה ציצין וקלפין
במיא ביממיא ובנחליא יתהון
תיכלון ׃ וכל דלית ליה ציצין
וקלפין ביממיא ובנחליא מכל
ריחשא דמיא ומכל נפשא חייתא
די במיא שקצא אינון לכון ׃
ושקצא יהון לכון מבשריהון לא
תיכלון וית נבלתהון תשקצון ׃
כל דלית ליה ציצין וקלפין במיא
שקצא הוא לכון ׃ וית אילין
תשקצון מן עופא לא יתאכלון
שקצא אינון נשרא ועֹר ועויא ׃
ודיתא וטרפיתא לונה ׃ ית כל־
עורבא לונה ׃ וית בת נעמיתא
וינצא וצפר שחפא ונצא לזנוהי׃
וקדיא ושלינוא וקיפופא ויבושא

אֶת־חַטָּאתָם וְאֶת־עֹלָתָם לִפְנֵי יְהוָה
וַתִּקְרֶאנָה אֹתִי בָּאֵלֶּה וְאֹכַלְתִּי חַטָּאת הַיּוֹם
הֵיטַב בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּיטַב
בְּעֵינָיו׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אֲלֵהֶם׃ דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחַיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ
מִכָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ כֹּל
מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע פְּרָסֹת
מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ׃ אַךְ
אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִסֵי
הַפַּרְסָה אֶת־הַגָּמָל כִּי מַעֲלֵה גֵרָה הוּא
וּפַרְסָה אֵינֶנּוּ מַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃
וְאֶת־הַשָּׁפָן כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה הוּא
וּפַרְסָה לֹא יַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃ וְאֶת־
הָאַרְנֶבֶת כִּי־מַעֲלַת גֵּרָה הִוא וּפַרְסָה
לֹא הִפְרִיסָה טְמֵאָה הִוא לָכֶם׃

אֶת־חַטָּאתָן וְאֶת־עֹלָתָן לִפְנֵי
יְהוָה וַתִּקְרֶאנָה אֹתִי כָּאֵלֶּה
וְאִלּוּפוֹן אֲכָלִית חַטָּאתָא יוֹמָא־
דֵּין הֲתַקִּין קָדָם יְיָ׃ וּשְׁמַע מֹשֶׁה
וְשַׁפִּיר בְּעֵינוֹהִי׃ וּמַלֵּיל יְיָ
עִם־מֹשֶׁה וְעִם־אַהֲרֹן לְמֵימַר
לְהוֹן׃ מַלִּילוּ עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמֵימַר דָּא חֵיתָא דְּתֵיכְלוּן מִכָּל־
בְּעִירָא דְּעַל־אַרְעָא׃ כֹּל דְּסַדְּיקָא
פַּרְסָתָא וּמְטַלְּפָא טִלְפִין פַּרְסָתָא
מַסְקָא פִּשְׁרָא בִּבְעִירָא יְתֵר־
תֵּיכְלוּן׃ בְּרַם יָת־דֵּין לָא
תֵּיכְלוּן מִמַּסְקֵי פִּשְׁרָא וּמִסַּדְּקֵי
פַּרְסָתָא יָת גַּמְלָא אֲרֵי־מַסִּיק
פִּשְׁרָא הוּא וּפַרְסָתָא לָא סַדְּקָא
מְסָאַב הוּא לְכוֹן׃ וְיָת־טַפְוָא אֲרֵי־
מַסִּיק פִּשְׁרָא הוּא וּפַרְסְתָּא לָא
סַדְּקָא מְסָאַב הוּא לְכוֹן׃ וְיָת־
אַרְנְבָּא אֲרֵי־מַסְקָא פִּשְׁרָא הִיא
וּפַרְסְתָּא לָא סַדְּקָא מְסָאֲבָא
הִיא לְכוֹן׃

אֹתָהּ וּבָנֶיךָ וּבִתֶּךָ עִמָּךְ אֲרֵי חוּלָקָא
וְחוּלַק־בְּנָךְ אִתְיְהִיבוּ מִנְּכַסְרַת
קוּדְשַׁיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל ׃ שׁוֹקָא
דְּאַפְרְשׁוּתָא וְחַדְיָא דְּאַרְמוּתָא
עַל קוּרְבְּנֵי תַּרְבָּיָא יְתִין לְאַרְכָּא
אַרְמָא קֳדָם־יְיָ וְיְהֵי לָךְ וּלְבָנָךְ
עִמָּךְ לְקְיָם עָלָם כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ׃
וְיָת צְפִירָא דְּחַטָּאתָא בְּבָעְיָא
תַּבְעִיָּה מֹשֶׁה וְהָא אִיתְוַקַּד וְרַגְיוּ
עַל־אֶלְעָזָר וְעַל־אִיתָמָר בְּנֵי
אַהֲרֹן דְּאִשְׁתָּאֲרוּ לְמֵימָר ׃ מָדִין
לָא־אֲכַלְתּוּן יָת־חַטָּאתָא בְּאַתַר
קַדִּישׁ אֲרֵי קֻדְשִׁין הִיא
וְיָתַהּ יְהַב לְכוֹן לְסַלָּקָא עַל־חוֹבֵי
כְּנִשְׁתָּא לְכַפָּרָא עֲלֵיהוֹן קֳדָם יְיָ׃
הָא לָא אִיתְעַל מִדְּמָהּ לְבֵירַת
קוּדְשָׁא גַּוָּאָה מֵיכַל תֵּיכְלוּן יָתַהּ
בְּקוּדְשָׁא כְּמָא דְּפַקִּידִית וְוֹסַלִּיל
אַהֲרֹן עִם־מֹשֶׁה הָא יוֹמָא דֵּין

קָרִיבוּ

אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבִתֶּךָ עִמָּךְ כִּי חֻקָּךְ וְחֹק
בָּנֶיךָ נָתְנוּ מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל ׃ שׁוֹק
הַתְּרוּמָה וְחֶזֶה הַתְּנוּפָה עַל אִשֵּׁי הַחֲלָבִים
יָבִיאוּ לְהָנִיף תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לְךָ
וּלְבָנֶיךָ אִתְּךָ לְחָק־עוֹלָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה ׃ וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת דָּרֹשׁ דָּרַשׁ
מֹשֶׁה וְהִנֵּה שָׂרֹף וַיִּקְצֹף עַל אֶלְעָזָר וְעַל
אִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן הַנּוֹתָרִם לֵאמֹר ׃ מַדּוּעַ
לֹא אֲכַלְתֶּם אֶת הַחַטָּאת בְּמָקוֹם הַקֹּדֶשׁ
כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא וְאֹתָהּ נָתַן לָכֶם
לָשֵׂאת אֶת עֲוֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם
לִפְנֵי יְהוָה ׃ הֵן לֹא הוּבָא אֶת דָּמָהּ אֶל
הַקֹּדֶשׁ פְּנִמָּה אָכוֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ
בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי ׃ וַיְדַבֵּר
אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה הֵן הַיּוֹם הִקְרִיבוּ

168

לֹא תַצְאוּ פֶּן־תָּמֻתוּ כִּי שֶׁמֶן מִשְׁחַת יְהוָה
עֲלֵיכֶם וַיַּעֲשׂוּ כִּדְבַר מֹשֶׁה: ס וַיְדַבֵּר
יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: יַיִן וְשֵׁכָר אַל־
תֵּשְׁתְּ אַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם אֶל־אֹהֶל
מוֹעֵד וְלֹא תָמֻתוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם:
וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא
וּבֵין הַטָּהוֹר: וּלְהוֹרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת
כָּל־הַחֻקִּים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיהֶם בְּיַד־
מֹשֶׁה: פ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן וְאֶל
אֶלְעָזָר וְאֶל־אִיתָמָר בָּנָיו הַנּוֹתָרִים קְחוּ
אֶת הַמִּנְחָה הַנּוֹתֶרֶת מֵאִשֵּׁי יְהוָה וְאִכְלוּהָ
מַצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא:
וַאֲכַלְתֶּם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כִּי חָקְךָ
וְחָק־בָּנֶיךָ הִוא מֵאִשֵּׁי יְהוָה כִּי־כֵן צִוִּיתִי:
וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה

תֹּאכְלוּ בְּמָקוֹם טָהוֹר

לָא תִּפְקוֹן דְּיִלְמָא תְּמוּתוּן אֲרֵי־
מְשַׁח רְבוּת־קוּדְשָׁא דַּיְיָ עֲלֵיכוֹן
וְעַבְדוּ כְּפִתְגָמָא דְּמֹשֶׁה:
וּמַלֵּיל יְיָ עִם־אַהֲרֹן לְמֵימָר:
חַמְרָא וְסִכְרָא לָא תִּשְׁתֵּי אַתְּ וּבְנָךְ
עִמָּךְ בְּמֵיעַלְכוֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא
וְלָא תְּמוּתוּן קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן:
וּלְאַפְרָשָׁא בֵּין קוּדְשָׁא וּבֵין חוֹלָא
וּבֵין מְסָאֲבָא וּבֵין דַּכְיָא: וּלְאַלָּפָא
יָת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת כָּל־קְיָמַיָּא
דְּמַלֵּיל יְיָ לְהוֹן בְּיַד דְּמֹשֶׁה:
וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם־אַהֲרֹן
וְעִם אֶלְעָזָר וְעִם אִיתָמָר בְּנוֹהִי
דְּאִשְׁתָּאֲרוּ סְבוֹ יָת מִנְחְתָּא
דְּאִשְׁתָּאֲרַת מִקּוּרְבְּנַיָּא דַּיְיָ
וְאִכְלוּהָ פְּטִיר בְּסִטַר מַדְבְּחָא
אֲרֵי קֻדְשָׁא קוּדְשִׁין הִיא: וְתֵיכְלוּן
יָתָהּ בְּאַתַר קַדִּישׁ אֲרֵי חוּלְקָךְ
וְחוּלַק בְּנָךְ הִוא מִקּוּרְבְּנַיָּא דַּיְיָ
אֲרֵי כֵּן אִתְפְּקֵדִית: וְיָת חֲדֵיָא
דְּאַרְמוּתָא וְיָרֵךְ שׁוֹקָא
דְּאַפְרָשׁוּתָא תֵּיכְלוּן בְּאַתַר דְּכֵי

וְנָסִיבוּ בְנֵי־אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא
גְּבַר טַחְתִּירְתֵּיהּ וְיָהֲבוּ בְּהוֹן אֵישְׁתָּא
וְשַׁוִּיוּ עֲלַהּ קְטֹרֶת בּוֹסְמִין וְקָרִיבוּ
קֳדָם יְיָ אֵישָׁתָא נוּכְרִיְתָא דְּלָא
פַּקִּיד יָתְהוֹן : וּנְפָקַת אֵישָׁתָא
מִן קֳדָם יְיָ וַאֲכָלַת יָתְהוֹן וּמִיתוּ
קֳדָם יְיָ : וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן
הוּא דְּמַלֵּיל יְיָ לְמֵימַר בְּקָרִיבַי
אִתְקַדַּשׁ וְעַל אַפֵּי כָּל עַמָּא
אֶתְיַקַּר וְשָׁתִיק אַהֲרֹן : וּקְרָא
מֹשֶׁה לְמִישָׁאֵל וּלְאֶלְצָפָן בְּנֵי
עֻזִּיאֵל אֲחֲבוּהִי דְּאַהֲרֹן וַאֲמַר
לְהוֹן קְרִיבוּ טוֹלוּ יָת אֲחֵיכוֹן מִן
קֳדָם אַפֵּי קוּדְשָׁא לְמִבְרָא
לְמַשְׁרִיתָא : וְקָרִיבוּ וְנָטְלוֹנוּן
בְּכִתּוֹנֵיהוֹן לְמִבְרָא לְמַשְׁרִיתָא
כְּמָא דְמַלֵּיל מֹשֶׁה : וַאֲמַר מֹשֶׁה
לְאַהֲרֹן וּלְאֶלְעָזָר וּלְאִיתָמָר
בְּנוֹהִי רֵישֵׁיכוֹן לָא תְרִבְּעוּן פָּרוּעַ
וּלְבוּשֵׁיכוֹן לָא תְבַזְּעוּן וְלָא
תְּמוּתוּן וְעַל כָּל כְּנִשְׁתָּא יְהֵי
רוֹגְזָא וַאֲחֵיכוֹן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל
יִבְכּוֹן יָת יְקִידְתָּא דְּאוֹקִיד יְיָ :
וּמִתְרַעַסְתְּכוֹן וְמִטְּנָא

וַיִּקְחוּ בְּנֵי אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מַחְתָּתוֹ
וַיִּתְּנוּ בָּהֵן אֵשׁ וַיָּשִׂימוּ עָלֶיהָ קְטֹרֶת וַיַּקְרִיבוּ
לִפְנֵי יְהוָה אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם :
וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמֻתוּ
לִפְנֵי יְהוָה : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן הוּא
אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ
וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶכָּבֵד וַיִּדֹּם אַהֲרֹן : וַיִּקְרָא
מֹשֶׁה אֶל מִישָׁאֵל וְאֶל אֶלְצָפָן בְּנֵי עֻזִּיאֵל
דֹּד אַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבוּ שְׂאוּ אֶת
אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי הַקֹּדֶשׁ אֶל מִחוּץ
לַמַּחֲנֶה : וַיִּקְרְבוּ וַיִּשָּׂאֵם בְּכֻתָּנְתָּם
אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה :
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן וְאֶל אֶלְעָזָר
וְאֶל אִיתָמָר בָּנָיו רָאשֵׁיכֶם אַל תִּפְרָעוּ
וּבִגְדֵיכֶם לֹא תִפְרֹמוּ וְלֹא תָמֻתוּ וְעַל כָּל
הָעֵדָה יִקְצֹף וַאֲחֵיכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל
יִבְכּוּ אֶת הַשְּׂרֵפָה אֲשֶׁר
שָׂרַף יְהוָה : וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד

וקנה לה , ר אלעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שכורין הלכה כבני חסה רבן . ר שמעון אומר אומר אתה יין בכבשו לעיקדם תדע שאחר שיתקדש הזמיר הכותבים אלא יכבשו אתויי יין מכל מקום שקיה ע כן כיצד וכן כרוזיאות בוריקית רב אומר אחר דכי ' וגו' . קיכן דכר ושוערתי סוחה לבני ישראל ומקדש כבכורי . ש תקדי כבכורי . אומר ע חסה לאהרן לאחי אהרן יודע הייתי שיתקדם הכתוב באיזדעיני על מקטוריית בכור לו כי לו כך עשה ד דוקא בני חסה גדולים ממני ומתך ; וידם אהרן , וקבל שכר על שתיקתו ומה שכר קבל שנתייחד עמו הדבר שנאמר ע לעברו פרסת אתויי יין ; בקריבי , ועל פני כל העם אכבד . שכשהלכה עופה דין בעדיקים מתירת מיקנם ומתקנם חס כך כחלו כל שכן כרשעים וכן אתה אומר מלים מתקדשין , אל תקרי מתקדשין אל ; מתקדשין דוד אהרן , עזיאל אחי עמרם היה שנאמר ובני קהת ובני ; שמו את אחיכם . ובמו כאחד האומר לחבירו הבבר את אחיך שבא הבנה שלא בערבב את השמיחה : בכתבותם , אל תקרינו . אל תגדלו שער ויכתן שלא כמנהג בגדיכם אלא כמנהג אחיכם שבאו מן המדבר ולא תעשו תעמוד ; ואחיכם כל בית ישראל . ויכתן שנהגו שלא תקרח את תגרכב מחמת מוטלת על הכל שתהא כל אחת ואחת יין ושכר . יין דרך שברונה ,

וַיְשַׁחֲטֵהוּ וַיַּזְרֵק אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃
וְאֶת־הָעֹלָה הִמְלִיכוּ לְנִתְחֶיהָ וְלָרֹאשׁ׃ וַיְקַטֵּר הַכֹּהֵן
אֶת־הַכֹּל הַמִּזְבֵּחָה׃ וְקִרְבָּהּ וְכִרְעָהּ רָחַץ בַּמַּיִם וְהִקְטִיר
הַכֹּהֵן עַל־הַמִּזְבֵּחַ עֹלָה הִיא אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחוֹחַ לַיְיָ׃
וַיַּקְרֵב אֶת־קָרְבַּן הָעָם וַיִּקַּח אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר
לָעָם וַיִּשְׁחָטֵהוּ וַיַּעֲשֵׂהוּ חַטָּאת כָּרִאשׁוֹן׃ וַיַּקְרֵב אֶת־
הָעֹלָה וַיַּעֲשֶׂהָ כַּמִּשְׁפָּט׃ וַיַּקְרֵב אֶת־
הַמִּנְחָה וַיְמַלֵּא כַפּוֹ מִמֶּנָּה וַיַּקְטֵר עַל־
הַמִּזְבֵּחַ מִלְבַד עֹלַת הַבֹּקֶר׃ וַיִּשְׁחַט אֶת־
הַשּׁוֹר וְאֶת־הָאַיִל זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר
לָעָם וַיִּמְצְאוּ בְנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו
וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְאֶת־הַחֲלָבִים
מִן־הַשּׁוֹר וּמִן־הָאַיִל הָאַלְיָה וְהַמְכַסֶּה
וְהַכְּלָיֹת וְיֹתֶרֶת הַכָּבֵד׃ וַיָּשִׂימוּ אֶת־הַחֲלָבִים
עַל־הֶחָזוֹת וַיְקַטֵּר הַחֲלָבִים הַמִּזְבֵּחָה׃
וְאֶת־הֶחָזוֹת וְאֶת־שׁוֹק הַיָּמִין הֵנִיף אַהֲרֹן
תְּנוּפָה לִפְנֵי יְיָ כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה׃ וַיִּשָּׂא
אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ אֶל־הָעָם וַיְבָרְכֵם וַיֵּרֶד
מֵעֲשׂוֹת הַחַטָּאת וְהָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים׃ וַיָּבֹא
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ וַיְבָרְכוּ
אֶת־הָעָם וַיֵּרָא כְּבוֹד יְיָ אֶל־כָּל־הָעָם׃
וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְיָ וַתֹּאכַל עַל־
הַמִּזְבֵּחַ אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַחֲלָבִים וַיַּרְא
כָּל־הָעָם וַיָּרֹנּוּ וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם׃ ס

וְנִכְסִיהּ וְכַפַּר בְּרַמְיָה בְּקַרְמָאֵי׃
וְקָרֵיב יָת עָלְתָא וְעַבְדַת כַּרְחוֹהִי׃
וְקָרֵיב יָת כִּנְחָתָא וּמְלָא יְדֵיהּ
מִנָּהּ וְאַסִּיק עַל כַּרְמְבָחָא בַּר־
מֵעָלַת צַפְרָא׃ וְנִכֵּס יָת תּוֹרָא
וְיָת דְּיִכְרָא נִכְסַת קוּרְשָׁא דִּי
לְעַמָּא וְאַמְטִיו בְּנֵי אַהֲרֹן יָת־
דְּמָא לֵיהּ וּזְרָקֵיהּ עַל־מַדְבְּחָא
סְחוֹר סְחוֹר׃ וְיָת תַּרְבֵּיָא מִן־
תּוֹרָא וּמִן דִּיכְרָא אַלְיְתָא וְחֶפֶּ־
נָוָא וְכוֹלְיְיתָא וְחֵיזֵר כִּבְדָּאוֹשְׁוִיו׃
יָת תַּרְבֵּיָא עַל־חֲדְיְתָא וְאַסִּיק
תַּרְבֵּיָא לְמַדְבְּחָא׃ וְיָת־חֲדְיְתָא
וְיָת שׁוֹקָא רִיסְיָנָא אֲרִים אַהֲרֹן
אַרְמָא קֳדָם יְיָ כְּמָא דְפַקִּיד־
מֹשֶׁה׃ וַאֲרִים אַהֲרֹן יָת יְדוֹהִי
לְעַמָּא וּבָרְכִנוּן וְנָחַת מִלְּמֶעְבַּד
חַטָּאתָא וְעָלְתָא וּנְכֵסַת קוּרְשָׁיָא׃
וְעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא
וּנְפָקוּ וּבָרִיכוּ יָת־עַמָּא וְאִתְגְּלִי
יְקָרָא דַייָ לְכָל־עַמָּא׃ וּנְפָקַת
אֵישָׁתָא מִן־קֳדָם יְיָ וְאָכְלַת עַל־
מַדְבְּחָא יָת עָלְתָא וְיָת תַּרְבֵּיָא
וְחָזוֹ כָּל־עַמָּא וְשַׁבְּחוּ וּנְפַלוּ עַל־
אַפֵּיהוֹן׃

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קְרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ
וַעֲשֵׂה אֶת־חַטָּאתְךָ וְאֶת־עֹלָתֶךָ וְכַפֵּר
בַּעַדְךָ וּבְעַד הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת־קָרְבַּן הָעָם
וְכַפֵּר בַּעֲדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ וַיִּקְרַב
אַהֲרֹן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחַט אֶת־עֵגֶל הַחַטָּאת
אֲשֶׁר־לוֹ׃ וַיַּקְרִבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו
וַיִּטְבֹּל אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ
וְאֶת־הַדָּם יָצַק אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃ וְאֶת־
הַחֵלֶב וְאֶת־הַכְּלָיֹת וְאֶת הַיֹּתֶרֶת מִן־הַכָּבֵד
מִן־הַחַטָּאת הִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְאֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־
הָעוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃ וַיִּשְׁחַט
אֶת־הָעֹלָה וַיִּמְצְאוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֵלָיו אֶת־
הַדָּם וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְאֶת־
הָעֹלָה הִמְצִיאוּ אֵלָיו לִנְתָחֶיהָ וְאֶת־הָרֹאשׁ
וַיַּקְטֵר עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וְרַחְצָה עַל־הַקֶּרֶב
וְאֶת־הַכְּרָעַיִם וַיַּקְטֵר עַל־הָעֹלָה
הַמִּזְבֵּחָה׃ וַיַּקְרֵב אֶת־קָרְבַּן הָעָם וַיִּקַּח
אֶת־שְׂעִיר הַחַטַּאת אֲשֶׁר לָעָם

וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן קוּרַב לְמַדְבְּחָא
וְעֲבֵד יָת חַטָּאתָךְ וְיָת עֲלָתָךְ
וְכַפַּר עָלָךְ וְעַל עַמָּא וְעֲבֵיד
יָת קָרְבַּן עַמָּא וְכַפַּר עֲלֵיהוֹן
כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ׃ וּקְרִיב אַהֲרֹן
לְמַדְבְּחָא וּנְכַס יָת עֻגְלָא דְחַטָּאתָא
דִילֵיהּ׃ וְקָרִיבוּ בְנֵי אַהֲרֹן יָת־
דְּמָא לֵיהּ וְטָבַל אֶצְבְּעֵיהּ בְּדָמָא
וִיהַב עַל־קַרְנָת מַדְבְּחָא וְיָת־
דְּמָא אֲרִיק לְיִסּוֹדָא דְמַדְבְּחָא׃
וְיָת־תַּרְבָּא וְיָת־כּוֹלְיְתָא וְיָת־
חַנְרָא מִן־כַּבְדָּא מִן חַטָּאתָא
אַסִּיק לְמַדְבְּחָא כְּמָא דְפַקִּיד
יְיָ יָת־מֹשֶׁה׃ וְיָת־בִּשְׂרָא וְיָת־
מַשְׁכָּא אוֹקִיד בְּנוּרָא מִבָּרָא
לְמַשְׁרְיָתָא׃ וּנְכַס יָת־עֲלָתָא
וְאַמְטִיו בְּנֵי אַהֲרֹן לֵיהּ יָת־דְּמָא
וְזָרְקִיָה עַל־מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃
וְיָת־עֲלָתָא אַמְטִיו לֵיהּ לְאַבְרָהָא
וְיָת־רֵישָׁא וְאַסִּיק עַל־מַדְבְּחָא׃
וְחַלִּיל יָת־גַּוָּא וְיָת־כְּרֵעַיָּא וְאַסִּיק
עַל־עֲלָתָא לְמַדְבְּחָא׃ וּקְרִיב יָת־
קוּרְבַּן עַמָּא וּנְסִיב יָת־צְפִירָא
דְחַטָּאתָא דִי לְעַמָּא

קדש לה׳ מזוכח, סדיש לאהרן כוס ויהי לעפת למר לו מפה ליתן לתוך כוס לבך בכחרת, לחם חטיחתך, שבעל כן בקר, ולחת עולתך, החיל: קרבן העם, פניר עזים: ושבעל וכבש, כל מקום שכתוב שבעל כן פטה חוץ ומכלן לתוך פיהו לחם קבצר ולחת השער, וגומר, לפי מניני חטאת היצוכה בפרשת תלת זו כל מעלים וכולן עלפי הסדר: ויחנכיהו, לשון הוסמה ומזומנת: ויחטאהו, עשהו כמשפט חטאת, כרחמן, כשבעל פה, ויצעק כמשפט, היפורש בשעת פרכה כוריקרמי ויחלל כפו, היה קמינה, מלבד שעת הכפר, כל תלת שפה לחר שעת התמיד, והקומצה, חלב תאכלנה לחם הקרב: ויפיימו לחת תחלבים פל החזות, לחר התנופה יתנן כהן המניף לבעל לחר לתקטירם במזבח העליונה לעשן, ויברכם, ברכת כהנים יברכך יי׳ וגו׳, וירד, מצבל המזבח: ויבא משה ואהרן, לויה כבבוא מנחתי בפרשת מלואים כבריעה ומוספת על תורת כהנים פלגו ליה כהנים משה עם לחרן לשוה

166.

וְהִנּוֹתַר בִּבְשַׂר וּבַלֶּחֶם בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ׃
וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ שִׁבְעַת יָמִים
עַד יוֹם מְלֹאת יְמֵי מִלֻּאֵיכֶם כִּי שִׁבְעַת
יָמִים יְמַלֵּא אֶת יֶדְכֶם׃ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַּיּוֹם
הַזֶּה צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ וּפֶתַח
אֹהֶל מוֹעֵד תֵּשְׁבוּ יוֹמָם וָלַיְלָה שִׁבְעַת
יָמִים וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמֶרֶת יְהוָה וְלֹא
תָמוּתוּ כִּי כֵן צִוֵּיתִי׃ וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֵת
כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה׃

פרש וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי
קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַיֹּאמֶר אֶל אַהֲרֹן קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בָּקָר
לְחַטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהַקְרֵב לִפְנֵי
יְהוָה׃ וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קְחוּ
שְׂעִיר עִזִּים לְחַטָּאת וְעֵגֶל וָכֶבֶשׂ בְּנֵי שָׁנָה
תְּמִימִם לְעֹלָה׃ וְשׁוֹר וָאַיִל לִשְׁלָמִים לִזְבֹּחַ
לִפְנֵי יְהוָה וּמִנְחָה בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן כִּי הַיּוֹם
יְהוָה נִרְאָה אֲלֵיכֶם׃ וַיִּקְחוּ אֵת אֲשֶׁר
צִוָּה מֹשֶׁה אֶל פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ
כָּל הָעֵדָה וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
תַּעֲשׂוּ וְיֵרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד יְהוָה׃ ס

וראישתאר בבישרא ובלחמא
בנורא תוקדון׃ ומתרע משכנא
ויומנא לא תפקון שבעה יומין עד
יום משלם יומי קורבנכון ארי
שבעא יומין יקריב ית קורבנכון׃
כמא דעבד ביומא הדין פקיד
יי למעבד לכפרא עליכון ומתרע
משכנא ויומנא תיתבון יממא וליליא
שבעא יומין ותטרון ית מטרת
מימרא דיי ולא תמותון ארי כן
איתפקדית׃ ועבד אהרן ובנוהי
ית כל־פתגמיא דפקיד־יי
בידא דמשה׃ פרש

והוה ביומא תמינאה קרא משה
לאהרן ולבנוהי ולסבי ישראל׃
ואמר לאהרן סב לך עגל בר־
תורי לחטאתא ודכר לעלתא
שלמין וקריב קדם יי׃ ועם־
בני ישראל תמליל למימר סבו־
צפיר בר־עיזין לחטאתא ועגל
ואימר בני שתא שלמין לעלתא׃
ותור ודכר לנכסת קודשיא
לדבחא קדם יי ומנחתא
דפילא במשח ארי יומא דין יקרא
דיי מתגלי לכון׃ וקריבו ית
דפקיד משה לקדם משכנא
ויסנא וקריבו כל־כנישתא וקמו
קדם יי׃ ואמר משה דין
פתגמא דפקיד יי תעבדון
ויתגלי לכון יקרא דיי׃

ויהי ביום השמיני שמיני לעולות · קוץ רקם מדם כיון פקודים המסכן כו כיום וכמל
ועטרות תפוניות כסד ד עולם · לעיקבי יסר ל להסמיעם סעל עי פדכר
ישרון כלכם ויומם כבקונה ברולה ולע יחוחרו מחילין כלכם · קח לך עגל · להודיע מחכבר לו הכח על ידי עגל זה על
ומעשה העגל שנאמר זכי יום יי נראה אליכם להודות שכי ניתו בעשה ידיכם · לבך קרבנות חלו כלין חוכח ליום זה ;

166

וְנָסִיךְ תַּרְבָּא וְיָת אִיתָא וְיָת
כָּל תַּרְבָּא דְעַל נָוָה וְיָת חֲצַר
כַּבְדָּא וְיָת תַּרְתֵּין כּוּלְיָן וְיָת ב
תַּרְבְּהֶן וְיָת שָׁקָא דְיַמִּינָא וּמַלָּא
דְפַטִּירָא דִי קֳדָם יְיָ נְסִיב נְרִיעָתָא
פְּטִירְתָא חֲדָא וּנְרִיצְתָא דִלְחֵם
מִשְׁחָא חֲדָא וְאַסְפּוֹג חַד וְשַׁוִּי עַל
תַּרְבָּא וְעַל שָׁקָא דְיַמִּינָא וְיָהַב
יָת כֻּלָּא עַל יְדֵי אַהֲרֹן וְעַל יְדֵי
בְנוֹהִי וְאָרִים יָתְהוֹן אֲרִמָּא קֳדָם
יְיָ וְנָסִיב מֹשֶׁה יָתְהוֹן מֵעַל יְדֵיהוֹן
וְאַסִּיק לְמַדְבְּחָא עַל עֹלְתָא
קוּרְבְּנָא אִינוּן לְאִתְקַבָּלָא נִרְשָׁא
קוּרְבָּנָא הוּא קֳדָם יְיָ : וְנָסִיב
מֹשֶׁה יָת חֲדְיָא וְאָרִמְיָה אֲרִמָּא
קֳדָם יְיָ מִדְּכַר קוּרְבָּנָא לְמֹשֶׁה
הָוָה לְחוּלָק כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ
יָת מֹשֶׁה : וְנָסִיב מֹשֶׁה מִמִּשְׁחָא
דִּרְבוּתָא וּמִן דְּמָא דְעַל מַדְבְּחָא
וְאַרַק עַל אַהֲרֹן וְעַל לְבוּשׁוֹהִי וְעַל
בְּנוֹהִי וְעַל לְבוּשֵׁי בְנוֹהִי עִמֵּיהּ
וְאַקְדֵּשׁ מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי ב
לְבוּשֵׁי יָת בִּישְׁרָא בְּתַרְעָא מַשְׁכְּנָא
יְמִינָא וְתִמְנֵן תְּבֵלִין יְתִיהּ וְיָת ב
לַחְמָא דִי בְסַל קוּרְבְּנָא כְּמָא
דְפַקִּידִית לְמֵימַר אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי
יְכַלּוּנֵיהּ :

וְיִקַּח אֶת הַחֵלֶב וְאֶת הָאַלְיָה וְאֶת כָּל
הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד
וְאֶת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת חֶלְבְּהֶן וְאֶת שׁוֹק
הַיָּמִין : וּמִסַּל הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה לָקַח
חַלַּת מַצָּה אַחַת וְחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת
וְרָקִיק אֶחָד וַיָּשֶׂם עַל הַחֲלָבִים וְעַל שׁוֹק
הַיָּמִין : וַיִּתֵּן אֶת הַכֹּל עַל כַּפֵּי אַהֲרֹן וְעַל
כַּפֵּי בָנָיו וַיְנִיפֵם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה : וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֹתָם מֵעַל כַּפֵּיהֶם וַיַּקְטֵר הַמִּזְבְּחָה
עַל הָעֹלָה מִלֻּאִים הֵם לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה
הוּא לַיהוָה : וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הֶחָזֶה וַיְנִיפֵהוּ
תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים לְמֹשֶׁה
הָיָה לְמָנָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה :
וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִן הַדָּם
אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ וַיַּז עַל אַהֲרֹן עַל בְּגָדָיו
וְעַל בָּנָיו וְעַל בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֶת
אַהֲרֹן אֶת בְּגָדָיו וְאֶת בָּנָיו וְאֶת בִּגְדֵי בָנָיו
אִתּוֹ : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו ב
בַּשְּׁלוּ אֶת הַבָּשָׂר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְשָׁם
תֹּאכְלוּ אֹתוֹ וְאֶת הַלֶּחֶם אֲשֶׁר בְּסַל הַמִּלֻּאִים
כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי לֵאמֹר אַהֲרֹן וּבָנָיו יֹאכְלֻהוּ :

חלת לחם פתן היא רכוכה מפני מרכך כה בכנד קחלת וקרקרן, כך מפורש במנחות, ויקטר המזבחה, מסק
מאש כל פכבת ימי המלואים, בל העולה, לחר העולה, ולא מצינו מוק בל פמיס קרב בכל מקום חוץ מזה: נוף ה
לנפות, בל פכבת היומם: ורבו דרמו לעמות, זה מעמה פריך, לכפר, זה מעמה יום הכיפורים, ולאחד סכין בגזל
עשון פריפה קודם יום הכיפורים פכבת ימים, וכן הכהן המורף את הקרף, ולא תחוסנו, הא אם לא העמו כן הרי
לתם מייכים מיתה: ויעש אהרן וכניו, להגיד פכהן פלא הטו ימין ושמאל

וַיַּקְרֵ֣ב שְׁהוּ֮ לַכַּפֹּ֣רֶת עָלָיו֒ וַיִּזְרֹ֣ק אֶת־כָּל־הַחֵלֶב
אֲשֶׁר־עַל־הַקֶּרֶב֮ וְאֶת־יֹתֶ֣רֶת הַכָּבֵד֒ וְאֶת־
שְׁתֵּ֣י הַכְּלָיֹ֗ת וְאֶת־חֶלְבְּהֶן֙ וַיַּקְטֵ֣ר מֹשֶׁ֔ה
הַמִּזְבֵּֽחָה׃ וְאֶת־הַפָּ֥ר וְאֶת־עֹר֖וֹ וְאֶת־בְּשָׂר֑וֹ
וְאֶת־פִּרְשׁ֖וֹ שָׂרַ֥ף בָּאֵ֛שׁ מִח֥וּץ לַמַּחֲנֶ֖ה
כַּאֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה יְהוָ֥ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ וַיַּקְרֵ֖ב אֶת־
אֵ֣יל הָעֹלָ֑ה וַיִּסְמְכ֣וּ אַהֲרֹ֔ן וּבָנָ֖יו אֶת־יְדֵיהֶ֥ם
עַל־רֹ֖אשׁ הָאָֽיִל׃ וַיִּשְׁחָ֖ט וַיִּזְרֹ֣ק מֹשֶׁ֑ה אֶת־
הַדָּ֖ם עַל־הַמִּזְבֵּ֥חַ סָבִֽיב׃ וְאֶת־הָאַ֖יִל נִתַּ֣ח
לְנִתָחָ֑יו וַיַּקְטֵ֥ר מֹשֶׁ֛ה אֶת־הָרֹ֖אשׁ וְאֶת־
הַנְּתָחִ֥ים וְאֶת־הַפָּֽדֶר׃ וְאֶת־הַקֶּ֥רֶב וְאֶת־
הַכְּרָעַ֖יִם רָחַ֣ץ בַּמַּ֑יִם וַיַּקְטֵ֤ר מֹשֶׁה֙ אֶת־כָּל־
הָאַ֔יִל הַמִּזְבֵּ֖חָה עֹלָ֣ה הִ֑וא לְרֵ֣יחַ נִיחֹ֔חַ אִשֶּׁ֥ה
הִ֖וא לַיהוָ֑ה כַּאֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה יְהוָ֥ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃
וַיַּקְרֵ֖ב אֶת־הָאַ֣יִל הַשֵּׁנִ֑י אֵ֖יל הַמִּלֻּאִ֔ים ס
וַיִּסְמְכ֣וּ אַהֲרֹ֔ן וּבָנָ֖יו אֶת־יְדֵיהֶ֥ם עַל־רֹ֖אשׁ
הָאָֽיִל׃ וַיִּשְׁחָ֖ט וַיִּקַּ֣ח מֹשֶׁ֑ה מִדָּמ֖וֹ וַיִּתֵּ֣ן עַל־
תְּנ֣וּךְ אֹֽזֶן־אַהֲרֹ֗ן הַיְמָנִית֙ וְעַל־בֹּ֣הֶן יָד֔וֹ הַיְמָנִ֖ית
וְעַל־בֹּ֣הֶן רַגְל֑וֹ הַיְמָנִֽית׃ וַיַּקְרֵ֖ב אֶת־בְּנֵ֣י
אַהֲרֹ֑ן וַיִּתֵּ֨ן מֹשֶׁ֜ה מִן־הַדָּ֗ם עַל־תְּנ֤וּךְ אָזְנָם֙
הַיְמָנִ֔ית וְעַל־בֹּ֥הֶן יָדָ֖ם הַיְמָנִ֑ית וְעַל־בֹּ֥הֶן
רַגְלָ֖ם הַיְמָנִ֑ית וַיִּזְרֹ֥ק מֹשֶׁ֛ה אֶת־הַדָּ֖ם
עַל־
הַמִּזְבֵּ֥חַ סָבִֽיב׃

וְקַרְשֶׁיהָ לְכַפֹּרֶת עָלֶיהָ׃ וְנָסַ֣ב
אֶת־כָּל־הַתֵּבָ֣ה דְּעַל־נְוָא֮ וְיִתְחַ֣ר
בַּבְרָא֒ וְיָתַ֣ר תִּרְתִּ֣ין כּוּלִּ֔ין וְיָתַ֣ן ו
תְּרֵיהֶ֔ן וְאַסִּ֥יק מֹשֶׁ֖ה לְמַדְבְּחָֽא׃
וְיָתַ֣ר חוֹרָ֔א וְיָת֥ מַשְׁכְּיָ֖ה וְיָת֥ בְּשָׂרֵ֑יהּ
וְיָת֥ אוּכְלֵ֖יהּ אוֹקִ֥יד בְּנוּרָ֖א מִבָּרָ֑א
לְמִשְׁרֵיתָ֕א כְּמָ֥א דְּפַקִּ֖יד יְיָ֥ יָת־
מֹשֶֽׁה׃ וְקָרֵ֖ב יָת֣ דְּכַר֮ עֲלָתָא֒
וְסָמְכ֣וּ אַהֲרֹ֔ן וּבְנ֥וֹהִי יָת־יְדֵיהֶ֖ן
עַל־רֵ֣ישׁ דְּכַרָ֑א׃ וְנָכֵ֖יס וְזָרַ֥ק מֹשֶׁ֛ה
יָת־דְּמָ֖א עַל־מַדְבְּחָ֥א סְחוֹר־סְחוֹר׃
וְיָת־דְּכַרָ֕א פְּלַ֖ג לְאֵבְרֹהִ֑י וְאַסִּ֥יק
מֹשֶׁ֛ה יָת־רֵישָׁ֖א וְיָת־אֵבְרָֽיָא וְיָת־
תַּרְבָּ֑א׃ וְיָת־נְוָא֙ וְיָת־כְּרָעָ֣א הַלַּ֔ל
בְּמַיָּ֖א וְאַסִּ֥יק מֹשֶׁ֛ה יָת־כָּל־דְּכָרָ֖א
לְמַדְבְּחָ֑א עֲלָתָ֤א הוּא֙ לְאִתְקַבָּלָ֔א
בְּרַעֲוָ֖א קוּרְבָּנָ֣א הוּא֙ קֳדָ֣ם יְיָ֔
כְּמָ֥א דְּפַקִּ֖יד יְיָ֥ יָת־מֹשֶֽׁה׃ וְקָרֵ֕ב
יָת־דִּכְרָ֥א תִנְיָנָ֖א דְּכַר֣ קוּרְבָּנַיָּ֑א
וְסָמְכ֣וּ אַהֲרֹ֔ן וּבְנ֥וֹהִי יָת־יְדֵיהֶ֖ן
עַל־רֵ֣ישׁ דִּכְרָֽא׃ וְנָכֵ֖יס וְנָסַ֣ב
מֹשֶׁ֔ה מִדְּמֵיהּ֙ וְיָהַ֔ב עַל־רוֹם א
אוּדְנָ֥א דְאַהֲרֹ֖ן דִּימִינָ֑א וְעַל־אִלֵּ֥ין
יְדֵיהּ֙ דִּימִינָ֔א וְעַל־אִלֵּ֥ין רַגְלֵיהּ֖
דִּימִינָ֑א וְקָרֵ֖ב יָת־בְּנֵ֥י אַהֲרֹ֛ן וְיָהַ֥ב
מֹשֶׁ֛ה מִן־דְּמָ֖א עַל־רוֹם אוּדְנֵיהוֹן
דִּימִינָ֑א וְעַל־אִלֵּ֥ין יְדֵיהוֹן֙ דִּימִינָ֔א
וְעַל־אִלֵּ֥ין רַגְלֵיהוֹן֙ דִּימִינָ֔א וְזָרַ֖ק
מֹשֶׁ֛ה יָת־דְּמָ֖א עַל־מַדְבְּחָ֥א
סְחוֹר־סְחוֹר׃

וְיִתֵּן עֲלֵיו אֶת הַכְּתֹנֶת וְיַחְגֹּר אֹתוֹ בְּאַבְנֵט
וְיַלְבֵּשׁ אֹתוֹ אֶת הַמְּעִיל וְיִתֵּן עָלָיו אֶת
הָאֵפֹד וְיַחְגֹּר אֹתוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפֹד וְיָאְפַּד
לוֹ בּוֹ׃ וְוִישֵׂם עָלָיו אֶת הַחֹשֶׁן וְיִתֵּן אֶל הַחֹשֶׁן
אֶת הָאוּרִים וְאֶת הַתֻּמִּים׃ וְוִישֵׂם אֶת
הַמִּצְנֶפֶת עַל רֹאשׁוֹ וְוִישֵׂם עַל הַמִּצְנֶפֶת
אֶל מוּל פָּנָיו אֶת צִיץ הַזָּהָב נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
וַיִּמְשַׁח אֶת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בּוֹ
וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם׃ וַיִּז מִמֶּנּוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע
פְּעָמִים וַיִּמְשַׁח אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת כָּל כֵּלָיו
וְאֶת הַכִּיֹּר וְאֶת כַּנּוֹ לְקַדְּשָׁם׃ וַיִּצֹק מִשֶּׁמֶן
הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ אַהֲרֹן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ
לְקַדְּשׁוֹ׃ וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת בְּנֵי אַהֲרֹן
וַיַּלְבִּשֵׁם כָּתֳנֹת וַיַּחְגֹּר אֹתָם אַבְנֵט וַיַּחֲבֹשׁ
לָהֶם מִגְבָּעוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃
וַיַּגֶּשׁ אֶת פַּר הַחַטָּאת וַיִּסְמֹךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו
אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ פַּר הַחַטָּאת׃ וַיִּשְׁחָט
וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַדָּם וַיִּתֵּן עַל קַרְנוֹת
הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב בְּאֶצְבָּעוֹ וַיְחַטֵּא אֶת הַמִּזְבֵּחַ
וְאֶת הַדָּם יָצַק אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ

וַיְהַב עַלְוֹהִי יָת כִּיתוֹנָא וְזָרֵיז יָתֵיהּ
בְּהִמְיָנָא וְאַלְבֵּישׁ יָתֵיהּ יָת מְעִילָא
וְיָהַב עַלְוֹהִי יָת אֵיפּוֹדָא וְזָרֵיז
יָתֵיהּ בְּהֵמְיַן אֵיפּוֹדָא וְאָתְקִין לֵיהּ
בֵּיהּ וְשַׁוִּי עַלְוֹהִי יָת חוֹשְׁנָא וְיָהַב
בְּחוֹשְׁנָא יָת אוּרִיָּא וְיָת תּוּמִּיָּא׃
וְשַׁוִּי יָת מִצְנֶפְתָּא עַל רֵישֵׁיהּ
וְשַׁוִּי עַל מִצְנֶפְתָּא לְקֳבֵל אַפּוֹהִי
יָת צִיצָא דִדְהַבָּא כְּלִילָא דְקוּדְשָׁא
כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃ וּנְסִיב
מֹשֶׁה יָת מִשְׁחָא דִרְבוּתָא וְרַבִּי
יָת מַשְׁכְּנָא וְיָת כָּל דְּבֵיהּ וְקַדֵּשׁ
יָתְהוֹן׃ וְאַרִּי מִנֵּיהּ עַל מַדְבְּחָא
שְׁבַע זִמְנִין וְרַבִּי יָת מַדְבְּחָא וְיָת
כָּל מָנּוֹהִי וְיָת כִּיּוֹרָא וְיָת בְּסִיסֵיהּ
לְקַדָּשׁוּתְהוֹן׃ וְאַרִּיק מִמִּשְׁחָא
דִּרְבוּתָא עַל רֵישׁ אַהֲרֹן וְרַבִּי
יָתֵיהּ לְקַדָּשׁוּתֵיהּ׃ וּקְרֵב מֹשֶׁה יָת
בְּנֵי אַהֲרֹן וְאַלְבִּשִׁנּוּן כִּיתוֹנִין וְזָרֵיז
יָתְהוֹן הֶמְיָנִין וְאָתְקִין לְהוֹן קִבְּעִין
כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃ וּקְרֵב
יָת תּוֹרָא דְחַטָּאתָא וְסָמְכוּ אַהֲרֹן
וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ תּוֹרָא
דְחַטָּאתָא׃ וּנְסִיב מֹשֶׁה יָת
דְּמָא וִיהַב עַל קַרְנָת מַדְבְּחָא
סְחוֹר סְחוֹר בְּאֶצְבְּעֵיהּ וְדַכִּי יָת
מַדְבְּחָא וְיָת דְּמָא אַרִּיק לְיִסּוֹדָא
דְמַדְבְּחָא׃

את החורים כתב על סמ הסופרים ; ויסף על ויתנבאת ; פתילי תכלת הקבועים בכנף מוכן על ויתנבאת מאנשי כנסת הגדולה ; וזו ממנו על סימוכ ; לא ידעתי היכן כתבוהו בהזאות אלו ; ויצק ; ויועמ ; בתחלה יצק על ראש אהר וכן מוכן כאן כיצד עשיו מוסך כתנבעו מזה לזה ; ויחטא לשון קדירה ; ויחטא את המזבח ; מעלה ושפלה מדרש ועכב עקרוסה ; ויקדשהו כעבודה זו ;

לְחֻקַּת עוֹלָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְאֵת מִשְׁרַת
אַהֲרֹן וּמִשְׁרַת בָּנָיו מֵאִשֵּׁי יְהוָה בְּיוֹם הִקָּרִיב
אֹתָם לְכַהֵן לַיהוָה׃ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לָתֵת
לָהֶם בְּיוֹם מָשְׁחוֹ אֹתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתָם׃ זֹאת הַתּוֹרָה לָעֹלָה
לַמִּנְחָה וְלַחַטָּאת וְלָאָשָׁם וְלַמִּלּוּאִים וּלְזֶבַח
הַשְּׁלָמִים׃ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה בְּהַר
סִינַי בְּיוֹם צַוֹּתוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב
אֶת קָרְבְּנֵיהֶם לַיהוָה בְּמִדְבַּר סִינָי׃ פ

פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃
קַח אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו אִתּוֹ וְאֵת הַבְּגָדִים
וְאֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֶת פַּר הַחַטָּאת וְאֵת
שְׁנֵי הָאֵילִים וְאֵת סַל הַמַּצּוֹת׃ וְאֶת כָּל־
הָעֵדָה הַקְהֵל אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃
וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ ס
וַתִּקָּהֵל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעֵדָה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת׃ וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת אַהֲרֹן
וְאֶת בָּנָיו וַיִּרְחַץ אוֹתָם בַּמָּיִם׃

לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ רְבִיעָא
רַבּוּת אַהֲרֹן וְרַבּוּת בְּנוֹהִי ס
מְקוּרְבָּנָא דְּיָ בְּיוֹמָא דְּיִקָּרְבוּן
יְתְהוֹן לְשַׁמָּשָׁא קֳדָם יְיָ דְּפַקִּיד
יְיָ לְמִיתַּן לְהוֹן בְּיוֹמָא דְּרַבִּיבִּ
יְתְהוֹן מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קְיָם עָלַם
לְדָרֵיהוֹן דָּא אוֹרַיְתָא לְעָלְתָא
וּלְמִנְחְתָא וּלְחַטָּאתָא וּלְאָשָׁמָא
וּלְקוּרְבָּנָא וּלְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא
דְּפַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה בְּטוּרָא
דְּסִינַי בְּיוֹמָא דְּפַקֵּד יָתֵיהּ יָת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְקָרְבָּא יָת קוּרְבָּנֵיהוֹן
קֳדָם יְיָ בְּמַדְבְּרָא דְּסִינַי׃
וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃
קָרֵב יָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנוֹהִי עִמֵּיהּ
וְיָת לְבוּשַׁיָּא וְיָת מִשְׁחָא דְּרִבּוּתָא
וְיָת תּוֹרָא דְּחַטָּאתָא וְיָת תְּרֵין
דְּכָרִין וְיָת סַלָּא דְּפַטִּירַיָּא׃ וְיָת כָּל
כְּנִשְׁתָּא כְּנוֹשׁ לְתָרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃
וְעָבַד מֹשֶׁה כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ יָתֵהּ
וְאִתְכְּנִשַׁת כְּנִשְׁתָּא לְתָרַע מַשְׁכַּן
זִמְנָא׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה לִכְנִשְׁתָּא דֵּין
פִּתְגָמָא דְּפַקִּיד יְיָ לְמֶעְבַּד׃
וְקָרֵיב מֹשֶׁה יָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנוֹהִי
וְאַסְחֵי יָתְהוֹן בְּמַיָּא

כִּי כָל־אֹכֵל חֵלֶב מִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיב
מִמֶּנָּה אִשֶּׁה לַיהוָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
הָאֹכֶלֶת מֵעַמֶּיהָ׃ וְכָל־דָּם לֹא תֹאכֵלוּ
בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לָעוֹף וְלַבְּהֵמָה׃ כָּל־נֶפֶשׁ
אֲשֶׁר תֹּאכַל כָּל דָּם וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
מֵעַמֶּיהָ׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַמַּקְרִיב
אֶת־זֶבַח שַׁלְמָיו לַיהוָה יָבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ
לַיהוָה מִזֶּבַח שַׁלְמָיו׃ יָדָיו תָּבִאינָה אֶת־
אִשֵּׁי יְהוָה אֶת־הַחֵלֶב עַל־הֶחָזֶה יְבִיאֶנּוּ
אֶת־הֶחָזֶה לְהָנִיף אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃
וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַחֵלֶב הַמִּזְבֵּחָה וְהָיָה
הֶחָזֶה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו׃ וְאֶת־שׁוֹק הַיָּמִין
תִּתְּנוּ תְרוּמָה לַכֹּהֵן מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם׃
הַמַּקְרִיב אֶת־דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת־הַחֵלֶב
מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ תִּהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה׃
כִּי אֶת־חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֶת־שׁוֹק הַתְּרוּמָה
לָקַחְתִּי מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיהֶם
וָאֶתְּנָם אוֹתָם לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וּלְבָנָיו

אֲרֵי כָּל דְּיֵיכוֹל תַּרְבָּא מִן בְּעִירָא
דְּיַקְרֵיב מִנֵּהּ קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ
וְיִשְׁתֵּצֵי אֵינַשָׁא דְּיֵיכוֹל מֵעַמֵּיהּ׃
וְכָל דְּמָא לָא תֵּיכְלוּן בְּכָל מָ
מוֹתְבָנֵיכוֹן לְעוֹפָא וְלִבְעִירָא׃ כָּל
אֵינַשׁ דְּיֵיכוֹל כָּל דְּמָא וְיִשְׁתֵּצֵי
אֵינַשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ׃
וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃
מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר
דְּמַקְרֵיב יָת נִכְסַת קוּדְשׁוֹהִי
קֳדָם יְיָ יַיְתֵי יָת קוּרְבָּנֵיהּ קֳדָם
יְיָ מִנִּכְסַת קוּדְשׁוֹהִי יֵירְתוּן
יָת קוּרְבָּנָא דְּיְיָ יָת חֲדְיָא עַל
חֲדְיָא יַיְתִינִיהּ יָת חֲדְיָא לְאַרְמָא
יְהֵיב אַרְמָא קֳדָם יְיָ׃ וְיִסַּק כָּהֲנָא
יָת תַּרְבָּא לְמַדְבְּחָא וִיהֵא חֲדְיָא
לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי׃ וְיָת שׁוֹקָא
דְּיַמִּינָא תִּתְּנוּן אַפְרָשׁוּתָא לְכָהֲנָא
מִנִּכְסַת קוּדְשֵׁיכוֹן׃ דְּמַקְרֵיב יָת
דַּם נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא וְיָת תַּרְבָּא
מִבְּנֵי אַהֲרֹן דִּילֵיהּ תְּהֵי שׁוֹקָא
דְּיַמִּינָא לַחוּלָקָא׃ אֲרֵי יָת חֲדְיָא
דַּאֲרִימוּתָא וְיָת שׁוֹקָא דְּאַפְרָשׁוּתָא
נְסֵבִית מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנִּכְסַת
קוּדְשֵׁיהוֹן וְיָהַבִית יָתְהוֹן לְאַהֲרֹן
כָּהֲנָא וּלְבָנוֹהִי

לנוף ולתנופה · פרש לרש דגים וחגבים ; בכל מושבותיכם לפי שהיו חוכות הגוף ויונה חוכת קרקע מקנת כסף ומוכרת : וכמושבות קדושים כב"ק משרש לעיל ידיו תביאינה וג' פתחה יד הכהנים מלמעלה : והקטיר כתובים כה יד כהן מלמטה ומניחן ; את אשי ה' ; ומה הן הישים את החלב על החזה : יביאנו כשהוא מכיח את הטכחים מקן חלב על החזה וכשמתנו ליד המזבח כאוצה החזה למעלה והחלב למטה ; זהו שאמור כאן מקרב החלב וחזה התנופה על חישי החלבים יביאו להניף וג' ולאחר התנופה מותנו לכהן המקטיר ונאמר להלן למטה ; וזהו פכח' וישימו החלבים על החזות ויקטר החלבים המזבחה ; שהרי מפורש שהכהן מקטיר כך כך מכחוב ; את החלב על החזה יביאנו ואת החזה לניף אותו תנופה לפני ה' ומניף אותו ; ולא מיבעי קרא מן הישים פכח' את הישי ה' את החלב על החזות יכול מיבעי לף החזה לישים ;

בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף׃ וְאִם־הֵאָכֹל
יֵאָכֵל מִבְּשַׂר זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל
יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא׃
וְהַבָּשָׂר אֲשֶׁר־יִגַּע בְּכָל־טָמֵא לֹא יֵאָכֵל
בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף וְהַבָּשָׂר כָּל־טָהוֹר יֹאכַל בָּשָׂר׃
וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל בָּשָׂר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים
אֲשֶׁר לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃ וְנֶפֶשׁ כִּי תִגַּע בְּכָל־טָמֵא
בְּטְמְאַת אָדָם אוֹ בִבְהֵמָה טְמֵאָה אוֹ
בְּכָל־שֶׁקֶץ טָמֵא וְאָכַל מִבְּשַׂר זֶבַח
הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כָּל־
שׁוֹר וְכֶשֶׂב וְעֵז לֹא תֹאכֵלוּ׃ וְחֵלֶב
וְחֵלֶב טְרֵפָה יֵעָשֶׂה
כָּל־מְלָאכָה וְאָכֹל לֹא תֹאכְלֻהוּ׃

בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה בְּנוּרָא יִתּוֹקַד׃
וְאִם־אִיתַּאֲכָלָא יִתַּאֲכַל מִבְּשַׂר־
נִכְסַת קוּדְשָׁוֹהִי בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה
לָא יְהֵי לְרַעֲוָא דְּמַקְרֵב יְתֵיהּ
לָא יִתְחֲשֵׁב לֵיהּ מְרַחֵק יְהֵי
וְאִינַשׁ דְּיֵיכוֹל מִינֵיהּ חוֹבֵיהּ יְקַבֵּל׃
וּבְשַׂר קוּדְשָׁא דְּיִקְרַב בְּכָל־
מְסָאֵב לָא יִתַּאֲכַל בְּנוּרָא יִתּוֹקַד
וּבְשַׂר קוּדְשָׁא כָּל־דְּיֵיכוֹל לְקוּדְשָׁא
יֵיכוֹל בְּשַׂר־קוּדְשָׁא׃ וְאִינַשׁ דְּיֵיכוֹל
בִּשְׂרָא מִנִּכְסַת קוּדְשָׁיָא דַּיְ־
קָרֶם יְיָ וְסוֹכְתֵיהּ עֲלוֹהִי וְיִשְׁתֵּיצֵי
אִינָשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ וְאִינָשׁ אֲרֵי־
יִקְרַב בְּכָל־מְסָאֵב בִּסְאוֹבַת
אִינָשָׁא אוֹ בִבְעִירָא מְסָאֲבָא אוֹ
בְּכָל־שְׁקַץ מְסָאֵב וְיֵיכוֹל מִבְּשַׂר־
נִכְסַת קוּדְשָׁיָא דַּיְ־קָרֶם יְיָ
וְיִשְׁתֵּיצֵי אִינָשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ׃
וּמַלֵּיל יְיָ עִם־מֹשֶׁה לְמֵימָרִי׃
מַלֵּיל עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר
כָּל־תַּרְבָּ תּוֹר וְאִמַּר וְעֵז לָא
תֵּיכְלוּן׃ וְתַרְבָּ נְבֵילָא וְתַרְבָּ
תְּבִירָא יִתְעֲבֵד לְכָל־עִבִידְתָּא
וְמֵיכַל לָא תֵּיכְלוּנֵיהּ׃

וְכָל מִנְחָה אֲשֶׁר תֵּאָפֶה בַּתַּנּוּר וְכָל נַעֲשֶׂה
בַּמַּרְחֶשֶׁת וְעַל מַחֲבַת לַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב
אֹתָהּ לוֹ תִּהְיֶה: וְכָל מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
וְחָרֵבָה לְכָל בְּנֵי אַהֲרֹן תִּהְיֶה אִישׁ כְּאָחִיו:
פ וְזֹאת תּוֹרַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים
אֲשֶׁר יַקְרִיב לַיהוָה: אִם עַל תּוֹדָה יַקְרִיבֶנּוּ
וְהִקְרִיב עַל זֶבַח הַתּוֹדָה חַלּוֹת מַצּוֹת
בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים ס
בַּשָּׁמֶן וְסֹלֶת מֻרְבֶּכֶת חַלֹּת בְּלוּלֹת בַּשָּׁמֶן:
עַל חַלֹּת לֶחֶם חָמֵץ יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ עַל
זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו: וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד
מִכָּל קָרְבָּן תְּרוּמָה לַיהוָה לַכֹּהֵן הַזֹּרֵק
אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה: וּבְשַׂר זֶבַח
תּוֹדַת שְׁלָמָיו בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ יֵאָכֵל לֹא יַנִּיחוּ
מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר: וְאִם נֶדֶר אוֹ נְדָבָה זֶבַח
קָרְבָּנוֹ בְּיוֹם הַקְרִיבוֹ אֶת זִבְחוֹ יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת
וְהַנּוֹתָר מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל: וְהַנּוֹתָר מִבְּשַׂר הַזֶּבַח

וכל מנחתא דתתאפי בתנורא
וכל דיתעבד ברשתא ועל מסרתא
לכהנא דמקרב יתה דיליה תהוי:
וכל מנחתא דפילא במשח ודלא
פילא לכל בני אהרן תהי גבר
כאחוהי: ודא אוריתא
דנכסת קודשיא דיקרב קדם
יי: אם על תודתא יקרבינה
ויקריב על נכסת תודתא גריצן
פטירן דפילן במשח ואספוגן
פטירן דמשיחין במשח וסלת
רביכן גריצן דפילן במשח: על
גריצן דלחם חמיע יקריב קרבניה
על נכסת תודת קודשוהי: ויקרב
מיניה חד מכל קורבנא אפרשות
קדם יי לכהנא דזריק ית דם
נכסת קודשיא דיליה יהוי: ובשר
נכסת תודת קודשוהי ביום ק
קורבניה יתאכל לא יצנע מיניה
עד צפרא: ואם נדר או נדבתא
נכסת קורבניה ביומא דיקריב
ית נכסתיה יתאכל וביומא ד
דבתריה: ודאישתאר מיניה
יתאכל: ודאישתאר מבשר נכסת

ובכן המקריב אותה וגו', יכול עד שיהו ב' לובן ת' לבין המקריב, תלמוד לומר המקריב
אם מקריבין אותה: כלומר כאמור, זו מנחת חוטא ומנחת קנאות, פליט בהם מין אחר
תודיע, תלמוד לומר כן, אם על דבר קודם על כם מנעשה לו כבון יורדי הים והולכי מדברות, וחכמוסי כיצ הקרבנות
מנתרפה, סהן נריכין להודות, וכתי' כהם יודו לי' חסדו ונפלאותיו לבני אדם: ויזכחו זבחי תודה, תלמוד לומר
נדר מלמד שהנדר מביא תודה ושבעות לחם החמוד בשבין חלין ביום ונילה כאמו שמפורש כאן, והקריב
על זבח התודה, ד' מיני לחם חלות ורקיקין ורביכה, ב' מיני חמה וכתי' עם חלות לחם חמין וגו', וכל מין ומין
כך היכו כמלחות ושיורין ה' מינים ירושלמיות שהן ו' מדבריות, עשרי' עשרון: מרובות, לחם הנתון עד רותחי
יקריב קרבנו על זבח, מניד שהין הלחם קדום קדושת הגוף, ליפסל ביוצא וכטהול יום ומלינה לחולין כמדיין עד
מיפחת הזכוח ד' מיכל קרבן, לחם ד' מיכל מין יעול תרומה לבהן הישנד עבודה ומשחר בהן לכעלים וכמדים
חוץ מהזה ומוק מכח כמו שמפורש לעיכה תנופת חזה ושוק כמלואים ותודה קדושי קדשים מליים וכיום קרבנו ואכילתן
כמדת יום לחודה, וכמה זכח תודת שלמיו, יש שהן רכויין תרכה לרבות חלות ולחם מיר וחגיב שיהו
ליום ולילה לא יניח ממנו עד בקר תכל תוכל קוץ בל תלין ד' ב' לילה ד' ב' לחם מחמיר עד חצות

וְאִם־בִּכְלִי נְחֹשֶׁת בֻּשַּׁל וּמֹרַק וְשֻׁטַּף
בַּמָּיִם: כָּל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכַל אֹתָהּ קֹדֶשׁ
קָדָשִׁים הִוא: וְכָל־חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא
מִדָּמָהּ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא
תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: וְזֹאת תּוֹרַת
הָאָשָׁם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא: בִּמְקוֹם אֲשֶׁר
יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָעֹלָה יִשָּׁחֲטוּ אֶת־הָאָשָׁם
וְאֶת־דָּמוֹ יִזְרֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְאֶת־כָּל־
חֶלְבּוֹ יַקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶת־הָאַלְיָה וְאֶת־הַחֵלֶב
הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב: וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת
וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל־
הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־
הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה: וְהִקְטִיר אֹתָם הַכֹּהֵן
הַמִּזְבֵּחָה אִשֶּׁה לַיהוָה אָשָׁם הוּא: כָּל־זָכָר
בַּכֹּהֲנִים יֹאכְלֶנּוּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ יֵאָכֵל קֹדֶשׁ
קָדָשִׁים הוּא: כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם תּוֹרָה אַחַת
לָהֶם הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יְכַפֵּר בּוֹ לוֹ יִהְיֶה: וְהַכֹּהֵן
הַמַּקְרִיב אֶת־עֹלַת אִישׁ עוֹר הָעֹלָה
אֲשֶׁר הִקְרִיב לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה:

וְאִם בְּמָנָא דְנְחָשָׁא תִּתְבַּשֵּׁל
וְיִתְמְרֵק וְיִשְׁתְּטֵף בְּמַיָּא: כָּל־
דְּכוּרָא בְּכָהֲנַיָּא יְכוֹל יִתְאֵי קֻדְשָׁא
קוּדְשִׁין הוּא: וְכָל חַטָּאתָא דְּיִתָּעֵל מִדְּמָהּ לְמַשְׁכַּן זִמְנָא לְכַפָּרָא
בְּקוּדְשָׁא לָא תִתְאֲכֵל בְּנוּרָא
תִּתּוֹקַד: וְדָא אוֹרַיְתָא
דְּאָשְׁמָא קֻדְשָׁא קוּדְשִׁין הוּא:
בְּאַתְרָא דְּיִכְסוּן יָת עֲלְתָא יִכְסוּן
יָת אָשְׁמָא וְיִתְרְקוּן עַל
מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר: וְיָת כָּל־
תַּרְבֵּהּ יְקָרֵיב מִנֵּיהּ יָת אַלְיְתָא
וְיָת תַּרְבָּא דְּחָפֵי יָת־גַּוָּא: וְיָת
תַּרְתֵּין כּוֹלְיָן וְיָת־תַּרְבָּא דְּעֲלֵיהֶן
דְּעַל־גִּסְסָיָא וְיָת־חַצְרָא דְּעַל־
כַּבְדָּא עַל־כּוֹלְיָתָא יְעַדִּינִנַּהּ: וְיִסְקְנִנּוּן
יָתְהוֹן כָּהֲנָא לְמַדְבְּחָא קוּרְבָּנָא
קָדָם יְיָ אָשְׁמָא הוּא: כָּל־דְּכוּרָא
בְּכָהֲנַיָּא יֵיכְלוּנֵיהּ בְּאַתְרָא דְּקֻדְשָׁא
יִתְאֲכֵל קֻדְשָׁא קוּדְשִׁין הוּא
כְּחַטָּאתָא כְּאָשְׁמָא אוֹרַיְתָא חָדָא
לְהוֹן כָּהֲנָא דְּיִכַּפַּר בֵּיהּ דִּילֵיהּ
יְהֵי: וְכָהֲנָא דְּמְקָרֵב יָת עֲלַת גְּבַר
מַשְׁךְ עֲלְתָא דְּיַקְרֵיב לְכָהֲנָא
דִּילֵיהּ יְהֵי:

וְנוֹדַע הַחַטָּאת אֲשֶׁר חָטָאוּ עָלֶיהָ וְהִקְרִיב
הַקָּהָל פַּר בֶּן בָּקָר לְחַטָּאת וְהֵבִיאוּ אֹתוֹ
לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד: וְסָמְכוּ זִקְנֵי הָעֵדָה אֶת
יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה וְשָׁחַט
אֶת הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה: וְהֵבִיא הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ
מִדַּם הַפָּר אֶל אֹהֶל מוֹעֵד: וְטָבַל הַכֹּהֵן
אֶצְבָּעוֹ מִן הַדָּם וְהִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי
יְהוָה אֶת פְּנֵי הַפָּרֹכֶת: וּמִן הַדָּם יִתֵּן עַל
קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל
מוֹעֵד וְאֵת כָּל הַדָּם יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח
הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְאֶת כָּל
חֶלְבּוֹ יָרִים מִמֶּנּוּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה: וְעָשָׂה
לַפָּר כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְפַר הַחַטָּאת כֵּן יַעֲשֶׂה
לוֹ וְכִפֶּר עֲלֵיהֶם הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לָהֶם: וְהוֹצִיא
אֶת הַפָּר אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרַף אֹתוֹ
כַּאֲשֶׁר שָׂרַף אֶת הַפָּר הָרִאשׁוֹן חַטַּאת
הַקָּהָל הוּא: אֲשֶׁר נָשִׂיא
יֶחֱטָא וְעָשָׂה אַחַת מִכָּל מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהָיו
אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה בִּשְׁגָגָה וְאָשֵׁם: אוֹ
הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהֵבִיא
אֶת קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר

וְתִתְיְדַע חוֹבְתָא דְּחָבוּ עֲלַהּ ׃ ו
וְיִקְרְבוּן קְהָלָא תּוֹר בַּר תּוֹרִי
לְחַטָּאתָא וְיִתְּנוּן יָתֵהּ לְקֳדָם ׃ ז
מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיִסְמְכוּן סָבֵי כְנִשְׁתָּא
יָת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ תּוֹרָא קֳדָם
יְיָ וְיִכּוֹס יָת תּוֹרָא קֳדָם יְיָ ׃
וְיָעֵל כָּהֲנָא רַבָּא מִדְּמָא דְּתוֹרָא
לְמַשְׁכַּן זִמְנָא ׃ וְיִטְבֹּל כָּהֲנָא
אֶצְבְּעֵהּ מִן דְּמָא וְיִרֵי שְׁבַע זִמְנִין
קֳדָם יְיָ לִקְדָם פָּרוֹכְתָא ׃ וּמִן
דְּמָא יִתֵּן עַל קַרְנָת מַדְבְּחָא דִּי
קֳדָם יְיָ דִּי בְמַשְׁכַּן זִמְנָא וְיָת
כָּל דְּמָא יֵשׁוֹד לִיסוֹדָא דְּמַדְבְּחָא
דְּעָלְתָא דְּבִתְרָע מַשְׁכַּן זִמְנָא ׃
וְיָת כָּל תַּרְבֵּהּ יַפְרִישׁ מִינָּהּ
וְיַסֵּק לְמַדְבְּחָא ׃ וְיַעֲבֵיד לְתוֹרָא
כְּמָא דְּעָבַד לְתוֹרָא דְּחַטָּאתָא כֵּן
יַעֲבֵיד לֵהּ וְיכַפַּר עֲלֵיהוֹן כָּהֲנָא
וְיִשְׁתְּבֵק לְהוֹן ׃ וְיִפֵּק יָת תּוֹרָא
לְמִבְרָא לְמַשְׁרְיָתָא וְיוֹקֵד יָתֵהּ
כְּמָא דְאוֹקִיד יָת תּוֹרָא קַדְמָאָה
חַטָּאת קְהָלָא הִוא ׃ פ דְּבָא
יְחוֹב וְיַעְבַּד חַד מִכָּל פִּקּוֹדַיָּא
דַיְיָ דְּלָא יִתְעֲבְדָן לָאִתְעַבְּדָא
בְּשָׁלוּ וְיֵחוֹב ׃ אוֹ אִתְיְדַע לֵהּ
חוֹבְתֵהּ דְּחָב בֵּהּ וְיַיְתֵי יָת ׃
קוּרְבָּנֵהּ צְפִיר בַּר עִזִּין ׃

ואת פני הפרכת; למעלה הוא אומר ל פני פרכת הקדש, ומכל מקום שמיך מדיבה שם מיבעיא שריחה מרובה מעל גבי מזבח הקדש ושם כולם שוין כאן כשחטא כהן משיח עדיין שם קדושת המקדש ומקדש, ומשחטאו כולם חס ושלום כשתלקה הקדושה; יסוד מזבח השולה מאד פתח לאהל מועד, זה יסוד מזבח הפנימי כנגד הפתח; ואת כל הלבו ידיש, ל' עב, כלה פירש כאן יותרת, ופתי הכליות למדין כן מתשמה עבר כאשר כשמ ונג', ומכאן היה לו כתברשנו כו; תנא דבי ר' ישמעאל ומכל

קָרְבָּתָא דְקוּדְשָׁא׃ וְיִתֵּן כָּהֲנָא
מִן דְּמָא עַל קַרְנָת מַדְבְּחָא ו
דְקִטֹּרֶת בּוֹסְמָיָא קֳדָם יְיָ דִי ב
בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא וְיָת כָּל דְּמָא דְתוֹרָא
יֵשׁוֹד לְיסוֹדָא דְמַדְבְּחָא דְעָלְתָא
דְבִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא ׃ וְיָת כָּל־
תַּרְבָּא דְתוֹרָא דְחַטָּאתָא יַפְרִישׁ
מִנֵּיהּ יָת תַּרְבָּא דְחָפֵי יָת גַּוָּא וְיָת
כָּל תַּרְבָּא דְעַל גַּוָּא ׃ וְיָת תַּרְתֵּין
כּוֹלְיָן וְיָת תַּרְבָּא דְעֲלֵיהֶן דְיַעַל
גִּיסְסָיָא וְיָת חַצְרָא דְעַל כַּבְדָּא
עַל כּוֹלְיְתָא יְעַרִינַּהּ ׃ כְּמָא
דְמִתְפְּרַשׁ מִתּוֹר נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא
וְיַסְקִנּוּן כָּהֲנָא עַל מַדְבְּחָא ד
דְעָלְתָא וְיָת מְשָׁכָא דְתוֹרָא וְיָת
כָּל בְּשָׂרֵיהּ עַל רֵישֵׁיהּ וְעַל־
כָּרְעוֹהִי וְגַוֵּיהּ וְאוּכְלֵיהּ וְיַפְקֵי יָת־
כָּל תּוֹרָא לְמִבְרָא לְמַשְׁרְיָתָא
לְאַתַר דְּמֵי לְאַתַר בֵּית מְשַׁר־
קְטָמָא וְיוֹקַד יָתֵיהּ עַל אָעָיָא נ
בְּנוּרָא עַל אַתַר בֵּית מְשַׁר כ
קְטָמָא יִתּוֹקַד ׃ וְאִם כָּל כְּנִשְׁתָּ
דְיִשְׂרָאֵל יִשְׁתְּלוֹן וְיֶהֱוֵא מִכְסָא
פִּתְגָמָא מֵעֵינֵי קָהָלָא ׃ וְיַעְבְּדוּן
חַד מִכָּל פִּקּוֹדַיָּא דַיְיָ דְלָא כ
יִשְׂרִין לְאִתְעֲבָדָא וְיֵחוֹבוּן ׃

וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן
אֲשֶׁר עַל הַכְּסָלִים וְאֶת הַיֹּתֶרֶת עַל הַכָּבֵד
עַל הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃ וְהִקְטִירָם הַכֹּהֵן
הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ כָּל חֵלֶב
לַיהוָה׃ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל
מוֹשְׁבֹתֵיכֶם כָּל חֵלֶב וְכָל דָּם לֹא תֹאכֵלוּ׃

פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר דַּבֵּר
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא
בִּשְׁגָגָה מִכֹּל מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה
וְעָשָׂה מֵאַחַת מֵהֵנָּה׃ אִם הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ
יֶחֱטָא לְאַשְׁמַת הָעָם וְהִקְרִיב עַל חַטָּאתוֹ
אֲשֶׁר חָטָא פַּר בֶּן בָּקָר תָּמִים לַיהוָה
לְחַטָּאת׃ וְהֵבִיא אֶת הַפָּר אֶל פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה וְסָמַךְ אֶת יָדוֹ עַל
רֹאשׁ הַפָּר וְשָׁחַט אֶת הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה׃
וְלָקַח הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ מִדַּם הַפָּר וְהֵבִיא
אֹתוֹ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת
אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וְהִזָּה מִן הַדָּם
שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה אֶת פְּנֵי

וְאֵת תַּרְדִּינָן כּוּלְיָן וְיָת תַּרְבָּא
דַּעֲלֵיהֶן דְּעַל גִּסְסָיָא וְיָת חַצְרָא
דְּעַל כַּבְדָּא עַל כּוּלְיָתָא יְעַדִּינִנֵּיהּ׃
וְיַסְקִינוּן כָּהֲנָא לְמַדְבְּחָא לַחְמָא
קוּרְבָּנָא לַאֲתַקְבָּלָא בְּרַעֲוָא כָּל
תַּרְבָּא קֳדָם יְיָ׃ קְיָם עָלַם
לְדָרֵיכוֹן בְּכֹל מוֹתְבֵיכוֹן כָּל תַּרְבָּא
וְכָל דְּמָא לָא תֵיכְלוּן׃ וּמַלֵּיל
יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ מַלֵּיל
עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימָר אֱנָשׁ
אֲרֵי יְחוֹב בְּשָׁלוּ מִכֹּל פִּיקוֹדַיָּא
דַּיְיָ דְּלָא כְּשָׁרִין לְאִתְעֲבָדָא
וְיַעֲבֵיד מִן חַד מִנְּהֵן׃ אִם כָּהֲנָא
רַבָּא יְחוֹב לְחוֹבַת עַמָּא וְיַקְרֵיב
עַל חוֹבְתֵיהּ דְּחַב תּוֹר בַּר תּוֹרֵי
שְׁלִים קֳדָם יְיָ לְחַטָּאתָא׃ וְיֵיתֵי
יָת תּוֹרָא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא
קֳדָם יְיָ וְיִסְמוֹךְ יָת יְדֵיהּ עַל
רֵישׁ תּוֹרָא וְיִכּוֹס יָת תּוֹרָא קֳדָם
יְיָ׃ וְיִסַּב כָּהֲנָא מְשִׁיחָא מִן דְּמָא
דְּתוֹרָא וְייֵתֵי יָתֵיהּ לְמַשְׁכַּן זִמְנָא׃
וְיִטְבּוֹל כָּהֲנָא יָת אֶצְבְּעֵיהּ
בְּדָמָא וְיִדֵּי מִן דְּמָא שְׁבַע זִמְנִין
קֳדָם יְיָ קֳדָם

חקת עולם, יפה מפורש בתורת כהנים וכל שכן שפסוק: מכל מצות יי, פירשו רבותינו ז"ל אין חטאת באה על שגגת עבודה זרה ולא על שגגת גלוי עריות ושפיכות דמים חטאת, מלאכת מחשבת, מלאכת מקדש, מיקרי בעון הכתוב בשבת שם מסתברין דכי תפחד נפשו מלאכת מחשבת היא: הכהן המשיח יחטא, מדרשו לימד שיש כהנים שלא כהגלום דבר עם שגגת מעשה כיוצא בזה בכהן המשיח ובעבד דבר מיעוטי הקהל ועבודה כוכבים בגיל חוטא ומביא לפי חטאת שמאת העם היא מזה מקן תלמידי רבי עכיבא ולהתפלל בעבדם מתקנלא: פר, יכול זקן ת"ל בן שנה פר כיוצא זה כן מצא, הא לאחד מועבד, למעשה וכיוצא עושים להיכל, את פרי פרוכת הקדש, בעבד מקום קדושתה מיכון בעבד בין הכדים לא היו בהכשרת ואם נשברו נגנזו, ואת כל דמו, סיירי הדם, ואת כל חלב פר, חלבו היה לו ליזיד פר מיה ת"ל לעיל מיה הכפורים לבליות ולחלבים ויותרת, החטאת, להכיל מעירי עד לבליות ויותרת, וירים ממנו ויקטיר שלא יפחות קודם חסר, חלבו תורת כהנים, כאשר יורם, פחותין לימודין המפורשין בשור זכר הקטנים, וכי מה פירש בזה הקטנים שלא פירש כאן אלא להקישו לאחרים עד שלמים למעלה מהן זה לנאמו ומה שלמים מצוה לשחט

זֶבַח שַׁלְמִים לַיהוָה זָכָר אוֹ נְקֵבָה תָּמִים
יַקְרִיבֶנּוּ: אִם כֶּשֶׂב הוּא מַקְרִיב אֶת קָרְבָּנוֹ
וְהִקְרִיב אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה: וְסָמַךְ אֶת יָדוֹ עַל
רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד
וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:
וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה לַיהוָה
חֶלְבּוֹ הָאַלְיָה תְּמִימָה לְעֻמַּת הָעָצֶה יְסִירֶנָּה
וְאֶת הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל
הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל הַקֶּרֶב: וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת
וְאֶת הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל הַכְּסָלִים
וְאֶת הַיֹּתֶרֶת עַל הַכָּבֵד עַל הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה:
וְהִקְטִירוּ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם
אִשֶּׁה לַיהוָה: פ פ
אִם עֵז קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְהוָה: וְסָמַךְ
אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל
מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ
סָבִיב: וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ קָרְבָּנוֹ אִשֶּׁה לַיהוָה
אֶת הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל
הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל הַקֶּרֶב:

לִנְכַּסַת קוּדְשִׁיָּא קָדֵם יְיָ דְּכַר
אוֹ נוּקְבָא שְׁלִים יְקָרְבִינֵיהּ: אִם
אִמַּר הוּא מְקָרֵב יָת קוּרְבָּנֵיהּ
וְיָקְרֵיב יָתֵיהּ קָדֵם יְיָ וְיִסְמוֹךְ יָת
יְדֵיהּ עַל רֵישׁ קוּרְבָּנֵיהּ וְיִכּוֹס
יָתֵיהּ קָדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיִזְרְקוּן
בְּנֵי אַהֲרֹן יָת דְּמֵיהּ עַל מַדְבְּחָא
סְחוֹר סְחוֹר: וְיָקְרֵב מִנְּכַסַת
קוּדְשַׁיָּא קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ תַּרְבֵּיהּ
אַלְיְתָא שְׁלֵמְתָּא לְקֵבֶל שׁוּרְתָּא
יַעֲרֵינַהּ וְיָת תַּרְבָּא דְּחָפֵי יָת גַּוָּא
וְיָת כָּל תַּרְבָּא דְּעַל גַּוָּא:
וְיָת תַּרְתֵּין כּוּלְיָן וְיָת תַּרְבָּא דַּעֲלֵיהֶן
דְּעַל גִּסְסָיָא וְיָת חַצְרָא דְּעַל כַּבְדָּא
עַל סְלֵיתָא יַעֲרִינַהּ: וְיַסְקִינֵיהּ
כָּהֲנָא לְמַדְבְּחָא לַחְמָא קוּרְבָּנָא
קָדָם יְיָ: פ וְאִם מִן בְּנֵי
עִזָּיָא קוּרְבָּנֵיהּ וְקָרֵיב קֳדָם יְיָ
וְיִסְמוֹךְ יָת יְדֵיהּ עַל רֵישֵׁיהּ וְיִכּוֹס
יָתֵיהּ לְקֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיִזְרְקוּן
בְּנֵי אַהֲרֹן יָת דְּמֵיהּ עַל מַדְבְּחָא
סְחוֹר סְחוֹר: וְיָקְרֵב מִנֵּיהּ
קוּרְבָּנֵיהּ קוּרְבָּנָא קָדָם יְיָ יָת
תַּרְבָּא דְּחָפֵי יָת גַּוָּא וְיָת כָּל
תַּרְבָּא דְּעַל גַּוָּא:

וכן בפחיתה בן בתחו · עבד לחם רב · בפחוק עושים לחם

ס ואם־תַּקְרִיב מִנְחַת בִּכּוּרִים לַיהוָה
אָבִיב קָלִי בָּאֵשׁ גֶּרֶשׂ כַּרְמֶל תַּקְרִיב אֵת
מִנְחַת בִּכּוּרֶיךָ׃ וְנָתַתָּ עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְשַׂמְתָּ
עָלֶיהָ לְבֹנָה מִנְחָה הִוא׃ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן
אֶת־אַזְכָּרָתָהּ מִגְרְשָׂהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל־
לְבֹנָתָהּ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ פ וְאִם־זֶבַח
שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ אִם מִן־הַבָּקָר הוּא מַקְרִיב
אִם־זָכָר אִם־נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ לִפְנֵי
יְהוָה׃ וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים
אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִקְרִיב
מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה לַיהוָה אֶת־הַחֵלֶב
הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר
עַל־הַקֶּרֶב׃ וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב
אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־
הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃
וְהִקְטִירוֹ אֹתוֹ בְּנֵי אַהֲרֹן הַמִּזְבְּחָה עַל־
הָעֹלָה אֲשֶׁר עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ
אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃ פ

ואם־מִן־בְּנֵי עָנָא קורבניה

ואם תקריב מנחת ביכורין
קדם יי אביב קלי בנורא פריכן
רכיכן תקריב ית מנחת בכורך׃
ותתן עלה משוא ותשוי עלה
לבונתא מנחתא היא׃ ויסק כהנא
ית־אדכרתה מגרשה ומן־משחה
על כל־לבונתה קורבנא קדם
יי׃

ואם־נכסת קודשיא
קורבניה אם מן־תורי הוא מקריב
אם דכר אם־נוקבא שלים
יקרבינה קדם יי׃ ויסמוך ידיה
על־ריש קורבניה ויכסינה בתרע
משכן ימנא ויזרקון בני אהרן
כהנא ית־דמא על־מדבחא
סחור סחור׃ ויקרב מנכסת
קודשיא קורבנא קדם יי ית־
תרבא דחפי ית־נוא וית כל־
תרבא די על נוא׃ וית־תרתין
כולין וית־תרבא דעליהן דעל
ניסתיא וית חצרא דעל־כבדא
על־כולתא יעדינה׃ ויסקון
יתיה בני־אהרן למדבחא על־
עלתא דעל־אעיא דעל־אישתא
קורבן דמתקבל ברעוא קדם
יי׃

ואם־מן־בני ענא קורבניה

ואם תקריב מנחת בכורים ליי׳ אביב קלוי באש גרש כרמל תקריב את מנחת בכוריך׃ ונתת עליה שמן ושמת עליה לבנה מנחה הוא׃ והקטיר הכהן את אזכרתה מגרשה ומשמנה על כל לבנתה אשה ליי׳׃ ואם זבח שלמים קרבנו אם מן הבקר הוא מקריב אם זכר אם נקבה תמים יקריבנו לפני יי׳׃ וסמך ידו על ראש קרבנו ושחטו פתח אהל מועד וזרקו בני אהרן הכהנים את הדם על המזבח סביב׃ והקריב מזבח השלמים אשה ליי׳ את החלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב׃ ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה׃ והקטירו אתו בני אהרן המזבחה על העלה אשר על העצים אשר על האש אשה ריח ניחוח ליי׳׃ פ

ואם מן הצאן קרבנו

וְאִם־מִנְחַת מַרְחֶשֶׁת קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת בַּשֶּׁמֶן
תֵּעָשֶׂה׃ וְהֵבֵאתָ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה
מֵאֵלֶּה לַיהוָה וְהִקְרִיבָהּ אֶל־הַכֹּהֵן וְהִגִּישָׁהּ
אֶל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וְהֵרִים הַכֹּהֵן מִן־הַמִּנְחָה אֶת־
אַזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה רֵיחַ־
נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְהַנּוֹתֶרֶת מִן־הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן
וְלִבָנָיו קֹדֶשׁ קָדָשִׁים מֵאִשֵּׁי יְהוָה׃ כָּל־
הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה לֹא תֵעָשֶׂה
חָמֵץ כִּי כָל־שְׂאֹר וְכָל־דְּבַשׁ לֹא־תַקְטִירוּ
מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַיהוָה׃ קָרְבַּן רֵאשִׁית תַּקְרִיבוּ
אֹתָם לַיהוָה וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא־יַעֲלוּ לְרֵיחַ
נִיחֹחַ׃ וְכָל־קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בַּמֶּלַח תִּמְלָח
וְלֹא תַשְׁבִּית מֶלַח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל
מִנְחָתֶךָ עַל כָּל־קָרְבָּנְךָ תַּקְרִיב מֶלַח׃

וְאִם־מִנְחַת מַרְחֶשֶׁת
קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת בַּשֶּׁמֶן
תֵּעָשֶׂה׃ וְתֵיתֵי יָת־מִנְחָתָא דְּרִתְעֲבִיד מִן־
קֻרְמָא יְיָ וְיַקְרִבִנֵּיהּ לְוָת־כָּהֲנָא
וְיַקְרִבִנֵּיהּ לְמַדְבְּחָא׃ וִיפְרֵישׁ כָּהֲנָא
מִן־מִנְחָתָא יָת־אַדְכָּרְתָּהּ וְיסֵק
לְמַדְבְּחָא קוּרְבָּן דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעֲוָא
קֻדָּם יְיָ׃ וּשְׁאָרָא מִן־מִנְחָתָא
לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין
מִקּוּרְבָּנַיָּא דַיְיָ׃ כָּל־מִנְחָתָא
דְּתִתְקְרַבוּן קֻדָּם יְיָ לָא תִתְעֲבִיד
חַמְּיָא אֲרֵי כָּל־חַמִּיר וְכָל־דְּבַשׁ לָא
תַסְקוּן מִנֵּיהּ קוּרְבָּנָא קֻדָּם יְיָ׃
קוּרְבַּן קֻדְמֵי תַקְרְבוּן יָתְהוֹן קֻדָּם
יְיָ וּלְמַדְבְּחָא לָא יִסְּקוּן לְאִתְקַבָּלָא
בְּרַעֲוָא׃ וְכָל־קוּרְבַּן מִנְחָתָךְ
בְּמִילְחָא תְמַלַּח וְלָא תְבַטֵּל מַלַּח
קְיָם אֱלָהָךְ מֵעַל מִנְחָתָךְ עַל כָּל
קוּרְבָּנָךְ תְּקָרֵיב מִלְחָא׃

וְאִישׁ אֲרִי יַקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָתָא
קֳדָם יְיָ סוֹלְתָא יְהֵי קָרְבָּנֵיהּ
וְיִרְיק עֲלַהּ מִשְׁחָא וְיִתֵּן עֲלַהּ
לְבוֹנְתָא ׃ וְיֵיתְיֵהּ לְוָת בְּנֵי אַהֲרֹן
כָּהֲנַיָּא וְיִקְמֹץ תַּמָּן מְלֵי קוּמְצֵיהּ
מִסֹּלְתָּהּ וּמִמִּשְׁחָהּ עַל כָּל לְבוֹנְתָהּ
וְיַסֵּק כָּהֲנָא יָת אַדְכָּרְתָּהּ לְמַדְבְּחָ
קָרְבַּן דְּסֵתַקְבֵּל בְּרֵיעָא קָרְמָ
יְיָ ׃ וּדְאִשְׁתָּאֲרָ מִן מִנְחָתָא
לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין
מִקּוּרְבָּנַיָּא דַיְיָ ׃ וַאֲרֵי
תְקָרֵיב קוּרְבַּן מִנְחָתָא מַאֲפֵי
תַּנּוּרָא סֹלְתָא גְּרִיצָן פַּטִּירִן דְּפִילָן
בְּמִשְׁחָ וְאַסְפּוּנִן פַּטִּירִן דְּמְשִׁיחִין
בְּמִשְׁחָ ׃ וְאִם מִנְחָתָא עַל
מַשְׁרִיתָא קוּרְבָּנָךְ סֹלְתָא דְּפִילָא
בְּמִשְׁחָ תְּהֵא ׃ בֵּצֵעַ יָתָהּ
בִּיצוּעִין וְתֵרִיק עֲלַהּ מִשְׁחָא מִנְחָתָא הִוא ׃

וְנֶפֶשׁ כִּי תַקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה לַיהוָה
סֹלֶת יִהְיֶה קָרְבָּנוֹ וְיָצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְנָתַן
עָלֶיהָ לְבֹנָה ׃ וְהֵבִיאָהּ אֶל בְּנֵי אַהֲרֹן
הַכֹּהֲנִים וְקָמַץ מִשָּׁם מְלֹא קֻמְצוֹ מִסָּלְתָּהּ
וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל לְבֹנָתָהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן
אֶת אַזְכָּרָתָהּ הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ
לַיהוָה ׃ וְהַנּוֹתֶרֶת מִן הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן
וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קָדָשִׁים מֵאִשֵּׁי יְהוָה ׃
ס וְכִי תַקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה מַאֲפֵה תַנּוּר
סֹלֶת חַלֹּת מַצֹּת בְּלוּלֹת בַּשָּׁמֶן וּרְקִ
מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן ׃
וְאִם מִנְחָה עַל הַמַּחֲבַת קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן מַצָּה תִּהְיֶה ׃ פָּתוֹת אֹתָ
פְּתִים וְיָצַקְתָּ עָלֶיהָ שָׁמֶן מִנְחָה הִוא ׃

תַּח אֹתוֹ לִנְתָחָיו וְאֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־פִּדְרֹן
עֲרֶךְ הַכֹּהֵן אֹתָם עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־
אֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וְהַקֶּרֶב וְהַכְּרָעַיִם
רַחַץ בַּמַּיִם וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל
וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא אִשֵּׁה רֵיחַ־
נִיחֹחַ לַיהוָה׃

וְאִם מִן־הָעוֹף עֹלָה קָרְבָּנוֹ
יהוָה וְהִקְרִיב מִן־הַתֹּרִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה
קָרְבָּנוֹ׃ וְהִקְרִיבוֹ הַכֹּהֵן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ
וּקְמַץ אֶת־רֹאשׁוֹ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְנִמְצָה
עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ׃ וְהִסַּר אֶת־מְרָאָתוֹ
בְּנוֹתָהּ וְהִשְׁלִיךְ אֹתָהּ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ קֵדְמָה
אֶל־מְקוֹם הַדֶּשֶׁן׃ וְשִׁסַּע אֹתוֹ בִּכְנָפָיו לֹא
יַבְדִּיל וְהִקְטִיר אֹתוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה עַל־
הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ עֹלָה הוּא אִשֵּׁה
רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃

וַיִּפְלַג יִתְרוֹ לְאַבְרֹחִי יַת רֵישֵׁיהּ
וְיַת תַּרְבֵּיהּ וְיסַדַּר כָּהֲנָא יַתְהוֹן
עַל־אַשָּׁא דְעַל־אִשְׁתָּא דְעַל א
מַדְבְּחָא ׃ וְנוּא וְכַרְעֵיהּ יְחֵלֵיל
בְּמַיָּא וִיקָרֵיב כָּהֲנָא יַת־כּוּלָּא
וְיסֵק לְמַדְבְּחָא עֲלָתָא הוּא קוּרְבָּן
דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

וְאִם־מִן־עוֹפָא עֲלָתָא קוּרְבָּנֵיהּ
קֳדָם יְיָ וִיקָרֵיב מִן־שַׁפְנִינָא אוֹ
מִן בְּנֵי יוֹנָה יַת קוּרְבָּנֵיהּ׃ וִיקָרֵיבִנַּהּ
כָּהֲנָא לְמַדְבְּחָא וְיכַלּוֹק יַת רֵישֵׁיהּ
וְיסֵק לְמַדְבְּחָא וְיִתְמְצֵי דְמֵיהּ עַל
כּוֹתֶל מַדְבְּחָא ׃ וְיַעְדֵּי יַת־וּפְקֵיהּ
בְּאוּכְלֵיהּ וְרָמֵי יַתֵּיהּ בְּסִטְרָא ם
מַדְבְּחָא קְדוּמָא לַאֲתַר דְּמִשְׁדְּרִין
קִיטְמָא ׃ וְיִפְרִיק יַתֵּיהּ בְּגַרְפּוֹהִי
לָא יִפְרֵישׁ וְיסֵק יַתֵּיהּ כָּהֲנָא
לְמַדְבְּחָא עַל־אַעֲוָא דְעַל־אִשְׁתָּא
עֲלָתָא הוּא קוּרְבָּן דְּמִתְקַבֵּל
בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

משה אפוד

מִזְבַּח הָעֹלָה שָׂם פֶּתַח מִשְׁכַּן אֹהֶל
וַיַּעַל עָלָיו אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַמִּנְחָה
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃ וַיָּשֶׂם
הַכִּיֹּר בֵּין אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן
שָׁם מַיִם לְרָחְצָה׃ וְרָחֲצוּ מִמֶּנּוּ מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם׃
בְּבֹאָם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וּבְקָרְבָתָם אֶל
הַמִּזְבֵּחַ יִרְחָצוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה׃
וַיָּקֶם אֶת הֶחָצֵר סָבִיב לַמִּשְׁכָּן
וְלַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן אֶת מָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר וַיְכַל
מֹשֶׁה אֶת הַמְּלָאכָה׃ וַיְכַס הֶעָנָן
אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת
הַמִּשְׁכָּן׃ וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל אֹהֶל
מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן וּכְבוֹד יְהוָה
מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן׃ וּבְהֵעָלוֹת הֶעָנָן מֵעַל
הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֹל מַסְעֵיהֶם׃
וְאִם לֹא יֵעָלֶה הֶעָנָן וְלֹא יִסְעוּ עַד יוֹם
הֵעָלֹתוֹ׃ כִּי עֲנַן יְהוָה עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם
וְאֵשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ לְעֵינֵי כָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם׃

וית מַדְבְּחָא דְעָלְתָא שַׁוִי בְּתָרַע
מַשְׁכְּנָא מַשְׁכַּן זִמְנָא וְאַסִּיק
עֲלוֹהִי יָת עָלְתָא וְיָת מִנְחְתָא
כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃
וְשַׁוִי יָת כִּיוֹרָא בֵּין מַשְׁכַּן זִמְנָא
וּבֵין מַדְבְּחָא וְיָהַב תַּמָּן מַיָּא
לְקִדּוּשׁ׃ וּמִתְקַדְּשִׁין מִנֵּיהּ מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן וְיָת
רַגְלֵיהוֹן׃ בְּמֵיעַלְהוֹן לְמַשְׁכַּן
זִמְנָא וּבְמִקְרְבֵהוֹן לְמַדְבְּחָא
מִתְקַדְּשִׁין כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ יָת
מֹשֶׁה׃ וַאֲקִים יָת דְּרְתָא
סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁכְּנָא וּלְמַדְבְּחָא
וְיָהַב יָת פָּרְסָא דְתָרַע דְּרְתָא
וְשֵׁיצִי מֹשֶׁה יָת עִיבִּידְתָא׃ וְחַפְיָא
עֲנָנָא יָת מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיְקָרָא
דַיְיָ אַתְמְלִי יָת מַשְׁכְּנָא׃ וְלָא
יְכִיל מֹשֶׁה לְמֵיעַל לְמַשְׁכַּן זִמְנָא
אֲרֵי שְׁרָא עֲלוֹהִי עֲנָנָא וְיְקָרָא
דַיְיָ אַתְמְלִי יָת מַשְׁכְּנָא׃
וּבְאִסְתַּלְּקוּת עֲנָנָא מֵעִיל וְיָ
מַשְׁכְּנָא נָטְלִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל
מַטְלְנֵיהוֹן׃ וְאִם לָא מִסְתַּלְּקָן
עֲנָנָא וְלָא נָטְלִין עַד יוֹמָא
דְאִסְתַּלְּקוּתֵיהּ׃ אֲרֵי עֲנָן יְקָרָא
דַיְיָ עַל מַשְׁכְּנָא בְּמָמָא וְחֵיזוּ
אִישָׁתָא תְּהֵי בְלֵילְיָא בֵּיהּ לְעֵינֵי
כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַטְלְנֵיהוֹן׃

סכום פסוקי דספר ואלה שמות אלף ומאתים
וע וסיכום אותיות וסדרין קא ופרשיותיו כט וחציו
אלהים לא תקלל בגלל האש בילאו

ונתחזק

וּפָרַשׂ אֶת־פָּרֹכֶת עַל־מִשְׁכַּן
וְשִׁוָּה אֶת־חוּפָּה דְּמִשְׁכְּנָא עֲלוֹהִי
מִלְּעֵילָא כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ אֶת־
מֹשֶׁה׃ וְנָסִיב וְיָהַב
אֶת־סָהֲדוּתָא בַּאֲרוֹנָא וְשַׁוִּי אֶת־
אַרְיָחָא עַל־אֲרוֹנָא וְיָהַב יָת־
כַּפּוֹרְתָא עַל־אֲרוֹנָא מִלְּעֵילָא׃
וְאָעֵיל אֶת־אֲרוֹנָא לְמִשְׁכְּנָא וְשַׁוִּי
אֶת פָּרוֹכְתָא דְּפָרְסָא וְאַסְתִּיר עַל
אֲרוֹנָא דִּסְהֲדוּתָא כְּמָא דְּפַקִּיד
יְיָ אֶת־מֹשֶׁה׃ וְיָהַב יָת־
פָּתוֹרָא בְּמִשְׁכַּן זִמְנָא עַל שִׂטְרָא
דִּמְשִׁכְּנָא צִפּוֹנָא מִבָּרָא לְפָרְכְּתָא׃
וְסָדַר עֲלוֹהִי סִדְרִין דִּלְחֵים קֳדָם
יְיָ כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ אֶת־מֹשֶׁה׃
וְשַׁוִּי יָת־מְנָרְתָא בְּמִשְׁכַּן זִמְנָא
לְקִבֵּל פָּתוֹרָא עַל־שִׂטְרָא דִּמְשִׁכְּנָא
דָּרוֹמָא׃ וְאַדְלִיק בּוֹצִינָהָא קֳדָם
יְיָ כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ אֶת־מֹשֶׁה׃
וְשַׁוִּי יָת־
מַדְבְּחָא דְּדַהֲבָא בְּמִשְׁכַּן זִמְנָא
קֳדָם פָּרוֹכְתָא׃ וְאַקְטַר עֲלוֹהִי
קְטֹרֶת בֻּסְמִין כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ
יָת־מֹשֶׁה׃ וְשַׁוִּי יָת־
פָּרְסָא דִּתְרַעָא לְמִשְׁכְּנָא׃

וַיָּפְרֹשׂ אֶת־הָאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן וַיָּשֶׂם אֶת־
מִכְסֵה הָאֹהֶל עָלָיו מִלְמָעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ ס וַיִּקַּח וַיִּתֵּן אֶת־
הָעֵדֻת אֶל־הָאָרֹן וַיָּשֶׂם אֶת־הַבַּדִּים עַל־
הָאָרֹן וַיִּתֵּן אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל־הָאָרֹן מִלְמָעְלָה׃
וַיָּבֵא אֶת־הָאָרֹן אֶל־הַמִּשְׁכָּן וַיָּשֶׂם אֶת
פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ וַיָּסֶךְ עַל אֲרוֹן הָעֵדֻת
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃
וַיִּתֵּן אֶת־הַשֻּׁלְחָן בְּאֹהֶל מוֹעֵד עַל־יֶרֶךְ
הַמִּשְׁכָּן צָפֹנָה מִחוּץ לַפָּרֹכֶת׃ וַיַּעֲרֹךְ
עָלָיו עֶרֶךְ לֶחֶם לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיָּשֶׂם אֶת־הַמְּנֹרָה
בְּאֹהֶל מוֹעֵד נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן
נֶגְבָּה׃ וַיַּעַל הַנֵּרֹת לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיָּשֶׂם אֶת
מִזְבַּח הַזָּהָב בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הַפָּרֹכֶת׃
וַיְקַטֵּר עָלָיו קְטֹרֶת סַמִּים כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃
וַיָּשֶׂם אֶת־מָסַךְ הַפֶּתַח לַמִּשְׁכָּן׃

ויפרוס את האהל על המשכן, מן ירישות קנזיס; את העדות, הלוחות; על ידך המשכן נעוכה; כחני קנעוני על
ריחך הכיח; ידך, כתרגומו מן כיריך הזה פזוך כגדו על לדש; ויקטר עליו אהרן, קטורת סחריית ושריית כחו
שכחן כבקר כבקר כהטיבו את הנרות; ובהעלות אהרן, לף כיום הסמיכי לשלשים פהוא יום הקמת המשכן מיום
משה והקריב קרבנות עבור חנן ויחזקן שכנטוו כו כיום שכלה קרב על המזבח ונגמ; את השולה, עולת תמיד שהיו
היכחם; ונכחת נסכיו, על תמיד כמו שכחוב עולת כלילה כפמן; ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו, יום שהקריב
לעולים היו כולם פוץ לבהוכה ותרגומו ומקדשין מיכים כו כיום קדם משה עמהם; וכקרכתם, כמו וכקריב כיהם
כמיקריכו, כתיב וככא משה אל אהל מועד וכתיב ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי הכתוב הב' וקכריב כיהם כל
כי מכן עגין הענן לשוך מעתה כל זמן שהיה הענן עומד לא יכול לבא כשהענן משכן ומדבר עמו; וכן ילך לנסעיהם וכן אלה
מסע שהיו מסעים היה הענן עומד כמקום אחר יחנו שם מקום שכייחן לף הוא קודי משב וכן ילך לנסעיהם וכן אלה
מסעי לפי שמשמקום שחניה חזרו וכשעו לבך כקרלו כולן מסעות

156

הָעֵדֻת וְשַׂמְתָּ אֶת־מָסַךְ הַפָּרֹכֶת לַמִּשְׁכָּן׃
וְנָתַתָּה אֶת מִזְבַּח הָעֹלָה לִפְנֵי פֶּתַח מִשְׁכַּן
אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְנָתַתָּ אֶת־הַכִּיֹּר בֵּין אֹהֶל
מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁם מָיִם׃ וְשַׂמְתָּ
אֶת־הֶחָצֵר סָבִיב וְנָתַתָּ אֶת־מָסַךְ שַׁעַר־
הֶחָצֵר׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמָשַׁחְתָּ
אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ
אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְהָיָה קֹדֶשׁ׃ וּמָשַׁחְתָּ אֶת־
מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־
הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃ וּמָשַׁחְתָּ
אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ׃ וְהִקְרַבְתָּ
אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
וְרָחַצְתָּ אֹתָם בַּמָּיִם׃ וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת־אַהֲרֹן
אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ וְקִדַּשְׁתָּ
אֹתוֹ וְכִהֵן לִי׃ וְאֶת־בָּנָיו תַּקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּ
אֹתָם כָּתֳנֹת׃ וּמָשַׁחְתָּ אֹתָם כַּאֲשֶׁר מָשַׁחְתָּ
אֶת־אֲבִיהֶם וְכִהֲנוּ לִי וְהָיְתָה לִהְיֹת לָהֶם
מְשִׁחָתָם לְכְהֻנַּת עוֹלָם לְדֹרֹתָם׃ וַיַּעַשׂ
מֹשֶׁה כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ כֵּן עָשָׂה׃

וַיְהִי

בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בְּאֶחָד
לַחֹדֶשׁ הוּקַם הַמִּשְׁכָּן׃ וַיָּקֶם מֹשֶׁה אֶת־
הַמִּשְׁכָּן וַיִּתֵּן אֶת־אֲדָנָיו וַיָּשֶׂם אֶת־קְרָשָׁיו
וַיִּתֵּן אֶת־בְּרִיחָיו וַיָּקֶם אֶת־עַמּוּדָיו׃

156

דְּסַהֲדוּתָא וְתָשֵׁוִי יָת־פָּרְסָא
דְּתַרְעָא לְמַשְׁכְּנָא׃ וְתִתֵּן יָת
מַדְבְּחָא דְּעָלְתָא קֳדָם תַּרְ־ע
מַשְׁכְּנָא מַשְׁכַּן זִמְנָא׃ וְתִתֵּן יָת־
כִּיּוֹרָא בֵּין מַשְׁכַּן זִמְנָא וּבֵין מַדְבְּחָא
וְתִתֵּן תַּמָּן מַיָּא׃ וְתָשֵׁוִי יָת־דְּרָתָא
סְחוֹר סְחוֹר וְתִתֵּן יָת־פָּרְסָא
דְּתַרְעָא דְּרָתָא׃ וְתִסַּךְ יָת מִשְׁחָא
דְּרְבוּתָא וְתָרְבֵּי יָת־מַשְׁכְּנָא וְיָת־
כָּל־דְּבֵיהּ וְתָקְרֵישׁ יָתֵיהּ וְיָת־
כָּל־מָנּוֹהִי וִיהֵי קוּדְשָׁא׃ וְתָרְבֵּי
יָת־מַדְבְּחָא דְּעָלְתָא וְיָת כָּל־
מָנּוֹהִי וְתָקְרֵישׁ יָת־מַדְבְּחָא וִיהֵי
מַדְבְּחָא קֻדְשׁ קוּדְשִׁין׃ וְתָרְבֵּי
יָת־כִּיּוֹרָא וְיָת־בְּסִיסֵיהּ וְתָקְרֵישׁ
יָתֵיהּ׃ וְתָקְרֵיב יָת־אַהֲרֹן וְיָת־
בְּנוֹהִי לְתָרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וְתַסְחֵי
יָתְהוֹן בְּמַיָּא׃ וְתַלְבֵּישׁ יָת־אַהֲרֹן
יָת לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא וְתָרְבֵּי יָתֵיהּ
וְתָקְרֵישׁ יָתֵיהּ וְיִשְׁמַשׁ קָדָמַי׃
וְיָת־בְּנוֹהִי תְּקָרֵיב וְתַלְבֵּישׁ יָתְהוֹן
כְּיתוֹנִין׃ וְתָרְבֵּי יָתְהוֹן כְּמָא
דְּרְבֵּיתָא יָת־אֲבוּהוֹן וְיִשְׁמְשׁוּן
קָדָמַי וִתְהֵי לְמַחְיוֹ לְהוֹן רְבוּתָא
לְכָהֲנוּת עָלַם לְדָרֵיהוֹן׃ וְעָבַד
מֹשֶׁה כְּכֹל דְּפַקֵּיד יְיָ יָתֵיהּ כֵּן
עֲבַד׃ וַהֲוָה בְּיַרְחָא קַדְמָאָה
בְּשַׁתָּא תִנְיָתָא בְּחַד לְיַרְ־חָא
אִתְקַם מַשְׁכְּנָא׃ וְאַקִּים מֹשֶׁה
יָת־מַשְׁכְּנָא וְיָהַב יָת סַמְכוֹרֵי
וְשַׁוִּי יָת־דַּפּוֹהִי וְיָהַב יָת־עַרְדּוֹהִי
וְאַקִּים יָת־עַמּוּדוֹהִי׃

ופקודי ... ושבות על התורין. עשין קנגד מחיה הים ; ושרכת את שרכו ' פתים מערכות של נחש הנגיש ׃

את מנרתא דכיתא ית בוציניה
בוצינ סידרא ית כל מנהא ית
משחא דאנהרותא ית מדבחא
דדהבא וית משחא דרבותא
ית קטרת בוסמיא וית פרסא
דתרע משכנא : ית מדבחא
דעלתא וית סריגא דנחשא
דיליה ית אריחוהי וית כל־
מנוהי ית כיורא וית בסיסיה :
ית סדרי דרתא ית עמודיה
וית סמכיהא וית פרסא לתרע
דרתא ית אטונוהי וית סיכתא
וית כל־מני פולחן משכנא
למשכן ומנאית לבושי שימושא
לשמשא בקודשא ית לבושי
קודשא לאהרן כהנא וית־
לבושי בנוהי למשמשא : ככל
דפקיד יי ית משה כן עבדו
בני ישראל ית כל פולחנא והוא
משה יתיה כמא דפקיד יי כן
עבדו ויתיר יתהון משה :
ומליל יי עם משה למימר: ביום־
ירחא קרמאה בחד לירחא
תקים ית משכנא משכן זימנא :
ותשוי תמן ית ארונא דסהדותא
ותטיל על־ארונא ית פרוכתא :
ותעיל ית פתורא ותסדר ית־
סדרוהי ותעיל ית מנרתא ותדליק
ית בוצינהא : ותתן ית מדבחא
דדהבא לקטרת בוסמיא קדם
ארונא :

את המנרה הטהרה את נרתיה נרת
המערכה ואת כל כליה ואת שמן המאור :
ואת מזבח הזהב ואת שמן המשחה ואת
קטרת הסמים ואת מסך פתח האהל :
את מזבח העלה ואת מכבר הנחשת
אשר לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור
ואת כנו : את קלעי החצר את עמדיה
ואת אדניה ואת המסך לשער החצר
את מיתריו ויתדתיה ואת כל כלי עבדת
המשכן לאהל מועד : את בגדי השרד
לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן
הכהן ואת בגדי בניו לכהן : ככל אשר
צוה יהוה את משה כן עשו בני ישראל
את כל העבדה : וירא משה את כל
המלאכה והנה עשו אתה כאשר צוה
יהוה כן עשו ויברך אתם משה : פ

וידבר יהוה אל משה לאמר: ביום החדש
הראשון באחד לחדש תקים את משכן
אהל מועד : ושמת שם את ארון העדות
וסכת על הארן את הפרכת : והבאת
את השלחן וערכת את ערכו והבאת
את המנרה והעלית את נרתיה : ונתתה
את מזבח הזהב לקטרת לפני ארון

ויכרך לומם ומפס לומר להם יהי רצון מלפניך שכיון כמעשה ידיכם ויהי נועם יי אלהינו מלמד שעשו מלאכתם ומפס

155

וַיַּעַשׂוּ אֶת־הַכְּתֹנֶת שֵׁשׁ מַעֲשֵׂה אֹרֶג
לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו׃ וְאֵת הַמִּצְנֶפֶת שֵׁשׁ וְאֶת־
פְּאֵרֵי הַמִּגְבָּעֹת שֵׁשׁ וְאֶת מִכְנְסֵי הַבַּד שֵׁשׁ
מָשְׁזָר׃ וְאֵת הָאַבְנֵט שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי מַעֲשֵׂה רֹקֵם כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־צִיץ
נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ זָהָב טָהוֹר וַיִּכְתְּבוּ עָלָיו מִכְתַּב
פִּתּוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ לַיהוָה׃ וַיִּתְּנוּ עָלָיו פְּתִיל
תְּכֵלֶת לָתֵת עַל הַמִּצְנֶפֶת מִלְמָעְלָה
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וַתֵּכֶל
כָּל־עֲבֹדַת מִשְׁכַּן אֹהֶל מוֹעֵד וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
כֵּן עָשׂוּ׃ פ וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל
מֹשֶׁה אֶת־הָאֹהֶל וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו קְרָסָיו
קְרָשָׁיו בְּרִיחוֹ וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו׃ וְאֶת־מִכְסֵה
עֹרֹת הָאֵילִם הַמְאָדָּמִים וְאֶת מִכְסֵה
עֹרֹת הַתְּחָשִׁים וְאֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ׃ אֶת־
אֲרוֹן הָעֵדֻת וְאֶת־בַּדָּיו וְאֶת הַכַּפֹּרֶת׃ אֶת־
הַשֻּׁלְחָן אֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת לֶחֶם הַפָּנִים׃

וְעָבְרוּ יַת כִּיתוֹנָן דְּבוּץ עוֹבַד
מַחֵי לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי׃ וְיַת
מִצְנְפְּתָא דְּבוּצָא וְיַת שֻׁפְכָּ
קוּבְּעָיָא דְּבוּצָא וְיַת מִכְנְסָיָן
דְּבוּץ בּוּץ שְׁזִיר׃ וְיַת חֶמְצָ
דְּבוּץ שְׁזִיר וְתִכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְ
וְזָהֲרֵי עוֹבַד צְיוֹר כְּמָא דְּפַקִּיד
יְיָ יַת מֹשֶׁה׃ וְעָבְדוּ יַת־
צִיצָא כְּלִילָא דְּקוּדְשָׁא דְּדָהַב
דְּכִי וְכָתְבוּ עֲלוֹהִי מִכְתַּב כְּתַב
מְפָרַשׁ קֻדְשׁ לַייָ׃ וְיָהֲבוּ עֲלוֹהִי
חוּטָא דִּתְכֵלְתָּא לְמִיתַּן עַל־
מִצְנְפְּתָא מִלְעֵילָא כְּמָא דְּפַקִּיד
יְיָ יַת מֹשֶׁה׃ וְשֵׁלִימַת כָּל־
עִיבִידַת מַשְׁכְּנָא מַשְׁכַּן זִמְנָא
וְעָבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דְּפַקִּיד
יְיָ יַת מֹשֶׁה כֵּן עָבְדוּ׃

וְאַיְתִיו יַת מַשְׁכְּנָא לְוָת מֹשֶׁה
יַת מַשְׁכְּנָא וְיַת כָּל־מָנוֹהִי
פּוּרְפּוֹהִי דַּפּוֹהִי עַבְרוֹהִי וְעַמּוּדוֹהִי
וְסַמְכוֹהִי׃ וְיַת חוּפְּאָה דְּמִשְׁכָּ
דְּדֵיכְרֵי מְסָמְּקֵי וְיַת חוּפְּאָה
דְּמִשְׁכֵּי סַסְגּוֹנָא וְיַת פָּרוֹכְתָּא
דְּפַרְסָא׃ יַת אֲרוֹנָא דְּסָהֲדוּתָא
וְיַת אַרְיָחוֹהִי וְיַת כַּפּוֹרְתָּא׃
יַת פָּתוֹרָא יַת כָּל־מָנוֹהִי וְיַת
לַחְמָ אַפְיָא׃

ויקהל רפ"ים הפנים כלם יחד מלחורין מול ערפו ומוסיכו על המצנפת ואל תתמה מלת כאשר פתיל תכלת מלמעל כאשר צוה יי' את משה ויתנו פתיל תכלת מלמעל כאשר צוה יי' את משה ויתנו פתיל תכלת מלמעל המצנפת ואל תתמה מלת כאשר כמתי קצות המשכן ין שהרי מצינו בחשן ואפוד כאשר וירכסו את החשן וגומ' ועל כרחך פחות משנים לא היו שהרי כתיב קצות החשן היו פתי טבעות בחשן וכתיב בכתפות האפוד היו טבעות האפוד מלמטן ולכי דרך קשירים לראשה הוטין הם מלמעל ומקום פחות משנים לי לחפשר ; ויעשו כני ישראל את העבודה ככל אשר צוה יי' את משה ויביאו את המשכן וגומ' מלת כאשר יש יבולין להקיימו ולבי מלת כאשר עשה בו משה שום מלאכה בכיה ע"ב הקימו ואין שום אדם יכול להקיימו מרמות. ויביאו המשכים אל משה כתיב בחסר לומר לך שלא הקימו משה בעצמו אלא הביאו אל משה ומשה הקימו על ידי אדם אחר ע"ז שמתוך שהוא כידוע נקל מלקץ נקם מלקץ ; ומה שכתוב הקים המשכן הוקם מלקיץ מדרש ל' תרגומיץ ;

וְאֵת תַּרְתֵּין גְּדַיְלִין דְּעַל תַּרְתֵּין
סְטָרוֹהִי יְהַבוּ עַל תַּרְתֵּין מְרַמְּעָת
וְיָהֲבוּן עַל כְּתֵפֵי אֵיפּוֹדָא לְקִבֵּל
אַפּוֹהִי וְעָבְדוּ תַּרְתֵּין עָזְקִן דְּדָהָב
וְשַׁוִּיאוּ עַל תְּרֵין סְטָרֵי חוֹשְׁנָא עַל
שִׁפְתָּיהּ דְּיִלְעֵבְרָא דְּאֵיפּוֹדָא לְגַוֵּהּ:
וְעָבְדוּ תַּרְתֵּין עָזְקִן דְּדָהָב וְחַבּוֹרִין
עַל תְּרֵין כְּתֵפֵי אֵיפּוֹדָא מִלְּרַע
כְּלַקְבֵּל אַפּוֹהִי לְקִבֵּל בֵּית לוּפֵי
מְעַלְּוֵי לְחֶשֶׁן אֵיפּוֹדָא: וְאַחֲדוּ יָת
חֶשְׁנָא מֵעָזְקָתֵיהּ לְעָזְקַת אֵיפּוֹדָא
בְּחוּטָא דְּתְכֵלְתָּא לְמֶהֱוֵי עַל חֶשֶׁן
אֵיפּוֹדָא וְלָא יִתְפְּרֵק חוֹשְׁנָא
מֵעַלְּוֵי אֵיפּוֹדָא כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ
יָת מֹשֶׁה: וְעָבַד יָת מְעִילָא
דְּאֵיפּוֹדָא עוֹבַד מְחֵי נְמִיר תְּכֵלְתָּא:
וּפוּמֵיהּ דְּמִנְעָלָא בְּכִפֵּיל לְגַוֵּיהּ כְּפוּם
שִׁרְיָן תּוֹרָא בְּקָף לְפוּמֵיהּ סְחוֹר
סְחוֹר וְלָא יִתְמַע: וְעָבְדוּ עַל־
שִׁפּוֹלֵי מְעִילָא רִימּוֹנֵי תְּכֵלְתָּא
וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָא זְהוֹרִי שְׁזִיר: וְעָבְדוּ
זִמְנִין דְּרַהֲבָא רְכִיכָן וְיָהֲבוּ יָת גַּוָּא בֵּינֵי
רִמּוֹנָא עַל שִׁפּוֹלֵי מְעִילָא סְחוֹר
סְחוֹר בֵּינֵי רִמּוֹנָא: גַּוָּא וְרִימּוֹנָא וְרִימּוֹנָא גַּוָּא
וְרִימּוֹנָא עַל שִׁפּוֹלֵי מְעִילָא
סְחוֹר סְחוֹר לְשַׁמְּשָׁא כְּמָא
דְּפַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה:

וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת נָתַנּוּ עַל־
שְׁתֵּי הַמִּשְׁבְּצֹת וַיִּתְּנֵם עַל כִּתְפֹת הָאֵפֹד
אֶל מוּל פָּנָיו: וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב וַיָּשִׂימוּ
עַל שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן עַל שְׂפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל
עֵבֶר הָאֵפֹד בָּיְתָה: וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב
וַיִּתְּנֵם עַל שְׁתֵּי כִתְפֹת הָאֵפֹד מִלְּמַטָּה
מִמּוּל פָּנָיו לְעֻמַּת מַחְבַּרְתּוֹ מִמַּעַל לְחֵשֶׁב
הָאֵפֹד: וַיִּרְכְּסוּ אֶת הַחֹשֶׁן מִטַּבְּעֹתָיו אֶל
טַבְּעֹת הָאֵפֹד בִּפְתִיל תְּכֵלֶת לִהְיֹת עַל
חֵשֶׁב הָאֵפֹד וְלֹא יִזַּח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֵפֹד
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה:
וַיַּעַשׂ אֶת מְעִיל הָאֵפֹד מַעֲשֵׂה אֹרֶג כְּלִיל
תְּכֵלֶת: וּפִי הַמְּעִיל בְּתוֹכוֹ כְּפִי תַחְרָא שָׂפָה
לְפִיו סָבִיב לֹא יִקָּרַע: וַיַּעֲשׂוּ עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל
רִמֹּנֵי תְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי מָשְׁזָר:
וַיַּעֲשׂוּ פַּעֲמֹנֵי זָהָב טָהוֹר וַיִּתְּנוּ אֶת הַפַּעֲמֹנִים
בְּתוֹךְ הָרִמֹּנִים עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב
בְּתוֹךְ הָרִמֹּנִים: פַּעֲמֹן וְרִמֹּן פַּעֲמֹן וְרִמֹּן
עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב לְשָׁרֵת כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה: ס ס

פקודי הינכטעות, תחלת וינכטעות וסופו׳ין לתת ער׳ המנכטת וע׳ התתילין היה ומסיכו על המנכטת כאין
פתיל ואי לאמר לימר קנין על המנכטת שהרי כתחילת קדשים שנינו מערו היה כרוך כין כין למנכטת שהם אויה
תפילין ואינן היה נתון על המנח כרי המנכטת למעלה ועוד הקשתי כה כאן הוא לומר וייתנו עליו פתיל
תכלת וכתכיו המוזכ לומר ונתתה אותו על פתיל תכלת ותוייר לכי פתיל תכלת זו חוטין הם שקשרו כתוך המנכטת שם
מאחין לו אחוזן לאחוזן וכוזה יקשרנו כמנחש שלא שהיו קבועי כו חוטי תכלת לב׳ רוחותיו וכתחתיו וכתוכו שכאן קשרו
ותולהו כמנכטת כשהוא כרוכו כרוחו ומכי חוטין היו כבל קצה וקצה לחת ממעל ולחת מתחת עד מצאו וכן כמנכטת
מכך הוא כתוכו לקשור ולאין דרך קשירה כשחוט ומכי חוטין לכך נאמר על פתיל תכלת ועליו פתיל תכלת

מַסֶּבֶת מִשְׁבְּצֹת זָהָב מִפְתָּחֹת פִּתּוּחֵי
חוֹתָם עַל־שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּשֶׂם אֹתָם
עַל־כִּתְפֹת הָאֵפֹד אַבְנֵי זִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ פ
וַיַּעַשׂ אֶת־הַחֹשֶׁן מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב כְּמַעֲשֵׂה
אֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
מָשְׁזָר׃ רָבוּעַ הָיָה כָּפוּל עָשׂוּ אֶת־הַחֹשֶׁן
זֶרֶת אָרְכּוֹ וְזֶרֶת רָחְבּוֹ כָּפוּל׃ וַיְמַלְאוּ־בוֹ
אַרְבָּעָה טוּרֵי אָבֶן טוּר אֹדֶם פִּטְדָה וּבָרֶקֶת
הַטּוּר הָאֶחָד׃ וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ סַפִּיר וְיָהֲלֹם׃
וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי לֶשֶׁם שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה׃
וְהַטּוּר הָרְבִיעִי תַּרְשִׁישׁ שֹׁהַם וְיָשְׁפֵה׃
מְסֻבֹּתֹ מִשְׁבְּצוֹת זָהָב בְּמִלּוּאָתָם׃ וְהָאֲבָנִים
עַל־שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָנָה שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
עַל־שְׁמֹתָם פִּתּוּחֵי חוֹתָם אִישׁ עַל־שְׁמוֹ
לִשְׁנֵים עָשָׂר שָׁבֶט׃ וַיַּעֲשׂוּ עַל־הַחֹשֶׁן
שַׁרְשְׁרֹת גַּבְלֹת מַעֲשֵׂה עֲבֹת זָהָב טָהוֹר׃
וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי מִשְׁבְּצוֹת זָהָב וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת
זָהָב וַיִּתְּנוּ אֶת שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת עַל שְׁנֵי קְצוֹת
הַחֹשֶׁן׃ וַיִּתְּנוּ שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת הַזָּהָב עַל־
שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת עַל קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃

מִשְׁקָעָן מַרְמָעָן מְרֻבָּב גְּלִיפָן כ
כְּתַב מְפָרֵשׁ עַל שִׁמְהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְשַׁוֵּי יִתְהוֹן עַל כְּתֵפֵי אֵיפוֹדָא א
אַבְנֵי דּוּכְרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא
דְּפַקִּיד יְיָ יָת־מֹשֶׁה׃
וְעָבַד יָת־חוֹשְׁנָא עוֹבַד אוּמָן
כְּעוֹבַד אֵיפוֹדָא דְּדַהֲבָא תִּכְלָא
וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָא זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר׃
מְרֻבַּע הֲוָה עָבְדוּ יָת־חוֹשְׁנָא
זְרִיתָא אוֹרְכֵיהּ וְזְרִיתָא פּוּתְיֵהּ עָבְדוּ׃
וְאַשְׁלִימוּ בֵּיהּ אַרְבָּעָ סִדְרִין דְּאֶבֶן
טָבָא סִדְרָא קַדְמָאָה סַמְקָן יְקָר
וּבְרֵקָן סִדְרָא חַד׃ וְסִדְרָא תִּנְיָנָא
אִזְמַרְגְּדִין שַׁבּוּיוּ וְסַבְהַלוֹם׃ וְסִדְרָ
חְלִיתָאָה קַנְקְרִי טַרְקִיָּא וְיַעְ ע
עַנְלָא׃ וְסִדְרָא רְבִיעָאָה כְּרוֹם יַמָּא
וּבוּרְלָא וּפְנָתֵי מְשַׁקְעָן מַרְמָעָן
בְּרֵהֵב בְּאַשְׁלְמוּתְהוֹן׃ וְאִבְּנָיָא
עַל־שִׁבְטָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵינִין
תְּרֵיסַר עֲשָׂרֵי עַל־שְׁמָהָתְהוֹן כ
כְּתַב מְפָרֵשׁ כְּגְלוּף דְּעוֹקָא גְּבַר
עַל־שִׁבְטֵיהּ לְתְרֵי עַשַׂר שִׁבְטִין׃
וְעָבְדוּ עַל־חוֹשְׁנָא תִּיכִין מְהַמְּנָן
עוֹבַד גְּדִילוּ דְּדַהֲבָא כְּמָ׃ וְעָבְדוּ
תְּרֵתִין מַרְמְעָן דְּדַהֲבָ וְתְרֵתִין ע
עִיכְּרָן דְּדַהֲבָ וְיָהֲבוּ יָת־תְּרֵתִין
עוֹקְתָא עַל־תְּרֵין סִדְרֵי חוֹשְׁנָא׃
וְיָהֲבוּ תְּרֵתִין גְּדִילֵן דְּדַהֲבָ עַל־
תְּרֵתִין עוֹקְתָא בְּסִדְרֵי חוֹשְׁנָא׃

[illegible] כמנהג מסעות מנין היום כתם עם וידקעו כמו ויקבע החרון כתרגומו ולדידהו היו מדדין מן הזהב כחין דקיק כחין הוה מעדיך היה טוען את הזהב עם החומץ מדדין את הטסין דקיק וקוננין ותם פתיל כחוך [illegible] פתילים תעשיה עם כל מין ומין כחפוד וחמן עם כל חוט לחד כל זהב עם עשה חוטין [illegible] כל מין עם כל מין ומין מכל המיכין חוטן כמוהו עם וזהב חוט מביעי עם כל לחד ולחד

וית אלף ושבע מאה ושבעין וחמש
עבד ווין לעמודיא וחפא ריאשהון
ובמיש יתהון ׃ ונחש ארכותא
שבעין כיכרין ותרין אלפין וארבע
מאה סלעין ועבד בה ית סכוכי
תרע משכן זמנא וית מדבחא
דנחשא וית סריגא דנחשא דליה
וית כל מני מדשא ׃ וית סכוכי
דרתא סחור סחור וית סכוכי תרע
דרתא וית כל סיכי משכנא וית
כל סיכי דרתא סחור סחור ׃ ומן
תכלא וארגונא וצבע זהורי עבדו
לבושי שמושא לשמשא בקדש
ועבדו ית לבושי קודשא די
לאהרן כמא דפקיד יי׳ ית משה ׃

ועבד ית איפודא דדהבא
תכלא וארגונא וצבע זהורי ובוץ
שזיר ורדדו ית טסי דדהבא
וקציצו חוטין למעבד בגו תכלא
ובגו ארגונא ובגו צבע זהורי ובגו
בוצא עבד אומן׃ כתפין עבדו ליה
מלפפין על תרין סטרוהי מלפף׃
והמין חקוניה דעלוהי מניה הוא
כעובדוהי דדהבא תכלא וארגונא
וצבע זהורי ובוץ שזיר כמא ד
דפקיד יי׳ ית משה ׃

ועבדו ית אבני בורלא

ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים
עשה חוים לעמודים ויצפה ראשיהם
וחשק אתם ׃ ונחשת התנופה שבעים ככר
ואלפים וארבע מאות שקל ׃ ויעש בה
את אדני פתח אהל מועד ואת מזבח
הנחשת ואת מכבר הנחשת אשר לו
ואת כל כלי המזבח ׃ ואת אדני החצר
סביב ואת אדני שער החצר ואת כל
יתדת המשכן ואת כל יתדת החצר
סביב ׃ ומן התכלת והארגמן ותולעת
השני עשו בגדי שרד לשרת בקדש
ויעשו את בגדי הקדש אשר לאהרן פ
כאשר צוה יהוה את משה ׃ פ

ויעש את האפד זהב תכלת וארגמן
ותולעת שני ושש משזר ׃ וירקעו את פחי
הזהב ויקצץ פתילם לעשות בתוך התכלת
ובתוך הארגמן ובתוך תולעת השני
ובתוך השש מעשה חשב ׃ כתפת עשו
לו חברת על שני קצותו חבר ׃ וחשב
אפדתו אשר עליו ממנו הוא כמעשהו
זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר
כאשר צוה יהוה את משה ׃

ויעשו את אבני השהם

ופתה רלפיקם ׃ מל׳ עמודים מכבולן כתיב ופתה רלפיקם וחמוקיהם כסף ומן התכלת והארגמן וגו׳ סם לא כן
מכלן לפי לומר סתין בגדי הקדש הע״ש בגדי כהונה שבגדי כהונה היו סם לעת סם בגדים מיוחדים בהם

פְּקוּד֙ עַל־פִּ֣י מֹשֶׁ֔ה עֲבֹדַ֥ת הַלְוִיִּ֖ם בְּיַד־אִיתָמָ֑ר
בֶּן־אַהֲרֹ֖ן הַכֹּהֵֽן׃ וּבְצַלְאֵ֞ל בֶּן־אוּרִ֣י בֶן־חוּר֮
לְמַטֵּה֒ יְהוּדָ֗ה עָשָׂ֛ה אֵ֥ת כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה
יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶׁ֑ה׃ וְאִתּ֗וֹ אָהֳלִיאָ֛ב בֶּן־אֲחִיסָמָךְ֮
לְמַטֵּה־דָ֒ן חָרָ֣שׁ וְחֹשֵׁ֗ב וְרֹקֵם֙ בַּתְּכֵ֣לֶת
וּבָֽאַרְגָּמָ֔ן וּבְתוֹלַ֖עַת הַשָּׁנִ֑י וּבַשֵּׁ֖שׁ׃
כָּל־הַזָּהָ֞ב הָעָשׂ֣וּי לַמְלָאכָ֗ה בְּכֹל֙ מְלֶ֣אכֶת
הַקֹּ֔דֶשׁ וַיְהִ֣י ׀ זְהַ֣ב הַתְּנוּפָ֗ה תֵּשַׁ֤ע וְעֶשְׂרִים֙
כִּכָּ֔ר וְשֶׁ֥בַע מֵא֖וֹת וּשְׁלֹשִׁ֑ים שֶׁ֖קֶל בְּשֶׁ֥קֶל
הַקֹּֽדֶשׁ׃ וְכֶ֣סֶף פְּקוּדֵ֣י הָעֵדָ֗ה מְאַת֙ כִּכַּ֔ר
וְאֶ֙לֶף֙ וּשְׁבַ֣ע מֵא֔וֹת וַחֲמִשָּׁ֥ה וְשִׁבְעִ֖ים שֶׁ֑קֶל
בְּשֶׁ֥קֶל הַקֹּֽדֶשׁ׃ בֶּ֚קַע לַגֻּלְגֹּ֔לֶת מַחֲצִ֥ית
הַשֶּׁ֖קֶל בְּשֶׁ֣קֶל הַקֹּ֑דֶשׁ לְכֹל֙ הָעֹבֵ֣ר עַל־
הַפְּקֻדִ֔ים מִבֶּן֙ עֶשְׂרִ֣ים שָׁנָ֔ה וָמַ֖עְלָה לְשֵׁ֣שׁ
מֵא֥וֹת אָ֖לֶף וּשְׁלֹ֣שֶׁת אֲלָפִ֑ים וַחֲמֵ֥שׁ מֵא֖וֹת
וַחֲמִשִּֽׁים׃ וַיְהִ֞י מְאַ֣ת כִּכַּ֣ר הַכֶּ֗סֶף לָצֶ֛קֶת
אֶת־אַדְנֵ֥י הַקֹּ֖דֶשׁ וְאֶת־אַדְנֵ֣י הַפָּרֹ֑כֶת מְאַ֥ת
אֲדָנִ֖ים לִמְאַ֣ת הַכִּכָּ֑ר כִּכָּ֖ר לָאָֽדֶן׃

וְאֶת־הַמְּנֹרָ֣ה הַטְּהֹרָ֗ה אֶת־נֵרֹתֶ֛יהָ נֵרֹ֥ת הַמַּעֲרָ֖כֶת
וְאֶת־כָּל־כֵּלֶ֑יהָ וְאֶת־שֶׁ֖מֶן הַמָּאֽוֹר׃ וְאֶת־מִזְבַּ֤ח
הַזָּהָב֙ וְאֶת־שֶׁ֣מֶן הַמִּשְׁחָ֔ה וְאֶת־קְטֹ֥רֶת הַסַּמִּ֖ים
וְאֶת־מָסַ֥ךְ פֶּֽתַח־הָאֹ֖הֶל׃ וְאֶת־מִזְבַּ֣ח הַנְּחֹ֑שֶׁת
וְאֶת־מִכְבַּ֤ר הַנְּחֹשֶׁת֙ אֲשֶׁ֣ר לוֹ֔ אֶת־בַּדָּ֖יו וְאֶת־
כָּל־כֵּלָ֑יו אֶת־הַכִּיֹּ֖ר וְאֶת־כַּנּֽוֹ׃ אֶת־קַלְעֵ֣י
הֶחָצֵ֗ר אֶת־עַמֻּדָ֛יו וְאֶת־אֲדָנָ֖יו וְאֶת־הַמָּסָ֣ךְ
לְשַׁ֣עַר הֶחָצֵ֑ר אֶת־מֵיתָרָ֖יו וְאֶת־יְתֵדֹתָ֑ם
וְאֶת־כָּל־כְּלֵ֣י עֲבֹדַ֣ת הַמִּשְׁכָּ֔ן לְאֹ֖הֶל מוֹעֵֽד׃
הַצִּיצָ֣ת לְבֶ֔גֶד לְכַהֵ֖ן הַקֹּ֑דֶשׁ וְאֶת־בִּגְדֵ֤י
הַקֹּדֶשׁ֙ לְאַהֲרֹ֣ן הַכֹּהֵ֔ן וְאֶת־בִּגְדֵ֥י בָנָ֖יו
לְכַהֵֽן׃ כְּכֹל֙ אֲשֶׁ֣ר צִוָּ֣ה יְהוָ֔ה אֶת־מֹשֶׁ֖ה כֵּ֣ן
עָשׂ֑וּ כָּל־הָעֲבֹדָ֗ה לִבְנֵי֙ יִשְׂרָאֵ֔ל לְכָל־הַצָּבָ֖א
עָשֽׂוּ׃ וַיִּרְא֙ מֹשֶׁ֣ה אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָ֔ה וְהִנֵּ֥ה
עָשׂ֖וּ אֹתָ֑הּ כַּאֲשֶׁ֣ר צִוָּ֣ה יְהוָ֔ה כֵּ֖ן עָשׂ֑וּ
וַיְבָ֥רֶךְ אֹתָֽם׃ וַיְדַבֵּ֥ר יְהוָ֖ה אֶל־מֹשֶׁ֥ה לֵאמֹֽר׃
בְּי֣וֹם הַחֹדֶשׁ֮ הָרִאשׁוֹן֒ בְּאֶחָ֣ד לַחֹדֶשׁ֮ תָּקִ֣ים
אֶת־מִשְׁכַּ֣ן אֹהֶל־מוֹעֵד֒ וְשַׂמְתָּ֣ אֶת־אֲרוֹן֮
הָעֵדֻת֒ וְסַכֹּתָ֣ עַל־הָאָרוֹן֮ אֶת־הַפָּרֹכֶת֒
וְהֵבֵאתָ֣ אֶת־הַשֻּׁלְחָן֮ וְעָרַכְתָּ֣ אֶת־עֶרְכּוֹ֒
וְהֵבֵאתָ֣ אֶת־הַמְּנוֹרָה֮ וְהַעֲלֵ֣יתָ אֶת־נֵרֹתֶ֒יהָ
וְנָתַתָּ֣ אֶת־מִזְבַּ֣ח הַזָּהָ֗ב לְקֹטֶ֛רֶת לִפְנֵ֥י
אֲרוֹן֙ הָעֵדֻ֔ת וְשַׂמְתָּ֖ אֶת־מָסַ֥ךְ הַפֶּ֖תַח
לַמִּשְׁכָּֽן׃ וְאֶת־מִזְבַּ֣ח הָעֹלָ֗ה תָּשִׂ֛ים לִפְנֵ֥י
פֶֽתַח־מִשְׁכַּ֖ן אֹהֶל־מוֹעֵֽד׃ וְנָתַתָּ֣ אֶת־הַכִּיֹּ֗ר
בֵּין־אֹהֶל֙ מוֹעֵ֔ד וּבֵ֖ין הַמִּזְבֵּ֑חַ וְנָתַתָּ֥ שָׁ֖ם
מָֽיִם׃ וְנָתַתָּ֣ אֶת־הֶחָצֵר֮ סָבִיב֒ וְאֶת־מָסַ֖ךְ
שַׁ֥עַר הֶחָצֵֽר׃ וְלָקַחְתָּ֙ אֶת־שֶׁ֣מֶן הַמִּשְׁחָ֔ה
וּמָשַׁחְתָּ֙ אֶת־הַמִּשְׁכָּ֔ן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁ֥ר בּ֖וֹ
וְקִדַּשְׁתָּ֥ אֹת֛וֹ וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֑יו וְהָיָ֖ה קֹֽדֶשׁ׃
וּמָשַׁחְתָּ֙ אֶת־מִזְבַּ֣ח הָעֹלָ֔ה וְאֶת־כָּל־כֵּלָ֖יו
וְקִדַּשְׁתָּ֣ אֶת־הַמִּזְבֵּ֑חַ וְהָיָ֥ה הַמִּזְבֵּ֖חַ קֹֽדֶשׁ
קָדָשִׁ֥ים הֽוּא׃ וּמָשַׁחְתָּ֙ אֶת־הַכִּיֹּ֣ר וְאֶת־כַּנּ֔וֹ
וְקִדַּשְׁתָּ֖ אֹתָֽם׃ וְהִקְרַבְתָּ֙ אֶת־אַהֲרֹ֣ן וְאֶת־
בָּנָ֔יו אֶל־פֶּ֖תַח אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד וְרָחַצְתָּ֥ אֹתָ֖ם
בַּמָּֽיִם׃ וְהִלְבַּשְׁתָּ֙ אֶת־אַהֲרֹ֔ן אֶת־בִּגְדֵ֥י
הַקֹּ֖דֶשׁ וּמָשַׁחְתָּ֣ אֹת֑וֹ וְקִדַּשְׁתָּ֥ אֹת֖וֹ
וְכִהֵ֥ן לִֽי׃ וְאֶת־בָּנָ֖יו תַּקְרִ֑יב וְהִלְבַּשְׁתָּ֖
כֻּתֳּנֹֽת׃ וּמָשַׁחְתָּ֣ אֹתָ֔ם כַּאֲשֶׁ֥ר מָשַׁ֖חְתָּ
אֶת־אֲבִיהֶ֑ם וְכִהֲנ֥וּ לִ֖י וְהָיְתָ֣ה לִהְי֔וֹת
כְּהֻנָּתָ֥ם לְעֹלָ֛ם לְדֹרֹתָ֖ם׃ וַיַּ֣עַשׂ מֹשֶׁ֔ה
כְּכֹ֛ל אֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה יְהוָ֑ה אֹת֖וֹ כֵּ֥ן עָשָֽׂה׃
וַיְהִ֣י ׀ בַּחֹ֣דֶשׁ הָרִאשׁ֗וֹן בַּשָּׁנָה֙ הַשֵּׁנִ֔ית
בְּאֶחָ֥ד לַחֹ֖דֶשׁ הוּקַ֥ם הַמִּשְׁכָּֽן׃ וַיָּ֣קֶם
מֹשֶׁ֔ה אֶת־הַמִּשְׁכָּ֖ן וַיִּתֵּ֣ן אֶת־אֲדָנָ֑יו
וַיָּ֥שֶׂם אֶת־קְרָשָׁ֖יו וַיִּתֵּ֥ן אֶת־בְּרִיחָ֖יו
וַיָּקֶם֙ אֶת־עַמֻּדָֽיו׃ וַיִּפְרֹ֥שׂ אֶת־הָאֹ֖הֶל עַל־
הַמִּשְׁכָּ֑ן וַיָּ֣שֶׂם אֶת־מִכְסֵ֤ה הָאֹהֶל֙ עָלָ֔יו
מִלְמָ֖עְלָה עַל־פְּנֵ֥י הָאֹ֖הֶל כַּאֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה
יְהוָ֥ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ וַיִּקַּ֣ח וַיִּתֵּ֣ן אֶת־הָעֵדֻ֔ת
אֶל־הָאָרֹ֖ן וַיָּ֣שֶׂם אֶת־הַבַּדִּ֑ים עַל־הָאָרֹ֖ן
וַיִּתֵּ֥ן אֶת־הַכַּפֹּ֖רֶת עַל־הָאָרֹ֥ן מִלְמָֽעְלָה׃
וַיָּבֵ֣א אֶת־הָאָרֹן֮ אֶל־הַמִּשְׁכָּן֒ וַיָּ֣שֶׂם אֶת־
פָּרֹ֣כֶת הַמָּסָ֔ךְ וַיָּ֖סֶךְ עַל֙ אֲרוֹן֙ הָעֵדֻ֔ת
כַּאֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה יְהוָ֥ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ וַיָּ֣שֶׂם אֶת־
הַשֻּׁלְחָ֗ן בְּאֹ֙הֶל֙ מוֹעֵ֔ד עַל־יֶ֖רֶךְ הַמִּשְׁכָּ֣ן
צָפ֑וֹנָה מִח֖וּץ לַפָּרֹֽכֶת׃ וַיַּֽעֲרֹ֥ךְ עָלָ֛יו עֶרֶךְ־
לֶ֖חֶם לִפְנֵ֥י יְהוָ֑ה כַּאֲשֶׁ֣ר צִוָּ֣ה יְהוָ֔ה אֶת־
מֹשֶֽׁה׃ וַיָּ֣שֶׂם אֶת־הַמְּנוֹרָה֮ בְּאֹ֣הֶל מוֹעֵד֒
נֹ֚כַח הַשֻּׁלְחָ֔ן עַל־יֶ֖רֶךְ הַמִּשְׁכָּ֥ן נֶֽגְבָּה׃
וַיַּֽעַל֙ הַנֵּרֹ֔ת לִפְנֵ֖י יְהוָ֑ה כַּאֲשֶׁ֣ר צִוָּ֣ה
יְהוָ֔ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ וַיָּ֣שֶׂם אֶת־מִזְבַּ֣ח הַזָּהָ֗ב
בְּאֹ֙הֶל֙ מוֹעֵ֔ד לִפְנֵ֖י הַפָּרֹ֑כֶת וְהִקְטִ֥יר
עָלָ֛יו קְטֹ֥רֶת סַמִּ֖ים כַּאֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה יְהוָ֥ה
אֶת־מֹשֶֽׁה׃ וַיָּ֣שֶׂם אֶת־מָסַ֣ךְ הַפֶּ֔תַח
לַמִּשְׁכָּ֖ן וְאֶת־מִזְבַּ֣ח הָעֹלָ֑ה שָׂ֠ם עַל־פֶּ֨תַח
מִשְׁכַּ֤ן אֹהֶל־מוֹעֵד֙ וַיַּ֣עַל עָלָ֔יו אֶת־הָעֹלָ֖ה
וְאֶת־הַמִּנְחָ֑ה כַּאֲשֶׁ֣ר צִוָּ֣ה יְהוָ֔ה אֶת־
מֹשֶֽׁה׃ וַיָּ֣שֶׂם אֶת־הַכִּיֹּ֗ר בֵּין־אֹהֶל֙ מוֹעֵ֔ד
וּבֵ֖ין הַמִּזְבֵּ֑חַ וַיִּתֵּ֥ן שָׁ֛מָּה מַ֖יִם לָרָחְצָֽה׃
וְרָחֲצ֣וּ מִמֶּ֔נּוּ מֹשֶׁ֥ה וְאַהֲרֹ֖ן וּבָנָ֑יו אֶת־
יְדֵיהֶ֖ם וְאֶת־רַגְלֵיהֶֽם׃ בְּבֹאָ֣ם אֶל־אֹ֣הֶל
מוֹעֵ֔ד וּבְקָרְבָתָ֖ם אֶל־הַמִּזְבֵּ֣חַ יִרְחָ֑צוּ
כַּאֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖ה יְהוָ֥ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃ וַיָּ֣קֶם אֶת־
הֶחָצֵר֮ עַל־הַמִּשְׁכָּן֒ וְעַל־הַמִּזְבֵּ֒חַ֒ וַיִּתֵּ֣ן
אֶת־מָסַ֣ךְ שַׁ֣עַר הֶחָצֵ֑ר וַיְכַ֥ל מֹשֶׁ֖ה אֶת־
הַמְּלָאכָֽה׃ וַיְכַ֥ס הֶֽעָנָ֖ן אֶת־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד
וּכְב֥וֹד יְהוָ֖ה מָלֵ֥א אֶת־הַמִּשְׁכָּֽן׃ וְלֹא־יָכֹ֥ל
מֹשֶׁ֛ה לָב֖וֹא אֶל־אֹ֣הֶל מוֹעֵ֑ד כִּֽי־שָׁכַ֤ן עָלָיו֙
הֶֽעָנָ֔ן וּכְב֥וֹד יְהוָ֖ה מָלֵ֥א אֶת־הַמִּשְׁכָּֽן׃
וּבְהֵעָל֣וֹת הֶֽעָנָ֗ן מֵעַ֛ל הַמִּשְׁכָּ֖ן יִסְּע֣וּ בְנֵֽי־
יִשְׂרָאֵ֑ל בְּכֹ֖ל מַסְּעֵיהֶֽם׃ וְאִם־לֹ֣א יֵעָל֣ה
הֶֽעָנָ֔ן וְלֹ֣א יִסְּע֔וּ עַד־י֖וֹם הֵעָלֹתֽוֹ׃ כִּ֣י
עֲנַ֤ן יְהוָה֙ עַל־הַמִּשְׁכָּ֣ן יוֹמָ֔ם וְאֵ֖שׁ תִּהְיֶ֣ה
לַ֑יְלָה בְּעֵינֵ֥י כָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵ֖ל בְּכָל־
מַסְּעֵיהֶֽם׃

ולרוחב מערבא סרדין חמשין אמין
עמודיהון עשרה וסמכיהון ע
עשרה וו עמודיא וכבושיהון
כסף ׃ ולרוח קדומא מדינחא
חמשין אמין סרדין חמש עשרה
אמין לעברא עמודיהון תלתא
וסמכיהון תלתא ולעברא תנינא
מיכא ומכא לתרע דרתא סרדין
חמש עשרי אמין עמודיהון
תלתא וסמכיהון תלתא ׃ כל־
סרדי דרתא סחור סחור בוץ כ
שזירו׃ וסמכיא לעמודיא דנחשא
וו עמודיא וכבושיהון כסף וח
וחיפוי רישיהון כסף ואגון מכנשן
כסף כל עמודי דרתא ׃ ופרסא
דתרע דרתא עובד צויר ותכלא
וארגונא וצבע זהורי ובוץ שזיר
ועשרין אמין אורכא ורומא ב
בפותיא חמש אמין לקבל סרדי
דרתא ׃ ועמודיהון ארבעה
וסמכיהון ארבעה דנחשא וויהון
כסף וחיפוי רישיהון וכבושיהון
כסף וכל־סיכיא למשכנא ולדרתא
סחור סחור דנחשא ׃ פרש

אילין פקודי
משכנא משכנא דסהדותא ׃

ולפאתים קלעים חמשים באמה ע
עמודיהם עשרה ואדניהם עשרה וו
העמדים וחשוקיהם כסף ׃ ולפאת קדמה
מזרחה חמשים אמה ׃ קלעים חמש־
עשרה אמה אל הכתף עמודיהם שלשה
ואדניהם שלשה ׃ ולכתף השנית מזה־
ומזה לשער החצר קלעים חמש עשרה
אמה עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה ׃
כל קלעי החצר סביב ששי משזר ׃
והאדנים לעמדים נחשת וו העמודים
וחשוקיהם כסף וצפוי ראשיהם כסף והם
מחשקים כסף כל עמדי החצר ׃ ומסך
שער החצר מעשה רקם תכלת וארגמן
ותולעת שני ושש משזר ועשרים אמה
ארך וקומה ברחב חמש אמות לעמת
קלעי החצר ׃ ועמודיהם ארבעה ואדניהם
ארבעה נחשת וויהם כסף וצפוי ראשיהם
וחשקיהם כסף ׃ וכל היתדת למשכן
ולחצר סביב נחשת ׃ פרש

אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר

פרשת אלה פקודי

לעומת קלעי החצר ׃ כמדת קלעי החצר
מזה כל יסקלי מדבת המשכן ל׳ אמה כ
כל כלי לכל עבודתו ׃ המשכן משכן כשהוקמו במדבר חולכין בשמותיהם מכל ומרכלי משכן
קעזות ׳ עדות הוא ליסרל מייתר להם קבה על מעשה העגל מהרי הסרה שביניתו ׃ עבודת הלויים ׃ פקודי
המשכן וכליו פיל עבודת המסורה לוייס באהל ולעורוד ולהקים לוים לוים למשא המוסק עליו כמו שמתר
בפרשת נשא ׃ כיד ליתמר האחים פקיד עליהם למסור לכל כית מה עבודה מעגיו

עַל אַרְבַּע פִּנּוֹתָיו מִמֶּנּוּ הָיוּ קַרְנֹתָיו וַיִּצַּף
אֹתוֹ נְחֹשֶׁת: וַיַּעַשׂ אֶת כָּל כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ
אֶת הַסִּירֹת וְאֶת הַיָּעִים וְאֶת הַמִּזְרָקֹת
אֶת הַמִּזְלָגֹת וְאֶת הַמַּחְתֹּת כָּל כֵּלָיו עָשָׂה
נְחֹשֶׁת: וַיַּעַשׂ לַמִּזְבֵּחַ מִכְבַּר מַעֲשֵׂה רֶשֶׁת
נְחֹשֶׁת תַּחַת כַּרְכֻּבּוֹ מִלְמַטָּה עַד חֲצִיוֹ:
וַיִּצֹק אַרְבַּע טַבָּעֹת בְּאַרְבַּע הַקְּצוֹת לְמִכְבַּר
הַנְּחֹשֶׁת בָּתִּים לַבַּדִּים: וַיַּעַשׂ אֶת הַבַּדִּים
עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם נְחֹשֶׁת: וַיָּבֵא אֶת
הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת עַל צַלְעֹת הַמִּזְבֵּחַ לָשֵׂאת
אֹתוֹ בָּהֶם נָבוּב לֻחֹת עָשָׂה אֹתוֹ:

וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת
בְּמַרְאֹת הַצֹּבְאֹת אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד: וַיַּעַשׂ אֶת הֶחָצֵר לִפְאַת נֶגֶב
תֵּימָנָה קַלְעֵי הֶחָצֵר שֵׁשׁ מָשְׁזָר מֵאָה
בָּאַמָּה: עַמּוּדֵיהֶם עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם ע
עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם
כָּסֶף: וְלִפְאַת צָפוֹן מֵאָה בָּאַמָּה עַמּוּדֵיהֶם
עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי
הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף:

עַל אַרְבַּע וְיוֹתֵיהּ מִנַּיְהּ הֲוָאת
קַרְנוֹהִי וְחַפֵּא יָתֵהּ נְחָשָׁא: וְעָבַד
יָת כָּל מָנֵי מַדְבְּחָא יָת פַּסְכָתְוָתָא
וְיָת מַגְרוּפְיָתָא וְיָת טוּרְקְיָא וְיָת
צִינּוֹרְיָתָא וְיָת מַחְתִּיתָא כָּל מָנוֹהִי
עֲבַד נְחָשָׁא: וְעָבַד לְמַדְבְּחָא
סְרָדָא עוֹבַד מְצַרְתָּא דִּנְחָשָׁא
תְּחוֹת סְבִיבֵיהּ מִלְּרַע עַד פַּלְגֵיהּ:
וְאָתֵיךְ אַרְבַּע עִקָּתָא בְּאַרְבַּע
וְיָתָא לְסַרְדָא דִּנְחָשָׁא אַתְרִין
לְאַרְיָחֵיא: וְעָבַד יָת אַרְיָחֵיא דְּאָעֵי
שִׁטִּין וְחַפֵּא יָתְהוֹן נְחָשָׁא: וְאָעֵיל
יָת אַרְיָחֵיא בְּעִקָּתָא עַל סְטָרֵי
מַדְבְּחָא לְמִטַּל יָתֵהּ בְּהוֹן חֲלִיל
לוּחִין עֲבַד יְתֵהּ: וְעָבַד יָת
כְּיוֹרָא דִּנְחָשָׁא וְיָת בְּסִיסֵיהּ ד
דִּנְחָשָׁא בְּמִחְוָיוֹת נְשֵׁי דְּאִתְקְנִין
לְיַצְלָאָה בְּתָרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא:

וְעָבַד יָת דִּירְתָּא לְרוּחַ עִבְרָ
דָּרוֹמָא סְדֵי דִּירְתָּא בּוּץ שְׁזִיר
מְאָה אַמִּין: עַמּוּדֵיהוֹן עֶשְׂרִין
וְסַמְכֵיהוֹן עֶשְׂרִין דִּנְחָשָׁא וַוֵי ע
עַמּוּדַיָּא וְכִבּוּשֵׁיהוֹן כְּסַף: וּלְרוּחַ
צִיפּוֹנָא מְאָה אַמִּין עַמּוּדֵיהוֹן ע
עֶשְׂרִין וְסַמְכֵיהוֹן עֶשְׂרִין דִּנְחָשָׁא
וַוֵי עַמּוּדַיָּא וְכִבּוּשֵׁיהוֹן כְּסַף:

וּבַמְּנֹרָה אַרְבָּעָה גְּבִעִים מְשֻׁקָּדִים
כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ׃ וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים
מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה
וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה לְשִׁשֶּׁת
הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִמֶּנָּה׃ כַּפְתֹּרֵיהֶם וְקָנֵיהֶם
מִמֶּנָּה הָיוּ כֻלָּהּ מִקְשָׁה אַחַת זָהָב טָהוֹר׃
וַיַּעַשׂ אֶת נֵרֹתֶיהָ שִׁבְעָה וּמַלְקָחֶיהָ
וּמַחְתֹּתֶיהָ זָהָב טָהוֹר׃ כִּכָּר זָהָב טָהוֹר
עָשָׂה אֹתָהּ וְאֶת כָּל כֵּלֶיהָ׃ וַיַּעַשׂ
אֶת מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּה
אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ רָבוּעַ וְאַמָּתַיִם קֹמָתוֹ
מִמֶּנּוּ הָיוּ קַרְנֹתָיו׃ וַיְצַף אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר אֶת
גַּגּוֹ וְאֶת קִירֹתָיו סָבִיב וְאֶת קַרְנֹתָיו וַיַּעַשׂ
לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃ וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב עָשָׂה
לוֹ מִתַּחַת לְזֵרוֹ עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו עַל שְׁנֵי
צִדָּיו לְבָתִּים לְבַרִּים לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֶם׃
וַיַּעַשׂ אֶת הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם
זָהָב׃ וַיַּעַשׂ אֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה קֹדֶשׁ וְאֶת
קְטֹרֶת הַסַּמִּים טָהוֹר מַעֲשֵׂה רֹקֵחַ׃
וַיַּעַשׂ אֶת מִזְבַּח הָעֹלָה עֲצֵי שִׁטִּים
חָמֵשׁ אַמּוֹת אָרְכּוֹ וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רָחְבּוֹ
רָבוּעַ וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קֹמָתוֹ׃ וַיַּעַשׂ קַרְנֹתָיו

וּבְמַנְרְתָּא אַרְבְּעָה כַּלִּירִין מְצִיעִין
חִיוּרְתָּא וּשְׁוָשְׁנָתָא וְחִיוּר תְּחוֹת
תְּרֵין קָנִין דְּמִינָהּ וְחִיוּר וְתְחוֹת
תְּרֵין קָנִין דְּמִינָהּ וְחִיוּר תְּחוֹרֶת
תְּרֵין קָנִין דְּמִינָהּ לְשִׁיתָּא קָנִין
דִּנְפִקִין מִינָהּ׃ חִיוּרֵיהוֹן וְקָנֵיהוֹן
מִינָהּ הֲווֹ כֻלָּהּ נְגִידָא חֲדָא דְּדַהֲב
דַּכִּי׃ וְעָבַד יָת־בּוּצִינָהָא שִׁבְעָא
וְצִבְתָּהָא וּמַחְתִּיתָהָא דְּדַהֲב דַּכִּי׃
כִּכְּרָא דְּדַהֲב דַּכִּי עָבַד יָתָהּ וְיָת
כָּל מָנָיָא׃ וְעָבַד יָת מַדְבְּחָא
דְּקְטֹרֶת בּוֹסְמַיָּא דְּאָעֵי שִׁטִּין וְ
אַמְּתָא אוֹרְכֵיהּ וְאַמְּתָא פּוּתְיֵיהּ
מְרַבַּע וְתַרְתֵּין אַמִּין רוֹמֵיהּ מִינֵיהּ
הֲוֹאָה קַרְנוֹהִי׃ וְחַפָּא יָתֵיהּ דְּדַהֲב
דַּכִּי יָת אִידְּרֵיהּ וְיָת כּוֹתְלוֹהִי סְ
סְחוֹר סְחוֹר וְיָת קַרְנוֹהִי וְעָבַד־
לֵיהּ רֵיר דְּדַהֲב סְחוֹר סְחוֹר׃
וְתַרְתֵּין עֻקְּנִין דְּדַהֲב עָבַד לֵיהּ־
מִלְּרַע לְרֵירֵיהּ עַל תַּרְתֵּין זְוָיְתֵיהּ
עַל תְּרֵין סִטְרוֹהִי לְאַתְרָא לְ
לְאֵרָחָיָא לְמִיטַל יָתֵיהּ בְּהוֹן׃
וְעָבַד יָת־אֵרָחָיָא דְּאָעֵי שִׁטִּין
וְחַפָּא יָתְהוֹן דְּדַהֲבָא׃ וְעָבַד יָת־
מִשְׁחָא דְּרְבוּתָא קוּדְשָׁא וְיָת־
קְטֹרֶת בּוֹסְמַיָּא דְּכִי עָבַד בּוֹסְמָנוּ
וְעָבַד יָת מַדְבְּחָא דְּעֹלָתָא
דְּאָעֵי שִׁטִּין חֲמֵשׁ אַמִּין אוֹרְכֵיהּ
וְחֲמֵשׁ אַמִּין פּוּתְיֵיהּ מְרַבַּע וְתַלָת
אַמִּין רוֹמֵיהּ׃ וְעָבַד כַּרְנוֹהִי

כתוב לעיתות, הוא חלול וכן עכבו שלא לעבודות כתוב, כתוב לוחת אלוחות על עני פיסים לבל ריוח וחתל כיולדות הטבולות, כתות ישרל היו בידם מרגלות שרוחות בהם כשהיו מרקעות ולף לוחם לא עכבו מלהשתמש
לנדבת המשכן והיה משה מזהם כהן ומשני מעמדיי ליצר הרע לומר לו הכא קבלני שלו תביכין שני יין אכל מכל ריחם
ומשקה ומלכלוך לוחם ונוטלות הזרוחם וכלוחת רוחם לת כעלה עמים במרחם

הַכְּרֻבִים פְּרִשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סֹכְכִים
בִּכְנָפֵיהֶם עַל הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל
אָחִיו אֶל הַכַּפֹּרֶת הָיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים׃

וַיַּעַשׂ אֶת הַשֻּׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם
אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ וְאַמָּה וְחֵצִי קֹמָתוֹ׃ וַיְצַף
אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וַיַּעַשׂ לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃
וַיַּעַשׂ לוֹ מִסְגֶּרֶת טֹפַח סָבִיב וַיַּעַשׂ זֵר זָהָב
לְמִסְגַּרְתּוֹ סָבִיב׃ וַיִּצֹק לוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת
זָהָב וַיִּתֵּן אֶת הַטַּבָּעֹת עַל אַרְבַּע הַפֵּאֹת
אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו׃ לְעֻמַּת הַמִּסְגֶּרֶת
הָיוּ הַטַּבָּעֹת בָּתִּים לְבַרִּים לָשֵׂאת אֶת
הַשֻּׁלְחָן׃ וַיַּעַשׂ אֶת הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים
וַיְצַף אֹתָם זָהָב לָשֵׂאת אֶת הַשֻּׁלְחָן׃ וַיַּעַשׂ
אֶת הַכֵּלִים אֲשֶׁר עַל הַשֻּׁלְחָן אֶת קְעָרֹתָיו
וְאֶת כַּפֹּתָיו וְאֶת מְנַקִּיֹּתָיו וְאֶת הַקְּשׂוֹת
אֲשֶׁר יֻסַּךְ בָּהֶן זָהָב טָהוֹר׃ וַיַּעַשׂ
אֶת הַמְּנֹרָה זָהָב טָהוֹר מִקְשָׁה עָשָׂה אֶת
הַמְּנֹרָה יְרֵכָהּ וְקָנָהּ גְּבִיעֶיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ
וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנָּה הָיוּ׃ וְשִׁשָּׁה קָנִים יֹצְאִים
מִצִּדֶּיהָ שְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הָאֶחָד
וּשְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הַשֵּׁנִי׃ שְׁלֹשָׁה
גְּבִעִים מְשֻׁקָּדִים בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר
וָפֶרַח וּשְׁלֹשָׁה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים בְּקָנֶה
אֶחָד כַּפְתֹּר וָפָרַח כֵּן לְשִׁשֶּׁת הַקָּנִים
הַיֹּצְאִים מִן הַמְּנֹרָה׃

כְּרוּבְיָא פְּרִיסִין גַּדְפֵיהוֹן לְעֵילָא
מְטַלִּין בְּגַדְפֵיהוֹן עַל כַּפּוֹרְתָּא
וְאַפֵּיהוֹן חַד לְקִבֵּל חַד לְקִבֵּל
כַּפּוֹרְתָּא הֲווֹ אַפֵּי כְרוּבְיָא׃
וְעָבַד יָת פָּתוֹרָא דְאָעֵי שִׁטִּין
תְּרֵתִין אַמִּין אוֹרְכֵיהּ וְאַפְתָּא א
פּוּתְיֵהּ וְאַמְתָּא וּפְלַגְנָא רוּמֵיהּ׃
וְחַפָּא יָתֵיהּ דַּהֲבָא דְכִי וְעָבַד לֵיהּ
דִּיר דְּדַהֲבָא סְחוֹר סְחוֹר׃ וְעָבַד
לֵיהּ גַּרְנַפָּא רוּמְיֵהּ פּוּשְׁכָא סְחוֹר
סְחוֹר וְעָבַד דִּיר דְּדַהֲבָא לְגַרְנַפְיֵהּ
סְחוֹר סְחוֹר׃ וְאַתִּיךְ לֵיהּ אַרְבַּע
עָקֹן דְּדַהֲבָא וְיָהַב יָת עָקָתָא עַל
אַרְבַּע זְוִיתָא דִי לְאַרְבַּע רַגְלוֹהִי׃
לְקִבֵּל גַּרְנַפָּא הֲווֹ עָקָתָא א
אַתְרָא לְאֵרֵיהָא לְמִטַּל יָת
פָּתוֹרָא׃ וְעָבַד יָת אֵרֵיחָא דְאָעֵי
שִׁטִּין וְחַפָּא יָתְהוֹן דַּהֲבָא׃ וְיָהֵן
נָטְלִין בְּהוֹן יָת פָּתוֹרָא׃ וְעָבַד יָת
מָנְיָא דַּעַל פָּתוֹרָא יָת מְנַסּוֹהִי
וְיָת בְּזִיכוֹהִי וְיָת מְבִילָתֵיהּ וְיָת
קַסּוֹתָא דְּמִתְנַסְכִין בְּהוֹן דְּדַהֲבָא
דְכִי׃ וְעָבַד יָת מְנָרְתָּא דְּדַהֲבָא
דְכִי מְנַגַּר עָבַד יָת מְנָרְתָּא שֵׁירָתָהָא
וְקָנָהָא כַּלִּידָהָא חִיווֹרָהָא וּב
וְשׁוֹשַׁנָהָא מִינַהּ הֲווֹ׃ וְשִׁתָּא קְנִין
נָפְקִין מִסִּטְרָהָא תְּלָתָא קְנֵי נ
מְנָרְתָּא מִסִּטְרָהּ חַד וּתְלָתָא קְנֵי
מְנָרְתָּא מִסִּטְרָהּ תִּנְיָנָא׃ תְּלָתָא
כַּלִּידִין מְצִיָּרִין בְּקָנְיָא חַד חִיווֹר
וְשׁוֹשָׁן וּתְלָתָא כַּלִּידִין מְצִיָּרִין
בְּקָנְיָא חַד חִיווֹר וְשׁוֹשָׁן כֵּן
לְשִׁתָּא קְנִין דְּנָפְקִין מִן מְנָרְתָּא׃

וְעָבַר יָת פָּרוֹכְתָּא דִתְכֶלְתָּא
וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָא זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר
עוֹבַד אוּמָן עָבַד יָתָהּ עִוְּרִין
כְּרוּבִין וְעָבַד לָהּ אַרְבְּעָה עַמּוּדֵי
שִׁטִּין וְחַפִּינוּן דַּהֲבָא וְוֵירוֹן
דַּהֲבָא וְאַתִּיךְ לְהוֹן אַרְבְּעָה סַמְכִין
דִּכְסַף ׃ וְעָבַד פַּרְסָא לְתַרַע
מַשְׁכְּנָא דִתְכֶלְתָּא וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָא
זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד צִיּוּר וְיָת
עַמּוּדוֹהִי חֲמֵשָׁה וְיָת וְיוֹהִן וְחַפָּא
דִּרֵישֵׁיהוֹן וְכִבּוּשֵׁיהוֹן דַּהֲבָא
וְסַמְכֵיהוֹן חֲמֵשָׁה דִנְחָשָׁא ׃
וְעָבַד בְּצַלְאֵל יָת אֲרוֹנָא דְאָעֵי
שִׁטִּין תַּרְתֵּין אַמִּין וּפַלְגָא אוֹרְכֵיהּ
וְאַמְּתָא וּפַלְגָא פּוּתְיֵהּ וְאַמְּתָא
וּפַלְגָא רוֹמְיֵהּ וְחַפֵּהִי דְּדַהֲבָ דְּכֵי
מִגּוֹ וּמִבָּרָא וְעָבַד לֵיהּ דִּיר דְּדַהֲבָ
סְחוֹר סְחוֹר ׃ וְאַתִּיךְ לֵיהּ אַרְבַּע
עִוְקִין דְּדַהֲבָ עַל אַרְבַּע זְוִיתֵיהּ
וְתַרְתֵּין עִוְקִין עַל סְטַרֵיהּ חַד
וְתַרְתֵּין עִוְקִין עַל סְטַרֵיהּ תִּנְיָנֵי
וְעָבַד אָרְיֵהִי דְּאָעֵי שִׁטִּין וְחַפָּא
יָתְהוֹן דַּהֲבָא ׃ וְאָעַל יָת אָרְיֵהִיא
בְּעִוְקָתָא עַל סְטָרֵי אֲרוֹנָא לְמִיטַל
יָת אֲרוֹנָא ׃ וְעָבַד כַּפּוּרְתָּא
דְּדַהֲבָ דְּכֵי תַּרְתֵּין אַמִּין וּפַלְגָא
אוֹרְכָהּ וְאַמְּתָא וּפַלְגָא פּוּתְיָהּ ׃
וְעָבַד תְּרֵין כְּרוּבִין דְּדַהֲבָ נָגִיד
עָבַד יָתְהוֹן מִתְּרֵין סְטָרֵי כַּפּוּרְתָּא ׃
כְּרוּבָא חַד מִסְּטָרָא מֵיכָא וְכְרוּבָא
חַד מִסְּטָרָא מֵיכָא מִן כַּפּוּרְתָּא
עָבַד יָת כְּרוּבַיָּא מִתְּרֵין
סְטְרוֹהִי אִתְּנִין

וַיַּעַשׂ אֶת הַפָּרֹכֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב עָשָׂה אֹתָהּ
כְּרֻבִים ׃ וַיַּעַשׂ לָהּ אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּים
וַיְצַף אֹתָם זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב וַיִּצֹק לָהֶם אַרְבָּעָה
אַדְנֵי כָּסֶף ׃ וַיַּעַשׂ מָסָךְ לְפֶתַח הָאֹהֶל
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר
מַעֲשֵׂה רֹקֵם ׃ וְאֶת עַמּוּדָיו חֲמִשָּׁה וְאֶת
וָוֵיהֶם וְצִפָּה רָאשֵׁיהֶם וַחֲשֻׁקֵיהֶם זָהָב
וְאַדְנֵיהֶם חֲמִשָּׁה נְחֹשֶׁת ׃ וַיַּעַשׂ
בְּצַלְאֵל אֶת הָאָרֹן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם
וָחֵצִי אָרְכּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי
קֹמָתוֹ ׃ וַיְצַפֵּהוּ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ
וַיַּעַשׂ לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב ׃ וַיִּצֹק לוֹ אַרְבַּע
טַבְּעֹת זָהָב עַל אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת
עַל צַלְעוֹ הָאַחַת וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל צַלְעוֹ
הַשֵּׁנִית ׃ וַיַּעַשׂ בַּדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם
זָהָב ׃ וַיָּבֵא אֶת הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת עַל צַלְעֹת
הָאָרֹן לָשֵׂאת אֶת הָאָרֹן ׃ וַיַּעַשׂ כַּפֹּרֶת
זָהָב טָהוֹר אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה וָחֵצִי
רָחְבָּהּ ׃ וַיַּעַשׂ שְׁנֵי כְרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה
עָשָׂה אֹתָם מִשְּׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת ׃ כְּרוּב
אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה וּכְרוּב אֶחָד מִקָּצָה
מִזֶּה מִן הַכַּפֹּרֶת עָשָׂה אֶת
הַכְּרֻבִים מִשְּׁנֵי קְצוֹתָיו ׃ וַיִּתֵּן

קְרָשִׁים לִפְאַת נֶגְבָּה תֵּימָנָה׃ וְאַרְבָּעִים אַדְנֵי־
כֶסֶף עָשָׂה תַּחַת עֶשְׂרִים הַקְּרָשִׁים שְׁנֵי
אַדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו
וּשְׁנֵי אַדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי
יְדֹתָיו׃ וְלִצֶלַע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית לִפְאַת
צָפוֹן עָשָׂה עֶשְׂרִים קְרָשִׁים׃ וְאַרְבָּעִים
אַדְנֵיהֶם כֶּסֶף שְׁנֵי אַדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ
הָאֶחָד וּשְׁנֵי אַדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃
וְלִירְכְּתֵי הַמִּשְׁכָּן יָמָּה עָשָׂה שִׁשָּׁה קְרָשִׁים׃
וּשְׁנֵי קְרָשִׁים עָשָׂה לִמְקֻצַעֹת הַמִּשְׁכָּן
בַּיַּרְכָתָיִם׃ וְהָיוּ תוֹאֲמִם מִלְמַטָּה וְיַחְדָּו
יִהְיוּ תַּמִּים אֶל רֹאשׁוֹ אֶל הַטַּבַּעַת הָאַחַת
כֵּן עָשָׂה לִשְׁנֵיהֶם לִשְׁנֵי הַמִּקְצֹעֹת׃ וְהָיוּ
שְׁמֹנָה קְרָשִׁים וְאַדְנֵיהֶם כֶּסֶף שִׁשָּׁה עָשָׂר
אַדָנִים שְׁנֵי אַדָנִים שְׁנֵי אַדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ
הָאֶחָד׃ וַיַּעַשׂ בְּרִיחֵי עֲצֵי שִׁטִּים חֲמִשָּׁה
לְקַרְשֵׁי צֶלַע הַמִּשְׁכָּן הָאֶחָת׃ וַחֲמִשָּׁה
בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֶלַע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית
וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן לִירְכָתַיִם
יָמָּה׃ וַיַּעַשׂ אֶת הַבְּרִיחַ הַתִּיכֹן לִבְרֹחַ בְּתוֹךְ
הַקְּרָשִׁים מִן הַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה׃ וְאֶת־
הַקְּרָשִׁים צִפָּה זָהָב וְאֶת טַבְּעֹתָם עָשָׂה
לַבְּרִיחִם וַיְצַף אֶת הַבְּרִיחִם זָהָב׃

דַּפִּין לְרוּחַ עֲבֶר דָּרוֹמָא ׃
וְאַרְבְּעִין סַמְכִין דִּכְסַף עֲבֵד־
תְּחוֹת עֶשְׂרִין דַּפִּין תְּרֵין סַמְכִין
תְּחוֹת דַּפָּא חַד לִתְרֵין צִירוֹהִי
וּתְרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד־
לִתְרֵין צִירוֹהִי ׃ וְלִסְטַר מַשְׁכְּנָא
תִּנְיָנָא לְרוּחַ צִפּוּנָא עֲבַד עֶשְׂרִין
דַּפִּין ׃ וְאַרְבְּעִין סַמְכֵיהוֹן דִּכְסַף
תְּרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד וְתְרֵין
סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד ׃ וְלִסְיָפֵי
מַשְׁכְּנָא מַעֲרְבָּא עֲבַד שִׁתְּא
דַּפִּין ׃ וְתְרֵין דַּפִּין עֲבַד לְזָוְיָת
מַשְׁכְּנָא בְּסוֹפֵהוֹן ׃ וְהוֹ מְכַוְּנִין
מִלְרַע כְּחַדָּא הֲוֹ מְכַוְּנִין עַל־
רֵישֵׁיהוֹן בְּעִזְקְתָא חֲדָא כֵּן עֲבַד
לְתַרְוֵיהוֹן לְתַרְתֵּין זָוְיִן ׃ וַהֲווֹ
תְּמַנְיָא דַּפִּין וְסַמְכֵיהוֹן דִּכְסַף
שִׁתְּסַר עֲשַׂר סַמְכִין תְּרֵין סַמְכִין
תְּרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד ׃
וַעֲבַד עַמְּרֵי דְּאֵשֵׁי שִׁישִׁין חַמְשָׁה
לְדַפֵּי סְטַר מַשְׁכְּנָא חָד וְחַמְשָׁה
עַמְּרִין לְדַפֵּי סְטַר־מַשְׁכְּנָא
תִּנְיָנָא וְחַמְשָׁה עַמְּרִין לְדַפֵּי
מַשְׁכְּנָא בְּסוֹפֵהוֹן מַעֲרְבָּא ׃ וְעַבַד
יַת עַמְּרָא מְצִיעָאָה לְאַעְבָּרָא
בְּגוֹ דַּפַּיָּא מִן סִיפֵי לְסִיפֵי ׃ וְיָת־
דַּפַּיָּא חַפָּא דַּהֲבָא וְיָת עִזְקָתֵהוֹן
עֲבַד דַּהֲבָא אַתְרָא לְעַמְּרַיָּא
וְחַפָּא יַת עַמְּרַיָּא דַּהֲבָא ׃

חַמְשִׁין עֲנוּבִין עֲבַד בִּירְעָתָא
חָדָא וְחַמְשִׁין עֲנוּבִין עֲבַד
בְּסִטְרָא דִּירְעָתָא דְּבִית לוּפֵי
תִּנְיָנָא מְכוֹנָן עֲנוּבְיָא חָדָא עִם־
חָדָא · וַעֲבַד חַמְשִׁין פּוּרְפִּין וְדָהֲבָ
וְלַפֵּף יָת־יְרִיעָתָא חָדָא עִם־
חָדָא בְּפוּרְפָּיָא וְהָוָה מַשְׁכְּנָא
חַד · וַעֲבַד יְרִיעָן דְּמַעְזֵי
לְפָרְסָא עַל מַשְׁכְּנָא חָדָא עַשְׂרֵי
יְרִיעָן עֲבַד יִתְהוֹן : אוֹרְכָא
דִּירִיעָתָא חָדָא תְּלָתִין אַמִּין
וְאַרְבַּע אַמִּין פּוּתְיָא דִּירִיעָתָא חָדָא
מְשַׁחְתָּא חָדָא לְחָדָא עַשְׂרֵי
יְרִיעָן · וְלַפֵּף יָת־חֲמֵשׁ יְרִיעָן
לְחוֹד וְיָת־שִׁית יְרִיעָן לְחוֹד ·
וַעֲבַד עֲנוּבִין חַמְשִׁין עַל שִׂיפְתָּא
דִּירִיעָתָא בְּסִטְרָא בִּית לוּפֵי
וְחַמְשִׁין עֲנוּבִין עֲבַד עַל־שִׂיפְתָּא
דִּירִיעָתָא דִּיבֶת לוּפֵי תִּנְיָנָא: וְעַבַד
פּוּרְפִּין דִּנְחָשׁ חַמְשִׁין לְלַפָּפָא
יָת־מַשְׁכְּנָא לְמֶהֱוֵי חַד · וַעֲבַד
חוּפָּאָה לְמַשְׁכְּנָא דְּמַשְׁכֵּי דְּדַכְרֵי
מְסַטְּקֵי וְחוּפָּאָה דְּמַשְׁכֵּי סַסְגּוֹנָא
מִלְּעֵילָא · וַעֲבַד יָת־דַּפְיָא
לְמַשְׁכְּנָא דְּאָעֵי שִׁטִּין קָיְמִין ·
עֲשַׂר אַמִּין אוֹרְכָא דְּדַפְיָא
וְאַמְּתָא וּפַלְגוּת אַמְּתָא פּוּתְיָא
דְּדַפְיָא חַד · תְּרֵין צִירִין לְדַפְיָא
חַד מְשַׁלְּבִין חֲדָא לְקֳבֵל חֲדָא
כֵּן עֲבַד לְכָל דַּפֵּי מַשְׁכְּנָא: וַעֲבַד
יָת־דַּפְיָא לְמַשְׁכְּנָא עֶשְׂרִין

חֲמִשִּׁים לְלָאֹת עֲשֵׂה בִּירִיעָה הָאַחֶרֶת
וַחֲמִשִּׁים לְלָאֹת עֲשֵׂה בִּקְצֵה הַיְרִיעָה אֲשֶׁר
בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית מַקְבִּילֹת הַלְּלָאֹת אִשָּׁה
אֶל־אֲחֹתָהּ: וַיַּעַשׂ חֲמִשִּׁים קַרְסֵי זָהָב וַיְחַבֵּר
אֶת־הַיְרִיעֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ בַּקְּרָסִים וַיְהִי
הַמִּשְׁכָּן אֶחָד: פ וַיַּעַשׂ יְרִיעֹת עִזִּים
לְאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת
עָשָׂה אֹתָם: אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁלֹשִׁים
בָּאַמָּה וְאַרְבַּע אַמּוֹת רֹחַב הַיְרִיעָה הָאַחַת
מִדָּה אַחַת לְעַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת: וַיְחַבֵּר
אֶת־חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד וְאֵת־שֵׁשׁ הַיְרִיעֹת
לְבָד: וַיַּעַשׂ לְלָאֹת חֲמִשִּׁים עַל שְׂפַת
הַיְרִיעָה הַקִּיצֹנָה בַּמַּחְבָּרֶת וַחֲמִשִּׁים
לְלָאֹת עָשָׂה עַל־שְׂפַת הַיְרִיעָה הַמַּחְבֶּרֶת
הַשֵּׁנִית: וַיַּעַשׂ קַרְסֵי נְחֹשֶׁת חֲמִשִּׁים לְחַבֵּר
אֶת־הָאֹהֶל לִהְיֹת אֶחָד: וַיַּעַשׂ מִכְסֶה
לָאֹהֶל עֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וּמִכְסֵה עֹרֹת
תְּחָשִׁים מִלְמָעְלָה: וַיַּעַשׂ
אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֲצֵי שִׁטִּים
עֹמְדִים: עֲשֶׂר אַמֹּת אֹרֶךְ הַקָּרֶשׁ וְאַמָּה
וְחֵצִי הָאַמָּה רֹחַב הַקָּרֶשׁ הָאֶחָד: שְׁתֵּי
יָדֹת לַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד מְשֻׁלָּבֹת אִשָּׁה אֶל־
אֲחֹתָהּ כֵּן עָשָׂה לְכָל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן:
וַיַּעַשׂ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֶשְׂרִים

ויעש בצלאל לפי מקום כתפו על המלאכה יותר מעשר מחכמים בקרקע על פניו

עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לַעֲשֹׂת אֹתָהּ וְהֵם הֵבִיאוּ
אֵלָיו עוֹד נְדָבָה בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר : וַיָּבֹאוּ כָּל־
הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֵת כָּל מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ
אִישׁ אִישׁ מִמְּלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר הֵמָּה עֹשִׂים:
וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר מַרְבִּים הָעָם
לְהָבִיא מִדֵּי הָעֲבֹדָה לַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־צִוָּה
יְהוָה לַעֲשֹׂת אֹתָהּ: וַיְצַו מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל
בַּמַּחֲנֶה לֵאמֹר אִישׁ וְאִשָּׁה אַל־יַעֲשׂוּ עוֹד
מְלָאכָה לִתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וַיִּכָּלֵא הָעָם
מֵהָבִיא : וְהַמְּלָאכָה הָיְתָה דַּיָּם לְכָל־
הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר :
וַיַּעֲשׂוּ כָּל־חַכַם־לֵב בְּעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֶת־
הַמִּשְׁכָּן עֶשֶׂר יְרִיעֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי כְּרֻבִים מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב
עָשָׂה אֹתָם: אׇרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁמֹנֶה
וְעֶשְׂרִים בָּאַמָּה וְרֹחַב אַרְבַּע בָּאַמָּה
הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה אַחַת לְכָל־הַיְרִיעֹת:
וַיְחַבֵּר אֶת־חָמֵשׁ הַיְרִיעֹת אַחַת אֶל־אַחַת
וְחָמֵשׁ יְרִיעֹת חִבַּר אַחַת אֶל־אַחַת : וַיַּעַשׂ
לֻלְאֹת תְּכֵלֶת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הָאֶחָת
מִקָּצָה בַּמַּחְבֶּרֶת כֵּן עָשָׂה בִּשְׂפַת
הַיְרִיעָה הַקִּיצוֹנָה בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית :

פּוּלְחָנָא קוּדְשָׁא לְמַעְבַּד יָתֵהּ :
וְאִנּוּן מַיְתָן לְוָתִיהּ עוֹד נְדָבְתָּא
בְּצַפְרָא בְּצַפְרָא : וְאָתוֹ כָּל־חַכִּימַיָּא
דְּעָבְדִין יָת כָּל־עִיבִידַת קוּדְשָׁא
גְּבַר־גְּבַר מֵעִיבִידְתֵּהּ דְּאִנּוּן
עָבְדִין : וְאָמְרוּ לְמֹשֶׁה לְמֵימַר
מַסְגֵּן עַמָּא לְאֵיתָאָה מִסְּתַ
פּוּלְחָנָא לְעִיבִידְתָּא דְּפַקִּיד יְ
לְמַעְבַּד יָתְהוֹן: וּפַקִּיד מֹשֶׁה וְאַעְבְּרוּ
כְרוֹז בְּמַשְׁרִיתָא לְמֵימַר גְּבַר
וְאִתְּתָא לָא־יַעְבְּדוּן עוֹד עִיבִידְתָּא
לְאַפְרָשׁוּת קוּדְשָׁא וּפְסַק עַמָּא
מְלְאֵיתָאָה: וְעִיבִידְתָּא חוֹת מִסְּת
לְכָל־עִיבִידְתָּא לְמַעְבַּד יָתָהּ
וְיַתְרַת : וְעָבְדוּ כָּל־חַכִּימֵי
לִבָּא בְּעִבְדֵי עִיבִידְתָּא יְרִ
מַשְׁכְּנָא עַשַׂר יְרִיעִן דְּכִוִּין שׁוּזְ
וְתְכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָ וְהִוֵּי צְוִרַת
כְּרוּבִין עוֹבַד אוּמָּן עָבַד יָתְהוֹן:
אוֹרְכָא דִּירִעְתָּא חֲדָא עֶשְׂרִין
וְתְמָנֵי אַמִּין וּפוּתְיָא אַרְבַּע אַמִּין
דִּירִיעְתָּא חֲדָא מִשְׁחְתָּא חֲדָא
לְכָל יְרִיעָתָא : וְלַפֵּף יָת חֲמֵשׁ
יְרִיעִן חֲדָא עִם־חֲדָא וְחַמֵּשׁ
יְרִיעִן לַפֵּף חֲדָא עִם־חֲדָא :
וְעָבַר עַמְּטִין דִּתְכְלָא עַל שְׂפָתָא
דִּירִעְתָּא חֲדָא מִסְּיָרָא בִּירַת
לוּפֵי כֵּן עָבַד בִּשְׂפָתָא דִּירִיעְתָּא
בְּסִטְרָא בִּית לוּפֵי תִּנְיָנָא :

ד׳ העבודה , יתר מכדי צורך העבודה : ויכלה , עמד מהיות : והמלאכה היתה דיים לכל המלאכה ולהותר : כמו שהיה דיים על עומדי המשכן לכל המלאכה של משכן לכל מיני מלאכתו ולהותר ; והכבוד לת המלוכ ;

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא יְהוָה
בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמַטֵּה
יְהוּדָה: וַיְמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחָכְמָה
בִּתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָה: וְלַחְשֹׁב
מַחֲשָׁבֹת לַעֲשׂת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת:
וּבַחֲרֶשֶׁת אֶבֶן לְמַלֹּאת וּבַחֲרֶשֶׁת עֵץ
לַעֲשׂוֹת בְּכָל־מְלֶאכֶת מַחֲשָׁבֶת: וְלַהוֹרֹת
נָתַן בְּלִבּוֹ הוּא וְאָהֳלִיאָב בֶּן־אֲחִיסָמָךְ
לְמַטֵּה דָן: מִלֵּא אֹתָם חָכְמַת לֵב לַעֲשׂוֹת
כָּל־מְלֶאכֶת חָרָשׁ וְחֹשֵׁב וְרֹקֵם בַּתְּכֵלֶת
וּבָאַרְגָּמָן בְּתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ וְאֹרֵג עֹשֵׂי
כָּל־מְלָאכָה וְחֹשְׁבֵי מַחֲשָׁבֹת: וְעָשָׂה
בְצַלְאֵל וְאָהֳלִיאָב וְכָל־אִישׁ חֲכַם־לֵב אֲשֶׁר
נָתַן יְהוָה חָכְמָה וּתְבוּנָה בָּהֵמָּה לָדַעַת
לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ
לְכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־
בְּצַלְאֵל וְאֶל־אָהֳלִיאָב וְאֶל כָּל־אִישׁ חֲכַם־
לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה חָכְמָה בִלְבָּו כֹּל אֲשֶׁר
נְשָׂאוֹ לִבּוֹ לְקָרְבָה אֶל־הַמְּלָאכָה לַעֲשֹׂת
אֹתָהּ: וַיִּקְחוּ מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה אֵת כָּל־הַתְּרוּמָה
אֲשֶׁר הֵבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לִמְלֶאכֶת

וְאָמַר מֹשֶׁה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲזוֹ
דְּרַבִּי בְּשׁוּם בְּצַלְאֵל בַּר־אוּרִי
בַּר־חוּר לְשִׁבְטָא דִּיהוּדָה:
וְאַשְׁלִים עֲבִיהּ רוּחָא דְּקֻדְשָׁא
בְּחָכְמְתָא בְּסוֹכְלְתָנוּ וּבְמַדְּעָא
וּבְכָל עֲבִידְתָא: וְלַאֲלָפָא אוּמָנוּן
לְמֶעְבַּד בְּדַהֲבָא וּבְכַסְפָּא
וּבְנְחָשָׁא: וּבְאוּמָנוּת אֶבֶן טָבָא
לְאַשְׁלָמָא וּבְנַגָּרוּת אָעָא לְמֶעְבַּד
בְּכָל עֲבִידַת אוּמָנוּן: וְלַאֲלָפָא
יְהַב בְּלִבֵּיהּ הוּא וְאָהֳלִיאָב בַּר
אֲחִיסָמָךְ לְשִׁבְטָא דְּדָן: אַשְׁלִים
עִמְּהוֹן חַכִּימוּת לִבָּא לְמֶעְבַּד
כָּל־עֲבִידַת נַגָּר וְאוֹמָן וְצַיָּר
בִּתְכֶלְתָּא וּבְאַרְגְּוָנָא וּבְצִבְעָא וְהוֹרְמָנָא
וּבְבוּצָא וְטָוֵי עֲבַדֵּי כָּל־עֲבִידָא
וּמַלְפֵי אוּמָנוּן: וְעָבַד בְּצַלְאֵל
וְאָהֳלִיאָב וְכֹל גְּבַר חַכִּים לִבָּא
דִּיהַב יְיָ חָכְמְתָא וְסוֹכְלְתָנוּ
בְּהוֹן לְמִדַּע לְמֶעְבַּד יָת כָּל־
עֲבִידַת פּוּלְחָנָא קוּדְשָׁא לְכָל
דְּפַקִּיד יְיָ: וּקְרָא מֹשֶׁה לְבְצַלְאֵל
וּלְאָהֳלִיאָב וּלְכָל גְּבַר חַכִּים לִבָּא
דִּיהַב יְיָ חָכְמְתָא בְּלִבֵּיהּ כֹּל
דְּאִתְרְעִי לִבֵּיהּ לְקָרֵב לַעֲבִידְתָא
לְמֶעְבַּד יָתָהּ: וְנָטְלוּ
מִן־קֳדָם מֹשֶׁה יָת כָּל־אֲפְרָשׁוּתָא
דְּאַיְתִיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבִידַת

חור, כמה מלרים כתיב אחליאב, משבט דן מן הכתובים משבטים אבני השפחות ובמצע: ו סימנים לבצלאל ואחליאב
סימנין ויהוי מגדולי השבטים לקיים מה שנאמר ולא כיכר שוא לפני ה׳:

הֵבִיאוּ חָח וָנֶזֶם וְטַבַּעַת וְכוּמָז כָּל כְּלִי זָהָב
וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר הֵנִיף תְּנוּפַת זָהָב לַיהוָה :
וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא אִתּוֹ תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן
וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים וְעֹרֹת אֵילִם
מְאָדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים הֵבִיאוּ : כָּל מֵרִים
תְּרוּמַת כֶּסֶף וּנְחֹשֶׁת הֵבִיאוּ אֶת תְּרוּמַת
יְהוָה וְכָל אֲשֶׁר נִמְצָא אִתּוֹ עֲצֵי שִׁטִּים לְכָל
מְלֶאכֶת הָעֲבֹדָה הֵבִיאוּ : וְכָל אִשָּׁה
חַכְמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טָווּ וַיָּבִיאוּ מְטָווֶה אֶת
הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאַרְגָּמָן אֶת תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי
וְאֶת הַשֵּׁשׁ : וְכָל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לִבָּן
אֹתָנָה בְּחָכְמָה טָווּ אֶת הָעִזִּים : וְהַנְּשִׂאִם
הֵבִיאוּ אֶת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֶת אַבְנֵי הַמִּלֻּאִים
לָאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן : וְאֶת הַבֹּשֶׂם וְאֶת הַשָּׁמֶן
לְמָאוֹר וְלִשְׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים :
כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר נָדַב לִבָּם אֹתָם
לְהָבִיא לְכָל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
לַעֲשׂוֹת בְּיַד מֹשֶׁה הֵבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
נְדָבָה לַיהוָה :

אִיתַיְתוּ שִׁירִין וְשִׁבְּצִין וְעוּקָן וְפָחוֹד
כָּל מָנָא דְּדָהָב וְכָל גְּבַר דְּאַיְתָא
אַרְמוּת דַּהֲבָא קֻרְבָּן יְיָ ׳ וְכָל
גְּבַר דְּאִשְׁתְּכַח עִמֵּיהּ תְּכֶלְתָּא
וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָא וְחוֹרִי וּבוּץ וְמַעְזֵי
וּמְשָׁכֵי דְּכָרֵי מְסָמְקֵי וּמְשָׁכֵי
סַסְגּוֹנָא אַיְתִיוּ כָּל דְּאַיְתִים אַרְמוּת
כַּסְפָּא וּנְחָשׁ אַיְתִיוּ יָת אַפְרְשׁוּתָא
קֻרְבָּן יְיָ ׳ וְכָל דְּאִשְׁתְּכַח עִמֵּיהּ
אָעֵי שִׁטִּין לְכָל עִבִּידַת פּוּלְחָנָא
אַיְתִיוּ : וְכָל אִתְּתָא חַכִּימַת לִבָּא
בִּידָהָא עָזְלָא וּפַיְתָן כַּד עָזְלִין יָת
תְּכֶלְתָּא וְיָת אַרְגְּוָנָא יָת צִבְעָא וְחוֹרֵי
וְיָת בּוּצָא ׳ וְכָל נְשִׁיָּא דְּאִתְרַעְיָן
לִבְהֶן עִפְּזָן בְּחָכְמְתָא עָזְלָן יָת
מַעְזֵיָא ׳ וְרַבְרְבַיָּא אַיְתִיוּ יָת אַבְנֵי
בוּרְלָא וְיָת אַבְנֵי אַשְׁלְמוּתָא
לְשַׁקְעָא בְּאֵיפוֹדָא וּבְחוֹשְׁנָא : וְיָת
בּוּסְמָא וְיָת מִשְׁחָא לַאֲנָהֲרוּתָא
וּלְמִשְׁחָא רְבוּתָא וּלְקְטֹרֶת בּוּסְמֵי :
כָּל גְּבַר וְאִתְּתָא דְּאִתְרְעִי לִבְהוֹן
לְאַיְתָאָה לְכָל עִבִּידְתָּא
דְּפַקִּיד יְיָ ׳ לְמֶעְבַּד בִּידָא דְּמֹשֶׁה
אַיְתִיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְדָבְתָא קֻרְבָּן
יְיָ ׳ :

ית פתורא וית אריחוהי וית כל
מנוהי וית לחם אפיאוית מנרתא
דאנהורי וית מנהא וית בוציניהא
וית משחא דאנהרותא : וית
מדבחא דקטרת בוסמיא וית
אריחוהי וית משחא דרבותא
וית קטרת בוסמיא ופרסא
דתרעא לתרעא דמשכנא : ית
מדבחא דעלתא וית סרדא
דנחשא דילית ית אריחוהי וית
כל מנוהי ית כיורא וית כסיסיה :
ית סרדי דרתא ית עמודהי וית
סמכיהא וית פרסא דתרע דרתא :
ית סיכי משכנא וית סיכי דרתא
וית אטוניהון ית לבושי שמושא
לשמשא בקודשא ית לבושי
קודשא לאהרן כהנא וית לבושי
בנוהי לשמשא : ונפקו כל
כנישתא דבני ישראל מן קדם
משה : ואתו כל גבר דאתרעי
ליביה וכל דאשלימית רוחיה
עימיה אייתו ית אפרשותא
קדם יי לעיבידת משכנא ומנא
ולכל פולחניה וללבושי קודשא :
ומיתן גוברייא עם נשיא כל
דיתרעי ליביה

את השלחן ואת בדיו ואת כל כליו ואת
לחם הפנים : ואת מנרת המאור ואת
כליה ואת נרתיה ואת שמן המאור : ואת
מזבח הקטרת ואת בדיו ואת שמן המשחה
ואת קטרת הסמים ואת מסך
לפתח המשכן : את מזבח העלה ואת
מכבר הנחשת אשר לו את בדיו ואת
כל כליו את הכיר ואת כנו : את קלעי
החצר את עמדיו ואת אדניה ואת מסך
שער החצר : את יתדת המשכן ואת
יתדת החצר ואת מיתריהם : את בגדי
השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש
לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן : ויצאו
כל עדת בני ישראל מלפני משה : ויבאו
כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה
רוחו אתו הביאו את תרומת יהוה למלאכת
אהל מועד ולכל עבדתו ולבגדי הקדש :
ויבאו האנשים על הנשים כל נדיב לב

לחם הפנים, כבר פרשתי על שם סדרי עשוי כיוון תיבה פרוסה : ואת כליו, מלקחיים ומחתותיה : כירותיו וכיוצא
פשוטן והפתילות כתוכן כהם : ואת סמן המאור, לף הוא צריך חכמי לב מאזן ומשקל מפלר סוכים כיוצא מאזנים
כיוצאות מבורגי כרזם קורין ויתן כתיב ואת כתיב זיך : מסך הפתח, ילון שלבני המזרח שלא היה שם לא קרשים ולא ירישות
את עמודיו ואת אדניהם, קרי חצר קרוי כלון לשון זכר ועמון נקבה וכן דכריס הרכה, ואת יתד שער החצר, ירון
פרוס לגר המזרח עשרים אמות אחורי כל רוחב אחד עשרים אמה ומתניין ממנו לגר בשון חמש עשרה
אמה, וכן לדרום שבולן חמש עשרים אמה קלעים לבתף ובתף ועמודיהם עשרה ואדניהם עשרה, ומתניין בתוך הישרות כאורך שלש
יהיו כרוח, מיתריהם, חבלים לקשור, בגדי השרד, לבושי הארון והשלחן והמזבח, והמחתות כפשוטה שלהן
משבות, על הכפשים, פי עם הכפשים וכן כתיב תרים ועשם עליכם לבים תבחם עם כבים ולא שתם על פיהם
עם כלי לבן ועליו תשם מכסה עזי כרבלא ומסוך לתי וכן ותרא עזיר עליהם תחת הגן סדרים עזודים מחשבת
סמיך לו וכן מכסת עליו את

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי
יהיה לכם קדש שבת שבתון ליהוה כל-
העשה בו מלאכה יומת: לא תבערו אש
בכל משבתיכם ביום השבת: פ ויאמר
משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה
הדבר אשר צוה יהוה לאמר: קחו מאתכם
תרומה ליהוה כל נדיב לבו יביאה את
תרומת יהוה זהב וכסף ונחשת: ותכלת
וארגמן ותולעת שני ושש ועזים: וערת
אילם מאדמים וערת תחשים ועצי שטים:
ושמן למאור ובשמים לשמן המשחה
ולקטרת הסמים: ואבני שהם ואבני מלאים
לאפד ולחשן: וכל חכם לב בכם יבאו
ויעשו את כל אשר צוה יהוה: את המשכן
את אהלו ואת מכסהו את קרסיו ואת-
קרשיו את בריחו את עמדיו ואת-
אדניו: את הארן ואת בדיו
את הכפרת ואת פרכת המסך:

שתא יומין תתעבד עבידתא
וביומא שביעאה יהי לכון קודשא
שבא שבתא קדם יי כל דיעביד
ביה עבידתא יתקטיל: לא-
תבערון אישתא בכל מותבניכון
ביומא דשבתא: ואמר משה
לכל כנישתא דבני ישראל
למימר דין פתגמא דפקיד יי
למימר: סבו מנכון אפרשותא
קדם יי כל דיתרעי ליבה
ייתינה ית אפרשותא קדם יי
דהבא וכספא ונחשא: והגלא
וארגונא וצבע והורי וכוץ ומעזי:
ומשכי דרכרי מסמקי ומשכי
סמגונא ואעי שיטין: ומשחא
לאנהרותא ובוסמיא למשח
רבותא ולקטרת בוסמיא: ואבני
בורלא ואבני אשלכותא לשקשא
באיפודא ובחושנא: וכל חכימי
ליבא דבכון ייתון ויעבדון ית כל-
דפקיד יי: ית משכנא ית-
פרסיה וית חופאיה ית פותריה
וית דפוהי ית עמודוהי וית סמכוהיה ארונא

וית ארייחוהי ית כפורתא וית פרוכתא דפרסא:

פרשת ויקהל משה

וַיְהִי בְּרֶדֶת מֹשֶׁה מֵהַר סִינַי וּשְׁנֵי לֻחֹת
הָעֵדֻת בְּיַד מֹשֶׁה בְּרִדְתּוֹ מִן הָהָר וּמֹשֶׁה
לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו בְּדַבְּרוֹ אִתּוֹ: וַיַּרְא
אַהֲרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהִנֵּה
קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּרְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלָיו: וַיִּקְרָא
אֲלֵהֶם מֹשֶׁה וַיָּשֻׁבוּ אֵלָיו אַהֲרֹן וְכָל
הַנְּשִׂאִים בָּעֵדָה וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם: וְאַחֲרֵי
כֵן נִגְּשׁוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְצַוֵּם אֵת כָּל אֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה אִתּוֹ בְּהַר סִינָי: וַיְכַל מֹשֶׁה
מִדַּבֵּר אִתָּם וַיִּתֵּן עַל פָּנָיו מַסְוֶה: וּבְבֹא
מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה לְדַבֶּר אִתּוֹ יָסִיר אֶת
הַמַּסְוֶה עַד צֵאתוֹ וְיָצָא וְדִבֶּר אֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר יִצְוֶה: וְרָאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת פְּנֵי מֹשֶׁה כִּי קָרַן עוֹר פְּנֵי מֹשֶׁה וְהֵשִׁיב
מֹשֶׁה אֶת הַמַּסְוֶה עַל פָּנָיו עַד בֹּאוֹ לְדַבֶּר
אִתּוֹ: פרש

וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת
כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֶּה
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לַעֲשֹׂת אֹתָם:

וְחוֹרֵב בַּר נַחְתַּת מֹשֶׁה מְטוּרָא דְסִינַי
וְתָרִין לוּחֵי סַהֲדוּתָא בִּידָא דְמֹשֶׁה
בְּמֵחֲתֵיהּ מִן טוּרָא וּמֹשֶׁה לָא־
יְדַע אֲרֵי סְגִי זִיו־ יְקָרָא דְאַפּוֹהִי
בְּמַלָּלוּתֵיהּ עִמֵּיהּ: וְחָזָא אַהֲרֹן
וְכָל־ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת־ מֹשֶׁה וְהָא
סְגִי זִיו יְקָרָא דְאַפּוֹהִי וְדַחֲלוּ מִ
מְלַאת קָרְבָא לְוָתֵיהּ וּקְרָא לְהוֹן
מֹשֶׁה וְתָבוּ לְוָתֵיהּ אַהֲרֹן וְכָל־
רַבְרְבֵיָא בְּכְנִשְׁתָּא וּמַלֵּיל מֹשֶׁה
עִמְּהוֹן: וּבָתַר כֵּן אִתְקָרִיבוּ כָּל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּפַקִּידִינוּן יָת כָּל
דְּמַלֵּיל יְיָ עִמֵּיהּ בְּטוּרָא דְסִינַי:
וְשֵׁיצֵי מֹשֶׁה מִלְּמַלָּלָא עִמְּהוֹן
וְיָהַב עַל־ אַפּוֹהִי בִּית אַפֵּי וּכְד־
עָיִיל מֹשֶׁה לְקֳדָם יְיָ לְמִלַּלָא
עִמֵּיהּ מַעְדֵּי יָת־ בִּית אַפֵּי עַד־
מִיפַּק וְנָפֵיק וּמַלֵּיל עִם־ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל יָת דְּמִתְפְּקַד: וְחָזוֹ בְנֵי יִשְׂרָ
יָת־ סְבַר אַפֵּי מֹשֶׁה וְהָא סְגִי זִיו
יְקָרָא דְאַפֵּי מֹשֶׁה וּמְתִיב מֹשֶׁה
יָת־ בִּית אַפֵּי עַל־ אַפּוֹהִי עַד
דְּעָיִיל לְמִלַּלָא עִמֵּיהּ:

פרש וְאִכְנֵשׁ מֹשֶׁה יָת־ כָּל־
כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי־ יִשְׂרָ וַאֲמַר לְהוֹן
אִין פִּתְגָמָא דְפִקּוּדָא יְיָ לְמֶעְבַּד
יָתְהוֹן:

[illegible]

הַשְּׁבִיעִ֣י תִּשְׁבֹּ֔ת בֶּחָרִ֖ישׁ וּבַקָּצִ֑יר תִּשְׁבֹּֽת׃
וְחַג֙ שָׁבֻעֹ֣ת תַּעֲשֶׂ֔ה לְךָ֖ בִּכּוּרֵ֣י קְצִ֣יר חִטִּ֑ים
וְחַג֙ הָאָסִ֔יף תְּקוּפַ֖ת הַשָּׁנָֽה׃ שָׁלֹ֣שׁ פְּעָמִ֗ים
בַּשָּׁנָה֙ יֵרָאֶ֣ה כָל־זְכ֔וּרְךָ֖ אֶת־פְּנֵ֣י הָאָד֑וֹן
יְהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ כִּֽי־אוֹרִ֥ישׁ גּוֹיִ֛ם מִפָּנֶ֖יךָ
וְהִרְחַבְתִּ֣י אֶת־גְּבֻלֶ֑ךָ וְלֹא־יַחְמֹ֤ד אִישׁ֙ אֶת־
אַרְצְךָ֔ בַּעֲלֹתְךָ֛ לֵרָא֖וֹת אֶת־פְּנֵ֥י יְהוָ֛ה אֱלֹהֶ֖יךָ
שָׁלֹ֣שׁ פְּעָמִ֑ים בַּשָּׁנָֽה׃ לֹא־תִשְׁחַ֞ט עַל־
חָמֵ֣ץ דַּם־זִבְחִ֗י וְלֹא־יָלִ֤ין לַבֹּ֙קֶר֙ זֶ֣בַח חַ֔ג
הַפָּ֑סַח רֵאשִׁ֣ית בִּכּוּרֵ֣י אַדְמָתְךָ֔ תָּבִ֖יא בֵּ֣ית
יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ לֹא־תְבַשֵּׁ֥ל גְּדִ֖י בַּחֲלֵ֥ב אִמּֽוֹ׃

פ וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה כְּתָב־לְךָ֖ אֶת־
הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֑לֶּה כִּ֚י עַל־פִּ֣י הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה
כָּרַ֥תִּֽי אִתְּךָ֖ בְּרִ֣ית וְאֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ וַיְהִ֥י שָׁ֙ם
עִם־יְהוָ֛ה אַרְבָּעִ֥ים יוֹם֙ וְאַרְבָּעִ֣ים לָ֔יְלָה
לֶ֥חֶם לֹֽא־אָכַ֖ל וּמַ֣יִם לֹא־שָׁתָ֑ה וַיִּכְתֹּ֗ב עַל־
הַלֻּחֹת֙ אֶת־דִּבְרֵ֣י הַבְּרִ֔ית עֲשֶׂ֖רֶת הַדְּבָרִֽים׃

שְׁבִיעָאָה תְּנוּחַ בְּזַרְעָא וּבְחַצְדָּא
תְּנוּחַ׃ וְחַגָּא דְּשָׁבוּעַיָּא תַּעְבֵּיד לָךְ
בְּבוּרֵי חֲצַד חִטִּין וְחַגָּא דְּכַנְשָׁא
בְּסוֹפָקָה דְּשַׁתָּא ׀ תְּלַת זִמְנִין
בְּשַׁתָּא יִתְחֲזוֹן כָּל דְּכוּרָךְ קֳדָם־
רִיבּוֹן עָלְמָא ׀ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל׃
אֲרֵי אֵיתְרֵךְ עַמְמִין מִן־קֳדָמָךְ
וְאַפְתֵּי יָת־תְּחוּמָךְ וְלָא־יְחַמֵּד
אֵינָשׁ יָת־אַרְעָךְ בְּמִסְּקָךְ לְאִתְחֲזָאָה
קֳדָם ׀ אֱלָהָךְ תְּלַת זִמְנִין בְּשַׁתָּא׃
לָא־תְנַכֵּס עַל־חַמְצָא דַּם־פִּסְחִי
וְלָא־יְבִיתוּן לְצַפְרָא כָּר מִמַּדְבְּחָא׃
תְּרֵיסֵי בִּכּוּרֵי אַרְעָךְ תֵּיתֵי לְבֵית מַקְדְּשָׁא
דַּיְיָ ׀ אֱלָהָךְ לָא תֵיכְלוּן בִּסְרָ בְּחַלְבֵי

וַאֲמַר ׀ לְמֹשֶׁה כְּתַב לָךְ
יָת־פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין אֲרֵי עַל מֵימְרֵי
פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין גְּזִירִית עִמָּךְ קְיָם
וְעִם־יִשְׂרָאֵל׃ וְהֲוָה תַמָּן קֳדָם ׀
אַרְבְּעִין יְמִין וְאַרְבְּעִין לֵילְיָן
לַחְמָא לָא אֲכַל וּמַיָּא לָא שְׁתִי
וְכָתַב עַל־לוּחַיָּא יָת־פִּתְגָמֵי ק
קְיָמָא עֲשַׂרְה פִּתְגָמִין ׃

אסתמר לך דלמא תגור קיים
ליתיב ארעא דאת עלוהי
דילמא יהי לתקלא בגוך ארעית
אגוריהון תתרעון ית קרתהון
תתברון ית אשריהון תקוצנון
ארי לא תסגד לשות עממיא
ארי ע"ל קנא שמיה קנא הוא
דלמא תגור קים לית בי ארעא
וישגון בתר טעותהון וידבחון
לטעותהון ויקרון לך והיכל
מדבחיהון ותסב מבנתהון לבנך
ויטעין בנתהון בתר טעותהון
ויטעין ית בנך בתר טעותהון
רחקן דמתכן לא תעבד לך ית
חגא דפטירא תטר שבעא יומין
תיכול פטירא דפקדתך ל"ומן
ירחא דאביבא ארי בירחא דא
דאביבא נפקתא ממצרים
כל פתח ולדא דילי וכל בעירך
תקדיש דיכרין בכור תור ואמרי
ובוכרא דחמרא תפרוק באימר
ואם לא תפרוק ותקפיה כל
בוכרא דבנך תפרוק ולא יתחזון
קדמי ריקנין ושיתא יומין תפלח

ובויטא

השמר לך פן תכרת ברית ליושב הארץ
אשר אתה בא עליה פן יהיה למוקש
בקרבך כי את מזבחתם תתצון ואת
מצבתם תשברון ואת אשריו תכרתון
כי לא תשתחוה לאל אחר כי יהוה קנא
שמו אל קנא הוא פן תכרת ברית ליושב
הארץ וזנו אחרי אלהיהם וזבחו לאלהיהם
וקרא לך ואכלת מזבחו ולקחת מבנתיו
לבניך ובנתיו בזנותם אחרי אלהיהם והזנו את
בניך אחרי אלהיהם אלהי מסכה לא
תעשה לך את חג המצות תשמר שבעת
ימים תאכל מצות אשר צויתך למועד
חדש האביב כי בחדש האביב יצאת
ממצרים וכל פטר רחם לי וכל מקנך
תזכר פטר שור ושה ופטר החמר תפדה
בשה ואם לא תפדה וערפתו כל בכור
בניך תפדה ולא יראו פני ריקם ׃ ששת
ימים תעבד וביום

תסריט · קוץ לילך מעוכרי לותו: קבל ממני מקנה ליפרש ולימן מעותיך וזהו לעין קבלת לוחז כבגחונו ופורש ומשרטט
ולבלת ומזכחו בסכור לתה מילין עונם כלכילעו ולכי מעלה עלך כמודים כעבודתם ומקוך כך לותה כל ולקח כב
כבותיו לבניך ׃ חדם מלכיכל חדם הסכיר מהתבוקם מכברת כביטולה ׃ כלבטר רחם לי בלחם ׃ וכל מקנך תזכר ׃
וכל מקנך לחמר תזכר בשור ושה לחמר יעטור זכר לת דלמקה ׃ פטר · לעין פתיחה וכן פוטר רחם דמלין
ת"ל סל תזכר בקנה הוא יומם על היולדת ופטר חמור ולא מלך בחנים טומלת ׃ תפדים כשה ׃ כותן שה לבהן ויהיו
חולין כיד הכהן ופטר חמור מיותר בעבודה לכעלים ׃ וערפתו · עורפו בקוכין הוא מפסיד ממונו של כהן לעלים
יפסל ממונו וכל בכור בניך תפדה · הואם מלעים פדיונו קטוב מכולן ופדויין מכן חדם תכדים ׃ ולא יראו פני לריקם
לפי פשוטו של מקל דבר בלבי עצמו הוא ולימן מוסב על הכבור מלין כותנת הכבור לליות לעים שלא לזקדים לחרם
היא וכשתעלה לרגל לראות של ילחו פני ריקם מנחה ע"י כב להביא עולת ליות לעים ולפי מדרש בריתה הוא מוסבר
גם כאן על העבקתו של עבד עברי מהוא חוקם מלעים מכל עבדי מהוא ומין כמדין בכור בהמבת קדושין בהרים וכל
ליה מכבר הרים וקניר ים מילכל לומדי' על הרים של ע"ז ב מכישי' הכבים למכישית וקניר מלמכישית היוצא
מכישית עלמך מומסיפי' מיחול של הקדש וכך ימשי[illegible] את יומים תעבוד וביום מכישי תמבות ועבודת מסת ימים

וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה: וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־
חֶסֶד וֶאֱמֶת: נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן
וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד עֲוֹן
אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים
וְעַל־רִבֵּעִים: וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה
וַיִּשְׁתָּחוּ: וַיֹּאמֶר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
אֲדֹנָי יֵלֶךְ־נָא אֲדֹנָי בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם קְשֵׁה־
עֹרֶף הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ ש
וּנְחַלְתָּנוּ: וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד
כָּל־עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאֹת אֲשֶׁר לֹא נִבְרְאוּ
בְּכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל־הָעָם
אֲשֶׁר־אַתָּה בְקִרְבּוֹ אֶת־מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי־
נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ: שְׁמָר־לְךָ
אֵת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם הִנְנִי גֹרֵשׁ
מִפָּנֶיךָ אֶת־הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי
וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי:

וְאִתְגְּלִי יְיָ בַּעֲנָנָא וְאִתְעַתַּד עִמֵּה
תַּמָּן וְקָרָא בִּשְׁמָא דַּיְיָ: וְאִעְבַּר
יְיָ שְׁכִינְתֵיהּ עַל־אַפּוֹהִי וְאָמַר
יְיָ יְיָ אֵל רַחֲמָנָא וְחַנָּנָא מְרַחֵק
רְגָז וְסַגֵּי לְמֶעְבַּד טָבוּן וְקָשׁוֹט:
נָטַר טִיבוּ לְאַלְפֵי דָּרִין שָׁבִיק
לְעַוְיָן וּלְמָרוֹד וּלְחוֹבָן סָלַח ל
לְדִתְיָבִין לְאוֹרַיְתֵיהּ וְלָא תַיְבִין
לָא מְזַכֵּי נְסִיעַ חוֹבֵי אֲבָהָן עַל־
בְּנִין וְעַל־בְּנֵי בְנִין מְרִדִּין עַל־דַּיְ
תְּלִיתָאֵי וְעַל־דַּיְ רְבִיעָאֵי: וְאוֹחֵי
מֹשֶׁה וּכְרַע עַל־אַרְעָא וְסָגֵד:
וְאָמַר אִם־כְּעַן אַשְׁכַּחְתְּ רַחֲמִין
קֳדָמָךְ יְיָ תְּהָךְ כְּעַן שְׁכִינְתָא דַּיְיָ
בֵּינָנָא אֲרֵי עַם קְשֵׁי קְדָל הוּא
וְתִשְׁבּוֹק לְחוֹבְנָא וּלְחַטָּאנָא
וְתַחְסִנִנָּנָא: וַאֲמַר הָא אֲנָא גָּזַר
קְיָם קְדָם כָּל־עַמָּךְ אֶעְבֵּיד פ
פְּרִישָׁן דְּלָא אִתְבְּרִיאָה בְּכָל־א
אַרְעָא וּבְכָל־עַמְמַיָּא וְיֶחֱזֵי כָּל־
עַמָּא דְּאַתְּ בֵּינֵיהוֹן יָת עוֹבָדָא
דַּיְיָ אֲרֵי דְּחִיל הוּא דַּאֲנָא עָבִיד
עִמָּךְ: טַר לָךְ יָת דַּאֲנָא מְפַקְּדָךְ
יוֹמָא דֵּין הָא אֲנָא טָרֵיךְ מִן־

קָדָמָךְ יָת אֱמוֹרָאֵי וּכְנַעֲנָאֵי וְחִתָּאֵי וּפְרִיזָאֵי וְחִוָּאֵי וְיְבוּסָאֵי

ש"ך זה ידוע דיחיד' וכן הוא לעיל ש' שי' ליה שזכותי ויתן לו על ידי' ליה שזכותי כך משתתים כתכ"ת, ויתך חפי'
ך חפים ויהיו מתקר ליפרע ממך ישעם תשוכה ירכ חסד: לעריכי חסד פתין להם זכיות כלכך; ונחית: לעשם
קבר עוב לעשם רעוע; כוכר חסד פה אדם עושה לבניו; לאלפים, לאלפי דורות; עוונות, שן הזדונות; פשעים,
ם עדדים מחדם טושה לחבירו; וחטאה, שן השגגות; ונקה לא ינקה, לבי פשוטו משמע אינו מוותר כל העון
לעולם אלא כפרע ממנו מעט מעט, וכתותינו דרשו מנקה הוא לשחזין ולא ינקה לשחזין אחרים; פוקד עון אבות על
בנים, כשהזהירם משעשה אחיותיהם כיוצא בהם אמר להם לעתידין אל תכעיסו; על רבעים, דור רביעי נתלוה עליה
עונה ומיכה על עליית שורשיות אחת לעתים מחות שכתוב אחר כוכר חסד לאלפים; וימהר משה, כשראה
שעה שכינה עוברת ומימיו קול הקריאה מהר ויסתחוה; יצא כח יי' כדרכנו, כמו שהכטחת אחר שאתה כועס עון
ים עם קשי עורף הוא וימלוך כך ומחית על זאת אף אחלח לעוונם ים כי כמוקם הם; ונחלתנו,
ותתנו לנו לנחלה; ויענה ואמר הנני כורת ברית, כנגד שאמרת לפני אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה;
ם כאן שם חומות כי הגרגשי עתיד ונכנה מפניהם;

וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאֹת אֶת־פָּנָי כִּי לֹא
יִרְאָנִי הָאָדָם וָחָי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה מָקוֹם
אִתִּי וְנִצַּבְתָּ עַל הַצּוּר׃ וְהָיָה בְּעָבֹר כְּבֹדִי
וְשַׂמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר וְשַׂכֹּתִי כַפִּי עָלֶיךָ
עַד־עָבְרִי׃ וְהַסִרֹתִי אֶת־כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת־
אֲחֹרָי וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים
כָּרִאשֹׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל־הַלֻּחֹת אֶת־הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר
שִׁבַּרְתָּ׃ וֶהְיֵה נָכוֹן לַבֹּקֶר וְעָלִיתָ בַבֹּקֶר
אֶל־הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִי שָׁם עַל רֹאשׁ הָהָר׃
וְאִישׁ לֹא יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם אִישׁ אַל־יֵרָא
בְּכָל הָהָר גַּם הַצֹּאן וְהַבָּקָר אַל יִרְעוּ אֶל־
מוּל הָהָר הַהוּא׃ וַיִּפְסֹל שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים
כָּרִאשֹׁנִים וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה בַּבֹּקֶר וַיַּעַל
אֶל־הַר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ
וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים׃

וְאָמַר לָא תֵיכוֹל לְמֶחֱוֵי יַת־אַפַּי
שְׁכִינְתִּי אֲרֵי לָא־יְחֶזְנַנִי אֱנָשָׁא
וְיִתְקַיֵּם׃ וַאֲמַר יְיָ הָא אֲתַר
מְתַקַּן קֳדָמַי וְתֵיעֲהַד עַל טִינְרָא׃
וִיהֵי בְּמֶעְבַּר יְקָרִי וְאֵישַׁוִינָךְ
בְּמְעָרַת טִינְרָא וְאָגֵן בְּמֵימְרִי
עֲלָךְ עַד־דְּאֶעְבַּר׃ וְאַעְדֵּי יַת־
דְּבָרַת יְקָרִי וְתֶחֱוֵי יַת־דַּבְתְּרֵי
וְדִיקָרַמַי לָא יִתְחֲזוֹן׃
וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה פְּסָל־לָךְ תְּרֵין
לוּחֵי אַבְנַיָּא כְּקַדְמָאֵי וְאֶכְתּוֹב עַל
לוּחַיָּא יַת־פִּתְגָמַיָּא דַּהֲווֹ עַל־
לוּחַיָּא קַדְמָאֵי דְּתַבַּרְתָּא׃ וֶהֱוֵי
זְמִין לְצַפְרָא וְתִסַּק בְּצַפְרָא לְטוּר
דְּסִינַי וְתֵיעֲרַע קֳדָמַי תַּמָּן עַל־
רֵישׁ טוּרָא׃ וֶאֱנָשׁ לָא־יִסַּק עִמָּךְ
וְאַף אֱנָשׁ לָא־יִתְחֲזֵי בְּכָל־טוּרָא
אַף־עָנָא וְתוֹרֵי לָא יִרְעָיָן לְקִבֵּל
טוּרָא הָדֵין׃ וּפְסַל תְּרֵין לוּחֵי
אַבְנַיָּא כְּקַדְמָאֵי וְאַקְדֵּים מֹשֶׁה
בְּצַפְרָא וְסַלֵּיק לְטוּרָא דְּסִינַי כְּמָא
דְּפַקִּיד יְיָ יָתֵיהּ וְנָסִיב בִּידֵיהּ
תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא׃

ויאמר לא תוכל. לף כשתעביר כלטובי על פניך לימי כותן לך רשות לראות את כבודי, הנח מקום אתי הכתר תראה את כבודי מלמעלה מן הסלע שאני עומד עליו ואתה עומד למטה ממני ואחר כך תראה את פני: ונצבת. לשון עמידה: על הצור. לשון סלע: בעברי. כשאעבור לפניך בקרת הצור, כמו העיבי תחפשים תבקר יקרוני עוריבי נחל לחני קרתי ופתיבי ניס בזרח לחת לכם, נקרת הצור כריים הצור, ושכותי כפי, מכאן מנחגם רשות לאחרים לחכל ופרנוסה ולגן בחורי חוץ לימיו לרך כבוד של ישעלפניו צריך לסבך בכף ממש ולחבדי יח דכרת יקרי כשתתעלם קנהגת כבודי מכבי פניך עליהם ממש ולכן: וכראית את אחורי, תראהו קטר של תפילין, פסל לך תראהו מחנב של ספרימין מיתך לחסל לי לא תסכולת פלך יפה ומסם נתעשר ממש קרכה: פסל לך, לחתך קרילאוסות לחתך פסל לך לחרות מפני לעלך שהלך לחריות הים ומכים תרילאוסות מיתך קילקול הספחות יצא עליה סם ריש עיוד שוסכיכה וקרא כתוכתה לשון סם ילמר לשון לחרות לי עדיין ליסח לפתך כדיך הילך ומצא שלא היה הקלקול שלא מן הספחות כתרגמה לף ל' סומכיכה כתוב לה התוכה לחרות שנקרשה תרילאוס' ל' לחתך קרעת לחתך חתך קכה לך כייר לחרות ולחי כוכב ככתב יודי כך לומר זה שכתב הספחות שלו ערב רב שמסכין זה ונשה לבך נאמר פסל לך: כראשונים, ולחים לה יעלה עשיך, הרילאוסות מניחתו כתוכתי פחיו כתוכתי הספחות וקלקלת, וקלקלת מכתוב כאשר כתב מין רשע עיוד מין לך יפה ולא הנשיונות ויקרא כשם יי' ויתרבוני' ויקרא כשמות דיוקנא ל' ויקרא לחרים קוץ ל' לקרוש מיחטא ול' לחר מיחטא ויעוב

מָצָאתָ חֵן בְּעֵינָי וְעָתָּה אִם נָא מָצָאתִי חֵן
בְּעֵינֶיךָ הוֹדִיעֵנִי נָא אֶת דַּרְכֶּךָ וְאֵדָעֲךָ לְמַעַן
אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֶיךָ וּרְאֵה כִּי עַמְּךָ הַגּוֹי הַזֶּה׃
וַיֹּאמֶר פָּנַי יֵלֵכוּ וְהֵנַחְתִּי לָךְ ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אִם אֵין פָּנֶיךָ הֹלְכִים אַל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה׃ וְנִפָּלֵאתִי
יוֹדַע אִפּוֹא כִּי מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ
הֲלוֹא בְּלֶכְתְּךָ עִמָּנוּ וְנִפְלִינוּ אֲנִי וְעַמְּךָ מִכֹּל
הָעָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה גַּם אֶת הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ אֶעֱשֶׂה כִּי מָצָאתָ חֵן בְּעֵינַי וָאֵדָעֲךָ
בְּשֵׁם ׃ וַיֹּאמֶר הַרְאֵנִי נָא אֶת כְּבֹדֶךָ ׃
וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲבִיר כָּל טוּבִי עַל פָּנֶיךָ
וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ וְחַנֹּתִי אֶת
אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם ׃

אַשְׁכַּחְתָּא רַחֲמִין קֳדָמָי ׃ וְכַן
אִם כֵּן אַשְׁפַּחְנָא רַחֲמִין קֳדָמָךְ
הוֹדַעֲנִי בְּכֵן יָת אוֹרַח טוֹבָךְ וְאֵרַע
רַחֲמָךְ בְּרַם דְּאַשְׁכַּח רַחֲמִין קֳדָמָךְ
וְגַלֵּי קֳדָמָךְ אֲרֵי עַמָּךְ עַמָּא חַרְיָן׃
וְאָמַר שְׁכִינְתִּי תְּהָךְ וְאַנְיַח לָךְ ׃
וַאֲמַר קֳדָמוֹהִי אִם לֵית שְׁכִינְתָּךְ
מְהַלְכָא בְּנָנָא לָא תַּסְקִנָּנָא מִכָּא׃
וּבְמָה אִתְיְדַע קֳדָמָךְ אֲרֵי אַשְׁכַּחְתְּ
רַחֲמִין קֳדָמָךְ אֲנָא וְעַמָּךְ הֲלָא
בְּמֵיתְכָךְ שְׁכִינְתָּךְ עִמָּנָא וְיִתְעַבְּרִין
לָנָא פְּרִישָׁן לִי וְלְעַמָּךְ מִשְּׁנֵי כָּל
עַמְמַיָּא דְּעַל אַפֵּי אַרְעָא ׃ וַאֲמַר יְיָ
לְמֹשֶׁה אַף יָת פִּתְגָמָא הָדֵין
דְּמַלֵּילְתָּא אֶעְבֵּיד אֲרֵי אַשְׁכַּחְתָּא
רַחֲמִין קֳדָמַי וְרַעְיָתָךְ בְּשׁוּם ׃
וַאֲמַר אַחְזִינִי כְּעַן יָת יְקָרָךְ ׃
וַאֲמַר אֲנָא אַעְבַּר כָּל יְקָרִי עַל־
אַפָּךְ וְאֶקְרֵי בִּשְׁמָא דַייָ קֳדָמָךְ

וְאָחֹן לְמַן דְּאָחֹן וְאֲרַחֵם עַל מַן דְּאֲרַחֵם ׃

מְחִין לֵי מִכָּאן וְחָכְמָה מִכָּאן עוֹסֶקֶת ׃

וְהוּ כַּד נָפִיק מֹשֶׁה לְמַשְׁכְּנָא
קָמִין כָּל עַמָּא וְמִתְעַתְּדִין גְּבַר
בְּתָרַע מַשְׁכְּנֵיהּ וּמִסְתַּכְּלִין אֲחוֹרֵי
מֹשֶׁה עַד דְּעָיִל לְמַשְׁכְּנָא׃ וְהוּ
כַּד עָיִיל מֹשֶׁה לְמַשְׁכְּנָא נָחִית
עַמּוּדָא דְעַנְנָא וְקָם בְּתְרַע מַשְׁכְּנָא
וּמִתְמַלֵּל עִם מֹשֶׁה׃ וְחָזֵן כָּל עַמָּא
יָת עַמּוּדָא דְעַנְנָא קָאִים בְּתְרַע
מַשְׁכְּנָא וְקָמִין כָּל עַמָּא וְסָגְדִין
גְּבַר בְּתְרַע מַשְׁכְּנֵיהּ׃ וּמְמַלֵּיל
יְיָ עִם מֹשֶׁה מְמַלַּל עִם מְמַלַּל גַּבָּא
דְּי מְמַלֵּיל גְּבַרָא עִם חַבְרֵיהּ וְתָאֵיב
לְמִשְׁרְיָיתָא וּמְשׁוּמְשָׁנֵיהּ יְהוֹשֻׁעַ
בַּר נוּן עוּלֵימָא לָא עָרַי מִגּוֹ
מַשְׁכְּנָא׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ חֲזִי
דְּאַת אָמַר לִי אַסֵּיק יָת עַמָּא הָדֵין
וְאַת לָא הוֹדַעְתָּנִי יָת דְּתִשְׁלַח
עִמִּי וְאַת אֲמַרְתְּ רַבִּיתָךְ בְּטוּם וְאַף

וְהָיָה כְּצֵאת מֹשֶׁה אֶל הָאֹהֶל יָקוּמוּ כָל
הָעָם וְנִצְּבוּ אִישׁ פֶּתַח אָהֳלוֹ וְהִבִּיטוּ אַחֲרֵי
מֹשֶׁה עַד בֹּאוֹ הָאֹהֱלָה׃ וְהָיָה כְּבוֹא מֹשֶׁה
הָאֹהֱלָה יֵרֵד עַמּוּד הֶעָנָן וְעָמַד פֶּתַח הָאֹהֶל
וְדִבֶּר עִם מֹשֶׁה׃ וְרָאָה כָל הָעָם אֶת עַמּוּד
הֶעָנָן עֹמֵד פֶּתַח הָאֹהֶל וְקָם כָּל הָעָם
וְהִשְׁתַּחֲוּוּ אִישׁ פֶּתַח אָהֳלוֹ׃ וְדִבֶּר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל
רֵעֵהוּ יָשׁוּב אֶל הַמַּחֲנֶה וּמְשָׁרְתוֹ יְהוֹשֻׁעַ
בִּן נוּן נַעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל׃
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה רְאֵה אַתָּה אֹמֵר
אֵלַי הַעַל אֶת הָעָם הַזֶּה וְאַתָּה לֹא
הוֹדַעְתַּנִי אֵת אֲשֶׁר תִּשְׁלַח עִמִּי וְאַתָּה
אָמַרְתָּ יְדַעְתִּיךָ בְשֵׁם וְגַם

כנגד מסך מן האחיה עבתיו של אהל׃ יקומו כל העם ׳ עומדין מפניו ואין יושבין עד שיתבשם מקן ׃ והביטו אחרי
משה ׳ לסבור שמא יעד משה מבך ומכאות שהשכינה תבעם אחריו לפתח אהלו ׃ ודבר עם משה ׳ כיון ומדבר עם משה
ותרגומו ומתמלל עם משה משה בכוד כלפי השכינה כמו ויפגע בת הקול מדבר אליו ואי כן קורא מדבר אליו כשהוא
קורא מדבר שתרגומו הקול מדבר כיצד בין שבתוך הדיוט שומע מליו וכשהוא קורא מדבר אליו משמיע שהוא מדבר עמו
הקדיוט ׃ וקם כל העם והשתחוו לפניהם׃ ודבר ״י ׳ עם משה פנים ׳ כתרגומו ומתמלל ״י עם משה ׃ ושב ׳ שיחזור
לאחר שכדבר עמו קים משה שב ׳ המחנה ומלמד לשקנים שיה שלמד והדבר הזה היה נוהג משה מיום הכיפורים עד
פסוקה המשכן ולא יותר פחדי כשכינה עבר בתחנו כשתברו הלוחות ׃ וכשוכתם עבר בו ערף את השבע ורן את
החוטים וכתשבם עבר עלה שבע ׳ ויהי ממחרת ויאמר משה ׳ העם ונו׳ עשה עם הדבעים יום ויקיש ׳ רחמים עליהם
שבע ׳ ואתבטל לעתי יהוה ונו׳ ואתפבל אל ״י ׳ וברשם חדש שול כאמר ועלית בבקר אל הרשיני לקבל עתות הלחרונה ׳ כרגן
ועשה עם אל׳ יום שבאתי ואכני עומדתי בהר כימים הרחשונים יום מה הרחשונים כרגן לף הלחרונה ׳ כרגן
לאמר ועשתה לאמבעיים כבשם כעבירה כתרגמה הכא לעיל ׳ כלב מלא ואמר לי לעשה שלחתי כדבריך ומבר
להוציא הלחר ונוטל וירד התהיל לנוחם על מלאכת המשכן ושמלוקו בחאר בגיסן ומשהוקם לף מדבר עמו עוד אלא
בחול מועד ׃ ושב של האחיה ׳ תרגו׳ ואתליב לעי ם ית׳ הויה וכן כל שבעין ורחם כל העם ׳ כלומר שבו מלהתפלל
והביטו ׳ ומשתבלין ׳ והשתחוו ׳ כשרין זהו פשוטו של מקרא ׳ ומדרשו דבר ש משה מיוחס של האחיה ׳ לפי שבשעה
ואתה בשעה ש״כ ׳ מי יקרבם ׳ רלה אתה אומר לי ׳ קח עיניך ובבן על דבריך ואתה אומר לי ׳ ואתה לף הודעתני בן
ואתר אומרת לי קנה לבבי שלחמנוך לפניך לין זו הודעה אחין לפי הפן כו׳ ואתה אומרת ׳ הבריתך מפלר בני אחר
בשם חפיבות שהרי אומרת לי קנה לבבי כל שיך בשב הענן ובמ כך יהיינו לעולם ועתה אם אמת מצאתי חן בעיניך
קודיעני כל את דרכיך לפי שבר אתה מבר אתה מוקה לעיני חן בעיניך ׳ ואחדיך לעשן אומנה חן בעיניך ׳ ואחדע כזו מדת
תגיעולך היה מציאת חן שמצאתי בעיניך ופתרון לעשן אומנה חן בעיניך לעשן לבבי כמה שבר מציאת חן ׳ ורשה ב
עמך קבני הזה ׳ פנה תהיה לעשה אומך בעבי גדול ואתה לעבי הזה

אַתָּה וְהָעָם אֲשֶׁר הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם
אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וְלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתְּנֶנָּה : וְשָׁלַחְתִּי
לְפָנֶיךָ מַלְאָךְ וְגֵרַשְׁתִּי אֶת הַכְּנַעֲנִי הָאֱמֹרִי
וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי : אֶל אֶרֶץ זָבַת
חָלָב וּדְבָשׁ כִּי לֹא אֶעֱלֶה בְקִרְבְּךָ כִּי עַם
קְשֵׁה עֹרֶף אַתָּה פֶּן אֲכַלְךָ בַּדָּרֶךְ : וַיִּשְׁמַע
הָעָם אֶת הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה וַיִּתְאַבְּלוּ וְלֹא
שָׁתוּ אִישׁ עֶדְיִו עָלָיו : וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם עַם
קְשֵׁה עֹרֶף רֶגַע אֶחָד אֶעֱלֶה בְקִרְבְּךָ
וְכִלִּיתִיךָ וְעַתָּה הוֹרֵד עֶדְיְךָ מֵעָלֶיךָ וְאֵדְעָה
מַה אֶּעֱשֶׂה לָךְ : וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת עֶדְיָם מֵהַר חוֹרֵב : וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת
הָאֹהֶל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק
מִן הַמַּחֲנֶה וְקָרָא לוֹ אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה
כָּל מְבַקֵּשׁ יְהוָה יֵצֵא אֶל אֹהֶל
מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמַּחֲנֶה : ס

אַתְּ וְעַמָּא דְּאַסְּקְתָּא מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם לְאַרְעָא דְּקַיֵּימִית
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב לְמֵימַר
לִבְנָךְ אֶתְּנִנָּהּ : וְאֵישְׁלַח קֳדָמָךְ
מַלְאָכָא וְאֵיתֵיךְ יָת כְּנַעֲנָאֵי
אֱמוֹרָאֵי וְחִיתָאֵי וּפְרִיזָאֵי חִיוָּאֵי
וְיְבוּסָאֵי : לְאַרְעָא דְּעָבְרָא חֲלַב וּדְבָשׁ
אֲרֵי לָא אֵיסַּק שְׁכִינְתִּי בְּגַוָּךְ
אֲרֵי עַם קְשֵׁי קְדָל אַתְּ דִּילְמָא
אֲשֵׁיצִינָךְ בְּאוֹרְחָא : וְשָׁמַע עַמָּא
יָת פִּתְגָמָא בִּישָׁא הָדֵין וְאִתְאַבָּלוּ
וְלָא שַׁוִּיאוּ גְּבַר תִּיקּוֹנֵיהּ וְיָתֵר
עֲלוֹהִי : וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֵימַר
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אַתּוּן עַם קְשֵׁי קְדָל
שָׁעָה חֲדָא אֵיסַּק שְׁכִינְתִּי
בְּגַוָּךְ וַאֲשֵׁיצִינָךְ וּכְעַן אַעְרֵי
תִּיקּוֹנָךְ וְיָךְ טְעֵךְ גַּוֵּי קֳדָמַי מָה
אֶעְבֵּיד לָךְ : וְאַעְרִיוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
יָת תִּיקּוֹנֵיהוֹן מִטּוּרָא דְּחוֹרֵב :
וּמֹשֶׁה נָסֵיב יָת מַשְׁכְּנָא וּפָרַסְיהּ
לֵיהּ מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא אַרְחִיק מִן
מַשְׁרִיתָא וְקָרֵי לֵיהּ מַשְׁכַּן זִמְנָא
וְהֵוֵי כָּל דְּיִתְבַּע אוֹלְפָּנָא וְהֵוֵי כָּל דְּיִתְבַּע אוֹלְפָּן
מִן קֳדָם יְיָ נָפֵיק לְמַשְׁכַּן זִמְנָא
דְּאוֹלְפָּנָא לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא ׃

חומרים הרי הוץ בחלק של מעלה ׃

וַיַּעַשׂוּ בְנֵי־לֵוִי כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיִּפֹּל מִן־הָעָם
בַּיּוֹם הַהוּא כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אִישׁ׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה מַלְאוּ יֶדְכֶם הַיּוֹם לַיהוָה כִּי אִישׁ בִּבְנוֹ
וּבְאָחִיו וְלָתֵת עֲלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה׃ וַיְהִי
מִמָּחֳרָת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַתֶּם
חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֶל־
יְהוָה אוּלַי אֲכַפְּרָה בְּעַד חַטַּאתְכֶם׃ וַיָּשָׁב
מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אָנָּא חָטָא הָעָם הַזֶּה
חֲטָאָה גְדֹלָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב׃ וְעַתָּה
אִם־תִּשָּׂא חַטָּאתָם וְאִם־אַיִן מְחֵנִי נָא
מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה מִי אֲשֶׁר חָטָא לִי אֶמְחֶנּוּ מִסִּפְרִי׃
וְעַתָּה לֵךְ נְחֵה אֶת־הָעָם אֶל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי
לָךְ הִנֵּה מַלְאָכִי יֵלֵךְ לְפָנֶיךָ וּבְיוֹם פָּקְדִי
וּפָקַדְתִּי עֲלֵהֶם חַטָּאתָם׃ וַיִּנֹּף יְהוָה אֶת־
הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר
עָשָׂה אַהֲרֹן׃
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ עֲלֵה מִזֶּה

וְעָבְרוּ בְנֵי־לֵוִי כְּפִתְגָמָא דְמֹשֶׁה
וְנָפַל מִן־עַמָּא בְּיוֹמָא הַרְוּא
כְּתֵלְתָּא אַלְפִין גְּבָרָא׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה
קָרִיבוּ יְדֵיכוֹן יוֹמָא דֵין קוּרְבָּנָא
קֳדָם יְיָ אֲרֵי גְּבַר בִּבְרֵיהּ וּבַאֲחוֹהִי
וּלְאִתָּאָה עֲלֵיכוֹן יוֹמָא דֵין בִּרְכָן׃
וַהֲוָה מִיּוֹמָא דְבָתַר וַאֲמַר
מֹשֶׁה לְעַמָּא אַתּוּן חַבְרַתּוּן חוֹבָא
רַבָּא וּכְעַן אֶסַּק קֳדָם יְיָ מָאִים
אֵיכַפַּר עַל חוֹבֵיכוֹן׃ וְתָב מֹשֶׁה
לְקֳדָם יְיָ וַאֲמַר בְּבָעֵן חָב שָׁמָא
הָדֵין חוֹבָא רַבָּא וְעַבְדוּ לְהוֹן דְּחֵלִין
דְּדָהָב׃ וּכְעַן אִם תְּשַׁבּוֹק לְחוֹבֵיהוֹן
וְאִם לָא מְחֵנִי כְּעַן מִסִּפְרָךְ
דְּכָתַבְתָּ׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה מַן
דְּחָב קֳדָמַי אֲמְחִינֵיהּ מִסִּפְרִי׃
וּכְעַן אֱזֹל דַּבַּר יָת עַמָּא לְאָתָר
דְּמַלֶּלֶת לָךְ הָא מַלְאָכִי יְהָךְ
קֳדָמָךְ וּבְיוֹמָא דְאֶסְעֵיתִי וְאֶסְעַר
עֲלֵיהוֹן חוֹבֵיהוֹן׃ וּמְחָא יְיָ יָת
עַמָּא עַל דְּאִשְׁתְּעִדוּ לְעָגְלָא
דְּעָבַד אַהֲרֹן׃ וּמַלֵּיל יְיָ
עִם מֹשֶׁה אֱזֵיל סַק מִיכָּא

מעלו ידיכם, היום מקדישים אותם כדכר זה שיתחבבו עליהם כקרבן: כי איש, מכם יעלה יד בבנו ובאחיו
ולתת עליכם, לשוב עליכם ברכה: ויהי ממחרת, ראה שלא כיפר להם: אנא חטא העם הזה, אם
חטאה גדולה, אם יש בה ממש: ועתה אם תשא חטאתם, אם אפשר לך לכפר: ואם אין מחני נא,
ומקצתו ותולה כיס כצורתו ומעמידו בפתח כיס הזהובות היה יעמוד הכהן מלך יחטוא: ועתה הם תקח חטאתם, הרי
טוב ליכי תומר לך מהכי: ואם לאו מחני נא, זהו מקרא קצר וכן הרבה מקראות: מספרך, מכל התורה כולה שלא
• אמרו עלי סליחי כדחי לעבקם רחמים: אל אספר דכרתי לך, יש לך לתלג דכור כחוקם תעך וכן לרבה
תדוכיהו: הנה מלאכי, ולא אלכי: וביום פקדי ופקדתי, עתה אמיעתי לך מלבעותם יחד ותמיד תעיד כספרשן
עליהם עונותיהם ופקדתי עליהם חין העגל אחר שרעעות כתוב על ישראל סליחה לכך כתיב
ענין העגל: וינף יי, מיתה כידי שמים לנשים כנגד התרוחה: לך עלה מזה, לרן ישראל נטוה מכל התרעות לכך כתיב
עלה ד' כלכי מחמר ע כשעת הכעס לך רד ג' כשעת רצון לך עלה: אתה וחעם, לא כתיב כאן עתך: ונרשתי מה
הכנעני, ג' אומות והגרגשי עתיד ופנה ויחלנו: אל ארץ זכת חלב, אומר אני לך להשלותם: כי לא אעלה, אומר
ושלחתי לפניך מלאך: כי עם קשי ערף, ובשפכיתי כקרבכם ואתם ממריס כי אני מרכה עליכם זעם: וכן
אמכם כקרב, לשון כעין: הדבר הרע הזה, פתן הסכינה סורה ויקלכת עתים ירגע אחד אחנה בקרבך, אם אחנה כקרבך

וּמְחֳלֹת וַיִּחַר־אַף מֹשֶׁה וַיְשַׁלַּךְ מִיָּדָו אֶת־
הַלֻּחֹת וַיְשַׁבֵּר אֹתָם תַּחַת הָהָר׃ וַיִּקַּח אֶת־
הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ וַיִּטְחַן עַד
אֲשֶׁר דַּק וַיִּז�ר עַל־פְּנֵי הַמַּיִם וַיַּשְׁקְ אֶת־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן מָה
עָשָׂה לְךָ הָעָם הַזֶּה כִּי הֵבֵאתָ עָלָיו חֲטָאָה
גְדֹלָה ׃ וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אַל־יִחַר אַף אֲדֹנִי אַתָּה
יָדַעְתָּ אֶת־הָעָם כִּי בְרָע הוּא ׃ וַיֹּאמְרוּ לִי
עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ כִּי זֶה
מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לֹא יָדַעְנוּ מֶה הָיָה לוֹ׃ וָאֹמַר לָהֶם לְמִי זָהָב
הִתְפָּרָקוּ וַיִּתְּנוּ־לִי וָאַשְׁלִכֵהוּ בָּאֵשׁ וַיֵּצֵא
הָעֵגֶל הַזֶּה ׃ וַיַּרְא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם כִּי פָרֻעַ
הוּא כִּי־פְרָעֹה אַהֲרֹן לְשִׁמְצָה בְּקָמֵיהֶם ׃
וַיַּעֲמֹד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי
לַיהוָה אֵלָי וַיֵּאָסְפוּ אֵלָיו כָּל־בְּנֵי לֵוִי׃ וַיֹּאמֶר
לָהֶם כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שִׂימוּ
אִישׁ חַרְבּוֹ עַל יְרֵכוֹ עִבְרוּ וָשׁוּבוּ מִשַּׁעַר
לָשַׁעַר בַּמַּחֲנֶה וְהִרְגוּ אִישׁ אֶת־אָחִיו
וְאִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־קָרֹבוֹ ׃

וְחַנָּנָן וְתַקִּיף רוּגְזָא דְמֹשֶׁה וְרָמָא
מִידּוֹהִי יָת לוּחֵי וְתָבַר יָתְהוֹן
בְּשִׁפּוֹלֵי טוּרָא ׃ וְנָסִיב יָת עֶגְלָא
דַּעֲבָדוּ וְאוֹקִיד בְּנוּרָא וְשָׁף עַד
דַּהֲוָה דַקִּיק וּדְרָא עַל אַפֵּי מַיָּא
וְאַשְׁקִי יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃ וַאֲמַר
מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן מָה עֲבַדָךְ לָךְ עַמָּא
הָדֵין אֲרֵי אַיְתֵיתָא עֲלוֹהִי חוֹבָא
רַבָּא׃ וַאֲמַר אַהֲרֹן לָא יִתְקַף רוּגְזָא
דְרִבּוֹנִי אַתְּ יְדַעְתָּ יָת עַמָּא אֲרֵי
בְּבִישׁ הוּא ׃ וַאֲמָרוּ לִי עֲבִיד לָנָא
דַּחֲלָן דְיֵהֲכֹן קֳדָמָנָא אֲרֵי דֵין
מֹשֶׁה גַּבְרָא דְאַסְקָנָא מֵאַרְעָא
דְמִצְרַיִם לָא יְדַעְנָא מָה הֲוָה
לֵיהּ ׃ וַאֲמָרִית לְהוֹן לְמַן דְּהַבָּא
פְּרִיקוּ וְיַהְבוּ לִי וְרְמֵיתֵיהּ בְּנוּרָא
וְנָפַק עֶגְלָא הָדֵין ׃ וַחֲזָא מֹשֶׁה
יָת עַמָּא אֲרֵי בְּטִיל הוּא אֲרֵי
בַּטִּילִינוּן אַהֲרֹן לַאֲסָבוּתְהוֹן שׁוּם
בִּישׁ לְדָרֵיהוֹן ׃ וְקָם מֹשֶׁה בִּתְרַע
מַשְׁרִיתָא וַאֲמַר מַן דְּחָלָא דַיְיָ
יְתוֹן לְוָתִי וְאִתְכַּנִּשׁוּ לְוָתֵיהּ כָּל־
בְּנֵי לֵוִי ׃ וַאֲמַר לְהוֹן כְּדֵין אֲמַר
יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל שַׁוּוּ גְבַר־
חַרְבֵּיהּ עַל יַרְכֵּיהּ עִבְרוּ וְתוּבוּ
מִתְרַע לְתַרַע בְּמַשְׁרִיתָא
וְקִטְלוּ גְבַר יָת אָחוּהִי וְגְבַר יָת־
חַבְרֵיהּ וְאִינַשׁ יָת קְרִיבֵיהּ ׃

ואתקין ונדוקין המעבדין את כסם סומין כמכתמרין ע׳ ; ויפלך מידו , למוך ידה כסם סהוף מחד מן המינות למרים
ברים כלבן כבר לא יתכב כו תתורים פולה כלון וכל ישלחל מסומדים ותתנשה להם ; תחת ההר , כרגלי ההר ; ויזר ,
לשון ניפוץ וכן יזורם עב כמו בשבילי וכן כי מכם מזורים הרשת סוחרין כו קטנית ודגן ; ויפק את נבי ישראל , פתכונן
בפרושות כי כמלאך נייחות נדונו הם ים עבדים והתרלה כב״ק כמשמעו עיר קדושת עדיס ולא התרלה יוצפה
ע״ל עדיס ולא ה תרלה בהדיוקן מכוונין מהיו ונכים בטניהם מה עשה לך כמו יסורין מכלת סייסרך
ולא תבוית עליהם חטא זה כי ברע הוא כדרך רעה הם הולכים תעזיר וכבסיונות לנבי מכה ; ונחמר להם ידבר
ויהרו ויתפרקו ; ותשלחהו כתם , ולא ידעתי סיבת הענל הזה ויצא ; קרוע ומבולבל כתגלה מוגנון וקלוסו כמו
את רחם הרחם ; לשמצה בקומיהם לשון תהדר לגמות כבי כל הקהל עליהם מי לי ״ל כל בני לוי ויכתבן
ושכתבו כסר ; כה אמר ״י , ויכון אמר זוכח לאלהים יחרם ונגוע כמכתלתה ; לחיין , לחיין מלאנו וקוץ ישראל ,

לְמָה׳ יֵיהַרוֹן מִצְרָאֵי לְמֵימַר
בְּבִישְׁא אַפֵּיקִינּוּן לְקַטָּלָא יָתְהוֹן
בְּמֵי טוּרַיָּא וּלְשֵׁינְוָותְהוֹן מֵעַל
אַפֵּי אַרְעָא תּוּב מִתְקוֹף רוּגְזָךְ
וְאִתְיַב טַב בִּשְׁתָּא דְּמַלֵּילְתָּא
לְמֶעְבַּד לְעַמָּךְ אַדְכַּר לְאַבְרָהָם׳
לְיִצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עַבְדָּךְ וְקַיֵּימְתָּא
לְהוֹן בְּמֵימְרָךְ וּמַלֵּילְתָּא עִמְּהוֹן
אַסְגֵּית כְּמַטַּן כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא
וְכָל אַרְעָא הָדָא דְּאֲמָרִית אֶתֵּן
לִבְנֵיהוֹן וְיֵחֲסְנוּן לְעָלַם ׃ וְתָב יְיָ
מִן בִּישְׁתָּא דְּמַלִּיל לְמֶעְבַּד
לְעַמֵּיהּ ׃ וְאִתְפְּנִי וּנְחַת
מֹשֶׁה מִן טוּרָא וּתְרֵין לוּחֵי
סָהֲדוּתָא בִּידֵיהּ לוּחִין כְּתִיבִין
מִתְרֵין עִבְרֵיהוֹן מֵיכָא וּמֵיכָא אִינּוּן
כְּתִיבִין ׃ וְלוּחַיָּא עוֹבְרָא דַּיְיָ הוּא
אִינּוּן וּכְתָבָא כְּתָבָא דַּיְיָ הוּא
מְפָרַשׁ עַל לוּחַיָּא וְשָׁמַע יְהוֹשֻׁעַ
יָת קָל עַמָּא כַּד מְיַבְּבִין וַאֲמַר
לְמֹשֶׁה קָל קְרָבָא בְּמַשְׁרִיתָא ׃
וַאֲמַר לָא קָל גְּבָרִין דְּנָצְחִין
בְּקְרָבָא וְאַף לָא קָל חַלָּשִׁין
דְּמִתְגָּרִין קָל דְּמִחְיָכִין אֲנָא
שָׁמַע וְחָזַר קְרֵיב לְמַשְׁרִיתָא
וְחָמָא יָת עֶגְלָא

לָמָּה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם לֵאמֹר בְּרָעָה הוֹצִיאָם
לַהֲרֹג אֹתָם בֶּהָרִים וּלְכַלֹּתָם מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה שׁוּב מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל
הָרָעָה לְעַמֶּךָ ׃ זְכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ
וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֶּה אֶת זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי
הַשָּׁמַיִם וְכָל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי
אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לְעֹלָם ׃ וַיִּנָּחֶם יְיָ
עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ ׃
וַיִּפֶן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר וּשְׁנֵי
לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ לֻחֹת כְּתֻבִים מִשְּׁנֵי
עֶבְרֵיהֶם מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתֻבִים ׃ וְהַלֻּחֹת
מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב
אֱלֹהִים הוּא חָרוּת עַל הַלֻּחֹת ׃ וַיִּשְׁמַע
יְהוֹשֻׁעַ אֶת קוֹל הָעָם בְּרֵעֹה וַיֹּאמֶר אֶל
מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחֲנֶה ׃ וַיֹּאמֶר אֵין
קוֹל עַנּוֹת גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל עַנּוֹת חֲלוּשָׁה
קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי שֹׁמֵעַ ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב
אֶל הַמַּחֲנֶה וַיַּרְא אֶת הָעֵגֶל

וקנחם · קיים עמהם וחסכה לחרות להשיב להם · על הרעה · לומר חסכת להם · זכור לאברהם · הם עברו על שבועת
קיבורת לאברהם לכיסם כתובה בספר כפיוסות ועדיין לא קבל שכרו עבור לו וינצו עמך בספר · להכריחם לעמוד
ולימלל · הם לעמיתה הם זכור לאברהם שמסר עצמו לישרף בחור כבשדים הם להדיבה זכור לישחק שנעקד
גדול הם בפה על פנים בנגעים חזור ועשה לבניך כבעבר כעשך · ועל כל הרעה · אמר בסבעת להם כך ·
מכחה כי בשבועתי בהם · ועלינחק כאמר ותקיימתי את השבוע
עבריהם · ר' יוסי הגלילי אומר בעבור הגיד · מעשה בשים הגיד
להבדיל בין שבועה של פעמי כמו שבועת פעמים לבין
כמו כאדישו פעמים ושתים · אין קול עניות גבורי
ניצחון ולא קול הנפים הנשמעים ני אמרים · קול עניות ·

כי תשא

וישבימו ממחרת ויעלו עלת ויגשו שלמים
וישב העם לאכל ושתו ויקמו לצחק׃
וידבר יהוה אל משה לך רד כי שחת
עמך אשר העלית מארץ מצרים׃ סרו
מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם
עגל מסכה וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו
אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ
מצרים׃ ויאמר יהוה אל משה ראיתי את
העם הזה והנה עם קשה ערף הוא׃ ועתה
הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה
אותך לגוי גדול׃ ויחל משה את פני
יהוה אלהיו ויאמר למה יהוה יחרה
אפך בעמך אשר הוצאת מארץ
מצרים בכח גדול וביד חזקה׃

ואקרימו ביומא דבתרוהי ואסיקו
שלמין וקריבו נכסין ואסתר עמא
למיכל ולמשתי וקמו לחיכא׃
ומלל יי עם משה אזיל
חות ארי חבל עמך דאסיקתא
מארעא דמצרים׃ סטו בפריע
מן אורחא דפקדתינון עבדו
להון עגל מתכא וסגדו ליה
ודבחו ליה ואמרו אילין דחלתך
ישראל דאסקוך מארעא
דמצרים׃ ואמר יי למשה גלי
קדמוי עמא הדין והא עם־
קשי קדל הוא׃ וכען אנח
בעותך מן קדמי ויתקף רוגזי
בהון ואשיצינון ואעביד יתך לעם
סגי׃ ובעי משה קדם יי אלהיה
ואמר למה יי ייתקף רוגזך
בעמך דאפיקתא מארעא
דמצרים בחיל רב ובידא תקיפא׃

לְדַבֵּר אִתּוֹ׃ בְּהַר סִינַי שְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת לֻחֹת
אֲבֶן כְּתֻבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים׃ וַיַּרְא הָעָם
כִּי בֹשֵׁשׁ מֹשֶׁה לָרֶדֶת מִן־הָהָר וַיִּקָּהֵל
הָעָם עַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה
לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ כִּי זֶה מֹשֶׁה
הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא
יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה לוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַהֲרֹן
פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשֵׁיכֶם בְּנֵיכֶם
וּבְנֹתֵיכֶם וְהָבִיאוּ אֵלָי׃ וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל־הָעָם
אֶת־נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיָּבִיאוּ אֶל
אַהֲרֹן׃ וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיָּצַר אֹתוֹ בַּחֶרֶט וַיַּעֲשֵׂהוּ
עֵגֶל מַסֵּכָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיַּרְא אַהֲרֹן
וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו וַיִּקְרָא אַהֲרֹן וַיֹּאמַר חַג
לַיהוָה מָחָר׃

לסלקא עימיה בטורא וסיעתין
לוחי סהדותא לוחי אבנא כתיבין
באצבעא דיי׳ וחזא עמא ארי־
אוחר כשה למיחת מן טורא
ואתכנש עמא על אהרן ואמרו
ליה קום עביד לנא דיהלכון
קדמנא ארי דין משה גברא
דאסקנא מארעא דמצרים לא
ידענא מה הוה ליה׃ ואמר להון
אהרן פריקו קדשי דדהבא די
באודני נשיכון בניכון ובנתיכון
ואיתו לי׃ ופריקו כל עמא ית־
קדשי דדהבא די באודנהון
ואיתו לאהרן׃ ונסיב מידהון ועד
יתיה בטיפא ועבדיה עגל מתכא
ואמרו אילין דהלהתך ישראל
דאסקוך מארעא דמצרים׃ וחזא
אהרן ובנא מדבחא קדמוהי
וקרא אהרן ואמר חגא קדם־יי
מחר׃

לַיהוָה מָחָר׃

ליכר לתו׳ החקים והמשפטים סכולה המשפטים ליכר לתו׳ מלמד שהיה משה שומע מפי הגבורה וחוזרים ושונים
את ההלכה פעמים יחד׃ לעיות׳ לאת׳ כתיב סתיום סתיום׃ כי כמשם משה׳ כתרגומו לפון ליחור וכן כמשם ירד
ויהיו עד כום כי כמעלה משה להר לחיר להם לפון לרבנים יום לכי כח בתוך שם שעות כשכורים שם פלוגתן
פעמים כו מן המוכן הוא וקנה לחיר שמו ויום עלייתו לאן נלו שמו שכשבעה בסיון עלה משה לחכמה
בשבעה עשר בתמוז וכשמה עשר כח השעלם את השעלם והרחה דמעות חסך ותשעה וערבוביא ליחר את חמשה
לבך כח ערבוביא לעולם לחיר לשם משה את סקרי ככר כחו ולא כח וכו׳ כדחיתה כשבת שכת ולא תפשר שלא
שלא טעו לילה ביום המעונן בין קודם חנות בין לאחר חנות סקרי לא ירד משה עד יום המחרת שכולו ויבכיתם
שעות׳ לשר יבו לעבדיו׳ לתלהות הרבה חזו להם׃ כי זה משה האיש׳ כמין דמות משה הרחה להם שטן שבוטלי׳ לחזר
כחויר רקיע הסמיים ׃ לשר השעלו מלרן מצרים ׳ והיה מורה לחותו דרך לשר כעלה כה עתה נריכין לחו לשלוחה
לשר יבו לעבדיו וכחזי כשיכם ׳ לחיר לחרן הנשים חכים על תבמיטין סמוך יתעבב קדכר ויתוך כך יבח משה ויה
לא הוחיבו ופרקו ויעלו עבדים ׃ פרקו ׳ לשון ניווי ונגזירת פרק ליחיד כתיב ברכו ונגזירת ברך ׃ ויתפרקו לשון פרוק
ועל כשבטלים מלזמים כתלו הם מפורקים מכזויים׃ את כזמי ׳ כמו מכזמי וכן כשלחו את העיר מן העיר לחותו בחרש ׳ יש לתרגמו כשבי פעים הלחר ויבר לחותו לשון קשירה בחרש לשון קודר כתיב המטפחות והחריטים
בכריס כשם כשבי חריטים והשבי ויבר לשון נזיר ׃ בחרט ׳ כלי הלזמנות הנזרפים בחוריס וחוריס נזרות בחזה
עגו הסופר החזיר חותיות כלחות וכשקשין וכתוב עליו בחרט לחזם וזהו תרגומו על לשקלם שתרגם וכר יעקב
בזיפא לשון זיוף הוא כלי לזמנות בחורין כו בזהב נזרוק וניקודים ומזייפין על ידו חנתנות׃

וְאֶת בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן: וְאֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
וְאֶת קְטֹרֶת הַסַּמִּים לַקֹּדֶשׁ כְּכֹל אֲשֶׁר
צִוִּיתִךָ יַעֲשׂוּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
לֵאמֹר: וְאַתָּה דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
אַךְ אֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ כִּי אוֹת הִוא בֵּינִי
וּבֵינֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם לָדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה
מְקַדִּשְׁכֶם: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ
הִוא לָכֶם מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת כִּי כָל הָעֹשֶׂה
בָהּ מְלָאכָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב
עַמֶּיהָ: שֵׁשֶׁת יָמִים יֵעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן קֹדֶשׁ לַיהוָה כָּל
הָעֹשֶׂה מְלָאכָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת מוֹת יוּמָת:
וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת
יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:
וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כְּכַלֹּתוֹ

וְאֶת לְבוּשֵׁי הַשָּׁרֵת לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ וְאֶת
מִשְׁחָה דְּרַבּוּתָא וְיָת קְטֹרֶת
בּוּסְמֵיָא לְקוּדְשָׁא כְּכֹל דְּפַקְּדִיתָךְ
יַעְבְּדוּן: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
לְמֵימַר: וְאַתְּ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמֵימַר בְּרַם יָת יוֹמֵי שַׁבְּתָא דִּילִי
תִּטְּרוּן אֲרֵי אָת הִיא בֵּין מֵימְרִי
וּבֵינֵיכוֹן לְדָרֵיכוֹן לְמִדַּע אֲרֵי אֲנָא
יְיָ מְקַדִּשְׁכוֹן: וְתִטְּרוּן יָת שַׁבְּתָא
אֲרֵי קוּדְשָׁא הִיא לְכוֹן דְּחַיָּבַיָּא
אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵיל אֲרֵי כָּל
דְּיַעְבֵּיד בָּהּ עֲבִידְתָּא וְיִשְׁתֵּיצֵי
אֲנָשָׁא הַהוּא מִגּוֹ עַמֵּיהּ: שִׁתָּא
יוֹמִין יִתְעֲבַד עֲבִידְתָּא וּבְיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה שַׁבְּתָא שְׁבוּתָא קוּדְשָׁא
קֳדָם יְיָ כָּל דְּיַעְבֵּיד עֲבִידְתָּא
בְּיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא אִתְקְטָלָא
יִתְקְטֵל: וְיִטְּרוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת
שַׁבְּתָא לְמֶעְבַּד יָת שַׁבְּתָא
לְדָרֵיהוֹן קְיָם עָלָם: בֵּין מֵימְרִי
וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָת הִיא לְעָלַם
אֲרֵי שִׁתָּא יוֹמִין עֲבַד יְיָ יָת
שְׁמַיָּא וְיָת אַרְעָא וּבְיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה שְׁבַת וְנָח:
וְיָהַב לְמֹשֶׁה כַּד שֵׁיצִי

גבר דיעביד דכותה לארחה בה
וישתיצי מעמיה ׃
ומליל יי עם משה למימר חזי
דרבית בשום בצלאל בר אורי
בר חור לשבטא דיהודה ׃
ואשלמית עמיה רוחא מן קדם יי
בחוכמתא ובסוכלתנו ובמדע
ובכל עיבידא ׃ לאלפא אומנין
לשעבד בדהבא ובכספא ובנחשא׃
ובאומנות אבן טבא לאשלמא
ובנגרות אעא לשעבד בכל־
עיבידא ׃ ואנא הא יהבית עמיה
ית־אהליאב בר אחיסמך לשבטא
דדן ובלב כל־חכימי ליבא
יהבית חוכמתא ויעבדון ית כל־
דפקדתך ׃ ית משכן זימנא וית־
ארונא לסהדותא וית כפורתא
דעלוהי וית כל־מני משכנא ׃
וית פתורא וית מנוהי וית־
מנרתא דכיתא וית כל־מנהא
וית מדבחא דקטרת בוסמיא ׃
וית־מדבחא דעלתא וית כל־
מנוהי וית כיורא וית־בסיסיה ׃
וית לבושי שבושא וית־לבושי
קודשא לאהרן כהנא

לקריית שם ׃ וכל עושה מותה כמתבוננתו ומעל כדי לעומקו לשון רחק קדחתי כשם לעשות מלאכת
את בצלאל ׃ והגוף ׃ יש מחדש שמוע מלחרים ועוד קדמי חכמה ׃ תבונה ׃ כשמכין דבר מלבו ויתוך דברים מלו
דעת ׃ דעה הקדם ׃ לחסוך ולחשבות ׃ לחרוג משבת חוסך ׃ חרוסת ׃ לשון לומנות כמו חדם חכם ולחכלל תרג ושיכ
כפירום פלומין לחכן קדמי לומין וחדם עניים קדמי כנר ׃ לשלח לעומיכה כמלאכת סלה כמלאה לעשות הלומכת הלומנין
מומך לחכן וכעביה ׃ וכלב כל חשם לב ׃ ועוד פחר חכמי לב ים בכם וכל לחר כתיי כו חכמה ועשו חת כל
נויתיך ׃ ואת לחרן לעבדת ׃ לעניך עחות העדות ׃ הטהורה ׃ על שם זהב טהור ׃ ואת כבדי הסרד ׃ לומר
פמוטו על מקר שם ית עומר מכבבדי כהונה מדכר לפי מפלח מלבה ׃ ואת כבדי הקדם לחהרן הכהן ואת כבדי בניו
שלו כבדי הסרד שם כבדי ית מלבת ומלחרונן ומלבת שני לחלוקות בפרשת משעות שכן ונתנו לה כבד הקבלת ומקו
עליו כבדי לחרונן ונתנו עניהם כבד תולעת שני וכרמין דכרי שנן ויון התכלת ולחרונן ותולעת קשני כבדי שרד
לשרת בקדש ולה הוזכר שם שניהם ולה כבדי כהונה מדכר לה מנינו כלחד מהם לחרונן לו תולעת הכני בלה כבדי
כבדי הסרד ׃ מפרשים לשון עבודה ומירות כתרגומו לבושי ממושה ולחי לומר מחוץ לשון לחרוני כתרגום מלחכת
ומרגוש על מכבר מהיו לחרונן כמחט עשויין כקוכין ׃ קטרת הסמים לקדם ׃ לעניך הקטרת היכל מהוץ קדש ׃ ולחכי
לך על פי פקודיך לעומתם על מלחכת משכן

ואת אהרן ואת בניו תמשח וקדשת אתם
לכהן לי ׃ ואל בני ישראל תדבר לאמר
שמן משחת קדש יהיה זה לי לדרתיכם ׃
על בשר אדם לא ייסך ובמתכנתו לא
תעשו כמהו קדש הוא קדש יהיה לכם ׃
איש אשר ירקח כמהו ואשר יתן ממנו
על זר ונכרת מעמיו ׃ ויאמר יהוה
אל משה קח לך סמים נטף ושחלת
וחלבנה סמים ולבנה זכה בד בבד יהיה ׃
ועשית אתה קטרת רקח מעשה רוקח
ממלח טהור קדש ׃ ושחקת ממנה הדק
ונתתה ממנה לפני העדת באהל מועד
אשר אועד לך שמה קדש קדשים תהיה
לכם ׃ והקטרת אשר תעשה במתכנתה
לא תעשו לכם קדש תהיה לך ליהוה ׃

וית אהרן וית בנוהי תרבי
ותקדיש יתהון לשמשא קדמי ׃
ועם בני ישראל תמליל למימר
משח רבות קודשא יהי דין
קדמי לדריכון ׃ על בשרא דאנשא
לא יתסך וכדמותיה לא תעבדון
כותיה קודשא הוא קודשא יהי
לכון ׃ גבר דיבסם דכותיה ודיתן
מניה על חילוני וישתיצי מעמיה ׃
ואמר יי׳ למשה סב לך
בוסמין נטופא וטופרא וחלבנתא
בוסמין ולבונתא דכיתא מתקל
במתקל יהי ׃ ותעביד יתה קטרת
בוסמין בוסם עובד בוסמנו מערב
דכי לקודשא ׃ ותשחוק מנה
ותדיק ותתן מנה קדם סהדותא
במשכן זמנא דאזמין מימרי לך
תמן קדש קודשין תהי לכון ׃
וקטרת בוסמין דתעביד
לא תעבדון לכון קודשא תהי
לך קדם יי׳ ׃

...תיכם · מכאן למדו רבותינו לומר שכולו קיים לעתיד לבא ׃ זה בגימטריא תרי סר לוגי הוו ׃ לא ייסך · בשני יודין
...שנא׳ כמו למען ייטב לך ׃ על בשר אדם לא ייסך · מאותו זה עצמו · ובמתכונתו לא תעשו · בסכום סממניו לא תעשו
...אחרו במשקל סמנין הללו לפי מדת הין שמן אבל אם פיחת או ריבה סמנין לפי חשבון ולפי מדת. אין שמן מותר
...עשוי במתכונתו · שלזה אין הסך ממנו חייב אלא הרוקחו ומתכונתו לשון חשבון כמו מתכונת הלבנים וכן
...תכנתה של קטורת ׃ ואשר יתן ממנו · מאותו של משה ׃ על זר · שאינו צריך כהונה גדולה ומלכות ׃ נטף [illegible] צרי
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible]
...לבונה זכה · מכאן למדו רבותינו אחד עשר סממנים נאמרו למשה בסיני לקטורת [illegible] סמים ׃ סמים
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible]
במתכונתה · במנין סמניה ׃ קדש תהיה לך לי׳ · שלא תעשנה אלא לשמי

וְיִקַּדְּשׁוּן יְדֵיהֶן וְרַגְלֵיהֶן וְלֹא
יָמֻתוּ וְתְהֵי לְהוֹן קְיָם עְלָם לֵיהּ
וְלִבְנוֹהִי לְדָרֵיהוֹן׃ ומליל יי
עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ וְאַת סַב לָךְ
בּוֹסְמִין רֵישָׁא טְרַי דְכֵיא מַתְקַל
חֲמֵשׁ מְאָה וְקִנְמָן בְּשֵׂם פְּלַגְתֵּיהּ
מַתְקַל מָאתָן וְחַמְשִׁין וְקָנֶה ב
בּוֹשְׂמָא מָאתָן וַחֲמִשִּׁין וְקִדָּה עִיעָלָא
מַתְקַל חֲמֵשׁ מְאָה בְּסֶלַע קוּדְשׁ
וּמְשַׁח זֵיתָא מַלְּא הִינָא׃ וְתַעְבִּיד
יָתֵיהּ מִשְׁחָא רְבוּת קוּדְשָׁא בּוֹסֶם
מְבֻסָּם עוֹבַד בּוֹסְמָנוּ מִשְׁחָא רְבוּת
קוּדְשָׁא יְהֵי׃ וְתִרְבֵּי בֵיהּ יָת מַשְׁכַּן
זִמְנָא וְיָת אֲרוֹנָא דְסָהֲדוּתָא וְיָת
פַּתּוֹרָא וְיָת כָּל מָנוֹהִי וְיָת מְנָרְתָּא
וְיָת מָנָהִי וְיָת מַדְבְּחָא דְקְטֹרֶת
בּוֹסְמִיָּא וְיָת מַדְבְּחָא דְעֹלָתָא
וְיָת כָּל מָנוֹהִי וְיָת כִּיוֹרָא וְיָת
בְּסִיסֵיהּ׃ וְתְקַדַּשׁ יָתְהוֹן וִיהוֹן
קֻדְשִׁין כָּל דְיִקְרַב בְּהוֹן
יִתְקַדַּשׁ׃

וְרַחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ וְהָיְתָה
לָהֶם חֻקַּת עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם׃
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ וְאַתָּה קַח
לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מָר דְּרוֹר חֲמֵשׁ מֵאוֹת
וְקִנְמָן בְּשֶׂם מַחֲצִיתוֹ חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם
וְקָנֶה בֹּשֶׂם חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם׃ וְקִדָּה חֲמֵשׁ
מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ וְשֶׁמֶן זַיִת הִין׃ וְעָשִׂיתָ
אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ רֹקַח מִרְקַחַת
מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ יִהְיֶה׃
וּמָשַׁחְתָּ בּוֹ אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת אֲרוֹן
הָעֵדֻת׃ וְאֶת הַשֻּׁלְחָן וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְאֶת
הַמְּנֹרָה וְאֶת כֵּלֶיהָ וְאֶת מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת׃
וְאֶת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל כֵּלָיו וְאֶת
הַכִּיֹּר וְאֶת כַּנּוֹ׃ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם וְהָיוּ קֹדֶשׁ
קָדָשִׁים כָּל הַנֹּגֵעַ בָּהֶם יִקְדָּשׁ׃

עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה יִתֵּן תְּרוּמַת יְהוָה׃
הָעָשִׁיר לֹא יַרְבֶּה וְהַדַּל לֹא יַמְעִיט מִמַּחֲצִית
הַשֶּׁקֶל לָתֵת אֶת תְּרוּמַת יְהוָה לְכַפֵּר עַל־
נַפְשֹׁתֵיכֶם׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־כֶּסֶף הַכִּפֻּרִים
מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל עֲבֹדַת
אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי
יְהוָה לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם׃
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר
נְחֹשֶׁת וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לָרָחְצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין
אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם׃
וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת־
רַגְלֵיהֶם׃ בְּבֹאָם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־
מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל הַמִּזְבֵּחַ
לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהוָה׃

עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵלָּא יִתֵּן אַפְרָשׁוּת
דְּיָ׳ דִּשְׁעָתָא לָא יַסְגֵּי וּדְמִסְכֵּן
לָא יְזָעֵר מִפֶּלְגוּת סִלְעָא לְמִתַּן
יָת אַפְרָשׁוּתָא דַּיְיָ׳ לְכַפָּרָא עַל
נַפְשָׁתֵיכוֹן׃ וְתִסַּב יָת כְּסַף כִּיפוּרֵי
מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִתֵּן יָתֵיהּ עַל־
פֻּלְחַן מַשְׁכַּן זִמְנָא וִיהֵי לִבְנֵי יִשְׂרָ׳
לְדוּכְרָנָא קֳדָם יְיָ׳ לְכַפָּרָא עַל־
נַפְשָׁתֵיכוֹן׃ וּמַלֵּיל יְיָ׳ עִם־
מֹשֶׁה לְמֵימַר׃ וְתַעְבֵּיד כִּיּוֹרָא
דִּנְחָשָׁא וּבְסִיסֵיהּ דִּנְחָשָׁא ל
וְתִתֵּן יָתֵיהּ בֵּין מַשְׁכַּן זִמְנָא וּבֵין
מַדְבְּחָא וְתִתֵּן תַּמָּן מַיָּא׃ וְיִקְדְּשׁוּן
אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי מִנֵּיהּ יָת יְדֵיהוֹן וְיָת
רַגְלֵיהוֹן׃ בְּמֵיעַלְהוֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא
יְקַדְּשׁוּן מַיָּא וְלָא יְמוּתוּן אוֹ ב
בְּמִקְרְבֵהוֹן לְמַדְבְּחָא לְשַׁמָּשָׁא
לְאַסָּקָא קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׳׃

וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת־הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם
יְקַטִּירֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי יְהוָה
לְדֹרֹתֵיכֶם: לֹא תַעֲלוּ עָלָיו קְטֹרֶת זָרָה
וְעֹלָה וּמִנְחָה וְנֵסֶךְ לֹא תְסִכּוּ עָלָיו: וְכִפֶּר
אַהֲרֹן עַל־קַרְנֹתָיו אַחַת בַּשָּׁנָה מִדַּם
חַטַּאת הַכִּפֻּרִים אַחַת בַּשָּׁנָה יְכַפֶּר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם
קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַיהוָה: פרשה

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: כִּי תִשָּׂא אֶת־
רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתְנוּ אִישׁ
כֹּפֶר נַפְשׁוֹ לַיהוָה בִּפְקֹד אֹתָם וְלֹא־יִהְיֶה
בָהֶם נֶגֶף בִּפְקֹד אֹתָם: זֶה יִתְּנוּ כָּל־הָעֹבֵר
עַל־הַפְּקֻדִים מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה
לַיהוָה: כֹּל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מִבֶּן

וּבְאַהֲלֹקִית אַהֲרֹן יַתִּיר בְּעִיבְּרָא
בֵּין שִׁמְשַׁיָּא וְקָטְרִינֵהּ קְטֹרֶת
בּוֹסְמִין תְּדִירָא קֳדָם יְיָ לְדָרֵיכוֹן:
לָא תַסְקוּן עֲלוֹהִי קְטֹרֶת בּוֹסְמִין
נוּכְרָאִין וְעֻלְתָּא וּמִנְחָתָא וְנִסְכָּא
לָא תְנַסְּכוּן עֲלוֹהִי: וִיכַפַּר אַהֲרֹן
עַל קַרְנָתֵיהּ חֲדָא בְּשַׁתָּא מִדַּם
חַטָּאת כִּפּוּרַיָּא חֲדָא בְּשַׁתָּא
בְּכָל עֲלוֹהִי לְדָרֵיכוֹן קֹדֶשׁ
קוּדְשִׁין הוּא קֳדָם יְיָ: פרש
וּמַלֵּל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר אֲרֵי
תְּקַבֵּל יָת חוּשְׁבַּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמִמְנְיָנֵהוֹן וְיִתְּנוּן גְּבַר פֻּרְקָן
נַפְשֵׁיהּ קֳדָם יְיָ כַּד תִּמְנֵי יָתְהוֹן
וְלָא יְהֵי בְּהוֹן מַתָּא כַּד תִּמְנֵי
יָתְהוֹן: דֵּין יִתְּנוּן כָּל דְּעָבַר עַל־
מְנְיָנָא פַּלְגוּת סִלְעָא בְּסִלְעִי ק
קוּדְשָׁא עֶשְׂרִין מַעִין סְלָעָא
פַּלְגוּת סִלְעָא אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם
יְיָ: כָּל דְּעָבַר עַל־מְנְיָנָא כְּבַר

כי תשא

גרות ליטים כלומר וכן כל גרות האמורות במקדש חוץ ממקום שכתוב בפירוש לשון הדלקה כמו להעלות
נהכתן: יקטירנה בכל יום מקטיר פרש שחרית ופרש בין הערבים: לא תעלו עליו. על המזבח הזה: קטרת זרה
קטרת שלא כדרכה כולן זרות חוץ מן לי חוץ מזו: ועולה ומנחה ולא עולה ולא מנחה: עולה של בהמה ועוף מנחה
של מין דגן: וכפר אהרן. מתן דמים: על קרנותיו אחת בשנה. על קרנות המזבח החיצון אחת בשנה בחטאת
שבגי יום וכפר עליו חטאת יום הכיפורים: קדש קדשים הוא. יום הכיפורים מקדש את הכהנים והלויים שיהו קדושים
כשתרצה לקבל עבודתם ויהו ראויים לעבוד עבודת יום הכיפורים: כי תשא. תרגם כל אחד מחצית השקל:
ותנוכה את השקלי. ותדע מניכה: ולא יהיה בהם נגף. מחמין שהוא כו עין הרע ויהרוג בה עליהם כמו שהיה בימי
דוד: זה יתנו. הראהו מוטבע של אש ומשקלה מחצי השקל: לי כזה יתנו. כל העובר דרך המוני יעביר את המכס
זה לאחר זה וכן כל אשר יעבור תחת המכס וכן תעבורנה הצאן על ידי פועה: מחצי השקל. ל' זוזים ושתי
לשקל כו שקלי הקדש כגון שקלי הר המוריה שבעה ערכים ושרוי לחומש: עשרים גרה השקל. הטעם. שתים
ויתרה ממנו מעות של כאן ויוסיפו עליו מעות ויעשיהו לשם מעות כסף ומחצית השקל הזה פלורי"ה
תרומה לי: מבן עשרים שנה ומעלה: ליתך כאן מחין פחות מבן עשרים יצא בצבא ומכה בכלי המשחית
כשפוקדים אותו תנגפו על ידי המונין: ד' ל' לכפר על נפשותיכם בני שיתין להם כאן ב' תרומות מכאתם כאן
ג' פעמים. אחת תרומת אדנים מאנים כשהתחילו בנדבת המשכן וכתבו כל אחד ואחד מחצית השקל ובשוו
ככר שבו ככר שבסף פקודי העדה מאת ככר ויהי כצקו מאת ככרים ויהי מאת ככר לכסף והמניה לקף היה
מוכיח מפורש שהיו נמנים ונמנו בתחלת חומש הפקודים בראש כל אחד ואחד ומניתן כל אחד לבדו
ין לקמות מיום קרבנות נמור כל שנה ושנה וחמשו בתם עניים ועשירים ועל לותם תרומת כאן לבדו כל המתחילים
והקרבנות לבפרים כן כאיל והמלואים היו תרומת המשכן שנאמר כל נדיב לב כל מביא תרומת כסף וכחשת ולא מיתתם יד כוהנים
מוך כה שם מים שהרבו לכבו, ונתת אותו על עבודת אחל מועד, למדת שבטלוה למקומה,

אֲקַדֵּשׁ לְכַהֵן לִי וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים: וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לְשָׁכְנִי בְּתוֹכָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: פ
וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטַר קְטֹרֶת עֲצֵי שִׁטִּים
תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ: אַמָּה אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ מ
רָבוּעַ יִהְיֶה וְאַמָּתַיִם קֹמָתוֹ מִמֶּנּוּ קַרְנֹתָיו:
וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר אֶת גַּגּוֹ וְאֶת קִירֹתָיו
סָבִיב וְאֶת קַרְנֹתָיו וְעָשִׂיתָ לּוֹ זֵר זָהָב סָבִיב:
וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה לּוֹ מִתַּחַת לְזֵרוֹ
עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו תַּעֲשֶׂה עַל שְׁנֵי צִדָּיו
וְהָיָה לְבָתִּים לְבַדִּים לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֶמָּה:
וְעָשִׂיתָ אֶת הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ
אֹתָם זָהָב: וְנָתַתָּה אֹתוֹ לִפְנֵי הַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר
עַל אֲרֹן הָעֵדֻת לִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל
הָעֵדֻת אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה: וְהִקְטִיר
עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר
בְּהֵיטִיבוֹ אֶת הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה:

איקדיש לשמשא

קָדְמַי: וְאִשְׁרֵי שְׁכִינְתִּי בְגוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאֶהֱוֵי לְהוֹן לֶאֱלָהּ: וְיִדְּעוּן
אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהְהוֹן דְּאַפֵּקִית
יָתְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְאִשְׁרָאָ
שְׁכִינְתִּי בֵּינֵיהוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהְהוֹן:
וְתַעְבִּיד מַדְבְּחָא לְאַקְטָרָא
עֲלוֹהִי קְטֹרֶת בּוּסְמִין דְּאָעֵי יְ
שִׁטִּין תַּעְבִּיד יָתֵיהּ: אַמְתָּא
אוֹרְכֵיהּ וְאַמְתָּא פּוּתְיֵהּ מְרַבַּע
יְהֵי וְתַרְתֵּין אַמִּין רוּמֵיהּ מִנֵּיהּ
קַרְנוֹהִי: וְתִחְפֵּי יָתֵיהּ דְּהַב דְּכֵי
יָת אֲגָרֵיהּ וְיָת כָּתְלוֹהִי סְחוֹר
סְחוֹר וְיָת קַרְנוֹהִי וְתַעְבִּיד לֵיהּ
דִּיר דְּדְהַב סְחוֹר סְחוֹר: וְתַרְתֵּין
עֻזְקִין דְּדְהַב תַּעְבִּיד לֵיהּ מִלְּרַע
לְוָרֵיהּ עַל תַּרְתֵּין זִיוָתֵיהּ תַּעְבִּיד
עַל תַּרְתֵּין סִטְרוֹהִי וִיהֵי לְאַתְרָא
לַאֲרֵחָיָא לְמִטַּל יָתֵיהּ בְּהוֹן:
וְתַעְבֵּיד יָת אֲרֵחָיָא דְּעֵי שִׁטִּין
וְתִחְפֵּי יָתְהוֹן דְּהַבָּא: וְתִתֵּן יָתֵיהּ
קֳדָם פָּרוֹכְתָּא דְּעַל אֲרוֹנָא דְ
דְּסַהֲדוּתָא קֳדָם כַּפּוּרְתָּא דְּעַל
סַהֲדוּתָא דְּאִיזְמִין לְמֵימַר לָךְ תַּמָּן:
וְיַקְטַר עֲלוֹהִי אַהֲרֹן קְטֹרֶת
בּוּסְמִין בְּצַפְרָא בְּאַתְקָנוּתֵיהּ יָת בּוֹצִנְיָא יְקַטְּרִינֵהּ:

וְתוֹרָא דְחַטָּאתָא חֵיבִיד לְיוֹמָא
עַל כַּפּוּרַיָּא וְתַרְבֵּי עַל מַדְבְּחָא
בְּכַפָּרוּתָךְ עֲלוֹהִי וְתַרְבֵּי יָתֵיהּ
לְקַדָּשׁוּתֵיהּ שִׁבְעָה יוֹמִין תְּכַפַּר
עַל מַדְבְּחָא וְתְקַדַּשׁ יָתֵיהּ וִיהֵי
מַדְבְּחָא קֻדְשִׁין קוּדְשִׁין כָּל דְּיִקְרַב
בְּמַדְבְּחָא יִתְקַדַּשׁ: וְדֵין דְּתַעְבֵּד
עַל מַדְבְּחָא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָא תְּרִין
לְיוֹמָא תָּדִירָא: יָת אִמְּרָא חַד
תַּעְבֵּיד בְּצַפְרָא וְיָת אִמְּרָא תִּנְיָנָא
תַּעְבֵּיד בֵּין שִׁמְשַׁיָּא: וְעִשְׂרוֹנָא
סוֹלְתָא דְּפִיל בְּמִשְׁחָא כְּתִישָׁא רְ
רְבִיעוּת הִינָא וְנִסְכָּא רְבִיעוּת הִינָא
חַמְרָא לְאִמְּרָא חַד: וְיָת אִמְּרָא
תִּנְיָנָא תַּעְבֵּיד בֵּין שִׁמְשַׁיָּא כְּ
כְּמִנְחַת צַפְרָא וְכִנְסְכָּהּ תַּעְבֵּיד
לָהּ לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קֻרְבָּנָא
קֳדָם יְיָ: עֲלַת תְּדִירָא לְדָרֵיכוֹן
בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא קֳדָם יְיָ
דַּאֲזַמִּין מֵימְרִי לְכוֹן תַּמָּן לְמַלָּלָא
עִמָּךְ תַּמָּן: וַאֲזַמִּין מֵימְרִי תַּמָּן
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִתְקַדַּשׁ בִּיקָרִי:
וַאֲקַדֵּישׁ יָת מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיָת מַ
מַדְבְּחָא וְיָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנוֹהִי

וּפַר חַטָּאת תַּעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל הַכִּפֻּרִים
וְחִטֵּאתָ עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּכַפֶּרְךָ עָלָיו וּמָשַׁחְתָּ
אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ: שִׁבְעַת יָמִים תְּכַפֵּר עַל
הַמִּזְבֵּחַ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ
קָדָשִׁים כָּל הַנֹּגֵעַ בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ:
וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַל הַמִּזְבֵּחַ כְּבָשִׂים בְּנֵי
שָׁנָה שְׁנַיִם לַיּוֹם תָּמִיד: אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד
תַּעֲשֶׂה בַּבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה
בֵּין הָעַרְבָּיִם: וְעִשָּׂרֹן סֹלֶת בָּלוּל בְּשֶׁמֶן
כָּתִית רְבִעִת הַהִין וְנֵסֶךְ רְבִיעִת הַהִין יַיִן
לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד: וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה
בֵּין הָעַרְבַּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכָּהּ
תַּעֲשֶׂה לָהּ לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה: עֹלַת
תָּמִיד לְדֹרֹתֵיכֶם פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי
יְהוָה אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם שָׁמָּה לְדַבֶּר אֵלֶיךָ
שָׁם: וְנוֹעַדְתִּי שָׁמָּה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִקְדַּשׁ
בִּכְבֹדִי: וְקִדַּשְׁתִּי אֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת
הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו

וכר חטאת תעשה לכל יום: על הכפורים בפרשת צו כפר על המזבח מכל טומאות ותישוב ולפי שנכתב שם כפורים יתירה יש לומר דכתיב הכא כפרים כפרים לכל הקרבנות שבו ולמה נכתב כאן כפר בפרט לחיובי ה
ע"ז שמיעטו לבך תוכיח מקרא זה ומדרש ת"כ לומר כפרת המזבח תוכרכם מתוך התגבב מים ויתפרש דכר בזב ב
במלואים שמשפטן ומזבח: וחטאת. ותדכי עמון מתנת דמים הנתנים כתנבב קדושי חיטוי: ומשחת אותו כשאין
וכל שנעשיות כאיל כן יהיה קדוש המזבח קדם קדשים. ומהו קדושתו כל הנוגע במזבח יקדש לפי קדשן פסול שנגע עליו
קדשו המזבח להכשירו [ע"ז ידך מתוך שכן כל הנוגע במזבח יקדש מומיו לפי בין לחולי בין שלמו לחוי בכך: כפר שלח
היה פסולו בקדש כגון הרובע והנרבע וקטרפה וכיוצא בהם ת"כ וחס תעשה שמיוך לחריין מה עולה לחיים לך
כל דלהון מנרתם לן בכר ונשפל מעכה לעזרה כגון הלן והיוצא ובמשחט בחוסכת חוץ לזמנו וחוץ למקומו
וכיוצא בהן: עשרון סלת: עשיריית איפה מנ' כבים וחומש כיוצא: בשמן כתית. לא לחובת נאמר כתית לפי שנאמר כתית למאור ונאמר למאור ולא למנחות יכול למנחות ולא למאור ת"ל כתית ולא נאמר כתית למאור
למנחות מנחות מאיזו מין כתית שלוש הטחון כרפיים: כפר בהם: רכיש הזין ב'לנין, וכתך למפלים כמו שמביא ה
כתשבת סוכת בני מפלים על כסף ויין כרתם המזבח ומקיפין כמין בני חומתין דקין כותן היין לתוכו ומשם מקלח
ויוצא דרך מחוטין ונוטל של גב המזבח ומשם יורד

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי תְרוּמָה הִוא וּתְרוּמָה תִּהְיֶה
מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיהֶם תְּרוּמָתָם
לַיהוָה : וּבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יִהְיוּ
לְבָנָיו אַחֲרָיו לְמָשְׁחָה בָהֶם וּלְמִלֹּא בָם
אֶת יָדָם : שִׁבְעַת יָמִים יְלַבְּשָׁם הַכֹּהֵן
תַּחְתָּיו מִבָּנָיו אֲשֶׁר יָבֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד
לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ : וְאֶת אֵיל הַמִּלֻּאִים תִּקַּח
וּבִשַּׁלְתָּ אֶת בְּשָׂרוֹ בְּמָקוֹם קָדֹשׁ : וְאָכַל
אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת בְּשַׂר הָאַיִל וְאֶת הַלֶּחֶם
אֲשֶׁר בַּסַּל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד : וְאָכְלוּ אֹתָם
אֲשֶׁר כֻּפַּר בָּהֶם לְמַלֵּא אֶת יָדָם לְקַדֵּשׁ
אֹתָם וְזָר לֹא יֹאכַל כִּי קֹדֶשׁ הֵם : וְאִם
יִוָּתֵר מִבְּשַׂר הַמִּלֻּאִים וּמִן הַלֶּחֶם עַד
הַבֹּקֶר וְשָׂרַפְתָּ אֶת הַנּוֹתָר בָּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל
כִּי קֹדֶשׁ הוּא : וְעָשִׂיתָ לְאַהֲרֹן
וּלְבָנָיו כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתָךְ
שִׁבְעַת יָמִים תְּמַלֵּא יָדָם : ס

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲרֵי אַפְרְשׁוּתָא הִוא
וְאַפְרְשׁוּתָא יְהֵי מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִנִּכְסַת קֻדְשֵׁיהוֹן אַפְרְשׁוּתְהוֹן
קֳדָם יְיָ : וּלְבוּשֵׁי קוּרְשָׁא דִּי
לְאַהֲרֹן יְהוֹן לִבְנוֹהִי בַּתְרוֹהִי
לְרַבָּאָה בְהוֹן וּלְקָרְבָא בְהוֹן יָת
קוּרְבָּנֵיהוֹן שִׁבְעָה יוֹמִין יִלְבְּשִׁינוּן
כָּהֲנָא תְּחוֹתוֹהִי מִבְּנוֹהִי דְּיֵיעוֹל
לְמַשְׁכַּן זִמְנָא לְשַׁמָּשָׁא בְּקוּרְשָׁא :
וְיָת דְּכַר קוּרְבָּנָא תִּסַּב וְתִבְשֹׁל
יָת בִּשְׂרֵיהּ בְּאַתַר קַדִּישׁ : וְיֵכוֹל
אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת בִּשַּׂר דְּכַרָּא
וְיָת לַחְמָא דִּי בְסַלָּא בִּתְרַע מַשְׁכַּן
זִמְנָא : וְיֵכְלוּן יַתְהוֹן דְּאִתְכַּפַּר
בְּהוֹן לְקָרְבָא יָת קוּרְבְּנֵיהוֹן
לְקַדָּשָׁא יָתְהוֹן וְחֵילוֹנֵי לָא יֵיכוֹל
אֲרֵי קוּרְשָׁא אִינוּן : וְאִם יִשְׁתְּאַר
מִבִּשַׂר קוּרְבָּנָא וּמִן לַחְמָא עַד
צַפְרָא וְתוֹקֵיד יָת דְּיִשְׁתְּאַר
בְּנוּרָא לָא יִתְאֲכֵל אֲרֵי קוּדְשָׁא
אִינוּן : וְתַעֲבֵיד לְאַהֲרֹן וּלְבָנוֹהִי
כְּדֵין כָּל דְּפָקִידִית יָתָךְ שִׁבְעָא
יוֹמִין תְּקָרֵיב קוּרְבְּנֵיהוֹן :

תרומה . לשון הלכה וקוכחה : הוא . לשון מעלה ומוריד : כי תרומה הוא . הזהיר ושוקד שיהיו לבבו לחדיו . לני
שהיו בגדולה לחדיו : למשחה . להתגדל בהם שיש משיחה לשון מרירה כמו לך נתתיים לניעוחה לל תבעו במשיחי ולועלה
בם את ידם . על ידי הבגדים הוא מתעצם בהקומה גדולה : שבעת ימים . רבותים : יעבדם הכהן . תאר יקום מכבי
תחתיו לבהונה גדולה כמותו להיות כהן גדול : תאר יכא לא יאכל מועד . תותו כהן תאר יהיה מוכן לעבוד לבני
לבנים כיום הכפורים וזהו כהן גדול שאין עבודת יום הכפורים כשרה לו : תחתיו מבניו . מלמד שהם יש לו
לכהן גדול בן שיועלה את מקומו ימנוהו כהן גדול תחתיו : הבהן תחתיו מבניו . מכאן רמזים לכל לשון כהן לשון פושר
מעבד מושם ולעניך כינון תביר פושך לעבדי : כיומם קדוש . כתוב אחד מוסר שהפנויים הללו קדשי קדשים היו שיפתח
אהל מועד . כל חבר קרבי כן : יחבלו אהרן ובניו . עבי שהם בעליהם : תאר כופר בשם . על זירות ויציבות שלהם ידם .
כאל ונאם שלם . ולקדם אותם . בעבי ידי מילואים הללו שתמלאו ידיכם ותקדשו לכהונה : כי קדם הם . קדשי קדשים
ואתה לאחריהם לכר אחוכל קדש קדשים שהרי מיוקדו שעם לבכר . ועשוי לאהרן שיהא הכהן הגדול מביא לחטאת
והמלואים שהם חבר דבר מכל האמור בענין לא נתמלאו ידיהם להיות כהנים ועבודתם פסולה : מועד . כנגד
אהל מועד , שכעת ימים תמלא ידם , בענין הזה ובקרבנות הללו בכל יום :

וְלָקַחְתָּ מִן־הָאַיִל הַחֵלֶב וְהָאַלְיָה וְאֵת־
הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת
הַכָּבֵד וְאֶת־שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר
עֲלֵיהֶן וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין כִּי אֵיל מִלֻּאִים הוּא:
וְכִכַּר לֶחֶם אַחַת וְחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת
וְרָקִיק אֶחָד מִסַּל הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה:
וְשַׂמְתָּ הַכֹּל עַל כַּפֵּי אַהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו
וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה: וְלָקַחְתָּ
אֹתָם מִיָּדָם וְהִקְטַרְתָּ הַמִּזְבֵּחָה עַל הָעֹלָה
לְרֵיחַ נִיחֹחַ לִפְנֵי יְהוָה אִשֶּׁה הוּא לַיהוָה:
וְלָקַחְתָּ אֶת־הֶחָזֶה מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים אֲשֶׁר
לְאַהֲרֹן וְהֵנַפְתָּ אֹתוֹ תְנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה
לְךָ לְמָנָה: וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֶת
שׁוֹק הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הׇנַף וַאֲשֶׁר הׇרִם
מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים מֵאֲשֶׁר לְאַהֲרֹן וּמֵאֲשֶׁר
לִבָּנָיו: וְהָיְתָה לְאַהֲרֹן וְלִבָנָיו לְחָק עוֹלָם מֵאֵת

ותסב טן ריברא תרבא ואליתא
ית תרבא דחפי ית גואה ויתיר
כבדא ית תרתין כולין ויתרבא
דעליהן ית שקא דימינא ארי
דכר קורבנא הוא: ופיתא דלחם
חדא וגריעתא דלחם משח חדא
ואספוג חד מסלא דפטיריא די
קדם יי׃ ותשוי כולא על ידי
אהרן ועל ידי בנוהי ותרים יתהון
ארמא קדם יי׃ ותסב יתהון מ
מידהון ותסיק למדבחא על עלתא
לאת קבלא ברעוא קדם יי׃ ק
קורבנא הוא קדם יי׃ ותסב ית
חדיא טרכר קורבנא די לאהרן
ותרים יתיה ארמא קדם יי׃ ויהי
לך לחולק: ותקדיש ית חדיא
דארמותא ויתיר שקא דאפרשותא
דאיתרם ודיתפרש מדכר קורבנא
מדי לאהרן ומדי לבנוהי: ויהי׃
לאהרן ולבנוהי לקים עלם מן

תגוך היא קטחום הימעני מכתוך הילון: כהן ידם. תגודל וכתרוך הימעני: אחלב הוא חלב הדקין שהוא הקיבה ואליה
מן עכליות ולישנא כמו פתכורס כויקרי פתכורס בויקרי מנה לעצמות יעצמות וכליותי הפר לא נאמר
שליה שהין שהיה קריבה שלא ככפה וכפה ואיל אחד מר ועז לחין טשוכין שהיה: ואת שוק הימין. לפי מנהגו ה׳ קרוב בשוק
היתרון עם הקיבורים שלא זו בלבד: כי איל מילואים הוא. ואוזן מלואים לעזן מלוחם מקומם כל מביל קטנו לעבודה: לפניה חסר
מלמים מאמים מלם לעזוח ולעבוד העבודה: ולבניו לבך אחי מנריבו החזה להיות לעבוד העבודה
ושמה מאמים כאילואים והמאחר אחרי אכלו אחרן וכניו מקם בעלים כמקודש בעבין: וכבר לחם. מן החלות: וחלת לחם שמן אחת
מן קרבנות: ורקיקי מצות. מעין הרקיקים אחת מעשר מכבל מין ומין ולא מעיבו תרומת הלחם הכתוב אחד מזה
בקטרת שלא זו בלבד שהתרומה לחמי תודה ואיל נזיר כתובה בהן עם חזה ושוק ומזה לא היה לעשה נחסא הכתוב לומר
בלבד: על פני אחרן ועל פני. סניפים עשוקין כתמונה הכתובים והבהן לא כיבר בהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף
וכוף היה אחרן וכניו בעלים ומשה בהן: תנופה תוליך ומניף אותי מלמעלה למטה ותנופה העולם אלו הקרבנות
ומכעלת ריחות רעות, ומעלה ומוריד אותי מהשמים ואחרן אלו ומכוטלת שלשים רעים: על קיבולה. על הקרבנות שהעלית עולה: לריח ניחוח. לנחת רוח מחמירתי ובשבשה רבוני: חמה. לשון כתן, לפי שעמו של מקום: וקדשתה
התנופה ואת שוק התרומה מאיל המילואים. קדשם לרוחת להיות כוהנת תרומתם ותנופתם
בחזה ושוק של שלמים מכל לא להקטיר שלא והיה לאחרן ולבניו לחק עולם מאת בני ישראל שהשלמים לבעלים
ואת הזה ושוק יתנו לכהן:

עַל־הַכְּבֵד וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב
אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן וְהַקְטַרְתָּ הַמִּזְבֵּחָה׃ וְאֶת־
בְּשַׂר הַפָּר וְאֶת־עֹרֹו וְאֶת־פִּרְשׁוֹ תִּשְׂרֹף
בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה חַטָּאת הוּא׃ וְאֵת הָאַיִל
הָאֶחָד תִּקָּח וְסָמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם
עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃ וְשָׁחַטְתָּ אֶת־הָאַיִל
וְלָקַחְתָּ אֶת־דָּמוֹ וְזָרַקְתָּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃
וְאֶת־הָאַיִל תְּנַתֵּחַ לִנְתָחָיו וְרָחַצְתָּ קִרְבּוֹ
וְכַרָעָיו וְנָתַתָּ עַל־נְתָחָיו וְעַל רֹאשׁוֹ׃ ס
וְהִקְטַרְתָּ אֶת־כָּל־הָאַיִל הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה
הוּא לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה הוּא׃
וְלָקַחְתָּ אֶת־הָאַיִל הַשֵּׁנִי וְסָמַךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו
אֶת־יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הָאָיִל׃ וְשָׁחַטְתָּ אֶת
הָאַיִל וְלָקַחְתָּ מִדָּמוֹ וְנָתַתָּ עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן
אַהֲרֹן וְעַל־תְּנוּךְ אֹזֶן בָּנָיו הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן
יָדָם הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית ס
וְזָרַקְתָּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְלָקַחְתָּ
מִן־הַדָּם אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וּמִשֶּׁמֶן
הַמִּשְׁחָה וְהִזֵּיתָ עַל־אַהֲרֹן וְעַל־בְּגָדָיו וְעַל־
בָּנָיו וְעַל־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ וְקָדַשׁ הוּא וּבְגָדָיו
וּבָנָיו וּבִגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ׃ וְלָבַשׁוּ בָנָיו תַּחְתָּיו לִמְשֹׁחַ בָּהֶם וּלְמַלֹּא יָדָם בָּהֶם׃

וְעַל־כַּבְּדָא וְיָת תְּרֵתֵין כּוּלְיָן וְיָת
תַּרְבָּא דְּעֲלֵיהֶן וְתַסִּיק לְמַדְבְּחָא׃
וְיָת־בִּסְרָא תּוֹרָא וְיָת מְשַׁכְיֵהּ וְיָת
אוּכְלֵיהּ תּוֹקִיד בְּנוּרָא מִבָּרָא
לְמַשְׁרְיָתָא חַטָּאתָא הוּא׃ וְיָת־
דְּכַרָא חַד תִּסַּב וְיִסְמְכוּן אַהֲרֹן
וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן עַל־רֵישׁ דְּכָרָא׃
וְתִכּוֹס יָת־דְּכָרָא וְתִסַּב יָת דְּמֵיהּ
וְתִזּוֹק עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃
וְיָת־דְּכָרָא תְּפַלֵּיג לְאֶבְרָוֹהִי וְ
וְתַחְלֵיל גּוּבֵהּ וְכַרְעֵיהִי וְתִתֵּן עַל־
אֶבְרָוֹהִי וְעַל־רֵישֵׁיהּ׃ וְתַסִּיק יָת־
כָּל דְּכָרָא לְמַדְבְּחָא עֲלָתָא הוּא
קֻדָּם יְיָ לְאִתְקַבָּלָא בִּרְעוּתָא
קֻדָּם יְיָ הוּא׃ וְתִסַּב
יָת דְּכָרָא תִּנְיָנָא וְיִסְמְכוּן אַהֲרֹן
וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ דְּכָרָא׃
וְתִכּוֹס יָת־דְּכָרָא וְתִסַּב מִדְּמֵיהּ
וְתִתֵּן עַל־רוּם אוּרְנָא דְּאַהֲרֹן
וְעַל־רוּם אוּרְנָא דִּבְנוֹהִי רְשִׂמְנָא
וְעַל־אֱדָן יְדֵיהוֹן דְּשִׂמְנָא וְעַל־אֱדָן
רַגְלֵיהוֹן דְּשִׂמְנָא וְתִזּוֹק יָת דְּמָא
עַל־מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃ וְתִסַּב
מִן דְּמָא דְּעַל־מַדְבְּחָא וּמִמִּשְׁחָא
דְּרְבוּתָא וְתַרְשֵׁי עַל־אַהֲרֹן וְעַל־
לְבוּשׁוֹהִי וְעַל־בְּנוֹהִי וְעַל־לְבוּשֵׁי
בְנוֹהִי עִמֵּיהּ וְיִתְקַדַּשׁ הוּא וְ
וּלְבוּשׁוֹהִי וּבְנוֹהִי וּלְבוּשֵׁי בְנוֹהִי עִמֵּיהּ׃

וְתִתֵּן יִתְהוֹן עַל סַלָּא חַד וְתַקְרִיב
יַתְהוֹן בְּסַלָּא וְיָת תּוֹרָא וְיָת תְּרֵין
דְּכָרִין : וְיָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנוֹהִי
תְּקָרֵיב לְתָרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וְתִסְחוֹ
יַתְהוֹן בְּמַיָּא : וְתִיסַּב יָת לְבוּשַׁיָּא
וְתַלְבֵּשׁ יָת אַהֲרֹן יָת כִּיתוֹנָא
וְיָת מְעִילָא דְאֵיפּוֹדָא וְיָת אֵיפּוֹדָא
וְיָת חוּשְׁנָא וְתַתְקֵן לֵיהּ בְּהֵטֶן
אֵיפּוֹדָא : וְתָשַׁוֵּי מִצְנֶפְתָּא עַל
רֵישֵׁיהּ וְתִתֵּן יָת כְּלִילָא דְקוּדְשָׁא
עַל מִצְנֶפְתָּא : וְתִיסַּב יָת מִשְׁחָא
דְּרַבּוּתָא וְתָרִיק עַל רֵישֵׁיהּ
וְתִרְבֵּי יָתֵיהּ : וְיָת בְּנוֹהִי תְּקָרֵיב
וְתַלְבְּשִׁנּוּן כִּיתוֹנִין : וְתוֹרֵי יִתְהוֹן
הֶמְיָנָן אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי וְתַתְקֵן
לְהוֹן כּוֹבְעִין וְתְהֵי לְהוֹן כְּהוּנְתָא
לְקָיֵם עָלַם וְתַקְרֵיב קוּרְבָּנָא
דְּאַהֲרֹן וְקוּרְבָּנָא דִּבְנוֹהִי : וְתִקְרֵיב
יָת תּוֹרָא לְקֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא
וְיִסְמוֹךְ אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן
עַל רֵישׁ תּוֹרָא : וְתִכּוֹס יָת תּוֹרָא
קֳדָם יְיָ בְּתָרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא :
וְתִיסַּב מִדְּמָא דְתוֹרָא וְתִתֵּן עַל
קַרְנָת מַדְבְּחָא בְּאֶצְבְּעָךְ וְיָת
כָּל דְּמָא תֵּישׁוֹד לְיִסּוֹדָא
דְּמַדְבְּחָא : וְתִיסַּב יָת כָּל תַּרְבָּא
דְּחָפֵי יָת גַּוָּא וְיָת חִצְרָא

וְתִתַּן אוֹתָם עַל כַּף אַהֲרֹן וְהִקְרַבְתָּ אֹתָם
בַּסַּל וְאֶת הַפָּר וְאֶת שְׁנֵי הָאֵילִם : וְאֶת
אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו תַּקְרִיב אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
וְרָחַצְתָּ אֹתָם בַּמָּיִם : וְלָקַחְתָּ אֶת הַבְּגָדִים
וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת אַהֲרֹן אֶת הַכְּתֹנֶת וְאֶת
מְעִיל הָאֵפֹד וְאֶת הָאֵפֹד וְאֶת הַחֹשֶׁן
וְאָפַדְתָּ לוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפֹד : וְשַׂמְתָּ הַמִּצְנֶפֶת
עַל רֹאשׁוֹ וְנָתַתָּ אֶת נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ עַל
הַמִּצְנֶפֶת : וְלָקַחְתָּ אֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
וְיָצַקְתָּ עַל רֹאשׁוֹ וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ : וְאֶת בָּנָיו
תַּקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּם כֻּתֳּנֹת : וְחָגַרְתָּ אֹתָם
אַבְנֵט אַהֲרֹן וּבָנָיו וְחָבַשְׁתָּ לָהֶם מִגְבָּעֹת
וְהָיְתָה לָהֶם כְּהֻנָּה לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִלֵּאתָ
יַד אַהֲרֹן וְיַד בָּנָיו : וְהִקְרַבְתָּ אֶת הַפָּר לִפְנֵי
אֹהֶל מוֹעֵד וְסָמַךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת יְדֵיהֶם
עַל רֹאשׁ הַפָּר : וְשָׁחַטְתָּ אֶת הַפָּר לִפְנֵי
יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד : וְלָקַחְתָּ מִדַּם הַפָּר
וְנָתַתָּ עַל קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ בְּאֶצְבָּעֶךָ וְאֶת כָּל
הַדָּם תִּשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ : וְלָקַחְתָּ אֶת
כָּל הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת הַקֶּרֶב וְאֵת הַיֹּתֶרֶת

ועל חצר ומלת וקיקי מצות הרי אלו ג' מיני רקיקין ומלת מצות היא הקריאה למשה בענין חלת
לחם מהן עם סלת מהן כיצד החלות ורקיקי וכל המיני כחין עשר חלות : כעשר במהן ' כמהן קמח ויונק
בהן מים וכולהן : מפוחים כשהן ' לחה לפייתן מיופחן כיון כי כף יונית סהיא עשויה כגון מלמי כזה וקורכת לחוכה
על חצר ומיסכן כיום הקמיותו : ורחפת ' עכילת כל הגוף : ולפרש ' וקפו ותקן לחבורה והסיר סביכותיה כזה הקדש
זה הנין על המנכת כמו שכרמתי למעלה על ידי הפתיל הלחוצני וסני פתיליס שכרחמין הקסורין סלפתם ומלחורי
הענוק קול מוקנו על המנכת כמין כוכב : ומשחת לחותלק מיסיחת זו כמין כי מוקן מהן על רחמו וכן ריסי עיניו
מהברן כלחנכנו : וקיה לחם ' מילני יריס זה לבחוכת עולם : ומלאת ' על ידי הדברים החלה ידי לחקרן וכאין כמיני
כיהוכח : פתח לחל מועד כחצר מיוסכן לפני הפתח : על קרנות למעלה כקרנות מיוחדות כל הדם שייני קדש:
ג' יסוד המזבח ' כמין כלוגת כיח קיכול עמו ע' סביב למעלה לחוץ מן החרן והוא הנקרא יסוד :

לַהֶם לִפְנֵי יְהוָה׃ וְשִׁבַּצְתָּ הַכְּתֹנֶת שֵׁשׁ
וְעָשִׂית מִצְנֶפֶת שֵׁשׁ וְאַבְנֵט תַּעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה
רֹקֵם׃ וְלִבְנֵי אַהֲרֹן תַּעֲשֶׂה כֻתֳּנֹת וְעָשִׂית
לָהֶם אַבְנֵטִים וּמִגְבָּעוֹת תַּעֲשֶׂה לָהֶם
לְכָבוֹד וְלִתְפְאָרֶת׃ וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶתָּם אֶת־
אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ וּמָשַׁחְתָּ אֹתָם
וּמִלֵּאתָ אֶת־יָדָם וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם וְכִהֲנוּ לִי׃
וְעָשֵׂה לָהֶם מִכְנְסֵי בָד לְכַסּוֹת בְּשַׂר עֶרְוָה
מִמָּתְנַיִם וְעַד יְרֵכַיִם יִהְיוּ׃ וְהָיוּ עַל אַהֲרֹן
וְעַל בָּנָיו בְּבֹאָם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד אוֹ בְגִשְׁתָּם
אֶל הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ וְלֹא יִשְׂאוּ עָוֹן
וָמֵתוּ חֻקַּת עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו׃
וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְקַדֵּשׁ אֹתָם
לְכַהֵן לִי לָקַח פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר וְאֵילִם
שְׁנַיִם תְּמִימִם׃ וְלֶחֶם מַצּוֹת וְחַלֹּת מְצֻת
בְּלוֹלֹת בַּשָּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים
בַּשָּׁמֶן סֹלֶת חִטִּים תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃

להון יקרם יי׃ ותרמיץ כיתונא
דבוצא ותעביד טיפתא דבוצא
וחשן תעביד עובד יזיר׃ ולבני
אהרן תעביד כתונין ותעביד להון
המיזן וכוכבין תעביד להון ליקר
ולתושבחא׃ ותלביש ית־
אהרן אחוך וית־בנוהי עימיה
ותרבי ית־הון ותקריב ית־קורבנהון
ותקדיש ית־הון וישמשון קדמי׃
ועביד להון מכנסין דבוץ לכסואה
בישר ערייא מחרצין ועד־ירכין
יהון׃ ויהון על־אהרן ועל־בנוהי
בעיולהון למשכן זמנא או
בסקרבהון למדבחא לשמשא
בקודשא ולא יקבלון חובה ולא
ימותון קיים עלם ליה ולבנוהי
בתרוהי׃

ודין פתגמא
דתעביד להון לקדשא ית־הון
לשמשא קדמי סב תור חד בר־
תורי ודיכרין תרין שלמין׃ ולחים
פטיר וגריצן פטירן דפיל־ן
בסיחא ואספונין פטירין דמשיחין
בסיחא סלת חנטין תעביד ית־הון׃

וְתַעֲבִיד יָת מַעֲלָא דְאֵיפּוֹדָא
גְּמִיר תְּכֵלָא : וִיהֵי פּוּמֵיהּ כְּפֵיל
לְגַוֵּיהּ תּוֹרָא יְהֵי מַקַּף לְפוּמֵיהּ
סְחוֹר סְחוֹר עוֹבַד מָחֵי כְּפוּם שִׁרְיָן
יְהֵי לֵיהּ דְּלָא יִתְבַּזַּע : וְתַעֲבִיד עַל־
שִׁפּוֹלוֹהִי רִמּוֹנֵי תְּכֵלָא וְאַרְגְּוָנָא
וְצִבְעָא זְהוֹרִי עַל־שִׁפּוֹלוֹהִי סְחוֹר
סְחוֹר וְגַן דְּרַהֲבָא בֵּינֵיהוֹן סְחוֹר
סְחוֹר : גַּנָּא דְּרַהֲבָא וְרִימּוֹנָא גַּנָּא
דְּרַהֲבָא וְרִימּוֹנָא עַל־שִׁפּוֹלֵי
מַעֲלָא סְחוֹר סְחוֹר : וִיהֵי עַל־
אַהֲרֹן לְשַׁמָּשָׁא וְיִשְׁתְּמַע קָלֵיהּ
בְּמֵיעָלֵיהּ לְקוּדְשָׁא לְקֳדָם יְיָ
וּבְמִפְּקֵיהּ וְלָא יְמוּת :
וְתַעֲבִיד צִיצָא דְּרַהֲבָא דְּכִי וְתִגְלֹף
עֲלוֹהִי כְּתַב טִפְּרִין קֹדֶשׁ לַייָ :
וְתָשַׁוֵּי יָתֵיהּ עַל חוּטָא דִּתְכֵלְתָּא
וִיהֵי עַל מִצְנֶפְתָּא לְקֳבֵל אַפֵּי
מִצְנֶפְתָּא יְהֵי : וְיִתְּחֵי עַל־בֵּית עֵינוֹהִי
דְּאַהֲרֹן וְיִשְׁוֵל אַהֲרֹן יָת עֵיתֵי
קוּדְשָׁא דְּיִקְרְשׁוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְכֹל מַתְּנָת קוּדְשֵׁיהוֹן וִיהֵי עַל־
בֵּית עֵינוֹהִי תְּדִירָא לְרַעֲוָא

וְעָשִׂיתָ אֶת מְעִיל הָאֵפוֹד כְּלִיל תְּכֵלֶת :
וְהָיָה פִּי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שָׂפָה יִהְיֶה לְפִיו
סָבִיב מַעֲשֵׂה אֹרֵג כְּפִי תַחְרָא יִהְיֶה לוֹ לֹא
יִקָּרַע : וְעָשִׂיתָ עַל שׁוּלָיו רִמֹּנֵי תְּכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי עַל שׁוּלָיו סָבִיב
וּפַעֲמֹנֵי זָהָב בְּתוֹכָם סָבִיב : פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמֹּן
פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמֹּן עַל שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב :
וְהָיָה עַל אַהֲרֹן לְשָׁרֵת וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ
אֶל הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי יְהוָה וּבְצֵאתוֹ וְלֹא יָמוּת :
ס וְעָשִׂיתָ צִיץ זָהָב טָהוֹר וּפִתַּחְתָּ עָלָיו
פִּתּוּחֵי חֹתָם קֹדֶשׁ לַיהוָה : וְשַׂמְתָּ אֹתוֹ עַל
פְּתִיל תְּכֵלֶת וְהָיָה עַל הַמִּצְנֶפֶת אֶל מ
פְּנֵי הַמִּצְנֶפֶת יִהְיֶה : וְהָיָה עַל מֵצַח אַהֲרֹן
וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת עֲוֹן הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר
יַקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכֹל מַתְּנֹת קָדְשָׁם וְ
וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תָּמִיד לְ

את מעיל האפוד פתיל תכלת כולו תכלת : וראש פיו יהיה בתוכו כמו פי לתחרא שיהיה כמו שפה לפיו סביב מעשה ארג כמו פי תחרא יהיה לו לא יקרע : ועשית על שוליו רמוני תכלת וארגמן ותולעת שני על שוליו סביב ופעמני זהב בתוכם סביב : פעמן זהב ורמון פעמן זהב ורמון על שולי המעיל סביב : והיה על אהרן לשרת ונשמע קולו בבואו אל הקדש לפני יהוה ובצאתו ולא ימות : ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חתם קדש ליהוה : ושמת אתו על פתיל תכלת והיה על המצנפת אל מול פני המצנפת יהיה : והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים אשר יקדישו בני ישראל לכל מתנת קדשיהם והיה על מצחו תמיד לרעוא

[illegible]

וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְעוֹת זָהָב וְשַׂמְתָּ אֹתָם עַל־
שְׁתֵּי קְצוֹת הַחֹשֶׁן עַל־שְׂפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל־
עֵבֶר הָאֵפוֹד בָּיְתָה: וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְעוֹת
זָהָב וְנָתַתָּ אֹתָם עַל־שְׁתֵּי כִּתְפוֹת הָאֵפוֹד
מִלְמַטָּה מִמּוּל פָּנָיו לְעֻמַּת מַחְבַּרְתּוֹ מִמַּעַל
לְחֹשֶׁב הָאֵפוֹד: וְיִרְכְּסוּ אֶת־הַחֹשֶׁן
מִטַּבְּעֹתָו אֶל־טַבְּעֹת הָאֵפוֹד בִּפְתִיל תְּכֵלֶת
לִהְיוֹת עַל־חֵשֶׁב הָאֵפוֹד וְלֹא יִזַּח הַחֹשֶׁן
מֵעַל הָאֵפוֹד: וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־שְׁמוֹת בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל־לִבּוֹ בְּבֹאוֹ
אֶל־הַקֹּדֶשׁ לְזִכָּרֹן לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד: וְנָתַתָּ
אֶל־חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט אֶת־הָאוּרִים וְאֶת־
הַתֻּמִּים וְהָיוּ עַל־לֵב אַהֲרֹן בְּבֹאוֹ לִפְנֵי
יְהוָה וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־מִשְׁפַּט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עַל־לִבּוֹ לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד:

וְתַעֲבֵד תַּרְתֵּין עֶזְקִין דְּרַהֲט
וּתְשַׁוֵּי יַתְהוֹן עַל־תְּרֵין סְטְרֵי
חוֹשְׁנָא עַל־שִׁפְלֵיהּ דְּלְעֻבְרָא
דְּאֵיפוֹדָא לְגַו: וְתַעֲבֵד תַּרְתֵּין
עֶזְקִין דְּרַהֲט וְתֵתֵן יַתְהוֹן עַל־תְּרֵין
כְּתְפֵי אֵפוֹדָא מִלְּרַע מִלְקֳבֵל
אַפּוֹהִי לְקִבְלָ בֵּית לוּפֵי מַעֲלָוֵי:
לְהַמְנָן אֵפוֹדָא וְיִחְרְנוּן יַת־חוֹשְׁנָא
מִשְׁוַקְתֵּיהּ לְעוּקְתָ אֵיפוֹדָא בְּחוּטָא
דִּתְכֵלְתָּא לְטָהוֹוֵי עַל־הֵמְנָן אֵיפוֹדָא
וְלָא־יִתְפְּרֵק חוֹשְׁנָא מֵעַלְוֵי
אֵיפוֹדָא וְיִטּוֹל אַהֲרֹן יַת־שְׁמָהָתָ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּחוֹשֶׁן דִּינָא עַל־
לֵיבֵיהּ בְּמֵיעַלֵיהּ לְקוּדְשָׁא
לְדוֹכְרָנָא קֳדָם יְיָ תְּדִירָא:
וְתִתֵּן בְּחוֹשֶׁן דִּינָא יַת־אוּרִיָּא
וְיַת־תּוּמִּיָּא וִיהוֹן עַל־לֵיבָא
דְּאַהֲרֹן בְּמֵיעַלֵיהּ קֳדָם יְיָ וְיִטּוֹל
אַהֲרֹן יַת־דִּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־
לֵיבֵיהּ קֳדָם יְיָ תְּדִירָא:

וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ סַפִּיר וְיָהֲלֹם׃ וְהַטּוּר
הַשְּׁלִישִׁי לֶשֶׁם שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה׃ וְהַטּוּר
הָרְבִיעִי תַּרְשִׁישׁ וְשֹׁהַם וְיָשְׁפֵה מְשֻׁבָּצִים
זָהָב יִהְיוּ בְּמִלּוּאֹתָם׃ וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶיןָ עַל
שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עַל
שְׁמֹתָם פִּתּוּחֵי חוֹתָם אִישׁ עַל שְׁמוֹ תִּהְיֶיןָ
לִשְׁנֵי עָשָׂר שָׁבֶט׃ וְעָשִׂיתָ עַל הַחֹשֶׁן
שַׁרְשֹׁת גַּבְלֻת מַעֲשֵׂה עֲבֹת זָהָב טָהוֹר׃
וְעָשִׂיתָ עַל הַחֹשֶׁן שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְנָתַתָּה
אֶת שְׁתֵּי הַטַּבָּעוֹת עַל שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃
וְנָתַתָּה אֶת שְׁתֵּי עַבְתֹּת הַזָּהָב עַל שְׁתֵּי
הַטַּבָּעֹת אֶל קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃ וְאֶת שְׁתֵּי
קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת תִּתֵּן עַל שְׁתֵּי הַמִּשְׁבְּצֹת
וְנָתַתָּה עַל כְּתֵפוֹת הָאֵפֹד אֶל מוּל פָּנָיו׃

וסדרא תניינא איזמרגדין ושבויו
וסבהלום׃ וסדרא תליתאי תרי
קנפירי טרקיא ען ענלא וסדרא
רביעאה ברום יעא ובורלא
ופנתירי מרמצן ברחב יהון
באשלמותהון ואבנין יהוין על
שמהת בני ישראל תרתא עשרי
על שמהתהון כתב מפרש כגלוף
דעוקא גבר על שמיה יהוין להרי
עשר שבטין׃ ותעביד על חושנא
תיכן מתחמן עובד גדילו דדהב
דכי׃ ותעביד על חושנא תרתין
עזקן דדהב ותתן ית תרתין
עזקתא על תרין סטרי חושנא׃
ותתן ית תרתין גרילן דדהב על
תרתי עזקתא בסטרי חושנא׃
ית תרתין גרילן דעל תרין
סטוהי תתן על תרתין
טרמיתא ותתן על כרתפי
אפודא לקבל אפוהי׃

משובצים זהב יהיו כיולאותם׃ יהיו הטורים כולאותם מוקפין ומשבצות כעוזתק מישור מיתעלין בעובי סלקן זה
כיולאותם מציר מילני עבריין סל לבבים יהיה עשוק המשבצות לא פחות ולא יותר׃ חיס על פתו׳ כסדר תולדותם
פרד ה לבבים תודד לרחוב ופוריס לעיינין וכן כלשונם על החסן לקוצעם כטבעותיו כתו מפרט
לעיגם כעגין׃ פרפרות׃ לעזן שרפי חילן סקן מלחזין לחלל להתקע כארץ לקי אלא יהיו מלחזין לחסן סכתן יהיו
תלוי כחשב וכן פתי פרפרות חמורות לשעלה בעבין המשבצות ולקי פרפרות׃ פתי מנחם בן פרוק לעזן פרפרים ולפי
מפרים יעזרם כו כמו מס סכפלגים ומס סכריקים ולחוי רוחה לת דכריו לאף פרפרות כל עזן עבריית כשלשת כלשון
משפה׃ נכלית׃ חוץ מבבעות לחמור לישלה פתקעם כטבעות פיהו כבבל החסן וכל נכול לעזן קצה הוץ׃ ומשפה
עבות׃ ומשפה קלישע׃ על החסן׃ לעורך החסן כרי לקוכעו כו ולא יתבן לומר פתחל תחלת עפייתן עלוי פל׳ אמ׳
פחמור ולומל ונתת לת פתי חטבעות והלא כבר פתובים בו הוה ע לבתוב כתחלת המקרא ובפייה על קצות פתי
פתי טבעות זהב ולקי כפרפרות כריך לתתר לתתיר כן ועל כ קצות לתתי פלות סבבבר עזר לימבית ולאחליב
קלחים מול כתקוע ה לחמור׃ וכ׳ת לת פתי׃ הן הן פרפרות נכלות הכתובות לישלה ולא פירש מקום קיבועו כחסן
עבעיו מפרשה לך פתה תובח לוקן טבעות ותדע לך סהן הן הרלשונות פפרי כפרשת שלח פקודי לא תוכל
ולת פתי קטות סל פתי הבבועות כ רלשיהן סל כל ל׳ תתן על כ הוסבבות הן הן הכתובות לישלה כן כרשת תחסן
ותרשה ה לחמור ולא פירש לת טרכן ולת מקוין עבעיו מפרש פיתקע כהן רלשי הבבועות לתחיבות כטבעות תחסן
ליין ולשיהל לגל הטיר סל כ׳ רלשי פרפרות היוכית תוקע כיוסבבות סל יחין וכן כבל שיהל כ רלשי פרפרות
חמוללית ונתת הוסבבות על כתפות לחמור לחת כזו ולחת כזו ומלגו כתפות לחמור מחזיקין לת חחסן סלל יהי
ן׳ הן הוה תלי ועדיין ספת לחסן חולכת ובלוש מקפת על כריסו ולחוש דבוקה ל יפה לבך חוץ עזר כ עבעות
לתחתיתו כמו סמפרס ומולך׃ לל מול פבני׃ סל לחמור סלל יהן הוסבבות כעבר הבתיבות סבלפי לחעביל׃

שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל כִּתְפֹת הָאֵפֹד אַבְנֵי זִכָּרֹן
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־שְׁמוֹתָם
לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁתֵּי כְתֵפָיו לְזִכָּרֹן ׃
עֲשִׂיתָ מִשְׁבְּצוֹת זָהָב ׃ וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרֹת
זָהָב טָהוֹר מִגְבָּלֹת תַּעֲשֶׂה אֹתָם מַעֲשֵׂה
עֲבֹת וְנָתַתָּה אֶת־שַׁרְשְׁרֹת הָעֲבֹתֹת עַל־
הַמִּשְׁבְּצֹת ׃ ס וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט
מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹד תַּעֲשֶׂנּוּ זָהָב
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר
תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ ׃ רָבוּעַ יִהְיֶה כָּפוּל זֶרֶת אָרְכּוֹ
וְזֶרֶת רָחְבּוֹ ׃ וּמִלֵּאתָ בּוֹ מִלֻּאַת אָבֶן
אַרְבָּעָה טוּרִים אֶבֶן טוּר אֹדֶם
פִּטְדָה וּבָרֶקֶת הַטּוּר הָאֶחָד ׃

חַרְהֵין אַבְנַיָּא עַל כְּתַפֵּי אֵיפוֹדָא
אַבְנֵי דְּוִכְרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִטּוֹל
אַהֲרֹן יָת־שְׁמָהָתְהוֹן קֳדָם יְיָ
עַל־תַּרְתֵּין כְּתַפּוֹהִי לְדִוכְרָנָא ׃
וְתַעֲבֵיד טַבְּעָן דְּדָהָב ׃
וְתַרְתֵּין תִּכְתִּין דְּדָהָב רְכִי וְתַתְּחֵמִן
תַּעֲבֵיד יָתְהֹן עוֹבַד גְּדִילוּ וְתִתֵּן
יָת־תִּכְתֵּי גְּדִילְתָא עַל־טַבְּעָתָא
וְתַעֲבֵיד חֵשֶׁן דִּינָא עוֹבַד
אוּמָּן כְּעוֹבַד אֵיפוֹדָא תַּעֲבְדִינֵיהּ
דְּדָהָבָא תְּכֵלְתָּא וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָא
זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר תַּעֲבֵיד יָתֵיהּ ׃
מְרַבַּע יְהֵי שְׁפִיר וְרָתֵּיהּ אוֹרְכֵיהּ
וְרָתֵּיהּ פּוּתְיֵיהּ ׃ וְתַשְׁלֵם בֵּיהּ
אַשְׁלָמוּת אַבְנָא אַרְבַּע סְדִירִין
דְּאַבְנָן טָבָא סִדְרָא קַדְמָאָה
סַמְקָא יַרְקָא וּבָרְקָן סִדְרָא חַד ׃

וְיַעְבְּרוּן יַת־אִיפּוֹדָא רִדְתָּהּבָא
תְּכֵלָא וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָא זְהוֹרִי וּבוּץ
שְׁזִיר עוֹבַד אוֹמָן ׃ תַּרְתֵּין כְּתֵפִין
מְלַפְּפָן יְהוֹן לַהּ עַל־תַּרְתֵּין
סְטָרוֹהִי וְיִתְלַפָּן ׃ וְהֶמְיָן תְּקוֹפָה
דַּעֲלוֹהִי כְּעוֹבָדְיָהּ כְּנִיָּהּ יְהֵי
דְּדַהֲבָא תְּכֵלָא וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָא
זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר ׃ וְתִסַּב יַת־
תַּרְתֵּין אַבְנֵי טוּרְלָא וְתִגְלוֹף עֲלֵיהֶן
שְׁמָהָת דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל ׃ שִׁתָּא
מִשְׁמְהָתְהוֹן עַל אַבְנָא חֲדָא וְיַת־
שְׁמָהָת שִׁתָּא דְּאִשְׁתָּאֲרָא עַל־
אַבְנָא תִּנְיָתָא בְּתוֹלְדָתְהוֹן׃ עוֹבַד
אוֹמָן גְּבָן טָבָא כְּתַב כִּפְרִישׁ
כּוֹלָף דְּשׁוֹקָא תִּגְלוֹף יַת תַּרְתֵּין
אַבְנַיָּא עַל־שְׁמָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מְשַׁקְּעָן טַרְמִין בְּרִיחַב תַּעְבִּיד
יַתְהוֹן ׃ וְתֶשַׁוֵּי יַת־

וְעָשׂוּ אֶת־הָאֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן
תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב ׃
שְׁתֵּי כְתֵפֹת חֹבְרֹת יִהְיֶה לוֹ אֶל שְׁנֵי קְצוֹתָיו
וְחֻבָּר ׃ וְחֵשֶׁב אִפְדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשֵׂהוּ
מִמֶּנּוּ יִהְיֶה זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר ׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־שְׁתֵּי אַבְנֵי־
שֹׁהַם וּפִתַּחְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃
שִׁשָּׁה מִשְּׁמֹתָם עַל הָאֶבֶן הָאֶחָת וְאֶת
שִׁמּוֹת הַשִּׁשָּׁה הַנּוֹתָרִים עַל־הָאֶבֶן
הַשֵּׁנִית כְּתוֹלְדֹתָם ׃ מַעֲשֵׂה חָרַשׁ אֶבֶן
פִּתּוּחֵי חוֹתָם תְּפַתַּח אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים
עַל שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַסַּבֹּת מִשְׁבְּצוֹת
זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם ׃ וְשַׂמְתָּ אֶת־

אהרן ובניו מערב עד בקר לפני יהוה
חקת עולם לדרתם מאת בני ישראל :
ואתה הקרב אליך את אהרן
אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל
לכהנו לי אהרן נדב ואביהוא אלעזר
ואיתמר בני אהרן : ועשית בגדי קדש
לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת : ואתה
תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתיו
רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו
לכהנו לי : ואלה הבגדים אשר יעשו חשן
ואפוד ומעיל וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט
ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו
לכהנו לי : והם יקחו את הזהב ואת
התכלת ואת הארגמן ואת תולעת
השני ואת השש :

אהרן ובנוהי מרמשא עד צפרא
קדם יי׳ קים עלם לדריהון מן
בני ישראל : ואת קריב
לותך ית אהרן אחוך וית בנוהי
עימיה מגו בני ישראל לשמשא
קדמי אהרן נדב ואביהוא אלעזר
ואיתמר בני אהרן : ותעביד
לבושי קודשא לאהרן אחוך
ליקר ולתושבחן : ואת תמליל
עם כל חכימי ליבא דאשלימית
עמהון רוח חכמה ויעבדון ית
לבושי אהרן לקדשותיה לשמשא
קדמי : ואילין לבושיא דיעבדון
חושנא ואיפודא ומעילא וכיתונין
מרמצן מצנפן והמיינן ויעבדון
לבושי קודשא לאהרן אחוך
ולבנוהי לשמשא קדמי : ואינון
יסבון ית דהבא וית תכלא וית
ארגונא וית צבע זהורי וית
בוצא :

מחציתה בבקר ומחציתה בערב אבל תמיד האמור בלחם הפנים משבת לשבת הוא: מערב עד בקר. יתן לה מדתה שתהא דולקת מערב עד בקר ושיערו רז"ל חצי לוג ללילי תקופת טבת הארוכין וכן לכל הלילות ואם יותר אין בכך כלום: ואתה הקרב אליך. לאחר שתגמור מלאכת המשכן: לכהנו לי. לקדשו להכניסו בכהונה על ידי בגדים שיהא כהן לי ולשון כהונה שירות הוא: חשן. תכשיט כנגד הלב: אפוד. לא שמעתי ולא מצאתי בברייתא פי' תבניתו ולבי אומר לי שהוא חגורה לו מאחוריו רחבו כרחב גב איש כמין סינר שחוגרות השרות כשרוכבות על הסוסים וכן מעשהו מלמטה שנא' ודוד חגור אפוד בד למדנו שהאפוד חגורה הוא ואי אפשר לומר שאין בו אלא החגורה לבדה שהרי נאמר ויתן עליו את האפוד ואחר כך ויחגר אותו בחשב האפוד ותרגם אונקלוס בהמיין אפודא למדנו שהחשב הוא החגור והאפוד שם תכשיט לבדו ואי אפשר לומר שעל שם שתי כתפות שבו קרוי אפוד שהרי נאמר שתי כתפות האפוד למדנו שהאפוד שם לבד והכתפות שם לבד והחשב שם לבד לכך אני אומר שעל שם החגור הוא קרוי אפוד על שם שאופדו ומקשטו בו כמו שנאמר ויאפוד לו בו והחשב הוא חגור שלמעלה הימנו והכתפות קבועות בו ועוד אומר לבי שיש ראיה שהוא מין לבוש שתרגם יונתן בן עוזיאל ודוד חגור אפוד בד כרדוט דבוץ ותרגם כמו כן ומעיל המעילים במעשה תמר אחות אבשלום כי כן תלבשנה בנות המלך הבתולות מעילים ומעיל הוא כמין חלוק וכן הכתנת אלא שהכתנת סמוך לבשרו ומעיל קרוי חלוק העליון: תשבץ. עשויה משבצות משבצות לנוי והמשבצות הן כמין גומות העשויות בתכשיטי זהב למושב קביעות אבנים טובות ומרגליות כמו שנאמר באבני האפוד מוסבות משבצות זהב: מצנפת. כמין כיפת כובע שקורין קופי"א ובמקום אחר קורא לה מגבעות שמתרגמין כובעין: ואבנט. הוא חגורה על הכתונת והאפוד חגורה על המעיל כמו שמצינו בסדר לבישתן ויתן עליו את הכתנת ויחגר אותו באבנט וילבש אותו המעיל ויתן עליו את האפוד: בגדי קדש. מתרומה המקודשת לשמי יעשו אותם: והם יקחו את הזהב. אותם חכמי לב שיעשו הבגדים יקבלו מן המתנדבים את הזהב ואת התכלת וגו' לעשות מהן הבגדים

וְלַעֲרָבָה תֵּימָנָה חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵי סְדִינִין
עַמּוּדֵיהוֹן תְּלָתָא וְסַמְכֵיהוֹן תְּלָתָא׃
וּלְתָרֵע דְּרָתָא פַּרְסָא עֶשְׂרִין וְ
אַמִּין דְּתִכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָא זְהוֹרִי
וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד צַיָּר עַמּוּדֵיהוֹן
אַרְבְּעָה וְסַמְכֵיהוֹן אַרְבְּעָה׃ כָּל־
עַמּוּדֵי דְּרָתָא סְחוֹר מְכַבְּשִׁי
דִּכְסַף וְוֵיהוֹן כְּסַף וְסַמְכֵיהוֹן וְנָחֲשׁ׃
אוֹרְכָא דְּדָרְתָא מְאָה בְּאַמִּין וּפ
וּפוּתְיָא חֲמִשִּׁין בְּחַמְשִׁין וְרוּמָה
חַמֵּשׁ אַמִּין בּוּץ שְׁזִיר וְסַמְכֵיהוֹן
דִּנְחָשָׁא׃ לְכָל מָאנֵי מַשְׁכְּנָא בְּכָל
פּוּלְחָנֵיהּ וְכָל סִיכְוָהִי וְכָל סִיכֵּי
דְּרָתָא דִּנְחָשָׁא׃ פרש
וְאַתְּ תְּפַקֵּיד יָת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְבּוּן
לָךְ מְשַׁח זֵיתָא דַּכְיָא כְּתִישָׁא ל
לְאַנְהָרָא לְאַדְלָקָא בּוּצִינְיָא ת
תְּדִירָאוּ בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא׀ מִבָּרָא
לְפָרוֹכְתָּא דַּעַל סָהֲדוּתָא יְסַדַּר
יָתֵיהּ

וְלָכֶתֶף הַשֵּׁנִית חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה קְלָעִים ס
עַמֻּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃ וְלַשַּׁעַר
הֶחָצֵר מָסָךְ עֶשְׂרִים אַמָּה תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן
וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם
עַמֻּדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְאַדְנֵיהֶם אַרְבָּעָה׃ כָּל־
עַמּוּדֵי הֶחָצֵר סָבִיב מְחֻשָּׁקִים כֶּסֶף וָוֵיהֶם
כֶּסֶף וַאֲדָנֵיהֶם נְחֹשֶׁת׃ אֹרֶךְ הֶחָצֵר מֵאָה
בָּאַמָּה וְרֹחַב חֲמִשִּׁים בַּחֲמִשִּׁים וְקוֹמָה
חָמֵשׁ אַמּוֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וַאֲדָנֵיהֶם נְחֹשֶׁת׃
לְכָל כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן בְּכָל עֲבֹדָתוֹ וְכָל יְתֵדֹתָיו
וְכָל יִתְדֹת הֶחָצֵר נְחֹשֶׁת׃
פרש וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר
לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד׃ בְּאֹהֶל מוֹעֵד מִחוּץ
לַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל הָעֵדֻת יַעֲרֹךְ אֹתוֹ

כל עמודי החצר סביב לבני פלח כי מין והשוקים ואדני נחשת לא לעפרן ולירים לכל ויזכיר לא כאמ׳ מין ותחתיקים
ואדני נחשת לכך כתו כיון לאוך החצר יכפרן ויקדיש מעון שיזכיר למערב ק כאמה ורוחב חמישים כב׳ חצר מכאמ׳
היקף מיכובת חמשים בחמשים פהמשכן אלהכו ל׳ אמה ורחבו עשר קעמיד יוזרחו ופתחו בקדמת חמישים החצר
על אורך פתח חצר מזרח כוע כב׳ הפרוכת וכלא אלהכו לעזר ל׳ כמנהו עשרי אמה ויחו לאחוריו כין הקלעים מכאמה
לירישות על אחורי המשכן וירוחב המשכן׳ לאמות כאמה רוחב החצר ממנהו ע עשרי׳ אמה ויחו לפתח כין
קלעי החצר לירישות המשכן וכן למערב׳ וחמשי׳ על חמשים׳ חצר לעבדי ועוכי הכוותיים לאוכל אמה לכל בר ואחז כב׳
הכ׳ שלכל ויח כך פיל׳ כירוכין ׃ ונקודים האם למו׳ גוכה ומחיצות החצר ואוח ויח הקלעי׳ ואחדיהם כתמת כ׳
אלהי המשך פלח תאמ׳ לא כאמרו אלהי כתם׳ שלח לעמודי הקלעי׳ לכל אלהי המשך פל מין אח׳ כך כלא׳ כעיני פלכן׳ אחד
ופנאו ׃ לכל כלי המשכן׳ פקדו כריכן ע לתקותו ולשורידתו כגו׳ מקבוש לתקוע היתדות ויעצוודי׳ יתדות כתמת עמוין לירישו לאהל ולקלעי החצר קמורי׳ כויתריהם סביב כמפוליהם כדי פלח תהא רוח מבזיקתו ואיכו יורד
אם תאוכים כארץ לו קמורים ותלויין וכוכדן מכביד פיפולי קירישו פלח ישעו כרוח ואומ׳ לכי פמקן תוכיח כליפה
פקן תקושין כארץ לכך נקדלו יתדות ומקרא מסיעכי אהלו כל יפגע כל יסע יתדותיו לעבר

תְּצַוֶּה זך ׃ כלא פמרים כמו פסגיכו כמוכות מגרגרו כרחם הזית וכו׳ כתית הזכים כותם
כמכת׳ ואיכו טוחכן כרחים כדי פלא יהו כו פמרי׳ ואחר פחוציו טפה ר׳ אמו׳ מכיכין לרחים ומחיכן
ופמין יכ׳ תפול לתמורה וכפר לתוכחת פכא כתית לתיאור ולא כתית לתוכחת ׃ להעלות כר ׃ מדליק עד פתחת פלהב
עולה תשיב תניד כלילה ולילה קדני תניד כמו פתחה אוהל׳ עולת תמיד ואיכה פלא היום ל יום ולא כמוכות

החביתים תניד

בְּמִשְׁאֵת אֹתָו׃ וְנִבַּוְבְתָּ לְחֹת תַּעֲשֶׂה אֹתָו ס
כַּאֲשֶׁר הָרְאֵיתָה אֶתְכָה בָּהָר כֵּן יַעֲשׂוּ׃ ס
וְעָשִׂיתָ אֶת חֲצַר הַמִּשְׁכָּן לִפְאַת נֶגְבָּה־
תֵימָנָה קְלָעִים לֶחָצֵר שֵׁשׁ מָשְׁזָר מֵאָה־
אַמָּה אֹרֶךְ לַפֵּאָה הָאֶחָת׃ וְעַמֻּדֵיהֶן עֶשְׂרִים
וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמֻּדִים
וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃ וְכֵן לִפְאַת צָפוֹן בָּאֹרֶךְ
קְלָעִים מֵאָה אֹרֶךְ וְעַמֻּדֵיהֶן עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם
עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמֻּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃
וְרֹחַב הֶחָצֵר לִפְאַת יָם קְלָעִים חֲמִשִּׁים
אַמָּה עַמֻּדֵיהֶם עֲשָׂרָה וְאַדְנֵיהֶם עֲשָׂרָה׃
וְרֹחַב הֶחָצֵר לִפְאַת קֵדְמָה מִזְרָחָה חֲמִשִּׁים
אַמָּה׃ וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה קְלָעִים לַכָּתֵף
עַמֻּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃

בְּמִשְׁכָּל יַתִּיהּ חַלִּיל לְוֹחִין חַעֲבִיד
יַתֵּהּ כְּמָא דְאַחֲזֵי יָתָךְ בְּטוּרָא כֵּן
יַעְבְּדוּן׃ וְתַעְבֵּיד יַת דַּרְתָּ
מַשְׁכְּנָא לְרוּחַ עִבְרָ דְרוֹמָא סְדֵי
לְדַרְתָּא בּוּץ שְׁזִיר מְאָה אַמִּין א
אוֹרְכָא לְרוּחָא חֲדָא׃ וְעַמּוּדוֹהִי
עֶשְׂרִין וְסַמְכֵיהוֹן עֶשְׂרִין דִּנְחָשָׁא
וַוֵי עַמּוּדַיָּא וְכִבּוּשֵׁיהוֹן כְּסַף׃ וְכֵן
לְרוּחַ צִיפּוֹנָא בְּאוֹרְכָא סְדִין מְאָה
אוֹרְכָא וְעַמּוּדוֹהִי עֶשְׂרִין וְסַמְכֵיהוֹן
עֶשְׂרִין דִּנְחָשָׁא וַוֵי עַמּוּדַיָּא
וְכִבּוּשֵׁיהוֹן כְּסַף וּפוֹתְיָא דְדַרְתָּא
לְרוּחַ מַעֲרְבָא סְדִין חַמְשִׁין
אַמִּין עַמּוּדֵיהוֹן עֲשָׂרָה וְסַמְכֵיהוֹן
עֲשָׂרָה וּפוֹתְיָא דְדַרְתָּא לְרוּחַ
קִדּוּמָא מַדִּינְחָא חַמְשִׁין אַמִּין׃
וְחַמְשׁ עֲשָׂרֵי אַמִּין סְדִין לְעִבְרָא
עַמּוּדֵיהוֹן תְּלָתָא וְסַמְכֵיהוֹן
תְּלָתָא׃

ועשית את המזבח עצי שטים חמש
אמות ארך וחמש אמות רחב רבוע יהיה
המזבח ושלש אמות קמתו: ועשית קרנתיו
על ארבע פנתיו ממנו תהיין קרנתיו וצפית
אתו נחשת: ועשית סירתיו לדשנו ויעיו
ומזרקתיו ומזלגתיו ומחתתיו לכל כליו
תעשה נחשת: ועשית לו מכבר מעשה
רשת נחשת ועשית על הרשת ארבע
טבעת נחשת על ארבע קצותיו: ונתתה
אתה תחת כרכב המזבח מלמטה והיתה
הרשת עד חצי המזבח: ועשית בדים
למזבח בדי עצי שטים וצפית אתם ש
נחשת: והובא את בדיו בטבעת והיו
הבדים על שתי צלעת המזבח ש

ותעביד ית מדבחא דאעי שטין
חמש אמין ארכא וחמש אמין
פותיא מרבע יהי מדבחא
ותלת אמין רומיה:
ותעביד קרנוהי על ארבע זויתיה
מניה יהוין קרנוהי ותחפי יתיה
נחשא: ותעביד פסכתרוותיה
למספי קטמיה ומגרופיתיה
ומזרקוהי וצנוריתה ומחתיתיה
לכל מנוהי תעביד נחשא: ותעביד
ליה סרדא עובד מצדתא דנחש
ותעביד על מצדתא ארבע עזקן
דנחשא על ארבע סטרוהי: ותתן
יתה תחות סובבא דמדבחא
מלרע ותהי מצדתא עד פלגות
מדבחא: ותעביד אריחיא למדבחא
אריחי דאעי שטין ותחפי יתהון
נחשא: ויתעל ית אריחוהי
בעזקתא ויהון אריחיא על תרין
סטרי מדבחא

ועשית את המזבח ושלש אמות קומתו דברים ככתבן דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר נאמר כאן רבוע ונאמר להלן בפנימי [illegible]

וְנָתַתָּה אֹתָהּ עַל־אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּים
מְצִפִּים זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב עַל אַרְבָּעָה אַדְנֵי
כָּסֶף׃ וְנָתַתָּה אֶת־הַפָּרֹכֶת תַּחַת הַקְּרָסִים
וְהֵבֵאתָ שָׁמָּה מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶת אֲרֹן
הָעֵדֻת וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ
וּבֵין קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים׃ וְנָתַתָּ אֶת הַכַּפֹּרֶת
עַל אֲרוֹן הָעֵדֻת בְּקֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים׃ וְשַׂמְתָּ
אֶת הַשֻּׁלְחָן מִחוּץ לַפָּרֹכֶת וְאֶת הַמְּנֹרָה
נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל צֶלַע הַמִּשְׁכָּן תֵּימָנָה
וְהַשֻּׁלְחָן תִּתֵּן עַל צֶלַע צָפוֹן׃ וְעָשִׂיתָ מָסָךְ
לְפֶתַח הָאֹהֶל תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃ וְעָשִׂיתָ לַמָּסָךְ
חֲמִשָּׁה עַמּוּדֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב
וָוֵיהֶם זָהָב וְיָצַקְתָּ לָהֶם חֲמִשָּׁה אַדְנֵי
נְחֹשֶׁת׃

וְיִתֵּן יָתָהּ עַל אַרְבְּעָה עַמּוּדֵי ש
שִׁטִּין מְחַפַּן דַּהֲבָא וְוֵיהוֹן דַּהֲבָא
עַל אַרְבְּעָה סַמְכִין דִּכְסַף׃ וְתִתֵּן
יָת פָּרוֹכְתָּא תְּחוֹת פּוּרְפִּיָא וְתָעֵל
לְתַמָּן מִגּוֹ לְפָרוֹכְתָּא יָת אֲרוֹנָא
דְּסָהֲדוּתָא וְתִפְרֵישׁ פָּרוֹכְתָּא ל
לְכוֹן בֵּין קוּדְשָׁא וּבֵין קֹדֶשׁ ק
קוּדְשִׁיָּא׃ וְתִתֵּן יָת כַּפּוּרְתָּא עַל
אֲרוֹנָא דְּסָהֲדוּתָא בְּקֹדֶשׁ קוּדְשִׁיָּא׃
וְתָשֵׁוִי יָת פַּתּוֹרָא מִבָּרָא לְפָרוֹכְתָּ
וְיָת מְנָרְתָּא לְקִבֵּיל פַּתּוֹרָא עַל־
סְטַר מַשְׁכְּנָא דְּרוֹמָא וּפַתּוֹרָא
תִּתֵּן עַל־סְטַר צְפוּנָא׃ וְתַעֲבִיר־
פַּרְסָא לְתָרַע מַשְׁכְּנָא תִּכְלְ
וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָ זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר
עוֹבַד צַיָּר׃ וְתַעֲבִיד לְפַרְסָא חַמְשָׁ
עַמּוּדֵי שִׁטִּין וְתַחְפֵּי יָתְהוֹן דַּהֲבָא
וַוֵיהוֹן דַּהֲבָא וְתֵרֵיךְ לְהוֹן חַמְשָׁא
סַמְכִין דִּנְחָשָׁא׃

כתיב כ׳ פיכודות על זהב כוין שתי סדקי קנה חלוק וקוכטן לבן העטוי לבן ולבן חרכן ממעל את ריחב הקרס לבפן
מן העטשת, ומשפה לבחן והכריח נכנס לתוכו ומתכו טבוע ומן הטבעת לפה הפני ממצוי מכריחים מצופי זהב
כפהן תחוכים בקרסים והכריחים העשי מכחוץ היו כנגיטת העבעות והפיפיות לא היתה כריחית כתוך המשכן שלא ס
יראו לבי חלק מכבדים; והקומות את המשכן, לשחר פינגר הקיימנו; אמר ריחלית כפרקודם לבן שלשי עתיר ל״ומיך
ולפרחותך סדל הקימתו; ועשית פרכת כ׳ן מיחיה הוא וכעזו׳ חכמי׳ פרגוד דכר חיוכרי׳ כין חיולך וכין העם: תכלת
וחרגמן מכל מין ומין היה כתוב בכל חוט והוט ספה חוטין מעשה חשב, כמו פרפתי זו היא חריגה של שתי קירות
והכרובים כמעי עבריים היכם דומין זה לזה; כרוכין ניזרין של ברזנת יעשה כה; ל׳ עמודי פיטים, תקועין כתוך הכתב
לחיכם ולחוקלאות קבועות כהם עקומין למעלה להוסיב עליהן כלוכם פרוס הפרוכת כרוך כה, והחוקלאות, הן
הווין שהרי כמין ווים הם נעשים והפרכת תלוי, לחוות לריחוק פל משכן ורוחב׳ לחוות כבוכה של קרסים כי ושם
כשלשו של משכן שיהא היומא ולעבים י׳ לחוות ורוחק לחוות, מלמד כית קדשי הקדשים עשר על עשר אמה,
והתיתה את הפרכת תחת הקרסים והיחכרי, את כ׳ חוכרות של ירישות המשכן ריחב היחוכרות כ׳ לחיה וכפתרים כל
גב המשכן הן תפתח לשערב כלתה כמני מלמי המשכן והחוכרת תשני מלעיו של משכן והמייתר תלי לחוכרי
כמות שהקרסים שכמערב ושמות את הפלתן מלמן כנשען משוך הן הכוכל הכעוני כ׳ לחוות ומחצה ומכול כדרי׳ ומוכח
הן הכוכל הדרומי כ׳ לחוות ומחצה מזכח היזכח כתון כין לויר שכין מולתן למוכוה משוך קיימע׳ כלבי המזרח וכולם
כתוים מחני המשכן ולעבי׳ כיער חוך המשכן הן הפתח לפרכת כ׳ לחוה היוצח והמוכוה והפולתן ומשכין הן ו
והתיתה לגד מערב עשר לחוות; ועשית מסך, לשון מילון מקוח מיסך סמוך כמגד הפתח כמו שכת כעדו לשון אבין
מעשה רקם, הכורות עמויות כה ומעשה מחט כפרוף על עכר זה; כך פרגוד על עכר זה רקם, פס אחוזן ולא פס
אחוזות ותרב עובד צייר ולא עובד ציור מדת המשך כמידת הפרוכת עשר על עשר לחוות

והיו שמנה קרשים ואדניהם כסף ששה עשר אדנים שני אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד: ועשית בריחם עצי שטים חמשה לקרשי צלע המשכן האחד: וחמשה בריחם לקרשי צלע המשכן השנית וחמשה בריחם לקרשי צלע המשכן לירכתים ימה: והבריח התיכן בתוך הקרשים מברח מן הקצה אל הקצה: ואת הקרשים תצפה זהב ואת טבעתיהם תעשה זהב בתים לבריחם וצפית את הבריחם זהב: והקמת את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר: ועשית פרכת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה חשב יעשה אתה כרבים:

ויהון תמניא דפין וסמכיהון דכסף שתא עשר סמכין תרין סמכין תחות דפא חד ותרין סמכין תחות דפא חד: ותעביד עברי דאעי שטין חמשה לדפי סטר משכנא חד: וחמשה עברין לדפי סטר משכנא תנינא וחמשה עברין לדפי סטר משכנא לסופיהון מערבא: ועברא מציעאה בגו דפיא מעבר מן סיפי לסיפי: וית דפיא תחפי דהבא וית עזקתהון תעביד דהבא אתרא לעבריא ותחפי ית עבריא דהבא: ותקים ית משכנא כהלכתיה דאתחזיתא בטורא: ותעביד פרוכתא דתכלא וארגונא וצבע זהורי ובוץ שזיר עובד אומן יעביד יתה צורת כרובין:

והיו שמנה. אלו האמורות למעלה שכ' תעשה ו' קרשים ושני קרשים למקצעות נמצאו ח' קרשים בסדר מערב כך שנויה
במסכת מעשר סדר הקרשים במלאכת המשכן היה עושה את האדנים חלולי' וחורץ את הקרש מלמטה ורביע מכאן
ורביע מכאן והחריץ חציו באמצע ועושה לו ב' ידות כמין ב' חווקים ולי נראה שכשירא כמין ב' חווקין כמין
פליגות שלום המובדלות זו מזו ומשופות ליכנס בחלל האדן כחליכה הנכנסת בנקב עמודי הסולם וזה נקון מאלוכה
עפרו' כמין פליכה ומכניסין לתוך שני אדנים שכת' שני אדנים שני אדנים וחורץ את הקרש מלמעלה אצבע
ואצבע מכאן ונותן לתוך טבעת אחד של זהב כדי שלא יהו נפרדים זה מזה שכת' ויהיו תואמי' מלמטה כך היה קושר
וקפי' שלה הנעתי למעלה בסדר המקראות. בריחים כתרגו' עברין: חמשה לקרשי צלע המשכן. שלו חמשה שלנה
אלא שהבריח העליון והתחתון עשוי משתי חתיכות זה מבריח עד חצי הכותל וזה מבריח עד חצי הכותל
נכנס בטבעת מצד זה וזה נכנס בטבעת מצד זה עד שמגיעין זה לזה נמצאו העליון והתחתון ב' שהם ד' אבל האמצעי
ארכו כנגד הכותל ומבריח מקצה הכותל עד קצהו כמו שנ' והבריח התיכון בתוך הקרשים מבריח מן הקצה אל
הקצה העליוני' והתחתוני' היו להם טבעות בקרשים ליכנס בתוכן ב' טבעות לכל קרש משולשים בתוך עשר אמות של
גובה הקרש חלק א' מן הטבעת העליונה ולמעלה וחלק א' מן התחתונה ולמטה וכל חלק הוא רביע ארך הקרש וב' חלקים
בין טבעת לטבעת כדי שיהו כל הטבעות מכוונים זה כנגד זה אבל לבריח התיכון אין טבעות אלא הקרשים נקובים
בעוביין והוא נכנס בתוך דרך הנקבים שהם מכוונים זה מול זה וזהו שנ' בתוך הקרשים הבריחים העליונים
והתחתוני' שבצפון ושבדרום ארך כל א' חמש עשרה אמה והתיכון ארכו ל' אמה וזה מן הקצה אל הקצה מן המזרח עד
המערב וה' בריחים שבמערב ארך העליונים והתחתונים ו' אמות והתיכון ארכו י"ב כנגד רוחב ח' קרשים כך היא
מפורשת במלאכת המשכן: בתים לבריחים. הטבעות שאמר תעשה בהם יהיו בתים ליכנס בהם הבריחים ושפאי
הבריחים זהב. לא שהזהב היה מודבק על הבריחים שאין עליהם מקום ליפוי אלא בקרש היה קבוע

וְעָשִׂיתָ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֶשְׂרִים
קֶרֶשׁ לַפֵּאָה נֶגְבָּה תֵּימָנָה: וְאַרְבָּעִים אַדְנֵי־
כֶסֶף תַּעֲשֶׂה תַּחַת עֶשְׂרִים הַקֶּרֶשׁ שְׁנֵי
אַדְנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו
וּשְׁנֵי אַדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי
יְדֹתָיו: וְלִצֶלַע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית לִפְאַת צָפוֹן
עֶשְׂרִים קָרֶשׁ: וְאַרְבָּעִים אַדְנֵיהֶם כֶּסֶף שְׁנֵי
אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד וּשְׁנֵי אֲדָנִים
תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד: וְלִירְכְּתֵי הַמִּשְׁכָּן
יָמָּה תַּעֲשֶׂה שִׁשָּׁה קְרָשִׁים: וּשְׁנֵי קְרָשִׁים
תַּעֲשֶׂה לְמִקְצֹעֹת הַמִּשְׁכָּן בַּיַּרְכָתָיִם:
וְהָיוּ תְאֹמִם מִלְּמָטָּה וְיַחְדָּו יִהְיוּ תַמִּים
עַל־רֹאשׁוֹ אֶל־הַטַּבַּעַת הָאַחַת כֵּן יִהְיֶה
לִשְׁנֵיהֶם לִשְׁנֵי הַמִּקְצֹעֹת יִהְיוּ:

וְעָשִׂיתָ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֶשְׂרִים
קֶרֶשׁ לַפֵּאָה נֶגְבָּה תֵּימָנָה: וְאַרְבָּעִים אַדְנֵי־
כֶסֶף תַּעֲשֶׂה תַּחַת עֶשְׂרִים הַקֶּרֶשׁ שְׁנֵי
אֲדָנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו
וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי
יְדֹתָיו: וְלִצֶלַע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית לִפְאַת צָפוֹן
עֶשְׂרִים קָרֶשׁ: וְאַרְבָּעִים אַדְנֵיהֶם כֶּסֶף שְׁנֵי
אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד וּשְׁנֵי אֲדָנִים
תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד: וְלִירְכְּתֵי הַמִּשְׁכָּן
יָמָּה תַּעֲשֶׂה שִׁשָּׁה קְרָשִׁים: וּשְׁנֵי קְרָשִׁים
תַּעֲשֶׂה לְמִקְצַעֹת הַמִּשְׁכָּן בַּיַּרְכָתָיִם:
וְהָיוּ תְאֹמִם מִלְּמָטָּה וְיַחְדָּו יִהְיוּ תַמִּים
עַל־רֹאשׁוֹ אֶל־הַטַּבַּעַת הָאַחַת כֵּן יִהְיֶה
לִשְׁנֵיהֶם לִשְׁנֵי הַמִּקְצֹעֹת יִהְיוּ:

וְתַעֲבִיר אֶת־הַבָּרִיחַ לְמִשְׁכְּנָא עֶשְׂרִין
דַּפִּין לְרוּחַ עִבְרָא דְרוֹמָא: וְאַרְבְּעִין
סַמְכִין דְּכַסְפָּא תַּעֲבִיד תְּחוֹת עֶשְׂרִין
דַּפִּין תְּרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד
לִתְרֵין עִיזוֹהִי וּתְרֵין סַמְכִין תְּחוֹת
דַּפָּא חַד לִתְרֵין עִיזוֹהִי: וְלִסְטַר
מַשְׁכְּנָא תִּנְיָתָא לְרוּחַ צִפּוֹנָא
עֶשְׂרִין דַּפִּין: וְאַרְבְּעִין סַמְכֵיהוֹן
דְּכַסְפָּא תְּרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא
חַד וּתְרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד:
וְלִסְיָפֵי מַשְׁכְּנָא מַעְרְבָּא תַּעֲבִיד
שִׁתָּא דַּפִּין: וְתַרְתֵּין דַּפִּין תַּעֲבִיד
לְזָוְיַת מַשְׁכְּנָא בִּסְיָפֵיהוֹן: וִיהוֹן
מְתָאמִין מִלְּרַע וְכַחֲדָא יֵהוֹן מְכוֹנִין
עַל־רֵישֵׁיהוֹן בְּעִזְקְתָא חֲדָא כֵּן
יְהֵי לְתַרְוֵיהוֹן לְתַרְתֵּין זָוְיָן יֵהוֹן:

ס ס ס

וְתַעֲבִיד פַּרְגֹּדָא דִּנְחַשָׁא חֲמִשָּׁאי
וְתַעֲלֵי יָת פַּרְגֹּדָא בְּעַנּוֹבָיָא וְתַלְפֵּף
יָת מַשְׁכְּנָא וִיהֵי חַד׃ וְסִירְתָּא
דְּיִתְיַר בִּירְעָתָא דְּמַשְׁכְּנָא פְּלָגוּת
יְרִיעָתָא דְּיִתְיַרְתָּא תְּסַרַּח עַל אֲחוֹרֵי
מַשְׁכְּנָא׃ וְאַמְּתָא מִכָּא וְאַמְּתָא
מִכָּא מִדְּיִתַּר בְּאוֹרֶךְ יְרִיעַת מַ
מַשְׁכְּנָא יְהֵי סָרִיחַ עַל סִטְרֵי
מַשְׁכְּנָא מִכָּא וּמִכָּא לְכַסְיוּתֵיהּ׃
וְתַעֲבִיד חוּפְּאָה לְמַשְׁכְּנָא דְּמַשְׁכֵּי
דִּדְכָרֵי מְסַמְּקֵי וְחוּפְּאָה דְּמַשְׁכֵּי
סַסְגֹּנָא מִלְּעֵילָא׃ פ וְתַעֲבִיד
יָת דַּפֵּי לְמַשְׁכְּנָא דְּאָעֵי שִׁטִּין
קַיְמִין עַשַׂר אַמִּין אוֹרְכָא דְּדַפָּא
וְאַמְּתָא וּפַלְגוּת אַמְּתָא פּוּתְיָא
דְּדַפָּא חֲדָא תְּרֵין צְרִין לְדַפָּא חַד
מְשַׁלְּבִין חַדָּא לְקֳבֵיל חַדָּא כֵּן
תַּעֲבִיד לְכָל דַּפֵּי מַשְׁכְּנָא׃

וְתַעֲשֶׂה בָּרִיחִם חֲמִשָּׁה עֲצֵי שִׁטִּים וְהִבְרַחְתָּ
בָּרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֵלָע הָאֹהֶל וְחֲמִשָּׁה
בָּרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֵלָע הָאֹהֶל הַיָּ
אֶחָד׃ וְכָרַחַ הָעֶדָּפָא בִּירִיעַת הָאֹהֶל חַיָּ
הַיְרִיעָה הָעֶדָּפָת תִּכְרַח עַל אֲחֹרֵי הַמִּשְׁכָּן׃
וְהָאַמָּה מִזֶּה וְהָאַמָּה מִזֶּה בָּעֶדָּף בְּאֹרֶךְ
יְרִיעַת הָאֹהֶל יִהְיֶה סָרוּחַ עַל צִדֵּי הַמִּשְׁכָּן
מִזֶּה וּמִזֶּה לְכַסֹּתוֹ׃ וְתַעֲשֶׂה מִכְסֶה לָאֹהֶל
עֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וּמִכְסֵה עֹרֹת תְּחָשִׁים
מִלְמָעְלָה׃ פ פ וְתַעֲשֶׂה אֶת
הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֲצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים׃
עֶשֶׂר אַמּוֹת אֹרֶךְ הַקָּרֶשׁ וְאַמָּה וַחֲצִי
הָאַמָּה רֹחַב הַקָּרֶשׁ הָאֶחָד׃ שְׁתֵּי יָדוֹת
לַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד מְשֻׁלָּבֹת אִשָּׁה אֶל אֲחֹתָהּ
כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכֹל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן׃

תַּעֲשֶׂה בְּקִצֵּה הַיְרִיעָה אֲשֶׁר בַּמַּחְבֶּרֶת
הַשֵּׁנִית מַקְבִּילֹת הַלֻּלָאֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ׃
וְעָשִׂיתָ חֲמִשִּׁים קַרְסֵי זָהָב וְחִבַּרְתָּ אֶת־
הַיְרִיעֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ בַּקְּרָסִים וְהָיָה
הַמִּשְׁכָּן אֶחָד׃ וְעָשִׂיתָ יְרִיעֹת עִזִּים לְאֹהֶל
עַל־הַמִּשְׁכָּן עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת תַּעֲשֶׂה
אֹתָם׃ אׇרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁלֹשִׁים
בָּאַמָּה וְרׇחַב אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאַחַת
מִדָּה אַחַת לְעַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת׃ וְחִבַּרְתָּ
אֶת־חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד וְאֶת־שֵׁשׁ הַיְרִיעֹת
לְבָד וְכָפַלְתָּ אֶת־הַיְרִיעָה הַשִּׁשִּׁית אֶל־
מוּל פְּנֵי הָאֹהֶל׃ וְעָשִׂיתָ חֲמִשִּׁים לֻלָאֹת
עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הָאַחַת הַקִּיצֹנָה
בַּמַּחְבָּרֶת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עַל שְׂפַת
יְרִיעָה הַמְחַבֶּרֶת הַשֵּׁנִית׃

תַּעֲבִיד בְּסִטְרָא דִּירְעָתָא רְבִיעָתָא
לוֹפֵי תְּנָיָנָא מְכוֹנָן עַנּוֹבָיָא חְדָא
לְקִבֵּל חְדָא׃ וְתַעֲבִיד חַמְשִׁין
פּוּרְפִּין דִּדְהַב וְתַלְפֵּף יְרִ־
יְרִיעָתָא חְדָא עִם־חְדָא בְּפוּרְפָּיָא
וְיֶהֱוֵי מַשְׁכְּנָא חַד׃ וְתַעֲבִיד יְרִיעִן
דְּמִשְׁזִי לְפַרְסָא עַל־מַשְׁכְּנָא חְדָא־
עְשְׂרֵי יְרִיעִן תַּעֲבִיד יַתְהוֹן אוֹרְכָא
דִּירְעָתָא חְדָא תְּלָתִין אַמִּין
וּפוּתְיָא אַרְבַּע אַמִּין דִּירְעָתָא
חְדָא מִשְׁחָתָא חְדָא לְחְדָא עְשְׂרֵי
יְרִיעִן׃ וְתַלְפֵּף יַת־חֲמֵשׁ יְרִיעִן
לְחוֹרַיִת־שִׁית יְרִיעִן לְחוֹר־
וְתַעֵיף יַת־יְרִיעָתָא שְׁתִיתָאָה־
לְקִבֵּל אַפֵּי מַשְׁכְּנָא׃ וְתַעֲבִיד
חַמְשִׁין עַנּוֹבִין עַל־שִׁפְרָא
דִּירְעָתָא חְדָא בְּסִטְרָא דְּבַיִת
לוֹפֵי וְחַמְשִׁין עַנּוֹבִין עַל שִׁפְתָא
דִּירְעָתָא דְּבַיִת לוֹפֵי תְּנָיָנָא׃

וְעִבְתֵּיהּ וּמַחְתֵּיתְהָא דְּרַהֲטָן וְנַיְ
כְּטָרָא דְּרַהֲכָ דְּמֵי יַעֲבִיד יְתָרֵ
יַת־כָּל־מָנָא דְּאִילָן׃ וְחַוִּי וְעַיְבֵד
בְּרִטוּתְהוֹן דְּאַתְּ מִתְחֲזֵי בְּטוּרָא׃
וְיַת־מַשְׁכְּנָא תַּעְבִּיד
עַשַׂר יְרִיעָן בּוּץ שְׁזִיר וְתְכֵלְתָּא
וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָא וְחוֹרֵי צוֹרַת כְּרוּבִין
עוֹבַד אוּמָּן תַּעְבִּיד יָתְהוֹן׃ אוֹרְכָא
דְּיְרִיעְתָּא חֲדָא עֶשְׂרִין וְתְמָנְיָא אַמִּין
וּפוּתְיָא אַרְבְּעָאסְרֵי דְּיְרִיעְתָּא
חֲדָא מִשְׁחָתָא חֲדָא לְכָל־יְרִיעָתָא׃
חֲמֵשׁ יְרִישִׁין יְהוֹן מְלַפְּפָן חֲדָא
עִם־חֲדָא וְחֲמֵשׁ יְרִישִׁין מְלַפְּפָן
חֲדָא עִם חֲדָא ׃ וְתַעְבֵּד עֲטִבִין
דְּתְכֵלְתָּא עַל־שְׂפָתָא דִּיְרִיעְתָּא
חֲדָא מִסְּטַרָא דְּבֵית לוּפֵי וְכֵן
תַּעְבֵּד בִּשְׂפָתָא דִּיְרִיעְתָּא
מִסְּטַרָא דְּבֵית לוּפֵי תִּנְיָנָא ׃
חֲמִשִּׁין עֲגָבִין תַּעְבֵּד בִּיְרִיעְתָּא
חֲדָא וְחַמְשִׁין עֲנוֹבִין

וּמַלְקֵחֶיהָ וּמַחְתֹּתֶיהָ זָהָב טָהוֹר׃ כִּכַּר זָהָב
טָהוֹר יַעֲשֶׂה אֹתָהּ אֵת כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה׃
וּרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אַתָּה מָרְאֶה
בָּהָר׃ ס וְאֶת־הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה
עֶשֶׂר יְרִיעֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן
וְתוֹלַעַת שָׁנִי כְּרֻבִים מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב תַּעֲשֶׂה
אֹתָם׃ אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁמֹנֶה וְעֶשְׂרִים
בָּאַמָּה וְרֹחַב אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאֶחָת
מִדָּה אַחַת לְכָל־הַיְרִיעֹת׃ חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת
תִּהְיֶיןָ חֹבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ וְחָמֵשׁ
יְרִיעֹת חֹבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ ׃ וְעָשִׂיתָ
לְלָאֹת תְּכֵלֶת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הָאֶחָת
מִקָּצָה בַּחֹבָרֶת וְכֵן תַּעֲשֶׂה בִּשְׂפַת הַיְרִיעָה
הַקִּיצוֹנָה בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית׃ חֲמִשִּׁים לֻלָאֹת
תַּעֲשֶׂה בַּיְרִיעָה הָאַחַת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת

שְׁלֹשָׁה גְּבִעִים מְשֻׁקָּדִים בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר וָפֶרַח וּשְׁלֹשָׁה גְּבִעִים מְשֻׁקָּדִים בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר וָפֶרַח כֵּן לְשִׁשֶּׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִן הַמְּנֹרָה׃ וּבַמְּנֹרָה אַרְבָּעָה גְּבִעִים מְשֻׁקָּדִים כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ׃ וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה לְשִׁשֶּׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִן הַמְּנֹרָה׃ כַּפְתֹּרֵיהֶם וְקָנֹתָם מִמֶּנָּה יִהְיוּ כֻלָּהּ מִקְשָׁה אַחַת זָהָב טָהוֹר׃ וְעָשִׂיתָ אֶת נֵרֹתֶיהָ שִׁבְעָה וְהֶעֱלָה אֶת נֵרֹתֶיהָ וְהֵאִיר עַל עֵבֶר פָּנֶיהָ׃

תְּלָתָא כַּלִּידִין מְצִיעִין בְּקָנָא חַד חֵיזוּר וְשׁוֹשָׁן וְתְלָתָא כַּלִּידִין מְצִיעִין בְּקָנָא חַד חֵיזוּר וְשׁוֹשָׁן כֵּן לְשִׁיתָא קָנִין דְּנָפְקִין מִן מְנָרְתָּא׃ וּבִמְנָרְתָּא אַרְבָּעָה כַּלִּידִין מְצִיעִין חֵיזוּרְתָּא וְשׁוֹשַׁנְתָּא׃ וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קָנִין דְּמִנָּהּ וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קָנִין דְּמִנָּהּ וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קָנִין דְּמִנָּהּ לְשִׁיתָא קָנִין דְּנָפְקִין מִן מְנָרְתָּא׃ חֵיזוּרֵיהוֹן וְקָנֵיהוֹן מִנָּהּ יְהוֹן כּוּלָּהּ נְגִירָא חֲדָא דְּדָהַב דְּכִי׃ וְתַעֲבֵיד יָת שִׁבְעָנָהָא שַׁבָּעָה וְתַדְלִיק יָת שִׁבְעָנָהָא וְיִרְהוֹן מְנַהֲרִין עַל קֳבֵל אַפָּהָא׃

לְעֹמַת הַמְסִגֶּרֶת תִּהְיֶיךָ הַטַּבָּעֹת לְבָתִּים
לְבַדִּים לָשֵׂאת אֶת הַשֻּׁלְחָן: וְעָשִׂית אֶת
הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב וְנִשָּׂא
בָּם אֶת הַשֻּׁלְחָן: וְעָשִׂית קְעָרֹתָיו וְכַפֹּתָיו
וּקְשׂוֹתָיו וּמְנַקִּיֹתָיו אֲשֶׁר יֻסַּךְ בָּהֶן זָהָב
טָהוֹר תַּעֲשֶׂה אֹתָם: וְנָתַתָּ עַל הַשֻּׁלְחָן
לֶחֶם פָּנִים לְפָנַי תָּמִיד:
וְעָשִׂית מְנֹרַת זָהָב טָהוֹר מִקְשָׁה תֵּעָשֶׂה
הַמְּנוֹרָה יְרֵכָהּ וְקָנָהּ גְּבִיעֶיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ
וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנָּה יִהְיוּ: וְשִׁשָּׁה קָנִים יֹצְאִים
מִצִּדֶּיהָ שְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הָאֶחָד
וּשְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הַשֵּׁנִי:

לְהַכֵּל גִּינְגָּא יְהַיִּין עִוְקְרָא
לְאַתְרָא לְאַרְיְחָא לְכִישְׁלִית
פָּתוֹרָא וְתַעְבִּיד יַת אַרְיְחָא דְּאַעֲ
שִׁישִׁין וְתִחְפֵּי יַתְהוֹן דַּהֲבָא וְיהוֹן
נָטְלִין בְּהוֹן יַת פָּתוֹרָא: וְתַעְבִּיד
מָנְזָכוֹהִי וּבָזְכוֹהִי וְקִסְוָתֵיהּ
וּמְכִילָתֵיהּ דְּיִתְנַסַּךְ בְּהוֹן דַּהֲבָ
דְּכֵי תַּעְבִּיד יַתְהוֹן: וְתִתֵּן עַל
פָּתוֹרָא לַחְמֵי אַפַּיָּא קֳדָמַי תְּדִירָא:
וְתַעְבִּיד מְנָרְתָּא דַּהֲבָא דְּכֵי
גְּעִיר תִּתְעֲבֵיד מְנָרְתָּא שְׁוָיְרָתָא
וְקָנָהּ בַּלְדָּתָא חִוָּרְיָתָא וְשִׁשְׁנָתָא
כַּוָּעָה יְהוֹן: וְשִׁיתָּא קָנִין נָפְקִין
מִסְּטַרְהָא תְּלָתָא קְנֵי מְנָרְתָּא
מִסְּטַרָהּ חַד וְתַלָּתָא קְנֵי
מְנָרְתָּא מִסְּטַרָהּ תִּנְיָנָא:

לעמת המסגרת תהיינה הטבעות, כרנפים תקועות בכנד רחם המסגרת, לבתים לבדים: כתרגומו יתרת לאריחין
לחתם עכועות יהיו כתים להכנים בהם הבדים לטרך כתים לבדים: ונשא כם: לשון כפגע ייחי ספא בם חר
הכלים: ועשית קערותיו: זה דפוס העשוי כדפוס הלחם והלחם היה עשוי כעין תיבה ערוכה עכ רומחותיה ומלאים
עד שלוטו וכופל ויפתין ומכחין כלעי ועשה כעין כופתי ולבן קדיר לחם הפנים סים לו פנים ריחין לבזין ולכזין ״ הכתר
ויזה ויזה ונותן לתרבו ליחכו מל מלחן וכופתיו זקופי׳ על ספת השלחן ויהיו עשוי לו דפוס מל זהב ודפוס מל כרזל הוא כלפה וכמזרעיהו מן מתכוד כיתבו כמל זהב עד לימר בסכת ממדדין על השלחן וזוחתו דפוס קדרי קדרים
וכפיותיו, הן כזיכין מכיתבין ב זם לבונה ופתים היו לאחי קומתי לבונה ספותבין על אחי המערכות מכחן ואחת מן
המערכת לבונה זכה: וקפותיו, הן כעין חנתי קנים חלולים כפדקים לתרכן ודובאתן עוסק מל זהב ומשמשי
כל לחם ולחם סיפב לחם הת׳ עכ נבי לוחם הקנים ומכדילים כין לחם ולחם כדי מיכסם הרוח כינים ולא יתעפשו
וכשון ערב כל דבר חלל קדוי קפוף ומוקקותיו תרבוס ומוקקותיו הן סכיפין כעין יתידות זהב עומדין כתרן ומכיפי
עד לישנה מן השלחן תרכה כנבר בוכה מערכת הלחם ומפוגלן ו׳ פיטלין זה לשעלה מזה ורחמי הקנים מכין לחם לחם
סמוכין על לוחן פיטלין כדי שלא יכבד עליהם משא לחם העליונים על התחתונים וישכרו ומשון מכילתיה מיכלותיו
כיתו כלשיתי הכיל לאכל לשון מוקדות לימי יודע היזק הוא כוסל עכ סיפין ים מדל לוחן קפותיו לחו סכיפין מתקנן
לוחו פלח ישבר: ומוקדותיו לחו הקנים מחכים לוחו שלא יתנתקו הכל מחכלים מתרגם ומכילתיה היה מוכן כיתו
הלחם מוקדות הן סכיפין: לחמר יוסף כתם יכוסה כתם ועל קפותיו הוא לחמר לחמר יוסף כתם מהיו כעין כתם
סכך וכסוי וכן כמקדש לחר היה לחמר נחת קפות הכסך וזה וזה יוסך ויחכך לשון סבך וכסוי תם: לחם הפנים שהיו
להם פנים כמו שפרשתי ומכין הלחם ומוערכות יוסדרין כלחמר לה הכתבים: מקסח תבשה לחמרך, שלא יבשה
הוליות ולא יעשה קרום ונרוקיה ליכרים ליכרי ולח כ׳ ומקסח כדרך הטורפין מקרוי סולדין שלא כלה כלח מים ויהיה
לו מקים כקורים ומיבך כבלי הלחמות ומתריר הקרים לילך ולילך תרבו מל מקסח נגיד לשון הוצבת ומשמש מל
הכירים מן העשת לבחן ולבן כהקסת הקורים ולשון יקסח כבנין כמו דל ערל נקסן: תבשה תחמרך, שלא תיבשה
עתי פניה מאד מתקסח כה ת׳ כ׳ הכה הסלך הקבר לאור ויהי כעשית מלוים לבך לא כתב תבשה שלא תיבשה כאחת
קוף תרבו מל משה מקבמי כעין תיבה ונ׳ הרבנים יוכלים היחכה ולחמר: וקבה, הקבה הלחמני שלא הבוה כאחת
לילך זקוף כלעי מעלה ועליו בר מלחמני עשוי כמי כזך לצוק הממן לתוכו ולתת הפתילה: נבזיה, הן כעין כוסות
פנופין מזכוכית לרובים וקבים ולפי עשויין מל זהב וכולעין ויוצלין מכל קבה וקבה כעכין סבתן כהן הפתילה
היו כה שלא יבוי: כפתוחים, כעין תפוחים היו עשולין סביב וכולעין סביבות הקבה הלחמני כדרך שעושין לאבוקת

תַּעֲשׂוּ אֶת־הַכְּרֻבִים עַל־שְׁנֵי קְצוֹתָיו׃ וֶהְיוּ
הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סֹכְכִים
בְּכַנְפֵיהֶם עַל־הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל־
אָחִיו אֶל־הַכַּפֹּרֶת יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים׃ וְנָתַתָּ
אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל־הָאָרֹן מִלְמָעְלָה וְאֶל־
הָאָרֹן תִּתֵּן אֶת־הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ׃
וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שָׁם וְדִבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת
מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל אֲרֹן הָעֵדֻת
אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְעָשִׂיתָ שֻׁלְחַן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם
אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ׃
וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וְעָשִׂיתָ לוֹ זֵר־
זָהָב סָבִיב׃ וְעָשִׂיתָ לוֹ מִסְגֶּרֶת טֹפַח סָבִיב
וְעָשִׂיתָ זֵר זָהָב לְמִסְגַּרְתּוֹ סָבִיב׃ וְעָשִׂיתָ
לוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת זָהָב וְנָתַתָּ אֶת־הַטַּבָּעֹת
עַל אַרְבַּע הַפֵּאֹת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו׃
יִתְּנוּ אֶת־עֻקְתָּא עַל־אַרְבַּע זְוִיתָא דִּי לְאַרְבַּע רַגְלוֹהִי׃

תַּשְׁבְּרִין יַת־כְּרוּבָיָא עַל־תְּרֵין
סִטְרוֹהִי ׃ וִיהוֹן כְּרוּבָיָא פָּרִיסִין
גַּרְפֵּיהוֹן לְעֵלָּא סָטְלִין בְּגַרְפֵּיהוֹן
עַל־כַּפּוֹרְתָּא וְאַפֵּיהוֹן חַד לְקִבֵּל
חַד לְקִבֵּל כַּפּוֹרְתָּא יְהוֹן אַפֵּי
כְּרוּבָיָא ׃ וְתִתֵּן יַת־כַּפּוֹרְתָּא עַל־
אֲרוֹנָא מִלְעֵלָּא וּבַאֲרוֹנָא תִּתֵּן
יַת־סַהֲדוּתָא דְּאֶתֵּן לָךְ ׃ וְאִתְוַעַדְנָא
מֵימְרִי לָךְ תַּמָּן וְאֵמְלֵיל עִמָּךְ
מֵעִלּוֹי כַּפּוֹרְתָּא מִבֵּין תְּרֵין כְּרוּבָיָא
דְּעַל אֲרוֹנָא דְסַהֲדוּתָא יַת כָּל־
דְּאֵפְקֵיד יָתָךְ לְוָת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וְתַעְבֵּיד פָּתוֹרָא דְּאַעֲשֵׂי שִׁטִּין
תְּרֵתִין אַמִּין אוֹרְכֵיהּ וְאַמְּתָא
פּוּתְיֵהּ וְאַמְּתָא וּפַלְגָא רוֹמְיֵהּ ׃
וְתִחְפֵּי יָתֵיהּ דַּהֲבָא דְּכִי וְתַעְבֵּיד
לֵיהּ דִּיר דְּדַהֲבָא סְחוֹר סְחוֹר ׃
וְתַעְבֵּיד לֵיהּ גַּדְנַפָּא רוֹמְמָא
פּוּשְׁכָא סְחוֹר סְחוֹר וְתַעְבֵּיד דִּיר
דְּדַהֲבָא לְגַדְנַפֵּיהּ סְחוֹר סְחוֹר ׃
וְתַעְבֵּיד לֵיהּ אַרְבַּע עוֹקְנִין דְּדַהֲבָא
וְתִתֵּן יַת עוֹקְנַיָּא עַל אַרְבַּע זְוָיָתָא דִּי לְאַרְבַּע רַגְלוֹהִי ׃

וְעָשׂוּ אָרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם וְחֵצִי אָרְכּוֹ
וְאַמָּה וְחֵצִי רָחְבּוֹ וְאַמָּה וְחֵצִי קֹמָתוֹ: וְצִפִּיתָ
אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבַּית וּמִחוּץ תְּצַפֶּנּוּ וְעָשִׂיתָ
עָלָיו זֵר זָהָב סָבִיב: וְיָצַקְתָּ לוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת
זָהָב וְנָתַתָּה עַל אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת
עַל צַלְעוֹ הָאַחַת וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל צַלְעוֹ
הַשֵּׁנִית: וְעָשִׂיתָ בַדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ
אֹתָם זָהָב: וְהֵבֵאתָ אֶת הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת
עַל צַלְעֹת הָאָרֹן לָשֵׂאת אֶת הָאָרֹן בָּהֶם:
בַּטַּבָּעֹת הָאָרֹן יִהְיוּ הַבַּדִּים לֹא יָסֻרוּ מִמֶּנּוּ:
וְנָתַתָּ אֶל הָאָרֹן אֶת הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן
אֵלֶיךָ: וְעָשִׂיתָ כַּפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר אַמָּתַיִם
וְחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה וְחֵצִי רָחְבָּהּ: וְעָשִׂיתָ
שְׁנַיִם כְּרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה אֹתָם
מִשְּׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת: וַעֲשֵׂה כְרוּב אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה
וְכְרוּב אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה מִן

הַכַּפֹּרֶת

ויעברון ארונא דאתון שיטין
תרתין אמין ופלגא אורכיה
ואמתא ופלגא פותיה ואמתא
ופלגא רומיה: ותחפי יתיה דהב
דכי מגו ומברא תחפיניה ותעביד
עלוהי דר דדהב סחור סחור:
ותתיך ליה ארבע עיקן דדהב
ותתן על ארבע זיתיה ותרתין
עיקן על סטריה חד ותרתין עיקן
על סטריה תניינא: ותעביד אריחי
דאתון שיטין ותחפי יתהון דהבא:
ותעיל ית אריחיא בעיקתא על
סטרי ארונא למיטל ית ארונא
בהון: בעיקת ארונא יהון אריחיא
לא יעדון מיניה: ותתן בארונא
ית סהדותא דאתן לך: ותעביד
כפורתא דדהב דכי תרתין אמין
ופלגא אורכה ואמתא ופלגא
פותיה: ותעביד תרין כרוכין
דדהב עובד תעביד יתהון תרתין
סטרי כפורתא: ותעביד כרוב
חד מסטרא טיבא וכרוב חד
מסטרא מיבא מן כפורתא

ויעבדון ארונא דאתון שיטין תרתין אמין ופלגא אורכיה ואמתא ופלגא פותיה ואמתא ופלגא רומיה: ותחפי יתיה דהב דכי מגו ומברא תחפיניה ותעביד עלוהי דר דדהב סחור סחור: ותתיך ליה ארבע עיקן דדהב ותתן על ארבע זיתיה ותרתין עיקן על סטריה חד ותרתין עיקן על סטריה תניינא: ותעביד אריחי דאתון שיטין ותחפי יתהון דהבא: ותעיל ית אריחיא בעיקתא על סטרי ארונא למיטל ית ארונא בהון: בעיקת ארונא יהון אריחיא לא יעדון מיניה: ותתן בארונא ית סהדותא דאתן לך: ותעביד כפורתא דדהב דכי תרתין אמין ופלגא אורכה ואמתא ופלגא פותיה: ותעביד תרין כרוכין דדהב עובד תעביד יתהון תרתין סטרי כפורתא: ותעביד כרוב חד מסטרא טיבא וכרוב חד מסטרא מיבא מן כפורתא

וַיְהִי מֹשֶׁה בָּהָר אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה׃

פרש

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי׃ וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתָּם זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃ וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים׃ וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וַעֲצֵי שִׁטִּים׃ שֶׁמֶן לַמָּאֹר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים׃ אַבְנֵי שֹׁהַם וְאַבְנֵי מִלֻּאִים לָאֵפֹד וְלַחֹשֶׁן׃ וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם׃ כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנִי מַרְאֶה אֹתְךָ אֶת תַּבְנִית הַמִּשְׁכָּן וְאֶת תַּבְנִית כָּל כֵּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ׃

וְהוּא מֹשֶׁה בְּטוּרָא אַרְבְּעִין יוֹמִין וְאַרְבְּעִין לֵילְוָן׃

פרש

וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִפְרְשׁוּן קֳדָמַי אַפְרִשׁוּתָא מִן כָּל גְּבַר דְּיִתְרְעֵי לִבֵּיהּ תְּסַבּוּן יָת אַפְרִשׁוּתִי׃ וְדָא אַפְרִשׁוּתָא דְּתִסְבּוּן מִנְּהוֹן דַּהֲבָא וְכַסְפָּא וּנְחָשָׁא׃ וְתִכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וְצִבְעָא זְהוֹרִי וּבוּץ וְסָעִיו׃ וְשִׁכֵּי דְּרִיכֵי מְסַמְּקֵי וְשִׁכֵּי סַסְגּוֹנָא וְאָעֵי שִׁטִּין׃ מִשְׁחָא לַאֲנְהָרוּתָא בּוּסְמִיָּא לְמִשְׁחָא רְבוּתָא וְלִקְטֹרֶת בּוּסְמִיָּא׃ אַבְנֵי בּוֹרְלָא וְאַבְנֵי אֲשְׁלָמוּתָא לְשִׁקְעָא בְּאֵיפוֹדָא וּבְחוֹשְׁנָא׃ וְיַעְבְּדוּן קֳדָמַי מַקְדָּשׁ וְאִשְׁרֵי שְׁכִינְתִּי בֵּינֵיהוֹן׃ כְּכֹל דְּאֲנָא מַחְוֵי יָתָךְ יָת דְּמוּת מַשְׁכְּנָא וְיָת דְּמוּת כָּל מָנּוֹהִי וְכֵן תַּעְבְּדוּן׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הָהָרָה
וְהְיֵה שָׁם וְאֶתְּנָה לְךָ אֶת לֻחֹת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה
וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם׃ וַיָּקָם
מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ מְשָׁרְתוֹ וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל הַר
הָאֱלֹהִים׃ וְאֶל הַזְּקֵנִים אָמַר שְׁבוּ לָנוּ בָּזֶה
עַד אֲשֶׁר נָשׁוּב אֲלֵיכֶם וְהִנֵּה אַהֲרֹן וְחוּר
עִמָּכֶם מִי בַּעַל דְּבָרִים יִגַּשׁ אֲלֵיהֶם׃ וַיַּעַל
מֹשֶׁה אֶל הָהָר וַיְכַס הֶעָנָן אֶת הָהָר׃ וַיִּשְׁכֹּן
כְּבוֹד יְהוָה עַל הַר סִינַי וַיְכַסֵּהוּ הֶעָנָן שֵׁשֶׁת
יָמִים וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מִתּוֹךְ הֶעָנָן׃ וּמַרְאֵה כְּבוֹד יְהוָה כְּאֵשׁ
אֹכֶלֶת בְּרֹאשׁ הָהָר לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הֶעָנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר

וְאָמַר יְיָ לְמֹשֶׁה סַק לְקָרְמֵי
לְטוּרָא וֶהֱוִי תַּמָּן וְאֶתֵּן לָךְ יָת־
לוּחֵי אַבְנָא וְאוֹרָיְתָא וְתַפְקִידְתָּא
דְּכָתֵבִית לְאַלּוּפֵיהוֹן וְקָם מֹשֶׁה
וִיהוֹשֻׁעַ מְשׁוּמְשַׁנֵיהּ וְסַלִּיק מֹשֶׁה
לְטוּרָא דְּאִתְגְּלִי עֲלוֹהִי יְקָרָא
דַיְיָ׃ וְלִסְבָיָא אֲמַר אוֹרִיכוּ לָנָא
הָכָא עַד דְּנְתוּב לְוָתְכוֹן וְהָא
אַהֲרֹן וְחוּר עִמְּכוֹן מַן דְּאִית־לֵיהּ
דִּינָא יִתְקָרֵב לְקֳדָמֵיהוֹן׃ וְסַלִּיק
מֹשֶׁה לְטוּרָא וְחַפָּא עֲנָנָא יָת־
טוּרָא׃ וְשָׁרָא יְקָרָא דַיְיָ עַל טוּרָא
דְּסִינַי וְחַפָּהִי עֲנָנָא שִׁתָּא יוֹמִין
וְקָרָא לְמֹשֶׁה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה
מִגּוֹ עֲנָנָא׃ וְחֵיזוּ יְקָרָא דַיְיָ כְּחֵיזוּ
אֵישָׁתָא אָכְלָא בְּרֵישׁ טוּרָא לְעֵינֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְעָל מֹשֶׁה בְּגוֹ עֲנָנָא
וְסַלִּיק לְטוּרָא

עַן כָּל־הָעָם קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כָּל־הַדְּבָרִים
שֶׁר דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֵת
כָּל דִּבְרֵי יְהוָה וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ
תַּחַת הָהָר וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מַצֵּבָה לִשְׁנֵים
עָשָׂר שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁלַח אֶת נַעֲרֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים שְׁלָמִים
לַיהוָה פָּרִים: וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם וַיָּשֶׂם
בָּאַגָּנֹת וְחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל־הַמִּזְבֵּחַ: וַיִּקַּח
סֵפֶר הַבְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כֹּל
אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע: וַיִּקַּח מֹשֶׁה
אֶת הַדָּם וַיִּזְרֹק עַל הָעָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה דַם־
הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם עַל כָּל־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וַיַּעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נָדָב
וַאֲבִיהוּא וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּרְאוּ
אֵת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה
לִבְנַת הַסַּפִּיר וּכְעֶצֶם הַשָּׁמַיִם לָטֹהַר: וְאֶל
אֲצִילֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁלַח יָדֹו וַיֶּחֱזוּ
אֶת־הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ:

וְאַתְּיָבוּ כָּל עַמָּא כַּל חַד וְאָמַר
כָּל פִּתְגָמַיָּא דְמַלִּיל יְיָ נַעֲבִיד
וּכְתַב מֹשֶׁה יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא דְיְיָ
וְאַקְדִים בְּצַפְרָא וּבְנָא מַדְבְּחָא
בְּשִׁפּוֹלֵי טוּרָא וְתַרְתֵּי עֲשְׂרֵי
קָמָן לְתַרְעֲסַר שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל:
וְשַׁלַּח יָת בְּחוּרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאַסִּיקוּ עֹלָוָן וּנְכָסוּ נִכְסַת קוּדְשִׁין
קֳדָם יְיָ תּוֹרִין: וּנְסִיב מֹשֶׁה
פַּלְגוּת דְּמָא וְשַׁוִּי בְּמָזְרְקַיָּא
וּפַלְגוּת דְּמָא וְרָק עַל מַדְבְּחָא:
וּנְסִיב סִפְרָא דְקְיָמָא וּקְרָא קֳדָם
עַמָּא וַאֲמָרוּ כָּל דְּמַלִּיל יְיָ נַעֲבֵד
וְנִקְבֵּיל: וּנְסִיב מֹשֶׁה יָת דְּמָא
וְזָרַק עַל מַדְבְּחָא לְכַפָּרָא עַל־
עַמָּא וַאֲמַר הָא דְמָא קְיָם דְּגַזַר יְיָ
עִמְּכוֹן עַל כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין:
וְסַלֵּיק מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נָדָב וְאֲבִיהוּא
וְשִׁבְעִין מְסָבֵי יִשְׂרָאֵל: וְחָזוֹ יָת־
יְקָר אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וּתְחוֹרָת
כּוּרְסִי יְקָרֵיהּ כְּעוֹבַד אֶבֶן טָבָא
וּכְמַחֲזֵי שְׁמַיָּא לְבָרִירוּ: וּלְרַבְרְבֵי
בְנֵי יִשְׂרָאֵל לָא הֲוָה נְזִיקָא וְחָזוֹ
יָת־יְקָרָא דַיְיָ וַחֲזוֹן וְחָרִין
בְּקוּרְבְּנֵיהוֹן דְּאִתְקַבָּלוּ כְּאִילֵּין
אָכְלִין וְשָׁתִין:

וְאִישַׁלַּחְתִּי־עִמְּךָ מַלְאָךְ
וְתָרַךְתִּי אֶת־הַחִוִּאי אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת
הַחִתִּי מִן־קָדָמָךְ׃ לָא אֵיתַרְכִּנּוּן
מִן־קָדָמָךְ בְּשַׁתָּא חָדָא דִּלְמָא
תְּהֵי אַרְעָא צְדִיָּא וְתִסְגֵּי עֲלָךְ חֵיוַת
בָּרָא׃ זְעֵיר אֵתַרְכִּנּוּן מִן־קָדָמָךְ
עַד־דִּתְסְגֵּי וְתַחְסֵן יָת־אַרְעָא׃
וְאֵישַׁוֵּי יָת־תְּחוּמָךְ מִיַּמָּא דְסוּף דָּ
וְעַד־יַמָּא דְפִלִשְׁתָּאֵי וּמִמַּדְבְּרָא
עַד־פְּרָת אֲרֵי אֶמְסַר בִּידְכוֹן יָת
יָתְבֵי אַרְעָא וְתֵתַרְכִּנּוּן מִן־קָדָמָךְ׃
לָא תִגְזַר לְהוֹן וְלְטַעֲוָותְהוֹן קְיָם׃
לָא יִתְּבוּן בְּאַרְעָךְ דִּלְמָא יְחַיְבוּן
יָתָךְ קֳדָמַי אֲרֵי תְּפַלַּח יָת טַעֲוָותְהוֹן
אֲרֵי יְהוֹן לָךְ לְתַקְלָא׃

וּלְמֹשֶׁה
אֲסַק לְקָדָם יְיָ אַתְּ וְאַהֲרֹן נָדָב
וַאֲבִיהוּא וְשַׁבְעִין מְסָבֵי יִשְׂרָאֵל
וְתִסְגְּדוּן מֵרָחִיק׃ וְיִתְקָרֵב מֹשֶׁה
בִּלְחוֹדוֹהִי לְקָדָם יְיָ וְאִנּוּן לָא
יִתְקְרְבוּן וְעַמָּא לָא יִסְּקוּן עִמֵּיהּ׃
וְאָתָא מֹשֶׁה וְאִשְׁתְּעֵי לְעַמָּא יָת
כָּל־פִּתְגָמַיָּא דַיְיָ וְיָת כָּל־דִּינַיָּא

וְשַׁלַּחְתִּי אֶת־הַצִּרְעָה לְפָנֶיךָ וְגֵרְשָׁה אֶת־
הַחִוִּי אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת הַחִתִּי מִלְּפָנֶיךָ׃ לֹא
אֲגָרְשֶׁנּוּ מִפָּנֶיךָ בְּשָׁנָה אֶחָת פֶּן־תִּהְיֶה
הָאָרֶץ שְׁמָמָה וְרַבָּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה׃
מְעַט מְעַט אֲגָרְשֶׁנּוּ מִפָּנֶיךָ עַד אֲשֶׁר תִּפְרֶה
וְנָחַלְתָּ אֶת־הָאָרֶץ׃ וְשַׁתִּי אֶת גְּבֻלְךָ מִיַּם
סוּף וְעַד יָם פְּלִשְׁתִּים וּמִמִּדְבָּר עַד־הַנָּהָר
כִּי אֶתֵּן בְּיֶדְכֶם אֶת יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְגֵרַשְׁתָּמוֹ
מִפָּנֶיךָ׃ לֹא תִכְרֹת לָהֶם וְלֵאלֹהֵיהֶם בְּרִית׃
לֹא יֵשְׁבוּ בְּאַרְצְךָ פֶּן־יַחֲטִיאוּ אֹתְךָ לִי כִּי
תַעֲבֹד אֶת אֱלֹהֵיהֶם כִּי יִהְיֶה לְךָ לְמוֹקֵשׁ׃

פ פ

וְאֶל
מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֶל־יְהוָה אַתָּה וְאַהֲרֹן
נָדָב וַאֲבִיהוּא וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרָחֹק׃ וְנִגַּשׁ מֹשֶׁה לְבַדּוֹ
אֶל־יְהוָה וְהֵם לֹא יִגְּשׁוּ וְהָעָם לֹא יַעֲלוּ
עִמּוֹ׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְסַפֵּר לָעָם אֵת כָּל־
דִּבְרֵי יְהוָה וְאֵת כָּל־הַמִּשְׁפָּטִים

קנינה מיין פרק קטורה ויתיתי ית סוכה כנעניה ומשילה תרם וחם ותיתים והנרשה לא עברים לית קיימין׳ ובגרסה
לית החוי ולית הכנעני נלת׳ קחתי תתי וכנעני חם תרן ועוג לעיבך ויכל מכנעה לומות׳ לא תכרת ברית
ומזי ל׳ב׳ם׳ פסוקי׳ עכר קיימין ויפלוח עמו רכו׳ במסכת סוטה על קיימין עמודים וזרקת בזה תרק׳ ; מיתיבי לא
תכרת להם ולאלהיהם ברית׳ ולא ישבו בארצך׳ פן יחטיאו אותך לי׳ כי תעבד את אלהיהם׳ לעמון ומואב׳ עד הנצחי׳ כתיב הכא
ולעתי מקרא תחום ארץ ישראל קודם לחורב ובגרסתנו ; ותגרסם ; כי תענבר ; תרי כי שן ומסומסי׳ כתקום תאר וכן
בכתיה תקיומות וזקו לעמן לי סהיה לחד מסיומי תרכב לעזות מסיומי בכתיה תקומו׳ פלוס מסתם בעמון ומואב כתיב
ולא תקריב מנחת כי שניים מקרא יוצא ; ול מעשה תמר ; פרשה זו קודם עשרת הדברות כתרגומו ; ונכתב מעל׳ לעבדו את הערבל׳ ויכתוב מעשה וישמע לעם ; כל הדברים ; מצות פרשת והנבנה ואת כל
המשפטים ; ויכתוב מכנשתו כתי ומשה ויכתוב ויקרא לחדוה ופרק לחדוה׳ ויכתוב מכתבו לו בחורב ; ויבנה מעל תני ספר
עד מקרא זכת׳ מצות מכנעווים כתיב ; ויסבם כבקר׳ כה׳ כשיון ואת כעברי ישראל הכבורות ; ויקח מעל תני ספר

122

מפניו ושמע בקלו אל תמר בו כי לא ישא
לפשעכם כי שמי בקרבו : כי אם שמוע
תשמע בקלו ועשית כל אשר אדבר
ואיבתי את איביך וצרתי את צרריך : כי
ילך מלאכי לפניך והביאך אל האמרי
והחתי והפרזי והכנעני החוי והיבוסי
והכחדתיו : לא תשתחוה לאלהיהם ולא
תעבדם ולא תעשה כמעשיהם כי הרס
תהרסם ושבר תשבר מצבתיהם : ועבדתם
את יהוה אלהיכם וברך את לחמך ואת
מימיך והסרתי מחלה מקרבך :
לא תהיה משכלה ועקרה בארצך את
מספר ימיך אמלא : את אימתי אשלח
לפניך והמתי את כל העם אשר תבא
בהם ונתתי את כל איביך אליך ערף :

מן קדמוהי וקבל למימריה לא
תסריב לקביליה ארי לא ישבוק
לחוביכון ארי בשמי מימריה :
ארי אם קבלא תקביל למימריה
ותעביד כל דאמליל ואסני ית
סנאך ואעיק לדמעיקין לך :
ארי יהך מלאכי קדמך ויעלינך
לאמוראי וחיתאי ופריזאי
וכנענאי חיואי ויבוסאי ואשיצינון
לא תסגוד לטעותהון ולא
תפלחינון ולא תעבד כעובדיהון
ארי פגרא תפגרינון ותברא
תתבר קמתהון : ותפלחון קדם
יי אלהכון ויבריך ית מיכלך
וית משתיך ואעדי מרעין בישין
מבינך : לא תהי מתכלא ועקרה
בארעך ית מנין יומך אשלים :
ית אימתי אשלח קדמך ואתבר
ית כל עמא דאת אתי לאגחא
בהון ואמסר ית כל בעלי
דבבך קדמך מחזרי קדל :

עבדיי עבדים יש ללמוד שכל מקום שנ' [illegible] סתם אף [illegible] במשמע ובשלשה מקומות נכתב בתורה אחד
לאכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בישול : הנה אנכי שולח מלאך · כאן נתבשרו שעתידין היו לחטוא
[illegible] שאומרת כי לא אעלה בקרבך : אשר הכינותי · אשר זמנתי וזהו פשוטו ומדרשו אל המקום אשר הכינותי כבר
מכוון זה אחד מן המקראות שבית המקדש של מעלה מכוון כנגד בית המקדש של מטה : אל תמר בו · לשון המראה
כמו אשר ימרה את פיך ויזרעו בו : כי לא ישא לפשעכם · אינו מלומד בכך שהוא מן הכת שאין חוטאין ועוד שהוא
שליח ואינו עושה אלא שליחותו : כי שמי בקרבו · מחובר לראש המקרא השמר מפניו כי שמי משותף בו · ורבותינו
אמרו זה מטטרון ששמו כשם רבו מטטרון בגי' שדי : ואיבתי את איביך · כתרגומו ואעיק : הרס תהרסם
[illegible] · מצבותיהם · אבנים שהם מציבים להשתחוות להם : לא תהיה משכלה ועקרה · אם תעשה רצוני ·
[illegible] קוברת את בניה קודם [illegible] : והמתי · כמו והממתי [illegible] וכן כל תיבה
[illegible] אות אחרונה כשתהפך [illegible] יש מקומות שמוטל את הכפל ומדגישים את האות ונקודו
[illegible] מגזרת [illegible] מגזרת [illegible] גזרת [illegible] והרבה על כפי
[illegible] מגזרת [illegible] והמתי [illegible] היה מגזרת
[illegible] והמתה את העם הזה
[illegible] כמקום [illegible]
[illegible] כמו [illegible] שהיה כאן כמקום שהיה לפי שהיה
[illegible] ויהפכו אליך ערפם

וּבְכֹל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשָּׁמֵרוּ וְשֵׁם
אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא תַזְכִּירוּ לֹא יִשָּׁמַע עַל
פִּיךָ׃ שָׁלֹשׁ רְגָלִים תָּחֹג לִי בַּשָּׁנָה׃ אֶת חַג
הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת
כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי בּוֹ
יָצָאתָ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם׃ וְחַג
הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה
וְחַג הָאָסִף בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאָסְפְּךָ אֶת
מַעֲשֶׂיךָ מִן הַשָּׂדֶה׃ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה
יֵרָאֶה כָל זְכוּרְךָ אֶל פְּנֵי הָאָדֹן יְהוָה׃ לֹא
תִזְבַּח עַל חָמֵץ דַּם זִבְחִי וְלֹא יָלִין חֵלֶב
חַגִּי עַד בֹּקֶר׃ רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ
תָּבִיא בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי
בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃ הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ
מַלְאָךְ לְפָנֶיךָ לִשְׁמָרְךָ בַּדָּרֶךְ וְלַהֲבִיאֲךָ
אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הֲכִנֹתִי׃ הִשָּׁמֵר

וכבל דאמרית לכון תסתטרון
ושום טעות עמטיא לא תדכרון
לא ישתמע על פומכון ׃ תלת
זימנין תיחוג קדמי בשתא ׃ ית־
חגא דפטירא תיסר שבעא
יומין תיכול פטירא כמא דפקדתך
לזמן ירחא דאביבא ארי ביר־
נפקתא ממצרים ולא יתחזון
קדמי ריקנין ׃ וחגא דחצדא
ביכורי עובדך דתזרע בחקלא
וחגא דכנשתא במיפקא דשתא
בסכנשך ית עובדך מן חקלא׳
תלת זימנין בשתא יתחזון כל־
דכורך קדם ריבון עלמא יי ׃
לא תיכוס על חמיעא דמי פסחי
ולא יביתון כל טבדחא דבעי
נכסת חגא עד צפרא׳ רישׁ בכורי
ארעך תיתי לבית מקדשא דיי
אלהך לא תיכלון בשר בחלב ׃
הא אנא שלח מלאכא
קדמך לטרדך באורחא
ולאעלך לאתרא דאתקינת׃

אסתר

לֹא תַעֲנֶה מִשְׁפַּט אֶבְיֹנְךָ בְּרִיבוֹ : מִדְּבַר־
שֶׁקֶר תִּרְחָק וְנָקִי וְצַדִּיק אַל תַּהֲרֹג כִּי לֹא
אַצְדִּיק רָשָׁע : וְשֹׁחַד לֹא תִקָּח כִּי הַשֹּׁחַד
יְעַוֵּר פִּקְחִים וִיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִים : וְגֵר
לֹא תִלְחָץ וְאַתֶּם יְדַעְתֶּם אֶת־נֶפֶשׁ הַגֵּר
כִּי גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם : וְשֵׁשׁ שָׁנִים
תִּזְרַע אֶת־אַרְצֶךָ וְאָסַפְתָּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ :
וְהַשְּׁבִיעִת תִּשְׁמְטֶנָּה וְנָטַשְׁתָּהּ וְאָכְלוּ אֶבְיֹנֵי
עַמֶּךָ וְיִתְרָם תֹּאכַל חַיַּת הַשָּׂדֶה כֵּן תַּעֲשֶׂה
לְכַרְמְךָ לְזֵיתֶךָ : שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה
מַעֲשֶׂיךָ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת לְמַעַן יָנוּחַ
שׁוֹרְךָ וְחֲמֹרֶךָ וְיִנָּפֵשׁ בֶּן־אֲמָתֶךָ וְהַגֵּר :

לָא תַיְעֵל דִּין מִסְכֵּינָךְ בְּדִינֵיהּ :
מִפִּתְגָמָא דְשִׁקְרָא תֵּיהֵי רָחִיק
וְדַיְּיבִי וּדְנַפְקַת דִּין דִּינָא לָא
תְּקַטֵּל אֲרֵי לָא אַיְזְכֵּי חַיָּבָא :
וְשׁוֹחְדָא לָא תְקַבֵּיל אֲרֵי שׁוֹחְדָא
מְעַוַּר עֵינֵי חַכִּימִין וּמְקַלְקֵל
פִּתְגָמִין דִּזְכָאִין : וְגִיּוֹרָא לָא תָּעֵיקוּן
וְאַתּוּן יְדַעְתּוּן יָת־נַפְשָׁא דְגִיּוֹרָא
אֲרֵי דַיָּרִין הֲוִיתוּן בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם :
וְשִׁית שְׁנִין תִּזְרַע יָת־אַרְעָךְ
וְתִכְנוֹשׁ יָת־עֲלָלְתָהּ : וְשִׁבִיעָאָה
תְּשַׁמְטִנַּהּ וְתִרְטְשִׁנַּהּ וְיֵכְלוּן
מִסְכֵּנֵי עַמָּךְ וְשִׁאַרְהוֹן תֵּיכוֹל
חֵיוַת בָּרָא כֵּן תַּעְבֵּיד לְכַרְמָךְ
לְזֵיתָךְ שִׁיתָּא יוֹמִין תַּעְבֵּיד עוֹבָדָךְ
וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תָּנוּחַ בְּדִיל
דִּינּוּחַ תּוֹרָךְ וְחַמְרָךְ וְיִשְׁקוֹט
בַּר־אֲמָתָךְ וְגִיּוֹרָא :

בִּן־תַּעֲבִיד לְתוֹרֵךְ לְעָנֵךְ שִׁבְעָה
יוֹמִין יְהֵי עִם־אִמֵּיהּ בְּיוֹמָא תְּמִנָאָה
תִּפְרְשׁוּן קֳדָמַי וַאֲנָשִׁין קַדִּישִׁין
תִּהְווֹן קֳדָמַי וּבְשַׂר תְּלִישׁ מִן חֵיוָא
חֵיוָא לָא תֵּיכְלוּן לְכַלְבָּא תִּרְמוּן
יָתֵיהּ׃ לָא תְקַבֵּיל שְׁמַע דְּשִׁקְרָא
לָא תְּשַׁוִּי יְדָךְ עִם חֵיבָא לְמֶהֱוֵי לֵית
סָהֲדָא שְׁקַר׃ לָא תֵּהֵי בָּתַר סַגִּיאִי
לְאַבָּאשָׁא וְלָא תְּתְנַע מִלָּא לְאַפָּא
מָה דְּבְעֵינָךְ עַל דִּינָא בָּתַר סַגִּיאִי
שַׁלֵּים דִּינָא ׃ וְעַל־מִסְכֵּנָא לָא
תְרַחֵים בְּרִיעֵיהּ׃ אֲרֵי תַעֲרַע
תּוֹרָא דְסַנְאָךְ אוֹ חֲמָרֵיהּ טָעֵי א
אַתְבָא תְּתֵיבִינֵיהּ לֵיהּ׃ אֲרֵי
תְּחֵוֵי חֲמָרָא דְסַנְאָךְ רְבִיעַ תְּחוֹת
טוֹעֲנֵיהּ וְתִתְמְנַע מִלְּמִשְׁבַּק לֵיהּ
מְשַׁבָּק תְּשַׁבֵּק מֵהּ דְּבַלְבָּךְ עֲלוֹהִי וְתִפְרֵק עִמֵּיהּ׃

בֵּן תַּעֲשֶׂה לְשׁוֹרְךָ לְצֹאנְךָ שִׁבְעַת יָמִים
יִהְיֶה עִם אִמּוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי תִּתְּנוּ לִי׃
וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה
לֹא תֹאכְלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ׃
לֹא תִשָּׂא שֵׁמַע שָׁוְא אַל תָּשֶׁת יָדְךָ עִם־
רָשָׁע לִהְיֹת עֵד חָמָס׃ לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי
רַבִּים לְרָעֹת וְלֹא תַעֲנֶה עַל רִב לִנְטֹת
אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת׃ וְדָל לֹא תֶהְדַּר בְּרִיבוֹ׃
כִּי תִפְגַּע שׁוֹר אֹיִבְךָ אוֹ חֲמֹרוֹ
תֹּעֶה הָשֵׁב תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ׃ כִּי תִרְאֶה
חֲמוֹר שֹׂנַאֲךָ רֹבֵץ תַּחַת מַשָּׂאוֹ וְחָדַלְתָּ
מֵעֲזֹב לוֹ עָזֹב תַּעֲזֹב עִמּוֹ׃

סכנת יומין יהיה עם אימיה ׳ ז לחזרה לבהן פחות כה ליעקר את קרבנו לית יעקר קודם לשמונה יומים לבי פתח׳ יחזור
זמן וכיום השמיני תתנו לי יכול יהא חוב׳ לבו ביום כ״ש כאן סמיכי ונחמ׳ להלן ומיום השמיני והלאה ירצה הוא פחות
פחמור להלן לפחות מסמיכי ואילך לף סמיכי החמור כאן לפחות מסמיכי ואילך וכך משמעו וכיום השמיני תתנו
רבוי ליתנו לי ולאכסי קדם תהוין לי׳ לפי שייתם קדושי׳ וכרוסים מסקוני מכלות ושרפות תרי אתה לי ואחרנין חיכו
ס׳ וכתר כותרים טרפה לף בבית כן שלא מדבר הכתוב בחולה מקום פרוך בזמנות ליטרף וכן כי בשדה מצאת׳ וכן
פאר לא יהיה טיפול מקרה ליה הוא הדין למקרים יום שלא מדבר הכתוב בחולה וכן תר׳ לחקלא׳ וכתר תלים וכן חיות כרוך
כתר מתלש ס׳ טרפת זאב תר׳ לכלבה לו יכול בני ישרש ובו׳ תמ׳ לכם תגנו ע״ מכרני׳ לא תעמד פועל פועלו כתרב׳ לא תקבל שחד לשקר
ש״ כלב כמשמעו ת״ל כלבה לו יכול לבכרי ק״ו לשרפה מיוחדת בכל ההפלות ת״כ מה ת״ל לכלב לאיך פלין לכלב
מקפח פכר כל בכריה פכ״ח ולכל בני ישרש ובו׳ תמ׳ לכם תגו ע״ מכרני׳ לא תעמד פועל פועלו כתרב׳ לא תקבל שחד לשקר
לחזרה לעקבל לאון הרע ולריין פלין יסוע דכרי בעל דין עד סיבא כנעל דין חכירו ׳ ש לא תשת ידך עם רשב׳ השתין
ש מכירו תקיעת סקר פהכטיחהו לזית ע עד חומס ׳ לף תהיה לחרי רבים לרעות ׳ ים כמקר׳ זה מדרש חכמי רבי
חבל לון לפר׳ המקר׳ מיוסב כהן על לחפציו ומכאן דרשו פלין ומטין לחוסם בהכרעת דיין פ׳ וסוף המקר׳ דרשו לחרי רבים
לרעות פלים יפ כ׳ כומייכין יתר על המזכין הזה הדין על פיהם לחובה וכדיני נפשות דכר הכתוב לחובתו ולא לזכותו פכתב
דרשו לף תענה על ריב פלין הולכין על הרוב פלמיית דין לפי מותלין כדיני נפשות מן הכד כל מן הקטנים פהכטיח
פוגים תחלה פיתמרו את דעתם ועתי דברי רבי לכך כתיב לף תהיה לחרי רבים לרעות לחייב מיתה כשבע
דיין פ׳ סירבו מחייבין על המזכין ולף תענה על הריב להטות מדבריו ועתי פהכח חסר יוד דרשוהו כך ׳ לחרי רבי
להטות ויש רבי פאתה נושא לחרייך לחייתי בזמן פהם כ׳ המזכיני כמחייבי׳ יותר מן המזכי׳ ומיתמה מכח לף תהיה
לחרי רבים לרעות פוגים מיכל היה עניים לנוכח ומכאן לאומרי דיבי נפשות מטין על פי עד אחד לזכות ופבלפי כ׳
לנוכח ומכאן ת״ל לף תתנכר מלשלח יד דמתכבי מיכך על דיבה ולמען מעבדי כך הוא כדרש לף תענה על ריב
כשות אם יפלוך דבר דכור על לפניו כך הוא פתרונו לף תהיה לחרי רבים לרעות אם רחית׳ דשמעי׳ מטין מחמת רבי
על פשוטו דבר דכור על לפניו כך הוא פתרונו לף תהיה לחרי רבים לרעות אם רחית׳ דשמעי׳ מטין מחמת רבי
תיאר הוחיל ורבים אם תטה לחרייה׳ יכול לף תענה על ריב להטות וכי יפלך הדין על אותו דין לף תענה עליו ת״ל
רבים לא תהיה לף תחלוק לו כבוד לזכותו כדין ושמ׳ דל

וַיהוָה לֹא תַעֲנֶה׃ אִם־עֲנֹה תַעֲנֶה אֹתוֹ כִּי
אִם־צָעֹק יִצְעַק אֵלַי שָׁמֹעַ אֶשְׁמַע צַעֲקָתוֹ׃
וְחָרָה אַפִּי וְהָרַגְתִּי אֶתְכֶם בַּחֶרֶב וְהָיוּ
נְשֵׁיכֶם אַלְמָנוֹת וּבְנֵיכֶם יְתֹמִים׃ פ
אִם־כֶּסֶף תַּלְוֶה אֶת־עַמִּי אֶת־הֶעָנִי עִמָּךְ
לֹא־תִהְיֶה לוֹ כְּנֹשֶׁה לֹא תְשִׂימוּן עָלָיו
נֶשֶׁךְ׃ אִם־חָבֹל תַּחְבֹּל שַׂלְמַת רֵעֶךָ עַד־
בֹּא־הַשֶּׁמֶשׁ תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ׃ כִּי הִוא כְסוּתָה
לְבַדָּהּ הִוא שִׂמְלָתוֹ לְעֹרוֹ בַּמֶּה יִשְׁכָּב
וְהָיָה כִּי־יִצְעַק אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי־חַנּוֹן אָנִי׃
אֱלֹהִים לֹא
תְקַלֵּל וְנָשִׂיא בְּעַמְּךָ לֹא תָאֹר׃ מְלֵאָתְךָ
וְדִמְעֲךָ לֹא תְאַחֵר בְּכוֹר בָּנֶיךָ תִּתֶּן־לִי׃
וְיֹתֶם לָא תְעַנֵּן׃ אִם־עָנֹה
תַּעֲנֶה יָתִיהּ אֲרֵי אִם־מְקַבֵּל יְקַבֵּל
קָדְמַי קְבָלָא אֵיקְבֵל קְבִלְתֵּיהּ׃
וְיִתְקוֹף רוּגְזִי וְאֵיקְטֵל יָתְכוֹן
בְּחַרְבָּא וְיהוֹן נְשֵׁיכוֹן אַרְמַלָּן
וּבְנֵיכוֹן יְתָמִין׃ אִם־כַּסְפָּא תַּלִּיף
בַּעֲמִי לְעַנְיָא דְּעִמָּךְ לָא תְהֵי לֵיהּ
כְּרִשְׁיָא לָא תְשַׁוּוֹן עֲלוֹהִי חֻבּוֹלִין׃
אִם־מַשְׁכְּנָא תִּסָּב כְּסוּתָךְ
דְּחַבְרָךְ עַד־מֵיעַל שִׁמְשָׁא
תְּתֵיבִנֵּיהּ לֵיהּ׃ אֲרֵי הִיא כְּסוּתֵיהּ
בִּלְחוֹדָהּ הִיא תּוּתְבִיהּ לְמַשְׁכְּיֵהּ
בְּמָה יִשְׁכּוֹב וְהֵי׃ אֲרֵי־יִקְבֵּל
קָדְמַי וְאֵיקְבֵל קְבִלְתֵּיהּ אֲרֵי־
חַנְנָא אֲנָא׃ דַּיְינָא לָא
תְקַלֵּל וְרַבָּא בְּעַמָּךְ לָא תְלוּט׃
בְּכוּרָךְ וְדִמְעָךְ לָא תְאַחַר
בּוּכְרָא דִּבְנָךְ תִּפְרֵישׁ קָדָמָי׃

וְאֶרֶי יִשְׂרָאֵל נַעַר מִן־חַבְרֵיהּ׃
וְיִתְבַּר אוּ יְמוּת בְּרִיָּה לֵית עִמֵּיהּ
שְׁלָמָא יְשַׁלֵּם׃ אִם־בְּרִיָּה עִבְרִית
לָא יְשַׁלֵּם אִם אֲגִירָא הוּא יֵיעוֹל
בַּאֲגְרֵיהּ׃ וְאֶרֶי יִשְׂרָאֵל נַעַר
בְּתוּלְתָּא דְּלָא מְאָרְסָא וְיִשְׁכּוֹב
עִמַּהּ קְיָמָא יְקוֹמִינָהּ לֵיהּ לְאִנְתּוּ
אִם־מְעָמָּא לָא יִעְבֵּי אֲבוּהָא
לְמִתְּנָהּ לֵיהּ כַּסְפָּא יְתְקוֹל
כְּמוֹהְרֵי בְתוּלְתָּא׃ חַרְשָׁא
לָא תְחַי׃ כָּל־דִּישְׁכּוֹב
עִם־בְּעִירָא אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל׃
דְּיַרְבַּח לְטָעוּת עַמְמַיָּא יִתְקְטֵל
הֵ אֱלָהִין לְשָׁמָא דְיְיָ בִּלְחוֹדוֹהִי׃
וְגִיּוֹרָא לָא תוֹנֵן וְלָא תְעִיקוּן
אֲרֵי דַיְרִין הֲוֵיתוּן בְּאַרְעָא
דְּמִצְרָיִם׃ כָּל־אַרְמָלָא

וְכִי יִשְׁאַל אִישׁ מֵעִם רֵעֵהוּ וְנִשְׁבַּר אוֹ מֵת
בְּעָלָיו אֵין עִמּוֹ שָׁלֵם יְשַׁלֵּם׃ אִם בְּעָלָיו
עִמּוֹ לֹא יְשַׁלֵּם אִם שָׂכִיר הוּא בָּא בִּשְׂכָרוֹ׃
וְכִי יְפַתֶּה אִישׁ בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא
אֹרָשָׂה וְשָׁכַב עִמָּהּ מָהֹר יִמְהָרֶנָּה לוֹ
לְאִשָּׁה׃ אִם־מָאֵן יְמָאֵן אָבִיהָ לְתִתָּהּ לוֹ
כֶּסֶף יִשְׁקֹל כְּמֹהַר הַבְּתוּלֹת׃ ס
מְכַשֵּׁפָה לֹא תְחַיֶּה׃ כָּל־שֹׁכֵב עִם־בְּהֵמָה
מוֹת יוּמָת׃ ס
זֹבֵחַ לָאֱלֹהִים יָחֳרָם בִּלְתִּי לַיהוָה לְבַדּוֹ׃
וְגֵר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי־גֵרִים
הְיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ כָּל־אַלְמָנָה

וכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת בעליו אין עמו שלם ישלם׃ אם בעליו עמו לא ישלם אם שכיר הוא בא בשכרו׃ וכי יפתה איש בתולה אשר לא ארשה ושכב עמה מהר ימהרנה לו לאשה׃ אם מאן ימאן אביה לתתה לו כסף ישקל כמהר הבתולת׃ ס מכשפה לא תחיה׃ כל שכב עם בהמה מות יומת׃ ס זבח לאלהים יחרם בלתי ליהוה לבדו׃ וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים׃ כל אלמנה

וכי ישאל איש מעם רעהו ונשבר או מת בעליו אין עמו שלם ישלם׃ אם בעליו עמו לא ישלם אם שכיר הוא בא בשכרו׃ וכי יפתה איש בתולה אשר לא ארשה ושכב עמה מהר ימהרנה לו לאשה׃ אם מאן ימאן אביה לתתה לו כסף ישקל כמהר הבתולת׃ ס מכשפה לא תחיה׃ כל שכב עם בהמה מות יומת׃ ס זבח לאלהים יחרם בלתי ליהוה לבדו׃ וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים׃ כל אלמנה

יכול להזמותך ועמוד לך לפי תתה יגריס מוס מכך תל תיאור להכיר

119

וְגַנָּב מִבֵּית הָאִישׁ אִם־יִמָּצֵא הַגַּנָּב יְשַׁלֵּם
שְׁנָיִם׃ אִם־לֹא יִמָּצֵא הַגַּנָּב וְנִקְרַב בַּעַל־
הַבַּיִת אֶל־הָאֱלֹהִים אִם־לֹא שָׁלַח יָדוֹ
בִּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ׃ עַל־כָּל־דְּבַר־פֶּשַׁע עַל־
שׁוֹר עַל־חֲמוֹר עַל־שֶׂה עַל־שַׂלְמָה עַל־
כָּל־אֲבֵדָה אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי־הוּא זֶה עַד־
הָאֱלֹהִים יָבֹא דְּבַר שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יַרְשִׁיעֻן
אֱלֹהִים יְשַׁלֵּם שְׁנַיִם לְרֵעֵהוּ׃ ס כִּי־
יִתֵּן אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ חֲמוֹר אוֹ־שׁוֹר אוֹ־שֶׂה
וְכָל־בְּהֵמָה לִשְׁמֹר וּמֵת אוֹ־נִשְׁבַּר אוֹ־נִשְׁבֶּה
אֵין רֹאֶה׃ שְׁבֻעַת יְהוָה תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם
אִם־לֹא שָׁלַח יָדוֹ בִּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ וְלָקַח
בְּעָלָיו וְלֹא יְשַׁלֵּם׃ וְאִם־גָּנֹב יִגָּנֵב מֵעִמּוֹ
יְשַׁלֵּם לִבְעָלָיו׃ אִם־טָרֹף יְטֹרַף יְבִאֵהוּ
עֵד הַטְּרֵפָה לֹא יְשַׁלֵּם׃

ויתנגבון מבית גברא אם־ישתכח
גנבא ישלם על־חד תרין׃ אם־לא
ישתכח גנבא ויתקרב מריה־
דביתא לקדם דיינא אם־לא
אושיט ידיה בבעא דמסר ליה
חבריה׃ על־כל־פתגם דחובֿ
על־תור על־חמר על־אימר על־
כסו על־כל־אבידתא דיימר ארי־
הוא דין לקדם דיינא יעול דין
תריהון דייחבון דיינא ישלם על־
חד תרין לחבריה׃ ארי יתן גבר
לחבריה חמר או־תור או־איטר
וכל־בעירא למיטר ומות או־
אתבר או־אשתבי לית דחזי׃
סומתא דיני תהי בין תריהון
אם־לא אושיט ידיה בבעא דמסר
ליה חבריה ויקבל מריה מינוה
סומתא ולא ישלם׃ ואם־אתגנבא
יתגנב מעימיה ישלים לבעלוהי׃
אם־אתברא יתבר ייתי סהדין דיתבר לא־ישלם׃

אֵרֵי יִנְטַב גַּבַּר תּוֹר אוֹ־
אִמַּר וְיִכְסִינֵיהּ אוֹ יִזְבַּנֵּיהּ חַמְשָׁה
תּוֹרִין יְשַׁלֵּם חֲלָף תּוֹרָא וְאַרְבַּע
עָנָא חֲלָף אִמְּרָא: אִם־בְּמַחְתַּרְתָּא
יִשְׁתְּכַח גַּנָּבָא וְיִתְמְחֵי וְיָמוּת לֵית
לֵיהּ דְּמָא: אִם־עִנָּא דְּשַׁהֲרִיָּא
נַפְלַת עֲלוֹהִי דְּמָא לֵיהּ שַׁלְמָא
יְשַׁלֵּם אִם־לֵית לֵיהּ וְיִזְדַּבַּן
בְּגַנּוּבְתֵּיהּ: אִם אִשְׁתְּכַחַ תִּשְׁתְּכַח
בִּידֵיהּ גַּנְבְּתָא מִתּוֹר עַד־חֲמָר
עַד־אִמַּר אִינָן חַיָּן עַל־חַד תַּרְיָן
יְשַׁלֵּם: אֵרֵי יוֹכֵל גַּבַּר חַקְלָא
אוֹ כַרְמָא וְיִשְׁלַח יָת־בְּעִירֵיהּ וְיֵכוֹל
בְּחַקְלָא אוֹרָן שַׁפַּר חַקְלֵיהּ
וְשַׁפַּר כַּרְמֵיהּ יְשַׁלֵּם: אֵרֵי
יִתְפָּק נוּר וְיִשְׁכַּח כּוֹבִין וְיֵכוֹל
גְּרִישִׁין אוֹ קְטָמָא אוֹ חַקְלָא
שַׁלְמָא יְשַׁלֵּם דְּאַדְלִיק יָת־
דְּלִיקְתָּא: אֵרֵי יִתֵּן גַּבַּר
לְחַבְרֵיהּ כַּסְפָּא אוֹ מָנִין לְמִטַּר־

כִּי יִגְנֹב־אִישׁ שׁוֹר אוֹ־שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ
חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע
צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה: אִם־בַּמַּחְתֶּרֶת יִמָּצֵא
הַגַּנָּב וְהֻכֶּה וָמֵת אֵין לוֹ דָּמִים: אִם־זָרְחָה
הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו דָּמִים לוֹ שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם אִם־
אֵין לוֹ וְנִמְכַּר בִּגְנֵבָתוֹ: אִם־הִמָּצֵא תִּמָּצֵא
בְיָדוֹ הַגֹּנֵבָה מִשּׁוֹר עַד־חֲמוֹר עַד־שֶׂה חַיִּים
שְׁנַיִם יְשַׁלֵּם: ס כִּי יְבַעֵר אִישׁ שָׂדֶה
אוֹ־כָרֶם וְשִׁלַּח אֶת־בְּעִירָה וּבִעֵר בִּשְׂדֵה
אַחֵר מֵיטַב שָׂדֵהוּ וּמֵיטַב כַּרְמוֹ יְשַׁלֵּם:
ס כִּי־תֵצֵא אֵשׁ וּמָצְאָה קֹצִים וְנֶאֱכַל
גָּדִישׁ אוֹ הַקָּמָה אוֹ הַשָּׂדֶה שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם
הַמַּבְעֵר אֶת־הַבְּעֵרָה: ס כִּי
יִתֵּן אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ־כֵלִים לִשְׁמֹר

יִשַּׁת עָלָיו׃ אוֹ־בֵן יִנָּח אוֹ־בַת יִנָּח כַּמִּשְׁפָּט
הַזֶּה יֵעָשֶׂה לּוֹ׃ אִם־עֶבֶד יִגַּח הַשּׁוֹר אוֹ
אָמָה כֶּסֶף שְׁלֹשִׁים שְׁקָלִים יִתֵּן לַאדֹנָיו
וְהַשּׁוֹר יִסָּקֵל׃ וְכִי־יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר אוֹ כִּי־
יִכְרֶה אִישׁ בֹּר וְלֹא יְכַסֶּנּוּ וְנָפַל־שָׁמָּה שׁוֹר אוֹ
חֲמוֹר׃ בַּעַל הַבּוֹר יְשַׁלֵּם כֶּסֶף יָשִׁיב לִבְעָלָיו
וְהַמֵּת יִהְיֶה לּוֹ׃ וְכִי־יִגֹּף שׁוֹר־
אִישׁ אֶת־שׁוֹר רֵעֵהוּ וָמֵת וּמָכְרוּ אֶת־הַשּׁוֹר
הַחַי וְחָצוּ אֶת־כַּסְפּוֹ וְגַם אֶת־הַמֵּת יֶחֱצוּן׃
אוֹ נוֹדַע כִּי שׁוֹר נַגָּח הוּא מִתְּמוֹל שִׁלְשֹׁם
וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ בְּעָלָיו שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם שׁוֹר תַּחַת
הַשּׁוֹר וְהַמֵּת יִהְיֶה לּוֹ׃

דְּיִשְׁוּן עֲלוֹהִי׃ אוֹ לְבַר יִשְׂרָאֵל יִנַּח
תּוֹרָא אוֹ לְבַת יִשְׂרָאֵל יִנַּח כִּדְיָנָא
הָדֵין יִתְעֲבִיד לֵיהּ׃ אִם עֲבַדְתָּא יִנַּח
תּוֹרָא אוֹ אִמְתָּא כַּסְפָּא תְּלָתִין סִלְעִין
יִתֵּן לְרִיבוֹנַיהּ וְתוֹרָא יִתְרְגַם׃
וַאֲרֵי־יִפְתַּח גַּבְרָא גּוּבָּא אוֹ אֲרֵי יִכְרֵה
גַּבְרָא גּוּבָּא וְלָא יְכַסְּיֵנֵּיהּ וְיִפֹּל תַּמָּן
תּוֹרָא אוֹ חֲמָרָא׃ טָרְיַהּ דְּגוּבָּא
יְשַׁלֵּם כַּסְפָּא יְתִיב לְמָרוֹהִי וּמֵיתָתָא
יְהֵי דִּילֵיהּ׃ וַאֲרֵי יִגַּח תּוֹר דְּגַבְרָ
יָת־תּוֹרָא דְּחַבְרֵיהּ וְיָמוּת וְיִבְנוּן
יָת־תּוֹרָא חַיָּא וְיִפְלְגוּן יָת כַּסְפֵּיהּ
וְאַף יָת־דְּמֵי מֵיתָתָא יִפְלְגוּן׃ אוֹ
יְתִיר אֲרֵי תּוֹר נַגָּח הוּא מֵאִתְמְלִי
וּמִדְּקַדְמוֹהִי וְלָא נָטְרִיהּ טָרְיַהּ
שַׁלָּמָא יְשַׁלֵּם תּוֹרָא חֲלַף תּוֹרָא
וּמֵיתָתָא יְהֵי דִּילֵיהּ׃

כְּוִיָּה תַּחַת כְּוִיָּה פְּצַעַתַּחַת פֶּצַע חַבּוּרָה
תַּחַת חַבּוּרָה׃ וְכִי יַכֶּה אִישׁ אֶת־
עֵין עַבְדּוֹ אוֹ־אֶת־עֵין אֲמָתוֹ וְשִׁחֲתָהּ ס
לַחָפְשִׁי יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת עֵינוֹ׃ וְאִם־שֵׁן עַבְדּוֹ
אוֹ־שֵׁן אֲמָתוֹ יַפִּיל לַחָפְשִׁי יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת
שִׁנּוֹ׃ וְכִי יִגַּח שׁוֹר אֶת־אִישׁ
אוֹ אֶת־אִשָּׁה וָמֵת סָקוֹל יִסָּקֵל הַשּׁוֹר וְלֹא
יֵאָכֵל אֶת־בְּשָׂרוֹ וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי׃ וְאִם שׁוֹר
נַגָּח הוּא מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם וְהוּעַד בִּבְעָלָיו
וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ וְהֵמִית אִישׁ אוֹ אִשָּׁה הַשּׁוֹר
יִסָּקֵל וְגַם בְּעָלָיו יוּמָת׃ אִם־כֹּפֶר יוּשַׁת
עָלָיו וְנָתַן פִּדְיֹן נַפְשׁוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר

אִם־יָקוּם וְהִתְהַלֵּךְ בַּחוּץ עַל־מִשְׁעַנְתּוֹ
וְנִקָּה הַמַּכֶּה רַק שִׁבְתּוֹ יִתֵּן וְרַפֹּא יְרַפֵּא׃
וְכִי־יַכֶּה אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ אוֹ אֶת־
אֲמָתוֹ בַּשֵּׁבֶט וּמֵת תַּחַת יָדוֹ נָקֹם יִנָּקֵם׃
אַךְ אִם־יוֹם אוֹ יוֹמַיִם יַעֲמֹד לֹא יֻקַּם כִּי ס
כַסְפּוֹ הוּא׃ ס וְכִי־יִנָּצוּ אֲנָשִׁים
וְנָגְפוּ אִשָּׁה הָרָה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה
אָסוֹן עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ כַּאֲשֶׁר יָשִׁית עָלָיו בַּעַל
הָאִשָּׁה וְנָתַן בִּפְלִלִים׃ וְאִם־אָסוֹן יִהְיֶה
וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ׃ עַיִן תַּחַת עַיִן שֵׁן
תַּחַת שֵׁן יָד תַּחַת יָד רֶגֶל תַּחַת רָגֶל׃

אִם־יָקוּם וְהִתְהַלֵּךְ בַּחוּץ עַל־
מִשְׁעַנְתּוֹ וְהָיָה הַמַּכֶּה נָקִי אַךְ שִׁבְתּוֹ יִתֵּן וְרַפֹּא יְרַפֵּא׃
וְאִישׁ יִמְכֹּר אֶת־בִּתּוֹ לְאָמָה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת
הָעֲבָדִים׃ אִם־רָעָה בְעֵינֶיהָ אֲשֶׁר־לוֹ יָעָדָהּ
וְהֶפְדָּהּ לְעַם־נָכְרִי לֹא־יִמְשֹׁל לִמְכָרָהּ בְּבִגְדוֹ־בָהּ׃
וְאִם־לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה כְּמִשְׁפַּט הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה־לָּהּ׃
אִם־אַחֶרֶת יִקַּח לוֹ שְׁאֵרָהּ כְּסוּתָהּ וְעֹנָתָהּ לֹא יִגְרָע׃
וְאִם־שְׁלָשׁ אֵלֶּה לֹא יַעֲשֶׂה לָהּ וְיָצְאָה חִנָּם
אֵין כָּסֶף׃ מַכֵּה אִישׁ וָמֵת מוֹת יוּמָת׃
וַאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהָאֱלֹהִים אִנָּה לְיָדוֹ וְשַׂמְתִּי לְךָ
מָקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃ וְכִי־יָזִד אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ
לַהַרְגּוֹ בְעָרְמָה מֵעִם מִזְבְּחִי תִּקָּחֶנּוּ לָמוּת׃
וּמַכֵּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃
וְגֹנֵב אִישׁ וּמְכָרוֹ וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוּמָת׃
וּמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃
וְכִי־יָרִיבוּן אֲנָשִׁים וְהִכָּה אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ
בְּאֶבֶן אוֹ בְאֶגְרֹף וְלֹא יָמוּת וְנָפַל לְמִשְׁכָּב׃
אִם־יָקוּם וְהִתְהַלַּךְ בַּחוּץ עַל־מִשְׁעַנְתּוֹ
וְנָקָה הַמַּכֶּה רַק שִׁבְתּוֹ יִתֵּן וְרַפֹּא יְרַפֵּא׃
וְכִי־יַכֶּה אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ אוֹ אֶת־
אֲמָתוֹ בַּשֵּׁבֶט וּמֵת תַּחַת יָדוֹ נָקֹם יִנָּקֵם׃
אַךְ אִם־יוֹם אוֹ יוֹמַיִם יַעֲמֹד לֹא יֻקַּם כִּי
כַסְפּוֹ הוּא׃ וְכִי־יִנָּצוּ אֲנָשִׁים
וְנָגְפוּ אִשָּׁה הָרָה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה
אָסוֹן עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ כַּאֲשֶׁר יָשִׁית עָלָיו בַּעַל
הָאִשָּׁה וְנָתַן בִּפְלִלִים׃ וְאִם־אָסוֹן יִהְיֶה
וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ׃ עַיִן תַּחַת עַיִן שֵׁן
תַּחַת שֵׁן יָד תַּחַת יָד רֶגֶל תַּחַת רָגֶל׃

מַכֵּה אִישׁ וָמֵת מוֹת יוּמָת׃
וַאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהָאֱלֹהִים אִנָּה לְיָדוֹ
וְשַׂמְתִּי לְךָ מָקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃
וְכִי יָזִד אִישׁ עַל רֵעֵהוּ לְהָרְגוֹ
בְעָרְמָה מֵעִם מִזְבְּחִי תִּקָּחֶנּוּ לָמוּת׃
וּמַכֵּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃
וְגֹנֵב אִישׁ וּמְכָרוֹ וְנִמְצָא בְיָדוֹ
מוֹת יוּמָת׃ וּמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ
מוֹת יוּמָת׃ וְכִי יְרִיבֻן
אֲנָשִׁים וְהִכָּה אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ בְּאֶבֶן אוֹ
בְאֶגְרֹף וְלֹא יָמוּת וְנָפַל לְמִשְׁכָּב׃

דימחי אינש ויקטליניה אתקטלא
יתקטיל׃ ודלא כמן ליה ומן קדם
יי אתמסר לידה ואשוי לך אתר
דיערוק לתמן׃ וארי ירשע
גבר על חבריה למקטליה בנכלו
מן קדם מדבחי תדבריניה
למקטל׃ ודימחי לאבוהי
ולאימיה יתקטלא יתקטיל׃

ודיגנוב נפשא מבני ישראל
ויזבניניה ותשתכח בידיה אתקטלא
אתקטל׃ ודילוט אבוהי ואמיה
אתקטלא יתקטיל׃ וארי ינצון
גוברין וימחי גבר ית חבריה
באבנא או בכורמיזא ולא ימות
ויפל לבוטלן׃

מכה איש ומת. כמה כתובים נאמרו בפרשת רוצחין וכולם צריכים לפרש. למה כאן כולם אמרם. מכה איש ומת למה
נאמר לפי שנא׳ ואיש כי יכה כל נפש אדם שומע אני בהכאה בלא מיתה ת״ל מכה איש ומת. אינו חייב אלא בהכאה של מיתה
ואם נאמר מכה איש ולא נאמר ואיש כי יכה הייתי אומר אינו חייב עד שיכה איש הכה את האשה ואת הקטן מנין
ת״ל כי יכה כל נפש אדם ואפי׳ קטן ואפי׳ אשה ועוד אלו נאמר ומכה איש שומע אני אפי׳ קטן שהרג והכה
יהא חייב ת״ל ואיש כי יכה ולא קטן שהכה ועוד כי יכה כל נפש אדם אפי׳ נפלים במשמע ת״ל מכה איש עד שיכה בן
קיימא הראוי להיות איש. ואשר לא צדה. לא ארב לו ולא נתכוון. צדה לשון ארב וכן הוא אומר ואתה צודה את נפשי לקחתה
ולא יתכן לומר צדה לשון הצד ציד שצידת חיה אין נופלת בצודה לשון ארב ושם פועל שלה צייד ושם דבר בו צדיה ופועל של
צודה ואומר אני פתרונו כתרגומו. ודלא כמן ליה. והאלהים אנה לידו זמן לידו לשון מזדמן לו ואם יש לחבירו באחת ממיתה
של נבר כתרגמו על נבר תנאותו נדיה תורה ויבלין לנבר עילות יותל אף כאן אמר לא נדיה לא צודה לנמנה לו סום נבר וכן
זה יש להרהר עליו מכל מקום תורה הוא. והאלהים אנה לידו. זמן לידו לשון לא תאונה אליך רעה לא יאונה
כל און מתאונה הוא לי מזדמן לנמנה לו עילה. ולמה תצא זאת מלפניו הוא שאמר דוד כאשר יאמר
משל הקדמוני מרשעים יצא רשע ומשל הקדמוני הוא התורה שהוא משל הקב״ה שהוא קדמונו של עולם והיכן אמרה תורה
מרשעים יצא רשע והאלהים אנה לידו. במה הכתוב מדבר בשני בני אדם א׳ שהרג שוגג וא׳ שהרג מזיד ולא היו עדים
מעידין זה לא נהרג וזה לא גולה והקב״ה מזמנם לפונדק אחד זה שהרג שוגג עולה בסולם ונופל על זה שהרג במזיד
והורגו ועדים מעידין עליו ומחייבין אותו לגלות נמצא זה שהרג במזיד נהרג וזה שהרג בשוגג גולה. ושמתי לך מקום
אף במדבר שינוס שמה ואי זה מקום קולטו זה מחנה לויה. וכי יזיד איש למה נאמר לפי שנא׳ מכה איש וגו׳ שומע אני
אף עבד ורופא שהרג ושליח בית דין שהמית במלקות ארבעים והאב המכה את בנו והרב הרודה את תלמידו והשוגג
ת״ל וכי יזיד ולא שוגג. על רעהו ולא על עבד. להרגו בערמה ולא שליח בית דין והרופא והרודה בנו ותלמידו
שאע״פ שהן מזידין אין מערימין. מעם מזבחי. אם היה כהן ורוצה לעבוד עבודה תקחנו למות. ומכה אביו ואמו לפי שלמדנו
שלמדנו על החובל בחבירו שהוא בתשלומין ולא במיתה הוצרך לומר על החובל באביו שהוא במיתה ואינו חייב אלא
בהכאה שיש בה חבורה. אביו ואמו. או זה או זה. מות יומת. בחנק. וגונב איש ומכרו. למה נאמר לפי שנאמר
כי ימצא איש גונב נפש מאחיו אין לי אלא איש שגנב נפש אשה או טומטום או אנדרוגינוס שגנבו מנין ת״ל וגונב איש
ומכרו ולפי שנא׳ כאן וגונב איש אין לי אלא גונב איש אשה מנין ת״ל גונב נפש לכך הוצרכו שניהם מה שחסר זה גלה זה
ונמצא בידו שראוהו עדים שגנבו ומכרו ונמצא כבר קודם מכירה. מות יומת. בחנק כל מיתה האמורה בתורה
סתם הוא חנק. ומקלל אביו ואמו. למה נאמר לפי שהוא אומר איש אשר יקלל את אביו אין לי

אל־המזוזה ורצע אדניו את־אזנו במרצע
ועבדו לעלם׃ וכי ימכר איש
את־בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים׃
אם רעה בעיני אדניה אשר לא יעדה
והפדה לעם נכרי לא ימשל למכרה
בבגדו בה׃ ואם לבנו ייעדנה כמשפט
הבנות יעשה לה׃ אם אחרת יקח לו
שארה כסותה ועונתה לא יגרע׃ ואם
שלש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם
אין כסף׃ ס

מכה איש ומת מות יומת׃ ואשר לא־צדה
והאלהים אנה לידו ושמתי לך מקום
אשר ינוס שמה׃ ומכה אביו ואמו
מות יומת׃ וגנב איש ומכרו ונמצא
בידו מות יומת׃ וקלל אביו ואמו
מות יומת׃ וכי־יריבן אנשים
והכה־איש את־רעהו באבן או באגרף
ולא ימות ונפל למשכב׃ אם־יקום
והתהלך בחוצה על־משענתו ונקה
המכה רק שבתו יתן ורפא ירפא׃
והכה איש את־עבדו או את־אמתו
בשבט ומת תחת ידו נקם ינקם׃
אך אם־יום או יומים יעמד לא יקם
כי כספו הוא׃ וכי־יגפו איש
את־עין עבדו או את־עין אמתו
ושחתה לחבל תחתה יפטרנו חפשי
תחת עינו׃ ואם־שן עבדו או שן־אמתו
יפיל לחפשי תחת שנו׃ וכי־יגח שור
את־איש או את־אשה ומת סקול
יסקל השור ולא יאכל את־בשרו
ובעל השור נקי׃ ואם־שור נגח הוא
מתמל שלשם והועד בבעליו ולא
ישמרנו והמית איש או אשה
השור יסקל וגם־בעליו יומת׃
אם־כפר יושת עליו ונתן פדון
נפשו ככל אשר־יושת עליו׃
או־בן־יגח יהנו כמשפט הזה יעשה־לו׃
אם־בת יגח את־השור או־עבד או־אמה
שלשים שקלים יתן לאדניו והשור
יסקל׃ וכי־יפתח איש בור או כי־יכרה
איש בור ולא יכסנו והפל־שמה
שור או חמור׃ בעל הבור ישלם
כסף ישיב לבעליו והמת יהיה־לו׃
ושור איש את־שור רעהו ומת
ומכרו את־השור החי וחצו את־כספו
וגם את־המת יחצון׃ או נודע כי
שור נגחן הוא מתמל שלשם ולא
ישמרנו בעליו השלם ישלם שור
תחת השור והמת יהיה־לו׃

פרש

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם:
כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד
ובשבעת יצא לחפשי חנם: אם בגפו
יבא בגפו יצא אם בעל אשה הוא ויצאה
אשתו עמו: אם אדניו יתן לו אשה וילדה
לו בנים או בנות האשה וילדיה תהיה
לאדניה והוא יצא בגפו: ואם אמר יאמר
העבד אהבתי את אדני את אשתי ואת
בני לא אצא חפשי: והגישו אדניו אל
האלהים והגישו אל הדלת או

פרש

ואילין דיניא דתסדר קדמיהון:
ארי תזבון עבדא בר ישראל
שית שנין יפלח ובשביעתא
יפוק לבר חורין מגן: אם
בלחודוהי יעול בלחודוהי יפוק
אם בעל אתתא הוא ותפוק
אתתיה עמיה: אם רבוניה יתן
ליה אתתא ותליד ליה בנין או
בנן אתתא ובנהא תהי לרבונה
והוא יפוק בלחודוהי: ואם
מימר יימר עבדא רחימית ית
ריבוני ית אתתי וית בני לא
אפוק בר חורין: ויקרביניה
רבוניה לקדם דייניא ויקרביניה
לות דשא או

פרשת

ואלה המשפטים · כל מקום שנאמר אלה פסל את הראשונים ואלה מוסיף על הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני ולמה נסמכה פרשת דינין לפרשת מזבח לומר לך שתשים סנהדרין אצל המקדש: אשר תשים לפניהם · אמר לו הקב"ה למשה לא תעלה על דעתך לומר אשנה להם פרק א' או הלכה ב' או ג' פעמים עד שתהא סדורה בפיהם כמשנתה ואיני מטריח את עצמי להבינם טעמי הדבר ופירושו לכך נאמ' אשר תשים לפניהם כשלחן ערוך ומוכן לפני האדם: לפניהם · ולא לפני גוים ואפילו ידעת בדין אחד שהגוים דני' אותו כדין ישראל אל תביאהו בערכאות שלהם שכל המביא דיני ישראל לפני גוים מחלל את השם ומייקר שם ע"ז להחשיבה שנאמר כי לא כצורנו צורם ואויבינו פלילים כשאויבינו פלילים זהו עדות לעלוי יראתם: כי תקנה עבד עברי · עבד שהוא עברי או אינו אלא עבדו של עברי כנען עבד כנעני שלקחתו מישראל ועליו הוא אומר שש שנים יעבוד ומה אני מקיים והתנחלתם אותם לבניכם בלוקח מן הגוי אבל בלוקח מישראל יצא בשש ת"ל כי ימכר לך אחיך העברי וגו' לא אמרתי אלא באחיך: כי תקנה · מיד בית דין שמכרוהו בגניבתו כמו שנאמר ונמכר בגניבתו או אינו אלא במוכר עצמו מפני דחקו אבל מכרוהו ב"ד לא יצא בשש כשהוא אומ' וכי ימוך אחיך עמך ונמכר לך הרי מוכר עצמו אמור הא מה אני מקיים כי תקנה בנמכר בב"ד: לחפשי · לחירות: אם בגפו יבא · שלא היה נשוי אשה כתרגומו אם בלחודוהי ולשון בגפו בכנפו שלא בא אלא כמות שהוא יחידי בלבושו בכנף בגדו: בגפו יצא · מגיד שאם לא היה נשוי אשה מתחלה אין רבו מוסר לו שפחה כנענית להוליד ממנה עבדים: אם בעל אשה · ישראלית הוא: ויצאה אשתו עמו · וכי מי הכניסה שתצא אלא מגיד לך הכתוב שהקונה עבד עברי חייב במזונות אשתו ובניו: אם אדוניו יתן לו אשה · מכאן שרשות ביד רבו למסור לו שפחה כנענית להוליד ממנה עבדים או אינו אלא בישראלית ת"ל האשה וילדיה תהיה לאדוניה הא אינו מדבר אלא בכנענית שהרי העבריה אף היא יוצאה בשש ואפי' לפני שש אם הביאה סימנין יוצאה: את אשתי השפחה: אל האלהים · לבית דין צריך שימלך במוכריו שמכרוהו לו: אל הדלת או אל המזוזה · יכול שתהא המזוזה כשרה לרצוע עליה ת"ל ונתת באזנו ובדלת בדלת ולא במזוזה הא מה אני מקיים או אל המזוזה הקיש דלת למזוזה מה מזוזה מעומד אף דלת מעומד: ורצע אדוניו את אזנו במרצע · הימנית או אינו אלא של שמאל ת"ל אזן אזן לגזירה שוה נאמר כאן ורצע אדוניו את אזנו ונאמר במצורע תנוך אוזן המטהר הימנית מה להלן הימנית אף כאן הימנית ומה ראה אזן לירצע מכל שאר איברים אמר רבן יוחנן בן זכאי אזן זאת ששמעה על הר סיני לא תגנוב והלך וגנב תרצע ואם מוכר עצמו אזן ששמעה על הר סיני כי לי בני ישראל עבדים והלך וקנה אדון לעצמו תרצע ר' שמעון היה דורש מקרא זה כמין חומר מה נשתנו דלת ומזוזה מכל כלים שבבית אמר הקב"ה דלת ומזוזה שהיו עדים במצרים כשפסחתי על המשקוף ועל שתי המזוזות ואמרתי כי לי בני ישראל עבדים ולא עבדים לעבדים והלך זה וקנה אדון לעצמו ירצע בפניהם: ועבדו לעולם · עד היובל או אינו אלא לעולם כמשמעו תלמוד לומר

הָאֱלֹהִים וּבָעֲבוֹר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵיכֶם
לְבִלְתִּי תֶּחֱטָאוּ׃ וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק וּמֹשֶׁה
נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים ׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן הַשָּׁמַיִם
דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם ׃ לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי
כֶסֶף וֵאלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם ׃ מִזְבַּח
אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִּי וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת עֹלֹתֶיךָ
וְאֶת שְׁלָמֶיךָ אֶת צֹאנְךָ וְאֶת בְּקָרֶךָ בְּכָל
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ
וּבֵרַכְתִּיךָ ׃ וְאִם מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה לִי
לֹא תִבְנֶה אֹתָן גָּזִית כִּי חַרְבְּךָ הֵנַפְתָּ
עָלֶיהָ וַתְּחַלְלֶהָ ׃ וְלֹא תַעֲלֶה בְמַעֲלֹת עַל
מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא תִגָּלֶה עֶרְוָתְךָ עָלָיו ׃

יְקָרָא דַיְיָ וּבְרֵיל דְּתֶהֵי דְּהִלְּנָיָה
עַל אַפֵּיכוֹן בְּרֵיל דְּלָא תְחַזְּרוּן ׃
וְקָם עַמָּא מֵרְחִיק וּמֹשֶׁה קָרִיב
לֵיעֵית אֲמִיטְתָּא דְּחַמָּן שְׁרִי יְקָרָא
דַיְיָ ׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה כְּדֵין
תֵּימַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אַתּוּן חֲזֵיתוּן
אֲרֵי מִן שְׁמַיָּא מַלֵּילִית עִמָּכוֹן ׃
לָא תַעְבְּדוּן קֳדָמַי דַּחֲלַן דִּכְסַף
וְדַחֲלַן דִּדְהַב לָא תַעְבְּדוּן לְכוֹן ׃
מַדְבַּח אַרְעָא תַּעֲבְדוּן קָדָמָי
וְתִדְבְּחוּן עֲלוֹהִי יָת עֲלוָתְכוֹן
וְיָת נִכְסַת קוּדְשָׁכוֹן עָנָךְ וְתוֹרָךְ
תִּדְבַּח בְּכָל אֲתָר דְּאַשְׁרֵי
שְׁכִינְתִי תַּמָּן אֵישְׁלַח בְּרַכְתִּי לָךְ
וְאֵיבָרְכָךְ ׃ וְאִם מַדְבַּח אַבְנִין
תַּעְבֵּיד קָדָמַי לָא תִבְנֵי יָתְהֶן
פְּסִילָן דְּיַלְמָא תְּרִים חַרְבָּךְ
עֲלֵיהּ וְתְהַלְּלֵיהּ ׃ וְלָא תִסְּקִין
בְּדִירָנִין עַל מַדְבְּחִי דְּלָא־תִתְגְּלֵי
עֶזְיָרְתָךְ עֲלוֹהִי ׃

יקר את אביך ואת אמך
ב־יל ד־יו ר־כון ימיך על אר־עא
ד־י־ה אלהיך יהיב לך׃
לא תקטל נפש׃ לא תנוף׃
לא תגנוב׃ לא תסהיד
בחברך סהדות א־ר שקרא׃
לא תחמד
בית א־ר חברך לא תחמד
את חבך ועבריה ואמתיה
ותוריה וחמריה וכל די לחברך׃
וכל עמא חזין ית קלייא ית־
בזיקיא וית קל שופרא וית טורא
תגין וטוא עמא ועלעו וקמו מרחיק׃
ואמרו לסשה מלל את עמנא
וניקבל ולא ימלל עמנא מן קדם
ייי דלמא נמות ואמר משה ל
לעמא לא־ תרחלון ארי ב־יל
לנסאה יתכון את גלי קדם כון

כבד את אביך ואת אמך למען
יארכון ימיך על האדמה אשר יהוה
אלהיך נתן לך׃ לא תרצח׃
לא תנאף׃ לא תגנב׃
לא תענה ברעך עד שקר׃
לא תחמד בית
רעך לא תחמד אשת
רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמרו וכל
אשר לרעך׃ וכל העם ראים
את הקולת ואת הלפידם ואת קול ש
השפר ואת ההר עשן וירא העם ויגע
ויעמדו מרחק׃ ויאמרו אל משה דבר
אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו
אלהים פן נמות׃ ויאמר משה אל העם
אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא

לעיין יתריכון יומיך, אם תעבוד יתריכון ואם לאו יקטרון מרכבי תורים מרכבים מיכאל מן אתה עד סוף לא
תן, לא תקלף, תין כיולף של כתפת לוים שכתוב אך מות יומת ומכה אביו ואמו האמור למעלה ומוכר תחת לישה תקף
אתו זריז לעקצנו, כגון שכתוב בתורה ומדבר לא תגנבו כגונב ממון שכתוב מדבר לא תגנבו של זה כגונב ממון וזה
כגונב בפשוטו אחרת, דבר אחר מעבירו מיד לא תרצח לא תקלף כאדם שנאמר ומדבר חייבין עליהם מיתת בית דין,
לף לא תגנב מדברים שחייבי עליהם מיתת בית דין; וכל העם רואים, מלמד שלא היה בהם סומא ומכין שלא היה
בהם שוטה ת"ל ויעבו כל העם יחדיו, ומכין שלא היה בהם חרש ת"ל כשמוע, רואים את הקולות, רואים את
הנאמרים ומן עי שאי אפשר לראות כמקום אחר הקולות, היוצאים מפי הגבורה; ויכועו לון כוב שלא זיז;
מרחוק, היו כורעים לאחוריהם כ' מיל כאורך מחניהם ומלאכי השרת מסיעין אותם להחזירן שנאמר מעל מלאכי נכאר
ידודון ידודון; כגבעור כשוט אחכם, לגדל אחכם כשעלם פיצה לכם שם כאומנת שמוזגת בכוסו נגלה עריותיכם
כאשר נגלה הרי ם ונדולה כאן ונדולה כאן שנאמר כם ירחמו כם יחיים כפי וכבד על הגבעה שקוף זקוף וכגבור תהיה ירושתו על ידי מרחוק
אותו ואת עם תקרעו כי לין זועקו ותרעלו מעבירו; כגם ש הערפל נעצים מעלם מחיצות חסך עבן וערפל מכאן מכאן וכאן
כאשר כתיב עד לב השמים חסך עבן וערפל קול עב מכאן חסך עבן וערפל כאן כתיב כעבד קשבן כתיב תלחמו
אתם ילחמו; קשרם יסבון מז ם שהיו רואים לעיל מפחדים מפחיתין לו מעשים ם כגון חלוק מלהלחין; כי מן השמים
דברתי עמכם, וכתיב אחר קול אומר וירד ו"ו על מנת כיצד כתיב כאן הכתוב קטנים מיראיו ביניהם, מן השמים שמי השמים
את קולו מסדר ועל ם הארץ הראה את אשו הגדולה לא כיצד כתיב כאן ומקול ומכתיב כאן: ל"ש מדבר שמי השמים
ם ואומים והמשים על הארץ וכן הוא אומר ויט שמים וירד; לא תעשון לי דמין שמים' המשמשים לפני כמדת שלי כסף
כת לעזוזיר על הכרובים שאתה עושה לי יהיו שלא כסף הרי שאם מכיר אתם בעשות שלי כסף ואין כשלהות; ושלי זהב כת לעזוזיר שלא יקיף על מנים שאם מרכבה הרי הם חמוכים לשני כשלהות זהב ר"ש
תעשו לכם שלא תאמר הריני עושה כרובים ככתי כסתית וככתי מדרסות

כִּי־בִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹּקֵד עֲוֹן אָבֹת
עַל־בָּנִים עַל שִׁלֵּשִׁים וְעַל רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי׃
וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי
מִצְוֹתָי׃ לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה יְהוָה אֵת
אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃ פ
פ זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ׃
שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלַאכְתֶּךָ׃
וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־
תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ
עַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרֶיךָ׃ כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־
אֲשֶׁר־בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בֵּרַךְ
יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃

אֲרֵי־אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ אֵל קַנָּא
מַסְעַר חוֹבֵי אֲבָהָן עַל בְּנִין מְרַדְּוָן
עַל־דַּר תְּלָתָאי וְעַל־דַּר רְבִיעָי
לְשַׂנְאָי כַּד־מְשַׁלְּמִין בְּנָא לְמִחְמֵי
בְּתַר חוֹבֵי אֲבָהָתְהוֹן׃ וְעָבֵד טִיבוּ
לְאַלְפֵי דָּרִין לְרַחֲמֵי וּלְנָטְרֵי
פִּיקוֹדָי׃ לָא תְמֵי בִּשְׁמָא
דַיְיָ אֱלָהָךְ לְמַגְנָא אֲרֵי לָא יְזַכֵּי
יְיָ יָת דְּיָימֵי בִּשְׁמֵיהּ לְשִׁקְרָא׃
הֱוֵי דָכִיר יָת־
יוֹמָא דְשַׁבְּתָא לְקַדָּשׁוּתֵיהּ׃
שִׁיתָּא יוֹמִין תִּפְלַח וְתַעְבֵּיד כָּל־
עִבִּידָתָךְ׃ וְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה
שַׁבְּתָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא־
תַעְבֵּיד כָּל־עִבִּידָא אַתְּ וּבְרָךְ
וּבְרָתָךְ וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָּךְ וּבְעִירָךְ
וְגִיּוֹרָךְ דִּי בְּקִרְוָךְ׃ אֲרֵי שִׁיתָּא
יוֹמִין עֲבַד יְיָ יָת שְׁמַיָּא וְיָת־
אַרְעָא יָת יַמָּא וְיָת כָּל־דִּי בְהוֹן
וְנָח בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה עַל־כֵּן בָּרִיךְ
יְיָ יָת־יוֹמָא דְשַׁבְּתָא וְקַדְּשֵׁיהּ׃

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֹא־יוּכַל הָעָם
לַעֲלֹת אֶל־הַר סִינַי כִּי אַתָּה הַעֲדֹתָה בָּנוּ
לֵאמֹר הַגְבֵּל אֶת־הָהָר וְקִדַּשְׁתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו יְהוָה לֵךְ רֵד וְעָלִיתָ אַתָּה וְאַהֲרֹן
עִמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם אַל־יֶהֱרְסוּ לַעֲלֹת
אֶל־יְהוָה פֶּן־יִפְרֹץ בָּם׃ וַיֵּרֶד מֹשֶׁה אֶל־
הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם׃ ס וַיְדַבֵּר
אֱלֹהִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר׃
אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃
לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי׃
לֹא־תַעֲשֶׂה לְךָ פֶּסֶל וְכָל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר
בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת
וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ׃ ס
לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם

ס ס ס ס ס

וַאֲמַר מֹשֶׁה קָדָם יְיָ לָא־יָכִיל
עַמָּא לְמִסַּק לְטוּרָא דְסִינַי אֲרֵי
אַתְּ אַסְהַדְתָּא בָּנָא לְמֵימַר תְּחוֹם
יַת טוּרָא וְקַדְּשֵׁהִי׃ וַאֲמַר לֵיהּ
יְיָ אֵיזֵיל חוֹת וְתִסַּק אַתְּ וְאַהֲרֹן
עִמָּךְ וְכָהֲנַיָּא וְעַמָּא לָא־יְפָרְעוּן
לְמִסַּק קָדָם יְיָ דִלְמָא יִקְטוֹל
בְּהוֹן׃ וּנְחַת מֹשֶׁה לְוָת עַמָּא
וַאֲמַר לְהוֹן׃ וּמְלִיל יְיָ יַת
כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִילֵין לְמֵימָר׃
אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ דְאַפֵּקְתָּךְ
מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבֵּית
עַבְדוּתָא׃ לָא־יְהֵי לָךְ אֱלָהָא
אָחֳרָן בָּרְמָיָ׃ לָא תַּעְבֵּיד
לָךְ צְלֵם וְכָל דְּמוּ דִי בִּשְׁמַיָּא
מִלְעֵלָּא וְדִי בְאַרְעָא מִלְרַע וְדִי
בְמַיָּא מִלְרַע לְאַרְעָא׃
לָא תִסְגֻּד לְהוֹן וְלָא תִפְלְחִנּוּן

113

וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי בִּהְיֹת הַבֹּקֶר וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל הָהָר וְקֹל שֹׁפָר חָזָק מְאֹד וַיֶּחֱרַד כָּל הָעָם אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה: וַיּוֹצֵא מֹשֶׁה אֶת הָעָם לִקְרַאת הָאֱלֹהִים מִן הַמַּחֲנֶה וַיִּתְיַצְּבוּ בְּתַחְתִּית הָהָר: וְהַר סִינַי עָשַׁן כֻּלּוֹ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְהוָה בָּאֵשׁ וַיַּעַל עֲשָׁנוֹ כְּעֶשֶׁן הַכִּבְשָׁן וַיֶּחֱרַד כָּל הָהָר מְאֹד: וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל: וַיֵּרֶד יְהוָה עַל הַר סִינַי אֶל רֹאשׁ הָהָר וַיִּקְרָא יְהוָה לְמֹשֶׁה אֶל רֹאשׁ הָהָר וַיַּעַל מֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה רֵד הָעֵד בָּעָם פֶּן יֶהֶרְסוּ אֶל יְהוָה לִרְאוֹת וְנָפַל מִמֶּנּוּ רָב: וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים אֶל יְהוָה יִתְקַדָּשׁוּ פֶּן יִפְרֹץ בָּהֶם יְהוָה:

וְהָוָה בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה בְּמֵיהֵוִי צַפְרָא וְהָווֹ קָלִין וּבְרִיקִין וַעֲנָנָא תַּקִּיף עַל טוּרָא וְקָל שׁוֹפָרָא תַּקִּיף לַחֲדָא וְזָע כָּל עַמָּא דִּי בְמַשְׁרִיתָא: וְאַפֵּיק מֹשֶׁה יָת עַמָּא לְקַדְמוּת מֵימְרָא דַיְיָ מִן מַשְׁרִיתָא וְאִתְעַתָּדוּ בְּשִׁפּוֹלֵי טוּרָא: וְטוּרָא דְסִינַי תַּנִּין כּוּלֵּיהּ מִן קֳדָם דְּאִתְגְּלִי עֲלוֹהִי יְיָ בְּאֵישָׁתָא וְסָלִיק תְּנִינֵיהּ כִּתְנַנָא דְאַתּוּנָא וְזָע כָּל טוּרָא לַחֲדָא: וַהֲוָה קָל שׁוֹפָרָא אָזִיל וְתַקִּיף לַחֲדָא מֹשֶׁה מְמַלֵּיל וּמִן קֳדָם יְיָ מְתְעָנֵי לֵיהּ בְּקָלָא: וְאִתְגְּלִי יְיָ עַל טוּרָא דְסִינַי לְרֵישׁ טוּרָא וְסָלִיק מֹשֶׁה: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה חוֹת אַסְהֵיד בְּעַמָּא דִלְמָא יְפַרְעוֹן קֻדָּם יְיָ לְמֶחֱזֵי וְיִפֹּל מִנָּהוֹן סַגִּי: וְאַף כָּהֲנַיָּא דְקָרִיבִין לְשַׁמְשָׁא קֳדָם יְיָ יִתְקַדְּשׁוּן דִּלְמָא יְקַטֵּל בְּהוֹן יְיָ:

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ
בְּעַב הֶעָנָן בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם בְּדַבְּרִי
עִמָּךְ וְגַם בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם וַיַּגֶּד מֹשֶׁה
אֶת דִּבְרֵי הָעָם אֶל יְיָ: וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל
מֹשֶׁה לֵךְ אֶל הָעָם וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר
וְכִבְּסוּ שִׂמְלֹתָם: וְהִיוּ נְכֹנִים לַיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי
כִּי בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי יֵרֵד יְיָ לְעֵינֵי כָל הָעָם
עַל הַר סִינָי: וְהִגְבַּלְתָּ אֶת הָעָם סָבִיב
לֵאמֹר הִשָּׁמְרוּ לָכֶם עֲלוֹת בָּהָר וּנְגֹעַ
בְּקָצֵהוּ כָּל הַנֹּגֵעַ בָּהָר מוֹת יוּמָת: לֹא
תִגַּע בּוֹ יָד כִּי סָקוֹל יִסָּקֵל אוֹ יָרֹה יֹרֶה אִם
בְּהֵמָה אִם אִישׁ לֹא יִחְיֶה בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל
הֵמָּה יַעֲלוּ בָהָר: וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל
הָעָם וַיְקַדֵּשׁ אֶת הָעָם וַיְכַבְּסוּ שִׂמְלֹתָם:
וַיֹּאמֶר אֶל הָעָם הְיוּ נְכֹנִים לִשְׁלֹשֶׁת
יָמִים אַל תִּגְּשׁוּ אֶל אִשָּׁה:

ואמר יי׳ למשה הא אנא מתגלי
לך בעיבא דענגא בגין דישמע
עמא במללותי עמך ואף בך
יהימנון לעלם וחוי משה ית־
פתגמי עמא לקדם יי׳: ואמר
יי׳ למשה איזיל לות עמא ותזמנון
יומא דין ומחר ויחורון לבושיהון:
ויהון זמינין ליומא תליתאה ארי
ביומא תליתאה יתגלי יי׳ לעיני
כל־עמא על־טורא דסיני:
ותתחים ית־עמא סחור סחור
למימר אסתמרו לכון מלמיסק
בטורא ולמקרב בסופיה כל־
דיקרב בטורא אתקטלא
יתקטיל לא־תקרב ביה ידא ארי
אתרגמא יתרגם או אשתראה
אשתרי אם־בעירא אם־אינשא
לא יתקיים במיגר בשופרא אינון
מרשן למיסק בטורא: ונחת
משה מן־טורא לעמא ומזמין ית־
עמא ויחורו לבושיהון: ואמר לעמא
הוו זמינין לתלתא יומין לא־
תקרבון לעיר איתתא:

כינוי הענן. כמעבה הענן וזהו ערפל: וגם כך יאמינו. גם כשבירים מכחים לחריך: וינד משה. כיום שהיה פתוח לכיבי לחדם: את דברי העם. תשובה על דבר זה שמענתי מיחס מרעוכם לשמוע מיוך ליכו דומים המשוע מכם: לא־ המליח לשומע מפי המלך דעוכמו לריחות את מלבכם: ויאמר יי׳ אל משה. הם כן שמיזקיקין לותי לדבר עמם: וקדשתם. וזמותם מיכיכו עכמים היום ומחר: וכבסו שמלתם. מלמש: ליום השלישי. פיהוי עמש כחדש וכחלישי כמה משה את המזכח תחת ההר ושתים עשרה מצבה כל שבט ושבט ואלה המיוסדים ולין מוקדש ומלחר בתורה: לעיני כל העם. מלמ׳ שלא היה בהם סומין לבי סנתרפלו כולן: והגבלת. קבע להם תחומי לסיות שלא יקרבו מן הגבול והלאה: לאמר. הגבול לומר להם השמירו מעלות. מכאן ולהלן ראתה הזהירם על כך: ובגוב בקבהו. ירק יירק. מכאן לבם־קלין שהן מדחין לעשה מכית הם־קילה שהיה גבוה שני־קומות. יירק. יוסף לעשה לארן כמו ירק כיום: כמשוך היובל. כשימשוך היובל קול ארוך הוא שיהא שלוח השבינה והשכינה על הקל וכיון שהתחילו לתקוע בעלות: היובל. הוא מוסר של היל שבו כיערבית קוריס לשיבת יובלו ושופר הוא שלו שבו יצחק היה: מן הסר אל העם. מלמד שלא היה משה פוסק לעבודה היו כהנים לעבודתן: לשלשת ימים. לשון ב׳ ימים הוא יום הי׳ שלשת ימים יום אחד ועדיתו שהרי לא יוסי ולא שהרי הלמד בשלשה כחדש ביתנו עשרת הדברות לשבת אל תקרבו לא תקרבו ויהיו טהורים לקבל התורה משם ישמעו תוך שלשה סוף תשלים שבת זרע לאחר שכילה ותחזור ותשוח ומשתחוה שלשה ימים כבר הזרע מפריח ויהיו רואין לחזריך ועתיד מלהוריח את השלשה: כהיות הכהך ובוהר מלהי מדקדים על ידם מה שלין דרך כשר ודם לעשות כן שיהא הרב ומתיהן לתלמיד וכן מעשה ביהזקאל

מִמִּצְרַיִם בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי׃
וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיִּחֲנוּ
בַּמִּדְבָּר וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר׃ וּמֹשֶׁה
עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו יְהוָה מִן־
הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגֵּיד
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי
לְמִצְרַיִם וָאֶשָּׂא אֶתְכֶם עַל־כַּנְפֵי נְשָׁרִים
וָאָבִא אֶתְכֶם אֵלָי׃ וְעַתָּה אִם־שָׁמוֹעַ
תִּשְׁמְעוּ בְקֹלִי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וִהְיִיתֶם
לִי סְגֻלָּה מִכָּל־הָעַמִּים כִּי לִי כָּל־הָאָרֶץ׃
וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ
אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי הָעָם וַיָּשֶׂם לִפְנֵיהֶם
אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה׃
וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר־
דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וַיָּשֶׁב מֹשֶׁה
אֶת־דִּבְרֵי הָעָם אֶל יְהוָה׃

טַעַם דְּמִצְרַיִם בְּיוֹמָא הָדֵין אִתּוֹ
לְמַדְבְּרָא דְסִינַי׃ וּנְטָלוּ מֵרְפִידִים
וְאָתוֹ לְמַדְבְּרָא דְסִינַי וְשָׁרוֹ
בְּמַדְבְּרָא וְשָׁרָא תַּמָּן יִשְׂרָאֵל
לְקֹבֶל טוּרָא׃ וּמֹשֶׁה סְלִיק
לְקֳדָם יְיָ וְקָרָא לֵיהּ יְיָ מִן טוּרָא
לְמֵימַר כְּרֵנָן תֵּימְרוּן לְבֵית יַעֲקֹב
וְתֵחַוּוּן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ אַתּוּן חֲזִיתוּן
דְּעֲבַרִית לְמִצְרָיִם וְאֶטֶלִית יַתְכוֹן
כְּעַל־גַּרְפֵּי נְשָׁרִין וְקָרֵיבִית
יַתְכוֹן לְפוּלְחָנִי׃ וּכְעַן אִם־קַבָּלָא
תְּקַבְּלוּן לְמֵימְרִי וְתִטְּרוּן יָת־קְיָמִי
וִתְהוֹן קֳדָמַי חֲבִיבִין מִכָּל־עַמְמַיָּא
אֲרֵי דִילִי כָּל־אַרְעָא׃ וְאַתּוּן תְּהוֹן
קֳדָמַי מַלְכִין כָּהֲנִין וְעַם קַדִּישׁ
אִילֵּין פִּתְגָמַיָּא דְּתִמַּלֵּיל עִם־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וְאָתָא מֹשֶׁה וּקְרָא לְסָבֵי
עַמָּא וְסַדַּר קֳדָמֵיהוֹן יָת כָּל־
פִּתְגָמַיָּא הָאִילֵּין דְּפַקְּדֵיהּ יְיָ׃
וַאֲתֵיבוּ כָל־עַמָּא כַּחֲדָא וְאָמְרוּ
כֹּל דְּמַלֵּיל יְיָ נַעֲבֵיד וְאָתֵיב מֹשֶׁה
יָת פִּתְגָמֵי עַמָּא לְקֳדָם יְיָ׃

מתוקן ע"פ מסורה כבקר ; כה תאמר ; כלשון הזה כסדר הזה · לבית יעקב · אלו הנשים תאמר בלשון רכה ; ותגיד
לבני ישראל · עומדים ודקדוקים פרש לזכרים דברים קשים כנגדן ; אתם ראיתם · יודע אתם כי דברתי אתכם אשר עשיתי
על כתף עבירות היו חייבין לי קודם שמזדווגו לכם ולא כפרעתי מהם אלא על ידכם ; ואשא אתכם · פתיו ישראל
מחזרו כבל אחר נושה ועשה קלה כמכחול עסב ועגלת מתקבצו כלה לרעתם ותקבלו תורה ותחזיק ותחלית
עבדון תקון את הדברים דרך כבוד למעלה ; על כנפי נשרים · כפשוטו המשל נוהגין על כנפיהם לכל הפחות פעמים
את בניהם כדי רגליהם לבני פיליהם מעוף אחר הקטרים על גביהם לכל הפחות היינו מתיירא לנו מן אחד ממה
שירוק בו חן עני פתין עוף טורח על גבי מתנו על כנפיו לבך מתנו על כנפיו לחמר מושב יכבד כי החן ולא בכני לו לכני עמיתי
בן סנחוי ויסע מלך ה' · נגומר ויכא בן מחסה מערים ובין מחסה ישראל ויהיו מערים מזריקין חנים ובמערכות
הקשת מקבלין · ואכיל לכי · כתרגומו ; ועתה לם שתה תקבלו יברך עליכם מכאן ולילך שכל התחלות קשות
הסורים לת כריתי · סחכרות עמכם על עסירת התורה ; סגולה · חומר הביט כמו וכגולת הכבי כלי יקר ונכבדים
סחולכים גומין כך תהם לי סגולה מסחר התומות ולא תחמדו סחתם עבדים סלי ואין לי לחברים עמכם ; כי
לי כל הארץ · ואין לי עוד סתהם הכתבים כברית כי לי כל הארץ והם כעיני ולעבדי נכנעים ; ואתם תהיו לי ממלכת
כהנים פרש למה דומה ובני דוד כהנים היו ; ואלה הדברים · לא פחות ולא יותר ; וישם מסך את דברי העם
מתוקן כלא סחר הוחיל ויהי ע' מי סכלחני מיני עריך להסיב ;

וְאַתָּה תֶּחֱזֶה מִכָּל־הָעָם אַנְשֵׁי־חַיִל יִרְאֵי
אֱלֹהִים אַנְשֵׁי אֱמֶת שֹׂנְאֵי בָצַע וְשַׂמְתָּ עֲלֵהֶם
שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי
עֲשָׂרֹת׃ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם בְּכָל־עֵת וְהָיָה
כָּל־הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל־הַדָּבָר
הַקָּטֹן יִשְׁפְּטוּ הֵם וְהָקֵל מֵעָלֶיךָ וְנָשְׂאוּ
אִתָּךְ׃ אִם־אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה תַּעֲשֶׂה וְצִוְּךָ
אֱלֹהִים וְיָכָלְתָּ עָמֹד וְגַם כָּל־הָעָם הַזֶּה
עַל־מְקֹמוֹ יָבֹא בְשָׁלוֹם׃ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל
חֹתְנוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמָר׃ וַיִּבְחַר מֹשֶׁה
אַנְשֵׁי־חַיִל מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם רָאשִׁים
עַל־הָעָם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי
חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת׃ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם
בְּכָל־עֵת אֶת־הַדָּבָר הַקָּשֶׁה יְבִיאוּן אֶל־
מֹשֶׁה וְכָל־הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפְּטוּ הֵם׃
וַיְשַׁלַּח מֹשֶׁה אֶת־חֹתְנוֹ וַיֵּלֶךְ לוֹ אֶל־אַרְצוֹ׃

פ

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל

פ

וְזִמְנִין תְּחַזֵּי כָּל־עַמָּא גִּבָּרִין חַיָּלָא
דִּדְחִלִּין מִן־יְיָ גְּבָרִין דְּקוּשְׁטָ סָנְאֵי
לְקַבָּלָא מָמוֹן וְתַמְנֵי עֲלֵיהוֹן רַבְּנֵי
אַלְפִּין רַבְּנֵי מְאָוָתָא רַבָּנֵי
חַמְשִׁין וְרַבְּנֵי עֲשׂוֹרָיָתָא׃ וְיָדְנוּן
יָת־עַמָּא כָּל־עִדָּן וִיהֵי כָּל־
פִּתְגָמָא רַב יֵיתוֹן לְוָתָךְ וְכָל־פִּתְגָם
זְעֵיר יְדִינוּן אִנּוּן וְיָקְלוּן מִינָּךְ
וְיִסְבְּרוּן עִמָּךְ׃ אִם־יָת־פִּתְגָמָא
דֵּנָה תַּעְבֵּיד וְיִפְקְדִנָּךְ יְיָ וְתִיכוֹל
לְמִיקַם וְאַף כָּל־עַמָּא דֵּנָה עַל־
אַתְרֵיהּ יֵיתֵךְ בִּשְׁלָם׃ וְקַבֵּל מֹשֶׁה
כֵּן תְּצַוֵּחִי וְעָבַר כָּל־דַּאֲמַר וּבְחַר
מֹשֶׁה גִּבָּרִין דְּחַיָּלָא מִכָּל־יִשְׂרָאֵל
וּמַנִּי יָתְהוֹן רֵישִׁין עַל־עַמָּא רַבְּנֵי
אַלְפִּין רַבְּנֵי מְאָוָתָא רַבְּנֵי חַמְשִׁין
וְרַבְּנֵי עֲשׂוֹרָיָתָא׃ וְדִיְנִין יָת־עַמָּא
כָּל־עִדָּן יָת־פִּתְגָמָא קָשְׁיָא מַיְתָן
לְוָת־מֹשֶׁה וְכָל־פִּתְגָמָא זְעֵיר דַּיְנִין
אִנּוּן׃ וְשַׁלַּח מֹשֶׁה יָת־חֲמוֹהִי
וַאֲזַל לֵיהּ לְאַרְעֵיהּ׃

בְּיַרְחָא תְּלִיתָאָה לְמִפַּק בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל

יתרו תחזה · כרוח הקדש מעצמך · אנשי חיל · עשירים מלין נריכין להחניף ולהכיר פנים · חכמי אומות · אלו בעלי
הכחות מהם כדאי להמלך על דב־יותם מעצמן · כן יהו דברי־הם כשמועתם · סוכלי בצע · שמוכנים ממונם כדין כי הקדוש
דלמריכן כל דייהי דמסבקין מיניה ממונא כד יכא לא דייהי הוא · שרי אלפים · הם היו ת"ל שרים בעם מלמד שהיו
שרי אלפות ממת לאלפים היו · שרי חמשים · אלף · שרי עשרות · מאה · ויפטרו · וידונון בעון עוני · והקל מעליך · הוא
הוה ליה מעליך והקל כמו והכבד לבו בעון הוה · וטרח חלים ויכלת עמוד · החלך בגבוריה הם מנוה לאיתך לעשות
כן שב לעמוד ולזה יעבוד עמך · ונם כל העם הזה · לאתרו כדא ולאכיזוא וכי זקנים הכתוב מיכו
ועשבו · וייטב יתך עמך · יביאון · מייתין · ישפטו הם · ואתה אל תעבדני ויזה כמו לא תעבדני ויקרבום הביאו
ליכון מקדושת שעליכם אם בעון עוני לבך מתורגם וידונון יתן וידונון ויקרבות אלו בעון שמייה · וילך לו אל ארצו
לעבוד לאלהי כבוי ומשפחתו · כיום הזה · כראוי היה נדיך לבתוב אלא כיום ההוא ומיהו כיום הזה פיקו דכדי תדיר מדבר
עליך כאלו כיום כתוב · וישבו מרפידים · אין ת"ל לחזור ולפרש מהיכן כשבו אלא להקיש כשיצתן מרפידים לסיני
לסיני מהו כיולתן לסיני כתקומה לף כשיצתן מרפידים כתקומה · ויתן שם ישראל · כאיש אחד בלב אחד אבל
כל שאר המחנות כתרעומות ומחלוקת · נגד ההר ליזדרחק וכן כל מקום שאתה מוצא נגד פנים לעזרה · ומשה עלה
כיום הפני וכלעיליתיו בהשכמה היו

הַבֹּקֶר עַד־הָעָרֶב׃ וַיַּרְא חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת
כָּל־אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה לָעָם וַיֹּאמֶר מָה הַדָּבָר
הַזֶּה אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה לָעָם מַדּוּעַ אַתָּה
יוֹשֵׁב לְבַדֶּךָ וְכָל־הָעָם נִצָּב עָלֶיךָ מִן־בֹּקֶר
עַד־עָרֶב׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ כִּי־יָבֹא אֵלַי
הָעָם לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים׃ כִּי־יִהְיֶה לָהֶם דָּבָר
בָּא אֵלַי וְשָׁפַטְתִּי בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ
וְהוֹדַעְתִּי אֶת־חֻקֵּי הָאֱלֹהִים וְאֶת־תּוֹרֹתָיו׃
וַיֹּאמֶר חֹתֵן מֹשֶׁה אֵלָיו לֹא־טוֹב הַדָּבָר
אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה׃ נָבֹל תִּבֹּל גַּם־אַתָּה גַּם־
הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר עִמָּךְ כִּי כָבֵד מִמְּךָ הַדָּבָר
לֹא־תוּכַל עֲשֹׂתוֹ לְבַדֶּךָ׃ עַתָּה שְׁמַע בְּקֹלִי
אִיָּעֶצְךָ וְיִהִי אֱלֹהִים עִמָּךְ הֱיֵה אַתָּה לָעָם
מ֖וֹל הָאֱלֹהִים וְהֵבֵאתָ אַתָּה אֶת־הַדְּבָרִים
אֶל־הָאֱלֹהִים׃ וְהִזְהַרְתָּה אֹתָם אֶת־הַחֻקִּים
וְאֶת־הַתּוֹרֹת וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ
יֵלְכוּ־בָהּ וְאֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־יַעֲשׂוּן׃

עַפְרָא שַׁר־מַשְׁא׃ וְחָזֵא חַמּוֹהִי
דְּמֹשֶׁה יָת כָּל דְּהוּא עָבִיד לְעַמָּא
וַאֲמַר מָה פִּתְגָמָא הָדֵין דְּאַת עָבִיד
יָת עַמָּא מְדִין אַתְּ יָתִיב בִּלְחוֹדָךְ
וְכָל־עַמָּא קָיְמִין עֲלָיךְ מִן צַפְרָא
עַד־רְמַשָּׁא׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה לְחַמּוֹהִי
אֲרֵי אָתָן לְוָתִי עַמָּא לְמִרְבָּן
אוּלְפַן מִן קֳדָם יְיָ כַּד הֲוֵי לְהוֹן
דִּינָא אָתָן לְוָתִי וְדָאַנְנָא בֵּין גַּבְרָא
וּבֵין חַבְרֵיהּ וְאוֹדַעְנָא לְהוֹן יָת
קְיָמַיָּא דַּיְיָ וְיָת אוֹרָיָתֵהּ׃ וַאֲמַר
חַמּוֹהִי דְּמֹשֶׁה לֵית לָא תַּקִּין פ
פִּתְגָמָא דְּאַת עָבִיד׃ סָלָאוֹ תְּלָאֵי
אַף אַתְּ אַף עַמָּא הָדֵין דְּעִמָּךְ אֲרֵי
יַקִּיר מִנָּךְ פִּתְגָמָא לָא תִּיכֻל
לְמֶעְבְּדֵיהּ בִּלְחוֹדָךְ׃ כְּעַן קַבֵּיל
מֵנִּי אֲמָלְכִנָּךְ וְיֵהֵי מֵימְרָא דַּיְיָ
בְּסַעְדָּךְ הֱוֵי אַתְּ לְעַמָּא תָּבַע א
אוּלְפַן מִן קֳדָם יְיָ וְתְהֵי מַחֲוֵי
אַתְּ יָת פִּתְגָמַיָּא לְקָדָם יְיָ וְהוֹרֵי
יָתְהוֹן יָת קְיָמַיָּא וְיָת אוֹרָיָתָא ג
וְתְהוֹרֵעִ לְהוֹן יָת אָרְחָא דְּיֵהָכוֹן
בַּהּ וְיָת עוֹבָדָא דְּיַעְבְּדוּן׃

מכתבת התורים עד יום הכפורים׳ לא יסב משה לפטור את העם מדיני כמכתב עפר כתונת ידיד משה ומיכר העיחות
מיחר שלח כהמכתים ומתח ממוכים יום וירד ביום הכפורים ולין שרשם זו כתובה בהדר פ"ח כחומר ממחרת. עד
משה סביה ולין לרבי קחומ׳ יתרו קדם מתן תורה כל סיעתו את לרבנו לא היה עד משה מדיני כחומר כתן ויסלח
משה את חתנו ׳ ומניכו כותבי הדבנים מסעים תכחמו ש וכו׳ ש תענוג לותנו ׳ ולא זה קודם מתן תורה מסלחו
ילך לו לא מניכו מחזר ות׳ת כי אם לא כל׳ יתרו שלח חוכב וכנו כל׳ יתרו היה הוא יתרו שהיה כרבי
חוכב חוכב מתן משה ׳ ויסב משה לן הכקר עד הערב ׳ מתני פלג היה ע מסייע ׳ וישמע חותם משה יסב וכל קנם
שהיו לן הדבר קשה ליתרו מהיה מזלזל בכבודן של ישרל ויוכיחו שלכך נבחרת לתתן יסב לעבוד ובולה
משה ; לן הכקר עד הערב ׳ תספר עמו כל שלא כך היו דיינין מדין לחותו לפי שנתו ר׳ מעשה עליו הכתוב כיוצא
בדבר כתורים כל היום וכילין מתוך לכבוד במעשה כרשעים שכתוב ויהי ערב ויהי בקר ׳ כי יבא אלי כתוב כי
יהיה לדיום שיש כתורנו לפתבנו לחול תעשה מלאכה ׳ יכי יהיה להם דבר בא אלי ׳ מכאן שיש פתיחה לדיום
שיהיה תחתון משה מלין דרך כבוד קודמי הבתו חותנו על ידי חומה וקדם תם ובלה תתה ׳ ערבית לחתן ובחו תם ובלה תתה ולשונו לשון שמיעה
בכבול עשה מנכון שהוא כחום על ידי חומה וקדם תם ובלה תתה ׳ ערבית לחתן ובחו תם ובלה תתה ולשונו לשון שמיעה
ר׳ ת׳ת ׳ כבודו ׳ יתרו קדם חומה ; חיינכך ויחי שיש שוק בעכה חתר לו עד שהלך בבוקיה ; היה לתתם עכם מלא
ולתן ר׳ כי חומה לפקום ומתו מפטנים מלחתו ; חתן קדכרים ׳ דכרי ביבותיו ;

וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לִקְרַאת חֹתְנוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשַּׁק
לוֹ וַיִּשְׁאֲלוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם וַיָּבֹאוּ
הָאֹהֱלָה: וַיְסַפֵּר מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ אֵת כָּל אֲשֶׁר
עָשָׂה יְהוָה לְפַרְעֹה וּלְמִצְרַיִם עַל אוֹדֹת
יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתַם
בַּדֶּרֶךְ וַיַּצִּלֵם יְהוָה: וַיִּחַד יִתְרוֹ עַל כָּל
הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
הִצִּילוֹ מִיַּד מִצְרָיִם: וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ בָּרוּךְ יְהוָה
אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד פַּרְעֹה
אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת הָעָם מִתַּחַת יַד מִצְרָיִם:
עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל יְהוָה מִכָּל הָאֱלֹהִים
כִּי בַּדָּבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם: וַיִּקַּח יִתְרוֹ
חֹתֵן מֹשֶׁה עֹלָה וּזְבָחִים לֵאלֹהִים וַיָּבֹא
אַהֲרֹן וְכֹל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכָל לֶחֶם עִם
חֹתֵן מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים: וַיְהִי מִמָּחֳרָת
וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה לִשְׁפֹּט אֶת הָעָם וַיַּעֲמֹד הָעָם עַל מֹשֶׁה מִן

וְנַפֵּיק מֹשֶׁה יָת קְדָמָת חַמּוֹהִי
וְסָגִיד וּנְשַׁק לֵיהּ וּשְׁאִילוּ גְּבַר
לְחַבְרֵיהּ לְשָׁלָם וְעָלוּ לְמַשְׁכְּנָא:
וְאוֹחֵי מֹשֶׁה לְחַמּוֹהִי יָת כָּל
דַּעֲבַד יְיָ לְפַרְעֹה וּלְמִצְרָאֵי עַל
עֵסֶק יִשְׂרָאֵל יָת כָּל עַקְתָּא
דְּאַשְׁכַּחְתְּנוּן בְּאוֹרְחָא וְשֵׁיזִבְנוּן
יְיָ: וְחַדִּי יִתְרוֹ עַל כָּל טָבְתָא
דְּעָבַד יְיָ לְיִשְׂרָאֵל דְּשֵׁיזִבֵיהּ מִיַּד
דְּמִצְרָאֵי: וַאֲמַר יִתְרוֹ בְּרִיךְ יְיָ
דְּשֵׁיזִיבְ יָתְכוֹן מִיַּד דְּמִצְרָאֵי
וּמִיַּד דְּפַרְעֹה דְּשֵׁיזִיבְ יָת עַמָּא
מִתְּחוֹת מְרוּת מִצְרָאֵיכְעַן יְדָעֵנָא
אֲרֵי רַב יְיָ וְלֵית אֱלָהּ בַּר מִנֵּיהּ
אֲרֵי בְּפִתְגָמָא דְּחָשִׁיכוּ בִּמְצְרָאֵי
לְמִרְדַּן יָת יִשְׂרָאֵל בֵּיהּ דְּנָנוּן:
וְקָרֵיב יִתְרוֹ חַמּוֹהִי דְּמֹשֶׁה עֲלוֹן
וְנִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ וְאָתָא
אַהֲרֹן וְכֹל סָבֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵיכַל
לַחְמָא עִם חַמּוֹהִי דְּמֹשֶׁה קֳדָם
יְיָ: וַהֲוָה מִיְּמָמָא דְּבָתְרוֹהִי וִיתֵב
מֹשֶׁה לְמִדַּן יָת עַמָּא וְקָם עַמָּא
עֲלוֹהִי דְּמֹשֶׁה מִן

מתחת השמים: ויבן משה מזבח ויקרא
שמו יהוה נסי: ויאמר כי יד על כס יה
מלחמה ליהוה בעמלק מדר דר:

פרש

וישמע יתרו כהן מדין חתן
משה את כל אשר עשה אלהים למשה
ולישראל עמו כי הוציא יהוה את ישראל
ממצרים: ויקח יתרו חתן משה את צפרה
אשת משה אחר שלוחיה: ואת שני בניה
אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי
בארץ נכריה: ושם האחד אליעזר כי
אלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה:
ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל
משה אל המדבר אשר הוא חנה שם הר
האלהים: ויאמר אל משה אני חתנך יתרו
בא אליך ואשתך ושני בניה עמה:

מתחות שמיא: ובנא משה מדבחא
ופלח עלוהי קדם יי דעבד ליה
נסין: ואמר בשבועה אמירא דא
מן קדם דחילא דשכינתיה על
כרסי יקרא דעתיד דיתגח קרבא
קדם יי מדבית עמלק לשיצאותהון
מדרי עלמא: פרש

ושמע יתרו רבא דמדין חמוהי
דמשה ית כל דעבד יי למשה
ולישראל עמיה ארי אפיק יי ית
ישראל ממצרים: ודבר יתרו חמוהי
דמשה ית צפרא אתת משה
בתר דשלחה: וית תרין בנהא
דשום חד גרשם ארי אמר דיר
הויתי בארע נוכראה: ושום חד
אליעזר ארי אלהיה דאבא הוה
בסעדי ושזבני מחרבא דפרעה:
ואתא יתרו חמוהי דמשה ובנוהי
ואתתיה לות משה למדברא
דהוא שרי תמן לטורא דאתגלי
עלוהי יקרא דיי: ואמר למשה
אנא חמוך יתרו אתי לותך ואתתך ותרין בנהא עמה:

מלחמה שנא' כס ולא נא' כסא ואף השם נחלק לחציו יה נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של
עמלק ומשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם שנא' האויב תמו חרבות לנצח וזהו עמלק שכתוב בו ועברתו
שמרה נצח וערים נתשת אבד זכרם המה מה הוא אומר אחריו וה' לעולם ישב הרי השם שלם כונן למשפט כסאו הרי
הכסא שלם:

פרשת וישמע יתרו

מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק: יתרו שבע שמות נקראו לו רעואל יתר יתרו חובב חבר קיני פוטיאל
יתר על שיתר פרשה אחת בתורה ואתה תחזה יתרו כשנתגייר וקיים המצות הוסיפו לו אות אחת על שמו
חובב שחבב את התורה וחובב הוא יתרו שנא' מבני חובב חתן משה וי"א רעואל אביו של יתרו היה ומהו אומר ותבאנה
אל רעואל אביהן שהתינוקות קורין לאבי אביהן אבא בספרי: חתן משה כאן היה יתרו מתכבד במשה אני חותן המלך
ולשעבר היה משה תולה הגדולה בחמיו שנא' וישב אל יתר חתנו: למשה ולישראל שקול משה כנגד כל ישראל: את כל אשר עשה
להם בירידת המן ובבאר ובעמלק: כי הוציא יי' זו הגדולה על כולם: אחר שלוחיה כשאמר לו הקב"ה במדין לך
שוב מצרים ויקח משה את אשתו ואת בניו ויצא אהרן לקראתו ויפגשהו בהר האלהים אמר לו מי הם הללו אמר לו זו
היא אשתי שנשאתי במדין ואלו בני אמר לו והיכן אתה מוליכן אמר לו למצרים אמר לו על הראשונים אנו מצטערים
ואתה בא להוסיף עליהם אמר לה לכי לבית אביך נטלה שני בניה והלכה לה: אשר שם האחד גרשם וגו' ויצלני מחרב פרעה
כשגילו דתן ואבירם על דבר המצרי ובקש פרעה להרוג את משה ונעשה צוארו כעמוד של שיש: אל המדבר
אף אנו יודעים שבמדבר היו אלא בשבחו של יתרו דבר הכתוב שהיה יושב בכבודו של עולם ונדבו לבו לצאת אל המדבר מקום תהו
לשמוע דברי תורה: ויאמר אל משה אני חתנך יתרו בא אליך על ידי שליח אמר לו אם אין אתה יוצא בגיני צא בגין
אשתך ואם אין אתה יוצא בגינה צא בגין בניך

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים
וְצֵא הִלָּחֶם בַּעֲמָלֵק מָחָר אָנֹכִי נִצָּב עַל רֹאשׁ
הַגִּבְעָה וּמַטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי: וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ
כַּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֶם בַּעֲמָלֵק
וּמֹשֶׁה אַהֲרֹן וְחוּר עָלוּ רֹאשׁ הַגִּבְעָה: וְהָיָה
כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר
יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר עֲמָלֵק: וְיְדֵי מֹשֶׁה כְּבֵדִים
וַיִּקְחוּ אֶבֶן וַיָּשִׂימוּ תַּחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ
וְאַהֲרֹן וְחוּר תָּמְכוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה
אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ:
וַיְחַלֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמָלֵק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי
חָרֶב: ס פ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר וְשִׂים בְּאָזְנֵי
יְהוֹשֻׁעַ כִּי מָחֹה אֶמְחֶה אֶת זֵכֶר עֲמָלֵק

ואמר משה ליהושע בחר לנא
גוברין ופוק אנח קרבא בעמלק
מחר אנא קאים על ריש רמתא
וחוטרא דאיתעבידו ביה ניסין
מן קדם יי בידי: ועבד יהושע
כמא דאמר ליה משה לאנחתא
קרבא בעמלק ומשה אהרן וחור
סליקו לריש רמתא: והוי כד מרים
משה ידוהי מתגברין דביתיה ישראל
וכד מנח ידוהי מתגברין דבית
עמלק: ויתרמשה יקרבן ונסיבו
אבנא ושויו תחותוהי ויתיב עלה
ואהרן וחור סעדין בידוהי מיכא
חד ומיכא חד והוואה ידוהי פרסן
ביצלו עד רעל שמשא: ותבר
יהושעית עמלק ויתיה עמיה
לפתגם דחרב: ואמר יי
למשה כתב דא דוכרנא בספרא
ושוי קדם יהושע ארי מטחא א
אמחי ית דוכרניה דעמלק

לשתת העם: וירב העם עם משה ויאמרו
תנו לנו מים ונשתה ויאמר להם משה
מה תריבון עמדי מה תנסון את יהוה:
ויצמא שם העם למים וילן העם על
משה ויאמר למה זה העליתנו ממצרים
להמית אתי ואת בני ואת מקני בצמא:
ויצעק משה אל יהוה לאמר מה אעשה
לעם הזה עוד מעט וסקלני: ויאמר יהוה
אל משה עבר לפני העם וקח אתך מזקני
ישראל ומטך אשר הכית בו את היאר
קח בידך והלכת: הנני עמד לפניך שם
על הצור בחרב והכית בצור ויצאו ממנו
מים ושתה העם ויעש כן משה לעיני זקני
ישראל: ויקרא שם המקום מסה ומריבה
על ריב בני ישראל ועל נסתם את יהוה
לאמר היש יהוה בקרבנו אם אין: פ

ויבא
עמלק וילחם עם ישראל ברפידים:

למשתי עמא: וגצא עמא עם
משה ואמרו הבו לנא מיא ונשתי
ואמר להון משה מה
עמי מה מנצן את יהוה קדם יי: וצחי
תמן עמא למיא ואתרעם עמא
על משה ואמר למא דנן אסקתנא
ממצרים לקטלא יתי ית בני וית
בעירי בצחותא: ואזעיק משה קדם
יי לכי מא אעביד לעמא
הרין עוד ועיר פון ויגמונני:
ואמר יי למשה עבר קדם עמא
וסב עמך מסבי ישרא וחוטרך
דמחית ביהית נהרא סב בידך
ותיול: האנא קאים קדמך תמן
על טינרא בחרב ותבחי בטינרא
ויפקון מיניה מיא וישתי עמא
ועבד כן משה לעיני סבי ישראל:
וקרא שמיה דאתרא נסיתא
ומצותא על דנצו בני ישרא ועל
דנסיו קדם יי למימר האית
שכינתא דיי בינא אם לא:

ואתא עמלק ואגח
קרבא עם ישראל ברפידים:

וְיִשְׁבָּתוּ הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי׃ וַיִּקְרְאוּ בֵּית
יִשְׂרָאֵל אֶת שְׁמוֹ מָן וְהוּא כְּזֶרַע גַּד לָבָן
וְטַעְמוֹ כְּצַפִּיחִת בִּדְבָשׁ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה
הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה מַלֵּא הָעֹמֶר מִמֶּנּוּ
לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם לְמַעַן יִרְאוּ אֶת
הַלֶּחֶם אֲשֶׁר הֶאֱכַלְתִּי אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר
בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן קַח צִנְצֶנֶת אַחַת וְתֶן
שָׁמָּה מְלֹא הָעֹמֶר מָן וְהַנַּח אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה
לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם׃ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה וַיַּנִּיחֵהוּ אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדֻת
לְמִשְׁמֶרֶת׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַמָּן
אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד בֹּאָם אֶל אֶרֶץ נוֹשָׁבֶת
אֶת הַמָּן אָכְלוּ עַד בֹּאָם אֶל קְצֵה אֶרֶץ
כְּנָעַן׃ וְהָעֹמֶר עֲשִׂרִית הָאֵיפָה הוּא׃

פ פ

וַיִּסְעוּ כָל
עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּדְבַּר סִין לְמַסְעֵיהֶם
עַל פִּי יְהוָה וַיַּחֲנוּ בִּרְפִידִים וְאֵין מַיִם

ושבתו עמא ביומא שביעאה׃
וקרו בי ישראל ית שמיה מנא
והוא כבר זרעא חיור וטעמיה
כאיסקריטון מרבש ואמר משה
דין פתגמא דפקיד יי מלי
עומרא מיניה למטרא לדריכון
בדיל דיחזון ית לחמא דאוכלית
יתכון במדברא באפקותי יתכון
מארעא דמצרים ואמר משה
לאהרן סב צלוחית חדא והב
תמן מלי עומרא מנא ואצנע
יתית קדם יי למטרא לדריכון׃
כמא דפקיד יי ית משה
ואצניעיה אהרן קדם סהדותא
למטרא׃ ובני ישראל אכלו ית
מנא ארבעין שנין עד דעלו
לארע יתבתא ית מנא אכלו
עד דאתו לסיפי ארעא דכנען׃
ועומרא חד מן עשרא בתלת
סאין הוא׃ ונטלו כל
כנישתא דבני ישראל ממדברא
דסין למטלניהון על מימרא
דיי ושרו ברפידים ולית מיא

ושבתו עמא ביומא שביעאה׃
וקרו בי ישראל ית שמיה מנא
והוא כבר זרעא חיור וטעמיה
כאיסקריטון מרבש ואמר משה
דין פתגמא דפקיד יי מלי
עומרא מיניה למטרא לדריכון
בדיל דיחזון ית לחמא דאוכלית
יתכון במדברא באפקותי יתכון
מארעא דמצרים ואמר משה
לאהרן סב צלוחית חדא והב
תמן מלי עומרא מנא ואצנע
יתית קדם יי למטרא לדריכון׃
כמא דפקיד יי ית משה
ואצניעיה אהרן קדם סהדותא
למטרא׃ ובני ישראל אכלו ית
מנא ארבעין שנין עד דעלו
לארע יתבתא ית מנא אכלו
עד דאתו לסיפי ארעא דכנען׃
ועומרא חד מן עשרא בתלת
סאין הוא׃ ונטלו כל
כנישתא דבני ישראל ממדברא
דסין למטלניהון על מימרא
דיי ושרו ברפידים ולית מיא

שְׁנֵי הָעֹמֶר לָאֶחָד וַיָּבֹאוּ כָּל נְשִׂיאֵי הָעֵדָה
וַיַּגִּדוּ לְמֹשֶׁה : וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה שַׁבָּתוֹן שַׁבַּת קֹדֶשׁ לַיהוָה
מָחָר אֶת אֲשֶׁר תֹּאפُו אֹפוּ וְאֶת אֲשֶׁר
תְּבַשְּׁלוּ בַּשֵּׁלוּ וְאֵת כָּל הָעֹדֵף הַנִּיחוּ לָכֶם
לְמִשְׁמֶרֶת עַד הַבֹּקֶר : וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ עַד
הַבֹּקֶר כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ
וְרִמָּה לֹא הָיְתָה בּוֹ : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אִכְלֻהוּ
הַיּוֹם כִּי שַׁבָּת הַיּוֹם לַיהוָה הַיּוֹם לֹא
תִמְצָאֻהוּ בַּשָּׂדֶה : שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקְטֻהוּ
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לֹא יִהְיֶה בּוֹ : וַיְהִי
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יָצְאוּ מִן הָעָם לְלַקֵּט וְלֹא
מָצָאוּ : ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה עַד אָנָה
מֵאַנְתֶּם לִשְׁמֹר מִצְוֹתַי וְתוֹרֹתָי : רְאוּ כִּי
יְהוָה נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת עַל כֵּן הוּא נֹתֵן
לָכֶם בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לֶחֶם יוֹמַיִם שְׁבוּ אִישׁ
תַּחְתָּיו אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי :

תְּרֵין עוֹמְרִין לְחַד וְאָתוֹ כָּל
רַבְרְבֵי כְנִשְׁתָּא וְחַוִּיו לְמֹשֶׁה ׃
וְאָמַר לְהוֹן הוּא דְּמַלֵּיל יְיָ שַׁבְּתָא
שַׁבְּתָא קוּדְשָׁא קֳדָם יְיָ מָחָר
יָת דְּאַתּוּן עָתִידִין לְמֵיפֵא אֵיפוֹ
וְיָת דְּאַתּוּן עָתִידִין לְבַשָּׁלָא
בַּשְּׁלוּ וְיָת כָּל מִוְתָּרָא אַצְנְעוּ
לְכוֹן לְמַטְרָא עַד צַפְרָא וְאִצְנְעוּ
יָתֵיהּ עַד צַפְרָא כְּמָא דְּפַקִּיד
מֹשֶׁה וְלָא סְרִיחַ וְרִחְשָׁא לָא הֲוָה
בֵּיהּ ׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה אֲכָלוּהִי יוֹמָא
דֵּין אֲרֵי שַׁבְּתָא יוֹמָא דֵּין קֳדָם
יְיָ יוֹמָא דֵּין לָא תַּשְׁכְּחוּנֵיהּ
בְּחַקְלָא ׃ שִׁתָּא יוֹמִין תְּלַקְטוּנֵיהּ
וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה שַׁבְּתָא לָא יְהֵי
בֵּיהּ יְהוֹן בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה נָפְקִין
מִן עַמָּא לְמִלְקַט וְלָא אַשְׁכְּחוּ ׃
וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עַד אֵימָתַי
אַתּוּן כְּסַרְבִין לְמִטַּר פִּיקוֹדַיָּ
וְאוֹרָיָתִי ׃ חֲזוֹ אֲרֵי יְיָ יְהַב לְכוֹן
שַׁבְּתָא עַל כֵּן הוּא יָהִיב לְכוֹן
בְּיוֹמָא שִׁתָּאָה לַחְמָא תְּרֵין יוֹמִין
תֵּיבוּ אֱנָשׁ תְּחוֹתֵיהּ לָא יִפּוֹק
אֱנָשׁ מֵאֲתָרֵיהּ בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה ׃

וְתַעַל שִׁכְבַּת הַטָּל וְהִנֵּה עַל פְּנֵי הַמִּדְבָּר
דַּק מְחֻסְפָּס דַּק כַּכְּפֹר עַל הָאָרֶץ: וַיִּרְאוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מָן הוּא
כִּי לֹא יָדְעוּ מָה הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם
הוּא הַלֶּחֶם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לָכֶם לְאָכְלָה:
זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לִקְטוּ מִמֶּנּוּ אִישׁ
לְפִי אָכְלוֹ עֹמֶר לַגֻּלְגֹּלֶת מִסְפַּר נַפְשֹׁתֵיכֶם
אִישׁ לַאֲשֶׁר בְּאָהֳלוֹ תִּקָּחוּ: וַיַּעֲשׂוּ כֵן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט: וַיָּמֹדוּ
בָּעֹמֶר וְלֹא הֶעְדִּיף הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט
לֹא הֶחְסִיר אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ לָקָטוּ: וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִישׁ אַל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד
בֹּקֶר: וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה וַיּוֹתִרוּ אֲנָשִׁים
מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר וַיָּרָם תּוֹלָעִים וַיִּבְאַשׁ
וַיִּקְצֹף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה: וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַבֹּקֶר
בַּבֹּקֶר אִישׁ כְּפִי אָכְלוֹ וְחַם הַשֶּׁמֶשׁ וְנָמָס:
וַיְהִי בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לָקְטוּ לֶחֶם מִשְׁנֶה

וסליקת נחיתת טלא והא על אפי
מדברא דערק מקלף דשרק דגיר
כגלידא על ארעא: ואחוו בני ישרי
ואמרו גבר לאחוהי מנא הוא ארי
לא ידעו מה הוא ואמר משה להון
הוא לחמא דיהב יי לכון למכל:
דין פתגמא דפקיד יי לקוטו מ
מניה גבר לפום מכליה עמרא
לגולגלתא מנין נפשתיכון גבר
לדי במשכניה תסבון: ועבדו כן
בני ישראל ולקטו מיניה דאסגי
ודאוער: וכלו בעמרא ולא אותר
דאסגי ודאוער לא חסר גבר לפום
מכליה לקטו: ואמר משה להון
איניש לא ישאר מניה עד צפרא: ולא
קבלו מן משה ואשארו
גבריא מניה עד צפרא
ורחיש ריחשא וסרי
ורגז עליהון משה: ולקטו יתיה
בצפר צפר גבר לפום מיכליה
ומה דמשתאר מיניה על אפי
חקלא וכד חם עלוהי שמשא
פשר: והוה ביומא שתיתאה
לקטו לחמא על תרין

ותעל שכבת הטל: כסחוס זריחת עולה של שעה חמין כדרך של עולה לקרחת חומה לף הם תיבות מפורש
על כיוצא של ותפתוש לת פיס ותביחסה כחומה היא עולה משיש כחויר: וזה לשון דרשו מקטל עולה מן הארץ כ'ויר וכעלית
שכבת הטל פתגלה קמן ודלו: והכה על פני המדבר דק מחוסכם: מגולה ולין לו דמיון כמוקלף: ים עומל מחוסכם
לשון חפיסה ודלעסקוק פכלשון ויסכ כפתגלה הטל דלו שחים דכר דק מחוסכם כתיבו כין שני שכבת הטל
ואנקלי תרגם מקלף לשון מחשוף קלבן: ככפור: יילית כלשון תרגום דעדק כגיר כלכני ניר והוא מין גבש שחור
כדמתרגם נגי כיצחר הדם הגיר וקזלנך דעדק כגיר כגלידא על הארעא דק היה כגיר ומוכב ומובלי כלקרח שעל
וכן פירשו דק ככפור שטוח קלוש ומחוכר כגליד דק שחים ומגיד גלי דק ומלשעלה ומה שתרגם ואנקלי כגיר תוספת
הוא על לשון העברית ולין לו תיבה דומה לשחים בכתוב: ומן הוא תכבת מזון הוא: כמו ויתן להם המלך: כי לא ידעו מה הוא
פיקדון כמוהו: ועומרי: שם מדה: מספר כפשוטיכ': כפי מכין כפשוט שים לים כביתו תקחו עומר לגולגלת
תמיכה ותמיעני: ים מלקטו קדכה ויש מלקטו ומעט וכשכלו לביתם מדדו בעומר ויש יש מים מלקט ומצאו מחסרים
לקיש לה הצדיק על עומרי לגולגלת חסר כהלכו והמתמיע עלקוט לה מצא פחות ומעומר לגולגלת וזה שם גדול מכשפים כי
יותירו מכאים דכן ומכירים: וירם לשון רמה: ויכחם: קרי זה מקרא מסרת מכתחלה מכאים ולכסוף חקציב כשנה
כאחר ולא מכאים ורמים לה היתה כו וכן הוא דרך לכל דכר מקום מן המתעניים וחם קמנים ונחם הכמחר

ת כְּבוֹד יְהוָה בִּשְׁמֹעַ אֶת תְּלֻנֹּתֵיכֶם
ל יְהוָה וְנַחְנוּ מָה כִּי תַלִּינוּ עָלֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר
שֶׁה בְּתֵת יְהוָה לָכֶם בָּעֶרֶב בָּשָׂר לֶאֱכֹל
חֶם בַּבֹּקֶר לִשְׂבֹּעַ בִּשְׁמֹעַ יְהוָה אֶת
לֻנֹּתֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם מַלִּינִם עָלָיו וְנַחְנוּ
ה לֹא עָלֵינוּ תְּלֻנֹּתֵיכֶם כִּי עַל יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר
שֶׁה אֶל אַהֲרֹן אֱמֹר אֶל כָּל עֲדַת בְּנֵי
שְׂרָאֵל קִרְבוּ לִפְנֵי יְהוָה כִּי שָׁמַע אֶת
תְּלֻנֹּתֵיכֶם׃ וַיְהִי כְּדַבֵּר אַהֲרֹן אֶל כָּל עֲדַת
בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּפְנוּ אֶל הַמִּדְבָּר וְהִנֵּה כְּבוֹד
יְהוָה נִרְאָה בֶּעָנָן׃ פ וַיְדַבֵּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ שָׁמַעְתִּי אֶת תְּלֻנֹּת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל דַּבֵּר אֲלֵהֶם לֵאמֹר בֵּין הָעַרְבַּיִם
תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבַבֹּקֶר תִּשְׂבְּעוּ לָחֶם וִידַעְתֶּם
כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיְהִי בָּעֶרֶב וַתַּעַל
הַשְּׂלָו וַתְּכַס אֶת הַמַּחֲנֶה וּבַבֹּקֶר
הָיְתָה שִׁכְבַת הַטַּל סָבִיב לַמַּחֲנֶה׃

ת יְקָרָא דַיְיָ כַּד שְׁמִיעַן קֳטָטֵי
ת תּוּרְעֲמוּתְכוֹן עַל יְיָ וְנַחְנָה
מָה אֲרֵי תִתְרְעֲמְתוּן עָלָנָא וַאֲמַר
מֹשֶׁה בְּרִתְּנָן יְיָ לְכוֹן בְּרַמְשָׁא
בִּישְׂרָא לְמֵיכַל וְלַחְמָא בְּצַפְרָא
לְמִשְׂבַּע כַּד שְׁמִיעַן קֳדָם יְיָ
תּוּרְעֲמוּתְכוֹן דְּאַתּוּן מִתְרְעְמִין
עֲלוֹהִי וְנַחְנָא מָה לָא עָלָנָא
תּוּרְעֲמוּתְכוֹן אֱלָהִין עַל מֵימְרָא
דַיְיָ׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן אֵימָר
לְכָל כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל קְרִיבוּ
קֳדָם יְיָ אֲרֵי שְׁמִיעַן קֳדָמוֹהִי
ת תּוּרְעֲמוּתְכוֹן וַיְהוָה כַּד מַלֵּיל
אַהֲרֹן עִם כָּל כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאִתְפְּנִיוּ לְמַדְבְּרָא וְהָא
יְקָרָא דַיְיָ אִתְגְּלִי בְּעַנְנָא׃
וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃
שְׁמִיעַ קֳדָמַי ת תּוּרְעֲמַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מַלֵּיל עִמְּהוֹן לְמֵימַר בֵּין
שְׁמָשַׁיָּא תֵּיכְלוּן בִּישְׂרָא וּבְצַפְרָא
תִּשְׂבְּעוּן לַחְמָא וְתִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא
יְיָ אֱלָהְכוֹן׃ וַיְהוָה בְּרַמְשָׁא
וּכְלֵיקַת שְׁלָיו וְחָפַת ת מַשְׁרִיתָא
וּבְצַפְרָא הָוַת נְחִיתַת טַלָּא סְחוֹר
סְחוֹר לְמַשְׁרִיתָא׃

וְנָטְלוּ מֵאֵילִם וַיָּבֹאוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֶל־מִדְבַּר־סִין אֲשֶׁר בֵּין־אֵילִם וּבֵין סִינָי
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לְצֵאתָם
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיִּלֹּנוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר: וַיֹּאמְרוּ
אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי יִתֵּן מוּתֵנוּ בְּיַד יְהוָה
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל־סִיר הַבָּשָׂר
בְּאָכְלֵנוּ לֶחֶם לָשֹׂבַע כִּי הוֹצֵאתֶם אֹתָנוּ
אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהָמִית אֶת־כָּל־הַקָּהָל
הַזֶּה בָּרָעָב: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן־הַשָּׁמָיִם וְיָצָא
הָעָם וְלָקְטוּ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסֶּנּוּ
הֲיֵלֵךְ בְּתוֹרָתִי אִם־לֹא: וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי
וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר־יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל
אֲשֶׁר־יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֶרֶב וִידַעְתֶּם כִּי יְהוָה
הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וּבֹקֶר וּרְאִיתֶם

וְיַסְּעוּ מֵאֵילִם וַיָּבֹאוּ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶל מִדְבַּר סִין אֲשֶׁר בֵּין אֵילִם וּבֵין סִינָי
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לְיֵצִיאָתָם
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיִּלֹּנוּ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר: וַיֹּאמְרוּ
אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי יִתֵּן מוּתֵנוּ בְּיַד יְיָ
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל סִיר הַבָּשָׂר
בְּאָכְלֵנוּ לֶחֶם לָשֹׂבַע כִּי הוֹצֵאתֶם אוֹתָנוּ
אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהָמִית אֶת כָּל הַקָּהָל
הַזֶּה בָּרָעָב: וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה
הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמָיִם וְיָצָא
הָעָם וְלָקְטוּ דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסֶּנּוּ
הֲיֵלֵךְ בְּתוֹרָתִי אִם לֹא: וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי
וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל
אֲשֶׁר יְלַקְטוּ יוֹם יוֹם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
אֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֶרֶב וִידַעְתֶּם כִּי יְיָ
הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: וּבֹקֶר וּרְאִיתֶם

ונטלו מאילם ואתו כל כנישתא
דבני ישראל למדברא דסין דבין
אילם ובין סיני בחמשת עשרא
יומא לירחא תניינא למפקהון
מארעא דמצרים: ואתרעמו כל־
כנשתא דבני ישראל על משה
ועל אהרן במדברא: ואמרו להון
בני ישראל לוי דמיתנא קדם
יי בארעא דמצרים כד־הוינא
יתבין על דודי בשרא כד־הוינא
אכלין לחמא ושבעין ארי אפקתון
יתנא למדברא הדין לקטלא
ית כל קהלא הדין בכפנא:
ואמר יי למשה האנא
מחית לכון לחמא מן שמיא
ויפקון עמא וילקטון פתגם יום
ביומיה בריל דאנסנון היהכון
באוריתי אם לא: ויהי ביומא
שתיתאה ויתקנון ית דייתון ויהי
על חד תרין על דילקטון יום
יום: ואמר משה ואהרן לכל בני
ישראל ברמשא ותידעון ארי יי
אפיק יתכון מארעא דמצרים:
ובצפרא ותחזון

בחמשה עשר יום, כתרגום ביום זה לעבי מכאן כיוצא בלשון הכתוב שלהלן ממצרים ותם הוקרבו לפני לאלהיך
שלכל מקומי הכתוב שפים ואחד שעורות וירד להם תחון כשפה עפר כתיב ביום אחד כשבת היום כדאיתא בשבת
פרק, וילונו, לעבי קבלה הלחם ואי יתן מותנו מיתת פגועים ואיכו אם דבר אלא כמו עשותנו חמותנו לעשות
לנחתו לעזוב לנחתו למות לנחתו כתרגומו ע מיתת ליבי דמיתנא אלהי ויהיכו מיתים דבר יום בעודך חביות יום יעקב
כיוצו ולא תלקטו ביום לעודך מיחר, למען אנסנו, כו אנסנו הילך בתורתי ואם שמרו מצות התורה כו אלא יהיו
מוכנו ולא יבאו בשבת לקוט, והיה משנה, ליום ומוחרת משנה על פניו רבינו לעולם יום יום של שלו ימי משכתו
ואומר אני אשר יכינו והיה משנה לאחר שיבואו יומצאו כו משנה על אשר יקטו וימדו יום יום, ויהו לקט
לחם משנה לא ישתו כמותו לחם משנה ואחו על כן הוא מותן לכם ביום ששי לחם יומי מותן לכם ברכת בכית ליעקב
ויבוקר פגעים לחם יומים, ערב, כמו ועערב, וידעתם כי יי הוציא אתכם מארץ מצרים, לעבי מחר ותראיתם, לא כבר
מוכנת לותנו תדעו כי לא מחכמו הוציאתים אלא יי הוציאם אתכם פיבין לכם את הפסיו, וכקר ותראיתם, לעבי מן
הכבוד מכאן ואילך כבודו, ונקר כבודו, כתרגומו אלא כך אומר לשם ערב וידעתם כי היכולת כדי ליתן תאוותכם ובכר יתן
לכם לחם לא כשבים ותחזרת

רְפִידִם׃ וַיַּסַּע מֹשֶׁה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל־מִדְבַּר־שׁוּר וַיֵּלְכוּ
שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא מָצְאוּ מָיִם׃ וַיָּבֹאוּ מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמָּרָה
כִּי מָרִים הֵם עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ מָרָה׃ וַיִּלֹּנוּ
הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵאמֹר מַה נִּשְׁתֶּה׃ וַיִּצְעַק
אֶל־יְהוָה וַיּוֹרֵהוּ יְהוָה עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַמַּיִם
וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט
שָׁם נִסָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ
לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־חֻקָּיו כָּל־הַמַּחֲלָה
אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ
כִּי אֲנִי יְהוָה רֹפְאֶךָ׃ וַיָּבֹאוּ
אֵילִמָה וְשָׁם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת מָיִם
וְשִׁבְעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ שָׁם עַל־הַמָּיִם׃

רְמָא בְּמָא׃ וְאִסְתַּיל מֹשֶׁה
יָת יִשְׂרָאֵל מִמָּא דְסוּף וּנְפָקוּ
לְמַדְבְּרָא דְדָרָא וְאָזְלוּ תְּלָתָא
יוֹמִין בְּמַדְבְּרָא וְלָא אַשְׁכְּחוּ מַיָּא
וְאָתוֹ לְמָרָה וְלָא יְכִילוּ לְמִשְׁתֵּי
מַיָּא מִמָּרָה אֲרֵי מְרִירִין אִינּוּן עַל־
כֵּן קְרָא שְׁמַהּ מָרָה׃ וְאִתְרַעֲמוּ
עַמָּא עַל מֹשֶׁה לְמֵימַר מָה
נִשְׁתֵּי׃ וְצַלִּי קֳדָם יְיָ וְאַלְפֵיהּ יְיָ
אָעָא וּרְמָא לְמַיָּא וּבְסִימוּ מַיָּא
תַּמָּן גְּזַר לֵיהּ קְיָם וְרִין וְתַמָּן
נַסְיֵהּ׃ וַאֲמַר אִם קַבָּלָא תְּקַבֵּיל
לְמֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהָךְ וְדַכְשַׁר־
קֳדָמוֹהִי תַּעֲבֵיד וְתֵצֵית לְפִקּוּדוֹהִי
וְתִטַּר כָּל־קְיָמוֹהִי כָּל־מַרְעִין
דְשַׁוִּיתִי בְּמִצְרַיִם לָא־אֲיַשְׁוֵינוּן
עֲלָךְ אֲרֵי אֲנָא יְיָ אָסְיָךְ׃
וַאֲתוֹ לְאֵילִם וְתַמָּן תְּרֵיסְרָא עֲשָׂרֵי
מַבּוּעִין דְמַיִן וְשַׁבְעִין דְּקַלִּין
וּשְׁרוֹ תַּמָּן עַל־מַיָּא׃

תפיל עליהון אימתא ודחלתא
בסגי תוקפך ישתקון כאבנא עד
דיעבר עמך יי ית ארנונא עד
דיעבר עמא רנן דפרקתא
ית ירדנא׃ תעלינון
ותשרינון בטורא דאחסנתך
אתר בית שבינתך אתקינתא יי
מקדשא יי אתקנהי ידך יי
מלכותיה לעלם ולעלמי עלמיא׃

ארי עלו סוס פרעה ברתיכוהי
ובפרשוהי בימא ואתיב
יי עליהון ית מי ימא ובני ישרא
הלכו ביבשתא בגו ימא׃
ונסבת miriam נבייתא אחתיה
דאהרן ית תופא בידה ונפקא
כל נשיא בתרה בתופין ובחינגן׃
ובעניא להון miriam שבחו ואודו
קדם יי ארי אתגאי על גאתנייא
וגיאותא דילה הוא סוסיא
ורכביה

תפל עליהם אימתה ופחד
בגדל זרועך ידמו כאבן
עד יעבר עמך יהוה עד יעבר
עם זו קנית׃ תביאמו
ותטעמו בהר נחלתך מכון
לשבתך פעלת יהוה מקדש
אדני כוננו ידיך׃ יהוה
ימלך לעלם ועד׃ כי בא
סוס פרעה ברכבו ובפרשיו
בים וישב יהוה עליהם את מי
הים ובני ישראל הלכו
ביבשה בתוך הים׃ פ
ותקח miriam הנביאה אחות אהרן את
התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה
בתפים ובמחלת׃ ותען להם miriam ש
שירו ליהוה כי גאה נאה סוס ורכבו

תפיל עליהון אימתא ודחלתא בסגי תוקפך ישתקון כאבנא עד דיעבר עמך יי ית ארנונא עד דיעבר עמא רנן דפרקתא ית ירדנא׃ תעלינון ותשרינון בטורא דאחסנתך אתר בית שבינתך אתקינתא יי מקדשא יי אתקנהי ידך יי מלכותיה לעלם ולעלמי עלמיא׃

ארי עלו סוס פרעה ברתיכוהי ובפרשוהי בימא ואתיב יי עליהון ית מי ימא ובני ישרא הלכו ביבשתא בגו ימא׃ ונסבת miriam נבייתא אחתיה דאהרן ית תופא בידה ונפקא כל נשיא בתרה בתופין ובחינגן׃ ובעניא להון miriam שבחו ואודו קדם יי ארי אתגאי על גאתנייא וגיאותא דילה הוא סוסיא ורכביה

תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן עד יעבר עמך יהוה עד יעבר עם זו קנית׃ תביאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת יהוה מקדש אדני כוננו ידיך׃ יהוה ימלך לעלם ועד׃ כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים וישב יהוה עליהם את מי הים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים׃ פ ותקח miriam הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלת׃ ותען להם miriam ש שירו ליהוה כי גאה נאה סוס ורכבו

כְּעֹשְׂפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים׃ מִי כָּאֵבָא בְּמֵין תַּקִּיפִין׃ לֵית בַּר־
בַּמָּה בָּאֵלִם יְהוָה מִי מָנָךְ אַתְּ־הִוא אָהָא
בְּמָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא אֶלָּא אַתְּ אַדִּיר בְּקוּדְשָׁא רְחִיל
תְּהִלֹּת עֹשֵׂה פֶּלֶא׃ נָטִיתָ חוּשְׁבְּחָן עֲבִיד פְּרִישָׁן׃ אַרְמֵיטָ
יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ׃ נָחִיתָ יְמִינָךְ בְּלַעְתִּנּוּן אַרְעָא
בְּחַסְדְּךָ עַם זוּ גָּאָלְתָּ רַחֲמָךְ בְּטִיבוּתָךְ
נֵהַלְתָּ בְּעֻזְּךָ אֶל נְוֵה לְעַמָּא דֵּנָן דְּפַרְקְתָּא
קָדְשֶׁךָ׃ שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן סְבָרֵיהוֹן בְּתוֹקְפָךְ לְדִירָא
חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי פְלֶשֶׁת׃ דְּקוּדְשָׁךְ׃ שְׁמָעוּ וְדָחֲלָא
אֲזַי נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם וְעָיוּ דְּחִילָא אַחֲדָתִינּוּן
אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד לְרַדְהוֹן יַתְבִין בְּפְלִשְׁתָּא׃
נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְּנָעַן׃ בְּבֵין אִתְבְּהִילוּ רַבְרְבֵי אֱדוֹם
תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפָחַד תַּקִּיפֵי מוֹאָב אֲחַדִינּוּן
בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן רְתִיתָא אִתְבַּר־וּ
עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהוָה עַד יַעֲבֹר עַם זוּ קְנֵיתָ׃ כָּל־ דַּהֲווֹ יַתְבִין בִּכְנָעַן׃

תְּהוֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בְמִצוֹלֹת כְּמוֹ
אֶבֶן׃ יְמִינְךָ יְהוָה נֶאְדָּרִי
בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהוָה
תִּרְעַץ אוֹיֵב׃ וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ
תַּהֲרֹס קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ
יֹאכְלֵמוֹ בַּקַּשׁ׃
וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם
נִצְּבוּ כְמוֹ נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ
תְּהֹמֹת בְּלֶב־יָם׃ אָמַר
אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק
שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי
אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי׃
נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלְלוּ

חֲפַן עַלְיְהוֹן וַמָּא אִשְׁתְּקַע
נְחַתוּ לְעוּמְקָא
כְּאַבְנָא׃ יַמִּינָךְ יְיָ
אַדִּירָא בְחֵילָא יְמִינָךְ
יְיָ תְּבָרֵת סַנְאָךְ׃
וּבְסַגֵּי תּוּקְפָּךְ תְּבָרְתִּנּוּן
לְרָקְמוֹ עַל־עַמָּךְ
שַׁלַּחְתָּ רוֹגְזָךְ
שֵׁיצִינּוּן כְּנוּרָא לְקַשָּׁא׃
וּבְמֵימְרָא פּוּמָךְ חֲכִימוּ מַיָּא קְמוּ
כְּשׁוּר אוֹלָא קָפוּ תְּהוֹמֵי בְּלִבָּא
דְּיַמָּא׃ דַּהֲוָה אָמַר סַנְאָה אֲרַדֹּף
אַדְבִּיק אֶפְלֵג בִּזְתָא תִּשְׂבַּע
מִנְהוֹן נַפְשִׁי אֶשְׁלוֹף
חַרְבִּי תֵּשֵׁינוּן יְדִי׃
אָמְרַת בְּמֵימְרָךְ
חֲפַן עַלְיְהוֹן וַמָּא אִשְׁתְּקַע

כאבנא׳ כמו יכבדם והיינו ת"א כו' ודרך מקראות לומר כן כמו מספרים ויחול יכבדון ירדון מרמז לזה והיינו ת"א מעומקא מעומקות לשון עתיד כן פרשהו טעמו כיס סוף כדי שיחזרו המים ויכסו אותו׃ יכבדון לון כו' ודרך כבד ודרכו לא ת"ב ל"ת כמו חבן יכבדוקם לחר הוא לומר יאכלמו כמו הרשעים שעתידים ויורדים כיונים בתוכן והכפרים כעוסרת שמותו מיד ימיכך׳ ימינך אתי עשרים בסיפרי׳ דעמו של מקום הסתלק כימין׳ ימינך יי׳ לחדי כבח׳ לפניהן יימיכך הכבית תרעין לויב עלי כרחם הוה יתין עמהם תרעין לויב וים שהי חסבר לחדם בשעות שתי תלחות כידו אחת ופשוטו של דבר ימינך הכאדר בכח תרגם יי׳ ת"ק עין לויב וכמה מקרחות דומיהן כי קטה לויביך יי׳ כי הנה לויביך יאבדון עד מתי רשעים יי׳ עד מתי רשעים יי׳ כ"ח אל נקמות יי׳ כשהו נקמות יי׳ לא לנו לא לנו כי לשמך יי׳ תן כבוד לשמך יי׳ שהיה לבו יאמר כי יפרחל לי׳ שהיה לבו לחנכה כלום יי׳ חשבה לחם הפעים לחכי לא תרגם כאן כי׳ ולא תרגם כאן יי׳ כי׳ כמו רכתי עם פרתי כמדיכות בטוכתי יום יום׳ הרבה׳ קיץ הקיצים כאדם ומי הם הקיצים על ישראל ומן הוא לומר כי הנה לויביך יאבדון יתיעין ומה הוא מחזיק עם ישראל יי׳ שומע תפלה׳ וכרוח לחך׳ תיעוח מכין שני הכתובים של לחך דכר אכת כ כב יכולין כב-יטה דכתוב לחם כוי לשמיע לך אזן הכריות כפי הכתוב מיובא לחכין דכר כאדם שכועם מעניין רוח מכחיריו ומן כעם כחפו ומן ומרות לחפו יכבו׳ וחכו פתוח לעשן כמו כשמעתו כח כשמעתו כאשם כמו קטרים ותהא מחטם לך ועשן תהלתי לחים חטם כחפי לפתם כחיי כפני קלף ומרוח שלו יעל עלך כפיקו חטם כמו כתוקה כחטם כמוכ כ"ל כלחה כעיני וכלף ומרון שכתוקה׳ לחי לומר כן יהרה לך כתו ועשני הרה לך כתוקה ועכריה שהיה מתחילים ומתחמים ונכרים כשעת קלקל ומרון מגזירת הרה כמו רעון ומזון ומכזיק חזק וכל חותם על פם חתימות על כן קוף לומר ומחתיו כערך וכנוח ההוחה לומרים מתקרים דעת׳ כשרעתו פים׳ לפי כ"ם תרגמו חכמיו פיו׳ לעמן עריפיות ולעמן נחות המקרא כמו עריפת חעים ונכבו כמו כד יכיח׳ כעריפו׳ ממוקך רוח פיונע מכיך יכמו הפים׳

את יהוה ויאמינו ביהוה ובמשה עבדו :

פ ם

אז ישיר משה ובני ישראל את־ השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי־גאה גאה סוס ורכבו רמה בים : עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי ארממנהו : יהוה איש מלחמה יהוה שמו : מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר שלשיו טבעו בים־ סוף :

טן־קדם ׳׳ והישינו במישרא ד׳׳ ובנביאות משה עבריה : בבן שבח משה ובני ישראל ית־ תושבחתא הדא קדם ׳׳ ואמרו לימר נשבח ונודי קדם־ ׳׳ ארי איתגאי על־ גיותנא וגוותא דיליה חיא סוסיא ורכביה שדי בימא : תוקפי ותושבחתי דחילא ד׳׳ אמר־ בפישריה והוה לי לפריק רין אלהי ואבני ליה מקדש אלהא דאבהתי ואפרח קדמוהי : ׳׳ כר־ נצחן קרבא ׳׳ שמיה : רתיבי פרעה ומשריתיה שדי בימא ושפר גברוהי אטבעו בימא דסוף :

ואמר יי למשה ארים את ידך
על הים ויתובון מיא על מצראי
על רתיכיהון ועל פרשיהון ׃
וארים משה ית ידיה על הימא ותב
הימא לעידן צפרא לתוקפיה
ומצראי ערקין לקדמותיה
ושנקן יי ית מצראי בגו הימא ׃
ותבו מיא וחפו ית רתיכיא וית
פרשיא לכל משריית פרעה
דעלו בתריהון בימא לא אישתאר
בהון עד חד ובני ישראל הליכו
ביבשתא בגו הימא ומיא להון
שורין מימינהון ומשמאליהון ׃
ופרק יי ביומא ההוא ית
ישראל מידא דמצראי וחזו
ישראל ית מצראי מיתין על
כם ימא ואוחוא ישראל ית גבורת
ידא רתבתא דעבד יי במצראי
ודחילו עמא

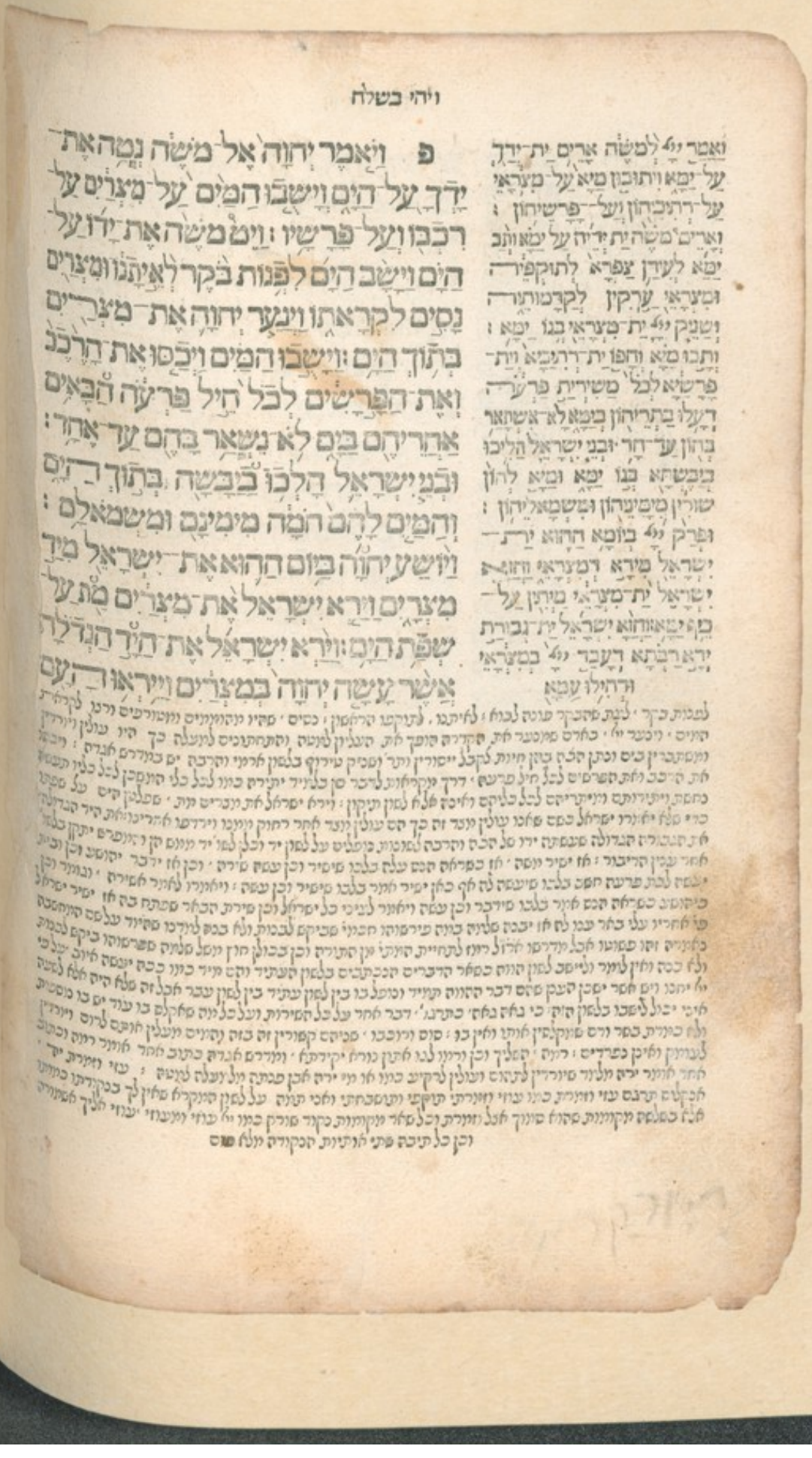

ואמר יי למשה ארים ית ידך על ימא ויתובון מיא על מצראי על רתיכיהון ועל פרשיהון ׃ וארים משה ית ידיה על הימא ותב הימא לעידן צפרא לתוקפיה ומצראי ערקין לקדמותיה ושנקן יי ית מצראי בגו הימא ׃ ותבו מיא וחפו ית רתיכיא וית פרשיא לכל משריית פרעה דעלו בתריהון בימא לא אישתאר בהון עד חד ובני ישראל הליכו ביבשתא בגו הימא ומיא להון שורין מימינהון ומשמאליהון ׃ ופרק יי ביומא ההוא ית ישראל מידא דמצראי וחזו ישראל ית מצראי מיתין על כם ימא ואוחוא ישראל ית גבורת ידא רתבתא דעבד יי במצראי ודחילו עמא

פ ויאמר יהוה אל משה נטה את־
ידך על הים וישבו המים על מצרים על
רכבו ועל פרשיו ׃ ויט משה את ידו על־
הים וישב הים לפנות בקר לאיתנו ומצרים
נסים לקראתו וינער יהוה את מצרים
בתוך הים ׃ וישבו המים ויכסו את הרכב
ואת הפרשים לכל חיל פרעה הבאים
אחריהם בים לא נשאר בהם עד אחד ׃
ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים
והמים להם חמה מימינם ומשמאלם ׃
ויושע יהוה ביום ההוא את ישראל מיד
מצרים וירא ישראל את מצרים מת על־
שפת הים ׃ וירא ישראל את היד הגדלה
אשר עשה יהוה במצרים ויראו העם

לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וְיֵלֵךְ מֵאַחֲרֵיהֶם
וַיִּסַּע עַמּוּד הֶעָנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד מֵאַחֲרֵיהֶם:
וַיָּבֹא בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל
וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיָּאֶר אֶת הַלָּיְלָה וְלֹא
קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלָּיְלָה: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת
יָדוֹ עַל הַיָּם וַיּוֹלֶךְ יְהוָה אֶת הַיָּם בְּרוּחַ
קָדִים עַזָּה כָּל הַלַּיְלָה וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם לֶ
לְחָרָבָה וַיִּבָּקְעוּ הַמָּיִם: וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָ
מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם: וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ
אַחֲרֵיהֶם כָּל סוּס פַּרְעֹה רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו
אֶל תּוֹךְ הַיָּם: וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר
וַיְשְׁקֵף יְהוָה אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּ
אֵשׁ וְעָנָן וַיָּהָם אֶת מַחֲנֵה מִצְרָיִם: וַיָּסַר
אֵת אֹפַן מַרְכְּבֹתָיו וַיְנַהֲגֵהוּ בִּכְבֵדֻת וַיֹּאמֶר
מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה נִלָּחֵם
לָהֶם בְּמִצְרָיִם:

לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם
ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם:
ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל
ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה ולא
קרב זה אל זה כל הלילה: ויט משה את
ידו על הים וינחל יהוה את הים ברוח
קדים עזה כל הלילה וישם את הים ל
לחרבה ויבקעו המים: ויבאו בני ישראל
בתוך הים ביבשה והמים להם חומה
מימינם ומשמאלם: וירדפו מצרים ויבאו
אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו
אל תוך הים: ויהי באשמרת הבקר
וישקף יהוה אל מחנה מצרים בעמוד
אש וענן ויהם את מחנה מצרים: ויסר
את אפן מרכבתיו וינהגהו בכבדת ויאמר
מצרים אנוסה מפני ישראל כי יהוה נלחם
להם במצרים:

קדם משריתא דישראל ואתא
מבתריהון ונטל עמודא דעננא
מן קדמיהון ושרא מבתריהון:
ועל בין משריתא דמצראי ובין
משריתא דישראל והות ענננא
וקבלא למצראי ולישראל נהר כל
ליליא ולא אתקריבו דין לות דין
כל ליליא: ואריס משה ית ידיה
על ימא ורמר יי ית ימא ברוח
קיומא תקיף כל ליליא ושוי ית ימא
ליבשתא ואתבזעו מיא: ועלו בני
ישראל בגו ימא ביבשתא ומיא
להון שורין מימינהון ומשמאלהון:
ורדפו מצראי ועלו בתריהון כל
סוסתא דפרעה רתיכוהי ופרשוהי
לגו ימא: והוה במטרת צפרא ו
ואסתכי יי למשריתא דמצראי
בעמודא דאישתא ועננא ושגש
ית משריתא דמצראי: ואעדי ית
גלגלי רתיכהון ומדברין להון ב
בתקוף ואמרו מצראי נעריק מן
קדם ישראל ארי ירא היא גבורתא
דייי קרבא להון קרבין במצריים:

הֲלֹא זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם
לֵאמֹר חֲדַל מִמֶּנּוּ וְנַעַבְדָה אֶת מִצְרַיִם כִּי
טוֹב לָנוּ עָבֹד אֶת מִצְרַיִם מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר׃
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אַל תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ
וּרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָכֶם
הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם
לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד עוֹלָם׃ יְהוָה
יִלָּחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן׃ פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה מַה תִּצְעַק אֵלָי דַּבֵּר
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ׃ וְאַתָּה הָרֵם אֶת
מַטְּךָ וּנְטֵה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבְקָעֵהוּ וְיָבֹאוּ
בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה׃ וַאֲנִי הִנְנִי
מְחַזֵּק אֶת לֵב מִצְרַיִם וְיָבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם
וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל חֵילוֹ בְּרִכְבּוֹ
וּבְפָרָשָׁיו׃ וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי אֲנִי יְהוָה
בְּהִכָּבְדִי בְּפַרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו׃
וַיִּסַּע מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ

הָלָא רִין פִּתְגָמָא דְּמַלֵּלְנָא עִמָּךְ
בְּמִצְרַיִם לְמֵימַר שְׁבוֹק מִנָּנָא
וְנִפְלַח יָת מִצְרָאֵי אֲרֵי טָב לָנָא
דְּנִפְלַח יָת מִצְרָאֵי מִדְּנָמוּת
בְּמַדְבְּרָא׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה לְעַמָּא
לָא תִּדְחֲלוּן אִתְעַתָּדוּ וְחֻזוּ יָת
פּוּרְקָנָא דַּיְיָ דְּיַעְבֵּיד לְכוֹן יוֹמָא
דֵּין אֲרֵי כְּמָא דְּחֲזֵיתוֹן יָת מִצְרָאֵי
יוֹמָא דֵּין לָא תּוֹסְפוּן לְמֶחֱזֵיהוֹן
עוֹד עָלְמָא׃ יְיָ יְגִיחַ לְכוֹן
קְרָב וְאַתּוּן תִּשְׁתְּקוּן׃ וַאֲמַר
יְיָ לְמֹשֶׁה קְבִיל צְלוֹתָךְ מַלֵּיל
עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִטְלוֹן׃ וְאַתְּ טוֹל
יָת חוּטְרָךְ וְאָרֵים יָת יְדָךְ עַל
יַמָּא וּבְזָעֵיהּ וְיֵעֲלוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּגוֹ יַמָּא בְּיַבֶּשְׁתָּא׃ וְאָנָא הָאָנָא
מְתַקֵּף יָת לִבָּא דְּמִצְרָאֵי וְיֵעֲלוֹן
בָּתְרֵיהוֹן וְאֶתְיַקַּר בְּפַרְעֹה וּכְכָל
מַשְׁרִיתֵיהּ בְּרִתְכּוֹהִי וּבְפָרָשׁוֹהִי׃
וְיִדְּעוּן מִצְרָאֵי אֲרֵי אֲנָא יְיָ
בְּאִתְיַקָּרוּתִי בְּפַרְעֹה בְּרִתְכּוֹהִי
וּבְפָרָשׁוֹהִי׃ וּנְטַל מַלְאָכָא דַּיְיָ

דְּמַדְבַּר

תפסר דכרנו לעיל כוערים, והיכן דכרו ירח ע"ש עליכם ויפתום: ומיתיבינן. מיפסר כמות שהם היום בפתח ומניחתינו ועכשיו פתוח נקוד בפתח כנחר מיפסר כמות וכתנו מי יתן ומותי דאכתבתם מפוחות כמו היום קיומי לגבי עד יום מוכי כפתוח מפתוח מפתוח: כי תפסר ראיתם אות מצרים, מיפ פרעיתם אותם היום אלא היום היום קרוי תפסר ראיתם אותם ולא תעשיטו לראותם עוד: ילחם לכם. כשביכלכם וכן כלחם להם במצרים וכן אם לא תעשו לפרעה וכן תפסר ויכר לי וכן אותם תרייכון לכעלמיה תנעניה לי לישראל מהיום ואילך ע"ש הכא לא עת לפרעה ע"ש ויסע מלאך כתנים כנרא ד' ע"ש הדבר ולא עליך על כני ועל עושל ידי תגוני: דכר לא כבי ישראל ויסעו. אלא לכתוב מלאך היה עומד כפניהם כדי שם ואכוניהם והחזיקם והחזיקה מפחזיקו כי ויצאו אחרי לקריע להם את הים ואלא מלאכים, להכדיל כין מחנה מצרים וכין מחנה ישראל ולקבל חנים וכיניסטרוח. של מצרים כבל מקום שהלך מחנה ישראל ע"ש וכאן מלך מלאכי השרת כבל מקום שהלך מחנה ישראל נתנכן כדין כאותה שעתה שם לקבל עם לא זכר מן השולם עם היוצרים על ע"ש ולא זה הדבר נבו: ויבא כין מחנה מצרים וכין מחנה ישראל. לגיתלך כדרך וכבו לעניו כאו לעניו לשכותה כעלו מלעניו ופתנו מלאחריו. כאו מלאחריו פתנו לעניו מלעניו מאחרי מל אחריו מתנו על זרועו וכלחם כהם כך חכבי תרגלתי לעתרים קחם על זרועותי: ויסב עמוד הענן כשחשבה ויהלים עומד הענן לעשות פיהם לא כפתלק הענן כמו שהיו רגיל להתלקן ערכית לבוקר

וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ כִּי שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל
מֵעָבְדֵנוּ: וַיֶּאְסֹר אֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־עַמּוֹ לָקָח
עִמּוֹ: וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר וְכֹל רֶכֶב
מִצְרָיִם וְשָׁלִשִׁם עַל כֻּלּוֹ: וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־
לֵב פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֹצְאִים בְּיָד רָמָה:
וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם
חֹנִים עַל־הַיָּם כָּל סוּס רֶכֶב פַּרְעֹה וּפָרָשָׁיו
וְחֵילוֹ עַל־פִּי הַחִירֹת לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן: ס
וּפַרְעֹה הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם
וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה:
וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים
בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לָמוּת בַּמִּדְבָּר מַה־
זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ לְהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרָיִם:

וְאֹטְרוּ מָה דָּא עֲבַדְנָא אֲרֵי שַׁלְּחָנָא
יָת יִשְׂרָאֵל מִפֻּלְחָנָנָא: וְטַקִּיס יָת־
רְתִּיכוֹהִי וְיָת־עַמֵּיהּ דַּבַּר עִמֵּיהּ:
וְדַבַּר שִׁית־מְאָה רְתִּכִין בְּחִירִין
וְכָל רְתִּכֵי מִצְרָאֵי וְגִבָּרִין מְמַנָּן
עַל־כּוּלְּהוֹן: וְתַקֵּיף יְיָ יָת־לִבָּא
דְּפַרְעֹה מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם וּרְדַף
בָּתַר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נָפְקִין
בְּרִישׁ גְּלֵי: וּרְדָפוּ מִצְרָאֵי בָּתְרֵיהוֹן
וְאַדְבִּיקוּ יָתְהוֹן כַּד שָׁרָן עַל־יַמָּא
כָּל סוּסֵי רְתִּכֵי פַּרְעֹה וּפָרָשׁוֹהִי
וּמַשְׁרִיתָה עַל־פּוּם חִרְתָּא קֳדָם
בַּעַל צָפוֹן: וּפַרְעֹה קָרִיב וּקְפוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת עֵינֵיהוֹן וְהָא מִצְרָאֵי
נָטְלִין בָּתְרֵיהוֹן וְדָחִילוּ לַחֲדָא
וְצַלִּיאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ: וַאֲמָרוּ
לְמֹשֶׁה הֲמִדְּלֵית קְבָרִין בְּמִצְרַיִם
דְּרַמֵּיתָנָא לְמֵמַת בְּמַדְבְּרָא מָה
דָּא עֲבַדְתְּ לָנָא לְאַפָּקוּרָתָנָא
מִמִּצְרָיִם:

ונטלו מסוכות וישרו באיתם
ובסטר טדברא ׃ ולא טרבי
קדמיהון במסטא בעמודא דענגא
לרבורתהון באורחא ובליליא
בעמודא דאישתא לאנהרא
להון למיזל במסטא ובלליא ׃ לא
עדי עמודא דענגא ביממא ואף
לא עמודא דאישתא בלילא מן
קדם עמא ׃

ומלל יי עם־
משה למימר׃ מלל עם בני ישרא
ויתובון וישרון קדם פום חירתא
בין מגדל ובין ימא קדם בעל
צפון לקבליה תשרון על ימא ׃
ויטר פרעה על בני ישראל
כמעבלין אנון בארעא אחד ע
עליהון סגרא ׃ ואתקיף ית־
ליבא דפרעה ית דהוף בתריהון
ואתקף בפרעה ובכל חיליה
וידעון מצראי ארי אנא יי ועבדו
כן ואתחוה למלכא דמצרים ארי
אזל עמא ואתחפך ליבא דפרעה
ועבדוהי בעמא

ויסע מסכת ויחנו באתם בקצה המדבר׃
ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן
לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר
להם ללכת יומם ולילה ׃ לא ימיש עמוד
הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃
דבר אל בני ישראל וישבו ויחנו לפני פי
החירת בין מגדל ובין הים לפני בעל
צפן נכחו תחנו על הים ׃ ואמר פרעה
לבני ישראל נבכים הם בארץ סגר עליהם
המדבר ׃ וחזקתי את לב פרעה ורדף
אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו
וידעו מצרים כי אני יהוה ויעשו כן ׃ ויגד
למלך מצרים כי ברח העם ויהפך לבב
פרעה ועבדיו אל העם

ויסעו מסוכות׳ כיוס הסני מהרי פהו מרעמסם לסוכות קדיך נקוד פתח כמו לקמחותם ׳ לירחותכם סדיך
סהוה כמו להרמותכם לף כמן לנחותם עלידי סלים ומי הוא מסלים שעוד הענן מסכך מעליכם לפניהם ומכל מקום
עמוד קשק מכין לנחותם ערל ידו סדרי׳ שרל ידי שעוד הענן דסך דורכיהם ושעוד קדקן מסלים לפניהם
לחזרים שה להורותם דרכך ׳ לף יומים הכה את עמוד ושעוד הענן ושעוד קשק לילה מגיד שעמוד הענן מסלים לפניהם
קשק ושעוד קשק מסלים לעמוד הענן עד סלה יקקע זה שעלה זה׳ לפני העם ׳ כלל לף חסר לפניהם שעוד הענן מסלים
וכל ׳ ויאמרו לאחריהם עד מצרים היו מקדימין כל יום מסלסי כדי להשעות את פרעה סיאמר מכוכים הם בארץ כדאי
פתיך ואחר פרעה לבני ישרל ׳ ויאמר לבני פי החירות ויקרית פיתום ונקרית פי החירות עלשם שכשעה בני ישרל
כ׳ שלשים נכוחים ושבעי שכיניהם קדמי פי הפתן ׳ לפני בעל צפון הוא כנגד מקדש בעל שהיו עובדי׳ שם
ויאמרו קשה ירחתנו עניו הוא שפיליט מעבדיו לגריים ויאמרם ׳ ואחר פרעה כשיסורם שהם שכים לאחוריהם
ישרל עלכבי ישרל וכן לי לף כם עלכם לאחרי לי לחיהוה לאחרי עלי ׳ נכוכים הם כלעים כחדר ומיכו ולהיכן לכו
כמו מכבי היש שוק שכבת נהרות חכם נכוכים הם כלעים כחדר ואינם יודעים לצאת ויכוכ׳ ותחנ׳ ותתגרלתי
וחכבדה בפרעה ׳ כשהכה ויתקדש כרשעים שמו ויתכבד ויתגדל בעיני שהוא נכשבושני אתו ותחנ׳ ותתקדשתי בכבודי
ותודעתי ונו׳ ׳ ואחר שהה שכר רשעי קשת ׳ לף חכ׳ כודע כיהוד׳ שים ׳ ואחר כודע ״ משעשו שהכיכר ישרל
וכבל חיל יהוה קשבור ׳ ויעשו כן להגיד שכחן של ישרל שמעשו לקול מעשה ולא אחרו
היולך כת׳ ד׳ אחר דורסיהם כריכי׳ אחר לשון אחרות שלא אחרו אחרי כן עשוה ׳ ויובד שלשך מצרים לקראתן

וַאֲשַׁרְתָּא עֲלֵיהוֹן בְּתַקֵּף יְדָא חוֹצִיאָנֵהּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם
מִבֵּית עַבְדַיָּא׃ וַיְהִי כְּי הִקְשָׁה פַּרְעֹה
לְשַׁלְחֵנוּ וַיַּהֲרֹג יְהוָה כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבְּכֹר אָדָם עַד־בְּכוֹר בְּהֵמָה עַל־
כֵּן אֲנִי זֹבֵחַ לַיהוָה כָּל פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים
וְכָל־בְּכוֹר בָּנַי אֶפְדֶּה׃ וְהָיָה לְאוֹת עַל־
יָדֶךָ וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי בְחֹזֶק יָד־
הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרָיִם׃ פרש

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת־הָעָם וְלֹא־נָחָם
אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא
כִּי־אָמַר אֱלֹהִים פֶּן־יִנָּחֵם הָעָם בִּרְאֹתָם
מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרַיְמָה׃ וַיַּסֵּב אֱלֹהִים אֶת־
הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר סוּף וַחֲמֻשִׁים עָלוּ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־
עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אֶת־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם
וְהַעֲלִיתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם׃

וְתֵיסַר לֵיהּ בְּתַקּוֹף יְדָא אַפְּקָנָא
יְיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא׃
וַהֲוָה כַּד אַקְשִׁי פַּרְעֹה לְשַׁלְּחוּתָנָא
וּקְטַל יְיָ כָּל־בּוּכְרָא בְּאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם מִבּוּכְרָא דְּאֵינָשָׁא וְעַד־
בּוּכְרָא דִּבְעִירָא עַל־כֵּן אֲנָא דָּבַח
קֳדָם יְיָ כָּל־פֶּתַח וַדְּרָא דְּכָרַיָּא
וְכָל־בּוּכְרָא דִּבְנַי אֶפְרֹק׃ וִיהֵי
לְאָת עַל־יָדָךְ וּלְתַפְלִין בֵּין עֵינָךְ
אֲרֵי בְּתַקּוֹף יְדָא אַפְּקָנָא יְיָ
מִמִּצְרַיִם׃ פרש

וַהֲוָה כַּד שַׁלַּח פַּרְעֹה יָת־עַמָּא
וְלָא דַּבְּרִינוּן יְיָ אוֹרַח אַרְעָא פְּלִשְׁתָּאֵי
אֲרֵי קָרִיבָא הִוא אֲרֵי אֲמַר
יְיָ דִּלְמָא יְוֵעוּן עַמָּא בְּמִתְחֲזֵיהוֹן
קְרָבָא וְיִתְהַדְּרוּן לְמִצְרָיִם׃ וְאַסְחַר
יְיָ יָת־עַמָּא אוֹרַח מַדְבְּרָא לְיַמָּא
דְּסוּף וּמְזָרְזִין סְלִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מֵאַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃ וְאַסִּיק מֹשֶׁה
יָת גַּרְמֵי יוֹסֵף עִמֵּיהּ אֲרֵי אוֹמָאָה
אוֹמִי יָת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר
מְדַּכַּר דְּכַר יְיָ יְתָכוֹן וְתַסְּקוּן
יָת־גַּרְמַי מִיכָּא עִמְּכוֹן׃

פרשת ויהי בשלח

שִׁבְעָה יָמִים תֵּאָכֵל מַצֹּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
חַג לַיהוָה׃ מַצּוֹת יֵאָכֵל אֶת שִׁבְעַת הַיָּמִים
וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חָמֵץ וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר
בְּכָל גְּבֻלֶךָ׃ וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא
לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי
מִמִּצְרָיִם׃ וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדְךָ וּלְזִכָּרוֹן
בֵּין עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה בְּפִיךָ
כִּי בְיָד חֲזָקָה הוֹצִאֲךָ יְהוָה מִמִּצְרָיִם׃
וְשָׁמַרְתָּ אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָהּ
מִיָּמִים יָמִימָה׃ פ וְהָיָה כִּי יְבִאֲךָ
יְהוָה אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ
וְלַאֲבֹתֶיךָ וְנָתָנָהּ לָךְ׃ וְהַעֲבַרְתָּ כָל פֶּטֶר
רֶחֶם לַיהוָה וְכָל פֶּטֶר שֶׁגֶר בְּהֵמָה אֲשֶׁר
יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִים לַיהוָה׃ וְכָל פֶּטֶר חֲמֹר
תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ
וְכֹל בְּכוֹר אָדָם בְּבָנֶיךָ תִּפְדֶּה׃ וְהָיָה כִּי
יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מַה זֹּאת

שבעה יומין תיכול פטירייא
וביומא שביעאה חגא קדם יי׃
פטיר יתאכיל ית שבעה יומין
ולא יתחזי לך חמיע ולא יתחזי
לך חמיר בכל תחומך׃ ותתחוי
לברך ביומא ההוא למימר
בריל דא עבד יי לי במפקי
ממצרים׃ ויהי לך לאת על ידך
ולדוכרן בין עינך בריל דתהי
אוריתא דיי בפומך ארי בידא
תקיפא אפקך יי ממצרים׃
ותיטר ית קיימא הדין לזמנא
מומן לזמן׃ פ ויהי ארי
יעלינך יי לארע כנענאי כמא
דקיים לך ולאבהתך ויתננת לך׃
ותעבר כל פתח ולדא קדם יי
וכל פתח ולד בעירא דיהון לך
דיכרין תקדיש קדם יי׃ וכל
בוכרא דחמרא תפרוק באימרא
ואם לא תפרוק ותנקפיה וכל
בוכרא דאינשא בבנך תפרוק׃
ויהי ארי ישאלינך ברך מחר
למימר מה דא

כעבור זה׳ כעבור פרקים מבותיו כבנן פשח אמצה וזרוע חנוכי׳ עסה מ״ל׳ . רמז תשובה לבן רשע לומ׳ לו כשם שאתה מודה שיש לך שליח שם לא תשיב כדאמי לינחל ; ואיזה לך לאות . יגיעת מצרים שהיה לך לאות ; על ידכה מלא כפרשת ואמרת לו׳ מפתח אלו תפרשיות וקדיתם כרשם וכזרוע ; על ידכה ; יד פאמלא יד כאה לעבוד בה׳ לרומם כח דרש יד כתיב ; מימים ימימה . תשבה לבנה ; כשכא לך מחר ושכחתי אתכם אל תאמר כשחתי ואשכח לך . תהא כעיניך כאילו כתוב לך כו ביום ואל תהי כעיניך כירושת אבות ; והעברת מן והעבירת אלא לשון קבוע שהוא נכון לומר והעברתם את בחלתו לבתו ; סבר כאומות . סבל כשבויה . ומשחתו כלה עתו ולשון של תכלה קדוש בכבודו לשבור את הכל לחרדו ולפי שהיו סבל קדוש סבר מעבד מלאכה זו לא כח עשה סבל מלאכתך לעם פרי׳ כבר כתב כל פטר רחם נר׳ת לפי כבוד כהנים שהיתה שלהם בהמעט כח ועבדים כוקום לחרי׳ כבדך וכבהך לעם ים לעבר כל פטר רחם כבכורי אדם מדבר ; פטר חמור ; ולא פטר בקאה עמלק ובזיר חכתוב קיים לעי עתו כחה חמור כבורי חמורים כחמורים ושור שפויעו את ישראל כיציאתן ומעבדים פלין לך כל ד׳ מיסרלא כלא על עתו כחה חמור עבכסף וזכה מעבדים ; תפדים כפה מוקן פה לבהן ופטר חמור מוחר בהכאה וכפה חולין כיד כהן ; ועבדו כקופין ויחזרו ויקברו יהוה ממנו כל כהן לפי שבזיד ממנו ; וכל בכור אדם בכניך תפדה זהן כבנן פדיונו קטוב כוקום לחרי׳ כי ישאלך בנך מחר ים מחר שהוא עבמים ים מחר שהוא לעחר זהן כבנן זה וכבנן

ז זה כי יאמרו כביבסלבניכם מחר דכתי גד ; מה זאת . זה תיכוך עפם פחינו יודע להשתיק שחלמד

תּוֹרַת יְהוָה תִּהְיֶה לְאִזְרָח וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃
וַיַּעֲשׂוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ׃
וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְהוָה אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צִבְאֹתָם׃
פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ קַדֶּשׁ
לִי כָּל־בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֶל־הָעָם זָכוֹר אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם
מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בְחֹזֶק יָד הוֹצִיא
יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל חָמֵץ׃ הַיּוֹם
אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב׃ וְהָיָה כִּי־
יְבִיאֲךָ יְהוָה אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי
וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ
לָתֵת לְךָ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ וְעָבַדְתָּ
אֶת־הָעֲבֹדָה הַזֹּאת בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה׃

אוֹרַיְתָא חֲדָא תְּהֵי לְיִצְיבָא
וּלְגִיּוֹרָא דְיִתְגַּיַּרִין בֵּינֵיכוֹן יִעְבְּדוּן
כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְפָקִיד יְיָ
יָת־מֹשֶׁה וְיָת־אַהֲרֹן כֵּן עַבְדוּ׃
וַהֲוָה בְּכַרְנָא יוֹמָא הָדֵין אַפֵּיק
יְיָ יָת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם
עַל־חֵילֵיהוֹן׃ פ וּמַלֵּיל יְיָ עִם־
מֹשֶׁה לְמֵימָר׃ אַקְדֵּישׁ קָדָמַי
כָּל־בּוּכְרָא פַּתָּח כָּל־וַלְדָּא בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּאֵינְשָׁא וּבִבְעִירָא דִילִי
הוּא׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה לְעַמָּא הָדֵין
דְּכִירִין יָת־יוֹמָא הָדֵין דְּנַפְקַתּוּן
מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְרוּתָא אֲרֵי
בְּתַקֻּף יְדָא אַפֵּיק יְיָ יָתְכוֹן
מֵיכָּא וְלָא יִתְאֲכַל חַמְצָא׃ יוֹמָא
דֵין אַתּוּן נְפִקִין בְּיַרְחָא דְאָבִיבָא׃
וִיהֵי אֲרֵי יַעֲלִנָךְ יְיָ לְאַרְעָא כְּנַעֲנָאָ
וְחִתָּאָי וֶאֱמוֹרָאָי וְחִוָּאָי וִיבוּסָאָ
דְקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ לְמִתַּן לָךְ
אַרְעָא דְעָבְרָא חָלָב וּדְבָשׁ וְתִפְלַח
יָת־פּוּלְחָנָא הָדָא בְּיַרְחָא הָדֵין׃

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה
וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יָצְאוּ כָל־צִבְאוֹת
יְהוָה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ לֵיל שִׁמֻּרִים הוּא
לַיהוָה לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הוּא־ש
הַלַּיְלָה הַזֶּה לַיהוָה שִׁמֻּרִים לְכָל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם׃ פ

פ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל־בֶּן־נֵכָר לֹא
יֹאכַל בּוֹ׃ וְכָל־עֶבֶד אִישׁ מִקְנַת־כֶּסֶף
וּמַלְתָּה אֹתוֹ אָז יֹאכַל בּוֹ׃ תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר לֹא
יֹאכַל בּוֹ׃ בְּבַיִת אֶחָד יֵאָכֵל לֹא תוֹצִיא מִן־
הַבַּיִת מִן־הַבָּשָׂר חוּצָה וְעֶצֶם לֹא תִשְׁבְּרוּ
בּוֹ׃ כֹּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃ וְכִי
יָגוּר אִתְּךָ גֵּר וְעָשָׂה פֶּסַח לַיהוָה הִמּוֹל
לוֹ כָּל־זָכָר וְאָז יִקְרַב לַעֲשֹׂתוֹ וְהָיָה כְּאֶזְרַח
הָאָרֶץ וְכָל־עָרֵל לֹא יֹאכַל בּוֹ׃

וְתֵרֵד מִסּוֹף אַרְבַּע מְאָה וְתַלְתִּין
שְׁנִין וַהֲוָה בְּכֹרִין יוֹמָא הָדֵין נָפְקוּ
כָּל חֵילָיָא דַּיְיָ מֵאַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃
לֵילְיָא נְטִיר הוּא קֳדָם יְיָ לְאַפָּקוּתְהוֹן
מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם הוּא לֵילְיָא הָדֵין
קֳדָם יְיָ נְטִיר לְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְדָרֵיהוֹן׃ וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן דָּא גְּזֵירַת פִּסְחָא כָּל־בַּר
יִשְׂרָאֵל דְּיִשְׁתַּתַּר לָא יֵיכוֹל בֵּיהּ׃
וְכָל עַבְדָּא גַּבְרָא זְכִין כַּסְפָּא וְתָגוֹר
עִמֵּיהּ כְּבֵין יֵכוֹל בֵּיהּ׃ תּוֹתָבָא
וַאֲגִירָא לָא יֵיכוֹל בֵּיהּ׃ בְּחַבּוּרָה
חַד תֵּיכֹל לָא תִפְקוֹן מִן־בֵּיתָא
מִן־בִּישְׂרָא לְבַרָּא וְגַרְמָא לָא־
תְּתַבְּרוּן בֵּיהּ כֹּל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂ־
רָאֵל יַתְהוֹן׃ וְאֵרֵי יִתְגַּר עִמְּכוֹן
גִּיּוֹרָא וְיַעֲבֵיד פִּיסְחָא קֳדָם יְיָ
יְהֵי לֵיהּ כָּל דְּכוּרָא וּכְבֵין יִקְרַב
לְמֶעְבְּדוּתֵיהּ וִיהֵי כְּיַצְּבָא דְאַרְעָא
וְכָל־עָרֵלָא לָא יֵיכוֹל בֵּיהּ׃

ריש׳ כעצם היום הזה ׳ מגיד שבאו מזעיר הקץ לגז עכבן המקום לכי מצות לחת כחומה עשר כניסן כלו מלפי׳ מספר
מנה לכהים לבאהו וכחומה עשר מנה ינחל וכחומה עשר כנזירת בזירת בין הכתרים ׳ וכת׳ ספר לחכרים כלפי׳ זה
פיזורים ׳ פיזרים ככה מנסח ל״ם כמי שכתוב לקוניהם ויאמר מצרים ׳ הרי הלילה פיזמר לחכרים כלפי׳ זה
לת כהוך ׳ שמורים ל״ב כמי שכתוב ויאמר לנערותיה ׳ ומאמר מן המזמורים כענין פ״ה ולא יפן היומחוץ ׳ זלת חוקת ׳ מספר
כי הנה עשר כניסן כאמרו כלפי׳ פרסה זו ׳ כל בן נכר ׳ מכת בכרו מעשיו לזכרו פכמ״ים ולחר בוי ולחר שיעשר ׳ ל
כיוסף ׳ ומלתה לותו לז יאכל כו רבו מגיד שמילת עבדו מעכבתו מלאכול כפסח דכתי׳ ל יהוסף ׳ ויחס כל
לין מלת עבדו מעכבתו מלאכול כפסח ומיה ת״ל לז יאכל כו ׳ הצבור ׳ תעשה זה גר תושב ׳ פכיול זה מכור ׳ כבית חבר
ויהלו ערלים הם ונאמר כל ערל לז יאכל כו אלא כגון ערכי מקול ונבעולי מחול וחזר תוסב לו פכיר ׳ כבית חבר
יאכל ׳ כחכורים לחת פלח ׳ יכול עליו חמלים מתי חכורות ויחלקו לותו ׳ לתת לותו כחכורים לחת לו לחת
לחת כחומשי עשר מאם קיחיינו לאכל כחבר לחת ויהיו נפחיו ל״ב כחבר לחת יכול עשר על עשרים לחת
כיון ׳ מקיש מה לאכל לחזכ כפני מקומות ׳ לי תניח מן הכיח ׳ מן הכחכורים ׳ וענם לז תסכרו כו קרחי כו חבר
כגון מים שלי כזית כפר יום כו חסוס פכירת הענם מן עליו כזית כפר מן כו חסוס פכירת הענם ׳ כל לחי פס
ישראל יכול לותו ׳ ל״ת כאמר כפי פחזו לותו ועשו לותו וע פס פסח ׳ יכול כל המתגייר יעשה פסח מיד ׳ תלמוד לומר
ויהיה כאזרח הארץ מה לאזרח בישראל עשה

ותחזק מצרים על העם למהר לשלחם
מן הארץ כי אמרו כלנו מתים: וישא העם
את בצקו טרם יחמץ משארתם צררת
בשמלתם על שכמם: ובני ישראל
עשו כדבר משה וישאלו ממצרים כלי
כסף וכלי זהב ושמלת: ויהוה נתן את
חן העם בעיני מצרים וישאלום וינצלו ש
את מצרים: פ ויסעו בני ישראל
מרעמסס סכתה כשש מאות אלף רגלי
הגברים לבד מטף: וגם ערב רב עלה
אתם וצאן ובקר מקנה כבד מאד: ויאפו
את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגת
מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא
יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם:
ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים
שלשים שנה וארבע מאות שנה ש

ותקיפו מצראי על עמא לאוחאה
לשלחותהון מן ארעא ארי אמרו
כולנו מיתין: ונטל עמא ית לישיהון
עד לא חמע מותר אצותהון
צריר בלבושיהון על כתפיהון:
ובני ישראל עבדו כפתגמא דמשה
ושאילו ממצרים מאנין דכסף
ומאנין דדהב ולבושין: ויי יהב
ית עמא לרחמין בעיני מצראי
ואשאילונון ורוקינו ית מצרים:
ונטלו בני ישראל מרעמסס
לסוכות כשית מאה אלפין גבראה
גבריא בר מטפלא: ואף נוכראין
סגיאין סליקו עמהון ועאן ותורי
בעירא סגי לחדא: ואפו ית לישא
דאפיקו ממצרים גריצן פטירן
ארי לא חמע ארי אתתרכו ממצרים
ולא יכילו לאתעכבא ואף זוודין
לא עבדו להון: ומותבניהון דבני
ישראל דיתיבו במצרים ארבע
מאה ותלתין שנין:

...בהמות הרבה הוליכו עמהם מחבבים היו את המצוה: כדבר משה. שאמר להם במצרים וישאלו איש מאת רעהו: ושמלת. אף הם חשובות להם מן הכסף ומן הזהב והמאוחר בפסוק חשוב: וישאלום. אף מה שלא היו שואלים היו נותנים להם אתה אומר אחד טול שנים ולך: וינצלו. ורוקינו: מרעמסס סכותה. מאה ועשרים מיל היו ובאו שם לפי שעה שנאמר ואשא אתכם על כנפי נשרים: הגברים. מבן עשרים שנה ומעלה: ערב רב. תערובת אומות של גרים: עוגות מצות. חררה של מצה... גם צדה לא עשו להם לדרך. מגיד שבחן של ארץ ישראל שלא אמרו היאך נצא למדבר בלא צדה אלא האמינו והלכו הוא שמפורש בקבלה זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר... ומה שכר מפורש אחריו קדש ישראל ליי׳ וגו׳: אשר ישבו במצרים. אחר שאר הישיבות שישבו גרים... שלשים שנה וארבע מאות שנה. בין הכל משנולד יצחק עד עכשיו היו ת׳ שנה משהיה לו זרע לאברהם נתקיים כי גר יהיה זרעך ושלשים שנה היו משנגזרה גזירת בין הבתרים עד שנולד יצחק ואי אפשר לומר בארץ מצרים לבדה שהרי קהת מן הבאים עם יעקב היה צא וחשוב כל שנותיו ושנות עמרם בנו ושמונים של משה לא תמצאם... הרבה שנים היו לקהת עד שלא ירד למצרים והרבה משנות עמרם נבלעים בשנות קהת והרבה משמונים של משה נבלעים בשנות עמרם הרי שלא תמצא ת׳ שנה לביאת מצרים והוזקקת לומר על כרחך שאף שאר הישיבות נקראו גרים ואפילו בחברון שנאמר ויגר אברהם בארץ פלשתים ואפילו בחברון שנאמר אשר גר שם אברהם ויצחק ואומר ... אשר גרו בה. לפיכך אתה צריך לומר כי גר יהיה זרעך משהיה לו זרע וכשתמנה ת׳ שנה משנולד יצחק תמצא מביאתן למצרים ועד יציאתן מאתים ועשר וזה אחד מהדברים ששינו לתלמי המלך

מַה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם׃ וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח
פֶּסַח הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר פָּסַח עַל בָּתֵּי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנָגְפּוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת
בָּתֵּינוּ הִצִּיל וַיִּקֹּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃ וַיֵּלְכוּ וַיַּעֲשׂוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ׃ ס וַיְהִי בַּחֲצִי הַלָּיְלָה
יְהוָה הִכָּה כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר
פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב עַל כִּסְאוֹ עַד בְּכוֹר הַשֶּׁבִי
אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה׃ וַיָּקָם
פַּרְעֹה לַיְלָה הוּא וְכָל עֲבָדָיו וְכָל מִצְרַיִם
וַתְּהִי צְעָקָה גְּדֹלָה בְּמִצְרַיִם כִּי אֵין בַּיִת
אֲשֶׁר אֵין שָׁם מֵת׃ וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן
לַיְלָה וַיֹּאמֶר קוּמוּ צְאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי גַּם
אַתֶּם גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְכוּ עִבְדוּ אֶת יְהוָה
כְּדַבֶּרְכֶם׃ גַּם צֹאנְכֶם גַּם בְּקַרְכֶם קְחוּ
כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם וָלֵכוּ וּבָרַכְתֶּם גַּם אֹתִי׃

מה פולחנא הדא לכון׃ ותימרון
דבח חייס הוא קדם יי דחס על-
בתי בני ישראל במצרים כד
מחא ית מצרים וית בתנא שויב
וכרע עמא וסגידו׃ ואזלו ועבדו
בני ישראל כמא דפקיד יי ית-
משה ואהרן כן עבדו׃
והוה בפלגות ליליא ויי קטל
כל-בוכרא בארעא דמצרים
מבוכרא דפרעה דיתיב לסיתב
על-כורסי מלכותיה עד בוכרא
דשביא די בבית אסירי וכל
בוכרא דבעירא׃ וקם פרעה בליליא
הוא וכל-עבדוהי וכל-מצראי
והות צוחתא רבתא במצרים
ארי-ליתי ביתא דלא הוה
ביה מיתא׃ וקרא למשה ולאהרן
בליליא ואמר קומו פוקו מגו
עמי אוף אתון אוף בני ישראל
ואזלו פלחו קדם יי כמא
דחויתון אמרין׃ אוף ענבכון אוף-
תוריכון דברו כמא דמלילתון
ואיזילו וצלו אוף עלי׃

ויקוד קשם׃ על כפורת הגולה וכיחת ארעא וכסורית הכנים סיחיו לחם׃ ויסתלס וילכו ויעמו׃ וכי כבר עמו ויחלו
מרח לחמו לחם לגלח מכין סקיכלו מעלה עליהם הכתוב כאילו עמו׃ וילכו וישמו לף הקליכה מכח הכתוב מעיד
סבר להלכה ועבר לעשייה׃ כיאמר נוח יי לח מסה ניח לחרן כן עמו׃ לפגיד סכחן סל ישראל סלח תסיל רכר מבר
מצות מסה ולחרן׃ וילכה כל בכור בכל מקום שכאמן יי ק׳ח וכיב דימו מחולו לעון תיעסת קול כגון פלוני חלה
הבח כל בכור׃ קף סל לחרן לחרת ויהוץ כמצרים׃ מבכור פרעה׃ לף פרעה בכור הים וכף ייסר מן הבכורות שלו
קול לומר כיעבור ירחותך לח כחי כים סוף׃ עד בכור השכי׃ פקיו מוחים בגרקן סל ישראל ושור סלח יחלה
ירחתם בעבות עלבובם ויהיו חטורעות על מנרים ובכור השפחה בכלגזות שקרי מבח מן יחחוב שכבולן שר
סבחות ובכור השפחה חשוב מן בכור השכי׃ ויקם פרעה׃ ממעטו בגילה ולחר כך עבדיו ולחר כך כל מנרים
מלגוד שקיב מחזר על כתי עבדיו ושעוידין׃ כי לין כית לחר לין שם מת׃ ים שם בכור מת לין שם בכור מת ברוב
הכייה מת שקול קדמי בכור שפטלן לף לכי בכור לחבהו׃ ד׳ל מנריות מזכות תחת כעלמין ויילכו בעים מרוקים
ויהיו עתם בבוריות קרבה לעשה לחת ובל לחד בכור לחבו׃ ויקרא למשה ולאהרן׃ מגיד שהיה מחזר על כרכרם שבע
צועק קיבן משה סרוי קיבן לחרן סרי׃ גם לתכם קבגרים גם בני ישראל הלכו עבדו לת יי כרכרכם גם בקרכם
לחמרתם ולא כמו סלחמרתי לכי לא לשלח כטל מי ומי ההולבי׃ כטל לתכם וכקרכם יובב כטל גם לתכם גם בקרכם
קחו ויהו כלשון סלחר כרכתם גם לתכם תתן כידיכו זכחים ועולות קחו כחשר כרכתם׃ וכרכתם גם אותי׃ תתבעו
מבלי לחרות שלחי בכור׃ כלמר מתים לחמרו לי חסה קול שלחי לי חת שלח ומת כל בכור וכלן לף חסמרו מתים׃ כבמהם
לח שמרים כבית לחר׃ ישרים יחון המרים לי קניחום לשחות כדי מיחון׃ מפלרוחם עיכי מנה ולחרון׃ כבמהם

הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל בַּגֵּר וּבְאֶזְרַח
הָאָרֶץ׃ כָּל־מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכֵלוּ בְּכֹל
מוֹשְׁבֹתֵיכֶם תֹּאכְלוּ מַצּוֹת׃ פ
וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכֹל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם מְשְׁכוּ וְקָחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם
וְשַׁחֲטוּ הַפָּסַח׃ וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת אֵזוֹב
וּטְבַלְתֶּם בַּדָּם אֲשֶׁר בַּסַּף וְהִגַּעְתֶּם אֶל־
הַמַּשְׁקוֹף וְאֶל שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת מִן הַדָּם אֲשֶׁר
בַּסָּף וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ
עַד בֹּקֶר׃ וְעָבַר יְהוָה לִנְגֹּף אֶת מִצְרַיִם
וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמַּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי
הַמְּזוּזֹת וּפָסַח יְהוָה עַל הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן
הַמַּשְׁחִית לָבֹא אֶל בָּתֵּיכֶם לִנְגֹּף׃ וּשְׁמַרְתֶּם
אֶת הַדָּבָר הַזֶּה לְחָק לְךָ וּלְבָנֶיךָ עַד עוֹלָם׃
וְהָיָה כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִתֵּן יְהוָה
לָכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הָעֲבֹדָה
הַזֹּאת׃ וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם

אֵיגֻּשָׁא הַהוּא מִכְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל
בְּגִיּוֹרָא וּבְיַצִּיבָא דְאַרְעָא׃ כָּל־
מְחַמְשָׁא לָא תֵיכְלוּן בְּכָל מוֹתְבָנֵיכוֹן
תֵּיכְלוּן פַּטִּירָא׃ פ וְקָרָא
מֹשֶׁה לְכָל סָבֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר
לְהוֹן אִתְגַּיְּסוּ וְסִבוּ לְכוֹן מִן בְּנֵי־
עַנָא לְזַרְעֵיתְכוֹן וְכוֹסוּ פִּיכְרָא׃
וְתִסְבוֹן אֶסְרַת אֵיזוֹבָא וְתִטְבְּלוּן
בְּרִמְּשָׁא דִי בְּמָנָא וְתִרְּעוּן לְשָׁקְפָא
וְלִתְרֵין סִפֵּי דְּתָא דִי בְּמָנָא
וְאַרְעִין לָא תִּפְקוּן אֱנָשׁ מִתְּרַע
בֵּיתֵיהּ עַד צַפְרָא׃ וְיִתְגְּלֵי יְיָ לְמִמְחֵי
יָת מִצְרָאֵי וְיֶחֱזֵי יָת דְּתָא עַל־
שָׁקְפָא וְעַל תְּרֵין סִפֵּי וְיָחוּס יְיָ
עַל תְּרַע וְלָא יְשַׁבֵּק מְחַבְּלָא
לְמֵיעַל לְבָתֵּיכוֹן לְמִמְחֵי׃ וְתִטְּרוּן
יָת פִּתְגָמָא הָדֵין לְקְיָם לָךְ וּלְבָנָךְ
עַד עָלְמָא׃ וִיהֵי אֲרֵי תֵּיעֲלוּן
לְאַרְעָא דְיִתֵּן יְיָ לְכוֹן כְּמָא
דְמַלֵּיל וְתִטְּרוּן יָת פּוּלְחָנָא הָדֵין׃
וִיהֵי אֲרֵי יֵימְרוּן לְכוֹן בְּנֵיכוֹן

וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם לְזִכָּרוֹן וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ
חַג לַיהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם תְּחָגֻּהוּ
שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
תַּשְׁבִּיתוּ שְׂאֹר מִבָּתֵּיכֶם כִּי כָּל אֹכֵל חָמֵץ
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם
הָרִאשׁוֹן עַד יוֹם הַשְּׁבִיעִי: וּבַיּוֹם הָרִאשׁוֹן
מִקְרָא קֹדֶשׁ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא קֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלָאכָה לֹא יֵעָשֶׂה בָהֶם
אַךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יֵעָשֶׂה
לָכֶם: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמַּצּוֹת כִּי בְּעֶצֶם
הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצֵאתִי אֶת צִבְאוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַיּוֹם הַזֶּה לְדֹרֹתֵיכֶם
חֻקַּת עוֹלָם: בָּרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם
לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב תֹּאכְלוּ מַצֹּת עַד יוֹם
הָאֶחָד וְעֶשְׂרִים לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב: שִׁבְעַת
יָמִים שְׂאֹר לֹא יִמָּצֵא בְּבָתֵּיכֶם כִּי כָּל
אֹכֵל מַחְמֶצֶת וְנִכְרְתָה

וְיִהְיֵי יוֹמָא הָדֵין לְכוֹן לְדוּכְרָנָא
וְתַחֲגוּן יָתֵיהּ חַגָּא קֳדָם יְיָ לְדָרֵיכוֹן
קְיָם עָלַם תַּחֲגוּנֵיהּ: שַׁבְעָה יוֹמִין
פַּטִּיר תֵּיכְלוּן בְּרַם בְּיוֹמָא קַדְמָאָה
תְּבַטְּלוּן חֲמִירָא מִבָּתֵּיכוֹן אֲרֵי
כָּל דְּיֵיכוֹל חֲמִיעָא וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא
הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹמָא קַדְמָאָה
עַד יוֹמָא שְׁבִיעָאָה: וּבְיוֹמָא
קַדְמָאָה מַעֲרַע קוּדֶשׁ וּבְיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה מַעֲרַע קוּדֶשׁ יְהֵי לְכוֹן
כָּל עִבִידָא לָא יִתְעֲבֵיד בְּהוֹן
בְּרַם מַה דְּמִתְאֲכֵיל לְכָל נַפְשָׁא הוּא
בִּלְחוֹדוֹהִי יִתְעֲבֵיד לְכוֹן: וְתִטְּרוּן
יָת פַּטִּירְיָא אֲרֵי בְּעֵצֶם יוֹמָא הָדֵין
אַפֵּיקִית יָת חֵילֵיכוֹן מֵאַרְעָא
דְּמִצְרָיִם וְתִטְּרוּן יָת יוֹמָא הָדֵין
לְדָרֵיכוֹן קְיָם עָלַם: בְּנִסְן בְּאַרְבְּעַת
עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא בְּרַמְשָׁא
תֵּיכְלוּן פַּטִּירְיָא עַד יוֹמָא חַד־
וְעֶשְׂרִין לְיַרְחָא בְּרַמְשָׁא: שַׁבְעָה
יוֹמִין חֲמִירָא לָא יִשְׁתְּכַח בְּבָתֵּיכוֹן
אֲרֵי כָּל דְּיֵיכוֹל מַחְמְעָא וְיִשְׁתֵּיצֵי

אִשָּׁה אִשּׁוֹ עַל כַּרְעֵיו וְעַל קִרְבּוֹ : וְלֹא
תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר וְהַנּוֹתָר מִמֶּנּוּ עַד
בֹּקֶר בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ : וְכָכָה תֹּאכְלוּ אֹתוֹ
מָתְנֵיכֶם חֲגֻרִים נַעֲלֵיכֶם בְּרַגְלֵיכֶם וּמַקֲלְכֶם
בְּיֶדְכֶם וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפָּזוֹן פֶּסַח הוּא
לַיהוָה : וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה
הַזֶּה וְהִכֵּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם
עַד בְּהֵמָה וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה
שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָה : וְהָיָה הַדָּם לָכֶם לְאֹת
עַל הַבָּתִּים אֲשֶׁר אַתֶּם שָׁם וְרָאִיתִי אֶת
הַדָּם וּפָסַחְתִּי עֲלֵכֶם וְלֹא יִהְיֶה בָכֶם נֶגֶף
לְמַשְׁחִית בְּהַכֹּתִי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם :

רִישָׁיָה עַל כְּרֵעֲוֹהִי וְעַל גַּוֵּיהּ :
וְלָא תַשְׁאֲרוּן מִנֵּיהּ עַד צַפְרָא
וְדִישְׁתְּאַר מִנֵּיהּ עַד צַפְרָא בְּנוּרָא
תּוֹקְדוּן : וְכֵדֵין תֵּיכְלוּן יָתֵיהּ
חַרְצֵיכוֹן יְהוֹן אֲסִירִין מְסַנְיכוֹן
בְּרַגְלֵיכוֹן וְחוּשְׁרֵיכוֹן בִּידְכוֹן
וְתֵיכְלוּן יָתֵיהּ בִּבְהִילוּ פִּסְחָא
הוּא קֳדָם יְיָ : וְאֶתְגְּלֵי בְּאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם בְּלֵילְיָא הָדֵין וְאֶקְטוֹל
כָּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם
מֵאֲנָשָׁא וְעַד בְּעִירָא וּבְכָל
טָעֲוָת מִצְרָאֵי אֶעְבֵּיד דִּינִין אֲנָא
יְיָ : וְיְהֵי דַּמָּא לְכוֹן לְאָת עַל
בָּתַּיָא דְּאַתּוּן תַּמָּן וְאֶחֱזֵית יָת דַּמָּא
וְאֶיחוֹס עֲלֵיכוֹן וְלָא יְהֵי בְּכוֹן
מוֹתָא לְחַבָּלָא בְּמֶהֱוֵי בְּאַרְעָא
דְּמִצְרָיִם :

וְאִם־יִוָּעֵר בֵּיתָא מְלֵאִית מִנְאָר־
עַל־אִטְרָא וְיִסַּב הוּא וְשִׁבְיְבֵיהּ
דְּקָרִיב לְבֵיתֵיהּ בְּמֵינוֹ נַפְשְׁתָּא
גְּבַר לְפוּם מֵיכְלֵיהּ תִּתְמְנוֹן עַל־
אִיטְרָא · אִיטֵר שְׁלִים רְכַר בַּר־
שַׁתָּה יְהֵי לְכוֹן מִן־אִמְרֵיָא וּמִן־
בְּנֵי עִזֵּיָא תִּסְבוּן וְיְהֵי לְכוֹן לְמִטְרָא
עַד־אַרְבְּעָה עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא
הָדֵין וְכִסּוֹן יְתֵיהּ כָּל קְהַל כְּנִישְׁתָּא
דְּיִשְׂרָאֵל בֵּין שְׁמַשְׁיָא · וְיִסְבוֹן
מִן דְּמָא וְיִתְּנוֹן עַל־תְּרֵין סַפְיָא
וְעַל־שִׁקְפָּא עַל־בָּתַיָּא דְּיִכְלִין
יָתֵיהּ בְּהוֹן · וְיִכְלוּן יָת־בִּישְׂרָא
בְּלֵילְיָא הָדֵין טְווּ־נוּר וּפְטִיר עַל־
מְרִירִין יְכְלוּנֵיהּ · לָא־תֵיכְלוּן
מִנֵּיהּ כַּד דָּיֵי וְאַף לָא כַּד מְבַשְּׁלָא
מְבַשַּׁל בְּמַיָּא אֵילָהֵין טְווּ־נוּר

וְאִם־יִקְטַן הַבַּיִת מִהְיוֹת מִשָּׁה וְלָקַח הוּא
וּשְׁכֵנוֹ הַקָּרֹב אֶל־בֵּיתוֹ בְּמִכְסַת נְפָשֹׁת
אִישׁ לְפִי אֲכָלוֹ תָּכְסוּ עַל־הַשֶּׂה: שֶׂה תָּמִים
זָכָר בֶּן־שָׁנָה יִהְיֶה לָכֶם מִן־הַכְּבָשִׂים וּמִן־
הָעִזִּים תִּקָּחוּ: וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד
אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשָׁחֲטוּ
אֹתוֹ כָּל קְהַל עֲדַת־יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַרְבָּיִם:
וְלָקְחוּ מִן־הַדָּם וְנָתְנוּ עַל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת
וְעַל־הַמַּשְׁקוֹף עַל־הַבָּתִּים אֲשֶׁר־יֹאכְלוּ
אֹתוֹ בָּהֶם: וְאָכְלוּ אֶת־הַבָּשָׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה
צְלִי־אֵשׁ וּמַצּוֹת עַל־מְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ: אַל־
תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשֵׁל מְבֻשָּׁל
בַּמַּיִם כִּי אִם־צְלִי

נפש יחידה תכית תחיות מפש · ואם יהיו מונעים מפיות מפש אחד מ׳ יכולין לאכלו ויהי׳ כח נדוי כמוהו ולא יותר ומכיכו ובגדו · זהו משמעו לפשוטו · ועוד יש בו מדרש עליו סליחה שמעינו עניי יכולין לאכול ומהמזונות על פח סחר לך חם כתו לעסוק יריכם ולהתעטק ותחיות ומשה יתאמעו בעוד חמה שמפסחו : מכפף · חסכון וכן מכפת ה׳ ברכך : לפי לאכל · קרוני לאכילה פרט לחולה ולקטן שאינו כוזק : תכוסו · ת׳ מוטן יתנים · כלף מוס : כן פכח · כלומר פכוך כשנה זו : מן הכבשים ומן העזים · לו מנחם לו מנחם שלוף עז קרוי פח שכחם ופח עזים : והיה לכם לשמירה · זהו לשון כיקוד שטעון כיקוד תרכעת יומים קודם פחישה ומיכאי מיך חקדיש לקיחתו לפחיטתו ד׳ יומים שלא נוה כן כפסח דורות היה ר׳ תיה כן חרם לומר קרי תוח לומר ושעבור עליך ואחריך ונכנ עתך את דודים הביע חמכונה עכחמל׳ לישראל פחבו בו ושמר ולא היה בידם מצות להתעסק כהם עד פינצלו מכחמ ותת עריס ועריה ונתן פתי יוכות דם פסח דם ושמר כיוחתו הלילה שפחמ מתכוסספת כדמיך כשני דמים ותוסף נם לת כדם בריתך שלחתי לאסיריך מכור לון מיים בו שמעון כשנ׳ לומר לעם נעסה ונעשכו ידיכם ועשו ונקחו לת המצות · ומחטו לותו וכי כולן מניחין שלא מכלן שמעון כשנ׳ לומר כמיותו : קהל עדת ישראל · קהל ועדת ישראל · מכלן לומרו פסחי נכור כשחטין כשלש כתות זו מחר זו כשבעה ריחסונה נשעני דלתות העזרה וכו׳ כדלימת כתפח שכי : בין הערבים · ומפ פעות ומשעפת חקרי בין השמשות היום כתפלת ערבית היא לעריב הלילה עריבת היום יולמה קרי ליה בין השמשות שכשע פעות כי יכנו שני ערב ועריבת הלילה כתחלת השלש ערב לשון כפף ויחפך כמו ערבה כל מחיה ואחת מכלן לשחוט יחד · זו קבלת חדם יכול כיד ת׳ לן חדם לחר כפף : המזוזות קף זקופות לחת מכלן לתתן לחת ואחת לשתים קיומקוף הוח הקנלון שהדלת מוקף עליו כשאנרין לומר ולשון מקיפה חבטה כמו עבה כרך דשקוף חכורה תשקופים הכתים לחר מכפר · ולח נידים ועצמות : על המצות ומרורים · כל עמב מר נקרח מרור ונוסף לאכל מרור זכר לעיבודת מרי חייהם : אל תאכלו ממנו נא · כל מחין עני כל ערכו קורחו כח כשלון ערכי : ובשל מבושל · כל זה הוח כחופרת

וְעַד־בְּהֵמָה לְמַעַן תֵּדְעוּן אֲשֶׁר יַפְלֶה יְהוָה
בֵּין מִצְרַיִם וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃ וְיָרְדוּ כָל־עֲבָדֶיךָ
אֵלֶּה אֵלַי וְהִשְׁתַּחֲווּ לִי לֵאמֹר צֵא אַתָּה
וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־בְּרַגְלֶיךָ וְאַחֲרֵי כֵן אֵצֵא
וַיֵּצֵא מֵעִם פַּרְעֹה בָּחֳרִי אָף׃ ס
וַיהוָה עָשָׂה כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיָּסַר הָעָרֹב מִפַּרְעֹה
מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ לֹא נִשְׁאַר אֶחָד׃
וַיַּכְבֵּד פַּרְעֹה אֶת־לִבּוֹ גַּם בַּפַּעַם הַזֹּאת
וְלֹא שִׁלַּח אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן בָּאֹרֶץ
מִצְרַיִם לֵאמֹר׃ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ
חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃
דַּבְּרוּ אֶל־כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בָּעֲשֹׂר
לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְיִקְּחוּ לָהֶם אִישׁ
לְבֵית אָבֹת שֶׂה לַבָּיִת׃

ס ס ס ס

וַעַד בְּעִירָא בְּדִיל דִּתֵּדְעוּן
דְּיַפְרֵשׁ יְיָ בֵּין מִצְרָאֵי וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃
וְיֵחֲתוּן כָּל־עַבְדָךְ אִילֵּין לְוָתִי
וְיִבְעוּן מִנִּי לְמֵימַר פּוֹק אַתְּ וְכָל־
עַמָּא דְּעִמָּךְ וּבָתַר כֵּן אֵיפּוֹק
וּנְפַק מִלְּוָת פַּרְעֹה בְּתוּקְפָּא רָגְזָא׃
ס וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה לָא־
יְקַבֵּל מִנְּבוֹן פַּרְעֹה בְּדִיל לְאַכְנָאָה
מוֹפְתַי בְּאַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃ וּמֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן עֲבָדוּ יָת כָּל־מוֹפְתַיָּא
הָאִילֵּין קֳדָם פַּרְעֹה וְתַקֵּף יְיָ
יָת לִבָּא דְּפַרְעֹה וְלָא שַׁלַּח יָת־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעֵיהּ׃
וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן בְּאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם לְמֵימַר יַרְחָא חָזֵין לְכוֹן
רֵישׁ יַרְחַיָּא קַדְמַי הוּא לְכוֹן לְיַרְחֵי
שַׁתָּא׃ מַלִּילוּ עִם כָּל כְּנִשְׁתָּא
דְּיִשְׂרָאֵל לְמֵימַר בְּעַשְׂרָא לְיַרְחָא
הָדֵין וְיִסְבּוֹן לְהוֹן גְּבַר אִמַּר
לְבֵית־אֲבָא אִמְּרָא לְבֵיתָא׃

פ ואמר יי למשה עוד
נגע אחד אביא על פרעה ועל מצרים אחרי
כן ישלח אתכם מזה כשלחו כלה גרש
יגרש אתכם מזה : דבר נא באזני העם
וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה
כלי כסף וכלי זהב : ויתן יהוה את חן העם
בעיני מצרים גם האיש משה גדול מאד
בארץ מצרים בעיני עבדי פרעה ובעיני
העם : ס ויאמר משה כה אמר יהוה
כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים : ומת
כל בכור בארץ מצרים מבכור פרעה
הישב על כסאו עד בכור השפחה אשר
אחר הרחים וכל בכור בהמה : והיתה
צעקה גדולה בכל ארץ מצרים אשר כמוהו
לא נהיתה וכמהו לא תסף : ולכל
בני ישראל לא יחרץ כלבו לשנו למאיש

פ ואבר יי למשה עוד
נגיעה חד אייתי על פרעה ועל
מצראי בתר כן ישלח יתכון
מיכא כשלחותיה גמירא תרכא
יתרוך יתכון מיכא : סלול כען
קדם עמא וישאלון גברין
חבריה ואתתא מן חבריתה מנין
דכסף ומנין דדהב : ויהב יי ית
שפיא לרחמין בעיני סנאי אוף
גברא משה רב לחדא בארעא
דמצרים בעיני עבדי פרעה ובעיני
עמא : ס ואמר משה כדין
אמר יי כפלגות ליליא אנא
מתגלי בגו מצראי : וימות כ
בוכרא בארעא דמצרים מבוכרא
דפרעה דיתיב לטיתב על
כורסיה טלכותיה עד בוכרא
דאמתא דבתר רחיא וכל בוטרא
דבעירא : ותהי צוחתא רבתא
בכל ארעא דמצרים דכותה לא
הות וכותה לא תוסיף : ולכל
בני ישראל לא ינוח כלבא
בלישניה למגבח למאינשא

כלל . גמירה מלמען כלי! כולכם יפלח : דבר נא . תיון נא לשון בקשה כבקשה ממך קחזירם על לבך כדי שלא יחזור
בתוכו עדיין אכריזם לכל ועבדום ועמו אומתם קרוים כאם ואחרי כן ינהו כרכוש גדול לא קרוים כאם : ויחזור משה
כאם אמר יי . כשומדו לעבדי פרעה מלך מצרים נחזור לו מקרי אמה נאבין לא הוסיף רחוק עביו : כחצות הלילה
כתחלת הלילה כחצות כמו כעונת בחרות אפם כמו זקנו כמוהו לי ישבו על אפיני שתין חצות אם רכך כל חני ורכוש
זל דרשוהו כמו כחני הלילה ויחזרו פתח אפם כמו זקנו כמוהו לי ישבו על אפיני שתין חצות אם רכך כל חני ורכוש
יחזר פתח ישנו לחנגביכי פרעה וי זחזרו מפח כחצות ד מפ ש"ק מוך לו מי שלבניו מלילחריו ולא יחזר כחצות
כדי שלא יחזרו ירחיקו תבעה עבדיהם ומכיאה קוח וכו כרחיקה בברכות : עד בכור קסכי . לויה לקו הסכורי
מבכור פרעה וחפוכין מבכור הסשחים עד בכור הסשחים כל הבחורים כמצרים : וכל בכור בהמה . לפי שהיו עובדין אותה ומכה בכל מקום שהיו ומפתעבדים בהם ושומרים
עצמן . יחזר כלב שהוא לשון פיוט כמו פיטין לא יסוף וכן לא תחרן תפתחון לשון חרון אף ולא יחרן כלב
חרון לדם חריף ושנון ויד תרגום שנעשיר סוחרים תריפים שמני . יחזר יבלה . ויבדיל ; וירדו כל עבדיך חלה חלי
חלן כאוד ניעבות שקרי כמוך ירד פ"ע בעצמו חלני בלילה ואמר קומו צאו מעתיך עמי ולא אמר לו משה אלא חלה
וירדת חלי ואמתחויית לי לאמר . אמר כרגלך . אחוזים אחר עצתך ויקעכך ; ואחרי כן אמר . עם כל הצבא אלרכך

פ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה יָדְךָ
עַל־הַשָּׁמַיִם וִיהִי חֹשֶׁךְ עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם
וְיָמֻשׁ חֹשֶׁךְ: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַשָּׁמָיִם
וַיְהִי חֹשֶׁךְ אֲפֵלָה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת
יָמִים: לֹא רָאוּ אִישׁ אֶת־אָחִיו וְלֹא קָמוּ
אִישׁ מִתַּחְתָּיו שְׁלֹשֶׁת יָמִים וּלְכָל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם: וַיִּקְרָא פַרְעֹה
אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לְכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה רַק
צֹאנְכֶם וּבְקָרְכֶם יֻצָּג גַּם־טַפְּכֶם יֵלֵךְ עִמָּכֶם:
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה גַּם־אַתָּה תִתֵּן בְּיָדֵנוּ זְבָחִים
וְעֹלֹת וְעָשִׂינוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ: וְגַם־מִקְנֵנוּ
יֵלֵךְ עִמָּנוּ לֹא תִשָּׁאֵר פַּרְסָה כִּי מִמֶּנּוּ נִקַּח
לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ לֹא נֵדַע
מַה־נַּעֲבֹד אֶת־יְהוָה עַד־בֹּאֵנוּ שָׁמָּה: וַיְחַזֵּק
יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא אָבָה לְשַׁלְּחָם:
וַיֹּאמֶר לוֹ פַּרְעֹה לֵךְ מֵעָלַי הִשָּׁמֶר לְךָ אַל־
תֹּסֶף רְאוֹת פָּנַי כִּי בְּיוֹם רְאֹתְךָ פָּנַי תָּמוּת:
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֵּן דִּבַּרְתָּ לֹא אֹסֵף עוֹד
רְאוֹת פָּנֶיךָ: פ

וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֲרֵים
יְדָךְ עַל־עֵית שְׁמַיָּא וִיהֵי חֲשׁוֹכָא
עַל־אַרְעָא דְמִצְרַיִם כְּתַר דְיִעְרֵי
קְבֵל לֵילְיָא: וַאֲרִים מֹשֶׁה יָת־
יְדֵיהּ עַל־עֵית שְׁמַיָּא וַהֲוָה חֲשׁוֹךְ
קְבֵל בְּכָל־אַרְעָא דְמִצְרַיִם תְּלָתָא
יוֹמִין: לָא חֲזוֹ גְבַר יָת־אָחוֹהִי
וְלָא־קָמוּ אֱנָשׁ מִתְּחוֹתוֹהִי תְּלָתָא
יוֹמִין וּלְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲוָה נְהוֹרָא
בְּמוֹתְבָנֵיהוֹן: וּקְרָא פַרְעֹה לְמֹשֶׁה
וַאֲמַר אִיזִילוּ פֻּלְחוּ קֳדָם יְיָ לְהוֹד
עָנְכוֹן וְתוֹרֵיכוֹן שְׁבוֹקוּ אַף־
טַפְלְכוֹן יְזִיל עִמְּכוֹן: וַאֲמַר מֹשֶׁה
אַף אַתְּ תִתֵּן בִּידָנָא נִכְסַת קוּדְשִׁין
וְעֹלָוָן וְנַעְבֵּיד קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא:
וְאַף־בְּעִירָנָא יְזִיל עִמָּנָא לָא
נִשְׁאַר מִינַּיהּ סַרְעָם אֲרֵי מִינֵּיהּ
אֲנַחְנָא נַסְבִּין לְמִפְלַח קֳדָם יְיָ
אֱלָהָנָא וַאֲנַחְנָא לָא הַוֵינָא יְדָעִין
מָה נִפְלַח קֳדָם יְיָ עַד־מֵיתָנָא
לְתַמָּן: וְתַקִּיף יְיָ יָת־לִבָּא
דְפַרְעֹה וְלָא אֲבִי לְשַׁלְּחוּתְהוֹן:
וַאֲמַר לֵיהּ פַּרְעֹה אִיזֵיל מֵעִילָוֵי
אִסְתְּמַר לָךְ לָא תּוֹסֵף לְמֶחֱזֵי אַפַּי
אֲרֵי בְּיוֹמָא דְתֶחֱזֵי אַפַּי תְּמוּת:
וַאֲמַר מֹשֶׁה יָאוּת מַלֵּילְתָּ לָא אוֹסֵיף עוֹד לְמֶחֱזֵי אַפָּךְ:

לא ישת לחלו וכן ותזרכי חיל כאן ותחזרני · ותסקלום תרגם לשון סקירה כאן לא ימים כתר דיעדי קבל לילייא כפיוב
סחוך לאחר חיים לחכל חין תדיכור מיוסף על ואז על ויום לבי פקוד כתוב לחר ויהי חסך · ותא פוקדני לשון מאסם
כתרים פחיה כתוב ותיכופל ועב עד פחיה כו ממש שלשת ימים שלום על ימים וכן כל שכינת ימים בכל מקום שכוב
על ימים · ויהי חסך לחפלה · חסך על לחופל שלח ריאן חים לא לחיין לחוקן שלשת ימי ועוד שלשת ימים לחרי חסך ויוכבל
כחוקו שדוד פוסבי פחיה ויוסב בחרון שלשת ימי כחוקן שלשת ימי לפגה כדי שלח יכלו מגדיים כחשלטן
ולחוקן לחי שם עקון כחוכו · ועוד פחשמו יפרש ויהלו חוך ממוכם וכשיהלו היו שולחין מקום ושם לחוקים לחן בידיכו
פחוקים שם חני לחיתיו וכחוקים פעובי הוח · יכב · יפי ממוכ כחוקמיו · גם לחתה תתן · לח דיין פוקבנו לך כחוכו
פכידיכו · כן דכרת · יפה דכרת וכזמו דכרת לחמת שלח לחוסיף עוד דיחות כבין

ואדים משה את־חוטריה על
ארעא דמצרים ויי׳ דבר רוח
קידומא בארעא כל־יומא ההוא
וכל־ליליא צפרא הוה ורוח ק
קידומא נטל ית־גובא ׳ וסליק
גובא על כל־ארעא דמצרים
ושרא בכל תחום מצרים תקיף
לחדא קדמוהי לא הוה כן גובא
דכותיה ובתרוהי לא־יהי־כן ׃
וחפא ית־עין שמשא דכל ארעא
וחשוכת ארעא ואכל ית־כל־
עשבא דארעא וית כל־פירי
אילנא דאשאר ברדא ולא אשתאר
כל ירוק באילנא ובעשבא דחקל
בכל ארעא דמצרים׃ואוחי פרעה
למקרי למשה ולאהרן ואמר
חבית קדם יי׳ אלהכון ולכון ׃
וכען שבוק כעון לחובי ברם זמנא
הדא ויצלו קדם יי׳ אלהכון ויעדי
מני לחודית מותא הדין ׃ ונפק
מלות פרעה ויצלי קדם יי׳ והפך
יי׳ רוח מערבא תקיף לחדא
ונטל ית גובא ורמאי לימא דסוף
לא אשתאר גובא חד בכל תחום
מצרים ׃ ותקיף יי׳ ית־ליבא ה
דפרעה ולא שלח ית־בני ישראל׃

ויט משה את־מטהו על־ארץ מצרים ויהוה
נהג רוח קדים בארץ כל היום ההוא וכל
הלילה הבקר היה ורוח הקדים נשא את
הארבה ׃ ויעל הארבה על כל־ארץ ם
מצרים וינח בכל גבול מצרים כבד מאד
לפניו לא היה כן ארבה כמהו ואחריו לא
יהיה כן ׃ ויכס את־עין כל הארץ ותחשך
הארץ ויאכל את כל־עשב הארץ ואת
כל פרי העץ אשר חותיר הברד ולא
נותר כל ירק בעץ ובעשב השדה בכל
ארץ מצרים ׃ וימהר פרעה לקרא למשה
ולאהרן ויאמר חטאתי ליהוה אלהיכם
ולכם ׃ ועתה שא נא חטאתי אך הפעם
והעתירו ליהוה אלהיכם ויסר מעלי רק
את־המות הזה ׃ ויצא מעם פרעה ויעתר
אל־יהוה ׃ ויהפך יהוה רוח ים חזק מאד
וישא את־הארבה ויתקעהו ימה־ סוף
לא נשאר ארבה אחד בכל גבול מצרים ׃
ויחזק יהוה את־לב פרעה ולא שלח
את־בני ישראל ׃ ם

ם

ואחריו לית יהיה כן, ומותה פחים כימי יומ פכ"ו כו כיוצא לית כזיתים מן הזיתים ואחריו לית יהיה כן לשלמי פחים ברזל
מפל מקום על ידי מיכין הרכה פחין יחד הרכה, לך חסיל בזם, אוכל כל מפקד מין אחד לית פיה ולא יהיה כל ירק ובכן
כל עלה ירק, לית כשחר הרכה אחד. לף המעלתי מפקד; ורוח קדים, רוח מזרחי, רוח ים, רוח מערבי; יפה
סוף, לשון לחי פים סוף היה מקבתו כמשרש כבגד כל רוח דרומי ובם כמזרחם של ארץ ישראל לפיכך רוח ים תקיף
לית הרכה כיוצא סוף פם׳ כבגדו וכן מצינו בענין תחומין, שהוא פונה עכר מזרח פבח׳ פים סוף ועכר יש פלשתי׳ ים
כמערב היה פכ׳ כפלשתי׳ יושבי חכל הים בגי כריתים, ויהי חשך, ויחשיך עליהם חשך חפל לילה יחשיך ויחשך
עור ויחשם, כחוך, ויחשם, יש נגו תיכות הרכה חסרות אלף, לפני פחין הקריאה נכרית כל כך ואין הכשוב מקפיד

ערי חסרונם כאן לית יהבל פם ערכי לית יחסל

וְכָל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא רָאוּ אֲבֹתֶיךָ
וַאֲבוֹת אֲבֹתֶיךָ מִיּוֹם הֱיוֹתָם עַל הָאֲדָמָה
עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפֶן וַיֵּצֵא מֵעִם פַּרְעֹה וַיֹּאמְרוּ
עַבְרֵי פַּרְעֹה אֵלָיו עַד מָתַי יִהְיֶה זֶה לָנוּ
לְמוֹקֵשׁ שַׁלַּח אֶת הָאֲנָשִׁים וְיַעַבְדוּ אֶת
יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הֲטֶרֶם תֵּדַע כִּי אָבְדָה
מִצְרַיִם וַיּוּשַׁב אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן אֶל
פַּרְעֹה וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ עִבְדוּ אֶת יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם מִי וָמִי הַהֹלְכִים׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
בְּנְעָרֵינוּ וּבְזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ בְּבָנֵינוּ וּבְבְנוֹתֵינוּ
בְּצֹאנֵנוּ וּבְבְקָרֵנוּ נֵלֵךְ כִּי חַג יְהוָה לָנוּ׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם יְהִי כֵן יְהוָה עִמָּכֶם כַּאֲשֶׁר אֲשַׁלַּח
אֶתְכֶם וְאֶת טַפְּכֶם רְאוּ כִּי רָעָה נֶגֶד פְּנֵיכֶם׃
לֹא כֵן לְכוּ נָא הַגְּבָרִים וְעִבְדוּ אֶת יְהוָה כִּי
אֹתָהּ אַתֶּם מְבַקְשִׁים וַיְגָרֶשׁ אֹתָם מֵאֵת
פְּנֵי פַּרְעֹה׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה
נְטֵה יָדְךָ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם בָּאַרְבֶּה וְיַעַל
עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם וְיֹאכַל אֶת כָּל עֵשֶׂב
הָאָרֶץ אֵת כָּל אֲשֶׁר הִשְׁאִיר הַבָּרָד׃

וְכָל מִצְרַיִם לָא חֲזוֹ אֲבָהָתָךְ
וַאֲבָהָת אֲבָהָתָךְ מִיּוֹמָא דִּמְחַוְיָהוֹן
עַל אַרְעָא עַד יוֹמָא הָדֵין וְאִתְפְּנִי
וּנְפַק מִן קֳדָם פַּרְעֹה׃ וַאֲמָרוּ
עַבְדֵי פַּרְעֹה לֵיהּ עַד אֵימָתַי יְהֵי
דֵּין לָנָא לְתַקְלָא שַׁלַּח יָת גַּבְרַיָּא
וְיִפְלְחוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהְהוֹן הָעַד
כְּעַן לָא יְדַעְתָּ אֲרֵי אֲבִידַת מִצְרַיִם׃
וְאִיתְתַּב יָת מֹשֶׁה וְיָת אַהֲרֹן
לְוָת פַּרְעֹה וַאֲמַר לְהוֹן אֵיזִיל וְ
פִלְחוּ קֳדָם יְיָ אֱלָהְכוֹן מַן וּמַן
דְּאָזְלִין׃ וַאֲמַר מֹשֶׁה בְּעוּלֵימָנָא
וְכִסָּבָנָא נֵיזִיל בִּבְנָנָא וּבְבְנָתָנָא
בְּעָנָנָא וּבְתוֹרָנָא נֵיזִיל אֲרֵי חַגָּא
קֳדָם יְיָ לָנָא׃ וַאֲמַר לְהוֹן יְהֵי כֵן
מֵימְרָא דַּיְיָ בְּסַעֲדְכוֹן כַּד אֲשַׁלַּח
יָתְכוֹן וְיָת טַפְלְכוֹן חֲזוֹ אֲרֵי בִישָׁא
דְּאַתּוֹן סְבִירִין לְמֶעְבַּד לְקִבֵּל
אַפֵּיכוֹן אִסְתְּחָרָא׃ לָא כֵן אֵיזִילוּ
כְּעַן גּוּבְרַיָּא וּפְלְחוּ קֳדָם יְיָ אֲרֵי
יָתָהּ אַתּוֹן בָּעַן וְתָרֵיךְ יְתָהוֹן מִן
קֳדָם פַּרְעֹה׃ וַאֲמַר יְיָ
לְמֹשֶׁה אֲרֵים יְדָךְ עַל אַרְעָא
דְּמִצְרַיִם וְייֵתֵי גוּבָא וְיִסַּק עַל
אַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְייֵכֹל יָת כָּל
עִשְׂבָּא דְּאַרְעָא יָת כָּל דְּאִשְׁאַר
טִן בַּרְדָּא׃

וחאא פרעה ארי אתכנע פטרא
ובררא וקליא ואוסף לשחטי ויקר
לבית חוא ועבדוהי ואתקף לבא
דפרעה ולא שלח ית בני ישראל
כמא דמליל יי ביד דמשה׃
פרש ואמר יי למשה
עול לות פרעה ארי אנא יקרית
ית ליבה וית ליבא דעבדוהי
בדיל לשוואה אתוותי אילין בגויהון׃
ובדיל דתשתעי קדם ברך ובר־
ברך ית נסין דעבדית במצרים
וית אתוותי דשויתי בהון ותדעון
ארי אנא יי ועל משה ואהרן
לות פרעה ואמרו ליה כדנן אמר יי
אלהא דיהודאי עד אמתי מסריב
את לאתכנעא מן קדמי שלח
עמיו ילחון קדמי ארי אם סריב
את לשלחא ית עמי האנא מייתי
מחר גובא בתחומך׃ ויחפי ית־
עין שמשא דארעא ולא יכול
למחוי ית ארעא ייכול ית שאר
שיזבתא דאשתארת לכון מן־
ברדא ויכול ית כל אילנא ד
דאצמח לכון מן חקלא׃ ויתמלון
בתיך ובתי כל עבדיך

ויראה פרעה כי חדל המטר והברד והקלת
ויסף לחטוא ויכבד לבו הוא ועבדיו׃ ויחזק
לב פרעה ולא שלח את בני ישראל
כאשר
דבר יהוה ביד משה׃ פרש
ויאמר יהוה אל משה בא אל פרעה כי
אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען
שתי אתתי אלה בקרבו׃ ולמען תספר
באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי
במצרים ואת אתתי אשר שמתי בם ו
וידעתם כי אני יהוה׃ ויבא משה ואהרן
אל פרעה ויאמרו אליו כה אמר יהוה
אלהי העברים עד מתי מאנת לענת מפני
שלח עמי ויעבדני׃ כי אם מאן אתה
לשלח את עמי הנני מביא מחר ארבה
בגבלך׃ וכסה את עין הארץ ולא יוכל
לראות את הארץ ואכל את יתר הפלטה
הנשארת לכם מן הברד ואכל את כ
העץ הצמח לכם מן השדה׃ ומלאו

פרשת בא אל פרעה

מחס כן יזים לו לבתי עולתי כמו ועולל למו כאשר עוללת לי לאסר עולליך׃ לענות כתרגומו לאתכנעא קדמי׃ מיתי מייתי׃ סיורי פלטת לכי׃ התעללתי׃ נחקתי כמו כי
כך מתי מלכת לחיות עכי׃ ופסל תפסלי׃ לת עין חילון׃ לת מרחק חילון ולא יוכל חרוקת לראות לת חילון לאון קדר
דכר׃ קטרם תדע׃ הענד לך ידעת כי תכדיק מצריים׃ ויוסף הוסבו על ידי פלוח פסלה לאחריתם וקסיבום כתרגומו׃ ותדרים לברר
כאסר תשלח לתכם לף כי לשלח לת תנלן ולת תכנף לאסר לאחריתם׃ רלוו כי רעה נגד פניכם כתרגומו׃ ותדרים לברר
סיעתי כוכב לחד יש סמתו רעה לאחר לוסם פרעה רגלף לאי כתנטגינות פלי לותו כוכב עולה לקדמכם

בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם אֶת כָּל אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וְאֶת כָּל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה
הִכָּה הַבָּרָד וְאֶת כָּל עֵץ הַשָּׂדֶה שִׁבֵּר׃
רַק בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא
הָיָה בָּרָד׃ וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה
וְלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם חָטָאתִי הַפָּעַם ס
יְהוָה הַצַּדִּיק וַאֲנִי וְעַמִּי הָרְשָׁעִים׃ הַעְתִּירוּ
אֶל יְהוָה וְרַב מֵהְיֹת קֹלֹת אֱלֹהִים וּבָרָד
וְאֲשַׁלְּחָה אֶתְכֶם וְלֹא תֹסִפוּן לַעֲמֹד׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֹשֶׁה כְּצֵאתִי אֶת הָעִיר אֶפְרֹשׂ
אֶת כַּפַּי אֶל יְהוָה הַקֹּלוֹת יֶחְדָּלוּן ס
וְהַבָּרָד לֹא יִהְיֶה עוֹד לְמַעַן תֵּדַע כִּי לַיהוָה
הָאָרֶץ׃ וְאַתָּה וַעֲבָדֶיךָ יָדַעְתִּי כִּי טֶרֶם
תִּירָאוּן מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים׃ וְהַפִּשְׁתָּה ס
וְהַשְּׂעֹרָה נֻכָּתָה כִּי הַשְּׂעֹרָה אָבִיב
וְהַפִּשְׁתָּה גִּבְעֹל׃ וְהַחִטָּה וְהַכֻּסֶּמֶת לֹא
נֻכּוּ כִּי אֲפִלֹת הֵנָּה׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעִם פַּרְעֹה
אֶת הָעִיר וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו אֶל יְהוָה וַיַּחְדְּלוּ
הַקֹּלוֹת וְהַבָּרָד וּמָטָר לֹא נִתַּךְ אָרְצָה׃

בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרַיִם יָת כָּל דִּי
בְּחַקְלָא מֵאֱנָשָׁא וְעַד בְּעִירָא וְיָת
כָּל עִשְׂבָּא דְחַקְלָא סְחָא בַּרְדָּא
וְיָת כָּל אִילָנֵי חַקְלָא חַבַּר׃ וּלְחוֹד
בְּאַרְעָא דְגֹשֶׁן דְּיָתְבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לָא הֲוָה בַּרְדָּא׃ וְשַׁלַּח פַּרְעֹה וּקְרָא
לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַאֲמַר לְהוֹן חֲבִית
זְמַנָּא הָדֵין יְיָ צַדִּיקָא וַאֲנָא וְעַמִּי
חַיָּבִין׃ צַלּוֹ קֳדָם יְיָ וְסַגֵּי קָרְמוֹהִי
רְוַח דִּלָּא יְהוֹן עֲלָנָא קָלִין דִּלְוָט
כְּאִילֵּין מִן קֳדָם יְיָ וּבַרְדָּא
וְאֶשַׁלַּח יָתְכוֹן וְלָא תּוֹסְפוּן לְאִתְעַכָּבָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ מֹשֶׁה
כְּמִפַּק יָת קַרְתָּא אֶפְרוֹשׂ יָת
יְדַי בְּצַלּוֹ קֳדָם יְיָ קָלַיָּא יִתְנַעֲנָן
וּבַרְדָּא לָא יְהֵי עוֹד בְּרֵיל דְּתֵדַע
אֲרֵי דִּיְיָ אַרְעָא׃ וְאָתּ וְעַבְדָּךְ
יְדַעְנָא אֲרֵי עַד כְּעַן לָא אִתְכְּנַעְתּוּן
מִן קֳדָם יְיָ אֱלֹהִים׃ וְכִיתָּנָא
וְשַׂעֲרֵי לְקוֹ אֲרֵי שַׂעֲרֵא אֲבִיב
וְכִיתָּנָא גַּבְעוֹלִין׃ וְחִטְּיָא וְכֻסְּמָתָא
לָא לְקוֹ אֲרֵי אַפְרָתָא אִינּוּן׃ וּנְפַק
מֹשֶׁה מִלְוָת פַּרְעֹה יָת קַרְתָּא
וּפָרַס יְדוֹהִי בְּצַלּוֹ קֳדָם יְיָ וּ
וְאִתְנְעַנָּן קָלַיָּא וּבַרְדָּא וּמְטַרָא
דְּהוֹוֵה נָחִית לָא מְטָא עַל אַרְעָא׃

הָאנָא מְחֵית בְּעִירָא חַרְיָן מֵרַ֫
בַּרְדָּא תַּכִּין וְלַחְדָא דְּלָא חָזֵי
דְּמוֹתֵיהּ בְּמִצְרַיִם לְמִן יוֹמָא
דְּאִשְׁתְּבְלַת וְעַד כְּעַן וְכֵן שְׁלַח
כַּנָּשׁ יָת בְּעִירָךְ וְיָת כָּל דִּלְ֫
מְחַקְלָא כָּל אֵינָשָׁא וּבְעִירָא
דְּיִשְׁתְּכַח בְּחַקְלָא וְלָא יִתְכְּנֵשׁ
בְּבֵיתָא וְיֵחוֹת עֲלֵיהוֹן בַּרְדָּא
וְיָמוּתוּן: דְּרַחֵיל מִפִּתְגָמָא דְּיָ֫
מֵעַבְדֵי פַּרְעֹה כְּנַשׁ יָת עַבְדּוֹהִי
וְיָת בְּעִירֵיהּ לְבָתַּיָּא: וּדְלָא שַׁוִּי
לִיבֵּיהּ לְפִתְגָמָא דְּיָ֫ וְשִׁבֵּק יָת
עַבְדּוֹהִי וְיָת בְּעִירֵיהּ בְּחַקְלָא:
וַאֲמַר יְיָ֫ לְמֹשֶׁה אֲרֵים יָת יְדָךְ
עַל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְיֵיתֵי בַּרְדָּא בְּכָל
אַרְעָא דְּמִצְרַיִם: וַאֲרֵים מֹשֶׁה יָת
חוּטְרֵיהּ עַל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם וַיְיָ֫ יְהַב
קָלִין וּבַרְדָּא וְסַהֲלָא אֵישָׁתָא
עַל אַרְעָא וְאַמְטַר יְיָ֫ בַּרְדָּא עַל
אַרְעָא דְּמִצְרָיִם: וְהֲוָה בַּרְדָּא
וְאֵישָׁתָא מִשְׁתַּלְהֲבָא בְּגַוֵּ בַּרְדָּא
תַּקִּיף לַחְדָא דְּלָא הֲוָה דְּכוֹתֵיהּ
בְּכָל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם מִשְׁיָ֫ן
דַּהֲוָת לְעַם: וּמְחָא בַּרְדָּא

הִנְנִי מַמְטִיר כָּעֵת מָחָר בָּרָד כָּבֵד מְאֹד
אֲשֶׁר לֹא הָיָה כָּמֹהוּ בְּמִצְרַיִם לְמִן הַיּוֹם
הִוָּסְדָה וְעַד עָתָּה: וְעַתָּה שְׁלַח הָעֵז אֶת
מִקְנְךָ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לְךָ בַּשָּׂדֶה כָּל הָאָדָם
וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יִמָּצֵא בַּשָּׂדֶה וְלֹא יֵאָסֵף
הַבָּיְתָה וְיָרַד עֲלֵהֶם הַבָּרָד וָמֵתוּ: הַיָּרֵא
אֶת דְּבַר יְהוָה מֵעַבְדֵי פַרְעֹה הֵנִיס אֶת
עֲבָדָיו וְאֶת מִקְנֵהוּ אֶל הַבָּתִּים: וַאֲשֶׁר
לֹא שָׂם לִבּוֹ אֶל דְּבַר יְהוָה וַיַּעֲזֹב אֶת
עֲבָדָיו וְאֶת מִקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה נְטֵה אֶת יָדְךָ עַל
הַשָּׁמַיִם וְיִהִי בָרָד בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם עַל
הָאָדָם וְעַל הַבְּהֵמָה וְעַל כָּל עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת מַטֵּהוּ עַל
הַשָּׁמָיִם וַיהוָה נָתַן קֹלֹת וּבָרָד וַתְּהַלֶּךְ
אֵשׁ אַרְצָה וַיַּמְטֵר יְהוָה בָּרָד עַל אֶרֶץ
מִצְרָיִם: וַיְהִי בָרָד וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ
הַבָּרָד כָּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא הָיָה כָּמֹהוּ
בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָז הָיְתָה לְגוֹי: וַיַּךְ הַבָּרָד

כעת מחר כעת הזאת יחר פרש"י כבותב לעיל כפתגיב האיך לבא' יהיד הכבד: תוספת מכתיספרים וכל תיבה פתוחה יסודים יוד כמן יכן על יהיב כסדיש מתבעלת תבת ולו כתקוס יוד הוספה הוספה ויודע הדבר ויולד ליוסף כרכרים לג יסער עבר, סלח פנא כמום וכן יוסבי הגבים תעיזו, הגיזו כבי כביימין תלח יחסף הכיתה לשון קבוצת קוץ: הגים הכריים: עב הקוסים, ר"ל הפסיסי, ומדרש תנחומא הדנבריה הכבד לימה לעשלג מן הפסיסי: מתלקחת בתוך הכבד, כש בתוך הם הלחם והכבד מעורכין והכבד מים קוץ ולבסוף ויבן יקבץ עפר סלעים כיכיתם: ויש לי לו כוים מהוריד כבר, פבאתי את העיר, מן העיר לכל בתוך העיר לג היה מתבעלת כי מהיתה מלאת בילעים: טרם תרחץ, עדיין לג תירפאון וכן כל טרם מכתקרא עדיין לג הוה ולימו לשון קדום פרש יסבכו שר לג מכיצו, טרם יצמח עדיין לג יצמח לפי כן קוה ידעתי כי לירכם ילכים

לשחין פרח אבעבעת בכל ארץ מצרים:
ויקחו את פיח הכבשן ויעמדו לפני פרעה
ויזרק אתו משה השמימה ויהי שחין
אבעבעת פרח באדם ובבהמה: ולא יכלו
החרטמם לעמד לפני משה מפני השחין
כי היה השחין בחרטמם ובכל מצרים:
ויחזק יהוה את לב פרעה ולא שמע אלהם
כאשר דבר יהוה אל משה: ויאמר
יהוה אל משה השכם בבקר והתיצב
לפני פרעה ואמרת אליו כה אמר יהוה
אלהי העברים שלח את עמי ויעבדני:
כי בפעם הזאת אני שלח את כל מגפתי
אל לבך ובעבדיך ובעמך בעבור תדע
כי אין כמני בכל הארץ: כי עתה שלחתי
את ידי ואך אותך ואת עמך בדבר
ותכחד מן הארץ: ואולם בעבור זאת
העמדתיך בעבור הראתך את כחי
ולמען ספר שמי בכל הארץ: עודך
מסתולל בעמי לבלתי שלחם: פ

לשחין פנגיא אבעבעתא בכל-
ארעא דמצרים: ונסיבו ית-פיחא
דאתונא וקמו קדם פרעה ורקק
יתיה משה לעיל שמיא והוה
שחין אבעבעין סגי באינשא
ובבעירא ולא יכלו חרשיא למקם
קדם משה מן קדם שחנא ארי
הוה שחנא בחרשיא ובכל
מצראי: ותקיף יי ית לבא דפרעה
ולא קבל מנהון כמא דמליל יי
עם משה: ואמר יי למשה
אקדים בצפרא ואתעתד קדם
פרעה ותימר ליה כדין אמר יי
אלהא דיהודאי שלח ית-עמי
ויפלחון קדמיי: בזכנא הדא
אנא שלח ית-מכתשתי גלבך
ובעבדך ובעמך בדיל דתדע
ארי ליתי רבותי בכל-ארעא: ארי
כען אושיט ית-כרסי גבורתי
ומחית יתך ויתי-עמך בנגעא
ואשתיצית מן ארעא: וברם בדיל
דא קיימתך בדיל לאחזויותך ית-
חילי ובדיל דיהוון משתעין גבורתי
שמי בכל-ארעא: עד-כען את
כבשת ליה לעמי בדיל דלא
לשלחותהון

ויזרק את דכר מ מעבדי פרעה הכים את מקטרי ל הכתם: וכן פנויים כאוכלתה לענן ויהיה פם מחות רכב בהמה
את כל גבעתי: לעולם מוכן ממכת בכורים שקולה כעבד כל המכות, כי עתה שלחתי את ידי. כי תלש הייתי רוצה
בהפיקה ידי כמקבל שהביתים כדבר שלחתיה וחבתי חומתך ואת עמך בדבר עם הכתובות וכהחדתם מן הארץ,
אשר כעבור זאת העמדתיך בעבור הקדותך: עודך מסתולל כנגדי כתרגומו כביסת כיה כעמי ויהיו מנגדים מסיגד
דיוסרעיין לחרס כביסת. וכבר פרסתים בסוף ויהי מקץ כל הביטה מתחלת ישוריה סמוך ויהיו כחה ל כר כר מן
שמעתא מוקי הכיא על פיתום כחמנע לחתיות על שיקר כגון זה וכגון ויסתכל החנב מבלי היות שכלו כי תסתרר מנגדיה
פר וכנגד מסתכל הוית,

ואמר ליי למשה
עול לות־פרעה ותמלל עמיה
כדנן אמר ליי אלהא דיהודאי
שלח ית־עמי ויפלחון קדמי
ארי אם־סריב את לשלחא ועד
כענן את מתקיף ברהון : הא מחא
מן קדם ליי הוא בבעירא דאי
בחקלא בסוסוותא בחמרי בגמלי
בתוריו ובענא מותא סגי לחדרא :
ויפריש ליי בין בעירא דישראל
ובין בעירא דמצראי ולא ימות
מכולא לבני ישראל מדעם : ושוי
ליי זמן למימר מחר יעבד ליי
פתגמא הדין בארעא : ועבד ליי
ית־פתגמא הדין ביומא דנתיהבי
ומית כל בעירא דמצראי ומבעיר
דבני ישראל לא־מית חד : ושלח
פרעה והא לא־מית מבעירא
דישראל עד־חד ואתיקר ליבא
דפרעה ולא שלח ית עמא :
ואמר ליי למשה ולאהרן סבו
לכון טליחופנכון פיח דאתונא
ויזרקיניה משה ליציית שמיא לעיני
פרעה : ויהי לאבקא על כל־
ארעא דמצרים ויהי על־אנשא
ועל־בעירא

ופ ויאמר יהוה אל־משה בא אל־
פרעה ודברת אליו כה־אמר יהוה אלהי
העברים שלח את־עמי ויעבדני : כי אם־
מאן אתה לשלחו ועודך מחזיק בם : הנה
יד־יהוה הויה במקנך אשר בשדה בסוסים
בחמרים בגמלים בבקר ובצאן דבר כבד
מאד : והפלה יהוה בין מקנה ישראל ובין
מקנה מצרים ולא ימות מכל לבני ישראל
דבר : וישם יהוה מועד לאמר מחר יעשה
יהוה הדבר הזה בארץ : ויעש יהוה
את־הדבר הזה ממחרת וימת כל מקנה
מצרים ומקנה בני־ישראל לא מת אחד :
וישלח פרעה והנה לא מת ממקנה
ישראל עד־אחד ויכבד לב פרעה ולא
שלח את־העם : ופ ויאמר יהוה אל־
משה ואל־אהרן קחו לכם מלא חפניכם
פיח כבשן וזרקו משה השמימה לעיני
פרעה : והיה לאבק על כל־ארץ מצרים
והיה על־האדם ועל־הבהמה

יחזיק כם ׳ לוחז כם כוון ויחזיקך כאכופין ; תכה יד ״ תויך ׳ לפון תיהתהיה כי כן ימור כלפון נקבה על זכר
תיהה ועל הטתיד תהיה ועל תיעוויד תויך כוון עופה רועה ׳ ונקבה ונקבה־לפיה הבבמן ׳ דכר הניפה יון מבחלב
עזוזים קנמרים בכבמן פיח לפון הפחה פקרוה מפיחין ומפריחין : חרקו משה וכל דכר הנקרק בכח ימין מרק
שלח כידך תחד קרי כתיב תחד שתחזיק קוויטו של משה ונלחמין ׳ אלו ושלחתין ותמר פתלך תיהבק כל כל ארץ
ויגריס : פוריח ׳ תכעבועות כתרגומו לפחין כבי תכעבועית פבל ידע טוחחין כתם בועות : פחין לפון חיחוות
ויכרכה ים כלפו מפכה פכה פחוכה ׳ כתרם וכבתוחה ׳ ותם תתמור מחין היו לתם כתחוות והלא כתמור ויחות על תקבה
ויגריס לח טבוזיק נוזיק תלח על תוחם פכבדות פכתמור כוקבך תפר כפרם

אֶרֶץ מִצְרַיִם תְּשַׁרֵּת הָאָרֶץ מִפְּנֵי הָעָרֹב׃
וַיִּקְרָא פַרְעֹה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וַיֹּאמֶר
לְכוּ זִבְחוּ לֵאלֹהֵיכֶם בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
לֹא נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם נִזְבַּח
לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ הֵן נִזְבַּח אֶת־תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם
לְעֵינֵיהֶם וְלֹא יִסְקְלֻנוּ׃ דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
נֵלֵךְ בַּמִּדְבָּר וְזָבַחְנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר
יֹאמַר אֵלֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אָנֹכִי אֲשַׁלַּח
אֶתְכֶם וּזְבַחְתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם בַּמִּדְבָּר
רַק הַרְחֵק לֹא־תַרְחִיקוּ לָלֶכֶת הַעְתִּירוּ
בְּעַדִי׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵא מֵעִמָּךְ
וְהַעְתַּרְתִּי אֶל־יְהוָה וְסָר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה
מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ מָחָר רַק אַל־יָסֵף פַּרְעֹה
הָתֵל לְבִלְתִּי שַׁלַּח אֶת־הָעָם לִזְבֹּחַ לַיהוָה׃
וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעִם פַּרְעֹה וַיֶּעְתַּר אֶל־יְהוָה׃
וַיַּעַשׂ יְהוָה כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיָּסַר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה
מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ לֹא נִשְׁאַר אֶחָד׃ וַיַּכְבֵּד
פַּרְעֹה אֶת־לִבּוֹ גַּם בַּפַּעַם הַזֹּאת וְלֹא
שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃ פ פ

אֶשְׁתָּאַר חַד׃ וְיַקֵּר פַּרְעֹה יָת־לִבֵּיהּ אַף בְּזִמְנָא הָדָא וְלָא שַׁלַּח יָת־עַמָּא׃

וַיַּעֲבִרוּן וַאֲרִים אַהֲרֹן יָת־יְדֵיהּ
מְחוֹטַרְיָה וּמְחָא יָת עַפְרָא דְאַרְעָא
וַהֲוָת קַלְמְטָא בְּאֱינָשָׁא וּבִבְעִירָא
כָּל־עַפְרָא דְאַרְעָא הֲוָת קַלְמְטָא
בְּכָל־אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃ וְעַבְדוּן
חַרְטֻמַיָּא פִּלְחֲשֵׁיהוֹן לְאַפָּקָא יָת־
קַלְמְטָא וְלָא יְכִילוּ וַהֲוָת קַלְמְטָא
בְּאֱינָשָׁא וּבִבְעִירָא׃ וַאֲמַרוּ חַרְטֻמַיָּא
לְפַרְעֹה מְהַת מִן־קֳדָם יְיָ הִיא
וְאִתְקַף לִבָּא דְפַרְעֹה וְלָא קַבֵּיל
מִנְּהוֹן כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ׃
וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אַקְדֵּים בְּצַפְרָא
וְאֵיתֵי קֳדָם פַּרְעֹה הָא נָפֵיק
לְמַיָּא וְתֵימַר לֵיהּ כְּדֵין אֲמַר יְיָ
שַׁלַּח עַמִּי וְיִפְלְחוּן קֳדָמָי׃ אֲרֵי אִם
לֵיתָךְ מְשַׁלַּח יָת עַמִּי הָא־אֲנָא
מְשַׁלַּח בָּךְ וּבְעַבְדָךְ וּבְעַמָּךְ
וּבְתַנּוּרָךְ וְתִתְמְלוֹן בָּתַּי
מִעֲרָבַיָּא יָת עֲרוֹבָא וְאַף אַרְעָא
דְאִינּוּן עֲלָהּ וְאַפְרִישׁ בְּיוֹמָא הַהוּא
יָת אַרְעָא דְגֹשֶׁן דְּעַמִּי שָׁוֵי עֲלָהּ
דִּי־לָא לְמֶהְוֵי תַּמָּן עֲרוֹבָא
בְּדִיל דְּתִדַּע אֲרֵי אֲנָא יְיָ שַׁלִּיט
בְּגוֹ אַרְעָא׃ וְאָשְׁוֵי פוּרְקָן לְעַמִּי
וְעַל עַמָּךְ אֵיתִי סְחָא לְמָחָר יְהֵי אָתָא
הָדֵין וַעֲבַד יְיָ כֵּן וְאָתָא עֲרוֹבָא
תַּקִּיף לְבֵית פַּרְעֹה וּלְבֵית עַבְדוֹהִי
וּבְכָל

וַיַּעֲשׂוּ־כֵן וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ בְּמַטֵּהוּ
אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ וַתְּהִי הַכִּנָּם בָּאָדָם ס
וּבַבְּהֵמָה כָּל־עֲפַר הָאָרֶץ הָיָה כִנִּים בְּכָל־
אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן הַחַרְטֻמִּים
בְּלָטֵיהֶם לְהוֹצִיא אֶת־הַכִּנִּים וְלֹא יָכֹלוּ
וַתְּהִי הַכִּנָּם בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃ וַיֹּאמְרוּ
הַחַרְטֻמִּם אֶל־פַּרְעֹה אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִוא
וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הַשְׁכֵּם
בַּבֹּקֶר וְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי פַּרְעֹה הִנֵּה יוֹצֵא
הַמָּיְמָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁלַּח
עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי אִם־אֵינְךָ מְשַׁלֵּחַ אֶת־עַמִּי
הִנְנִי מְשַׁלֵּחַ בְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבְעַמְּךָ וּבְבָתֶּיךָ
אֶת־הָעָרֹב וּמָלְאוּ בָתֵּי מִצְרַיִם אֶת־הֶעָרֹב
וְגַם הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־הֵם עָלֶיהָ׃ וְהִפְלֵיתִי
בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־אֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר־עַמִּי
עֹמֵד עָלֶיהָ לְבִלְתִּי הֱיוֹת שָׁם עָרֹב לְמַעַן
תֵּדַע כִּי אֲנִי יְהוָה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי
פְּדֻת בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמֶּךָ לְמָחָר יִהְיֶה הָאֹת
הַזֶּה׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה כֵּן וַיָּבֹא עָרֹב כָּבֵד
בֵּיתָה פַּרְעֹה וּבֵית עֲבָדָיו וּבְכָל

ותני חכמים תרחיסת להתיז את חכמם לברזלתם ממקום ג' ולא יכלו לפי מלין יהד סולט על כרי פחוזה מכשפים
חטבע שלוש היה מכה זו ליונה על ידי כשפים שלא מלאת סכה מוסלח כך ומגרית כך וכן וכן כתמות לחלה כם לפי
לת חיצרוכי כל מיני חיות רעות כחפים ועקרבי בערכוכיא פדין מסחיתים כהם ויים עצם כאבדה כבל מכה
טוב זה. ועוד זה בעכבישי מלחמות מלבים כל עליהם כדרך מלבות כפרדה על עני כתחלת מקלקל לפי עשרה
ולאחר כך עוקב עליהם ומדיבין כמוסרות וחטרדות ליראם ולכחם

אל יהוה ויסר הצפרדע מעמי ומעמי
ואשלחה את העם ויזבחו ליהוה ויאמר
משה לפרעה התפאר עלי למתי אעתיר
לך ולעבדיך ולעמך להכרית הצפרדע מעמך
ומבתיך רק ביאר תשארנה ויאמר
למחר ויאמר כדברך למען תדע כי אין
כיהוה אלהינו ׃ וסרו הצפרדע ממך
ומבתיך ומעבדיך ומעמך רק ביאר
תשארנה ויצא משה ואהרן מעם פרעה
ויצעק משה אל יהוה על דבר הצפרדע
אשר שם לפרעה ׃ ויעש יהוה כדבר
משה וימתו הצפרדע מן הבתים מן
החצרת ומן השדות ׃ ויצברו אתם
חמרים חמרים ותבאש הארץ ׃ וירא פרעה
כי היתה הרוחה והכבד את לבו ולא
שמע אלהם כאשר דבר יהוה ׃
ויאמר יהוה אל משה אמר אל אהרן
נטה את מטך והך את עפר הארץ
והיה לכנם בכל ארץ מצרים ׃ ס

קדם יי ויעדי עורדעניא מן
ומעמי ואשלח ית עמא וידבחון
קדם יי ׃ ואמר משה לפרעה
שאול לך גבורא ואיהב לך ומן
לאימתי איגלי עלך ועל עבדך
ועל עמך לשיצאה עורדעני ׃
מינך וכמתך לחוד די בנהרא
ישתארון ׃ ואמר לכתר ואמר
כפתגמך בריל ריתידע ארי לית
כיי אלהנא ויעדון עורדעניא
מינך ומבתך ומעבדך ומעמך
לחוד די בנהרא ישתארון ׃ ופפק
משה ואהרן מן קדם פרעה ועלי
משה קדם יי על עיסקן
עורדעניא דשוי לפרעה ועבד יי
כפתגמא דמשה ומיתו עורדעניא
מן בתיא ומן דרתא ומן חקלתאי
וכנשו יתהון רגורין רגורין וסרי
על ארעא ׃ וחזא פרעה ארי הות
רחתא ויקר ית ליביה ולא
קביל מנהון כמא דמליל יי ׃
ואמר יי למשה אימר
לאהרן ארים ית חוטרן ומחי
ית עפרא דארעא ויהי לקלמתא
בכל ארעא דמצרים ׃

וְיַחְפְּרוּ כָל־מִצְרַיִם סְבִיבֹת הַיְאֹר מַיִם
לִשְׁתּוֹת כִּי לֹא יָכְלוּ לִשְׁתּוֹת מִמֵּימֵי הַיְאֹר:
וַיִּמָּלְאוּ שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת יְהוָה אֶת־
הַיְאֹר: ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא
אֶל־פַּרְעֹה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה
שַׁלַּח עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי: וְאִם־מָאֵן אַתָּה
לְשַׁלֵּחַ הִנֵּה אָנֹכִי נֹגֵף אֶת־כָּל־גְּבוּלְךָ
בַּצְפַרְדְּעִים: וְשָׁרַץ הַיְאֹר צְפַרְדְּעִים וְעָלוּ
וּבָאוּ בְּבֵיתֶךָ וּבַחֲדַר מִשְׁכָּבְךָ וְעַל־מִטָּתֶךָ
וּבְבֵית עֲבָדֶיךָ וּבְעַמֶּךָ וּבְתַנּוּרֶיךָ
וּבְמִשְׁאֲרֹתֶיךָ: וּבְךָ וּבְעַמְּךָ וּבְכָל־עֲבָדֶיךָ
יַעֲלוּ הַצְפַרְדְּעִים: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן נְטֵה אֶת־יָדְךָ בְּמַטֶּךָ עַל
הַנְּהָרֹת עַל־הַיְאֹרִים וְעַל הָאֲגַמִּים וְהַעַל
אֶת־הַצְפַרְדְּעִים עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיֵּט
אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ עַל מֵימֵי מִצְרַיִם וַתַּעַל
הַצְפַרְדֵּעַ וַתְּכַס אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיַּעֲשׂוּ
כֵּן הַחַרְטֻמִּים בְּלָטֵיהֶם וַיַּעֲלוּ אֶת־
הַצְפַרְדְּעִים עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם: וַיִּ
פַּרְעֹה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר הַעְתִּ

וחפרו כל־מצראי סחרנות נהרה
מיא למשתי ארי לא יכילו למשתי
ממיא די בנהרא: ושלימו שבעה
יומין בתר דמחא יי ית־נהרא:
ואמר יי למשה עול לות־
פרעה ותימר ליה כדנן אמר יי
שלח עמי ויפלחון קדמי: ואם־
סי־ב את לשלחא הא אנא מחי
ית כל־תחומך בעורדעניא: וירבי
נהרא עורדעניא ויסקון ויעלון
בביתך ובאדרון בית משכבך
ועל־ערסתך ובבית עבדך
ובעמך ובתנורך ובאצותך: ובך
ובעמך ובכל־עבדך יסקון
עורדעניא: ואמר יי למשה
אימר לאהרן ארים ית־ידך
בחושרך על־נהריא על־ארעתיא
ועל־אגמיא ואסיק ית־עורדעניא
על־ארעא דמצרים: וארים אהרן
ית־ידיה על־מיא דמצרים וסליקו
עורדעניא וחפו ית ארעא דמצרין:
ועבדו כן חרשיא בלחשיהון
ואסיקו ית־עורדעניא על־ארעא
דמצרים: וקרא פרעה למשה
ולאהרן ואמר צלו

ס ס ס ס ס

ויחלף שבעת יומים, תימן שבעה יומים סלע סך הימור לקדמותו סהיתה יחוכה מסתמת. לכיב קחדם ושלשה קיהוק מעיד ומתרה כו: ולם מילן לחתה, ומילן, כתו מילון מעדכ סלע כימני. פלדם. על סם סתם כתו סלע פקנו סר וזנוף, ונוף ית כל נבולך, מכה וכן כל לשון מנעה לימו לשון מיתה אלא לשון מכה וכן ובכו פה הרים ליטו ומיתה וכן כטלים יתגבעו רבליכם כן תגוף כחכן רבנוך ולחכן נגף, ומנע. כן היתור כבייך ולחתר כבית עבדיך הוא קתחיל בעצה ויתור אל עשו ומעטו התחילה היתכה וכבה וכעוכך כתוך מעייכן כבשן ומקרקע ותעצל הצפרדע, נפרדע לחת ליתה ויהי מכין לותה ויהי מיתת בחילים בחילים זהו מדרסי. ופמעטו ים לשון הצפרדעים קורא לשון יחיד כמו ותהי הכנם קרחיסה: הסתאר עלי, כמו סיתסאר קבריו על ידיו לי גדול משך השכח להתחכם ולשחול דכר גדול ועשר סלע לוכל לעטמתו: לימי לעתיד.

כי אני יהוה הנה אנכי מכה במטה אשר
בידי על המים אשר ביאר ונהפכו לדם:
והדגה אשר ביאר תמות ובאש היאר ונלאו
מצרים לשתות מים מן היאר:
ויאמר יהוה אל משה אמר אל אהרן
קח מטך ונטה ידך על מימי מצרים על
נהרתם על יאריהם ועל אגמיהם ועל
כל מקוה מימיהם ויהיו דם והיה דם בכל
ארץ מצרים ובעצים ובאבנים: ויעשו כן
משה ואהרן כאשר צוה יהוה וירם במטה
את המים אשר ביאר לעיני פרעה
ולעיני עבדיו ויהפכו כל המים אשר
ביאר לדם: והדגה אשר ביאר מתה
ויבאש היאר ולא יכלו מצרים לשתות
מים מן היאר ויהי הדם בכל ארץ מצרים:
ויעשו כן חרטמי מצרים בלטיהם ויחזק
לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר
יהוה: ויפן פרעה ויבא אל
ולא שת לבו גם לזאת:

ארי אנא יי הא אנא מחי בחוטר
דבידי על מיא די בנהרא ויתהפכון
לדמא: ונונא די בנהרא ימותון
ויסרי נהרא וילאון מצראי למשתי
מיא מן נהרא: ואמר יי
למשה אימר לאהרן סב חוטרך
וארים ידך על מיא דמצראי על
נהריהון על אריתהון ועל
אגמיהון ועל כל בית כנישות
מיהון ויהון דמא ויהי דמא
בכל ארעא דמצרים ובמני אעא
ובמאני אבנא: ועבדו כן משה
ואהרן כמא דפקיד יי וארים
בחוטרא ומחא ית מיא די בנהרא
לעיני פרעה ולעיני עבדוהי
ואתהפכו כל מיא די בנהרא
לדמא: ונונא די בנהרא מיתו וסרי
נהרא ולא יכלו מצראי למשתי
מיא מן נהרא והוה דמא בכל
ארעא דמצרים: ועבדו כן חרשי
מצרים בלחשיהון ואתקף לבא
דפרעה ולא קביל מנהון כמא
דמליל יי: ואתפני פרעה ועל
לביתיה ולא שוי ליביה אף לדא:

אדני ימליל עבכון פרעה למימר
הבו לכון אתא ותימר לאהרן סב
ית חושרך ורטי קדם פרעה יהי
לתנינא: ואתא משה ואהרן לות
פרעה ועבדו כן כמא דפקיד
יי ורמא אהרן ית חושריה קדם
פרעה וקדם עבדוהי והוה לתנינא:
וקרא אף פרעה לחכימיא
ולחרשיא ועברו אף אינון חרשי
מצרים בלהשיהון כן: ורמו גבר
חושריה והוו לתנינא ובלע חושרך
דאהרן ית חושריהון: ואתקר
ליבא דפרעה ולא קביל מנהון כמא
דמליל יי: ואמר יי למשה
אתיקר ליבא דפרעה סריב
לשלחא עמא: איזיל לות פרעה
בצפרא הא נפיק לכמיא ותתעתר
לקדמותיה על כיף נהרא וחושרך
דאתהפך לחיוי תסב בידך ותימר
ליה יי אלהא דיהודאי שלחני
לותך למימר שלח ית עמא
ויפלח לי במדברא
והא לא קבילתא עד כען: כדין אמר יי
בדא תדע

כי ידבר אלכם פרעה לאמר תנו לכם
מופת ואמרת אל אהרן קח את מטך
והשלך לפני פרעה יהי לתנין: ויבא משה
ואהרן אל פרעה ויעשו כן כאשר צוה
יהוה וישלך אהרן את מטהו לפני פרעה
ולפני עבדיו ויהי לתנין: ויקרא גם פרעה
לחכמים ולמכשפים ויעשו גם הם חרטמי
מצרים בלהטיהם כן: וישליכו איש מטהו
ויהיו לתנינם ויבלע מטה אהרן את
מטתם: ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם
כאשר דבר יהוה: ויאמר יהוה אל
משה כבד לב פרעה מאן לשלח העם:
לך אל פרעה בבקר הנה יצא המימה
ונצבת לקראתו על שפת היאר והמטה
אשר נהפך לנחש תקח בידך: ואמרת
אליו יהוה אלהי העברים שלחני אליך
לאמר שלח את עמי ויעבדני במדבר
והנה לא שמעת עד כה: כה
אמר יהוה בזאת תדע

ויפתח ית לחהי ית עמא ספולח לתכסי עלוהי כלחמיסם ויזין לן דמיין כמקדלת ויש לימות
ע לחם תחרב האתתפכת דמיה מציון ומתהפכת על ידי לחם: ויכלב משה לחמרן ימלחר סחומזר וכשמש מסם כרכ
ית כולה: ויחמר יי ל מסם ככר כתרגומו יקיר ולח לחניקר מכני סחוח עם ככר כמון כי ככר ממך קדכר
יכל לחתיימה לניקיון סחיק עשה עצמו שוה ולחמר סחיט נרוך לניקיון ומתכבים ויוצח לניעם ועושה עם נרכיו: ער
כה ש חנק: ותרגמו עד סתתמוע מימי מכת ככורות סחתחת כה ככה לחמר יי ל בחנות חילה: ונכחכו לש לפי
סיון ת שם יורד מנהרים וכיעם עולה ומעלה לת חחרן ומנהרים עוכרים לניעם לעיכך הנהר לת ירחתם ולחר כך
יחלוק חותם: ובלילו מנהרים. לבהק רפוחה לני קילור סיזו רחוין לשחוות: ויחמר יי ל מסם לחמור ל חחרן. לני סחנן
קילור על מסם כסחוסלך כו

לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה דַּבֵּר אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם
אֶת כָּל־אֲשֶׁר אֲנִי דֹבֵר אֵלֶיךָ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
לִפְנֵי יְהוָה הֵן אֲנִי עֲרַל שְׂפָתַיִם וְאֵיךְ יִשְׁמַע
אֵלַי פַּרְעֹה: פ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
רְאֵה נְתַתִּיךָ אֱלֹהִים לְפַרְעֹה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ
יִהְיֶה נְבִיאֶךָ: אַתָּה תְדַבֵּר אֵת כָּל־אֲשֶׁר
אֲצַוֶּךָּ וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יְדַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה וְשִׁלַּח
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ: וְאֲנִי אַקְשֶׁה אֶת־
לֵב פַּרְעֹה וְהִרְבֵּיתִי אֶת־אֹתֹתַי וְאֶת־מוֹפְתַי
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם: וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵכֶם פַּרְעֹה
וְנָתַתִּי אֶת־יָדִי בְּמִצְרָיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־צִבְאֹתַי
אֶת־עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בִּשְׁפָטִים
גְּדֹלִים: וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי אֲנִי יְהוָה בִּנְטֹתִי
אֶת־יָדִי עַל־מִצְרַיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִתּוֹכָם: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֹתָם כֵּן עָשׂוּ: וּמֹשֶׁה בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה
וְאַהֲרֹן בֶּן־שָׁלֹשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה בְּדַבְּרָם
אֶל־פַּרְעֹה: פ פ
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר:

לְמֵימַר אֲנָא יְיָ מַלֵּיל עִם־פַּרְעֹה
מַלְכָּא דְמִצְרַיִם יָת כָּל־דַּאֲנָא
מְמַלֵּיל עִמָּךְ: וְאָמַר מֹשֶׁה קֳדָם
יְיָ הָא אֲנָא יְקִיר מְמַלֵּל וְאַהֲרֹן
יְקַבֵּיל מִנֵּי פַּרְעֹה: פ וְאָמַר
יְיָ לְמֹשֶׁה חֲזִי דְמַנִּיתָךְ רַב לְפַרְעֹה
וְאַהֲרֹן אָחוּךְ יְהֵי מְתוּרְגְּמָנָךְ:
אַתְּ תְּמַלֵּיל יָת כָּל־דְּאֶפְקְדִינָּךְ
וְאַהֲרֹן אָחוּךְ יְמַלֵּיל עִם־פַּרְעֹה
וְיְשַׁלַּח יָת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעֵיהּ:
וַאֲנָא אַקְשֵׁי יָת־לִבָּא דְפַרְעֹה
וְאַסְגֵּי יָת־אָתְוָתַי וְיָת־מוֹפָתַי
בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם: וְלָא־יְקַבֵּיל
מִנָּכוֹן פַּרְעֹה וְאֶתֵּן יָת־קָטֻרְתִּי
גְּבוּרְתִּי בְּמִצְרָיִם וְאַפֵּיק יָת חֵילַי
יָת־עַמִּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא
דְמִצְרַיִם בְּרֵינִין רַבְרְבִין: וְיִדְּעוּן
מִצְרָאֵי אֲרֵי אֲנָא יְיָ כַּד אֲרִים
יָת־קָטֻרְתִּי עַל־מִצְרַיִם וְאַפֵּיק
יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּינֵיהוֹן: וַעֲבַד
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כְּמָא דְפַקֵּיד
יָתְהוֹן כֵּן עֲבַדוּ: וּמֹשֶׁה בַּר־תְּמָנֵן
שְׁנִין וְאַהֲרֹן בַּר־תְּמָנֵן וְתַלָּת שְׁנִין
בְּמַלָּלוּתְהוֹן עִם־פַּרְעֹה:
וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לְמֵימַר:

[illegible]

וּבְנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת
הַלֵּוִי לְתֹלְדֹתָם: וַיִּקַּח עַמְרָם אֶת־יוֹכֶבֶד
דֹּדָתוֹ לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־
מֹשֶׁה וְשֵׁנֵי חַיֵּי עַמְרָם מְאָה וּתְלַתִּין
וְשַׁבְעָ שְׁנִין: וּבְנֵי יִצְהָר קֹרַח וְנֶפֶג
וְזִכְרִי: וּבְנֵי עֻזִּיאֵל מִישָׁאֵל וְאֶלְצָפָן
וְסִתְרִי: וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת־אֱלִישֶׁבַע
בַּת־עַמִּינָדָב אֲחֹתַת נַחְשׁוֹן לוֹ
לְאִנְתּוּ וְיָלְדַת לֵיהּ יָת־נָדָב וְיָת־
אֲבִיהוּא יָת־אֶלְעָזָר וְיָת־אִיתָמָר:
וּבְנֵי קֹרַח אַסִּיר וְאֶלְקָנָה וַאֲבִיאָסָף
אִלֵּין זַרְעִיַּת קָרְחָאי: וְאֶלְעָזָר בַּר־אַהֲרֹן
נְסִיב לֵיהּ מִבְּנָת פּוּטִיאֵל לֵיהּ לְאִנְתּוּ
וְיָלְדַת לֵיהּ יָת־פִּינְחָס אִלֵּין רֵישֵׁי
אֲבָהָת לֵיוָאֵי לְזַרְעִיָּתְהוֹן: הוּא
אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה דְּאָמַר יְיָ לְהוֹן
אַפֵּיקוּ יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם עַל חֵילֵיהוֹן: אִינּוּן
דְּמַלִּילוּ עִם פַּרְעֹה מַלְכָּא דְּמִצְרַי
לְאַפָּקָא יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַי
הוּא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: וַהֲוָה בְּיוֹמָא
דְּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּאַרְעָא
דְּמִצְרָיִם:

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה

וּבְנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
הַלֵּוִי לְתֹלְדֹתָם: וַיִּקַּח עַמְרָם אֶת־יוֹכֶבֶד
דֹּדָתוֹ לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־
מֹשֶׁה וְשֵׁנֵי חַיֵּי עַמְרָם מְאָה וּתְלַתִּין
וְשַׁבְעָ שָׁנִים: וּבְנֵי יִצְהָר קֹרַח וְנֶפֶג
וְזִכְרִי: וּבְנֵי עֻזִּיאֵל מִישָׁאֵל וְאֶלְצָפָן
וְסִתְרִי: וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת־אֱלִישֶׁבַע
בַּת־עַמִּינָדָב אֲחֹתַת נַחְשׁוֹן לוֹ
לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־נָדָב וְאֶת־אֲבִיהוּא
אֶת־אֶלְעָזָר וְאֶת־אִיתָמָר: וּבְנֵי קֹרַח אַסִּיר וְאֶלְקָנָה וַאֲבִיאָסָף
אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַקָּרְחִי:
וְאֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן לָקַח לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאֵל
לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־פִּינְחָס אֵלֶּה רָאשֵׁי
אֲבוֹת הַלֵּוִים לְמִשְׁפְּחֹתָם: הוּא אַהֲרֹן
וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צִבְאֹתָם:
הֵם הַמְדַבְּרִים אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם
לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם הוּא
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: וַיְהִי בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם:

ס

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה

ס

יִדַּבֵּר לְאַהֲרֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁמְעוּ
אֵלָי וְאֵיךְ יִשְׁמָעֵנִי פַּרְעֹה וַאֲנִי עֲרַל שְׂפָתָיִם׃
פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל
מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן וַיְצַוֵּם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאֶל פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ אֵלֶּה
רָאשֵׁי בֵית אֲבֹתָם בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל
חֲנוֹךְ וּפַלּוּא חֶצְרֹן וְכַרְמִי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
רְאוּבֵן׃ וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין
וְזֹחַר וְשָׁאוּל בֶּן הַכְּנַעֲנִית אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
שִׁמְעוֹן׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי לֵוִי לְתֹלְדֹתָם
גֵּרְשׁוֹן וְקְהָת וּמְרָרִי וּשְׁנֵי חַיֵּי לֵוִי שֶׁבַע
וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לִבְנִי
וְשִׁמְעִי לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם
וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל וּשְׁנֵי חַיֵּי קְהָת
שָׁלֹשׁ וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃ פ

וַיְדַבֵּר לְאַהֲרֹן הֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־
שָׁמְעוּ אֵלַי וְאֵיךְ יִשְׁמָעֵנִי פַּרְעֹה וַאֲנִי עֲרַל שְׂפָתָיִם׃
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וַיְצַוֵּם אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ אֵלֶּה
רָאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל
חֲנוֹךְ וּפַלּוּא חֶצְרוֹן וְכַרְמִי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
רְאוּבֵן׃ וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין
וְזֹחַר וְשָׁאוּל בֶּן־הַכְּנַעֲנִית אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
שִׁמְעוֹן׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־לֵוִי לְתוֹלְדֹתָם
גֵּרְשׁוֹן וְקְהָת וּמְרָרִי וּשְׁנֵי חַיֵּי לֵוִי מְאָה
וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁבַע שָׁנִים׃ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן
לִבְנִי וְשִׁמְעִי לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וּבְנֵי
קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל
וּשְׁנֵי חַיֵּי קְהָת מְאָה וּשְׁלֹשִׁים
וּשְׁבַע שָׁנִים׃

וַיְדַבֵּר לְאַהֲרֹן הֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־
שָׁמְעוּ אֵלַי וְאֵיךְ יִשְׁמָעֵנִי פַּרְעֹה וַאֲנִי עֲרַל שְׂפָתָיִם׃
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְצִוָּם אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ אֵלֶּה
רָאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל
חֲנוֹךְ וּפַלּוּא חֶצְרוֹן וְכַרְמִי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
רְאוּבֵן׃ וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין
וְזֹחַר וְשָׁאוּל בֶּן־כְּנַעֲנִתָא אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת
שִׁמְעוֹן׃ וְאֵלֶּה שְׁמָהָת בְּנֵי־לֵוִי לְתוֹלְדָתְהוֹן גֵּרְשׁוֹן
וְקְהָת וּמְרָרִי וְשְׁנֵי חַיֵּי לֵוִי מְאָה
וּתְלָתִין וְשִׁבְעָ שְׁנִין׃ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן
לִבְנִי וְשִׁמְעִי לְזַרְעִיתְהוֹן׃ וּבְנֵי
קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעוּזִיאֵל
וְשְׁנֵי חַיֵּי קְהָת מְאָה וּתְלָתִין
וּתְלָת שְׁנִין׃

וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת־נַאֲקַת בְּנֵי
אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבִדִים אֹתָם וָאֶזְכֹּר אֶת־
בְּרִיתִי: לָכֵן אֱמֹר לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה
וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלֹת מִצְרַיִם
וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבֹדָתָם וְגָאַלְתִּי אֶתְכֶם
בִּזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבִשְׁפָטִים גְּדֹלִים: וְלָקַחְתִּי
אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים ס
וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם
מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרָיִם: וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי לָתֵת אֹתָהּ
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב וְנָתַתִּי אֹתָהּ
לָכֶם מוֹרָשָׁה אֲנִי יְהוָה: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה מִקֹּצֶר
רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה: פ

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: בֹּא דַבֵּר
אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְיְשַׁלַּח אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לִפְנֵי

וְאַף קְדֻמַי שְׁמַעְתַּי אֶת־קְבִילַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל דְּמִצְרַאי סַפְלִיחִין בְּחוֹן
וְרַחֲמִין אֶת־קְדָמַי בְּכֵן אֵימַר־
לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנָא יְיָ וְאַפֵּיק יָתְכוֹן
מִגּוֹ דַחֲקוֹ פּוּלְחָן מִצְרָאי וְאֶשֵׁיזִיב
יָתְכוֹן מִפּוּלְחָנְהוֹן וְאֶפְרוֹק יָתְכוֹן
בִּדְרָעָא מְרַמְמָא וּבְדִינִין רַבְרְבִין:
וְאֶקְרֵיב יָתְכוֹן קֳדָמַי לְעַם וְאֶהֱוֵי
לְכוֹן לֶאֱלָהּ וְתִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ
אֱלָהְכוֹן דְּאַפֵּיק יָתְכוֹן מִגּוֹ דַחֲקוֹ
פּוּלְחָן מִצְרָאי וְאַעֵיל יָתְכוֹן לְאַרְעָא
דְקַיֵּימִית בְּמֵימְרִי לְמִתַּן יָתַהּ
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב וְאֶתֵּן
יָתַהּ לְכוֹן יְרוּתָא אֲנָא יְיָ: וּמַלֵּיל
מֹשֶׁה כֵּן עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא קַבִּלוּ
מִן־מֹשֶׁה מִדַּעֲקַ רוּחָא וּמִפֻּלְחָנָא
דְּהוּא קָשֵׁי עֲלֵיהוֹן: פ

וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר: עוֹל
מַלֵּיל עִם־פַּרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם
וְיְשַׁלַּח יָת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעֵיהּ:
וּמַלֵּיל מֹשֶׁה קֳדָם

וגם אני שמעתי את קטרית בני ישראל אשר מצרים מעבדים אותם ואזכור את בריתי לכן אמור לבני ישראל אני יהוה והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים והצלתי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יהוה אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אתה לכם מורשה אני יהוה וידבר משה כן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבדה קשה ס
וידבר יהוה אל משה לאמר בא דבר אל פרעה מלך מצרים וישלח את בני ישראל מארצו וידבר משה לפני
וגם אני שמעתי את קטרית בני ישראל אשר מצרים מעבדים אותם ואזכור את תנוי אשר אמרתי לתת להם את הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אתה לכם מורשה אני יהוה וידבר משה כן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבדה קשה
וידבר יהוה אל משה לאמר בא דבר אל פרעה מלך מצרים וישלח את בני ישראל מארצו וידבר משה לפני

לְקַרְאתָם בְּצֵאתָם מֵאֶת פַּרְעֹה: וַיֹּאמְרוּ
אֲלֵהֶם יֵרֶא יְהוָה עֲלֵיכֶם וְיִשְׁפֹּט אֲשֶׁר־
הִבְאַשְׁתֶּם אֶת־רֵיחֵנוּ בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי
עֲבָדָיו לָתֵת חֶרֶב בְּיָדָם לַהֲרָגֵנוּ: וַיָּשָׁב
מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אֲדֹנָי לָמָּה הֲרֵעוֹתָה
לָעָם הַזֶּה לָמָּה זֶּה שְׁלַחְתָּנִי: וּמֵאָז בָּאתִי
אֶל־פַּרְעֹה לְדַבֵּר בִּשְׁמֶךָ הֵרַע לָעָם הַזֶּה
וְהַצֵּל לֹא הִצַּלְתָּ אֶת־עַמֶּךָ: וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה עַתָּה תִּרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפַרְע�ֹה
כִּי בְיָד חֲזָקָה יְשַׁלְּחֵם וּבְיָד חֲזָקָה יְגָרְשֵׁם
מֵאַרְצוֹ: פרש וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים
אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה: וָאֵרָא ש
אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בְּאֵל
שַׁדָּי וּשְׁמִי יְהוָה לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם: וְגַם
הֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּם לָתֵת לָהֶם אֶת־
אֶרֶץ כְּנַעַן אֶת אֶרֶץ מְגֻרֵיהֶם אֲשֶׁר גָּרוּ בָהּ:

לְדַבֵּר אוֹתָהֶן וְלֹא שָׁמְעוּ מִן קֹצֶר
פַּרְעֹה · וַאֲמֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא דַבֵּר אֶל־
עַל־כֵּן וְיַשְׁפֵּר רֹאבְאִישְׁתֶּן אֶת
רֵיחֲנָא בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עַבְדּוֹהִי
לְמִתּוּ חַרְבָא בִּידֵהֶן לְקַטְלָנָא:
וְתָב מֹשֶׁה לְקֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ
לְמָא אַבְאִישְׁתָא לְעַמָּא הָדֵין
לְמָה דְנֵן שְׁלַחְתָּנִי: וּמִיָּמֵי דַעֲלֵית
לְוָת פַּרְעֹה לְמִמְלַל בִּשְׁמָךְ
אַבְאֵשׁ לְעַמָּא הָדֵין וְשֵׁזְבָא לָא־
שֵׁיזַבְתָּא יָת עַמָּךְ: וַאֲמַר יְיָ
לְמֹשֶׁה חֲזִי דְאַתְּ חָזֵי דְאֶעְבֵּיד לְפַרְעֹה
אֲרֵי בִּידָא תַּקִּיפָא יְשַׁלַּח יָתְהוֹן
וּבִידָא תַּקִּיפָא יְתָרְכִנּוּן מֵאַרְעֵיהּ:

פרש

וַיְדַבֵּר יְיָ עִם מֹשֶׁה
וַאֲמַר לֵיהּ אֲנָא יְיָ · וְאִתְגְּלֵיתִי
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב בְּאֵל
שַׁדַּי וּשְׁמִי יְיָ לָא הוֹדַעְתִּי לְהוֹן:
וְאַף אַקֵּימִית יָת־קְיָמִי עִמְּהוֹן
לְמִתַּן לְהוֹן יָת־אַרְעָא דְכְנָעַן יָת
אַרְעָא דְתוֹתָבוּתְהוֹן דְאִתְתָּבוּ בָהּ:

נב

וַיִּפֶּן הָעָם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לְקֹשֵׁשׁ קַשׁ
לַתֶּבֶן׃ וְהַנֹּגְשִׂים אָצִים לֵאמֹר כַּלּוּ מַעֲשֵׂיכֶם
דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ כַּאֲשֶׁר בִּהְיוֹת הַתֶּבֶן׃ וַיֻּכּוּ
שֹׁטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שָׂמוּ עֲלֵהֶם נֹגְשֵׂי
פַּרְעֹה לֵאמֹר מַדּוּעַ לֹא כִלִּיתֶם חָקְכֶם
לִלְבֵן כְּתְמֹל שִׁלְשֹׁם גַּם־תְּמוֹל גַּם הַיּוֹם׃
וַיָּבֹאוּ שֹׁטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְעֲקוּ אֶל־פַּרְעֹה
לֵאמֹר לָמָּה תַּעֲשֶׂה כֹּה לַעֲבָדֶיךָ׃ תֶּבֶן
אֵין נִתָּן לַעֲבָדֶיךָ וְלְבֵנִים אֹמְרִים לָנוּ עֲשׂוּ
וְהִנֵּה עֲבָדֶיךָ מֻכִּים וְחָטָאת עַמֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר
נִרְפִּים אַתֶּם נִרְפִּים עַל־כֵּן אַתֶּם אֹמְרִים
נֵלְכָה נִזְבְּחָה לַיהוָה׃ וְעַתָּה לְכוּ עִבְדוּ וְתֶבֶן
לֹא יִנָּתֵן לָכֶם וְתֹכֶן לְבֵנִים תִּתֵּנוּ׃ וַיִּרְאוּ
שֹׁטְרֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֹתָם בְּרָע לֵאמֹר
לֹא־תִגְרְעוּ מִלִּבְנֵיכֶם דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ
וַיִּפְגְּעוּ אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן נִצָּבִים

לקושש קש · לתבן לחתוך לתיבה לעוף תבן לעורך תדוש : קש · לשון ליקוט על שם מדבר שיתעסוק קוש ועריך ל
קוש קדרי קש כשחר מקומות : תנים דוחקים : דבר יום ביומו · חסכון פלכל יום ויום כיומו כאשר עשיתם
כהדיין ת־תבן מיכן · ויכו שוטרי כני ישראל · הפוטרים ישראלים היו חסים על הכיריהם מלדחקם ה
מפלימים הלבנים לנוגשים פהם מעריים הם היו חסר מן הסכום היו מלקין לותם על שלא דחקו את עושי המלאכה
לעיכך זכו לותם פוטרים לחיות פסחדרי · וכשלא מן הדוחק שעל מסת ויוסף עליהם מכחמ תשבה כי פכנים הים מקבל
ישראל מלותם פידעת הטובה שעשו כמעריים כי הם זקני העם ופוטריו : ויכו פוטרי כני ישראל לאמר שמו כליהם
כונגי פרעה · לותם לפוטרים עליהם : לאמר מדוע וגומ · לאיה ויכו לכי פחיו לומרים להם מדוע לא כליתם חקכם
גם תמול גם היום · חק הקטה עליהם לכן : כתיכול פלשון · פחול יום פל כני תתמול והול היה כפיות התבן פתון
ויכו · לאון פעגל הוכו מיד לחרים הפוגפים הכום ולכנים לומרים לאו עשו הפוגפים לומרי לכו עשו כמכין קשין
וחטאת עמך · לפי היה נקוד פתח היה לומר פהוא דבוק לומר ודכר זה חטאת עמך קוש · עכשיו קוש קשין פשו
דכר קוש וכך פירושו ודכר זה חכיח חטאת עמך כאילו כתוב והוא לעוכך כאמ כבוחכת כיח לחם כאמ לכיח פשו
וכן קרכת · ותיכן לכנים תתמ · חסכון הלכנים וכן ואת כסף חסתיכן המומי כמו שפיכון ויעזרו ויעמו את כל פשו
ויראו שוטרי כני ישראל · את חכיריהם הכרידים על ידי שכרע · ראו שותם פרעה וכרע חמוכות כהככידם פשכורת
עליהם לא תגרעון מלכניכם ויפגעו · חפגים ויפגעו את משה ואת אהרן ומכותיו לומרי כלכנים ולכנים ד
ראויים היו פפלוג כהם יעלו כנכים : לעיה קריעות לנגם פזה · ות"ת היה חיכסת לך קוכל אחי על אחי · פלוחבי · פרש
לעון חפגיל קוש קרכה רעה עליהם ותרגומו מכאש ·

וְנִזְבְּחָה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ פֶּן יִפְגָּעֵנוּ בַּדֶּבֶר
אוֹ בֶחָרֶב׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֶלֶךְ מִצְרַיִם
לָמָּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן תַּפְרִיעוּ אֶת־הָעָם
מִמַּעֲשָׂיו לְכוּ לְסִבְלֹתֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה
הֵן רַבִּים עַתָּה עַם הָאָרֶץ וְהִשְׁבַּתֶּם אֹתָם
מִסִּבְלֹתָם׃ וַיְצַו פַּרְעֹה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־
הַנֹּגְשִׂים בָּעָם וְאֶת־שֹׁטְרָיו לֵאמֹר׃ לֹא
תֹאסִפוּן לָתֵת תֶּבֶן לָעָם לִלְבֹּן הַלְּבֵנִים
כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם הֵם יֵלְכוּ וְקֹשְׁשׁוּ לָהֶם תֶּבֶן׃
וְאֶת־מַתְכֶּנֶת הַלְּבֵנִים אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים
תְּמוֹל שִׁלְשֹׁם תָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ
מִמֶּנּוּ כִּי־נִרְפִּים הֵם עַל־כֵּן הֵם צֹעֲקִים
לֵאמֹר נֵלְכָה נִזְבְּחָה לֵאלֹהֵינוּ׃ תִּכְבַּד־
הָעֲבֹדָה עַל־הָאֲנָשִׁים וְיַעֲשׂוּ בָהּ וְאַל יִשְׁעוּ
בִּדְבָרֵי שָׁקֶר׃ וַיֵּצְאוּ נֹגְשֵׂי הָעָם וְשֹׁטְרָיו
וַיֹּאמְרוּ אֶל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר פַּרְעֹה
אֵנִי נֹתֵן לָכֶם תֶּבֶן׃ אַתֶּם לְכוּ קְחוּ לָכֶם
תֶּבֶן מֵאֲשֶׁר תִּמְצָאוּ כִּי אֵין נִגְרָע
מֵעֲבֹדַתְכֶם דָּבָר׃

קָרֶם יְיָ אֱלָהָנָא דְּיִלְמָא יְשַׁלֵּיט בָּנָא
בְּמוֹתָא אוֹ בְּקִטוֹל ׀ וַאֲמַר לְהוֹן
מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם לְמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
תַּבְטְלוּן יָת־עַמָּא כְּעִבְיַדְתְּהוֹן
אֵיזִלוּ לְפוּלְחָנְכוֹן ׀ וַאֲמַר פַּרְעֹה
הָא סַגִּיאִין כְּעַן עַמָּא דְּאַרְעָא
וְתַבְטְלוּן יַתְהוֹן מִפּוּלְחָנְהוֹן
וּפְקִיד פַּרְעֹה בְּיוֹמָא הַהוּא יָת־
שָׁלְטוֹנֵי עַמָּא וְיָת־סָרְכוֹהִי לְמֵימָר׃
לָא תּוֹסִפוּן לְמִתַּן תִּבְנָא לְעַמָּא
לְסַרְסִי לִבְנָן כְּמָאתְמָלִי וּמְרַקְבּוֹהִי
אִנּוּן יְזִלוּן וְיִגְבְּנוּן לְהוֹן תִּבְנָא ׃
וְיָת־סְכוֹם לִבְנָא דְּאִנּוּן עָבְדִין
מָאִיתְמָלִי וּמְרַקְבּוֹהִי תְּמַנּוּן
עֲלֵיהוֹן לָא תְמַנְעוּן מִנֵּיהּ אֲרֵי־
בְּטֵלָנִין אִנּוּן עַל כֵּן אִנּוּן מְצַוְּחִין
לְמֵימַר נֵזֵיל נִדְבַּח קָרֶם אֱלָהָנָא׃
תִּתַּקַּף פּוּלְחָנָא עַל־גַּבְרַיָּא
וְיִתְעַסְקוּן בֵּהּ וְלָא יְהֵא עַסְקִין
בְּפִתְגָמִין בְּטֵלִין ׃ וּנְפַקוּ שָׁלְטוֹנֵי
עַמָּא וְסָרְכוֹהִי וַאֲמָרוּ לְעַמָּא לְמֵימַר
כְּרַנָּן אֲמַר פַּרְעֹה לֵית אֲנָא יְהִיב
לְכוֹן תִּבְנָא׃ אַתּוּן אֵיזִלוּ סַבּוּ לְכוֹן
תִּבְנָא מֵאֲתַר דְּתַשְׁכְּחוּן אֲרֵי לָא
יִתְמְנַע מִפּוּלְחָנְכוֹן מִדְּעָם ׃

וַיֵּרֶף מִמֶּנּוּ אָז אָמְרָה חֲתַן דָּמִים לַמּוּלֹת׃
פ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אַהֲרֹן
לֵךְ לִקְרַאת מֹשֶׁה הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלֶךְ וַיִּפְגְּשֵׁהוּ
בְּהַר הָאֱלֹהִים וַיִּשַּׁק לוֹ׃ וַיַּגֶּד מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן
אֵת כָּל דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ וְאֵת כָּל
הָאֹתֹת אֲשֶׁר צִוָּהוּ ׃ וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
וַיַּאַסְפוּ אֵת כָּל זִקְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל ׃ וַיְדַבֵּר
אַהֲרֹן אֵת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
אֶל מֹשֶׁה וַיַּעַשׂ הָאֹתֹת לְעֵינֵי הָעָם׃ וַיַּאֲמֶן
הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי פָקַד יְהוָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְכִי רָאָה אֶת עָנְיָם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃ וְאַחַר
בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל פַּרְעֹה כֹּה
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שַׁלַּח אֶת עַמִּי
וְיָחֹגּוּ לִי בַּמִּדְבָּר ׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה מִי יְהוָה
אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל
לֹא יָדַעְתִּי אֶת יְהוָה וְגַם אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא
אֲשַׁלֵּחַ ׃ וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהֵי הָעִבְרִים נִקְרָא
עָלֵינוּ נֵלְכָה נָּא דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר

וְנַח מִנַּיָּה בְּכֵן אֲמַרַת אִילוּלֵי דְּמָא
דְּמָהוּלְתָּא הָדֵין אִתְחַיַּב חַתְנָא
קְטוֹל׃ פ וַאֲמַר יְיָ לְאַהֲרֹן
אִיזֵיל לְקַדָּמוּת מֹשֶׁה לְמַדְבְּרָא
וַאֲזַל וְעַרְעֵיהּ בְּטוּרָא דְּאִתְגְּלִי
עֲלוֹהִי יְקָרָא דַּייָ וּנְשִׁיק לֵיהּ׃וְחַוִּי
מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא
דַּייָ דְּשַׁלְּחֵיהּ וְיָת כָּל אָתַיָּא
דְּפַקְּדֵיהּ וְאוֹל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכַנְּשׁוּ
יָת כָּל סָבֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל ׃ וּמַלֵּיל
אַהֲרֹן יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא דְּמַלֵּיל יְיָ
עִם מֹשֶׁה וְעָבַד אָתַיָּא לְעֵינֵי עַמָּא׃
וְהֵימִין עַמָּא וְשָׁמְעוּ אֲרֵי דְּכַר
יְיָ יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲרֵי גְלִי
קֳדָמוֹהִי שִׁעְבּוּדְהוֹן וּסְגִידוּ׃
וּבָתַר כֵּן עַלוֹ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְאֲמָרוּ
לְפַרְעֹה כְּדֵין אֲמַר יְיָ אֱלָהָא
דְּיִשְׂרָאֵל שַׁלַּח יָת עַמִּי וְיַחֲגוּן
קֳדָמַי בְּמַדְבְּרָא ׃ וַאֲמַר פַּרְעֹה
מַן הוּא דַּייָ לָא אִתְגְּלִי לִי דְּאֶקְבֵּל
בְּמֵימְרֵיהּ לְשַׁלָּחָא יָת יִשְׂרָאֵל
לָא אִתְגְּלִי לִי מִן קֳדָם דַּייָ וְאַף יָת
יִשְׂרָאֵל לָא אֲשַׁלַּח ׃ וַאֲמָרוּ אָחֳרָא
דְּיִתְגְּלֵי אִתְגְּלִי עֲלָנָא נִיזִיל כְּמֵן
מַהֲלַךְ תְּלָתָאי וּמִן בְּמַדְבְּרָ וְנִדְבַּח

ויֵרֶף׳ מְמֻנָּה מִן הַכְּתִיבָה שֶׁעַל הַיְלֵלָה כְּתַב לְהַדְגִּישׁ אֶת הַיֶּסֶד ; וּמִן לְמַרְאֵה חֹתֶן דָּמִים לַמּוּלוֹת ׳ חִבְּרֵי הַיָּה כִּרְצוֹת בְּכָל דִּבְרֵי הַיְלֵלָה ׃ לַמּוּלוֹת ׳ עַל הַמּוּלוֹת שֶׁם דִּבְרֵי הַיְלֵלָה וְהַלְּאוֹד וּמִסְתַּפֵּק בְּלִבּוֹ עַל כְּמוֹ וְלֹא יָמוֹל פַּרְעֹה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל כִּי יִפְרֹשׁ וְהַמַּקֵּם תִּרְגֵּם דְּמִים עַל דַּם הַיְלֵלָה ׃ וְאַחַר כֵּן וַיֹּאמֶר וְאַהֲרֹן ׳ חִבֵּר הַזְּקֵנִים כְּשֶׁמּוֹצֵא אַחַר אַחַר וְאַחַר וַיֹּאמֶר עַד שֶׁמְּסַיְּמוֹ כּוּלָּם קוֹדֵם שֶׁהִגִּישׁוּ לְמַלְכוּת לְבֵי מִדְרָשׁוֹ לְבֵית וְכִבְיָכוֹל נִכְנָס שָׁם שְׁכִינָתוֹ וְגַם וַיֹּאמֶר לְבַדּוֹ אַל תֵּצֵא וְשָׁם לֹא יִבְאוּ הַחֲזִירִים לְחוּרְיִים ׃ כֵּן יִפְגְּעֻנוּ ׳ כֵּן יִפְגְּשֶׁנּוּ הָיָה לוֹ לוֹמַר לְשׁוֹן מִלְחָמָה כְּמוֹ לְמִלְחָמוֹת וּפְגִיעָה זוֹ לְשׁוֹן מְקָרִים אוֹתָךְ ; תַּקְרִיבוּ אֶת הָעָם מִמְּצְרַיִם ׳ יַעַבְדוּ וְתַרְחִיקוּ אוֹתָם מִמְּלַאכְתָּם מְסוּמָּנִים לָהֶם וְסַבּוּרִים לָבוֹא וְכֵן הַמִּלְחָמָה וְכֵן פַּרְשָׁתוֹ לֹא תַעֲבוֹר כּוֹ רַחֲקוּ וְכֵן וְתַפְרִיעוּ כֹּל עֲנָתִי כִּי פְּרִיעָ הוּא בְּרֹאשׁ וְכַתְּעֹד ; לְכוּ לְמִלְאַכְתְּכֶם ׳ לְכוּ לְמִלְאַכְתְּכֶם מִשֶּׁעוֹת כִּתְּכֶם כִּי מְלֶאכֶת מַעֲבוֹד מִצְרַיִם לֹא חִיֵּיתָ עַל מַכְתּוֹ עַל לִי וְתֵדַע מִקְרֵי מִשְׁפָּ וְלַחֲרִין יְצָחִים וּבְאִים ׳ כֵּן רְכוּשׁ עִתָּךְ גַּם הַחֲרֵן ׳ מִתְעַבְּדִים וּמוֹטֶלֶת עֲלֵיהֶם וְאֹתָם מַסְכִּיתִים לְאוֹתָם מַסְכִּיתִים הַמַּסְד בְּדִיל הוּא יִם ׃ מְכוּנָּשִׁים מִצְרַיִם הֵין ׃ הַמּוּטָרִים ׳ אַרְצַיִם הֵין הַכּוֹנֵם וּמְמוּכָה עַל כְּמוֹ מוּטָרִים וְקַמּוּטָר מְמוּכָה לְרִדְוֹת כְּעוֹפֵי הַמִּלְאכָה ׳ תִּכְבַּד תִּוֹ גּוֹכְלִין לְוֹתוֹ עַם הַיּוֹשֵׁב ׃ לְבֵנִים ׳ טִיבְלָא מְעוּפִין וּמְיֻכְּסִין לְוֹתוֹ לְבֵנֵי הַחוֹמָה וְיֵם סְוֹתְכִין וְיֵם מְסוֹתְכִין מִיָּם בְּכַבֵּן ׃

הָעוֹדֶם חַיִּים וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה לֵךְ
לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְיָן לֵךְ
שׁוּב מִצְרָיִם כִּי מֵתוּ כָל הָאֲנָשִׁים הַמְבַקְשִׁים
אֶת נַפְשֶׁךָ: וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת
בָּנָיו וַיַּרְכִּבֵם עַל הַחֲמֹר וַיָּשָׁב אַרְצָה מִצְרָיִם
וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת מַטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ: וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּלֶכְתְּךָ לָשׁוּב מִצְרַיְמָה
רְאֵה כָל הַמֹּפְתִים אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּיָדֶךָ
וְעָשִׂיתָם לִפְנֵי פַרְעֹה וַאֲנִי אַחֲזֵק אֶת לִבּוֹ
וְלֹא יְשַׁלַּח אֶת הָעָם: וְאָמַרְתָּ אֶל פַּרְעֹה
כֹּה אָמַר יְהוָה בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל: וָאֹמַר
אֵלֶיךָ שַׁלַּח אֶת בְּנִי וְיַעַבְדֵנִי וַתְּמָאֵן לְשַׁלְּחוֹ
הִנֵּה אָנֹכִי הֹרֵג אֶת בִּנְךָ בְּכֹרֶךָ: וַיְהִי בַּדֶּרֶךְ
בַּמָּלוֹן וַיִּפְגְּשֵׁהוּ יְהוָה וַיְבַקֵּשׁ הֲמִיתוֹ: וַתִּקַּח
צִפֹּרָה צֹר וַתִּכְרֹת אֶת עָרְלַת בְּנָהּ וַתַּגַּע
לְרַגְלָיו וַתֹּאמֶר כִּי חֲתַן דָּמִים אַתָּה לִי:

הַעוֹד כַּעַן קַיְמִין וְאַתְּ יִתְרוֹ
לְמֹשֶׁה אֵיזֵיל לְשָׁלֵם: וְאָמַר יְיָ
לְמֹשֶׁה בְּמִדְיָן אֵיזֵיל תּוּב לְמִצְרַיִם
אֲרֵי מִיתוּ כָל גַּבְרַיָּא דְּיַתְבִין עַל
לְמִקְטְלָךְ: וּדְבַר מֹשֶׁה יָת אִתְּתֵיהּ
וְיָת בְּנוֹהִי וְאַרְכִּבִנּוּן עַל חֲמָרָא
וְתָב לְאַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְנָסִיב
מֹשֶׁה יָת חוּטְרָא דְּאִתְעֲבִידָא
בֵּיהּ נִסִּין מִן קֳדָם יְיָ בִּידֵיהּ:
וְאָמַר יְיָ לְמֹשֶׁה בְּמֵהָךְ לְמִתַּב
לְמִצְרַיִם חֲזִי כָּל מוֹפְתָיָא דְּשַׁוִּיתִי
בִּידָךְ וְתַעְבְּדִינוּן קֳדָם פַּרְעֹה
וַאֲנָא אֲתַקֵּף יָת לִבֵּיהּ וְלָא
יְשַׁלַּח יָת עַמָּא: וְתֵימַר לְפַרְעֹה
כְּרֵין אֲמַר יְיָ בְּרִי בּוּכְרִי יִשְׂרָאֵל
וְאֵמְרִית לָךְ שַׁלַּח יָת בְּרִי וְיִפְלַח
קֳדָמַי וְסָרֵיב אַתְּ לְשַׁלָּחוּתֵיהּ
הָא אֲנָא קָטֵיל יָת בְּרָךְ בּוּכְרָךְ:
וַהֲוָה בְּאוֹרְחָא בְּבֵית מְבָתָא וְעָרַע
בֵּיהּ מַלְאֲכָא דַיְיָ וּבָעָא לְמִקְטְלֵיהּ:
וְנָסִיבַת צִפֹּרָה טִינְרָא וּגְזָרַת יָת
עָרְלַת בְּרָהּ וְקָרִיבַת לְקֳדָמוֹהִי
וְאָמְרַת בְּרֵמָא דְּמְהוֹלְתָא חַדֵּין אִיתְחֲבִי חַתְנָא לָנָא:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו מִי שָׂם פֶּה לָאָדָם אוֹ מִי
יָשׂוּם אִלֵּם אוֹ חֵרֵשׁ אוֹ פִקֵּחַ אוֹ עִוֵּר הֲלֹא
אָנֹכִי יְהוָה: וְעַתָּה לֵךְ וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ
וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר: וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי שְׁלַח
נָא בְּיַד תִּשְׁלָח: וַיִּחַר אַף יְהוָה בְּמֹשֶׁה
וַיֹּאמֶר הֲלֹא אַהֲרֹן אָחִיךָ הַלֵּוִי יָדַעְתִּי כִּי
דַבֵּר יְדַבֵּר הוּא וְגַם הִנֵּה הוּא יֹצֵא לִקְרָאתֶךָ
וְרָאֲךָ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ: וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו וְשַׂמְתָּ
אֶת הַדְּבָרִים בְּפִיו וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ
וְעִם פִּיהוּ וְהוֹרֵיתִי אֶתְכֶם אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן:
וְדִבֶּר הוּא לְךָ אֶל הָעָם וְהָיָה הוּא יִהְיֶה
לְךָ לְפֶה וְאַתָּה תִּהְיֶה לּוֹ לֵאלֹהִים: וְאֶת
הַמַּטֶּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדֶךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ
אֶת הָאֹתֹת: ס וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיָּשָׁב
אֶל יִתְרֹו חֹתְנוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלְכָה נָּא וְאָשׁוּבָה
אֶל אַחַי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶרְאֶה

מי שם פה וגו׳ לימוך ליכר כמ״ש כרון לעבי פרעה על שמנרי שחרבת מרי ישוש שם מי עשה לית ערשה מרלם
סלע מתלית כמנות שדיבוך ולית ימר־ריני חר־סיס סרל״ם שמעו בעוריכם שלך ולשחרבלוחין סלע שחרבי כיל מי
מי עשה עורים סלע רלמ כשברית מן הכוזים ומלעות סלע שכי שפתי ״ עבריתי כל אחת סלע כח כיל שחרבי כיל מי
פ׳ותם רגיל לסלע ומזה שחרן יד׳ס כיל שסלע כיל לחר שתרכם לסלע לין סופי להכרים לחרן ולהיות בוא לעבדי יש לך
סנחים הרכה: ויחר לף יי׳ר יחזקאל בן קרחה כל שרין לף פכתוב־ית עומס כן רומס ומה לית סלע כו׳ כו רומס לית כיל
עומס על ידי לוחן חרין לחל ע׳ר יוסף לף זה נאמר כו רומס הלא לחרין לחיך הלני פחזות הים עתיד להיות לוי הלא כתן
והכהנים ידיני לחזר עלית ומיך מעיה לך ידי כן שלא חזק כתן ולחתה לני סכחמר׳ ומעפה לים קלקים כבוי יקרלא כל
סכנו חלי־ הכה קוח ירכה נקרחתך כשהא לינרי ולשך ומחה עבו ילא כפלחתה ככור סיהיה מקכיד עליך כשחת עליך כשלא
עבדלה ומעפ זכה לחרן לנבי חקחן הכתון על לבב ודכר הוא לך ש קעם כשכילך ידכר ש הקעם וחק יכיח על כלך
ולו ני ועם ועבם קשמוכים־ לריכור סכוכם נפון על שם ויהיה לך לעפ לשלין נפי פלחתה ככר פה־נלים עלב ולפר
ויסב ש יפר חתגדילעות רי׳ת פחרי כשכע ע ושכע פחות חיו ע רעבע יקר קכי חוכב וכו׳ כי מיהו החמרים מי פס
ויקן ולחכרים חיים חיו שלח פירדו מכבדיקם וקנבי חמרה כחית על לחחתון־ הניוחר הוא החחזר שחכם לעבדיך יפחק
ויהוי סטתיה לך חמשית לחנלות עניו פסח׳ עבי ודוכ׳ על מאוד׳ ויסב לחרצ מנרים ויקח לת מעשה לין מקדקים כמקדקים ׃ בבתך לשוב מנרימה דע סעל חנת כן תלך פסחה גבור כפליחותי לעשות כל מיופתי לפני פרע׳
ונלח תירא ותמנו חסר פחתי כידך ׃

וינס משה מפניו ׃ ויאמר יהוה אל משה
שלח ידך ואחז בזנבו וישלח ידו ויחזק בו
ויהי למטה בכפו ׃ למען יאמינו כי נראה
אליך יהוה אלהי אבתם אלהי אברהם
אלהי יצחק ואלהי יעקב ׃ ויאמר יהוה לו
עוד הבא נא ידך בחיקך ויבא ידו בחיקו
ויוצאה והנה ידו מצרעת כשלג ׃ ויאמר
השב ידך אל חיקך וישב ידו אל חיקו
ויוצאה מחיקו והנה שבה כבשרו ׃ והיה
אם לא יאמינו לך ולא ישמעו לקל האת
הראשון והאמינו לקל האת האחרון ׃ והיה
אם לא יאמינו גם לשני האתות האלה
ולא ישמעון לקלך ולקחת ממימי היאר
ושפכת היבשה והיו המים אשר תקח
מן היאר והיו לדם ביבשת ׃ ויאמר משה
אל יהוה בי אדני לא איש דברים אנכי גם
מתמול גם משלשם גם מאז דברך אל
עבדך כי כבד פה וכבד לשון אנכי ׃

ועירק משה מן קדמוהי ׃ ואמר
יי׳ למשה אושיט ידך ואחוד
בדנביה ואושיט ידיה ואתקיף
ביה והוה לחוטרא בידיה ׃ בדיל
דיהמנון ארי אתגלי לך יי׳ אלהא
דאבהתהון אלהיה דאברהם
אלהיה דיצחק ואלהיה דיעקב ׃
ואמר יי׳ ליה עוד אעיל כען ידך
בעיטפך ואעיל ידיה בעיטפיה
ואפקה והא ידיה חורא כתלגא ׃
ואמר אתיב ידך לעיטפך ואתיב
ידיה לעיטפיה ואפקה מעיטפיה
והא תבת כבשריה ׃ ויהי אם לא
יהימנון לך ולא יקבלון לקל אתא
קדמאה ויהמנון לקל אתא
בתראה ׃ ויהי אם לא יהמנון
אף לתרין אתיא האילין ולא
יקבלון מנך ותסב ממיא די
בנהרא ותשוד ליבשתא ויהון
מיא דתסב מן נהרא ויהון לדמא
ביבשתא ׃ ואמר משה קדם יי׳
בבעו יי׳ לא גבר דמילול אנא
אף מאתמלי אף מדקדמוהי אף
מעידן דמלילתא עם עבדך ארי
יקיר ממלל ועמיק לישן אנא ׃

לבן כשלג כתיב בה [illegible] חייב [illegible] כבשרו [illegible]
[illegible] יאמינו לך [illegible]
[illegible] של נחש ויחזק בו לשו׳ אחיזה הוא והרב׳ יש במקר׳
ויחזיק [illegible] מצורעת כשלג דרך צרעת להיות לבנה אם בהרת לבנה היא ולך בזה רמז לו שסיפר לה״ר
[illegible] לא יאמינו לי [illegible] כמו שלקתה מרים על ל״ה [illegible] כבשרו מכאן שמדה טובה
ממהרת [illegible] שהרי בראשונה לא נאמר מחיקו [illegible] והאמינו לקול האות האחרון משתאמר להם בשבילכם לקיתי
[illegible] לשון הרע [illegible] יאמינו לך
[illegible] והיו והיו ב׳ פעמים נראה לי [illegible] והיו המים אשר תקח מן היאור
[illegible] גם מתמול [illegible] עד שיצאו ליבשה גם מתמול גם משלשום
[illegible] היה הקב״ה מפתה את משה בסנה לילך בשליחותו מתמול שלשום מאז דברך הרי ג׳ וג׳ גמין ריבויין הרי ו׳
והוא היה עומד ביום הז׳ כשאמר לו זאת עד שלח נא ביד תשלח עד שחרה בו וקבל עליו לילך וכל זה שלא היה רוצה ליטול
גדולה על אהרן אחיו שהיה גדול ממנו ונביא היה שנא׳ הנגלה נגליתי אל בית אביך בהיותם במצרים לבית פרעה ואותו
הנביא אהרן וכן ביחזקאל ואודע להם בארץ מצרים ואומר אליהם איש שקוצי עיניכם השליכו אותה נבואה לאהרן נאמר׳ כבד פה
בכבדות אני מדבר ׃

וְקִבְּלוּן מִינָךְ וְתֵיתֵי אַתְּ וְסִבְּבִי
יִשְׂרָאֵל לוּת מַלְכָּא דְמִצְרַיִם
וְתֵימְרוּן לֵיהּ יְיָ אֱלָהָא דִיהוּדָאֵי
אִתְקְרֵי עֲלָנָא וּכְעַן נֵיזִיל כְּעַן מְהַלַּךְ
הַלְתָּא יוֹמִין בְּמַדְבְּרָא וְנִדְבַּח
קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא: וְקַדְמֵי גַּיְירֵי
לָא יְשַׁבֵּק יָתְכוֹן מַלְכָּא דְמִצְרַיִם
לְמֵיזַל וְלָא בְּתֵּן יְדָם יְתִיר אֲנָא
תְּקוֹף: וְאֶשְׁלַח פֻּן יָת קָטֵי
גְּבוּרְתִּי וְאֶסְתֵּי יָת מִצְרָאֵי בְּכֹל
פֻּרְשׁוֹתַי דְּאֶעְבֵּיד בֵּינֵיהוֹן וּכְתַר
כֵּן יְשַׁלַּח יָתְכוֹן: וְאֶתֵּן יָת עַמָּא
הָדֵין לְרַחֲמִין בְּעֵינֵי מִצְרָאֵי וִיהֵא
אֲרֵי תֵּהָכוֹן לָא תְּהָכוֹן רֵיקָן:
וְתִשְׁאַל אִיתְּתָא מִשְׁכֵּנְתָּהּ וּמְקָרְיַת
בֵּיתָהּ מָנִין דְּכַסְפָּא וּמָנִין דְּדַהֲבָא
וּלְבוּשִׁין וְתָשִׂימוּן עַל בְּנֵיכוֹן וְעַל
בְּנָתֵיכוֹן וְתִרוֹקְנוּן יָת מִצְרָיִם:
וְאָתִיב מֹשֶׁה וְאָמַר וְהָא לָא
יְהֵימְנוּן לִי וְלָא יְקַבְּלוּן מֵימְרִי
אֲרֵי יֵימְרוּן לָא אִתְגְּלִי לָךְ יְיָ: וַאֲמַר
לֵיהּ יְיָ מָה דֵּין בִּידָךְ וַאֲמַר
חוּטְרָא: וַאֲמַר רְמֵי לְאַרְעָא
וּרְמָהִי לְאַרְעָא וַהֲוָה לְחִוְיָא:

וְשִׁמְעוּ לְקֹלֶךָ וּבָאתָ אַתָּה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶל מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֵי
הָעִבְרִיִּים נִקְרָה עָלֵינוּ וְעַתָּה נֵלְכָה נָּא
דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לַיהוָה
אֱלֹהֵינוּ: וַאֲנִי יָדַעְתִּי כִּי לֹא יִתֵּן אֶתְכֶם מֶלֶךְ
מִצְרַיִם לַהֲלֹךְ וְלֹא בְּיָד חֲזָקָה: וְשָׁלַחְתִּי
אֶת יָדִי וְהִכֵּיתִי אֶת מִצְרַיִם בְּכֹל נִפְלְאֹתַי
אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה בְּקִרְבּוֹ וְאַחֲרֵי כֵן יְשַׁלַּח אֶתְכֶם:
וְנָתַתִּי אֶת חֵן הָעָם הַזֶּה בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וְהָיָה
כִּי תֵלֵכוּן לֹא תֵלְכוּ רֵיקָם: וְשָׁאֲלָה אִשָּׁה
מִשְּׁכֶנְתָּהּ וּמִגָּרַת בֵּיתָהּ כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי
זָהָב וּשְׂמָלֹת וְשַׂמְתֶּם עַל בְּנֵיכֶם וְעַל
בְּנֹתֵיכֶם וְנִצַּלְתֶּם אֶת מִצְרָיִם: וַיַּעַן מֹשֶׁה
וַיֹּאמֶר וְהֵן לֹא יַאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְקֹלִי
כִּי יֹאמְרוּ לֹא נִרְאָה אֵלֶיךָ יְהוָה: וַיֹּאמֶר
אֵלָיו יְהוָה מַזֶּה בְיָדֶךָ וַיֹּאמֶר מַטֶּה: וַיֹּאמֶר
הַשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיַּשְׁלִכֵהוּ אַרְצָה וַיְהִי לְנָחָשׁ

כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם
ממצרים תעבדון את האלהים על ההר
הזה ויאמר משה אל האלהים הנה אנכי
בא אל בני ישראל ואמרתי להם אלהי
אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה
שמו מה אמר אלהם ויאמר אלהים אל
משה אהיה אשר אהיה ויאמר כה תאמר
לבני ישראל אהיה שלחני אליכם ויאמר
עוד אלהים אל משה כה תאמר אל בני
ישראל יהוה אלהי אבותיכם אלהי אברהם
אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני אליכם
זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר ׃ לך
ואספת את זקני ישראל ואמרת אלהם
יהוה אלהי אבתיכם נראה אלי אלהי
אברהם יצחק ויעקב לאמר פקד פקדתי
אתכם ואת העשוי לכם במצרים ואמר
אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ
הכנעני והחתי והאמרי והפרזי והחוי
והיבוסי אל ארץ זבת חלב ודבש ׃

ארי אנא שלחתך באפקורך
ית עמא ממצרים תפלחון קדם
יי על טורא הדין ׃ ואמר משה
קדם יי הא אנא אתי לות בני
ישראל ואימר להון אלהי
דאבהתכון שלחני לותכון וימרון
לי מה שמיה מה אימר להון ׃
ואמר יי למשה אהיה אשר אהיה
ואמר כדנן תימר לבני ישראל
אהיה שלחני לותכון ׃ ואמר עוד
יי למשה כדנן תימר לבני ישראל
יי אלהא דאבהתכון אלהיה
דאברהם אלהיה דיצחק ואלהיה
דיעקב שלחני לותכון דין שמי
לעלם ודין דוכרני לכל דר ודר ׃
איזיל ותכנוש ית סבי ישראל
ותימר להון יי אלהא דאבהתכון
אתגלי לי אלהיה דאברהם יצחק
ויעקב למימר דוכר דכירנא
יתכון וית דאתעבד לכון
במצרים ׃ ואמרית אסיק יתכון
מתשעבוד מצראי לארעא כנענאי
וחיתאי ואמוראי ופריזאי וחיואי
ויבוסאי לארעא חלב
ודבש ׃

וַיֹּאמֶר אַל תִּקְרַב הֲלֹם שַׁל נַעֲלֶיךָ מֵעַל
רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָי
אַדְמַת קֹדֶשׁ הוּא: וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אָבִיךָ
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב
וַיַּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי יָרֵא מֵהַבִּיט אֶל
הָאֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר יְהוָה רָאֹה רָאִיתִי אֶת
עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶת צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי
מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת מַכְאֹבָיו: וָאֵרֶד
לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם וּלְהַעֲלֹתוֹ מִן הָאָרֶץ
הַהִוא אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה אֶל אֶרֶץ
זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ אֶל מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי
וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי: וְעַתָּה הִנֵּה
צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלָי וְגַם רָאִיתִי
אֶת הַלַּחַץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם:
וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל פַּרְעֹה וְהוֹצֵא
אֶת עַמִּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם: וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹהִים מִי אָנֹכִי כִּי אֵלֵךְ אֶל
פַּרְעֹה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם:
וַיֹּאמֶר כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזֶה לְךָ הָאוֹת

וְאָמַר לָא תִקְרַב לְהָלָא שְׁרִי
סַנָּךְ מֵעַל רַגְלָךְ אֲרֵי אַתְרָא
דְּאַתְּ קָאֵם עֲלוֹהִי אַתְרָ קַדִּישׁ
הוּא: וַאֲמַר אֲנָא אֱלָהֵיהּ דְּאָבוּךְ
אֱלָהֵיהּ דְּאַבְרָהָם אֱלָהֵיהּ דְּיִצְחָק
וֵאלָהֵיהּ דְּיַעֲקֹב וְכַבְּשִׁינוּן מֹשֶׁה
לְאַסְתָּכָלָא אֲרֵי דְּחִיל מִלְּאִסְתַּכְּלָא
בֵּינֵת יְקָרָא דַּיְיָ וַאֲמַר יְיָ מְגָלֵא
גְּלֵי קֳדָמַי יָת שִׁעְבּוּד עַמִּי דִּי
בְּמִצְרַיִם וְיָת קָבְלְתְּהוֹן שְׁמִיעַ
קָדָמַי מִן קֳדָם סַפְּחֵיהוֹן אֲרֵי
גְּלֵי קָדָמַי כֵּבִירָן, וְאִתְגְּלֵיתִי
לְשֵׁיזָבוּתְהוֹן מִידָא דְּמִצְרָאֵי
וּלְאַסְקוּתְהוֹן מִן אַרְעָא הַהִוא
לְאַרְעָא טָבָא וּפוּתְיָא לְאַרְעָא עֲבִידָא
חֲלָב וּרְבָשׁ לְאַתְרָ כְּנַעֲנָאֵי וְחִתָּאֵי
וֶאֱמוֹרָאֵי וּפְרִיזָאֵי וְחִוָּאֵי וְיְבוּסָאֵי
וּכְעַן הָא קָבִילַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עָלַת לְקָדָמַי וְאַף קָדָמַי גְּלֵי יָת
דּוּחֲקָא דְּמִצְרָאֵי דְּחָקִין לְהוֹן:
וּכְעַן אֵיתָא וְאֶשְׁלְחִנָּךְ לְוָת
פַּרְעֹה וְאַפֵּיק יָת עַמִּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרָיִם: וַאֲמַר מֹשֶׁה קָדָם יְיָ
מַן אֲנָא אֲרֵי אֵיזֵיל לְוָת פַּרְעֹה
וַאֲרֵי אַפֵּיק יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרָיִם: וַאֲמַר אֲרֵי יְהֵי מֵימְרִי
בְּסַעֲדָךְ וְדֵין לָךְ אָתָא

יאל משה לשבת את האיש ויתן את
ספרה בתו למשה: ותלד בן ויקרא את
שמו גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה:
ס ויהי בימים הרבים ההם וימת
מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבדה
ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים מן
העבדה: וישמע אלהים את נאקתם ויזכר
אלהים את בריתו את אברהם את יצחק
ואת יעקב: וירא אלהים את בני ישראל
וידע אלהים: ס ומשה היה רעה את
צאן יתרו חתנו כהן מדין וינהג את הצאן
אחר המדבר ויבא אל הר האלהים חרבה:
וירא מלאך יהוה אליו בלבת אש מתוך
הסנה וירא והנה הסנה בער באש והסנה
איננו אכל: ויאמר משה אסרה נא ואראה
את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער
הסנה: וירא יהוה כי סר לראות ויקרא
אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה
משה ויאמר הנני:

ועבי משה למיתב עם גברא
ויהב ית צפרה ברתיה למשה:
וילידת בר וקרא ית שמיה גרשם
ארי אמר דיר הויתי בארע
נוכראה: והוה ביומיא סגיאיא
האינון ומית מלכא דמצרים
ואיתאנחו בני ישראל מן פולחנא
דהוה קשי עליהון ויעיקו וכליקת
קבילתהון לקדם יי מן פולחנא:
ושמיע קדם יי ית קבילתהון
ודכיר יי ית קיימיה דעם אברהם
ודעם יצחק ודעם יעקב: וגלי
קדם יי שעבודא דבני ישראל
ואמר במימריה למפרקהון יי:
ומשה הוה רעי ית ענא דיתרו
חמוהי דרבא דמדין ודבר ית ענא
לאתר שפר ורעיא למדברא
ואתא למטורא דאתגלי עלוהי
יקרא דיי לדרבי וארעלי מלאכא
דיי ליה בשלהובית אישתא
מגו אסנא וחמא והא אסנא בער
באישתא ואסנא ליתוהי מתאכיל:
ואמר משה אתפני כען ואחזי ית
חזוונא רבאדין מדין לא מתקד
אסנא: וחמא יי ארי אתפני למחזי
וקרא לה יי מגו אסנא ואמר
משה משה ואמר הא אנא:

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו: ראובן שמעון לוי ויהודה: יששכר זבולן ובנימן: דן ונפתלי גד ואשר: ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים: וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא: ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אותם: ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף: ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו: הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ: וישימו עליו שרי מסים למען ענתו בסבלתם ויבן ערי מסכנות לפרעה את פתם ואת רעמסס: וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרץ ויקצו מפני בני ישראל: ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך: וימררו את חייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדת בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך: ויאמר מלך מצרים למילדת העברית אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה: ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים אם בן הוא והמתן אתו ואם בת היא וחיה: ותיראנה המילדת את האלהים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחיין את הילדים: ויקרא מלך מצרים למילדת ויאמר להן מדוע עשיתן הדבר הזה והתחיין את הילדים: ותאמרן המילדת אל פרעה כי לא כנשים המצריות העברית כי חיות הנה בטרם תבוא אליהן המילדת ילדו: וייטב אלהים למילדת וירב העם ויעצמו במאד: ויהי כי יראו המילדת את האלהים ויעש להם בתים: ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו וכל הבת תחיון:

ואלה שמהת בני ישראל דעלו למצרים עם יעקב גבר וביתיה עלו: ראובן שמעון לוי ויהודה: יששכר זבולן ובנימין: דן ונפתלי גד ואשר: והוו כל נפשתא דנפקו מירכיה דיעקב שובעין נפשן ויוסף הוה במצרים: ומיתו יוסף וכל אחוהי וכל דריא ההוא: ובני ישראל פרחו ורבו ושגיאו ותקפו בתקוף לחדא לחדא ואתמליאת ארעא יתהון: וקם מלכא חדתא על מצרים דלא הוה ידע ליוסף: ואמר לעמיה הא עם בני ישראל סגי ותקיף ממנא: הבו ונחכמינון דלמא יסגון והוה ארי תיקרינא קרבא ואוף הוא יתוסף על סנאינא וילחם בנא וילוק מן ארעא: ושויו עלוהי רברבי פלחנא בדיל דיעיקונון בפולחנהון הוו בנין קריתא עתירתא לפרעה ית פיתם וית רעמסס: והיכמא דיעיקונון כן יסגון וכן יתקוף ואתקפו מן קדם בני ישראל: ואעבידו מצראי לבני ישראל בדחלו: ומרירו ית חייהון בפלחנא קשיא בטינא ובלבינין ובכל פלחנא בחקלא ית כל פלחנהון דפלחו בהון בדחלו: ואמר מלכא דמצרים למילדתא דעבראתא דשום חדא שפרה ושום תניתא פועה: ואמר כד תולדון ית עבראתא ותחזון על קורסיא אין ברא הוא ותקטלון יתיה אין ברתא היא ותחי: ודחלן חיליא ית יי ולא עבדו היכמא דמליל עמהון מלכא דמצרים ואחיין ית ילדיא: וקרא מלכא דמצרים לחיליא ואמר להון מא דין עבדתון פתגמא הדין ואחיתון ית ילדיא: ואמרן חיליא לפרעה ארי לא כנשיא מצראיתא עבראתא ארי חכימן אנין עד לא תיעול לוותהון חיליא ילדן: ויאות יי לחיליא ורבו עמא ותקפו בתקוף לחדא לחדא: והוה ארי דחלן חיליא ית יי עבד להון בתין: ופקיד פרעה לכל עמיה למימר כל ברא דיתיליד ליהודאי תרמונוניה לנהרא וכל ברתא תחיון:

ויאמר משה אל האלהים הנה אנכי באה אל בני ישראל ואמרתי להם אלהי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם: ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם: ויאמר עוד אלהים אל משה כה תאמר אל בני ישראל יהוה אלהי אבתיכם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני אליכם זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר: לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם יהוה אלהי אבתיכם נראה אלי אלהי אברהם יצחק ויעקב לאמר פקד פקדתי אתכם ואת העשוי לכם במצרים: ואמרתי אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ הכנעני והחתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי אל ארץ זבת חלב ודבש: ושמעו לקלך ובאת אתה וזקני ישראל אל מלך מצרים ואמרתם אליו יהוה אלהי העברים נקרה עלינו ועתה נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה ליהוה אלהינו: ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלך ולא ביד חזקה: ושלחתי את ידי והכיתי את מצרים בכל נפלאתי אשר אעשה בקרבו ואחרי כן ישלח אתכם: ונתתי את חן העם הזה בעיני מצרים והיה כי תלכון לא תלכו ריקם: ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלת ושמתם על בניכם ועל בנתיכם ונצלתם את מצרים:

וְאֶתְפְּנִי לְכָא וּלְכָא וְחָזוּ אֲרִילַיְתְּ
אֱנָשׁ וְחַיָּתָא מִצְרָאָה וּטְמִירִיָּה
בְּחָלָא וּנְפַק בְּיוֹמָא תִּנְיָנָא וְהָא
תְּרֵין גּוּבְרִין יְהוּדָאִין נָצִין וְאָמַר
לְחַיָּבָא לְמָה אַתְּ מְחֵי לְחַבְרָךְ׃
וְאָמַר מַן שַׂוִּיךְ לְגַבְר רַב וְדַיָּן
עֲלָנָא הֲלְמִקְטְלִי אַתְּ אָמַר כְּמָא
דְּקָטַלְתְּ יָת מִצְרָאָ וּדְחֵיל מֹשֶׁה
וְאָמַר בְּקוּשְׁטָא אִתְיְדַע פִּתְגָמָא׃
וּשְׁמַע פַּרְעֹה יָת פִּתְגָמָא הָדֵין
וּבְעָא לְמִקְטַל יָת מֹשֶׁה וְעָרַק
מֹשֶׁה מִן קֳדָם פַּרְעֹה וִיתִיב בְּאַרְעָא
דְּמִדְיָן וְיָתִיב עַל בֵּירָא ׃ וְלִרְבָּא
דְּמִדְיָן שִׁבְעָ בְּנָן וְאָתָאוּ וְדַלָּאוּ
וּמַלְיָאוּ יָת רַהֲטַיָּא לְאַשְׁקָאָה
עָנָא דְּאֲבוּהֶן׃ וְאָתוֹ רָעָיָא וְטָרְדוּ גִּנַּי
וְקָם מֹשֶׁה וּפְרָקִנַּיִן וְאַשְׁקִי יָת־
עָנְהֶן׃ וְאָתָאוּ לְוָת רְעוּאֵל אֲבוּהֶן
וְאָמַר מְדַּיִן אוֹחֵיתֶן לְמֵיתִי יוֹמָא
דֵּין׃ וְאָמְרָא גְּבַרָא מִצְרָאָה שֵׁיזְבָנָא
מִידָא דְּרָעָיָא וְאַף מְרַלָּא דְּלָא
לָנָא וְאַשְׁקִי יָת עָנָא׃ וְאָמַר לִבְנָתֵיהּ
וְאַן הוּא לְהָא דְּנָן שְׁבַקְתִּין יָת־
גַּבְרָא קְרֵן לֵיהּ וְיִכּוֹל לְחֵמָא ׃

וַיַּצֵּן כֹּה וְכֹה וַיַּרְא כִּי אֵין אִישׁ וַיַּךְ אֶת הַמִּצְרִי
וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל׃ וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי
אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה
תַכֶּה רֵעֶךָ׃ וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שַׂר
וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר כַּאֲשֶׁר
הָרַגְתָּ אֶת הַמִּצְרִי וַיִּירָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
אָכֵן נוֹדַע הַדָּבָר׃ וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה אֶת הַדָּבָר
הַזֶּה וַיְבַקֵּשׁ לַהֲרֹג אֶת מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה
מִפְּנֵי פַּרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל
הַבְּאֵר׃ וְלְכֹהֵן מִדְיָן שֶׁבַע בָּנוֹת וַתָּבֹאנָה
וַתְּדַלֶּנָה וַתְּמַלֶּאנָה אֶת הָרְהָטִים לְהַשְׁקוֹת
צֹאן אֲבִיהֶן׃ וַיָּבֹאוּ הָרֹעִים וַיְגָרְשׁוּם וַיָּקָם
מֹשֶׁה וַיּוֹשִׁעָן וַיַּשְׁקְ אֶת צֹאנָם׃ וַתָּבֹאנָה
אֶל רְעוּאֵל אֲבִיהֶן וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ מְהַרְתֶּן
בֹּא הַיּוֹם׃ וַתֹּאמַרְנָה אִישׁ מִצְרִי הִצִּילָנוּ
מִיַּד הָרֹעִים וְגַם דָּלֹה דָּלָה לָנוּ וַיַּשְׁקְ אֶת
הַצֹּאן׃ וַיֹּאמֶר אֶל בְּנוֹתָיו וְאַיּוֹ לָמָּה זֶּה
עֲזַבְתֶּן אֶת הָאִישׁ קִרְאֶן לוֹ וְיֹאכַל לָחֶם׃

ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בכה
ותחמל עליו ותאמר מילדי העברים זה׃
ותאמר אחתו אל בת פרעה האלך
וקראתי לך אשה מינקת מן העברית
ותינק לך את הילד׃ ותאמר לה בת
פרעה לכי ותלך העלמה ותקרא את אם
הילד׃ ותאמר לה בת פרעה הלכי את
הילד הזה והניקהו לי ואני אתן את שכרך
ותקח האשה הילד ותניקהו׃ ויגדל הילד
ותביאהו לבת פרעה ויהי לה לבן ותקרא
שמו משה ותאמר כי מן המים משיתהו׃
ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל
אחיו וירא בסבלתם וירא איש מצרי
מכה איש עברי מאחיו׃ ס

ופתחת וחזת ית רביא והא עולימא
בכי וחסת עלוהי ואמרת מבני
יהודאי הוא דין׃ ואמרת אחתיה
לבת פרעה האזיל ואקרי לך
איתתא מניקתא מן יהודיתא
ותונק ליך ית רביא׃ ואמרת לה
בת פרעה אזיל׃ ואזלת עולימתא
וקרת לאימיה דרביא׃ ואמרת
לה בת פרעה הליכי ית רביא
הדין ואוניקוהו לי ואנא אהן ית
אגריך ונסבת איתתא
רביא ואוניקתיה׃ ורבא
ואיתתיה לבת פרעה
והוה לה לבר וקרת שמיה משה
ואמרת ארי מן מיא שחלתיה׃

ס והוה ביומיא האינון ורבא
משה ונפק לות אחוהי וחזא
בפולחנהון וחזא גבר מצראי
כחי לגבר יחודאי מאחוהי׃

ואוטיב ליי למיתא וכני עממא
ותקיפו לתרעא ואמר בר חיילא
חיתאסתן קדם ייי ועבד לרחון
בתין ׃ ופקיד פרעה לכל עמיה
למימר כל ברא דאתילד
ליהודאי בנהרא תרמוניה וכל־
ברתא תקיימון ׃ פ

ואזל גברא מבית לוי ונסיב ית־
בת לוי ׃ ועדיאת אתתא וילדת
בר ואחות ית אריטב ר־ואה
ואטמרתיה תלתא ירחין ׃ ולא
יכילת עוד לאטמרותיה ונסבת
ליה תכותא ׃ רמתא וחפתר־
בחימרא ובזפתא ושויאת בר־
ית ר־ביא ושויאת ביערא על כיף
נהרא ואתעתרת אחתה מרחק
למידע מה יתעבד ביה ׃ ונחתת
בת פרעה לסחאי על נהרא
ועולישתהא מהלכן על כיף נהרא
וחזת ית תיבותא בגו יער־א
ואושיטת ית אמתה ונסיבתה ׃

וייטב אלהים למילדת וירב העם ויעצמו
מאד ׃ ויהי כי יראו המילדת את האלהים
ויעש להם בתים ׃ ויצו פרעה לכל עמו
לאמר כל הבן הילוד היארה תשליכהו
וכל הבת תחיון ׃ וילך איש מבית
לוי ויקח את בת לוי ׃ ותהר האשה ותלד
בן ותרא אתו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה
ירחים ׃ ולא יכלה עוד הצפינו ותקח לו
תבת גמא ותחמרה בחמר ובזפת ותשם
בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאר ׃
ותתצב אחתו מרחק לדעה מה יעשה
לו ׃ ותרד בת פרעה לרחץ על היאר
ונערתיה הלכת על יד היאר ותרא את התבה
בתוך הסוף ותשלח את אמתה ותקחה ׃

וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וַיָּקֻצוּ
מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ׃ וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה
קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל־עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה
אֵת כָּל־עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ׃
וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לַמְיַלְּדֹת הָעִבְרִיֹּת
אֲשֶׁר שֵׁם הָאַחַת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית
פּוּעָה׃ וַיֹּאמֶר בְּיַלֶּדְכֶן אֶת הָעִבְרִיּוֹת
וּרְאִיתֶן עַל הָאָבְנָיִם אִם־בֵּן הוּא וַהֲמִתֶּן
אֹתוֹ וְאִם־בַּת הִוא וָחָיָה׃ וַתִּירֶאןָ הַמְיַלְּדֹת
אֶת הָאֱלֹהִים וְלֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהֶן
מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַתְּחַיֶּיןָ אֶת הַיְלָדִים׃ וַיִּקְרָא
מֶלֶךְ מִצְרַיִם לַמְיַלְּדֹת וַיֹּאמֶר לָהֶן מַדּוּעַ
עֲשִׂיתֶן הַדָּבָר הַזֶּה וַתְּחַיֶּיןָ אֶת הַיְלָדִים׃
וַתֹּאמַרְןָ הַמְיַלְּדֹת אֶל פַּרְעֹה כִּי לֹא כַנָּשִׁים
מִצְרִיֹּת הָעִבְרִיֹּת כִּי חָיוֹת הֵנָּה בְּטֶרֶם
תָּבוֹא אֲלֵהֶן הַמְיַלֶּדֶת וְיָלָדוּ׃

וְכִמָּא דְּמַעְנַן לְהוֹן כֵּן יָנָן
וְכֵן חַקִּפִין וְעָקַת לְמִצְרַיִם כֵּן־
קְרֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַפְּקִנוּ מִצְרָאֵי
יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקָשְׁיוּ וְאַכְּרִיכוּ
יָת חַיֵּיהוֹן בְּפוּלְחָנָא כַּקְשָׁיָא
בְּטִינָא וּבִלְבֵנִין וּבְכָל־פּוּלְחָנָא
בְּחַקְלָא יָת כָּל־פּוּלְחָנְהוֹן דְּאַפְלְחוּ
בְּהוֹן בְּקָשְׁיוּ׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם
לְחִיתָא יְהוֹדִיתָא דְּשׁוֹם הַדָּא
שִׁפְרָה וְשׁוֹם תִּנְיָתָא פּוּעָה׃ וַאֲמַר
כַּד־תְּחַיְּין יָת־עִבְרָתָא וְתֶחְזְיָן עַל־מַתְבְּנָיָא אִם־בַּר הוּא
וְתִקְטְלָן יָתֵיהּ וְאִם־בְּרַתָּא הִיא
תִּקְיְמוּנָהּ׃ וְדַחִילָא חִיתָא יָת
קְרֶם יְיָ וְלָא עֲבָדָא כְּמָא דְּמַלֵּיל
עִמְּהוֹן מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם וְקַיְּמָא
יָת־בְּנַיָּא׃ וּקְרָא מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם
לְחִיתָא וַאֲמַר לְהֶן מְטֻרַּין
עֲבַדְתִּין פִּתְגָמָא הָדֵין וְקַיְּמְתִּין
יָת־בְּנַיָּא׃ וַאֲמַרָא הֵיתָא לְפַרְעֹה
אֲרֵי לָא כִנְשָׁיָא בְּעִבְרָיְתָא יְהוֹדִיתָא
אֲרֵי הֲכֵיכָן אִינִין עַד לָא־עָלַת
יוֹתְנָן חִיתָא וְיָלְדָן׃

וְאֵילִין שְׁמָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּעָלוּ
לְמִצְרַיִם עִם יַעֲקֹב גְּבַר וְאַנְשׁ
בֵּיתֵהּ עָלוּ׃ רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי
וִיהוּדָה׃ יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן וּבִנְיָמִין׃
דָּן וְנַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר׃ וְהָווֹ כָל־
נַפְשָׁתָא נָפְקֵי יַרְכָּא דְיַעֲקֹב שַׁבְעִין
נַפְשׁ וְיוֹסֵף הֲוָה בְּמִצְרַיִם יְמִית
יוֹסֵף וְכָל־אֲחוֹהִי וְכָל דָּרָא הַהוּא׃
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נְפִישׁוּ וְאִתְיְלִידוּ וְסַגִּיוּ
וְתַקִּיפוּ לַחֲדָא לַחֲדָא וְאִתְמְלִיאַת
אַרְעָא מִנְּהוֹן׃ וְקָם מַלְכָּא
חַדְתָּא עַל־מִצְרַיִם דְּלָא יְדְעִין
גְּזֵירַת יוֹסֵף׃ וְאָמַר לְעַמֵּיהּ הָא
עַמָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל סַגִּין וְתַקִּיפִין
מִנָּנָא׃ חָבוּ נְתְחַכַּם לְהוֹן דִּילְמָא
יִסְגוֹן וִיהֵי אֲרֵי־יִעְרְעִנָּא קְרָב
וְיִתּוֹסְפוּן אַף־אִנּוּן עַל־סַנְאָנָא
וְיִגְחוּן בָּנָא קְרָב וְיִסְקוּן מִן־אַרְעָא׃
וּמַנִּיו עֲלֵיהוֹן טַלְטוֹנִין מַבְאִישִׁין
בְּרֵיל לְעַנּוֹאֵיהוֹן בְּפִרְתְּגָרוֹן וּבְנָא
קְרִיוֵי בֵּית אוֹצְרִין לְפַרְעֹה יָת־
פִּיתוֹם וְיָת־רַעַמְסֵס׃

סֵפֶר וְאֵלֶּה שְׁמוֹת

א אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרַיְמָה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ
בָּאוּ׃ רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וִיהוּדָה׃
יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן וּבִנְיָמִן׃ דָּן וְנַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר׃
וַיְהִי כָּל־נֶפֶשׁ יֹצְאֵי יֶרֶךְ יַעֲקֹב שִׁבְעִים נָפֶשׁ
וְיוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרָיִם׃ וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל אֶחָיו
וְכָל הַדּוֹר הַהוּא׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ
וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ
אֹתָם׃ פ וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל־מִצְרָיִם
אֲשֶׁר לֹא־יָדַע אֶת־יוֹסֵף׃ וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ
הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃ הָבָה
נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן־יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי־תִקְרֶאנָה
מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם־הוּא עַל־שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם־
בָּנוּ וְעָלָה מִן־הָאָרֶץ׃ וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִ
מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי־
מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת־פִּתֹם וְאֶת־רַעַמְסֵס׃

א׳ לְפִי שֶׁמְּנָפָם כְּחַיֵּיהֶם כְּמִיתָתָם חָזַר וּמָנָם מֵחָדָשׁ
הוֹכִיחַ מִמְּשָׁפָט לְבוֹכֵי שֶׁמּוֹנִיחִין כְּאַסְפַּר וְהַכְּנִים כְּאַסְפַּר וְכַסּוּחִים כַּ
לְמִדְנוּ וְכִי לֹא הָיִינוּ יוֹדְעִים פִּיוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרַיִם אֶלָּא לְהוֹדִיעֲךָ גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁכָּל הַזְּמַן שֶׁיּוֹסֵף הָיָה קַיָּם רוֹאֶה אֶת כָּל
יִשְׂרָאֵל כְּאֶחָד בְּמִצְרַיִם וְכִצְמָחִים וְלֹא מֵתוּ כְּגִדְקֵן׃ פְּרִי׳ סְלָה הִגִּיעַ כְּמוֹתִיקֵן וְשֶׁלֹּא הָיוּ מֵתִים קְטַנִּים׃ וַיִּפְרוּ׃ פְּרִי
יוֹלְדוֹת מִסְּפָר בְּנֵיהֶם לְאַחַר שֶׁבְּלֹשׁ פְּרִי וַיִּרְבּוּ וַיִּלְכּוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד פָּנִים כְּרִי מִסְפָּר ׃ וַיִּ׳ מִסְפָּר לְעוֹכְרוֹת יֵשׁ בֵּהֶן פְּרִי
וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּעֲצְמוּ כְּאֶחָד מֵאֶחָד וְכִבְנֵדֶן יְתֵרוֹת מִסְפָּר שֶׁהוּא תַּלְמִיד לֹא הָיוּ נִדְמִים בְּקוֹמָה כְּאָבִיהֶם תַּלְמִידִים מִמְּאֹד מְאֹד
מֵאָה תַּלְמִיד מִן כְּתֵם כֵּהֶה תַּ׳ל וַיִּמְצָאוּם׃ שֶׁהוּא תַּלְמִיד כְּסֵאֵר כְּבִי אֶחָד תַּ׳ל כְּאֶחָד מֵאָה וְכָל כְּבִי אֶחָד מֵהֶם מִסְתַּחְפֵּר בְּגִדְרוֹתָיו ׃ אֵאֵר
עְבִיר מֵאָה מִכָּל אֶחָד ׃ וַיִּקַּח וַיֵּלֶךְ אֶחָד ׃ רַ׳ וּשְׁמוּאֵל אֶחָד אוֹמֵר אֶחָד מֵהֶם וְאֶחָד מֵהֶן מִסְתַּחְפֵּר בְּגִדְרוֹתָיו ׃ אֵאֵר לֹא יֵדַע
אֶתְיָא׃ סְפָּא עַמָּה עַנְתָּן בְּיוֹם לֹא יֵדְעוּן׃ אֵאֵר לֹא יֵדַע כְּיוֹם הַכָּה לְמִן הַכָּה וְהַזְּמַנָּה לְרַכֵּר הוּא כְּמוֹ׳ אֵאֵר כְּבִיכוֹ כְּמוֹ
נְכֵ׳ ׃ נְחַכְּמָה לוֹ לְכָם נִתְחַכֵּם הֵיךְ נַעֲשׂוֹת לוֹ וּרְכוּתֵינוּ דְּרֹשׁ נִתְחַכֵּם שְׁמוּסִינָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל כִּידוֹכֵם כְּתִים מִכְּבֵר כְּמוֹ
הַלֵּ׳ יְכִיל וְכוֹל לְעוֹלָם וְלֹא יוּכַל לְהַכְרִיעַ כְּהַם ׃ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ ׃ עַל כָּרְחָם ׃ וְרְכוּתֵינוּ דְּרֹשׁ כְּתִים מִקְּבֵל מְקַבֵּל מְקַבֵּל
וְעוֹנֶה לְאוֹתוֹ כְּאַכְזְרִי וְקָרֵי הוּא כְּתִיב כְּתוֹב וְקָרֵינוּ מִן הָאָרֶץ וְהֵם יִירְשׁוּהָ ׃ וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שֶׁכָּל הָעָם ׃ פְּרִי מִסִּים ׃ לְמַעַן
מִם פְּרִיכִין מֵהֶם חֹם וְהוּא הַחֹם מֵיכָנוּ עָרֵי מִסְכְּנוֹת עָרִיעָה ׃ לְמַעַן עַמּוֹתָן בְּסִבְלוֹתָם כְּסִבְלוֹת תַּעֲרִים ׃ עָרֵי
מִסְכְּנוֹת ׃ כְּתַרְגּוּמוֹ עָרִים חֲזָקוֹת לְאוֹנְרִית וְכֵן לָךְ כְּאֵאֵל הָאוֹכֵן הוּא הַגְּזוֹר

ויאמר אלהים יוסף אל תיראו כי התחת
אלהים אני: ואתם חשבתם עלי רעה
אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום
הזה להחית עם רב: ועתה אל תיראו
אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם
אותם וידבר על לבם: וישב יוסף במצרים
הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים:
וירא יוסף לאפרים בנים שלשים גם בני מכיר
בן מנשה ילדו על ברכי יוסף: ויאמר יוסף
אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד
אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת
אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק
וליעקב: וישבע יוסף את בני ישראל לאמר
פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את
עצמתי מזה: וימת יוסף בן מאה ועשר
שנים ויחנטו אתו וישם בארון במצרים:

ואסר להון יוסף לא תתחלון ארי
רחלא דיקר אנא ואתון חשבתון
עלי בישא מן קדם יי אתחשבת
לטבא בגין דיעבד כיומא הדין
לקיימא עם סגי: וכען לא תתחלון
אנא אזון יתכון וית טפלכון ונחים
יתהון ומליל תנחומין עלהון:
ויתיב יוסף במצרים הוא ובית
אבוהי חייא יוסף מאה ועשר שנין
וחזא יוסף לאפרים בנין תליתאין
אף בני תלתא בר מנשה איתילדו
ורבי יוסף: ואמר יוסף לאחוהי
אנא מאית ויי פוקדכון הכיר יהכון
וסוק יתכון מן ארעא הדא לארעא
דקיים לאברהם ליצחק וליעקב:
ואומי יוסף ית בני ישראל למימר
פוקדא יפוקד יי יתכון ותסקון
ית גרמי מיכא ומית יוסף בר מאה
ועשר שנין וחנטו יתיה ושכבוהי
בארונא במצרים:

בחד ניתן ליעף כח

סכום פסוקי דספר בראשית אלף
וחמש מאות ושלשים ואר בעשרה
וסימן אך לד: וחצין ועל תרגן
תתיה וסדריו שנים עשר ופרשיותיו
ארבעים ושלשה וסימן מג

וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּם׃ וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ
בָּנָיו אַרְצָה כְּנָעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּמְעָרַת
שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת
הַשָּׂדֶה לַאֲחֻזַּת קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי
עַל פְּנֵי מַמְרֵא׃ וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרַיְמָה הוּא
וְאֶחָיו וְכָל הָעֹלִים אִתּוֹ לִקְבֹּר אֶת אָבִיו
אַחֲרֵי קָבְרוֹ אֶת אָבִיו׃ וַיִּרְאוּ אֲחֵי יוֹסֵף כִּי
מֵת אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוּ יִשְׂטְמֵנוּ יוֹסֵף וְהָשֵׁב
יָשִׁיב לָנוּ אֶת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמַלְנוּ אֹתוֹ׃
וַיְצַוּוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ
לֵאמֹר׃ כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּא שָׂא נָא
פֶּשַׁע אַחֶיךָ וְחַטָּאתָם כִּי רָעָה גְמָלוּךָ וְעַתָּה
שָׂא נָא לְפֶשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיֵּבְךְּ
יוֹסֵף בְּדַבְּרָם אֵלָיו׃ וַיֵּלְכוּ גַּם אֶחָיו וַיִּפְּלוּ
לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֶּנּוּ לְךָ לַעֲבָדִים׃

ויעשו בניו לו כן כאשר צוה׃ וישאו אתו
בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת
שדה המכפלה אשר קנה אברהם את
השדה לאחזת קבר מאת עפרן החתי
על פני ממרא׃ וישב יוסף מצרימה הוא
ואחיו וכל העלים אתו לקבר את אביו
אחרי קברו את אביו׃ ויראו אחי יוסף כי
מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב
ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו׃
ויצוו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו
לאמר׃ כה תאמרו ליוסף אנא שא נא
פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה
שא נא לפשע עבדי אלהי אביך ויבך
יוסף בדברם אליו׃ וילכו גם אחיו ויפלו
לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים׃

ויעשו בניו לו כן כאשר צום׃ וישאו אתו
בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת
שדה המכפלה אשר קנה אברהם את
השדה לאחזת קבר מאת עפרן החתי
על פני ממרא׃ וישב יוסף מצרימה הוא
ואחוהי וכל דסליקו עמיה
למקבר ית אבוהי בתר דקבר
ית אבוהי׃ וחזו אחי יוסף ארי
מית אבוהון ואמרו דילמא ישר
לנא רבבו יוסף ואתבא יתיב לנא
ית כל בישתא דגמלנא יתיה ׃
ופקידו לות יוסף למימר אבוך
פקיד קדם מותי למימר׃ כדין
תימרון ליוסף בבעו שבוק כען
לחובי אחך ולחטאיהון ארי־
בישתא גמלוך וכען שבוק כען
לחובי עבדי אלהא דאבוך ובכא
יוסף במללותהון עימיה ׃ ואזלו
אף אחוהי ונפלו קדמוהי ואמרו
האנחנא לך לעבדין ׃

שִׁבְעִים יוֹם׃ וַיַּעַבְרוּ יְמֵי בְכִיתוֹ וַיְדַבֵּר יוֹסֵף
אֶל בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר אִם נָא מָצָאתִי חֵן
בְּעֵינֵיכֶם דַּבְּרוּ נָא בְּאָזְנֵי פַרְעֹה לֵאמֹר׃
אָבִי הִשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי
אֲשֶׁר כָּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ כְּנָעַן שָׁמָּה תִקְבְּרֵנִי
וְעַתָּה אֶעֱלֶה נָּא וְאֶקְבְּרָה אֶת אָבִי וְאָשׁוּבָה׃
וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה עֲלֵה וְקְבֹר אֶת אָבִיךָ כַּאֲשֶׁר
הִשְׁבִּיעֶךָ׃ וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת אָבִיו
וַיַּעֲלוּ אִתּוֹ כָּל עַבְדֵי פַרְעֹה זִקְנֵי בֵיתוֹ וְכֹל
זִקְנֵי אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְכֹל בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו
וּבֵית אָבִיו רַק טַפָּם וְצֹאנָם וּבְקָרָם עָזְבוּ
בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן׃ וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם רֶכֶב גַּם פָּרָשִׁים
וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כָּבֵד מְאֹד׃ וַיָּבֹאוּ עַד גֹּרֶן
הָאָטָד אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ שָׁם
מִסְפֵּד גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֵבֶל
שִׁבְעַת יָמִים׃ וַיַּרְא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי
אֶת הָאֵבֶל בְּגֹרֶן הָאָטָד וַיֹּאמְרוּ אֵבֶל
כָּבֵד זֶה לְמִצְרַיִם עַל כֵּן קָרָא
שְׁמָהּ אָבֵל מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן׃

שִׁבְעִין יוֹמִין׃ וְעַבְרוּ יוֹמֵי בְכִיתֵיהּ
וּמַלֵּיל יוֹסֵף עִם בֵּית פַּרְעֹה
לְמֵימַר אִם כְּעַן אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין
בְּעֵינֵיכוֹן מַלִּילוּ כְּעַן בְּרַם פַּרְעֹה
לְמֵימַר׃ אֲבָא קַיֵּם עָלַי לְמֵימַר
הָא אֲנָא מָאֵית בְּקִבְרִי דְּאַתְקֵית
לִי בְּאַרְעָא דְכְנָעַן תַּמָּן תְּקַבְּרִינַנִי
וּכְעַן אֵיסַק כְּעַן וְאֶקְבַּר יָת אֲבָא
וְאָתוּב׃ וַאֲמַר פַּרְעֹה סַק וְקַבַּר
יָת אֲבוּךְ כְּמָא דְקַיֵּים עֲלָךְ וְסַלֵּיק
יוֹסֵף לְמִקְבַּר יָת אֲבוּהִי וְסַלִּיקוּ
עִמֵּיהּ כָּל עַבְדֵי פַרְעֹה סָבֵי בֵיתֵיהּ
וְכֹל סָבֵי אַרְעָא דְמִצְרַיִם׃ וְכֹל בֵּית
יוֹסֵף וְאַחְוֹהִי וּבֵית אֲבוּהִי לְחוֹד
טַפְלְהוֹן וְעָנְהוֹן וְתוֹרֵיהוֹן שַׁבְקוּ
בְּאַרְעָא דְגֹשֶׁן׃ וְסַלִּיקוּ עִמֵּיהּ אַף
רְתִכִין אַף פָּרָשִׁין וַהֲוָת מַשְׁרִיתָא
סַגִּיאָה לַחְדָּא׃ וַאֲתוֹ עַד בֵּית
אֲדָדִי דְּאִשְׁתַּר בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא
וְסָפְדוּ תַּמָּן מִסְפֵּד רַב וְתַקִּיף
לַחְדָּא וְעָבַד לַאֲבוּהִי אֵבְלָא
שִׁבְעָה יוֹמִין׃ וְחָמָא יָתִיב אַרְעָא
כְּנַעֲנָאָה יָת אֵבְלָא בְּבֵית אֲדָדִי
דְּאִשְׁתַּר וַאֲמָרוּ אֵבֶל תַּקִּיף דֵּין
לְמִצְרָאֵי עַל כֵּן קְרָא שְׁמַהּ אָבֵל
מִצְרַיִם דִּי בְעִבְרָא דְיַרְדְּנָא׃

כל אלה שבטי ישראל שנים עשר ואת
אשר דבר להם אביהם ויברך אותם איש
אשר כברכתו ברך אתם: ויצו אותם
ויאמר אלהם אני נאסף אל עמי קברו
אתי אל אבתי אל המערה אשר בשדה
עפרון החתי: במערה אשר בשדה
המכפלה אשר על פני ממרא בארץ
כנען אשר קנה אברהם את השדה מאת
עפרן החתי לאחזת קבר: שמה קברו
את אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו
את יצחק ואת רבקה אשתו ושמה
קברתי את לאה: מקנה השדה והמערה
אשר בו מאת בני חת: ויכל יעקב לצות
את בניו ויאסף רגליו אל המטה ויגוע
ויאסף אל עמיו: ויפל יוסף על פני אביו
ויבך עליו וישק לו: ויצו יוסף את עבדיו
את הרפאים לחנט את אביו ויחנטו הרפאים
את ישראל: וימלאו לו ארבעים יום כי
כן ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו מצרים

כל אלה שבטי ישראל תריסר
עשר ודא דמליל להון אבוהון
וברך יתהון אינש די כברכתיה
ברך יתהון ופקיד יתהון ואמר
להון אנא מתכניש לעמי קברו
יתי לות אבהתי במערתא דבחקל
עפרון חיתאה: במערתא דבחקל
כפלתא דעל אפי ממרא בארעא
דכנען דזבן אברהם ית חקלא
מן עפרון חיתאה לאחסנת קברה:
תמן קברו ית אברהם וית שרה
איתתיה תמן קברו ית יצחק וית
רבקה איתתיה ותמן קבריית ית
לאה: ובזיזחקלא ומערתא דביה
מן בני חיתאה: ושצי יעקב לפקדה
ית בנוהי וכנש רגלוהי לערסא
ואתגניר ואתכנש לעמיה: ונפל
יוסף על אפי אבוהי ובכא עלוהי
ונשיק ליה: ופקיד יוסף ית עבדוהי
ית אסוותא למחנט ית אבוי
וחנטו אסוותא ית ישראל: ושלימו
ליה ארבעין יומין ארי כן שלמין
יומי חניטא ובכו יתיה מצראי

ט ט ט ט ט ט

מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל׃ מֵאֵל אָבִיךָ
וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת שַׁדַּי וִיבָרְכֶךָּ בִּרְכֹת שָׁמַיִם
מֵעָל בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת בִּרְכֹת
שָׁדַיִם וָרָחַם׃ בִּרְכֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל־
בִּרְכֹת הוֹרַי עַד־תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם
תִּהְיֶיךָ לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃

פ פ

בִּנְיָמִן זְאֵב יִטְרָף בַּבֹּקֶר יֹאכַל
עַד וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק שָׁלָל׃ ס

בְּעֶשְׂרָה וּבְפָנֶיָּא יְהוֹן מְקָרְבִין קוּרְבָּנָא וּלְעִירָן רַמְשָׁא יְהוֹן מְפַלְגִין מְזוֹנָתָן חוּלָקָהוֹן מְשָׁאר
קוּדְשָׁיָּא׃

רִי בְּמֵימְרֵיהּ זַן אַבְהָן וּבְנִין זַרְעָא
דְּיִשְׂרָאֵל׃ מִשָּׁם אַלָּהָא דַּאֲבוּךְ
יְהֵא בְּסַעֲדָךְ וְיֵת שַׁדַּי וִיבָרְכִנָּךְ
בִּרְכָן דְּנָחֲתָן מִטַּל שְׁמַיָּא מִלְּעֵילָּא
בִּרְכָן דְּנָגְדָן מִמַּעְמַקֵּי אַרְעָא
מִלְּרַע בִּרְכָתָא דַּאֲבוּךְ וּרְאִימָךְ׃
בִּרְכָתָא דַּאֲבוּךְ יְתוֹסְפָן עַל־
בִּרְכָתָא דִּילִי בָּרֵיכוּ אֲבָהָתִי
דְּחַמִּידוּ לְהֵין רְבָרְבַיָּא דְּטִין עָלְמָא
יְהוֹיִין כָּל אִילֵּין לְרֵישָׁא דְּיוֹסֵף
וּלְגַבְרָא פְּרִישָׁא דְּאַחוֹהִי׃

בְּנְיָמִן מְאַרְעָיָה תִּשְׁרֵי שְׁכִינְתָא
בְּאַחֲסָנְתֵּיהּ יִתְבְּנֵי מַקְדְּשָׁא

דְּאִשְׁתְּבָא אַרְעָיָה וְהוּא מַרְבְּיָא
בְּחַפְנוּקֵי מַלְכִין: נַפְתָּלִי בְּאַרְעָא
טָבְיָא יִתְרְמֵי עַרְבִיָּה אַהְסַנְתֵּיהּ
תְּחֵי מַעְבְּרָא פְּרִין יְהוֹן טוֹרִין
וּטְרִכִין עֲלֵיהוֹן · בְּרִי דִּיסְגֵּי
יוֹסֵף בְּרִי דִּיתְבָּרֵךְ בְּנוֹפֵן דְּגֵיעַ
עַל עֵינָא דְּמַיָּא תְּרֵין שִׁבְטִין יִפְּקוּן
מִבְּנוֹהִי יִקְבְּרוּן חוּלְקָא וְאַחְסָנָא:
וְאִתְּטָרוּ עַמְמַיָּא וְנִקְבּוּרֵי
וְאַעִיקוּ־לֵיהּ גּוּבְרִין גִּבָּרִין בַּעֲלֵי
פְּלִיגָתָא וְתַבַת בְּהוֹן נְבִוּתֵיהּ עַל דְּקִיסֵי אַרְעָא בְּסִתְרָא וְשׁוּי תּוּקְפָּא רוּחֲצָנֵיהּ בְּגִין יִתְרְמָא דְּהַב
עַל דְּרַעֲוָהִי אַחְסָנַת מַלְכוּתָא וְתַקִּיף דְּהוֹת לֵיהּ מִן קֶדֶם אֵל תַּקְפָּא דְּיַעֲקֹב:

מֵאֲשֶׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ
וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ: נַפְתָּלִי
אַיָּלָה שְׁלֻחָה הַנֹּתֵן אִמְרֵי־שָׁפֶר: ס
ס ס בֶּן פֹּרָת יוֹסֵף בֶּן פֹּרָת עָלֵי
עָיִן בָּנוֹת צָעֲדָה עָלֵי שׁוּר: וַיְמָרְרֻהוּ וְרָבּוּ
וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים: וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן
קַשְׁתּוֹ וַיָּפֻזוּ זְרֹעֵי יָדָיו מִידֵי אֲבִיר יַעֲקֹב

הצ הצ הצ הצ

פ פ פ פ

יִשָּׂשכָר חֲמֹר גָּרֶם רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפְּתָיִם׃
וַיַּרְא מְנֻחָה כִּי טוֹב וְאֶת הָאָרֶץ כִּי נָעְמָה
וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבֹּל וַיְהִי לְמַס עֹבֵד׃
דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ יְהִי
דָן נָחָשׁ עֲלִי דָּרֶךְ שְׁפִיפֹן עַל אֹרַח הַנֹּשֵׁךְ
עֲקֵבֵי סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אָחוֹר׃ לִישׁוּעָתְךָ
קִוִּיתִי יְהוָה׃ פ פ
גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד עָקֵב׃ פ

יְשָׁשכָר עָתִיר בְּנַכְסִין אַחְסַנְתֵּיהּ
בֵּן תַּחוֹמָא׃ וְחָוָא חוֹלְקָא אַרְ־
עָא טָב וְיָת אַרְעָא אַרְ מַעְבְּרָא פְּרִין
וְכַבִּישׁ מָחוֹזֵי עַמְמַיָּא וְיִשְׁיֵי
דַּיְרֵי יְהוֹן וְאִישְׁתְּאַר בֵּן מַהֲן יְהוֹן־
לֵיהּ פַּלְחִין וּמַסְקֵי מִסִּין׃
מְרֵבִית דָּן יִתְבַּרַר וְיָקוּם נַבְרָא
בְּזוֹמֹהִי יִתְפְּרִיק עַמֵּיהּ וּבְשַׁנְוֹהִי
יְטַחֲנוּן כַּחֲרָא שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל׃
יְהֵי נַבְרָא דְּיִתְבַּרַר וְיָקוּם מְרֵבִית
דָּן אַטְרַיָּה תִּתְרְמֵי עַל עַמְמַיָּא
וּמְחַרְיָה תִּתְקַף בְּפַלְשָׁתָאֵי בְּחֵיוֵי
חוֹרְמָן יִשְׁרֵי עַל אוֹרְחָא וְכִפְתָּנָא

כַּמָּה עַל שְׁבִילָא וְקַבֵּל גַּבְרֵי שִׁירַיָּת פְּלִשְׁתָּאֵי פָּרְשִׁין עִם רַגְלָאִין יַעֲקֹב סִיסְוָאוֹ וְרַתִּיכָן יַמְנָר
רְכָבַיָּתָן לְאַתְרָא׳ לְפוּרְקָן דְּסִבְרִית יְיָ׳ וּרְבִית נַר מְ שִׁירַיָּת מְזַיְּנִין דַּר יַעְבְּרִין יַת יַרְדְּנָא קֳדָם
אַחֲזָתוֹן לְקִרְבָא וּבְנַכְסִין סַגִּיאִין יְתוּבוּן לְאַרְעָהוֹן׃

כה

שִׁלְטוֹן יְהֵא בְּשָׁרְיָא וּבְסוֹפָא נוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטָּרַף בְּנִי עֲלֵית תַּ֫רְ֫
יִתְרָבֵּא מַלְכָּא מִדְּבֵית יְהוּדָה רַבִּין כְּאַרְיֵה וּכְלָבְיָא מִי יְקִימִנּוּ: לָא יַסּוּר
אֲרֵי מִדִּין קְטָלָא בְּרִי נַפְשָׁךְ שַׁלִּיקָתָא נָחַ יִשְׂרֵי בְּתִקּוֹף שַׁבָּט מִיהוּדָה וּמְחוֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּ֫
כְּאַרְיָא וּכְלֵיתָא וְלֵית־מַקְ֫כֵּ֫ יַבָּא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים: אֲסְרִי לַגַּפְ֫
דְּתוֹעֲשִׁינָה: לָא יַעְדֵּי עֲבִיר שׁוֹלְטָן מִדְּבֵית יְהוּדָה וְסַפְרָא עִירָה וְלִשְׁרֵקָה בְּנֵי אֲתָנוֹ כֹּבֶס בַּיִן לְבֻשׁ
מִבְּנֵי בְנוֹהִי עַד עָלְמָא עַד דְּיֵיתֵי וּבְדַם עֲנָבִים סוּתֵהּ: הַכְלִילִי עֵינַיִם מִיַּ֫
מְשִׁיחָא דְּדִילֵיהּ הִיא מַלְכוּתָא וְלִיהּ יִשְׁתַּמְּעוּן עַמְמַיָּא: יִסְחַר וְלִבֶן שִׁנַּיִם מֵחָלָב: פ זְבוּלֻן לְחוֹף יַמִּים
יִשְׂרָאֵל לְקַרְתֵּיהּ עִמָּא יְבֵנוּן וְהוּא לְחוֹף אֳנִיּוֹת וְיַרְכָתוֹ עַל צִ֫יְדֹן:
הַכְלִילִי וְיהוֹן עֲתִיקִין סְחוֹר־לֵיהּ וְעַבְדֵי אוֹרַיְתָא בְּאוּלְפָּן עַמֵּיהּ יְהֵי אַרְגְּוָן טַב לְבוּשׁוֹ
בְּסוּתֵיהּ מְלֵיָא כֵּילָא צִבְעָא וְהוֹרֵי וְצִבְעוֹנִין: יִסְפְּקוּן טוּרָיְהוּ בְּבֵי מַדְרְשֵׁי יִטּוֹפוּן נְעוּהִי מֵחֲבַר יְחִ֫
בְּקַרְתֵּיהּ בְּעַבּוּר וּבְעִדְרֵי עָנָא: וּבוּלוֹן עַל־סְפַר יַמְמַיָּא יִשְׁרֵי וְהוּא יְכַבֵּשׁ טְחוֹן בְּסִפְנֵי וְכַ֫
יַמָּא יִכּוֹל וּתְחוֹמֵיהּ יְהֵי מֵטֵי עַד־צִידֹן:

נור אריה יהודה . על דוד כתיב הכא גור וכתיב התם בתחלה גור בקיות סחול מלך עלינו אתה היית קודם
והמכיה את ישראל ולכסוף לחייב כשהמלכיהו עליהם וכן תרגם חנקלוס מלכות יהא בסידליה בתחלתו : מטרף
מהסדתיך כטורף טורף היה רעה לכלתהו וזהו יהודה שמודים לחייב : בני עלית . סילקת את עבדך
מה כתיב וכן כהדיב תהר מה דכתיב התם נדקה ומתי לבני כרע שכב כאריה כיומי משמע מנוחה תחת נפגעו ודים תחתיך
ד"ח מטרף בני עלית כמשיל כמפרית הטורף שמפרית לשחוט דכתיב גם את הארי ואת הדוב הכה עבדך כתעלית מה
פעה ולינך כתעלה דוד : לא יסור שבט מיהודה . מדוד ולילך אלו רחבעם שבכבל ארודים את ה
עד כי יבוא שילה . אלו תלמידים ושלו בימיהם ארץ ישראל : עד כי יבא שילה . מלך המשיח שה
שלו וכן תרגם חנקלוס . ומדרש אגדה מי לו שכאשר יבואו שלו למורשה : ולו יקהת עמים . תאספת עמים . לשון
היות כיבוד כאשו יפעתך ופנועים שנוטלת מיניהו וכאשו חותות המשפות כלשון הזה והם נקראים עריך נושא
שלו כתף ושלו כפך . וכן אלף שבחותי בחזיכם ושבחבחת חרב . לשון שלו לקי זה יקהת עמים תאסוף עמים
חלוני גויים ידרוסו ודומה לו ליקהת שם לקיבוץ שבשביל מעבי זקנתה : אסרי לגפן עירה . תתבצר על גפן עירה
מתרגם יין כמו יין כי היה מיקוד יהא אסיר לגפן עייר יחד ויטעבנו יחד מבגן אחת ומשורקה אחת בכ
בן אתון יחד : שורקה . זמורה תרוכה . ככה כיון לבושו . כל זה לשון יין : סותה . לשון מין כגד אחד ולין לו דו
כמו רק : לחמרי . כמו חומר וקיוד טוספת דונמית מקיימי מעשר דל מיוסבי בשמים וכן בכי אתנו מקום שבכרם
ותחקלים תרגם כולך היופיה . גפן . שם ישראל שבגן מיוסבים תשיב . עיירה . עיר זה ירושלם . שורקה . שלה
דבתיב וגפן נטעתך שורק : בכי אתנו . תרגומו יכבס היפיה לגפן שעיר החיתון בספר יחזקאל ושוד תרגם
לחמרים . גפן . שלו נדיך . בכי אתנו . עבדי תוריתה בלשון עזיה על שם רובי אתנות נחורת : כבס בין לבושו
יהא מרגון שב לבוסוקי שביבושו דומה ליין ובבושין הוא לשון פותה סחיטה לבשתו ומשיתה בדם ענבים
עיניו כה . ולשון רבותי פירשוהו כתלמוד לגנאי הסתת סברו בחסכת כתוכו ועל היין שמוע תלמיד חכם מרוב ה
חכמתו . לחדש כתרגומו . וכן לעיי חכלילות עיניים מבן דרך פותי יין עיניהם מלחדמים : ולבן שיניים מחלב
מיקר ר"ל מרעיה טוב לרועי עלן . וכן פירוש חקוקות לחדום עיניהם יפי מרוב יין ולבן שיניהם יפי מרוב חלב .
תרגומו תרגם עיניהם לשון הרים שמשם נוטפים למרחוק . ושוד תרגמו כתניהם לחדים שלשון שיניהם וקי לשון מכתשי
כעוזותי יקבי . מלי . לשון חומי חוץ בין לי בעוז לרחמי . יהונתן בקציעה תרגום סיכים לשון פיכי קטלני . לחוף יחוף
עלחוף יפיה תרגם : הוף . כתרגומו ספר ומלת יהיה מענין תדיר של חוף לחניות יומים כחוקים הכתוב עליהם יפיה

מַיִם אַל־תּוֹתַר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי
אָבִיךָ אָז חִלַּלְתָּ יְצוּעִי עָלָה׃ פ

שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אַחִים כְּלֵי
חָמָס מְכֵרֹתֵיהֶם׃ בְּסֹדָם אַל־תָּבֹא נַפְשִׁי
בִּקְהָלָם אַל־תֵּחַד כְּבֹדִי כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ
אִישׁ וּבִרְצֹנָם עִקְּרוּ שׁוֹר׃ אָרוּר אַפָּם כִּי עָז
וְעֶבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה אֲחַלְּקֵם בְּיַעֲקֹב
וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל׃

יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךָ
יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אָבִיךָ׃

גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף בְּנִי עָלִיתָ כָּרַע רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא
מִי יְקִימֶנּוּ׃ לֹא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיְּהוּדָה וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו
עַד כִּי־יָבֹא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְּהַת עַמִּים׃

אֹסְרִי לַגֶּפֶן עִירֹה וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ כִּבֵּס בַּיַּיִן לְבֻשׁוֹ
וּבְדַם עֲנָבִים סוּתֹה׃ חַכְלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וּלְבֶן שִׁנַּיִם מֵחָלָב׃

זְבוּלֻן לְחוֹף יַמִּים יִשְׁכֹּן וְהוּא לְחוֹף אֳנִיֹּת וְיַרְכָתוֹ עַל־צִידֹן׃

יִשָּׂשכָר חֲמֹר גָּרֶם רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפְּתָיִם׃ וַיַּרְא מְנֻחָה כִּי טוֹב
וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נָעְמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבֹּל וַיְהִי לְמַס עֹבֵד׃

דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ יְהִי־דָן נָחָשׁ עֲלֵי־דָרֶךְ שְׁפִיפֹן עֲלֵי־אֹרַח
הַנֹּשֵׁךְ עִקְבֵי־סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אָחֹר׃ לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְהוָה׃

גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד עָקֵב׃

מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ׃

נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלֻחָה הַנֹּתֵן אִמְרֵי־שָׁפֶר׃

בֵּן פֹּרָת יוֹסֵף בֵּן פֹּרָת עֲלֵי־עָיִן בָּנוֹת צָעֲדָה עָלָי שׁוּר׃
וַיַּמְרֻהוּ וְרָבּוּ וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים׃ וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ
וַיָּפֹזּוּ זְרֹעֵי יָדָיו מִידֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל׃
מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת שַׁדַּי וִיבָרְכֶךָּ בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל
בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת בִּרְכֹת שָׁדַיִם וָרָחַם׃ בִּרְכֹת אָבִיךָ
גָּבְרוּ עַל־בִּרְכֹת הוֹרַי עַד־תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם תִּהְיֶיןָ לְרֹאשׁ
יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃

בִּנְיָמִין זְאֵב יִטְרָף בַּבֹּקֶר יֹאכַל עַד וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק שָׁלָל׃

כָּל־אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם
אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אֹתָם׃

וַיְצַו אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי נֶאֱסָף אֶל־עַמִּי קִבְּרוּ אֹתִי
אֶל־אֲבֹתָי אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה עֶפְרֹן הַחִתִּי׃ בַּמְּעָרָה
אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מַמְרֵא בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי לַאֲחֻזַּת־קֶבֶר׃
שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־אַבְרָהָם וְאֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־יִצְחָק
וְאֶת־רִבְקָה אִשְׁתּוֹ וְשָׁמָּה קָבַרְתִּי אֶת־לֵאָה׃ מִקְנָה הַשָּׂדֶה
וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי־חֵת׃

וַיְכַל יַעֲקֹב לְצַוֹּת אֶת־בָּנָיו וַיֶּאֱסֹף רַגְלָיו אֶל־הַמִּטָּה וַיִּגְוַע
וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃

וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל־פְּנֵי אָבִיו וַיֵּבְךְּ עָלָיו וַיִּשַּׁק לוֹ׃ וַיְצַו יוֹסֵף
אֶת־עֲבָדָיו אֶת־הָרֹפְאִים אֶת־אָבִיו לַחֲנֹט אֶת־אָבִיו וַיַּחַנְטוּ
הָרֹפְאִים אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּמְלְאוּ־לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי כֵן יִמְלְאוּ
יְמֵי הַחֲנֻטִים וַיִּבְכּוּ אֹתוֹ מִצְרַיִם שִׁבְעִים יוֹם׃

וַיַּעַבְרוּ יְמֵי בְכִיתוֹ וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל־בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר אִם־נָא
מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵיכֶם דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי פַרְעֹה לֵאמֹר׃ אָבִי
הִשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי אֲשֶׁר כָּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן שָׁמָּה תִּקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֶעֱלֶה־נָּא וְאֶקְבְּרָה אֶת־אָבִי וְאָשׁוּבָה׃

וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה עֲלֵה וְקְבֹר אֶת־אָבִיךָ כַּאֲשֶׁר הִשְׁבִּיעֶךָ׃

וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו וַיַּעֲלוּ אִתּוֹ כָּל־עַבְדֵי פַרְעֹה זִקְנֵי
בֵיתוֹ וְכֹל זִקְנֵי אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְכֹל בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו וּבֵית אָבִיו
רַק טַפָּם וְצֹאנָם וּבְקָרָם עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן׃ וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם־רֶכֶב
גַּם־פָּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כָּבֵד מְאֹד׃

וַיָּבֹאוּ עַד־גֹּרֶן הָאָטָד אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפֵּד
גָּדוֹל וְכָבֵד עַד־מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֵבֶל שִׁבְעַת יָמִים׃

וַיַּרְא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת־הָאֵבֶל בְּגֹרֶן הָאָטָד וַיֹּאמְרוּ
אֵבֶל כָּבֵד זֶה לְמִצְרָיִם עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ אָבֵל מִצְרַיִם אֲשֶׁר
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן׃

וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּם׃ וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָנָיו אַרְצָה כְּנָעַן
וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּמְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה
לַאֲחֻזַּת־קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי עַל־פְּנֵי מַמְרֵא׃

וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרַיְמָה הוּא וְאֶחָיו וְכָל־הָעֹלִים אִתּוֹ לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו
אַחֲרֵי קָבְרוֹ אֶת־אָבִיו׃

וַיִּרְאוּ אֲחֵי יוֹסֵף כִּי מֵת אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוּ יִשְׂטְמֵנוּ יוֹסֵף וְהָשֵׁב
יָשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמַלְנוּ אֹתוֹ׃ וְעַתָּה אֲבִיךָ צִוָּה
לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר׃ כֹּה־תֹאמְרוּן לְיוֹסֵף אָנָּא שָׂא נָא פֶּשַׁע אַחֶיךָ
וְחַטָּאתָם כִּי רָעָה גְמָלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפֶשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ׃
וַיֵּבְךְּ יוֹסֵף בְּדַבְּרָם אֵלָיו׃

וַיֵּלְכוּ גַּם־אֶחָיו וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֵּנוּ לְךָ לַעֲבָדִים׃

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל־תִּירָאוּ כִּי הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנִי׃ וְאַתֶּם
חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשָׁבָהּ לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֹׂה כַּיּוֹם הַזֶּה
לְהַחֲיוֹת עַם רָב׃ וְעַתָּה אַל־תִּירָאוּ אָנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְּכֶם
וַיְנַחֵם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל־לִבָּם׃

וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים׃
וַיַּרְא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בָּנִים שִׁלֵּשִׁים גַּם בְּנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה
יֻלְּדוּ עַל־בִּרְכֵּי יוֹסֵף׃

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אָנֹכִי מֵת וֵאלֹהִים פָּקֹד יִפְקֹד אֶתְכֶם
וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃ וַיַּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד
יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה׃

וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן־מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים וַיַּחַנְטוּ אֹתוֹ וַיִּישֶׂם בָּאָרוֹן
בְּמִצְרָיִם׃

וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת
וְהָיָה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם אֶל
אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם: וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׁכֶם אַחַד
עַל אַחֶיךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי
וּבְקַשְׁתִּי: פ פ

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר
הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא
אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים: הִקָּבְצוּ וְשִׁמְעוּ
בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם:
רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כֹחִי
וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז:

וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת
וְהָיָה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם אֶל
אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם: וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׁכֶם אַחַד
עַל אַחֶיךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי
וּבְקַשְׁתִּי: פ פ

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר
הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא
אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים: הִקָּבְצוּ וְשִׁמְעוּ
בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם:
רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כֹחִי
וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז:

וַיְבָרֶךְ אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמַר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
הִתְהַלְּכוּ אֲבֹתַי לְפָנָיו אַבְרָהָם וְיִצְחָק
הָאֱלֹהִים הָרֹעֶה אֹתִי מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל־רָע יְבָרֵךְ אֶת־
הַנְּעָרִים וְיִקָּרֵא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתַי
אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיִדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃
וַיַּרְא יוֹסֵף כִּי יָשִׁית אָבִיו יַד יְמִינוֹ עַל־רֹאשׁ
אֶפְרַיִם וַיֵּרַע בְּעֵינָיו וַיִּתְמֹךְ יַד אָבִיו לְהָסִיר
אֹתָהּ מֵעַל רֹאשׁ אֶפְרַיִם עַל רֹאשׁ מְנַשֶּׁה׃
וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו לֹא כֵן אָבִי כִּי זֶה
הַבְּכֹר שִׂים יְמִינְךָ עַל רֹאשׁוֹ׃ וַיְמָאֵן אָבִיו
וַיֹּאמֶר יָדַעְתִּי בְּנִי יָדַעְתִּי גַּם הוּא יִהְיֶה לְעָם
וְגַם הוּא יִגְדָּל וְאוּלָם אָחִיו הַקָּטֹן יִגְדַּל
מִמֶּנּוּ וְזַרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא הַגּוֹיִם׃ וַיְבָרְכֵם
בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּךָ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר יְשִׂמְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה
וַיָּשֶׂם אֶת־אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה׃

וברך את יוסף ואמר האלהים אשר
דפלחו אבהתי קדמוהי אברהם
ויצחק ייי דזן יתי מדאתני עד
יומא הדין׃ מלאכא דפרוק יתי
מכל בישא יברך ית עולמיא
ויתקרי בהון שמי ושום אבהתי
אברהם ויצחק וכנוני יסגון
בגו בני אינשא על ארעא׃ וחזא
יוסף ארי שוי אבוהי ית ימינה
על רישא דאפרים וכאיש
בעינוהי וסעדא ידא דאבוהי
לאעדאה יתה מעל רישא דאפרים
לאנחותה על רישא דמנשה׃
ואמר יוסף לאבוהי לא כן אבא
ארי דין בוכרא שו ימינך על
רישיה׃ וסריב אבוהי ואמר
ידענא ברי ידענא אף הוא יהי
לעם ואף הוא יסגי ובנוי ירבון
ושירא יסגי מניה ובנוהי ירבון
שליטן בעממיא ובריכנון ביומא
ההוא למימר בך יברך ישראל
למימר ישויניך ייי כאפרים
וכמנשה ושוי ית אפרים קדם
מנשה׃

ואנא במיתי מפדן מיתת עלי
רחל בארעא דכנען באורחא
בעוד־כרוב ארעא למיעל לאפרת
וקברתה תמן באורח אפרת הוא
בית לחם: והוא ישראל ית־בני
יוסף ואמר מן איין: ואמר יוסף
לאבוהי בני אנון דיהב־לי יי
הכא ואמר קריבינון כען לותי
ואיברכינון: ועיני ישראל יקרן
מסבו לא יכל למחוי וקריב יתהון
לותיה ונשיק להון ונפיף להון:
ואמר ישראל ליוסף מחוי אפך
לא סברית ורא אחוי ית אף
ית־בנך: ואפיק יוסף יתהון מן־
קדמוהי וסגיד על־אפוהי על־
ארעא: ודבר יוסף ית־תרויהון
ית־אפרים בימיניה משמאלא
דישראל וית־מנשה בשמאליה
מימינא דישראל וקריב לותיה:
ואושיט ישראל ית־ימיניה ושוי
על־רישא דאפרים והוא זעירא
וית־שמאליה על־רישא דמנשה
אחכמינון לידוהי ארי־מנשה

בוכרא:

ואנא כד אתיתי מפדן מיתת עלי רחל בארעא דכנען באורחא כמיל ארעא למיעל לאפרת וקברתה תמן באורח אפרת הוא בית לחם: והוא ישראל ית בני יוסף ואמר מן איין: ואמר יוסף לאבוהי בני אנון דיהב לי יי הכא ואמר קריבינון כען לותי ואיברכינון: ועיני ישראל יקרן מסבו לא יכל למחוי וקריב יתהון לותיה ונשיק להון ונפיף להון: ואמר ישראל ליוסף מחוי אפך לא סברית ורא אחוי יתי יי אף ית בנך: ואפיק יוסף יתהון מן קדמוהי וסגיד על אפוהי על ארעא: ודבר יוסף ית תרויהון ית אפרים בימיניה משמאלא דישראל וית מנשה בשמאליה מימינא דישראל וקריב לותיה: ואושיט ישראל ית ימיניה ושוי על רישא דאפרים והוא זעירא וית שמאליה על רישא דמנשה אחכמינון לידוהי ארי מנשה

ואני בבואי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת ארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם: ויראה ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה: ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם: ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם: ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך: ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה: ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו מימין ישראל ויגש אליו: וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה

וקברתני בקברותם ויאמר אנכי אעשה
דברך׃ ויאמר השבעה לי וישבע לו
וישתחו ישראל על ראש המטה׃
פ ויהי אחרי הדברים האלה
ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את
שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים׃ ויגד
ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך
ויתחזק ישראל וישב על המטה׃ ויאמר
יעקב אל יוסף אל שד׳ נראה אלי בלוז
בארץ כנען ויברך אתי׃ ויאמר אלי הנני
מפרך והרביתך ונתתיך לקהל עמים
ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך
אחזת עולם׃ ועתה שני בניך הנולדים
לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה
לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון
יהיו לי׃ ומולדתך אשר הולדת אחריהם
לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם׃

ותקברני בקבורתהן ואמר
אנא אעביד כפתגמך ׀ ואמר
קיים לי וקיים ליה וסגיד ישראל
על רישׁ ערסא ׃ והוה כתר
פתגמיא האילין ואמר ליוסף הא
אבוך טרע ורתית תרין בנוהי
עמיה ית מנשה וית אפרים׃ ואתחוי
ליעקב ואמר הא ברך יוסף אתי
לותך ואתקף ישראל ויתיב על־
ערסא׃ ואמר יעקב ליוסף אל
שדי איתגלי לי בלוז בארעא
דכנען וברך יתי׃ ואמר לי הא־
אנא מפשׁישך ואסגינך ואתנינך
לכנשת שבטין ואתן ית ארעא
הדא לבנך בתרך אחסנת עלם׃
וכען תרין בנך דאיתלידו לך־
בארעא דמצרים עד־ מיתאי לותך
למצרים דילי אינון אפרים ומנשה
כראובן ושמעון יהון קדמי׃ ובנין
דתוליד בתריהון דילך יהון על
שום אחוהון יתקרון באחסנתהון׃

ותקברני בקבורתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃ ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים׃ ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה׃ ויאמר יעקב אל יוסף אל שד׳ נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי׃ ויאמר אלי הנני מפרך והרביתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם׃ ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי׃ ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם׃

וַיְחִי בְּאַרְצוֹ עַלְלָתָא וְתִתְּנוּן חַד
מִן חֲמִשָּׁא לְפַרְעֹה וְאַרְבַּע חוֹלְקִין
יְהֵי לְכוֹן לְבַר זְרַע חַקְלָא וּלְמֵיכַל לְטַפְלְכוֹן
וְלְאֵנָשׁ בָּתֵּיכוֹן וּלְמֵיכַל לְטַפְלְכוֹן׃
וַאֲמַרוּ קַיֶּמְתָּנָא נַשְׁכַּח־חֵן
בְּעֵינֵי רַבּוֹנִי וְנִהְיֶה עַבְדִין לְפַרְעֹה׃
וְשׁוּי יָתָהּ יוֹסֵף לִגְוָרָא עַד יוֹמָא
הָדֵין עַל אַרְעָא דְמִצְרַיִם דִּיהוֹן
יְהָבִין חַד מִן חֲמִשָּׁא לְפַרְעֹה־
לְחוֹד אַרְעָא כוֹמְרַיָא בִּלְחוֹדֵיהוֹן
לָא־הֲוָת לְפַרְעֹה׃ וְיָתִיב יִשְׂרָאֵל
בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּאַרְעָא דְגֹשֶׁן
וְאֶחְסִנוּ בָהּ וְנִפְּשׁוּ וְסַגִּיאוּ לַחְדָּא׃
פרס וְחָיָא יַעֲקֹב בְּאַרְעָא דְמִצְרַי
שְׁבַע עֶשְׂרֵה שְׁנִין וַהֲווֹ יוֹמֵי יַעֲקֹב
שְׁנֵי חַיָּוהִי מְאָה וְאַרְבְּעִין וְשִׁבְעָ
שְׁנִין׃ וּקְרִיבוּ יוֹמֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵמָת
וּקְרָא לִבְרֵיהּ לְיוֹסֵף וַאֲמַר לֵיהּ
אִם כְּעַן אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין בְּעֵינָךְ
שׁוֹ כְעַן יְדָךְ תְּחוֹת יַרְכִּי וְתַעְבֵּיד
עִמִּי טֵיבוּ וּקְשׁוֹט לָא כְעַן
תְּקַבְּרִנִּי בְּמִצְרַיִם׃ וְאֶשְׁכּוֹב
עִם־אֲבָהָתַי וְתֵטַלְנִנִּי מִמִּצְרַיִם

וְהָיָה בַּתְּבוּאֹת וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לְפַרְעֹה
וְאַרְבַּע הַיָּדוֹת יִהְיֶה לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה
וְלַאֲכָלְכֶם וְלַאֲשֶׁר בְּבָתֵּיכֶם, וְלֶאֱכֹל
לְטַפְּכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ הֶחֱיִתָנוּ נִמְצָא חֵן בְּעֵינֵי
אֲדֹנִי וְהָיִינוּ עֲבָדִים לְפַרְעֹה׃ וַיָּשֶׂם אֹתָהּ
יוֹסֵף לְחֹק עַד הַיּוֹם הַזֶּה עַל אַדְמַת מִצְרַיִם
לְפַרְעֹה לַחֹמֶשׁ רַק אַדְמַת הַכֹּהֲנִים
לְבַדָּם לֹא הָיְתָה לְפַרְעֹה׃ וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָהּ וַיִּפְרְ
וַיִּרְבּוּ מְאֹד׃ פרס וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי יְמֵי יַעֲקֹב שְׁנֵי חַיָּיו
שֶׁבַע שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמְאַת שָׁנָה׃ וַיִּקְרְבוּ
יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא, לִבְנוֹ לְיוֹסֵף
וַיֹּאמֶר לוֹ אִם נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ שִׂים
נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד
וֶאֱמֶת אַל נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם׃ וְשָׁכַבְתִּי
עִם־אֲבֹתַי וּנְשָׂאתַנִי מִמִּצְרַיִם

לזרע הפרדס שכבל סנה ופרט ולאכל העבדים והפתחות אשר בבתיכם ולאכל לטפכם כתיב קמיצה
כזיבה חן בעיני אדני עבדות לנו זולת כאשר ממרית וכיוצו עבדים לפרעה . להעלות על השם הזה בכל פעה ופעה
פלח יעבדוניה פרש כאשר מצרים יקיצן בארץ מצרים ויחזו כה לעון לחזוק ;

פרשת ויחי יעקב

ועבם פל ישראל מצרית העבוד שהתחילו לעבדים ; ויקרבו ימי ישראל שיגיעו לימי חבותיו
ליוסף . לני שהיה יכולת בידו לעשות ; שים נא ידך ושכוב לי ; חבר ואחת . חסד ואמת . חסדים עשויים עם המתים שאין
על אמת פליטה מצינו לשתעם שכר וגמול של תקברני במצרים . לפי שחוכן לאדות עפרן כיצרים ויקברוהו
חיין של בשר נגעל מחילות ופלח ישמעאלי מצרים ע"ז שכשם שהפרעים מן העובדים כך בפרעים שם בת ידך
דכתיב וכבל שפי מצרים תשמה שפטים ושכבתי עם אבותי ואו זו מחוברת לתענה שתחת שיקברוהו בת ידך
תחת ירכי ושכב לי ואני סופי לשכב עם אבותי , ואתה תעלני ממצרים וקברתני בקבורתם ואו ואקברתי עם
אבותי שכבוני עם אבותי במערת שדה עפרון וקברתני ויעול מצינו שכל מקום שכתוב
בו עם אבותיו שיש בו מערה ולא שקבור ורק כאן ושכב דוד עם אבותיו ויקבר בעיר דוד ויתחזו ישראל שכבתי
בעידניה סגיד ליה על רחם המערה . הקך עצמו לבד השכיבה ; בארץ לחודי מהשכיבה

בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר
והחמרים וינהלם בלחם בכל מקנהם
בשנה ההוא׃ ותתם השנה ההוא ויבאו
אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד
מאדני כי אם תם הכסף ומקנה הבהמה
אל אדני לא נשאר לפני אדני בלתי אם
גויתנו ואדמתנו׃ למה נמות לעיניך גם־
אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת אדמתנו
בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים
לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה
לא תשם׃ ויקן יוסף את כל אדמת
מצרים לפרעה כי מכרו מצרים איש
שדהו כי חזק עלהם הרעב ותהי הארץ
לפרעה׃ ואת העם העביר אתו לערים
מקצה גבול מצרים ועד קצהו׃ רק אדמת
הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת
פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם
פרעה על כן לא מכרו את אדמתם׃
ויאמר יוסף אל העם הן קניתי אתכם היום
ואת אדמתכם לפרעה הא לכם זרע
ועשיתם את האדמה׃ והיה בתבואת

בסוסותא ובגיתי ענא ובגיתי תורי
ובחטריא וניניון בלחמא בכל־
גיתיהון בשתא ההיא׃ ושלימת
שתא ההיא ואתו לותיה בשתא
תניתא ואמרו ליה לא־נכסי מן־
רבוני אילהין שלים כספא וגיתי
בעירא לות רבוני לא אשתאר
קדם רבוני אלהין גויתנא וארענא׃
למה נמות לעינך אף־אנחנא
אף־ארעא קנינא ית־ארעא
בלחמא וניזי אנחנא וארעא
עבדין לפרעה והב בר־זרעא
ונחי ולא נמות וארעא לא תבור׃
וקנא יוסף ית כל ארעא דמצרים
לפרעה ארי־זבינו מצראי גבר־
חקליה ארי־תקיף עליהון כפנא
והות ארעא לפרעה׃ וית עמא
אעבר יתיה מקרי לקרי מסוף
תחום מצרים ועד סופיה׃ לחוד
ארעא דכהניא לא קנה ארי חולק
לכוהני מן קדם פרעה
ואכלין ית־חולקהון דיהב להון
פרעה על־כן לא זבנו ית־ארעהון׃
ואמר יוסף לעמא הא קנינא ית־אתכון
יומא דין וית ארעכון לפרעה הא
לכון בר זרעא ותזרעון ית
ארעא׃

ס ס ס ס ס ס ס

ואמר יעקב לפרעה ימי שני
תולדותי מאה ושלשים שנים ועיין
ובשלו הוו יומי שני חיי ולא אדביקו
ית יומי שני חיי אבהתי ביומי
תולדותהון: וברך יעקב ית־
פרעה ונפק מלות פרעה ואתיב
יוסף ית־אבוהי וית־אחוהי ויהב
להון אחסנא בארעא דמצרים
כד שפיר בארעא בארע רעמסס
כמא דפקיד פרעה: ויזן יוסף ית־
אבוהי וית־אחוהי וית כל־בית
אבוהי לחמא לפום טפלא ולחמא
לית בכל־ארעא ארי תקיף כפנא
לחדא ואשתלהי עמא דארעא
דמצרים ועמא דארעא דכנען מן־
קדם כפנא: ולקיט יוסף ית־כל־
כספא דאשתכח בארעא דמצרי
ובארעא דכנען בעיבורא דאינון
זבנן ואיתי יוסף ית־כספא לבית
פרעה: ושלים כספא בארעא
דמצרים ומארעא דכנען ואתו
כל־מצראי לות־יוסף למימר הב־
לנא לחמא ולמא נמות לקבלך
ארי שלים כספא: ואמר יוסף הבו
גיתיכון ואיתן לכון בגיתיכון אם־
שלים כספא: ואייתיו ית־גיתיהון
לות־יוסף ויהב להון יוסף לחמא

ויגש אליו

ויאמר יעקב אל־פרעה ימי שני
מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי
שני חיי ולא השיגו את־ימי שני חיי אבתי
בימי מגוריהם: ויברך יעקב את־פרעה
ויצא מלפני פרעה: וישב יוסף את־אביו
ואת־אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים
במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה
פרעה: ויכלכל יוסף את־אביו ואת־אחיו
ואת כל־בית אביו לחם לפי הטף: ולחם
אין בכל הארץ כי כבד הרעב מאד ותלה
ארץ מצרים וארץ כנען מפני הרעב: וילקט
יוסף את כל־הכסף הנמצא בארץ מצרים
ובארץ כנען בשבר אשר המ שברים
ויבא יוסף את־הכסף ביתה פרעה: ויתם
הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו
כל מצרים אל־יוסף לאמר הבה לנו לחם
ולמה נמות נגדך כי אפס כסף: ויאמר
יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם במקניכם
אם אפס כסף: ויביאו את־מקניהם אל
יוסף ויתן להם יוסף לחם

עכי מגורי, יומי גרותי כל יומי הייתי גר בארץ לחרים: ולא השיגו, כטובה: ויברך יעקב, כדרך כל הנפטרין
מלבני הפרים מברכין לותם וכותבי רשות ויוה ברכה כרכו פיעה ניעם לרגלי פתן תרן מברי מותה מי נתתי
לתת ניעם עולה ומפקה לת הארץ: רעמסס, מלרן גושן היה: לחם לפי הטף, לפי תצריך לבלבי ביתם: ולחם אין
בכל הארץ, חוזר לענין הראשון לתחלת פני הדבר: ותלה, כחום ותלאה לשון עייפות כתרגומו ודומיה
זקים: כשכר לפר הם סוכרים, מתגיין לו לת תבבים: לחם, כתרגומו פלים כפנה: ויכלכל כחו
ודומיה לו לין מכלכלה על מי מכוחות יכלכי כפנה הפנית לפני הרעב: כי לם תם תבפך, לפר תם וכה הכל לל
לחדוי: כלתי לם בוייתנו ולדיתנו כחו לם לת בויתנו: ותן זרע, לזרוע לת הלדמה וה לכ פלי יוסף ושוב מחש
פנים לפר לין חרים וקניך מכיין פנה יעקב כתנים כתחה לרגלו ברכה ותתחילו לזרוע:

תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל
רעה צאן ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר
אבי ואחי וצאנם ובקרם וכל אשר להם
באו מארץ כנען והנם בארץ גשן ומקצה
אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני
פרעה ויאמר פרעה אל אחיו מה
מעשיכם ויאמרו אל פרעה רעה צאן
עבדיך גם אנחנו גם אבותינו ויאמרו אל
פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה
לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ
כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן
ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך ואחיך
באו אליך ארץ מצרים לפניך הוא במיטב
הארץ הושב את אביך ואת אחיך ישבו
בארץ גשן ואם ידעת ויש בם אנשי חיל
ושמתם שרי מקנה על אשר לי ויבא
יוסף את יעקב אביו ויעמד לפני פרעה
ויברך יעקב את פרעה ויאמר פרעה
אל יעקב כמה ימי שני חייך

דיתיבון בארעא דגשן ארי
טרחק מצראי כל רעי ענא
ואתא יוסף ואחוי לפרעה ואמר
אבא ואחי וענהון ותוריהון וכל
דילהון אתו מארעא דכנען והא
אינון בארעא דגשן ומקצר
אחוהי רבר חמשא גוברין
ואקטינון קדם פרעה ואמר פרעה
לאחוהי מה עובדיכון ואמרו
לפרעה רעי ענא עבדך אף
אנחנא אף אבהתנא ואמרו
לפרעה לאיתותבא בארעא
ארתנא ארי ליית רעיא לענא די
לעבדך ארי תקיף כפנא בארעא
דכנען וכען יתבון כען עבדך
בארעא דגשן ואמר פרעה ליוסף
למימר אבוך ואחך אתו לותך
ארעא דמצרים קדמך היא
ברשפיר בארעא אושיב ית
אבוך ויתי אחך יתבון בארעא
דגשן ואם ידעת ואית בהון גברין
דחיל ותמנינון רברבי עיתי על דילי
ואעיל יוסף ית יעקב אבוהי
ואקימיה קדם פרעה ובריך
יעקב ית פרעה ואמר פרעה
ליעקב כמה יומי שני חייך

כי תועבת מצרים כל רועה צאן לפי שהן לוקחין לעיסותיהן ומקנה אחיו אין מביאותיהם מכתם לגבורים
שהם יודעים לותם גבורים יעשה אותם חכמי אלהותו: ושו רן רחוקין ממעיין לי יסבכר וכבימין אותם שלא כפל מסך
שמותם מפסיקים ומעמיד הגבורים כפל כבון אחת ליהודה וליחזר מיכ״ו קול יהודה וכ״ד תמיד כרוך ומרחיב גד ;
לעבתני אחד כתלי שכב רבון יעקב אחת לזכולון לאחר אחד לזכולון כאחת כרוך יפחיד בנימין
אחר כך שהיה לחנדת מרן יפרש ; תכל תעמוד ככלי שלבו כי מעיניו כי שחותם מפסיל שמותם שם שחלפים ומקם
שהיה לפני פרעה ויהודה מפסיל שאו שם לא שמוש תעשות מפסיל שלא יעשם יש לדבר שמוש מעשה דרחוקין שחודיד
כחיתה כפבע קרוב ומבריח לספרי מבינו כה בפרשת וזאת הברכה כמו תעמוד שלבו שחמי חיל בקיאי כחוקותם
ניתנו לתן שב אחר לי שב לתן שני לי ויברך יעקב את פרעה . קיש שחלת שלום כדרך כל הברכה לפני אלהים עבדיקים

לְמִצְרַיִם נַפְקִי יַרְכֵּיהּ בַּר כְּנָשֵׁי
בְּנֵי יַעֲקֹב כָּל נַפְשָׁתָא שִׁתִּין
וְשִׁית וּבְנֵי יוֹסֵף דְּאִתְיְלִידוּ לֵיהּ
בְּמִצְרַיִם נַפְשָׁתָא תְּרֵיתִין כָּל
נַפְשָׁתָא לְבֵית יַעֲקֹב דְּעָלָ
לְמִצְרַיִם שִׁבְעִין וְיָת יְהוּדָה שְׁלַח
קֳדָמוֹהִי לְוָת יוֹסֵף לְפַנָּאָה קֳדָמוֹהִי
לְגֹשֶׁן וְאַתוֹ לְאַרְעָא דְּגֹשֶׁן וְטַכְּסִים
יוֹסֵף רְתִיכוֹהִי וְסָלִיק לְקַדָּמוּת
יִשְׂרָאֵל אֲבוּהִי לְגֹשֶׁן וְאִתְחֲוִי לֵיהּ
וְנָפַל עַל צַוָּארֵיהּ וּבְכָא עַל צַוָּארֵי
עוֹד׃ וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף אֲלוֹ
אָנָא מֵאִית וְמָנָא הָדָא כְּנִשְׁתָּם אֲנָא
בָּתַר דְּחַזִּיתְנָן לְאַפָּךְ אֲרֵי עַד
כְּעַן קַיָּם אַתְּ׃ וַאֲמַר יוֹסֵף לְאַחְוָהִי
וּלְבֵית אֲבוּהִי אֵיסַק וְאֵיחֲוִי לְפַרְעֹה
וְאֵימַר לֵיהּ אַחַי וּבֵית אַבָּא דִּי
בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן אַתּוֹ לְוָתִי׃ וּגְבָרַיָּא
רָעֵי עָנָא אֲרֵי גְּבָרֵי מָרֵי גַּיְתָא הֲוֹ
וְעָנְהוֹן וְתוֹרֵיהוֹן וְכָל דִּילְהוֹן אֵיתַיְיוּ׃
וִיהֵי אֲרֵי יְקָרֵי לְכוֹן פַּרְעֹה וְיֵימַר
מָה עוֹבָדֵיכוֹן׃ וְתֵימְרוּן גְּבָרֵי מָרֵי
גַּיְתָא הֲוֹ עַבְדָךְ מִטְּעוּרֵנָא וְעַד כְּעַן
אַף אֲנַחְנָא אַף אֲבָהָתָנָא בְּדִיל

מִצְרַיְמָה׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיְמָה יַעֲקֹב
כָּל נֶפֶשׁ שִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ׃ וּבְנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר
יֻלַּד לוֹ בְּמִצְרַיִם נֶפֶשׁ שְׁנָיִם כָּל הַנֶּפֶשׁ
לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיְמָה שִׁבְעִים׃
פ וְאֶת יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף
לְהוֹרֹת לְפָנָיו גֹּשְׁנָה וַיָּבֹאוּ אַרְצָה גֹּשֶׁן׃
וַיֶּאְסֹר יוֹסֵף מֶרְכַּבְתּוֹ וַיַּעַל לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל
אָבִיו גֹּשְׁנָה וַיֵּרָא אֵלָיו וַיִּפֹּל עַל צַוָּארָיו וַיֵּבְךְּ
עַל צַוָּארָיו עֽוֹד׃ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף
אָמוּתָה הַפָּעַם אַחֲרֵי רְאוֹתִי אֶת פָּנֶיךָ כִּי
עוֹדְךָ חָי׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו וְאֶל בֵּית
אָבִיו אֶעֱלֶה וְאַגִּידָה לְפַרְעֹה וְאֹמְרָה אֵלָיו
אַחַי וּבֵית אָבִי אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בָּאוּ אֵלָי׃
וְהָאֲנָשִׁים רֹעֵי צֹאן כִּי אַנְשֵׁי מִקְנֶה הָיָ֫ו
וְצֹאנָם וּבְקָרָם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם הֵבִיאוּ׃ וְהָיָה
כִּי יִקְרָא לָכֶם פַּרְעֹה וְאָמַר מַה מַּעֲשֵׂיכֶם׃
וַאֲמַרְתֶּם אַנְשֵׁי מִקְנֶה הָיוּ עֲבָדֶיךָ מִנְּעוּרֵינוּ
וְעַד עַתָּה גַּם אֲנַחְנוּ גַּם אֲבֹתֵינוּ בַּעֲבוּר

לְהוֹרוֹת לְפָנָיו כְּתַרְגּוּמוֹ לְעַמּוֹת לוֹ מָקוֹם לְהוֹרוֹת הֵיכָךְ יֵשְׁבוּ כֵּן׃ לְפָנָיו קוֹדֶם מִינִיעַ לָהֶם ׃ וְיוֹרֵם מִגִּדֵּל לְהוֹרוֹת
לְפָנָיו לְתַקֵּן לוֹ בַּיִת תַּלְמוּד תּוֹרָה מְקוֹם תְּנָא קוֹדֶם לְיַסְרֵהוּ׃ וַיֶּאְסֹר יוֹסֵף מֶרְכַּבְתּוֹ ׃ הוּא עַצְמוֹ אֶסַּר הַסּוּס לְמֶרְכַּבְתּוֹ
לְהַזְדָּרֵז לְמִצְוַת אָבִיו ׃ וַיַּרְא לוֹ ׃ יוֹסֵף מֵרָחֹק אֶל אָבִיו ׃ וַיִּבְךְּ עַל צַוָּארָיו עוֹד ׃ לְשׁוֹן פְּרִידוּת בְּכִיָּה ׃ וְכֵן כִּי לֹא עַל הַיָּמִים
יָמִים עוֹד לְשׁוֹן רַבִּי הוּא לְהֵיכָן סָם עָלָיו עֲלִילוֹת דְּבָרִים מוֹסִפּוֹת עַל חֲטָאַיִךְ לְהָכִין כֵּן הִרְבָּה וְהוֹסִיף כְּבָכִיָּה יוֹתֵר עַל
הָרִאשׁוֹנָה לְאָבֵל יַעֲקֹב לֹא נִפַּל עַל צַוָּארֵי יוֹסֵף וְלֹא נִפְקְדוּ רְכוּתֵיכוֹן ׃ לְהַיִּיתֵי קוֹרֵא לְתַת שָׁמַע ׃ לְתוֹתָה הַפַּעַם ׃ אָמַר
כְּתַרְגּוּמוֹ וּמִדְּרַשׁ סְכוֹר הֵיכִי לְעוֹת עִמּוֹ בְּנֵי מֵיתוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּכְעוֹלָם הַבָּא פַּסְקֵיהּ לְקוּרְיָא סְכִינָה מִכִּי יְהֵיבֵי אָמַר
רוֹעֵי צֹאן ׃ כְּעִבּוּר תַּסְכּוֹ כְּלַרְן נוּסָן ׃ וְהֵיכָא לְכֹם מְהֵיכָא לְרַן מִדְּעָה וְכַמָּה תִּתְמְהוּ לוֹ מֵאַיִן אַתֶּם בְּקִיאִים בְּחָכְמַת
לְחַדֵּת יְרִיקְכֶם וְעֵינֵיכֶם וְיוֹשְׁיכֶם סָם ׃

בְּנֵי־פֶרֶץ חֶצְרוֹן וְחָמוּל׃ וּבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוֹלָע
וּפוּוָה וְיוֹב וְשִׁמְרֹן׃ וּבְנֵי זְבוּלֻן סֶרֶד וְאֵלוֹן
וְיַחְלְאֵל׃ אֵלֶּה בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב
בְּפַדַּן אֲרָם וְאֵת דִּינָה בִתּוֹ כָּל־נֶפֶשׁ בָּנָיו
וּבְנֹתָיו שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ׃ וּבְנֵי גָד צִפְיוֹן וְחַגִּי
שׁוּנִי וְאֶצְבֹּן עֵרִי וְאֲרוֹדִי וְאַרְאֵלִי׃ וּבְנֵי אָשֵׁר
יִמְנָה וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה וְשֶׂרַח אֲחֹתָם
וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמַלְכִּיאֵל׃ אֵלֶּה בְּנֵי זִלְפָּה
אֲשֶׁר נָתַן לָבָן לְלֵאָה בִתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה
לְיַעֲקֹב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נָפֶשׁ׃ בְּנֵי רָחֵל אֵשֶׁת
יַעֲקֹב יוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃ וַיִּוָּלֶד לְיוֹסֵף בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָלְדָה לוֹ אָסְנַת בַּת־פּוֹטִי פֶרַע
כֹּהֵן אֹן אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרָיִם׃ וּבְנֵי בִנְיָמִן
בֶּלַע וָבֶכֶר וְאַשְׁבֵּל גֵּרָא וְנַעֲמָן אֵחִי
וְרֹאשׁ מֻפִּים וְחֻפִּים וָאָרְדּ׃ אֵלֶּה בְּנֵי רָחֵל אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב כָּל־
נֶפֶשׁ אַרְבָּעָה עָשָׂר׃ וּבְנֵי דָן
חֻשִׁים׃ וּבְנֵי נַפְתָּלִי יַחְצְאֵל וְגוּנִי
וְיֵצֶר וְשַׁלֻּם׃ אֵלֶּה בְנֵי־בִלְהָה
דִּינָהּ לְבָן לְרָחֵל בִּתְּהּ וַתֵּלֶד
אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ
שִׁבְעָה׃ כָּל־הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב

בְּנֵי־פֶרֶץ חֶצְרוֹן וְחָמוּל׃ וּבְנֵי
יִשָּׂשכָר תּוֹלָע וּפוּוָה וְיוֹב וְשִׁמְרֹן׃
וּבְנֵי זְבוּלֻן סֶרֶד וְאֵלוֹן וְיַחְלְאֵל׃ אֵלֶּה
בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב בְּפַדַּן
אֲרָם וְאֵת דִּינָה בִתּוֹ כָּל־נֶפֶשׁ
בָּנָיו וּבְנֹתָיו שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ׃ וּבְנֵי
גָד צִפְיוֹן וְחַגִּי שׁוּנִי וְאֶצְבֹּן עֵרִי
וְאֲרוֹדִי וְאַרְאֵלִי׃ וּבְנֵי אָשֵׁר יִמְנָה
וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה וְשֶׂרַח
אֲחֹתָם וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמַלְכִּיאֵל׃
אֵלֶּה בְּנֵי זִלְפָּה אֲשֶׁר נָתַן לָבָן לְלֵאָה
בִּתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב
שִׁשָּׁה עָשָׂר נָפֶשׁ׃ בְּנֵי רָחֵל אֵשֶׁת
יַעֲקֹב יוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃ וַיִּוָּלֶד לְיוֹסֵף
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָלְדָה לוֹ
אָסְנַת בַּת־פּוֹטִי פֶרַע כֹּהֵן אֹן
אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרָיִם׃ וּבְנֵי בִנְיָמִן
בֶּלַע וָבֶכֶר וְאַשְׁבֵּל גֵּרָא וְנַעֲמָן אֵחִי
וְרֹאשׁ מֻפִּים וְחֻפִּים וָאָרְדּ׃ אֵלֶּה
בְּנֵי רָחֵל אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב כָּל־
נֶפֶשׁ אַרְבָּעָה עָשָׂר׃ וּבְנֵי דָן
חֻשִׁים׃ וּבְנֵי נַפְתָּלִי יַחְצְאֵל וְגוּנִי
וְיֵצֶר וְשַׁלֻּם׃ אֵלֶּה בְנֵי־בִלְהָה
דִּינָהּ לְבָן לְרָחֵל בִּתְּהּ וַתֵּלֶד
אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ
שִׁבְעָה׃ כָּל־הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמַרְאֹת הַלָּיְלָה
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר
אָנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אָבִיךָ אַל תִּירָא מֵרְדָה
מִצְרַיְמָה כִּי לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׂימְךָ שָׁם׃ אָנֹכִי
אֵרֵד עִמְּךָ מִצְרַיְמָה וְאָנֹכִי אַעַלְךָ גַּם עָלֹה
וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל עֵינֶיךָ׃ וַיָּקָם יַעֲקֹב מִבְּאֵר
שָׁבַע וַיִּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יַעֲקֹב אֲבִיהֶם
וְאֶת טַפָּם וְאֶת נְשֵׁיהֶם בָּעֲגָלוֹת אֲשֶׁר
שָׁלַח פַּרְעֹה לָשֵׂאת אֹתוֹ׃ וַיִּקְחוּ אֶת מִקְנֵהֶם
וְאֶת רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
וַיָּבֹאוּ מִצְרַיְמָה יַעֲקֹב וְכָל זַרְעוֹ אִתּוֹ׃ בָּנָיו
וּבְנֵי בָנָיו אִתּוֹ בְּנֹתָיו וּבְנוֹת בָּנָיו וְכָל זַרְעוֹ
הֵבִיא אִתּוֹ מִצְרַיְמָה׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיְמָה יַעֲקֹב וּבָנָיו
בְּכֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן׃ וּבְנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ
וּפַלּוּא וְחֶצְרֹן וְכַרְמִי׃ וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל
וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין וְצֹחַר וְשָׁאוּל בֶּן הַכְּנַעֲנִית׃
וּבְנֵי לֵוִי גֵּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי׃ וּבְנֵי
יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה וּפֶרֶץ וְזָרַח
וַיָּמָת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיִּהְיוּ
עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה וָפֶרֶץ וְזָרַח וַיָּמָת

כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם לָכֶם הוּא׃ וַיַּעֲשׂוּ כֵן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל פִּי פַּרְעֹה
וַיִּתֵּן לָהֶם צֵדָה לַדָּרֶךְ׃ לְכֻלָּם נָתַן לָאִישׁ
חֲלִפוֹת שְׂמָלֹת וְלִבִנְיָמִן נָתַן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
כֶּסֶף וְחָמֵשׁ חֲלִפֹת שְׂמָלֹת׃ וְלְאָבִיו שָׁלַח
כְּזֹאת עֲשָׂרָה חֲמֹרִים נֹשְׂאִים מִטּוּב מִצְרַיִם
וְעֶשֶׂר אֲתֹנֹת נֹשְׂאוֹת בָּר וָלֶחֶם וּמָזוֹן לְאָבִיו
לַדָּרֶךְ׃ וַיְשַׁלַּח אֶת אֶחָיו וַיֵּלֵכוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
אַל תִּרְגְּזוּ בַּדָּרֶךְ׃ וַיַּעֲלוּ מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹאוּ
אֶרֶץ כְּנָעַן אֶל יַעֲקֹב אֲבִיהֶם׃ וַיַּגִּדוּ לוֹ לֵאמֹר
עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי הוּא מֹשֵׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם
וַיָּפֵג לִבּוֹ כִּי לֹא הֶאֱמִין לָהֶם׃ וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו
אֵת כָּל דִּבְרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיַּרְא
אֶת הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לָשֵׂאת אֹתוֹ
וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם׃ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב
עוֹד יוֹסֵף בְּנִי חָי אֵלְכָה וְאֶרְאֶנּוּ בְּטֶרֶם
אָמוּת׃ וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיָּבֹא
בְּאֵרָה שָׁבַע וַיִּזְבַּח זְבָחִים לֵאלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק׃

כָּל אַרְעָא דְמִצְרַיִם דִּלְכוֹן הִיא׃
וְעָבְרוּ כֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָהֵב לְהוֹן
יוֹסֵף עֶגְלָן עַל מֵימְרָא דְפַרְעֹה
וְיָהֵב לְהוֹן זְוָדִין לְאוֹרְחָא׃
לְטוֹלְהוֹן יָהֵב לְגַבֵּר אִיצְטְלֵוִין
דִּלְבוּשִׁין וְלִבִנְיָמִן יָהֵב תְּלַת־מְאָה
סַלְעִין דְּכַסְפָּא וְחַמְשָׁה אִיצְטְלְוִין
דִּלְבוּשִׁין׃ וְלַאֲבוּהִי שְׁלַח כְּרָא
עֲשָׂרָה חֲמָרִין טְעִינִין מִטּוּב מִצְרַיִם
וְעֶשֶׂר אֲתָנָן טְעִינָן עִבּוּר וּלְחֶם
וְזוֹדִין לַאֲבוּהִי לְאוֹרְחָא׃ וְשַׁלַּח
יָת־אַחְוֹהִי וְאָזְלוּ וַאֲמַר לְהוֹן לָא
תִּתְנַמְּנוּן בְּאוֹרְחָא׃ וְסַלִּיקוּ מִמִּצְרַיִם
וְאָתוֹ לְאַרְעָא דִכְנָעַן לְוָת יַעֲקֹב
אֲבוּהוֹן׃ וְחַוִּיו לֵיהּ לְמֵימַר עַד־
כְּעַן יוֹסֵף קַיָּם וַאֲרֵי הוּא שַׁלִּיט
בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרַיִם וְהוּא מְלֵיא
פַּיְגַן עַל לִיבֵּיהּ אֲרֵי לָא הֵימִין
לְהוֹן׃ וְסַלִּילוּ עִמֵּיהּ יָת כָּל־
פִּתְגָמֵי יוֹסֵף דְּמַלֵּיל עִמְּהוֹן וְחָמָא
יָת־עֶגְלָתָא דְשַׁלַּח יוֹסֵף לְמִשֵּׁל
יָתֵיהּ וּשְׁרָת רוּחַ קוּדְשָׁא עַל־
יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן׃ וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל
סַגִּי לִי חַדְוָא עַד־כְּעַן יוֹסֵף בְּרִי
קַיָּם אֵיזֵיל וְאֶתְחֲזִינֵיהּ עַד לָא
אָמוּת׃ וְנָטַל יִשְׂרָאֵל וְכָל דִּלֵּיהּ

וְאָתָא לִבְאֵר שָׁבַע וּדְבַח דִּבְחִין לֵאלָהָא דְאָבוֹהִי יִצְחָק׃

וְאִיזוֹן יָתֵךְ תַּמָּן אֲרֵי עוֹד חַמֵשׁ
שְׁנִין כַּפְנָא דִלְמָא תִשְׁתֵּצֵי אַרְעָא
וְאַנְתְּ בֵּיתָךְ וְכָל דִלָךְ וְהָא עֵינֵיכוֹן
חָזְיִין וְעֵינֵי אָחִי בִּנְיָמִן אֲרֵי לִישָׁנָכוֹן
אֲנָא מְמַלֵל עִמָכוֹן וְתֵחְזוֹן לְאַבָּא
יָת כָּל יְקָרִי בְּמִצְרַיִם וְיָת כָּל
דְחֲזֵיתוֹן וְתֵחְווֹן וְתַחְתוֹן יָת אַבָּא
הָכָא וְנָפַל עַל צַוָארֵיהּ דְבִנְיָמִן
אָחוּהִי וּבְכָא וּבִנְיָמִן בְּכָא עַל
צַוָארֵהּ וְנָשִׁיק לְכָל אֲחוֹהִי וּבְכָא
עֲלֵיהוֹן וּבָתַר כֵּן מַלִילוּ אֲחוֹהִי
עִמֵיהּ וְקָלָא אִשְׁתְּמַע בֵּית פַּרְעֹה
לְמֵימַר אָתוֹ אֲחֵי יוֹסֵף וְשַׁפִיר
בְּעֵינֵי פַּרְעֹה וּבְעֵינֵי עַבְדּוֹהִי וַאֲמַר
פַּרְעֹה לְיוֹסֵף אֵימַר לַאֲחָךְ דָא
עִבִידוּ טְעִינוּ יָת בְּעִירְכוֹן וְאִיזְלוּ
אוּבִילוּ לְאַרְעָא דִכְנָעַן וְדַבְּרוּ יָת
אֲבוּכוֹן וְיָת אֱנָשׁ בָּתֵיכוֹן וְאֵיתוֹ
לְוָתִי וְאֶתֵן לְכוֹן יָת טוּב אַרְעָא
דְמִצְרַיִם וְתֵיכְלוּן יָת טוּבָא
דְאַרְעָא וְאָת מְתַפְקַד דָא עִבִידוּ
סַבּוּ לְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם
עֶגְלָן לְטַפְלֵיכוֹן וְלִנְשֵׁיכוֹן וְהַטְלוֹן
יָת אֲבוּכוֹן וְתֵיתוֹן וְעֵינְכוֹן לָא
תְחוֹס עַל מָנֵיכוֹן אֲרֵי טוּב

וְכָלְכַלְתִּי אֹתְךָ שָׁם כִּי עוֹד חָמֵשׁ
רָעָב פֶּן תִּוָרֵשׁ אַתָּה וּבֵיתְךָ וְכָל אֲשֶׁר
וְהִנֵּה עֵינֵיכֶם רֹאוֹת וְעֵינֵי אָחִי בִּנְיָמִן כִּי
הַמְדַבֵּר אֲלֵיכֶם: וְהִגַּדְתֶּם לְאָבִי אֶת כָּ
כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם וְאֵת כָּל אֲשֶׁר רְאִיתֶם
וּמְהַרְתֶּם וְהוֹרַדְתֶּם אֶת אָבִי הֵנָּה: וַיִּפֹּל
עַל צַוְארֵי בִּנְיָמִן אָחִיו וַיֵּבְךְ וּבִנְיָמִן בָּכָה
עַל צַוָארָיו: וַיְנַשֵּׁק לְכָל אֶחָיו וַיֵּבְךְ עֲלֵהֶם
וְאַחֲרֵי כֵן דִּבְּרוּ אֶחָיו אִתּוֹ: וְהַקֹּל נִשְׁמַע
בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּיטַב
בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה
אֶל יוֹסֵף אֱמֹר אֶל אַחֶיךָ זֹאת עֲשׂוּ טַעֲנ
אֶת בְּעִירְכֶם וְלֵכוּ בֹּאוּ אַרְצָה כְּנָעַן: וְקַחְ
אֶת אֲבִיכֶם וְאֶת בָּתֵּיכֶם וּבֹאוּ אֵלָי וְאֶתְּנָה
לָכֶם אֶת טוּב אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאִכְלוּ אֶת
חֵלֶב הָאָרֶץ: וְאַתָּה צֻוִּיתָה זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ
לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגָלוֹת לְטַפְּכֶם
וְלִנְשֵׁיכֶם וּנְשָׂאתֶם אֶת אֲבִיכֶם וּבָאתֶם:
וְעֵינְכֶם אַל תָּחֹס עַל כֵּלֵיכֶם כִּי טוֹב

כן עורים ד״ל שתאסרן לשון אורים ומעמיד עיניכם רוחות בכבודי ומלכי תחיכם מהרי תקול בכם הכ
כי פי המדבר אליכם בלשון הקדש. ועיני אחי בניימין. תקוף את כולם כיחד כעיר כפם מחין בלבי מכתוב על כביין
תחיפלה היום כתוכיחני כך לין בלבי מכאוב עליכם. וילפל על צוארי בניימין אחיו ויבך. על מכי מקדשות מעתידין להיות
בחלקו של בניימין ושוכן ליחרב. ובניימין בכה על צוארי. בכה על מקדש שלה מעתיד להיות
בחלקו של יוסף ושוכן ליחרב. ואחרי כן אלחר מרלקו כוכב ולבו מלם עמהם. דכרו לחיו לתו מכתחלת היו כושין אחיהם
והקול נשמע בית פרעה כמו בבית המלך: טעמו לשון בית בעבירכם. תבואת: את טוב מרן מצרים
מרן גושן טבה ונלף ידע היא בימה סוכה לשמיעה מחין בה דגים: חלב הארץ יכל חלב לשון אימה הוא. ואתה
צוית זה מפי עשיר לשם אשת עמו כך לחמור לשם מכרכותי הוא. מלת כזאת בחפצון הזה ואיזו יחפצון עשרה חמוריה
מטוב ומגריס. כתלמוד אכיפו מסלת לו יין יפן לבי מדעת הזקנים מחק פיאנו:

אֶחָיו ׃ וַיִּתֵּן אֶת־קֹלוֹ בַּבֶּכִי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְ
רַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה ׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף
אֶל־אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף הַעוֹד אָבִי חָי וְלֹא יָכְלוּ
אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהֲלוּ מִפָּנָיו ׃ וַיֹּאמֶר
יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו גְּשׁוּ־נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמֶר
אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם אֲשֶׁר־מְכַרְתֶּם אֹתִי
מִצְרָיְמָה ׃ וְעַתָּה אַל־תֵּעָצְבוּ וְאַל־יִחַר
בְּעֵינֵיכֶם כִּי מְכַרְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי לְמִחְיָה
שְׁלָחַנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם ׃ כִּי־זֶה שְׁנָתַיִם
הָרָעָב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חֲמֵשׁ שָׁנִים
אֲשֶׁר אֵין חָרִישׁ וְקָצִיר ׃ וַיְשַׁלְּחֵנִי אֱלֹהִים
לִפְנֵיכֶם לָשׂוּם לָכֶם שְׁאֵרִית בָּאָרֶץ וּלְהַחֲיוֹת
לָכֶם לִפְלֵיטָה גְּדֹלָה ׃ וְעַתָּה לֹא־אַתֶּם
שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי הָאֱלֹהִים וַיְשִׂמֵנִי
לְאָב לְפַרְעֹה וּלְאָדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ וּמֹשֵׁל
בְּכֹל אֶרֶץ מִצְרָיִם ׃ מַהֲרוּ וְעֲלוּ אֶל־אָבִי
וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר בִּנְךָ יוֹסֵף שָׂמַנִי
אֱלֹהִים לְאָדוֹן לְכָל מִצְרָיִם רְדָה אֵלַי אַל
תַּעֲמֹד ׃ וְיָשַׁבְתָּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וְהָיִיתָ קָרוֹב
אֵלַי אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבְנֵי בָנֶיךָ וְצֹאנְךָ וּבְקָרְךָ
וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ ׃

לְאַחוֹהִי ׃ וּבְבִירְתָּא כַּד לְיָת
בְּבֵיתָא וּשְׁמַע כִּיצַד אֲ
וּשְׁמַע אֵינֵשׁ בֵּית־פַּרְעֹה ׃ וַאֲמַר
יוֹסֵף לַאֲחוֹהִי אֲנָא יוֹסֵף הֵיךְ־
כְּעַן אַבָּא קַיָּם וְלָא יְכִילוּ אֲחוֹהִי
לְאָתְבָא יַתֵּיהּ פֻּרְקָנָם אֲרֵי אִתְבְּהָלוּ
מִן קֳדָמוֹהִי ׃ וַאֲמַר יוֹסֵף לַאֲחוֹהִי
קְרִיבוּ כְּעַן לְוָתִי וּקְרִיבוּ וַאֲמַר
אֲנָא יוֹסֵף אֲחוּכוֹן דְּזַבַּנְתּוּן יָתִי
לְמִצְרָיִם ׃ וּכְעַן לָא תִּתְנוֹכְסוּן
וְלָא יִתְקוֹף בְּעֵינֵיכוֹן אֲרֵי זַבַּנְתּוּן
יָתִי הָכָא אֲרֵי לְקַיָּמָא שְׁלָחַנִי יְיָ
קֳדָמֵיכוֹן ׃ אֲרֵי דְּנָן תַּרְתֵּין שְׁנִין
כַּפְנָא בְּגוֹ אַרְעָא וְעוֹד חַמֵּשׁ שְׁנִין
דְּלֵית וְרוֹעָא וְחֲצָדָא ׃ וְשַׁלְּחַנִי
יְיָ קֳדָמֵיכוֹן לְשַׁוָּאוּת לְכוֹן שְׁאָרָא
בְּאַרְעָא וּלְקַיָּמָא לְכוֹן לְשֵׁיזָבָא
רַבָּא ׃ וּכְעַן לָא אַתּוּן שַׁלַּחְתּוּן
יָתִי הָכָא אֶלָּהִין מִן קֳדָם יְיָ וְשַׁוִּינִי
לְאַבָּא לְפַרְעֹה וּלְרִבּוֹן לְכָל־
אֵינֵשׁ בֵּיתֵיהּ וְשַׁלִּיט בְּכָל אַרְעָא
דְּמִצְרָיִם ׃ אוֹחוּ וְסַקּוּ לוּת־אֲבָא
וְתֵימְרוּן לֵיהּ כְּדֵין אֲמַר בְּרָךְ
יוֹסֵף שַׁוִּינִי יְיָ לְרִבּוֹן לְכָל מִצְרָאֵי
חוּת לְוָתִי לָא תִּתְעַכַּב ׃ וְתִיתֵב
בְּאַרְעָא דְּגֹשֶׁן וְתֶהֱוֵי קָרִיב לְיָת
וְבָנָךְ וּבְנֵי בְנָךְ וְעָנָךְ וְתוֹרָךְ וְכָל
דִּילָךְ ׃

יא

יח יכול לעכבו מיד ויצריך כעבים עליו ומודיעין מחיין ויתביישין מהודיעם להם ויפחד כיצד פרשה כיצד לא כאלו לאכסניו ועבדיו וכני כיתו ולמן זה למען כיצד משם שלח כאן כיצד יקודם כי נכתבו מקבלי פנים ונסבו כל שלי עמי פרשה לוקח נכונים לאחוריהם אומר עכשיו אחי נכלמים קרוי להם כלמון רכה ותחנונים לאחיהם להם מקום מקוה מקוה, לעיניהם, להיות לכם לחיים, כי זה שנתים הרעב, עכשיו מפני הרעב, כי האלים, כי אם
יג שיש להם הכר ופטורין, ועשו לכל אחד, פחדן יפרוח גבוהה מכל האחרונות

ואמרנא לא ניכול למיחת אבונא
ארי אחונא זעירא עמנא ונחות
ארי לא ניכול למיחוי אפי גברא
ואחונא זעירא לתרעי עמנא ואמר
עבדך אבא לנא אתון ידעתון
ארי תרין ילידת לי איתתי ונפק
חד מלותי ואמרית ברם מיקטל
קטיל ולא חזיתיה עד כען והדנין
אף ית דין מקדמי ויערעינה
מותא ותחתון ית שיבתי ברעונא
לשאול ובכן במיתאלות עבדך
אבא ושולמא ליתוהי עימנא
ונפשיה חביבה ליה כנפשיה
ויהי כד יחזי ארי ליית שולמא
וימות ויחתון עבדך ית שיבת
עבדך אבונא ברעונא לשאול
ארי עבדך מערב בשולמא מן
אבא למימר אם לא אייתינה לך
ואיהי חטי לאבא כל יומיא ובכן
יתיב כען עבדך תחות שולמא
עבדא לריבונו ושולמא יסק עם
אחוהי ארי אכדין אסק לבית
אבא ושולמא ליתוהי עמי דילמא
אחזי בבישתא דתשכח ית אבא
ולא ייכיל יוסף לאתחסנא לכל
דקיימין עילוהי וקרא אפיכון
כל אנש מעלוי ולא קם אינש
עימיה כד אתידע יוסף

ונאמר לא נוכל לרדת אם יש אחינו הקטן
אתנו וירדנו כי לא נוכל לראות פני האיש
ואחינו הקטן אינו אתנו : ויאמר עבדך
אבי אלינו אתם ידעתם כי שנים ילדה לי
אשתי : ויצא האחד מאתי ואמר אך טרף
טרף ולא ראיתיו עד הנה : ולקחתם גם
את זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם את
שיבתי ברעה שאלה : ועתה כבאי אל
עבדך אבי והנער אינו אתנו ונפשו קשורה
בנפשו : והיה כראותו כי אין הנער ומת
והורידו עבדיך את שיבת עבדך אבינו
ביגון שאלה : כי עבדך ערב את הנער
מעם אבי לאמר אם לא אביאנו אליך
וחטאתי לאבי כל הימים : ועתה ישב נא
עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער יעל
עם אחיו : כי איך אעלה אל אבי והנער
אינו אתי פן אראה ברע אשר ימצא את
אבי : ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים
עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי
ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף

לקרוא חסון, מהסתן מקטרב כשעת חסכנה : והורדתם את שיבתי , עכשו כשהוא חולי אני מתרחם כי אבל אתו וכל
תחיו ואם יזמינו זק דומיה עלי שפלאתם מתים כאחד , והיה כראותו כי אין הנער ומת , תהיו מגרתו : כי עבדך
ואם תאמר למה נכנס לתגר יותר משאר אחי הם כלם מכחזון אבל אני כתקסרתי בקטר חזק להיות מכוסה בכבי
עולמות , יפה כח עבדך , לבל דבר אני משועה ממנו לבורח ושלחוק ולשוחק : להתאפק לבל הנצבים עליו ,

גַּם־אַנַחְנוּ גַּם אֲשֶׁר נִמְצָא הַנַּבִיעַ בְּיָדוֹ׃
וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי מֵעֲשׂוֹת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר
נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ הוּא יִהְיֶה לִי עָבֶד וְאַתֶּם
עֲלוּ לְשָׁלוֹם אֶל־אֲבִיכֶם׃ פרש
וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי יְדַבֶּר־נָא
עַבְדְּךָ דָבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי וְאַל־יִחַר־אַפְּךָ
בְּעַבְדֶּךָ כִּי כָמוֹךָ כְּפַרְעֹה׃ אֲדֹנִי שָׁאַל
אֶת־עֲבָדָיו לֵאמֹר הֲיֵשׁ לָכֶם אָב אוֹ אָח׃
וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנִי יֶשׁ לָנוּ אָב זָקֵן וְיֶלֶד זְקֻנִים
קָטֹן וְאָחִיו מֵת וַיִּוָּתֵר הוּא לְבַדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו
אֲהֵבוֹ׃ וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ הוֹרִדֻהוּ אֵלַי
וְאָשִׂימָה עֵינִי עָלָיו׃ וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנִי לֹא
יוּכַל הַנַּעַר לַעֲזֹב אֶת־אָבִיו וְעָזַב אֶת־אָבִיו
וָמֵת׃ וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ אִם־לֹא יֵרֵד־
אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אִתְּכֶם לֹא תֹסִפוּן לִרְאוֹת
פָּנָי׃ וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל־עַבְדְּךָ אָבִי וַנַּגֶּד־
לוֹ אֶת־דִּבְרֵי אֲדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שֻׁבוּ
שִׁבְרוּ־לָנוּ מְעַט אֹכֶל׃

גַּם־אַנַחְנוּ אַף רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן נִלְכָּדָא
בִּידֵיהוֹן וְאָמַר חַס לִי מִלְּמֶעְבַּד דָּא
נַעֲרָא דְּאִשְׁתְּכַח כְּלִידָא בִּידֵיהּ
הוּא יְהֵי לִי עַבְדָּא וְאַתּוּן סְקוּ
לְשָׁלֵם לְוָת אֲבוּכוֹן׃
פרש
וּקְרִיב לְוָתֵיהּ יְהוּדָה וְאָמַר בְּבָעוּ
רִבּוֹנִי יְמַלֶּל כְּעַן עַבְדָּךְ פִּתְגָמָא
קָדָם רִבּוֹנִי וְלָא יִתְקוֹף רְגָזָךְ
בְּעַבְדָּךְ אֲרֵי כְּפַרְעֹה כֵּן אַתְּ רִבּוֹנִי
שְׁאִיל יָת עַבְדּוֹהִי לְמֵימַר הַאִית
לְכוֹן אֲבָא אוֹ אָחָא׃ וַאֲמַרְנָא
לְרִבּוֹנִי אִית לָנָא אֲבָא סָבָא וּבַר־
סֵבְתִּין וְעֵיר וְאַחְוֹהִי מֵית וְאִשְׁתְּאַר
הוּא בִּלְחוֹדוֹהִי לְאִמֵּיהּ וַאֲבוּהִי
רָחֵים לֵיהּ׃ וַאֲמַרְתְּ לְעַבְדָּךְ
אַחְתְּוֹהִי לְוָתִי וְאֶשְׁוֵי עֵינִי עֲלוֹהִי׃
וַאֲמַרְנָא לְרִבּוֹנִי לָא יָכִיל עוּלֵימָא
לְמִשְׁבַּק יָת אֲבוּהִי וְאִם־יִשְׁבּוֹק
יָת־אֲבוּהִי יְמוּת׃ וַאֲמַרְתְּ לְעַבְדָּךְ
אִם־לָא יֵחוֹת אֲחוֹכוֹן וְעֵירָא
עִמְּכוֹן לָא תּוֹסְפוּן לְמֶחֱוֵי אַפַּי׃
וַהֲוָה בַּר־סְלִיקְנָא לְוָת עַבְדָּךְ
אֲבָא וְחַוֵינָא לֵיהּ יָת פִּתְגָמֵי
רִבּוֹנִי׃ וַאֲמַר אֲבוּנָא תּוּבוּ זְבוֹנוּ
לָנָא וְעֵיר עִיבּוּרָא׃

פרשת ויגש אליו

מנדירת מוליך ד׳כר ואל

הֲ כֶסֶף אֲשֶׁר מָצָאנוּ בְּפִי אַמְתְּחֹתֵינוּ
הֲשִׁיבֹנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאֵיךְ נִגְנֹב מִבֵּית
אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב : אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ
מֵעֲבָדֶיךָ וָמֵת וְגַם אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לַאדֹנִי
לְעֲבָדִים : וַיֹּאמֶר גַּם עַתָּה כְּדִבְרֵיכֶם כֵּן
הוּא אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ יִהְיֶה לִי עֶבֶד וְאַתֶּם
תִּהְיוּ נְקִיִּם : וַיְמַהֲרוּ וַיּוֹרִדוּ אִישׁ אֶת אַמְתַּחְתּוֹ
אַרְצָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אַמְתַּחְתּוֹ : וַיְחַפֵּשׂ
בַּגָּדוֹל הַחֵל וּבַקָּטֹן כִּלָּה וַיִּמָּצֵא הַגָּבִיעַ
בְּאַמְתַּחַת בִּנְיָמִין : וַיִּקְרְעוּ שִׂמְלֹתָם וַיַּעֲמֹס
אִישׁ עַל חֲמֹרוֹ וַיָּשֻׁבוּ הָעִירָה : וַיָּבֹא יְהוּדָה
וְאֶחָיו בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹדֶנּוּ שָׁם וַיִּפְּלוּ
לְפָנָיו אַרְצָה : וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מָה
הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הֲלוֹא
יְדַעְתֶּם כִּי נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כָּמֹנִי :
וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה נֹּאמַר לַאדֹנִי מַה
נְּדַבֵּר וּמַה נִּצְטַדָּק הָאֱלֹהִים מָצָא אֶת
עֲוֹן עֲבָדֶיךָ הִנֶּנּוּ עֲבָדִים לַאדֹנִי

הָא כַסְפָּא דְאִשְׁתַּכַּחְנָא בְּפוּם
טוּעֲנֵי אִתְבְּנֵהִי לָךְ מֵאַרְעָא
דִכְנָעַן וְאֵכֵּין נִגְנוֹב מִבֵּית רִבּוֹנָךְ
כַּסְפָּא אוֹ דְּהַב : דְּי־
יִשְׁתְּכַח עִמְּהּ מֵעַבְדָּךְ יִתְקְטֵיל
וְאַף אֲנַחְנָא נְהֵי לְרִבּוֹנִי לְעַבְדִין :
וַאֲמַר אַף כְּעַן כְּפִתְגָמֵיכוֹן כֵּן־
הוּא דִּי יִשְׁתְּכַח עִמֵּהּ יְהֵי לִי
עַבְדָּא וְאַתּוּן תְּהוֹן זַכָּאִין : וְאוֹחִיאוּ
וְאַחֵיתוּ גְּבַר יַת־טוּעֲנֵיהּ לְאַרְעָא
וּפְתָחוּ גְּבַר טוּעֲנֵיהּ וּבְלִישׁ רַבָּא
שָׁרִי וּבְטָעֲרָא שֵׁיצִי וְאִשְׁתְּכַח
כַּסְפָּא בְּטָעֲנָא דְּבִנְיָמִין : וּבְזִיעַ
לְבוּשֵׁיהוֹן וְרַמּוֹ גְּבַר עַל־חֲמָרֵיהּ
וְתָבוּ לְקִרְתָּא : וְאָתָא יְהוּדָה־
וְאַחְוֹהִי לְבֵית יוֹסֵף וְהוּא עַד־כְּעַן
תַּמָּן וְנָפְלוּ קֳדָמֵהִי עַל־אַרְעָא :
וַאֲמַר לְהוֹן יוֹסֵף מָה עוֹבָדָא חָדָא
דַּעֲבַרְתּוּן הֲלָא יְדַעְתּוּן אֲרֵי־
בַּרְקָא מְבָרֵק גְּבַר דְּכוּתִי וְאַתּוּן
יְהוּדָה מָה נֵעְבֵּד לְרִבּוֹנִי מַה־
נְּמַלֵּיל וּמָה נְזַכֵּי קָדָם
אִשְׁתְּכַח חוֹבָא בְּעַבְדָּךְ הָא־
אֲנַחְנָא עַבְדִין לְרִבּוֹנִי

וישבו לפניו הבכר כבכרתו והצעיר
כצערתו ויתמהו האנשים איש אל רעהו:
וישא משאת מאת פניו אליהם ותרב משאת
בנימן ממשאת כלם חמש ידות וישתו
וישכרו עמו: ויצו את אשר על ביתו לאמר
מלא את אמתחת האנשים אכל כאשר
יכלון שאת וישים כסף איש בפי אמתחתו:
ואת גביעי הכסף תשים בפי אמתחת
הקטן ואת כסף שברו ויעש כדבר יוסף
אשר דבר: הבקר אור והאנשים שלחו
המה וחמוריהם: המה יצאו את העיר לא
ירחיקו ויוסף אמר לאשר על ביתו קום
רדף אחרי האנשים והשגתם ואמרת
אלהם למה שלמתם רעה תחת טובה:
הלוא זה אשר ישתה אדני בו והוא נחש
ינחש בו הרעתם אשר עשיתם: וישגם
ויאמרו אלהם את הדברים האלה: ויאמרו
אלו למה ידבר אדני כדברים האלה
חלילה לעבדיך מעשות כדבר הזה:

ואסחרו קדמוהי רבא כרביותה
ויעיר אטעירותיה ותמהו גוברייא
גבר בחבריה: ונטל חולקן מן
קדמוהי לקדמיהון וסגי חולקא
דבנימין מחולקי כולהון חמשא
חולקין ושתיו ורויו עימיה ופקיד
ית די ממנא על ביתיה למימר
מלי ית טועני גוברייא עיבורא
כמא דיכלין למטען ושו כספ
גבר בפום טועניה: וית כלילי
כלידא דכספא תשוי בפום
טוענא דזעירא ויתכספ זבינוהי
ועבר כפתגמא דיוסף דמליל
צפרא נהר גובריא איתפטרו
אינון וחמריהון: אינון נפקו מן
קרתא לא ארחיקו ויוסף אמר
לרממנא על ביתיה קום רדף
בתר גברייא ותדבקינון ותימר
להון למה שלמתון בישתא חלף
טבתא: הלא דין דשאתי ריבוני
ביה והוא בריקא מברך בי
אבאשתון דעברתון: ואדבקינון
ומליל עמהון ית פתגמיא
האילין: ואמרו ליה למה ימליל
ריבוני כפתגמיא האילין חס
לעבדך מלמעבד כפתגמא הדין

ואסחרו קדמוהי רבא כרביותה
ויעיר אטעירותיה ותמהו גוברייא
גבר בחבריה: ונטל חולקן מן
קדמוהי לקדמיהון וסגי חולקא
דבנימין מחולקי כולהון חמשא
חולקין ושתיו ורויו עימיה ופקיד
ית די ממנא על ביתיה למימר
מלי ית טועני גוברייא עיבורא
כמא דיכלין למטען ושו כספ
גבר בפום טועניה: וית כלילי
כלידא דכספא תשוי בפום
טוענא דזעירא ויתכספ זבינוהי
ועבר כפתגמא דיוסף דמליל
צפרא נהר גובריא איתפטרו
אינון וחמריהון: אינון נפקו מן
קרתא לא ארחיקו ויוסף אמר
לרממנא על ביתיה קום רדף
בתר גברייא ותדבקינון ותימר
להון למה שלמתון בישתא חלף
טבתא: הלא דין דשאתי ריבוני
ביה והוא בריקא מברך בי
אבאשתון דעברתון: ואדבקינון
ומליל עמהון ית פתגמיא
האילין: ואמרו ליה למה ימליל
ריבוני כפתגמיא האילין חס
לעבדך מלמעבד כפתגמא הדין

וַיָּבֹא הָאִישׁ אֶת הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף וַיִּתֵּן
מַיִם וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסְפּוא לַחֲמֹרֵיהֶם:
וַיָּכִינוּ אֶת הַמִּנְחָה עַד בּוֹא יוֹסֵף בַּצָּהֳרָיִם
כִּי שָׁמְעוּ כִּי שָׁם יֹאכְלוּ לָחֶם: וַיָּבֹא יוֹסֵף
הַבַּיְתָה וַיָּבִיאוּ לוֹ אֶת הַמִּנְחָה אֲשֶׁר בְּיָדָם
הַבַּיְתָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ אָרְצָה: וַיִּשְׁאַל לָהֶם
לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזָּקֵן אֲשֶׁר
אֲמַרְתֶּם הַעוֹדֶנּוּ חָי: וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם לְעַבְדְּךָ
לְאָבִינוּ עוֹדֶנּוּ חָי וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ: וַיִּשָּׂא עֵינָיו
וַיַּרְא אֶת בִּנְיָמִין אָחִיו בֶּן אִמּוֹ וַיֹּאמֶר הֲזֶה
אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם אֵלַי וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְחָנְךָ בְּנִי: וַיְמַהֵר יוֹסֵף כִּי נִכְמְרוּ
רַחֲמָיו אֶל אָחִיו וַיְבַקֵּשׁ לִבְכּוֹת וַיָּבֹא
הַחַדְרָה וַיֵּבְךְּ שָׁמָּה: וַיִּרְחַץ פָּנָיו וַיֵּצֵא
וַיִּתְאַפַּק וַיֹּאמֶר שִׂימוּ לָחֶם: וַיָּשִׂימוּ לוֹ לְבַדּוֹ
וְלָהֶם לְבַדָּם וְלַמִּצְרִים הָאֹכְלִים אִתּוֹ
לְבַדָּם כִּי לֹא יוּכְלוּן הַמִּצְרִים לֶאֱכֹל אֶת
הָעִבְרִים לֶחֶם כִּי תוֹעֵבָה הוּא לְמִצְרִים:

ואעיל נפרא ית גוברייא לבית
יוסף ויהב מיא ואסחו רגליהון
ויהב כסתא לחמריהון: ואתקינו
ית תקרובתא עד דעל יוסף
בשירותא ארי שמעו ארי תמן
אכלין לחמא: ועל יוסף לביתא
ואעילו ליה ית תקרובתא די
בידהון לביתא וסגדו ליה על
ארעא ושאיל להון לשלם ואמר
השלם אבוכון סבא דאמרתון
העד כען קיים: ואמרו שלם
לעבדך לאבונא עד כען קיים
וכרעו וסגדו: ויקף עינוהי וחזא
ית בנימין אחוהי בר אימיה ואמר
הדין אחוכון זעיר דאמרתון לי
ואמר מן קדם ייי יתרחם עלך
ברי: ואוחי יוסף ארי אתגוללו
רחמוהי על אחוהי ובעא למבכי
ועל לאדרון בית משכבא ובכא
תמן: ואסחי אפוהי ונפק ואתחכן
ואמר שוו לחמא: ושוו ליה
בלחודוהי ולהון בלחודיהון
ולמצראי דאכלין עמיה בלחודהון
ארי לא יכלין מצראי למיכל עם
עבראי לחמא ארי בישרא דמצראי
דרחיקין ליה עבראי אכלין:

ויכין קדים הכלה לחר הכלה לפי סדיו כן דוחפי לוכן הרן סידברו ליו פתח יכיח ומסחמר לחם סלעם כוסכו וכלא
לחמרו: ויכינו קזמיכו ביטרוק בכלים פלים מכריזר עורקלין, ויקדו ויפתחו על פלת השלג קידוש יכיפת
ן דקדם תחולה מסתעה לחרן שים ייכך כני בפלר הסבטי סמעבו חכיכה לאפר הכן שים את עבדך וכביין פרן
ן עוד נכך ברכו יוסף כחכיכה כי נכמרו רחמיו סלו לך לחם חלי לו לחם היה לי ולחיי יודע ויכן קיה יפ
כבים ח"ב לי עפרה ח"ל היה סמם ח"ל כלבנ וכבר וכו' לאמר ומיך עיכן סל סמיות הלנ ח"ל כולם על סם לחמי ומברו סמיים בנים
מיעלו: כבנ סכלבנ כין חלומות כבר סהים כבור לאמר ומיך סמכא ל סמכא ל גרול סכתבריך כלכבאיל וכעיכן סמיים בנים
כיוסף לחמי נדיקם לחמי היים ורחמי היים מופים מפי לכי לוך ' וחופים ' סלע רחם הוסבתי ולא רחיבי לחמי מוקמתו ' ורחמי
מידך נבין חלומות כדמקבין כפוטם מיד בכמרו רחמיו נכמרו נתחממו וכרעמו קמטין קימטו מפני ים על קכוזר ממנה ים על קכוזר
תרמי מכוזר כיסרל וכוזרל עורמו כתגור נכמרו נתחממו וכרעמו קמטין קימטו מפני זעפות כן דיך כל עו

וּמַטְּרַח טָבְרָה וְהַכֵּן כִּי אִתִּי יֹאכְלוּ הָאֲנָשִׁים
בַּצָּהֳרָיִם ׃ וַיַּעַשׂ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף
וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף ׃
וַיִּרְאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבְאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ
עַל דְּבַר הַכֶּסֶף הַשָּׁב בְּאַמְתְּחֹתֵינוּ בַּתְּחִלָּה
אֲנַחְנוּ מוּבָאִים לְהִתְגַּלֵּל עָלֵינוּ וְלְהִתְנַפֵּל
עָלֵינוּ וְלָקַחַת אֹתָנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת חֲמֹרֵינוּ ׃
וַיִּגְּשׁוּ אֶל הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל בֵּית יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ
אֵלָיו פֶּתַח הַבָּיִת ׃ וַיֹּאמְרוּ בִּי אֲדֹנִי יָרֹד יָרַדְנוּ
בַּתְּחִלָּה לִשְׁבֹּר אֹכֶל ׃ וַיְהִי כִּי בָאנוּ אֶל
הַמָּלוֹן וַנִּפְתְּחָה אֶת אַמְתְּחֹתֵינוּ וְהִנֵּה כֶסֶף
אִישׁ בְּפִי אַמְתְּחָתוֹ כַּסְפֵּנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ וַנָּשֶׁב
אֹתוֹ בְיָדֵנוּ ׃ וְכֶסֶף אַחֵר הוֹרַדְנוּ בְיָדֵנוּ לִשְׁבֹּר
אֹכֶל לֹא יָדַעְנוּ מִי שָׂם כַּסְפֵּנוּ בְּאַמְתְּחֹתֵינוּ ׃
וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם לָכֶם אַל תִּירָאוּ אֱלֹהֵיכֶם
וֵאלֹהֵי אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מַטְמוֹן בְּ
אַמְתְּחֹתֵיכֶם כַּסְפֶּכֶם בָּא אֵלָי
וַיּוֹצֵא אֲלֵהֶם אֶת שִׁמְעוֹן ׃ וַ

וְכוֹס נִבְסִיתָא וְאַתְקִין אֲרֵי עַמֵּי
אֲכִלִין גּוּבְרַיָּא בִּשְׁרֵיתָא ׃ וְעָבַר
גַּבְרָא כְּמָא דְאָמַר יוֹסֵף וְאָעִיל
גַּבְרָא יַת גּוּבְרַיָּא לְבֵית יוֹסֵף ׃
וְדָחִילוּ גּוּבְרַיָּא אֲרֵי אִתְעֲלוּ
לְבֵית יוֹסֵף וַאֲמָרוּ עַל עִסְקָא דְּכַסְפָּא
דְּאִיהְהֲבַת בְּטוֹעֲנָנָא בְּקַדְמֵיתָא
אֲנַחְנָא מְתַעֲלִין לְאִתְרַבְּרָבָא
עָלָנָא וּלְאִסְתַּכְּפָא עָלָנָא וּלְקַחָנִי
יָתָנָא לְעַבְדִין וְלִבְרַיָּת חֲמָרָנָא ׃
וְקָרִיבוּ לְוָת גַּבְרָא דְּרִבְיָתָא עַל
בֵּית יוֹסֵף וְמַלִּילוּ עִמֵּיהּ בְּתָרְעָא
בֵּיתָא ׃ וַאֲמָרוּ בְּעָא רִבּוֹנִי מִדַּת
נְחַתְנָא בְּקַדְמֵיתָא לְמִזְּן עִבּוּרָא
וְהָוֵה כַּד אֲתֵינָא לְבֵית מְבָרְתָּא
וּפַתַּחְנָא יַת טוֹעֲנָנָא וְהָא כַסְפָּא גַּבְרָא
בְּפוּם טוֹעֲנֵיהּ כַּסְפָּנָא בְּמִתְקָלֵיהּ
וַאֲרַעְבְּנָא יְתֵיהּ בִּידָנָא ׃ וְכַסְפָּא
אָחֳרָנָא אַחֵינָא בִּידָנָא לְמִזַּן
עִבּוּרָא לָא יְדַעְנָא מַן שַׁוִּי כַסְפָּנָא
בְּטוֹעֲנָנָא ׃ וַאֲמַר שְׁלָם לְכוֹן לָא
תְּדַחֲלוּן אֱלָהְכוֹן וֵאלָהָא דַּאֲבוּכוֹן
יְהַב לְכוֹן סִימָן בְּטוֹעֲנֵיכוֹן כַּסְפֵּיכוֹן
אֲתָא לְוָתִי וְאַפֵּיק לְוָתְהוֹן יַת־
שִׁמְעוֹן ׃

תכוסיכם כזכות אכיכם נתן לכם ויסמין ׃

אָנֹכִי אֶעֶרְבֶנּוּ מִיָּדִי תְּבַקְשֶׁנּוּ אִם לֹא הֲבִיאֹתִיו
אֵלֶיךָ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ וְחָטָאתִי לְךָ כָּל־
הַיָּמִים: כִּי לוּלֵא הִתְמַהְמָהְנוּ כִּי עַתָּה שַׁבְנוּ
זֶה פַּעֲמָיִם: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם
אִם־כֵּן אֲפוֹא זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ
בִּכְלֵיכֶם וְהוֹרִידוּ לָאִישׁ מִנְחָה מְעַט צֳרִי
וּמְעַט דְּבַשׁ נְכֹאת וָלֹט בָּטְנִים וּשְׁקֵדִים:
וְכֶסֶף מִשְׁנֶה קְחוּ בְיֶדְכֶם וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּשָׁב
בְּפִי אַמְתְּחֹתֵיכֶם תָּשִׁיבוּ בְיֶדְכֶם אוּלַי מִשְׁגֶּה
הוּא: וְאֶת־אֲחִיכֶם קְחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל־
הָאִישׁ: וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי
הָאִישׁ וְשִׁלַּח לָכֶם אֶת־אֲחִיכֶם אַחֵר וְאֶת־
בִּנְיָמִין וְאָנֹכִי כַּאֲשֶׁר שָׁכֹלְתִּי שָׁכָלְתִּי: וַיִּקְחוּ
הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה הַזֹּאת וּמִשְׁנֶה כֶּסֶף
לָקְחוּ בְיָדָם וְאֶת־בִּנְיָמִן וַיָּקֻמוּ וַיֵּרְדוּ מִצְרַיִם
וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף: וַיַּרְא יוֹסֵף אִתָּם אֶת־
בִּנְיָמִן וַיֹּאמֶר לַאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ
הָבֵא אֶת־הָאֲנָשִׁים הַבַּיְתָה

אנא מערבנא ביה מן־ידי
תבעיניה אם־לא איתיניה לך
ואקימיניה קדמך ואיהי חטי לך
כל־יומיא: ארי אילולא פון בדא
אתעכבנא ארי־כען תבנא רנן
תרתין זמנין: ואמר להון ישראל
אבוהון אם־כן הוא דא עיבידו
סבו מרמשבח בארעא במנכון
ואחיתו לגברא תקרובתא זעיר
קטף ויעיר דבש שעף ולטום
בוטמין ושגדין: וכספא על־חד
תרין סבו בידכון ית־כספא
דאיתותב בפום טוענכון תתיבון
בידכון דילמא שלו הות: ית־
אחוכון דברו וקומו תובו לות־
גברא: ואל שדי יתן לכון רחמין
קדם גברא ויפטר לכון ית־אחוכון
אוחרן וית־בנימין ואנא כמא
דאתכולית תכולית: ונסיבו
גוברא ית־תקרובתא הדא ועל־
חד תרין כספא נסיבו בידהון
ודברו ית־בנימין וקמו ונחתו
למצרים וקמו קדם יוסף: וחמא
יוסף עמהון ית־בנימין ואמר
לדיטמנא על־ביתיה אעיל ית־
גוברייא לביתא

הנגעתי לעמיך, פלח לאביהון חלף כי חס חי: ואשלחתי לך כל יומיים, לעולם הכא: כי לולא התמהמהנו על ידך כבר
יכו פכים חלף עם מאתנו ולא כעכשיו: ושבנו פעמים, לשון יתר הוא לתקן מלה כלשון עברי חס כן תורגם
נסות מפלחתכו עמכם נריך לחזר ולבקש ליה פה תקנה ועצה להשיבכם, ואומר לחי זחת עצה: מזמרת הארץ,
תרגומו משבח הארץ משבחין עלין כשהוא כה לעולם: בכליכם, כלאת: מעוט כל: בטנים, לא ידעתי מהו ובכירים,
לשון כית אלי מכיר לפיתי פיסתים כלשון ודומיה לי מהן תפרסקון: וכסף משנה, כי פכים כראשון קחו בידכם,
לשכור תוכל מאת הוקר הפעור: אולי משגה הוא, אולי מעשה הוא כיוצא בו: ואל שדי יתן לכם רחמים וגו',
כעין תפלה קרינו ותקבלו עליכם הל שדי פיס די כתיבת רחמיו וכדי היכולת בידו: ליתן יתן לכם רחמים וגו'
שפעמו ומדרשו מי שאומר לעולם די, יאמר די לעבדיו כי לא מקטפי ומכעדי, נרת נרת עמו נרת רחל נרת דינה
נרת יוסף נרת שמעון נרת בניימן: ושלח לכם את אחיכם, כתרגומו ויפטר לכם מיבטרו ומיחסרו לשון מיבטרון
ואין כוס לכתרגום לשון ויפטר לכם הם קולבים תצלו: את אחיכם, זה שמעון אחר ראוי שקדם בזריקה כו לרבות
את יוסף ואחי עד מוכם אחים מכול ומפקן כאשר מכולנו, ויוסף ומסמעון

ואנכי אשיבנו אליך ׃ ויאמר לא־ירד בני
עמכם כי־אחיו מת והוא לבדו נשאר
וקראתם אסון בדרך אשר תלכו־בה
והורדתם את־שיבתי ביגון שאולה׃ והרעב
כבד בארץ ׃ ויהי כאשר כלו לאכל את־
השבר אשר הביאו ממצרים ויאמר
אליהם אביהם שבו שברו לנו מעט אכל׃
ויאמר אליו יהודה לאמר העד העד בנו
האיש לאמר לא תראו פני בלתי אחיכם
אתכם׃ אם־יש משלח את־אחינו אתנו
וגרדה ונשברה לך אכל׃ ואם־אינך משלח
לא נרד כי האיש אמר אלינו לא תראו
פני בלתי אחיכם אתכם ׃ ויאמר ישראל
למה הרעתם לי להגיד לאיש העוד לכם
אח ׃ ויאמרו שאול שאל־ האיש לנו
ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש
לכם אח ונגד־לו על־פי הדברים האלה
הידוע נדע כי יאמר הורידו את־אחיכם׃
ויאמר יהודה אל־ישראל אביו שלחה־
הנער אתי ונקומה ונלכה ונחיה ולא נמות
גם־אנחנו גם־אתה גם־טפנו ׃

ואנכי אתערבנה לך ׃ ואמר לא־
יחות בני עמכם כי־אחיו מת והוא לבדו נשאר
והוא בלהודותי אשתאר ויערעיניח
מותא באורחא דתהכון בה־
והחתון ית־שיבתי בחנא לשאולו
וכפנא תקיף בארעא ׃ והוה כד־
שיציאו למיכל ית־עיבורא דאיתיו
ממצרים ואמר להון אבוהון תובו
זבינו לנא וערי עיבורא ׃ ואמר
ליה יהודה למימר אסהד אסהיד
בנא גברא למימר לא־תחזון
אפי אילהין כד־אחוכון עימכון ׃
אם־איתך משלח ית־אחונא
עימנא ניחות ונזבון לך עיבורא ׃
ואם־ליתך משלח לא־ניחות ארי
גברא אמר לנא לא־תחזון אפי
אילהין כד־אחוכון עימכון ואמר
ישראל למה אבא אשתון לי לחוואה
לגברא הען לכון אחא ׃ ואמרו
שאלא שאיל גברא לנא ולילדותנא
למימר הען כען אבוכון קיים
האית לכון אחא וחוינא ליה על־
מימר פתגמיא האילין המידע
הוינא ידע ען ארי ימר אחיתון ית־
אחוכון ׃ ואמר יהודה לישראל
אבוהי שלח עול ישא עמי ונקום
וניזיל וניחי ולא נמות אף־אנחנא
אף־את אף טפלנא ׃

ואנא אתערבינה לך ׃ ואמר לא־
יחות בני עמכון ארי אחוהי מית
והוא בלהודותי אשתאר ויערעיניח
מותא באורחא דתהכון בה־
והחתון ית־שיבתי בחנא לשאולו
וכפנא תקיף בארעא ׃ והוה כד־
שיציאו למיכל ית־עיבורא דאיתיו
ממצרים ואמר להון אבוהון תובו
זבינו לנא וערי עיבורא ׃ ואמר
ליה יהודה למימר אסהד אסהיד
בנא גברא למימר לא־תחזון
אפי אילהין כד־אחוכון עימכון ׃
אם־איתך משלח ית־אחונא
עימנא ניחות ונזבון לך עיבורא ׃
ואם־ליתך משלח לא־ניחות ארי
גברא אמר לנא לא־תחזון אפי
אילהין כד־אחוכון עימכון ואמר
ישראל למה אבא אשתון לי לחוואה
לגברא הען לכון אחא ׃ ואמרו
שאלא שאיל גברא לנא ולילדותנא
למימר הען כען אבוכון קיים
האית לכון אחא וחוינא ליה על־
מימר פתגמיא האילין המידע
הוינא ידע ען ארי ימר אחיתון ית־
אחוכון ׃ ואמר יהודה לישראל
אבוהי שלח עול ישא עמי ונקום
וניזיל וניחי ולא נמות אף־אנחנא
אף־את אף טפלנא ׃

וְאֶת לוֹת יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן לְאַרְעָא
דְּכְנָעַן וְחַוִּיו לֵיהּ יָת כָּל דְּעָרַע
יָתְהוֹן לְמֵימָר : טְלִיל גְּזֵרָא
רִישׁוֹנָא דְּאַרְעָא עַפְּנָא קְשִׁין וְהַב
יָתְנָא כְּמַאֲלֵי יָת אַרְעָא וְאָמְרִנָא
לֵיהּ כַּיְוָנִי אֲנַחְנָא לָא הֲוֵינָא אֱלֵלִי :
תְּרֵי עֲשַׂר אֲנַחְנָא אַחִין בְּנֵי אֲבוּנָא
חַד לֵיתְהוֹן וּעֵירָא יוֹמָא דֵּין עִם
אֲבוּנָא בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן וְאָמַר לָנָא
גַּבְרָא רַבְּנָא דְּאַרְעָא בְּדָא אֵידַע
אֲרֵי כַּיְוָנִי אַתּוּן אֲחוּכוֹן חַד שַׁבְקוּ
לְוָתִי וְיָת עֵיכוּרָא וְזַחְסִירוּ בְּבָתֵּיכוֹן
סַבוּ וְאוֹלוּ : וְאֵיתְיוּ יָת אֲחוּכוֹן
זְעֵרָא לְוָתִי וְאֵידַע אֲרֵי לָא אֱלֵילִי
אֲתוּן אֲרֵי כַּיְוָנִי אַתּוּן יָת אֲחוּכוֹן
אֲתַן לְכוֹן וְיָת אַרְעָא תֶּעְבְּרוּן בָּח
סְחוֹרְתָא : וְרוּחַ אִינוּן טְרֵיכִין
שַׁקֵּיהוֹן וְהָא גְּבַר צְרֹר כַּסְפֵּיהּ
בְּשַׁקֵּיהּ וְחָזוֹ יָת צְרֹרֵי כַסְפֵּיהוֹן
אִינוּן וַאֲבוּהוֹן וְדַחִילוּ : וַאֲמַר
לְהוֹן יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן יָתִי אַתְכַּלְתּוּן
יוֹסֵף לֵיתְהִי וְשִׁמְעוֹן לָא הֲוֵי
וְהָא וְיָת בִּנְיָמִין תְּבָרוּן עֲלֵי הֲוֹן
כּוּלְּהוֹן : וַאֲמַר רְאוּבֵן לַאֲבוּהִי
לְמֵימָר יָת תְּרֵין בְּנֵי תְּמוּת אִם
לָא אֵיתִינֵיהּ לָךְ הַב יָתֵיהּ עַל יְדִי

וַיָּבֹאוּ אֶל יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אַרְצָה כְּנָעַן וַיַּגִּדוּ
לוֹ אֵת כָּל הַקֹּרֹת אֹתָם לֵאמֹר : דִּבֶּר
הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ אִתָּנוּ קָשׁוֹת וַיִּתֵּן אֹתָנוּ
כְּמְרַגְּלִים אֶת הָאָרֶץ : וַנֹּאמֶר אֵלָיו כֵּנִים
אֲנָחְנוּ לֹא הָיִינוּ מְרַגְּלִים : שְׁנֵים עָשָׂר אֲנַחְנוּ
אַחִים בְּנֵי אֲבִינוּ הָאֶחָד אֵינֶנּוּ וְהַקָּטֹן הַיּוֹם
אֶת אֲבִינוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן : וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ הָאִישׁ
אֲדֹנֵי הָאָרֶץ בְּזֹאת אֵדַע כִּי כֵנִים אַתֶּם ס
אֲחִיכֶם הָאֶחָד הַנִּיחוּ אִתִּי וְאֶת רַעְבוֹן
בָּתֵּיכֶם קְחוּ וָלֵכוּ : וְהָבִיאוּ אֶת אֲחִיכֶם
הַקָּטֹן אֵלַי וְאֵדְעָה כִּי לֹא מְרַגְּלִים אַתֶּם
כִּי כֵנִים אַתֶּם אֶת אֲחִיכֶם אֶתֵּן לָכֶם וְאֶת
הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ : וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שַׂקֵּיהֶם
וְהִנֵּה אִישׁ צְרוֹר כַּסְפּוֹ בְּשַׂקּוֹ וַיִּרְאוּ אֶת
צְרֹרוֹת כַּסְפֵּיהֶם הֵמָּה וַאֲבִיהֶם וַיִּרְאוּ :
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֹתִי שִׁכַּלְתֶּם
יוֹסֵף אֵינֶנּוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינֶנּוּ וְאֶת בִּנְיָמִן תִּקָּחוּ
עָלַי הָיוּ כֻלָּנָה : וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל אָבִיו
לֵאמֹר אֶת שְׁנֵי בָנַי תָּמִית אִם לֹא אֲבִיאֶנּוּ
אֵלֶיךָ תְּנָה אֹתוֹ עַל יָדִי

וְיֵאָמְנוּ דִּבְרֵיכֶם וְלֹא תָמוּתוּ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן׃
וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ
עַל־אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוֹ
אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמָעְנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה
הַזֹּאת׃ וַיַּעַן רְאוּבֵן אֹתָם לֵאמֹר הֲלוֹא
אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם לֵאמֹר אַל־תֶּחֱטְאוּ בַיֶּלֶד
וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וְגַם דָּמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ׃ וְהֵם
לֹא יָדְעוּ כִּי שֹׁמֵעַ יוֹסֵף כִּי־הַמֵּלִיץ בֵּינֹתָם׃
וַיִּסֹּב מֵעֲלֵיהֶם וַיֵּבְךְּ וַיָּשָׁב אֲלֵהֶם וַיְדַבֵּר־
אֲלֵיהֶם וַיִּקַּח מֵאִתָּם אֶת־שִׁמְעוֹן וַיֶּאֱסֹר־
אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם׃ וַיְצַו יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ אֶת־כֵּלֵיהֶם
בָּר וְלָהָשִׁיב כַּסְפֵּיהֶם אִישׁ אֶל־שַׂקּוֹ וְלָתֵת
לָהֶם צֵדָה לַדָּרֶךְ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן׃ וַיִּשְׂאוּ
אֶת־שִׁבְרָם עַל־חֲמֹרֵיהֶם וַיֵּלְכוּ מִשָּׁם׃
וַיִּפְתַּח הָאֶחָד אֶת־שַׂקּוֹ לָתֵת מִסְפּוֹא
לַחֲמֹרוֹ בַּמָּלוֹן וַיַּרְא אֶת־כַּסְפּוֹ וְהִנֵּה הוּא
בְּפִי אַמְתַּחְתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֶל־אֶחָיו הוּשַׁב כַּסְפִּי
וְגַם הִנֵּה בְּאַמְתַּחְתִּי וַיֵּצֵא לִבָּם וַיֶּחֶרְדוּ אִישׁ
אֶל־אָחִיו לֵאמֹר מַה־זֹּאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ׃

וַיָּבֹאוּ אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אַרְצָה כְּנָעַן וַיַּגִּדוּ
לוֹ אֵת כָּל־הַקֹּרוֹת אֹתָם לֵאמֹר׃ דִּבֶּר הָאִישׁ
אֲדוֹן הָאָרֶץ אִתָּנוּ קָשׁוֹת וַיִּתֵּן אֹתָנוּ כְּמְרַגְּלִים
אֶת־הָאָרֶץ׃ וַנֹּאמֶר אֵלָיו כֵּנִים אֲנָחְנוּ לֹא הָיִינוּ
אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים׃ שְׁנֵים עָשָׂר אֲחִים אֲנַחְנוּ בְּנֵי
אָבִינוּ הָאֶחָד אֵינֶנּוּ וְהַקָּטֹן הַיּוֹם אֶת־אָבִינוּ
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ הָאִישׁ אֲדוֹן הָאָרֶץ
בְּזֹאת אֵדַע כִּי כֵנִים אַתֶּם אֲחִיכֶם הָאֶחָד הַנִּיחוּ
אִתִּי וְאֶת־רַעֲבוֹן בָּתֵּיכֶם קְחוּ וָלֵכוּ׃ וְאֶת־אֲחִיכֶם
הַקָּטֹן הָבִיאוּ אֵלַי וְאֵדְעָה כִּי לֹא מְרַגְּלִים אַתֶּם
כִּי־כֵנִים אַתֶּם אֶת־אֲחִיכֶם אֶתֵּן לָכֶם וְאֶת־הָאָרֶץ
תִּסְחָרוּ׃ וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שַׂקֵּיהֶם וְהִנֵּה־אִישׁ
צְרוֹר כַּסְפּוֹ בְּשַׂקּוֹ וַיִּרְאוּ אֶת־צְרֹרוֹת כַּסְפֵּיהֶם
הֵמָּה וְאָבִיהֶם וַיִּירָאוּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם
אֹתִי שִׁכַּלְתֶּם יוֹסֵף אֵינֶנּוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינֶנּוּ וְאֶת־
בִּנְיָמִן תִּקָּחוּ עָלַי הָיוּ כֻלָּנָה׃ וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן
אֶל־אָבִיו לֵאמֹר אֶת־שְׁנֵי בָנַי תָּמִית אִם־לֹא
אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךָ תְּנָה אֹתוֹ עַל־יָדִי וַאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ
אֵלֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר לֹא־יֵרֵד בְּנִי עִמָּכֶם כִּי־אָחִיו
מֵת וְהוּא לְבַדּוֹ נִשְׁאָר וְקָרָאָתוּ אֵיד בַּדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־שֵׂיבָתִי בְּרָעָה
שְׁאֹלָה׃

ואמרו ליה לא רבוני ועבדיך אתו
למזבן עיסורא: כולנא בני גברא
חד נחנא סני אנחנא לא הוו
עבדיך אלילי: ואמר להון לא
אלהין ברקא דארעא אתיתון
למחזי: ואמרו תרי עשר עבדיך
אחין אנחנא בני גברא חד בארע
דכנען והא זערא עם אבונא יומא
דין ווחד ליתוהי: ואמר להון יוסף
הוא דמלילית עמכון למימר אילי
אתון: בדא תתבחרון חי פרעה
אם תפקון מיכא אילהין במיתי
אחוכון זעירא הכא: שלחו מנכון
חד ויבר ית אחוכון ואתון תתאסרון
ויתבחרון פתגמיכון הקשוט
אתין אטרין ואם לא חי פרעה
ארי אלי אתון: וכנש יתהון לבית
מטרא תלתא יומין: ואמר להון
יוסף ביומא תליתאה דא עבידו
ואתקיסו מן קדם יי אנא דחיל
אם כנין אתון אחוכון חד יתאסר
בבית מטרתכון ואתון אזילו
אובילו עיבורא דחסיר בבתיכון:
ית אחוכון זעירא תיתון לותי

ואמרו אלין לא אדוננו ועבדיך באו לשבר
אכל: כלנו בני איש אחד נחנו כנים אנחנו
לא היו עבדיך מרגלים: ויאמר אלהם לא
כי ערות הארץ באתם לראות: ויאמרו
שנים עשר עבדיך אחים אנחנו בני איש
אחד בארץ כנען והנה הקטן את אבינו
היום והאחד איננו: ויאמר אלהם יוסף הוא
אשר דברתי אלכם לאמר מרגלים אתם:
בזאת תבחנו חי פרעה אם תצאו מזה כי
אם בבוא אחיכם הקטן הנה: שלחו מכם
אחד ויקח את אחיכם ואתם האסרו
ויבחנו דבריכם האמת אתכם ואם לא
חי פרעה כי מרגלים אתם: ויאסף אתם
אל משמר שלשת ימים: ויאמר אלהם
יוסף ביום השלישי זאת עשו וחיו את
האלהים אני ירא: אם כנים אתם אחיכם
אחד יאסר בבית משמרכם ואתם לכו
הביאו שבר רעבון בתיכם: ואת
אחיכם הקטן הביאו אלי ע

לא תדוכי לה תימר כן ויהי עבדיך כאן לעכר תכל: כלנו בני חיים אחד, כנגנה כתם רוח קדם וכנגדה שוחם מלך
חוח כן מכיסם: כנים אמיציים כמו כן דכרת כן בנות נפחד דוכרות. עירות קלרן כאתם נרלוק שפרי כנכסתם
כעפר מערי העיר ניש לה כנכסתכעפר אחד: ויאמרו אנים עבר עבדיך ונכסכיל אחת מחד מלינכו כתקדמו כני
עכקשו הוח אמר דכרתי אליכם הוא קחמיה. ומכנן זאת כמוטני ופרדסו אחד לא ישו אבאתם
לאכן ניכסקן עכ ו ממין קרכה תקדוקו תמרו לן כן ינאם ימאתכו לכ שלח יחזירוהו כפום ממין מים תעכנו אמרו עכ
אמו כיום לא עקריב אל ניקרב אמר לנם הוא אמר דכרתי אליכם לאמרו כני קעיר כאתם מכחם אחי כנכיכם אלי אפני
מכם קאחריכו כרך נדיע אלכם: אי פרעה כחייך פסכע נשקר קיך פסכע אי פרעה אי פרעה אם יחיה פרעה: אם
תכחנו מזה כן קימקום קזה קחיות אתכם ואם אחיכם אתכם נביכך הוא נקור פתח מקוה כה נעין תמיקה ואתם לכו
כני אחיכם אי פרעה כי מרגלים אתם: מפתחי כיכת קאסורים: כבית מסגרכם: עאתם מסורים כו עכעין ואתם לכו
תכיאו נבית מכיכם מכר רעבון כתיכם. מת מקניכם נרעבון תנמי כתיכם:

וַיַּרְא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִתְרָאוּ : וַיֹּאמֶר הִנֵּה
שָׁמַעְתִּי כִּי יֵשׁ שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם רְדוּ שָׁמָּה
וְשִׁבְרוּ לָנוּ מִשָּׁם וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת : וַיֵּרְדוּ
אֲחֵי יוֹסֵף עֲשָׂרָה לִשְׁבֹּר בָּר מִמִּצְרָיִם : וְאֶת־
בִּנְיָמִין אֲחִי יוֹסֵף לֹא שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת־אֶחָיו
כִּי אָמַר פֶּן־יִקְרָאֶנּוּ אָסוֹן : וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן : וְיוֹסֵף הוּא הַשַּׁלִּיט עַל הָאָרֶץ הוּא
הַמַּשְׁבִּיר לְכָל עַם הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ אַפַּיִם אָרְצָה : וַיַּרְא יוֹסֵף אֶת־
אֶחָיו וַיַּכִּרֵם וַיִּתְנַכֵּר אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אִתָּם
קָשׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאַיִן בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ
מֵאֶרֶץ כְּנַעַן לִשְׁבֹּר אֹכֶל : וַיַּכֵּר יוֹסֵף אֶת־
אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכָּרֻהוּ : וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת־
הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
מְרַגְּלִים אַתֶּם לִרְאוֹת אֶת־עֶרְוַת הָאָרֶץ בָּאתֶם :

חֲזוֹא יַעֲקֹב אֲרֵי אִית עֲבוּר מִזְדַּבַּן
בְּמִצְרַיִם וַאֲמַר יַעֲקֹב לִבְנוֹהִי לְמָה
תִתְחַזְּוֹן : וַאֲמַר הָא שְׁמַעִית אֲרֵי
אִית עֲבוּר מִזְדַּבַּן בְּמִצְרַיִם חוֹתוּ
לְתַמָּן וּזְבוֹנוּ לָנָא מִתַּמָּן וְנֵחֵי וְלָא
נְמוּת : וּנְחָתוּ אֲחֵי יוֹסֵף עֲשַׂרְתָּא
לְמִזְבַּן עֲבוּרָא מִמִּצְרָיִם : וְיָת בִּנְיָמִן
אַחֲוֹהִי דְיוֹסֵף לָא שְׁלַח יַעֲקֹב
עִם אֲחֹהִי אֲרֵי אֲמַר דִּלְמָא
יְעָרְעִנֵּיהּ מִמְרָא וְאֵתְיָן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמִזְבַּן עֲבוּרָא בְּגוֹ עַלְמָא אֲרֵי הֲוָה
כַּפְנָא בְּאַרְעָא דִכְנָעַן : וְיוֹסֵף הוּא
דְשַׁלִּיט עַל אַרְעָא הוּא מְזַבֵּן
עֲבוּרָא לְכָל עַמְמֵי דְאַרְעָא וַאֲתוֹ
אֲחֵי יוֹסֵף וְסָגְדוּ לֵיהּ עַל אַפֵּיהוֹן
עַל אַרְעָא : וַחֲזָא יוֹסֵף יָת אֲחֹהִי
וְאִשְׁתְּמוֹדַע לְהוֹן וְחָשִׁיב מָה דְמַלֵּיל
עִמְּהוֹן וְמַלֵּיל עִמְּהוֹן קַשְׁיָן וַאֲמַר
לְהוֹן מִבְּנֵי אַתְיְתוֹן וְאָמְרוּ מֵאַרְעָא
דִכְנָעַן לְמִזְבַּן עֲבוּרָא : וְאִשְׁתְּמוֹדַע
יוֹסֵף יָת אֲחֹהִי וְאִנּוּן לָא
אִשְׁתְּמוֹדַע לֵיהּ וְאַדְכַּר יוֹסֵף יָת
חֶלְמַיָּא דַהֲוָה חָלֵים לְהוֹן וַאֲמַר
לְהוֹן אַלְּיָלֵי אַתּוֹן לְמֶחֱזֵי יָת בִּירְכְּתָא דְאַרְעָא אֲתֵיתוּן :

וַיִּצְבֹּר יוֹסֵף בָּר כְּחוֹל הַיָּם הַרְבֵּה מְאֹד עַד
כִּי חָדַל לִסְפֹּר כִּי אֵין מִסְפָּר: וְלִיוֹסֵף יֻלַּד
שְׁנֵי בָנִים בְּטֶרֶם תָּבוֹא שְׁנַת הָרָעָב אֲשֶׁר
יָלְדָה לוֹ אָסְנַת בַּת פּוֹטִיפַרַע כֹּהֵן אֹן: וַיִּקְרָא
יוֹסֵף אֶת שֵׁם הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה כִּי נַשַּׁנִי אֱלֹהִים
אֶת כָּל עֲמָלִי וְאֵת כָּל בֵּית אָבִי: וְאֶת שֵׁם
הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרַיִם כִּי הִפְרַנִי אֱלֹהִים בְּאֶרֶץ
עָנְיִי: וַתִּכְלֶינָה שֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע אֲשֶׁר הָיָה
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם: וַתָּחֵלְנָה שֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב
לָבוֹא כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְהִי רָעָב בְּכָל
הָאֲרָצוֹת וּבְכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם הָיָה לָחֶם:
וַתִּרְעַב כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּצְעַק הָעָם אֶל
פַּרְעֹה לַלָּחֶם וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה לְכָל מִצְרַיִם
לְכוּ אֶל יוֹסֵף אֲשֶׁר יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ:
וְהָרָעָב הָיָה עַל כָּל פְּנֵי הָאָרֶץ וַיִּפְתַּח יוֹסֵף
אֶת כָּל אֲשֶׁר בָּהֶם וַיִּשְׁבֹּר לְמִצְרַיִם וַיֶּחֱזַק
הָרָעָב בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם: וְכָל הָאָרֶץ בָּאוּ
מִצְרַיְמָה לִשְׁבֹּר אֶל יוֹסֵף כִּי חָזַק הָרָעָב
בְּכָל הָאָרֶץ:

יכנש יוסף עיבורא סחלא דיבשא
סגי לחדא עד די פסק למלמני
ארי ליית מנין: וליוסף אתילידו
תרין בנין עד לא עלת שתא
דכפנא דילידת ליה אסנת בת־
פוטיפרע רבא דאון: וקרא יוסף
ית שום בוכרא מנשה ארי־
אנשיני יי ית כל עמלי וית כל־
בית אבא: וית שום תנייא קרא
אפרים ארי אפשני יי בארע
שעבודי: ושלימא שבע שני
שיבעא דהוה בארעא דמצרים:
ושריאה שבע שני כפנא למיתי
כמא דאמר יוסף והוה כפנא
בכל ארעתא ובכל ארעא
דמצרים הוה לחנא: וכפנת כל־
ארעא דמצרים וצוח עמא קדם
פרעה על לחמא ואמר פרעה
לכל מצראי איזלו לות יוסף
דייתר לכון תעבדון: וכפנא הוה
על כל אפי ארעא ופתח יוסף ית־
כל אוצריא דבהון עיבורא וזבן
למצראי ותקיף כפנא בארעא
דמצרים: וכל דיירי ארעא אתו
למצרים לכוכן עיבורא מן יוסף
ארי תקיף כפנא בכל ארעא:

ער כי מדל לספור ׳ ער אסר מדלן אסופר לספור וקרי זה מקרין קטר ׳ כי אין מספר לגי מלין מספר וקרי כי מספרם
כלמון דיתן כוכרם תבוה פסת קרעב ׳ מכאן מלחם לספור בתפלים המוכם בסבי רעבון ׳ ותרעב כל ארץ מצרים
שחרקיכת תבוחתם מלחמי מון מסל יוסף ׳ לסר יאמיר לכם תעבדו ׳ לבי מסיק יוסף לומר להם שיוליכו וכמכרו לכם
פרעה ואמרו לו כך היה לומר לנו אמר לכם תעבדו כר והלא הכרינו לכם סבי רעבון כחים לאמרו לו לשבר
ית־כיכ ופרקיכ אמר לסם אם כן לסר יאמר לכם תעבדו הרי נזר על התבואם והרקיכה ומה לם יגזול עלינו ומחוסר כסף
פני כל ארץ ׳ מי הם סבי כל ארץ אלו קטנים ׳ אל כל אסר בסם ׳ כתרגומו די בהון עיכורא ׳ ויסבור לחרב
סבר לשון מכר ולשון קנין ומשום כאן הוה לשון מכר סברו לגו ויעבו לוכל לשון קנין ואל תקמור סחיכו כי לם בתבואה
מלח כיון וכתלב מנינו סברו כלא כסף וכלא מחיר יין וחלב ׳ וידע יעקב כי יש שבר במצרים ומיסיכן לשה ואלא אסר
הנה שומעתי ומקו וירד לשה כחשפקלניה של קדם פיש ע שבר כמצרים ולא קיחה נכוחה ומום לאחיו ויאמר
יוסף ׳ לשבור לת יוסף ׳ סרסהו ודרשהו וכ ל קחרן כתו מצריחה של יוסף לשבור ממנו ׳ ואם תדרשהו כסדרו לשה
גריך לבחוב לשבור מן יוסף ׳ לשה תחרחו ׳ אל תרחו עצמכם

עַתָּה אוֹתָךְ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרָיִם : וַיָּסַר
פַּרְעֹה אֶת טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל
יַד יוֹסֵף וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ בִּגְדֵי שֵׁשׁ וַיָּשֶׂם רְבִד
הַזָּהָב עַל צַוָּארוֹ : וַיַּרְכֶּב אֹתוֹ בְּמִרְכֶּבֶת
הַמִּשְׁנֶה אֲשֶׁר לוֹ וַיִּקְרְאוּ לְפָנָיו אַבְרֵךְ וְנָתוֹן
אֹתוֹ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרָיִם : וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה
אֶל יוֹסֵף אֲנִי פַּרְעֹה וּבִלְעָדֶיךָ לֹא יָרִים אִישׁ
אֶת יָדוֹ וְאֶת רַגְלוֹ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם : וַיִּקְרָא
פַּרְעֹה שֵׁם יוֹסֵף צָפְנַת פַּעְנֵחַ וַיִּתֶּן לוֹ אֶת
אָסְנַת בַּת פוֹטִי פֶרַע כֹּהֵן אֹן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא
יוֹסֵף עַל אֶרֶץ מִצְרָיִם : וְיוֹסֵף בֶּן שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה בְּעָמְדוֹ לִפְנֵי פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַיֵּצֵא
יוֹסֵף מִלִּפְנֵי פַּרְעֹה וַיַּעֲבֹר בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם :
וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע לְקֻמָצִים :
וַיִּכְנֹס אֶת כָּל אֹכֶל שֶׁבַע הַשָּׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּתֵּן אֹכֶל בֶּעָרִים אֹכֶל
שְׂדֵה הָעִיר אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיהָ נָתַן בְּתוֹכָהּ :

רַמְגִית יַהֲךְ עַל כָּל אַרְעָא
דְּמִצְרַיִם וְאַשְׁרִי פַּרְעֹה יָת עִקְּתֵיהּ
מֵעַל יְדֵיהּ וְיָהַב יָתָהּ עַל יְדָא
דְּיוֹסֵף וְאַלְבֵּשׁ יָתֵיהּ לְבוּשִׁין דִּבּוּץ
וְשַׁוִּי מְנִיכָא דְּדַהֲבָא עַל עָאדְרֵיהּ :
וְאַרְכִּיב יָתֵיהּ נִרְתֵּכָא תִּנְיָתָא
דִּילֵיהּ וְאַכְרִיזוּ קֳדָמוֹהִי דֵּין אַבְרֵךְ
לְמַלְכָּא וְמַנִּי יָתֵיהּ עַל כָּל אַרְעָא
דְּמִצְרַיִם וַאֲמַר פַּרְעֹה לְיוֹסֵף אֲנָא
פַּרְעֹה וּבַר מִנָּךְ לָא יָרִים גְּבַר
יָת יְדֵיהּ לְמֵיחַד וְיָת רַגְלֵיהּ
לְמִרְכַּב עַל כָּל אַרְעָא
דְּמִצְרַיִם וּקְרָא פַּרְעֹה שׁוּם יוֹסֵף
גַּבְרָא דְּמַטְמְרָן גַּלְיָין לֵיהּ וִיהַב
לֵיהּ יָת אָסְנַת בַּת פּוֹטִי פֶרַע רַבָּא
דְּאוֹן לְאִינְתּוּ וּנְפַק יוֹסֵף שַׁלִּיט עַל
אַרְעָא דְּמִצְרָיִם : וְיוֹסֵף בַּר
תְּלָתִין שְׁנִין בְּמֵיקָם קֳדָם פַּרְעֹה
מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם וּנְפַק יוֹסֵף מִן
קֳדָם פַּרְעֹה וְעָבַר שַׁלִּיט בְּכָל
אַרְעָא דְּמִצְרָיִם : וּכְנַשׁ יָת כָּל עִימּוֹר
אַרְעָא בְּשִׁבְעָא שְׁנֵי שִׂבְעָא עִבּוּרָא
לְאוֹצָרִין . וּכְנַשׁ יָת כָּל עִימּוֹר

יְהַב בְּגוֹוָהּ :

וְעַל הִשָּׁנוֹת הַחֲלוֹם אֶל־פַּרְעֹה פַּעֲמָיִם
כִּי נָכוֹן הַדָּבָר מֵעִם הָאֱלֹהִים וּמְמַהֵר הָאֱלֹהִים
לַעֲשׂוֹתוֹ׃ וְעַתָּה יֵרֶא פַּרְעֹה אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם
וְיָשִׁיתֵהוּ עַל אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ יַעֲשֶׂה פַּרְעֹה
וְיַפְקֵד פְּקִדִים עַל הָאָרֶץ וְחִמֵּשׁ אֶת אֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע׃ וְיִקְבְּצוּ אֶת־
כָּל־אֹכֶל הַשָּׁנִים הַטֹּבוֹת הַבָּאוֹת הָאֵלֶּה
וְיִצְבְּרוּ־בָר תַּחַת יַד־פַּרְעֹה אֹכֶל בֶּעָרִים
וְשָׁמָרוּ׃ וְהָיָה הָאֹכֶל לְפִקָּדוֹן לָאָרֶץ לְשֶׁבַע
שְׁנֵי הָרָעָב אֲשֶׁר תִּהְיֶיןָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא־
תִכָּרֵת הָאָרֶץ בָּרָעָב׃ וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי
פַּרְעֹה וּבְעֵינֵי כָּל־עֲבָדָיו׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה
אֶל־עֲבָדָיו הֲנִמְצָא כָּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ־
אֱלֹהִים בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אַחֲרֵי
הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתְךָ אֶת־כָּל־זֹאת אֵין
נָבוֹן וְחָכָם כָּמוֹךָ׃ אַתָּה תִּהְיֶה עַל־בֵּיתִי
וְעַל־פִּיךָ יִשַּׁק כָּל־עַמִּי רַק הַכִּסֵּא אֶגְדַּל
מִמֶּךָּ׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף רְאֵה

וְעַל דְּאִיתְנֵי חִילְמָא לְפַרְעֹה
תְּרֵתֵין זִמְנִין אֲרֵי תַּקִּין פִּתְגָמָא
מִן קֳדָם יְיָ וּמְזָרֵז יְיָ לְמֶעְבְּדֵיהּ׃
וּכְעַן יֶחֱזֵי פַּרְעֹה גְּבַר סוֹכְלְתָן
וְחַכִּים וּמַמְנֵיהּ עַל־אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃
יַעֲבֵד פַּרְעֹה וְיַמֵּנִי מְהֵימְנִין עַל־
אַרְעָא וְיִזְרוֹן יָת־אַרְעָא דְמִצְרָיִם
בְּשִׁבְעַ שְׁנֵי שִׂבְעָא׃ וְיִכְנְשׁוּן יָת־
כָּל־עִיבּוּר שְׁנַיָּא טָבְתָא דְּאָתְיָן
אִלֵּין וְיִצְרוֹן עִיבּוּרָא תְּחוֹת יַד־
מְהֵימְנֵי פַּרְעֹה עִיבּוּרָא בְּקִרְוַיָּא
וְיִטְרוּן׃ וִיהֵי עִיבּוּרָא גְנִיז לְשַׁפְּיָא
דְּאַרְעָא לְשִׁבְעַ שְׁנֵי כַפְנָא דִיהְוֵיָן
בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם וְלָא יִשְׁתֵּצֵי עַמָּא
דְּאַרְעָא בְּכַפְנָא׃ וְשַׁפִּיר פִּתְגָמָא
בְּעֵינֵי פַּרְעֹה וּבְעֵינֵי כָּל־עַבְדּוֹהִי׃
וַאֲמַר פַּרְעֹה לְעַבְדּוֹהִי הֲנִשְׁתְּכַח
כְּדֵין גְּבַר דְּרוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם
יְיָ בֵּיהּ׃ וַאֲמַר פַּרְעֹה לְיוֹסֵף בָּתַר
דְּהוֹדַע יְיָ יָתָךְ יָת־כָּל־דָּא לֵית־
סוֹכְלְתָן וְחַכִּים כְּוָתָךְ׃ אַתְּ תְּהֵי
מְמַנֵּא עַל־בֵּיתִי וְעַל־מֵימְרָךְ יִתַּן
כָּל־עַמִּי לְחוֹד כָּרְסִי מַלְכוּתָא
הֲדַר אֶהֱוֵי יַקִּיר מִנָּךְ׃ וַאֲמַר
פַּרְעֹה לְיוֹסֵף חֲזִי

ולא ידוע הסכנא פתרון ולא מודע כי בחלום לא קרכינן: נכון ומזומן כסכנא סנים פקוכות כלשון קבוע לפרעה לפי שהיה סמוך וכסכנא פני רעב כלשון הרחק לא פרעה לפי שקיים לו מיכף וכוכל כו לשון הרחק: וחכום · כתרגומו מיזדון וכן וחכומים: תחת כל חוכל · פם דבר קוח לביכך טעמו כחלף וכקוד כחלף ותוכלמשמוע פיכול כבן כי כל לפקדון · נכוח לקיים קחלן: פקמנא כזה · פקמנא כל פלך מפוקמת כרחם קתיבה וכקודם כחלף פתח: חין כבון וחכם · לכקם לים כבון וחכם מלחורת לא כתיבת כן יתן · יתברכם כל ברכי עמי יקיו כעמים על ידך כלשון וכמו בפקו כר · רק חכמה · קיהו קיכון לך כסא · לשון פס מלובים כמו וינבל לא כבחלו וכתיב · כתתי לחוך · כתרגו · מכיתי יתך ולא כפל לשון בתיכת טבעתו · כתינת טבעת חלך קיא לחות לשי סבוקשה לו להיות שמי לחלך לגדולה ·

וארא בחלמי והנה שבע שבלים עלת
בקנה אחד מלאת וטבות : והנה שבע
שבלים צנמות דקות שדפות קדים צמחות
אחריהם : ותבלענה השבלים הדקות את
שבע השבלים הטבות ואמר אל החרטמים
ואין מגיד לי ויאמר יוסף אל פרעה חלום
פרעה אחד הוא את אשר האלהים עשה
הגיד לפרעה : שבע פרת הטבת שבע
שנים הנה ושבע השבלים הטבת שבע
שנים הנה חלום אחד הוא : ושבע הפרות
הדקות והרעת העלת אחריהן שבע שנים
הנה ושבע השבלים הרקות שדפות
קדים יהיו שבע שני רעב : הוא הדבר
אשר דברתי אל פרעה אשר האלהים
עשה הראה את פרעה : הנה שבע שנים
באות שבע גדול בכל ארץ מצרים : וקמו
שבע שני רעב אחריהן ונשכח כל השבע
בארץ מצרים וכלה הרעב את הארץ :
ולא יודע השבע בארץ מפני הרעב
ההוא אחרי כן כי כבד הוא מאד :

וחזית בחלמי והא שבע שבלין
סלקן בקניא חד מלין וטבן : והא
שבע שבלין נגין סלקן שקיפן
קדום צמחן בתריהן : ובלעא
שבלייא זקיתא ית שבע שבליא
טבתא ואפרית לחרשיא ולית
דמחוי לי : ואמר יוסף לפרעה
חלמא דפרעה חד הוא ית דיי
עתיד למעבד חוי לפרעה : שבע
תורתא טבתא שבע שנא אינין
ושבע שבליא טבתא שבע שנא
אינין חלמא חד הוא : ושבע
תורתא חסיכתא ובישתא
דסלקא בתריהן שבע שנא
אינין ושבע שיבליא לקייתא
דשקיפן קידום יהוין שבע שני
כפנא : הוא פתגמא דמלית
עם פרעה דיי עתיד למעבד
אחוי לפרעה : הא שבע שנין
אתין שבעא רבא בכל ארעא
דמצרים : ויקומן שבע שני כפנא
בתריהן ויתנשי כל שבעא
בארעא דמצרים ושיצי כפנא
ית עמא ארעא : ולא ידכר
שבעא בארעא מן קדם כפנא
דהוא דיהי בתר כן ארי תקיף
הוא לחדא :

ואת הפעמים החלם : ונעתק כל הפתוב , קיל פתרון פקלינא :

וְתַכְּנָא עִמָּנָא עוּלַיִם עִבְרִי עַבְדָּא
לְרַב קַטוּלַיָּא וְאִשְׁתַּעִינָא לֵיהּ
וּפַשַׁר לָנָא יָת חֶלְמָנָא גְּבַר
כְּחֶלְמֵיהּ פְּשַׁר וְהֻוָה כְּמָא דְּפַשַׁר
לָנָא כֵּן הֻוָה יָתִי אֲתִיב עַל שִׁמּוּשִׁי
וְיָתֵיהּ צָלַב וְשַׁלַּח פַּרְעֹה וּקְרָא
יָת יוֹסֵף וְאַרְהִטוּהִי מִן בֵּירַת
אַסִּירֵי וְסַפַּר וְשַׁנִּי כְּסוּתֵיהּ וְעַל
לוֹת פַּרְעֹה וְאָמַר פַּרְעֹה לְיוֹסֵף
חֶלְמָא חֲלֵמִית וּפַשַׁר לֵית לֵיהּ
וַאֲנָא שְׁמַעִית עֲלָךְ לְמֵימַר דְּאַתְ
שָׁמַע חֶלְמָא וּתְפַשְּׁרֵיתֵיהּ וְאָתֵיב
יוֹסֵף יָת פַּרְעֹה לְמֵימַר לָא מִן
חוֹבָתִי אֱלָהִין מִן קֳדָם
יְהֵא שְׁלָמָא דְּפַרְעֹה וּמְלִיל
פַּרְעֹה עִם יוֹסֵף בְּחֶלְמִי הָאֲנָא
קָאֵם עַל כֵּיף נַהֲרָא וְהָא מִן
נַהֲרָא סָלְקָן שְׁבַע תַּרְנְגְלִין פַּטִּימָן
בְּשַׂר וְשַׁפִּירָן לְסַחְיוּ וְרָעַיָן בַּאֲחוּהִי
וְהָא שְׁבַע תַּרְנְגְלִין אָחֳרָנִין סָלְקָן
בַּתְרֵיהֶן חְסִירָן וּבִישָׁן לְמֶחְזֵי
לַחְדָּא וְחְסִירָן בְּשַׂר לָא חֲוֵיתִי
דְּכוֹתְהֶן בְּכָל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם
לְבִישׁוּ וְאִכְלָא תּוֹרְתָא חְסִיכְתָּא
וּבִישְׁתָּא יָת שְׁבַע תּוֹרְתָא
קַדְמָיְתָא פַּטִּימָתָא וְעָלָא לְמֵעֱכַן
וְלָא אִתְיְדַע אֲרֵי עָלָא לְמֵעֱכַן
וְכַחֲזוֹיֵהֶן בִּישׁ כְּיַד בְּקַדְמָיְתָא
וְאִתְעֲרִית׃

וְשָׁם אִתָּנוּ נַעַר עִבְרִי עֶבֶד לְשַׂר הַטַּבָּחִים
וַנְּסַפֶּר לוֹ וַיִּפְתָּר לָנוּ אֶת חֲלֹמֹתֵינוּ אִישׁ
כַּחֲלֹמוֹ פָּתָר׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּתַר לָנוּ כֵּן וַיְ
אֹתִי הֵשִׁיב עַל כַּנִּי וְאֹתוֹ תָּלָה׃ וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹ
וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף וַיְרִיצֻהוּ מִן הַבּוֹר וַיְגַלַּ
וַיְחַלֵּף שִׂמְלֹתָיו וַיָּבֹא אֶל פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר
פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף חֲלוֹם חָלַמְתִּי וּפֹתֵר אֵ
אֹתוֹ וַאֲנִי שָׁמַעְתִּי עָלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹ
לִפְתֹּר אֹתוֹ׃ וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת פַּרְעֹה לֵאמֹ
בִּלְעֲדָי אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פַּרְעֹה׃
וַיְדַבֵּר פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף בַּחֲלֹמִי הִנְנִי עֹמֵ
עַל שְׂפַת הַיְאֹר׃ וְהִנֵּה מִן הַיְאֹר עֹלֹ
שֶׁבַע פָּרוֹת בְּרִיאוֹת בָּשָׂר וִיפֹת תֹּאַר
וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ׃ וְהִנֵּה שֶׁבַע פָּרוֹת אֲחֵרוֹת
עֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן דַּלוֹת וְרָעוֹת תֹּאַר מְאֹ
וְרַקּוֹת בָּשָׂר לֹא רָאִיתִי כָהֵנָּה בְּכָל אֶ
מִצְרַיִם לָרֹעַ׃ וַתֹּאכַלְנָה הַפָּרוֹת הָרַקּוֹ
וְהָרָעוֹת אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת הָרִאשֹׁנוֹ
הַבְּרִיאֹת׃ וַתָּבֹאנָה אֶל קִרְבֶּנָה וְלֹא
נוֹדַע כִּי בָאוּ אֶל קִרְבֶּנָה וּמַרְאֵיהֶן
רַע כַּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה וָאִיקָץ׃

נער עברי, תרגומו קרסנים פלין טוכתן פלויה מזג׳רי בלשון כזיון: נער, פוטה ולין רחוי לגדולה. עברי, לפי
שהכנו ליטר מכיר. עבד, כתוב בקיצור ומקרים פלין עבד מולך ולא עכם כבדי פרי: אים כחלמו, לפי כחלמו
ומקרוב לענייננו: קסיב עלי, מקרוב קטר קוף לא פירש מי היתיב לפי פלין נריך לפרש מי הסיב מי סביבו
קוף פרעה וכן דרך מקרלות קבריס על מי סבלני לענות הן סותתין קדבר פרעה קאמור למעלה כאן פלאור פרעה
קדק על עבדיו, הן תכאי, הן קאמור פסוק עמוי כאיזו וכן כל כאן מקרלת לפון בוזית קוף ולף חס הין כה תים
קרני כור, ויבלח, מקב, כבוד ומלבוש:

מִן הַיְאֹר רַעוֹת מַרְאֶה וְדַקוֹת בַּשָּׂר
וַתַּעֲמֹדְנָה אֵצֶל הַפָּרוֹת עַל שְׂפַת הַיְאֹר׃
וַתֹּאכַלְנָה הַפָּרוֹת רַעוֹת הַמַּרְאֶה וְדַקוֹת
הַבָּשָׂר אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת יְפֹת הַמַּרְאֶה
וְהַבְּרִיאֹת וַיִּקַץ פַּרְעֹה׃ וַיִּישָׁן וַיַּחֲלֹם שֵׁנִית
וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבֳּלִים עֹלוֹת בְּקָנֶה אֶחָד
בְּרִיאוֹת וְטֹבוֹת׃ וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבֳּלִים דַּקוֹת
וּשְׁדוּפֹת קָדִים צֹמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן׃ וַתִּבְלַעְנָה
הַשִּׁבֳּלִים הַדַּקוֹת אֵת שֶׁבַע הַ֫שִּׁבֳּלִים
הַבְּרִיאוֹת וְהַמְלֵאוֹת וַיִּקַץ פַּרְעֹה וְהִנֵּה
חֲלוֹם׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַתִּפָּעֶם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח
וַיִּקְרָא אֶת כָּל חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם וְאֶת כָּל
חַכְמֶיהָ וַיְסַפֵּר פַּרְעֹה לָהֶם אֶת חֲלֹמוֹ וְאֵין
פּוֹתֵר אוֹתָם לְפַרְעֹה׃ וַיְדַבֵּר שַׂר הַמַּשְׁקִים
אֶת פַּרְעֹה לֵאמֹר אֶת חֲטָאַי אֲנִי מַזְכִּיר
הַיּוֹם׃ פַּרְעֹה קָצַף עַל עֲבָדָיו וַיִּתֵּן אֹתִי
בְּמִשְׁמַר בֵּית שַׂר הַטַּבָּחִים אֹתִי וְאֶת שַׂר
הָאֹפִים׃ וַנַּחַלְמָה חֲלוֹם בְּלַיְלָה אֶחָד
אֲנִי וָהוּא אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ חָלָמְנוּ׃

מִן נַהֲרָא בִּישָׁן לְטַחֵי וְחַסְרָן
בִּשְׂרָא וְקָמָא לְקַבֵּלְהֶן רְחוֹרְתָא
עַל כֻּפָּא נַהֲרָא׃ וְאִכְלָא תּוֹרְתָא
בִּישָׁן כְּחֵזוּ וְחַסְרָן בִּשְׂרְהֶן
שִׁבְעָ תּוֹרְתָא שַׁפְרָן לְמֵחֲזוּ
וּפַטִּימָתָא וְאִתְעָר פַּרְעֹה וּדְטוֹר
וְחָלֵם תִּנְיָנוּת וְהָא׃ שִׁבְעָ שִׁבְּלִין
סָלְקָן בְּקָנָא חַד פַּטִּימָן
וְטָבָן וְהָא שִׁבְעָ שִׁבְּלִין לָקִין
וְשִׁקְיָפָן קְדוּם צְמָחָן בָּתְרֵיהֶן׃
וּבְלַעָא שִׁבְּלַיָּא לָקְיָתָא יָת
שִׁבְעָ שִׁבְּלַיָּא פַּטִּימָתָא וּמְלֵיתָא
וְאִתְעָר פַּרְעֹה וְהָא חֶלְמָא׃ וְהָוָה
בְּעַפְרָא וּמְטַרְפָּא רוּחֵיהּ וְשַׁלַּח
וּקְרָא יָת כָּל חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם וְיָת
כָּל חַכִּימָתָא וְאִשְׁתָּעִי פַּרְעֹה
לְהוֹן יָת חֶלְמֵיהּ וְלֵית דְּפַשַּׁר
יָתְהוֹן לְפַרְעֹה׃ וַאֲמַר רַב שָׁקֵי
עִם פַּרְעֹה לְמֵימַר יָת סוּרְחָנִי
אֲנָא מְדַכַּר יוֹמָא דֵּין׃ פַּרְעֹה תְּנִי
עַל עַבְדּוֹהִי וְיָהַב יָתִי בְּמַטְרָא
בֵּית רַב קְטוֹלַיָּא יָתִי וְיָת רַב
נַחְתּוֹמַי׃ וְחַלְמְנָא חֶלְמָא בְּלֵילְיָא
חַד אֲנָא וְהוּא גְּבַר כְּפוּשְׁרָן
חֶלְמֵיהּ חַלְמְנָא׃

ויהי מקץ עיה כתובו ומעקה מוקן לבי סתין דנפטרים יורדים לימערים תדיר כמאי דתנינן ; יפות מראה וטובות ; ראי מוכיח שהבריות נרתעות יפים זו לזו סתין כריך עינה נרך כחכירתה ; כלחו ; מגם ; כולן ישבע לחמו ודקות בשרי ... בהן דק מיעט בשבע ותאכלנה ; הוא סיומן שתתף כל סיומת הפוכה נשכחת כיומי קדמה ; בקנה אחד ; טוריל בשבע ... ראי מיעם ; סדוכות ; פקיקן קידום חבוטות לשון מעקיף החוכו תקיד על ידי הדלת הוכה עניו ; קדים ; רוח ... ודקות ; הכריחות ; פיכם ; והכה חלום ; וקכה כמגם כחלום לבניו וקונרך לפותיים ; ותתעם ... ותערפל רוחו ; ותתקשקשת כתובו כפעמון וכגבוכרנצר הוא תומר ותתפעם לבי סתין מגיעורי ... כחלום והבלות פתרונו ; הרטומי ; קכחרים כניחי יתיס מסוגלין בעצמות ; טיומי ; קם עצמות ; לשון חרטומי ... בשבע ; מיסב הכיס ; מקום חלא טיומין מלא עצמות ; ולין פותר לותם לברעה ; פותרים היו לותם לכלעה לברעה שלא ... ויש קולין נכתם לחזכיר לא תיה לן קורת רוח כפתרונם שהיו לותרים מכבר כנוכ לחתך מוליד פכבר כנוכ לחתך קוברי ... חים כפתרון חלומו ; מגם קדלוי לפתרון מסתפר לבו ודומיה לו ;

וּבְכָל־אַרְצוֹת בָּאוּ שָׁבְרָה אֶל־יוֹסֵף לִשְׁבָּר אֶת־הַבָּר אֲשֶׁר־עָזַק בְּכָל־הָאָרֶץ׃
וַיַּרְא יַעֲקֹב כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִתְרָאוּ׃
וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם רְדוּ שָׁמָּה וְשִׁבְרוּ לָנוּ מִשָּׁם וְנִחְיֶה
וְלֹא נָמוּת׃ וַיֵּרְדוּ עֲשָׂרָה אֲחֵי־יוֹסֵף לִשְׁבָּר אֶת־בָּר מִמִּצְרָיִם׃
וְאֶת־בִּנְיָמִין אֲחִי־יוֹסֵף לֹא־שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת־אֶחָיו כִּי אָמַר פֶּן־יִקְרָאֶנּוּ אָסוֹן׃
וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃
וְיוֹסֵף הוּא הַשַּׁלִּיט עַל־הָאָרֶץ הוּא הַמַּשְׁבִּיר לְכָל־עַם הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ אֲחֵי־יוֹסֵף
וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אַפַּיִם אָרְצָה׃ וַיַּרְא יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וַיַּכִּרֵם וַיִּתְנַכֵּר אֲלֵהֶם
וַיְדַבֵּר אִתָּם קָשׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאַיִן בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃
וַיַּכֵּר יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכִּרֻהוּ׃ וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת־הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְרַגְּלִים אַתֶּם לִרְאוֹת אֶת־עֶרְוַת הָאָרֶץ בָּאתֶם׃
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדֹנִי וַעֲבָדֶיךָ בָּאוּ לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃
כֻּלָּנוּ בְּנֵי אִישׁ אֶחָד נְחְנִים אֲנַחְנוּ כֵּנִים הָיוּ עֲבָדֶיךָ וְלֹא הָיוּ מְרַגְּלִים׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לֹא כִּי עֶרְוַת הָאָרֶץ בָּאתֶם לִרְאוֹת׃
וַיֹּאמְרוּ שְׁנֵים עָשָׂר עֲבָדֶיךָ אֲחֵים אֲנַחְנוּ בְּנֵי אִישׁ אֶחָד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְהִנֵּה
הַקָּטֹן אֵת אֶל־אָבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחָד אֵינֶנּוּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי
אֲלֵכֶם לֵאמֹר מְרַגְּלִים אַתֶּם׃ בְּזֹאת תִּבָּחֲנוּ חֵי פַּרְעֹה אִם־תֵּצְאוּ מִזֶּה כִּי אִם־
בְּבוֹא אֲחִיכֶם הַקָּטֹן הֵנָּה׃ שִׁלְחוּ מִכֶּם אֶחָד וְקַח אֶת־אֲחִיכֶם וְאַתֶּם הֵאָסְרוּ
וְיִבָּחֲנוּ דִּבְרֵיכֶם הַאֱמֶת אִתְּכֶם וְאִם־לֹא חֵי פַּרְעֹה כִּי מְרַגְּלִים אַתֶּם׃
וַיֶּאֱסֹף אֹתָם אֶל־מִשְׁמָר שְׁלֹשֶׁת יָמִים׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
זֹאת עֲשׂוּ וִחְיוּ אֶת־הָאֱלֹהִים אֲנִי יָרֵא׃ אִם־כֵּנִים אַתֶּם אֲחִיכֶם אֶחָד יֵאָסֵר
בְּבֵית מִשְׁמַרְתֵּכֶם וְאַתֶּם לְכוּ הָבִיאוּ שֶׁבֶר רַעֲבוֹן בָּתֵּיכֶם׃
וְאֶת־אֲחִיכֶם הַקָּטֹן תָּבִיאוּ אֵלָי וְיֶאֱמְנוּ דִבְרֵיכֶם וְלֹא תָמוּתוּ וַיַּעֲשׂוּ כֵן׃
וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ עַל־אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ
בְּהִתְחַנְנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמָעְנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת׃
וַיַּעַן רְאוּבֵן אֹתָם לֵאמֹר הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם לֵאמֹר אַל־תֶּחֶטְאוּ בַיֶּלֶד וְלֹא
שְׁמַעְתֶּם וְגַם דָּמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ׃ וְהֵמָּה לֹא יָדְעוּ כִּי שֹׁמֵעַ יוֹסֵף כִּי הַמֵּלִיץ בֵּינֹתָם׃
וַיִּסֹּב מֵעֲלֵיהֶם וַיֵּבְךְּ וַיָּשָׁב אֲלֵהֶם וַיְדַבֵּר אִתָּם וַיִּקַּח מֵאִתָּם אֶת־שִׁמְעוֹן
וַיֶּאֱסֹר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם׃ וַיְצַו יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ אֶת־כֵּלֵיהֶם בָּר וְלָשִׁיב כַּסְפֵּי אִישׁ
אֶל־שַׂקּוֹ וְצֵדָה לָתֵת לָהֶם עַל־הַדָּרֶךְ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן׃
וַיִּשְׂאוּ אֶת־שִׁבְרָם עַל־חֲמֹרֵיהֶם וַיֵּלְכוּ מִשָּׁם׃
וַיִּפְתַּח הָאֶחָד אֶת־שַׂקּוֹ לָתֵת מִסְפּוֹא לַחֲמֹרוֹ בַּמָּלוֹן וַיַּרְא אֶת־כַּסְפּוֹ וְהִנֵּה־הוּא
בְּפִי אַמְתַּחְתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֶל־אֶחָיו הוּשַׁב כַּסְפִּי וְגַם הִנֵּה בְאַמְתַּחְתִּי וַתֵּצֵא לִבָּם
וַיֶּחֶרְדוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו לֵאמֹר מַה־זֹּאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ׃
וַיָּבֹאוּ אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אַרְצָה כְּנָעַן וַיַּגִּדוּ־לוֹ אֵת כָּל־הַקֹּרוֹת אֹתָם לֵאמֹר׃
דִּבֶּר הָאִישׁ אֲדוֹן הָאָרֶץ אִתָּנוּ קָשׁוֹת וַיִּתֵּן אֹתָנוּ כְּמְרַגְּלֵי הָאָרֶץ׃
וַנֹּאמֶר אֵלָיו כֵּנִים אֲנַחְנוּ לֹא הָיִינוּ מְרַגְּלִים׃ שְׁנֵים עָשָׂר אֲנַחְנוּ אַחִים בְּנֵי אָבִינוּ
הָאֶחָד אֵינֶנּוּ וְהַקָּטֹן הַיּוֹם אֶת־אֶל־אָבִינוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃
וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ הָאִישׁ אֲדוֹן הָאָרֶץ בְּזֹאת אֵדַע כִּי כֵנִים אַתֶּם אֲחִיכֶם אֶחָד הַנִּיחוּ
אִתִּי וְאֶת־רַעֲבוֹן בָּתֵּיכֶם קְחוּ וָלֵכוּ׃
וְאֶת־אֲחִיכֶם הַקָּטֹן הָבִיאוּ אֵלַי וְאֵדְעָה כִּי לֹא מְרַגְּלִים אַתֶּם כִּי כֵנִים אַתֶּם אֶת־
אֲחִיכֶם אֶתֵּן לָכֶם וְאֶת־הַסֹּחֲרָה בָּאָרֶץ תִּסְחָרוּ׃
וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שַׂקֵּיהֶם וְהִנֵּה־אִישׁ צְרוֹר כַּסְפּוֹ בְּשַׂקּוֹ וַיִּרְאוּ אֶת־צְרֹרוֹת כַּסְפֵּיהֶם
הֵמָּה וְאָבִיהֶם וַיִּירָאוּ׃
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֹתִי שִׁכַּלְתֶּם יוֹסֵף אֵינֶנּוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינֶנּוּ וְאֶת־בִּנְיָמִין
תִּקָּחוּ עָלַי הָיְתָה כֻלָּנָה׃
וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל־אָבִיו לֵאמֹר אֶת־שְׁנֵי בָנַי תָּמִית אִם־לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךָ תְּנָה אֹתוֹ
עַל־יָדִי וַאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלֶיךָ׃
וַיֹּאמֶר לֹא־יֵרֵד בְּנִי עִמָּכֶם כִּי אָחִיו מֵת וְהוּא לְבַדּוֹ נִשְׁאָר וְקָרָאתֶם אֹתוֹ פֶּן־תֵּלְכוּ־בוֹ
בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־שֵׂיבָתִי בְּרָעָה שְׁאֹלָה׃

פרשת ויחי מקץ

וְבַסַּל עֲלָאָה כְּכָל מַלְּיָא
דְּפַרְעֹה עוֹבַד נְחָתוֹם וְעָפָא אֲכִיל
יַתְרוֹן מִן סַלָּא מַעֲלַוִּי רִשְׁיוֹ וְאַתְיָב
יוֹסֵף וְאֲמַר דִּין פּוּשַׁרְנָה תַּלְתָּא
סַלִּין תַּלְתָּא יוֹמִין אִינוּן׃ בְּסוֹף
תַּלְתָּא יוֹמִין יָשֵׁי פַּרְעֹה יָת־
רֵישָׁךְ מִנָּךְ וְיַעֲלוֹב יָתָךְ עַל־
יְלִיבָא וְיִכּוֹל עָפָא יָת־בִּשְׂרָךְ
מִנָּךְ׃ וְהַוָה בְּסוֹפָא תְּלִיתָאָה יוֹם
בִּירַח וְלַדָא דְּפַרְעֹה וְעָבַד מִשְׁתְּיָא
לְכָל־עַבְרֵי בֵּיתֵהּ וְאַדְכַּר יָת־רֵישֵׁי
רַב שָׁקֵי וְיָת רֵישׁ רַב נַחְתּוֹמֵי
בְּגוֹ עַבְרֵי בֵּיתֵהּ׃ וְאָתִיב יָת־רַב שָׁקֵי
עַל־שָׁקִיוּתֵיהּ וְיַהֲבָא כָּסָא עַל־יְדָא
דְּפַרְעֹה׃ וְיָת רַב נַחְתּוֹמֵי צְלָב
כְּמָא דְּפָשַׁר לְהוֹן יוֹסֵף׃ לֵית
אַדְכַּר רַב שָׁקֵי יָת יוֹסֵף וְאַנְשְׁיֵיהּ׃

פרס

וְהוּא מִסּוֹף תְּרֵתֵין שְׁנִין וּפַרְעֹה
חָלֵים וְהָא קָאֵים עַל־נַהֲרָאוּהָא
מִן־נַהֲרָא סָלְקָן שְׁבַע תַּרְנְגֹלִין
שַׁפִּירִין לְמַחְזֵי וּפָטִימִין בְּשַׂר
וְרַעְיָן בַּאֲחוָא׃ וְהָא שְׁבַע תַּרְנְגֹלִין
אָחֳרָנִין סְלִיקָא בָּתְרֵיהֶן

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַרְעֹה חֹלֵם
וְהִנֵּה עֹמֵד עַל־הַיְאֹר׃ וְהִנֵּה מִן־הַיְאֹר
עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מַרְאֶה וּבְרִיאוֹת
בָּשָׂר וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ׃ וְהִנֵּה שֶׁבַע
פָּרוֹת אֲחֵרוֹת עֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן

יום קודם את פרעה, יום לידתו וקורין לו יום גינוסיה ולפון קורין לו יום הולד כולו מלא על ידי לחריים מחיר
מ לית לה קיומא ועל פם זה נקרא אילת וכן אילותיך כיום הולדת לומר וכן לחרי קוראים את חובבי מלכותם
על ידי תרגם ויפרע את פרעה עם פתר חלומותיו מיפרש עונה את פתר חלומותיהם מיפרש ע כשעודתו מכר תבואה
בתוכם כמו שלו את רחל לפון מכין, ולא זכר שר האפים, כן כיוצא, ויעכחא, לשחר כן מוכני מלכה יקוק בו
טבחי קוזקן עדיות לחמור עוד כ מביא מלחת לחרי קבר לחר פם מ מכטחו ולא כנה לל רוכבים ולא בנה על תקרה
הקולרים רוכב מתעבתם לוכנה כעם כי לם כקנה כנון מכך נוחלה ומעבתם לקנה כנון מכך נוחלה ומעבתם לקנה כנון
וכל כבפו ונקבה כן פרעה ולם קוזלך כן כל מכן מלר עבדיו,

פרשת ויהי מקץ

יקץ, כתרגומו ויפוק וכן לפון קץ פוק חוץ, ערל הילוד,
כל מלר נזירות לינם קרוים יתורים מכן ומילים מכל קילון עמריה יתורים יתורים כיל

יוֹסֵף הֲלוֹא לֵאלֹהִים פִּתְרֹנִים סַפְּרוּ נָא לִי׃
וַיְסַפֵּר שַׂר הַמַּשְׁקִים אֶת חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף
וַיֹּאמֶר לוֹ בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה גֶּפֶן לְפָנָי׃ וּבַגֶּפֶן
שְׁלֹשָׁה שָׂרִגִם וְהִוא כְּפָרְחָה עָלְתָה נִצָּהּ
הִבְשִׁילוּ אֶשְׁכְּלֹתֶיהָ עֲנָבִים׃ וְכוֹס פַּרְעֹה
בְּיָדִי וָאֶקַּח אֶת הָעֲנָבִים וָאֶשְׁחַט אֹתָם
אֶל כּוֹס פַּרְעֹה וְאָתַן אֶת הַכּוֹס עַל כַּף
פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת
הַשָּׂרִגִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם׃ בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת
יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת רֹאשֶׁךָ וְהֵשִׁבְךָ עַל
כַּנֶּךָ וְנָתַתָּ כוֹס פַּרְעֹה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט
הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִיתָ מַשְׁקֵהוּ׃ כִּי אִם זְכַרְתַּנִי
אִתְּךָ כַּאֲשֶׁר יִיטַב לָךְ וְעָשִׂיתָ נָא עִמָּדִי
חָסֶד וְהִזְכַּרְתַּנִי אֶל פַּרְעֹה וְהוֹצֵאתַנִי מִן
הַבַּיִת הַזֶּה׃ כִּי גָנֹב גֻּנַּבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים
וְגַם פֹּה לֹא עָשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי שָׂמוּ אֹתִי
בַּבּוֹר׃ וַיַּרְא שַׂר הָאֹפִים כִּי טוֹב פָּתַר
וַיֹּאמֶר אֶל יוֹסֵף אַף אֲנִי בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה
שְׁלֹשָׁה סַלֵּי חֹרִי עַל רֹאשִׁי׃ ס

יוֹסֵף הֲלֹא מִן קָרֳבָם ׳ פושרן
חֶלְמֵיא אִשְׁתְּעִי כְּוָן לִי וַאֲשִׁתְּעִי
רַב שָׁקֵי יָת חֶלְמֵיהּ לְיוֹסֵף וַאֲמַר
לֵיהּ בְּחֶלְמִי וְהָא גוּפְנָא קֳדָמָי׃
וּבְגוּפְנָא תְּלָתָא שִׁבְשִׁין וְהִיא כַּד
אַפְרְחַת אֲפִיקַת לְבָלְבִין וְאֵיצַיַּת
נִין בְּשִׁילוּ אָתְכְּלְהָא חֲוֹן עֲנָבִין׃
וְכָסָא דְּפַרְעֹה בִּידִי וְנָסֵיבִית יָת
עֲנָבָא וְעָצַרִית יָתְהוֹן לְכָסָא
דְּפַרְעֹה וְיָהֲבִית יָת כָּסָא עַל יְדָא
דְּפַרְעֹה׃ וַאֲמַר לֵיהּ יוֹסֵף דֵּין
פּוּשַׁרְנֵיהּ תְּלָתָא שִׁבְשִׁין תְּלָתָא
יוֹמִין אִינוּן׃ בְּסוֹף תְּלָתָא יוֹמִין
יְדַכַּרִינָךְ פַּרְעֹה וְיָתִיבִנָּךְ עַל־
שֻׁכּוּשָׁךְ וְתִתֵּן כָּסָא דְּפַרְעֹה בִּידֵיהּ
כְּהִלְכְתָא קַדְמָיְתָא דַּהֲוֵיתָ
מַשְׁקֵי לֵיהּ׃ אֱלָהֵין תְּרַכַּרְיָנִי
עִמָּךְ כַּר יוֹטַב לָךְ וְתַעֲבִיד כְּנָן
עִמִּי טֵיבוּ וְתַדְכַּר עֲלַי קֳדָם
פַּרְעֹה וְתַפְּקִנְנִי מִן בֵּית אֲסִירֵי
הָדֵין׃ אֲרֵי מְגַנָּב גְּנִיבְנָא מֵאַרְעָא
עִבְרָאֵי וְאַף הָכָא לָא עֲבַדִית
מִדְּעִם אֲרֵי סַנְיוּ יָתִי בְּבֵית אֲסִירֵי׃
וְחָזָא רַב נַחְתּוֹמֵי אֲרֵי שַׁפִּיר פְּשַׁר
וַאֲמַר לְיוֹסֵף אַף אֲנָא סְחַלְמִי וְהָא
תְּלָתָא סַלִּין דְּחִוָּרִין עַל רֵישִׁי׃

ויסף הלא מן קדם ׳ פושרן חלמיא אשתעי כון לי ואשתעי רב שקי ית חלמיה ליוסף ואמר ליה בחלמי והא גופנא קדמי׃ ובגופנא תלתא שבשין והיא כד אפרחת אפיקת לבלבין ואיצית נין בשילו אתכלהא חזו ענבין׃ וכסא דפרעה בידי ונסיבית ית ענבא ועצרית יתהון לכסא דפרעה ויהבית ית כסא על ידא דפרעה׃ ואמר ליה יוסף דין פושרניה תלתא שבשין תלתא יומין אינון׃ בסוף תלתא יומין ידכרינך פרעה ויתיבינך על־ שכושך ותתן כסא דפרעה בידיה כהלכתא קדמיתא דהוית משקי ליה׃ אלהין תרכרינני עימך כד יוטב לך ותעביד כען עמי טיבו ותדכר עלי קדם פרעה ותפקנני מן בית אסירי הדין׃ ארי מגנב גניבנא מארע עבראי ואף הכא לא עבדית מדעם ארי סניו יתי בבית אסירי׃ וחזא רב נחתומי ארי שפיר פשר ואמר ליוסף אף אנא סחלמי והא תלתא סלין דחוורין על רישי׃

תיקון לי כחלומי כתיקון היה פורתח ואחר הפרח ענבים ואחר כך הבשילו ויהיו כד הפרחת הפיקת עבודתו ועבודתיו והרכה ים בגפן תפנה ; סלסלת המריבים הם סימנין הם לך עוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך מעליך ותלין הרכה ימים מדרשי חכמים כפיקנו סאר עבדיו נפרע לעבדיו כמעשיהם ימכה לתוכך עוונותיהם כך כתוב סלך ותזכרני ; ותזכרני לי ותעשה נא עמדי חסד קרי תתך עושה עמי חסד הם זכרתני תתך ; כי הם זכרתני ׳ תמר הם זכרתני מלחד פיוטב תרכה ודרך תוכרי כת כיוצאין מקוריים תוכלאדם לתתם בלוחם סלים ;

אֵין שַׂר בֵּית הַסֹּהַר רֹאֶה אֶת כָּל מְאוּמָה
בְּיָדוֹ בַּאֲשֶׁר יְהוָה אֹתוֹ וַאֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה
יְהוָה מַצְלִיחַ׃ פ וַיְהִי אַחַר
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָטְאוּ מַשְׁקֵה מֶלֶךְ
מִצְרַיִם וְהָאֹפֶה לַאדֹנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרָיִם׃
וַיִּקְצֹף פַּרְעֹה עַל שְׁנֵי סָרִיסָיו עַל שַׂר
הַמַּשְׁקִים וְעַל שַׂר הָאֹפִים׃ וַיִּתֵּן אֹתָם
בְּמִשְׁמַר בֵּית שַׂר הַטַּבָּחִים אֶל בֵּית
הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אָסוּר שָׁם׃ וַיִּפְקֹד
שַׂר הַטַּבָּחִים אֶת יוֹסֵף אִתָּם וַיְשָׁרֶת אֹתָם
וַיִּהְיוּ יָמִים בְּמִשְׁמָר׃ וַיַּחַלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם
אִישׁ חֲלוֹמוֹ בְּלַיְלָה אֶחָד אִישׁ כְּפִתְרוֹן
חֲלוֹמוֹ הַמַּשְׁקֶה וְהָאֹפֶה אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ
מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַסֹּהַר׃ וַיָּבֹא
אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בַּבֹּקֶר וַיַּרְא אֹתָם וְהִנָּם זֹעֲפִים׃
וַיִּשְׁאַל אֶת סְרִיסֵי פַרְעֹה אֲשֶׁר אִתּוֹ
בְּמִשְׁמַר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנֵיכֶם
רָעִים הַיּוֹם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חָלַמְנוּ
וּפֹתֵר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם

לֵית רַב בֵּית אֲסִירֵי חַיְיתָ כָּל
סוּרְחָן בִּידֵיהּ דְּמֵימְרָא דַּיְיָ
בְּמַעֲרְבָא וְדַהֲוָא עָבִיד יְיָ מַצְלְחֵי
וַיְהוָה בְּתַר פִּתְגָמֵיהּ
הַאִילֵּין סָרְחוּ שַׁקְיָא דְּמַלְכָּא
דְּמִצְרַיִם וְנַחְתוֹמָא לְרֵיסוֹנֵהּוֹן
לְמַלְכָּא דְּמִצְרַיִם׃ וּרְגִיז פַּרְעֹה
עַל תְּרֵין רַבְרְבָנוֹהִי עַל רַב שַׁקְיָא
וְעַל רַב נַחְתוֹמֵי׃ וִיהַב יָתְהוֹן
בְּמַטַּרַת בֵּית רַב קְטוֹלַיָּא בְּבֵית
אֲסִירֵי אֲתַר דְּיוֹסֵף אָסִיר תַּמָּן׃
וּמִנִּי רַב קְטוֹלַיָּא יָת יוֹסֵף עִמְּהוֹן
וְשַׁמְשִׁישׁ יָתְהוֹן וַהֲווֹ יוֹמִין בְּמַטַּרְתָּא׃
וְחַלְמוּ חַלְמָא תַּרְוֵיהוֹן גֶּבֶר חֶלְמֵיהּ
בְּלֵילְיָא חַד גֶּבֶר כְּפוּשְׁרָן חֶלְמֵיהּ
שַׁקְיָא וְנַחְתוֹמָא דִּי לְמַלְכָּא
דְּמִצְרַיִם דַּאֲסִירִין בְּבֵית אֲסִירֵי׃
וְאָתָא לְוָתְהוֹן יוֹסֵף בְּצַפְרָא וַחֲזָא
יָתְהוֹן וְהָא אִינּוּן נְסִיסִין׃ וּשְׁאֵיל יָת
רַבְרְבֵי פַרְעֹה דְּעִמֵּיהּ בְּמַטַּרְתָּא
בֵּית רֵיסוֹתֵהּ לְמֵימַר מָדֵין אַפֵּיכוֹן
בִּישִׁין יוֹמָא דֵּין׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ
חֶלְמָא חַלְמְנָא וּפִשְׁרָא לֵית לֵיהּ
וַאֲמַר לְהוֹן

כתפר ה׳ מתנ׳ . כמכיל ה׳ מתנ׳ . לחזר יהבריים יחלה . לפי מקרינלא לוקמא מרוקא תרוקא תוריק לחת תוריק בפי כלם לריכר כו הכיל
סכיס לחם סורחנם על שר מיפבר שיקם ולא שיו ועוד מתבא קרוחה על נדיק על יריסם . הטחו . זה מוכח זכוב בפלי
פוסריס סנ׳ . וזה מוכח נדיר בגלוסקין שנ׳ : ומקופף . מקיים לוקמה לחת כת תוילך מחין לשון לפייף לחה כתת ויפקוד
שר הטבחים לחת יוסף לחם . לפיוך לחת כמשמר : וייתין יתיים במטרת . סכיס עשר חדש : ויחלמו חלום שניהם איש
מניקם חלום זקו פשוטו . ומדרש כל לחד חלם חלם מניקם מחלם הלשון ופתרון חלום חכירו וזהו שכתוב ויחלמו
חלומים כי טוב פתר : חיים כפתרון חלומו כל לחד וחד חלם חלו לדרוחים הרחוי לפתרון קרחוי ומשתיד לבח בפלים
ומעתים . עשבים כמו שר ומנף ומק׳ מתנ׳ , פרינים . זמורות תרוכות קורים ומיחיין . כפורחת . דומה לפורחת

ומיין כפורחת

וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה׃ וַיְהִי כִּרְאוֹתָהּ כִּי עָזַב
בִּגְדּוֹ בְיָדָהּ וַיָּנָס הַחוּצָה׃ וַתִּקְרָא לְאַנְשֵׁי
בֵיתָהּ וַתֹּאמֶר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ
אִישׁ עִבְרִי לְצַחֵק בָּנוּ בָּא אֵלַי לִשְׁכַּב עִמִּי
וָאֶקְרָא בְקוֹל גָּדוֹל׃ וַיְהִי כְשָׁמְעוֹ כִּי הֲרִימֹתִי
קוֹלִי וָאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בִּגְדּוֹ אֶצְלִי וַיָּנָס וַיֵּצֵא
הַחוּצָה׃ וַתַּנַּח בִּגְדּוֹ אֶצְלָהּ עַד בּוֹא אֲדֹנָיו
אֶל בֵּיתוֹ׃ וַתְּדַבֵּר אֵלָיו כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה
לֵאמֹר בָּא אֵלַי הָעֶבֶד הָעִבְרִי אֲשֶׁר
הֵבֵאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי׃ וַיְהִי כְּהָרִימִי קוֹלִי
וָאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בִּגְדּוֹ אֶצְלִי וַיָּנָס הַחוּצָה׃ וַיְהִי
כְּשָׁמַע אֲדֹנָיו אֶת דִּבְרֵי אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְּרָה
אֵלָיו לֵאמֹר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי
עַבְדֶּךָ וַיִּחַר אַפּוֹ׃ וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ
וַיִּתְּנֵהוּ אֶל בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר אֲסִירֵי
הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי שָׁם בְּבֵית הַסֹּהַר׃ וַיְהִי
יְהוָה אֶת יוֹסֵף וַיֵּט אֵלָיו חֶסֶד וַיִּתֵּן חִנּוֹ בְּעֵינֵי
שַׂר בֵּית הַסֹּהַר׃ וַיִּתֵּן שַׂר בֵּית הַסֹּהַר בְּיַד
יוֹסֵף אֶת כָּל הָאֲסִירִם אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֹּהַר
וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עֹשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה׃

וְעָרֵק וּנְפַק לְשׁוּקָא ׀ וְהוֹה כַּר־
חוֹת אֲרֵי שַׁבְקִיָּה לִלְבוּשָׁהּ בִּידָהּ
וְעָרֵק לְשׁוּקָא ׃ וּקְרַת לְאֵינְשֵׁי
בֵיתָא וְאָמְרַת לְהוֹן לְמֵימַר חָזוֹ
אֵיתִי לָנָא גַּבְרָא עִבְרָאָה לְחַיְכָא
בָּנָא עֲלַי לְוָתִי לְמִשְׁכַּב עִמִּי וּקְרֵית
בְּקָלָא רַמְתָא ׃ וְהוֹה כַּר־ שְׁמַע
אֲרֵי אֲרֵימֵית קָלִי וּקְרֵית וְשַׁבְקֵיהּ
לִלְבוּשֵׁיהּ לְוָתִי וְעָרֵק וּנְפַק לְשׁוּקָא ׃
וְשַׁבְקִיָּה לִלְבוּשֵׁיהּ לְוָתָהּ עַד־
דְּעָל רִבּוֹנֵיהּ לְבֵיתֵיהּ ׃ וְמַלִּילַת
עִמֵּיהּ כְּפִתְגָמַיָּא הָאִילֵּין לְמֵימַר
עֲלַי לְוָתִי עַבְדָּא עִבְרָאָה דְּאֵיתֵיתָא
לָנָא לְחַיְכָא בִּי ׃ וְהוֹה כַּר־ אֲרֵימֵית
קָלִי וּקְרֵית וְשַׁבְקֵיהּ לִלְבוּשֵׁיהּ
לְוָתִי וְעָרֵק לְשׁוּקָא ׃ וְהוֹה כַּר־
שְׁמַע רִבּוֹנֵיהּ יָת־ פִּתְגָמֵי אִתְּתֵיהּ
דְּמַלִּילַת עִמֵּיהּ לְמֵימַר כְּפִתְגָמַיָּא
הָאִילֵּין עַבְדָךְ לִי עֲבַדְתָּ וְתַקִּיף
רוּגְזֵיהּ ׃ וּנְסַב רִבּוֹנֵיהּ דְּיוֹסֵף
יָתֵיהּ וְיַהֲבֵיהּ בְּבֵית־ אֲסִירֵי אַתְרָא
דַּאֲסִירֵי מַלְכָּא אֲסִירִין וְהוֹה תַּמָּן
בְּבֵית אֲסִירֵי ׃ וְהוֹה מֵימְרָא דַּיְיָ־
בְּסַעֲדֵיהּ דְּיוֹסֵף וְנַגַּד לֵיהּ חִסְדָּא
וְיַהֲבֵיהּ לְרַחֲמִין בְּעֵינֵי רַב בֵּית־
אֲסִירֵי ׃ וְיַהֲב רַב בֵּית־ אֲסִירֵי
בִּידָא דְּיוֹסֵף יָת כָּל־ אֲסִירֵיָא דִּי
בְּבֵית אֲסִירֵי וְיָת־ כָּל־ דְּעָבְדִין תַּמָּן מֵימְרַיְיהוֹה הוֹה מְתַעְבֵּד ׃

מחיר מלאכתו ויומם. ואחד מאנשי בעמוס נראין עתה שלא שכרתיך לי דמות דקיומו של מכיון כדחיתיך בחסכת סוטה: ולמי
יצית לבר. קרי למען קבר קבית לנו ולא פירש מי הכיתו ומכל כעלה לומריך כן: עברי. מעבר הנהר ומכני עבר: עד
בית האדני. כל יוסף: כח חלי לנחק בי. העבד העברי אשר הביאת לנו: ויהי כשמוע. כשמוע הגמוים האריך
לו כן ואמר שהאריכו בדיבורם קללה עמה עשה עבדך עכייכי הגמוים כחלה עבדה לי: ויט חלין הפר־סקים מיקיכל לנו לרחמין
לשון כלה נחה ואחורים שכיוצאנו: היה עושה. כאיבעומו כאיאריכים הוה מתעביד:

וְהַלַּח מֵעִידָן דְּמָנֵי יָתֵיהּ בְּבֵיתֵיהּ
וְעַל כָּל דְּאִית לֵיהּ בְּבֵיתָא וּבְרִיךְ יְיָ יָת
בֵּית מַצְרָאָה בְּרֵיל יוֹסֵף וְהֲוָת
בִּרְכְתָא דַּייָ בְּכָל דְּאִית לֵיהּ בְּ-
בֵיתָא וּבְחַקְלָא: וְשַׁבֵּק כָּל-
דְּלֵית בִּידָא דְיוֹסֵף וְלָא יְדַע
עִמֵּיהּ מִדְּעָם אֶלָּהֵין לַחְמָא דְּהוּא
אָכֵיל וַהֲוָה יוֹסֵף שַׁפִּיר כְּרֵיוָא
וְאִי סְחִיוָא: וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָמַיָּא
הָאִלֵּין וְזָקְפַת אִיתַּת רִיבוֹנֵיהּ יָת-
עֵינָהָא לְיוֹסֵף וַאֲמָרַת שְׁכוֹב עִמִּי:
וְסָרִיב וַאֲמַר לְאִיתַּת רִיבוֹנֵיהּ
הָא רִיבוֹנִי לָא יְדַע עִמִּי מָה דִּי
בְּבֵיתָא וְכָל דְּאִית לֵיהּ מְסַר בִּידִי:
לֵית רַב בְּבֵיתָא הָדֵין מִנִּי וְלָא-
מְנַע מִנִּי מִדְּעָם אֶלָּהֵין יָתָךְ
בְּרֵיל דְּאִנְתְּתֵיהּ וְאֵכֵיךְ
אֶעְבֵּיד בִּישְׁתָּא רַבְּתָא הָדָא וְאֶחוֹב
קֳדָם יְיָ: וַהֲוָה כְּ-כַלֵּילַת עִם-
יוֹסֵף יוֹם יוֹם וְלָא קַבִּיל מִינַּהּ
לְמִשְׁכַּב לְוָתַהּ לְמִהֵי עִמַּהּ: וַהֲוָה
כְּיוֹמָא הָדֵין וְעָאל לְבֵיתָא לְמִבְרַךְ
בְּבַתְבֵי חוּשְׁבָּנֵיהּ וְלֵית אֱנָשׁ
מֵאֱנָשֵׁי בֵּיתָא תַּמָּן בְּבֵיתָא:
וְאַרְהִיטַת בִּלְבוּשֵׁיהּ לְמֵימַר
שְׁכוֹב עִמִּי וְשָׁבְקַת לִלְבוּשֵׁיהּ

בִּידָהּ

וַיְהִי מֵאָז הִפְקִיד אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל אֲשֶׁר
יֶשׁ לוֹ וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת בֵּית הַמִּצְרִי בִּגְלַל
יוֹסֵף וַיְהִי בִּרְכַּת יְהוָה בְּכָל אֲשֶׁר יֶשׁ לוֹ
בַּבַּיִת וּבַשָּׂדֶה: וַיַּעֲזֹב כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּיַד
יוֹסֵף וְלֹא יָדַע אִתּוֹ מְאוּמָה כִּי אִם הַלֶּחֶם
אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יְפֵה תֹאַר וִיפֵה
מַרְאֶה: וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וַתִּשָּׂא אֵשֶׁת אֲדֹנָיו אֶת עֵינֶיהָ אֶל יוֹסֵף
וַתֹּאמֶר שִׁכְבָה עִמִּי: וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר אֶל
אֵשֶׁת אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא יָדַע אִתִּי מַה
בַּבַּיִת וְכֹל אֲשֶׁר יֶשׁ לוֹ נָתַן בְּיָדִי: אֵינֶנּוּ
גָדוֹל בַּבַּיִת הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא חָשַׂךְ מִמֶּנִּי
מְאוּמָה כִּי אִם אוֹתָךְ בַּאֲשֶׁר אַתְּ אִשְׁתּוֹ
וְאֵיךְ אֶעֱשֶׂה הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְ
וְחָטָאתִי לֵאלֹהִים: וַיְהִי כְּדַבְּרָהּ אֶל יוֹסֵף
יוֹם יוֹם וְלֹא שָׁמַע אֵלֶיהָ לִשְׁכַּב אֶצְלָהּ
לִהְיוֹת עִמָּהּ: וַיְהִי כְּהַיּוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבַּיְתָה
לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתּוֹ וְאֵין אִישׁ מֵאַנְשֵׁי הַבַּיִת
שָׁם בַּבָּיִת: וַתִּתְפְּשֵׂהוּ בִּבְגָדוֹ לֵאמֹר וְ
שִׁכְבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ

למיחתמת והפתילים והמטה האלה׃
ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני כי על־
כן לא נתתיה לשלה בני ולא יסף עוד־
לדעתה׃ ויהי בעת לדתה והנה תאומים
בבטנה׃ ויהי בלדתה ויתן יד ותקח־
המילדת ותקשר על־ידו שני לאמר זה־
יצא ראשנה׃ ויהי כמשיב ידו והנה יצא אחיו
ותאמר מה פרצת עליך פרץ ויקרא שמו
פרץ׃ ואחר יצא אחיו אשר על־ידו
שני ויקרא שמו זרח׃ ס ויוסף הורד
מצרימה ויקנהו פוטיפר סריס פרעה שר
הטבחים איש מצרי מיד הישמעאלים
אשר הורדהו שמה׃ ויהי יהוה את יוסף
ויהי איש משליח ויהי בבית אדניו המצרי׃
וירא אדניו כי יהוה אתו וכל אשר־הוא
עשה יהוה מצליח בידו׃ וימצא יוסף חן
בעיניו וישרת אתו ויפקדהו על־ביתו וכל
יש לו נתן בידו׃

רמון עוקתא ושושיפא וחוטרא
דאילן׃ ואשתכוח יהודה ואמר
זכאה מני מעריא ארי על כן לא
יהבתה לשלה ברי ולא אוסיף־
עוד למרעה׃ וחזר בעידן מילדה
והא תיומין במעהא׃ והוה בטלדה
ויהב ידה וגסיבת חיטא וקטרת
על־ידיה והריתא למיסר דין נפק
קדמתא׃ והוה כדאתיב ידיה והא
נפק אחוהי ואמרת מה הקורס־
סני עלך למיתקף וקרא שמיה
פרץ׃ ובתר כן נפק אחוהי דעל־
ידיה והוריתא וקרא שמיה זרח׃
ויוסף איתחת למצרים
ובגי פוטיפר רבא דפרעה רב
קטולאי גברא מצראה מיד־
ערבאי דאיתחתוהי למטן׃ והוה
ייי׳ בסעדיה דיוסף־
והוה גבר מצלח והוה בבית
רבוניה מצראה׃ וחזא רבוניה
ארי ייי׳ בסעדיה וכל
דוהא עביד ייי׳ מצלח בידיה׃
ואשכח יוסף רחמין בעיניה ושמש
ליתיה ומנייה על ביתיה וכל דאית־
ליה מסר בידיה׃

ואמר מה משכנתך דאתן לך
ואמרת עקתך ושושיפך ותומרך
די בידך ויהב לה וקבל לותר
ועריאת ליה ׃ וקמת ואולת
ואעריאת עיפה סינה ולבישת
לבוש ארמלותה ושדרי יהודה
ית גדיא בר עיזי ביד רחמיה
עדלמאה למיסב פשכנא מידא
דאיתתא ולא אשכחיה ׃ ושאיל
ית אינשי אתרא למימר אן
מקדשתא דהיא בעינין על אורחא
ואמרו לית הכא מקדשתא ותב
לות יהודה ואמר לא אשכחתא
ואף אינשי אתרא אמרו לית
הכא מקדשתא ׃ ואמר יהודה
הסב לה דלמא נהי רוך הא
שדרית גדיא הדין ואת לא
אשכחתא וחזה כתלתות ירחיא
ואתרחיש ליהודה למימר זנאת
תמר כלתך ואף הא מעדיא
מזנתה ואמר יהודה אפקוהא
ותשתרף ׃ היא סתפקא והיא
שלחת לחמוהא למיסר לגבר
דאילין דיליה מינה אנא מעדיא
ואמרת אשתכוד עכן

ויאמר מה המרבון אשר אתן לך ותאמר
חתמך ופתילך ומטך אשר בידך ויתן
לה ויבא אליה ותהר לו ותקם ותלך ותסר
צעיפה מעליה ותלבש בגדי אלמנותה ׃
וישלח יהודה את גדי העזים ביד רעהו
העדלמי לקחת הערבון מיד האשה ולא
מצאה ׃ וישאל את אנשי מקמה לאמר
איה הקדשה הוא בעינים על הדרך
ויאמרו לא היתה בזה קדשה ׃ וישב אל
יהודה ויאמר לא מצאתיה וגם אנשי המקום
אמרו לא היתה בזה קדשה ׃ ויאמר יהודה
תקח לה פן נהיה לבוז הנה שלחתי הגדי
הזה ואתה לא מצאתה ׃ ויהי כמשלש
חדשים ויגד ליהודה לאמר זנתה תמר
כלתך וגם הנה הרה לזנונים ויאמר
יהודה הוציאוה ותשרף ׃ הוא מוצאת
והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר
אלה לו אנכי הרה ותאמר הכר נא

זֶרַע לְאָחִיו׃ וַיֵּרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה
וַיָּמֶת גַּם אֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְתָמָר כַּלָּתוֹ
שְׁבִי אַלְמָנָה בֵּית אָבִיךְ עַד יִגְדַּל שֵׁלָה
בְנִי כִּי אָמַר פֶּן יָמוּת גַּם הוּא כְּאֶחָיו וַתֵּלֶךְ
תָּמָר וַתֵּשֶׁב בֵּית אָבִיהָ׃ וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים וַתָּמָת
בַּת שׁוּעַ אֵשֶׁת יְהוּדָה וַיִּנָּחֶם יְהוּדָה וַיַּעַל
עַל גֹּזְזֵי צֹאנוֹ הוּא וְחִירָה רֵעֵהוּ הָעֲדֻלָּמִי
תִּמְנָתָה׃ וַיֻּגַּד לְתָמָר לֵאמֹר הִנֵּה חָמִיךְ
עֹלֶה תִּמְנָתָה לָגֹז צֹאנוֹ׃ וַתָּסַר בִּגְדֵי אַלְמְנוּתָהּ
מֵעָלֶיהָ וַתְּכַס בַּצָּעִיף וַתִּתְעַלָּף וַתֵּשֶׁב
בְּפֶתַח עֵינַיִם אֲשֶׁר עַל דֶּרֶךְ תִּמְנָתָה כִּי
רָאֲתָה כִּי גָדַל שֵׁלָה וְהוּא לֹא נִתְּנָה לוֹ
לְאִשָּׁה׃ וַיִּרְאֶהָ יְהוּדָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לְזוֹנָה כִּי
כִסְּתָה פָּנֶיהָ׃ וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר
הַבָה נָּא אָבוֹא אֵלַיִךְ כִּי לֹא יָדַע כִּי כַלָּתוֹ
הִוא וַתֹּאמֶר מָה תִּתֶּן לִי כִּי תָבוֹא אֵלָי׃
וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי עִזִּים מִן הַצֹּאן
וַתֹּאמֶר אִם תִּתֵּן עֵרָבוֹן עַד שָׁלְחֵךְ׃

וַתַּרְא לַאֲחוֹרֶי׃ וּבְאֵישׁ קָרַם עַל
רָשַׁבְר וַאֲמִית אַף יִתְיַח׃ וְאַבְרַ
יְהוּדָה לְתָמָר כַּלָּתוֹ תֵּיבִי אַרְמְלָא
בֵּית אָבוּיִךְ עַד דְּיִרְבֵּי שֵׁלָה בְּרִי
אֲרֵי אֲמַר דִּלְמָא יְמוּת אַף הוּא
כְּאַחוֹהִי וַאֲזָלַת תָּמָר וְיַתְבַת בֵּית
אֲבוּהָא׃ וְסָגִיו יוֹמַיָּא וּמִיתַת בַּת־
שׁוּעַ אִנְתַּת יְהוּדָה וְאִתְנְחֵים יְהוּדָה
וְסָלִיק עַל גֵּזֵי עָנְמֵיהּ הוּא וְחִירָה
רֵחֲמֵיהּ עֲדֻלָּמָאָה לְתִמְנָתָא׃
וְאִתְחַוָּה לְתָמָר לְמֵימַר הָא חָמוּיִךְ
סָלִיק לְתִמְנָתָא לְמִגֵּז עָנְמֵיהּ וְאַעְרִיאַת
לְבוּשֵׁי אַרְמְלוּתָהּ מִנָּהּ וְאִתְכַּסְיַאת
בְּעִיפָּא וְאִתְקַנַּע וְיָתְבַת בְּפִרְשׁוּ
עֵינִין דְּעַל אָרַח תִּמְנָתָא אֲרֵי חֲזָת
אֲרֵי רְבַת שֵׁלָה וְהִיא לָא־
אִתְיְהִיבַת לֵיהּ לְאִנְתּוּ׃ וַחֲזָאוּהָ יְהוּדָה
וְחַשְׁבַהּ לִזְנִפְקַת בַּרְא אֲרֵי כַסְיַאת
אַפָּהָא׃ וְסָטָא לְוָתָהּ לְאָרְחָא
וַאֲמַר הַבִּי כְעַן אֵיעוֹל לְוָתִךְ אֲרֵי־
לָא יְדַע אֲרֵי כַלְתֵּיהּ הִיא וַאֲמַרַת
מָה תִּתַּן לִי אֲרֵי תֵּיעוֹל לְוָתִי׃
וַאֲמַר אֲנָא אֵישְׁלַח גַּדְיָא בַּר־עִזֵּי
מִן עָנָא וַאֲמַרַת אִם־תִּתֵּן
מַשְׁכּוֹנָא עַד דְּתִשְׁלַח׃

וְקָטוֹ כָּל בְּנוֹהִי וְכָל בְּנָתַיה
לְנַחֲמוּתֵיה וְסָרִיב לְקַבְּלָא הִנְחוּמִין
וַאֲמַר אֲרֵי אֲחוֹת לְגֵרִי בֵּידָאבְלְנָא
לִשְׁאוֹל וּבְכָא יָתֵיה אֲבוּהִי וּסְדִינַאי
זְבִינוּ יָתֵיה לְמִצְרָיִם לְפוֹטִיפַּר סָרִיס פַּרְעֹה
רַבָּא דְּפַרְעֹה רַב קְטוֹלַיָּא ׃
וַהֲוָה בְּעִדָּנָא הַהוּא וְנָחַת יְהוּדָה
מִלְוַת אֲחוֹהִי וְסָטָא עַד גַּבְרָא
עֲדֻלָּמָאָה וּשְׁמֵיהּ חִירָה ׃ וְחָזָא
תַּמָּן יְהוּדָה בַּת גַּבְרָא כְּנַעֲנָאי
וּשְׁמֵיהּ שׁוּעַ וְנָסְבַהּ וְעַל לְוָתַהּ ׃
וְעָרְיַת וְיָלְדַת בַּר וְקָרָא יָת
שְׁמֵיהּ עֵר ׃ וְעָרְיַת עוֹד וְיָלְדַת
בַּר וְקָרַת יָת שְׁמֵיהּ אוֹנָן ׃ וְאוֹסִיפַת
עוֹד וְיָלְדַת בַּר וְקָרַת יָת שְׁמֵיהּ
שֵׁלָה וַהֲוָת בְּכֵזִיב כַּד יְלָדַת
יָתֵיהּ ׃ וְנָסִיב יְהוּדָה אִיתְּתָא לְעֵר
בּוּכְרֵיהּ וּשְׁמַהּ תָּמָר ׃ וַהֲוָה עֵר
בּוּכְרֵיהּ דִּיהוּדָה בִּישׁ קֳדָם יְיָ
וְאֲמִיתֵיהּ יְיָ ׃ וַאֲמַר יְהוּדָה לְאוֹנָן
עוֹל לְוַת אִיתַּת אָחוּךָ וְיַבֵּם יָתַהּ
וְאָקֵים זַרְעָא לְאָחוּךָ ׃ וְיָדַע אוֹנָן
אֲרֵי לָא עֲלַי שְׁמֵיהּ מִתְקְרֵי זַרְעָא
וַהֲוֵי כַּד עָיַל לְוַת אִיתַּת אָחוֹהִי
וְמַחֲבֵל אוּרְחֵיהּ עַל אַרְעָא
בְּדֵיל דְּלָא לְקַיָּמָא

וַיִּקְחוּ כָל בְּנוֹתָיו וְכָל בְּנֹתָיו לְנַחֲמוֹ וַיְמָאֵן
לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי אֵרֵד אֶל בְּנִי אָבֵל
שְׁאֹלָה וַיִּבְךְּ אֹתוֹ אָבִיו ׃ וְהַמִּדְנִים מָכְרוּ
אֹתוֹ אֶל מִצְרַיִם לְפוֹטִיפַר סְרִיס פַּרְעֹה
שַׂר הַטַּבָּחִים ׃ פ וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא
וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו וַיֵּט עַד אִישׁ עֲדֻלָּמִי
וּשְׁמוֹ חִירָה ׃ וַיַּרְא שָׁם יְהוּדָה בַּת אִישׁ
כְּנַעֲנִי וּשְׁמוֹ שׁוּעַ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ ׃ וַתַּהַר
וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ עֵר ׃ וַתַּהַר עוֹד
וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אוֹנָן ׃ וַתֹּסֶף עוֹד
וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁלָה וְהָיָה
בְּכְזִיב בְּלִדְתָּהּ אֹתוֹ ׃ וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה
לְעֵר בְּכוֹרוֹ וּשְׁמָהּ תָּמָר ׃ וַיְהִי עֵר בְּכוֹר
יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְמִתֵהוּ יְהוָה ׃ וַיֹּאמֶר
יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא אֶל אֵשֶׁת אָחִיךָ וְיַבֵּם
אֹתָהּ וְהָקֵם זֶרַע לְאָחִיךָ ׃ וַיֵּדַע אוֹנָן כִּי לֹא
לוֹ יִהְיֶה הַזָּרַע וְהָיָה אִם בָּא אֶל אֵשֶׁת
אָחִיו וְשִׁחֵת אַרְצָה לְבִלְתִּי נְתַן

וכל כנוותיו ׳ ר׳ יהודה אומר תלמוד עולה עם כל סכט וסכט ונפלוס ׳ ר׳ נחמיה אומר כנוותיו כיון ולמה מיהו וכל
כנוותיו כלומר סחין חדם כמוכם ולקריות לחתגבו כנו ולכלתו כתו ׃ וימאן להתנחם ׳ קרי בתבטל כריית השכבה ׃ כמה
ינישות יגבעת לחשני ׳ כ׳ סכטו סמם כסדרו של עולם ׳ כ׳ מולות ׳ כ׳ שנות היום ׳ כ׳ מעות קלילה ׳ כ׳ חדשי קסכה ושמש חוב
יכולניקח נחשלים ׳ כ׳ סכטים מסוס ולם תקח כסים עלכנותי ׳ וימאן להתנחם ׳ לין לדם יכולהנחם על מחי ׳ כי אר
לל כבי ׳ כמן על כבי ידידה סיפסוקי בלעז על כמו לל סלוק ולל כית קדמיס לל קלקה לרון קללים ולל מוק חוב
לכל סלוה ׳ כפשוטו לפון קבר קוק כלכלי לקבר ולל לתנחם כל ימי ועדדים בהיכם סימן זה מסו בידי מפי קבורה
לם לל ימוק לחד מיכבי כחיי מוכטח לחי פלילי רוחה בהיכם ׃ וכך לומר לכבי יצחק כוכה היה מיכבי בידו של יוסף
לכל לל היה מתלכל סהיה יודע פהוא חי ׳ קטכחים ׳ סוחטי בהזוית החלב ׃ ויאבא בעצ הקיש ׳ לאיה כסוכה פרשה זו
לבאן וקבסיק כפרשתו של יוסף לומר פהוריד יוסף לסלר יעקב לבית הכנסת לתכיסם לחרון לחתה לחרון לתנחם
לחרון להסיבו לל לחבי קייכו סוחבין לך ׃ ויש עוד לים עדיולני ׳ כסתתף עתו ׳ כ׳ תגרת ׃ וקיים כבזיב ׳ עם מקו
ולחבי לומר על עם פסקוק ולרת בקרלת בזיב לומן היה פקיה לי כמו לוכזב לחמר לל יבזבו מימיו

את־אחינו וכסינו את־דמו ׃ ולכו ונמכרנו
לישמעאלים וידנו אל־תהי בו כי אחינו
בשרנו הוא וישמעו אחיו ׃ ויעברו אנשים
מדינים סחרים וימשכו ויעלו את־יוסף
מן־הבור וימכרו את־יוסף לישמעאלים
בעשרים כסף ויביאו את־יוסף מצרימה ׃
וישב ראובן אל־הבור והנה אין־יוסף
בבור ויקרע את־בגדיו ׃ וישב אל־אחיו
ויאמר הילד איננו ואני אנה אני בא ׃ ויקחו
את־כתנת יוסף וישחטו שעיר־עזים
ויטבלו את־הכתנת בדם ׃ וישלחו את־
כתנת הפסים ויביאו אל־אביהם ויאמרו
את־מצאנו הכר־נא הכתנת בנך הוא
אם־לא ׃ ויכירה ויאמר כתנת בני חיה־
רעה אכלתהו טרף טרף יוסף ׃ ויקרע
יעקב שמלתיו וישם שק במתניו ׃
ויתאבל על־בנו ימים רבים ׃

את־אחונא וכסי על־דמיה אחיתו
ונבזניה לערבאי וידנא לא תהוי
ביה ארי אחונא בשרנא הוא
וקבילו מיניה אחוהי ויעברו גברי
מדיניאי תגרי ונגדו ואסיקו ית־
יוסף מן־גובא וזבנו ית־יוסף
לישמעאלאי בעשרין כסף ואיתיו ית־
יוסף למצרים ׃ ותב ראובן לגובא
והא לית יוסף בגובא ובוע ית־
לבושוהי ותב לות אחוהי ואמר
עולמא ליתותי ואנא לאן אנא
אתי ׃ ונסיבו ית כיתונא דיוסף
ונכסו צפירא בר־עזי וטבלו ית־
כיתונא בדמא וישלחו ית כיתונא
דפסי ואיתיו לאבוהון ואמרו דא
אשכחנא אשתמודע כען הכיתונא
דברך היא אם לא ואשתבר עא
ואמר כיתונא דברי חיתא בישתא
אכלתיה טקטל קטיל יוסף ובוע
יעקב לבושוהי ואסר שיבקא
בחרציה ואתאבל על בריה יומין
סגיאין ׃

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו הִנֵּה בַּעַל הַחֲלֹמוֹת
הַלָּזֶה בָּא׃ וְעַתָּה לְכוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנַשְׁלִכֵהוּ
בְּאַחַד הַבֹּרוֹת וְאָמַרְנוּ חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ
וְנִרְאֶה מַה־יִּהְיוּ חֲלֹמֹתָיו׃ וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן
וַיַּצִּלֵהוּ מִיָּדָם וַיֹּאמֶר לֹא נַכֶּנּוּ נָפֶשׁ׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם רְאוּבֵן אַל־תִּשְׁפְּכוּ דָם הַשְׁלִכוּ
אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר וְיָד אַל־
תִּשְׁלְחוּ בּוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהָשִׁיבוֹ
אֶל־אָבִיו׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר בָּא יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו
וַיַּפְשִׁיטוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כָּתָּנְתּוֹ אֶת־כְּתֹנֶת
הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלָיו׃ וַיִּקָּחֻהוּ וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ
הַבֹּרָה וְהַבּוֹר רֵק אֵין בּוֹ מָיִם׃ וַיֵּשְׁבוּ לֶאֱכָל־
לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה אֹרְחַת־
יִשְׁמְעֵאלִים בָּאָה מִגִּלְעָד וְגְמַלֵּיהֶם נֹשְׂאִים
נְכֹאת וּצְרִי וָלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרָיְמָה׃
וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־אֶחָיו מַה־בֶּצַע כִּי נַהֲרֹג

ואמרו גבר לאחוהי הא סרי
חלמיא דכי אתי וכען איתו
ונקטלינה ונרמינה בחד מן גוביא
ונאמר חיתא בישתא אכלתיה
ונחזו מה יהי בסוף חלמוהי׃
וישמע ראובן ושזביה מידהון
ואמר לא נקטלינה נפש׃ ואמר
להון ראובן לא תישרון דמא
דמו יתיה לגובא הדין דבמדברא
ויד לא תושטון ביה בי׳ל לשזבא
יתיה מידהון לאתבותיה לות
אבוהי׃ והוה כד אתא יוסף
לות אחוהי ואשלחו ית יוסף
ית כתוניה ית כתונא דפסי
דעלוהי׃ ונסבוהי ורמו יתיה
לגובא וגובא ריקן לית ביה מיא׃
ואפרשו למיכל לחמא ורכנו
עיניהון וחזו והא שיירת ערבאי
אתיא מגלעד וגמליהון מעינן
שעף וקטף ולטום אולין לאחתא
למצרים׃ ואמר יהודה לאחוהי
מה מגן נתחני לנא ארי נקטול

נכרים מיד יקיו מלומתיו לפי ר׳ יצחק מיקדש זה לומר דרבני רוח הקדש אומר כן הן לומר׳ סחרנהו וקבתי לומר׳ יהי
מיד יהיו מלומתיו נכרים מי יקום לו מלבם או שלי ולישמעאל מיחזרי הם וכרשם מיד יהיו עתיכין מיחרבנה
מלומתיו לפי כבני כפם׳ מיכת כפם זו היא מיתה׳ לעיקר קניל לותני רוח הקדם מעידה עכ רחובן שלא יחמר יהא
לפניל לותו מיכת היא ויעלהו יוסף לחור לחי בכור ובדיל שכבולן לא יהלה הסרחון שלא כי׳ ית כתנתו ית כתנת
ית כתנת הפסים׳ היא סחופיק לי לחביו יופר עכ לחחיו׳ ובקבור רק לחן בו מיים ימומחל ספר ובבור רק אין
פחין בו מיים היה ת׳ל לחן בו מיים מיים לחן בו לחכל נחש׳ ועקרבי׳ים בו׳ לחרפת כתר׳ פירש עכ מס ברבי׳ לפחת
כמחי׳ כבחת ובני ולבי׳ לוה פרסם הכתוב לחת ומחם לחודיע יופן סכרן מל בדיק׳ פחין דרכם מל בדיק׳ ובן
כתבו ועכשיו סריחן ריב ולוה כזדמנו לו בשמים סלח יוזק ברית רע׳ בכחת כל בכוסי בשמי׳ ברבה קדיי בכחת ובן
לות כל בית בכחתי מרקחת בשמיי ומכהל׳ תר׳ לשון מעשה׳ ברי הבוטח ומעני הקטף ובקוץ בתוך המוכך עכ
הקטרת׳ ולט לשון סיוט בלשון יופל ורל פרסיהן פרס עכב ומתו מתעורזית בלשו בית׳ כרים מיה מיהין וכ
לות רימו׳ ומעלים לות מיתתו׳ ויפחיבו׳ ויקבילו ויכל סמיינה סהיה לשון קבלת הכרים בנון זק ובנון ריחות
ישקב לל לחכיו ולל לחיו כעפר וכפחיב ויתורגם ונקבל וכל סהיה סמיינה לחזון כבנון ויפחיבו לות קול ל׳ מלים
מיינה ויפחיב ישרחל פחיבתי לות תלונות כבי ישרחל כולן ילתורגמין ומייב ופחיבת סמייב קדמי׳

וַיְסַפֵּר אֶל אֲבִיו וְאֶל אֶחָיו וַיִּגְעַר בּוֹ אָבִיו
וַיֹּאמֶר לוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתָּ
הֲבוֹא נָבוֹא אֲנִי וְאִמְּךָ וְאַחֶיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת
לְךָ אָרְצָה: וַיְקַנְאוּ בוֹ אֶחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־
הַדָּבָר: וַיֵּלְכוּ אֶחָיו לִרְעוֹת אֶת־צֹאן אֲבִיהֶם
בִּשְׁכֶם: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הֲלוֹא
אַחֶיךָ רֹעִים בִּשְׁכֶם לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֲלֵיהֶם
וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר לוֹ לֶךְ־נָא רְאֵה
אֶת־שְׁלוֹם אַחֶיךָ וְאֶת־שְׁלוֹם הַצֹּאן
וְהָשִׁבֵנִי דָּבָר וַיִּשְׁלָחֵהוּ מֵעֵמֶק חֶבְרוֹן
וַיָּבֹא שְׁכֶמָה: וַיִּמְצָאֵהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תֹעֶה
בַּשָּׂדֶה וַיִּשְׁאָלֵהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מָה־
תְּבַקֵּשׁ: וַיֹּאמֶר אֶת־אַחַי אָנֹכִי מְבַקֵּשׁ
הַגִּידָה נָּא לִי אֵיפֹה הֵם רֹעִים: וַיֹּאמֶר הָאִישׁ
נָסְעוּ מִזֶּה כִּי שָׁמַעְתִּי אֹמְרִים נֵלְכָה דֹתָיְנָה
וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחַר אֶחָיו וַיִּמְצָאֵם בְּדֹתָן:
וַיִּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֹק וּבְטֶרֶם יִקְרַב
אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ לַהֲמִיתוֹ:

וְאֶל־אֲחוֹתוֹ אֶל וְאֶל־אֲחוֹתוֹ
וְנוֹף בֵּיה אֲבוּהִי וְאָמַר לֵיה מָה
חֶלְמָא הֲדִין דְּחֶלְמְתָּ הַמֵּיתָא
נֵיתֵי אֲנָא וְאִמְּךָ וְאַחָךְ לְסָגְדָא לָךְ
עַל אַרְעָא: וְקִנְיוּ בֵּיה אֲחוֹהִי
וַאֲבוּהִי נְטַר לְפִתְגָמָא: וַאֲזָלוּ
אֲחוֹהִי לְמַרְעֵי יָת עָנָא דַאֲבוּהוֹן
בִּשְׁכֶם: וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף הֲלָא
אֲחָךְ רָעָן בִּשְׁכֶם אֵיתָא וְאֶשְׁלְחִנָּךְ
לְוָתְהוֹן וַאֲמַר לֵיה הָאֲנָא: וַאֲמַר
לֵיה אֲזֵל כְּעַן חֲזִי יָת שְׁלָם אֲחָךְ
וְיָת שְׁלָם עָנָא וְאָתֵיבְנִי פִּתְגָמָא
וְשַׁלְחֵיהּ מִמֵּישַׁר חֶבְרוֹן וַאֲתָא
לִשְׁכֶם: וְאַשְׁכַּחֵיהּ גְּבַר וְהָא טָעֵי
בְּחַקְלָא וּשְׁאֵלֵיהּ גַּבְרָא לְמֵימָר
מָה אַתְּ בָּעֵי: וַאֲמַר יָת אֲחַי אֲנָא
בָּעֵי חֲוֵי כְּעַן לִי אֵיכָא אִינוּן רָעָן:
וַאֲמַר גַּבְרָא נְטָלוּ מִיכָּא אֲרֵי
שְׁמָעִית דַּאֲמָרִין נֵיזִיל לְדוֹתָן
וַאֲזַל יוֹסֵף בָּתַר אֲחוֹהִי וְאַשְׁכַּחִנּוּן
בְּרוֹתָן: וְחָזוֹ יָתֵיהּ מֵרְחִיק וְעַד־
לָא קְרִיב לְוָתְהוֹן וְחָשִׁיבוּ עֲלוֹהִי
לְמִקְטְלֵיהּ:

מד הָיָה רֹעֶה אֶת אֶחָיו בַּצֹּאן וְהוּא נַעַר אֶת
בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא
יוֹסֵף אֶת דִּבָּתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם: וְיִשְׂרָאֵל
אָהַב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בָּנָיו כִּי בֶן זְקֻנִים
הוּא לוֹ וְעָשָׂה לוֹ כְּתֹנֶת פַּסִּים: וַיִּרְאוּ אֶחָיו
כִּי אֹתוֹ אָהַב אֲבִיהֶם מִכָּל אֶחָיו וַיִּשְׂנְאוּ
אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם: וַיַּחֲלֹם יוֹסֵף
חֲלוֹם וַיַּגֶּד לְאֶחָיו וַיּוֹסִפוּ עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ:
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שִׁמְעוּ נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר
חָלָמְתִּי: וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאַלְּמִים אֲלֻמִּים
בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלֻמָּתִי וְגַם
נִצָּבָה וְהִנֵּה תְּסֻבֶּינָה אֲלֻמֹּתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ
לַאֲלֻמָּתִי: וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֶחָיו הֲמָלֹךְ תִּמְלֹךְ
עָלֵינוּ אִם מָשׁוֹל תִּמְשֹׁל בָּנוּ וַיּוֹסִפוּ עוֹד
שְׂנֹא אֹתוֹ עַל חֲלֹמֹתָיו וְעַל דְּבָרָיו
וַיַּחֲלֹם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיְסַפֵּר אֹתוֹ
לְאֶחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חָלַמְתִּי חֲלוֹם
עוֹד וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד
עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי:

ומוסיף עוסק ועשה כעניין מתקן כמצרין ומסמם בו כדי פירלה ניחא ליפה: לית כבי כלא: כלומר ורב
ליה מגיד ליכני מקיז מחיי ומכזים לוקן ומקוה מקדין: לית דבתם רעה: כל רעה מקיק רוחה כחיין כבי
ומחטו מעיר עזים בכוכיתו ולא לכלימו חי ועל דבתם רעה מסיר מקולים לחיתיקם עכרי לעבר מוכר יוסף
מסיר מקם על העריק ומסמ לחמת לחדוכי לח עיניק לל יוסף ותחזיר מכבש עמדי: דכתם רעה כל לשון דבה מרגלו
מלקלקם תרגם כר חכים קוה ניק כלניק מלאך מוסם ועבר מסר ע' ד"ל מקיק זיו לוקונין מלי דומה ניעקב: כסים
כני מילת כחו כרפם ותבלת זכוי כתבת קסמים דתאר ולחמנן ומקן כמ' כוטריקון על מס נרוחיו מסמכר לבוכרים
ולמוזרים ולסמעאל ולחדדים: ולא יכל דברו לשלו: ומתוך נמותם לחדמו מכחם מלח דברו לחת כפה ולחזר בלב דבר
עדבר עמו: ולחלומים מלוכי: כברכוחו מלחסרי עמדי: וכן כוסף לחלמותיו וכחיוקו כלמו: מסנא ולח: ומוכ מחזי

את מדין בשדה מואב ושם עירו עוית :
וימת הדד וימלך תחתיו שמלה ממשרקה:
וימת שמלה וימלך תחתיו שאול מרחבות
הנהר: וימת שאול וימלך תחתיו בעל חנן
בן עכבור: וימת בעל חנן בן עכבור וימלך
תחתיו הדר ושם עירו פעו ושם אשת
מחיטבאל בת מטרד בת מי זהב: ואלה
שמות אלופי עשו למשפחתם למקומתם
בשמותם אלוף תמנע אלוף עלוה אלוף
יתת: אלוף אהליבמה אלוף אלה אלוף
פינן: אלוף קנז אלוף תימן אלוף מבצר:
אלוף מגדיאל אלוף עירם אלה אלופי
אדום למשבתם בארץ אחזתם הוא
עשו אבי אדום: פרס

וישב יעקב בארץ מגורי
אביו בארץ כנען: אלה תולדות יעקב
יוסף בן שבע עשרה שנה

את מדין בחקלי מואב ושם
קרתיה עוית. וימת הדד וימלך
תחותוהי שמלה ממשרקה:
וימת שמלה וימלך תחותוהי
שאול ממרחבות רעל פרת: וימת
שאול וימלך תחותוהי בעל חנן
בר עכבור: וימת בעל חנן בר
עכבור וימלך תחותוהי הדר
ושום קרתיה פעו ושום אתתיה
מיהטבל בת מטרד בת מיצרף
דהבא: ואין שמהת רברבי עשו
לזרעיתהון לאתריהון בשמהתהון
רבא תמנע רבא עלוה רבא יתת:
רבא אהליבמה רבא אלה רבא
פינון רבא קנז רבא תימן רבא
מבצר רבא מגדיל רבא עירם אין
רברבי אדום למותבניהון בארע
אחסנתהון הוא עשו אבוהון
דאדומאי: פרס

ויתב יעקב בארעא תותבות אבוהי
בארעא דכנען. איליין תולדת
יעקב יוסף בר שבע עשרה שנין

לג

וְאֵלֶּה בְּנֵי צִבְעוֹן וְאַיָּה וְעָנָה הוּא עָנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת הַיֵּמִם בַּמִּדְבָּר בְּרָעֹתָו אֶת דִּשֹׁן אֲבִיו׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי עָנָה דִּשֹׁן וְאָהֳלִיבָמָה בַּת עָנָה׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי דִשֹׁן חֶמְדָּן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן׃ אֵלֶּה בְּנֵי אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן וְעָקָן׃ אֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן עוּץ וַאֲרָן׃ אֵלֶּה אַלּוּפֵי חֹרִי אַלּוּף לוֹטָן אַלּוּף שׁוֹבָל אַלּוּף צִבְעוֹן אַלּוּף עֲנָה׃ אַלּוּף דִּישֹׁן אַלּוּף אֵצֶר אַלּוּף דִּישָׁן אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי לְאַלּוּפֵיהֶם בְּאֶרֶץ שֵׂעִיר׃ ס וְאֵלֶּה הַמְלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לִפְנֵי מְלָךְ מָלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּמְלֹךְ בֶּאֱדוֹם בֶּלַע בֶּן בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה׃ וַיָּמָת בֶּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו יוֹבָב בֶּן זֶרַח מִבָּצְרָה׃ וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו חוּשָׁם מֵאֶרֶץ הַתֵּימָנִי׃ וַיָּמָת חוּשָׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד בֶּן בְּדַד הַמַּכֶּה

אילין בני עבעון ואיה וענה הוא ענא דאשכח ית ימימין במדברא כד חוה רעי ית חמריא לעבעון אבוהי׃ ואילין בני ענא דישון ואהליבמה בת ענא׃ ואילין בני דישון חמדן ואשבן ויתרן וכרן׃ אילין בני אצר בלהן וזעוון ועקן׃ אילין בני דישון עוץ וארן׃ אילין רברבי חוראי רבא לוטן רבא שובל רבא צבעון רבא ענה׃ רבא דישון רבא אצר רבא דישון אילין רברבי חוראי לרברביהון בארעא דשעיר׃ ואילין מלכא דמלכו בארעא דאדום קדם דמלך מלכא לבני ישראל׃ ומלך באדום בלע בר בעור ושום קרתיה דנהבה׃ ומית בלע ומלך תחותוהי יובב בר זרח מבצרה׃ ומית יובב ומלך תחותוהי חשם מארעא דתמנאי׃ ומית חשם ומלך תחותוהי הדד

בר בדד דקטל

ת עשו ׃ ואלה היו בני אהליבמה בת־
ת בת־צבעון אשת עשו ותלד לעשו
ן ויעוש ואת־יעלם ואת קרח ׃ אלה
בני עשו בני אליפז בכור עשו אלוף
ן אלוף אומר אלוף צפו אלוף קנז ׃
ף קרח אלוף געתם אלוף עמלק אלה
בני אליפז בארץ אדום אלה בני עדה ׃
ה בני ראועאל בן עשו אלוף נחת אלוף
אלוף שמה אלוף מזה אלה אלופי
אל בארץ אדום אלה בני בשמת אשת
ואלה בני אהליבמה אשת עשו אלוף
ו אלוף יעלם אלוף קרח אלה אלופי
יבמה בת־ענה אשת עשו׃ אלה בני־
ן ואלה אלופים הוא אדום ׃ ס אלה
שעיר החרי ישבי הארץ לוטן ושובל
ן וענה ׃ ודישון ואצר ודישן אלה
החרי בני שעיר בארץ אדום׃ ויהיו
לוטן חרי והימם ואחות לוטן תמנע׃ ואלה
בני שובל עלון ומנחת ועיבל שפו ואונם׃

איתת עשו ׃ ואילין רחו בני
אהליבמה בת־ענה בת־צבעון
איתת עשו וילידת לעשו ית־
יעוש וית־יעלם וית־קרחי אילין
רברבי בני עשו בני אליפז בוכרא
רעשו רבא תימן רבא אומר
רבא צפו רבא קנז ׃ רבא קרח
רבא געתם רבא עמלק אילין
רברבי אליפז בארעא דאדום
אילין בני ערה׃ ואילין בני ראועאל
בר־עשו רבא נחת רבא זרח
רבא שמה רבא מזה אילין רברבי
ראועאל בארעא דאדום אילין בני
בשמת איתת עשו ׃ ואילין בני
אהליבמה איתת עשו רבא יעוש
רבא יעלם רבא קרח אילין רברבי
אהליבמה בת־ענה איתת עשו׃
אילין בני עשו ואילין רברביהון
הוא אדום ׃ אילין בני שעיר
חוראי יתבי ארעא לוטן ושובל
וצבעון וענה ודישון ואצר ודישן
אילין רברבי חוראי בני שעיר
בארעא דאדום ׃ והוו בני לוטן
חורי והימם ואחתיה דלוטן
תמנע ׃ ואילין בני שובל עלון
ומנחת ועיבל שפו ואונם ׃

מקרין טועמים העבר וידעים פין מי זו נעיעה רחוק ע׳

וְאֶת־בָּשְׂמַת בַּת יִשְׁמָעֵאל אֲחוֹת נְבָיוֹת׃
וַתֵּלֶד עָדָה לְעֵשָׂו אֶת־אֱלִיפָז וּבָשְׂמַת
יָלְדָה אֶת־רְעוּאֵל׃ וְאָהֳלִיבָמָה יָלְדָה אֶת־
יְעִישׁ וְאֶת־יַעְלָם וְאֶת־קֹרַח אֵלֶּה בְּנֵי עֵשָׂו
אֲשֶׁר יֻלַּד־לוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיִּקַּח עֵשָׂו אֶת־
נָשָׁיו וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בְּנֹתָיו וְאֵת כָּל־נַפְשׁוֹת
בֵּיתוֹ וְאֶת־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־בְּהֶמְתּוֹ וְאֵת
כָּל־קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל־
אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב אָחִיו׃ כִּי הָיָה רְכוּשָׁם רָב
מִשֶּׁבֶת יַחְדָּו וְלֹא יָכְלָה אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם
לָשֵׂאת אֹתָם מִפְּנֵי מִקְנֵיהֶם׃ וַיֵּשֶׁב עֵשָׂו
בְּהַר שֵׂעִיר עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃ וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם בְּהַר שֵׂעִיר׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֵי־עֵשָׂו אֱלִיפַז בֶּן־עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו
רְעוּאֵל בֶּן־בָּשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וַיִּהְיוּ בְּנֵי
אֱלִיפַז תֵּימָן אוֹמָר צְפוֹ וְגַעְתָּם וְקְנַז׃
וְתִמְנַע הָיְתָה פִילֶגֶשׁ לֶאֱלִיפַז בֶּן־עֵשָׂו
וַתֵּלֶד לֶאֱלִיפַז אֶת־עֲמָלֵק אֵלֶּה בְּנֵי
עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת
זֶרַח שַׁמָּה וּמִזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי בָּשְׂמַת
אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי בָּשְׂמַת

כפיק בת ישמעאל יתהן קורין לה מחלת ימצאתי בהגדת תדרים ספר שמואל ב' מוחלי לאם על עוכותיה בר מכתוב
ויפשוט בגדולה ובכוסה חסף ועוד שטעם תכאן בכך נקראת מחלת מכאן לי עיכותיה ולחות נכיות בעם פעות המיחה לו
ויפות שמעאל נקראת על שמוחלת ליכות יעיר קדח זה תמוד וכן אליפז קיק סכה על חסת תכין שהרי סרח תכוי
עכאות סלפס ופת מצבי יעקב לחיין תקבי קטר חוש סל נזירת כי בר יהיה זרעך תמוטל על זרעו סל יעקב לתר
תלך לי תכאן לין לי חלק לא בהתכה מנתנת לו תחרן הזאת׃

בְּאֶרֶץ הַחֹרִי וַיִּלְדְּ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת בִּלְהָה
פִּילֶגֶשׁ אָבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל
וַיִּהְיוּ בְנֵי יַעֲקֹב שְׁנֵים עָשָׂר: בְּנֵי לֵאָה בְּכֹר
יַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר
וּזְבוּלֻן: בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמִן: וּבְנֵי בִלְהָה
שִׁפְחַת רָחֵל דָּן וְנַפְתָּלִי: וּבְנֵי זִלְפָּה שִׁפְחַת
לֵאָה גָּד וְאָשֵׁר אֵלֶּה בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר
יֻלַּד לוֹ בְּפַדַּן אָרָם: וַיָּבֹא יַעֲקֹב אֶל יִצְחָק
אָבִיו מַמְרֵא קִרְיַת הָאַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן
אֲשֶׁר גָּר שָׁם אַבְרָהָם וְיִצְחָק: וַיִּהְיוּ יְמֵי
יִצְחָק מְאַת שָׁנָה וּשְׁמֹנִים שָׁנָה: וַיִּגְוַע
יִצְחָק וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל עַמָּיו זָקֵן וְשָׂבֵעַ
יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עֵשָׂו וְיַעֲקֹב בָּנָיו: פ

פ וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו
הוּא אֱדוֹם: עֵשָׂו לָקַח אֶת נָשָׁיו מִבְּנוֹת
כְּנָעַן אֶת עָדָה בַּת אֵילוֹן הַחִתִּי וְאֶת
אָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָה בַּת צִבְעוֹן הַחִוִּי:

בְּאַרְעָא דְּחִוָּאָה וַאֲזַל רְאוּבֵן וְשָׁכִיב
עִם בִּלְהָה לְחֵינְתָא דְּאֲבוּהִי וְשָׁמַע
יִשְׂרָאֵל וְהָווֹ בְנֵי יַעֲקֹב תְּרֵי
עֲשַׂר: בְּנֵי לֵאָה בּוּכְרֵיהּ דְּיַעֲקֹב
רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדָה
וְיִשָּׂשכָר וְזַבוּלוּן: בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף
וּבִנְיָמִן: וּבְנֵי בִלְהָה אֲמַת רָחֵל
דָּן וְנַפְתָּלִי: וּבְנֵי זִלְפָּה אֲמַת
לֵאָה גָּד וְאָשֵׁר אִלֵּין בְּנֵי יַעֲקֹב
דְּאִתְיְלִידוּ לֵיהּ בְּפַדַּן אֲרָם:
וְאָתָא יַעֲקֹב לְוָת יִצְחָק אֲבוּהִי
לְמַמְרֵא קִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן
דְּדָר תַּמָּן אַבְרָהָם וְיִצְחָק: וְהָווֹ
יוֹמֵי יִצְחָק מְאָה וְתַמְנָן שְׁנִין:
וְאִתְגְּעִיד יִצְחָק וּמִית וְאִתְכְּנִישׁ
לְעַמֵּיהּ סָב וְשָׂבַע יוֹמִין וּקְבָרוּ
יָתֵיהּ עֵשָׂו וְיַעֲקֹב בְּנוֹהִי
וְאִלֵּין תּוֹלְדָת עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם:
עֵשָׂו נְסִיב יָת נְשׁוֹהִי מִבְּנָת כְּנָעַן
יָת עָדָה בַּת אֵילוֹן חִתָּאָה וְיָת
אָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָה בַּת צִבְעוֹן
חִוָּאָה:

וְאֶת־אֶרֶץ דִּיהֲבִית לְאַבְרָהָם
וְלִיצְחָק לָךְ אֶתְּנִינַהּ וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ
אֶתֵּן אֶת־אַרְעָא׃ וְאִסְתַּלַּק מֵעֲלוֹהִי
יְקָרָא דַּיְיָ בְּאַתְרָא דְּמַלֵּיל
עִמֵּיהּ׃ וְאַקִּים יַעֲקֹב קֳמָרָא
בְּאַתְרָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ קְטָתָא
דְּאַבְנָא וְנַסֵּךְ עֲלַהּ נִיסְכִּין וְאָרִיק
עֲלַהּ מִשְׁחָא׃ וּקְרָא יַעֲקֹב יַת־
שְׁמָא דְּאַתְרָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ תַּמָּן
יְיָ בֵּית אֵל׃ וְנָטְלוּ מִבֵּית אֵל
וְהָוָה עוֹד כִּרְוַב אַרְעָא לְמֵיעַל
לְאֶפְרָת וְיָלְדַת רָחֵל וְקַשְׁיָאת
בְּמִלְדָהָא וְהָוָה בְּקַשְׁיוּתָהּ בְּמִילְדַת
וַאֲמָרַת לַהּ חַיְתָא לָא תִדְחֲלִין
אֲרֵי־אַף דֵּין לָךְ בַּר׃ וְהָוָה
בְּאַפָּקָה נַפְשָׁהּ אֲרֵי מִיתַת וְקָרַת
שְׁמֵיהּ בַּר דַּוְיָי וְאֻבְוָהִי קְרָא־לֵיהּ
בִּנְיָמִין׃ וּמִיתַת רָחֵל וְאִתְקְבַרַת
בְּאוֹרַח אֶפְרָת הִיא בֵּית לָחֶם׃
וְאַקִּים יַעֲקֹב קָמָא עַל־קִבְרָתָהּ
הִיא קָטַת קִבְרָתָהּ דְּרָחֵל עַד־
יוֹמָא דֵּין׃ וּנְטַל יִשְׂרָאֵל וּפְרִסְיָה
לְמַשְׁכְּנֵיהּ מְלְהַלְאָה לְמִגְדַּל־עֵדֶר׃ וַהֲוָה
דְּעָרְעִין יְהוּדָה בַּר־שַׁרְיָא יִשְׂרָאֵל

וְאֵת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וְלִיצְחָק
לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֶתֵּן אֶת־
הָאָרֶץ׃ וַיַּעַל מֵעָלָיו אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר
דִּבֶּר אִתּוֹ׃ וַיֵּצֶב יַעֲקֹב מַצֵּבָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר
דִּבֶּר אִתּוֹ מַצֶּבֶת אָבֶן וַיַּסֵּךְ עָלֶיהָ נֶסֶךְ
וַיִּצֹק עָלֶיהָ שָׁמֶן׃ וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת־שֵׁם
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ שָׁם אֱלֹהִים בֵּית־
אֵל׃ וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי עוֹד כִּבְרַת הָאָרֶץ
לָבוֹא אֶפְרָתָה וַתֵּלֶד רָחֵל וַתְּקַשׁ בְּלִדְתָּהּ׃
וַיְהִי בְּהַקְשֹׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ
הַמְיַלֶּדֶת אַל־תִּירְאִי כִּי גַם־זֶה לָךְ בֵּן׃ וַיְהִי
בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מֵתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־
אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא־לוֹ בִּנְיָמִין׃ וַתָּמָת רָחֵל
וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הִוא בֵּית לָחֶם׃
וַיֵּצֶב יַעֲקֹב מַצֵּבָה עַל־קְבֻרָתָהּ הִוא מַצֶּבֶת
קִבְרַת רָחֵל עַד־הַיּוֹם׃ וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וַיֵּט
אָהֳלָה מֵהַלְאָה לְמִגְדַּל־עֵדֶר׃ וַיְהִי

בְּשָׁכְנ יִשְׂרָאֵל

בְּיוֹם צַרְתִּי וַיְהִי עִמָּדִי בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלָכְתִּי׃
וַיִּתְּנוּ אֶל־יַעֲקֹב אֶת כָּל אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר
בְּיָדָם וְאֶת הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּטְמֹן
אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר עִם שְׁכֶם׃
וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חִתַּת אֱלֹהִים עַל הֶעָרִים אֲשֶׁר
סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב ׃
וַיָּבֹא יַעֲקֹב לוּזָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן הִוא
בֵּית אֵל הִוא וְכָל הָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ ׃ וַיִּבֶן
שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם אֵל בֵּית אֵל כִּי
שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו׃
וַתָּמָת דְּבֹרָה מֵינֶקֶת רִבְקָה וַתִּקָּבֵר
מִתַּחַת לְבֵית אֵל תַּחַת הָאַלּוֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
אַלּוֹן בָּכוּת׃ פ וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל־
יַעֲקֹב עוֹד בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ׃
וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים שִׁמְךָ יַעֲקֹב לֹא יִקָּרֵא
שִׁמְךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה
שְׁמֶךָ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
אֱלֹהִים אֲנִי אֵל שַׁדַּי פְּרֵה וּרְבֵה גּוֹי וּקְהַל
עַמִּים יִהְיֶה מִמֶּךָּ וּמְלָכִים מֵחֲלָצֶיךָ יֵצֵאוּ׃

בְּיוֹמָא דְּעָקְתִי וַהֲוָה מֵימְרֵיהּ בְּסַעְדִּי
בְּאָרְחָא דְּאָזְלִית וַיְהַב לְיַעֲקֹב
יָת כָּל טָעוּת עַמְמַיָּא דִּי בִידֵיהוֹן
וְיָת קְדָשֵׁיָּא דִּי בְאוּרְנֵיהוֹן וְטַמַּר
יַתְהוֹן יַעֲקֹב תְּחוֹת בּוּטְמָא דְּעַנְ־
שְׁכֶם וּגְטָלוּ וְהָווּ רַחֲלָא מִן קֳדָם
יְיָ עַל עַמְמַיָּא דִּי בְקִרְוֵי סוּחֲרָנֵיהוֹן
וְלָא רָדְפוּ בָּתַר בְּנֵי יַעֲקֹב ׃ וְאָתָא
יַעֲקֹב לְלוּז דִּי בְאַרְעָא דִּכְנָעַן הִוא
בֵּית אֵל הִוא וְכָל עַמָּא דְּעִמֵּיהּ׃
וּבְנָא תַּמָּן מַדְבְּחָא וּקְרָא לְאַתְרָא
בֵּית אֵל אֲרֵי תַּמָּן אִתְגְּלִי לֵיהּ
מַלְאֲכָא דַיְיָ בְּמֵעְרְקֵיהּ מִן קֳדָם
אֲחוּהִי ׃ וּמִיתַת דִּבְרָה מֵינְקַת רִבְקָה
דִּרְבְקָה וְאִתְקְבַרַת מִלְּרַע לְבֵית־
אֵל בְּשִׁפּוֹלֵי מֵישְׁרָא וּקְרָא שְׁמֵיהּ
מֵישַׁר בְּכוּתָא ׃ וְאִתְגְּלִי
לְיַעֲקֹב עוֹד בְּמֵיתוֹהִי מִפַּדַּן אֲרָם
וּבָרִיךְ יָתֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ שְׁמָךְ
יַעֲקֹב לָא יִתְקְרֵי שְׁמָךְ עוֹד יַעֲקֹב
אֱלָהִין יִשְׂרָאֵל יְהֵי שְׁמָךְ וּקְרָא
יָת שְׁמֵיהּ יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַר לֵיהּ
אֲנָא אֵל שַׁדַּי פּוּשׁ וְסַגֵּי עַם וּכְנִשְׁת
שִׁבְטִין יְהוֹן מִנָּךְ וּמַלְכִין
דְּשַׁלִּיטִין בְּעַמְמַיָּא כְּנָךְ יִפְּקוּן ׃

וְאֵת חֲמוֹר וְאֵת שְׁכֶם בְּנוֹ הָרְגוּ לְפִי חָרֶב
וַיִּקְחוּ אֶת דִּינָה מִבֵּית שְׁכֶם וַיֵּצֵאוּ: בְּנֵי
יַעֲקֹב בָּאוּ עַל הַחֲלָלִים וַיָּבֹזּוּ הָעִיר אֲשֶׁר
טִמְּאוּ אֲחוֹתָם: אֶת צֹאנָם וְאֶת בְּקָרָם וְאֶת
חֲמֹרֵיהֶם וְאֶת אֲשֶׁר בָּעִיר וְאֶת אֲשֶׁר
בַּשָּׂדֶה לָקָחוּ: וְאֶת כָּל חֵילָם וְאֶת כָּל
טַפָּם וְאֶת נְשֵׁיהֶם שָׁבוּ וַיָּבֹזּוּ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר
בַּבָּיִת: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל שִׁמְעוֹן וְאֶל לֵוִי
עֲכַרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישֵׁנִי בְּיֹשֶׁב הָאָרֶץ
בַּכְּנַעֲנִי וּבַפְּרִזִּי וַאֲנִי מְתֵי מִסְפָּר וְנֶאֶסְפוּ
עָלַי וְהִכּוּנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי: וַיֹּאמְרוּ
הַכְזוֹנָה יַעֲשֶׂה אֶת אֲחוֹתֵנוּ:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה בֵית
אֵל וְשֶׁב שָׁם וַעֲשֵׂה שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הַנִּרְאָה
אֵלֶיךָ בְּבָרְחֲךָ מִפְּנֵי עֵשָׂו אָחִיךָ: וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב אֶל בֵּיתוֹ וְאֶל כָּל אֲשֶׁר עִמּוֹ הָסִרוּ
אֶת אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּתֹכְכֶם וְהִטַּהֲרוּ
וְהַחֲלִיפוּ שִׂמְלֹתֵיכֶם: וְנָקוּמָה וְנַעֲלֶה בֵּית
אֵל וְאֶעֱשֶׂה שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הָעֹנֶה אֹתִי

ואשר יעקב קום סק לבית אל וגו׳ ויעבד המזבח כדמתרגמינן לאלהא דאתגלי לך בשעתך כן קדם עשו אחוך: ואמר יעקב לאנשי ביתיה ולכל דעמי אעדו ית טעותא דמיא ביניכון ואידכו ושנו כסותכון: ונקום ונסק לבית אל ואעביד תמן מדבחא לאלהא דקביל צלותי

על החלנים לבסס את החלנים: חילם: ממונם וכן עשק לי את יחיל כזה ישראל עושה חיל ועזבו לאחרים חילכם: מבו נמון סביה ועשאו ולרע. עברתם. לשון שלים עבורין לון דעתי נעלה עבסיני: ואבדיה ים נעלה פיתה החכיה. ועברתם אותה מסורת הוים ביד הבנעניים פיפעו ביד בני יצקב חלף מהיו לחומרי עד אמר תפריה ובחלנת לחם הלחן. לבי׳ ידי פותקין, פיתי ומספר. לנסים מועטין: חבזוהי קטקדי: את לחותינו. ית לחמתנא: קום עלה בית אל. עבי. מחוברת. כדריך בעבמת וכל עמך זאת ויכתך. הנכר. סיס בידכם מן הסגל של מכם: והטהרו. מעבודים זרה: והחליפו סיעותיכם סמוך ים בידכם כסות של עבודה זרה: החלה. מין לחם מרק קוח: עם מכם. לכל מכם: חתק. פחר: של בית של הכה בבית של ניעלי בביתיכם בבית של ים תיבת חפרית בית פיסעמת בריחתם בחוי הבה בית ומחם בן עמיי של כמו בבית ומחם בן עמיי של. מכי לחמיהם בית לחכיך כמו בבית לחכיך, בעלו של הלחמים: במקומות הרבה מם שהות לחדות בעמן רבים כמו לחדוני יסף מם בעלני עמו ולה כחמר בעלו וכן ים שהות סהוה לעמן סחבו ומרות. בעמן רבים לחכ מחד מכל מחר סמות לה תחוה בעמן רבים: ותחוה דכורה: מה ענין דבורה בבית

נִקַּח לָנוּ וְיָשַׁבְנוּ אֹתָכֶם וְהָיִינוּ לְעַם אֶחָד׃
וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלֵינוּ לְהִמּוֹל וְלָקַחְנוּ
אֶת בִּתֵּנוּ וְהָלָכְנוּ׃ וַיִּיטְבוּ דְּבָרֵיהֶם בְּעֵינֵי
חֲמוֹר וּבְעֵינֵי שְׁכֶם בֶּן חֲמוֹר׃ וְלֹא אֵחַר
הַנַּעַר לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר כִּי חָפֵץ בְּבַת
יַעֲקֹב וְהוּא נִכְבָּד מִכֹּל בֵּית אָבִיו׃ וַיָּבֹא
חֲמוֹר וְשֶׁכֶם בְּנוֹ אֶל שַׁעַר עִירָם וַיְדַבְּרוּ
אֶל אַנְשֵׁי עִירָם לֵאמֹר׃ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
שְׁלֵמִים הֵם אִתָּנוּ וְיֵשְׁבוּ בָאָרֶץ וְיִסְחֲרוּ
אֹתָהּ וְהָאָרֶץ הִנֵּה רַחְבַת יָדַיִם לִפְנֵיהֶם
אֶת בְּנֹתָם נִקַּח לָנוּ לְנָשִׁים וְאֶת בְּנֹתֵינוּ
נִתֵּן לָהֶם׃ אַךְ בְּזֹאת יֹאתוּ לָנוּ הָאֲנָשִׁים
לָשֶׁבֶת אִתָּנוּ לִהְיוֹת לְעַם אֶחָד בְּהִמּוֹל
לָנוּ כָּל זָכָר כַּאֲשֶׁר הֵם נִמֹּלִים׃ מִקְנֵהֶם
וְקִנְיָנָם וְכָל בְּהֶמְתָּם הֲלוֹא לָנוּ הֵם אַךְ
נֵאוֹתָה לָהֶם וְיֵשְׁבוּ אִתָּנוּ׃ וַיִּשְׁמְעוּ אֶל חֲמוֹר
וְאֶל שְׁכֶם בְּנוֹ כָּל יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמֹּלוּ
כָּל זָכָר כָּל יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ׃ וַיְהִי בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיוֹתָם כֹּאֲבִים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי
יַעֲקֹב שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אֲחֵי דִינָה אִישׁ חַרְבּוֹ
וַיָּבֹאוּ עַל הָעִיר בֶּטַח וַיַּהַרְגוּ כָּל זָכָר׃

נסב לנא וניתב עמכון ונהי לעמא
חד׃ ואם לא תקבלון מנא
למנור ונרבר ית ברתנא ונזיל׃
ושפרו פתגמיהון בעיני חמור
ובעיני שכם בר חמור׃ ולא
אוחר עולימא למעבד פתגמא
ארי אתרעי בבת יעקב והוא
יקיר מבל בית אבוהי׃ ואתא
חמור ושכם בריה לרתע
בר תהון ומללו עם אינשי
קרתהון למימר׃ גוברייא האילין
שלמין אינון עמנא ויתבון בארעא
ויעברון בה סחורתא וארעא הא
פתיות ידין קדמיהון ית בנתהון
נסב לנא לנשין וית בנתנא
ניתן להון ברם בריא שפסין
לנא גוברייא למיתב עמנא למהוי
לעמא חד בגנור לנא כל דטרא
כמא דאינון גרין ניתיהון
וקנינהון וכל בעירהון הלא
דילנא אינון ברם נישפס להון
ויתבון עמנא׃ וקבילו מן חמור
ומן שכם בריה כל נפקי
תרע קרתיה ומהרו כל דכורא
כל נפקי תרע קרתיה והוה
ביומא תליתאה נד רתכיפו
עליהון כיביהון ונסיבו תרין
בני יעקב שמעון ולוי אחוי דינה
גבר חרביה ועלו על בר קרתא
לרוחצן וקטלו כל דכורא׃

בנות עכו את בחרן לה ס וכנותיהם יתגולגלם לבני דעתם פתגם כהם החפיכו׳ וינתנו את כנותינו לבני דעתינו ואת
כנותיכם נקח לנו כבואתר נחשון וכסדרו מיוחר ושכם בנו יגלגל עירם תכבו את הדכרים את כנותיהם נקח
ואת כנותינו ניתן כדי לרעותם פיחותו להמול׃ ויחבת ידים כחדא פירו רחכה ויתרגיל בעיוך לא תעסיקו כדבר
שחרן רחבת ידים פרוקטיא כא לבחן ולא לא קוכים בהחוולכתיות כמוהן אך נחותה להם דבר זה ועל ידי כן
ישכו את בנו ׃ בני בני יעקב בניו היו ולחכשב נחנו ענינו כשמענו ולני פחין בניו פלח כטלו ענה ממנו ׃ ואחי
דינה לבני מאסרו נפשם עניה נקרלו פחיק ׃ בטח שהיו כואבים ומדרם בגוחין היו על כהו כל זכר ׃

וַיֵּצֵא חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם אֶל יַעֲקֹב לְדַבֵּר
אִתּוֹ: וּבְנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן הַשָּׂדֶה כְּשָׁמְעָם
וַיִּתְעַצְּבוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד כִּי
נְבָלָה עָשָׂה בְיִשְׂרָאֵל לִשְׁכַּב אֶת בַּת
יַעֲקֹב וְכֵן לֹא יֵעָשֶׂה: וַיְדַבֵּר חֲמוֹר אִתָּם
לֵאמֹר שְׁכֶם בְּנִי חָשְׁקָה נַפְשׁוֹ בְּבִתְּכֶם
תְּנוּ נָא אֹתָהּ לוֹ לְאִשָּׁה: וְהִתְחַתְּנוּ אֹתָנוּ
בְּנֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ לָנוּ וְאֶת בְּנֹתֵינוּ תִּקְחוּ לָכֶם:
וְאִתָּנוּ תֵּשֵׁבוּ וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה לִפְנֵיכֶם שְׁבוּ
וְסִחֲרוּהָ וְהֵאָחֲזוּ בָהּ: וַיֹּאמֶר שְׁכֶם אֶל אֲבִיהָ
וְאֶל אֶחֶיהָ אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵיכֶם וַאֲשֶׁר
תֹּאמְרוּ אֵלַי אֶתֵּן: הַרְבּוּ עָלַי מְאֹד מֹהַר
וּמַתָּן וְאֶתְּנָה כַּאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי וּתְנוּ לִי
אֶת הַנַּעֲרָ לְאִשָּׁה: וַיַּעֲנוּ בְנֵי יַעֲקֹב אֶת
שְׁכֶם וְאֶת חֲמוֹר אָבִיו בְּמִרְמָה וַיְדַבֵּרוּ
אֲשֶׁר טִמֵּא אֶת דִּינָה אֲחֹתָם: וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם
לֹא נוּכַל לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר הַזֶּה לָתֵת אֶת
אֲחֹתֵנוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר לוֹ עָרְלָה כִּי חֶרְפָּה
הוּא לָנוּ: אַךְ בְּזֹאת נֵאוֹת לָכֶם אִם תִּהְיוּ
כָּמֹנוּ לְהִמּוֹל לָכֶם כָּל זָכָר: וְנָתַנּוּ אֶת
בְּנֹתֵינוּ לָכֶם וְאֶת בְּנֹת

ק חֲמוֹר אֲבוּהִי דִּשְׁכֶם לְוָת־
ל לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ וּבְנֵי יַעֲקֹב
ד חַקְלָא כַּד שְׁמָעוּ
סו נִבְרִיָּא וְתַקִּיף לַהֲוֹן
ר קֳדָמָא עֲבַד בְּיִשְׂרָאֵל
ם בַּת יַעֲקֹב וְכֵן לָא
ע יְכִיד וּמְלִיל חֲמוֹר
מ עִמְּהוֹן שְׁכֶם בַּר
ת נַפְשֵׁיהּ בְּבִרְתְּכוֹן
ן יְהַב לֵיהּ לְאִינְתּוּ
א בְּנָא בְּנָתְכוֹן תִּתְּנוּן
נ בְּנָתָנָא תִּסְבוּן לְכוֹן
ת תִּתְּבוֹן וְאַרְעָא תְּהֵי
ן קֳדָמְכוֹן תֵּיבוּ וְעִבִּידוּ בַּהּ סְחוֹרָה
זסינו בָּהּ: וַאֲמַר שְׁכֶם לְאֲבוּהָ
וְלָחָוָא אַשְׁכַּח רְחִימִין בְּעֵינֵיכוֹן
ד תְּיַהְבוּן לִי אִתָּן: אַסְגוּ עֲלַי לְחַדָּא
מוֹהֲרִין וּמַתְּנָן וְאֶתֵּן כְּמָא דְּתֵימְרוּן
לִי וְהַבוּ לִי יָת עוֹלֵימְתָּא לְאִינְתּוּ:
וַ תֵּיבוּ בְּנֵי יַעֲקֹב יָת שְׁכֶם וְיָת
חֲמוֹר אֲבוּהִי סְכָכְתָּה וְטַלִּיל
ד סְאִיב יָת דִּינָה אֲחָתְהוֹן: וַאֲמַרוּ
לְהוֹן לָא נִכּוֹל לְמֶעְבַּד פִּתְגָמָא
דֵּין לְמִיתַּן יָת אֲחָתָנָא לְגַבַּר
דְּלֵיהּ עָרְלָא אֲרֵי חִסְרָא הִיא
לָנָא: בְּרַם בְּדָא נִתְפַּיֵּס לְכוֹן אִם
תְּהֵוֹן מִתְּנָן לְמִגְזַר לָנָן כָּל דְּכוּרָא:
וְנִתֵּן יָת בְּנָתָנָא לָכוֹן וְיָת בְּנָתֵיכוֹן

וכן לא יעשה · לשכב יחבולות מאלומוע בדרך עברון יקן תיברות על ידי הוכוכל : חסרה · חסנה · ויחר · כעוכב
בחרונו · כחכמיה · לחסר עמיה · שכתוב לחמור סלח היתה רמיה פתרי עמיה דיכוב לחמותם : חרפה קות לנו · מתן לנו
יהות לחלנו · הבא לחרף לת מכירי לחמור ע שכל לחתה לו כן ערל לחתה · חרפת כבל מקום בידוך : כלות · מקדמה לשון
ויאותו דבוזים · להמול · להיות ממול לון להמול לשון לעצבול אלה לשון ויפעל · ונתנו · כן שכיה דבוסה נבי שלוה
יסמא לת כמקום שני נוסן ונתנכו · סלמים · כשלום וכלב פלם · ולת בנותיהם נקח לנו · לתה מוסה כשכלי שלוה
ויאמר ליעקב וכתמוכות בני יעקב לחמור שתנו יחשיכות בשכי יעקב ליקח

וְלִמְקֹנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־
הַמָּקוֹם סֻכּוֹת׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר
שְׁכֶם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם
וַיִּחַן אֶת־פְּנֵי הָעִיר׃ וַיִּקֶן אֶת־חֶלְקַת הַשָּׂדֶה
אֲשֶׁר נָטָה שָׁם אָהֳלוֹ מִיַּד בְּנֵי חֲמוֹר אֲבִי
שְׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׂיטָה׃ וַיַּצֵּב שָׁם מִזְבֵּחַ
וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ ס וַתֵּצֵא
דִינָה בַּת־לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לִרְאוֹת
בִּבְנוֹת הָאָרֶץ׃ וַיַּרְא אֹתָהּ שְׁכֶם בֶּן־חֲמוֹר
הַחִוִּי נְשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ
וַיְעַנֶּהָ׃ וַתִּדְבַּק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַּת־יַעֲקֹב
וַיֶּאֱהַב אֶת־הַנַּעֲרָ וַיְדַבֵּר עַל־לֵב הַנַּעַר׃
וַיֹּאמֶר שְׁכֶם אֶל־חֲמוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח־
לִי אֶת־הַיַּלְדָּה הַזֹּאת לְאִשָּׁה׃ וְיַעֲקֹב שָׁמַע
כִּי טִמֵּא אֶת־דִּינָה בִּתּוֹ וּבָנָיו הָיוּ אֶת־מִקְנֵהוּ
בַּשָּׂדֶה וְהֶחֱרִשׁ יַעֲקֹב עַד־בֹּאָם׃

וְלִבְעִירֵיהּ עֲבַד מְטַלָּן עַל־
קָרָא שְׁמֵיהּ דְּאַתְרָא סוּכּוֹ
וְאַתָא יַעֲקֹב
לְקַרְתָּא דִּשְׁכֶם דִּי בְּאַרְעָא
בְּמֵיתוֹהִי מִפַּדַּן דְּאָרָם י
לָקְבֵל קִרְתָּא ׀ וּזְבַן יָת
חַקְלָא דִּפְרָסִיהּ תַּמָּן י
מִיַּד בְּנֵי חֲמוֹר אֲבוּהִי
בְּמָאָה חוּרְפָן ׀ וְאָק
מַדְבְּחָא וְאַפְלַח עֲלוֹהִי אֵ
דְּיִשְׂרָאֵל׃ וּנְפַק
בַּת־לֵאָה דְּיָלְדַת לְיַעֲקֹב
בִּבְנָת אַרְעָא ׀ וְחָזָא יָתָהּ
בַּר־חֲמוֹר חִוָּאָה רַבָּא דְּאַ
וּרְמָא יָתָהּ וּשְׁכִיב יָתָהּ וְעָנַּ
וְאִתְרַעָיַת נַפְשֵׁיהּ בְּרִינָה בַּ
יַעֲקֹב וְחָיֵם יָת־עוּלֵּימְתָּא וּמַלֵּ
עַל־לִבָּא דְּעוּלֵּימְתָּא ׀ וְאָמַ
שְׁכֶם לְחֲמוֹר אֲבוּהִי לְמֵימַר סַב
לִי יָת־עוּלֵּימְתָּא הָדָא לְאִנְתּוּ׃
וְיַעֲקֹב שְׁמַע אֲרֵי סָאֵיב יָת דִּינָה
בְּרַתֵּיהּ וּבְנוֹהִי הֲווֹ עִם־גֵּיתֵיהוֹן
בְּחַקְלָא וְשְׁתֵיק יַעֲקֹב עַד־מֵיתֵיהוֹן׃

וְאֹמַר עֲשׂוּ אִתִּי לְמַעַן אֲחִי אֲעָלֵח
בִּרְלָךְ וְאֹמַר יַעֲקֹב כְּבָעֵן אִם־
כֵּן אֲשֶׁכַּחְתִּי רַחֲמִין בְּעֵינָךְ
וְתַקְבֵּל תְּקָרוּבְתִּי מִן־יְדִי אֲרֵי
עַל־כֵּן חֲוִיתְנוֹן לְאַפָּךְ כְּחֲזוֹ אַפֵּי
דְּמַלְאָכָא וְאִתְרְעֵיתָ לִי׃ קַבֵּל
כְּעַן יָת תְּקָרוּבְתִּי דְאֵיתוֹתַת
לָךְ אֲרֵי רְחִים עֲלַי קֳדָם יְיָ וַאֲרֵי
אִית לִי כֹּל וְאִתְקֵיף בֵּיהּ וְקַבֵּל׃
וְאֹמַר נִטֹּל וְנֵלֵךְ וְאֵזִיל לְקִבְלָךְ׃
וְאֹמַר לֵיהּ רֵיבוֹנִי יָדַע אֲרֵי־עֻנְקָא
רַכִּיכִין וְעָנָא וְתוֹרֵי מֵנִיקָתָא עָלַי
וְאִם־אַרְהִיקִנּוּן יוֹמָא חַד וְיָמוּתוּן
כֹּל עָנָא׃ יַעֲבַר כְּעַן רִבּוֹנִי קֳדָם
עַבְדֵּהּ וַאֲנָא אֵידַבַּר בְּנִיחַ לְרַגְלַי
עַד־דְּאֵיעוֹל לְוָת רֵיבוֹנִי לְשֵׂעִיר׃
וְאֹמַר עֵשָׂו אֲשַׁבְּקָךְ כְּעַן עִמָּךְ מִן־
עַמָּא דְּעִמִּי וְאֹמַר לְמָה זֶן אַשְׁכַּח
רַחֲמִין בְּעֵינֵי רֵיבוֹנִי׃ וְתָב בְּיוֹמָא
הַהוּא עֵשָׂו לְאוֹרְחֵהּ לְשֵׂעִיר׃
וְיַעֲקֹב נְטַל לְסֻכּוֹת וּבְנָא לֵיהּ בֵּיתָא

וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יֶשׁ־לִי רָב אָחִי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר
לָךְ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אַל נָא אִם־נָא מָצָאתִי
חֵן בְּעֵינֶיךָ וְלָקַחְתָּ מִנְחָתִי מִיָּדִי כִּי עַל־כֵּן
רָאִיתִי פָנֶיךָ כִּרְאֹת פְּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְצֵנִי׃ קַח
נָא אֶת־בִּרְכָתִי אֲשֶׁר הֻבָאת לָךְ כִּי חַנֵּנִי
אֱלֹהִים וְכִי־יֶשׁ לִי כֹּל וַיִּפְצַר בּוֹ וַיִּקָּח׃ וַיֹּאמֶר
נִסְעָה וְנֵלֵכָה וְאֵלֵכָה לְנֶגְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אֲדֹנִי יֹדֵעַ כִּי הַיְלָדִים רַכִּים וְהַצֹּאן וְהַבָּקָר
עָלוֹת עָלָי וְדָפְקוּם יוֹם אֶחָד וָמֵתוּ כָּל־
הַצֹּאן׃ יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי
אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר
לְפָנַי וְלִרְגֶל הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל־
אֲדֹנִי שֵׂעִירָה׃ וַיֹּאמֶר עֶשְׂוּ אַצִּיגָה נָא עִמְּךָ
מִן־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה אֶמְצָא־
חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֵשָׂו לְדַרְכּוֹ
שֵׂעִירָה׃ וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת

יהי לך חסר לך׳ כאן הודיע על הברכות׳ אל כח׳ אל תחשוב לי כך׳ הם כח מנחתי חן׳ ענקת מכחתי מידי׳ כי כל
כן לחיתי פניך׳ כי ראיתי פניך׳ והנון לך שתקבל מנחתי על חסר ראיתי פניך וחן הסוכין עלי כראות פני המלאך פרוש
מן כלם׳ ועוד על חסר כתרגומו׳ ולעיל מזכיר לו על סורחני ולעיל מזכיר לו ראייה המלאך כדי שיתיירא ממנו׳ וילמד ראיה מלאכי
וכיוצא לחיבי יכול לו מיתתה׳ ותרצני׳ כתרגומו׳ לי וכן כל לשון רצון מכוונין לשון פיוס וכן כי לא לרצון יהיה לכם
הקרבנות בחות עניים וערוות ספתי ידיך ידעון רצון יודעין עניים וערוות ברכתי׳ מנחתי זו כל ברכה שבירך
רחיית פנים לשון פרקיט לוכח הלח לשחילת פנים וכל ברכה שהיה לרחיית פנים בגון ויברך יעקב את פרעה עמד
חתי ברכה דמחריב לשחול לו לשון חמית ילך חמית כלם לשון ברכת פנים חך זו ברכתי חסר קוכחת לך
לשון פנים׳ חוכחת לך׳ לח טרחת בה וחני ינעתי להגיעה עד שכחוך ידך׳ חנכי׳ חן לחסוכה מודעת לכי שם
מפוקפק בקום מכי טוכין פניה לו לכתוב חכנכי פחין חכן כלח פכי טוכין וכפלניות לשמוע כמו עשחכי זכרני׳ וכי יש
לו כל׳ כל פיסורי ועמו דבר בלשון גחוה ים לו רב יופי׳ ויותר מכדי ברכי׳ כשעשו כמו ממעט כלשון מקרח
שיעט כלח אמר לקו כשעשה כמו כשב וכמין יחוד בתיבות ותרגומו של מקלעים כטל ונהך כעמו אחור ליעקב כשב מקרח
ונלכה׳ ונהלכה לנגדך׳ כמות לך טוכח זו מעשה לך מחריך יהיו ויהלכו לאט כאשר לחקר ערך וחזה לנגדך נוקף
לך׳ עגלת אחלן וחסרין סחן עגלת מיוחדת עגלי לשחלם לאט׳ עגלות׳ מגדלות עולליהן לשון עולל ייוכן שול יפים ויקח
ושתי עגלות עגלת׳ ודפקום יום לאחר׳ ואם ידפקום יום לאחר ליגעם כדרך כאורנה ומתו׳ ודפקום׳ כמו קול דודי
דופק מקיש כלת׳ ישבר נא לאדני׳ כל לאדני שבעולם׳ לי הלכתי עבור כתי דרכך ואם לא תתרחק אבהלה׳ לאט
כמו לאדרך לאטיכם׳ לאטי לאט על לשון אחת ההולכים לאט לאט לי לשבר לאכזלו לאט אל תעמיסו עלי׳ לרגל המלאכה׳ עבי עדך הלכת רגלי המלאכה הזמוסות לשבי לאולך

בְּנֵי יַעֲקֹב בְּכֹרִי יַעֲקֹב וַיִּשָּׂא
יַעֲקֹב עֵשָׂו וַיַּרְא וְהִנֵּה עֹשֶׂה בָּאוֹ וְעִמּוֹ אַרְבַּע
מֵאוֹת אִישׁ וַיְחַץ אֶת הַיְלָדִים עַל לֵאָה
וְעַל רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי הַשִּׁפְחוֹת: וַיָּשֶׂם אֶת
הַשִּׁפְחוֹת וְאֶת יַלְדֵיהֶן רִאשֹׁנָה וְאֶת לֵאָה
וְיַלְדֶיהָ אַחֲרֹנִים וְאֶת רָחֵל וְאֶת יוֹסֵף אַחֲרֹנִים:
וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֶׁבַע
פְּעָמִים עַד גִּשְׁתּוֹ עַד אָחִיו: וַיָּרָץ עֵשָׂו
לִקְרָאתוֹ וַיְחַבְּקֵהוּ וַיִּפֹּל עַל צַוָּארָו וַיִּשָּׁקֵהוּ
וַיִּבְכּוּ: וַיִּשָּׂא אֶת עֵינָו וַיַּרְא אֶת הַנָּשִׁים וְאֶת
הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּה לָךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים
אֲשֶׁר חָנַן אֱלֹהִים אֶת עַבְדֶּךָ: וַתִּגַּשְׁנָה
הַשִּׁפְחוֹת הֵנָּה וְיַלְדֵיהֶן וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ: וַתִּגַּשׁ גַּם
לֵאָה וְיַלְדֶיהָ וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְאַחַר נִגַּשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל
וַיִּשְׁתַּחֲווּ: וַיֹּאמֶר מִי לְךָ כָּל הַמַּחֲנֶה הַזֶּה
אֲשֶׁר פָּגָשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי:

אֲרֵי קָרִיב כַּפְתֵּי יַרְכָא דְיַעֲקֹב
בְּמֵירָא דְנַשְׁיָא: וְקָרָא יַעֲקֹב עֵינוֹהִי
וְחָזָא וְהָא עֵשָׂו אָתֵי וְעִמֵּיהּ ר׳
אַרְבַּע מְאָה גַּבְרָא וּפַלֵּיג יָת־
בַּנַיָּא עַל לֵאָה וְעַל רָחֵל וְעַל
תַּרְתֵּין לְחַנָתָא: וְשַׁוִּי יָת לְחֵינָתָא
וְיָת־בְּנֵיהֶן קֳדָמֵיתָא וְיָת לֵאָה
וּבְנָהָא בָּתְרָאִין וְיָת רָחֵל וְיָת־
יוֹסֵף בָּתְרָאִין: וְהוּא עָבַר קֳדָמֵיהוֹן
וּסְגִיד עַל אַרְעָא שְׁבַע זִמְנִין עַד־
מִקְרְבֵיהּ עַד־אֲחוֹהִי: וְרָהַט עֵשָׂו
לְקַדְמוּתֵיהּ וּנְפַק עַל־
צַוָּארֵיהּ וְנַשְׁקֵיהּ וּבְכוֹ: וּזְקַף יָת־
עֵינוֹהִי וְחָזָא יָת נְשַׁיָּא וְיָת־בְּנַיָּא
וַאֲמַר מַן אִלֵּין לָךְ וַאֲמַר בְּנַיָּא
דְחַנַּנְיָא יָת עַבְדָּךְ: וּקְרִיבָא
לְחֵינָתָא אִנִּין וּבְנֵיהֶן וְסָגִידוּ: ב׳
וּקְרִיבַת אַף־לֵאָה וּבְנָתָא וְסָגִידוּ
וּבָתַר כֵּן קְרִיב יוֹסֵף וְרָחֵל וְסָגִידוּ:
וַאֲמַר מָה לָךְ כָּל מַשְׁרִיתָא הָדֵין
דְעָרַעְתִּ וַאֲמַר לְאַשְׁכָּחָא רַחֲמִין
בְּעֵינֵי רִבּוֹנִי:

וּבְנֵי־יָעִין וַיַּעֲבִרֻהוּ אֶת־הַנָּחָל וַיַּעֲבֵר אֶת
וַיַּעֲבֵר אֶת־דֵּלְיָה וַאֲשֶׁר יַעֲקֹב
בִּלְחוֹרוּהִי וַאֲשֶׁתַּדַּל גַּבְרָא עִמֵּיהּ
עַד דְּסָלִיק עַפְרָא וְחָוָא אֲרֵי לָא־
יָכֵל לֵיהּ וְקָרִיב בִּפְתֵי יַרְכֵּיהּ וְעָ
פְּתֵי יַרְכָּא דְיַעֲקֹב בַּאֲשְׁתַּדַּלוּתֵיהּ
עִמֵּיהּ וַאֲמַר שַׁלְחַנִי אֲרֵי סְלִיק
עַפְרָא וַאֲמַר לָא אֲשַׁלְחִנָּךְ אֶלָּא
בָּרְכַת לִי וַאֲמַר לֵיהּ מָן שְׁמָךְ
וַאֲמַר יַעֲקֹב וַאֲמַר לָא יַעֲקֹב
יִתְאֲמַר עוֹד שְׁמָךְ אֶלָּהֵן יִשְׂרָ
אֲרֵי רַב אַתְּ קֳדָם יְיָ וְעִם גּוּבְרַיָּא
וְיָכֵלְתָּ וּשְׁאוּיֵל יַעֲקֹב וַאֲמַר חַוִּי
כְּעַן שְׁמָךְ וַאֲמַר לְמָה דְנָן אַתְ
שָׁאֵיל לִשְׁמִי וּבָרִיךְ יָתֵיהּ תַּמָּן׃
וּקְרָא יַעֲקֹב שְׁמָא דַּאֲתְרָא פְּנִיאֵ
אֲרֵי חֲזִיתִי כָּל אֲבִיא דְיָ אַפִּין
בְּאַפִּין וְאִשְׁתְּזִבַת נַפְשִׁי ׃ וְרָנַח
לֵיהּ שִׁמְשָׁא כְּמָא דְעָבַר יַת־פְּנִ
וְהוּא מְטַלַּע עַל־יַרְכֵּיהּ עַל־כְּ
לָא־אָכְלִין בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל יַת־גִּדָּ
דְנַשְׁיָא דְעַל פְּתֵי יַרְכָּא עַד יוֹמָא
הָדֵין

וישלח

וַיִּקָּחֵם וַיַּעֲבִרֵם אֶת־הַנָּחַל וַיַּעֲבֵר אֶת־
אֲשֶׁר־לוֹ׃ וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ
עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר׃ וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַּע
בְּכַף־יְרֵכוֹ וַתֵּקַע כַּף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ
עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר
לֹא אֲשַׁלֵּחֲךָ כִּי אִם־בֵּרַכְתָּנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
מַה־שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב׃ וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב
יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי שָׂרִיתָ
עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וַתּוּכָל׃ וַיִּשְׁאַל
יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּידָה נָּא שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר לָמָּה
זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם׃ וַיִּקְרָא
יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאֵל כִּי רָאִיתִי אֱלֹהִים
פָּנִים אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצֵל נַפְשִׁי׃ וַיִּזְרַח־לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ
כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת־פְּנוּאֵל וְהוּא צֹלֵעַ עַל־
יְרֵכוֹ׃ עַל־כֵּן לֹא־יֹאכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד
הַנָּשֶׁה אֲשֶׁר עַל־כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה

וְרֻחַ תָּשִׂימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר׃ וַיְצַו אֶת־
הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר כִּי יִפְגָּשְׁךָ עֵשָׂו אָחִי וְשָׁאֲלֵךָ
לֵאמֹר לְמִי אַתָּה וְאָנָה תֵלֵךְ וְלִמִי אֵלֶּה
לְפָנֶיךָ׃ וְאָמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב מִנְחָה הִוא
שְׁלוּחָה לַאדֹנִי לְעֵשָׂו וְהִנֵּה גַם־הוּא אַחֲרֵינוּ׃
וַיְצַו גַּם אֶת־הַשֵּׁנִי גַּם אֶת־הַשְּׁלִישִׁי גַּם אֶת־
כָּל־הַהֹלְכִים אַחֲרֵי הָעֲדָרִים לֵאמֹר כִּדְבַר
הַזֶּה תְּדַבְּרוּן אֶל־עֵשָׂו בְּמֹצַאֲכֶם אֹתוֹ׃
וַאֲמַרְתֶּם גַּם הִנֵּה עַבְדְּךָ יַעֲקֹב אַחֲרֵינוּ כִּי
אָמַר אֲכַפְּרָה פָנָיו בַּמִּנְחָה הַהֹלֶכֶת לְפָנַי
וְאַחֲרֵי כֵן אֶרְאֶה פָּנָיו אוּלַי יִשָּׂא פָנָי׃ וַתַּעֲבֹר
הַמִּנְחָה עַל־פָּנָיו וְהוּא לָן בַּלַּיְלָה הַהוּא
בַּמַּחֲנֶה׃ וַיָּקָם בַּלַּיְלָה הוּא וַיִּקַּח אֶת־
שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת־שְׁתֵּי שִׁפְחֹתָיו וְאֶת־אַחַד
עָשָׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֵת מַעֲבַר יַבֹּק׃ ש

וַיִּקָּחֵם וַיַּעֲבִרֵם אֶת־הַנָּחַל וַיַּעֲבֵר אֶת־
אֲשֶׁר־לוֹ׃ וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ
עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר׃ וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ
וַיִּגַּע בְּכַף־יְרֵכוֹ וַתֵּקַע כַּף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ
עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר
לֹא אֲשַׁלֵּחֲךָ כִּי אִם־בֵּרַכְתָּנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
מַה־שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב׃ וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב
יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי שָׂרִיתָ
עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וַתּוּכָל׃ וַיִּשְׁאַל
יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּידָה נָּא שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר לָמָּה
זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם׃ וַיִּקְרָא
יַעֲקֹב שֵׁם־הַמָּקוֹם פְּנִיאֵל כִּי־רָאִיתִי אֱלֹהִים
פָּנִים אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצֵל נַפְשִׁי׃ וַיִּזְרַח־לוֹ
הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת־פְּנוּאֵל וְהוּא צֹלֵעַ
עַל־יְרֵכוֹ׃ עַל־כֵּן לֹא־יֹאכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
גִּיד הַנָּשֶׁה אֲשֶׁר עַל־כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה
כִּי נָגַע בְּכַף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנָּשֶׁה׃ פ

וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה עֵשָׂו בָּא
וְעִמּוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחַץ אֶת־הַיְלָדִים
עַל־לֵאָה וְעַל־רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי הַשִּׁפָחוֹת׃
וַיָּשֶׂם אֶת־הַשִּׁפָחוֹת וְאֶת־יַלְדֵיהֶן רִאשֹׁנָה
וְאֶת־לֵאָה וְיַלְדֶיהָ אַחֲרֹנִים וְאֶת־רָחֵל וְאֶת־
יוֹסֵף אַחֲרֹנִים׃ וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ
אַרְצָה שֶׁבַע פְּעָמִים עַד־גִּשְׁתּוֹ עַד־אָחִיו׃
וַיָּרָץ עֵשָׂו לִקְרָאתוֹ וַיְחַבְּקֵהוּ וַיִּפֹּל עַל־צַוָּארָו
וַיִּשָּׁקֵהוּ וַיִּבְכּוּ׃ וַיִּשָּׂא אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־
הַנָּשִׁים וְאֶת־הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה לָךְ
וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר חָנַן אֱלֹהִים אֶת־עַבְדֶּךָ׃
וַתִּגַּשְׁנָה הַשְּׁפָחוֹת הֵנָּה וְיַלְדֵיהֶן וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ׃
וְגַם־לֵאָה נִגְּשָׁה וְיַלְדֶיהָ וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ אַחַר
וְאַחֲרֵי נִגַּשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃ וַיֹּאמֶר
מִי לְךָ כָּל־הַמַּחֲנֶה הַזֶּה פָּגָשְׁתִּי וַיֹּאמֶר
לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יֶשׁ־לִי
רָב אָחִי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר־לָךְ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אַל־
נָא אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְלָקַחְתָּ מִנְחָתִי
מִיָּדִי כִּי־עַל־כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ כִּרְאֵת פְּנֵי
אֱלֹהִים וַתִּרְצֵנִי׃ קַח־נָא אֶת־בִּרְכָתִי אֲשֶׁר
הוּבָא לָךְ כִּי חַנַּנִי אֱלֹהִים וְכִי יֶשׁ־לִי כֹּל
וַיִּפְצַר־בּוֹ וַיִּקָּח׃ וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנֵלֵכָה
וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנִי יֹדֵעַ כִּי
הַיְלָדִים רַכִּים וְהַצֹּאן וְהַבָּקָר עָלוֹת עָלָי
וְדָפְקוּם יוֹם אֶחָד וָמֵתוּ כָּל־הַצֹּאן׃ יַעֲבָר־נָא
אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי אֶתְנָהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל
הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־לְפָנַי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים עַד
אֲשֶׁר־אָבוֹא אֶל־אֲדֹנִי שֵׂעִירָה׃ וַיֹּאמֶר עֵשָׂו
אַצִּיגָה־נָּא עִמְּךָ מִן־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי וַיֹּאמֶר
לָמָּה זֶּה אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ וַיָּשָׁב בַּיּוֹם
הַהוּא עֵשָׂו לְדַרְכּוֹ שֵׂעִירָה׃ וְיַעֲקֹב נָסַע
סֻכֹּתָה וַיִּבֶן־לוֹ בָּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת
עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם סֻכּוֹת׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב
שָׁלֵם עִיר שְׁכֶם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בְּבֹאוֹ
מִפַּדַּן אֲרָם וַיִּחַן אֶת־פְּנֵי הָעִיר׃ וַיִּקֶן אֶת־
חֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה שָׁם אָהֳלוֹ מִיַּד
בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׂיטָה׃ וַיַּצֵּב
שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ פ

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי
אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ
וּלְמוֹלַדְתְּךָ וְאֵיטִיבָה עִמָּךְ׃ קָטֹנְתִּי מִכֹּל
הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת
עַבְדֶּךָ כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה
וְעַתָּה הָיִיתִי לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת׃ הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד
אָחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן יָבוֹא
וְהִכַּנִי אֵם עַל בָּנִים׃ וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב
אֵיטִיב עִמָּךְ וְשַׂמְתִּי אֶת זַרְעֲךָ כְּחוֹל
הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִסָּפֵר מֵרֹב׃ וַיָּלֶן שָׁם
בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיִּקַּח מִן הַבָּא בְיָדוֹ מִנְחָה
לְעֵשָׂו אָחִיו׃ עִזִּים מָאתַיִם וּתְיָשִׁים עֶשְׂרִים
רְחֵלִים מָאתַיִם וְאֵילִים עֶשְׂרִים׃ גְּמַלִּים
מֵינִיקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים
וּפָרִים עֲשָׂרָה אֲתֹנֹת עֶשְׂרִים וַעְיָרִם
עֲשָׂרָה׃ וַיִּתֵּן בְּיַד עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר לְבָדָד
וַיֹּאמֶר אֶל עֲבָדָיו עִבְרוּ לְפָנַי

וְאָמַר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי דְאַבָּא אַבְרָהָם
וֵאלָהֵיהּ דְאַבָּא יִצְחָק יְיָ דְאָמַר
לִי תּוּב לְאַרְעָךְ וְלִילְדוּתָךְ וְאוֹטֵב
עִמָּךְ׃ זְעֵרֶ זָכֵיתִי מִכָּל חַסְדִּין
וּמִכָּל טֵבוּתָא דְעַבַדְתְּ עִם עַבְדָּךְ
אֲרֵי בִּיהוּדִי עָבַרִית יָת יַרְדְּנָא הָדֵין
וּכְעַן הֲוֵיתִי לְתַרְתֵּין מַשְׁרְיָן׃
שֵׁזְבְנִי כְּעַן מִידָא דְאָחִי מִידָא
דְעֵשָׂו אֲרֵי דָחֵיל אֲנָא מִינֵּיהּ
דִּילְמָא אֵיתֵי וְיִמְחֵנַנִי אֵמָּא עַל־
בְּנַיָּא וְאָת אֲמַרְתְּ אוֹטָבָא אוֹטֵיב
עִמָּךְ וְאָשַׁוֵּי יָת בְּנָךְ סַגִּיאִין כְּחָלָא
דְיַמָּא דְלָא יִתְמְנוֹן מִסְּגִי וְכַרְתָּ
הָכֵין בְּלֵילְיָא הַהוּא וְנָסֵיב מִן־
דְּאִתְיָתִי בִּידֵיהּ תִּקְרוֹבְתָּא לְעֵשָׂו
אָחוּהִי עִיזֵי מָאתָן וְתַיָּשֵׁי עֶשְׂרִין
רָחֲלֵי מָאתָן וּדְכָרֵי עֶשְׂרִין׃ גַּמְלֵי
מֵנְקָתָא וּבְנֵיהוֹן תִּלְתִּין תּוֹרְתָא
אַרְבְּעִין וְתוֹרֵי עֲשַׂר אָתָנָן עֶשְׂרִין
וְעִילֵי עֲשַׂר וְיַהֲבָ בְּיַד עַבְדּוֹהִי
עָדְרָא עָדְרָא בִּלְחוֹדוֹהִי וְאָמַר
לְעַבְדּוֹהִי עִבְרוּ קָדָמַי

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ וְלִמוֹלַדְתְּךָ וְאֵיטִיבָה עִמָּךְ׃ קָטֹנְתִּי מִכֹּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עַבְדֶּךָ כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הָיִיתִי לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת׃ הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן יָבוֹא וְהִכַּנִי אֵם עַל בָּנִים׃ וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ וְשַׂמְתִּי אֶת זַרְעֲךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִסָּפֵר מֵרֹב׃ וַיָּלֶן שָׁם בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיִּקַּח מִן הַבָּא בְיָדוֹ מִנְחָה לְעֵשָׂו אָחִיו׃ עִזִּים מָאתַיִם וּתְיָשִׁים עֶשְׂרִים רְחֵלִים מָאתַיִם וְאֵילִים עֶשְׂרִים׃ גְּמַלִּים מֵינִיקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים וּפָרִים עֲשָׂרָה אֲתֹנֹת עֶשְׂרִים וַעְיָרִם עֲשָׂרָה׃ וַיִּתֵּן בְּיַד עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר לְבָדָד וַיֹּאמֶר אֶל עֲבָדָיו עִבְרוּ לְפָנַי

ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק. ואלהי אבא יצחק. ולהלן לומר ופחד יצחק ועוד מה הוא מחזר עם ה' ויתיחד הים ר' נתנאל הלוי אומר לא סוף לדרך שלח כך אמר יעקב לבני תכיח כי הסבוחות הסבוחתני תחת כבלותי תכית לי מוב לא מחית לי אלהי אברהם תכיך ואלהי יצחק ופס אמרת לי ושמרתיך ככל אשר תלך וכבית בטן לומרת לי מוב לא מחית לי תכותיך ופס בגלית לי כמס תמיוחד לברו מנחמ ויאמר ה' אל יעקב קום לך אל בית אל תכותיך כב הסבוחות שבטו ירח מיד לבניך: קטנתי מכל החסדים ומכל האמת. כתיעטו זכיותי על ידי החסדים והאמת שעשית עמי לכך אני ירא שמא מהסבוחתני מתלבלבתי בחטא ויבריח לי להמיסר כיד עמו: מכל החסדים. למיתת דכריך שמרית לי כל ההסבוחות שהסבוחתני כי כמקלי לא היה עמי לא כסף ולא זהב ולא מקנה שלח מקלי לברדיפתי נתן מקלו בירדן ונבקע הירדן ועבר בו ברגלי ועתה מחי יהיר עמו. יהיר לחי פליטו כיוצא עמי כחח חלח כעשו הרשע: קיטב חיטיב עמיך. קיטב כזכותך. חיטב כחסותיך: ומשמתי את זרעך כחול הים. ויהיכן אמר לו כן והלא לא אמר לו שלח ופיה זרעך כעפר הארץ שלח פאמור כי לא תעזוב עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך עליך ולאברהם אמור הרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים: ומן הכא כידו, כרשותו, וכן ויקח את כל ארצו מידו, ולא מן הכא כידו חכים סוכרו פחדים כר כנרור וכוסחים כידו ר' מן הכא ביד מן החולין שכבל מעשר כמה דתימא עשר תעשרנו לך והדר מכחן: עזים מאתים ותישים כ' כ'. עזים עריכות אפי תיישים וכן כולן מזכרים כדי עורך הקרקעות ולא נידרש מכאן לעכום אלא שעירין כתורת קטיעין ככל יום הפועלים פתיש בשכת החמירין לחת בשכת קנאלים בשלשים יום: קטנתי

ישב לבן למקמו : ויעקב הלך לדרכו
פגעו בו מלאכי אלהים : ויאמר יעקב
כאשר ראם מחנה אלהים זה ויקרא שם
המקום ההוא מחנים : פרש

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו
אחיו ארצה שעיר שדה אדום : ויצו אותם
לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר
עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד
עתה : ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה
וישלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך :
וישבו המלאכים אל יעקב לאמר באנו
אל אחיך אל עשו וגם הלך לקראתך
וארבע מאות איש עמו : ויירא יעקב מאד
ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת
הצאן ואת הבקר והגמלים לשני מחנות :
ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת
והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה :

ותב לבן לאתריה : ויעקב אזל
לאורחיה וערעו ביה מלאכיא
דיי׳ ואמר יעקב כד חזנון משרי
מן קדם יי׳ דא וקרא שמיה
דאתר ההוא מחנים : פרש

וישלח יעקב אונדין קדמוהי לות
עשו אחוהי לארעא דשעיר
חקלי ארום ופקיד יתהון למימר
כדין תימרון לריבוני לעשו כדנן
אמר עבדך יעקב עם לבן גרית
ואוחרית עד כען והוה לי תורין
וחמרין ענא ועבדין ואמהן
ושלחית לחוואה לרבוני לאשכחה
רחמין בעיניה : ותבו אונדיאלות
יעקב למימר אתינא לות אחוך
לות עשו ואף אתי לקדמותך
וארבע מאה גוברין עמיה : ודחל
יעקב לחדא ועקת ליה ופלג
ית עמא דעמיה ית ענא וית
תוריו וגמליא לתרתין משרין :
ואמר אם ייתי עשו למשריתא
חדא ויסחינה ויהי משריתא
דתשתאר לשיזבא :

ויקרא לו לבן יגר שהדותא ויעקב קרא
לו גלעד ׃ ויאמר לבן הגל הזה עד ביני
ובינך היום על כן קרא שמו גלעד ׃ והמצפה
אשר אמר יצף יהוה ביני ובינך כי נסתר
איש מרעהו ׃ אם תענה את בנתי ואם
תקח נשים על בנתי אין איש עמנו ראה
אלהים עד ביני ובינך ׃ ויאמר לבן ליעקב
הנה הגל הזה והנה המצבה אשר יריתי
ביני ובינך ׃ עד הגל הזה ועדה המצבה
אם אני לא אעבר אליך את הגל הזה
ואם אתה לא תעבר אלי את הגל הזה
ואת המצבה הזאת לרעה ׃ אלהי אברהם
ואלהי נחור ישפטו בינינו אלהי אביהם ׃
וישבע יעקב בפחד אביו יצחק ׃ ויזבח
יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לאכל
לחם ויאכלו לחם וילינו בהר ׃ וישכם לבן
וינשק לבנו ולבנתיו ויברך אתהם וילך

ויקרא ליה לבן יגר שהדותא
ויעקב קרא ליה גלעד ׃ ואמר
לבן דגורא הדין סהיד בינא
ובינך יומא דין על כן קרא שמיה
גלעד ׃ וסכותא דאמר יסך
מימרא דיי׳ בינא ובינך ארי
נתכסי גבר מחבריה ׃ אם תעני
ית בנתי ואם תסב נשין על
בנתי לית אנש עמנא חזי מימרא
דיי׳ סהיד בינא ובינך ׃ ואמר לבן
ליעקב הא דגורא הדין והא
קמתא דאקימית בינא ובינך ׃
סהיד דגורא הדין וסהידא קמתא
אם אנא לא אעיבר לותך ית
דגורא הדין ואם את לא תעיבר
לותי ית דגורא הדין וית קמתא
הדא לבישו ׃ אלהיה דאברהם
ואלהיה דנחור ידינון בינא אלהא
דאבוהון וקיים יעקב בדדחיל
ליה אבוהי יצחק ׃ ונכס יעקב
נכסתא בטורא וקרא לאחוהי
למיכל לחמא ואכלו לחמא
ובתו בטורא ׃ ואקדים לבן
בצפרא ונשיק לבנוהי ולבנתיה ובריך יתהון ואזל

יגר שהדותא ׃ תרגום של גלעד ׃ על כן קרא שמו גלעד ׃ גל עד ׃ והמצפה אשר אמר ׃ אשר אמר יצף יי׳ ׃ והמצפה אשר בהר הגלעד כמו שכתוב ויעבר את מצפה גלעד ולמה נקראת מצפה לפי שאמר כל אחד לחבירו יצף יי׳ ביני ובינך אם תעבר את הברית ׃ כי נסתר ׃ ולא נראה איש את חבירו ׃ בנותי ׃ בנותי ׃ שתי פעמים אף זלפה ובלהה בנותיו פלגשים ׃ אם תענה את בנותי ׃ למנוע מהם עונת תשמיש ׃ יריתי ׃ כמו ירה בים כזה שיורה בחבית ׃ אם אני ׃ הרי אם משמש בלשון אשר כמו עד אם ולאם אתה לא תעבור אלי לרעה אי אתה עובר אבל אתה עובר בפרקמטיא ׃ אלהי אברהם ׃ קדש ׃ אלהי נחור חול ׃ אלהי אביהם חול ׃ ויזבח יעקב זבח ׃ שחט בהמות למשתה ׃ לאחיו ׃ לאוהביו שעם לבן ׃ לאכל לחם ׃ כל דבר מאכל קרוי לחם כמו עבד לחם רב נשחיתה עץ בלחמו ׃ ויפגעו בו מלאכי אלהים ׃ מלאכים של ארץ ישראל באו לקראתו ללוותו לארץ ׃ מחנים ׃ שתי מחנות של חוצה לארץ שבאו עמו עד כאן ושל ארץ ישראל שבאו לקראתו ׃

פרשת וישלח יעקב

מלאכים ׃ מלאכים ממש ׃ ארצה שעיר ׃ לארץ שעיר כל תיבה שצריכה למד בתחלתה הטיל לה הא בסופה ׃ עם לבן גרתי ׃ לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר ואינך כדאי לשנוא אותי על ברכות אביך שאמר לי הוה גביר לאחיך שלא נתקיים בי

בן שבעה : זה עשרים שנה אנכי עמך
רחליך ועזיך לא שכלו ואילי צאנך לא
אכלתי : טרפה לא הבאתי אליך אנכי
אחטנה מידי תבקש שנה גנבתי יום וגנבתי
לילה : הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה
ותדד שנתי מעיני : זה לי עשרים שנה
בביתך עבדתיך ארבע עשרה שנה
בשתי בנותיך ושש שנים בצאנך ותחלף
את משכרתי עשרת מנים : לולי אלהי
אבי אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי
כי עתה ריקם שלחתני את עניי ואת
יגיעכפי ראה אלהים ויכח אמש : ויען
לבן ויאמר אל יעקב הבנות בנתי והבנים
הצאן צאני וכל אשר אתה ראה לי
לבנתי מה אעשה לאלה היום או
לבניהן אשר ילדו : ועתה לכה נכרתה
ברית אני ואתה והיה לעד ביני וביניך :
ויקח יעקב אבן וירימה מצבה : ויאמר
יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים
ויעשו גל ויאכלו שם על הגל :

בין תרונא : תרין עשרין שנין
אנא עמך רחלך ועזיך לא
אתכילו וריכרי ענך לא אכלית:
דתברא לא אייתיתי לך דחוית
שנגא מנמנא מיני את פעי לה
נטרית ביממא ונטרית כליליא :
הוית ביממא אכלני שרבא
וגלידא חוור נחת עלי בלילא
ונדדת שינתי מעיני: דין לי עשרין
שנין בביתך פלחתך ארבע עשרי
שנין בתרתין בנתך ושית שנין
בענך ואשנית את אגרי עשר
זמנין: אילולא פון אלהה דאבא
אלהיה דאברהם ורדחל ליה
יצחק הוה בסעדי ברי כען ריקן
שלחתני ית עמלי ית לאורת
ידי גלי קדם יי ואוכח ברישא:
וארתיב לבן ואמר ליעקב ברא
בנתי ובנא בני וענא ענך וכל
דאת חזי דילי הוא ולבנתי מה
אעביד לאילין יומא דין או
לבניהן דילידא : וכען אייתא
נגר קיים אנא ואת ויהי לסהיד
בינא ובינך : וגסיב יעקב אבנא
וקקפה קמה: ואמר יעקב לאחוהי
לקוטו אבנין ונסיבו אבנין ועבדו
רגורא ואכלו תמן על רגורא :

בין תרונא : תרין עשרין שנין
אנא עמך רחלך ועזיך לא
אתכילו וריכרי ענך לא אכלית:
דתברא לא אייתיתי לך דחוית
שנגא מנמנא מיני את פעי לה
נטרית ביממא ונטרית כליליא :
הוית ביממא אכלני שרבא
וגלידא חוור נחת עלי בלילא
ונדדת שינתי מעיני: דין לי עשרין
שנין בביתך פלחתך ארבע עשרי
שנין בתרתין בנתך ושית שנין
בענך ואשנית את אגרי עשר
זמנין: אילולא פון אלהה דאבא
אלהיה דאברהם ורדחל ליה
יצחק הוה בסעדי ברי כען ריקן
שלחתני ית עמלי ית לאורת
ידי גלי קדם יי ואוכח ברישא:
וארתיב לבן ואמר ליעקב ברא
בנתי ובנא בני וענא ענך וכל
דאת חזי דילי הוא ולבנתי מה
אעביד לאילין יומא דין או
לבניהן דילידא : וכען אייתא
נגר קיים אנא ואת ויהי לסהיד
בינא ובינך : וגסיב יעקב אבנא
וקקפה קמה: ואמר יעקב לאחוהי
לקוטו אבנין ונסיבו אבנין ועבדו
רגורא ואכלו תמן על רגורא :

תרגום · תרגום דקות חסרים שני · מחירי תברקתך · תרגומו דקות סביב מחיריך
נעדרים · ומתורגם כאן ולא נמצא מתוכו אשם תרגומו לא סבלת · נטוכתי יום ונטוכתי לילה · נטוכת יום אכל
עכל שלותי · נטוכתי · כאן רכתי עם פרתי כחוזינות ועלתי ומשכתי · תחכני תרגם לעזן תכבלני · תחתני
תרגום בעידן · סגני · לעזן סיוע · ויתחלי לת ומשכורתי · תייתי ומשכו תבאי · שכיני מנעיך
כתיבים תרגום בעידן · ופחד · יצחק · לי רמה עמי אלהי · יצחק עזין הכה מייחד שמו עלמקדיך · כחייכם וחי על
נפשך ע כחלתי מיכאל שכנא ואלהי · יצחק כשכיל מכאן עיכיו ושרי כחת נפייכם עיכ ואלהי וחי ופחד יצחק
עזין הוה ולא עזין קוכחה · ומה חשפה נאלה היום · תיך תעלה כעבי לקדש · ופיק עמי · תכה ומאמי · ארמי
לאחיו · קום גביו מאיו ע לחיים כנמים נגרש ולשלחוק עניו ·

וְעַתָּה הָלֹךְ הָלַכְתָּ כִּי נִכְסֹף נִכְסַפְתָּ לְבֵית
אָבִיךָ לָמָּה גָנַבְתָּ אֶת אֱלֹהָי : וַיַּעַן יַעֲקֹב
וַיֹּאמֶר לְלָבָן כִּי יָרֵאתִי כִּי אָמַרְתִּי פֶּן תִּגְזֹל
אֶת בְּנוֹתֶיךָ מֵעִמִּי : עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת
אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה נֶגֶד אַחֵינוּ הַכֶּר לְךָ מָה
עִמָּדִי וְקַח לָךְ וְלֹא יָדַע יַעֲקֹב כִּי רָחֵל
גְּנָבָתַם : וַיָּבֹא לָבָן בְּאֹהֶל יַעֲקֹב וּבְאֹהֶל
לֵאָה וּבְאֹהֶל שְׁתֵּי הָאֲמָהֹת וְלֹא מָצָא וַיֵּצֵא
מֵאֹהֶל לֵאָה וַיָּבֹא בְּאֹהֶל רָחֵל : וְרָחֵל לָקְחָה
אֶת הַתְּרָפִים וַתְּשִׂמֵם בְּכַר הַגָּמָל וַתֵּשֶׁב
עֲלֵיהֶם וַיְמַשֵּׁשׁ לָבָן אֶת כָּל הָאֹהֶל וְלֹא
מָצָא : וַתֹּאמֶר אֶל אָבִיהָ אַל יִחַר בְּעֵינֵי
אֲדֹנִי כִּי לוֹא אוּכַל לָקוּם מִפָּנֶיךָ כִּי דֶרֶךְ
נָשִׁים לִי וַיְחַפֵּשׂ וְלֹא מָצָא אֶת הַתְּרָפִים :
וַיִּחַר לְיַעֲקֹב וַיָּרֶב בְּלָבָן וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר
לְלָבָן מָה פִּשְׁעִי מָה חַטָּאתִי כִּי דָלַקְתָּ
אַחֲרָי : כִּי מִשַּׁשְׁתָּ אֶת כָּל כֵּלַי מָה
מָצָאתָ מִכֹּל כְּלֵי בֵיתֶךָ שִׂים כֹּה נֶגֶד
אַחַי וְאַחֶיךָ וְיוֹכִיחוּ

אשר לאביה : ויגנב יעקב את לב לבן
הארמי על בלי הגיד לו כי ברח הוא :
וירח הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את
הנהר וישם את פניו הר הגלעד : וילנד
ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב : ויקח
את אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת
ימים וידבק אתו בהר הגלעד : ויבא אלהים
אל לבן הארמי בחלם הלילה ויאמר לו
השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד
רע : וישג לבן את יעקב ויעקב תקע את
אהלו בהר ולבן תקע את אחיו בהר
הגלעד : ויאמר לבן ליעקב מה עשית
ותגנב את לבבי ותנהג את בנתי כשבויות
חרב : למה נחבאת לברח ותגנב אתי ולא
הגדת לי ואשלחך בשמחה ובשירים
בתף ובכנור : ולא נטשתני לנשק לבני
ולבנתי עתה הסכלת עשו : יש לאל ידי
לעשות עמכם רע ואלהי אביכם אמש
אמר אלי לאמר השמר לך מדבר
עם יעקב מטוב עד רע :

רי לאבוה : ובסי יעקב מן לבן
ארמאה על דלא חוי ליה ארי
אזיל הוא : ואזל הוא וכל דליה
וקם ועבר ית פרת ושוי ית
אפוהי לטורא דגלעד : ואתחוה
ללבן ביומא תליתאה ארי אזל
יעקב : ודבר ית אחוהי עיפיות
ורדף בתרוהי טהלך שבעת
יומין ואדביק יתיה בטור
דגלעד : ואתא ממרא בן קדם
ית לבן ארמאה בחלמא
דליליא ואמר ליה אסתמר לך
דלמא תמלל עם יעקב מטב
עד בישׁ : ואדביק לבן ית יעקב
ויעקב פרס ית משכניה בטורא
ולבן אשרי ית אחוהי בטורא
דגלעד : ואמר לבן ליעקב מה
עבדת וכסיתא מני ודברת ית
בנתי כשביתי חרבא : למה
אישטריתא למיזל וכסיתא מני
ולא חויית לי ושלחרך פון בחדוה
ובתושבחן בתופין ובכנרין :
ולא שבקתני לנשקא לבני
ולבנתי כען אסכלתא למעבד :
אית חיל בידי למעבר עמכון
בישא ואלהא דאבוכון ברמשא
אמר לי למימר אסתמר לך
מלמללא עם יעקב מטב עד בי

וַיֹּאמֶר אֵלַי מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב
וָאֹמַר הִנֵּנִי: וַיֹּאמֶר שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָּל
הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים
וּבְרֻדִּים כִּי רָאִיתִי אֵת כָּל אֲשֶׁר לָבָן עֹשֶׂה
לָךְ: אָנֹכִי הָאֵל בֵּית אֵל אֲשֶׁר מָשַׁחְתָּ שָׁם
מַצֵּבָה אֲשֶׁר נָדַרְתָּ לִי שָׁם נֶדֶר עַתָּה קוּם
צֵא מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל אֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ:
וַתַּעַן רָחֵל וְלֵאָה וַתֹּאמַרְנָה לוֹ הַעוֹד לָנוּ
חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אָבִינוּ: הֲלוֹא נָכְרִיּוֹת
נֶחְשַׁבְנוּ לוֹ כִּי מְכָרָנוּ וַיֹּאכַל גַּם אָכוֹל אֶת
כַּסְפֵּנוּ: כִּי כָל הָעֹשֶׁר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים
מֵאָבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ וְעַתָּה כֹּל אֲשֶׁר
אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עֲשֵׂה: וַיָּקָם יַעֲקֹב וַיִּשָּׂא
אֶת בָּנָיו וְאֶת נָשָׁיו עַל הַגְּמַלִּים וַיִּנְהַג אֶת
כָּל מִקְנֵהוּ וְאֶת כָּל רְכֻשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ
מִקְנֵה קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפַדַּן אֲרָם לָבוֹא
אֶל יִצְחָק אָבִיו אַרְצָה כְּנָעַן: וְלָבָן הָלַךְ
לִגְזֹז אֶת צֹאנוֹ וַתִּגְנֹב רָחֵל אֶת הַתְּרָפִים

וַאֲמַר לִי מַלְאָכָא דֵּי בְחֶלְמָא
יַעֲקֹב וַאֲמָרִית הָא אֲנָא: וַאֲמַר
זְקוֹף כְּעַן עֵינָךְ וְחֲזִי כָּל תֵּישָׁיָא
דְּסָלְקִין עַל עָנָא רְגוֹלִין נְמוֹרִין
וּפֵיצִיחִין אֲרֵי גְלִי קֳדָמַי יָת כָּל
דְּלָבָן עָבִיד לָךְ: אֲנָא רְאִיתְנַלְיתִי
עֲלָךְ בְּבֵית אֵל דְּמְשַׁחְתָּא תַּמָּן
קָמָא דְּקַיֵּמְתָּא קֳדָמַי תַּמָּן קַיָּם
כְּעַן קוּם פּוֹק מִן אַרְעָא הָדָא
וְתוּב לְאַרַע יַלְדוּתָךְ: וְאִתְעֲבַת
רָחֵל וְלֵאָה וַאֲמַרָא לֵיהּ הַעַד
לָנָא חוּלָק וְאַחְסָנָא בְּבֵית אֲבוּנָא:
הֲלָא נוּכְרָאן אִיתְחֲשִׁבְנָא לֵיהּ
אֲרֵי זְבַנָנָא וַאֲכַל אַף מֵיכַל יָת
כַּסְפָּנָא: אֲרֵי כָל עוֹתְרָא
דְּאַפְרִישׁ יְיָ מֵאֲבוּנָא דִּילָנָא
הוּא וְרִבְנָנָא וְכַעַן כָּל דְּאָמַר
יְיָ לָךְ עֲבִיד: וְקָם יַעֲקֹב וְנָטַל
יָת בְּנוֹהִי וְיָת נְשׁוֹהִי עַל גַּמְלַיָּא:
וְדַבַּר יָת כָּל גֵּיתוֹהִי וְיָת כָּל
קִנְיָנֵיהּ דִּקְנָא גֵּיתוֹהִי וְכִנְיָנֵיהּ
דִּקְנָא בְּפַדַּן אֲרָם לְמֵיתֵי לוֹת
יִצְחָק אֲבוּהִי לְאַרְעָא דִּכְנָעַן:
וְלָבָן אָזֵל לְמִגַּז יָת עָנֵיהּ וְנָסֵיבַת
רָחֵל יָת צַלְמָנַיָּא

סוֹף כיח חל. פּוֹף יתירה ודיך יחוקרוֹף לדכר כן כאן חלך כנען; מפּוֹת עם. לעון ריכוי ונדולה כמוסח לחלכות
כך ויכן פּוֹין על ריפּוֹף לזיות תפּוֹרוֹף נמזכח; חמר נדרת לי. ופּריך חתה לפּנין פּחילת. יפּיף כית חלים פּתקרי
פּוֹם קרכות. קיבוד לנו חלק ונחלה. עוֹיף כעבד על ידך ומעוֹף כעם חנו מיחלת ליירם מכבסי חכיכו כעם כן
זכרים. חנלף כבריות. כחסכנו לי חפּי כפּעמ פּדיך כי חרס לתת פּדיוֹיף לכבותיו כפּעמ ניפּוֹלין כתב עמנו שמנו
כבריות. כי מכרנו. פּשבדת חותו חרכוב עפּרף פּנה ונף פּתכנו לך חלף כפּבר פּעולה; חת כספנו. פּשביב
חרס מפּבר פּעולתך; כי כל חעושר. כי מפּוֹף כעפּן חלף כעוֹיר מפּל חכיכו חין לנו כעם חלף מה פּפּיל הכה
מכיכו פּלנו חוף. פּקיל. לעון הפּרפּה וכן כל הנלה פּכחקרוֹף לעון הפּרפּה פּיפּריפּו מן קריעה ויך יחוֹיב; חת כביו
חת נעין. פּקדים זכרים לנקבות ועפּו פּקדים נקבות לזכרים פּכחוֹ ויקח עפּו חת כפּיו וחת כביו; מקנה. קנייפּ

מה פּקנה מנחנו;

לְאַבֵּינוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֶת כָּל הַכָּבֹד
הַזֶּה: וַיַּרְא יַעֲקֹב אֶת פְּנֵי לָבָן וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ
עִמּוֹ כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל
יַעֲקֹב שׁוּב אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וּלְמוֹלַדְתֶּךָ
וְאֶהְיֶה עִמָּךְ: וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרָחֵל
וְלֵאָה הַשָּׂדֶה אֶל צֹאנוֹ: וַיֹּאמֶר לָהֶן רֹאֶה
אֹבֵי אֶת פְּנֵי אֲבִיכֶן כִּי אֵינֶנּוּ אֵלַי כִּתְמוֹל
שִׁלְשֹׁם וֵאלֹהֵי אָבִי הָיָה עִמָּדִי: וְאַתֶּנָּה
יְדַעְתֶּן כִּי בְכָל כֹּחִי עָבַדְתִּי אֶת אֲבִיכֶן:
וַאֲבִיכֶן הֵתֵל בִּי וְהֶחֱלִף אֶת מַשְׂכֻּרְתִּי
עֲשֶׂרֶת מֹנִים וְלֹא נְתָנוֹ אֱלֹהִים לְהָרַע עִמָּדִי:
אִם כֹּה יֹאמַר נְקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ
כָל הַצֹּאן נְקֻדִּים וְאִם כֹּה יֹאמַר עֲקֻדִּים
יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ כָל הַצֹּאן עֲקֻדִּים:
וַיַּצֵּל אֱלֹהִים אֶת מִקְנֵה אֲבִיכֶם וַיִּתֶּן לִי:
וַיְהִי בְּעֵת יַחַם הַצֹּאן וָאֶשָּׂא עֵינַי וָאֵרֶא
בַּחֲלוֹם וְהִנֵּה הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל
הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים וּבְרֻדִּים:

לְאַבּוּנָא וּמִדִּי לְאַבּוּנָא קְנָא יְתַ־
כָּל נְכָסַיָּא הָאִלֵּין: וְחַוָא יַעֲקֹב
יָת סְבַר אַפֵּי לָבָן וְהָא לֵית יִתְנַן
עִמֵּיהּ כְּמֶאֶתְמָלִי וּמִדְּקַדְמוֹהִי:
וַאֲמַר יְיָ לְיַעֲקֹב תּוּב לְאַרְ־
עָא אֲבָהָתָךְ וְלִילְדוּתָךְ וְיְהֵי מֵימְרִי
בְּסַעֲדָךְ: וְשָׁלַח יַעֲקֹב וְקָרָא
לְרָחֵל וְלֵאָה לְחַקְלָא לְוָת־
עָאנֵיהּ: וַאֲמַר לְהֶן חָזֵי אֲנָא יָת־
סְבַר אַפֵּי אֲבוּכֶן אֲרֵי לֵיתֵנֵן עִמִּי
כְּמֶאֶתְמָלִי וּמִדְּקַדְמוֹהִי וֵאלָהָא
דְּאֲבָא הֲוָה בְּסַעֲדִי: וְאַתֶּן יְדַעְתֶּן
אֲרֵי בְּכָל חֵילִי פַּלְחוֹת יָת אֲבוּכֶן:
וַאֲבוּכֶן שַׁקְרָ בִּי וְאַשְׁנֵי יָת אַגְרִי
עֲשַׂר זִמְנִין וְלָא שְׁבָקֵיהּ יְיָ
לְאַבְאָשָׁא עִמִּי: אִם כְּרֵין חַוָת
אִתְּרֵנְכוֹרִין יְהֵי אַגְרָךְ וְיֵלְדָן כָּל
עָנָא נְכוֹרִין וְאִם כְּרֵין חַוָה אִתְּר
רַגְלִין יְהֵי אַגְרָךְ וְיֵלְדָן כָּל עָנָא
רַגְלִין: וְאַפְרִישׁ יְיָ מִן בְּעִירָא
דְּאֲבוּכֶן וְיָהֵב לִי: וְהָוֵה בְּעִדָּן
דְּאִיתְחַמֵּא עָנָא וְקַפִּית עֵינַי וַחֲזֵית
בְּחֶלְמָא וְהָא תֵּישַׁיָּא דְּסַלְקָן עַל
עָנָא רַגְלִין נְכוֹרִין וּפְצִיחִין:

וְנָסִיב לֵיה יַעֲקֹב חוּטְרִין דִּלְבְנָן
רַטְיְבִין וְדִילּוּז וְדִרְלוּב וְקַלִיף בְּהוֹן
קְלַפִּין חִוָּרִין קְלוּף חִוָּר דְּעַל־
חוּטְרַיָּא וְדַעֲיִן יָת־חוּטְרַיָּא דְקַלִיף
בְּרַהֲטַיָּא אַתָּר בֵּית שְׁקַיָּא דְמַיָּא
אַתָּר דְּאָתֵן עָנָא לְמִשְׁתֵּי לְקֳבְלֵהֶן
דְּעָנָא וְסָתַיְחָן בְּמֵיתֵהֶן לְמִשְׁתֵּי:
וְאִתְיַחֲמָא עָנָא בְּחוּטְרַיָּא וִילִידָן
עָנָא רְגוֹלִין נְסוֹרִין וּרְקוֹעִין:
וְאַטְרֵיךְ אַפְרִישׁ יַעֲקֹב וְיָהַב בְּרֵישׁ
עָנָא כָּל דְּרָגוֹל וְכָל דְּשַׁחוֹם
בְּעָנָא דְלָבָן וְשַׁוִּי לֵיהּ עֲדָרִין
בִּלְחוֹדֵיהוֹן וְלָא עָרְבִינוּן עִם עָנָא
דְּלָבָן: וְהָוֵי בְּכָל עִידָן דְּסָתַיְחָן
עָנָא בְּכִירַיָּא וְשַׁוִּי יַעֲקֹב יָת־
חוּטְרַיָּא לְעֵינֵי עָנָא בְּרַהֲטַיָּא
לְיַחְפּוּתְהֶן בְּחוּטְרַיָּא וּבְלָקִישׁוּת
עָנָא לָא מְשַׁוִּי וְהָוֵה לַקִּישַׁיָּא
לְלָבָן וּבְכִירַיָּא לְיַעֲקֹב: וְתַקִּיף
גַּבְרָא לַחְדָּא וְהָוֹן לֵיהּ
עָנָן סַגִּיאָן וְאַמְהָן וְעַבְדִּין וְגַמְלִין
וְחֲמָרִין: וּשְׁמַע יָת־פִּתְגָמֵי בְּנֵי־
לָבָן דַּאֲמָרִין נְסִיב יַעֲקֹב יָת כָּל־
דִּי

וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מַקֵּל לִבְנֶה לַח וּלוּז וְעַרְמֹן
וַיְפַצֵּל בָּהֶן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת מַחְשֹׂף הַלְּבָ
אֲשֶׁר עַל־הַמַּקְלוֹת: וַיַּצֵּג אֶת־הַמַּקְ
אֲשֶׁר פִּצֵּל בָּרְהָטִים בְּשִׁקֻּתוֹת הַמַּיִם אֲ
תֹּאנָן הַצֹּאן לִשְׁתּוֹת לִנְכֹּחַ הַצֹּאן וַיֶּחֱמֻ
בְּבֹאָן לִשְׁתּוֹת: וַיֶּחֱמוּ הַצֹּאן אֶל־הַמַּקְלוֹת
וַתֵּלַדְנָה הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים וּטְלָאִ
וְהַכְּשָׂבִים הִפְרִיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן פְּנֵי הַצֹּ
אֶל־עָקֹד וְכָל־חוּם בְּצֹאן לָבָן וַיָּשֶׁת לוֹ
עֲדָרִים לְבַדּוֹ וְלֹא שָׁתָם עַל־צֹאן לָבָן
וְהָיָה בְּכָל־יַחֵם הַצֹּאן הַמְקֻשָּׁרוֹת וְשָׁ
יַעֲקֹב אֶת־הַמַּקְלוֹת לְעֵינֵי הַצֹּאן בָּרְהָטִי
לְיַחֲמֵנָה בַּמַּקְלוֹת: וּבְהַעֲטִיף הַצֹּאן
יָשִׂים וְהָיָה הָעֲטֻפִּים לְלָבָן וְהַקְּשֻׁרִים
לְיַעֲקֹב: וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד וַיְהִ
צֹאן רַבּוֹת וּשְׁפָחוֹת וְעֲבָדִים וּגְמַ
וַחֲמֹרִים: וַיִּשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי בְּנֵי
לֵאמֹר לָקַח יַעֲקֹב אֵת כָּל־אֲשֶׁ

מקל לבנה · עץ הוא ושמו לבנה כמין תחת לגון ולבנה ולוז ועוד יש מהן מקורין טרייבלא · לח כשהוא רטוב · ולח
נקרא מקלות לוז והוא עץ מגדלי בו לחגוי קטבי · וצר מין · קסטנייר בלע · פצלות קילפי קלפי · שהיה עושה מיחוך
מיחוך נגלי עקם של מקל כשהיה קולפו היה נראה ונבלה עכשו מלא בחקוק הקילוף · ויש תרגו' ודשין עשן תריכ
ומביא הוא כשהן לחין והריבה ים בתלמוד דנה וסלמה דן כיון מידי דנה כמין דעבה חלת סוקבר עשוי · כו הוא
כיתונות הלוים כריכות קשטויות כחרן להסקות סם הצמח · חסר תבלן עשתות כרהטים · חסר תבלן
עשתות סם קניב המקלות וכאי זה מקום של קרקעים הניבם עכשו הצמח · ויחומה כבולן עשתות · הכהוש רוח
המקלות ומרתיעת לשחוריים והזכר ויכוכה ויולדת כיונק כו ל הוסטייק חומר הוים כעשים זרע בשיעין ולא
נריכין שכר וזהו ויחומה על המקלות על מרחית המקלות · עקודים · חטוכים במקום עקידתם כן בקרשנ
ורגליהם · והכשבים הפריד יעקב · הטלאים עקודים נקודים הפרידם והכרילם לעצמם ערד ערד לבדו ויתנם
עדי עדרים לבני הצאן ולבני הצאן יהיו הלבנות לחריפים עיטים וזה שאמר ויתן פני הצאן על עקוד פני ה
על העקודים ולא כל חום שיהיה בצאן לבן · ויפת ע עדרים · כיון שפרשתי ·

לרב ויברך יהוה אותך לרגלי ועתה מתי
אעשה גם אנכי לביתי ויאמר מה אתן
לך ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה אם
תעשה לי הדבר הזה אשובה ארעה
צאנך אשמר : אעבר בכל צאנך היום
הסר משם כל שה נקד וטלוא וכל שה
חום בכשבים וטלוא ונקד בעזים והיה
שכרי : ועניתה בי צדקתי ביום מחר כי
תבוא על שכרי לפניך כל אשר אינינו נקד
וטלוא בעזים וחום בכשבים גנוב הוא
אתי : ויאמר לבן הן לו יהי כדברך : ויסר
ביום ההוא את התישים העקדים והטלאים
ואת כל העזים הנקדות והטלאת כל
אשר לבן בו וכל חום בכשבים ויתן ביד
בניו : וישם דרך שלשת ימים בינו ובין
יעקב ויעקב רעה את צאן לבן הנותרת :

לסגי וברוך ידך יתך ברילי וכען
איסתי אעביד אנא לביתי ,
ואמר מה אתן לך ואמר יעקב
לא תתן לי מדעם אם תעביד
לי פתגמא הדין איתוב אריעי
ענך אטר , אעיבר בכל ענך
יומא דין אעדי מתמן כל אימר
נמור ורקוע וכל אימר שחום
באמרייא ורקוע ונמור בעזייא
ויהי אגרי , ותסהיר ביזבורתי
ביום מחר אדי תיעול על
אגרי קדמך כל דלית תמן נמור
ורקוע בעזייא ושחום באמרייא
גניבא הוא עמי , ואמר לבן
ברם לוי יהי כפתגמך , ואעדי
ביומא ההוא ית תישייא רגולייא
ורקועייא וית כל עזייא נמורתא
ורקועתא כל דחזר ביה וכל
דשחום באמרייא ויהב בידי
בנוהי , ושוי מהלך תלתא
יומין בינוהי ובין יעקב ויעקב
רעי ית ענא דלבן דאשתארא :

ה יהוה אמר יש לי כבר ומלת כתו תעל תרויהו אחכל עבמיו ויו ע בניס פסוק ויסמוע את דברי בני לבן : נקבה שכרך
ויתן אתם ערם לנרך : ואת אמר היה ינקך יאמר את חסרון מיעוט ינקך שכח לידי מתחלה כמה היו לרבני בסכיל
בחלת רבני כאת הכרכה תנלך כמו ענם אמר כרבני הענם אמר כאים עמי אמר כרבניך : ועתה אתי תעמה
גם אתי לעבוי , לעורך כיתי ועבמיל אין עומים נרכי שלח כבי ונריך אכי להיות עומם גם אתי לנרכי וזהו גם נקוד ,
ויחדיר כחכרכורות דקות כמין נקודה ; ושנוח , לשון טלאים חכרכורות רחבות , חום שחום דומה לאדום ויהיו כלשון
לשון פסוקת שחוחית , וכמלאת לבנה לשון התבוננות ; וקים שכרי , לותן מיולדו ונלחכו נקודים ושלאים כעזים
ושלאים כבשים יהו שלי ואותן שיפסקו עכשיו תהיה שכרך כיד כניך פנוי תחיה לי על שמועתיך ויעתיד
יעקב שיהו ושוד שנה תחיה על ידי הזכרים שהם נקודים ושלאים ונרכת הנקבות דוגמתן יהיה ולהכי
נקוד כי נדקתי . הם תשמרני סחיי נוטל מפלך כעם תענה כי נדקתי כי תבא נדקתי ותעיד על שכרי לפניך פנוי
לשון עבודה כי הם נקודים ושלאים וכל שפתוחה כהם סחיבו נקוד ושלוח לו חום ידוע שנשנתיו לך וכשניכה קנוי
ידוע : ן . לשון הין קבלת הכרים : ע יהי כדבריך . תנחי ותחסון כבך , ויסר לבן כיום ההוא , תיעים עזים
הרים : כל אשר לבן , כשזיתה כו חכרכורות עלבנה , ויש לומרן כיד כניו , תמורת , רעיונות שכתן קחונות
ויעקרות פסיכס תלת עזרים ויתן מסר ע

ואמרת לאה יהב יי ית לי
חולק טב חדא וישכנא ית־א־
מרוריה דבעלי לותי ארי ילידית
ליה שיתא בנין וקרת ית־שמיה
זבולן : ובתר כן ילידת ברתא
וקרת ית־שמה דינה : ועל
דוכרנה דרחל קדם יי וקבל
צלותה יי ויהב לה עיבדו :
ועדיאת וילידת בר ואמרת כנש
יי ית חיסרי : וקרת ית־שמיה
יוסף למימר יוסף יי לי בר־
אוחרן . והוה כד ילידת רחל ית־
יוסף ואמר יעקב ללבן שלחני
ואיזיל לאתרי ולארעי : הב ית־
נשַי וית־בני דפלחת יתך בהן
ואיזיל ארי ידעת ית־פולחני
דפלחתך : ואמר ליה לבן אם־
כען אשכח ית רחמין בעינך
נסתי וברכני יי בדילך . ואמר
פריש אגרך עלי ואתן . ואמר
ליה את ידעת ית דפלחתך ית
דהוה בעירך עמי . ארי זעיר
דהוה לך קדמי ותקיף

ואמר לאה זבדני אלהים אתי זבד טב
הפעם יזבלני אישי כי ילדתי לו ששה
בנים ותקרא את־שמו זבלון : ואחר ילדה
בת ותקרא את־שמה דינה : ויזכר אלהים
את־רחל וישמע אליה אלהים ויפתח
את־רחמה : ותהר ותלד בן ותאמר אסף
אלהים את־חרפתי : ותקרא את־שמו יוסף
לאמר יסף יהוה לי בן אחר : ויהי כאשר
ילדה רחל את־יוסף ויאמר יעקב אל־לבן
שלחני ואלכה אל־מקומי ולארצי : תנה
את־נשי ואת־ילדי אשר עבדתי אתך בהן
ואלכה כי אתה ידעת את־עבדתי אשר
עבדתיך : ויאמר אליו לבן אם־נא מצאתי
חן בעיניך נחשתי ויברכני יהוה בגללך :
ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה : ויאמר
אליו אתה ידעת את אשר עבדתיך
ואת אשר היה מקנך אתי : כי מעט
אשר היה לך לפני ויפרץ

זכר טוב . כתרגומו : יזכלני לשון כוות זכו' לך כית יודור ויעתה לא תהא עיקר דירתו שלא עמי שים לי כבי' כשכר כל
כמיו . דיכה פרסו רבו' סדינה לשון כענמוה שם זה זכר לא תהיה רינל לחוותי כחתך הספחות וכתבלה עליו וכתוך
לוקה : ויזכר שים את רחל זכר לה מיסרה פיוכיה לחוותה ושמיע מנוירה סוף תענה ע כנורלו של עשו שמו יעקב
יעקב עקבי סלין לה כניס ולקי עשו תרשע כך עלה כלבו כשמוע סלין לו כניס מוכ' קול מיסר הפייט האחרון כבש
פלה הלה נכנה לקחתיך לו ונכהלה : חסק יכניסה לוקוס סלה תרלה וכן חסוך חרפתינו לשון ולא יחסף הכיתה תשכר
כניס ויירוך לא יחסף לה יטען : חרפתי סיניני לחרפה על סלני עקרה ויני לומרים לי מעגלה לנורלו של עבו הרשע
קלרים תב כל זמן שים לחסה כבי' לין לה כוני לתלית סרחוקה מעים לה כן תעלה כו מי סיכר כלי זה כבך מי לחכל מלי
שו כבך : כן לחוי . יודעת ויתה כנכוחה פלין יעקב עתי לשוייד שלא סכים עשר סכנים לומ"ה יקי רצון סלוכ"ה
סלוכ"ו עתיר לה עשייד יהא סיוכי לכך לה כתבלוה לה : עד כן לחוי כלאמר ילרה רחל את יוסף מ זכו"ל סשמו של
ויהי כית יעקב שם וכית יוסף להכה וכית עשו נקם שם כלה להכה חימו שולט לחר־חוק מעכוו "ל יוסף כשח כהכה
יעקב ולה לעוב תנה לת כסי לחיי רוצה לעלות שלא כרשות : וחסתי . ונחש היה כ' יסיתני כב יחוז ל שלי סעל יך כאשר

ל' כרכה כשכחת לבתן לא היו לי כניס שנאמר והנה רחל בתו כאה

וַתֵּלֶד זִלְפָּה שְׁפָחַת לֵאָה לְיַעֲקֹב בֵּן׃
וַתֹּאמֶר לֵאָה בְּגָד וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ גָּד׃
וַתֵּלֶד זִלְפָּה שְׁפָחַת לֵאָה בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃
וַתֹּאמֶר לֵאָה בְּאָשְׁרִי כִּי אִשְּׁרוּנִי בָנוֹת
וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אָשֵׁר׃ וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בִּימֵי
קְצִיר חִטִּים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא
אֹתָם אֶל לֵאָה אִמּוֹ וַתֹּאמֶר רָחֵל אֶל לֵאָה
תְּנִי נָא לִי מִדּוּדָאֵי בְנֵךְ׃ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְעַט
קַחְתֵּךְ אֶת אִישִׁי וְלָקַחַת גַּם אֶת דּוּדָאֵי
בְנִי וַתֹּאמֶר רָחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ הַלַּיְלָה
תַּחַת דּוּדָאֵי בְנֵךְ׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן הַשָּׂדֶה
בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא לֵאָה לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי
תָּבוֹא כִּי שָׂכֹר שְׂכַרְתִּיךְ בְּדוּדָאֵי בְנִי וַיִּשְׁכַּב
עִמָּהּ בַּלַּיְלָה הוּא׃ וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל לֵאָה
וַתַּהַר וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן חֲמִישִׁי׃ וַתֹּאמֶר
לֵאָה נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר נָתַתִּי שִׁפְחָתִי
לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשָּׂשכָר׃ וַתַּהַר עוֹד
לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן־שִׁשִּׁי לְיַעֲקֹב׃ ס

וְיַלְדַת זִלְפָּה אַמְתָּה דְּלֵאָה׃
לְיַעֲקֹב בַּר׃ וְאָמְרַת לֵאָה אַתְיָא
גַּד וּקְרַת יָת שְׁמֵיהּ גָּד׃ וְיַלְדַת
זִלְפָּה אַמְתָּא דְּלֵאָה בַּר תִּנְיָן
לְיַעֲקֹב׃ וְאָמְרַת לֵאָה תּוּשְׁבְּחָא
הַוּוֹת לִי אֲרֵי בְּכֵן יְשַׁבְּחוּנַנִי נְשַׁיָּא
וּקְרַת יָת שְׁמֵיהּ אָשֵׁר׃ וְאָזַל
רְאוּבֵן בְּיוֹמֵי חֲצַד חִטִּין וְאַשְׁכַּח
יַבְרוּחִין בְּחַקְלָא וְאַיְתִי יָרַת הִין
לְלֵאָה אִמֵּיהּ וְאָמְרַת רָחֵל לְלֵאָה
הָבִי כְעַן לִי מִיַּבְרוּחֵי דִּבְרִיךְ׃
וְאָמְרַת לָהּ הָזְעֵיר דְּדַבְרַת יָת־
בַּעְלִי וְתִסְבְּנִין אַף יָת יַבְרוּחֵי דִּבְרִי
וְאָמְרַת רָחֵל בְּכֵן יִשְׁכּוֹב עִמָּךְ
בְּלֵילְיָא חֲלַף יַבְרוּחֵי דִּבְרִיךְ׃ וְעָל
יַעֲקֹב מִן חַקְלָא בְּרַמְשָׁא וּנְפַקַת
לֵאָה לְקַדְמוֹתֵיהּ וְאָמְרַת לְוָתִי
תֵּיעוֹל אֲרֵי מֵיגַר אַגַּרְתִּיךְ בְּיַבְרוּחֵי
דִּבְרִי וְשָׁכִיב עִמַּהּ בְּלֵילְיָא הַהוּא׃
וְקַבֵּיל יְיָ צְלוֹתֵיהּ דְּלֵאָה וְעִדְּיַאת
וְיַלְדַת לְיַעֲקֹב בַּר חֲמִשָׁי׃ וְאָמְרַת
לֵאָה יְהַב יְיָ אַגְרִי דְּיַהֲבִית אַמְתִּי
לְבַעְלִי וּקְרַת שְׁמֵיהּ יִשָּׂשכָר׃
וְעִדַּיאַת עוֹד לֵאָה וְיַלְדַת בַּר־
שִׁתִּיתַי לְיַעֲקֹב׃

וַעֲרִיאַת עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אוֹדֶה
אֶת יְהוָה עַל כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת : וַתַּרְא רָחֵל כִּי לֹא יָלְדָה
לְיַעֲקֹב וַתְּקַנֵּא רָחֵל בַּאֲחֹתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל
יַעֲקֹב הָבָה לִי בָנִים וְאִם אַיִן מֵתָה אָנֹכִי :
וַיִּחַר אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת
אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר מָנַע מִמֵּךְ פְּרִי בָטֶן :
וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתִי בִלְהָה בֹּא אֵלֶיהָ וְתֵלֶד
עַל בִּרְכַּי וְאִבָּנֶה גַּם אָנֹכִי מִמֶּנָּה : וַתִּתֶּן
לוֹ אֶת בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ
יַעֲקֹב : וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן :
וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנַנִּי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקֹלִי
וַיִּתֶּן לִי בֵּן עַל כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ דָּן : וַתַּהַר
עוֹד וַתֵּלֶד בִּלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל בֵּן שֵׁנִי
לְיַעֲקֹב : וַתֹּאמֶר רָחֵל נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי
עִם אֲחֹתִי גַּם יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נַפְתָּלִי :
וַתַּרְא לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח אֶת
זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה :

וַעֲרִיאַת עוֹד וְיָלְדַת בַּר וְאָמְרַת
הָדָא זִמְנָא אוֹדֵי קֳדָם יְיָ עַל כֵּן
קָרֵת שְׁמֵהּ יְהוּדָה וְקָמַת מִלְּמֵלַד :
וְחָזַת רָחֵל אֲרֵי לָא יְלִידַת לְיַעֲקֹב
וְקַנְאַת רָחֵל בַּאֲחָתָהּ וְאָמְרַת
לְיַעֲקֹב הַב לִי בְנִין וְאִם לָא
מַיְתָא אֲנָא : וּתְקֵיף רוּגְזָא דְיַעֲקֹב
בְּרָחֵל וְאָמַר הֲמֵימְרִי אֲנָא בְּמֵימְרָא
דַּייָ דִּמְנַע מִנִּיךְ וְלָדָא דְמֵעַי : וְאָמְרַת
הָא אַמְתִּי בִלְהָה עוֹלִי לְוָתָהּ וְתֵלֵד
וְאֶהֱוֵי אֲרֻכְּבִי וְאֶתְבְּנֵי אַף אֲנָא מִנָּהּ :
וְיָהֲבַת לֵיהּ יָת בִּלְהָה אַמְתָּהּ
לְאִנְתּוּ וְעָל לְוָתָהּ יַעֲקֹב : וַעֲרִיאַת
בִּלְהָה וְיָלְדַת לְיַעֲקֹב בַּר : וַאֲמַרַת
רָחֵל דָּנַנִּי יְיָ וְאַף קַבֶּל צְלוֹתִי
וְיָהַב לִי בַּר עַל כֵּן קָרֵת שְׁמֵהּ
דָּן : וְעַרִיאַת עוֹד וְיָלְדַת בִּלְהָה
אַמְתָּא דְרָחֵל בַּר תִּנְיָן לְיַעֲקֹב :
וַאֲמַרַת רָחֵל קְבִיל בְּעוּתִי יְיָ
בְּאִתְגְּנוּתִי בְּעֵלוּתִי חַבְּדִית דְּיָהֲבִי
לִי וְלַד כְּאִתְּתָא אַף אֲרֵיהַב לָהּ :
וְקָרֵת שְׁמֵהּ נַפְתָּלִי : וְחָזַת לֵאָה
אֲרֵי קָטַת מִלְּמֵלַד וְדַבְּרַת יָת
זִלְפָּה אַמְתָּהּ וְיָהֲבַת יָתָהּ לְיַעֲקֹב
לְאִנְתּוּ :

סִפְעִים לוֹדִים לְמִי ' סִבְּלַתִּי יוֹתֵר מִחֲלָקִי מֵעִמְּךָ יִם לִי לְתוֹדוֹת : וַתִּקַּח רָחֵל ' קִנְאַת כְּמַעֲשֵׂה לְאֲחוֹתָהּ קְטוֹכִים לְמִרְיָם
לְיוֹלְדוֹ סִפְיָה נְדִקַּת וְיָמִנִי לָהּ הָיְתָה זוֹכֶה לְבָנִים ' ם בַּת לִי בָּנִים וְאִם אֵין · וְכִי כָּךְ עֲשֵׂה לְאִמֵּךְ לְמִיךְ וְהִנֵּה הִתְעַבֵּד עֲנִיָּה
מִיתָה לְאִכְּי מִכֵּן עֲנִי מֵאֵין לִי בָּנִים מְחֻסַּר כֹּחוֹת ; הִתְחַת לְנִים · וְכִי כְּמִקּוֹמִי לְכִי ; לְמִי מְכַבֵּד מִיָּךְ · מֵאֵת לְמִרְיָם
לְעֲשֵׂה כְּאֵכָה לְמִי לְיִכִי כְּאֵכָה לְמִי לָא הָיָה לִי בָּנִים לְמִי ' ם לִי בָּנִים מִיָּךְ מְכַבֵּד וְלֹא וְיוֹכִי ; עַל כַּרְכִּי · כְּתִרְגֵּם לְמִיכִי ·
וְלִכְבָּה גַּם מִיקָּה גַּם לְמוֹדִים לִי זְקֵנִי לְמִכְרִיסִם הָיָה לִי בָּנִים וְהִכְבֵּד וְחִבֵּר מִתְּבִיוֹ כְּבֵד סְרִיס לְמוֹד לָה זְקֵנְתִּי הִכְבִּיסָה כְּרִיסָה
כְּבִיתָה לְמוֹדִים לִי לְמִי הִדְבֵּר הַזֶּה וְעָבַב הִכָּה לְמִתְּבִי כְּלָחָה · וְלִכְבָּה · גַּם כְּסָרִים · דְּכִי לְמִיכִי · כְּתִרְגֵּם לְכִי ·
כְּתִרְגֵּם · וְנִמְחֹס כֵּן סְרִיק לְמִיכְרִי בְּוִיחְבְּרַת בְּוִיד פְּתִיל לְמִיכְרִים מְאֹת לְמִוְקוֹם כְּתִחְבְּרִתִּי עִם לְאֲחוֹתִי לְכִבּוֹת לְכָנִים לְמִ ·
מְתַרְגְּמִן עִקֵּם וְכְתִרְגֵּם כְּתִנְבְּקַתִּי וְכְתִפְּרַתִּי · כְּצִירוּף הַרְפֵּה · וְכְתִרְגֵּם לְמוֹקוֹם לְהִיוֹת מְוֹה לְאֲחוֹתִי : גַּם יְכוֹלְתִּי ·
כְּאֲחוֹתִי : כְּתִרְגֵּם · וְתִקְרָא תִּקְרֵם · וְעַל זֹאת · כְּכוֹלֵן כְּאֹת הָרִיק חֹק מִזְבֵּחַ לְכִי מְזֹבֵחַ הָיוּ כְּאוֹמְרִים מִקְרִיב

לָבָן לֹא־יֵעָשֶׂה כֵּן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצָּעִירָה
לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃ מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וְנִתְּנָה לָּךְ
גַּם אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי
עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן
וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וַיִּתֶּן לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ
לְאִשָּׁה׃ וַיִּתֵּן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה
שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה׃ וַיָּבֹא גַם אֶל־רָחֵל
וַיֶּאֱהַב גַּם אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹר עִמּוֹ
עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּרְא יְהוָה כִּי־
שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל
עֲקָרָה׃ וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי
עַתָּה יֶאֱהָבֵנִי אִישִׁי׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן
וַתֹּאמֶר כִּי שָׁמַע יְהוָה כִּי שְׂנוּאָה אָנֹכִי
וַיִּתֶּן לִי גַּם אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃
וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עַתָּה
הַפַּעַם יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ
שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָא שְׁמוֹ לֵוִי׃

37

לָבָן לֹא יֵעָשֶׂה כֵּן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצָּעִירָה
לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃ מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וְנִתְּנָה לָּךְ
גַּם אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי
עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן
וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וַיִּתֶּן לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ
לְאִשָּׁה׃ וַיִּתֵּן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה
שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה׃ וַיָּבֹא גַם אֶל־רָחֵל
וַיֶּאֱהַב גַּם אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹר עִמּוֹ
עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּרְא יְהוָה כִּי־
שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל
עֲקָרָה׃ וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי
עַתָּה יֶאֱהָבֵנִי אִישִׁי׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן
וַתֹּאמֶר כִּי שָׁמַע יְהוָה כִּי שְׂנוּאָה אָנֹכִי
וַיִּתֶּן לִי גַּם אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃
וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עַתָּה
הַפַּעַם יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ
שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָא שְׁמוֹ לֵוִי׃

37

לָבָן לֹא יֵעָשֶׂה כֵּן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצָּעִירָה
לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃ מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וְנִתְּנָה לָּךְ
גַּם אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי
עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן
וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וַיִּתֶּן לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ
לְאִשָּׁה׃ וַיִּתֵּן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה
שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה׃ וַיָּבֹא גַם אֶל־רָחֵל
וַיֶּאֱהַב גַּם אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹר עִמּוֹ
עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּרְא יְהוָה כִּי־
שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל
עֲקָרָה׃ וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי
עַתָּה יֶאֱהָבֵנִי אִישִׁי׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן
וַתֹּאמֶר כִּי שָׁמַע יְהוָה כִּי שְׂנוּאָה אָנֹכִי
וַיִּתֶּן לִי גַּם אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃
וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עַתָּה
הַפַּעַם יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ
שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָא שְׁמוֹ לֵוִי׃

37

לָבָן לֹא יֵעָשֶׂה כֵּן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצָּעִירָה
לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃ מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וְנִתְּנָה לָּךְ
גַּם אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי
עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן
וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וַיִּתֶּן לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ
לְאִשָּׁה׃ וַיִּתֵּן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה
שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה׃ וַיָּבֹא גַם אֶל־רָחֵל
וַיֶּאֱהַב גַּם אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹר עִמּוֹ
עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּרְא יְהוָה כִּי־
שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל
עֲקָרָה׃ וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי
עַתָּה יֶאֱהָבֵנִי אִישִׁי׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן
וַתֹּאמֶר כִּי שָׁמַע יְהוָה כִּי שְׂנוּאָה אָנֹכִי
וַיִּתֶּן לִי גַּם אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃
וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עַתָּה
הַפַּעַם יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ
שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָא שְׁמוֹ לֵוִי׃

לָבָן לֹא יֵעָשֶׂה כֵּן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצָּעִירָה
לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃ מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וְנִתְּנָה לָּךְ
גַּם אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי
עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן
וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וַיִּתֶּן לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ
לְאִשָּׁה׃ וַיִּתֵּן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה
שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה׃ וַיָּבֹא גַם אֶל־רָחֵל
וַיֶּאֱהַב גַּם אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹר עִמּוֹ
עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ וַיַּרְא יְהוָה כִּי־
שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל
עֲקָרָה׃ וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי רָאָה יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי
עַתָּה יֶאֱהָבֵנִי אִישִׁי׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן
וַתֹּאמֶר כִּי שָׁמַע יְהוָה כִּי שְׂנוּאָה אָנֹכִי
וַיִּתֶּן לִי גַּם אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃
וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עַתָּה
הַפַּעַם יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי יָלַדְתִּי לוֹ
שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָא שְׁמוֹ לֵוִי׃

יספר זכרון וכיוון וחזר לרחם שמעון לעי עמידי ׃

37

נאם לבן ליעקב הבורא אחי את
ותפלחנני מגן הוי לי פוד אגרך :
וללבן תריתן בנן שום רבתא
לאה ושום עירתא רחל : ועיני
לאה יאין ורחל הות שפירא
בריא ואיא ברחוא : ורחם יעקב
ית רחל ואמר אפלחינך שבע
שנין ברחל ברתך ועירתא :
ואמר לבן טב דאתן יתה לך
מדאתן יתה לגבר אוחרן תיב
עמי : ופלח יעקב ברחל שבע
שנין והוו בעוהי כזמין ועדן
ברחימו יתה : ואמר יעקב ללבן
הב ית אינתתי ארי שליטו יומי
פולחני ואיעול לותה : וכנש לבן
ית כל אנשי אתרא ועבד
משתיא והוה ברמשא ודבר ית
לאה ברתיה ואעיל יתה לותיה
ועל לותה : ויהב לבן לה ית
זלפה אמתיה ללאה ברה היה
לאמתו : והוה בצפרא והא היא
לאה ואמר ללבן מה דא עבדת
לי הלא ברחל פלחית עמך
ולמה שקרת בי : ואמר

ואמר לבן ליעקב הבורא אחי את
ותפלחנני מגן הוי לי פוד אגרך :
וללבן תריתן בנן שום רבתא
לאה ושום עירתא רחל : ועיני
לאה יאין ורחל הות שפירא
בריא ואיא ברחוא : ורחם יעקב
ית רחל ואמר אפלחינך שבע
שנין ברחל ברתך ועירתא :
ואמר לבן טב דאתן יתה לך
מדאתן יתה לגבר אוחרן תיב
עמי : ופלח יעקב ברחל שבע
שנין והוו בעוהי כזמין ועדן
ברחימו יתה : ואמר יעקב ללבן
הב ית אינתתי ארי שליטו יומי
פולחני ואיעול לותה : וכנש לבן
ית כל אנשי אתרא ועבד
משתיא והוה ברמשא ודבר ית
לאה ברתיה ואעיל יתה לותיה
ועל לותה : ויהב לבן לה ית
זלפה אמתיה ללאה ברה היה
לאמתו : והוה בצפרא והא היא
לאה ואמר ללבן מה דא עבדת
לי הלא ברחל פלחית עמך
ולמה שקרת בי : ואמר

הבי לחתי לאתה · לאתן יתייהה וכי כסבילן לחתה תעבדני חנם : ועבדתני · כתיב ותיבדני וכן כל תיבה כתיב
בזעבר האסף ויוכרהה וקיל קיבבת חית כ : לחבת : זעיני · לחה רכות · לבי מסכורף לשעות כבורף על עשר מה
יומים לחדים מחזיק לן לחזן ומתי כבות יום ע לשבן הגדולה לבדיל ויקטנה לקטן : תעבדך מכנע מכיר :
בתך הקטנה · כל המילות הללו לשון לבן הם ידוע כן היה שכן כתוב ויהי בעיניהן כיומים לחדים
ת לבן ברחל בתך שתי תלמוד לחלק לזאת שתים ותקרוא לה רחל ת לקטנה ותכתב כ לה תושיבו ע : תלמוד יהי לחדים
לחזן ועוד תלמוד יהי קריבי בן מיומים דל מכים עמה מכנים ונתן פתוח ותלה תלה ותכתב
מסקלים לחזן לחזן כן תלה לחולד תולדות לחזן ; ותנתן חית לחה · לחכל בלעלה לה היתה לבי מחסר ויתכן
סיוכן ל רחל וכתרתה רחל מוכיחין ע לחה לחזרים עכשיו בבלם לחזן יעזרה ומסרה לה לחזן פיוכן לחזר ע
יעקב ויוחיתה את ויוחה ויהי נעמית לחזרה ותת עניית לחזרה לה נכי לחית מסרית לליית לה תלמוד ל
ירך עמו ועכשית : שכוב דכוך חזה עפרי נקוד בחטף מכוע על זאת אם ? יהי לחזכתה בתעלי ידי ונפלתי בחזה ל

פתו באה עם הצאן : ויאמר הן עוד היום
גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן
ולפו רעו : ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו
כל העדרים וגללו את האבן מעל פי
הבאר והשקינו הצאן : עודנו מדבר עמם
ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי
רעה היא : ויהי כאשר ראה יעקב את
רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי
אמו ונש יעקב ויגל את האבן מעל פי
הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו : וישק
יעקב לרחל וישא את קלו ויבך : ויגד
יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה
הוא ותרץ ותגד לאביה : ויהי כשמע לבן
את שמע יעקב בן אחתו וירץ לקראתו
ויחבק לו וינשק לו ויביאהו אל
ויספר ללבן את כל הדברים
האלה : ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי
אתה וישב עמו חדש ימים :

36

ברתיה ארתיא עם ענא ואתיר דא
עור יומא סגיא הא עידן למכנש
בעיר אשקו ענא ואולו רעו :
ואמרו לא ניכול עד דיתכנשון
כל עדריא וינגדרון ית אבנא
מעל פומא דבירא ונשקי ענא :
עד דהוא מטלטל עמהון ורחל
אתת עם ענא די לאבוה ארי
רעיתא היא : והוה כד חמא יעקב
ית רחל בת לבן אחוה דאימה
וית ענא דלבן אחוהא דאימיה
וקריב יעקב וגגדר ית אבנא
מעל פומא דבירא ואשקי ית
ענא דלבן אחוהא דאימיה :
ונשיק יעקב לרחל וארים ית
קליה ובכא : ואחוי יעקב לרחל
ארי בר אחת אבוה הוא וארי בר
רבקה הוא ורהטת ואחויאת לאבוה :
והוה כד שמע לבן ית שמע
יעקב בר אחתיה ורהט לקדמותיה
וגפיף ליה ונשיק ליה ואעליה
לביתיה ואשתעי ללבן ית כל
פתגמיא האילין ואמר ליה לבן
ברם קריבי ובשרי את ויתיב
עמיה ירח יומין :

וַיִּיטַב יַעֲקֹב כִּי בָּא לְמִימַר אַכְּ־
מִדְּמִטְרָא דְּיָלֵף בְּסַעֲרֵי וְשַׁרְיָנֵי
בְּאוֹרַיְתָא חֲדָא דְּאָבוּהִי אָזֵיל וְיָתֵן לֵי
לְחֶם לְמֵיכַל וּכְסוּ לְמִלְבַּשׁ וְאָתוֹב
בְּשָׁלֵם לְבֵית אַבָּא וִיהֵי מֵימְרָא
דַּיְיָ לִי לְאִלָּהוּתְאַבָּא חֲדָא דְּשַׁוִּיתְ
קָמָּא וְהָא רְאִיתִי פְּלַח עַלְתָּ קוּם
וְכֹל דְּתִתֵּן לִי חַד מִן עֲשַׂרְא
אֲפְרִישִׁינֵיהּ קֳדָמָךְ: וְנָטַל יַעֲקֹב
וְגָלְוֹחִי וְאָזַל לְאַרְעָא בְּנֵי מַדִּינְחָא:
וְהָוָא וְהָא בְּאִרָּא בְּחַקְלָא וְהָא
תְּלָתָא עָדְרִין דְּעָאן רְבִיעִין
עָלַהּ אֲרֵי מִן בְּאִרָּא הַהִוא מַשְׁקִין
עָדְרַיָּא וְאַבְנָא רַבְּתָא עַל־פּוּמָּא
דִּבְאִרָּא: וְכַתְכְּנִשִׁין תַּמָּן כָּל־
עָדְרַיָּא וּמְגַנְדְּרִין יָת־אַבְנָא מֵעַל
פּוּמָּא דִּבְאִרָּא וְמַשְׁקִין יָת־עָנָא
וְכָתְבִין יָת־אַבְנָא עַל־פּוּמָּא
דִּבְאִרָּא לְאַתְרַהּ: וַאֲמַר לְהוֹן יַעֲקֹב
אֲחָי מִן אַיְן אַתּוּן כַּדְּרִין
אֲמַרְנָא וַאֲמַר לְהוֹן הֵידַעְתּוּן יָת־
לָבָן בַּר־נָחוֹר וַאֲמַרוּ יַדְּעִין:
וַאֲמַר לְהוֹן הֲשְׁלָם לֵיהּ וַאֲמַרוּ
שְׁלָם וְהָא רָחֵל

וַיִּדֹּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם־יִהְיֶה אֱלֹהִים
עִמָּדִי וְשָׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ:
וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל־בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה
לִי לֵאלֹהִים: וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שַׂמְתִּי
מַצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים וְכֹל אֲשֶׁר תִּתֶּן
לִי עַשֵּׂר אֲעַשְּׂרֶנּוּ לָךְ: וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו
וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְּנֵי קֶדֶם: וַיַּרְא וְהִנֵּה בְּאֵר
בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן
רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן הַבְּאֵר הַהִוא יַשְׁקוּ
הָעֲדָרִים וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל פִּי הַבְּאֵר:
וְנֶאֶסְפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֲדָרִים וְגָלְלוּ אֶת
הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֹּאן
וְהֵשִׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר לִמְקֹמָהּ:
וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחַי מֵאַיִן אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ
מֵחָרָן אֲנָחְנוּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם הֲיְדַעְתֶּם אֶת
לָבָן בֶּן נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדָעְנוּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם
הֲשָׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל

אתנה ולבנך׃ ויהי זרעך כעפר הארץ
ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו
בך כל משפחת האדמה ובזרעך׃
והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר
תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי
לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את
אשר דברתי לך׃ ויקץ יעקב משנתו
ויאמר אכן יש יהוה במקום הזה ואנכי
לא ידעתי׃ ויירא ויאמר מה נורא המקום
הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה
שער השמים׃ וישכם יעקב בבקר
ויקח את האבן אשר שם מראשתיו
וישם אתה מצבה ויצק שמן על ראשה׃
ויקרא את שם המקום ההוא בית אל
אולם לוז שם העיר לראשנה׃

אתנה ולבנך׃ ויהן מך סניאין
כעפרא ארעא ותתקף למערבא
ולמדינחא ולציפונא ולדרומא
ויתברכון בדילך כל זרעיתא
ובריל בנך׃ והא ממרי בסעדך
ואטרינך בכל אתר דתיהך
ואתיבינך לארעא הדא ארי לא
אשבקינך עד דאעביד ית־
דמלילית לך׃ ואתער יעקב
משנתיה ואמר בקושטא יקרא
דיי שרי באתרא הדין ואנא
לא חויתי ידע׃ ודחיל ואמר מה
דחילו אתרא הדין לית־דין
אלא הוי איליהין אתר דרעוא
ביה מן קדם יי׃ ודין תרע קביל
שמיא׃ ואקרים יעקב בצפרא
ונסב ית־אבנא דשוי אסר־והי
ושוי יתה קמא וארק משחא
על רישה׃ וקרא ית־שמא
דאתרא ההוא בית־אל וברם
לוז שמא דקרתא מלכדמין׃

36

וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל אֲבִיו וְאֶל אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה
אֲרָם: וַיַּרְא עֵשָׂו כִּי רָעוֹת בְּנוֹת כְּנָעַן בְּעֵינֵי
יִצְחָק אֲבִיו: וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו אֶל יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח
אֶת מָחֲלַת בַּת יִשְׁמָעֵאל בֶּן אַבְרָהָם
אֲחוֹת נְבָיוֹת עַל נָשָׁיו לוֹ לְאִשָּׁה:

פרש וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע
וַיֵּלֶךְ חָרָנָה: וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא
הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו
וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא: וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם
מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה
מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ:
יְהוָה נִצָּב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱ
אַבְרָהָם אֲבִיךָ וֵאלֹהֵי יִצְחָק
אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ

וקבל יעקב מן אבוהי ומן אימיה
ואזל לפדן דארם: וחזא עשו
ארי בישן בנת כנען בעיני יצחק
אבוהי: ואזל עשו לות ישמעאל
ונסיב ית מחלת בת ישמעאל
ברת אברהם אחתיה דנביות על
נשוהי ליה לאינתו: פרש
ונפק יעקב מבאר דשבע ואזל
לחרן: ועדע באתרא ובת תמן
ארי שמשא ונסיב מאבני
אתרא ושוי איסרוהי ושכיב
באתרא ההוא: וחלם והא סלמא
נעץ כארעא ורישיה מטי עד
ית שמיא והא מלאכיא דיי
סלקין ונחתין ביה: והא יקרא
דיי מתעתר עיליהי ואמר אנא
יהוה אלהיה דאברהם אבוך
ואלהיה דיצחק ארעא דאת
שכיב עלהא לך

את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך
משם למה אשכל גם שניכם יום אחד :
ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני
בנות חת אם לקח יעקב אשה מבנות
חת כאלה מבנות הארץ למה לי חיים :
ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אתו ויצוהו
ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען :
קום לך פדנה ארם ביתה בתואל אבי
אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי
אמך : ואל שדי יברך אתך ויפרך וירבך
והיית לקהל עמים : ויתן לך את ברכת
הם לך ולזרעך אתך לרשתך את
אשר נתן אלהים לאברהם :
את יעקב וילך פדנה ארם
ואל הארמי אחי רבקה
: וירא עשו כי ברך יצחק
ח אתו פדנה ארם לקחת
משם אשה בברכו אתו ויצו עליו
לאמר לא תקח אשה מבנות כנען :

ית דעבדת ליה ואשלח
ואדברינך מתמן למא אתכל
אף תרויכון יומא חד : ואמרת
רבקה ליצחק עקית בחיי מן
קדם בנת חיתאה אם נסיב
יעקב איתתא מבנת חיתאה
כאילין מבנת ארעא למה לי
חיין : וקרא יצחק ליעקב ובריך
יתיה ופקדיה ואמר ליה לא
תסב איתתא מבנת כנען : קום
איזיל לפדן דארם לבית בתואל
אבוהא דאימך וסב לך מתמן
איתתא מבנת לבן אחוהא
דאמך : ואל שדי יברך יתך
ויפשינך ויסגינך ותהי לכנשת
שבטין : ויתן לך ית ברכתא
דאברהם לך ולבנך עימך
למירתך ית ארע תותבותך
דיהב יי׳ לאברהם : ושלח יצחק
ית יעקב ואזל לפדן ארם לות
לבן בר בתואל ארמאה אחוהא
דרבקא אמיה דיעקב ועשו :
וחזא עשו ארי בריך יצחק ית
יעקב ושלח יתיה לפדן דארם
למיסב ליה מתמן אתתא כד בריך
יתיה ופקיד עלוהי למימר לא
תיסב איתתא מבנת כנען :

חרות לחשוב מחשבה אחרת להתנכר לך ולהרגך · ונח׳ כבר אתה כמת בעיניו ושתה עליך כוס תנחומין
תנחומין מתנחם הוא על הברכות בהריגתך : אחדים · מועטים · למה אשכל · הקובר את בניו קרוי
יעקב ואני כאשר שכלתי שכלתי : גם שניכם · אם יקום עליך ואתה תהרגנו יעמדו בניו ויהרגוך ורוח
קה נזרקה בה ונבאת שניהם אחד ימותו כמו שמפורש בהמקנה לאמתו : קצתי בחיי · מאסתי בחיי : פדנה · לפדן ·
ביתה בתואל · כמו לבית בתואל כל תיבה שצריכה למ״ד בתחלתה הטיל לה ה״א בסופה · ואל שדי · מי שדי
ן מתברכין מפיו יברך אותך : את ברכת אברהם · שאמר לו ואעשך לגוי גדול יהא אותך הברכות האמורות
יהיו · אותו הבני ואותו הזרע המתברך : ולזרעך אתך · ממך יצא הזרע היורש את הארץ : אם יעקב
ועשו · איני יודע מה מלמדנו :

וְאַתִּיב יִצְחָק וְאָמַר לְעֵשָׂו הָא
רַב שַׁוִּיתֵיהּ עִילָּוֵךְ וְית כָּל־
אָחוֹהִי יְהָבִית לֵיהּ לְעַבְדִין
וּבְעִיכּוּר וּבְחַמְרָא סְעַדְתֵּיהּ וּלְךָ
כְּעַן מָה אֶעְבֵּיד בְּרִי׃ וַאֲמַר עֵשָׂו
לְאַבּוֹהִי הֲבִרְכָתָא חֲדָא הִיא
לָךְ אַבָּא בָּרִיכְנִי אַף־לִי אַבָּא
וְאָרִים עֵשָׂו קָלֵיהּ וּבְכָא׃ וַאֲתִיב
יִצְחָק אֲבוּהִי וַאֲמַר לֵיהּ הָא
מִטְּלָא דְאַרְעָא יְהֵי מוֹתָבָךְ
וּמִטַּל דִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָּא׃ וְעַל־
חַרְבָּךְ תֵּחֵי וְית אָחוּךְ תִּפְלַח וִיהֵי
כַּד יַעְטְרִין בְּנוֹהִי עַל־ פִּתְגָמֵי
אוֹרַיְתָא וְתַעְדֵּי נִיר֫יהּ מֵעַל־
צַוָּארָךְ׃ וְנָטַר עֵשָׂו רְגָזָא לְיַעֲקֹב
עַל־ בִּרְכָתָא דְּבָרְכֵיהּ אֲבוּהִי׃
וַאֲמַר עֵשָׂו בְּלִבֵּיהּ יְקָרְבוּן יוֹמֵי
אֲבֵלֵיהּ דְּאַבָּא וְאֶקְטוֹל יָת־ יַעֲקֹב
אָחִי׃ וְאִתְחַוִּיאַת לְרִבְקָה יָת־ פִּתְגָמֵי
עֵשָׂו בְּרַהּ רַבָּא וְשָׁלְחַת וְקָרֵת
לְיַעֲקֹב בְּרַהּ וְעָרָא וַאֲמָרַת לֵיהּ
הָא עֵשָׂו אָחוּךְ כְּמֵין לָךְ לְמִקְטְלָךְ׃
וּכְעַן בְּרִי קַבֵּיל מִנִּי וְקוּם אֵיזֵיל
לָךְ לְוָת לָבָן אָחִי לְחָרָן׃ וְתִתֵּיב
עִמֵּיהּ יוֹמִין זְעִירִין עַד־ דְּיִתְתּוֹב
חֲמַת אָחוּךְ׃ עַד דְּיִתְתּוֹב רוֹגְזָא
דְּאָחוּךְ מִנָּךְ וְיִתְנְשֵׁי

וַיִּצְחָק וַיֹּאמֶר לְעֵשָׂו הֵן גְּבִיר שַׂמְתִּיו
לָךְ וְאֶת כָּל־ אֶחָיו נָתַתִּי לוֹ לַעֲבָדִים וְדָגָן
וְתִירֹשׁ סְמַכְתִּיו וּלְכָה אֵפוֹא מֶה אֶעֱשֶׂה
בְּנִי׃ וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־ אָבִיו הַבְּרָכָה אַחַת
הִוא לְךָ אָבִי בָּרְכֵנִי גַם־ אֲנִי אָבִי וַיִּשָּׂא עֵשָׂו
קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו
הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשָׁבֶךָ וּמִטַּל
הַשָּׁמַיִם מֵעָל׃ וְעַל־ חַרְבְּךָ תִחְיֶה וְאֶת־
אָחִיךָ תַּעֲבֹד וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תָּרִיד וּפָרַקְתָּ
עֻלּוֹ מֵעַל צַוָּארֶךָ׃ וַיִּשְׂטֹם עֵשָׂו אֶת־ יַעֲקֹב
עַל־ הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר עֵשָׂו
בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יְמֵי אֵבֶל אָבִי וְאַהַרְגָה אֶת־
יַעֲקֹב אָחִי׃ וַיֻּגַּד לְרִבְקָה אֶת דִּבְרֵי עֵשָׂו
בְּנָהּ הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב בְּנָהּ
הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֵשָׂו אָחִיךָ
מִתְנַחֵם לְךָ לְהָרְגֶךָ׃ וְעַתָּה בְּנִי שְׁמַע
בְּקֹלִי וְקוּם בְּרַח לְךָ אֶל לָבָן אָחִי חָרָנָה׃
וְיָשַׁבְתָּ עִמּוֹ יָמִים אֲחָדִים עַד אֲשֶׁר תָּשׁוּב
חֲמַת אָחִיךָ׃ עַד שׁוּב אַף אָחִיךָ מִמְּךָ וְשָׁכַח

יתן נביר סיותיו לך · ברכה זו סביעית וקוה עשה לותך רחמוטיו · תלה לחור ל׳ מה תועלת יש לך בברכה אם יהי בך
כבשים סלו יש סקרי נביר סיותיו לך ; ולכה ליסה מה לעשה · ליש ליסה לוכקש מש לעשות לך ; הברכה לחת · יהי
זו משוטת כלשון תלייתם כמו הכוחכי המוזנה קיה והרכה יש ; קנק משוכי קחרן זו חיטלית של יין ל׳ הנה משוכי
קחרן זנוד הברכו אשר ברכתיך לא יהיו כשקק וכוכוטוחיו כי לש בעורה בדיל שכתוב בשמיך ועל חרבך תחיה
כמו בחרבך יש על סליכו שלא בוקו לות לחת כאן עוידתם על חרבכם כמו בחרבכם על נפשותיכם בכתוב
ויהיו כלשון קריד · לשון נצר כמו לחריד בשיחי כלעבדי ישרחל לת לתוריש ויהיו לך פתחון פה לשתשר על
הברכות שנטל ופרקת עולו יקרבו ימי לוכל לחכי · כשמיעטו לא לנצר עתה לת לחכי · ומדרש לגדה לשתה כשים ;
ויוגד לרבקה ברוח הקדש שוגר לא היה שמעו ויהריר כלבו ויתרחם ;

לְאֻמִּים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אִמֶּךָ אֹרְרֶיךָ אָרוּר
וּמְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלָּה יִצְחָק
לְבָרֵךְ אֶת־יַעֲקֹב וַיְהִי אַךְ יָצֹא יָצָא יַעֲקֹב
מֵאֵת פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו וְעֵשָׂו אָחִיו בָּא מִצֵּידוֹ׃
וַיַּעַשׂ גַּם־הוּא מַטְעַמִּים וַיָּבֵא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר
לְאָבִיו יָקֻם אָבִי וְיֹאכַל מִצֵּיד בְּנוֹ בַּעֲבוּר
תְּבָרֶכַנִּי נַפְשֶׁךָ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו מִי־
אַתָּה וַיֹּאמֶר אֲנִי בִנְךָ בְכֹרְךָ עֵשָׂו׃ וַיֶּחֱרַד
יִצְחָק חֲרָדָה גְדֹלָה עַד־מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי־
אֶפּוֹא הוּא הַצָּד־צַיִד וַיָּבֵא לִי וָאֹכַל מִכֹּל
בְּטֶרֶם תָּבוֹא וָאֲבָרְכֵהוּ גַּם־בָּרוּךְ יִהְיֶה׃
כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו אֶת־דִּבְרֵי אָבִיו וַיִּצְעַק צְעָקָה
גְּדֹלָה וּמָרָה עַד־מְאֹד וַיֹּאמֶר לְאָבִיו בָּרְכֵנִי
גַם־אֲנִי אָבִי׃ וַיֹּאמֶר בָּא אָחִיךָ בְּמִרְמָה
וַיִּקַּח בִּרְכָתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ
יַעֲקֹב וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַּעֲמַיִם אֶת־בְּכֹרָתִי
לָקָח וְהִנֵּה עַתָּה לָקַח בִּרְכָתִי
וַיֹּאמֶר הֲלֹא אָצַלְתָּ לִּי בְּרָכָה׃

לְאָחִיךָ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אִמֶּךָ אֹרְרֶיךָ אָרוּר
וּמְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלָּה יִצְחָק
לְבָרֵךְ אֶת־יַעֲקֹב וַיְהִי אַךְ יָצֹא יָצָא יַעֲקֹב
מֵאֵת פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו וְעֵשָׂו אָחִיו בָּא מִצֵּידוֹ׃
וַיַּעַשׂ גַּם־הוּא מַטְעַמִּים וַיָּבֵא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר
לְאָבִיו יָקֻם אָבִי וְיֹאכַל מִצֵּיד בְּנוֹ בַּעֲבוּר
תְּבָרֶכַנִּי נַפְשֶׁךָ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו מִי־
אַתָּה וַיֹּאמֶר אֲנִי בִנְךָ בְכֹרְךָ עֵשָׂו׃ וַיֶּחֱרַד
יִצְחָק חֲרָדָה גְדֹלָה עַד־מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי־
אֶפּוֹא הוּא הַצָּד־צַיִד וַיָּבֵא לִי וָאֹכַל מִכֹּל
בְּטֶרֶם תָּבוֹא וָאֲבָרְכֵהוּ גַּם־בָּרוּךְ יִהְיֶה׃
כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו אֶת־דִּבְרֵי אָבִיו וַיִּצְעַק צְעָקָה
גְּדֹלָה וּמָרָה עַד־מְאֹד וַיֹּאמֶר לְאָבִיו בָּרְכֵנִי
גַם־אֲנִי אָבִי׃ וַיֹּאמֶר בָּא אָחִיךָ בְּמִרְמָה
וַיִּקַּח בִּרְכָתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ
יַעֲקֹב וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַּעֲמַיִם אֶת־בְּכֹרָתִי
לָקָח וְהִנֵּה עַתָּה לָקַח בִּרְכָתִי
וַיֹּאמֶר הֲלֹא אָצַלְתָּ לִּי בְּרָכָה׃

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאָבִיו אָנֹכִי עֵשָׂו
בְּכֹרֶךָ עָבִירִית כְּמָא דְמַלֵּילְתָּא
עָמִי קוּם־כְּעַן אֶסְתַּחַר וְאֵיכוֹל
מִצֵּידִי בְּדִיל דְּתְבָרְכִנַּנִי נַפְשָׁךְ׃
וַאֲמַר יִצְחָק לְבְרֵיהּ מָה דֵּן אוֹחְתָא
לְאַשְׁכָּחָא בְּרִי וְאַשְׁכַּח אֲרִי זִמְּנָן
אֲחֵךְ קֳדָמָי וְאֶתְבָּרֵךְ לַיְיָ
קְרִיב כְּעַן וְאִמּוֹשִׁנָּךְ בְּרִי הַאַתְּ דֵּן
בְּרִי עֵשָׂו אִם־לָא׃ וּקְרִיב יַעֲקֹב
לוֹת יִצְחָק אֲבוּהִי וּמַשִּׁיהּ וַאֲמַר
קָלָּא קָלֵיהּ דְיַעֲקֹב וִידָא יְדוֹהִי
דְעֵשָׂו׃ וְלָא אִשְׁתְּמוֹדְעֵיהּ אֲרֵי־
חִוְּאָן יְדוֹהִי כִּידֵי עֵשָׂו אֲחוּהִי
שַׁעֲרָנִין וּבָרְכֵיהּ׃ וַאֲמַר אַתְּ דֵּן
בְּרִי עֵשָׂו וַאֲמַר אֲנָא׃ וַאֲמַר קָרֵיב
לִי וְאֵיכוֹל מִצֵּידָא דִבְרִי בְּרִיל
דְּתְבָרְכִנָּךְ נַפְשִׁי וּקְרִיב לֵיהּ וְאָכַל
וְאַעֱיל לֵיהּ חֲמַרָא וּשְׁתִי׃ וַאֲמַר
לֵיהּ יִצְחָק אֲבוּהִי קְרַב־כְּעַן וְשַׁק־
לִי בְרִי׃ וּקְרִיב וְנַשַּׁק לֵיהּ וַאֲרִיחַ יָת־
רֵיחַ לְכוּשׁוֹהִי וּבָרְכֵיהּ וַאֲמַר חָזֵי
רֵיחָא דִבְרִי כְּרֵיחָ חַקְלָא דְבָרְכֵיהּ
יְיָ׃ וְיִתֵּב לָךְ יְיָ מִטַּלָּא דִשְׁמַיָּא
וּמִטּוּבָא דְאַרְעָא וְסַגִּיאוּת עִבּוּר
וְחֶמֶר יִפְלְחוּנָךְ עַמְמִין וְיִשְׁתַּעְבְּדָן
לָךְ מַלְכִּוָן תְּוִיר רַב

תּוֹלְדֹת

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו אָנֹכִי עֵשָׂו
בְּכֹרֶךָ עָשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי קוּם נָא שְׁבָה
וְאָכְלָה מִצֵּידִי בַּעֲבוּר תְּבָרֲכֵנִי נַפְשֶׁךָ׃
וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־בְּנוֹ מַה־זֶּה מִהַרְתָּ לִמְצֹא
בְנִי וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנָי׃
וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב גְּשָׁה נָּא וַאֲמֻשְׁךָ
בְּנִי הַאַתָּה זֶה בְּנִי עֵשָׂו אִם־לֹא׃ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב
אֶל־יִצְחָק אָבִיו וַיְמֻשֵּׁהוּ וַיֹּאמֶר הַקֹּל קוֹל
יַעֲקֹב וְהַיָּדַיִם יְדֵי עֵשָׂו׃ וְלֹא הִכִּירוֹ כִּי־הָיוּ
יָדָיו כִּידֵי עֵשָׂו אָחִיו שְׂעָרֹת וַיְבָרְכֵהוּ׃ וַיֹּאמֶר
אַתָּה זֶה בְּנִי עֵשָׂו וַיֹּאמֶר אָנִי׃ וַיֹּאמֶר הַגִּישָׁה
לִי וְאֹכְלָה מִצֵּיד בְּנִי לְמַעַן תְּבָרֶכְךָ נַפְשִׁי
וַיַּגֶּשׁ לוֹ וַיֹּאכַל וַיָּבֵא לוֹ יַיִן וַיִּשְׁתְּ׃ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו יִצְחָק אָבִיו גְּשָׁה נָּא וְשָׁקָה לִי בְנִי׃
וַיִּגַּשׁ וַיִּשַּׁק לוֹ וַיָּרַח אֶת־רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ
וַיֹּאמֶר רְאֵה רֵיחַ בְּנִי כְּרֵיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר
בֵּרַכוֹ יְהוָה׃ וְיִתֶּן־לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל
הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ׃
יַעַבְדוּךָ עַמִּים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ לְאֻמִּים הֱוֵה גְבִיר

לכבי עמו כבודך · לחי היכיח לך ועמו כבודך : עשיתי · כמים דכרים כאמר דכרת לחי : מהרת · לשון מיסב על המאכל
לכך הוא מתורגם לאתחר : נפשי · לשון כח ותחזוקה · לחמך כלבו לחין דרך עמו להיות עם מינים שנור כביו וזה לומר כי הקדים
ל לחציך לעבדי : קול יעקב מיודמר בלשון תחנונים קום נא שבה אכל עמו בלשון קבטוריית דכר יקום אבי : ויאמר
אבי · לא לאמר אבי עמו אלא אבי : וירח את ריח בגדיו · וירח את ריח בגדיו · והלא אין ריח רע בגדול מסטרי עזים אלא מעשר שבהם שהיו
ריח גן שרן : כריח שדה אשר · כמקום שהוא מקום כרמים ל מקטן כו ריח טוב וזהו שדה תפוחים כך דרשו רבותינו ז"ל : ויתן לך האלהים · יתן
ויחזור וייתן כפל לשני פעמים ואלו הוספות לשבעים שנה תחלים ועוד יתן לך תחלים ועד לשמונים : כמשמעו : ומדרשי לבריה שהיה
קרוב לכמה כבריה וזה הוא תחלים · תחלים כדין הוא לאחי · יתן לך ואם לא יתן לך אכל לשבעה אמר מסתכי הקדוש ברוך הוא
מעכיך כדין נדיק כדין דשב יתן לך · ומיעבו שוד שלוה תיזלך כיה בשבילה את הכית תתתיל לשדד תפלתו ואחר
כשעלי לחזוק שם

מַטְעַמִּים וְאָכְלָה וַאֲבָרֶכְךָ לִפְנֵי יְהוָה
לִפְנֵי מוֹתִי׃ וְעַתָּה בְּנִי שְׁמַע בְּקֹלִי לַאֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֹתָךְ׃ לֵךְ נָא אֶל הַצֹּאן וְקַח לִי
מִשָּׁם שְׁנֵי גְדָיֵי עִזִּים טֹבִים וְאֶעֱשֶׂה אֹתָם
מַטְעַמִּים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אָהֵב׃ וְהֵבֵאתָ
לְאָבִיךָ וְאָכָל בַּעֲבוּר אֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ לִפְנֵי
מוֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל רִבְקָה אִמּוֹ הֵן
עֵשָׂו אָחִי אִישׁ שָׂעִר וְאָנֹכִי אִישׁ חָלָק׃ אוּלַי
יְמֻשֵּׁנִי אָבִי וְהָיִיתִי בְעֵינָיו כִּמְתַעְתֵּעַ וְהֵבֵאתִי
עָלַי קְלָלָה וְלֹא בְרָכָה׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אִמּוֹ
עָלַי קִלְלָתְךָ בְנִי אַךְ שְׁמַע בְּקֹלִי וְלֵךְ קַח
לִי׃ וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ וַתַּעַשׂ אִמּוֹ
מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר אָהַב אֲבִיו׃ וַתִּקַּח רִבְקָה
אֶת בִּגְדֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמֻדֹת אֲשֶׁר
אִתָּהּ בַּבָּיִת וַתַּלְבֵּשׁ אֶת יַעֲקֹב בְּנָהּ הַקָּטֹן׃
וְאֵת עֹרֹת גְּדָיֵי הָעִזִּים הִלְבִּישָׁה עַל יָדָיו
וְעַל חֶלְקַת צַוָּארָיו׃ וַתִּתֵּן אֶת הַמַּטְעַמִּים וְאֶת
הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשְׂתָה בְּיַד יַעֲקֹב בְּנָהּ׃ וַיָּבֹא
אֶל אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי מִי אַתָּה בְּנִי׃

תִּכְשִׁלִין וְאֵיכוֹל וְאֵבָרְכִנָּךְ קֳדָם
יְיָ קֳדָם מוֹתִי׃ וּכְעַן בְּרִי קַבֵּיל
מִנִּי לְמָה רְאֵנָא מְפַקְּרָא יָתָךְ׃
אֵיזֵל כְּעַן לְעָנָא וְסַב לִי מִתַּמָּן
תְּרֵין גַּדְיֵי עִזִּין טָבִין וְאֶעְבֵּד
יָתְהוֹן מַטְעֲמִין לְאַבּוּךְ כְּמָא
דְּרָחֵים׃ וְתָעֵיל לְאַבּוּךְ וְיֵכוֹל בְּרֵיל
דְּיִבָרְכִנָּךְ קֳדָם מוֹתֵיהּ׃ וַאֲמַר
יַעֲקֹב לְרִבְקָה אִמֵּיהּ הָא עֵשָׂו
אָחִי גְּבַר סְעַרְנָן וַאֲנָא גְּבַר שְׁעִיעִי׃
מָאֵים יְמֻשֵּׁנַנִי אַבָּא וְאֵיהֵי
בְּעֵינוֹהִי כְּמִתְלָעֵב וְאֵיתֵי עֲלַי
לְוָטִין וְלָא בִרְכָן׃ וַאֲמָרַת לֵיהּ
אִמֵּיהּ עֲלַי יְתֵאמַר בִּנְבוּאָה
רַלָּא־יְיתוֹן לְוָטַיָּא עֲלָךְ בְּרִי בְּרֵם
קַבֵּיל מִנִּי וְאֵיזֵל סַב לִי׃ וְאִזֵל
וְנָסַב וְאֵיתִי לְאִמֵּיהּ וְעָבְדַת אִמֵּיהּ
תַּכְשִׁילִין כְּמָא דְּרָחֵים אֲבוּהִי׃
וְנָסֵבַת רִבְקָה יָת־לְבוּשֵׁי עֵשָׂו
בְּרַהּ רַבָּא דְּכִיתָא דְּעִמַּהּ בְּגֵיתָא
וְאַלְבִּישַׁת יָת־יַעֲקֹב בְּרַהּ וְעִזְרָאוּ׃
וְיָת מַשְׁכֵּי רִגְרֵי בְּנֵי עִזַּיָּא אַלְבִּישַׁת
עַל־יְרוֹהִי וְעַל שְׁעִיעוּת צַוָּארֵיהּ׃
וְיָהֲבַת יָת־תַּכְשִׁילָא וְיָת־לַחְמָא
דְּעַבְדַת בִּידָהּ דְּיַעֲקֹב בְּרַהּ׃ וְעָל
לוָת אֲבוּהִי וַאֲמַר אַבָּא וַאֲמַר
הָא־אֲנָא מָן אַתְּ בְּרִי׃

וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־יַעֲקֹב הַלְעִיטֵנִי נָא מִן־
הָאָדֹם הָאָדֹם הַזֶּה כִּי עָיֵף אָנֹכִי עַל־כֵּן
קָרָא שְׁמוֹ אֱדוֹם׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה
כַיּוֹם אֶת־בְּכֹרָתְךָ לִי׃ וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה
אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת וְלָמָּה זֶּה לִי בְּכֹרָה׃
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִי כַּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע לוֹ
וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרָתוֹ לְיַעֲקֹב׃ וְיַעֲקֹב נָתַן
לְעֵשָׂו לֶחֶם וּנְזִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּקָם
וַיֵּלַךְ וַיִּבֶז עֵשָׂו אֶת־הַבְּכֹרָה׃ פ וַיְהִי
רָעָב בָּאָרֶץ מִלְּבַד הָרָעָב הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר
הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל־אֲבִימֶלֶךְ
מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים גְּרָרָה׃ וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה
וַיֹּאמֶר אַל־תֵּרֵד מִצְרַיְמָה שְׁכֹן בָּאָרֶץ
אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃ גּוּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת
וְאֶהְיֶה עִמְּךָ וַאֲבָרְכֶךָּ כִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ
אֶתֵּן אֶת־כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל וַהֲקִמֹתִי
אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָ
אָבִיךָ׃ וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲ

[illegible] יעקב אמעמני נא
[illegible] סמקא הדין ארי
[illegible] שלחי אנא על כן קרא שמיה
אדום׃ ואמר יעקב זבן יומא
דילהן ית בכורותך לי׃ ואמר
עשו הא אנא אויל למימת ולמה
דנן לי בכורותא׃ ואמר יעקב
קיים לי יומא דלהן וקיים ליה
וזבן ית בכורותיה ליעקב׃
ויעקב יהב לעשו לחם ותבשיל
דטלופחין ואכל ושתי וקם ואול
ושט עשו ית בכורותא׃
והוה כפנא בארעא בר מכפנא
קדמאה דהוה בימי אברהם
ואול יצחק לות אבימלך מלכא
דפלשתאי לגרר׃ ואתגלי ליה
יי ואמר לא תיחות למצרים
שרי בארעא דאימר לך׃ דור
בארעא הדא ויהי מימרי בסעדך
ואיברכינך ארי לך ולבנך אתן
ית כל ארעתא האילין ואקים
ית קיימא דקיימית לאברהם
אבוך׃ ואסגי ית בנך

שְׁנֵי גֹיִם בְּבִטְנֵךְ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֵּעַיִךְ
יִפָּרֵדוּ וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאְמָץ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר׃
וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לָלֶדֶת וְהִנֵּה תוֹמִם בְּבִטְנָהּ׃
וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אַדְמוֹנִי כֻּלּוֹ כְּאַדֶּרֶת שֵׂעָר
וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו׃ וְאַחֲרֵי כֵן יָצָא אָחִיו
וְיָדוֹ אֹחֶזֶת בַּעְקֵב עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב
וְיִצְחָק בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם׃
וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יֹדֵעַ צַיִד
אִישׁ שָׂדֶה וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים׃
וַיֶּאֱהַב יִצְחָק אֶת־עֵשָׂו כִּי־צַיִד בְּפִיו וְרִבְקָה
אֹהֶבֶת אֶת־יַעֲקֹב׃ וַיָּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד וַיָּבֵא
עֵשָׂו מִן־הַשָּׂדֶה וְהוּא עָיֵף׃ ס

תְּרֵין עַמְמִין בִּמְעָךְ
מַלְכְוָן מִמְּעָכִי יִתְפְּרֵשׁוּן מִנָּךְ
מַלְכוּ תִּתָּקֵף וְרַבָּא יִשְׁתַּעְבַּד
לְזְעִירָא׃ וּשְׁלִימוּ יוֹמָהָא לְמֵילַד
וְהָא תְּוֹמִין בְּמֵעָהָא׃ וּנְפַק
קַדְמָאָה סְמוֹק כּוּלֵיהּ כְּבֵלֶן
דְּשֵׂעָר וְקָרוֹ שְׁמֵיהּ עֵשָׂו׃ וּבָתַר־
כֵּן נְפַק אֲחוּהִי וִידֵיהּ אֲחִידָא
בְּעָקְבָא דְּעֵשָׂו וְקָרָא שְׁמֵיהּ
יַעֲקֹב וְיִצְחָק בַּר־שִׁתִּין שְׁנִין כַּד־
יְלִידַת יָתְהוֹן׃ וְרִבְיוּ עָלְמַיָּא
וַהֲווֹ עֵשָׂו גְּבַר נָחְשְׁרָאן גְּבַר
נַפָּיק חֲקַלָּא וְיַעֲקֹב גְּבַר שְׁלִים
מְשַׁמֵּשׁ בֵּית אוּלְפָנָא׃ וּרְחִים
יִצְחָק יָת־עֵשָׂו אֲרֵי מֵצִידֵיהּ הֲוָה
אָכִיל וְרִבְקָה רְחִימַת יָת־יַעֲקֹב
וּבְשַׁל יַעֲקֹב תַּבְשִׁילָא וְאָתָא עֵשָׂו
מִן־חַקְלָא וְהוּא מְשַׁלְהֵי׃

וְשִׁלֹּן סָחוֹלָה עַד חֲנָרָא רֵעֵל׳
אַפֵּי סְעָרִים סַטֵי לְאָתוּר עַל־אַפֵּי
כָּל אָחוֹתֵי שָׁרָא׃ פרש

וְאִילֵּין תּוֹלְדָת יִצְחָק בַּר־אַבְרָהָם
אַבְרָהָם אוֹלִיד יָת־יִצְחָק׃ וְחָוֵה
יִצְחָק בַּר־אַרְבְּעִין שְׁנִין כַּד־נְסִיב
יָת־רִבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל אֲרַמָּאָה
מִפַּדָּן אֲרָם אֲחָתֵיהּ דְּלָבָן אֲרַמָּאָה
לֵית לְאִנְתּוּתָא יָצָ׳ יִצְחָק קֳדָם יְיָ
לְקֳבֵיל אִיתְּתֵיהּ אֲרֵי עֲקָרָה הִיא
וְקַבֵּיל יְיָ צְלוֹתֵיהּ וְעַדְיָאת רִבְקָה
אִתֵּתֵיהּ וְדַחֲקִין בְּנָיָא בְּמֵעָהָא
וַאֲמָרַת אִם־כֵּן לְמָה דְנָן אֲנָא
וַאֲזָלַת לְמִתְבַּע אוּלְפָן מִן־קֳדָם
יְיָ׃ וַאֲמַר יְיָ לָ

וַיִּשְׁכְּנוּ מֵחֲוִילָה עַד־שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּ
מִצְרַיִם בֹּאֲכָה אַשּׁוּרָה עַל פְּנֵי כָּל־אֲחֵי
נָפָל׃ פרש

וְאִלֵּין תּוֹלְדָת יִצְחָק בֶּן־אַבְרָהָם אַ
אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת־יִצְחָק׃ וַיְהִי
יִצְחָק בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ אֶת־רִבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל
הָאֲרַמִּי מִפַּדַּן אֲרָם אֲחוֹת לָבָן הָאֲרַמִּ
לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַיהוָה לְנֹכַח
אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הִוא וַיֵּעָתֶר לוֹ יְהוָה וַתַּהַר
רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיִּתְרֹצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּ
וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶּה אָנֹכִי וַתֵּלֶךְ
לִדְרֹשׁ אֶת־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לָ

פרשת וזה תולדות יצחק

נפל מכאן כמו חדש ושמלק וכבי קדש נופל בעמק כיון הוה אומר לעזן ומפילה ולהלן הוא אומר על פני כל אחיו
עד שלא ירת אברהם מתן מתנות לבניהם כתיב
כן לאברהם יצחק ועכשו מקומרים בפרשה
אברהם הוליד את יצחק לאחר שקדש הקב"ה את שמו לאברהם אחרי כן הוליד את יצחק ד"א על ידי שבתב הכ
יצחק כן לאברהם מזקק עומד לאברהם הוליד את יצחק לפי שהיו לעגי הדור אומרים מאחיכמל נתעבר סרים סחתיו
סרים עם אברהם ולא נתעברה אימנו הוה מסתכל בהם ואומר לה עתידים אלו שיצאו מהם אומות הרבה
הכל לאברהם הוליד את יצחק וזהו שכתוב כאן יצחק בן אברהם שהרי עדות יש שאברהם הוליד את יצחק
מכאן שהרי כשבא אברהם אצל אבימלך אמרו לו הרי אתה זקן ואשתך זקנה ואומרת אמנם עתה היתה לי ע"ד
ומצינו כמה נשים הרי ליצחק סרים ומצינו כמה נשים וכו בפרק כולה רבקה המתין לה עד שתהא רחויה לביאה ב
מכאן שהיתה בת שש ואחות לבן כי עדין לא כתב בת בתואל הארמי אחות לבן ולא נתן לו שום
כשרים ואחד פיכה קורין אותם סרין שלא סם אחד בקר כתרגומו כדכ' ותהי שרי עקרה אין סרון אלא שם
ומתעקר קורין לסדיק סרין וכן ויברח יעקב סדיה לחרן ויעתר יצחק לה׳ הרכה והפציר בתפלה וכן ויעתר ה׳ כתפל
וכתפיים וכתקתה ע"י ואזמור לחי כל נשון סתר נשון הפגרים וכבוי הוא וכן עתר עבן הקטורת עולה מרבית עשן וכן
ויעתירתם עלי דברכם וכן כעתרות בגיקוי סופה דומות לשדות וכבוי הוא וכן עתר עבן הקטורת עולה מרבית עשן וכן
לך היה עתר זה שיהבך לת התבואה לף תבואה של נדיקי שקבלן ובכם נישמ' ד"א ויעתר ולא אמר ויתפלל לפי
נזדוג זה ויתפלל זה עומדת בזוית זו ותפלתן של נדיקי שקבלן ובכם נישמ' ד"א ויעתר ולא אמר ויתפלל לפי
נדיק ויברכנו על ברכת שהקדים זכות לתפלת נדיק תפלת נדיק כן רשע לתפלת נדיק כן
תמרו לעזן ריבנו בשהיתה עוברת על פתחי תורים של שם ועבר יעקב כן ויברכם לעתיד עוברת על פתחי עז
כן ויפרכם לעתיד ד"א מתרוצצים זה עם זה ומריבין כנחלת מכי עשוות ותאמר אם כן גדול נער מיניכור
זה לחכי מתעוה ומתפלל על הקדרין ומדרשו לעתיד זה לחכי כחלת מכיס עשר מכעים מכין סרי זה

וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל בָּנָיו אֶל־
מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֶל־שְׂדֵה עֶפְרֹן בֶּן־
צֹחַר הַחִתִּי אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מַמְרֵא׃ הַשָּׂדֶה
אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי־חֵת שָׁמָּה
קֻבַּר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיְהִי אַחֲרֵי
מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יִצְחָק
בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם־בְּאֵר לַחַי רֹאִי׃
וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲשֶׁר
יָלְדָה הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחַת שָׂרָה
לְאַבְרָהָם׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל
בִּשְׁמֹתָם לְתוֹלְדֹתָם בְּכֹר יִשְׁמָעֵאל נְבָיוֹת
וְקֵדָר וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם׃ וּמִשְׁמָע וְדוּמָה
מַשָּׂא׃ חֲדַד וְתֵימָא יְטוּר נָפִישׁ וְקֶדְמָה׃
אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם
בְּחַצְרֵיהֶם וּבְטִירֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר
נְשִׂיאִם לְאֻמֹּתָם׃ וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי
יִשְׁמָעֵאל מְאַת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה
וְיִגְוַע וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃

וּקְבָרוּ יָתֵיהּ יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל
בְּנוֹהִי בְּמְעָרַת כַּפְלְתָּא בַּחֲקַל
עֶפְרוֹן בַּר־צֹחַר חִיתָאָה דְּעַל
אַפֵּי מַמְרָא׃ חַקְלָא דִּזְבַן אַבְרָהָם
מִן־בְּנֵי חֵתָאָה תַּמָּן אִתְקְבַר
אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִיתְּתֵיהּ׃ וַהֲוָה
בָּתַר דְּמֵית אַבְרָהָם וּבָרִיךְ יְיָ
יָת־יִצְחָק בְּרֵיהּ וִיתֵיב יִצְחָק עִם־
בֵּירָא דְּלַאֲחָי קָיְמָא׃ וְאִלֵּין תּוֹלְדַת
יִשְׁמָעֵאל בַּר־אַבְרָהָם דְּיָלִידַת
הָגָר מְצְרִיְתָא אַמְתָּא דְּשָׂרָה׃
לְאַבְרָהָם׃ וְאִלֵּין שְׁמָהָת בְּנֵי
יִשְׁמָעֵאל בְּשְׁמָהָתְהוֹן לְתוֹלְדָתְהוֹן
בּוּכְרֵיהּ דְּיִשְׁמָעֵאל נְבָיוֹת וּקְדָר
וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם׃ וּמִשְׁמָע
וְדוּמָה וּמַשָּׂא׃ חֲדַד וְתֵימָא
יְטוּר נָפִישׁ וְקַדְמָה׃ אִלֵּין אִנּוּן
בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאִלֵּין שְׁמָהָתְהוֹן
בְּפַצְרֵיהוֹן וּבְכַרְכֵיהוֹן תְּרֵי עֲשַׂר
רַבְרְבִין לְאוּמָּיָתְהוֹן׃ וְאִלֵּין שְׁנֵי
חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מְאָה וּתְלָתִין
וּשְׁבַע שְׁנִין וְאִתְגְּעִיד וּמִית
וְאִתְכְּנִישׁ לְעַמֵּיהּ׃

גמים כלא כתובא כדאמרינן בסנהדרין בפרק חלק ובמדרש דוד נתן לאברהם מתנות · רבותינו זל אומרו מפי
קבלה אמר להם · דבר אחר מת בחייו לו על מודעת פרש ואחר מיתת אברהם נתברכו לו וקבל נתן ליקוות מהם · פלוני
בן שבעים שנה והוליד בנים · כן מיכה בבן שבעים וכן שבעים כבן שבעים : יצחק ויעקב · מכאן שעסק
שמעאל תשובה ופלך את יצחק לבניו והיו מיכה עוכה מנחמיה לאברהם · ויקי לאחרי מות אברהם ויברך
אלהים · דבר אחר אחרי שמסר הקב"ה לאברהם את הברכות נתגדרל לברך את יצחק ויעבי מעטה ברוח הקדש
שעמו יהא מזונו מרובות רעה אחר יהא בעל הברכות ויברך את אחר · ייטב בעיניו וכח וברכו : במזומן
לעולמים סדר לידתן זה אחר זה · בחצריהם כרכים מלין להם חומה כתרגומו בפתחיהון סהיו ומוסחי כמו פתח
בנו לשון פתיחה · ואלה בני חיי ישמעאל · אמר ר' חייא בר אבא למה מנאן מפרשיו על ישמעאל כדי ליתן כחם
ביצחק ויעקב ומפרשיו על ישמעאל לגדרו שמים יצחק בביתו עבור לרבות עשרה בנים כשבירם ויהיו קודם מכת
מצרים בשבירים יצחק ויעקב ויהיו מת ישמעאל שנאמר וילך עשו אל ישמעאל וגו' כמו שמפורש בסוף פרק ויגלח
בקרחת · ויגוע לא נאמר גוויעה ופסיקת שלש כנדיקי · אלא גוויעה לבדה נאמר כרשעי כדור המבול נאמר ויגוע כל בשר

ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה: ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו:

ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה: ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח: ויקשן ילד את שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורם ולטושם ולאמים: ובני מדין עיפה ועפר וחנך ואבידע ואלדעה כל אלה בני קטורה: ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק: ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם: ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים: ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו:

ואשתעי עבדא ליצחק ית כל פתגמיא דעבד: ואעלה יצחק למשכנא וחזא והא תקנן עובדהא כעובדי שרה אימיה ונסיב ית רבקה והות ליה לאינתו ורחמא ואתנחים יצחק בתר דמית אימיה:

ואוסיף אברהם ונסיב איתתא ושמה קטורה: וילידת ליה ית זמרן וית יקשן וית מדן וית מדין וית ישבק וית שוח: ויקשן אוליד ית שבא וית דדן ובני דדן הוו לםשרין ולשכונין ולנגון: ובני מדין עיפה ועפר וחנך ואבידע ואלדעה כל אלין בני קטורה: ויהב אברהם ית כל דיליה ליצחק: ולבני לחינתא דילאברהם יהב אברהם מתנן ושלחנון מעל יצחק בריה עד דהוא קיים לקידומא לארע מדינחא: ואלין יומי שני חיי אברהם דחיא מאה ושבעין וחמש שנין: ואתנגיד ומית אברהם בסיבו טבא סיב ושבע ואתכניש לעמיה:

ויספר העבד. גילה לו נסים שנעשו לו שקפצה לו הארץ ושנזדמנה לו רבקה בתפלתו: האהלה שרה אמו. ויביאה האהלה ונעשית דוגמת שרה אמו כלו' והרי היא שרה אמו כל זמן ששרה קיימת היה נר דלק באהל מערב שבת לערב שבת וברכה מצויה בעיסה וענן קשור על האהל ומשמתה פסקו וכשבאת רבקה חזרו כו': אחרי אמו. דרך ארץ כל זמן שאמו של אדם קיימת הוא כרוך אחריה ומשמתה הוא מתנחם באשתו: קטורה. היא הגר ונקראת קטורה על שם שנאים מעשיה כקטרת. ושקשרה פתחה שלא נזדווגה לשום אדם מיום שפירשה מאברהם: אשורים ולטושים ולאמים. שמות ראשי אומים ותרגו' של אנקל' אין לי ליישבו על לשון המקרא: את כל אשר לו. [illegible] ולבני הפילגשים. חסר כתיב שלא היתה אלא פלגש אחת היא הגר והיא קטורה: נשים בכתובה [illegible]

ואמה תשב הנער אתנו ימים או עשור
אחר תלך ׃ ויאמר אלהם אל־
תאחרו אתי ויהוה הצליח דרכי שלחוני
ואלכה לאדני ׃ ויאמרו נקרא לנער ט
ונשאלה את־פיה ׃ ויקראו לרבקה ויאמרו
אליה התלכי עם־האיש הזה ותאמר
אלך ׃ וישלחו את־רבקה אחתם ואת־
מנקתה ואת־עבד אברהם ואת־אנשיו ׃
ויברכו את־רבקה ויאמרו לה אחתנו את
היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער
שנאיו ׃ ותקם רבקה ונערתיה ותרכבנה
על־הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח
העבד את־רבקה וילך ׃ ויצחק בא מבוא
באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב ׃
ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב
וישא עיניו וירא והנה גמלים באים ׃ ותשא
רבקה את־עיניה ותרא את־יצחק ותפל
מעל הגמל ׃ ותאמר אל־העבד מי האיש
הלזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר
העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס ׃

ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור
בעירן או עשרה ירחין בתר כן
תיזיל ׃ ואמר להון לא תאחרון
יתי וייי אצלח אורחי שלחוני
ואיזיל לות רבוני ׃ ואמרו נקרי
לעולימתא ונשמע מה־דהיא
אמרא ׃ וקרו לרבקה ואמרו לה
התזלין עם־גברא הדין ואמרת
איזיל ׃ ושלחו ית־רבקה אחתהון
וית־מנקתה וית־עברא דאברהם
וית־גברוהי ׃ וברכו ית־רבקה
ואמרו לה אחתנא את הוי לאלפין
ולרבוון וירתון בנכי ית־כנוי
כנאיהון ׃ וקמת רבקה ועולימתה
וירכבא על־גמליא ואולת בתר
גברא ודבר עברא ית־רבקה
ואזל ׃ ויצחק עאל־במדברא דהי
סבירא דלאך קיימא אתחזי
עלוהי והוא יתיב בארעא דדרומא ׃
ונפק יצחק לצלאה בחקלא
למפני רמשא וזקף עינוהי וחזא
והא גמליא אתן ׃ וזקפת רבקה ית־
עינהא וחזת ית־יצחק ואתרכינת
מעל גמלא ׃ ואמרת לעבדא מן־
גברא דיכי דסהליך בחקלא
לקדמותנא ואמר עבדא הוא
דיכוני ונסיבת עיפא ואתבסיאת ׃

ואחיה ואחיתה קולתה מינה
ואטרת אשת ואפנמלך אשקי
ואשחתי ואפנמליא אשקיאת :
ושאלית יתה ואטרית בת־מן
את ואטרת בת־בתואל בר־נחור
דילדת ליה מלכה ושויר־י
קרשא על־אפה ושריא על־
ידהא : וכרעית וסגדת קדם יי
וברכית ית יי אלהיה דריבוני
אברהם דדברני בארח קשוט
למיסב ית־בת־אחוהי דריבוני
לבריה : וכען אם־איתיכון עבדין
טיבו וקשוט עם־ריבוני חוו לי
ואם־לא אחוו ליואתפני על־ימינא
או על־שמאלא : ואתיב לבן
ובתואל ואמרו מן־קדם יי
נפק פתגמא לית אנחנא יכלין
למלא עמך בישו טב : הא־
רבקה קדמך דבר ואיזיל ותהי
איתתא לבר־ריבונך כמא
דמליל יי : והוה כד־שמע
עבדא דאברהם ית־פתגמיהון
וסגיד על־ארעא קדם יי :
ואפיק עבדא מנין דכסף ומנין
דדהב ולבושין ויהב לרבקה
ומגדנין יהב לאחוה ולאמה :
ואכלו ושתיו הוא וגוברייא
דעמיה ובתו וקמו בצפרא ואמר
שלחוני לות ריבוני : ואמר אחוה

ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה
וגם גמליך אשקה ואשתה וגם הגמלים
השקתה : ואשאל אתה ואמר בת מי אתי
ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה
לו מלכה ואשם הנזם על אפה והצמידים
על ידיה : ואקד ואשתחוה ליהוה ואברך
את יהוה אלהי אדני אברהם אשר
הנחני בדרך אמת לקחת את בת אח
אדני לבנו : ועתה אם ישכם עשים חסד
ואמת את אדני הגידו לי ואם לא הגיד
לי ואפנה על ימין או על שמאל : ויע
לבן ובתואל ויאמרו מיהוה יצא הדב
לא נוכל דבר אליך רע או טוב : הנ
רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן
אדניך כאשר דבר יהוה : ויהי כאשר
שמע עבד אברהם את דבריהם וישת
ארצה ליהוה : ויוצא העבד כלי כס
וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגד
נתן לאחיה ולאמה : ויאכלו וישתו הוא
והאנשים אשר עמו וילינו ויקומו בבק
ויאמר שלחני לאדני : ויאמר אחיה

ותחמל ותחים את תמנת . סיכה את הסדר מקרי הוא תחלה נתן ותחר כך מחל תחלה כדי שלא יתפתחו כדכתיב
יחמירו היולך כתת לה ועדיין לריך ידוע מי היא ; ותחבק על ידיו מוכנות שמשתחל הו על מנהל ויכנסת לט סדיה
נשתחל סל לאברהם כך : ויען לבן וכתואל . היה לבן רשע וקפץ להסיב לעבי אחיו : לא מוכל דבר אליך . לריך
הזה לא על ידי תגזכת דע ולא על ידי תמוכת דבר מיכי והבן לעבי שמעי יצא דבר לעבי דבריך מזיבכה לך
לרעה . מיכן שאומרים על הבשורה טובה : ואגדמת . לשון מגדים שהכיה עשו מיכי פירות של ארץ יפרד
ליכה שהמקרקע ית לעלה לחת : ויאמר לחיה ותחת וכתוב היכן היה היה רוצה לעכב וכיה מילך ויאמרו יהי כדב
שמה כאן ימים תהיה בלומר לבתולה זמן סגים עשר חדש עברם את עצמם לעשות תבשילים

אדני אחרי יקנתה ויתן לו את כל אשר
ו: וישבעני אדני לאמר לא תקח אשה
בני מבנות הכנעני אשר אנכי ישב
בארצו: אם לא אל בית אבי תלך ואל
משפחתי ולקחת אשה לבני: ואמר אל
אדני אלי לא תלך האשה אחרי: ויאמר
אלי יהוה אשר התהלכתי לפניו ישלח
אל אבו את מלאכו והצליח דרכך ולקחת אשה
לבני ממשפחתי ומבית אבי: אז תנקה
מאלתי כי תבוא אל משפחתי ואם לא
יתנו לך והיית נקי מאלתי: ואבא היום
העין ואמר יהוה אלהי אדני אברהם
אם יש נא מצליח דרכי אשר אנכי
הלך עליה: הנה אנכי נצב על עין המים
והיה העלמה היצאת לשאב ואמרתי
אליה השקיני נא מעט מים מכדך: ו
ואמרה אלי גם אתה שתה וגם לגמליך
אשאב הוא האשה אשר הכיח יהוה לבן
אדני: אני טרם אכלה לדבר אל לבי והנה
רבקה יצאת וכדה על שכמה ותרד
העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא:

לרבוני בתר דסיבת ויהב ליה
ית כל דלוה: וקיים עלי רבוני
למימר לא תיסב איתתא לברי
מבנת כנענאי דאנא יתיב
בארעהון: אילהין לבית אבא
תיזיל ולורעיתי ותיסב איתתא
לברי: ואמרית לרבוני מאים לא
תיתי איתתא בתרי: ואמר
לי ייי דפלחית קדמוהי ישלח
מלאכיה עימך ויצלח אורחך
ותיסב איתתא לברי מורעיתי
ומבית אבא: בכין תהא זכא
ממומתי ארי תיתי לורעיתי ואם
לא יתנון לך ותהי זכא ממומתי:
ואתית יומא דין לעינא ואמרית
ייי אלהיה דריבוני אברהם אם
איתי כען רעוא קדמך לאצלחא
ארחי דאנא אויל עלה: הא אנא
קאים על עינא דמיא ורתהי
עולמתא דתיפוק למלי ואימר
לה אשקיני כען זעיר מא
מקולתך: ותימר לי אוף את
אישתי ואוף לגמלך אימלי היא
איתתא דזמין ייי לבר דיבוני:
אנא עד לא שיצית למללא
בלבי והא רבקה נפקת וקולתה
על כתפה ונחתת לעינא ומלת
ואמרית לה אשקיני כען:

ותמהין על מכריזים כבי כריך ולחתן לכרוך ולחין לכרוך מודכן כבריך: ומכת קיום. קיום יעלתי ויקיום בחתי
קבצה ע"ה לחדן. חמ"ר מכת יפה פיחתן על עבדי מכות לנבי הקום מעורכן על כביס מקרי פרסה על שיעור
הוערך ומרכה גופו תרים לה כיתנו חלה כרמיזה גם לחתה שתה. גם לרבות לחנמים שעיון: הוכיח. כירר
וכן כל תוכחת שבמקרא לשון כירור דבר: טרם מכלה. טרם שלמו מכלה וכן כלשון קויה כעניים שמדבר
בבר ויכול לבתוב טרם כליתי ופעמים מדבר כלשון עתיד כמו כי חמר לויכ קרי לשון עבר כבה יעשה לויכ
עתיד ופירוש שכיסם לשון קויה כי קיה חמץ לויכ חלי חעלה בני בכה יעשה לויכ כמו כבה יעשה עופת:

וְאָמַר בָּרוּךְ יְיָ אֱלָהֵיהּ דְּרִבּוֹנִי
אַבְרָהָם דְּלָא מְנַע טִיבוּתֵיהּ
וְקוּשְׁטֵיהּ מִן רִבּוֹנִי אֲנָא בְּאוֹרַח
תְּקָנָא דַּהֲנֵי בֵּית אֲחוּהִי
דְּרִבּוֹנִי : וְרַהֲטַת עוּלֵימְתָא
וְחַוְיָאת לְבֵית אִמַּהּ כְּפִתְגָמַיָּא
הָאִלֵּין : וּלְרִבְקָה אֲרֵי וְשְׁמֵיהּ
לָבָן וּרְהַט לָבָן לְוָת גַּבְרָא לְבַרָּא
לְעֵינָא : וַהֲוָה כַּד חֲזָא יָת־
קָדְשָׁא וְיָת שִׁירְיָא עַל־יְדֵי
אֲחָתֵיהּ וְכַד שְׁמַע יָת פִּתְגָמֵי
רִבְקָה אֲחָתֵיהּ לְמֵימַר כְּדֵין
מַלֵּיל עִמִּי גַּבְרָא וְאָתָא לְוָת
גַּבְרָא וְהָא קָאֵם עִילְוֵי גְּמַלַּיָּא
עַל־עֵינָא : וַאֲמַר עוֹל בְּרִכְתָּא
דַיְיָ לְמָה אֶת קָאֵם בְּבַרָּא וַאֲנָא
פַּנֵּיתִי בֵּיתָא וְאַתְרָא כְּשַׁר לְגַמְלַיָּא
וְעָאל גַּבְרָא לְבֵיתָא וְשָׁרָא גְּמַלַּיָּא
וְיָהַב תִּבְנָא וְכִסְתָּא לְגַמְלַיָּא וּמַיָּא
לְאַסְחָאָה רַגְלוֹהִי וְרַגְלֵי גוּבְרַיָּא
דְּעִמֵּיהּ : וְשַׁוִּיו קֳדָמוֹהִי לְמֵיכַל
וַאֲמַר לָא אֵיכוֹל עַד־דְּאֵימַלֵּיל
פִּתְגָמַי וַאֲמַר מַלֵּיל : וַאֲמַר עַבְדָּא
דְּאַבְרָהָם אֲנָא : וְיְיָ בָּרִיךְ יָת־
רִבּוֹנִי לַחְדָּא וּרְבָא וִיהַב לֵיהּ
עָנָן וְתוֹרִין וְכַסְפָּא וְדַהֲבָא וְעַבְדִין
וְאַמְהָן וְגַמְלִין וְחֲמָרִין : וְיָלִידַת
שָׂרָה אִיתַּת רִבּוֹנִי בַּר

וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָ
אֲשֶׁר לֹא עָזַב חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ מֵעִם אֲ
אָנֹכִי בַּדֶּרֶךְ נָחַנִי יְיָ בֵּית אֲחֵי אֲדֹ
וַתָּרָץ הַנַּעַר וַתַּגֶּד לְבֵית אִמָּהּ כַּדְּ
הָאֵלֶּה : וּלְרִבְקָה אָח וּשְׁמוֹ לָבָן וַיָּרָץ
אֶל הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל הָעָיִן : וַיְהִי כְּ
אֶת הַנֶּזֶם וְאֶת הַצְּמִדִים עַל יְדֵי אֲ
וְכִשְׁמֹעַ אֶת דִּבְרֵי רִבְקָה אֲחֹתוֹ לֵאמֹ
כֹּה דִּבֶּר אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל הָאִישׁ וְ
עֹמֵד עַל הַגְּמַלִּים עַל הָעָיִן : וַיֹּאמֶר ג
בְּרוּךְ יְיָ לָמָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ וְאָנֹכִי פִּ
הַבַּיִת וּמָקוֹם לַגְּמַלִּים : וַיָּבֹא הָאִישׁ חֹ
וַיְפַתַּח הַגְּמַלִּים וַיִּתֵּן תֶּבֶן וּמִסְפּוֹא לַגְּ
וּמַיִם לִרְחֹץ רַגְלָיו וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲ
אִתּוֹ : וַיּוּשַׂם לְפָנָיו לֶאֱכֹל וַיֹּאמֶר לֹא א
עַד אִם דִּבַּרְתִּי דְּבָרָי וַיֹּאמֶר דַּבֵּר :
עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי : וַיְיָ בֵּרַךְ אֶת
מְאֹד וַיִּגְדַּל וַיִּתֶּן לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְ
וְעַבְדִים וּשְׁפָחֹת וּגְמַלִּים וַחֲמֹרִים
וַתֵּלֶד שָׂרָה אֵשֶׁת אֲדֹנִי

ולה ואיש לא ידעה ותרד העינה
אל הבר ותעל ותרץ העבד לקראתה
ר המעיני נא מעט מים מכדך : ס
מר שתה אדני ותמהר ותרד כדה
דה ותשקהו : ותכל להשקותו
אמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו
ת : ותמהר ותער כדה אל השקת
רץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב
ל גמליו : והאיש משתאה לה מחריש
עת ההצליח יהוה דרכו אם לא : ויהי
אשר כלו הגמלים לשתות ויקח האיש
ב זהב בקע משקלו ושני צמידים על
עשרה זהב משקלם : ויאמר בת מי
הגידי נא לי היש בית אביך מקום לנו
ן : ותאמר אליו בת בתואל אנכי בן
ה אשר ילדה לנחור : ותאמר אליו
בן גם מספוא רב עמנו גם מקום
ן : ויקד האיש וישתחו ליהוה : ס

בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה
לעינא ותלת קולתא וסליקת :
ורהט עברא לקדמותה ואמר
אשקיני כען ועיר מיא מקולתיך :
ואמרת אשתי רבוני ואוחיארת
ואחיתת קולתה על ידה
ואשקיתיה ושציאת לאשקיותיה
ואמרת אף לגמלך אמלי עד
דיסיפקון למשתי : ואוחיארת
ונפצת קולתה ולבית שקיא
ורהטת עוד לבירא למלי וטלת
לכל גמלוהי : וגברא שהי ובה
מסתכל שתיק למידע האיצלח
יהוה אורחיה אם לא : והוה כד
ספיקו גמליא למשתי ונסיב
גברא קדשא דרהבא תיקלא
מתקליה ותרין שירין על ידהא
מתקל עשר סלעין דרהבא
מתקלהון : ואמר בת מן את חוי
כען לי האית בית אבוך אתר
כשר לנא למבת : ואמרת ליה בת
בתואל אנא בר מלכה דילדת
לנחור : ואמרת ליה אף תבנא
אף כסתא סגי עמנא אף אתר
כשר למבת והכרעא וסגיד
קדם יי :

וְשַׁוֵּי עַבְדָּא יָדֵיהּ תְּחוֹת יַרְכָּא
דְּאַבְרָהָם רִיבּוֹנֵיהּ וְקַיֵּם לֵיהּ עַל
פִּתְגָמָא הָדֵין׃ וּרְבַר עַבְדָּא
עֲשָׂרָה גַּמְלִין מִגַּמְלֵי רִיבּוֹנֵיהּ וְאָזֵל
וְכָל טוּב רִיבּוֹנֵיהּ בִּידֵיהּ וְקָם
וְאָזֵל לַאֲרָם נַהֲרַיִם לְקִרְיַתָּא
דְּנָחוֹר׃ וְאַשְׁרֵי גַּמְלַיָּא מִבָּרָא
לְקִרְיַתָּא עִם בֵּירָא דְמַיָּא לְעִדָּן
רְמַשָּׁא לְעִדָּן דְּנַפְקָן טַלְיָתָא׃
וְאָמַר יְיָ אֱלָהִיהּ דְּרִיבּוֹנִי אַבְרָהָם
זַמֵּין כְּעַן קֳדָמַי יוֹמָא דֵין וְעָבֵיד
טֵיבוּ עִם רִיבּוֹנִי אַבְרָהָם׃ הָא
אֲנָא קָאֵם עַל עֵינָא דְמַיָּא וּבְנָת
אֱנָשֵׁי קִרְיְתָא נַפְקָן לְמִשְׁלֵי מַיָּא׃
וְתְהֵי עוּלֵימְתָא דַּאֲמַר לַהּ
אַרְכִּינִי כְּעַן קוּלְחָךְ וְאִשְׁתֵּי
וְתֵימַר אִשְׁתֵּי וְאַף גְּמַלָּךְ אַשְׁקִי
יָתָהּ זַמֵּינְתָּא לְעַבְדָּךְ לְיִצְחָק
וְבָהּ אִדַּע אֲרֵי עֲבַדְתְּ טֵיבוּ עִם
רִיבּוֹנִי׃ וַהֲוָה הוּא עַד לָא שֵׁיצֵי
לְמַלָּלָא וְהָא רִבְקָה נְפָקַת
דְּאִתְיְלִידַת לִבְתוּאֵל בַּר מִלְכָּה
אִנְתַּת נָחוֹר אֲחוּהִי דְּאַבְרָהָם
וְקוּלְחָהּ עַל כְּתַפָּהּ׃ וְעוּלֵימְתָא
שַׁפִּירָא לְחַדָּא

וַיָּשֶׂם הָעֶבֶד אֶת יָדָיו תַּחַת יֶרֶךְ אַבְרָהָם
אֲדֹנָיו וַיִּשָּׁבַע לוֹ עַל הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיִּקַּח
הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גְמַלִּים מִגְּמַלֵּי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ
וְכָל טוּב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל אֲרַם
נַהֲרַיִם אֶל עִיר נָחוֹר׃ וַיַּבְרֵךְ הַגְּמַלִּים מִחוּץ
לָעִיר אֶל בְּאֵר הַמַּיִם לְעֵת עֶרֶב לְעֵת
צֵאת הַשֹּׁאֲבֹת׃ וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי
אַבְרָהָם הַקְרֶה נָא לְפָנַי הַיּוֹם וְעֲשֵׂה
חֶסֶד עִם אֲדֹנִי אַבְרָהָם׃ הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב
עַל עֵין הַמָּיִם וּבְנוֹת אַנְשֵׁי הָעִיר יֹצְאֹת
לִשְׁאֹב מָיִם׃ וְהָיָה הַנַּעֲרָ אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיהָ
הַטִּי נָא כַדֵּךְ וְאֶשְׁתֶּה וְאָמְרָה שְׁתֵה וְגַם
גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה אֹתָהּ הֹכַחְתָּ לְעַבְדְּךָ
לְיִצְחָק וּבָהּ אֵדַע כִּי עָשִׂיתָ חֶסֶד עִם
אֲדֹנִי׃ וַיְהִי הוּא טֶרֶם כָּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה
רִבְקָה יֹצֵאת אֲשֶׁר יָלְדָה לִבְתוּאֵל בֶּן
מִלְכָּה אֵשֶׁת נָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם וְכַדָּהּ
עַל שִׁכְמָהּ׃ וְהַנַּעֲרָ טֹבַת מַרְאֶה מְאֹד

ומגיעלי לרמיו ׳ כיכרין קן מסאר גמלים סקיין יוכלים זמומים מיכבי קנגל מלא ירעו כמדות לחרים ׳ וכל טוב לרמיו
כידו ׳ פעור מיתכה כתב ליכחק על כל לשון על כדי סיקפטו נעליח לו כתם ׳ מרס נחרי ׳ בין פתי נחרות יעסבתו ויכרך
הרכינם ׳ לשון מוכחת ׳ רלויים היה לו פתרון נוחלת חסדי וכדי היה ליכם לביתו על לאברהם ולמען תוכחת כידה
וכה לדע ׳ למען פתכחת ׳ ודע לי כה ׳ כי עשית חסד ׳ שם יהיה מיוספחתו ויקונבת לו לדע כי עשית חסד עם לרוני
כתולה ׳ נקייה מיוקום כתולים ׳ ולשם לא ידעה שפי כדרכה נבי שכבות הנוי מיומידות מיקום כתולין ומתקיל
עמען מיוקום לחר ולבן היניד על זו סנקייה מכל ׳ וירון מעבר לקדמתה ׳ לבי מרחק מעלו חיים לקדמתה ׳ הבחילוני
כי ׳ למען נחישה חומיר כלבנו ׳ ותעודד כדם ׳ ומעל מכומיה ׳ עד שם כלו ׳ קרי שם מסומים בלמען לפר שם כלו כתרגומו
די סתקון מזו היה נוזר סתייתן כשפתו די ספוקים ׳ ותעבר לשון נסיעה ומרכה יש בלמען מפסה המשרים מכלי לא כלי
ומחקרין יש לו דומיה לא תעבר נסמי לפר הערים טיות בשפו ׳ לא מסוקת ׳ לכן חלולה מסוקתין כה הגמלים ׳ מסתלה לפי
למען סלייתה כמו שם סלו עריים מסלים מחוקה ׳ ומסתלה ׳ מסת ׳ ים ומתבחל על מרחק דכרו קדוב לסהגליה לכבל לחינו
ידע שם מיוספחת לאברהם היה שם לזה ׳

וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיהוָה
בֵּרַךְ אֶת־אַבְרָהָם בַּכֹּל׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
אֶל־עַבְדּוֹ זְקַן בֵּיתוֹ הַמֹּשֵׁל בְּכָל־אֲשֶׁר לוֹ
שִׂים נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי׃ וְאַשְׁבִּיעֲךָ בַּיהוָה
אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וֵאלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא
תִקַּח אִשָּׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר
אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ׃ כִּי אֶל־אַרְצִי וְאֶל־
מוֹלַדְתִּי תֵּלֵךְ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי לְיִצְחָק׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוּלַי לֹא תֹאבֶה הָאִשָּׁה
לָלֶכֶת אַחֲרַי אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת הֲהָשֵׁב
אָשִׁיב אֶת־בִּנְךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יָצָאתָ
מִשָּׁם׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם הִשָּׁמֶר לְךָ
פֶּן־תָּשִׁיב אֶת־בְּנִי שָׁמָּה׃ יְהוָה אֱלֹהֵי
הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לָקָחַנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ
מוֹלַדְתִּי וַאֲשֶׁר דִּבֶּר־לִי וַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לִי לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ לְפָנֶיךָ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה
לִבְנִי מִשָּׁם׃ וְאִם־לֹא תֹאבֶה הָאִשָּׁה
לָלֶכֶת אַחֲרֶיךָ וְנִקִּיתָ מִשְּׁבֻעָתִי זֹאת
רַק אֶת־בְּנִי לֹא תָשֵׁב שָׁמָּה׃ ס

וַאֲבָרָהָם סָיֵב עָאל בְּיוֹמִין
וַיהוָה בָּרִיךְ יָת־אַבְרָהָם בְּכֹלָּא׃
וַאֲמַר אַבְרָהָם לְעַבְדֵיהּ סָבָא
דְּבֵיתֵיהּ רַשְׁלִיט בְּכָל־דְּלֵיהּ שַׁוִּי־
כְעַן יְדָךְ תְּחוֹת יַרְכִּי׃ וְאַקְיֵמִנָּךְ
עֲלָךְ בְּמֵימְרָא דַּייָ אֱלָהָא דִּשְׁמַיָּא
וֵאלָהָא דְּאַרְעָא דְּלָא תְּסַב
אִיתְּתָא לְבְרִי מִבְּנָת כְּנַעֲנָאֵי
דְּאָנָא יָתִיב בֵּינֵיהוֹן׃ אֱלָהֵין
לְאַרְעִי וְלִילְדוּתִי תֵּיזֵיל וְתִסַּב
אִיתְּתָא לְבְרִי לְיִצְחָק׃ וַאֲמַר
לֵיהּ עַבְדָּא מָאִים לָא־תֵיכְבֵי
אִיתְּתָא לְמֵיתֵי בָּתְרַי לְאַרְעָא
הָדָא הַאֲתָבָא אֲתֵיב יָת־בְּרָךְ
לְאַרְעָא דְּנַפְקְתָּא מִתַּמָּן׃
וַאֲמַר לֵיהּ אַבְרָהָם אִסְתְּמַר לָךְ
דִּילְמָא תָּתֵיב יָת־בְּרִי לְתַמָּן׃
יְיָ אֱלָהָא דִּשְׁמַיָּא דְּדַבַּרְנִי מִבֵּית
אַבָּא וּמֵאַרְעָא יְלִדוּתִי וְדִמַלֵּל לִי
וְדַקַיֵּם לִי לְמֵימַר לִבְנָךְ אֶתֵּן יָת־
אַרְעָא הָדָא הוּא יְשַׁדַּח מַלְאָכֵיהּ
קֳדָמָךְ וְתִסַּב אִתְּתָא לִבְרִי
מִתַּמָּן׃ וְאִם־לָא תֵיכְבֵי אִיתְּתָא
לְמֵיתֵי בָּתְרָךְ וְתִזְכֵּי מִמּוֹמָתִי
דָּא לְחוֹד יָת־בְּרִי לָא תָתֵיב לְתַמָּן׃

רק את בני לא תשב שמה׃ ס

רק את בני · רק מעשו פוק כבי מיכו תוזר לכל יעקב כן כבי פושו לחזור

לא־רימנע קבל מני חקלא
יהבית לך ומערתא דביה לך
יהבתה לעיני בני עמי יהבתה
לך קבר מיתך׃ וקבר אברהם
קדם עפרן בני חת ככל
עפרן קדם עמא דארעא למימר
ברם אם עברת לי טיבו קבל
מני אתן כספא דמי חקלא טב
מיני ואקבר ית מיתי תמן׃ ואתיב
עפרון ית אברהם למימר ליה׃
רבוני קבל מיני ארעא שויא ארבע
מאה סלעין דכסף בינא ובינך
מה הוא ית מיתך קברי וקבל
אברהם מן עפרון ותקל אברהם
לעפרון ית כספא דמליל קדם
בני חת שקל ארבע מאה סלעין
דכסף עתקבל סחורא בכל־
מדינא ׃ וקם חקל עפרון די
בכפלתא די קדם ממרא חקלא
ומערתא דביה וכל אילני די
בחקלא די בכל תחומיה סחור
סחור ׃ לאברהם לזבינותי לעיני
בני חיתאה בכל עלי תרע קרתיה׃
ובתר כן קבר אברהם ית שרה
איתתיה במערת חקל כפלתא
על־אפי ממרא היא חברון בארעא
דכנען ׃ וקם חקלא ומערתא
דביה לאברהם לאחסנת
קבורא מן בני חיתאה ׃

לא אדני שמעני השדה נתתי
אשר בו לך נתתיה לעיני בני־
לך קבר מתך׃ וישתחו אברהם לפני
הארץ׃ וידבר אל־עפרון באזני עם־הא
לאמר אך אם־אתה לו שמעני נתתי כס
השדה קח ממני ואקברה את־מתי שמ
ויען עפרון את־אברהם לאמר לו׃ א
שמעני ארץ ארבעמאת שקל־כ
ובינך מה הוא ואת־מתך קבר׃
אברהם אל־עפרון וישקל אברהם ל
את־הכסף אשר דבר באזני בני־חת א
מאות שקל כסף עבר לסחר׃ ויקם שד
עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא
השדה והמערה אשר־בו וכל־העץ אשר
בשדה אשר בכל־גבלו סביב׃ לאברה
למקנה לעיני בני־חת בכל באי שער־ע
ואחרי־כן קבר אברהם את־שרה אשתו
אל־מערת שדה המכפלה על־פני
ממרא הוא חברון בארץ כנען ׃ ויקם
השדה והמערה אשר־בו לאברהם
לאחזת קבר מאת בני חת׃ ס

לא תדוכי ׳ לית תקנתא לחופתא כדמים ; כתתי לך ׳ תרי הוה כמו מכתתיה לך ; לך לית אתה ע מעבדי ׳ לתתו לומר לי
עשוב לך וליקח חנם לכי מי לימסרי בכך לית לתת ע מעבדי הלזתי ותשמעני ׳ כתתי ׳ מובן הוה לחבי ופתרו
כבר ׳ כיני וכיוצ ׳ כן כ לחיובים כמוהו מה היה חשובה לבעש שלח הכתוב המוכר ואת מיתך קבור ׳ ויקבל אברהם
עפרון ׳ עברון כתיב חסר ויו לפי שלחור ע הרבה ויחסר ויעבו לא עשה מבטל ממנו מקלים סתם קטרין מכפלה עפרון
נמוך שמתקבלים כם־ל בכל מקום מפקידים גדולים סתם קטרין ; ויקם ׳ תקומים היתה ע מ־ש מיד הדיוט לך
ומשוט של מקרקע ויקם הסדה והמערה יאמר כי וכל אשר לאברהם למקנה ׳ בכל אחי מצר עירו ׳ בקרב כו
במשמר כולן הקנתו ; ויי ברך את אברהם בכל ׳ בכל עולם בניו מטריף כן

בִּקְרִיַת אַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן
ען וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה
תָּהּ: וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ
בֵּר אֶל בְּנֵי חֵת לֵאמֹר: גֵּר וְתוֹשָׁב אָנֹכִי
מָּכֶם תְּנוּ לִי אֲחֻזַּת קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה
ת מֵלְפָנָי: וַיַּעֲנוּ בְנֵי חֵת אֶת אַבְרָהָם
יר לוֹ: שְׁמָעֵנוּ אֲדֹנִי נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה
בְּמִבְחַר קְבָרֵינוּ קְבֹר אֶת מֵתֶךָ
מֵנוּ אֶת קִבְרוֹ לֹא יִכְלֶה מִמְּךָ מִקְּבֹר
וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם הָאָרֶץ
חֵת: וַיְדַבֵּר אִתָּם לֵאמֹר אִם יֵשׁ אֶת
שְׁכֶם לִקְבֹּר אֶת מֵתִי מִלְּפָנַי שְׁמָעוּנִי
פְּגְעוּ לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן צֹחַר: וְיִתֶּן לִי אֶת
מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לוֹ אֲשֶׁר בִּקְצֵה
הוּ בְּכֶסֶף מָלֵא יִתְּנֶנָּה לִי בְּתוֹכְכֶם
אֻחַּזַּת קֶבֶר: וְעֶפְרוֹן יֹשֵׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי חֵת
וַיַּעַן עֶפְרוֹן הַחִתִּי אֶת אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְּנֵי
ת לְכֹל בָּאֵי שַׁעַר עִירוֹ לֵאמֹר:

וּמִיתַת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הִיא
חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא
אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה
וּלְבָכֹתָהּ: וְקָם אַבְרָהָם מֵעַל
אֲפֵי מֵיתוֹ וַיְדַבֵּר עִם בְּנֵי חִיתָאָה
לֵאמֹר: דַּיָּר וְתוֹשָׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם
תְּנוּ לִי אֲחֻזַּת קֶבֶר עִמָּכֶם
וְאֶקְבְּרָה מֵתִי מִן קֳדָמַי: וַאֲתִיבוּ
בְּנֵי חִתָּאָה יָת אַבְרָהָם לֵאמֹר
לֵיהּ: קַבֵּיל מִנָּנָא רִבּוֹנָנָא קֳדָם
יָת בִּנָּנָא בְּשַׁפַּר קִבְרָנָא
קִבַּר מֵתָךְ אֱנָשׁ מִנָּנָא יָת קִבְרֵיהּ
לָא יִמְנַע מִנָּךְ מִלְּמִקְבַּר מֵתָךְ:
וְקָם אַבְרָהָם וְסָגִיד לְעַמָּא דְּאַרְעָא
לִבְנֵי חִתָּאָה: וּמַלֵּל עִמְּהוֹן לֵאמֹר
אִם רַעְוָא בְּנַפְשְׁכוֹן לְמִקְבַּר יָת
מֵתִי מִן קֳדָמַי קַבִּילוּ מִנִּי וּבְעוֹ לִי
מִן עֶפְרוֹן בַּר צֹחַר: וְיִתֶּן לִי יָת
מְעָרַת כַּפֵּלְתָּא דִּילֵיהּ דִּבְסִטְרָ
חַקְלֵיהּ בְּכַסְפָּא שְׁלִים יִתְּנִנַּהּ לִי
בֵּינֵיכוֹן לַאֲחֻסַּת קְבוּרָא: וְעֶפְרוֹן
יָתֵב בְּגַו בְּנֵי חִתָּאָה וַאֲתִיב
עֶפְרוֹן חִתָּאָה יָת אַבְרָהָם קֳדָם
בְּנֵי חִתָּאָה לְכֹל עָלֵי תְּרַע קִרְיָתֵיהּ
לֵאמֹר:

אֲרַם־נַהֲרַיִם אִבְרִיכְנָךְ וְאַסְנָאָה
אַסְגִּית־בְּנָךְ כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא
וּכְחָלָא דְּעַל כֵּיפָא יִשְׁוֵא וִירִתוּן כָּרְסֵי
קְרֵי סַנְאֵיהוֹן: וְיִתְבָּרְכוּן בְּדִיל
בְּנָךְ כֹּל עַמְמֵי דְאַרְעָא חֶלֶף
דְּקַבֵּילְתָּא לְמֵימְרִי: וְתָב אַבְרָהָם
לְוָת עוּלְמוֹהִי וְקָטוּ וְאָזַל כְּחַדָּא
לִבְאֵרְשֶׁבַע וְיָתִיב אַבְרָהָם בִּבְאֵר
שָׁבַע׃ פ וְהָוָה בָּתַר
פְּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וְאִתְחַוָּה לְאַבְרָהָם
לְמֵימַר הָא יְלִידַת מִלְכָּה אַף־הִיא
בְּנִין לְנָחוֹר אֲחוּךְ יָת־עוּץ בּוּכְרִיהּ
וְיָת־בּוּז אֲחוּהִי וְיָת־קְטוּאֵל
אֲבוּהִי דַּאֲרָם וְיָת־כֶּשֶׂד וְיָת־חֲזוֹ
וְיָת־פִּלְדָּשׁ וְיָת־יִדְלָף וְיָת בְּתוּאֵל׃
וּבְתוּאֵל אוֹלִיד יָת־רִבְקָה
תְּמַנְיָא אִילֵּין יְלִידַת מִלְכָּה לְנָחוֹר
אֲחוּהִי דְּאַבְרָהָם: וּלְחֵנְתֵּיהּ
וּשְׁמַהּ רְאוּמָה וִילִידַת אַף־הִיא
יָת טֶבַח וְיָת־גַּחַם וְיָת־תַּחַשׁ וְיָת־
מַעֲכָה׃

פרס

וְהִוּוֹ חַיֵּי שָׂרָה מְאָה וְעֶשְׂרִין
וּשְׁבַע שְׁנִין שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה׃

כִּי בָּרֵךְ אֲבָרְכֶךָּ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ
כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת
הַיָּם וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃ וְהִתְבָּרְכוּ
בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ
בְּקֹלִי׃ וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו וַיָּקֻמוּ
וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם
בִּבְאֵר שָׁבַע׃ פ וַיְהִי אַחֲרֵי

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֻּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר
הִנֵּה יָלְדָה מִלְכָּה גַּם־הִוא בָּנִים לְנָחוֹר
אָחִיךָ׃ אֶת־עוּץ בְּכֹרוֹ וְאֶת־בּוּז אָחִיו וְאֶת
קְמוּאֵל אֲבִי אֲרָם׃ וְאֶת־כֶּשֶׂד וְאֶת־חֲזוֹ וְאֶת
פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֶת בְּתוּאֵל׃ וּבְתוּאֵל
יָלַד אֶת־רִבְקָה שְׁמֹנָה אֵלֶּה יָלְדָה מִלְכָּה
לְנָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם׃ וּפִילַגְשׁוֹ וּשְׁמָהּ ס
רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם־הִוא אֶת־טֶבַח וְאֶת־גַּחַם
פרס
וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה׃

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים
שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה׃

כרך לחברך, לחת לו וחת לבן: ויסב לחברים כבתר סכנ, ועל יסיבה ממש מהרי בחברון קיים ויסב מהי סכנה עבני עין ידתו על יצחק יצא ויכתר בחברון כמו שמואל־ ויגר לחברים כתר פעמים ימים רבים מדוכים ומל חברון ויקן כ"ג סכים כמו שפירשנו למעלה, לחרי הדברים וגו' בשתי סכנ חמורים הים לחברים מהדבר ולחזר לעל קיים בני מחוט בכתר ויהי חולך בלא סכים קיים לי להסיחו לחת הדברים הללו מהו על חמכול וממרח ועבמיו לחמיו לבני מכרו לחבתו, סמוליך רבקה בת זוגו וזו לחמר קרקורי הדברים ויעקב מ' כב ידי העקידה: גם הים, לף הים המוח מספחת לחברים הים מספחת לחברים יצאו ויעקב לך את רבקה נבירות ולחרבעה בני ספחות לף לעל יצאו ממכת סמוכה בני נבירות ול' בני ספחות וכתולע כל קיימין הללו לח בכתבו לעל בסכיל לחמר זה

פרשת ויהיו חיי שרה

עלים סכנ ועשרים סכנ ושכב סכי לבך בכתב סכנ
סכנ כל כלל וכלל עמ' לך סכל לחד ולחד־דרש לעצמו
כת מלח כבת עשרים וכת עשרים כבת סכנ כת מלח כבת
עשרים, לחטל הים כת עשרים לח חטלת מספרי לחיה כת עכמין

24

את המזבח ויערך את העצים ויעקד את
יצחק בנו וישם אתו על המזבח ממעל
לעצים: וישלח אברהם את ידו ויקח
את המאכלת לשחט את בנו: ויקרא
אליו מלאך יהוה מן השמים ויאמר
אברהם אברהם ויאמר הנני: ויאמר אל
תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו
מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים
אתה ולא חשכת את בנך את יחידך
ממני: וישא אברהם את עיניו וירא והנה
איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם
ויקח את האיל ויעלהו לעלה תחת בנו:
ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה
יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה:
ויקרא מלאך יהוה אל אברהם שנית מן
השמים: ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה
כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא
חשכת את בנך את יחידך: כ

ית מרבחא וסדר ית אתיא
ועקד ית יצחק בריה ושוי יתיה
על מרבחא עיל מן אתיא:
ואושיט אברהם ית ידיה ונסיב
ית סכינא למכס ית בריה:
וקרא ליה מלאכא דיי מן
שמיא ואמר אברהם אברהם
ואמר הא אנא: ואמר לא תושיט
ידך בעולימא ולא תעבד ליה
מדעם ארי כען ידעתי ארי
דחלא דיי את ולא מנעת ית
ברך ית יחידך ממני: וזקף
אברהם ית עינוהי ברם איתין
וחזא והא דיכרא אחיד באילנא
בקרנוהי ואזל אברהם ונסיב
ית דכרא ואסקיה לעלתא חלף
בריה: ופלח אברהם
תמן באתרא ההוא ואמר קדם
יי הכא יהון פלחין דריא בנין
יתאמר ביומא הדין בטורא הדין
אברהם קדם יי פלח: וקרא
מלאכא דיי לאברהם תנינות
מן שמיא: ואמר במימרי קיימת
אמר יי ארי חלף דעבדת ית
פיתגמא הדין ולא מנעתא ית
ברך ית יחידך:

וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ
וַיִּקַּח אֶת שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ
וַיְבַקַּע עֲצֵי עֹלָה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים: בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם
מֵרָחֹק: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו שְׁבוּ
לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה
עַד כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם: וַיִּקַּח
אַבְרָהָם אֶת עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל יִצְחָק
בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת הָאֵשׁ וְאֶת הַמַּאֲכֶלֶת
וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל
אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֶּנִּי בְנִי
וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה
לְעֹלָה: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה לּוֹ
הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו:
וַיָּבֹאוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים
וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם

ואקדים אברהם בצפרא וזריז
ית חמריה ודבר ית תרין עולימוהי
עמיה וית יצחק בריה וצלח אעי
לעלתא וקם ואזל לאתרא דאמר
ליה ייי: ביומא תליתאה וזקף
אברהם ית עינוהי וחזא ית
אתרא מרחיק: ואמר אברהם
לעולימוהי אוריכו לכון הכא עם
חמרא ואנא ועולימא נתמטי עד
כא ונסגוד ונתוב לותכון: ונסיב
אברהם ית אעי דעלתא ושוי על
יצחק בריה ונסיב בידיה ית
אשתא וית סכינא ואזלו תרויהון
כחדא: ואמר יצחק לאברהם
אבוהי ואמר אבא ואמר הא אנא
ברי ואמר הא אישתא ואעיא ואן
אמרא לעלתא: ואמר אברהם
קדם ייי גלי ליה אמרא לעלתא
ברי ואזלו תרויהון כחדא: ואתו
לאתרא דאמר ליה ייי ובנא תמן
אברהם

ס ס ס ס ס ס

וישכם אברהם נזדרז למצוה: ויחבש הוא בעצמו ולא צוה לאחד מעבדיו לפי שהאהבה מקלקלת את השורה: את שני
נעריו ישמעאל ואליעזר שאין אדם חשוב רשאי לצאת לדרך בלא שני אנשים שאם יצטרך האחד לנקביו יהא השני עמו:
ויבקע תרגו׳ וצלח כמו וצלחו הירדן לשון בקוע עצי: ביום השלישי למה איחר מלהראותו מיד כדי שלא יאמרו הממו
וערבבו פתאום וטרף דעתו ואילו היה לו שהות לימלך אל לבו לא היה עושה: וירא את המקום ראה ענן קשור על ההר:
עד כה כלו׳ דרך מועט למקום אשר לפנינו: ומ״א אראה היכן הוא מה שאמר לי המקום כה יהיה זרעך: ונשובה
נתנבא ששניהם ישובו: המאכלת סכין על שם שאוכלת בשר כמו וחרבי תאכל בשר ושמכשרת בשר לאכול
ד״א זו נקראת מאכלת על שם שישראל אוכלין מתן שכרה: וילכו שניהם יחדיו אברהם שהיה יודע שהולך לשחוט את
בנו היה הולך ברצון ובשמחה כיצחק שלא היה מרגיש בדבר: אלהים יראה לו השה כלו׳ יראה ויבחר לו השה ואם אין
שה בני לעולה ואע״פ שהבין יצחק שהולך לישחט וילכו שניהם יחדיו בלב שוה: ויעקד ידיו ורגליו מאחוריו והידים
והרגלים ביחד היא עקידה לשון עקודים שהיו קרסוליהן לבנים מקום שעוקדים אותו בו היה ניכר: אברהם אברהם
לשון חבה הוא שכופל את שמו: אל תשלח ידך לשחוט אמר לו אם כן לחנם באתי לכאן אעשה בו חבלה ואוציא ממנו מעט דם
אמר לו אל תעש לו מאומה אל תעש בו מום: כי עתה ידעתי מעתה יש לי מה אשיב לשטן ולאומות התמהים מה חבתי
אצלך יש לי פתחון פה עכשיו שרואין כי ירא אלהים אתה: וירא והנה איל ומוכן היה לכך מששת ימי בראשית
אחר אחר שאמר לו המלאך אל תשלח ידך את הנער

וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מַה הָּנָּה
שָׁבַע כְּבָשֹׂת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבַדָּנָה׃
וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שֶׁבַע כְּבָשֹׂת תִּקַּח מִיָּדִי
בַּעֲבוּר תִּהְיֶה לִּי לְעֵדָה כִּי חָפַרְתִּי אֶת־
הַבְּאֵר הַזֹּאת׃ עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם הַהוּא
בְּאֵר שָׁבַע כִּי שָׁם נִשְׁבְּעוּ שְׁנֵיהֶם׃ וַיִּכְרְתוּ
בְּרִית בִּבְאֵר שָׁבַע וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל
שַׂר־צְבָאוֹ וַיָּשֻׁבוּ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּטַּע
אֶשֶׁל בִּבְאֵר שָׁבַע וַיִּקְרָא שָׁם בְּשֵׁם יְהוָה
אֵל עוֹלָם׃ וַיָּגָר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
יָמִים רַבִּים׃ פ וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־
בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק
וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם
לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃

וַאֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם מָרַ
אֵינִין שִׁבְעָה חוּרְפָּן אִילִין וְאַקְיִמְתָּא
בִּלְחוֹרֵיהֶן׃ וְאַסַּר אַרְיֵת שִׁבְעָה
חוּרְפָּן תְּקַבֵּיל מִן יְדֵי בְּדִיל דְּתֶהֱוֵי
לִי לְסָהֲדוּ אֲרֵי חָפֵרִית יָת בֵּירָא
הָדֵין׃ עַל כֵּן קָרָא לַאֲתַר הַהוּא
בְּאֵר שִׁבְעָה אֲרֵי תַּמָּן קַיְּמוּ תַּיְיהוֹן׃
וְגָרוּ קַיָּם בִּבְאֵר שִׁבְעָה וְקָם
אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל רַב חֵילֵיהּ וְתָבוּ
לְאַרְעָא פְּלִשְׁתָּאֵי׃ וְנָצִיב נָצְבָא
בִּבְאֵר שִׁבְעָה וַעֲלִי תַּמָּן בִּשְׁמָא דַּיְיָ
אֱלָהָא עָלְמָא׃ וְאִתּוֹתֵב אַבְרָהָם
בְּאַרְעָא פְּלִשְׁתָּאֵי יוֹמִין סַגִּיאִין׃

פ פ

וְהִוא בַּת־פְּתַנְמִיא הָאוּלִיזָוִי נָסֵי
יָת־אַבְרָהָם וְאָמַר לֵיהּ אַבְרָהָם
וְאָמַר הָא אֲנָא׃ וְאָמַר רַבְרַבְתָּךְ כְּסֵן
יָת בַּרְתָּךְ יָת יְחִידָךְ דְּרָחֵימְתָּ יָת־
יִצְחָק וְאֵיזֵיל לָךְ לְאַרְעָא פּוּלְחָנָא
וְאַסְקֵיהִי קָרְמֵי תַּמָּן לְעָלְתָא עַל
חַד מִן טוּרַיָּא דְּאֵימַר לָךְ׃

וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת־הַנַּעַר וַיִּגְדַּל וַיֵּשֶׁב בַּמִּדְבָּר
וַיְהִי רֹבֶה קַשָּׁת׃ וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר פָּארָן
וַתִּקַּח לוֹ אִמּוֹ אִשָּׁה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
פ וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ
וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ אֶל־אַבְרָהָם לֵאמֹר
אֱלֹהִים עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה׃
וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִּי בֵאלֹהִים הֵנָּה אִם־
תִּשְׁקֹר לִי וְלִנְיִנִי וְלִנְכָדִי כַּחֶסֶד אֲשֶׁר
עָשִׂיתִי עִמְּךָ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעִם הָאָרֶץ אֲשֶׁר
גַּרְתָּה בָהּ׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אָנֹכִי אִשָּׁבֵעַ׃
וְהוֹכַח אַבְרָהָם אֶת אֲבִימֶלֶךְ עַל אֹדוֹת
בְּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר גָּזְלוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ׃
וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת
הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם אַתָּה לֹא הִגַּדְתָּ לִי וְגַם
אָנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בִלְתִּי הַיּוֹם׃ וַיִּקַּח
אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לַאֲבִימֶלֶךְ
וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית׃ וַיַּצֶּב אַבְרָהָם
אֶת־שֶׁבַע כִּבְשֹׂת הַצֹּאן לְבַדָּהֶן׃

והוה מיטרא דיי בסעדיה
דרביא ורבא ויתב במדברא
והוה רבי קשתא׃ ויתב
במדברא דפארן ונסבת ליה
אימיה אתתא מארעא דמצרים׃
פ פ
והוה בעדנא ההוא ואמר
אבימלך ופיכל רב חיליה לאברהם
למימר מיטרא דיי בסעדך
בכל דאת עביד׃ וכען קיים לי
במימרא דיי הכא דלא תשקר
לי ובבני ובר־בני כטיבותא
דעברית עמך תעבד עמי ועם
ארעא דאיתותבת בה׃ ואמר
אברהם אנא אקיים׃ ואוכח
אברהם ית־אבימלך על עיסק
בירא דמיא דאנסו עבדי אבימלך׃
ואמר אבימלך לא ידעית מאן
עבדית פיתגמא הדין ופ־אף
לא־חויית לי ואף אנא לא שמעית
אילהין יומא דין׃ ודבר אברהם
עאן ותורין ויהב לאבימלך ועבדו
תרוויהון קיים׃ ואקים אברהם ית־
שבע חורפן דעאן בדהוודיהן׃

ריבה קשת׳ ירויה חציו כקשת קשת עכ׳ פלומכות כמו חומר נתיל צייר לפי ופסין דנושף׃ ויתב במדבר׳ קיים יתב
במדבר ומלמטה לית הכרייו ולית העוכרים ומקטים שבע׳ ידו בכל׃ מיתרן מצרים מיתקום בידוליה שבע׳ ולא שפחה־
מצרית קייטו דלמודי לאיבמי זרוק חוטרא לחוטרא לעיקריה קלי׃ חלים עיניך׳ לפי פרחה מיצא מעכובת בדום לשנוא
עם המוכים כלחם וכפגו בידו וכפקדים לאחתו לשקוטיו׃ ולבבי׳ ולבבדי׳ עד כאן רחמני היה אב עלבן׃ כחשד תעד־
עשיתי עימך תעשה עמדי׳ פחומרתי לך חנה לרני לתמיך׃ ניקוטית מכרתם׳ נתוכח עמיו על כך׃ לעגיה לשון עבודת
על בקשה כמו ועגיה המיטבח׃ כי חפרתי׳ מריבין היו עליה רועי גרר לאמרם לנו המים חפרנו חפרנוה אחרונה
כלומי מיתרחק עלהכאר ויעל חמיס לקרקעתו עם קיים ועלי המי לקרקעת מכרתם׃ ויעב אחל׳ מיטרקין מכילא מתייב
לוייה זכו פטוטו ול יעקב פי׳ לוייה פי׳ מיבשף וזקב ויקים כותן לאורחי׳ ומעוה להם בכל מחוייה עוכר עמורי׳ ל׳ ל׳ ויעב
לאל רב ומחול הר אחז פרדם להכיה מימנו פירות לאורחי׳ בם׳ ודה ואחד אחז פוכדך להכשניה וכו כל מיני כיידוע ומיניהו
לבון כמיעה כלחלים ויעב לחלי לחברו׳ ויקרא שם׳ על ידי לוחו לאחל קרא לה שמו על שבא חוה לבל תעשם לאחר
פלוכלים ומותים לומר להם כרכו עמי מחלתם מפני שכוזרין לחם מיעלי לחבלתם ומאל מי פלח ויהיה השועם לחבלתם
ימים רבים׳ מיריבין על מל חברין בחברון עשה עשרים וח׳ שבח וכלן עשרים ושם כיעד בן ע׳ שבח שלח שם שלח
מחרן ולוחה שבח ויכח בחלוני מחרלי שלח מעמו קודם לבן שבחייהם שלח שם שבכל ויקוותיהן היה כלוכה חוכה
ומשב שבחון ישעבר לחברם בחרן ישתקן מעם ויחי יעב וירד לחברם מצרים וכמצרים לו עשה שלח ב׳ חדשים שהיו

שָׂרָה שֹׁמַעַת בְּקֶלָּהּ כִּי בִיצְחָק יִקָּרֵא לְךָ
זָרַע׃ וְגַם אֶת־בֶּן הָאָמָה לְגוֹי אֲשִׂימֶנּוּ כִּי
זַרְעֲךָ הוּא׃ וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח
לֶחֶם וְחֵמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל־הָגָר שָׂם עַל־
שִׁכְמָהּ וְאֶת־הַיֶּלֶד וַיְשַׁלְּחֶהָ וַתֵּלֶךְ וַתֵּתַע
בְּמִדְבַּר בְּאֵר שָׁבַע׃ וַיִּכְלוּ הַמַּיִם מִן־
הַחֵמֶת וַתַּשְׁלֵךְ אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת אַחַד
הַשִּׂיחִם׃ וַתֵּלֶךְ וַתֵּשֶׁב לָהּ מִנֶּגֶד הַרְחֵק
כִּמְטַחֲוִי קֶשֶׁת כִּי אָמְרָה אַל־אֶרְאֶה בְּמוֹת
הַיֶּלֶד וַתֵּשֶׁב מִנֶּגֶד וַתִּשָּׂא אֶת־קֹלָהּ וַתֵּבְךְּ׃
וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־קוֹל הַנַּעַר וַיִּקְרָא
מַלְאַךְ אֱלֹהִים אֶל־הָגָר מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר
לָהּ מַה־לָּךְ הָגָר אַל־תִּירְאִי כִּי־שָׁמַע
אֱלֹהִים אֶל־קוֹל הַנַּעַר בַּאֲשֶׁר הוּא־שָׁם׃
קוּמִי שְׂאִי אֶת־הַנַּעַר וְהַחֲזִיקִי אֶת־יָדֵךְ בּוֹ
כִּי־לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׂימֶנּוּ׃ וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת־
עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא בְּאֵר מָיִם וַתֵּלֶךְ וַתְּמַלֵּא אֶת־
הַחֵמֶת מַיִם וַתַּשְׁקְ אֶת־הַנָּעַר׃ ס

שָׂרָה קֹבֶל מִנָּה אֲרֵי בִּיצְחָק
יִתְקְרֵי לָךְ בְּנִין׃ וְאַף יָת בַּר־
אַמְתָּא לְעַמָּא אֲשַׁוֵּינֵיהּ אֲרֵי
זַרְעָךְ הוּא׃ וְאַקְדֵּם אַבְרָהָם
בְּצַפְרָא וְנָסֵיב לַחְמָא וְרוּקָבָא
דְּמַיָּא וְיָהֵב לְהָגַר שַׁוִּי עַל־כְּתְפָּא
וְיָת־דַּבְיָא וְשַׁלְחַהּ וְאָזְלַת וְטָעֵת
בְּמַדְבְּרָא דִּבְאֵר שָׁבַע׃ וְשֵׁלִימוּ
מַיָּא מִן־רוּקְבָא וְרָמַת יָת־דַּבְיָא
תְּחוֹת חַד מִן אִילָנַיָּא׃ וַאֲזָלַת
וְיָתְבַת לַהּ מְקֳבֵל אַרְחֵיקְרַת
כְּמִיגַּר בְּקַשְׁתָּא אֲרֵי אֲמָרַת לָא
אֶחֱזֵי בְּמוֹתָא דְּרַבְיָא וְיָתְבַת
מְקֳבֵל וְאָרִימַת יָת־קָלַהּ וּבְכַת׃
וְשַׁמִּיעַ קֳדָם יְיָ יָת־קָלֵיהּ
דְּרַבְיָא וְקָרָא מַלְאֲכָא דַּייָ
לְהָגַר מִן־שְׁמַיָּא וַאֲמַר לַהּ מַה־
לָךְ הָגַר לָא תְּדַחֲלִין אֲרֵי
שַׁמִּיעַ קֳדָם יְיָ יָת־קָלַהּ דְּרַבְיָא
בְּאַתְרָא דְּהוּא תַמָּן׃ קוּמִי טוֹלִי
יָת־רַבְיָא וְאַתְקְפִי יָת־יְדָךְ בֵּיהּ
אֲרֵי לְעַם סַגִּי אֲשַׁוֵּינֵיהּ׃ וּגְלָא יְיָ
יָת־עֵינָהָא וְחָזַת בְּאֵרָא דְּמַיָּא
וַאֲזָלַת וּמְלַת יָת־רוּקְבָא מַיָּא
וְאַשְׁקָיַת יָת־רַבְיָא׃

כלך כדנגין ; ותלך ותתע . לבלעלי כיח לאכיח ; ויכלו המים מן החמת . לפי שדרך חולים לשתות קרכה ; מיגר מרחוק ;
מחזי קפת . כשתי טוחות זו"ז לשון ירייה חץ בלעז מיסטי"ר כאומרו ותשת קשתו ע"ג עם שהזרע יורה כחץ
וכן קטיר דכרים כלפי מעלה . ואם תאמר היה לו לכתוב כמטחי קשת מפסוק זה ליכתב כאלין כאיגו כחנוי ק"ל ע
מיגדית ויש"י לחודיה יחודיה לשון חנית ומגזירת יחונו כאבוי וכאיגו קניני קחרן מגזירת קנה ; וי"ש
עם מכבר . כיון שקרב למות שוכחה להתרחק ; את קול הנער ; מכאן שיפה תפלת החולה עבור מי שמתפלל עליו ויש קדימות להתקבל ; כאשר הוא שם . לפי מה שהוא עושה עכשיו הוא נדון ולא לפי מה שהוא עתיד לעשות
לפי שהיו מלאכי השרת מקטרגין ואומרין רבונו של עולם מי שעתיד לכתוב בתורתך לשמיע כבוד חתה מעלה לו את הכתוב
הזה שהוא עכשיו מה הוא צדיק או רשע אמר להם לפי מעשיו של עכשיו אני דן אותו ואפי' שהוא כתוב
עליו שהוא צדיק לסוף שעתיד לעשות רעות ומשחית את כל מעשיו הטובים שעשה מכאן שאין מקדימין
מיתתן של צדיקים אפי' רגע אחת ; ויפקח אלהים את עיניה . מכאן שאין מראין לאדם מיתתו של חבירו
שלא יתיירא ; ותרא באר מים . מכאן שהצדיקים רואין מלאך המות ומכירין אותו ; ותמלא את החמת מים . מלמד שהיו
מעמידים בשבועים שמילא מים ושמחבישו לתוך פיו ופותחו תרוח בכמה כבודו וזהו מתי ;

יח

וּקְרָא אַבְרָהָם אֶת־שֵׁם בְּנוֹ הַנּוֹלַד־לוֹ אֲשֶׁר
יָלְדָה־לוֹ שָׂרָה יִצְחָק׃ וַיָּמָל אַבְרָהָם אֶת־
יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן־שְׁמֹנַת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ
אֱלֹהִים׃ וְאַבְרָהָם בֶּן־מְאַת שָׁנָה בְּהִוָּלֶד
לוֹ אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ׃ וַתֹּאמֶר שָׂרָה צְחֹק עָשָׂה
לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשֹּׁמֵעַ יִצְחַק לִי׃ וַתֹּאמֶר
מִי מִלֵּל לְאַבְרָהָם הֵינִיקָה בָנִים שָׂרָה כִּי־
יָלַדְתִּי בֵן לִזְקֻנָיו׃ וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגָּמַל וַיַּעַשׂ
אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גָּדוֹל בְּיוֹם הִגָּמֵל אֶת־
יִצְחָק׃ וַתֵּרֶא שָׂרָה אֶת־בֶּן־הָגָר הַמִּצְרִית
אֲשֶׁר־יָלְדָה לְאַבְרָהָם מְצַחֵק׃ וַתֹּאמֶר
לְאַבְרָהָם גָּרֵשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ כִּי
לֹא יִירַשׁ בֶּן־הָאָמָה הַזֹּאת עִם־בְּנִי עִם
יִצְחָק׃ וַיֵּרַע הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם
עַל אוֹדֹת בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם
אַל־יֵרַע בְּעֵינֶיךָ עַל־הַנַּעַר וְעַל־אֲמָתֶךָ
כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ

וקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק׃ וימל אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים כאשר צוה אתו אלהים׃ ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו׃ ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל השמע יצחק לי׃ ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן לזקניו׃ ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק׃ ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק׃ ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק׃ וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודת בנו׃ ויאמר אלהים אל אברהם אל ירע בעינך על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך

יצחק׳ ״שמח עלי׳ ומדרש אגדה הרבה בלבד הרבה עקרות נתקדו והרבה חולים נתרפאו בו ביום והרבה תפלות נענו עמהם ורב שחוק היה בעולם׃ מי מלל׳ למען שכח וחסיכות הוה לחו מי הוה וכמה גדול הוה שומר הכטוחה ומכטיח ושומה מלא סיטה הכתוב ולא אומר דכר ניחמטריא שלו ומלא כלומר למען שלא יאכרים׃ הניקה בנים סרה׳ ויש בנים למען ביכים ביום שומעתה הכילו הסכבות את בניהן עמהן והניקה אותם סהיו אומרו לה ילדה סרה׳ לגמל׳ כלומר ביום הב׳ מל לחזקו ויגדל עשה משתה גדול סהיו שם גדולי הדור שם ועבר ואכילמלך׳ ביום רביעי שכאומר יקומו כל הקטנים סעושים׳ מצחק למען בז׳ שכאומר ויקומו לנחק׳ ד״ת למען עם יצחק על הירושה ואומ׳ אלי ככור ומטלפי שנים ויבאו׳ לשדה שניהם ומוטל קשתו ויורה בו חנים כאוב דאת אמ׳ גזלת עם בני עם יצחק בר׳ ׃ עם בני עם יצחק מכיון שהוא בני אפילו ליורים עמו ק״ו שמתיהן בו ׃ ע״ל אודות בנו ׃ ע״ל אודות בנו סניצה לתרכות רעה׳ ופמוטו על שאומרת לו עמו קדוי מזרעו של אברהם ׃ לחם וחמת מים ולא כסף ודהב למי שהיה מוכתו על סניצה לתרכות רעה׳ ולא כל יצחק מכאן אתה סיל׳ ף היה עם על שכאומ׳ שהכניסה בו שרה עין רעה ולחזקתו חושך ולא היה יכול

מִבֵּית אָבִי וְאִמֶּר לָהּ זֶה חַסְדֵּךְ אֲשֶׁר
תַּעֲשִׂי עִמָּדִי אֶל כָּל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָבוֹא
שָׁמָּה אִמְרִי לִי אָחִי הוּא : וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ
צֹאן וּבָקָר וַעֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם
וַיָּשֶׁב לוֹ אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ : וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ
הִנֵּה אַרְצִי לְפָנֶיךָ בַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ שֵׁב : ס
וּלְשָׂרָה אָמַר הִנֵּה נָתַתִּי אֶלֶף כֶּסֶף לְאָחִיךְ
הִנֵּה הוּא לָךְ כְּסוּת עֵינַיִם לְכֹל אֲשֶׁר אִתָּךְ
וְאֵת כֹּל וְנֹכָחַת : וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל
הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת אֲבִימֶלֶךְ
וְאֶת אִשְׁתּוֹ וְאַמְהֹתָיו וַיֵּלֵדוּ : כִּי עָצֹר עָצַר
יְהוָה בְּעַד כָּל רֶחֶם לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל
דְּבַר שָׂרָה אֵשֶׁת אַבְרָהָם : ס

ס וַיהוָה פָּקַד
אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמָר וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה
כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר : וַתַּהַר וַתֵּלֶד שָׂרָה לְאַבְרָהָם
בֵּן לִזְקֻנָיו לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ אֱלֹהִים :

מִבֵּית אַבָּא וְאִמְּרִית לָהּ הֵן
טִיבוּתֵךְ דְּתַעֲבִידִי עִמִּי לְכָל
אַתְרָא דְּנֵיתֵךְ לְתַמָּן אִמְרִי עָלַי
אָחִי הוּא : וּבַר אֲבִימֶלֶךְ עָאן
וְתוֹרִין וְעַבְדִין וְאַמְהָן וְיָהֵב
לְאַבְרָהָם וְאָתִיב לֵיהּ יָת שָׂרָה
אִיתְתֵיהּ : וְאָמַר אֲבִימֶלֶךְ הָא
אַרְעִי קֳדָמָךְ דְּתֵיתֵב בְּעֵינָךְ
תָּיֵב : וּלְשָׂרָה אָמַר הָא יְהָבִית
אֶלֶף סְלָעִין דְּכַסְפָּא לְאָחִיךְ הָא
הוּא לִיךְ כְּסוּת דִּיקָר עַיְנִין חֲלָף
דְּשַׁלְחִית דְּבָרְתִּיךְ וְחִוִּית יָתֵן וְיָת
כָּל דְּעִמָּךְ וְיָת כָּל מָה דְּאָמְרַת
וְאִתּוֹכַחַת : וְיָצֵלִי אַבְרָהָם קֳדָם
יְיָ וְאַסְיֵי יְיָ יָת אֲבִימֶלֶךְ וְיָת
אִיתְתֵיהּ וְאַמְהָתֵיהּ וְאִתְרַוָּחוּ :
אֲרֵי סְחַר אַחַר יְיָ בְּאַפֵּי כָּל
פֻּתַח וְלָדָא לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל
עֵיסַק שָׂרָה אִיתַּת אַבְרָהָם : וְיְיָ
דְּכַר יָת שָׂרָה כְּמָא דְּאָמַר
וְעָבַד יְיָ לְשָׂרָה כְּמָא דְּמַלֵּל :
וְעַדְיַאת וְיָלִידַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם בַּר
לְסִבְתֵּהּ לִזְמַנָּא דְּמַלֵּל יָתֵיהּ יְיָ :

מעשה הזיורים עבמיו מאומרכתי לבזכו מיאון ולעיים קם יודעים מעל כרחי קמיכותיך ועל ידי כם : ואת כל·
יום כל כלי עולם : וכוכחת · יפה לך שתתוכח ועזרילות דכרים ככוחים תלוי ולמען תוכחת כבל ויקום
כיוצר דכרים ואקלעם תרגם כתבים אחרים ולמען המקרא כך הוא מופל על תרגום של אקלעם הנה לך כסות של
כעד על העינים מלי מסלעו כך ; וכל אשר אתך יאל כן תרגם אקלעם וחזית יתך ויית כל דעמך ויש מדרשי אגדה
לאל שור פירוש למען המקרא מרשתי : וילדו · כתרגומו ואתרוחו כשתחו כקכיהם וקונילאו מיא מעריך עלאת ויהיו
עדיה סלקים ; כעבר כל רחם · כנגד כל פתח ; על דבר שרה · על פי דכורה של שרה : ויי פקד את שרה · סימך פרשה
זו בפקודת רחמים על חכרו והוא עריך לאותו דבר הוא כענה תחלה מכאן ואילך מתעסק אכרהם ומסיים
עליה ויי · ד את שרה שפקד ככר קודם שריפת את מכיונך ויי פקד את שרה כתיכון : ויעש יי לשרה כאשר דבר·
עליה ויהיו כאן הזיורים והיכן דכור אין זירים שכאמר ויאמר אליו אכן שרה אשתך דכור היה דכר·יי על אכרם כתוספתא
כפרק כאן הכתריים שם כאמ"ע לא ידעתי מי הזירם מן שרה : ותהר ותלד · מיה הזיון כאן
עליה כלא עוד ד"א ותהר ותלד שרה לאכרהם שלא נבעה עד שהיה ממקום אחרי כן שקוניו : מועד שהיו לו
עם דמיון ע : למועד אשר דכר אותו אלהים ר' יודן כר חנין אמר כשעה שהיה יודע כן שרה שלא יהו לו
שיה מכיתו של אכימלך ר' חנין אמר כשעה שהיה יודע כן שרה : למועד אשר דכר אותו אלהים · למועד שהיה יודע
דכר וקכע כשעה ע למועד אשר דכר אותו אלהים · למועד שהיה כשהכטיח אמת כשעה זו כשעה זו אמרה שרה ·
ן

וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ כִּי נָבִיא הוּא
וְיִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ וְחְיֵה וְאִם אֵינְךָ מֵשִׁיב דַּע
כִּי מוֹת תָּמוּת אַתָּה וְכָל אֲשֶׁר לָךְ : ס
וַיַּשְׁכֵּם אֲבִימֶלֶךְ בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל עֲבָדָיו
וַיְדַבֵּר אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם
וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד : וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ
לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מָה עָשִׂיתָ לָּנוּ וּמָה
חָטָאתִי לְךָ כִּי הֵבֵאתָ עָלַי וְעַל מַמְלַכְתִּי
חֲטָאָה גְדֹלָה מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא יֵעָשׂוּ
עָשִׂיתָ עִמָּדִי : וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל אַבְרָהָם
מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה :
וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאַת
אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְהָרָגוּנִי עַל דְּבַר
אִשְׁתִּי : וְגַם אָמְנָה אֲחֹתִי בַּת אָבִי הִוא אַךְ
לֹא בַת אִמִּי וַתְּהִי לִי לְאִשָּׁה : וַיְהִי ס
כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אֹתִי אֱלֹהִים

וּבְשָׁן אָתֵיב אִיתַּת גַּבְרָא אַרְיָ־
נְבִיָּא הוּא וְיֵצְלֵי עֲלָךְ וְתֵיחֵי וְאִם־
לֵיתָךְ מְתִיב רַע אַיְ־ טָטַת תְּמוֹת
אַתְּ וְכָל דִּלָךְ : וְאַקְרִים אֲבִימֶלֶךְ
בִּצְפָּרָא וְקָרָא לְכָל־ עַבְדּוֹהִי
וְמַלֶּל יַת כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין
בְּאוּדְנֵיהוֹן וְדַחֲלוּ גּוּבְרַיָּא
לַחֲדָא : וּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ
לְאַבְרָהָם וְאָמַר לֵיהּ מָה עֲבַדְתְּ
לָנָא וּמָה חֲבִית לָךְ אֲרֵי אֵיתֵיתָא
עֲלַי וְעַל מַלְכוּתִי חוֹבָה רַבָּא
עוֹבָדִין דְּלָא כְשָׁרִין לְאִתְעֲבָדָא
עֲבַדְתְּ עִמִּי : וְאָמַר אֲבִימֶלֶךְ
לְאַבְרָהָם מָה חֲזֵית אֲרֵי עֲבַדְתְּ
יַת פִּתְגָמָא הָדֵין : וְאָמַר
אַבְרָהָם אֲרֵי אֲמָרִית לְחוֹד לֵית־
דַּחְלַת יְיָ בְּאַתְרָא הָדֵין
וְיִקְטְלוּנַנִי עַל עֵיסַק אִתְּתִי וּטְרַם
קוֹשְׁטָא אַרְחַת בַּת־ אַבָּא הִיא בְּרִם
לָא בַת אִמָּא וַהֲוָת לִי לְאִנְתּוּ :
וַהֲוָה כַּד טַעִּיוּ עַמְמַיָּא בַּרַּ־
עוֹבְדֵי יְיָ קָרִיב יְיָ לְחַלְחָה

הסב לאמת החיים . ואל תהי סבור מיתבה כעיניו ולא יקבלנה לו מיפנאך ולא יתפלל עליך כי כבוד קונו ויודע שהוא
נגעת בה . ומעשים אשר לא יעשו . מכות שלא הורגלו עדיין בה עדיין על ידיך עבירות כל נקבים של זכר
וגדולים וקטנים וחכמים וחשוב : רק לזה ירחת אלהים . לחבבהו שבה לעניד על עשקי לחבילה ושתיים מוחלין לאותו לו על
עשקי לאמת מוחלין לאותו שפחתך היא לחזוקך היא : לחתי כת לאכי היא וכת לאכ מזוהרת לבני נח שלין לאכות ל־בני
וכדי לאמת את דברי הסיכם כן ת"ת שלא כת לחתי היתה כי כנים קדי הם כבנים וקדי היא כאתו על תדת וכן היא
חוזן לעזו כי מכשים לחים מלחכו . לך לא כת לחתי . קדן ולחם לחדת היא . וייכי כאמר קתענו . לחכלם תרגם תיר
מתרגם ויש לך לייסבו עוזי דכר דכור על לחבניו כשחוני לחי הכם יוכית לאכי לעזיות ויעזוטו וכד מיקום לזקום וידעתי
מלשבור כזקון . דעבי ולחזן לא זה חסדך לאשר תעשי : כאשר לחתי . עמן לכי שלא תתויה כי כהדבא מקוזוי מכזבו לעמן
לעמות וכ"ם מידות קדוי כעמן לכנים כמו לאשר לא מלים קדוכים לעיי לאשר לבו מלים מיים מלים קדושים הוא וכן
כל עמן מלים עמן לכנים קוא וכן ייקח לחדוני יוסף ולחדוני לאחיכי לחדן וכן לם בעניין שמו והובד בבעניין
כ"ק מיא עמן התעו כל חבולה מיוקחים ולזיבו מייוסף לחדוני לאחיכי לחדן וכן לם בעניין שמו והובד בבעניין
לוכל ייעלו ויכושו לבקם לכלם : לחדי לי . עלי וכן ייעלה לחמי חיוקם לאשתו על לאשתו וכן ולא פרעה לבני ישראל
על בני ישראל פן יזמיין כי לאשר תיקם לזיבתו פן יזמיין עלי : וכן לאשתו . כדי שיתביים : ויתבעל עלי : אנא תרני
לבניך . לכל פרעה חוי לו קח לך עוד אנתיירא שלא יזמיינו שלופי זוזים לם . ועשרה חוי לכיולך לבגדים כדי לבשיה
לאך . כעין יכסה עיניכם על כל לאשר לאך שלא יקלקל עין יכזך כעיניכם עלו המיכותיך ייקביית לם לוא לאחר

שְׁתֵּי בְּנוֹת לוֹט מֵאֲבִיהֶן׃ וַתַּלֶּד הַבְּכִירָה
בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב הוּא אֲבִי מוֹאָב עַד־
הַיּוֹם׃ וְהַצְּעִירָה גַּם הִוא יָלְדָה בֵּן וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ בֶּן־עַמִּי הוּא אֲבִי בְנֵי עַמּוֹן עַד הַיּוֹם׃

וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם
אַרְצָה הַנֶּגֶב וַיֵּשֶׁב בֵּין קָדֵשׁ וּבֵין שׁוּר וַיָּגָר
בִּגְרָר׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ
אֲחֹתִי הִוא וַיִּשְׁלַח אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ גְּרָר
וַיִּקַּח אֶת שָׂרָה׃ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל אֲבִימֶלֶךְ
בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְּךָ מֵת עַל־
הָאִשָּׁה אֲשֶׁר לָקַחְתָּ וְהִוא בְּעֻלַת בָּעַל׃
וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר אֲדֹנָי הֲגוֹי
גַּם צַדִּיק תַּהֲרֹג׃ הֲלֹא הוּא אָמַר לִי אֲחֹתִי
הִוא וְהִיא גַּם הִוא אָמְרָה אָחִי הוּא בְּתֹם־
לְבָבִי וּבְנִקְיֹן כַּפַּי עָשִׂיתִי זֹאת׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם גַּם אָנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בְתֹם־
לְבָבְךָ עָשִׂיתָ זֹּאת וָאֶחְשֹׂךְ גַּם אָנֹכִי אוֹתְךָ
מֵחֲטוֹ לִי עַל־כֵּן לֹא נְתַתִּיךָ לִנְגֹּעַ אֵלֶיהָ׃

תַּרְתִּין בְּנָת לוֹט מֵאֲבוּהֶן׃
וְיָלַדַת רְבָתָא בַּר וְקָרַת שְׁמֵיהּ
מוֹאָב הִיא אֲבוּהָן דְּמוֹאָבָאֵי
עַד יוֹמָא דֵין׃ וְעֵירְתָא אַף הִיא
יָלַדַת בַּר וְקָרַת שְׁמֵיהּ בַּר עַמִּי
הִוא אֲבוּהָן דְּבְנֵי עַמּוֹן עַד־
יוֹמָא דֵין׃ וּנְטַל
טַרְמֹן אַבְרָהָם לְאַרְעָא דְּרוֹמָא
וְיָתֵב בֵּין רָקֶם וּבֵין חֲצֵרָא וְאִתּוֹתֵב
בִּגְרָר׃ וַאֲמַר אַבְרָהָם עַל שָׂרָה
אִתְּתֵיהּ דְּאָחֹת הִיא וְשַׁלַּח
אֲבִימֶלֶךְ מַלְכָּא דִּגְרָר וּדְבַר יַת־
שָׂרָה׃ וְאָתָא מֵימְרָא דְּיָ עַל
לוֹט אֲבִימֶלֶךְ בְּחֶלְמָא דְּלֵילְיָא
וַאֲמַר לֵיהּ הָא אַתְּ מָאֵית עַל־
עֵיסָק אִיתְּתָא דְּדַבַּרְתָּא וְהִיא
אִתַּת גְּבַר׃ וַאֲבִימֶלֶךְ לָא קְרִיב
לְוָתָהּ וַאֲמַר אֲ הֲעַם אַף זַכַּי
תִּקְטוֹל׃ הֲלָא הוּא אֲמַר־לִי
דַּאֲחָתִי הִיא וְהִיא אַף הִיא אֲמָרַת
אָחִי הוּא בְּקִשְׁטוּת לִבִּי וּבְכוּתוּת
יְדַי עֲבַדִית דָּא׃ וַאֲמַר לֵיהּ יְ
בְּחֶלְמָא אַף־אֲנָא יְדַעְנָא דְּקַדְמֵי גְלִי
בְּקִשְׁטוּת־לִבָּךְ עֲבַדְתְּ דָּא
וְמָנַעְתְּ אַף אֲנָא יָתָךְ מִלְמֶחֱטֵי
קֳדָמַי עַל־כֵּן לָא שְׁבַקְתָּךְ לְמִקְרַב לְוָתָהּ׃

כלל וכאומלג לא הזקירו אלא סלע יחיד כתם אחכל לעברים קתיר להם ׃ ויסע משם מכרים ׃ כפרוזה מחרבו קברכים־
תשבר שעוברים וקסבים כסב ע משם ׃ ר״ל להתרחק מלוט פירוש עלינו פס רע מכח על כמותינו ׃ וימחר מכרים אל־
פרת ׃ כתן לה כסל רשות אלא על כרחה ושלח כטוכתה עמי שכבר לוקחה לביתו פרעה על ידי כן ׃ אל מרא ׃ על פרשי־
ובימינה כו אל הנרא פרשים ואל חיים ויפסח פניהם כעמון עב ׃ ותכיונך לא קרב אליה ׃ סמוכים ויעבו כתיב
פלוני לא נתתיך לעבוע אליה ׃ הבני גם עדיק תהרוג ׃ לף אם הוא עדיק תהרוג כך דרכך לזכות תומות חכם־
כך עשית לי־ור שמכול לף יהי לחוד שהרגתם על דבר כסף שהיה חומד להרבני וכן בעזן קומקלת הבני לף יד־
עדיק לתת תורבו ׃ גם היה ׃ לרבות עבדים חומדים ובעלים בהם שלחני ואומרים לי לחיים הוא ׃ כתם לבבי ׃ פר״ח
ושמרתי לחטוא ׃ וכבקיון כפי ׃ כקי יהי יפן החטוא פלא בעבורי כה ׃ ידעתי כי כתם לבבך ׃ חומת הוא פלא ידעתי שתחלה
לחטוא אכל כקיון כפים יפן כאן ׃ לא נתתיך ׃ פלא ומוך הוא פלא בעבורי כה ׃ יהי חביבתי חוקך מחטוא ׃ לא נתתיך
לא נתתיך לך כה וכן לא נתנו שים עהרע עמדי ׃ וכן לא נתנו אכיה לבעז ׃ לא נתתיך ׃ ר״ל לא כזבו מפלבבור פרוכב
על פרס וכיוצ כן כדרך ויהי תיכוף אחר מוסלך כדרך ומוסך יפוסם על חזיק את התינוק ויהי הכל מעכבים ר״ל
נרוכב כמו כן לא נתכה בשכל זה אחר הפעוק על כן לא נתתיך כל ׃

וְהוּא בְּחַבָּלוֹת יְיָ אֵת קְרֵיוֵי
מִישְׁרָא וּדְכִיר יְיָ אֵת אַבְרָהָם
וְשַׁלַּח אֵת לוֹט מִגּוֹ הַפְּכְתָּא כַּד־
הָפַךְ אֵת קִרְוֵיָא דַּהֲוָה יָתִיב בְּהֶן
לוֹט : וְסָלִיק לוֹט מִצּוֹעַר וְיָתִיב
בְּטוּרָא וְתַרְתֵּין בְּנָתֵיהּ עִמֵּיהּ
אֲרֵי דְּחִיל לְמִתֵּב בְּצוֹעַר וְיָתִיב
בִּמְעָרְתָּא הוּא וְתַרְתֵּין בְּנָתֵיהּ :
וַאֲמָרַת רַבְּתָא לְזְעִירְתָּא אֲבוּנָא
סִיב וּגְבַר לֵית בְּאַרְעָא לְמֵיעַל
עָלָנָא כְּאוֹרַח כָּל־אַרְעָא : אֵיתָא
נַשְׁקֵי יָת אֲבוּנָא חַמְרָא וְנִשְׁטַב
עִמֵּיהּ וְנִקַּיֵּם מֵאֲבוּנָא בְּנִין :
וְאַשְׁקְיָא יָת־אֲבוּהֶן חַמְרָא
בְּלֵילְיָא הוּא וְעָלַת רַבְּתָא
וְשָׁכִיבַת עִם־אֲבוּהָא וְלָא יְדַע
בְּמִשְׁכְּבָהּ וּבְקוּמָהּ : וַהֲוָה
בְּיוֹמָא דְּבָתַר וְהִי וַאֲמָרַת רַבְּתָא
לְזְעִירְתָּא הָא שְׁכִיבִית עִמֵּי
עִם־אֲבָא נַשְׁקִינֵיהּ חַמְרָא אַף־
בְּלֵילְיָא וְעוּלִי שְׁכוֹבִי עִמֵּיהּ
וְנִקַּיֵּם מֵאֲבוּנָא בְּנִין : וְאַשְׁקְיָא
אַף בְּלֵילְיָא הַהוּא יָת־אֲבוּהֶן
חַמְרָא וְקָמַת זְעִירְתָּא וְשָׁכִיבַת
עִמֵּיהּ וְלָא־יְדַע בְּמִשְׁכְּבָהּ
וּבְקוּמָהּ : וַהֲוָיָאת

וַיְהִי בְּשַׁחֵת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי הַכִּכָּר וַיִּזְכֹּר
אֱלֹהִים אֶת־אַבְרָהָם וַיְשַׁלַּח אֶת־לוֹט
מִתּוֹךְ הַהֲפֵכָה בַּהֲפֹךְ אֶת הֶעָרִים אֲשֶׁר
יָשַׁב בָּהֶן לוֹט : וַיַּעַל לוֹט מִצּוֹעַר וַיֵּשֶׁב
בָּהָר וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו עִמּוֹ כִּי יָרֵא לָשֶׁבֶת
בְּצוֹעַר וַיֵּשֶׁב בַּמְּעָרָה הוּא וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו :
וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה אָבִינוּ זָקֵן
וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לָבוֹא עָלֵינוּ כְּדֶרֶךְ כָּל־
הָאָרֶץ : לְכָה נַשְׁקֶה אֶת־אָבִינוּ יַיִן וְנִשְׁכְּבָה
עִמּוֹ וְנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע : וַתַּשְׁקֶיןָ אֶת־
אֲבִיהֶן יַיִן בַּלַּיְלָה הוּא וַתָּבֹא הַבְּכִירָה
וַתִּשְׁכַּב אֶת־אָבִיהָ וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָהּ
וּבְקוּמָהּ : וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה
אֶל־הַצְּעִירָה הֵן שָׁכַבְתִּי אֶמֶשׁ אֶת־אָבִי
נַשְׁקֶנּוּ יַיִן גַּם־הַלַּיְלָה וּבֹאִי שִׁכְבִי עִמּוֹ
וְנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע : וַתַּשְׁקֶיןָ גַּם בַּלַּיְלָה הַהוּא
אֶת־אֲבִיהֶן יַיִן וַתָּקָם הַצְּעִירָה וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ
וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ : וַתַּהֲרֶיןָ

ויהי כשחת אלהים את ערי הככר ויזכור אלהים את אברהם ויזכור אלהים את אברהם וישלח את לוט מתוך ההפכה בהפך את הערים אשר ישב בהן לוט : ויעל לוט מצוער וישב בהר ושתי בנתיו עמו כי ירא לשבת בצוער וישב במערה הוא ושתי בנתיו : ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו כדרך כל הארץ : לכה נשקה את אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע : ותשקין את אביהן יין בלילה הוא ותבא הבכירה ותשכב את אביה ולא ידע בשכבה ובקומה : ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אל הצעירה הן שכבתי אמש את אבי נשקנו יין גם הלילה ובאי שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע : ותשקין גם בלילה ההוא את אביהן יין ותקם הצעירה ותשכב עמו ולא ידע בשכבה ובקומה : ותהרין

שלחו כבני שעון אל תתגר בם

לְבִלְתִּי הַפְכִּי אֶת הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי׃
מֵהַר הַמֶּלֶט שָׁמָּה כִּי לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת
דָּבָר עַד בֹּאֲךָ שָׁמָּה עַל כֵּן קָרָא שֵׁם
הָעִיר צוֹעַר׃ הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל הָאָרֶץ וְלוֹט
בָּא צֹעַרָה׃ וַיהוָה הִמְטִיר עַל סְדֹם וְעַל
עֲמֹרָה גָּפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן ׀ הַ
הַשָּׁמָיִם׃ וַיַּהֲפֹךְ אֶת הֶעָרִים הָאֵל וְאֵת
כָּל הַכִּכָּר וְאֵת כָּל יֹשְׁבֵי הֶעָרִים וְצֶמַח
הָאֲדָמָה׃ וַתַּבֵּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי
נְצִיב מֶלַח׃ וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עָמַד שָׁם אֶת פְּנֵי יְהוָה׃
וַיַּשְׁקֵף עַל פְּנֵי סְדֹם וַעֲמֹרָה וְעַל כָּל פְּנֵי
אֶרֶץ הַכִּכָּר וַיַּרְא וְהִנֵּה עָלָה קִיטֹר
הָאָרֶץ כְּקִיטֹר הַכִּבְשָׁן׃

בְּרִיל דְּלָא לְמִהְפַּךְ יָת קִרְיְתָא
דִּי בְעֵיתָא עֲלָהּ׃ אוֹחֵי אִשְׁתְּיוֹב
לְתַמָּן אֲרֵי לָא אִיכוֹל לְמֶעְבַּר
פִּתְגָמָא עַד מֵיתָךְ לְתַמָּן עַל
כֵּן קָרָא שְׁמָהּ דְּקִרְיְתָא עוֹעַר׃
שִׁמְשָׁא נְפַק עַל אַרְעָא וְלוֹט
עָאל לְעוֹעַר׃ וַיְיָ אַמְטַר עַל
סְדוֹם וְעַל עֲמוֹרָה גוּפְרִיתָא
וְאֶשָׁתָּא מִן קֳדָם יְיָ מִן שְׁמַיָּא׃
וְהַפַּךְ יָת קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וְיָת כָּל
מֵישְׁרָא וְיָת כָּל יָתְבֵי קִרְוַיָּא
וְצִמְחָא דְאַרְעָא׃ וְאִסְתַּכְיַת
אִיתְּתֵיהּ מִבָּתְרוֹהִי וְהָוַת קָמָא
דְמַלְחָא׃ וְאַקְדֵּם אַבְרָהָם
בְּצַפְרָא לְאַתְרָא דְשַׁטַּשְׁ תַּמָּן
בְּיַעְלוּ קֳדָם יְיָ׃ וְאִסְתְּכִי עַל אַפֵּי
סְדוֹם וַעֲמוֹרָה וְעַל כָּל אַפֵּי
אַרְעָא מֵישְׁרָא וְחָזָא וְהָא סְלִיקָן
תְּנָנָא דְאַרְעָא כְּתַנְנָא דְאַתּוּנָא׃

[illegible] כי סדום וגו׳ בגימט׳ חומסי׳ ורחמ׳׃ הלא מצער היא׳ הלא עומדתיך מועטין ויכול לחתה להניחה ותחי נפשי בה
[illegible] ותשוטו הלא עיר קטנה היא ותחיים בה ישבו ואין לך להקפיד חס תניחנה ותחי נפשי בה׃ גם לדבר
[illegible] לא דייך שאתה תופס כינגלא הלא לך כל העיר תניל בגללך׃ הסבי לת העיר׃ הוסך לחי כימוי לענייני כמו עד
[illegible] בלי לחרי לולחי ידי דכרי בו׃ כי לא אוכל לעשות דבר׃ זו שופטן של מלאכים עליהן אומרים כי מפחידים אותנו ותע
[illegible] דבר בענייני לפיכך לא זזו ממס עד שהוזקק לו אחין שלח ידכם בהן׃ כי לא אוכל׃ לשון יחיד מכאן אתה למד
[illegible] שחזר והיפך ואחתר ונגיל את לוט אחין שלי מלאכים נשלחים לדבר אחד׃ על כן קרא שם העיר צוער׃ על שם וחיל
[illegible] דבר׃ וה׳ המטיר על סדום׳ כל מקום שנאמר וה׳ הוא ובית דינו׃ המטיר על סדום׳ מעלות הפחר שנאמר ובמו
[illegible] אחר עלה שנה שהלבנה עומדת כרקיע עם תחומה לפי שהיו יושבים עובדין מקלתן לחומה ומקלתן לגבוה׃ לאור הכ
[illegible] שהיה מאיר כיום יהו עובדי לבנה חוששים לבנה חוששים אלו לבנה מוסלת לו היינו חדשין ואם תאמר מהן בגילה יאמרו לו
[illegible] כיום לו היה יכול לפיכך כתיב ויאמר בקרב השחר׃ ואם תאמר בקרב השחר׃ כתחלה ומה ת״ל ויעמד
[illegible] בקרב׃ מאחר ת״ל׃ הלא כתיב מאתו דרך הזקן׃ לפי שהוא אומר לבכר בן כמו כפי לפיכך הלא אומר כפי וכן דוד אלו קמו עמכם
[illegible] את עבדי אלהיכם הלא אומר את עבדי וכן אחשורוש לאחר שכתבו על היהודים כטוב בעיניכם כפום המלך הלא אומ
[illegible] כאשר לפי אלהיכם כן אומר אתה ה׳ הלא אומר אתנו׃ מן השמים׳ הוא שאומר הכתוב כי כם ידיו עמים כפתח לייבר אר
[illegible] הארץ׃ ויכיח עליהן יסורין מן השמים וכמו כן כתוב להזהיר מן האזהיר מן השמים שנתן הנביא ממטיר עליהם מלח ידו׃
[illegible] השמים׃ ויהפוך את הערים ההרבעתן ושבות בשלש אחת וכהבכו בחלונים שלש אחת׃ ורעבנו
[illegible] מלחריו׃ מאחריו של לוט׃ ותהי נציב מלח׃ כמלח חטאה וכחלא נקתה על שאת תני ויצא הלא לאורחים הלא
[illegible] לך לך הזכוהו הרע הזה אתה כח לתתנהג כאיקוש הזה׃ קיטור׃ תימור של עשן׃ וכבשן׃ תפירה מסורפין כח

את מחכמים לגיר וכן כל כבשן שכתוב׃

וְאֶת־עַלְבֹּם אֶת־קִיפּוֹ גִּבְרֵיא בִּירִיחַ
וּבִיר אִיתָּיוֹה וּבִיר תַּרְתִּין בְּנָתִיחַ
בִּידְחַם יְיָ עֲלוֹהִי וְאַפְקוֹרֵי
וְאַשְׁרוֹהִי מִבָּרָא לְקַרְתָּא : וְהוֹה
כַּר־אַפִּיק יָתְהוֹן לְבָרָא וְאָמַר
חוּס עַל־נַפְשָׁךְ לָא־תִסְתַּכִּי
לְאָחוֹרָךְ וְלָא תְקוּם בְּכָל־מִישְׁרָא
לְטוּרָא אִשְׁתֵּיזִב דִּלְמָא תִּתְלְקִי ׃
וַאֲמַר לוֹט לְהוֹן בְּבָעוּ מָרַי וְרִבּוֹנִי:
הָא־כְעַן אַשְׁכַּח עַבְדָּךְ רַחֲמִין
קֳדָמָךְ וְאַסְגֵּית טִיבוּתָךְ דְּעַבַדְתְּ
עִמִּי לְקַיָּמָא יָת־נַפְשִׁי וְאָנָא לֵית
אֲנָא יָכִיל לְאִשְׁתֵּיזָבָא לְטוּרָא
דִּלְמָא תְּעַרְעָנֵנִי בִּישְׁתָּא וְאֶמּוּת:
הָא כְעַן קַרְתָּא הָדָא קְרִיבָא
לְמֵעְרוֹק לְתַמָּן וְהִיא זְעֵירָא
אֶשְׁתֵּיזִב כְּעַן לְתַמָּן הֲלָא זְעֵירָא
הִיא וְתִתְקַיֵּים נַפְשִׁי:וַאֲמַר לֵיהּ הָא
נְסֵבִית אַפָּךְ אַף לְפִתְגָמָא הָדֵין

וַיִּתְמַהְמָהּ וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד־
אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו בְּחֶמְלַת יְהוָה עָלָיו
וַיֹּצִאֻהוּ וַיַּנִּחֻהוּ מִחוּץ לָעִיר : וַיְהִי כְּהוֹצִיאָם
אֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הִמָּלֵט עַל־נַפְשֶׁךָ
אַל־תַּבֵּט אַחֲרֶיךָ וְאַל תַּעֲמֹד בְּכָל הַכִּכָּר
הָהָרָה הִמָּלֵט פֶּן תִּסָּפֶה : וַיֹּאמֶר לוֹט
אֲלֵהֶם אַל נָא אֲדֹנָי : הִנֵּה נָא מָצָא עַבְדְּךָ
חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתַּגְדֵּל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
עִמָּדִי לְהַחֲיוֹת אֶת־נַפְשִׁי וְאָנֹכִי לֹא אוּכַל
לְהִמָּלֵט הָהָרָה פֶּן־תִּדְבָּקַנִי הָרָעָה וָמַתִּי:
הִנֵּה נָא הָעִיר הַזֹּאת קְרֹבָה לָנוּס שָׁמָּה
וְהִוא מִצְעָר אִמָּלְטָה נָּא שָׁמָּה הֲלֹא
מִצְעָר הִוא וּתְחִי נַפְשִׁי : וַיֹּאמֶר אֵלָיו
הִנֵּה נָשָׂאתִי פָנֶיךָ גַּם לַדָּבָר הַזֶּה ס

ויתמהמה, כדי לעניל את מיונו תיתון לאחר תיתון: ויחזיקו, לאחד מהם היה קשה להניע, ומכירו להפוך את פדום לבך כאחד ויאחר ויחמול על נפשך ולא לאחור ויאחרו ויחמלו על נפשך, דייך להניל נפשות אל תחום עיבך עליך ממין אל תביט לאחריך, ותתן קרטעת עיניהם וכוכות לאבריהם ותתה ניגל לאיבך כדאי לרחות כתורעגותן ותתה כיגל: ככר, כבר קידרן: ההרה המלט, אגל לאבריהם כרח שקיה יושב כהר שבאתו ויאחר עם שבאתו עד המקום אשר היה שם אחיו בתחלה ותפב שכתוב ויאחל אברם הרהה לאהלים ויגו וכאשבו עד חברון: למען הסמיוק וכן כל מליטה שבאקרא כאן ותמליטה זכר שבשמיט היבוכר מן קרחם, כעתור באלעשר ולא יוכלו מושה ולא יוכלו להשמיע משה קדיבי שבבקביהם: אל נא אדוני, רבותי, אחיו מזה השם קדום שבתחת להחיות את כשפי יד שים כו להחיות ולשמירת ותרגו כבגדו כעגן אדני, אל נא, אל תאמר לי להמלט ההרה: כי, לעגן בקשת: כן תדברני קדישא, כשהייתי אגל אבשי קדום שבא רוחה מעשי ומעשי כבי עיבי וקייתי כרחה עדיך וכדאי לשבכל וכשאבוא אגל עדיך אבי כרשע וכן אחיה קנדשית לשיהו כאת אלי להשביר את עוני עד שלא אבות אשר מכיח רוחה ומעשי ומעשי עוני ואבי עדקת כיניהם ומשבאת אגלי לבי ומעשיך אבי כרשע: קעיר קזאת קרובה, שיבתה קרובה ואיבשה מקרוב לביבך לא אתחילת שאתה עדיין ואם היא קרובה ואדוב אשבא שבתגלגו אבשים והתחילו להתיסד אבים אים באקומו ואיבי היתה בשבת אות, ואשם ושב כאן חמשים ואתים שבת אירב כשבת אחיות ואבשים לאבריהם יכיבי שלב אבי אחרי יוגידו את רעו אשתים ואתים ואשם כלו שלשים ואבישים כשבולי מרוב ואשבולי מרוב עד שבולי כאור שלשים קרי שלשים ואתים, ואכאור ועד שבולי תרח עשרים קרי אשתים ואשם ועד שבולי לאבריהם שבעים קרי אשתים ואתים תן עליהם שאוכה ואבריהם קרי אשתים ואתים, ואתה קיבה שבת השבגה וכשאחיד קדום היה לאבריהם כן בט שבת קרי אדור השבגה עד כאן חמשים ואתים ואשש

לאחרון שיכתוב שבת אחר יעיבב קדום ואבריהם אוה שבאתר

עַתָּה נָרַע לְךָ מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בָאִישׁ בְּלוֹט
מְאֹד וַיִּגְּשׁוּ לִשְׁבֹּר הַדָּלֶת: וַיִּשְׁלְחוּ ׀ ש
הָאֲנָשִׁים אֶת יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת לוֹט אֲלֵיהֶם
הַבָּיְתָה וְאֶת הַדֶּלֶת סָגָרוּ: וְאֶת הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר פֶּתַח הַבַּיִת הִכּוּ בַּסַּנְוֵרִים מִקָּטֹן וְעַד
גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לִמְצֹא הַפָּתַח: וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים
אֶל לוֹט עֲדֹ מִי לְךָ פֹּה חָתָן וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ
וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ בָּעִיר הוֹצֵא מִן הַמָּקוֹם: כִּי
מַשְׁחִיתִים אֲנַחְנוּ אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי
גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת פְּנֵי יְהוָה וַיְשַׁלְּחֵנוּ יְהוָה
לְשַׁחֲתָהּ: וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל חֲתָנָיו
לֹקְחֵי בְנֹתָיו וַיֹּאמֶר קוּמוּ צְאוּ מִן הַמָּקוֹם
הַזֶּה כִּי מַשְׁחִית יְהוָה אֶת הָעִיר וַיְהִי ש
כִּמְצַחֵק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו: וּכְמוֹ הַשַּׁחַר עָלָה
וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח
אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֶת שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת
פֶּן תִּסָּפֶה ׀ בַּעֲוֹן הָעִיר:

כְּשֶׁן נַבְאִישׁ לֵךְ מִדִּילְחָן וְאַתְקִיפוּ
בִּגְבַרָא בְּלוֹט לְחַדָּא וְקָרִיבוּ
לְמִתְבַּר דְּשָׁא: וְאוֹשִׁיטוּ גוּבְרַיָּא
יָת יְדֵיהוֹן וְאָעֵילוּ יָת לוֹט
לְוָתְהוֹן לְבֵיתָא וְיָת דְּשָׁא אִתְּרוּ:
וְיָת גוּבְרַיָּא דִּבְתָרַע בֵּיתָא מְחוֹ
בְּשִׁבְרִירַיָּא מִזְּעֵרָא וְעַד רַבָּא
וְלֵאוּ לְאַשְׁכָּחָא תָּרְעָא: וַאֲמָרוּ
גוּבְרַיָּא לְלוֹט עוֹד מָה־לָךְ הָכָא
חָתְנָא וּבְנָךְ וּבְנָתָךְ וְכֹל דִּלְךָ
בְּקַרְתָּא אַפֵּיק מִן אֲתַרָא: אֲרֵי
מְחַבְּלִין אֲנַחְנָא יָת אֲתַרָא הָדֵין
אֲרֵי סְגִיאַת קְבִילַת יְהוָה קֳדָם ע
וְשַׁלְחָנָא ע לְחַבָּלוּתָהּ: וּנְפַק
לוֹט וּמַלֵּיל עִם חָתָנוֹהִי נָסְבֵי
בְנָתֵיהּ וַאֲמַר קוּמוּ פּוּקוּ מִן־
אֲתַרָא הָדֵין אֲרֵי מְחַבֵּל ע יָת־
קַרְתָּא וַהֲוָה כִּמְחָאֵךְ בְּעֵינֵי
חָתְנוֹהִי: וְכַמִּיסַק צַפְרָא הָוָה
וְרָחִיקוּ מַלְאֲכַיָּא בְּלוֹט לְמֵימַר
קוּם דְּבַר־יָת־אִתְּתָךְ וְיָת־תַּרְתֵּין
בְּנָתָךְ דְּאִשְׁתְּכָחָא מְהֵימְנִין עִמָּךְ
דִּלְמָא תִּתְלְקֵי בְּחוֹבֵי קַרְתָּא:

וַאֲשֶׁר בְּבֵית בָּנָיו וְרִיבַנָי וְזַרְוָן
לְבֵית עַבְרָטָן וְכִיתוֹ וְאַסְנָ
רַגְלֵיטָן וְתַקְרָסָן וְרָתְבוֹן
לְאוֹרְחָתְכוֹן וְאָמְרוּ לָא אִילָהִין
בְּרְחוֹבָא נְבִית : וְאִתְקִיף בְּחַן
לַחְרָא וְזָרוּ לְוָתֵיהּ וְעָלוּ לְבֵיתֵיהּ
וְעָבַד לְהוֹן מִשְׁתְּיָא וּפְטִיר אַפֵּה
לְהוֹן וְאָכְלוּ : עַד לָא שְׁכִיבוּ
וְאֱינָשֵׁי קִרְתָּא אֱינָשֵׁי סְדוֹם אֲקִיפוּ
עַל בֵּיתָא מֵעוֹלֵיָּא וְעַד שְׂבָא
כָּל עַמָּא מִסּוֹפֵיהּ : וְקָרוֹ לְלוֹט
וְאָמְרוּ לֵיהּ אֵן גּוּבְרַיָּא דְּאֲתוֹ
לְוָתָךְ בְּלֵילְיָא אַפֵּיקִינּוּן לְוָתָנָא
וְנִידַּע יָתְהוֹן : וּנְפַק לְוָתְהוֹן לוֹט
לְתָרְעָא וְדָשָׁא אֲחַד בָּתְרוֹהִי :
וְאָמַר בְּבָעוֹ כְּעַן אָחַי לָא תְּבִאשׁוּן :
הָא כְּעַן לִי תַּרְתֵּין בְּנָן דְּלָא
יְדָעִינָן גְּבַר אַפֵּיק כְּעַן יָתְהוֹן
לְוָתְכוֹן וְנֵיבְדִּנּוּן לְהוֹן כְּדְתִכְּסוֹן
בְּעֵינֵיכוֹן לְהוֹד לְגוּבְרַיָּא הָאִילֵּן
לָא תַּעְבְּדוּן מִדְּעָם אֲרֵי עַל כֵּן
עֲלוּ בְּטַלֵּל שְׁרוּתִי : וְאָמְרוּ קְרֵיב
לְהָלָא וְאָמְרוּ חַד אָתָא
לְאוּתָבָא וְהָא דַּיְנָא דַּיְנָא

וַיֹּאמֶר הִנֶּה נָא אֲדֹנַי סוּרוּ נָא אֶל בֵּית
עַבְדְּכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם
וְהַלַכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי בָרְחוֹב
נָלִין : וַיִּפְצַר בָּם מְאֹד וַיָּסֻרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ
אֶל בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמַצּוֹת אָפָה
וַיֹּאכֵלוּ : טֶרֶם יִשְׁכָּבוּ וְאַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי
סְדֹם נָסַבּוּ עַל הַבַּיִת מִנַּעַר וְעַד זָקֵן כָּל
הָעָם מִקָּצֶה : וַיִּקְרְאוּ אֶל לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ
אַיֵּה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלָּיְלָה
הוֹצִיאֵם אֵלֵינוּ וְנֵדְעָה אֹתָם : וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם
לוֹט הַפֶּתְחָה וְהַדֶּלֶת סָגַר אַחֲרָיו : וַיֹּאמַר
אַל נָא אַחַי תָּרֵעוּ : הִנֵּה נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת
אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיאָה נָּא אֹתָם
אֲלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק
לָאֲנָשִׁים הָאֵל אַל תַּעֲשׂוּ דָּבָר כִּי עַל כֵּן
בָּאוּ בְּצֵל קֹרָתִי : וַיֹּאמְרוּ גֶּשׁ הָלְאֹר
וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא לָגוּר וַיִּשְׁפֹּט שָׁפוֹט

קנה כח לחדוני . קנה יתם לחדוני לי אחרי מעברתם עלי . דכר לחד הכה כח בריכין לחתם לתת לב על הדרכים
הלא פלח יכירו סכם וזו היא עבדא כבונה: קורו כלי עקמו את הדרך אל כיתי דרך עקלתון פלח יכירו פלחם בכבשים
שם נבך כאחור סורו כח כבר : ויאחרו . לאחריהם אחורו כן תענסם כאחר דכרת. ועניע אחורו לא כי כרחוב כלין מכו
סיעדכין לקטן ולגין ויסרכין לגדול : כי ברחוב נלין . קרי כי מסחם בשחן שלח מאחרו לא נסוב אל כיתך שלא ברחוב הכיר
על עיר נלין : ויסורו אלי . עקמו את דרך לנגד כיתו : ומצות אפה . פסח היה : קרם יפכבו . לפני . כך כדרם כבר . קרם יפכבו ולפני האיר על פדום היו בפיהם שלו מלאכים שקיו עליהם עלוש ויזון ויפכבו
מעמיהם ויהיו אחור להם היוכם רשעים עודם ודכריהם עויו כהם ולפני פדום כם כו ופשוטו של מקרא לפני הכיתי
לפני רשע נפכו על הכיתי על שהיו רשעים נקרחים לפני פדום כמו שאמר הקכתוב ולפני פדום רעים וחטאים לה
ויאמר : כל העם מקצה . מקצה העיר ועד קטנו שלין אחד מיוחס כידם שלפי ערוך אין כפם : ובזעקה זכור כמו שאמר לא ידעו ויבינו ; אחל כאזני אזלה ; כי על כן בא ; כי הקטרת פזרות תעשה לה
כעל קורתי . תרגו כעלי מרזחי תרגום של קורם סרזתי ; ויאמרו גם הלאה ; לפי פשוטו היושב להלן
וכן כל הלזה שכמקרא לפון תפרדיס לשון כאן זרה אלהה ודכר כזיפה פלח עזיר אין לאן תומפין לך
אל תגעם כי כי קדפתיך וכן נפה

17

העיר ויאמר לא אשחית אם אמצא שם
ארבעים וחמשה : ויסף עוד לדבר אליו
ויאמר אולי ימצאון שם ארבעים ויאמר
לא אעשה בעבור הארבעים : ויאמר אל
נא יחר לאדני ואדברה אולי ימצאון שם
שלשים ויאמר לא אעשה אם אמצא
שם שלשים : ויאמר הנה נא הואלתי לדבר
אל אדני אולי ימצאון שם עשרים ויאמר
לא אשחית בעבור העשרים : ויאמר אל
נא יחר לאדני ואדברה אך הפעם אולי
ימצאון שם עשרה ויאמר לא אשחית
בעבור העשרה : וילך יהוה כאשר כלה
לדבר אל אברהם ואברהם שב למקמו :
ויבאו שני המלאכים סדמה בערב
ולוט ישב בשער סדם וירא לוט ויקם
לקראתם וישתחו אפים ארצה :

קרתא ואמר לא איחבל אם
אשכח תמן ארבעין וחמשה :
ואוסיף עוד למללא קדמוהי
ואמר מאים ישתכחון תמן
ארבעין ואמר לא אעביד גמירא
בדיל ארבעין : ואמר לא כען
יתקף רוגזא דיי ואימליל מאים
ישתכחון תמן תלתין ואמר לא
אעביד גמירא אם אשכח תמן
תלתין : ואמר הא כען אסגיתי
למללא קדם יי מאים ישתכחון
תמן עשרין ואמר לא איחבל
בדיל עשרין : ואמר לא כען
יתקף רוגזא דיי ואימליל ברם
זמנא הדא מאים ישתכחון תמן
עשרה ואמר לא איחביל בדיל
עשרה : ואסתלק יקרא דיי כד
שיצי למללא עם אברהם ואברהם
תב לאתריה : ועלו תרין מלאכיא
לסדום ברמשא ולוט יתיב בתרעא
דסדום וחזא לוט וקם לקדמותהון
וסגיד על אפוהי על ארעא :

חלילה לך · לעולם הבא · השופט כל הארץ · נקוד בחטף פתח ה"א של השופט לשון תמיהה וכי מי שהוא שופט לא יעשה משפט אמת : התשחית בחמשה · והלא תשעה הן לכל כרך וכרך ואתה צדיק על כולם תצטרף עמהם · אולי ימצאון שם ארבעים וימלטו ארבעה כרכים וכן יצילו שלשים שלשה כרכים או עשרים יצילו שנים מהם וכן עשרה יצילו אחת · ואנכי עפר ואפר · על ידי נמרוד לולי רחמיך אשר עמדו לי : הואלתי · רציתי כמו ויואל משה : אולי ימצאון שם עשרה · על פחותות לא ביקש אמר דור המבול שמונה היו נח ובניו וארבעה וכנגדם ארבעה הרי שמונה ולא הצילו על דורם · ועל תשעה על ידי צירוף כבר ביקש ולא מצא : וילך ה' · כיון שנשתתק הסניגור הלך לו הדיין : ואברהם שב למקומו · נסתלק הדיין נסתלק הסניגור והקטיגור מקטרג לפיכך ויבואו שני המלאכים סדומה להשחית · שני המלאכים · אחד להפוך את סדום ואחד להציל את לוט שאין מלאך אחד עושה שתי שליחות · המלאכים · ולהלן קראן אנשים כשהיתה שכינה עמהם קראן אנשים · ד"א אצל אברהם שכחו גדול והיו המלאכים תדירין אצלו כאנשים קראן אנשים ואצל לוט קראן מלאכים : בערב · וכי כל כך שהו המלאכים מחברון לסדום אלא מלאכי רחמים היו וממתינין שמא יוכל אברהם ללמד סניגוריא עליהם : ולוט יושב · ישב כתיב אותו היום מינוהו שופט עליהם · וירא לוט · מבית אברהם למד לחזור על האורחים :

אתגלי כען ואזלון הכקבלתהון
דעלת לקדמי עברו אעביר
עמהון גמירא אם תיבין ואם
לא אתפרע ואזלו לסדום ואברהם
עד כען משמש בעלו קדם יי׃
וקריב אברהם ואמר הכדין
תשיצי זכאה עם חייבא ׃ מאים
אית חמשין זכאין בגו קרתא
הכדין תשיצי ולא תשבוקן
לאתרא בדיל חמשין זכאין די
בגוה ׃ קושטא אינון דיין
מלמעבד כפתגמא הדין
לשיצאה זכאה עם חייבא ויהא
כוכאה כחייבא קושטא אינון
דיין הדיין כל ארעא פרס יעביד
דינא ׃ ואמר יי׃ אם אשכח
בסדום חמשין זכאין בגו קרתא
ואשבוק לכל אתרא בדילהון ׃
ואתיב אברהם ואמר הא כען
אסגיתי למללא קדם יי׃ ואנא
עפר וקטם ׃ מאים יחסרון
מן חמשין זכאין חמשה התחבל בחמשה ית כל־

אדרה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי
עשו כלה ואם לא אדעה ׃ ויפנו משם
האנשים וילכו סדמה ואברהם עוד־נו
עמד לפני יהוה ׃ ויגש אברהם ויאמר האף
תספה צדיק עם רשע ׃ אולי יש חמשים
צדיקם בתוך העיר האף תספה ולא־
תשא למקום למען חמשים הצדיקם
אשר בקרבה ׃ חללה לך מעשת כדבר
הזה להמית צדיק עם רשע והיה כצדיק
כרשע חללה לך השפט כל הארץ לא
יעשה משפט ׃ ויאמר יהוה אם אמצא
בסדם חמשים צדיקם בתוך העיר ונשאתי
לכל המקום בעבורם ׃ ויען אברהם ויאמר
הנה נא הואלתי לדבר אל אדני ואנכי
עפר ואפר ׃ אולי יחסרון חמשים הצדיקם
חמשה התשחית בחמשה את כל־

אמנם אלד ואנא זקנתי : הייפלא מיחוה
דבר למועד אשוב אליך בעת חיה
ולשרה בן : ותבחש שרה לאמר לא
צחקתי כי יראה ויאמר לא כי צחקת :
ויקמו משם האנשים וישקפו על פני סדם
ואברהם הלך עמם לשלחם : ויחוה
אמר המכסה אנא מאברהם אשר אנא
עשה : ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום
ונברכו בו כל גויי הארץ : כי ידעתיו למען
אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו
ושמרו דרך יחוה לעשות צדקה ומשפט
למען הביא יחוה על אברהם את אשר
דבר עליו : ויאמר יחוה זעקת סדם
ועמרה כי רבה וחטאתם כי כבדה מאד :

בקושטא אלד ואנא סיבית :
היתכסא מן קדם יי פתגמא
לזמן אתוב לותך כעידן דאתון
קיימין ולשרה בר : וכדיברת
שרה למימר לא חייכית ארי
דחלית ואמר לא ברם חייכת :
וקמו מתמן גוברייא ואסתכיו על
אפי סדם ואברהם אויל עמיהון
לאלוואיהון : יי אמר המכסי
אנא מאברהם דאנא עביד :
ואברהם מהוא יהוי לעם סגי
ותקיף ויתברכון ביה כל
עממי ארעא : ארי גלי קדמי
ברחילו דיפקיד ית בנוהי וית
אינש ביתיה בתרוהי ויטרון
אורחן דתקנן קדם יי למעבד
צדקתא ודינא בגין דייתי יי
על אברהם ית דמליל עלוהי :
ואמר יי קבילת סדם ועמרה

ארי סגיאת וחובתהון ארי תקיפת לחדא :

וַיִּמַּהֵר אַבְרָהָם הָאֹהֱלָה אֶל שָׂרָה וַיֹּאמֶר
מַהֲרִי שְׁלֹשׁ סְאִים קֶמַח סֹלֶת לוּשִׁי וְעֲשִׂי
עֻגוֹת: וְאֶל הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן
בָּקָר רַךְ וָטוֹב וַיִּתֵּן אֶל הַנַּעַר וַיְמַהֵר ט
לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ: וַיִּקַּח חֶמְאָה וְחָלָב וּבֶן
הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וְהוּא
עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכֵלוּ: וַיֹּאמְרוּ
אֵלָיו אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָּאֹהֶל:
וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה
בֵן לְשָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח
הָאֹהֶל וְהוּא אַחֲרָיו: וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה ט
זְקֵנִים בָּאִים בַּיָּמִים חָדַל לִהְיוֹת לְשָׂרָה
אֹרַח כַּנָּשִׁים: וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר
אַחֲרֵי בְלֹתִי הָיְתָה לִּי עֶדְנָה וַאדֹנִי זָקֵן:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אַבְרָהָם לָמָּה זֶּה צָחֲקָה
שָׂרָה לֵאמֹר הַאַף

ואזחי אברהם למשכנא לות
שרה ואמר אוחי תלת סאין
קימחא ורסולתא לושי ועבידי
גריסן: ולות תורי רחט אברהם
ונסיב בר תורי רכיך וטב ויהב
לשולימא ואוחי למעבד יתיה:
ונסיב שמן וחלב ובר תורי
דעבד ויהב קדמיהון והוא משמש
עלויהון תחות אילנא ואכלו:
ואמרו ליה אן שרה אינתך ואמר
הא במשכנא: ואמר מיתב
איתוב לותך כעידן דאתון קיימין
והא בר לשרה אינתך ושרה
שמעת בתרע משכנא והוא
אחורוהי: והאברהם ושרה סיבו
עלו ביומין פסק מלטחוי לשרה
אורח כנשיא: וחייכת שרה
במשעהא למימר בתר דסיבית
תהי לי עונגין וריבוני סיבו: ואמר
יי לאברהם למה דנן חייכת
שרה למימר הבדם

קמח סלת, מכאן מפחמת עיניה נרים בתורתי' ועוד משלים מפיה לחמיה קמח וחזר מלת סלת לעצמה וקמח לעצמו על
מכחיש לבשרו לקדירה למלוכ חזוקמא, בן בקר ועוד, מלמד שרי היו כדי להאכילן מלא לעונות כחיל, אל
הבקר זה ישמעאל לחכבו כעונות, ויקח חמאה ולחם לפי שפרשת מרה בדיה מחזר לא חזרה כאמת לחיות
היום וכטומאת קבריהם, חמאה מומן לחלב מקולין אעל פניו, וכן תאכלך מצר עמם, חמר תקן קמץ מתיקן
לחיבי קמיצה, וייכלו, כדרכו כאדי מאכלו מכאן מלמד שלא יפנה לדם מלאכתם, ויאמרו אליו, בקוד ערב לחיות רגיל ל
מומחין בן לשנה חמר כל מקום שהכתוב רבה על הנקודים לחתם דורש לחתם הכתוב וכשהנקודים רבים על הכתוב לחתם
דורש לחת הנקודים מלמד שלא נברא מחלו לחיו לחברים לעדנו מיכאל לחדש בחכנסיה שלו לחיים עלו לחיים ולחסד על לחיים
קבה כחהל, כמועה קיץ, כעת חיים, כעת הזאת לבסוף הכתוב ופסח חיים ולבסוף הכתוב מוסיף ידעתי מדעת קרוין כשרה
לחלן כעת חיים עומד כעת הזאת מתחת חיים לבם מתהיו כלבם מלאים ורקיעים, סוכ לחסוב לחן בשרו סוכלך מאחוי
לחיו לחלן כשם שבא לחמר לו כאן ויחמר לך מלאך ה' מרכב לחרכב, ומוח חין בידו לחרכות לחלן בשליחותו על מקום
לחמר לשם כן כלי, ולשליש לח לחמר כן מלינסב לחמר לשוטרים לשוער הזקן כשרת חיכך חרש הוכקרת בן
ותחמר לח לחרובי חיים לקלים לח תבזה בספרתך ויהלכך לחמר סוכ לחסוב לחן לחמר לחתן המלאכים שהם חיים
הקדושים לעולם לבך לחמר לשוער לחסוב לחכל לחבי בשר ודם היום חי ולמחר מת בין חי בין מת לשוער הזה כשת חיים חם
חוכקרת בן ולח לחמר לחסוב לחלך: ומוח לחרים, קפתח חיים לחד מלאך חדל לחיות לשרים עפרת ומעפר דיקן כדי
נתן חולק מוח, לחרח כדומה: בקרבה לחמר, מסבבות כמעיים ולחמרים שהם הקדרים הלב עשוני, לבי שפרי הלב שהקר

עֶרְלָתוֹ׃ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם
וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ׃ וְכָל אַנְשֵׁי בֵיתוֹ יְלִיד בַּיִת
וּמִקְנַת כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן נֵכָר נִמְלוּ אִתּוֹ׃

פרש

וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְהוּא יוֹשֵׁב
פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם׃ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא
וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עָלָיו וַיַּרְא
וַיָּרָץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ
אָרְצָה׃ וַיֹּאמַר אֲדֹנָי אִם נָא מָצָאתִי חֵן
בְּעֵינֶיךָ אַל נָא תַּעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ׃ יֻקַּח
נָא מְעַט מַיִם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשָּׁעֲנוּ תַּחַת
הָעֵץ׃ וְאֶקְחָה פַת לֶחֶם וְסַעֲדוּ לִבְּכֶם
אַחַר תַּעֲבֹרוּ כִּי עַל כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל
עַבְדְּכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃

רְעוּתְלַתֵּיהּ׃ בְּכֵן יְמָא הֵין
אִיתְנְוַר אַבְרָהָם וְיִשְׁמָעֵאל בְּרֵיהּ׃
וְכָל אֲנָשֵׁי בֵיתֵיהּ יְלִידֵי בֵיתָא
וְזַבִּינֵי כַסְפָּא מִן בְּנֵי עַמְמַיָּא
אִתְגְּזַרוּ עִמֵּיהּ׃

פרש

וְאִתְגְּלִי לֵיהּ יְיָ בְּמֵישְׁרֵי מַמְרֵא
וְהוּא יָתִיב בְּתַרְעָא דְּמַשְׁכְּנָא כְּמֵיחֵם
יְמָא׃ וּזְקַף עֵינוֹהִי וְחָזָא וְהָא
תְּלָתָא גֻּבְרִין קָיְמִין עֲלוֹהִי וְחָזָא
וְרָהֵם לְקַדָּמוּתְהוֹן מִתְרַע
מַשְׁכְּנָא וְסָגִיד עַל אַרְעָא׃ וְאָמַר
יְיָ אִם כְּעַן אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין
קָדָמָךְ לָא כְּעַן תְּעִבַר מֵעַל
עַבְדָּךְ׃ יִסְכּוֹן כְּעַן וְעֵיר מַיָּא
וְאִסְחוֹ רַגְלֵיכוֹן וְאִיסְתְּמִיכוּ תְּחוֹת
אִילָנָא׃ וְאֶסַּב פִּיתָא דְּלַחְמָא
וְסַעֲדוּ לִבְּכוֹן בָּתַרְכֵן תַּעְבְּרוּן
אֲרֵי עַל כֵּן עֲבַרְתּוּן עַל עַבְדְּכוֹן
וַאֲמַרוּ כֵּן תַּעְבֵּיד כְּמָא דְּמַלֵּילְתָּא׃

וְעַל יִשְׁמָעֵאל שְׁמַעְתִּיךָ הִנֵּה בֵּרַכְתִּי אֹתוֹ
וְהִפְרֵיתִי אֹתוֹ וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ בִּמְאֹד מְאֹד
שְׁנֵים עָשָׂר נְשִׂיאִם יוֹלִיד וּנְתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל׃
וְאֶת בְּרִיתִי אָקִים אֶת יִצְחָק אֲשֶׁר תֵּלֵד
לְךָ שָׂרָה לַמּוֹעֵד הַזֶּה בַּשָּׁנָה הָאַחֶרֶת׃
וַיְכַל לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל ס
אַבְרָהָם׃ וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת יִשְׁמָעֵאל
בְּנוֹ וְאֵת כָּל יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֵת כָּל מִקְנַת
כַּסְפּוֹ כָּל זָכָר בַּאַנְשֵׁי בֵית אַבְרָהָם וַיָּמָל
אֶת בְּשַׂר עָרְלָתָם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ אֱלֹהִים׃ וְאַבְרָהָם בֶּן
תִּשְׁעִים וְתֵשַׁע שָׁנָה בְּהִמֹּלוֹ בְּשַׂר ס
עָרְלָתוֹ׃ וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה
שָׁנָה בְּהִמֹּלוֹ אֶת בְּשַׂר

וְעַל יִשְׁמָעֵאל קַבֶּלְתְּ צְלוֹתָךְ
הָא בְּרִיכִית יָתֵיהּ וְאַפְרִישִׁית יָתֵיהּ
וְאַסְגֵּית יָתֵיהּ לְחַדָּא לַחֲדָא תְּרֵי־
עֲשַׂר רַבְרְבִין יוֹלִיד וְאֶתְּנִנֵּיהּ
לְעַם סַגִּי׃ וְיָת קְיָמִי אֲקִים יָת־
יִצְחָק דְּתוֹלֵיד לָךְ שָׂרָה לְזִמְנָא
הָדֵין בְּשַׁתָּא אָחֳרָנָתָא׃ וְשֵׁיצִי
לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ וְאִסְתַּלַּק יְקָרָא
דַיְיָ מֵעִלּוֹהִי דְּאַבְרָהָם׃ וּדְבַר
אַבְרָהָם יָת יִשְׁמָעֵאל בְּרֵיהּ וְיָת־
כָּל יְלִידֵי בֵיתֵיהּ וְיָת כָּל זְבִינֵי
כַסְפֵּיהּ כָּל דְּכוּרָא בְּאֱנָשֵׁי בֵית
אַבְרָהָם וְגָזַר יָת בִּשְׂרָא
דְּעָרְלְתְהוֹן בְּרַם יוֹמָא הָדֵין
כְּמָא דְמַלֵּיל עִמֵּיהּ׃ וְאַבְרָהָם
בַּר תִּשְׁעִין וְתִשַׁע שְׁנִין בַּר־גָּזַר
בִּשְׂרָא דְעָרְלְתֵיהּ׃ וְיִשְׁמָעֵאל
בְּרֵיהּ בַּר תְּלַת עֲשַׂרְה שְׁנִין כַּד־
גָּזַר יָת בִּשְׂרָא

ויהי בריתי אקים את יצחק, לאחר כאחר חלף לשון חיבור סתום ומכוון לשון ובך תנו לומרים לפני קדם יודיד ומכוון, ר' ש' אומר ל' תכלית כך כהנה כאן לשון קו' כן הגבירה מכן האחרת כמאחר הנה ברכתי אותו ופרתי אותו והרבית אותו זה ישמעאל קו' ואת בריתי אקים את יצחק, ואת בריתי לשון הנה מיסורת ליצחק; יכ כמיליס יולי"ד וכעבים יכע כמו כמיליס ורוח; מעל אברהם, לשון נקייה הוה כלפי המקום ולשון סתדיקים מרכבתו של מקום; בעצם היום הזה, בו ביום שנצטוית ולא בלילה ולא בזום מן הלינצים ושלח יהו אוהבי ובל דורו אומרים היה רחימוהון לה הנחמוהו לשון ולקיים מצותו של מקום; וישלח, לשון ויפצל; כחמשלו כהפצלו כתו בהכרחם; כהזעלו כשר כהיה לו לומר מלי כהזעלו חלף כטל סבין ואח בערלתו וכח לאחוך וכיה מתיירא מפני שהיה זקן מה עשה הקב"ה ירדו ואחז עמו וכרית שנו וכרות עמו הכרית וכרות לו לא נאמר שלח כאן אלא כרת ברית ערלתו, כאברהם לא כלתי לפי שלא היה חפר הלא חיתוך הכשר שנשתנה על ידי תפוחים הכל ישמעאל שהיה ילד קורץ לחתוך הערלה ולפרוע הקילה לכך נאמר בו את כל; בעצם היום הזה, שמלאו לאברהם ג ויתמט שכיח לו שמעאל שלא עשה

פרשת וירא אליו יי

סנה נימול לאברהם וישמעאל בנו;
לנכדו את הקולה ר' חמא בר־
לילי לו היה וכח הכח ושאל לו בשנותיו; כחלבי, הוא שנתן לו עצה על הקילה לפי שבלה עליו כחלקו; ויתמט, שכיח עליו כחלקו
בקש לעמוד אחר לו יכח סב ואני אעמוד לאחת ימין לנכדך סיהו יומכי כעבדת הדיינין ואני כיעב עליהם שתה הקב"ה
ברחמיו אף עם עובר וסב ויבגיעם כבריתי; כחום היום הוכיח הכח הזה מעבדתקב"ה שלח לשטריחו כאורחי ולבי שרי חו
מצטער שלח היו אורחים כאי הכיח עליו בדמות האנשים; ותהי ב' אחבי אחד לבשר את שרה ואחד לרפאות
את אברהם ואחד לרפאות את אברהם שאין ילדך אחד שומד כ שלחיות תדיע לך שכן הוא שכל אחד ואחד מזכירין בשבח
רבים ואחרין אלו ובשורה אחרי שוב אשוב אליך וכתפיבת אברהם כאחר כי לא אוכל לעשות דבר לבלתי הקבי
פעיר ורפאל שריפה את אברהם הלך ושם להציל את לוט שמלאן ויהי כהוציאם אותם ויאמר המלט על נפשך
לעולם שהאחד היה מוציא;

לֹא מִזַּרְעֲךָ הוּא : וְחָמַל יְמוֹל יְלִיד בֵּיתֶךָ
וּמִקְנַת כַּסְפֶּךָ וְהָיְתָה בְרִיתִי בִּבְשַׂרְכֶם
לִבְרִית עוֹלָם : וְעָרֵל זָכָר אֲשֶׁר לֹא יִמּוֹל
אֶת בְּשַׂר עָרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
מֵעַמֶּיהָ אֶת בְּרִיתִי הֵפַר : ס וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים אֶל אַבְרָהָם שָׂרַי אִשְׁתְּךָ לֹא
תִקְרָא אֶת שְׁמָהּ שָׂרָי כִּי שָׂרָה שְׁמָהּ :
וּבֵרַכְתִּי אֹתָהּ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לְךָ בֵּן
וּבֵרַכְתִּיהָ וְהָיְתָה לְגוֹיִם מַלְכֵי עַמִּים מִמֶּנָּה
יִהְיוּ : וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל פָּנָיו וַיִּצְחָק וַיֹּאמֶר
בְּלִבּוֹ הֲלִבֶן מֵאָה שָׁנָה יִוָּלֵד וְאִם שָׂרָה
הֲבַת תִּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד : וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
אֶל הָאֱלֹהִים לוּ יִשְׁמָעֵאל יִחְיֶה לְפָנֶיךָ :
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲבָל שָׂרָה אִשְׁתְּךָ יֹלֶדֶת
לְךָ בֵּן וְקָרָאתָ אֶת שְׁמוֹ יִצְחָק וְהֲקִמֹתִי אֶת
בְּרִיתִי אִתּוֹ לִבְרִית עוֹלָם לְזַרְעוֹ אַחֲרָיו :

וְלֹא טַבְּיָךְ הוּא : כְּגוֹן יְצוּרִי יְד
בֵּיתְךָ וּבִן כַּסְפֶּךָ וְיִהְיוּ כְּקִיּוּמִי
בִּבְשַׂרְיכֶן לִקְיָם עוֹלָם : וְעָרֵל
דִּכְתִיב וְלֹא יָנוֹר אֶת בְּשָׂרוֹ
דְּעָרְלָתָה וְיִשְׁתַּיְיצִי אֲנָשָׁא הַהוּא
מֵעַמְּהָא אֶת קְיָמִי אַשְׁנִי

וְאָמַר יְיָ לְאַבְרָהָם שָׂרַי אִשְׁתְּךָ
לָא תִקְרֵי אֶת שְׁמָהּ שָׂרַי אֲרֵי
שָׂרָה שְׁמָהּ : וְאֵיבָרֵךְ יָתָהּ וְאַף
אִתֵּן מִינָהּ לָךְ בַּר וְאֵיבָרְכִינָהּ
וְתֵהֵי לִכְנִשִׁין וּמַלְכִין דְּשַׁלִּיטִין
בְּעַמְמַיָּא מִינָהּ יְהוֹן : וְנָפַל
אַבְרָהָם עַל אַפּוֹהִי וְחַדִי וְאָמַר
בְּלִבֵּיהּ הֲלִבַּר מְאָה שְׁנִין יְתֵי
וְלַד וְאִם שָׂרָה הַבַּת תִּשְׁעִין
שְׁנִין תְּלֵיד : וְאָמַר אַבְרָהָם קֳדָם
יְיָ לוּ יִשְׁמָעֵאל יִתְקַיַּם קֳדָמָךְ :
וְאָמַר יְיָ בְּקוּשְׁטָא שָׂרָה אִיתְּתָךְ
תְּלִיד לָךְ בַּר וְתִקְרֵי אֶת שְׁמֵיהּ
יִצְחָק וַאֲקִים יָת קְיָמִי עִמֵּיהּ
לִקְיָם עָלַם וְלִבְנוֹהִי בָּתְרוֹהִי :

ס ס ס ס ס ס

מחזרה למעיינתה מכלל היותה לי עדינה : וברכתיה · בהנקת סדיים כשנברכה לבך כיום ויצתה מלך יצחק מהיו מרבני
עליהם מהכיותו תמוהי מן קטנה וחומרים כגבו קוה והכיותה כל לחת בכח שהה ומיקיתה לה הכיותה והיה הניקה לת
כתוך קוה שחוד הניקה לבים סדיה כך רמזו באומרה : ויפל לחברהם על פניו ויצחק · תרגם אונקלוס וחדי ושחוק על
פרה תרגם לשון אחוך לשחק מחברים לחיין ושחוק והריה לה לחיוכה ולבנה וזהו שהקפיד הקכ"ה על פרה ולה הקפיד
על אחרים ומלבן מלח סנה · יש אגדיות שהן קיימות כמו שהגלה כגליתי קרוחה לקה זו קיימות וכן לחוד כלבן
הנעשה זה חסד לפלוני עושה לו חסד · הכת תשעים שנה היתה כדאי לילך על כתי סדורות הרחסוכ
ויש מוולדים בן חמש ויחות שנה כימי אברהם נפחעטו הסנים וכל תעמוד כח לעולם עד ולעיל · מעפרים דורות שחוח
ושר שברהם שפייסו עולדיתיקן בן כלעזים וכבי שבאי : לו ישמעאל · חלוחי שיחיה ישמעאל לימי כדאי לקבל שכר כלחי
יחיה לפניך · כירלחך פחו היתהלך לפני פלח קדמי · חכל לשון חמיחת דכתי חכל חמים חנחנו חכלבן לון לה :
וקרלת שמו יצחק · על שם שנאמר ושל עשר נפיונות ועל תשעים שנה שרה ומוסף יתי שבועל ויחוק של לברהם :
והקמותי לת בריתי לתו · לשון כחוק וחדי וכן כתיב ויחתה לת בריתי חשמור לתה וזרעך לחריך לדורותם לברית עולם
לקיים לת בריתי ביני וביניכם וזרעך יכול בני ישמעל וקטורה יהיו בכלל לקיים לת בריתי ולח עשו ת"ל
את בריתי אקים

יד

וְלֹא־יִקָּרֵא עוֹד אֶת־שִׁמְךָ אַבְרָם וְהָיָה
שִׁמְךָ אַבְרָהָם כִּי אַב הֲמוֹן גּוֹיִם נְתַתִּיךָ׃
וְהִפְרֵתִי אֹתְךָ בִּמְאֹד מְאֹד וְנָתַתִּיךָ לְגוֹיִם
וּמְלָכִים מִמְּךָ יֵצֵאוּ׃ וַהֲקִמֹתִי אֶת בְּרִיתִי
בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם
לִבְרִית עוֹלָם לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים וּלְזַרְעֲךָ
אַחֲרֶיךָ׃ וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֶת
אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֶת כָּל־אֶרֶץ כְּנַעַן לַאֲחֻזַּת
עוֹלָם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם וְאַתָּה אֶת־בְּרִיתִי
תִּשְׁמֹר אַתָּה וְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם׃ זֹאת
בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין
זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ הִמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר׃ וּנְמַלְתֶּם
אֶת בְּשַׂר עָרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת
בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם׃ וּבֶן שְׁמֹנַת יָמִים יִמּוֹל
לָכֶם כָּל זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם יְלִיד בַּיִת וּמִקְנַת

כֶּסֶף מִכֹּל בֶּן־נֵכָר אֲשֶׁר

הָיֹה פְּרֵא אָדָם יָדוֹ בַכֹּל וְיַד כֹּל בּוֹ וְעַל־
פְּנֵי כָל־אֶחָיו יִשְׁכֹּן׃ וַתִּקְרָא שָׁם יְהוָה
הַדֹּבֵר אֵלֶיהָ אַתָּה אֵל רֳאִי כִּי אָמְרָה הֲגַם
הֲלֹם רָאִיתִי אַחֲרֵי רֹאִי׃ עַל־כֵּן קָרָא לַבְּאֵר
בְּאֵר לַחַי רֹאִי הִנֵּה בֵּין קָדֵשׁ וּבֵין בָּרֶד׃
וַתֵּלֶד הָגָר לְאַבְרָם בֵּן וַיִּקְרָא אַבְרָם שֵׁם־
בְּנוֹ אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר יִשְׁמָעֵאל׃ וְאַבְרָם
בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּלֶדֶת הָגָר
אֶת־יִשְׁמָעֵאל לְאַבְרָם׃ וַיְהִי
אַבְרָם בֶּן־תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתֵשַׁע שָׁנִים וַיֵּרָא
יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֵל שַׁדָּי
הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים׃ וְאֶתְּנָה בְּרִיתִי
בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְאַרְבֶּה אוֹתְךָ בִּמְאֹד מְאֹד׃
וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־פָּנָיו וַיְדַבֵּר אִתּוֹ אֱלֹהִים
לֵאמֹר׃ אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתָּךְ וְהָיִיתָ לְאַב
הֲמוֹן גּוֹיִם׃

יְהִי טֶרֶד בְּאֵנָשָׁא וְהוּא יְרֵ־
צָרֵיךְ לְכוֹלָא וְאַף אֵינָשָׁא יְרֵ־
צָרֵיכִין לֵיהּ וְעַל־אַפֵּי כָּל־אֲחוֹהִי
יִשְׁרֵי׃ וְעָלְיָאת בִּשְׁמָא דַיְ־
דְאִתְמְלֵל עִמֵּהּ אִסְתַּיְרַת אַתְּ הִוְא
אִהָא חֵוִי כּוֹלָא אֲרֵי אִסְתַּיְרַת הַאֲ־
הֲבָא שָׁרִיתִי חֲוִא בְּתַר דְּאִתְעֲלִי
לִי׃ עַל־כֵּן קָרָא לִבְאֵרָא בֵּירָא
דְמַלְאָךְ קַיְמָא אִתְחֲוִי עֲלֵהּ הָא
הִיא בֵּין רָקֹם וּבֵין חַגְרָא׃ וְיָלִידַת
הָגָר לְאַבְרָם בַּר וְקָרָא אַבְרָם
שׁוּם בְּרֵיהּ דְיָלִידַת הָגָר יִשְׁמָעֵאל׃
וְאַבְרָם בַּר־תְּמָנֵן וְשִׁית שְׁנִין כַּד
יָלִידַת הָגָר יָת־יִשְׁמָעֵאל לְאַבְרָם׃
וַהֲוָה אַבְרָם בַּר־תִּשְׁעִין
וְתֵשַׁע שְׁנִין וְאִתְגְּלִי יְיָ לְאַבְרָם
וַאֲמַר לֵיהּ אֲנָא אֵל שַׁדַּי פְּלַח
קֳדָמַי וֶהֱוֵה שְׁלִים׃ וְאֶתֵּן קְיָמִי בֵּין
מֵימְרִי וּבָךְ וְאַסְגֵּי יָתָךְ לַחֲדָא
לַחֲדָא׃ וּנְפַל אַבְרָם עַל־אַפּוֹהִי
וּמַלֵּיל עִמֵּיהּ יְיָ לְמֵימָר׃ אֲנָא
הָא גְזַר קְיָמִי עִמָּךְ וְתִהֵי לַאֲבוּ
סַגִּי עַמְמִין׃

וקרית שמו יצחק ׀ פרש״י לשון צחוק ׀ לשון מדברות לנוד חיית כמו שכתב ויסב בחדר ויהי רוכב קשת ותרגום קשתא
ותחי לתקייר כלנוג ׀ ידי כלל ׀ לפשים ׀ יד כל כו ׀ הכל מוכיח ומתגרין כו ׀ ועל פני כל אחיו יפכון ׀ פירוש
שרש נגיל ׀ תתה לל רוחי ׀ בקוד קיון חטף מפני שהוא סוף פסוק שם דבר לעים פרישה כשלבון על עלמין ׀ דבר
אחר תתה לל רוחי משמע שהוא רוחין רוחין לוחי ׀ כי אמרים קנם קנם ׀ לשון תמיה וכי אמרים היינו סוף
פלים כחדברות רחיתי פלוחו של מקום ׀ אחרי רוחי ׀ לותם כבריתי של אברהם ותדע שפם קיימה רבילה לישראל
שלהים מחנות ראשו פנים אחת ואחר מות מות מה ראיתה לדבקה זה אחר זה ולא אחדים ׀ כאשר נחי רוחי ׀
כתרגומו דיולך קיימין אתחזי עלה ׀ ויקרא אברם ׀ אף על פי שלא נאמר אברם דברי הפולך שאחר ויקרא שמו
ישראל שרתה רוח הקדש עליו ויקרא ישראל ׀ ואברם בן שמונים שפה ושם שנים ׀ נשכחו של ישראל היו כתוב
לפני הבן שלם עשרים שפה בשתל ולא עיכב ׀ אני אל שדי ׀ אני הוא שדי כשלאותי לכל בריה נעשיך התהלך
לפני והיה לי לעים ותעמוד ׀ וכן כל מקום שהוא כמקרא פירושו דו לע לפני העמין ׀ התהלך לפני ׀ כתרגומו
פלח קדמי והיה תמים ׀ לף זה נוהי לחר נוהי היה שלם כבל כשיומתי ׀ ולפני תהיה שלם לפני
בחנות חיילם וכדבר הזה תהיה תמים שבל זמן שהתרלה כך תהה כשבל מום לפני ׀ דבר אחר והיה תמים עבמיו
תהה חבר ושומה לחיבים אני חוסיף אות על שמך ויהיו מכין לוקיותיך לשם כמכין חיכ־יך ׀ ואתנה בריתי ׀
ברית של אחבת וברית אחרן לנוליסה לך על ידי מעוה זו ׀ ויפול אברם על פניו ׀ מחזרת על סביבים שבני שלח מל
לך לך כה לך שנה ונוח אחר ׀ נשבת עלו ושם שחו כשבלנם נושל ונלני עיניים כך מצאתי בבריית רל שיעו׳ ׀ יג

וְעַל לוֹת הַנָּר עֲרִיאַת חֲזוֹת אַרְ
עַרְיַאת וְקַלַּת רִבְנָרָה בְּעִנְתָא׃
וְאַסְרַת שָׂרַי לְאַבְרָם דִּין לִי
עֲלָךְ אֲנָא יְהָבִית אַסְתִּי לָךְ וְחַזִּי
אֲרִי אַעֲרְיַאת וְקָלַת בְּעִנְתָא
יְדִין יְיָ בֵּינִי וּבָיִךְ׃ וְאָמַר אַבְרָם
לְשָׂרַי הָא אַסְתִּין בִּידִיךְ עֲבִידִי
לַיְהּ דְּתַקֵּן בְּעֵינָכִי וַעֲנָתָא שָׂרַי
וְעַרְקַת מִן קֳדָמָהָא׃ וְאַשְׁכַּחַהּ
מַלְאֲכָא דַּייָ עַל עֵינָא דְּמַיָּא
בְּדַרְתָּא עַל עֵינָא בְּאוֹרַח
דְּחָגְרָא׃ וְאָמַר הָגָר אַסְתָּא
דְּשָׂרַי בְּגַן אַתְיָא וּלְאָן אָזְלָא
וְאָמְרַת מִן קֳדָם שָׂרַי
רִיסוֹנְתִי אֲנָא עָרְקָת׃ וְאָמַר לַהּ
מַלְאֲכָא דַּייָ תּוּבִי לְוָת רִיסוֹנְתִיךְ
וְאִשְׁתְּעַבְּדִי תְּחוֹת יְדָהָא׃ וְאָמַר
לַהּ מַלְאֲכָא דַּייָ אַסְגָּאָה אַסְגֵּי
יָת בְּנָכִי וְלָא יִתְמְנוֹן מִכַּסְיָ
וְאָמַר לַהּ מַלְאֲכָא דַּייָ הָא אַתְ
מְעֻבָּא וְתֵלְדִין בַּר וְתִקְרִין שְׁמֵיהּ
יִשְׁמָעֵאל אֲרֵי קַבִּיל יְיָ צְלוֹתָךְ׃
וְהוּא

וַיָּבֹא אֶל הַנַּעַר וַתֵּהַר וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה
וַתֵּקַל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ׃ וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל
אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ אָנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי
בְּחֵיקֶךָ וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וָאֵקַל בְּעֵינֶיהָ
יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם
אֶל שָׂרַי הִנֵּה שִׁפְחָתֵךְ בְּיָדֵךְ עֲשִׂי לָהּ
הַטּוֹב בְּעֵינָיִךְ וַתְּעַנֶּהָ שָׂרַי וַתִּבְרַח מִפָּנֶיהָ׃
וַיִּמְצָאָהּ מַלְאַךְ יְהוָה עַל עֵין הַמַּיִם
בַּמִּדְבָּר עַל הָעַיִן בְּדֶרֶךְ שׁוּר׃ וַיֹּאמַר
הָגָר שִׁפְחַת שָׂרַי אֵי מִזֶּה בָּאת וְאָנָה
תֵּלֵכִי וַתֹּאמֶר מִפְּנֵי שָׂרַי גְּבִרְתִּי אָנֹכִי
בֹּרַחַת׃ וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ יְהוָה שׁוּבִי אֶל
גְּבִרְתֵּךְ וְהִתְעַנִּי תַּחַת יָדֶיהָ׃ וַיֹּאמֶר לָהּ
מַלְאַךְ יְהוָה הַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת זַרְעֵךְ וְלֹא
יִסָּפֵר מֵרֹב׃ וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ יְהוָה הִנָּךְ
הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ יִשְׁמָעֵאל
כִּי שָׁמַע יְהוָה אֶל עָנְיֵךְ׃ וְהוּא

ויכח מלאכא ותבר ותקל גבירתה בעיניה׃ ותקל גבירתה בעיניה׃ אמרת שרי זו לין אתרך כגוונא מה דאת עבדת
דייה מקמת מלת זכותה להדיין כל הפגם הלעג ולכי את גבירתי מכיה לה מוכחה׃ חמסי עליך׃ חמס הנעשה לי עליך תהי
מן לך את הנעשה בפחתך לה׃ לך זקפים מה תתן לי ואלכי הולך ערירי לא תתפלל שלא עליך והיה לך לזה תפלה על מה
ום יהי לחי כפקדית עיניך׃ ועוד דכריך לאתך חומם ממכי פחתה מומם בזיוכי ופוקדן׃ כיני וכיניך׃ כלכיך
מכוקדן חסרים ושה מלא קרי כיה וכתיב מלא מה בניסה מרה עין הרע בעיבורה על הגר ותפילה עוברה ידוע
ם מלאך יהוה לה הנך הרה והרי בכר הרתה ויהוה מכאר לה שתהר מלא מלאך מפילה הריון הראשון׃ ותקובה שרי
ך תת ויסתכלת בכם בקושי ע׳ עין הרע׃ תקל בעיניה לא׳ עין הרע מעלה לי מזה כאת׃ יגרע היה מה בן בלה שלא
ניתן לה בנים עמה לה בכם עמה כרכבי לאזן לי מזה לי מקו שתאמרי עליו מזה לכי כאת׃ ולכך לי מזה כאת זה בניתה
בנים עמר׃ ולכך תבכי׳ לשון לשון לכיוני כלוני וכך לשון לה המלאך עכיה לי מזה לה יגרעה מכיית שהיית
דייה עליה בם בנים עמר בנים ולת הולבת לי לקום לכיוכות שתתפלל עריריה בלי בנים וכן מניכו שכתוב בה בשרה
לבניה מילדה שלשה שמעאל שהוליד בנים עשר נשיאים ויאמר לה מלאך יי׳ עבר לכל לאמירה לאמירה היה שולח לה מלאך
לבר כלי מלאך בכל לשון׃ תקן הרה׃ בשתעוכי תדרי בחוי תכן הרה ד לשת מעוכה׃ ויולדת בן׃ כתיב ויולדת ותתב
ע יושבת בלבון מקוכות כלרגים׃ ותקרית שמו ישמעאל׃ עוני הוא לי בר כחוי שכאמר

כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית לֵאמֹר
לְזַרְעֲךָ נָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַר
מִצְרַיִם עַד הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר פְּרָת׃ אֶת
הַקֵּינִי וְאֶת הַקְּנִזִּי וְאֶת הַקַּדְמֹנִי׃ וְאֶת־
הַחִתִּי וְאֶת הַפְּרִזִּי וְאֶת הָרְפָאִים׃ וְאֶת־
הָאֱמֹרִי וְאֶת הַכְּנַעֲנִי וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי וְאֶת־
הַיְבוּסִי׃ ס וְשָׂרַי אֵשֶׁת
אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלָהּ שִׁפְחָה מִצְרִית
וּשְׁמָהּ הָגָר׃ וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל אַבְרָם הִנֵּה
נָא עֲצָרַנִי יְהוָה מִלֶּדֶת בֹּא נָא אֶל שִׁפְחָתִי
אוּלַי אִבָּנֶה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל ס
שָׂרָי׃ וַתִּקַּח שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם אֶת הָגָר
הַמִּצְרִית שִׁפְחָתָהּ מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים ס
לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתִּתֵּן אֹתָהּ
לְאַבְרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃

גֵּר יְיָ עִם־אַבְרָם קַיָּם לְמִיזַר
לִבְנָךְ יְהַבִית יָת אַרְעָא הָדָא
מִטְּוָרָא דְמִצְרַיִם עַד נַהֲרָא
רַבָּא נַהֲרָא פְּרָת׃ יָת שַׁלְמָאי
וְיָת קֵינָיְאי וְיָת קַרְמוֹנָאי׃ וְיָת־
חִיתָאי וְיָת פְּרִזָּאי וְיָת נְפִילָאי׃
וְיָת אֱמוֹרָאי וְיָת כְּנַעֲנָאי וְיָת
גִּרְגָּשָׁאי וְיָת יְבוּסָאי׃

וְשָׂרַי אִיתַּת אַבְרָם לָא
יְלִידַת לֵיהּ וְלַהּ אַמְתָּא מִצְרָיְתָא
וּשְׁמַהּ הָגָר׃ וַאֲמָרַת שָׂרַי
לְאַבְרָם הָא כְעַן מְמַנָּעַנִי יְיָ
מִלְּמֵילַד עַל כֵּן לוֹת אַבְרַי
מֵיתַי יָתַבְנִי מִנַּהּ וְקַבֵּיל אַבְרָם
לְמֵימַר שָׂרַי׃ וּדְבָרַת שָׂרַי אִיתַּת
אַבְרָם יָת הָגָר מִצְרָיְתָא אַמְתַּהּ
מִסּוֹף עַשַׂר שְׁנִין לְמִיתַב אַבְרָם
בְּאַרְעָא דִכְנָעַן וִיהַבַת יָתַהּ
לְאַבְרָם בַּעֲלַהּ לֵיהּ לְאִינְתּוּ׃

וְקָרִיב קְרְמוֹהִי יָת כָּל אִילָן
וּפְלִיג יָתְהוֹן בְּשׁוֹעָה וְיָהַב פַּלְגָּא
פַּלְגָּא לְקֹבֶל חַבְרֵיהּ וְיָת עָפָא
לָא פְלִיג : וּנְחַת עָפָא עַל־
פַּלְגֵיהוֹן וְאַפְרַח יָתְהוֹן אַבְרָם :
וַהֲוָה שִׁמְשָׁא לְמֵיעַל וּשְׁנָתָא
נְפְלַת עַל־אַבְרָם וְהָא אֵימְתָא
קַבֶּל סַגִּי נְפְלַת עֲלוֹהִי : וְאָמַר
לְאַבְרָם מְדַע תִּדַּע אֲרֵי דַיָּרִין
יְהוֹן בְּנָךְ בְּאַרְעָא דְּלָא דִלְהוֹן
וִיפַלְּחוּן בְּהוֹן וְיַעֲנוּן יָתְהוֹן אַרְבַּע
מְאָה שְׁנִין : וְאַף יָת עַמָּא
דְּיִפְלְחוּן בְּהוֹן דַּיְנָא אֲנָא וּבָתַר
כֵּן יִפְּקוּן בְּקִנְיָנָא סַגִּי : וְאַתְּ
תֵּיתֵי לְוָת אֲבָהָתָךְ בְּשָׁלָם
תִּתְכְּנֵשׁ בְּסֵיבוּ טָבָא : וְדָרָא
רְבִיעָאָה יְתוּבוּן הָכָא אֲרֵי לָא
שְׁלִים חוֹבָה דֶּאֱמוֹרָאָה עַד־
כְּעַן : וַהֲוָת שִׁמְשָׁא עָלַת וְקַבְלָא
הֲוָה וְהָא תַּנּוּר דְּתִנּוֹן וְבַעֲוָר
דְּאִשָּׁא דְּעָדָא בֵּין פַּלְגֵיָא הָאִילֵן :

וַיִּקַּח לוֹ אֶת כָּל אֵלֶּה וַיְבַתֵּר אֹתָם בַּתָּוֶךְ
וַיִּתֵּן אִישׁ בִּתְרוֹ לִקְרַאת רֵעֵהוּ וְאֶת־
הַצִּפֹּר לֹא בָתָר : וַיֵּרֶד הָעַיִט עַל הַפְּגָרִים
וַיָּשֶׁב אֹתָם אַבְרָם : וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא
וְתַרְדֵּמָה נָפְלָה עַל אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה
חֲשֵׁכָה גְדֹלָה נֹפֶלֶת עָלָיו : וַיֹּאמֶר
לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ
בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע
מֵאוֹת שָׁנָה : וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן
אָנֹכִי וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל : וְאַתָּה
תָּבוֹא אֶל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשֵׂיבָה
טוֹבָה : וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא
שָׁלֵם עֲוֹן הָאֱמֹרִי עַד הֵנָּה : וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ
בָּאָה וְעַלְטָה הָיָה וְהִנֵּה תַנּוּר עָשָׁן וְלַפִּיד אֵשׁ
אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה : בַּיּוֹם הַהוּא

בּוֹמָא הַהוּא

ויבתר יתהם . חלק כל אחד לגבי חלקים . לין דמקרקע יצחק וידי פטומו ולעפי סחיים כורית ברית שמו לעמוד הכותבתו
לבניו לאומיים את הארץ כדכתיב ביום ההוא כרת ה׳ את אברם ברית לאמר וגו׳ . ודרך כורתי ברית לחלוק כאחת
לעבור עליה כין כתריים כמו שאמר להלן העוברים בין בתרי השגל ולפי כהן תבור עמון ולפיד הם אמר עבר בין
הגזרים הלא שלשתן של שכינה היה שהוא הם ; ואת הצפור לא בתר . לפי שהחומות כשפלו לעברים וחלים וסגירי שנת
שכחוני פרים ואומ׳ אילן לאמר רחית בגלל הקדרים הוא מלך פרס ואומ׳ הצפיר הסעיר מלך יון ומשלו ישראל לגבי יון
קיימין והולכי לעולם הבא ; עיט . הוא לשון עוף על שם שהוא עט ושולף של הנכרות לעוף על לכל כמו ותענט של הגמל
הצפרים . הכתרים ; ויסב אותם . לשון פסיקה ופפרישה כמו יסב ראשו רמז שיכה דוד בן ימי בעותם ולין מכיירן
לויט ין הסמים עד שיכא הסים ; והנה אימה חשכה . רמז לגלות וחשך של בניות ; כי גר יהיה זרעך . משמעי יצחק
עד שיצאו ממצרים ת׳ שנה כי יצחק היה בן ס׳ שנה כשנולד יעקב ויעקב כשירד למצרים אומ׳ שני מגורי שלשי ושלש
שנה הרי קכ שנה וכשמצרים ר׳ כשנים ירדו שתים ושם תלת כמצרים הרי ת׳ שנה הרי קשת מיורדי מצרים היה בן ושמונה
שמותיו של קהת ושל עמרם ומשה שלשתם שהיה כשיצאו ישראל ממצרים לין שתה מיוצא שלש ס׳ שנה ושתה ברוך
לשוניין יהם כל השנים שחי קהת לאחר לידת עמרם ושני עמרם לאחר לידת משה : כאשר לא להם . כאשר ממצרים
כאשר של כאשר לא להם משעבד יצחק וינר לאברהם כאשר בפשתים וגו׳ וינר יצחק כגרר ויעקב אמ׳ לבור כאשר
כאשר : וגם את הגוי אשר יעבדו . וגם לרבות מלכיות שלך הם כלים על הם משעבדו כיצחק
דן . כשפר מכות ; כרכוש גדול . כממון גדול כמו שיכבלו את מלכיהם ; ואתה תבא של אבותיך ולא תראה כל הלה , אל
אבותיך . תחיה עובד ע׳ ז והוה מכבדו שיהא לעיני עולם שעשה תשובה שהיה תשובה : בשיבה טובה . שבשה שמיעבד בם
כיומיו ולא יצא עמו בתרכות רעה כיומיו לבני את חומת שכי קודם מותו וכו כיום מיד עמו : ודור רביעי . לאחר פיגלו שם

הַרְבֵּה מְאֹד ׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוִה
מַה תִּתֶּן לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶן מֶשֶׁק
בֵּיתִי הוּא דַּמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר ׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם
הֵן לִי לֹא נָתַתָּה זָרַע וְהִנֵּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ
אֹתִי ׃ וְהִנֵּה דְבַר יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר
לֹא יִירָשְׁךָ זֶה כִּי אִם אֲשֶׁר יֵצֵא
מִמֵּעֶיךָ הוּא יִירָשֶׁךָ ׃ וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה
וַיֹּאמֶר הַבֶּט נָא הַשָּׁמַיְמָה וְסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם תּוּכַל לִסְפֹּר אֹתָם וַיֹּאמֶר
לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ ׃ וְהֶאֱמִן בַּיהוָה
וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְדָקָה ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֶת לְךָ
אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ ׃ וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי
יְהוִה בַּמָּה אֵדָע כִּי אִירָשֶׁנָּה ׃ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו קְחָה לִי עֶגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעֵז
מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאַיִל מְשֻׁלָּשׁ וְתֹר וְגוֹזָל ׃

סַנְיָ לְחַרָא ׃ וְאָמַר אַבְרָם ג׳
אֱלָהִים מָה תִּתֶּן לִי וְאָנָא אָזֵיל
בְּלָא וְלַד וּבַר פַּרְנָסָא חַרְיָן
דְּבֵיתִי הוּא דַּמַּשְׁקָאָה אֱלִיעֶזֶר׃
וְאָמַר אַבְרָם הָא לִי לָא יְהַבְתְּ
וְלַד וְהָא בַר בֵּיתִי יְרִית יָתִי ׃
וְהָא פִּתְגָמָא דְיְ׳ עִמֵּיהּ לְמֵימַר
לָא יְרִיתָךְ דֵּין אֱלָהֵין בַּר דְּתוֹלִיד
הוּא יְרִיתָנָךְ ׃ וְאַפֵּיק יָתֵיהּ לְבַרָּא
וְאָמַר אִסְתַּכִּי כְעַן לִשְׁמַיָּא וּמְנֵי
כּוֹכְבַיָּא אִם תִּיכוֹל לְמִמְנֵי יָתְהוֹן
וְאָמַר לֵיהּ כְּרִין יְהוֹן בְּנָךְ ׃ וְהֵימִן
בַּמֵּימְרָא דְיְ׳ וְחַשְׁבַהּ לֵיהּ לְזַכוּ׃
וְאָמַר לֵיהּ אֲנָא ג׳ דְאַפֵּקְתָּךְ
מֵאוּר כַּשְׂדָּאֵי לְמִיתַּן לָךְ יָת־
אַרְעָא הָדָא לְמֵרְתַהּ ׃ וְאָמַר־
ג׳ אֱלָהִים בְּמָא אֵידַע אֲרֵי׳
אֵרְתִנַּהּ ׃ וְאָמַר לֵיהּ קָרֵיב
קֳדָמַי עֶגְלִין תְּלָתָא וְעִזִּין תְּלָת
וְדִכְרִין תְּלָתָא וְשַׁפְנִנָא וּבַר־
יוֹנָה ׃

ד ד ד ד ד ד ד ד ד ד

וּמַלְכִּי־צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וְיַיִן
וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן : וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר
בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם
וָאָרֶץ : וּבָרוּךְ אֵל עֶלְיוֹן אֲשֶׁר מִגֵּן צָרֶיךָ
בְּיָדֶךָ וַיִּתֶּן לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל : וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
סְדֹם אֶל אַבְרָם תֶּן לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרְכֻשׁ קַח
לָךְ : וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סְדֹם הֲרִמֹתִי
יָדִי אֶל יְהוָה אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :
אִם מִחוּט וְעַד שְׂרוֹךְ נַעַל וְאִם אֶקַּח
מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשַׁרְתִּי
אֶת אַבְרָם : בִּלְעָדַי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ
הַנְּעָרִים וְחֵלֶק הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ אִתִּי
ענֵר אֶשְׁכֹּל וּמַמְרֵא הֵם יִקְחוּ חֶלְקָם :
אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר־
יְהוָה אֶל־אַבְרָם בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר אַל תִּירָא
אַבְרָם אָנֹכִי מָגֵן לָךְ שְׂכָרְךָ

ומלכי צדק מלכא דירושלם
אפיק לחם וחמר והוא משמש
קדם אל עלאה : וברכיה ואמר
בריך אברם לאל עלאה דקנייניה
שמיא וארעא : וברוך אל עלאה
דמסר סנאך בידך ויהב ליה חד
מן עשרא מכולא : ואמר מלכא
דסדום לאברם הב לי נפשתא
וקנינא סב לך : ואמר אברם
למלכא דסדום ארימית ידי
בצלו קדם יי אל עלאה
דקנייניה שמיא וארעא : אם
מחוטא ועד ערקת מסנא ואם
אסב מכל דילך ולא תימר אנא
עתרית ית אברם : בר מדאכלו
עולימיא וחולק גוברייא דאזלו
עמי ענר אשכל וממרא אינון
יקבלון חולקהון : כתרגום
פתגמיא האילין הוה פתגמא
דיי עם אברם בנבואה למימר
לא תדחל אברם ממרי תקוף
לך אנא ך

מלכי צדק ׳ מדרש אגדה קוף שם כן נח : לחם ויין ׳ כך עושין ליגיעי מלחמה ורחוק ע פרק כאן עניו כעם של מקום ית כיון ׳ ומדרש אגדה רמז ע על המצות ויצא הנסבים מיקריכו כיון ׳ קונה ׳ כמו עומה על ידי עמיירנו קנין להיות ע ׳ מגן יהבניך וכן למגבך ירש ׳ ויתן ע לאברם מעשר מכל ׳ לפי פחיה כאן ׳ תן לי הנפש ׳ הנופים תן הסכי לאמר הכלת ׳ הרמותי ידי ׳ לשון שבועה מרים לחי לשון וכן כי נשבעתי נשבע לחי וכן כתתי בכף תסרה קח ממני כותן לחי לך בכף הסדה וקח ממני ׳ חשבב לענמי מן הסכי ׳ וחס תקח מכל אשר לך ׳ ואמר תאמר לתת לי שכר מכיות נגזיך ׳ ולא תאמר לחי העשרתי ׳ שהלך הכתוב לחי לעשרכי שכחת ואברלה שתך ׳ הנערים ׳ עבדי אשר הלכו אתי ׳ ועוד ענר אשכל וממרא ונו ׳ ל׳ עפ׳ שעברו כבשנו למלחמה שכחת קוף ועבריין ניכם ׳ ועבר ואכירין יאבו על הכלים לשמור לפי שכי הם יקחו חלקם ׳ ומשנו למד דוד שכחת כחלק היורד למלחמה כחלק היושב על הכלים יחדו יחלקו ׳ ולכך כאמר ניקי יהיה הקוף ומעלה ניסיתים לחק ולמשפט ולא כאמר מקום שהוא ולנלוח לפי שכבר נתן מחוק כיומי מכרים ׳ לחר ׳ כל מקום שכחת לחר שתוך הוא ולחרי מוסב כראשית ברכה לחר שכעשה ע כם זה שהרב את המלכים ויהיה דוחב על אחת קבל שכר על כל צדקותיו לבך כאמר אל תירא מכרך מגן לך שכרך הרבה מאד ׳ מגן לך ׳ מן הענוש על כל לוחץ נפשות שהרגת ומה שחתה דוחב על קיבוץ שכרך ׳ שכרך הרבה מאד ׳

כָּל־רְכֻשׁ סְדֹם וַעֲמֹרָה וְאֶת־כָּל־אָכְלָם
וַיֵּלֵכוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט וְאֶת־רְכֻשׁוֹ בֶּן־אֲחִי
אַבְרָם וַיֵּלֵכוּ וְהוּא יֹשֵׁב בִּסְדֹם׃ וַיָּבֹא
הַפָּלִיט וַיַּגֶּד לְאַבְרָם הָעִבְרִי וְהוּא שֹׁכֵן
בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא הָאֱמֹרִי אֲחִי אֶשְׁכֹּל וַאֲחִי
עָנֵר וְהֵם בַּעֲלֵי בְרִית־אַבְרָם׃ וַיִּשְׁמַע
אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו וַיָּרֶק אֶת־חֲנִיכָיו
יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנָה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת
וַיִּרְדֹּף עַד־דָּן׃ וַיֶּחָלֵק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הוּא
וְעַבְדָיו וַיַּכֵּם וַיִּרְדְּפֵם עַד חוֹבָה אֲשֶׁר
מִשְּׂמֹאל לְדַמָּשֶׂק׃ וַיָּשֶׁב אֶת כָּל הָרְכֻשׁ
וְגַם אֶת לוֹט אָחִיו וּרְכֻשׁוֹ הֵשִׁיב וְגַם אֶת
הַנָּשִׁים וְאֶת הָעָם׃ וַיֵּצֵא מֶלֶךְ סְדֹם
לִקְרָאתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ מֵהַכּוֹת אֶת־
כְּדָרְלָעֹמֶר וְאֶת־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל־
עֵמֶק שָׁוֵה הוּא עֵמֶק הַמֶּלֶךְ׃

כָּל־קִנְיָנָן דְּסְדוֹם וַעֲמוֹרָה וְיָת כָּל־
מֵיכְלְהוֹן וְאָזְלוּ׃ וְשִׁבְיוּ יָת־לוֹט
וְיָת־קִנְיָנֵיהּ בַּר־אֲחוּהִי דְּאַבְרָם
וְאָזַל וְהוּא יָתִיב בִּסְדוֹם׃ וַאֲתָא
פְּלֵיטָא וְחַוִּי לְאַבְרָם עִבְרָאָה
וְהוּא שָׁרֵי בְּמֵישְׁרֵי מַמְרֵא אֱמוֹרָאָה
אֲחוּהִי דְּאֶשְׁכֹּל וַאֲחוּהִי דְּעָנֵר
וְאִנּוּן אִינְשֵׁי קְיָמֵיהּ דְּאַבְרָם׃
וְשָׁמַע אַבְרָם אֲרֵי אֶשְׁתְּבִי אֲחוּהִי
וְרִיֵּין יָת־עוֹלֵימוֹהִי יְלִידֵי בֵּיתֵיהּ
תְּלָת מְאָה וְתִמְנְיַת עֲשַׂר וְרָדַף
עַד דָּן׃ וְאִתְפְּלִיג עֲלֵיהוֹן בְּלֵילְיָא
הוּא וְעַבְדּוֹהִי וּמְחָנָן וְרַדְפִנּוּן
עַד חוֹבָה דְּמִצְיְפוֹנָא לְדַמָּשֶׂק׃
וְאָתֵיב יָת כָּל־קִנְיָנָא וְאַף יָת־לוֹט
אֲחוּהִי וְקִנְיָנֵיהּ אָתֵיב וְאַף יָת־
נְשַׁיָּא וְיָת־עַמָּא׃ וּנְפַק מַלְכָּא
דְּסְדוֹם לְקַדְמוּתֵיהּ בְּתַר דְּיָתַב
מִלְּמִסְחֵי יָת כְּדָרְלָעֹמֶר וְיָת־
מַלְכַּיָּא דְּעִמֵּיהּ לְמֵישַׁר כְּפָנָא
הוּא בֵּית רֵישָׁא דְּמַלְכָּא׃

וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בָּא כְדָרְלָעֹמֶר
וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּכּוּ אֶת רְפָאִים
בְּעַשְׁתְּרֹת קַרְנַיִם וְאֶת הַזּוּזִים בְּהָם וְאֶת
הָאֵימִים בְּשָׁוֵה קִרְיָתָיִם׃ וְאֶת הַחֹרִי
בְּהַרְרָם שֵׂעִיר עַד אֵיל פָּארָן אֲשֶׁר עַל
הַמִּדְבָּר׃ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל עֵין מִשְׁפָּט הִוא
קָדֵשׁ וַיַּכּוּ אֶת כָּל שְׂדֵה הָעֲמָלֵקִי וְגַם אֶת
הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בְּחַצְצֹן תָּמָר׃ וַיֵּצֵא מֶלֶךְ
סְדֹם וּמֶלֶךְ עֲמֹרָה וּמֶלֶךְ אַדְמָה וּמֶלֶךְ
צְבֹיִים וּמֶלֶךְ בֶּלַע הִוא צֹעַר וַיַּעַרְכוּ אִתָּם
מִלְחָמָה בְּעֵמֶק הַשִּׂדִּים׃ אֶת כְּדָרְלָעֹמֶר
מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל מֶלֶךְ גּוֹיִם וְאַמְרָפֶל
מֶלֶךְ שִׁנְעָר וְאַרְיוֹךְ מֶלֶךְ אֶלָּסָר אַרְבָּעָה
מְלָכִים אֶת הַחֲמִשָּׁה׃ וְעֵמֶק הַשִּׂדִּים
בְּאֵרֹת בְּאֵרֹת חֵמָר וַיָּנֻסוּ מֶלֶךְ סְדֹם וַעֲמֹרָה
וַיִּפְּלוּ שָׁמָּה וְהַנִּשְׁאָרִים הָרָה נָסוּ׃

וַיִּקְחוּ אֶת

וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שְׁנִין אֲתָא
כְּדָרְלָעֹמֶר וּמַלְכַיָּא דְעִמֵּיהּ
וּמְחוֹ יָת גִּבָּרַיָּא דְעַשְׁתָּרוֹת
קַרְנַיִם וְיָת תַּקִּיפַיָּא דְבָהֶמְתָּא
וְיָת אֵימְתָנֵי דְשָׁוֵה קִרְיָתָיִם׃
וְיָת חוֹרָאֵי דִּי בְטוּרֵיָא דְשֵׂעִיר
עַד מֵישַׁר פָּארָן דְּסָמִיךְ עַל־
מַדְבְּרָא׃ וְתָבוּ וְאָתוֹ לְמֵישַׁר
פִּילוּג דִּינָא הִיא רֵיקָם וּמְחוֹ יָת־
כָּל חֲקַל עֲמָלֵקָאֵי וְאַף יָת־
אֱמוֹרָאָה דְיָתִיב בְּעֵין גְּדִי׃ וּנְפַק
מַלְכָּא דִּסְדוֹם וּמַלְכָּא דַּעֲמוֹרָה
וּמַלְכָּא דְאַדְמָה וּמַלְכָּא דִּצְבוֹיִם
וּמַלְכָּא דִּבְלַע הִיא צֹעַר וְסַדַּרוּ
עִמְּהוֹן קְרָבָא בְּמֵישַׁר חֲקַלָּא׃
עִם כְּדָרְלָעֹמֶר מַלְכָּא דְּעֵילָם
וְתִדְעָל מַלְכָּא דְּעַמְמִין וְאַמְרָפֶל
מַלְכָּא דְּבָבֶל וְאַרְיוֹךְ מַלְכָּא
דְּאֶלָּסַר אַרְבְּעָה מַלְכִין לְקֻבֵּל
חַמְשָׁה׃ וּמֵישַׁר חֲקַלָּא בֵּירִין
בֵּירִין מַסְקָן חֵימָרָא וְשַׁרְקוּ מַלְכָּא
דִּסְדוֹם וַעֲמוֹרָה וּנְפָלוּ תַּמָּן
וּדְשִׁתָּארוּ לְטוּרָא עֲרָקוּ׃

וּשְׁבוּ יָת־

וכארבע עשרה שנה · לאברהם כת כדרלעומר הוה בעל המעשה וכבשם בעוכי חקוריה ; והמלכים · חלו פלשה מלכיה · כהדדים · כהד פלגם · חיל פתרוס · פיתום כתרגומו , ואומר לכי פתרוס חיל לפתרוס פיתום חלף מיסור פל פתרוס חיל פתרוס · ופל ממרח לישעי פתו · ופל ירדן כבר פתו · ופל בנד בעל פתו · וכולן מתורגמין מיסרא וכל לחד ולחד פתו עניו ; פל המדבר · תכל המדבר כתו ועניו מיטה מכפה ; עין משפט · על פם העתיד פעתידין מפק ולפרן להפסט פם על עסקי לויתו קיצין ויפם מי מריבה · ולפנקלטם תרגמו כפשוטו מקום פתיו כבי תיריכה מיתכבדין פם כל ויפפטו ; פדה העמלקי · עדיין לא כלו עמלק ובקרח על פם העתיד ; חצצון תמר · הוא עין גדי מקרח חלף קרח כדכתי קיומט ביקומט ; לרכבה מלכים את הסוסה · ולפיכך כן נצחו קיומעני לפהוציאך פבבוריים קיו ולפיכך כן לא ניפע לפרם פלרדף לפחריהם ; כלרות כלרות חמר · כלרות קרקע פמושלין מקם לדמים לעיט פכבין , ומדרש לפורר פחיה קניט כהם וכעפה פם לעלך פדום פיכה פתי פהיו כלומות מיקנתן פלה קיו מלויכים פביכל לפרם מפורר כמדים מכבפן קלם וכיון פיכה זה מן קמור לפחיה כלפהם לפפרע ; קרים כפו · לפהר כפו · לפהר כפו כל תיכה פפריכה לפרי כתלתה קעילם קה כפופה · פיש חילק כין קרה להקדיה פהן כפוף תיכה עומדת כמיקום לפרי פקודיה פתח פתחתיה וקרי קדים כמו לל קד ולפיכו מעפרים לפי זה הר · וכפפוף נותן הפ עומדת כמיקום לפרי פקודיה פתח פתחתיה וקרי קדים כמו לל קד ולפיכו מעפרים לפי זה הר · וכפפוף נותן הפ

מעמו שא נא עינך וראה מן־ה־מקום
אשר־אתה שם צפנה ונגבה וקדמה־ה
וימה: כי־את כל־הארץ אשר־אתה ראה
לך אתננה ולזרעך עד־עולם: ושמתי
את־זרעך כעפר הארץ אשר־אם־יוכל
איש למנות את־עפר הארץ גם־זרעך
ימנה: קום התהלך בארץ לארכה
ולרחבה כי לך אתננה: ויאהל אברם
ויבא וישב באלני ממרא אשר בחברון
ויבן־שם מזבח ליהוה: פ

ויהי בימי אמרפל מלך שנער אריוך מלך
אלסר כדרלעמר מלך עילם ותדעל
מלך גוים: עשו מלחמה את־ברע מלך
סדם ואת־ברשע מלך עמרה שנאב מלך
אדמה ושמאבר מלך צבים ומלך בלע
היא צוער: כל־אלה חברו אל־עמק
השדים הוא ים המלח: שתים עשרה
שנה עבדו את־כדרלעמר ושלש עשרה
שנה מרדו:

מעשיה וקוף כנן ענך וחוי מן־
אתרא דאת תמן ליציפונא
ולדרומא ולטרינתא ולמערבא:
אריית כל־ארעא דאת חוי לך
אתננה ולבנך עד עלמא: ואישוי
ית־בנך סגיאין כעפרא דארעא
כמא דלית אפשר לגבר למימני
ית עפרא דארעא אף־בנך לא
יתמנון: קום הלך בארעא
לאורכה ולפותיה ארי לך אתננה:
ופרס אברם ואתא ויתיב במישרי
ממרא די בחברון ובנא תמן
מדבחא קדם יי: והוה ביומי
אמרפל מלכא דבבל אריוך
מלכא דאלסר כדרלעומר מלכא
דעילם ותדעל מלכא דעממין:
סדרו קרבא עם ברע מלכא
דסדם ועם ברשע מלכא דעמרה
שנאב מלכא דארמה ושמאבר
מלכא דצבוים ומלכא דבלע
היא צוער: כל־אילין אתכנשו
למישר חקליא הוא אתר ימא
דמלחא: תרתא עשרה שנין
פלחו ית־כדרלעומר ותלת־
עשרה שנין מרדו:

ויהי בימי אמרפל מלך שנער אריוך מלך
אלסר כדרלעמר מלך עילם ותדעל
מלך גוים: עשו מלחמה את־ברע מלך
סדם ואת־ברשע מלך עמרה שנאב מלך
אדמה ושמאבר מלך צבים ומלך בלע
היא צוער: כל־אלה חברו אל־עמק
השדים הוא ים המלח: שתים עשרה
שנה עבדו את־כדרלעמר ושלש עשרה
שנה מרדו:

וְלֹא נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו כִּי
הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו :
וַיְהִי רִיב בֵּין רֹעֵי מִקְנֵה אַבְרָם וּבֵין רֹעֵי
מִקְנֵה לוֹט וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי אָז יֹשֵׁב בָּאָרֶץ :
וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט אַל נָא תְהִי מְרִיבָה
בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין רֹעַי וּבֵין רֹעֶיךָ כִּי אֲנָשִׁים
אַחִים אֲנָחְנוּ : הֲלֹא כָל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ
הִפָּרֶד נָא מֵעָלָי אִם הַשְּׂמֹאל וְאֵימִנָה
וְאִם הַיָּמִין וְאַשְׂמְאִילָה : וַיִּשָּׂא לוֹט אֶת
עֵינָיו וַיַּרְא אֶת כָּל כִּכַּר הַיַּרְדֵּן כִּי כֻלָּהּ
מַשְׁקֶה לִפְנֵי שַׁחֵת יְהוָה אֶת סְדֹם וְאֶת
עֲמֹרָה כְּגַן יְהוָה כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בֹּאֲכָה
צֹעַר : וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֵת כָּל כִּכַּר הַיַּרְדֵּן
וַיִּסַּע לוֹט מִקֶּדֶם וַיִּפָּרְדוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו :
אַבְרָם יָשַׁב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְלוֹט יָשַׁב בְּעָרֵי
הַכִּכָּר וַיֶּאֱהַל עַד סְדֹם : וְאַנְשֵׁי סְדֹם
רָעִים וְחַטָּאִים לַיהוָה מְאֹד : וַיהוָה
אָמַר אֶל אַבְרָם אַחֲרֵי הִפָּרֶד לוֹט

וְלָא סוֹבַרְתְּ יַתְהוֹן אַרְעָא לְמֵיתַב
סַחְרָא אֲרֵי חֻשְׁבַּנְהוֹן סַגִּי וְלָא
יְכִילוּ לְמֵיתַב פַּחְרָא : וַהֲוָה־
סַעוּתָא בֵּין רָעֵי בְעִירָא דְאַבְרָם
וּבֵין רָעֵי בְעִירָא דְלוֹט וּכְנַעֲנָאָה
וּפְרִיזָאָה כְּבֵין יָתִיב בְּאַרְעָא :
וַאֲמַר אַבְרָם לְלוֹט לָא כְעַן תְּהֵי
סַעוּתָא בֵּינָא וּבֵינָךְ וּבֵין רָעָוָתַי
וּבֵין רָעָוָתָךְ אֲרֵי גוּבְרִין אַחִין
אֲנַחְנָא : הֲלָא כָל אַרְעָא קֳדָמָךְ
אִיתְפְּרֵשׁ כְּעַן מִלְּוָתִי אִם אָרַת
לִיפְוָנָא אֲנָא לְדָרוֹמָא וְאִם אָת
לְדָרוֹמָא אֲנָא לִיפְוָנָא : וּזְקַף
לוֹט יָת עֵינוֹהִי וַחֲזָא יָת כָּל־
מֵישַׁר יַרְדְּנָא אֲרֵי בּוּלְהּ בְּרַת
שְׁקֵי קֳדָם חֲבָלוּת יְיָ יָת־
סְדוֹם וְיָת עֲמוֹרָה כְּגִנְתָא דַייָ
כְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם מָטֵי לְצוֹעַר :
וְאָתַר לֵיהּ לוֹט יָת כָּל מֵישַׁר־
יַרְדְּנָא וּנְטַל לוֹט מִקַּדְמֵיתָא
וְאִיתְפְּרַשׁ גְּבַר מִלּוֹת אֲחוֹהִי :
אַבְרָם יָתִיב בְּאַרְעָא דִכְנָעַן וְלוֹט
יָתִיב בְּקִרְוֵי מֵישְׁרָא וּפְרַס עַד־
סְדוֹם : וְאֵינָשֵׁי דִסְדוֹם בִּישִׁין
בְּמָמוֹנְהוֹן וְחַיָּבִין בְּגוֹיְתְהוֹן קֳדָם
יְיָ לַחֲדָא : וַיְיָ אֲמַר לְאַבְרָם בָּתַר דְּאִתְפְּרַשׁ לוֹט

ולא כסח · לשון קנין וצריך להוסיף עליו כיון ולא כסח לאותם מדינה הארץ לא היתה יכולה להחזיק מרוצה לשיעורם ·
לשיכך כתב ולא כסח לשון זכר : ויהי ריב · פסיו רועים על לוט רשעים ומרעיס כהמותם כשדות לחרים ורועי אברם
מוכיחין לותם על הגזל ואם לומרים ניתנה הארץ לאברם ולא לין יורש ולוט יורשו ולין זה גזל · ורועי אברם לומרין
עדיין הכנעני בארץ ולא זכה כה אברם עדיין לבך לחיר הכתוב והכנעני אז בארץ : חכמים אחים · קרובים ומדל
תגדיר דומים בקלסתר פנים : אם המיטיב ואימנה · כגון אמר תשב אבי לא אתרחק ממך ואהיה לך לימין ולשמאל ואף
דבר הכורך לי מכאן ויסוע אברם כי כשכה לחיי וגו' : ואימינה · לימין את עצמי כיון ואשמאילה אשמיל את עצמי
ואם תאמר היה ליעקב ואימינה ים כתיקום לחר כתיקום אם ים להימין ולהשמיל ולין כתוב להימין : כי כלה ומקף ·
ארץ בחלי מים : לפני שחת · לפני שחת סדום ואת עמרה · קיים חופן מיסוד כבן ע"ל לגילגל כארץ מיצרים לגרשים : כאכה
צער · ער צער · ומדרש אגדה דורשו לגנאי על שהיו שחוקי זנות כחבירתן כתיסכת קודש : ככר · מיסוך
כתרגומו : מקדם · כשם שיצא אברם והלך לו מאיצלו כך לוט כשכותן כתיסכת קודש : ככר · מיסוך

חֲמִשִּׁים בָּעֲבוּרָה וְיִהְיוּ לוֹ צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹרִים
וְעֲבָדִים וּשְׁפָחֹת וַאֲתֹנֹת וּגְמַלִּים׃ וַיִּנָּגַע
יְהוָה אֶת פַּרְעֹה נְגָעִים גְּדֹלִים וְאֶת בֵּיתוֹ
עַל דְּבַר שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם׃ וַיִּקְרָא
פַרְעֹה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר מַה זֹּאת עָשִׂיתָ לִי
לָמָּה לֹא הִגַּדְתָּ לִי כִּי אִשְׁתְּךָ הִוא׃ לָמָּה
אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא וָאֶקַּח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה
וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קַח וָלֵךְ׃ וַיְצַו עָלָיו
פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיְשַׁלְּחוּ אֹתוֹ וְאֶת אִשְׁתּוֹ
וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לוֹ׃ וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם
הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ ס
הַנֶּגְבָּה׃ וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֶה
בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב׃ וַיֵּלֶךְ לְמַסָּעָיו מִנֶּגֶב וְעַד
בֵּית אֵל עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם
אָהֳלֹה בַּתְּחִלָּה בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעַי׃
אֶל מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁם
בָּרִאשֹׁנָה וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם יְהוָה׃
וְגַם לְלוֹט הַהֹלֵךְ אֶת אַבְרָם הָיָה צֹאן
וּבָקָר וְאֹהָלִים׃

אוֹטַב בְּרִילָה וְהוּא לֵיהּ עָאן
וְתוֹרִין וְחַמָּרִין וְעַבְדִין וְאַמְהָן
וְאָתָנָן וְגַמְלִין׃ וְאִיתִי יְיָ עַל־
פַּרְעֹה מַכְתְּשִׁין רַבְרְבִין וְעַל־
אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ עַל עִיסַק שָׂרַי אִיתַּת
אַבְרָם׃ וּקְרָא פַּרְעֹה לְאַבְרָם
וְאָמַר מָה דָּא עֲבַדְתְּ לִי לְמָה
לָא חַוִּיתָא לִי אֲרֵי אִיתְּתָךְ הִיא׃
לְמָה אֲמַרְתְּ אֲחָתִי הִיא וּדְבָרִית
יְתַהּ לִי לְאִנְתּוּ וּכְעַן הָא אִיתְּתָךְ
דְּבַר וְאֵיזֵל׃ וּפְקִיד עֲלוֹהִי פַּרְעֹה
גּוּבְרִין וְאַלְוִיאוּ יָתֵיהּ וְיָת אִיתְּתֵיהּ
וְיָת כָּל דִּילֵיהּ׃ וְסַלֵּיק אַבְרָם
מִמְצְרַיִם הוּא וְאִיתְּתֵיהּ וְכָל דִּלֵיהּ
וְלוֹט עִמֵּיהּ לְדָרוֹמָא׃ וְאַבְרָם
תַּקִּיף לַחְדָא בְּבָעִירָא בְּכַסְפָּא
וּבְדַהֲבָא׃ וַאֲזַל לְמַטְלָנוֹהִי
מִדָּרוֹמָא וְעַד בֵּית אֵל עַד
אַתְרָא דִּשְׁרִיָּת תַּמָּן מַשְׁכְּנֵהּ
בְּקַדְמִיתָא בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין עָי׃
לְאַתַר מַדְבְּחָא דַּעֲבַד תַּמָּן
בְּקַדְמִיתָא וְצַלִּי תַּמָּן אַבְרָם
בִּשְׁמָא דַיְיָ׃ וְאַף לְלוֹט דְּאָזֵיל
עִם אַבְרָם הֲוָה עָאן וְתוֹרִין
וּמַשְׁכְּנִין׃

וַיְהִי כְּבֹא אַבְרָם מִצְרַיְמָה, הֵיטִיב לוֹ לְמַעַן אַבְרָהָם אֲנַרְיְמָה אֲלֵי לְמַעַן שֶׁתְּהֵא כְּתִיבָה וְעַל יְדֵי שֶׁתִּבְעֲטוּ הַכֶּסֶף עַל מְכַּסְּכֵי
פְּתָחוֹ וְלֹא לְתוֹכָהּ; וַיִּקָּנֵעַ לוֹ פַּרְעֹה, הִשְׁלִיךְ כִּיכָּרוֹ לְתוֹךְ הַבַּיִת זֶה לְתוֹךְ: וַיִּתְאַכְּרוּ הֵיטִיב כְּעַבּוּדַת פַּרְעֹה;
וַיִּנָּגַע, כְּמוֹ וַיִּתֵּן לְבָבָהּ מְהַתְּמְהִים הָיָה לוֹ כֹּה; עַל דְּבַר שָׂרַי, עַל פִּי דִּבּוּרָהּ מוֹמֶרֶת לְמַעְלָה כָּךְ וְהוּא מְכֻוָּן; קַח
לֵךְ, לֹא כְּתִיכְלֵךְ מְחִיל הָיָה יָדַע לִבָּהּ לֹא אָחוֹר לֹא לָךְ וְאֶל תַּעֲמוֹד מְהַזְמְּרִים מְטוֹפְפִים כְּזֶה הֵם מְטַהֲמִּי חֲזִירוֹת
מְרוּסִים זְרוּעוֹתָם; וַיְצַו עָלָיו, עַל אוֹדוֹתָיו וְשֻׁמְרֵי; וַיְסַלְּחוּ, כְּתַרְגּוּמוֹ וְתַלְיוּהוּ: כְּכֹד מְאֹד, טְעָנָן מִפְּלוֹת; וַיֵּלֶךְ
אַבְרָם הַנֶּגְבָּה, לִירוּשָׁה עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ מְבַקֵּשׁ לְיַעֲלָה הִלֵּךְ וְנִסְמַךְ הַנֶּגְבָּה לְהַר הַמּוֹרִיָּה וּמִכָּל מָקוֹם כְּמַהֲלָךְ
אַבְרָם הַנֶּגְבָּה, לִירוּשָׁה עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ מְבַקֵּשׁ לְיַעֲלָה הִלֵּךְ וְנִסְמַךְ הַנֶּגְבָּה לְהַר הַמּוֹרִיָּה וּמִכָּל מָקוֹם כְּמַהֲלָךְ
מְהַזְמְּרִים לְאֶרֶץ כְּנַעַן מִדְּרוֹם לְצָפוֹן קוֹרֵא מַסָּע מְהַזְמְּרִים כִּירוּשָׁה עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ מְטוֹפְפִים כְּאַשְׁכְּנַז וְכִבְנוֹ
לְאֶרֶץ; וַיֵּלֶךְ לְמַסָּעָיו, כְּמַחֲזִי תֵּלֶךְ וְלֹא כְּתִכְתְּבִיוּת פְּתִיחָה לֹא כְּמַהֲלָךְ עִמּוֹ כְּמַהֲלָךְ דֶּרֶךְ אֶרֶץ כְּנַעַן מְהַתְּמְהִים
עַל, ד׳ כְּתִיב בְּחִזְרָתוֹ פְּרָט לְתַקְפּוּתוֹ; מִנֶּגֶב, לְאֶרֶץ מְהַזְמְּרִים כִּירוּשָׁה עַל אֶרֶץ כְּנַעַן; וַיִּקָּרֵא עִם, וְאִתְּפַרְקַת עִם אַבְרָם כְּמוֹ
עִמּוֹ יָם לְעִמּוֹ וַיִּקָּרֵא עִם עִכְּבוֹנִי כְּעִם ״ן״; וְגַם עֹשֶׂר הַהוֹלֵךְ, מִי גָּרַם לוֹ שֶׁהָיָה לוֹ זְכוּת שֶׁתִּכְתֵּב עִם אַבְרָם כְּמוֹ

וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן
אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה
הַנִּרְאֶה אֵלָיו׃ וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם הָהָרָה מִקֶּדֶם
לְבֵית־אֵל וַיֵּט אָהֳלָה בֵּית־אֵל מִיָּם וְהָעַי
מִקֶּדֶם וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה׃ וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ הַנֶּגְבָּה׃

פ וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם
מִצְרַיְמָה לָגוּר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעָב בָּאָרֶץ׃
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבוֹא מִצְרָיְמָה וַיֹּאמֶר
אֶל־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה
יְפַת־מַרְאֶה אָתְּ׃ וְהָיָה כִּי־יִרְאוּ אֹתָךְ
הַמִּצְרִים וְאָמְרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי
וְאֹתָךְ יְחַיּוּ׃ אִמְרִי־נָא אֲחֹתִי אָתְּ לְמַעַן
יִיטַב לִי בַּעֲבוּרֵךְ וְחָיְתָה נַפְשִׁי בִּגְלָלֵךְ׃
וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְרַיְמָה וַיִּרְאוּ
הַמִּצְרִים אֶת־הָאִשָּׁה כִּי־יָפָה הִוא מְאֹד׃
וַיִּרְאוּ אֹתָהּ שָׂרֵי פַרְעֹה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל
פַּרְעֹה וַתֻּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פַּרְעֹה׃ וּלְאַבְרָם

ואתגלי ליה לאברם
ואמר לבנך אתן ית ארעא הדא
ובנא תמן מדבחא קדם יי
דאיתגלי ליה׃ ואיסתלק מתמן
לטורא ממדנח לבית אל ופרסיה
למשכנוי בית אל ממערבא ועי
ממדנחא ובנא תמן מדבחא קדם
יי וצלי בשמא דיי ונטל אברם
אויל ונטיל לדרומא׃ וחוה
כפנא בארעא ונחת אברם
למצרים לאיתותבא תמן ארי
תקיף כפנא בארעא׃ וחוה כד־
קריב למיעל למצרים ואמר
לשרי איתתיה הא כען ידיענא
ארי איתתא שפירת חיזו את׃
ויהי טו יהוון יתיך מצראי ויטרון
איתתיה דא ויקטלון יתי ויתיך
יקיימון׃ אמרי כען דאחת את
בדיל דיוטב לי בדילך ותתקיים
נפשי בפתגמייכי׃ וחוה כד עאל
אברם למצרים וחזו מצראי ית־
איתתא ארי שפירה היא לחדאו׃
וחזו יתה רברבי פרעה ושבחוה
יתה לפרעה ואידברת איתתא
לבית פרעה׃ ולאברם

ויכן שם מזבח׳ על כמורת שכם ועל כאורת ארן ישראל׳ וייעתק משם׳ מיעתק משם לאחנו׳ מקדם לבית אל׳
כמזרחה של בית אל מיתחת בית אל כמערבו קוץ שנאחר בית אל מים׳ לחלן׳ לחלה כתיב כתחלה כמו לחת לחלן
לפתע ולאחר כך לחת לחלן שלו כך׳ ויכן שם מזבח׳ כתובה פעמים בכאן׳ לחכמל שם על עון עכן ויתחלל עליהם
ויזבו ויקרא בשם יי׳ הלוך ונסוע׳ יוסב כאן חדש לו יותר ומוסב משם ג׳ ויטה לחלן כתיב׳ מנגבה׳ ונגבה
מוסיף הנגבה לרדומים של ארן ישראל וחוזר לצד ירושלים שהיא כהלקו של יהודה שנטלו כדרומים של ארן ישראל
קרי חמוריים שהיו נחלתו כך׳ ויעב כאחר׳ כאחותה ארן לצדיה לעבותו שהיו יחידה׳ לאחר דכרי של מקום שאחר לו
לבית ארן כנען ועכשיו משיאו לעצת מיוסף׳ קנה כל ידעתי׳ אף׳ פעד עכשיו לא הכיר כה מדוב בישעיה שכשניפס
ועכשיו הכיר כה על ידי ישעיה׳ ר׳ מ׳ מנקב שעולם פעל ידי טורח הדרך לפנה חזורת מיופי לביעור חזו עמידם
ביופים׳ ופעמוני קנה כל ידעתי יביב פעה פים לי לחלב על יופיך׳ ידעתי׳ זה יפיים כי יפת מראה את ועכשיו
אמו כאים כין לכפים מחוריו ומכוערים לחיפים של כושיים ולא תוירגלו כאשה יפת ודיומה לו קנה כל לחדוני סורו
כל׳ לעשן ישב לי בעבורך׳ ירעמו לי מירעמורת׃

וַאֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת
אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אַרְצָה כְּנָעַן: וַיַּעֲבֹר
אַבְרָם בָּאָרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכֶם עַד אֵלוֹן
מוֹרֶה וְהַכְּנַעֲנִי אָז בָּאָרֶץ:

וּמֵאָתַיִם שָׁנָה וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן:

פרשה

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אַבְרָם לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ
וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אַרְאֶךָּ: וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְךָ
וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ וְהְיֵה בְּרָכָה: וַאֲבָרְכָה
מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלֶּלְךָ אָאֹר וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל
מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה: וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן
חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מֵחָרָן:
וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת שָׂרַי אִשְׁתּוֹ וְאֶת לוֹט בֶּן
אָחִיו וְאֶת כָּל רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכָשׁוּ וְאֶת
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת ס
אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אַרְצָה כְּנָעַן: וַיַּעֲבֹר
אַבְרָם בָּאָרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכֶם עַד אֵלוֹן
מוֹרֶה וְהַכְּנַעֲנִי אָז בָּאָרֶץ:

וּמֵאָתַיִם שָׁנָה וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן:

פרשה

וַיֹּאמֶר יְיָ לְאַבְרָם אֱוִיל לֶךְ
מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ
לָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ: וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי
לְעֵם סַגִּי וַאֲבָרֶכְךָ וַאֲרַבֶּי שְׁמָךְ
וְתֶהֵא מְבָרָךְ: וַאֲבָרֵךְ מְבָרְכָךְ
וּמְלַטְּטָךְ אֵילוֹט וְיִתְבָּרְכוּן בְּזִילָךְ
כָּל רַעֲיַת אַרְעָא: וַאֲזַל אַבְרָם
כְּמָא דְמַלֵּיל עִמֵּיהּ יְיָ וַאֲזַל
עִמֵּיהּ לוֹט וְאַבְרָם בַּר שִׁבְעִין
וְחַמֵּשׁ שְׁנִין בְּמִפְּקֵיהּ מֵחָרָן:
וְדַבַּר אַבְרָם יָת שָׂרַי אִתְּתֵיהּ
וְיָת לוֹט בַּר אָחוּהִי וְיָת כָּל
קִנְיָנְהוֹן דִּקְנוֹ וְיָת נַפְשָׁתָא
דְּשַׁעְבִּדוּ לְאוֹרַיְתָא בְּחָרָן וּנְפָקוּ
לְמֵיזַל לְאַרְעָא דִּכְנָעַן וְאַתַּן
לְאַרְעָא דִּכְנָעַן: וְעָבַר אַבְרָם
בְּאַרְעָא עַד אֲתַר שְׁכֶם עַד
מֵישַׁר מוֹרֶה וּכְנַעֲנָאָה בְּכֵין
בְּאַרְעָא:

ואמר יי לאברם איזל לך מארעך וממולדתך ומבית אבוך לארעא דאחזינך: ואעבדינך לעם סגי ואברכינך וארבי שמך ותהא מברך: ואיברך מברכך ומלטטך אילוט ויתברכון בזילך כל רעית ארעא: ואזל אברם כמא דמליל עמיה יי ואזל עמיה לוט ואברם בר שבעין וחמש שנין במפקיה מחרן: ודבר אברם ית שרי אינתתיה וית לוט בר אחוהי וית כל קנינהון דקנו וית נפשתא דשעבדו לאוריתא בחרן ונפקו למיזל לארעא דכנען ואתו לארעא דכנען: ועבר אברם בארעא עד אתר שכם עד מישר מורה וכנענאה בכין בארעא:

ולך ולך: כמיון כל: והיה ברכה. מברכות יהיו נתונות בידך עד עכשיו היו בידי ברכתי לאדם ועכשיו לוקחך ומעשה יתה תברך את אשר תחסרון כל. ר"ש ואעשך לגוי גדול: זה פלוני שלי מברכים. ואברכך זה פלוני שלי ינחך ואברלה סוף זה פלוני שלי יעקב יכול יהו חותמי כבלן ת"ל והיה ברכה כך חותמין ולא כהם: מארריך, ואלה כבר יצא עמם עם לבן ועד עתה חרון אף בם לא הכה התרחק עוד ועד מכיית לכיך: ואפר אלוף, לא נגלה על יתרון מיד כדי לחכמה כעיקרו ולתת לו שכר על כל דבור ודבור כיוצא בו על אחד מהם כיוצא בו ולקרוא עניות את הקריאתם אשר דובר לך: וכברכו כך, יש מברכות ברכה וזהו פשוטו אלא מדרשו אדם מוסיף לבנו תהא כאברהם וכן כל וכברכו כך מכאן מוכיח כך יברך ישראל לאחר שימיך שים כאפרים וכמנשה: ואפר עמו, מהכאן תחלת כתבי הקבלה אברהם מגייר את הנפשות ומרים מגיירת את הנשים ומעלה עליהם הכתוב כאלו עשאום לפיכך כתיב עמו ולא כתיב קנו ופשוטו על מקרא את הנפש עבדים ושפחות מקנו להם: עמו כמין קנו עמה לי את כל הכבוד: ויסע אברם הלוך ונסוע מסעות: ויעבר אברם בארץ, בכבש לתוכה: עד מקום שכם, להתגלגל על כל יעקב באביהו עם שכם: שון מורה מהיה מורה לבריות לקבל שלומו של מקום. ר"ש שון מורה הרחקה הוי בלי בריות: והכנעני אז בארץ, היה הולך וכובש את ארץ ישראל מזרעו של שם שכתוב בתולדות בני חם כנען ילד את צידון ואת חת ואת האמרי וגו' ואחר כך נתפזרו משפחות הכנעני ונתישבו בכל הארץ ולא היה יכול לגרשם עד שבא יהושע וכבשה ונתנה לישראל: אז בארץ, עתה לא היה בה עוד:

וַיְחִי נָחוֹר תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־
תָּרַח: וַיְחִי נָחוֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת תָּרַח
תְּשַׁע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
וּבָנוֹת: ס וַיְחִי תָּרַח שִׁבְעִים
שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת אַבְרָם אֶת נָחוֹר וְאֶת־
הָרָן: וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תָּרַח תָּרַח
הוֹלִיד אֶת אַבְרָם אֶת נָחוֹר וְאֶת הָרָן וְהָרָן
הוֹלִיד אֶת לוֹט: וַיָּמָת הָרָן עַל פְּנֵי תֶּרַח
אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ בְּאוּר כַּשְׂדִּים: וַיִּקַּח
אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אֵשֶׁת אַבְרָם
שָׂרָי וְשֵׁם אֵשֶׁת נָחוֹר מִלְכָּה בַּת הָרָן
אֲבִי מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה: וַתְּהִי שָׂרַי עֲקָרָה
אֵין לָהּ וָלָד: וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת אַבְרָם בְּנוֹ
וְאֶת לוֹט בֶּן הָרָן בֶּן בְּנוֹ וְאֶת שָׂרַי כַּלָּתוֹ
אֵשֶׁת אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אִתָּם מֵאוּר
כַּשְׂדִּים לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ עַד־
חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: וַיִּהְיוּ יְמֵי תֶּרַח חָמֵשׁ שָׁנִים

וְחַיָּא נָחוֹר עֶשְׂרִין וְתִשַׁע שְׁנִין
וְאוֹלֶד יָת תָּרַח: וְחַיָּא נָחוֹר בָּתַר
דְּאוֹלֶד יָת תָּרַח מְאָה וְתִשַׁע
עֲשְׂרֵה שְׁנִין וְאוֹלֶד בְּנִין וּבְנָן:
וְחַיָּא תָּרַח שִׁבְעִין שְׁנִין
וְאוֹלֶד יָת אַבְרָם יָת נָחוֹר וְיָת
הָרָן: וְאִילֵּין תּוֹלְדָת תָּרַח תָּרַח
אוֹלֶד יָת אַבְרָם יָת נָחוֹר וְיָת
הָרָן וְהָרָן אוֹלֶד יָת לוֹט: וּמִית
הָרָן עַל אַפֵּי תָּרַח אֲבוּהִי בְּאַרְעָא
דְּיִלְדוּתֵיהּ בְּאוּר דְּכַשְׂדָּאֵי:
וּנְסִיבוּ אַבְרָם וְנָחוֹר לְהוֹן נְשִׁין
שׁוּם אִינְתְּתָא דְּאַבְרָם שָׂרַי וְשׁוּם
אִינְתְּתָא דְּנָחוֹר מִלְכָּה בַּת הָרָן
אֲבוּהָא דְּמִלְכָּה וַאֲבוּהָא דְּיִסְכָּה:
וַהֲוָת שָׂרַי עַקְרָה לֵית לַהּ וָלָד:
וּדְבַר תָּרַח יָת אַבְרָם בְּרֵיהּ וְיָת
לוֹט בַּר הָרָן בַּר בְּרֵיהּ וְיָת שָׂרַי
כַּלְתֵּהּ אִינְתְּתָא דְּאַבְרָם בְּרֵיהּ וּנְפָקוּ
עִמְּהוֹן מֵאוּר דְּכַשְׂדָּאֵי לְמֵיזַל
לְאַרְעָא דִּכְנָעַן וַאֲתוֹ עַד־
חָרָן וְיָתְבוּ תַּמָּן: וְהֲווֹ יוֹמֵי תָּרַח

מָאתַן וְחַמֵּשׁ שְׁנִין

על פני תרח חכין, כחיי חכין, ומדרש לעולם פעמים ידי חכין מת מקבל תרח על אברם בנו לפני כמורד על מכעיסו את עליון ומסלקו מן העולם לכבוד הלז והרן יפסב ועומד ואומר בלבו הם אברם נוטה חכי ימלט הם במדבר כיוצא חכי ימלט ובמי על אברם חמיד לחרן לשלח מי יתנה לחוד לשם מעל אברם חכי המלכותו לכבוד ובמרך זה הוא חור כשרים ומנחם פי חור בקעה וכן כחורי כבדו ח וכן מלוחית בעפעוני כל חור וכקע קרוי חור: יכבד זה פרש מסורת כרוח פקדם ופהכל מכבן כיוסיה ולשו כפיכות כמו פרש לשון פרידות, ויצאו אתם, תרח ואברם עם לוט ושרי: וייתיב תרח כחרן, לאחר פיעל אברם מחרן וכה לחרן כבנין יותר מם פנה היה פתיב ואברם בן ע"ה פנה בשלחו מחרן ותרח היה כן ע' פנה כשב ולפי אברם קרי ק' אף נתרח כמיתה אברם ויחרן שדיין בפתר מפמותיו פרכה ולשיא הקדים פכתוב מיתתו של תרח לפי שהיה יודע בדבר מלא אברם ויפורסם לכל ויאמרו לו קיים אברם כבוד חכיו פהניחו זקן ושלך ע לפיכך קדמו הכתוב מת פחייהם קדמיים מתים ומגדיקים אף בחייהם קדמיים חיים פנה' כמיתתן

פרשת ויאמר יי אל

אברם, לך לך, להנאתך ולטובתך עם תעמך
לגוי גדול וכאן מי אתה זוכה לכבוד ובוד פחודיה טכתך בעולם; ואעשך לגוי גדול, לפי פהדיוך בוראתך ב' דברים מועטת, פרים ורכיה ומועטת את השמים ומועטת את הים, לבך הוקקן לשלם כרכות הלזו פהכטיחו הקב"ה על מכעים ועל השמים ועל הים: ואגדלה פחך, הדיבי מוסיף לות על פחך פעד עכשיו אברם מכאן ואילך אברהם עולה לפי פה כטוערייקון כעבד מיכריין

וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שָׁלַח׃ וַיִּחְיֶ֣
אַרְפַּכְשַׁד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שָׁלַח שָׁלֹשׁ
שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד֙ בָּנִים
וּבָנוֹת׃ ס וְשֶׁלַח חַי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
וַיּוֹלֶד אֶת־עֵבֶר׃ וַיְחִי שֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת־עֵבֶר שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְחִי־עֵבֶר אַרְבַּע
וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פָּלֶג׃ וַיְחִי־עֵבֶר
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה֙
וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃
ס וַיְחִי פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־
רְעוּ׃ וַיְחִי־פֶלֶג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־רְעוּ
תֵּשַׁע שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד֙ בָּנִים
וּבָנוֹת׃ וַיְחִי רְעוּ שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שְׂרוּג׃ וַיְחִי רְעוּ אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת־שְׂרוּג שֶׁבַע שָׁנִים וּמָאתַיִם
שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וַיְחִי שְׂרוּג
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־נָחוֹר׃ וַיְחִי שְׂרוּג
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נָחוֹר מָאתַיִם שָׁנָה֙
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

וְחָמֵשׁ שָׁנִים וַיּוֹלֶד אֶת־שָׁלַח׃ וְחַיֵּא
אַרְפַּכְשַׁד בָּתַר דְּאוֹלֵד יָת־
שֶׁלַח אַרְבַּע מְאָה וְתְלָת שְׁנִין
וְאוֹלֵד בְּנִין וּבְנָן׃ וְשֶׁלַח חַיֵּא
תְּלָתִין שְׁנִין וְאוֹלֵד יָת־עֵבֶר׃
וְחַיֵּא שֶׁלַח בָּתַר דְּאוֹלֵד יָת־עֵבֶר
אַרְבַּע מְאָה וְתְלָת שְׁנִין וְאוֹלֵד
בְּנִין וּבְנָן׃ וְחַיֵּא־עֵבֶר תְּלָתִין
וְאַרְבַּע שְׁנִין וְאוֹלֵד יָת־פָּלֶג׃

וְחַיֵּא עֵבֶר בָּתַר דְּאוֹלֵד יָת־פָּלֶג
אַרְבַּע מְאָה וּתְלָתִין שְׁנִין וְאוֹלֵד
בְּנִין וּבְנָן׃ וְחַיֵּא פָּלֶג תְּלָתִין
שְׁנִין וְאוֹלֵד יָת־רְעוּ׃ וְחַיֵּא פָּלֶג
בָּתַר דְּאוֹלֵד יָת־רְעוּ מָאתַן
וְתֵשַׁע שְׁנִין וְאוֹלֵד בְּנִין וּבְנָן׃

וְחַיֵּא רְעוּ תְּלָתִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין
וְאוֹלֵד יָת־שְׂרוּג׃ וְחַיֵּא רְעוּ
בָּתַר דְּאוֹלֵד יָת־שְׂרוּג מָאתַן
וּשְׁבַע שְׁנִין וְאוֹלֵד בְּנִין וּבְנָן׃

וְחַיֵּא שְׂרוּג תְּלָתִין שְׁנִין וְאוֹלֵד
יָת־נָחוֹר׃ וְחַיֵּא שְׂרוּג בָּתַר
דְּאוֹלֵד יָת־נָחוֹר מָאתַן שְׁנִין
וְאוֹלֵד בְּנִין וּבְנָן׃

פט פח פז פו פה פד פג פב פא פ פט פח פז פו פה

כן מיתת סנה . כשהוליד את הרפכשד סגפים לחר המבול ;

ל

וַיֹּאמְרוּ גֶּבֶר לְחַבְרֵיהּ חָבוּ נִרְמֵי
לִבְנִין וְנִוְקִידִינוּן יְקִידְתָּא וַהֲוָת
לְהוֹן לִבְנְתָּא לְאַבְנָא וְחֵמְרָא
הֲוָה לְהוֹן לְשִׁיעַ : וַאֲמְרוּ הָבוּ
נִבְנֵה לָנָא קִרְתָּא וּמִגְדְּלָא וְרֵישֵׁהּ
מָטֵי עַד־יְנִית שְׁמַיָּא וְנַעְבֵּד לָנָא
שׁוּם דְּיִלְמָא נִתְבַּדַּר עַל־אַפֵּי
כָּל־אַרְעָא : וְאִיתְגְּלִי יְיָ
לְאִיזְפְּעָא עַל עוֹבַד קִרְתָּא
וְעַל מִגְדְּלָא דִּבְנוֹ בְּנֵי אֲנָשָׁא :
וַאֲמַר יְיָ הָא עַמָּא חַד וְלִישָׁן חַד
לְכוֹלְהוֹן וְדֵין דְּשָׁרִיאוּ לְמֶעְבַּד
וּכְעַן לָא יִתְמְנַע מִנְּהוֹן כֹּל דְּחָשְׁבוּ
לְמֶעְבַּד : הָבוּ נִתְגְּלֵי וּנְבַלְבֵּל
תַּמָּן לִישָׁנְהוֹן דְּיָ לָא יִשְׁמְעוּן
גְּבַר לִישָׁן חַבְרֵיהּ : וּבַדַּר יְיָ
יָתְהוֹן מִתַּמָּן עַל־אַפֵּי כָּל־אַרְעָא
וּמְנָעוּ לְמִבְנֵי קִרְתָּא : עַל כֵּן קְרָא
שְׁמָהּ בָּבֶל אֲרֵי תַּמָּן בְּלְבֵּל יְיָ לִישָׁן
כָּל־אַרְעָא וּמִתַּמָּן בַּדְּרִינוּן יְיָ
עַל אַפֵּי כָּל־אַרְעָא : אִילֵּין
תּוֹלְדָת שֵׁם שֵׁם בַּר־מְאָה שָׁנִין
וְאוֹלִיד יָת־אַרְפַּכְשַׁד תַּרְתֵּין
שְׁנִין בָּתַר טוֹפָנָא : וְחָיָא שֵׁם
בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת־אַרְפַּכְשַׁד
חֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין וְאוֹלֵד בְּנִין
וּבְנָן : וְאַרְפַּכְשַׁד חָיָא תְּלָתִין

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ הָבָה נִלְבְּנָה לְבֵנִים
וְנִשְׂרְפָה לִשְׂרֵפָה וַתְּהִי לָהֶם הַלְּבֵנָה
לְאָבֶן וְהַחֹמֶר הָיָה לָהֶם לַחֹמָר : וַיֹּאמְרוּ
הָבָה נִבְנֶה לָנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַּשָּׁמַיִם
וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם פֶּן נָפוּץ עַל פְּנֵי כָל־
הָאָרֶץ : וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאֹת אֶת הָעִיר וְאֶת
הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם : וַיֹּאמֶר יְהוָה
הֵן עַם אֶחָד וְשָׂפָה אַחַת לְכֻלָּם וְזֶה הַחִלָּם
לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא יִבָּצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר
יָזְמוּ לַעֲשׂוֹת : הָבָה נֵרְדָה וְנָבְלָה שָׁם
שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ :
וַיָּפֶץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ
וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֹת הָעִיר : עַל כֵּן קָרָא שְׁמָהּ
בָּבֶל כִּי שָׁם בָּלַל יְהוָה שְׂפַת כָּל הָאָרֶץ
וּמִשָּׁם הֱפִיצָם יְהוָה עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ :

פ אֵלֶּה תּוֹלְדֹת שֵׁם שֵׁם בֶּן מְאַת
שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת אַרְפַּכְשַׁד שְׁנָתַיִם אַחַר
הַמַּבּוּל : וַיְחִי שֵׁם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת
אַרְפַּכְשַׁד חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
וּבָנוֹת : וְאַרְפַּכְשַׁד חַי חֲמֵשׁ

חיים לל רעהו · חומיה לל חבריתה חומיה לאומיה מעריים לבום וכום לעטו ופוט לבטן · הבה · הזמינו עצמכם כל הכוד
עצון הזמנה סמיכים עצמם ומתחברין למלאכה לו לעשות לו לעצמה · לבנים · מקורין טיולים מדין הלבנים בכבל
מדיית בקעה · ונשרפה לשריפה · כך עושי הלבנים מורפין חומין בכבשן לחומר · לשון הקיר · פן נפוץ · פל"ו יכה
עליהו מכה להתיצמו מכאן · וירד יי לראות · לה תורך לכך שלח בה עמך לשיים פלא ירמיעו תבדון עד שירלו ויכיעו
וירדים ל הבחוץ · כבי חלדת · שלח כבי חי שמח כבי חומרים ונילים הלא כבי חדש הדילמון שכפה בטוכה פלמיר הלמה
חמר כתב עמדי לקי שו כפו בטוכא לעזרך כמי שהשפיעם טוכה ומלשם יין המכול · קן עם לחד · כלטוכה זו יש עמהם
פעם לחד הם ושפה לחד לכלם ודכר זה לחלו לעשות · החלם · כמו לחזרם עצותיה להתחיל הם לעשות · לה יבצר ·
כתוי"ם · יבצר לשון מניעה כתרגומו ודומה לו יבצור רוח נגידים · הבה נרדה · כבית דינו

בְּגוֹיֵהֶם׃ וּלְשֵׁם יֻלַּד־גַּם־
הוּא אֲבִי כָל־בְּנֵי עֵבֶר אֲחִי יֶפֶת הַגָּדוֹל׃
בְּנֵי שֵׁם עֵילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשַׁד וְלוּד־
וַאֲרָם׃ וּבְנֵי אֲרָם עוּץ וְחוּל וְגֶתֶר וָמָשׁ׃
וְאַרְפַּכְשַׁד יָלַד אֶת־שֶׁלַח וְשֶׁלַח יָלַד אֶת־
עֵבֶר׃ וּלְעֵבֶר יֻלַּד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד
פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אָחִיו
יָקְטָן׃ וְיָקְטָן יָלַד אֶת־אַלְמוֹדָד וְאֶת־שָׁלֶף
וְאֶת־חֲצַרְמָוֶת וְאֶת־יָרַח׃ וְאֶת־הֲדוֹרָם
וְאֶת־אוּזָל וְאֶת־דִּקְלָה׃ וְאֶת־עוֹבָל וְאֶת־
אֲבִימָאֵל וְאֶת־שְׁבָא׃ וְאֶת־אוֹפִר וְאֶת־
חֲוִילָה וְאֶת־יוֹבָב כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי יָקְטָן׃ וַיְהִי
מוֹשָׁבָם מִמֵּשָׁא בְּאֲכָה סְפָרָה הַר הַקֶּדֶם׃
אֵלֶּה בְנֵי־שֵׁם לְמִשְׁפְּחֹתָם לִלְשֹׁנֹתָם
בְּאַרְצֹתָם לְגוֹיֵהֶם׃ אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־
נֹחַ לְתוֹלְדֹתָם בְּגוֹיֵהֶם וּמֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ־
הַגּוֹיִם בָּאָרֶץ אַחַר הַמַּבּוּל׃ פ
וַיְהִי כָל־הָאָרֶץ שָׂפָה אַחַת וּדְבָרִים
אֲחָדִים׃ וַיְהִי בְּנָסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ־
בִקְעָה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ ס

לְעַמְמַיְהוֹן׃ וּלְשֵׁם אִיתְיְלִיד
אַף־הוּא אֲבוּהוֹן דְּכָל־בְּנֵי עֵבֶר
אֲחוּהִי דְיֶפֶת רַבָּה׃ בְּנֵי שֵׁם
עֵילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשַׁד וְלוּד־
וַאֲרָם׃ וּבְנֵי אֲרָם עוּץ וְחוּל
וְגֶתֶר וָמָשׁ׃ וְאַרְפַּכְשַׁד אוֹלִיד
יָת שֶׁלַח וְשֶׁלַח אוֹלִיד יָת עֵבֶר׃
וּלְעֵבֶר אִיתְיְלִידוּ תְּרֵין בְּנִין שׁוּם
חַד פְּלַג אֲרֵי בְּזְמוֹהִי אִיתְפְּלִיגַת
אַרְעָא וְשׁוּם אֲחוּהִי יָקְטָן׃
וְיָקְטָן אוֹלִיד יָת אַלְמוֹדָד וְיָת־
שָׁלֶף וְיָת חֲצַרְמָוֶת וְיָת יָרַח׃
וְיָת הֲדוֹרָם וְיָת אוּזָל וְיָת־
דִּקְלָה׃ וְיָת עוֹבָל וְיָת אֲבִימָאֵל
וְיָת שְׁבָא׃ וְיָת אוֹפִיר וְיָת־
חֲוִילָה וְיָת יוֹבָב כָּל אִלֵּין בְּנֵי
יָקְטָן׃ וַהֲוָה מוֹתְבָנֵיהוֹן מִמֵּשָׁא
מָטֵי לְסַפַּר טוּר מַדִּינְחָא׃
אִלֵּין בְּנֵי שֵׁם לְזַרְעֵיתְהוֹן
לְלִישָׁנֵיהוֹן בְּאַרְעָתְהוֹן בְּעַמְמַיְהוֹן׃
אִלֵּין זַרְעִית בְּנֵי נֹחַ לְתוֹלְדָתְהוֹן
בְּעַמְמַיְהוֹן וּמֵאִלֵּין אִתְפְּרִישׁוּ גְּוָוֹת
עַמְמַיָּא בְּאַרְעָא בָּתַר טוֹפָנָא׃
וַהֲוָה כָל אַרְעָא לִישָׁן חַד וּמַמְלַל
חַד׃ וַהֲוָה בְּמִטְלְהוֹן מִמַּדִּינְחָא
וְאַשְׁכָּחוּ בִקְעָתָא בְּאַרְעָא
דְּבָבֶל וְיָתְבוּ תַּמָּן׃

5

ס

וְכוּשׁ אוֹלַד אֶת נִמְרֹד הוּא הֵחֵל לִהְיוֹת גִּבֹּר
בָּאָרֶץ׃ הוּא הָיָה גִבֹּר צַיִד לִפְנֵי יְהוָה
עַל כֵּן יֵאָמֵר כְּנִמְרֹד גִּבֹּר צַיִד לִפְנֵי יְהוָה׃
וַתְּהִי רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בָּבֶל וְאֶרֶךְ וְאַכַּד
וְכַלְנֵה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר׃ מִן הָאָרֶץ הַהִוא יָצָא
אַשּׁוּר וַיִּבֶן אֶת נִינְוֵה וְאֶת רְחֹבֹת עִיר
וְאֶת כָּלַח׃ וְאֶת רֶסֶן בֵּין נִינְוֵה וּבֵין כָּלַח
הִוא הָעִיר הַגְּדֹלָה׃ וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת
לוּדִים וְאֶת עֲנָמִים וְאֶת לְהָבִים וְאֶת
נַפְתֻּחִים׃ וְאֶת פַּתְרֻסִים וְאֶת כַּסְלֻחִים
אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת כַּפְתֹרִים׃
וּכְנַעַן יָלַד אֶת צִידֹן בְּכֹרוֹ וְאֶת חֵת׃
וְאֶת הַיְבוּסִי וְאֶת הָאֱמֹרִי וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי׃
וְאֶת הַחִוִּי וְאֶת הָעַרְקִי וְאֶת הַסִּינִי׃ וְאֶת
הָאַרְוָדִי וְאֶת הַצְּמָרִי וְאֶת הַחֲמָתִי וְאַחַר
נָפֹצוּ מִשְׁפְּחוֹת הַכְּנַעֲנִי׃ וַיְהִי נְבוּל הַכְּנַעֲנִי
מִצִּידֹן בֹּאֲכָה גְּרָרָה עַד עַזָּה בֹּאֲכָה סְדֹמָה
וְעֲמֹרָה וְאַדְמָה וּצְבֹיִם עַד לֶשַׁע׃ אֵלֶּה
בְּנֵי חָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לִלְשֹׁנֹתָם בְּאַרְצֹתָם

לגיות גבור׃ לפני יי׳ מיד כל הבונה על מכת כעסת דור הפלגה׃ נמרוד מיד׃ עד דעתן על כריות בפיו ומשטין למרוד
במקום׃ לגבי יי׳׃ מתבונן להקניטו על פניו׃ על כן אדם מרשיע בעזות פנים יודע מכוונו ומתבונן למרוד
בו׃ ואי זה כמרוד׃ מן החרן׃ כיון שראוי לאמור את בניו שומעין למרוד ומה דין כותי׃ לגבות הוגדל׃ יש מתנבא
העיר הגדולה׃ היא מיכוך דכתיב וכימים היתה עיר גדולה לאלהים׃ לאלהים׃ שפגיעתם דומין לאלהים׃ פתרוסים כשנאמר
לתר׃ יצאו משם פלשתים משמיהם יצאו פתרוסים וכסלוחים מהלכין ומשכב כשותיהן אף נשו ויצאו פלשתים
ממשמיהם׃ ולאחר כשנאמר׃ מאלו כפתורים ומשפחות הרכה׃ נבול הכנעני עבול אוף לרצו כל נבול לשון סוף וקצה׃ כלאכ
ע״ז דכר׃ לגרר׃ ולאחזת כרחנון׃ תצב מחלקן לגדר לאזוז׳ לרצו׳ כלום כמי חם הם׃ לכי כל כני עכר׃ הכהר היה שם
לחי יפת הגדול׃ לכי יודע חם יפת הגדול כשהוא חם הגדול חוא שם כן מלת שכח ונוטל מכתים לאחר המכול
חוי לחי יפת חוא הגדול שהרי כן חתם מלות שכח היה כח כשהוליד ויקוכל כשכת שם מלות שכח מיצא שהגדול
כשכיו היה כן מלה שכח ושם לח תביא לך שכח עד שכתים לאחר המכול׃ לחי יפת הגדול׃ ולא לחי חם שאל מכיסד

וּפֻלֵּיהֶם אַחֲרֵנִית וְעֶרְוַת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ׃
וַיִּקַץ נֹחַ מִיֵּינוֹ וַיֵּדַע אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ
הַקָּטֹן׃ וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים
יִהְיֶה לְאֶחָיו׃ וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שֵׁם
וִיהִי כְּנַעַן עֶבֶד לָמוֹ׃ יַפְתְּ אֱלֹהִים לְיֶפֶת
וְיִשְׁכֹּן בְּאָהֳלֵי שֵׁם וִיהִי כְּנַעַן עֶבֶד לָמוֹ׃
וַיְחִי נֹחַ אַחֲרֵי הַמַּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה׃ וַיְהִי כָּל־יְמֵי נֹחַ תְּשַׁע
מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמֹת׃ פ
וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת בְּנֵי נֹחַ שֵׁם חָם וָיֶפֶת וַיִּוָּלְדוּ
לָהֶם בָּנִים אַחַר הַמַּבּוּל׃ בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר
וּמָגוֹג וּמָדַי וְיָוָן וְתֻבַל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס׃ וּבְנֵי
גֹמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַת וְתֹגַרְמָה׃ וּבְנֵי יָוָן
אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים וְדֹדָנִים׃ מֵאֵלֶּה
נִפְרְדוּ אִיֵּי הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתָם אִישׁ לִלְשֹׁנוֹ
לְמִשְׁפְּחֹתָם בְּגוֹיֵהֶם׃ וּבְנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרַיִם
וּפוּט וּכְנָעַן׃ וּבְנֵי כוּשׁ סְבָא וַחֲוִילָה וְסַבְתָּה
וְרַעְמָה וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא וּדְדָן׃

וְאַפֵּיהֶן מֵאֲחוֹרִין וְעֵירֵיהֶן
דְּאַבּוּהָן לְאָחוֹ׃ וְאִיתְּעַר נֹחַ
מִשְּׁכְרֵיהּ וְיָדַע יָתָּ דְּעָבַד לֵיהּ
בְּרֵיהּ זְעֵירָא׃ וַאֲמַר לֵיט כְּנָעַן
עַבַד פְּלַח יְהֵא לַאֲחוֹהִי׃ וַאֲמַר
בְּרִיךְ יְיָ אֱלָהֵיהּ דְּשֵׁם וִיהֵי כְּנָעַן
עַבְדָּא לְהוֹן׃ יַפְתִּי יְיָ לְיֶפֶת
וְיִשְׁרֵי שְׁכִנְתֵּיהּ בְּמַשְׁכְּנֵיהּ דְּשֵׁם
וִיהֵי כְּנָעַן עַבְדָּא לְהוֹן׃ וְחָיָא
נֹחַ בָּתַר טוּפָנָא תְּלַת מְאָה
וְחַמְשִׁין שְׁנִין׃ וַהֲוֹוֹ כָּל־יוֹמֵי נֹחַ
תְּשַׁע מְאָה וְחַמְשִׁין שְׁנִין וּמָת׃
וְאִלֵּין תּוֹלְדָת בְּנֵי נֹחַ שֵׁם וְחָם
וְיֶפֶת וְאִתְיְלִידוּ לְהוֹן בְּנִין בָּתַר
טוּפָנָא׃ בְּנֵי יֶפֶת גֹּמַר וּמָגוֹג
וּמָדַי וְיָוָן וְתוּבַל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס׃
וּבְנֵי גֹּמַר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַת וְתוֹגַרְמָה׃
וּבְנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתָּיֵא
וְרוֹדָנָיֵא׃ מֵאִלֵּין אִתְפְּרַשׁוּ
נְוָוֹת עַמְמַיָּא בְּאַרְעָתְהוֹן גְּבַר
לְלִישָׁנֵיהּ לְזִרְעִיָּתְהוֹן בְּעַמְמָתְהוֹן׃
וּבְנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרַיִם
וּפוּט וּכְנָעַן׃ וּבְנֵי כוּשׁ סְבָא
וַחֲוִילָה וְסַבְתָּא וְרַעְמָא וְסַבְתְּכָא
וּבְנֵי רַעְמָא שְׁבָא וּדְדָן׃

ויפת זכה ליתן קבורה לבניו כארץ ישראל שנאמר יפת לגוג מקום שם קבר וחם שכזה וכאילו כזרעו כן יעשה לו יפת לחמור לת שכי מצרים ולת נעוץ כוש וזקנים ערום וייקץ וחשופי שוק ונוגע ; ובניהם לחוכרנית . נעוץ כל פעם שבייה עליו שם שבקדרו ועוברו לנחוך עצמם לבשותו הנשכו בניהם לחוכרנית ; כנו הקטן . הנשבר הכזוי , כמו הנם קטן כתעיב כגוים כזוי לחתך וגנוז , לחזור כנענן , לחתך גדיעת לי פלח להוליד כן רכיבי לעמשני לחזור כנך הרכיבי עדיות מעשים לת זרעם של שם ; חברוני שקבלו עליהם עבודתי מיבתה . ויפה כחם שפרצו לת לשם כ לחיות לחם הרחוק שכי כנים היו לי ויקרבו זה לת זה כשכיל ירושת העולם ולכיכו יש לי שנאה כנים ועובדי ויקרם כן רכיבי ; כרוך יי שהי שם , מעתיד לשמור הכטחתו לזרעו לתת להם לת כנען ולת לחרמו ; ויפי להם כנענן לעם עוכר ; יפת שים ליפת . מתורגם יפתי תרגום של ירחיב ; ויסכן בלחלי שם , יסרה שכיתו כיפרע ומדרש חכמים לעפ שיפת לגיס ליפת שכבר כוכם הבא שכבי יפת כית שכי לו שרתה כו שכיכם ויכין שרתה כשקדם לחמון שכבה שגזה שכיה שם ; ויפי כב בן עבד לוי . לף שמיגעו שכי שם יעכרו לשם שבריה שכבי כנען ;

תרים . קוף טרם ;

וְהָיָה בְּעַנְנִי עָנָן עַל־הָאָרֶץ וְנִרְאֲתָה הַקֶּשֶׁת
בֶּעָנָן׃ וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם
וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בָּשָׂר וְלֹא־יִהְיֶה
עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל לְשַׁחֵת כָּל־בָּשָׂר׃
וְהָיְתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית
עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־
בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־
נֹחַ זֹאת אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר הֲקִמֹתִי בֵּינִי
וּבֵין כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃ פ

פ וַיִּהְיוּ בְנֵי־נֹחַ הַיֹּצְאִים מִן־הַתֵּבָה
שֵׁם וְחָם וָיֶפֶת וְחָם הוּא אֲבִי כְנָעַן׃ שְׁלֹשָׁה
אֵלֶּה בְּנֵי־נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נָפְצָה כָּל־הָאָרֶץ׃
וַיָּחֶל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרֶם׃ וַיֵּשְׁתְּ
מִן־הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֳלֹה׃ וַיַּרְא
חָם אֲבִי כְנַעַן אֶת עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגֶּד לִשְׁנֵי
אֶחָיו בַּחוּץ׃ וַיִּקַּח שֵׁם וָיֶפֶת אֶת־הַשִּׂמְלָה
וַיָּשִׂימוּ עַל־שְׁכֶם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אֲחֹרַנִּית
וַיְכַסּוּ אֶת עֶרְוַת אֲבִיהֶם

וְיִתְּנִי בְּעַנְנוֹתִי עָנָן עַל־אֶרֶץ
וְנִתְחַזְיָה קַשְׁתָּא בַּעֲנָנָא וְדַכִּירְנָא
יָת־קְיָמִי דֵּבֵן מֵימְרִי וּבֵימֵכוֹן
וּבֵן כָּל־נַפְשָׁא חַיְתָא בְּכָל־
בִּשְׂרָא וְלָא־יְהֵי עוֹד מַיָּא לְטוֹפָנָא
לְחַבָּלָא כָּל־בִּשְׂרָא׃ וְתְהֵי
קַשְׁתָּא בַּעֲנָנָא וְאֶחְזִנָּה לְדוֹכְרָן
קְיָם עָלַם בֵּין מֵימְרָא דַיְיָ וּבֵין
כָּל־נַפְשָׁא חַיְתָא בְּכָל־בִּשְׂרָא
דְּעַל־אַרְעָא׃ וַאֲמַר יְיָ לְנֹחַ הָא
אָת קְיָם דְּאַקֵּימִית בֵּין מֵימְרִי
וּבֵין כָּל־בִּשְׂרָא דְּעַל־אַרְעָא׃

פ פ

וְהָווֹ בְנֵי נֹחַ דְּנָפְקוּ מִן־תֵּיבוּתָא
שֵׁם חָם וְיֶפֶת וְחָם הוּא אֲבוּהִי
דִּכְנָעַן׃ תְּלָתָא אִלֵּין בְּנֵי נֹחַ וּמֵאִלֵּין
אִתְפָּרִיזוּ בְּכָל־אַרְעָא׃ וְשָׁרִי נֹחַ
גְּבַר פַּלָּח בְּאַרְעָא וְנָצִיב כַּרְמָא׃
וּשְׁתִי מִן־חַמְרָא וּרְוִי וְאִתְגְּלִי בְּגוֹ
מַשְׁכְּנֵיהּ׃ וַחֲזָא חָם אֲבוּהִי דִּכְנָעַן
יָת־עֶרְיָתָא דַּאֲבוּהִי וְחַוִּי לְתַרְעִין
בְּשׁוּקָא׃ וְנָסִיבוּ שֵׁם וְיֶפֶת
יָת־כְּסוּתָא וְשַׁוִּיאוּ עַל־כְּתַף
תַּרְוֵיהוֹן וְאָזְלוּ מֵאֲחוֹרִין וְכַסִּיאוּ
יָת עֶרְיָתָא דַּאֲבוּהוֹן

אֶדְרֹשׁ אֶת־נֶפֶשׁ הָאָדָם׃ שֹׁפֵךְ דַּם
הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ כִּי בְצֶלֶם אֱלֹהִים
עָשָׂה אֶת־הָאָדָם׃ וְאַתֶּם פְּרוּ וְרִבוּ שִׁרְצוּ
בָאָרֶץ וְרִבוּ בָהּ׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־בָּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר׃ וַאֲנִי
הִנְנִי מֵקִים אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־זַרְעֲכֶם
אַחֲרֵיכֶם׃ וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר־
אִתְּכֶם בָּעוֹף בַּבְּהֵמָה וּבְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ
אִתְּכֶם מִכֹּל יֹצְאֵי הַתֵּבָה לְכֹל חַיַּת־
הָאָרֶץ׃ וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא־
יִכָּרֵת כָּל־בָּשָׂר עוֹד מִמֵּי הַמַּבּוּל וְלֹא־
יִהְיֶה עוֹד מַבּוּל לְשַׁחֵת הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים זֹאת אוֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן
בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתָּכֶם
לְדֹרֹת עוֹלָם׃ אֶת־קַשְׁתִּי נָתַתִּי בֶּעָנָן
וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ׃

אֶתְבַּע֙ אֶת־נֶ֣פֶשׁ הָאָדָ֔ם׃ שֹׁפֵ֥ךְ דַּם
דְּיִשּׁוֹר דְּמָא דְּאֵינָשָׁא בְּסַהֲדִין
עַל־מֵימַר דַּיְנָיָא דְּכַיְּיתָ יִתְשַׁר
אֲרֵי בְּצַלְמָא אֱלֹהִים עֲבַד יָת־
אֵינָשָׁא׃ וְאַתּוּן פְּרוּ֙ וּסְגוּ
אִתְּיַלְּדוּ בְּאַרְעָא וּסְגוּ בָהּ׃

וַאֲמַר יְיָ֔ לְנֹ֖חַ וְלִבְנוֹהִי עִמֵּיהּ
לְמֵימַר׃ וַאֲנָא הָא־אֲנָא מְקַיֵּם
יָת־קְיָמִי עִמְּכוֹן וְעִם בְּנֵיכוֹן
בָּתְרֵיכוֹן׃ וְעִם כָּל־נַפְשָׁא חַיְתָא
דְּעִמְּכוֹן בְּעוֹפָא וּבְבְעִירָא וּבְכָל־
חַיַּת אַרְעָא דְּעִמְּכוֹן מִכֹּלְּנִפְקֵי
תֵּבוּתָא לְכֹל חַיַּת אַרְעָא׃ וְאָקִים
יָת־קְיָמִי עִמְּכוֹן וְלָא־יִשְׁתֵּיצֵי
כָּל בִּשְׂרָא עוֹד מֵמֵי טוֹפָנָא
לְחַבָּלָא אַרְעָא׃ וַאֲמַר יְיָ֔ דָּא
אָתַ֣ת קְיָ֔מָא דַּאֲנָא יְהַב בֵּין מֵימְרִי
וּבֵינֵיכוֹן וּבֵין כָּל־נַפְשָׁא חַיְתָא
דְּעִמְּכוֹן לְדָרֵי עָלְמָא׃ יָת־קַשְׁתִּי
יְהַבִית בְּעַנְנָא וּתְהֵי לְאָת קְיָמָא
בֵּין־מֵימְרִי וּבֵין אַרְעָא׃

א״ע א״ע א״ע א״ע א״ע א״ע א״ע א״ע

וכך את דמכם : אפס מתתיתי לכם נפשות נפשות בכתיבות את דמכם לחדרים המופך דם עמהו : בפתוחיכם : אף
מחוסק את עצמו אפס מעט יצא ממנו דם : מיד כל חיה : בני מחטא דור המבול והופקרו לחיבל חיות רעות בעוט
בהם מכאן ואיל בהמות כדמו סוגרך להזהיר עליהם את החיות : מיד האדם : שהורג בשוגג ואין עדי לבי חדרופו
ומיד אים אחיו . שהיה חוזר אותו כאח והרבו מובב בני חדרים אם לא יגלה ויכפר על שופו ליחול עליו חסיבב צריך
כפרה ואם אין עדים לחייבו גלות ופוח אינו בכלל הלם דורם ממנו כיון שדינו כהוגיבו ויהיה לכך עידו בחוכבת
מיות הלם מזמנן לעומדך לאחר וכו׳ : כאדם דמו יפפך . אם יש עדים האיתיעהו אותם ואיש כי כבלם שיש עמם את
אחד זה מקרוב בוא וברוך שיש עמם הבועה את אחד וכן הרבה במקרא : ואתם פרו ורבו . לבי פפוטו הראשון
עברה וכאן לעוני , ולבי מדרשו להקים מי שלאו עושה כפרייה ורביה שופך דמים : ואני הנני . מפלים לבי
מיה בא דואב לעשות כפרייה ורביה עד שהבטיחהו הלם שלא לעשות עוד , וכן עשה כאחרונה אחר ל
מפלים לעשות חוזק ותוקף וקיום לבריית הבטחתי ואתן לך אות : חיה הארון אתכם בן אותהלבים עם הבר ות , וכל
יפני התיבה . להביא שקצים וטמאים : חיה הארן . להביא מזינין שלין בכלל חיים לאפר אתכם שלין הלבן עכר
הבריות : והקימותי . לשעבר קיום לבריתי ועתה קיומו אתה הקשת כאות שמפייס ויהולך : לדורות . כתוב הסר עם דורות
שלא הוברבו לאות לבי שבדיקים בעוריס מן כבוד דורו של חזקיהו ודורו של ל׳ שמעון בן יוחאי ,

וַיָּרַח יְהוָה אֶת־רֵיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־לִבּוֹ לֹא אֹסִף לְקַלֵּל עוֹד אֶת־הָאֲדָמָה
בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם רַע
מִנְּעֻרָיו וְלֹא־אֹסִף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת־כָּל־
חַי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי׃ עֹד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע
וְקָצִיר וְקֹר וָחֹם וְקַיִץ וָחֹרֶף וְיוֹם וָלַיְלָה לֹא
יִשְׁבֹּתוּ׃ וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־בָּנָיו
וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וְרִבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ׃
וּמוֹרַאֲכֶם וְחִתְּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל־חַיַּת הָאָרֶץ
וְעַל כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם בְּכֹל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ
הָאֲדָמָה וּבְכָל־דְּגֵי הַיָּם בְּיֶדְכֶם נִתָּנוּ׃ כָּל־
רֶמֶשׂ אֲשֶׁר הוּא חַי לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה
כְּיֶרֶק עֵשֶׂב נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כֹּל׃ אַךְ־בָּשָׂר
בְּנַפְשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכֵלוּ׃ וְאַךְ אֶת־דִּמְכֶם
לְנַפְשֹׁתֵיכֶם אֶדְרֹשׁ מִיַּד כָּל־חַיָּה
אֶדְרְשֶׁנּוּ וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו

וַיִּקַּח נֹחַ בְּעַד אֶת־קֻרְבָּיָה
וְאַבְּ- נֹחַ בְּמִשְׁרְיָה לָא־אוֹסִיף
לְמַלָּט עוֹד אֶת־אַרְעָא בְּרִיל
חוֹבֵי אֵינָשָׁא אֲרֵי יְצַר לִבְּ
דְּאֵינָשָׁא בִּישׁ מִזְּעוֹרֵיהּ וְלָא
אוֹסִיף עוֹד לְמִסְחֵי יָת כָּל־חַיָּא
כְּמָא דַּעֲבַדִית׃ עוֹד כָּל־יוֹמֵי
אַרְעָא זַרְעָא וְחֶצְדָּא וְקוּרְצָא
וְחוֹמָא וְקֵטָא וְסִתְוָא וְיוֹמָם וְלֵילֵי
לָא יִבְטְלוּן וּבָרִיךְ יְיָ יָת נֹחַ וְיָת־
בְּנוֹהִי וַאֲמַר לְהוֹן פּוּשׁוּ וְסַגְיוּ וּמְלְיוּ
יָת־אַרְעָא׃ וְדִחְלַתְכוֹן וְאֵימַתְכוֹן
תְּהֵי עַל כָּל־חַיַּת אַרְעָא וְעַל כָּל־
עוֹפָא דִּשְׁמַיָּא בְּכֹל דְּתַדְחֵישׁ
אַרְעָא וּבְכָל־נוּנֵי יַמָּא בִּידְכוֹן יְהוֹן
מְסִירִין׃ כָּל רִחְשָׁא דְּהוּא חַי
לְכוֹן יְהֵי לְמֵיכַל כִּירָק עִשְׂבָּא
יְהָבִית לְכוֹן יָת כּוֹלָּא׃ בַּר
בִּשְׂרָא בְּנַפְשֵׁיהּ דְּמֵיהּ לָא תֵיכְלוּן׃
וְדָם יָת־דְּמְכוֹן לְנַפְשָׁתֵיכוֹן
אֲתְבַּע מִן כָּל־חַיְתָא אֲתְבַּעֵינֵיהּ
וּמִן אֲנָשָׁא מִן גְּבַר דְּאָחוּהִי

מכעורין ׳ מכעריו כתיב מפני״ד הוא לעולם יהיו כתן בו יצר הרע ׃ לא אוסיף ולא אוסיף ׳ כפל הדבר
לשבועה הוא שכתב אסר נשבעתי מעבור מי נח ולא מניתי שבועה הלא זו שבפל דברים והוא שבועה ׳ וכן דרשו
חכמים בתוספת שבועות ׃ עוד כל ימי הארץ וגומר לא יסתע ׳ שם עונים העלי שני חדשים לכל אחד ואחד כמו
שמנינו חני תמרי מירחמן וחני כשלו זרע חני כשלו טבת וחני שבט קור וכו׳ בכבוד מניעת ׃ קור ׳ קשה ויחורף ׳
חורף ׳ עת זרע שעורים וקטנית החריפים להתבשל מיהר ויהוא חני שבט אדר וחני ניסן ׃ קיץ ׳ הוא זמן לקיטרת
תלגים וחני תמרי מהשלש חם ביותר כמו שמנינו בחוספת יומית קשה וקיטה ׃ חום ׳ הוא סוף ימות החמה חני אב
וכלו שבעתן כל ימי העולם אלא שאמרו הזמנות ולא כיבר בין יום לבין לילה לא יפסקו כל אלו מלהתחלף בב כסדרן ׳
ותחתם ׃ ולשיתכם כמו תירלו אתת והגדה לשון חיות תיבוק מי לחן מיך לאחרי מן העכברים עוב מלך הכשן מת
מיך לאחרי מן העכברים מכלחי ומורלכם ותחתם לשיתי מורלכם על החיות כל זמן שאתם חיים ׃ לכם יהיה
לא־נה ׳ לאכל לאדם הרשתי לא הרשתי לאכול אלא ירק עשב ולכם כירק עשב שהתרתי לאדם הרשתי נתתי לכם את
כל ׃ בנפשו דמו ׳ אשר להם אבר מן החי כל זמן שנפשו בהמו לא תאכלו בשר ׃ בנפשו דמו ׳ בעוד נפשו בו ׳ בשר
בנפשו לא תאכלו הרי אבר מן החי ׳ ואף דמו לא תאכלו ׳ הרי דם מן החי ׃

וַיְהִי בְּאַחַת וְשֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה בְּרִאשׁוֹן
בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ
וַיָּסַר נֹחַ אֶת מִכְסֵה הַתֵּבָה וַיַּרְא וְהִנֵּה
חָרְבוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וּבַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי
בִּשְׁבָעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ יָבְשָׁה ס
הָאָרֶץ׃ ס וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים
אֶל נֹחַ לֵאמֹר׃ צֵא מִן הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתֶּךָ
וּבָנֶיךָ וְנְשֵׁי בָנֶיךָ אִתָּךְ׃ כָּל הַחַיָּה אֲשֶׁר
אִתְּךָ מִכָּל בָּשָׂר בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל
הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ הוֹצֵא אִתָּךְ
וְשָׁרְצוּ בָאָרֶץ וּפָרוּ וְרָבוּ עַל הָאָרֶץ׃ וַיֵּצֵא
נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי בָנָיו אִתּוֹ׃ כָּל הַחַיָּה
כָּל הָרֶמֶשׂ וְכָל הָעוֹף כֹּל רוֹמֵשׂ עַל ס
הָאָרֶץ לְמִשְׁפְּחֹתֵיהֶם יָצְאוּ מִן הַתֵּבָה׃
וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקַּח מִכֹּל הַבְּהֵמָה
הַטְּהֹרָה וּמִכֹּל הָעוֹף הַטָּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת
בַּמִּזְבֵּחַ׃

וחמש בשית מאה שנה לחיי נח
בקרמיתא בחד לירחא נגיבו מיא
מעל ארעא ואשרי נח ית חפוי
דחיבותא וחמא והא נגיבו אפי
ארעא׃ ובירחא תמנא בעשרין
ושבעא יומין לירחא יבישת
ארעא׃ ומליל ס
ייי עם נח למימר׃ פוק מן תיבותא
את ואיתתך ובנך ונשי בנך
עמך׃ כל חיתא דעמך מכל
בשרא בעופא ובבעירא ובכל
רחישא דרחיש על ארעא
אפיק עמך ויתילדון בארעא
ויפשון ויסגון על ארעא׃ ונפק נח
ובנוהי ואיתיה ונשי בטורי
עימיה׃ כל חיתא כל רחישא
וכל עופא כל דרחיש על
ארעא לזרעיתהון נפקו מן
תיבותא׃ ובנא נח מדבחא קדם
ייי ונסיב מכל בעירא דכיא
וכסל עופא דכיא ואסיק עלוון
במדבחא׃

ויחל· לשון המתנה· וכן לי שמעו ויחלו וחרכה ים בחוקיה· טרף כתיב· לומר לחי מוכר היה לבך היה קורין פעמים לשון זכר ופעמים לשון נקבה לפי שכל יונק מקרוי לשון נקבה הוא כמו כיוצי הנחלות כולם הזמורות וכמו כיונה פותה· טרף כתיב· רטף· ומדרש אגדה לשון מזון ודרשו כתיב לשון יולדה יקיז· ומזמורי מדורין כזית וכירו על הקבה ולא יקיז מתוקים כדבש כיד כאשר ידם· וייחל· הוא לשון ויחל לא מזה לשון ויפצל וזה לשון ויתבעל ויחל ויתחזק ויתאחזן· כרחמין· לי לא יעזר הוא תפרי· ולי יקושב הוא כיון· תרכו בני הלדוה· כעמה כמין טיט מקרימו פניו סל מעלה· יבשה· כעפת גריד כהלבתה· כסכנה ועפרים יוסי כחדם הפני· ויריחהן התחיל כחדם הפני כסכנה עפר ומניחו מהמוכל היה על הארץ פנה מיירידת בפרים עד יבוסת הארץ מיעל מסכנה עפר לחדם הפני כלב פנת המוכל מסכנה עפר לחדם הפני התחיל וכסכנה עפר לחדם הפני היה לו להפלים היה תיספת לחד עפר הלב פלג מסכנה ועפרים כפני תיר לחד עפר ימיכי מחיה יתירים על הלבנה מפסט דור המוכל פנה תנוימיה היה· לתך ולפתך ובימי· היה ולפתך כלן התיר להם התמים המוטה· היצה לתך· הוצה כתיב היצה קרי היצה לומר להם מיעתו· הוצה תם לימים רוצי לעתיד הוצה לתך לומים· ושרצו כארץ· ולא כתיבה מניד פלוג הכחמות והשופות מאחרי בתמימים· נעפחותיהם· קבוצ עליהם על ענת לידבק כהם· תכלהבתיו השהורים· אע לי שוב לי תקבה לזכרים תשו מכנה מכנה שלו כדי נתקרי קיקן מהם·

2

הַמַּיִם הָיוֹ הָלוֹךְ וְהָסוֹר עַד הַחֹדֶשׁ
הָעֲשִׂירִי בָּעֲשִׂירִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ
רָאשֵׁי הֶהָרִים׃ וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם
וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה׃
וַיְשַׁלַּח אֶת הָעֹרֵב וַיֵּצֵא יָצוֹא וָשׁוֹב עַד
יְבֹשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃ וַיְשַׁלַּח אֶת
הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הֲקַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה׃ וְלֹא מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ לְכַף
רַגְלָהּ וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה כִּי מַיִם עַל
פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ
אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה׃ וַיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים
אֲחֵרִים וַיֹּסֶף שַׁלַּח אֶת הַיּוֹנָה מִן הַתֵּבָה׃
וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב וְהִנֵּה עֲלֵה
זַיִת טָרָף בְּפִיהָ וַיֵּדַע נֹחַ כִּי קַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל
הָאָרֶץ׃ וַיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים
וַיְשַׁלַּח אֶת הַיּוֹנָה וְלֹא יָסְפָה שׁוּב אֵלָיו עוֹד׃

וַיִּגְוַע כָּל־בָּשָׂר הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ בָּעוֹף
וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל
הָאָרֶץ וְכֹל הָאָדָם׃ כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ
חַיִּים בְּאַפָּיו מִכֹּל אֲשֶׁר בֶּחָרָבָה מֵתוּ׃
וַיִּמַּח אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה
מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף
הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׁאֶר אַךְ־נֹחַ
וַאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה׃ וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־
הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם׃ וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים
אֶת־נֹחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה
אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־
הָאָרֶץ וַיָּשֹׁכּוּ הַמָּיִם׃ וַיִּסָּכְרוּ מַעְיְנֹת תְּהוֹם
וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמָיִם וַיִּכָּלֵא הַגֶּשֶׁם מִן־הַשָּׁמָיִם׃
וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הָלוֹךְ וָשׁוֹב וַ
וַיַּחְסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם׃
וַתָּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה־
עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל הָרֵי אֲרָרָט׃

סליק ר׳ מאני ס״ד ר׳ יס״

בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם וְחָם וְיֶפֶת
בְּנֵי נֹחַ וְאֵשֶׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי בָנָיו אִתָּם
אֶל הַתֵּבָה: הֵמָּה וְכָל הַחַיָּה לְמִינָהּ וְכָל
הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל
הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ וְכָל הָעוֹף לְמִינֵהוּ כֹּל
צִפּוֹר כָּל כָּנָף: וַיָּבֹאוּ אֶל נֹחַ אֶל הַתֵּבָה
שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכָּל הַבָּשָׂר אֲשֶׁר בּוֹ רוּחַ
חַיִּים: וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל בָּשָׂר
בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה
בַּעֲדוֹ: וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל
הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתֵּבָה
וַתָּרָם
מֵאַ
הַמַּי
וַיִּכְס
כָּל הָ
מִלְמַ

לתיסו א : אינון וכ זיתא
לונה וכל בעירא לונה וכל
רחשא דרחיש על ארעא לונוהי
כל עופא לונוהי כל ציפר כל
פרח : ועלו עם נח לתיבותא
תרין תרין מכל בשרא דביה
רוחא דחיי : ועלית דכר ונוקבא
מכל בשרא עלו כמא דפקיד
יתיה יי ואגין יי עלוהי : והוה
טופנא ארבעין יומין על ארעא
וסגיאו מיא ונטלו ית היבותא
ואתרמת מעל ארעא : ותקפו
מיא וסגיאו לחדא על ארעא
ושדלכה תיבותא על אפי מיא :
ומיא תקיפו לחדא לחדא על
ארעא ואתחפיאו כל טוריא
רמיא דתחות כל שמיא :
חמש עשרה אמין מלעיל א
תקיפו מיא ואתחפיאו טוריא :

וּנְקֵבָה לְהַחֲיוֹת זֶרַע עַל פְּנֵי כָּל הָאָ
לְיָמִים עוֹד שִׁבְעָה אָנֹכִי מַמְ
הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַ
וָאֶמְחֶה אֶת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל
פְּנֵי הָאֲדָמָה: וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּהוּ
יְהוָה: וְנֹחַ בֶּן שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמַּבּוּל
הָיָה מַיִם עַל הָאָרֶץ: וַיָּבֹא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ
וּנְשֵׁי בָנָיו אִתּוֹ אֶל הַתֵּבָה מִפְּנֵי מֵי הַמַּבּוּל:
מִן הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר
אֵינֶנָּה טְהוֹרָה וּמִן הָעוֹף וְכֹל אֲשֶׁר רֹמֵשׂ
עַל הָאֲדָמָה: שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל נֹחַ אֶל
הַתֵּבָה זָכָר וּנְקֵ
ת ד

אַרְ
לַיְלָה וְאַחֵי אֶת כָּל יְקוּ
דָּעֲבָרִית מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא: וַיִּז
נֹחַ מִכָּל הַפְּקִדְיָה יְ: וְנֹחַ בַּר
שִׁית מְאָה שְׁנִין וְטוֹפָנָא הֲוָה
עַל אַרְעָא וְעַל נֹחַ וּבְנוֹהִי וְאִתְּ
וְנָשֵׁי בְנוֹהִי עִמֵּהּ לְתֵיבוּתָא מִן
קֳדָם מֵי טוֹפָנָא: מִן בְּעִירָ
דַּכְיָא וּמִן בְּעִירָא דְּלֵיתָהּ דַּכְיָ
וּמִן עוֹפָא וְכֹל דְּרָחִישׁ עַל
אַרְעָא: תְּרֵין תְּרֵין עָלוּ עִם נֹ
לְתֵיבוּתָא דְּכַר וּנְקֵבָא כְּמָ
דְּפַקִּיד יְ אֶת נֹחַ: וַהֲוָה לְזִמְ
שַׁבְעָה יוֹמִין וּמֵי טוֹפָנָא הֲוָו עַל
אַרְעָא: בְּשָׁנַת שֵׁית מְאָה שְׁ
לְחַיֵּי נֹחַ בְּיַרְחָא תְּנִינָא בְּשִׁבְעָ
עַשַׂר יוֹמָא לְיַרְחָא בְּיוֹמָא הָדֵ
אִתְבְּעוּ כָּל מַבּוּעֵי תְּהוֹמָא רַבָּ
וְכַ רְשַׁבִּיָּא אִתְפְּתַחָא: וַהֲוָה
מְטַ־א נְחִית עַל אַרְעָא אַרְבְּ
יְכִ־ין וְאַרְבְּעִין לֵילְוָן:

שו ימי לחבל מל מתוספת טחם הכה על כבודו וש
ים כמנת שם מחות לחיי נח : כי ליימים עוד
כנגד יצירת יום ס־ל־ע להטריח ליונה
איכ לבד ושבעים לבד לבי שנלחמו כתפוחי
לוין ולימו מלחמין ולא נכנס עציבה
ין הכחות היו שנים : בחוד
: תהום רבה : מדה
ד המכול חלל
תמוז

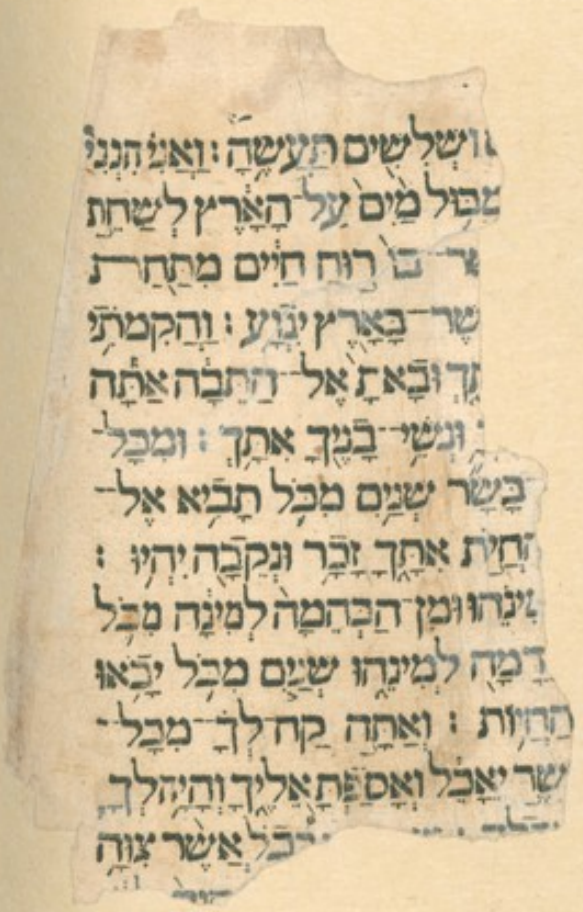
וּשְׁלֹשִׁים תֵּעָשֶׂה׃ וַאֲנִי הִנְנִי
מֵבִיל מַיִם עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחֵת
ר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת
שֶׁר־בָּאָרֶץ יִגְוָע׃ וַהֲקִמֹתִי
תִּי וּבָאתָ אֶל־הַתֵּבָה אַתָּה
וּנְשֵׁי־בָנֶיךָ אִתָּךְ׃ וּמִכָּל־
בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכֹּל תָּבִיא אֶל־
תֵּבָה אִתָּךְ זָכָר וּנְקֵבָה יִהְיוּ׃
יִנָּהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכֹּל
דְּמָה לְמִינָהוּ שְׁנַיִם מִכֹּל יָבֹאוּ
חַיּוֹת׃ וְאַתָּה קַח־לְךָ מִכָּל־
שֶׁר יֵאָכֵל וְאָסַפְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה לְךָ
כָּל אֲשֶׁר צוֹה

נַח שִׁלשָׁה בָּנָיו אֶת־שֵׁם א
עֶשֶׂת : וַתִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ לִפְ
וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ חָמָס : וַיַּרְ
הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־
בָשָׂר אֶת־דַּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶ
ס 14 . וַיֹּאמֶר אֱ
כָּל־בָּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי־מָלְאָה הָ
מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת־
עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי־גֹפֶר קִנִּים
אֶת־הַתֵּבָה וְכָפַרְתָּ אֹתָהּ מִבַּ
בַּכֹּפֶר : וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָ
מֵאוֹת אַמָּה אֹרֶךְ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁ
רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁי

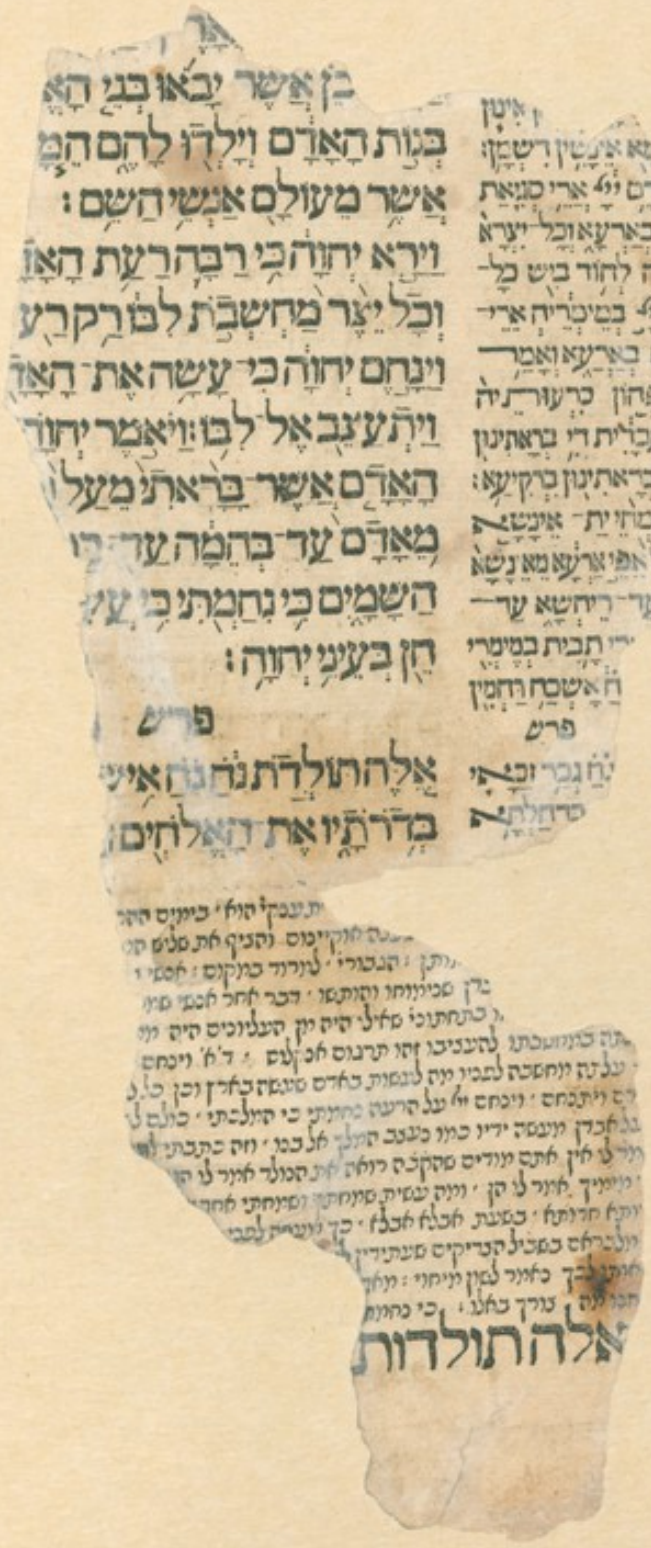
בֶּן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְּנֵי הָ
בְּנוֹת הָאָדָם וַיִּלְדוּ לָהֶם הַמָּ
אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אַנְשֵׁי הַשֵּׁם׃
וַיַּרְא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָ
וְכָל יֵצֶר מַחְשְׁבֹת לִבּוֹ רַק רַע
וַיִּנָּחֶם יְהוָה כִּי עָשָׂה אֶת הָאָ
וַיִּתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָ
הָאָדָם אֲשֶׁר בָּרָאתִי מֵעַל
מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה עַד רֶ
הַשָּׁמַיִם כִּי נִחַמְתִּי כִּי עָשִׂ
חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה׃
פרש
אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ
בְּדֹרֹתָיו אֶת הָאֱלֹהִים
ויתן
וא אעשין רשעתן׃
דם על ארי סגיאת
א בארעא וכל יצרא
ביה לחוד ביש כל־
ב על בטיכריה ארי־
רם בארעא ואמר
תוקפהון קרעורתיה
צר עכרית רי בראתינון
לא־ בראתינון מרקיעא׃
אבוחי ית־ אינשא
על אפי ארעא מאנשא
עד־ ריחשא עד־
יי תבית בטימרי
ח אשכח רחמין
פרש
נח גבר זכאי
סרחלתא
אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת

פָּנֶיךָ : הֲלוֹא אִם תֵּיטִיב
לֹא תֵּטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ
תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ : וַיֹּ
אֶל הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂד
קַיִן אֶל הֶבֶל אָחִיו וַיָּרָג אֹתוֹ : וַיֹּאמֶ
אֶל קַיִן אֵי הֶבֶל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹ
הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי : וַיֹּאמֶר מֶה עָשִׂ
דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן הָאֲדָמָ
וְעַתָּה אָרוּר אָתָּה מִן הָאֲדָמָה
פָּצְתָה אֶת פִּיהָ לָקַחַת אֶת דְּמֵי
מִיָּדֶךָ : כִּי תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה
תֹּסֶף תֵּת כֹּחָהּ לָךְ נָע וָנָד תִּ
בָּאָרֶץ : וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל יְ
גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשׂוֹא : הֵן גֵּרַשְׁתָּ

כתרגומו פירוסו : לפתח חטאת היוצן , שתתך קבוריתך חטאת סמוך , ואליך תשוקתו , על החטאת
עתיד סתקף ויתקיים להכשילך : ואתה תמשול בו , אם תרצה תתגבר עליו : ויאמר קין להבל נכנס
ואמנם להתגונן עליו לחזרבו ויש בו מדרשי חגדה לך זה ייסודו של מקרא , לי הבל אחיך , ליכנס
ויאמר הבי קרבתיו והטחתי לך : לא ידעתי , כעפר כגוכך דעת העליוכה : הפומיר אחי ,
הבקודים פתח : דמי אחיך . דמיו ודם זרעו , דכר אחר שעשה בו פעגים הרבה סלא
וכלה : קין הראשוכה , יותר ממה שהתקללה היית בכר על עוכה וגם בזו הוסיפה לאחוז אמר
לי יומיף לה קללה אחרת לא תעשה תת כחה : כע וכד תהיה , לין לך רשות לדור במקום אחד ;
אם אתה טוען עליוכי ואתחטכי ועוכי לי אינשא שעתן , לכן כל הורג קין , לשון נעדה הוא
פי עוכמו : שבעתיים יוקם . ליתי דוכ להנקם מקין שבעתיים לפוף ; דורו , לחקח את בקתתי ומתכו
המקל פחת שבעתיים יוקם היית בקשת הבל מקין הא למדכו מתחלת המקל לשון בעדה
כן ויאמר דוד כל מכה יכשי וינע בעטד ולא פי היה יעשה לכל דבר הכתוב
המצר ויכבסמו ואת העורי וגו' וגם הם יכה על אשר לחמרי העור ומכשה לא
ואשר כאן קיצר דבריו ודברי הימים פי יהיה לריחם ולשר ; ויאמר ה
הכאתו , ומחיו , לכל כני אדם עדיין לא קיו מיידע מהם כי אם
היה פחדתי על כל החיו , כמו שאת ומוראכם ויחתכם
ויאמר ה לקין לאות החזיר לו מוראו על כל החיו ' כ ,

מִמֶּנּוּ רָעָה טוֹב וְרָעָ
ן וְלָקְחוּ גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל
ם : וַיְשַׁלְּחֵהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגַּן
בֹד אֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לֻקַּ
וַיְגָרֶשׁ אֶת הָאָדָם וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם
אֶת הַכְּרֻבִים וְאֵת לַהַט הַחֶרֶב
כֶת לִשְׁמֹר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים :
וְהָאָדָם יָדַע אֶת חַוָּה אִשְׁתּוֹ
וַתַּלֶד אֶת קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ
ת : וַתֹּסֶף לָלֶדֶת אֶת אָחִיו אֶת
הֶבֶל וַיְהִי הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵ
וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי
וּמִנְחָה לַיהוָה : וְהֶבֶל הֵבִיא גַּם הוּא
ת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן וַיַּשַׁע יְהוָה אֶל
אֶל מִנְחָתוֹ : וְאֶל קַיִן וְאֶל מִנְחָתוֹ
לֹא שָׁעָה וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו : פ

אֱלֹהִים תֵּא אָרֶם חַוָּה
בְּעַלְמָא מִיָּה לְמֵידַע טַ
וְכֵן דְּיִלְמָא יוֹשֵׁט יָדוֹ וְיִ
מֵאִילָן חַיֵּיא וְיֵיכוֹל וְיֵיחֵי לְעָ
וְשַׁלְחֵיהּ יְיָ אֱלֹהִים מִגַּנַּ
רְעָדָן לְמִפְלַח יַת אַרְ
דְּאִתְגְּסִיב מִתַּמָּן : וְתַרִיךְ
אָרֶם וְאַשְׁרֵיהּ מַלְקְדְמִין לְגַ
רְעָדָן יַת כְּרוּבֵיָּא וְיַת שְׁנַן
רְסִתְּהַפְכָא לְמִיטַר יַת אָ
אֵילָן חַיֵּיא : וְאָדָם יְדַע יַ
אִתְּתֵהּ וְעַדְיַאת וְיָלִידַת יַת
וַאֲמַרַת קְנִיתִי גְּבַר קָדָם
וּאוֹסִיפַת לְמֵילַד יַת אֲחוּהִי
הֶבֶל וַהֲוָה הֶבֶל רָעֵי עָ
הוּא גְּבַר פָּלַח בָּא
מִסּוֹף יוֹמִין וְאַיְתִ
רְאַרְעָא קֻרְ
הֶבֶל אַף הוּא
מִן קֻדָּם יְיָ בְּהֶבֶל וּבְחֵ
וְלְקַיִן וְלִתְקָרוּבְתֵּיהּ לָ
רְעָוָא וְתַקִּיף רוֹגְזָא

וְאַרְגְּבָ

פרשת קנין להודיענו שמתוך מרחץ עדותה ורחץ לותם עבוקים כתבניים בתולות לחם וכו
טופל על לחן חיה ממחים לת ילדותיהם : כתבות עור ; ים דברי הגדיש הוא הלקין היו כעטרו
מוסרים לכר בכח מן קעור נמר מרכבים שהוא רך ושם עשה להם כתבות עזה מיוחד : ק
יחוד כתחתונים כמו שהי יחוד בעליונים ומה היו יחידין לעשת טוב ורע שהין בן בכר
ידע , ומשמיעים לעולם כדי הוא קרוב לתשעת הכריות לחדיין לעין לף הוא חלוק ים מהכר
שמוטו : מקדם לגן עדן , כמזרחו של גן עדן הוא חרן לגן , לת הכרובים , מלאכי מכ
עדן מלובשים עור לגן , תרגום לחם שכן ויהוי כמו מלף מכנה ומדרש אגדה ים ל
דע , בכר ידע קודם עניין של ישמש קודם מחטת וקודם מכנדד מגן כ
אמיך שלחך מכנדל היו ע כבים : קין , על שם קניתי היש לת ה
לכל זה מנו מוקדמין שמו , לת קין לת לחיו לת הבל , פלגה ח
כתים לבך לחיר ותעסק : רועה בהן , לבי מכתקלגם לחדי
ויאמר אדע למאן הוית ; ויפצ , ויכון ; לא מצה על פני
ונחתו דכר לחר מיטרי לחדיין , מלי זה מכה לידו

7296/

BIBLE

Acc no. 80711